

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

E 98

TAYLOR INSTITUTION.

BEQUEATHED

TO THE UNIVERSITY

BY

ROBERT FINCH, M A

OF BALLIOL COLLEGE

C O R P U S
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIOR ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

I N S T I T U T A ,

A U C T O R I T A T E

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE
BORUSSICAE

CONTINUATA.

CONSTANTINUS PORPHYROGENITUS.
VOLUMEN III.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCXL.

**CONSTANTINUS
PORPHYROGENITUS
DE THEMATIBUS
ET
DE ADMINISTRANDO IMPERIO.**

**ACCEDIT
HIEROCLIS SYNECDEMUS CUM BANDURII
ET WESSELINGII COMMENTARIIS.**

**RECOGNOVIT
IMMANUEL BEKKERUS.**

**BONNAE
IMPENSIS ED. WEBERI
MDCCCL.**

C O N S T A N T I N U S
P O R P H Y R O G E N I T U S
DE THEMATIBUS
ET DE ADMINISTRANDO IMPERIO.

VULCANII DEDICATIO LIBRI PRIMI DE THEMATIBUS.

NOBILISSIMIS AMPLISSIMISQUE VIRIS,
IANO DOUSAE A NOORTWYCK, PAULO BUSIO, ABRAHAMO
AB ALMONDA,

CURATORIBUS ACADEMIAE LEYDENSIS

S. D.

Immanis profecto tempestas bellica Belgicam nostram totos iam annos viginti concussit iactavit laceravit, Nobilissimi amplissimique viri; neque adhuc faustum aliquod sidus affulsit, quod nobis terram videndi tandem spem faciat: finem enim laborum tantorum optamus potius miseri quam speramus. ex omnibus vero malis quae catervatim secum traxit bellum hoc vere atrox, ad quorum recordationem merito exhorrescit animus, gravissimum propemodum censere soleo dissipationem bibliothecarum, quarum splendore ac multitudine Belgium nulli provinciarum totius orbis ante hos tumultus cedebat. quid enim aliud ex bibliothecarum interitu quam barbaries et ignorantia, ex ignorantia confusio omnium rerum, ex confusione πανωλεθρία est expectanda? prudenter igitur munerique Vestro convenienter facitis, curatores, qui flagrante adhuc bello saevientibusque tumultibus publicis, quicquid Vobis rei publicae clavus, ad quem constanter fortiterque excubatis, otii relinquit, id omne academiae promovendae et bibliothecae publicae in ea instaurandae impenditis, et laceras ex superiorum annorum naufragiis tabulas, inque extremos prope orbis angulos eiectas, maximis Vestris sumptibus conquiritis, collectas publicatis. de libro antiquarum per universam Europam inscriptionum loquor, quem Vos aere Vestro in usum publicum edendum curastis. eximium certe opus, si quod unquam e typographicis praelis prodiit; cuius fama dudum ante editionem totum orbem pervagata incredibili eum sui expectatione erectum tenuit, quippe qui nunc tandem, exuto senio, pristinum

Vestro beneficio inventutis decus sit recuperaturus. quo quidem nomine immortales Vobis, quamdiu stabit, gratias debebit. atque ut in praesentiarum de utilitate nihil dicam quae ex hoc opere ad omnes antiquae reconditaeque doctrinae studiosos est perventura, quae est profecto maxima, excitabitis, immo inflammabitis illustri hac quam praeluxistis face etiam alios, ut quicquid lacerarum ex hoc communi bibliothecarum Belgicarum naufragio tabularum ad ipsos pervenerit, pari alacritate in usum publicum conferant. quorum in numero nomen meum libens profiteor. simulatque enim consilii Vestri rationem de operis huius editione cognovi, continere me non potui quin testandi privati mei gaudii studiiue erga rem literariam causa Constantinum Porphyrogennetam *περὶ θεμάτων*, auctorem nunquam antehac editum, primum e multis arriperem publicique iuris facerem. tres vero causae fuerunt quibus adductus dignissimum eum iudicavi qui uno eodemque tempore quo renatae sunt orbis deliciae, hoc est inscriptiones Vestrae, in clarissimam doctissimi huius seculi lucem amplissimi nominis Vestri auspiciis prodiret. prima quod imperator, Leonis illius filius; deinde quod optime de studiis literarum meritus, quippe qui extinctas propemodum ac semisepultas sua aetate bonas artes ac scientias suscitavit et ab interitu vindicavit; tertia quod pari fere cum inscriptionibus Vestris fortuna bis captus, militarem furorem expertus, redemptus. nam primum Mechliniae apud medicum quendam Anglum, Thomam Clementem, parum clementer habitus multos annos in bibliothecae vel *βιβλιοπέδης* potius squalore et pulvere latuit; postea in altera miserae illius urbis direptione *αἰχμάλωτος*, militari violentiae obnoxius, perierat nisi periisset: nescio enim quo bono suo fato mihi tandem, una cum Procopio de aedificiis Iustiniani et Agathia, oblatus persolutis *λύτροις* servatus est. cuius quidem imperatoris simul et scriptoris optimi prolixam apud Vos laudationem instituere nihil attinet, cum et ad calcem huius libri illustria aliquot historicorum illius aevi de eo testimonia congesserim, et Vos ipsi pro singulari Vestra eruditione summaque iudicii acrimonia facillime eas, veluti ex ungue, quod aiunt, leonem, sitis agnitori scriptumque hoc rei literariae summo opere utile indicaturi, cum totius fere Asiae accuratam descriptionem agminaue militaria per eam distributa contineat, et praeterquam quod multa contineat aliis geographis vel ignota vel ab eis silentio praeterita, non pauca habeat praeterea ad antiquitatis et historiae cogni-

tionem, adde etiam artis militaris peritiam conducibilia. quarum quidem rerum gravitatem iucundis passim narrationibus et variis veterum poetarum auctoritatibus veluti condimentis quibusdam miscet, ut eius lectio vel ter repetita nequaquam fatiget. utitur vero interdum nominibus aliquot officiorum militarium remotis a consuetudine loquendi veterum Graecorum; quam ob causam notae necessario mihi adii-ciendae fuerunt, per quas lucem aliquam iis ipsis vocabulis afferrom. in quibus si forsan a scopo aberravi, veniam et peto et mereor, cum ea doctissimis etiam nostri aevi viris non exiguum negotium facessant *). accipite vero Vos, Nobilissimi amplissimique viri, Constantinum per me Orco ereptum lucique pariter et Latio donatum, accipite, inquam, ut testem ingentis gaudii, quod ego ex summa animi Vestri ad iuvanda studia alacritate, quam Vos sumptuosissima harum inscriptionum editione luculentissime declarastis, intimo pectore concepi. simulque Vobis persuadete me deinceps, Vestro imprimis exemplo incitatum, daturum operam ut mihi nec voluntas neque (absit verbo invidia) facultas promovendae rei literariae ornandaeque Vestrae academiae defuisse videatur.

Valete, viri Nobilissimi amplissimique, et rem publicam eiusque seminarium academiam feliciter curantes fremente furenteque invidia perseverate.

D. V.

Lugduni Batavorum a. d. 1588

cal. Martiis.

addictissimus

Bonaventura Vulcanius.

---

*) quibus certe lucem non exiguam afferre potuisset codex ms de officiis palatii sive aulae Cpolitanae, cuius cum ego ante annos circiter viginti cl. v. Ioachimo Hoppero Belgico in Hispaniis praesidi copiam fecissem, periit mihi una cum optimo illo doctissimoque viro. cum tamen ἀντίτυπον eius libelli in bibliotheca Christianissimi Gallorum regis asservari intelligam et aliud in bibliotheca Augustana exstare sciam, bona spes me habet fore aliquando ut aut mea aut, quod non invidirim, alterius alicuius opera auctori simul et sibi hac in parte subveniatur. Vulcanius, ubi notis suis praefatur.

MORELLI DEDICATIO LIBRI SECUNDI DE THEMATIBUS.

ILLUSTRISSIMO AC REVERENDISSIMO CARDINALI
PERRONIO,

ARCHIEPISCOPO SENONENSI, GERMANIAE PRIMATI,

CHRISTIANISSIMI REGIS FRANCIAE ET NAVARRAE ELEEMOSYNARCHAE,
FEDERICUS MORELLUS PROFESSOR REGIUS S. P.

En Constantini Porphyrogennetae, Cardinalis illustrissime, ὁλοπορφύρων ἀντάξις πολλῶν, commentarius de Thematibus praefecturisve occidentalis partis imperii orientis, hactenus desideratus et ab ἱστοριογραφολογοφίλοις notitiae Romanae studiosis omnibus votis expetitus: nunc, si minus integer, ὁλοσχερής, at certe quantus quantus in unico veteri codice ms Regiae bibliothecae recens a me, dextro Mercurio, compertus est, descriptus, recognitus, utraque lingua imperatorum editus notisque illustratus prodire et sub eximio caelestis ingenii Tui candore et ostri Tui splendore apparere gestit. quidni vero imperator φιλομουσότητος καὶ θεοσεβέστατος, in Porphyro Palatio natus et extemplo purpura indutus, cardinaliciae purpurae Tuae decus et praesidium non ambiret? immo quidni imperator Porphyrogenitus, cuius maiestas φιλολογίᾳ et scientia ἀρχιτεκτονικῇ, quam tot βασιλικῶν voluminibus exaggeravit, magis quam pallio purpureo decorata est, hunc quoque Musarum regiarum fetum Minervae Tuae aethereae peplo, hoc est ἐγκυκλοπαιδείας, scientiarum ac virtutum orbe, includi perciperet? cum praesertim idem huic principi votum fuerit atque Alexandro magno, ταῖς περὶ τὰ ἄριστα ἐμπειρίαις μᾶλλον ἢ ταῖς δυνάμεσι διαφέρειν. hinc optimis curis pro salute patriae animum semper exercuit et stilum, optimum dicendi magistrum, siquidem ad Romanum filium, qui regno paterno successit et Hugonis Italiae regis filiam Bertam, Eudoxiam postea dictam, uxorem duxit, librum gemmeum scripsit, in quo descripta fuerat summa totius Graeci imperii, pacta omnia sociorum, et hostium vires; quem Veneti φιλόκαλοι velut thesaurum, Egnatio perhibente, in bibliotheca sua sedulo conservant. idem Romano

more noverat parcere subiectis et debellare superbos. et ut in primis iustitiam coluit legumque silentia rupit, ita Hesychia seu quiete eius nata, quippe quae φιλόφρων Δίκας θυγάτηρ a Pindaro celebratur, felicissime usus ac potitus est, expertus etiam quam vere Pausanias dixerit τὸ ἐκ θεοῦ εὐμενὲς ἐπὶ παντὶ ἐργάζεσθαι φαστῶν. non est igitur quod dubitem ne tanti imperatoris πολιτικὸν σύγγραμμα Tibi sit καταθύμιον, gratum et acceptum; cuius divino ingenio consilioque, felicissimis Henrici IV, regis Christianissimi invictissimi clementissimi, auspiciis, nunc si ullò unquam aëvo, apud Gallos sermonum stat honores et gratia vivax. duret in longam generosa vis illa φιλολόγος καὶ εὐεργετική. Tibi, Cardinalis illustrissime, de re publica Christiana patria literis optime merito θεὸς ὀλβια δοίη καὶ οὐ σὺ ἐρᾷς τὸ τυχεῖν. bene dique vale, ἀρχιερεῦ ὀσιώτατε.

Lutetiae Parisiorum idibus Iuniis a. s. 1609.

MEURSII PRAEFATIO LIBRI DE ADMINISTRANDO IMPERIO.

BENIGNE LECTOR.

Compellabo te hic in limine, sed paucis. accipe Constantinum, et pro beneficio, si non gratiam, certe favorem redde. nihil praeter istum peto; neque magis in proclivi quicquam tibi dare. scias autem unde habeam. descripsi ante quattuor annos ex codice qui est in bibliotheca Palatina et Ioannis Baptistae Egnatii olim fuisse perhibetur. sed neque dissimulandum hic censeo quam multum hoc ipso nomine debeam viro amplissimo, Georgio Lingelhemio, Serenissimi electoris consiliario, qui ut in literas et literatos omnes et in me privatim egregie affectus est, omnem illam instructissimam bibliothecam pro arbitrio tractandi veniam mihi a principe suo impetravit. quin accessit huc quoque comes v. c. Iani Gruteri, eius praefecti, per quem liber mihi quotidie ad eam accessus patuit. quo beneficio adeo me quidem uterque sibi devinxit ut publice id hic profitendum existimaverim. ago igitur gratias quas possum maximas; quas tu quoque agas licet, siquidem operis huius editione gratiam a te ullam ego inivi. hoc volebam nescius ne esses. vale et, quisquis es, aeternitatem cogita.

EX BANDURII DE IMPERIO SUO ORIENTALI PRAEFATIONE.

Prima parte, in qua de divisione provinciarum imperii Romani in themata, necnon de provinciis ac urbibus imperatori Cpolitano olim subiectis, continetur Constantini Porphyrogeniti liber unus de thematibus Orientis et alter de thematibus Occidentis, necnon Hieroclis grammatici Synecdemos. his autem duobus libris Porphyrogenitus ita themata describit (olim quippe *θέμα* idem quod legio dicebatur; deinde *θέματα* appellatae provinciae, in quibus legiones in praesidiis locatae erant) ut terras in quibus locata fuerunt, adeoque populos quibus partim cognomina sua debuerunt, insertis antiquitatibus narrationibusque variis commemoret. liber prior in Oriente i. e. in Asia cum minori tum etiam maiori, posterior in Occidente i. e. in Europae provinciis, Thracia Macedonia Hellade Peloponneso et nonnullis alijs imperio Cpolitano subiectis locis, themata complectitur. horum priorem Vulcanius primus publici iuris fecit ex sua bibliotheca, Latina versione et notis brevioribus illustratum, Lugduni Batavorum, per Franciscum Raphelengium, a. 1588, in 8. iterum prodiit idem liber cum variis lectionibus emendationibus ac supplementis ex ms codice Regio, studio ac opera Federici Morelli, in operibus Constantini editis ibidem, ex officina Elzeviriana, a. 1617, in 8. alterum vero Porphyrogeniti librum, nimirum de thematibus Occidentis, idem Morellus primus edidit ex codice ms bibliothecae Regiae cum Latina interpretatione ac notis, in operibus Constantini, laudato loco *). hunc autem utrumque Porphyrogeniti librum, ad illustrandam rem Byzantinam pernecessarium, collatum cum codice ms Regio bombycino n. 2431, ante quingentos annos circiter scripto, hic cum nostra Latina interpretatione et animadversionibus emendatum ac illustratum iterum proponimus, sperantes inde aliquid lucis et historicis et geographicis accessurum.

---

*) Themata utraque nunc ad cod. Paris. Reg. 854 (fol. 105—120) contulit Eduardus Simson. L. B.

Parte autem secunda habetur inprimis liber Constantini Porphyrogeniti ad Romanum filium; qui quidem a Meursio titulo *de administrando imperio* donatur. in hoc autem opere, dum imperii prudenter administrandi rationem praescribit Porphyrogenitus, plurimarum gentium quae Cpolitano imperio formidabiles erant, Patzinacitarum Russorum Bulgarorum Turcarum Saracenorum Dalmatarum Chrobatorum Slavorum Francorum Italorum et aliorum, terras origines mores et gesta describit, ita ut in eo summam totius imperii, sociorum omnium foedera, hostium vires rationes consilia explicaverit; atque adeo operis huius argumentum tam historicum quam politicum est, ut ipse in prooemio docet Constantinus. prodiit primum hoc opus Graece et Latine interprete Io. Meursio et cum eius notis brevioribus, Lugduni Batavorum, Io. Balduini typis, Lud. Elzevirii impensis, a. 1617, in 8. quam autem ipse operam Constantino navaverim in hac nova editione, licet planum sit ei qui utramque invicem contulerit, breviter tamen exponam. inprimis textum Graecum contuli cum codice ms membranaceo bibliothecae Regiae, optimae notae, n. 2661, quem annis abhinc circiter quingentis scriptum fuisse aiunt. innumerabiles mendas, quibus Meursiana editio undique scatebat, sustulimus; loca corrupta ac mutila, quae plurima erant in textu Graeco edito, ex eodem ms Regio sarcivimus. praeterea caput 23 de Iberia et 24 de Hispania; quae Meursius utpote nimis corrupta, ut ipso in notis ait, sine interpretatione Latina reliquerat, Latina fecimus. denique versionem totius libri multis in locis emendavimus auximus, totumque opus animadversionibus illustravimus. quanti autem faciendum sit hoc Porphyrogeniti opus, in quo plurima habentur historicis ac geographis vel ignota vel ab eis silentio praetermissa, nemo vel mediocriter doctus ignorat.

ΤΟΤ ΣΟΦΩΤΑΤΟΤ ΒΑΣΙΛΕΩΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΥ

περὶ τῶν θεμάτων τῶν ἀνηκόντων τῇ βασιλείᾳ τῶν Ῥωμαίων, P 1
πόθεν ἔσχον τὰς ὀνομασίας, καὶ τί σημαίνουν αἱ τούτων προσ-
ηγορίαι, καὶ ὅτι τὰ μὲν αὐτῶν ἀρχαῖζουσι, τὰ δὲ νέαν ἐκτίσαντο
τὴν προσηγορίαν. P 2

5 Οὐ κατὰ τὴν τῶν πολλῶν ὑπόληψιν, ὥς ἔμοι καταφαίνεται,
ἢ τῶν θεμάτων ἐγένετο προσηγορία. οὐδὲ γὰρ παλαιά τις ἐστίν,
οὐδέ τις τῶν ἱστορίας γραψάντων ἐμνήσθη τοιαύτης ὀνομασίας ὥς
λέγεται νῦν· ἀλλὰ πρῶτην καὶ κατ' ἀρχὰς τάγματά τινα καὶ λε-
γεῶνες ὑπῆρχον ἀναγεγραμμένοι κατ' ἔθνος, ὥς ἡ λεγεὼν ἡ τῶν
10 τεσσαράκοντα μαρτύρων ἐλέγετο κεραυνοβόλος, καὶ ἄλλη Μαρ-

inscr. τοῦ — Πορφ.] φιλοπόνημα Κωνσταντίνου υἱοῦ βασιλέως
Λέοντος τοῦ σοφοῦ A i. e. codex Regius a Morello, deinde a
Bandurio ad editionem Vulcanianam (V) collatus. quem addunt
titulum ΠΕΡΙ ΘΕΜΑΤΩΝ, omisi, tituli esse ratus ea quae infe-
runtur, περὶ τῶν θεμάτων — προσηγορίαν. 1 τῶν ante P.
om C i. e. codex Paris. Reg. 854 2 πόθεν] καὶ πόθεν A
5 τῶν om C 7 τῆς τοιαύτης C 9 ἡ τῶν om A 10 ἐλέ-
γετο κεραυνοβόλος add A

SAPIENTISSIMI IMPERATORIS
CONSTANTINI PORPHYROGENITI
DE THEMATIBUS LIBER PRIMUS.

de thematibus, quae ad Romanum imperium spectant, acturi, et
unde appellationem duxerint, et hae ipsae appellationes quid signifi-
cent, et quod nonnulla themata antiquum retineant nomen, alia vero
novicium ac recens nacta sint.

Thematum appellatio, ut mihi quidem videtur, nequaquam eam
quam multi opinantur originem habet, siquidem neque antiqua est, ne-
que quisquam eorum qui historias condidere eiusmodi appellationis,
quae nunc in usu est, mentionem facit. olim vero et ab initio turmae
quaedam ac legiones per singulas provincias distributae erant, quemad-
modum legio quadraginta martyrum dicebatur fulminatrix et alia: Mar-

μαριτῶν καὶ ἄλλη Πισιδικὴ καὶ ἑτέρα Θετταλικὴ καὶ ἄλλη ἄλλως
 ὠνομασμένη, ὑπὸ δοῦκα καὶ ἡγεμόνα τυγχάνουσαι, πολλάκις δὲ
 καὶ πραιπόσιτον. καὶ ταῦτα πότε; ὅτε οἱ βασιλεῖς μετὰ τοῦ λαοῦ
 ἐπιστράτεον καὶ τοῖς ἀνταῖρουσι τὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς δουλείας ζυγὸν
 ἐπιτίθεισαν καὶ μικροῦ δεῖν πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐπολιόρκουν
 ἀτακτοῦσαν καὶ ἀντιλέγουσαν, ὡς ὁ Καῖσαρ Ἰούλιος, ὡς ὁ σεβα-
 στὸς Αὐγουστος, ὡς ὁ Τραϊανὸς ἐκεῖνος ὁ περιβόητος, ὡς ὁ μέ-
 γας ἐν βασιλεῦσι Κωνσταντῖνος καὶ Θεοδόσιος καὶ οἱ μετ' ἐκείνους
 τὸν χριστιανισμόν καὶ τὴν θεοσέβειαν ἀσπασάμενοι. οὐκ ἦν γὰρ
 εἰκὸς βασιλέως ἐπὶ στρατοπέδου παρόντος στρατηγὸν διατάττε- 10
 σθαι· ὅφ' ἡγεμόνας γὰρ καὶ ταξιάρχας ἐτέλουν, καὶ ὅλα τὰ τῶν
 πολεμίων πράγματα ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως βουλῇ ἀπεκρέμαντο, καὶ
 πᾶς ὁ λαὸς εἰς ἓνα καὶ μόνον τὸν βασιλέα ἐώρα. ὅτε δὲ τοῦ στρα-
 τεύειν οἱ βασιλεῖς ἀπεπαύσαντο, τότε καὶ στρατηγοὺς καὶ θέματα
 διωρίσαντο. καὶ εἰς τοῦτο κατέληξεν ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ μέχρι 15
 τῆς σήμερον. νυνὶ δὲ στενωθείσης κατὰ τε τὰς ἀνατολὰς καὶ
 δυσμὰς τῆς Ῥωμαϊκῆς βασιλείας καὶ ἀκρωτηριασθείσης ἀπὸ τῆς
 ἀρχῆς Ἡρακλείου τοῦ Αἰβυος, οἱ ἀπ' ἐκείνου κρατήσαντες, οὐκ
 ἔχοντες ὅποι καὶ ὅπως καταχρήσονται τῇ αὐτῶν ἐξουσίᾳ, εἰς μι-

2 τυγχάνουσα V cum Bandurio, A invito 3 καὶ ante πρ.
 add A πότε;] ποτέ, vulgo 6 θαυμαστός V 12 πολέ-
 μων? 13 εἰς add A 15 ταῦτα V μέχρως C 16 τῆς]
 καὶ V στενωθείσης τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς ἡγουν τῆς Ῥωμαϊ-
 κῆς βασιλείας καὶ ἀκρωτηριασθείσης κατὰ τε ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς
 ἀπὸ AC

maritarum, alia Pisidica, alia Thessalica, aliaeque aliter nuncupatae;
 quae ducibus et praefectis, saepe etiam praepositis subditae fuerunt.
 atque haec quidem olim, cum imperatores una cum populo expeditiones
 facerent, et in eos qui Romanae servitutis iugum detrectabant copias
 ducerent, ac totum fere orbem terrarum renitentem reluctantemque subi-
 gerent, quemadmodum Iulius Caesar, ut venerabilis ille Augustus, ut
 celeberrimus ille Traianus, ut magnus ille imperator Constantinus, et
 Theodosius, et qui post illos Christianam religionem ac divini numinis
 cultum sunt amplexi. neque enim par erat ipso imperatore in exercitu
 versante praetorem designari, si quidem sub ducibus et centurionibus
 degebant, omniaque bellica negotia ab imperatoris voluntate pende-
 bant, et populi totius oculi in unum ac solum imperatorem erant coniecti.
 cum vero imperatores expeditionibus interesse desierunt, tum demum
 praetores et themata constituta. atque hanc quidem rationem Romanum
 imperium in hodiernum usque diem tenuit. verum nunc, cum Romano-
 rum principatus seu Romanum imperium angustius sit factum, et extre-
 mis aliquot provinciis tam orientem quam occasum versus sit mutila-
 tum ab imperio Heraclii Libyci, qui post eum regnarunt, cum non ha-
 berent ubi aut quomodo potentiam dominatumque suum exercerent, in

κρά τινὰ μέρη κατέτεμον τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν καὶ τὰ τῶν στρατιω-
τῶν τάγματα μάλιστα, καὶ ἐλληνίζοντες καὶ τὴν πατριὸν καὶ Ῥω-
μαϊκὴν γλῶττιαν ἀποβαλόντες. λογγίνους γὰρ ἔλεγον τοὺς χιλιάρ-
χους, καὶ κεντουρίωνας τοὺς ἑκατοντάρχους, καὶ κόμητας τοὺς
δὲ νῦν στρατηγούς. αὐτὸ γὰρ τὸ ὄνομα τοῦ θέματος Ἑλληνικόν ἐστι
καὶ οὐ Ῥωμαϊκόν, ἀπὸ τῆς θέσεως ὀνομαζόμενον.

Πρῶτον μὲν οὖν τοῦ καλουμένου Ἀνατολικοῦ, εἰ δοκεῖ, μνη-
μονεύσωμεν.

Πρῶτον θέμα τὸ καλούμενον Ἀνατολικόν.

- 10 Ἀνατολικὸν τοίνυν τὸ θέμα καλεῖται οὐχ ὅτι τῆς ἄνω καὶ
πρώτης ἀνατολῆς ἐστίν, ὅθεν ἀνίσχει ὁ ἥλιος, ἀλλ' ὅτι πρὸς
ἡμᾶς τοὺς κατοικοῦντας τὸ Βυζάντιον καὶ τὸν τῆς Εὐρώπης τόπον P 3
λέγεται ἀνατολικόν. πρὸς δὲ τοὺς κατοικοῦντας τὴν Μεσοποτα-
μίαν Συρίαν καὶ τὴν μεγάλην Ἀσίαν, ἐν ᾗ κατοικοῦσιν Ἴνδοι καὶ
15 Αἰθίοπες καὶ Αἰγύπτιοι, λέγεται δυτικὸν μέσον καὶ Ἀσία μικρά·
ἡ γὰρ ἀνατολή, καθὼς περ ἔφημεν, Ἰνδῶν ἐστὶ καὶ Αἰθιοῦπων καὶ
Αἰγυπτίων καὶ τῶν λοιπῶν τῶν τὴν ἀνατολὴν κατοικούντων. ὁμοίως
ἵνα μὴ μακρολογῶμεν καὶ δοκῶμέν τισι τερατεύεσθαι περὶ τῆς τῶν

1 τινὰ om C   5 συνι C   γὰρ om C   6 τῆς om C
7 Πρῶτον — 9 Ἀνατολικόν] haec vulgo supra ponunt, post
τὴν προσηγορίαν, p. 11 4, AC quidem ita concepta, τὴν
προσηγορίαν, εἰ δοκεῖ, τοῦ καλουμένου θέματος ἀνατολικοῦ μνη-
μονεύσωμεν. Πρῶτον κ. τ. λ. pro titulo V: ἐνταῦθα τῆς ἀνατο-
λῆς θέματα ἡγουν τῆς μικρᾶς ἀσίας.   10 τὸ om C   12 τὴν
τῆς Εὐρώπης γῆν V   15 δυτικὸν C   16 ἔφην V   17 οἰκούν-
των C

parvas aliquot partes imperium suum ac militum turmas secuerunt; et
tunc maxime Graecum sermonem affectabant, patrium vero ac Roma-
num repudiabant; longinos quippe vocabant qui mille militibus, et cen-
turiones qui centum praeerant, et comites quos nunc strategos. ipsum
enim thematis nomen Graecum est, non Romanum, ἀπὸ τῆς θέσεως,
hoc est a positione sive locatione ita nuncupatum.

Primum quidem, si videtur, thematis Anatolici cognominati men-
tionem faciemus.

Primum thema Anatolicum appellatum.

Anatolicum igitur thema appellatur non quod superioris illius ac
primi Orientis sit, unde sol oritur, sed quod nostrum, qui Byzantii
habitamus, et totius Europae respectu, Anatolicum, id est Orientale
dicatur: respectu vero eorum qui Mesopotamiam Syriam et magnam
Asiam habitant, in qua degunt Indi et Aethiopes et Aegyptii, dicitur
Occidentale quod interiacet et Asia minor. Oriens quippe, ut diximus,
Indorum est et Aethiopum et Aegyptiorum et reliquorum qui Orientem
incolunt. at vero ne prolixiores simus et videamur nonnullis monstrosa

Θεμάτων ὀνομασίας, ἐν συντόμῳ ἐροῦμεν ὥς ἔχει αὐτὴ ἡ ἀλήθεια.

Τὸ τοίνυν Ἀνατολικὸν θέμα, ὥς νῦν ὀνομάζεται, ἐκ πέντε ἔθνων τὴν ὅλην κατοικίαν ἔσχηκεν. ἀρχὴν γὰρ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κωμοπόλεως τῆς ὀνομαζομένης Μηροῦ πεποιήται, καὶ λέγεται 5 Φρυγία Σαλουταρία, ἕως τοῦ Ἰκονίου. τὰ δὲ πρόσσικα τῶν Ἰσαύρων τὰ πρὸς τὸν Ταῦρον καλεῖται Λυκαονία. τὰ δὲ πρὸς θάλασσαν καὶ τὸν ῥότον, καὶ τὰ τοῦ καλουμένου Ψυχροῦ ὄρη, καὶ ἕως αὐτῆς Ἀτταλείας, καλεῖται Παμφυλία. τὰ δὲ ἄνω καὶ μεσόγαια καλεῖται Πισιδία. τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀκροῖνοῦ καὶ μέχρι 10 τοῦ Ἀμωρίου καλεῖται Φρυγία Πακατιανή. τὰ δὲ πρὸς θάλασσαν νεύοντα καὶ διορίζοντα τὴν Καρίαν καλεῖται Λυκία. ὅσα μὲν οὖν εἰσὶ μεσόγαια καὶ πρόσσικα τῷ Ταύρῳ καὶ διήκοντα μέχρι τῶν ὀρίων Καππαδοκίας, καλεῖται Ἀνατολικά· μέρη γάρ εἰσι τοῦ Ἀνατολικοῦ θέματος. ἐνταῦθα τοίνυν τὸ τοῦ Ἀνατολικοῦ θέμα- 15 τὸς ἐστὶ πέρας, ἀρχὴν μὲν ἔχον ἀπὸ τῆς Μηροῦ, ἣ ἐστὶ τέλος τοῦ Ὀψικίου, τερματίζον δὲ μέχρι τῶν ὀρίων Ἰσαυρίας πρὸς μῆκος· πρὸς δὲ πλάτος ἔχει μὲν ἕξ ἀριστερῶν μέρη τινὰ τοῦ Βουκελλαρίου καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς Καππαδοκίας, πρὸς δὲ δεξιὰν τὴν τε Ἰσαυρίαν καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν μερῶν τοῦ Κιβυρραιώτου. 20

1 συντομώτερον V   6 Φρύγη A, Φρυγίας V   Σαλουτα-
ρίας AV   9 αὐτῆς] τῆς C   10 Κροῖνοῦ V   11 καὶ
πατιανή AC, καπατιανῆς Vulcanius et Bandurius. sed Bandurius
in animadvers. ut editum est.   14 ἀνατολικόν AC   16 μι-
κροῦ A

dicere de thematum appellatione, breviter rei ipsius, ita ut sese habet, veritatem exponemus.

Anatolicum itaque thema, ut nunc appellatur, ἔκ τε quinque gentibus totum incolitur. initium enim a Comopoli, quae dicitur Merus, sumit, et vocatur Phrygia Salutaris, Iconium usque. finitima vero Isauris Taurum versus appellantur Lycaonia; quae vero ad mare, ad austrum et ad montes Frigidi cognominatos vergunt, Attaliam usque, Pamphylia nuncupatur. ulteriora autem et mediterranea Pisidia dicuntur; quae vero ab Acroino Amorium usque, Phrygia Pacatiana vocatur. at quae ad mare vergunt et Cariam disterminant, Lycia dicitur. quaecunque igitur sunt mediterranea et finitima Tauro et ad montes Cappadociae usque pertingunt, Anatolica nuncupantur, partes siquidem sunt Anatolici thematis. his igitur limitibus Anatolicum thema terminatur, initium quidem habens a Mero, quae est finis Obsequii, pertingens vero in longitudinem ad montes Isauriae usque. quod autem ad latitudinem attinet, habet quidem a sinistra partes quasdam Buccellarii et initium Cappadociae, ad dextram vero Isauriam et initium partium Cibyrraeotici thematis.

Ἰδοὺ τοίνυν τὸ θέμα τὸ Ἀνατολικόν. καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν οὐκ ἦν οὕτως, ἀλλ' εἰς χιλιαρχίας καὶ πεντακοσιαρχίας καὶ ἑκατονταρχίας καὶ πεντηκονταρχίας διήρητο τὸ τάγμα τὸ στρατιωτικόν, εἷς δέ τις ἀνθύπατος ἐκράτει τῶν ὅλων ταγμάτων, ὥσπερ ἐπὶ τῶν κάτω χρόνων, καὶ ἕως Ἰουστινιανοῦ, μάγιστρος ἐπέμπετο τοῖς τάγμασιν ἑξαρχος. καὶ μάρτυς ὁ ἐν Σμύρῃ κείμενος τάφος Ποπλίου τινὸς ἀνθυπάτου, γράφων οὕτως "Πόπλιος ἀνθύπατος ἄρχων Ἰωνίας Φρυγίας Αἰολίδος Μηονίας Λυδίας Ἑλλησπόντου Μυαίας Βιθυνίας Ταρσίας Γαλατίας Μαρυανδυνῶν
 10 Πόντου Παφλαγονίας Καππαδοκίας μικρᾶς καὶ μεγάλης Ἰσαυ- P 4
 ρίας τε καὶ Λυκαονίας, καὶ μέχρι τῶν ὁρίων τοῦ Ταύρου καὶ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας." ἰδοὺ ἀρχὴ ἐνὸς ἀνθυπάτου. ἐγένετο δὲ ἐν τοῖς κάτω χρόνοις ἄλλος τις στρατηλάτης τὴν ἀξίαν πατρικίος, τοῦνομα Ἰορδάνης, οὗ τινὸς εἰσι τὰ ἀργυρᾶ μινσούρια τὰ
 15 ἀνάγλυφα, ἅπερ κεῖται ἐν τῷ βασιλικῷ βεστιαρίῳ, ἐπιγραφὴν ἔχοντα τοιάνδε "Ἰορδάνου στρατηλάτου τῆς ἀνατολῆς καὶ τῶν λοιπῶν ἔθνων τῶν ὑπὸ τὴν μικρὰν Ἀσίαν." καὶ οὗτος γὰρ μόναρχος ἦν τῆς αὐτῆς ἀνατολῆς, ἦνθι δὲ καὶ εὐδοκίμει ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἀρκαδίου τοῦ βασιλέως. ὥς οὖν προείπομεν, τὸ νῦν
 20 Ἀνατολικὸν καλούμενον θέμα ὑπὸ πέντε ἔθνων κατοικεῖται, Φρυγῶν Λυκαόνων Ἰσαύρων Παμφύλων Πισιδῶν. κατ' ἔθνος οὖν

2 καὶ ἑκατονταρχίας καὶ πεντηκονταρχίας add A 7 πονπλίου
 AV et mox πούπλιος 9 μαριανδινῶν C 14 ἀργὰ A 15 ἀνώ-
 γλυφα C κεῖνται C β. καὶ ἐπιγραφὴν C 16 ἔχον V
 18 τῆς ἀνατολῆς ἡγουν μικρᾶς Ἀσίας V

Habes itaque thema Anatolicum. atque initio quidem res ita se non habuit, sed agmen militare dividebatur in praefecturas, quarum aliae mille, aliae quingentis, aliae centum, aliae vero quinquaginta capitibus constabant. unus vero quidam proconsul praeerat omnibus agminibus, quemadmodum posterioribus temporibus, etiam ad Iustinianum usque mittebatur magister agminum praefectus. cuius rei fidem facit monumentum quod Smyrnae positum est Publico cuidam proconsuli, cum hac inscriptione "Publius procos. praefectus Ioniae Phrygiae Aeolidis Meoniae Lydiae Hellesponti Mysiae Bithyniae Tarsiae Galatiae Mariandynorum Ponti Paphlagoniae Cappadociae minoris et maioris Isauriae et Lycaoniae, et usque ad montes Tauri et minoris Armeniae." habes praefecturam unius proconsulis. fuit autem posterioribus temporibus alius quidam dux agminum, dignitate patricius, nomine Iordanes, cuius sunt albae lances sculptiles, quae in regio vestiario asservantur, cum hac inscriptione "Iordani praefecti agminum Orientis et reliquarum gentium Asiae minoris." erat enim hic monarcha ipsius Orientis. floruit autem et claruit temporibus Arcadii imperatoris. Anatolicum igitur thema a quinque, uti diximus, gentibus incolitur, Phrygibus videlicet Lycaonibus Isauris Pamphyliis et Pisidis. singulae autem gentes suum

αὐτῶν ἦν ἀρχηγός, ὅτε ἦσαν ἐλεύθεροι καὶ πρὸ τοῦ τὸν ζυγὸν καὶ τὴν ἀρχὴν ἐμπεσεῖν ἐπ' αὐτοὺς τὴν Ῥωμαϊκὴν. ἐμπεσόντος δὲ τοῦ τῶν Ῥωμαίων ζυγοῦ καὶ αὐξηθείσης τῆς βασιλείας αὐτῶν ἐδουκίωθησαν ἅπαντες καὶ ἐγένοντο συμμιγεῖς ὑπὸ μίαν ἀρχήν. διηρέθησαν δὲ καὶ ἐγένοντο θέματα, ὅτε ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ 5 παρὰ τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν ἤρξατο κολοβοῦσθαι καὶ ἀκρωτηριάζεσθαι καὶ συστέλλεσθαι κατὰ μικρόν. καὶ ἕως μὲν Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως ὑπὸ μίαν ἀρχὴν ἦσαν ἅπαντες, καὶ τῆς Μαυρικίου βασιλείας· καὶ μάρτυς αὐτὸς Βελισάριος, ὃς ἦν μονοστράτηγος ὅλης ἀνατολῆς. ἐπὰν δὲ ἤρξαντο οἱ Ἀγαρηνοὶ ἐκστρατεύειν κατὰ 10 Ῥωμαίων καὶ διαφθεῖρειν τὰς κώμας καὶ πόλεις αὐτῶν, ἠναγκάσθησαν οἱ κατὰ καιρὸν βασιλεῖς τέμνειν εἰς μικρὰ τὴν μίαν ἀρχήν, καὶ τὸ μὲν ἀπένειμαν στρατηγῷ τινὶ καὶ ἐκάλεσαν Ἀνατολικόν, διότι, ὡς προείπομεν, πρὸς ἡμᾶς τοὺς κατοικοῦντας τὸ Βυζάντιον πρὸς ἀνατολὴν κεῖται. τὸ δὲ παλαιὸν κατὰ ἔθνος ἦν ἀρχηγός, 15 ἐπολιτεύοντο δὲ ὡς ἦν ἔθος αὐτοῖς, ἄλλοι μὲν δημοκρατίαις ἄλλοι δὲ τυράννοις ὑποταττόμενοι. ὑπὸ δὲ τὴν τῶν Ῥωμαίων βασιλείαν γενόμενοι εἰς ἐπαρχίας διηρέθησαν καὶ ἡγεμονίας καὶ δουκάτα καὶ τοὺς καλουμένους κονσιλαρίους, τουτέστι βουλευτάς. ἦσαν δὲ καὶ τινες αὐτῶν πρίγκιπες, ὡς ἐν τοῖς τῶν ἁγίων μαρτυ- 20 ρίοις διεγράφη. ἀλλὰ μὴν καὶ σκρινιάριοι. ὕπαρχοι δὲ ἦσαν διττοί, ἕτεροι μὲν πραιτωρίων ἕτεροι δὲ πόλεων· καὶ οἱ τῶν πραι-

2 αὐτοῖς C

3 τῶν om C

11 χώρας V

13 ἀπένει-

μον V et Bandurius

17 ὑπατεύομενοι V

habebant principem, dum adhuc liberae essent et priusquam iugo Romani imperii subderentur; at immisso iis Romanorum iugo auctoque eorum imperio, omnes in servitutem redacti et permisti sub uno imperio fuere. divisae vero sunt factaque ex eis themata, cum imperium Romanum ab impiis Agarenis convelli mutilari et in angustum redigi coepit. et quidem ad Iustiniani et Mauricii imperium usque omnes gentes sub uno imperio erant; cuius rei testis est Belisarius ipse, qui solus universi Orientis imperator fuit. cum vero Agareni Romanos bello infestare eorumque vicos ac urbes devastare coeperunt, coacti fuere subsecuti imperatores unum imperium in exiguas portiones partiti. atque hanc quidem tribuerunt praefecto cuidam, et vocarunt Anatolicam, quod, ut antea dixi, respectu nostrum, qui Byzantium incolimus, orientem versus sita sit. olim vero singulae gentes suum habebant principem, et patriis legibus ac moribus regebantur, alii quidem populi democratiae, alii regiae administrationi subiecti. verum a Romanis subacti in provincias divisi fuerunt et in praefecturas et ducatus, et in eos qui vocantur consiliarii, hoc est βουλευταὶ consultores. erant porro etiam quidam eorum principes, uti in actis sanctorum martyrum scriptum legitur; quia et scriniarii. praefecti autem erant duorum generum, alii quidem praetoriorum, alii vero urbium, ac praefecti quidem praetorio-

τωρίων διηκόνουν τοῖς βασιλεῦσι στρατεύουσι, καὶ τὰς τῶν στρα-
 τικῶν τροφὰς ἐξ ἐτοίμου παρέχοντες, τὰ τε τῶν βασιλέων ἅπλη-
 κτα διευθετοῦντες καὶ τὰς ὁδοὺς ἐκκαθαίροντες. καὶ ταῦτα μὲν
 τὰ τῶν Ῥωμαίων· ὅτε δὲ Πέρσαι ἐκράτουν καὶ μετ' αὐτοὺς Μα-
 κεδόνες, εἰς σατραπείας ἦν διηρημένη ἡ πᾶσα Ἀσία, καὶ σα-
 τράπης μὲν ἦν Λυδῶν, ἕτερος δὲ Φρυγῶν, ἄλλος δὲ Ἰώνων, ἕτε- P 5
 ρος δὲ Παμφύλων, ἄλλος δὲ Καρῶν, ἄλλος δὲ Παφλαγόνων,
 ἄλλος δὲ Βιθυνῶν, καὶ ἅπλῳς πᾶσα ἡ Ἀσία μικρὰ καλουμένη,
 ὡς ἐδόκει τῷ Πέρσῃ κᾶπείτα τοῖς Μακεδόσι, διμεμέριστό τε καὶ
 10 διετάττετο, καὶ ἄλλος μὲν τῶν δημοσίων πραγμάτων ἦρχεν, ἄλλος
 δὲ τῶν στρατιωτικῶν. καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τοσοῦτον.

Ἐνταῦθα τοίνυν ἔστω τὸ πέρας τοῦ τῆς ἀνατολῆς Θέματος.
 οἱ δὲ λεγόμενοι τουρμάρχαι εἰς ὑπουργίαν τῶν στρατηγῶν ἐτά-
 χθησαν. σημαίνει δὲ τὸ τοιοῦτον ἀξίωμα τὸν ἔχοντα ὑφ' ἑαυτὸν
 15 στρατιώτας τοξοφόρους πεντακοσίους καὶ πελταστὰς τριακοσίους
 καὶ δεξιολάβους ἑκατόν. οὕτως γὰρ κεῖται ἐν τῇ βίβλῳ Ἰωάννου
 Φιλαδελφέως τοῦ καλουμένου Λυδοῦ.

Θέμα δεύτερον τὸ καλούμενον Ἀρμενιακόν.

Τὸ Θέμα τὸ καλούμενον Ἀρμενιακόν οὐ κύριον ἔχει τὸ
 20 ὄνομα, οὐδὲ ἀρχαία τίς ἐστὶν ἡ τούτου προσηγορία, ἀλλὰ ἀπὸ

1 στρατιῶν V 4 τὰ τῶν om V 5 Ἀσία] βασιλεία AC 7 παμ-
 φυλίαν A 8 ante Παφλαγόνων add C 20 ἀρχή C

rum inserviebant imperatoribus expeditionem facientibus, commeatum
 exercitai prompte procurantes, et imperatoria tentoria componentes, et
 vias purgantes. et haec quidem Romanorum. quando vero Persae im-
 perium obtinebant et post hos Macedones, universa Asia in satrapias
 divisa erat. atque alius quidem erat satrapa Lydorum, alius Phrygum,
 alius Ionum, alius Pamphyliorum, alius Carum, alius Paphlagonum, alius
 Bithynorum, et ut verbo dicam, universa Asia, minor dicta, prout Per-
 sis visum erat et postea Macedonibus, divisa administrataque fuit. at-
 que alius quidem rebus civilibus praeerat, alius vero militaribus. atque
 haec quidem hactenus.

Et hic finis esto de themate Anatolico. ceterum qui dicti sunt
 τουρμάρχαι, ad ministerium praefectorum instituti sunt. significat vero
 eiusmodi dignitas eum qui praest sagittariis quingentis, scutatis tre-
 centis, stipatoribus centum. ita enim habetur in libro Ioannis Philadel-
 phensis, qui dictus est Lydus.

Thema secundum, dictum Armeniacum.

Armeniacum quod dicitur thema, propriam appellationem non habet.
 neque enim vetusta est haec appellatio, sed eam a vicinis atque finiti-
 Const. Porph.

τῶν ὁμιλούντων καὶ συνοικούντων Ἀρμενίων τὴν προσηγορίαν ἐκτίσται. δοκῶ δὲ εἰπεῖν ὅτι ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως καὶ τῶν κάτω χρόνων τὴν τοιαύτην προσηγορίαν ἐκληρονόμησεν· οὔτε γὰρ Στράβων ὁ γεωγράφος τῆς τοιαύτης ὀνομασίας ἐμνήσθη, καί-
 τοι Καππαδόκης ὢν τὸ γένος, ἐξ Ἀμασειας τῆς πόλεως, οὔτε 5
 Μένιππος ὁ τοὺς σταδιασμοὺς τῆς ὅλης οἰκουμένης ἀπογραφάμε-
 νος, οὔτε μὴν Σκύλαξ ὁ Καρυανδηνός, οὔτε Πανσανίας ὁ Δαμα-
 σκηνός, οὔτε ἄλλος τις τῶν ἱστορίας γεγραφότων. καὶ φαίνεται
 νεωτέρα ἢ τοιαύτη ὀνομασία· οὔτε γὰρ Προκόπιος οὔτε μὴν Ἀγα-
 θίας οὔτε Μένανδρος οὔτε Ἡσύχιος ὁ ἱλλούστριος ἐμνημόνευσαν 10
 τοῦ τοιούτου ὀνόματος, οἱ τὰ χρονικὰ συντάξαντες ἐπὶ τῆς Ἰου-
 στινιανοῦ βασιλείας. τὴν γὰρ Καππαδοκίαν οἱ παλαιοὶ εἰς τρία
 τέμνουσι μέρη, εἰς τε Καταονίαν τὴν ἀπὸ Μελιτηνῆς ἀρχομένην,
 καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ Ταύρου Ταυρικὴν ὀνομασμένην, καὶ αὐτὴν τὴν
 μεσόγαιον, ἐν ᾗ Καισάρεια ἡ πόλις τῶν Καππαδοκῶν μητρόπολις 15
 ἵδρυται. καλοῦσι δὲ οἱ παλαιοὶ μεγάλην τε καὶ μικρὰν Καππαδο-
 κίαν, μεγάλην μὲν τὴν ἀπὸ Καισαρείας τε καὶ τοῦ Ταύρου καὶ ἕως
 τῆς Ποντικῆς θαλάσσης, ἣν διορίζει Ἄλυσ μὲν ποταμὸς ἐκ δυσμῶν,
 Μελιτηνὴ δὲ ἐξ ἀνατολῶν. καὶ αὕτη μὲν ἡ μεγάλη Καππαδο-
 κία. καὶ τούτων μάρτυς Πολύβιος ὁ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν 20
 γεγραφώς, ὃς διορίζει τὴν Καππαδοκίαν ἀπὸ τε Ταύρου καὶ Λυ-
 καονίας καὶ ἕως τῆς Ποντικῆς θαλάττης· καὶ αὕτη γὰρ ἡ Νεοκαι-

2 δὲ om C

3 προσηγορίαν om C

7 οὔτ' αὐτὸς Πανσα-

νίας ὁ Δαμασκηνός V, idque post γεγραφότων

8 συγγεγραφό-

των C 9 οὔτε γὰρ] οὐδὲ γὰρ C

10 ἐμνημόνευσεν V

14 ταυ-

ρικὴν A

21 τε] τοῦ C

mis Armeniis accepit. imo vero dixerim sub Heraclio imperatore huius-
 cemodi appellationem sumpsisse. nam neque Strabo geographus eius
 vocis mentionem fecit, Cappadox alioqui genere, ex Amasea urbe; ne-
 que Menippus, qui totius orbis terrarum per stadia dimensionem con-
 scripsit, neque Scylax Caryandenus, neque Pausanias Damascenus. sed
 neque alius quisquam eorum qui historiam scripserunt. atqui recentio-
 rem esse hanc appellationem ex eo colligi potest, quod neque Procopius
 neque Agathias neque Menander neque Hesychius illustrius ullam huius
 nominis mentionem faciant, licet ipsi historiam Iustiniano imperante
 conscripserint. Cappadociam enim veteres in tres partes secuerunt,
 videlicet in Cataoniam, quae a Melitena initium accipit, et in eam quae
 a Tauro monte Taurica nuncupatur, nec non in regionem ipsam medi-
 terraneam, in qua et Caesarea urbs est, Cappadociae metropolis. vete-
 res autem maiorem et minorem Cappadociam appellant; ac maiorem qui-
 dem a Caesarea et Tauro ad Ponticum mare usque, quam terminat
 Halys quidem fluvius ab occasu, Melitene vero ab oriente. atque haec
 quidem est maior Cappadocia, ut testatur Polybius, qui Romanam hi-
 storiam scripsit; qui quidem terminat Cappadociam a Tauro et Lycao-
 nia ad Ponticum mare usque, ipsa siquidem Neocaesarea et Colonea et

σάρεται ἢ τε Κολώνεια καὶ ἡ Μελιτηνὴ σύμπασα Καππαδοκία λέγε-
ται. ἔστι δὲ τὸ ὄνομα Περσικόν· Πέρσης γάρ τις ἀνὴρ — ἐν P 6
κίνηγιω Ἀρταξέρξει τῷ βασιλεῖ, ἡ οὐκ οἶδα ἄλλω τινί, λέων
προσπαυτήσας τοῦ ἵππου τοῦ βασιλέως ἐδράξατο· καὶ κατὰ τύ-
5 χην εὗρεθεῖς ὁ Πέρσης ἐν τῷ τοῦ θηρὸς συναντήματι, τὸν ἀκινά-
κην σπασάμενος ἐρρύσατο τὸν βασιλέα παρὰ μικρὸν κινδυνεύοντα
καὶ τὸν λέοντα ἐθανάτωσεν. οὗτος οὖν ὁ Πέρσης ἐπὶ τιγος ὄρους
ὑψηλοτάτου ἀναβάς, καὶ πῦσαν τὴν γῆν περισκοπήσας ὅσῃν
ὀφθαλμὸς ἀνθρώπινος περιβλέπει κατὰ τε ἀνατολὰς καὶ δυσμὰς
10 ἄρκτον τε καὶ μεσημβρίαν, δωρεὰν παρὰ τοῦ βασιλέως πᾶσαν
εἴληφε. ταῦτα δὲ ἱστορεῖ Πολύβιος. καὶ κατοικεῖται πρὸς μὲν
Κολώνειαν παρὰ Ἀρμενίων, πρὸς δὲ τὴν μεσόγαιον, ὅπου περ ἔστιν
ἡ Ἀμάσεια καὶ ὁ λεγόμενος Δαζυμών, παρὰ τῶν καλουμένων
Λευκοσύρων· ὅμως πάντας τοὺς Καππαδόκας, καὶ τοὺς μέχρι
15 θαλάττης τῆς Ποντικῆς κατοικοῦντας, Ἡρόδοτος Λευκοσύρους
καλεῖ, πρὸς ἀντιδιαστολὴν τῶν Σύρων τῶν ἐπέκεινα τοῦ Ταύρου
καὶ Κιλικίας οἰκούντων, Μελανοσύρων προσαγορευομένων. μικρὰ
δὲ Καππαδοκία ἢ νῦν χρηματίζουσα εἰς θέμα, ἣτις ὁμορὸς ἐστὶ
Λυκαονίας καὶ διαβαίνει μέχρις αὐτῆς Καισαρείας, πλατύνεται
20 δὲ ἕως ἀρχῆς τῶν Βουκελλαρίων, καταλήγει δὲ πρὸς ἀνατολὰς
μέχρις αὐτῆς Ῥοδεντοῦ καὶ τοῦ φρουρίου τοῦ καλουμένου Λούλου
καὶ αὐτῆς Ποδενδοῦ. τὰ δὲ ἐπέκεινα τῆς Κιλικίας εἰσὶ μέρη, ὧν
ἀπάρχεται ἡ Ταρσὸς καὶ ἡ Μόψου ἐστία καὶ Ἀδανα. καὶ ἡδε

4 προσπαυτήσας C
22 σκοδενδοῦ V

τὸν ἵππον C
23 ὧδε V

9 τε add A 21 μέχρι C

Melitene universa Cappadocia appellatur. est vero nomen Persicum: nam cum Artaxerxi regi, aut nescio an alteri cuidam, leo inter venandum occurrisset eiusque equum invasisset, oblatus casu Persa quidam in hoc leonis occursu, stricto acinace, regem de vita periclitantem liberavit et leonem interfecit. hic itaque Persa cum altissimum quendam montem conscendisset, universam regionem, quoad longissime humani oculi acies pertingere posset, circumspiciens, tam orientem et occidentem quam meridiem et septentrionem versus, omnem eam dono a rege accepit. haec porro narrat Polybius. atque habitatur quidem Coloneam versus ab Armeniis, ad mediterranea vero, ubi est Amasea et Dasymon qui dicitur, a Leucosyris. omnes tamen Cappadoces, etiam usque ad mare Ponticum habitantes, Herodotus Leucosyros nuncupat, ad discrimen Syrorum qui ultra Taurum et Ciliciam incolunt, qui Melanosyri appellantur. minor autem Cappadocia, quae nunc inter themata censetur, finitima est Lycaoniae et Caesaream usque pertingit, ac extenditur ad initium thematis Buccellariorum usque; desinit vero ad orientem Rodentum usque, et ad propugnaculum quod vocatur Luli, atque ad ipsam Podendum usque. ulteriora autem sunt partes Ciliciae, quarum praecipuae urbes sunt Tarsus Mopsuestia et Adana. et haec quidem est minor

μὲν ἡ μικρὰ Καππαδοκία, ἡ ἄρτίως εἰς θέματος ὄνομα χρηματίζουσα. ἐπὶ δὲ τῶν ἄνω χρόνων εἴτε Ἰουστινιανοῦ εἴτε ἄλλου τινὸς τῶν βασιλέων τμηθείσης τῆς Καππαδοκίας εἰς τρεῖς μέρη τὸ μὲν μεσόγαιον ἐκλήθη Χαρσιανὸν ἀπὸ Χαρσίου τινὸς ἄρχοντος τῷ τότε καιρῷ εὐδοκιμήσαντος ἐν τῷ πρὸς Πέρσας πολέμῳ, καὶ διὰ τοῦτο εἰς θέματος τάξιν καὶ στρατηγίδα μέχρι τοῦ νῦν ἐχρημάτισε· τὸ δὲ κάτω καὶ πρὸς θάλασσαν ἐκλήθη Ἀρμενιακὸν διὰ τὸ εἶναι αὐτὸ πλησιόχωρον τῶν Ἀρμενίων, τὸ δὲ ἄνωθεν καὶ ὁμοροῦν τοῖς Λυκάοσι καὶ τῷ Ταύρῳ Καππαδοκία μικρά, ἡ νῦν, ὡς ἔφραμεν, εἰς θέματος ὄνομα χρηματίζουσα. βασιλεύετο δὲ μέχρις 10 Ἀυγούστου Καίσαρος. ἦν δὲ ὑπὸ τὴν Περσικὴν ἐξουσίαν, πρὶν ἢ τὸ Ῥώμης αὐξηθῆναι βασιλεῖον. ἐγένετο δὲ καὶ αὐτόνομος, ὅτε Ἀριαράθης ἤρχεν αὐτῆς ὁ βασιλεύς, ἐξ οὗ καὶ ἡ λίμνη ἡ τὸ ἄλας τίκτουσα, ἦν ἄρτίως βαρβαρίζοντες Καρατίαν καλοῦσιν, Ἀριαράθεια ἐπωνόμαστο. μετὰ δὲ Ἀριαράθην βυσιλεύει αὐτῆς 15 Ἀρχέλαος ὁ κηδεστῆς Ἡρώδου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας. μετὰ δὲ τοῦτον παυσαμένης τῆς βασιλείας εἰς ἐπαρχίαν παρὰ τῶν Ῥωμαίων τὸ σχῆμα μετέβαλε, καὶ ἀνθύπατος ταύτην ἐδασμολόγει τε καὶ διετάττετο. εἰσὶ δὲ πόλεις ἐπίσημοι κατὰ τὴν πρώτην ἐπαρχίαν P 7 τέσσαρες, Καισάρεια μητρόπολις, ἡ ἀπὸ τοῦ μεγάλου Καίσαρος 20 Ἰουλίου ὀνομασθεῖσα, ἥτις πρότερον ἐκαλεῖτο Μάζακα ἀπὸ Μο-

1 ὄνομα θέματος AV	2 ἄλλων τινῶν V	5 παρενδοκιμήσαντος V
8 αὐτὸ] τὸ V	9 ἡ add A	10 ὄνομα θέματος AV
12 ἡ τῶν Ῥωμαίων A	13 τὸ om V	16 κηδεστῆς ἦτοι ὁ συμπενθερὸς Ἡρώδου A
17 ταῦτα A	ἐπαρχίας AV	18 ἐδασμολόγει V

Cappadocia, quae non ita pridem thematis nomen nacta est. superioribus vero temporibus, sive Iustiniani sive alterius cuiusdam ex imperatoribus, Cappadocia in tres partes secta, mediterranea pars Charsianum vocabatur, a Charsio quodam duce, qui tum bello adversus Persas prospere gesto celebris erat; atque iccirco in thematis et praefecturae ordinem in hunc usque diem relata est. inferior vero pars, ad mare vergens, Armeniacum appellata est, quod sit regio Armeniis vicina. superior autem pars, finitima Lycaonibus et Tauro, Cappadocia minor; quae nunc, ut diximus, thematis appellationem nacta sub regum dominatu fuit usque ad Augustum Caesarem; ante vero Romani imperii incrementum sub Persica potestate erat. sed et sui iuris fuit, cum Ariaratha rex ibi regnaret; ex quo etiam iacus sales gignens, quem modo barbari Caratia appellant, Ariarathea nuncupabatur. post autem Ariaratham regnavit in eadem Archelaus affinis Herodis regis Iudaeorum. at postmodum cum desiisset gubernatio regia, in praefecturam a Romanis forma administrationis est immutata, et proconsul tributa ab ea colligebat et ipsi praeerat. sunt autem in prima praefectura urbes celebriores quattuor, Caesarea metropolis, a magno illo Caesare Iulio ita nuncupata; quae antea vocabatur Mazaca, a Mosoch primo Cappadocum auctore. altera urbs

σὺν τοῖς τῶν Καππαδοκῶν ἀρχηγόνου, δευτέρα δὲ πόλις Νύσσα, τρίτη Θερμά, τετάρτη Ῥεγεποδανδός. τῆς δὲ δευτέρας Καππαδοκίας εἰσὶ πόλεις ὑπὸ ἡγεμόνα ὀκτώ, Τύανα Φαυστινούπολις Κέβιστρα Ναζιανζὸς Ἐρύσιμα Παρνασὸς Ῥεγέδωρα Μωκισσός, καὶ φρούριον τὸ καλούμενον Κόρον. τῆς δὲ τρίτης Καππαδοκίας, ἣ νῦν ὀνομάζεται Ἀρμενιακόν, εἰσὶ πόλεις ἑπτὰ, Ἀμάσεια Ἰβωρα Ζάλιχος Ἀνδραπα Ἀμινσὸς Νεοκαισάρεια Σινώπη.

Διαβεβόηται δὲ παρὰ πᾶσιν ἐπὶ κακοτροπίᾳ τὸ τῶν Καππαδοκῶν γένος, ὥς καὶ παροιμίαν περὶ αὐτῶν ἐξενεχθῆναι τοιαύτην, 10 "τρία κάππα κάκιστα, Καππαδοκία Κρήτη καὶ Κιλικία." καὶ ἐν ἐπιγράμμασι

Καππαδόκαι φαῦλοι μὲν αἶψά, ζώνης δὲ τυχόντες

φανλότεροι, κέρδους δ' εἵνεκα φανλότατοι·

ἦν δ' ἄρα δις καὶ τρίς μεγάλης δράξονται ἀπήνης,

15 δὴ τότε γίνονται φανλεπιφανλότατοι.

καὶ ἄλλως

Καππαδόκην ποτ' ἔχιδνα κακὴ δάκεν· ἀλλὰ καὶ αὕτη

κάτθανε γευσμένη αἵματος ἰοβόλου.

ἐκ δὲ ταύτης τῆς τὰ τοιαῦτα βλασφημουμένης ἐβλάστησαν ἄνδρες, 20 μᾶλλον δὲ εἰπεῖν ἐξανέτειλαν ὥσπερ ἀστέρες πολύφωτοι, ἐπὶ σοφίᾳ διαβόητοι; ζηλωταὶ τῆς Χριστιανῶν πίστεως, Γρηγόριος ὁ θαυματουργὸς ὁ Νεοκαισαρείας ἐπίσκοπος, Φαίδιμος τε ὁ Ἀμασείας,

1 τῶν om C ἀρχηγόνου C 2 Ῥεγεποδαντός V 5 φρούριον A 7 Ἀνδραπα V 12 καππαδόκες A
 3 τρίτης add A 4 δὲ τυχόντες] δ' εἵνεκα A, δὲ εἵνεκα C 14 μεγάλης om C
 17 ποτὲ ἔχιδν' ἔδακεν. ἀλλ' αὕτη C 18 αἵματος γευσμένη C
 19 τῆς om A

Nyssa, tertia Therma, quarta Rhegepodandus. secunda vero Cappadociae praefectura urbes habet octo, Tyana Faustianopolin Cybistrum Nazianzum Erysimam Parnasum Rhegedora Mocissum, et propugnaculum quod Corum dicitur. tertiae autem Cappadociae quae nunc appellatur Armeniacum, urbes sunt septem, Amasea Ibora Zalichus Andrapa Aminsus Neocaesarea Sinope.

Ceterum famosa apud omnes est ob nequitiam Cappadocum gens, adeo ut proverbium eiusmodi de illis feratur "tria cappa pessima, Cappadocia Creta et Cilicia." et in epigrammatibus "Cappadoces semper mali, cingulum vero nacti peiores, lucri vero gratia pessimi. cum vero bis aut ter magnum prehenderint currum, tunc sane evadunt maliter et amplius." et aliud, "Cappadocem quondam echidna mala momordit. sed et ipsa mortua est gustans sanguinem venena iaculantem." ex hac autem adeo infami gente pullularunt, imo vero veluti fulgidae quaedam stellae emicuerunt, vera sapientiae laude celeberrimi et Christianae fidei propugnatores acerrimi, Gregorius ille thaumaturgus, Neocaesariensis episcopus, et Phaedimus Amasenus, et rex celeberrimus, qui sub Lici-

καὶ βασιλεὺς ὁ αἰόδιμος ὁ ἐπὶ Λικινίου μαρτυρήσας ὑπὲρ τῆς τῶν
Χριστιανῶν πίστεως, καὶ Βασιλίσκος ὁ Κομάνων ἀρχιεπίσκοπος,
ὃς καὶ αὐτὸς μαρτυρίῳ ἐτελειώθη, μεθ' οὗ κατετέθη τὸ λείψανον
Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Βασίλειός τε ὁ μέγας ὁ Καισαρείας
ἐπίσκοπος, καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος ὁ Ναζιανζοῦ τὴν ἐπισκοπὴν⁵
κληρωσάμενος, νυνὶ δὲ ἐν τῷ τῶν ἀποστόλων ναῷ κατατεθεὶς μετὰ
τῶν πατριαρχῶν ταύτης τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ φιλο-
χρίστου βασιλέως Κωνσταντίνου, αἱ τε ἀδελφοὶ τοῦ μεγάλου Βα-
σιλείου, Πέτρος τε καὶ Γρηγόριος καὶ Ναυκράτιος, Καισάριός τε
ὁ ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ θεολόγου. 10

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ τῆς Καππαδοκίας ὡς ἐν ἐπιτομῇ.

Θέμα τρίτον τὸ τῶν Θρακησίων.

Τὸ δὲ νῦν καλούμενον Θρακησίων θέμα πάλαι μὲν καὶ κατ'
ἀρχὰς Ἀσία μικρὰ ὀνομάζετο, καὶ ὁ ταύτης κρατῶν ἀνθύπατος
Ἀσιάρχης ἐλέγετο. καὶ ἵνα μὴ λέγω τοὺς ἔξωθεν, αὐτὸς ὁ μάρ- 15
P 8 τυς τῆς ἀληθείας Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς καὶ ἀπόστολος ἐν ταῖς
πράξεσι τῶν ἀποστόλων τὸ αὐτὸ λέγει, μεμνημένος Ἀλεξάνδρου
τοῦ τότε πρωτεύοντος τῶν Ἐφεσίων, Ἀσιάρχην αὐτὸν ἀποκαλῶν.
Θρακήσιοι δὲ ἐπεκλήθησαν ἀπὸ τῆς τοιαύτης αἰτίας. ἐπὶ τῶν
ἡμερῶν Ἀλυάττου τοῦ τῶν Λυδῶν βασιλέως ἀνὴρ τις μετὰ τῆς 20
γυναικὸς καὶ τῶν αὐτοῦ τέκνων ἐκ Μυσίας τῆς τῶν Θρακῶν χώρας
ὀρμώμενος, ἧς καὶ Ὀμηρος μνημονεύει λέγων οὕτως,

1 τῶν om C

2 καὶ ὁ βασιλίσκος AV

5 ἀρχιεπίσκοπος V

6 ἐν add A

8 Κωνσταντίνου om C

9 ναυκράτιος V

καὶ καισάριός τε V, καὶ καισάριος δὲ A

11 ὡς om C

20 ἀλνώ-

του C

τῆς om V

21 ἐαυτοῦ V

nio martyrium pro fide Christiana subiit. et Basiliscus Comanensium
archiepiscopus, qui etiam ipse martyrio obiit et cum quo conditae fue-
runt reliquiae Ioannis Chrysostomi; praeterea Basilius magnus Caesa-
riensis episcopus, et Gregorius theologus, qui fuit episcopus Nazianze-
nus et nunc in aede apostolorum una cum patriarchis huius urbis a pio
et Christianae fidei studiosissimo imperatore Constantino positus iacet.
insuper fratres Basilii magni, videlicet Petrus Gregorius et Naucratus,
nec non Caesarius Gregorii theologi frater.

Atque haec quidem de Cappadocia veluti compendio dicta sint.

Thema tertium dictum Thracesium.

Quod vero nunc Thracesium thema appellatur, olim quidem et ab
initio Asia minor dicebatur, et qui huic praeerat proconsul praefectus
Asiae nuncupabatur. et ne externos afferam, ipse testis est veritatis
Lucas evangelista et apostolus, qui in Actis apostolorum idem asserit,
ubi mentionem faciens Alexandri, qui tum temporis apud Ephesios pri-
matum obtinebat, eum appellat praefectum Asiae. Thracesium vero
appellatio hanc originem habet. temporibus Alyatti Lydorum regis, vir
quidam cum uxore et liberis profectus ex Mysia Thraciae regione, cuius

Μυσῶν τ' ἀγγεμάχων καὶ ἀγανῶν Ἰππημόλγων,
 διεπέρασεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀσίας εἰς χώραν τὴν λεγομένην Λυ-
 δίαν, καὶ κατέκρησε πλησίον τῆς πόλεως Σάρδεων τοῦ οὖν βα-
 σιλέως πρὸς τῷ τῆς πόλεως τείχει καθέζομένου διήρχετο ἡ γυνὴ
 5 τοῦ Θρακὸς ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς βυστιάζουσα στάμινον, ἐπὶ δὲ
 τῶν χειρῶν ἡλακίτην καὶ ἕτρακτον, ὅπιαθεν δὲ πρὸς τὴν ζώνην
 ἵππος τις προσεδέδετο· καὶ ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς ὁ στάμινος ἦν
 μεσιτὴς τοῦ ὕδατος, ἐν δὲ ταῖς χερσὶν ἐργάζετο νήθουσα ἐκ τῆς
 ἡλακίτης τὸν ἕτρακτον, ὅπιαθεν δὲ πρὸς τὴν ζώνην ἡκολούθει ὁ
 10 ἵππος ἀπὸ τῆς πηγῆς πεπυστισμένος. ταύτην ἰδὼν ὁ βασιλεὺς με-
 γάλως ἐθαύμασε, καὶ ἠρώτησε· πῶθεν καὶ τίς καὶ ποίος ἐστὶ πό-
 λεως. ἡ δὲ ἀπεκρίνατο Μυσὴ μὲν εἶναι τὸ γένος, Θρακῆς δ'
 ἐστὶν αὕτη τὸ πολέχνιον. λαβὼν οὖν βασιλεὺς ἀπὸ τῆς γυναικὸς
 ἀφορμήν, πρὸς τὸν τῆς Θρακῆς βασιλέα· παρησάμενος,
 15 Κότυν ὀνομαζόμενον, ἐκεῖθεν ἔλαβεν ἄνδρας μετοίκους μετὰ γυ-
 ναικῶν καὶ τέχνων, ὅχλον ἱκανόν. ἐκ τούτου τοῦ γένους ὠνομά-
 σθησαν οἱ τὴν μικρὰν Ἀσίαν οἰκοῦντες Θρακῆσιν διὰ τὸ εἶναι
 αὐτοὺς ἐργοπόνους ἐργώδεις τε καὶ χειρώνακτας. ὅλον δὲ τὸ τῶν
 Θρακησίων θέμα ἐκ γενιῶν συνίσταται τοιῶνδε, Λυδῶν Μαιόνων
 20 Κυρῶν Ἰώνων· καὶ Ἴωνες μὲν καλοῦνται οἱ κατοικοῦντες Μίλητόν
 τε καὶ Ἐφεσον, οἱ δὲ τὸ μεσόγειον Σαρδιανοὶ Λυδοὶ τε καὶ Μαίον-
 ες καὶ Κᾶρες καὶ οἱ τῆς μικρᾶς Φρυγίας οἰκήτορες. καὶ οὕτως

4 τὸ πόλεως τείχος V

5 τῆς κεφαλῆς μὲν C

7 ἡ στάμινος

ἢ μεστὰ A

10 τῆς om A

13 πολέχνιον C

19 τόσων V

20 ἰώνων καρῶν C

etiam meminuit Homerus, inquiens sic "Mysorumque comminus pugnan-
 tium et illustrium Hippemolgorum," in eam Asiae regionem venit, quae
 Lydia dicitur, et prope Sardorum urbem habitavit. rege itaque ad mu-
 rum urbis considente, praeteriit Thracis uxor urnam capite gestans,
 manibus vero colum et fusum, a tergo autem equus zonae alligatus; at-
 que urna quidem, quam vertice gerebat, referta erat aqua, manibus vero
 nens colum et fusum exercebat; pone autem equus, quem adaquarat,
 ciingulo annexus sequebatur. hac conspecta rex vehementer admiratus
 est, et unde, quanam, ex qua urbe esset, interrogavit; quae respondit
 Mysiam se natione esse: est vero id Thraciae oppidulum. rex itaque
 arrepta ex hac muliere occasione, missa ad regem Thracum Cotyn nun-
 cupatum legatione, colonos inde cum uxoribus et liberis accepit, turbam
 satis numerosam. ex hac natione appellati sunt Asiae minoris incolae
 Thracesii, quod sint operosi ac laboriosi et opere manuario victum sibi
 quaeritantes. universam vero Thracesiorum thema hisce gentibus con-
 stat, Lydis Maeonibus Caribus Ionibus. atque Iones quidem nuncupan-
 tur qui Miletum et Ephesum incolunt; qui vero mediterranea habitant,
 Sardiani Lydi Maeones et Cares et minoris Phrygiae incolae. atque

μὲν οἱ Θρακῆσιοι· ταύτην δὲ τὴν ἱστορίαν Νικόλαος ὁ Λαμιασκηνὸς γράφει ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ αὐτοῦ βιβλίῳ, ὃ γεγόνως ὑπογραφεὺς Ἡρώδου τοῦ βασιλέως. ὠνομάσθησαν δὲ Θρακῆσιοι διὰ τὸ εἶναι αὐτοὺς ἐκ τῆς τῶν Θρακῶν γῆς, ὥσπερ εἵπομεν. εἰσὶ δὲ πόλεις περὶ τὴν Ἀσίαν κα', πρώτη μὲν Ἐφεσος, δευτέρα δὲ Σμύρνα, τρίτη Σάρδεις, τετάρτη Μίλητος, πέμπτη Πριήνη, ἕκτη Κολοφών, ἑβδόμη Θυάτειρα, ὀγδὴ τὸ Πέργαμιον, ἐνάτη Μαγνησία, δεκάτη Τράλλεις, ἑνδεκάτη Ἱεράπολις, δωδεκάτη Κολόσσαι αἱ νῦν λεγόμεναι Χῶναι, οὗ ἔστι ναὸς διαβόητος τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, ιγ' Λαοδίκεια, ιδ' Νύσσα, ιε' Στρατονί-10 κεια, ις' Ἀλάβανδα, ιζ' Ἀλίνδα, ιη' Μύρινα, ιθ' Τέως, κ' P 9 Λέβεδος, κα' Φιλαδέλφεια, καὶ ἄλλαι τινές. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων.

Τέταρτον θέμα τὸ καλούμενον Ὀψίκιον.

Τὸ δὲ θέμα τὸ καλούμενον Ὀψίκιον πᾶσιν ἔχει γνώριμον 15 τὴν προσηγορίαν· ὀψίκιον γὰρ Ῥωμαῖσι λέγεται, ὅπερ σημαίνει τῇ τῶν Ἑλλήνων φωνῇ τοὺς προπορευομένους ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως ἐπὶ εὐταξίᾳ καὶ τιμῇ. ὅθεν οὐδὲ στρατηγὸς χρηματίζει ὁ τοῦ ὀψικίου ἡγούμενος, ἀλλὰ κόμης καὶ τὴν ὀνομασίαν καὶ τὴν προσωυμίαν προσαγορεύεται, ἣ δὲ περιοχή τοῦ Ὀψικίου ὑπὸ 20 τοσούτων φυλῶν τε καὶ ἐθνῶν κατοικεῖται, ἀπὸ μὲν θαλάσσης

5 παρὰ Α κα' V 8 τράλη C 11 ἀλάβανδος C 12 κα' Φιλαδέλφεια om V 15 δὲ om C 16 ὀψίκιον δὲ λέγεται Ῥωμαῖσι C 17 τὴν τῶν ἐλλήνων φωνήν C τῶν om V et Bandurinus: in codice id esse testatur Morellus πορευομένους C 21 τε om C

ita quidem se habent Thracesii. hanc vero historiam scribit Nicolaus Damascenus decimo octavo historiae suae libro; qui quidem fuit scriba Herodis regis. Thracesii autem appellati sunt, quod ex Thracum regione orti essent. ceterum in Asia habentur urbes viginti et una, prima quidem Ephesus, altera Smyrna, tertia Sardes, quarta Miletus, quinta Priene, sexta Colophon, septima Thyatira, octava Pergamum, nona Magnesia, decima Trallis, undecima Hierapolis, duodecima Colossae, quae nunc Chonae dicuntur, ubi visitur celeberrimum templum Michaëlis archangeli, decima tertia Laodicea, decima quarta Nyssa, decima quinta Stratonicia, decima sexta Alabanda, decima septima Alinda, decima octava Myrina, decima nona Teos, vigesima Lebedos, vigesima prima Philadelphia, et aliae nonnullae. atque haec quidem de his.

Thema quartum dictum Obsequium.

Thema vero quod Obsequium vocatur, omnibus appellatione ipsa notum est: obsequium enim Latine dicitur id quod Graecorum lingua appellantur ii qui imperatori, ordinis tuendi et honoris causa, praesunt. unde fit ut qui obsequio praest, praetor non vocetur, sed comes et nomine et cognomine dicatur. Obsequii vero ambitus his populis atque gentibus circumscribitur. a mari quidem initium sumens, hoc est a sinu

ἀρχομένον, τουτέστιν τοῦ Ἀστακηνοῦ κόλπου καὶ τοῦ Δασκυλίου
 ἀκρωτηρίου, καὶ μέχρι τοῦ Τρίτωνος καὶ τῶν ὄρεων Σιγριανῆς
 καὶ Προικονήσου, καὶ ἕως αὐτῆς τῆς Ἀβύδου Κυζίκου τε καὶ
 Παρίου· καὶ τὰ μὲν κῦτῳ καὶ παρὰ θάλασσαν ἀπὸ τοῦ Ἀστα-
 5 κηνοῦ κόλπου ἀρχόμενα καὶ τῶν καλουμένων Πυλῶν, καὶ ἕως τῆς
 μεσσηγαίου τοῦ Μυσίου Ὀλύμπου προσαγορευομένου καὶ τῆς χώρας
 τῶν καλουμένων Δαγοτθηνῶν καὶ αὐτῆς Προυσιᾶδος, κατοικοῦσαι
 Βίθυνοι· τὰ δὲ πρὸς νότον τοῦ Ὀλύμπου καὶ ἕως τοῦ ποταμοῦ
 Ῥυνδακοῦ κατοικοῦσι Μυσοί, τὰ δὲ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν
 10 Κύζικον κατοικοῦσι Φρύγες τε καὶ Γραικοί, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ
 Γρανίκου τὴν ὀνομασίαν πλουτήσαντες, ἐν ᾧ ποταμῷ γέγονεν ἡ
 πρώτη μάχη πρὸς τοὺς στρατηγοὺς τῶν Περσῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ
 Μακεδόνης. ἄνω δὲ παρεκτείνεται μέχρι τοῦ Δορυλαίου καὶ αὐ-
 τοῦ τοῦ Κοτυαίου, ἐξ οὗπερ ἔστιν ὁ ὀνομαστότατος καὶ παλαιὸς
 15 ἐκεῖνος Αἰώωπος, ὁ τὴν μυθοποιίαν πρῶτος εἰς τὸν βίον εἰσαγα-
 γών, καὶ ἕως τῆς κωμοπόλεως Μηροῦ κατὰ ἀνατολάς. πρὸς
 δὲ τὰς δυσμὰς καταλήγει εἰς Ἀβυδον, πρὸς δὲ πλάτος ἀπὸ τοῦ
 Ῥυνδακοῦ ποταμοῦ καὶ μέχρι τῆς κωμοπόλεως τῆς καλουμένης
 Δοματηροῦ. καὶ οὕτω μὲν τὸ Ὀψίκιον. καὶ τὴν ὀνομασίαν αὐ-
 20 τοῦ εἵπομεν, διὰ τὸ προπορεύεσθαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως καὶ
 καταρτίζειν καὶ διευθύνειν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ μονάς. εἰσὶ δὲ

1 ἀρχόμενον AV	τουτέστιν om C	3 καὶ αὐτῆς προικο-
νήσου AV	κύζικόν τε καὶ παρίον AV	4 τὰ μὲν καὶ παρα-
θαλάσσια V	7 Γοτθηνῶν V	9 ῥυνδιακοῦ C
11 ποταμῷ add A	14 τοῦ om V et Bandurins	16 κόσμον
εἰσενεγκῶν A	16 μικροῦ C	17 δὲ τὰς om C
λεγομένου A	20 ἔμπροσθεν add A	18 τοῦ

Astaceno et a promontorio Dascyllo, ad Tritonem usque et montes Si-
 grianae atque ipsam Proeconesum, ad ipsam quoque Abydum Cyzicum
 et Parium, se porrigit. et quidem inferiorem ac maritimam oram ab
 Astaceno sinu incipientem et a Pylis quae vocantur, usque ad mediter-
 ranea Olympi qui Mysius dicitur, et ad regionem Dagotthenorum di-
 ctam, et ad ipsam Prusiadem usque Bithyni habitant. australem vero
 Olympi partem ad fluvium Rhyndacum usque incolant Mysii. maritima
 autem et Cyzicum inhabitant Phryges et Graeci, a Granico fluvio ita
 nuncupati, ubi Alexander Macedo primum praelium cum Persarum duci-
 bus commisit. ulterius vero ad Dorylaeum et ipsum Cotyaeum usque
 extenditur; ex qua quidem urbe prodiit celeberrimus ac vetustus ille
 Aesopus, qui fabularum usum primus in mundum invexit; et usque ad
 Comopolim Meri orientem versus. ad occasum vero desinit in Abydum.
 in latitudine autem a Rhyndaco fluvio usque ad Comopolim Domateri
 cognomine. atque haec quidem est ratio Obsequii, quam profecto appel-
 lationem ei inditam esse diximus, quod praerent imperatori, ut vias et
 domicilia ei praepararent atque concinnarent. gentes vero ac populi

ἔθνη τὰ συμπληροῦντα τὸ Ὀψίκιον τῶσαῦτα, Βιθυνοί, Μυσοί, Φρύγες, Δάρδανοι οἱ καὶ Τρωεῖς λεγόμενοι. ἔχει δὲ πόλεις ἐπισήμους τὸ θέμα τὸ καλούμενον Ὀψίκιον τῶσαύτας, πρώτην μὲν Νίκαιαν τὴν μητρόπολιν χρηματίζουσαν, δευτέραν δὲ Κοτύαιον, τρίτην Δορύλαιον, τετάρτην Μίδαιον, πέμπτην Ἀπάμειαν, ἕκτην 5 Μύρλειαν, ἑβδόμην Λάμψακον, ὀγδόην Πάριον, ἑνῆατην Κύζικον, δεκάτην Ἀβυδον.

Πέμπτον θέμα τὸ καλούμενον Ὀπτίματον.

Τὸ καλούμενον οὐκ οἶδ' ὅπως εἰπεῖν θέμα Ὀπτίματος οὐδεμίαν ἔχει κοινωνίαν πρὸς θέματα· εἰς γὰρ δουλείαν μόνην προσ- 10
P 10 εἰληπται διὰ τὸ εἶναι αὐτὸ οἰκτροτάτον καὶ μήτε τοῖς μὴτε δροῦγγοις τετιμημένον, ἀλλ' ἢ τὸν τούτου κρατοῦντα δομέστικον μόνον ἀγορευόμενον. εἰς γὰρ ὑπηρεσίαν ἐτέτακτο τῶν στρατιω-
τῶν, ὅτε οἱ βασιλεῖς τοῖς ἔθνεσι μετὰ τοῦ λαοῦ ἐπεστράτευον, στρατιωτῶν δὲ ἐκείνων τῶν ἐν τοῖς βασιλικαῖς τάγμασι τεταγμένων· 15
ὅσοι γὰρ ἐν ταῖς σχολαῖς καὶ τοῖς ἱκανάτοις καὶ τοῖς λοιποῖς τάγμασιν ἐστρατεύοντο, εἰς ὑπηρεσίαν εἰς ἕκαστος αὐτῶν Ὀπτιμάτων ἐκέκτητο. ἔστι δὲ ὀνομασία τῶν ἀτίμων, ἴσην ὕβριν φέρουσα τῶν παρὰ Ῥωμαίοις λεγομένων Κορτελίνων. διὸ οὐδὲ εἰς θέματος τάξιν
λελόγισται, οὐδὲ στρατηγὸς ὁ τούτου ἄρχων κατονομάζεται, ἀλλὰ 20

1 ταῦτα Bandur. 5 Μηδάειον V 8 ὀπτήματον C plerum-
que. an Ὀπτιμάτων? 9 εἰπεῖν add A Ὀπτιμάτων? sed
confer in sexto themate: ὥδε καταλήγει ὁ βουκελλάριος. 12 δροῦ-
γοις C τὴν V τούτου τοῦ κρατοῦντος A: corr Bandurinus
14 οἱ] τοῦ C μετὰ τοῦ λαοῦ add A 15 ταττομένων V
17 ὀπτιμάτων V. an ὀπτιμάτων? vel ἀνὰ .. ὀπτιμάτων, ut exci-
derit numerus 18 ἀντίμων ὕβριν ἴσην C 19 λεγομένων
om C 20 post οὐδὲ omisi ὁ cum C

qui Obsequium constituunt sunt hi, Bithyni, Mysii, Phryges, Dardani, qui et Troiani dicuntur. ceterum thema Obsequii urbes celebres hasce habet, primam quidem Nicaeam, quae est metropolis, alteram Cotyaenum, tertiam Dorylaeum, quartam Midaenum, quintam Apameam, sextam Myrleam, septimam Lampsacum, octavam Parium, nonam Cyzicum, decimam Abydum.

Thema quintum dictum Optimatum.

Id quod nescio quo pacto vocatum est thema Optimatum, nihil habet commune cum thematibus, servitii siquidem tantum causa assumptum est, utpote miserrimum, neque turmis neque drungis cohonestatum, et qui huic praeest, domesticus tantum nuncupatur: quippe ad ministeria militibus, cum imperatores una cum populis expeditionem aliquam facerent, praestandum, instituti fuerunt, iis inquam qui in imperatoriis agminibus versabantur. quotquot enim in scholis et icanatis reliquisque agminibus militabant, eorum singulis unus optimatum, cuius ministerio uteretur, erat designatus. porro appellatio ipsa tantum fere in se contumeliae habet atque vilium hominum, qui apud Romanos cortelini vocantur; ideoque nec inter themata censetur, nec qui huic praeest, praetor sive

δομέστικος, ὁ ὑπὸ χειρὰ ὧν στρατηγοῦ καὶ τὴν ἀξίαν καταδέεσ-
 ρος. εἰσὶ δὲ ἔθνη πὰ συμπλήρουῦντα, μᾶλλον δὲ ὑπερυγοῦντα
 εἰς τὴν τοιαύτην δουλείαν τῶν στρατιωτῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ βασι-
 λῆως τοσαῦτα, Βιθυνοὶ Ταρσιῦται Θυνοί. προσάπτεται δὲ καὶ
 5 Φρυγῶν. ἔχει δὲ πόλεις ἐπισήμους τοσαύτας, πρώτην μὲν Νικο-
 μήδειαν τὴν μητρόπολιν, δευτέραν δὲ Ἑλενούπολιν, τρίτην Πραι-
 νειον, τετάρτην Ἀστακόν, πέμπτην Παρθενούπολιν. ῥέει δὲ ἐν
 τῷ θέματι τῶν Ὀπτιμάτων ποταμὸς ὁ καλούμενος Σαγγάριος, ἐν
 ᾧ ἔστιν ἡ ἀξιοθέατος γέφυρα ἣν ἐποίησεν Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς
 10 ἰκεῖνος ὁ πολυμήνῃτος, ἐπιγραφὴν ἔχουσα τοιαύτην, ἥτις γέγρα-
 πται ἐν μιᾷ τῶν πλακῶν οὕτως λέγουσα·

καὶ σὺ μεθ' Ἑσπερίην ὑψαυχένα καὶ μετὰ Μήδων
 ἔθνεα καὶ πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀγέλην,
 Σαγγάριε, κρατεραῖσι ῥοαῖς ἀψῖσι πεδηθεῖς
 15 αὐτὸς ἐδουλώθης κοιρανικῇ παλάμῃ·
 ὁ πρὶν γὰρ σκαφέεσσιν ἀνέμβατος, ὁ πρὶν ἀτειρῆς
 κεῖσαι λαϊνέῃ σφιγκτὸς ἀλυστοπέδῃ.
 καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ καλουμένου θέματος τῶν Ὀπτιμάτων.

Ἑκτον θέμα τὸ καλούμενον Βουκελλαρίων.

20 Ὀμοίως δὲ καὶ τὸ θέμα τῶν Βουκελλαρίων οὐκ ἀπὸ τόπου
 τινὸς τὴν προσηγορίαν ἐκτήσατο, οὔτε μὲν ἀπὸ ἔθνους οὔτω

9 ἔστιν om C   ἡ add AC   13 πᾶσα βαρικήν C   15 οὕτως
 ἐδουλώθης τυραννικῇ C   16 γὰρ] δὲ C   ἀναίματος C
 ἀτειρῆς C   19 βουκελλάριος C

strategus appellatur, sed domesticus, praetori subditus et dignitate longe
 inferior. gentes vero quae adimplent vel potius ministrando servilia
 haec officia militibus atque ipsi imperatori praestant, sunt haec, Bithyni
 Tarsidae Thyni; sed et Phryges attingunt. habent autem urbes ce-
 lebres hasce, primam quidem Nicomediam metropolim, alteram Heleno-
 polim, tertiam Praenetum, quartam Astacum, quintam Parthenopolim.
 ceterum fuit per Optimatum thema Sangarius fluvius, iunctus ponte visu
 dignissimo, quem struxit imperator Iustinianus ille nunquam satis cele-
 bratus. in eo talis inscriptio est, in lapidum uno insculpta, istis verbis:

tu quoque post tumidam Hesperiam Medosque feroces
 barbaricamque gregem, quantus erat, domitum,
 Sangari praevalida fluctus modo fornice vincte,
 induperatoris servitio premeris.
 invie namque olim ratibus, nullique subacte,
 iam rigida saxi compede vincte iaces.
 atque haec quidem de themate Optimatum.

Thema sextum dictum Buccellariorum.

Similiter et thema Buccellariorum non a loco aliquo appellationem
 accepit, neque a gente aliqua quae ita vocaretur, sed quod militum as-

καλουμένου, ἀλλὰ διὰ τὸ ἐπακολουθεῖν τοῖς στρατιώταις καὶ τὰς τροφὰς αὐτῶν ἐπιφέρεισθαι (βουκελλάριος γὰρ κατὰ Ῥωμαίων διάλεκτον ὁ φύλαξ τοῦ ἄρτου καλεῖται), ὥστε εἶναι τοὺς στρατιώ- 5 τας ἐλαφροὺς καὶ ἄβαρεῖς πρὸς τὸν πόλεμον· βρυκέλλος γὰρ τὸ κρικελοειδὲς ψωμίον καλεῖται, κέλλάριος δὲ ὁ φύλαξ τοῦ ἄρτου. 5 τὸ γὰρ οἰκεῖον ὄνομα τοῦ ἔθνους καὶ Ἑλληνικὸν Μαρριανδυνοὶ ὀνο- μάζονται, ἐπεκλήθησαν δὲ Γαλάται. ἔστι δὲ ἀρχὴ τοῦ θέματος

P 11 ἀπὸ μὲν τῆς κωμοπόλεως Μοδρηνῆς ἀρχόμενον, ἤγουν τῆς συμ- πληρώσεως τοῦ Ὀπτιμάτου, ἀναβαῖνον δὲ πρὸς τὴν μητρόπολιν Ἀγκύραν; καὶ παρεκτεῖνον μέχρι τῶν ὁρίων Καππαδοκίας καὶ 10 αὐτοῦ τοῦ φρουρίου τοῦ καλουμένου Σανίαναν, ἐν οἷς παρεκτείνε- ται τὸ τῶν Γαλατῶν ἔθνος. οἱ δὲ Γαλάται ἀποικοί εἰσι τῶν Φρύγγων, ἐγένετο δὲ ἡ τούτων ἀποικία ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς ἦν Ἀτταλος ὁ Περγαμηνὸς καὶ Νικομήδης ὁ τοῦ Ζειποῖτου υἱός. τὰ δὲ πρὸς θάλασσαν καὶ τὸν βορρᾶν πλατύνεται πρὸς αὐτὸν τὸν 15 Πόντον καὶ τὴν καλουμένην πόλιν Ἡράκλειαν, καὶ μέχρι τοῦ Παρ- θενίου ποταμοῦ, καὶ αὐτὴν τὴν Τίον. συμπεριλαμβάνει δὲ καὶ αὐτὴν Κλυνδιούπολιν Κρατιάν τε καὶ αὐτὸ τὸ Βασίλειον, καὶ ἕως τῶν ὁρίων Παφλαγονίας καὶ μέχρι Ἄλνυος ποταμοῦ. καὶ ὧδε μὲν καταλήγει ὁ Βουκελλάριος, εἰσὶ δὲ πόλεις αἱ συμπληροῦσαι 20 τὸ θέμα τῶν Βουκελλαρίων τοσαῦται, πρώτη μὲν Ἀγκύρα, μη-τρόπολις ἡ τῶν Γαλατῶν, δευτέρα δὲ Κλυνδιούπολις, καὶ αὕτη

2 γὰρ om C   5 καλεῖται ψωμίον C   7 δὲ] δὲ καὶ C ·   δὲ ἡ ἀρχὴ C.   8 μοδρηνῆς C   14 Ζηπότον C et teste Morello A
15 βορρᾶν C   17 τὴν om V   20 αἱ om C

seclae essent et comitatum eis veherent (buccellarius enim Latina lin- gua vocatur is qui rei panariae custodiam gerit), ut milites expediti et ab omni onere liberi ad bellum essent. bucellus quippe vocatur panis, circularem figuram prae se fereps; cellarius vero custos panis. proprio autem et Graecanico nomine populi illi Mariandyni nuncupantur, cognominati etiam Galatae. est autem initium huius thematis a Comopoli Modrenae sive a complemento Optimatum, atque ita ascendens ad metro- polim Ancyram, et protendens se usque ad confinia Cappadociae, et us- que ad propugnaculum Saniana dictum, in quae extenditur Galatarum natio. sunt vero Galatae coloni Francorum. deducta porro fuit haec colonia temporibus Attali Pergameni et Nicomedis Zipoeti filii. quae vero ad mare et aquilonem, ad Pontum ipsum usque extenduntur, et ad urbem quae Heraclea dicitur, et usque ad Parthenium fluvium atque ipsam Tium. comprehendit vero etiam ipsam Claudiopolim et Cratiam atque ipsum Basilaëum, ad confinia Paphlagoniae usque et usque ad Halyn fluvium. atque hic quidem est terminus Buccellariorum. sunt vero urbes quae thema Buccellariorum constituunt hae, prima Ancyra metropolis Galatarum, altera Claudiopolis, et ipsa metropolis Mariandy-

μητρόπολις τῶν Μαριανδυνῶν, τρίτη Ἡράκλεια, τετάρτη Πρου-
σιᾶς, πέμπτη τὸ Τήϊον. ἔθνη δὲ κατὰ μέρος ὀνομαζόμενα τοσαῦ-
τα, Γαλάται Μαριανδυνοὶ Βιθυνοί.

Ἑβδομον θέμα τὸ καλούμενον Παφλαγόνων.

5 Τὸ δὲ θέμα τὸ καλούμενον Παφλαγόνων ἀρχαιότατον ἔθνος
ἐστὶ καὶ ἐπήσογον, ἐπὶ ἀναισχυντία τε καὶ κακοτροπία διαβαλλό-
μενον. καὶ Ὅμηρος αὐτοῦ μνημονεύει ἐν τῷ τῶν νεῶν καταλόγῳ,
ἐπικούρους ἐλθόντας Πριάμου πρὸς τὴν πόλιν Ἴλιον, λέγων
οὕτως,

10 Παφλαγόνων δ' ἤγειτο Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ
ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων·
οἳ ῥα Κύτωρον ἔχον καὶ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,
ἀμφὶ τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,
Κρωμνάν τ' Αἰγιαλὸν τε καὶ ὑψηλοὺς Ἐρυθίνους.

15 διὸ καὶ τὸ τῶν ἡμιόνων γένος ἐκεῖθεν πρῶτον ἐκφῦναι λέγει, τε-
κμήριον τοῦτο τῆς αὐτῶν πονηρίας καὶ μοχθηρίας δεικνύς. καὶ
ταῦτα μὲν Ὅμηρος περὶ Παφλαγόνων· αἱ δὲ παραθαλάσσιοι πό-
λεις, ἥ τε Σινώπη καὶ Ἀμιάστρα καὶ τὸ Τήϊον καὶ ἡ λεγομένη
Ἀμινσός, Ἑλληνίδες εἰσὶ πόλεις καὶ Ἑλλήνων ἄποικοι. διορίζει
20 δὲ τὴν Παφλαγονίαν Ἁλυσ μὲν ποταμὸς ἐξ ἀνατολῶν, πρὸς δὲ
δυσημᾶς ὁ καλούμενος Βίλλαιος. καὶ αὕτη μὲν ἡ Παφλαγονία,

2 δὲ τὰ κατὰ C	8 βαρυανδηνοί A, βαρυανδυνοί C	4 προσ-
αγορευόμενον C	5 ἔθνος om C	6 κακοπραγία AC
στελλόμενον V	8 λέγεται V	12 κυτῶριον εἶχον καὶ σίσα-
μον C	14 τ' om C	15 ἐκφαίνεσθαι C
καὶ πονηρίας πρῶτον δεικνύς C	19 Ἀμινσός?	16 μοχθηρίας
νίδες οἰκίαι C		καὶ ἑλλη-

norum, tertia Heraclea, quarta Prusias, quinta Teium. gentes autem
quae sigillatim nominantur, hae, Galatae Mariandyni Bithyni.

Thema septimum dictum Paphlagonum.

Quod vero Paphlagonum thema dicitur, stolidissima et contemptis-
sima gens est, impudentia et nequitia famosa; cuius etiam Homerus in
catalogo navium meminit, quod auxiliares copias ad Ilium Priami ur-
bem duxerint, ita scribens: "Paphlagones duxit pectus Pylaemenis hir-
tum ex Enetis, unde mularum generatio agrestium qui Cytorum tene-
bant, et Sesamum incolebant, circaque Parthenium fluvium inclytas do-
mos habitabant, Cromnamque Aegialumque et sublimes Erythinos." qua-
propter et mularum genus inde primum ortum dicit, manifestum pravi-
tatis eorum atque nequitiae argumentum. atque haec quidem Homerus
de Paphlagonibus. maritimae vero urbes, Sinope et Amastra et Teium,
et quae dicitur Aminsus, Graecanicae sunt urbes et Graecorum coloniae.
determinat autem Paphlagoniam Halys quidem fluvius ab oriente, ad
occasum vero Billaeus fluvius. atque haec quidem est Paphlagonia.

εἰσὶ δὲ οἱ Παφλαγόνες γένος Αἰγύπτιον, ἀπὸ Φινέως τοῦ πρώτου τὴν Παφλαγονίαν οἰκήσαντος, ὃς ἔσχεν υἷὸν Παφλαγόνα, ἐξ οὗ καὶ ἡ χώρα τὴν προσηγορίαν ἐκληρονόμησεν. ἔχει δὲ πόλεις ἐπι-
 P 12 σήμους ἡ Παφλαγονία τοσαύτας, πρώτην μὲν μητρόπολιν Γάγ-
 γραν, δευτέραν δὲ Ἀμάστραν, τρίτην Σώραν, τετάρτην Δάδιβραν, 5
 πέμπτην Ἰωνόπολιν, ἕκτην Πομπηϊούπολιν· πομπή γάρ εἰσι καὶ
 ὄνειδος καὶ ἔξουθένημα τοῦ ἀνθρωπείου γένους.

Ὁγδοὸν θέμα τὸ καλούμενον Χαλδία.

Τὸ δὲ καλούμενον θέμα Χαλδία καὶ ἡ μητρόπολις λεγομένη
 Τραπεζοῦς Ἑλλήνων εἰσὶν ἀποικίαι, καθὼς καὶ Ξενοφῶν ἐν τῇ 10
 ἀναβάσει Κύρου λέγει. τὰ δὲ ἄνω καὶ μεσόγαια τῆς μικρᾶς Ἀρ-
 μενίας εἰσὶ προοίμια. τοῦτο δὲ πιστοῦται ἐξ αὐτῶν τῶν ὀνομάτων·
 ἡ τε γὰρ Κελτζηνή καλουμένη καὶ ὁ Συριρίτης καὶ τὸ Γοιζάνον.
 μαρτυρεῖ δὲ καὶ περὶ τούτων ἡ θεία γραφή ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν
 βασιλειῶν· τοὺς γὰρ κατοικοῦντας τὴν Σαμάρειαν αἰχμαλώτους 15
 λαβόντες Ἀσσύριοι κατώκισαν αὐτοὺς ἐν τῷ ποταμῷ Γοιζάνῳ.
 ἔλαβε δὲ τὴν προσωρυμίαν τοῦ καλεῖσθαι Χαλδία ἐκ τῆς τῶν Περ-
 σῶν προσηγορίας καὶ τῆς αὐτῶν ἀρχαιογόνου πατρίδος Χαλδίας,
 ὅθεν καὶ Χαλδαῖοι προσονομάζονται.

Ἐνατὸν θέμα Μεσοποταμία.

20

Τὸ δὲ θέμα τῆς Μεσοποταμίας οὐ πολυχρόνιον ἐστίν, οὐδὲ
 μέγα τι ἦν καὶ περιβόητον, ἀλλὰ κλεισούρα τις ἀνώνυμος καὶ

1 φήνεος C   4 γάγραν μητρόπολιν C   5 Δάδυβραν V
 8 ὀνομαζόμενον C   13 καλτζίν A   καλουμένη add A   Συ-
 σπειρίτης Bandurius cum V   16 Γοζιανῷ V, γοιζάνων C
 19 ὀνομάζονται C

sunt autem Paphlagonες Aegyptii genere, a Phineo, qui primus Paphlago-
 niam habitavit; qui quidem filium habuit Paphlagonem; a quo etiam regio
 appellationem accepit. habet vero urbes illustres Paphlagonia has, pri-
 mam quidem metropolim Gangram, alteram Amastram, tertiam Soram,
 quartam Dadibram, quintam Ionopolim, sextam Pompeiopolim. sunt enim
 πομπή, id est ludibrium, probum et vituperium generis humani.

Thema octavum dictum Chaldia.

Thema vero Chaldia nuncupatum, et metropolis quae dicitur Tra-
 pezus, Graecorum sunt coloniae, quemadmodum et Xenophon in expedi-
 tione Cyri tradit. ulteriora vero ac mediterranea sunt minoris Arme-
 niae primordia; cuius quidem rei fidem faciunt ipsa nomina, Celtzene
 scilicet et Sysperites et Goezanum; de quibus etiam sacra scriptura te-
 statur, quarto regum libro: Assyrii enim cum Samariae incolas captivos
 abduxissent, ad fluvium Goezanum eos transtulerunt. quod vero Chal-
 dia dicta sit, a Persarum appellatione fluxit et a patria Chaldia, unde
 primam originem ducunt; unde et Chaldaei cognominati sunt.

Thema nonum, Mesopotamia.

Thema vero Mesopotamiae vetustum non est, neque vel magnum
 vel celebre quidpiam erat, sed obscurum quoddam, nominis atque appel-

ἀκατονόμαστος. ἐπὶ δὲ τῶν ἡμερῶν Λέοντος τοῦ αἰοιδίμου καὶ σοφωτάτου ἐν βασιλεῦσι προσέφυγε Παγκρατούκας ἐκεῖνος ὁ Ἀρμενίος καὶ Πουκρίκας καὶ Ταυτούκας οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, καὶ παρέδωκαν τὰ ἐκεῖσε καστέλλια, καὶ ἐπλατύνθη ὁ τόπος καὶ ἐγένετο εἰς ὄνομα στρατηγίδος.

Δέκατον θέμα Κολωνείας.

Ἡ δὲ Κολώνεια κάστρον μὲν ἐστὶν ὀχυρώτατον καὶ κρημνώδες· καὶ ἐκ τοῦδε τοῦ πολίσματος ἔλαβεν ἡ χώρα τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ καλεῖσθαι Κολώνεια· κολωνοὺς δὲ τοὺς ὑψηλοὺς καὶ ἐπηρμένους τόπους ἐκάλουν Ἕλληνες. ὑπαρχὴ δὲ ἐστὶ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας, ἀρχομένη μὲν ἀπὸ Νεοκαισαρείας τῆς τοῦ θαυματουργοῦ Γρηγορίου πατρίδος καὶ τοῦ καλουμένου Φαλακροῦ ὄρους, πλατυνομένη δὲ πρὸς τε τὴν Ἀραβρακηνῶν πόλιν, τὴν τοῦ περιφανεστάτου καὶ μεγαλομάρτυρος Εὐστρατίου πατρίδα, καὶ διήκουσα 15 μέχρι Νικοπόλεως καὶ τῆς καλουμένης Τεφρικῆς, ἧς ἤρχε Χρυσόχειρ ἐκεῖνος ὁ τῶν Μυνιχαίων περιβόητος ἀρχηγὸς καὶ Καρβέας ὁ τοῦτου ἀνοσιώτερος, οὗς ἐξωλύθρευσεν καὶ πρὸς τοὺς ἡδου κενθμῶνας ἀπέπεμψε Βασίλειος ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς, ὁ τῶν καθ' ἡμᾶς βασιλέων εὐτυχίης τε καὶ εὐσεβέστατος. καὶ ὧδε μὲν ἡ Κολώνεια· ὡς δὲ προείπομεν, ἡ ἀρχαιογονία τοῦ θέματος ἐκ τῆς P 13; 20 πρώτης τῶν Ἀρμενίων ἀρχῆς κατὰγεται.

1 ἡμερῶν τοῦ μακαρίου καὶ ἀγίου πατρὸς μου Λέοντος V 3 ὁ
αὐταδελφὸς C ταύτου A 10 λόφους V οἱ Ἕλληνες C
14 διήκον C 16 στρατηγὸς V 18 ἀπέπεμψεν ὁ ἐμὸς πάππος
κύριος Βασίλειος ὁ τῶν V

lacionis expers claustrum. temporibus autem Leonis illius praeclari ac sapientissimi imperatoris profugit Pancratucas ille Armenius, et Pucricas et Tautucas eius fratres, et castella quae iis in locis erant tradiderunt; et dilatata regio praeturae nomen accepit.

Thema decimum, Colonea.

Colonea vero est castrum munitissimum ac praiceps; atque ex hac parva urbe regio appellationem accepit, ut vocetur Colonea: κολωνοὺς enim ardua ac editissima loca Graeci appellavere. initium autem est minoris Armeniae, incipiens quidem a Neocaesarea, Gregorii thaumaturgi patria, et a monte Phalacro dicto. extenditur vero ad Arabracenorum urbem, clarissimi illius celeberrimique martyris Eustratii patriam, pertingens Nicopolim usque et oppidum quod Tephricae vocatur, cui dominatus est Chrysocher ille famosus Manichaeorum princeps, et Carbeas, qui hunc ipsum impietate superabat; quos quidem disperdidit et ad infernales lacus detrusit Basilius Christi studiosus imperator, nostrorum imperatorum felicissimus pariter et piissimus. atque ita quidem se habet Colonea. prima vero, ut iam diximus, thematis origo a primo Armeniorum initio deducitur.

ια' θέμα Σεβαστείας.

Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ θέμα τῆς Σεβαστείας καὶ αὐτὸ ἐκ τῆς δευτέρας Ἀρμενίας ἀπάρχεται. τὸ δὲ τῆς πόλεως ὄνομα ἐκ τοῦ σιβαστοῦ Καίσαρος Ἰουλίου προσείληφε, τοῦ τὴν Καίσαρος ἀρχὴν πρώτου κρατυναμένου καὶ μοναρχίαν τὴν πολυαρχίαν κατασκευά- 5 σαντος. Καῖσαρ δὲ ἐπεκλήθη οὐκ ἐκ τῆς ἀξίας ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀνατομῆς τῆς γαστροῦς τῆς μητέρος αὐτοῦ. τελευτησάσης γὰρ αὐτῆς ἔσπαιρε τὸ βρέφος καὶ ἀπελάκτιζε, καὶ διατμηθείσης τῆς γαστροῦς αὐτῆς ἐξῆλθε βρυχώμενος ὥσπερ τις σκύμνος λέοντος· τὴν δὲ ἀνατομὴν τζαῖσαι καλοῦσιν οἱ Ῥωμαῖοι. ὅθεν καὶ Καῖσαρ ἐπω- 10 νομάσθη διὰ τὴν ἀνατομὴν, ὥσπερ εἶπομεν. καὶ ταῦτα μὲν περὶ Σεβαστείας. πᾶσαι οὖν αἱ πόλεις αἱ καλούμεναι Καισάρειαι ἐκ τοῦδε τοῦ φιλτάτου Καίσαρος τὴν προσωνυμίαν ἐσχήκυσιν.

ιβ' θέμα τὸ καλούμενον Λυκανδοῦ.

Ὁ δὲ Λυκανδὸς χθὲς καὶ πρὸ μικροῦ εἰς τάξιν θεμάτων καὶ 15 πόλεως ἐ χρημάτισεν, ἐπὶ τῶν χρόνων Λέοντος τοῦ αἰοιδίμου βασιλέως. ἔρημος γὰρ ἦν τὸ πρότερον καὶ ἀοίκητος κακείνη καὶ ἡ καλουμένη Τζαμανδὸς καὶ τὰ συμπαρακείμενα μέρη τῶν Ἀρμενίων· καὶ οὐκ ἦν ὄνομα αὐτῶν, οὔτε ἐν λόγῳ οὔτε ἐν ἀριθμῷ. ὅτε δὲ ὁ μέγας ἐκεῖνος καὶ γιγαντοειδὴς Ἀρμένιος, ὁ τῆς Ἀγγου- 20 ρίνης τῆς λαικαστρίας γαμβρός, ὁ μακρόχειρ ἐκεῖνος καὶ περι-

2 τῆς post θέμα om C   7 τῆς γαστροῦς add AC   τελευτώσης V
10 τζέσε AC   οἱ om C   τζέσαρ AC   ἐκλήθη C   14 τὸ
καλούμενον] τοῦ C   15 θεμάτων ἐ χρημάτιζεν ἀλλὰ καὶ πόλεως V
16 χρόνων τοῦ μακαρίτου καὶ ἀγίου μου πατρὸς. ἔρημος γὰρ ἦν
τὸ πρῶτον V   18 καλουμένη om V   παρακείμενα C

Thema undecimum Sebasteae.

Similiter et Sebasteae thema ex minore Armenia initium habet. urbs vero nomen suum ἐκ τοῦ σιβαστοῦ, id est ab Augusto Caesare Iulio accepit; qui Caesar imperium primus occupavit et monachiam ex πολυαρχία, id est multorum dominatione, constituit. Caesar autem cognominatus fuit non a dignitate, sed ab incisione uteri matris suae, mortua siquidem ipsa palpitabat infans ac resilliebat; quapropter caeso matris utero erupit fremens instar catuli leonis. incisionem vero Romani τζαῖσαι vocant. unde et Caesar nuncupatus est ob illam sectionem, uti diximus. atque haec quidem de Sebastea. omnes itaque urbes quae Caesareae dicuntur, ab hoc carissimo Caesare appellationem sumpserunt.

Thema duodecimum dictum Lycandi.

Lycandus non ita pridem inter themata ac urbes censeri coepit, temporibus nimirum Leonis illius praeclari imperatoris: antea enim vacua ab incolis et inhabitata erat, tam ipsa quam Tzamandus et universa Armeniae finitima regio, neque eorum nomen ullo in pretio aut numero erat. magnus vero ille et giganti similis Armenius, Angurines Laeca-

δέξις, ὃν κατὰ τὴν τῶν Ἀρμενίων διάλεκτον Ἀζῶτον ἐκάλουν, —
 ἐκεῖνος γὰρ ἐλθὼν πρὸς Λέοντα τὸν ἀοίδιμον βασιλέα, εἴτε ὡς
 πρόσφυξ εἴτε ὡς φίλος, οὐκ οἶδα, ἐκεῖνος εἶχε θεράποντα τὸν
 χθρὶς καὶ πρὸ μικροῦ τελευτήσαντα, Μελίαν λέγω τὸν περιβόητον,
 5 ὃς καὶ συνεστράτευσεν αὐτῷ πρὸς τὸν δυστυχέστατον πόλεμον, τὸν
 τοῦ Βουλγάρου λέγω. τοῦ γοῦν Ἀρμενίου πεσόντος ἐν τῷ προ-
 λεχθέντι πολέμῳ πρὸς Συμεῶνα τὸν ἀθεώτατον Βούλγαρον (ἦν
 γὰρ ἐξάρχων τοῦ βασιλικοῦ τάγματος τῶν καλουμένων ἐξκουβί-
 των), ὅτε καὶ Θεοδόσιος ὁ πρωτοβεστιάριος τοῦ ἀοιδίμου βασι-
 10 λέως ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ ἠφαντώθη καὶ γέγονεν ἄδηλος, ὁ γοῦν
 προλεχθεὶς Μελίας ἐκ τούτου τοῦ πολέμου διασωθεὶς καὶ πρὸς
 τὴν τῶν Ἀρμενίων χώραν ἀπάρας, εὐφυῆς ὢν καὶ πρὸς ληστουρ-
 γίαν βαρβαρικὴν ἐπιτήδειος, συμμορίαν τινὰ τῶν Ἀρμενίων ἀνα-
 λεξάμενος, καὶ ταυτησὶ τῆς πόλεως τὴν ἄκραν κατοχυρώσας ὡς
 15 ἡδύνατο, καὶ κατὰ μικρὸν προῖὼν ὅλην ὡς εἰπεῖν τὴν πόλιν τοῦ
 πτώματος ἤγειρε, καὶ προβαίνουσα ἐπὶ τὸ πρόσθεν πᾶσα ἡ χώρα
 μεσιτὴ γέγονε τῶν Ἀρμενίων, κουροτρόφος οὖσα ἀγαθὴ τε καὶ ἱπ- P 14
 πόβοτος καὶ παντοίων βοσκημάτων εἰς τροφήν ἐπιτήδειος. διὸ
 καὶ θέμα κατωνομάσθη καὶ εἰς στρατηγίδα περιδοξὸν ἀνήχθη
 20 σπουδῇ τουτουῖ τοῦ Μελίου τοῦ κραταιόφρονος. ἡ δὲ ὀνομασία
 τῆς πόλεως ἀρχαία τις καὶ παλαιὰ ἀπὸ τῆς τῶν Ἀρμενίων γενεᾶς

1 τῶν om C   2 πρὸς τὸν μακαρίτην καὶ ἁγιόν μου πατέρα,
 εἴτε V   6 γὰρ C   7 Συμεῶν τοῦ ἀθιωτάτου Βουλγάρου V
 9 τοῦ μακαρίου μου πατρὸς V   12 τῶν om C   13 συλ-
 λεξάμενος C   16 καὶ om C   προβαίνων AC   πᾶσα οὖν ἡ C
 19 εἰς om C   περιδοξος C   ἀνήχθη om C

striae gener, longimanus ille et ambidexter, quem Armeniorum lingua Azotum vocarunt, ille, inquam, cum ad Leonem illum celebrem imperatorem venisset, sive ut profugus sive ut amicus, non satis scio, famulum habuit celebrem illum Meliam, qui non ita pridem e vivis decessit; qui etiam cum eodem imperatore expeditionem fecit infelici illo praelio, nimirum Bulgarico. cum itaque in praedicto praelio, quod cum impiissimo illo Symeone Bulgaro commissum fuerat, profligatus esset Armenius (erat enim praefectus imperatorii agminis quod excubitorum dicitur), in quo etiam Theodosius protovestiarius praeclari illius imperatoris desideratus neque ultra visus est, Melias itaque, de quo modo diximus, ex hoc praelio salvus cum ad Armenios se contulisset, industrius alioqui et ad barbaricam praedationem peridoneus, manu Armeniorum collecta, cum arcem etiam huius urbis quam poterat optime munivisset, paulatim procedens totius propemodum urbis ruinas instauravit; atque ita regio universa in veterem statum restituta Armeniis fuit referta, quippe quae fertilis admodum et pascendis equis ac pecori peraccommodata esset. quocirca et thematis appellationem accepit, atque inter celebriores praeturas est relata cura ac studio praefati Meliae fortis ac prudentis. urbis vero appellatio vetusta admodum est, ab ipsa Armeniorum gente et lin-

τε καὶ γλώττης ὠνόμαστο. ἔστι δὲ λόγος τις περὶ αὐτοῦ χαρίεις
 τε καὶ πρὸς μυθοποιίαν οὐκ ἄμουντος. γραφὴ γὰρ ἐν τῷ περι-
 στύλῳ τῆς πόλεως ἐντετύπεται οὕτως διαγορεύουσα, "τί Κων-
 σταντινούπολις; τί Λυκανδός; τί Θωμᾶς ὁ πρόοικος; τί βασι-
 λεύς;" ἔστι δὲ ἡ αἰτία τῆς ἐπιγραφῆς αὕτη. ὁ μέγας ἐκεῖνος καὶ 5
 περιβόητος βασιλεὺς Ἰουστινιανός, ὅτε τῶν σκήπτρων ἐκράτει τῆς
 Ῥωμαϊκῆς βασιλείας ὁ τούτου θεῖος Ἰουστίνος, μονοστράτηγος
 τῶν Ῥωμαϊκῶν ταγμάτων Καῖσαρ ὢν ἐχρημάτισε, καὶ διερχόμε-
 νος τὰ μέρη τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας κατήντησε ἐν τῇ Λυκανδῷ. ὁ γοῦν
 Θωμᾶς ἐκεῖνος, ὁ πρόοικος τῆς αὐτῆς πόλεως, τηλικούτος ἦν ἐπὶ 10
 βοσκήμασι πλούσιος οἷον τὸν μακάριον Ἰωβ ἡ θεόγραφος ἱστορία
 παρίστησι, προσήνεγκε δὲ τῷ Ἰουστινιανῷ δῶρον ἐν τάξει κανι-
 σκίου θαυμασιώτατον καὶ γραφῆς ἄξιον, μυριάδα προβάτων ταῖς
 χροιαῖς διαλλάττουσαν, χίλια πρόβατα μέλανα, καὶ ἕτερα λευκό-
 τριχα χίλια, καὶ ἕτερα σποδοειδῆ χίλια, καὶ ἕτερα ῥαντὰ τὸν αὐ- 15
 τὸν ἀριθμὸν διασώζοντα, καὶ ἕτερα πυρρὰς ἔχοντα τὰς ὄψεις
 χίλια, καὶ ἕτερα φαιὰ ὡσαύτως, καὶ ἕτερα ξανθὰς ἔχοντα τὰς
 τρίχας, τὴν αὐτὴν ποσότητα φέροντα, καὶ ἕτερα περκνὰ τῆς αὐ-
 τῆς ὄντα ἰσότητος, καὶ ἕτερα φοινικότριχα χίλια, καὶ ἕτερα χρυ-
 σίζοντα, ἔχοντα τοὺς μαλλοὺς οἷον ἐπινινότριχα, χίλια, ὅποιον 20
 φημίζουσι τὸ χρυσοῦν δέρας ἐκεῖνο τὸ περιβόητον Ἕλληνες. καὶ
 ἅπλῳς αἱ δέκα χιλιάδες ἐτερόχροιοι καὶ πικρηλλυγμέναι τοῖς χρώ-

1 τις λόγος C   2 περιβόλῳ V   10 τηλίκος AC   11 ἡ θεία
 παρίστησιν ἱστορία V   13 καὶ] δὲ καὶ C   15 καὶ ἕτερα
 ῥαντὰ — 17 χίλια add A   20 πινινότριχα C   22 ἐτερό-
 χροιαὶ AV

gua ita dicta. porro elegans quidam sermo de hac circumfertur, fabu-
 lae propemodum affinis. inscriptio vero in peristylis urbis expressa est
 ita habens: "quid Cpolis? quid Lycandus? quid Thomas prooecus?
 quid imperator?" causa vero huius inscriptionis haec est. magnus ille
 et celebratissimus imperator Iustinianus, cum Romano imperio potiretur
 avunculus ipsius Iustinus, unicus praetor Romanorum agminum Caesar
 existens appellatus fuit. cum itaque omnes Asiae minoris partes obiret,
 tandem Lycandum pervenit. Thomas igitur ille, prooecus eius urbis,
 adeo dives pecoris atque a deo conscripta historia beatum Iobum fuisse
 testatur, obtulit hic Iustiniano donum instar sportulae summo opere admi-
 randum et memorabile, decem videlicet milia ovium, coloribus inter se
 discrepantia, mille nigras, alias albo villo mille, aliasque mille cinerei
 coloris, nec non sparsi coloris totidem, alias item mille rufum colorem
 referentes, alias mustellini coloris totidem, totidem flavas, totidem nigris
 maculis distinctas, totidem phoenicei coloris, totidem auri speciem refe-
 rentes et rutilanti vellere, cuiusmodi fuisse aiunt Graeci celeberrimum
 illud aureum vellus; et ut verbo dicam, decem chiliades diverso omnes

μασι. τοῦτο θαυμάσας ὁ Καῖσαρ, καὶ τὸ δῶρον τοῦ Θωμᾶ προσδεξάμενος, παίζων ἐκέλευσε γραφῆναι ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως τουτοῖ τὸ ἐπίγραμμα ὅπερ ἐν τοῖς ἄνωθεν ἔφημεν. αὕτη ἡ πόλις ἐπὶ Λέοντος τοῦ αἰοδίμου βασιλέως διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ προλε-
 5 χθέντος Μέλλου, μᾶλλον δὲ τοῦ σοφοῦ βασιλέως τοῦ προμηθῶς τὰ πράγματα διευθύνοντος καὶ σκοποῦντος ἀνδρὸς ἀρετὴν, εἰς ὄνομα θέματος ἐχρημάτισε. καὶ τοσαῦτα μὲν τὰ περὶ Λυκανδοῦ καὶ τῆς ὁμόρου αὐτῆς Τζαμανδοῦ.

γ' θέμα Σελευκίας.

10 Ἡ δὲ Σελεύκεια μέρος ἐστὶν Ἰσαυρίας, πρὸς μὲν δυσμὰς ὀριζομένη ὑπὸ τοῦ Ταύρου, ἐν ᾧ κατοικοῦσιν Ἰσαῦροι· πρὸς δὲ τὰς ἀνατολὰς ἀποκλείεται παρὰ τῶν Κιλικίας ὀρέων, ἐν οἷς εἰσὶ πόλεις παραθαλάσσιοι πρώτη μὲν αὕτη Σελεύκεια, ἔπειτα Κώρυ- P 15
 15 κος καὶ τὸ Κωρύκιον ἄντρον καὶ λειμῶν ὁ καλούμενος Κροκοφόρος, Σόλοι τε καὶ Αἰγαῖαι καὶ Πομπηϊούπολις καὶ Ἀφροδισιάς, ἥ τε Ἰσὸς καὶ κόλπος ὁμώνυμος, ἐν ᾧ ὁ Μακεδὼν ἐκεῖνος ὁ γεννύδας τε καὶ περίκλυτος (Ἀλέξανδρον λέγω τὸν τοῦ Φιλίππου) τὸν πρὸς Δυρεῖον τὸν Πέρσῃν διηγωνίσατο πόλεμον. σύνεγγυς δὲ τούτων καὶ Ταρσὸς ἡ Παύλου πατρίς καθίδρυσται. ἡ τοίνυν Σελεύκεια
 20 οὐ θέμα τὸ πρὶν ἐχρημάτιζεν, οὐδὲ στρατηγίδος ἐκεκλήρωτο ὄνομα, ἀλλὰ κλεισούρα τις ἦν καὶ φυλακὴ διὰ τὰς ἐκδρομὰς τῶν ἐκ

1 Θωμᾶ] θαύματος C

4 ἐπὶ τοῦ μακαρίου μου πατρὸς V

5 τοῦ ἐμοῦ πατρὸς V

6 διακρίνοντος V, non διευθύνοντος

7 τὰ add C

10 ἐστὶ τῆς Ἰσαυρίας C

12 τὰς om C

16 ὁ

post ᾧ add C

17 ἀλέξανδρος C

18 ἡγωνίσατο V

inter se colore erant distinctae. quod quidem miratus Caesar, accepto Thomae dono, iocans iussit inscribi portae urbis inscriptionem, cuius supra mentionem fecimus. haec urbs a Leone praeclaro illo imperatore ob fortitudinem Meliae, cuius supra meminimus, ac potius ab illo sapiente imperatore, rem prudenter ordinante et virtutem eius viri considerante, thematis appellatione donata fuit. atque haec quidem de Lycando et finitima ei Tzamando.

Thema decimum tertium Seleucia.

Seleucia vero pars est Isauriae, quae ad occasum terminatur Tauro monte, quem incolunt Isauri, ad orientem vero circumscribitur montibus Ciliciae, in quibus sunt urbes maritimae. prima quidem ipsa Seleucia, deinde Corycus et Corycium antrum et pratum crociferum dictum. praeterea Soli et Aegaeae et Pompeiopolis et Aphrodisias et Issus sinusque eiusdem appellationis, ubi strenuus ille ac celeberrimus Macedo, Alexander inquam Philippi filius, praelium cum Dario Persarum rege commisit. his vicina est Tarsus Pauli patria. Seleucia igitur primum neque thematis appellationem neque praefecturae nomen habuit, sed claustrum

Ταρσοῦ προϊόντων Σαρακηῶν, διὰ τὸ εἶναι τὸν τόπον δυσπρόσο-
 δον· ὁ δὲ κῦρις Ῥωμανός, ὁ καλός τε καὶ ἀγαθὸς βασιλεύς,
 ὥσπερ πλάτος μῆκος τε καὶ μέγεθος ἐπιτιθεὶς τῇ τῶν Ῥωμαίων
 ἀρχῇ, στρατηγίδα αὐτὴν ἀπετέλεσε. τὸ δὲ τῆς πόλεως ὄνομα
 καὶ τὸ καλεῖσθαι Σελεύκεια ἀπὸ τοῦ κτίστου Σελεύκου τοῦ καλου- 5
 μένου Νικάνορος τὴν προσωρυμίαν ἐπλούτησε. τὰ δὲ ἄνω Σελευ-
 κείας καὶ μεσόγαια καλεῖται Δεκάπολις, καὶ ἔστι πρώτη μὲν
 Γερμανικούπολις, δευτέρα δὲ Τιτιούπολις, τρίτη Δομετιούπολις,
 τετάρτη Ζηνούπολις, πέμπτη Νεάπολις, ἕκτη Κλαυδιούπολις,
 ἑβδόμη Εἰρηνούπολις, ὀγδὴ Καισάρεια, ἐνάτη Λαύζαδος, δε- 10
 κάτη Δαλισανδός, ἐν ᾗ τὸ σκουτάριον τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος
 Θεοδώρου ἐν τῷ τρούλλῳ τοῦ ναοῦ αὐτοῦ ἀποκρέμαται. καὶ
 ταῦτα μὲν περὶ Σελευκείας.

ιδ' θέμα τὸ καλούμενον Κιβυρραιωτῶν.

Τὸ δὲ θέμα τῶν Κιβυρραιωτῶν ἀπάρχεται μὲν ἀπ' αὐτῆς 15
 τῆς Σελευκείας τὰ πρὸς θάλασσαν τῆς ἀνατολῆς κειμένης, κατα-
 λήγει δὲ πρὸς μῆκος ἐπὶ δυσμὰς ἕως αὐτῆς Μιλήτου τῆς πόλεως
 καὶ τῆς Ἰασοῦ καὶ τοῦ Βαργυλιακοῦ κόλπου ἡγουν τῶν καλουμέ-
 νων Ἀνδανίων, ἐν ᾧ κεῖται ἡ τε Μύλασσα, πόλις διάφημος, καὶ
 αὐτὰ τὰ Βαργύλια ἡ τε Μύνδος καὶ ἡ καλουμένη Στρόβηλος ἡ τε 20

3 ὥστε C	7 μεσογαίας V	μὲν om C	10 Διοκαισάρεια V
11 ἢ ἡ ἀσπίς ἡγουν τὸ AC	12 ἀπηώρηται AC	14 ὀνομαζό- μενον C	15 ἀπέρχεται C
16 πρὸς θάλασσαν πρὸς ἀνατολὴν κειμένην AC	17 ἐπὶ] ὡς V, ὡς ἐπὶ AMorelli	18 Ἰασοῦ V, Ἰασοῦ AMorelli	19 Ἀντανίων V et AC
20 Μαργ- γύλια V	Μένδος V, Μίνδος A	ὁ καλούμενος C	Στρό- βιλος AC

quoddam erat et specula ob Saracenorum e Tarso excursiones, quod
 nimirum arduo et difficilem aditum habente loco sita esset. optimus
 vero imperator dominus Romanus, qui latitudinem quodammodo et lon-
 gitudinem magnitudinemque imperio Romano adiecit, praeturam ex ea
 fecit. nomen vero urbis, et quod vocata sit Seleucia, a conditore Se-
 leuco, qui nuncupatus Nicanor, fluxit. ulteriora autem Seleuciae et me-
 diterranea vocantur Decapolis, id est decem urbes; quarum quidem pri-
 ma est Germanicopolis, altera Titiopoli, tertia Dometiopoli, quarta
 Zenopolis, quinta Neapolis, sexta Claudiopoli, septima Irenopolis,
 octava Caesarea, nona Lauzadus, decima Dalisandus, in qua clipeus seu
 scutum magni illius martyris sancti Theodori in trullo templi ipsius pen-
 det. atque haec quidem de Seleucia.

Thema decimum quartum, dictum Cibyrreotarum.

Thema vero Cibyrreotarum ab ipsa Seleucia initium sumit, quae
 ad mare orientis sita est. desinit autem in longitudine occasum versus
 ad ipsam usque urbem Miletum et Iasum, et ad sinum Bargyliacum sive
 eos qui Andanii nuncupantur, ubi sita est Mylassa urbs celebris, et ipsa
 Bargylia et Myndus et quae dicitur Strobilus et Halicarnassus, Hero-

Ἀλικαρνασός, ἡ Ἡροδότου πατρίς, ἡ τῆς Ἀρτεμισίας πόλις ἡ
πολυθρύλητος, ἐν ᾗ ὁ Μανσώλου τάφος ὁ περιβόητος ἴδρυται.
ἀνερχόμενος τοίνυν πρὸς ἀνατολὴν εὐρήσεις τὸν Κεραμεικὸν κόλ-
πον καλούμενον καὶ πόλιν τῷ κόλπῳ ὁμώνυμον. ἐπ' ἄκρων δὲ τοῦ
5 κόλπου ἡ τε πόλις Κνιδίων κατώκισται καὶ τὸ τῆς Ἀφροδίτης τέ-
μενος περιβόητον, ἐν ᾧπερ ἦν τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἄγαλμα, μνη-
μεῖον τῆς Πραξιτέλους τέχνης ἀπαραμύλλητον. ἀπαναβαίνοντι δὲ
αὐθις πρὸς ἀνατολὰς κόλπος ἐστὶν Οἶδημος ὄνομα καὶ λιμὴν κα-
λούμενος Λάρυμα, ὧν κατέναντι νῆσος ἡ Σύμη, καὶ πρὸς τὸ
10 πέλαγος, καταντικρὺ τῆς Ῥοδίων περαιῆς καὶ ὀπλοθήκης, νῆσος
ἡ Ῥόδος· αὕτη πελαγία ἐξήπλωται, πρὸς βορρᾶν τε καὶ νότον
ἐναποβλέπουσα. διαβαίνων τε τὴν ἐφεξῆς θάλασσαν εὐρήσεις P 16
πόλιν Τελμισσὸν ἐκείνην τὴν περιώνυμον, ἔπειτα Πάταρα, εἴτα
Ξάνθον τὴν Πρωτογένους ἐκείνου τοῦ ζωγράφου πατρίδα, ὅς τὸ
15 Διονύσιον τὸ ἐν Ῥόδῳ τοῖς ζωγραφικοῖς κατελάμπρυνε πίναξιν,
εἴτα τὴν Λυκίων πόλιν τὴν μυρίπνον τε καὶ τρισόλβιον, ἐν ᾧπερ
ὁ μέγας Νικόλαος, ὁ τοῦ Θεοῦ Θεράπων, ἀναβλύζει τὰ μύρα κατὰ
τὸ τῆς πόλεως ὄνομα. εἴτα Φοῖνιξ ὁ ποταμός, καὶ πόλις ὁμώνυ-
μος. εἴτα Φασηλὶς ἡ περίκλυτος. εἴτα ἡ Ἀττάλου τοῦ Περγα-
20 μηνοῦ πόλις ἐπώνυμος. εἴτα τὸ Σύλαιον. ἔπειτα Πέργη ἡ περιώνυ-
μος. εἴτα Σίδη τὸ τῶν πειρατῶν ἐργαστήριον. εἴτα Σέλγη ἡ τῶν

2 ὁ περιβόητος add A   3 τὸν καλούμενον κεραμεικὸν κόλπον C
6 ὧπερ C   8 αὐθις om A   Οἶδιμος V   9 οὐ V   11 πλα-
γία V   12 καθ' ἑξῆς C   13 Τελμισσὸν V   14 τὸν διονύσιον
τὸν C   19 φασιλίς A, βασιλὶς V   ἡ om A   21 Σέλγην
τὴν — ἄποικον VC

doti patria, et Artemisiae urbs celeberrima, in qua nominatissimum Mausoli sepulchrum exstat. si vero orientem versus tendas, reperies sinum qui Ceramicus dicitur, et urbem eiusdem ac sinus appellationis. in extrema autem sinus ora Cnidiorum urbs habitatur, et celebre Veneris templum, in quo erat et eius simulacrum, Praxitelis monimentum, omnium citra controversiam praestantissimum. eunti vero orientem versus sinus est Oedemus nomine, et portus qui Laryma dicitur; quorum ex adverso sita est insula Syme. et versus mare, e regione translitoralis Rhodiorum orae et armamentarii, insula ipsa Rhodus, quae etiam Pelagia dicitur, extenditur, boream et austrum versus respiciens. ulterius vero mare traiciens celebrem illam urbem Telmissum reperies, deinde Patara, hinc Xanthum, Protogenis illius pictoris patriam, qui Bacchi aedem apud Rhodios pictoriis tabulis illustravit; deinde Lyciorum urbem, unguenta spirantem et valde beatam, in qua magnus ille Nicolaus, dei servus, myra, id est unguenta, scaturit iuxta urbis nomen. hinc Phoenix fluvius et urbs eiusdem nominis cernitur; mox Phaselis celeberrimum oppidum, deinde Attali Pergameni urbs, ab eo nomen habens. inde Sylaeum, deinde Perge, celebris urbs, mox Side, piratarum officina; exinde Selga

Λακεδαιμονίων ἄποικος. εἶτα τὸ Καστέλλιον ὄρος καλούμενον. εἶτα τὸ καλούμενον Ἀνεμούριον. εἶτα Ἀντιόχεια ἡ μικρά. ἔπειτα Κιβύρρα πόλις ἐκείνη, ἐξ ἧς καὶ τὸ θέμα τὴν ἐφύβριστον καὶ πονηρὰν ὀνομασίαν ἐκληρονόμησεν. εἶτα Σελενοῦς, μικρὸν πολι-
σμάτιον καὶ ποταμὸν ὁμώνυμον ἔχουσα. εἶτα Μέλας ὁ ψυχρὸς 5 ποταμός. ἔπειτα τῆς Συκῆς πολισμάτιον. εἶτα λιμὴν ὁ καλούμενος παλαιός. εἶτα αὐτὴ ἡ Σελεύκεια. καὶ αὗται μὲν αἱ παραθαλάσσιοι πόλεις, ἃς ὁ τῶν Κιβυρραιωτῶν στρατηγὸς διανέμεται· ἄνω δὲ πρὸς τὴν ἡπειρον καὶ αὐτὴν τὴν μεσόγαιον, ἐν ᾗ καταλήγει τὸ τῶν Θρακησίων καλούμενον θέμα, ἀπύρχεται μὲν 10 ἀπὸ αὐτῆς τῆς Μιλήτου, εἶτα διαβαίνει τὴν Στρατονίκειαν καὶ τὰ καλούμενα Μογολᾶ καὶ τὴν πόλιν Πισύης, διεκτρέχει δὲ τὴν καλουμένην Ἀγίαν καὶ παρέρχεται τὴν Ταυρόπολιν, συνάπτει δὲ πρὸς τὴν Τλῶ καὶ Οἰνιάδα, εἶτα παρέρχεται Φίλητα καὶ αὐτὴν τὴν Ποδάλειαν, διεκτρέχει δὲ τὸ καλούμενον Ἀνεμότειχος καὶ συν- 15 ἄπτει πρὸς τὴν πόλιν Σαγαλασσόν, εἶτα καταλήγει πρὸς τὰ μέρη τοῦ Ταύρου, ἐν ᾧ τὸ τῶν Ἰσαύρων γένος κατῴχισται. καὶ τοσαύτη μὲν ἡ τοῦ Κιβυρραιώτου περιοχὴ, ἔλαβε δὲ τὴν προσωνυμίαν, ὥσπερ ἔφαμεν, τοῦ καλεῖσθαι Κιβυρραιώτης ἀπὸ Κιβύρρας, εὐ-
τελοῦς καὶ ἀκατονομάστου πολίσματος, πρὸς ὕβριν, οὐ πρὸς ἔπαι- 20 νον, διὰ τὸ πολλάκις αὐθάδεις τε καὶ ὕβριστας γενέσθαι πρὸς τὰς τῶν βασιλέων ἐπιταγὰς. ἡ δὲ Ῥόδος ἡ νῆσος μέση μὲν κεῖται τοῦ

1 Κάλλιστον V   2 ἀνεμόριον C   ἡ μικρὰ ἀντιόχεια C
3 ἐκείνη om A   5 καὶ ποταμὸν — 6 πολισμάτιον add A   6 τῆς]
τὸ? an τὸ τῆς?   7 αὗται vulgo   12 Μόγολα V   15 παν-
δάλειαν C   16 ἀγαλασσόν C   19 ὡς C

urbs, Lacedaemoniorum colonia. inde mons Castellium cognominatus, hinc Anemurium, exinde Antiochia minor, ulterius Cibra urbs, a qua et thema ignominiosam ac vilem appellationem accepit. inde Selinus, parvum oppidulum, et flumen eiusdem nominis; postea Melas gelidus fluvius; deinde Syces oppidulum. hinc portus dictus antiquus; inde Seleucia ipsa. atque hae quidem sunt maritimae urbes, quas Cibraeotarum praetor administrat. superius autem continentem et mediterranea versus, ubi desinit thema Thracesium dictam, incipit quidem ab ipsa Mileto, transit deinde Stratoniciam et quae vocantur Mogola, et urbem Pisyam; percurrit etiam eam quae Hagia dicitur, et Tauropolim; pertingit vero etiam Tlon et Oeniadem usque. transit deinde Phileta et ipsam Podaliam; pertransiensque id quod Anemotichos dicitur, pertingit ad urbem Sagalassum. hinc desinit in partes Tauri, quas Isauri incoluerunt. atque hic quidem est thematis Cibraeotici ambitus. Cibraeotae autem appellatio a Cibra vili et obscuri nominis oppidulo, uti diximus, fluxit; eaque appellatio ad ignominiam, non ad laudem indita est, quod frequenter res novas moliti, et refractarios sese adversus imperatorum mandata praeberint. Rhodus autem insula in mediterraneo qui-

θέματος, ἀποβλέπει δὲ πρὸς βορρᾶν τε καὶ νότον, δελτωτὴ τὸ σχῆμα, τὴν δὲ γραμμὴν τρίγωνος. Δωριέων δὲ ἔστιν ἄποικος τῶν ἐκ Πελοποννήσου, Ἀργείων τε καὶ Λακεδαιμονίων τῶν ἀπὸ τῆς Ἡρακλέους γενεᾶς καταγομένων, καθὼς καὶ αὐτὸς Ὅμηρος ἐν 5 τῷ τῶν νεῶν καταλόγῳ περὶ αὐτῆς τὰδε φησί,

Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης ἧς τε μέγας τε
ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄγειν Ῥοδίων ἀγερώχων,
οἳ Ῥόδον ἀμφενέμοντο διάτριχα κοσμηθέντες,
Λίνδον Ἰήλυσσόν τε καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.

10 καὶ ὧδε μὲν τὰ περὶ Ῥόδου.

ιε' θέμα τὸ καλούμενον ἐπαρχία Κύπρου.

P 17

Ἐπαρχία Κύπρου τῆς νήσου ὑπὸ κονσιλιάριον, τουτέστι
βουλευτήν, πόλεις δεκαπέντε, Κωνσταντεία μητρόπολις, Κίτιον,
Ἀμαθοῦς, Κυρήνεια, Πάφος, Ἀρσινόη, Σόλοι, Λάπιθος,
15 Κέρμια ἦτοι Λευκουσία, Κυθήρεια, Τάμασος, Κούριον, Νέ-
μενος, Τρίμυθος, ὅθεν ὁ ἅγιος Σπυρίδων, Καρπάσιον. ἡ μὲν
οὖν Κύπρος ἡ νῆσός ἐστι μεγάλη καὶ ἐπιφανεστάτη, κειμένη ἐν
τῷ Παμφυλίῳ κόλπῳ, καθὼς φησιν ὁ περιηγητὴς Διονύσιος
Κύπρος δ' εἰς αὐγὰς Παμφυλίου ἔνδοθι πόντου.

1 τε om C   δελτῷ C   6 ἧς τε μέγας τε ἐκ Ῥόδου om C
8 Ῥόδον — κοσμηθέντες om C   9 λίνδον ὥκουν ἰήλυσόν C
11 ιε' — Κύπρον] ἐπαρχία τῆς νήσου κύπρου. ιε' C   13 δεκα-
πρεῖς V   15 Κέρμια ἦτοι Λευκ.] Κέρβεια V   Ταμασία V
Κούριον, Νέμενος add A. sed apud Morellum Νέμεβος   16 Κά-
παςος V   ἡ μὲν Κύπρος νῆσος V   19 ἐνδόθῃ C

dem huius thematis sita est, ad boream pariter et austrum respiciens: literae enim Δ speciem prae se fert, triangulari videlicet figura. ceterum Doriensium colonia est, qui ex Peloponneso, Argivis et Lacedaemoniis, ab Hercule genus ducunt; quemadmodum et ipse Homerus in catalogo navium de ea scribit:

quin et Tlepolemus satus Hercule, fortis et ingens,
ipse Rhodo naves ter trinas duxit, onustas
magnanimis Rhodiis: Rhodum enim triquetra ordine cingunt
Lindas Ialysusque atque argillosa Camirus.

atque haec quidem de Rhodo.

Thema decimum quintum praefectura Cypri dictum.

Praefectura Cypri insulae a consiliario administrata fuit: urbes in ea sunt quindecim, Constantia metropolis, Citium, Amathus, Cyreneia, Paphus, Arsinoë, Soli, Lapithus, Cermia seu Leucusia, Cythaerea, Tamasus, Curium, Nemevus, Trimythus, ex qua S. Spyridion, Carpasium. Cyprus itaque est magna et illustris insula, in sinu Pamphylio sita, quemadmodum scribit Dionysius Periegetes:

Pamphylio in ponto Cyprus se tendit ad ortum.

ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Κύπρου τῆς θυγατρὸς Κινύρου, ἥ τῆς Βίβλου καὶ Ἀφροδίτης, ὡς Φιλοστέφανος ἐν τῷ περὶ νήσων καὶ Ἰστρος ἐν ἀποικίαις Αἰγυπτίων ἱστόρησαν. ἐβασιλεύετο δὲ πρότερον ὑπὸ πολλῶν καὶ διαφόρων βασιλέων, κατελύθη δὲ ἡ τοιαύτη βασιλεία ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, τουτέστι τῶν Πτολεμαίων. ἕως γὰρ Ἀλε- 5 ξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἐβασιλεύετο ἦγουν ἐτυραννεῖτο, ὅφ' ὧν τυράννων Ἀνάξαρχος ὁ φιλόσοφος ἀναιρεῖται μετὰ τὸν θάνατον Ἀλεξάνδρου. καὶ Ἰσοκράτης ὁ ῥήτωρ πρὸς Δημόνικον τὸν αὐτῆς βασιλεύοντα λόγους διαφόρους πεποίηκε. κρατησάντων δὲ τῶν Ῥωμαίων ἐπαρχία γέγονε, καὶ διηρέθη, ὡς προλέλεκται, εἰς 10 πόλεις ἰε'. τοῦ χρόνου δὲ παραδραμόντος, καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν ὀπλων κατιωθέντων ἐξ ἀμελείας, ἐκράτησαν αὐτῆς οἱ Σαρακηνοὶ ἐπὶ τῆς Ἡρακλείου βασιλείας, καὶ πρῶτος ἐν αὐτῇ διαπεράσας Ἀβουβάχαρος, οὗ καὶ τῆς θυγατρὸς ἐν αὐτῇ τάφος φαίνεται, ταύτης ἐκράτησεν. ὁ δὲ μακάριος καὶ περιώνυμος καὶ αἰόδιμος 15 ἐν βασιλεῦσι Βασίλειος εἰς θέματος τάξιν ταύτην κατέστησε, καὶ διεπέρασεν ἐν αὐτῇ στρατηγὸν Ἀλέξιον ἐκεῖνον τὸν περιβόητον, τὸ γένος Ἀρμένιον, ὃς καὶ ἐπεκράτησεν αὐτῆς χρόνους ἑπτὰ. πάλιν δὲ ἀφηρεῖται ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ ταύτην φορολογοῦσιν ὡς καὶ πρότερον.

20

1 δὲ om C   3 ἱστόρησαν om C   4 τοιαύτη AMorelli et C, αὐτῆς V et Bandurius   6 τοῦ βασιλέως Μακεδόνων A   ἐκρα-
 τεῖτο ἐφ' AC   8 καὶ] διὸ καὶ V   9 ἐπεποίηκε C   11 ἰγ' V
 12 κατιωθέντων C: ceteri κακωθέντων   13 βασιλείας Ἡρακλείου AV
 περάσας V   14 ὁ βουβάχαρος A, ὁ βούβαρχος C   τάφος ἐν
 αὐτῇ C   15 περιώνυμος ἐν βασιλεῦσιν, ὁ ἐμὸς πάππος Βασ. V
 16 αὐτὴν C   17 Ἀλέξανδρον στρατηγὸν V

appellationem vero suam accepit a Cypro filia Cinyrae vel Bibli et Veneris, ut Philostephanus libro de insulis et Istrus de coloniis Aegyptiorum memoriae prodiderunt. multi autem ac diversi reges antea in ea regnarunt. dissipata vero est regia eius administratio sub Macedonibus, hoc est Ptolemaeis: nam ad Alexandrum regem Macedonum usque regibus sive tyrannis paruit, a quibus tyrannis Anaxarchus philosophus sublati sunt post Alexandri obitum. et Isocrates rhetor varias orationes ad Demonicum in ea regnantem conscripsit. postquam vero Romani eam occuparunt, in praefecturam redacta et in quindecim, ut diximus, urbes fuit divisa. at successu temporis enervatis per negligentiam armis Romanorum, in Saracenorum potestatem venit, regnante Heraclio. ac primus quidem in eam cum traiecisset Abubacharus, cuius pariter et filiae sepulchrum ibi cernitur, in suam potestatem eam redegit. beatus vero ac nobilis praeclarusque imperator Basilius eam in numerum thematum redegit, traiecitque in eam Alexium praefectum, magni nominis virum, natione Armenium, qui et annis septem ei imperavit. rursus autem a Saracenis erepta est, quibus et tributum pendit, ut et antea.

15' θέμα τὸ καλούμενον Σάμος νῆσος.

Ἡ νῆσος αὕτη ὀνομασίαν ἔσχε τοῦ καλεῖσθαι Σάμιος ἀπὸ Αἰγαίου καὶ Σαμίας τῆς Μαιάνδρου τοῦ ποταμοῦ θυγατρὸς, ἣ διὰ τὸ ὑψηλὸν τῆς νήσου καὶ ἀπόκρημνον· οἱ γὰρ παλαιοὶ Ἕλλη-
 5 νες σάμον τὸν ὑψηλὸν ἐκάλουν τόπον. ταύτης ἐκράτησε τῆς νήσου Πολυκράτης ἐκεῖνος ὁ εὐτυχέστατος, οὗ καὶ Ἡρόδοτος μνείαν οὐ μικρὰν ἐποιήσατο. σοφοὶ δὲ γεγόνασιν ἐξ αὐτῆς ἐσοχώτατοι, ὅ
 τε Πυθαγόρας ἐκεῖνος ὁ Σάμιος, ὁ Μνησάρχου υἱός, Ἐπίκουρός τε ὁ Νευκλέους καὶ Μέλισσος καὶ ἄλλοι πλείονες. ὅτε οὖν ἐγένετο P 18
 10 ὁ μερισμὸς τῶν θεμάτων, διὰ τὸ εἶναι ἐπιφανεστάτην τὴν νῆσον, μητρόπολιν αὐτὴν καὶ ἀρχὴν τοῦ θέματος τῶν πλωϊζομένων τε-
 δείκασιν· ἡ γὰρ μεσόγειος καὶ ἡ καταντικρὺ ἄκρα τῆς Σάμου, αὐτὴ τε ἡ Ἐφεσος καὶ Μαγνησία καὶ Τράλλεις ἡ τε Μύρινα καὶ
 Τέως καὶ Λέβεδος, καὶ ἕως τοῦ Ἀτραμυττίου, τὰ ἄνω καὶ πρόσ-
 15 γεια τῷ τῶν Θρακησίων στρατηγῷ ἦγουν τῷ ἡγουμένῳ τοῦ ἱππι-
 κοῦ τάγματος ἐκείνῳ ἐκληροδοτήθησαν. διήρηται δὲ τὸ θέμα τῆς Σάμου εἰς τούρμας δύο, μίαν μὲν τὴν Ἐφέσιον, δευτέραν δὲ τὴν
 Ἀτραμυττηνὴν. ὁ δὲ στρατηγὸς τοῦ θέματος αὐτὴν ἔλαχε Σμύρ-
 20 ναν τὴν πόλιν πραιτώριον. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ θέματος Σάμου.

1 θέμα ἐξκαιδέκατον τῆς σάμου C 3 Ἀγαίου A Morelli et C
 8 ἐκεῖνος add A 9 νεόκλους AV γοῦν V 12 μεσόγειος C
 τῆς σάμου ἄκρα C 14 πρόσγαια C 16 δὲ add C 17 τῇ
 om V ἐφεσίῳ ABandurii, non Morelli 18 Σμύρνην (vel
 σμύρναν) τὸ θέμα AC

Thema decimum sextum Samus insula.

Samus insula appellationem suam accepit ab Aegaeo et Samia, Maeandri fluminis filia; vel quod ipsa insula sublimis ac praerupta sit: veteres enim Graeci σάμον sublimem locum nuncuparunt. huic insulae imperavit Polycrates ille felicissimus, cuius et Herodotus non exiguam mentionem fecit. ex hac porro prodierunt viri sapientiae laude insignes, Pythagoras nimirum ille Samius, Mnesarchi filius, et Epicurus Neoclis et Melissus aliique non pauci. cum igitur thematum partitiō facta est, hanc, quod illustrissima insula esset, metropolin et caput thematis navalis constituerunt. mediterranea enim regio, et promontorium quod e regione Sami est, ipsaque Ephesus et Magnesia et Tralles et Myrina et Teus et Lebedus et Atramyttium usque, ulteriora ac contigua Thracisiorum praefecto sive equestris agminis duci, ipsi themati attributa sunt. divisum autem est thema Sami in turmas duas, unam quidem Ephesiā, alteram Atramyttinensem. praefectus vero thematis ipsam urbem Smyrnam praetorium habuit. atque haec quidem de themate Sami.

ιζ' θέμα τὸ καλούμενον Αἰγαῖον πέλαγος.

Τὸ δὲ καλούμενον Αἰγαῖον πέλαγος, καὶ αὐτὸ χρηματίζον εἰς θέμα, ἀπὸ Αἰγέως τοῦ Ποσειδῶνος υἱοῦ τὴν προσωρυμίαν ἔλαχε, καθὼς φασιν οἱ τὸν Ὅμηρον σχολιάσαντες. οὐκ ἔστι δὲ νῦν χρεῖα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν ψεύδους 5 μεμεστωμένην. Στράβων δὲ ὁ γεωγράφος ἄλλως αὐτοῦ τὴν ὀνομασίαν τέθεικεν· ἀπὸ γὰρ τῆς ἄκρας Αἰολίδος, ἣν Αἶγα οἱ ἐπιχώριοι ὀνομάζουσιν, ὅθεν ὁ Αἰγεατικὸς ἀπάρχεται κόλπος, τὴν ὀνομασίαν εἴληφεν, ὁμωνύμως τῷ ζῳῷ. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀρτεμίδωρος τὰ αὐτὰ φησι τῷ Στράβωνι. ἄκρα τις ἔστιν Αἰολίδος, 10 ἣν Αἶγα οἱ ἐπιχώριοι ὀνομάζουσιν, ἀφ' ἧς καὶ τὸ πέλαγος τὴν τοιαύτην ὀνομασίαν προσεβλήφεν. Αἰολίδος δὲ λέγω οὐκ ἔθνους ὀνομασίαν, ἀλλὰ γλώττης ἰδίωμα. ἡ γὰρ τῶν Ἑλλήνων γλῶττα εἰς πέντε διαλέκτους διήρηται, πρώτην μὲν τὴν τῆς Ἀττικίδος, δευτέραν τὴν Ἰώνων, τρίτην δὲ τὴν Αἰολέων, τετάρτην δὲ τὴν 15 Δωριέων, πέμπτην δὲ τὴν κοινήν, ἣ πάντες χρώμεθα. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς Μιλήτου μέχρι τῆς Ἐφεσίων πόλεως καὶ αὐτῆς Σμύρνης καὶ Κολοφῶνος Ἰώνων ἐστὶ κατοικία, οἵτινες τῇ τῶν Ἰώνων διαλέκτῳ χρῶνται· ἀπὸ δὲ Κολοφῶνος μέχρι Κλαζομενῶν καὶ τῆς ἀντιπέραν τῆς Χίου γῆς καὶ αὐτῆς τῆς Μιτυλήνης καὶ τοῦ καλου- 20 μένου Περγάμου Αἰολέων ἐστὶν ἀποικία, οἵτινες διαλέκτῳ χρῶν-

1 θέμα αἰγαίου πελάγους ἑπτακαιδέκτον C 4 σχολιογραφή-
σαντες A 5 νῦν om C 6 τὴν ὀνομασίαν ἄλλως αὐτοῦ C
7 ἀντιέθεικεν AV 10 τὸ αὐτὸ C 11 οἱ ἐπιχώριοι] τινὲς C
15 τὴν τῶν ἰώνων AV 18 ῥωμαίων C 20 καλουμένου om V
21 κατοικία A Morelli et C

Thema decimum septimum Aegaeum pelagus.

Aegaeum vero pelagus etiam ipsum inter themata relatum, ab Aegeo Neptuni filio appellationem suam accepit, ut aiunt ii qui scholia in Homerum scripserunt. nullus autem nunc usus est historiae Graecae, quod mendaciis sit referta. at Strabo geographus eius appellationem aliunde derivat, siquidem a promontorio Aeolidis, quod incola Aega appellant, unde Aegeaticus sinus initium sumit, ita dictum est, communi cum animali appellatione. eiusdem est ac Strabo sententiae etiam Artemidorus. promontorium quoddam est Aeolidis, quod Aega incolae appellant, a quo et pelagus eiusmodi appellationem accepit. Aeolidis autem dico non gentis appellationem, sed linguae proprietatem: Graecorum enim lingua in quinque dialectos divisa est, primam quidem Atticam, alteram Ionicam, tertiam Aeolicam, quartam Doricam, quintam communem, qua omnes utimur. atqui a Mileto quidem Ephesum usque et Smyrnam ipsam et Colophonem, Ionum est sedes et colonia, qui quidem Ionum dialecto utuntur. a Colophone autem usque ad Clazomenas, et trans Chium atque ipsam Mitylenen et Pergamum, Aeolum est colonia, qui quidem

ται τῶν Αἰολέων. τὰ δὲ ἐπέκεινα τούτων, ἀπὸ τοῦ λεγομένου
 Λεκτοῦ καὶ ἕως Ἀβύδου καὶ αὐτῆς Προποντίδος καὶ μέχρι Κυζί-
 κου καὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ λεγομένου Γρανίκου, πάντες Γραικοὶ
 ὀνομάζονται καὶ κοινῇ διαλέκτῳ χρῶνται, πλὴν Βυζαντίων, ὅτι
 5 Δωριέων ἐστὶν ἀποικία. προσωκείωνται δὲ τῷ στρατηγῷ τοῦ
 Αἰγαίου πελάγους αἱ τε Κυκλάδες νῆσοι καλούμεναι, καὶ τῶν
 Σποράδων, ὧν προέχουσιν, ἥ τε Μιτυλήνη καὶ Χίος καὶ αὐτὴ ἡ
 Δῆμος. οὐκ εἰσὶ δὲ τῶν Κυκλάδων ἀλλὰ τῶν Σποράδων καλου-
 μένων· αἱ γὰρ Κυκλάδες Δῆλον τὴν νῆσον ἐκύκλωσαν, ὥς φησὶν
 10 ὁ περιηγητὴς Διονύσιος,

Δῆλον ἐκύκλώσαντο, καὶ οὗνομα Κυκλάδες εἰσὶν.

P 19

καλοῦνται δὲ διαφόροις ὀνόμασι, Δῆμος Σκῦρος Μῆλος Ἀμολ-
 γὸς Θήρα Θηρασία καὶ Ῥήνεια. οὐκ οἶδα δὲ εἰ τῶν Κυκλάδων
 εἰσὶ πᾶσαι διὰ τὸ εἶναι αὐτὰς προσγείους καὶ τῇ Ἑλλάδι συνομο-
 15 ρούσας. τὸ δὲ Αἰγαῖον πέλαγος βαρύπλουν ἐστὶ καὶ δυσπέρατον,
 καὶ κύματα μακρὰ καὶ ὄρεσιν ὅμοια προσανεγείρον τοῖς πλέουσιν,
 εἴτε διὰ τὸ πυκνὸν τῶν νήσων, εἴτε καὶ διὰ τὸ ῥεῦμα τοῦ πόντου
 τὸ καταβαῖνον εἰς Ἀβύδον καὶ προσαρασσόμενον ταῖς νήσοις μετὰ
 μεγάλου ῥοιζήματος. ἀπὸ δὲ τοῦ Λεκτοῦ καὶ ἕως τῆς Προπον-
 20 τίδος τῆς τε Κυζίκου καὶ τοῦ Παρίου, καὶ αὐτὸς ὁ καλούμενος
 Ἑλλήσποντος ἡ τε Προικόνησος, καὶ μέχρι τοῦ Ῥυνδακοῦ ποτα-

2 Σηστοῦ V
 νύσιος om V
 21 τοῦ om C

8 δὲ om C
 13 θηρασία C

9 νῆσον τὴν Δῆλον V
 16 ἀνεγείρον V
 17 καὶ om C

Asolum dialecto utuntur. ulteriora his a Lecto et usque Abydum et ipsam Propontidem et Cyzicum et flumen Granicum appellatum, omnes Graeci vocantur et communi utuntur dialecto, exceptis Byzantiis, quia Dorum est colonia. pertinent autem ad Aegaei maris praefecturam et insulae Cyclades nuncupatae, et ex Sporadibus quae reliquas excellunt, Mitylene et Chius et ipsa Lemnus. neque enim sunt hae ex Cycladibus, sed ex iis quae Sporades appellantur: Cyclades enim Delum insulam in orbem cingunt, ut ait Dionysius Periegetes:

Delum cinxerunt et Cyclades appellantur.

variis autem hae ac diversis appellantur nominibus, Lemnus Scyrus Melus Amolgus Thera Therasia et Rhenea: neque tamen scio an omnes Cycladam sint, quod ipsae sint terrae proximae atque Helladi contiguae. est autem Aegaeum mare navigatu et traiectu perquam difficile: ingentes enim ac decumanos fluctus volvit, qui navigantibus montium instar assurgunt, vel ob densitatem ac frequentiam insularum, vel propter Ponti in Abydum defluxum, qui magno impetu in has insulas fertur eisque illiditur. a Lecto vero ad Propontidem usque et Cyzicum et Parium, atque adeo ipse Hellespontus et Proconesus, ad Rhyndacum flu-

μοῦ, καὶ ἕως αὐτοῦ τοῦ Δασκυλίου καὶ τοῦ Κιανοῦ κόλπου, τῷ τοῦ Αἰγαίου πελάγους κρατοῦντι προσεκεκύρωντο. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ θέματος τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

P 20

Τ Ο Τ Β Α Σ Ι Λ Ε Ω Σ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΟΥ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΥ⁵ΠΕΡΙ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΥΣΕΩΣ ΗΓΟΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ,
ΤΟ Β'.

Πρῶτον θέμα τὸ ἐπὶ τῆς δύσεως Εὐρώπης κείμενον γῆς, τὸ ὀνομαζόμενον Θρακῶν, ἐν ᾧ τὸ Βυζάντιον ἵδρυται καὶ τὸ τῶν Ῥωμαίων βασιλείον. δίκαιόν' ἐστὶ προκατάρχειν τῆς Εὐρώπης 10 γῆς τὸ Βυζάντιον, τὴν νῦν οὖσαν Κωνσταντινούπολιν, ἐπεὶ καὶ πόλις ἐστὶ βασιλεύουσα τοῦ τε κόσμου παντὸς ὑπερέχουσα ὡς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου καὶ βασιλέως τὴν ἐπωνυμίαν κληρονομή-
σασα· ἀρχὴν δὲ τῆς Εὐρώπης ἐγὼ τίθημι, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ Βυ-
ζάντιον τῆς Θράκης ἐστὶ μέρος τὸ κάλλιστόν τε καὶ τιμιώτατον. 15 τὸ τοίνυν θέμα τῆς Θράκης ἄρτι τὴν θέσιν καὶ τὴν ὀνομασίαν ἔλαχε θέματος, ἀφ' οὗ τὸ τῶν Βουλγάρων γένος τὸν Ἰστρὸν πο-
ταμὸν διεπέρασεν, ἐπεὶ πρότερον εἰς βασιλείας διττὰς διήρητο·

1 τοῦ om C   κιανοῦ C   2 τὸ αἰγαῖον πέλαγος C   καὶ om V
μὲν] δὲ V   6 περὶ — β'] ἐνταῦθα τὰ τῆς δύσεως A et, qui
ἡγουν τῆς εὐρώπης addit, C

men usque et ipsum Dascylium et Cianum sinum, Aegaei maris praefecto adscribuntur. atque haec quidem de themate Aegaei maris.

CONSTANTINI PORPHYROGENITI

IMPERATORIS LIBER II. DE THEMATIBUS OCCIDENTIS,
SIVE EUROPAE.*Thema primum.*

Primum thema, quod ad occasum terrae Europae situm, nominatur Thracium, in quo Byzantium conditum est et Romanorum regia. aequum est Byzantium, quae nunc urbs Cpolis est, initium facere Europae soli, quia et urbs imperatoria est, et universi orbis praerogativam tenet, quippe quae Constantini magni imperatoris heres est nominis. principium autem Europae iccirco eam statuo, quia ipsum Byzantium pars est Thraciae pulcherrima atque honoratissima. igitur Thraciae thema nuper in numerum ac ordinem thematum positum fuit, ex quo tempore Bulgarorum gens Istrum fluvium traiecit, quandoquidem prius in duo regna divisa fuerat Thracia. testantur id ipsa urbium nomina,

καὶ μαρτυροῦσιν αὐτὰ τὰ ὀνόματα τῶν πόλεων, ἥ τε Μεσημβρία καὶ ἡ Σηλυμβρία, βασιλέων προσηγορίας ἔχουσιν πόλεις πρὶν ἢ τὴν τῶν Ῥωμαίων βασιλείαν αὐξηθῆναι τε καὶ διαδραμεῖν πάντα τὰ τοῦ κόσμου πληρώματα. ἀφ' οὗ γὰρ ἡ τῶν Ῥωμαίων ἀρχὴ τὴν 5 ἑαυτῆς σαγήνην ἐξήπλωσεν εἰς πάντα τὰ τοῦ κόσμου τέρματα, πάντας ὡς εἰπεῖν διεσκέδασε καὶ μετεσκέυασεν εἰς μίαν ἀρχήν, καὶ ζυγὸν ἠνάγκασε τελεῖν ἕνα πάντας. ἀρξαμένης δὲ τῆς σαγήνης διασῆπесθαι καὶ διαρρήγνυσθαι, ἄλλως καὶ τὰ πράγματα καὶ τὰ ὀνόματα μετεποιήθησαν. ἐπαρχία δὲ Θράκης ὑφ' ἡγεμόνα ἐτέ- 10 τακτο καὶ ὑπὸ τὸν λεγόμενον κονσιλιάριον, τουτέστι βουλευτήν. Ταῦρος γὰρ ἀνθύπατος ἐκράτει τῆς Θράκης ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου, ἔχων ὑφ' ἑαυτὸν πόλεις ὑφ' ἡγεμόνα καὶ κονσιλιάριον γ'. διασαπίσης δὲ τῆς σαγήνης, ὡς εἵπομεν, καὶ τῶν βαρ- βάρων ἐκπορθησάντων τὰς πόλεις, εἰς μικρὰ τμήματα διηρέθη ἡ 15 τῆς Θράκης ἀρχή· ἡ τε γὰρ Βουλγαρία καὶ αὐτὸς ὁ Ἰστρος καὶ τὸ περιάνυμον ὄρος τὸ διῆκον ἄχρι τοῦ Πόντου, τὸ καλούμενον Αἶμος, τῆς Θράκης εἰσὶ μέρη, νυνὶ δὲ ἀλλότρια χρηματίζουσι. τὸ δὲ τῆς Θράκης θέμα ὑπὸ τὸν βασιλέα Κωνσταντινουπόλεως ἐτέτακτο καὶ εἰς ὑπουργίαν αὐτοῦ ἐχρημάτιζε, καὶ οὐδέπω τις P 21 20 στρατηγὸς ἦν ἐν αὐτῷ. ἀφ' οὗ δὲ τὸ θεομίσητον τῶν Βουλγάρων ἔθνος ἐπεραιώθη εἰς τὸν Ἰστρον ποταμόν, τότε καὶ αὐτὸς βασι- λεὺς ἠναγκάσθη διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σκυθῶν καὶ αὐτῶν τῶν Βουλγάρων εἰς θέματος τάξιν ἀγαγεῖν αὐτὸ καὶ στρατηγὸν ἐν αὐ-

6 διεσκέυασε? 8 τὰ ὀνόματα καὶ τὰ πράγματα C 21 αὐτὸς ὁ β. C

tum Mesembria tum Selymbria, quae civitates a regibus appellationem habebant, priusquam Romanorum imperium auctum fuisset et omnes terrarum fines percurrisset. etenim ex quo Romanorum principatus sagenam suam ad omnes mundi limites expandit, cunctos, ut ita dicam, dispersit et ad unum imperium reduxit ac iugum unum subire omnes coëgit. verum cum sagena rimis fatiscere ac perfringi coepit, iam varie et res et nomina commutata sunt. praefectura autem Thraciae sub ducis ac consiliarii potestate constituta est. Taurus quippe proconsul obtinebat Thraciam temporibus Constantini magni, tenens sub ditione sua urbes tres et quinquaginta, a duce et consiliario administratas. sed cum sagena, ut dixi, rimas fecisset, urbibus a barbaris expugnatis ac dirutis, Thraciae imperium in exigua segmenta divisum est. etenim Bulgaria et Ister fluvius et mons percelebris, Haemus nuncupatus, qui usque ad Pontum pertinet, Thraciae partes fuerunt; nunc autem alienae ac seiunctae sunt. ceterum Thraciae thema sub imperatore Cypolitano constitutum atque ad eius iura et ministeria redactum erat, nec ullus unquam praetor in ea fuerat: at ex quo infensa deo Bulgarorum natio ad Istrum fluvium traiecit, tunc etiam imperator ipse coactus fuit, ob incursus et impressiones Scytharum et ipsorum Bulgarorum, ad the-

τῷ χειροτονῆσαι. ἐγένετο δὲ ἡ τῶν βαρβάρων περαίωσις ἐπὶ τὸν Ἰστρὸν ποταμὸν εἰς τὰ τέλη τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, ὅτε καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν φανερόν ἐγένετο· πρότερον γὰρ Ὀνογουνδούρους αὐτοὺς ἐκάλουν. ἡ δὲ Θράκη ὀνομασίαν μὲν εἶχεν ἀπὸ Θρακὸς βασιλέως τοῦ πάλαι ἐν αὐτοῖς τελευτήσαντος, 5 ἢ ἀπὸ νύμφης Τιτανίδος, ἀφ' ἧς καὶ Κρόνου Δόλογκος, ὅθεν τὸ πρῶτον ἔθνος τῶν Θρακῶν Δόλογκοι ὀνομάζονται. μαρτυρεῖ δὲ τῷ λόγῳ καὶ Ἱεροκλῆς ὁ γραμματικὸς ὁ γράψας τὸν Συνέκδημον, τὸ τῶν Δολόγκων ἔθνος τῇ Θράκῃ συναριθμῶν, λέγων οὕτως "εἰσὶν αἱ πᾶσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις, αἱ ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν 10 Ῥωμαίων διοικούμεναι τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπαρχίαι μὲν ξδ', πόλεις δὲ ρδέ." ἀρχὴν οὖν τῆς Εὐρώπης τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων καὶ τοῦ κόσμου παντός, τὴν νέαν Ῥώμην Κωνσταντινούπολιν ἐγὼ τίθημι· διὰ τοῦτο καὶ τὸ περὶ αὐτὴν θέμα, τὸ καλούμενον Θράκη, τῶν ἐν τοῖς Εὐρώπης μέρεσι θεμάτων πρῶτον τε- 15 θείκαμεν, ὥς καὶ αὐτῆς τῆς πόλεως τῆς πάλαι Βυζαντίδος καλουμένης ἐν τῇ τῶν Θρακῶν ἰδρυνθείσης χώρα. αὐτὸ δὲ τὸ Βυζάντιον Μεγαρέων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν ἐστὶν ἀποικία, τῶν ἀρχαιοτάτων Ἑλλήνων· διὸ καὶ τῆς τῶν Δωριέων γλώττης ἐν ἐπιστήμῃ τυγχάνουσιν. εἵπωμεν τοίνυν, ὥς ἀρχαία τάξις ἐκρά- 20 τει, καὶ αὐτῶν τῶν ἐπαρχιῶν τὰ ὀνόματα.

7 τῶν Θρακῶν add C   15 τῶν] τὸ libri   20 εἵπωμεν AC et F
i. e. Federici Morelli editio: correxit Bandurius

matis ordinem Thraciam reducere et praetorem in eo themate creare. barbarorum autem transitus ad Istrum fluvium circa finem imperii Constantini Pogonati exstitit; unde eorum nomen inclaruit ac pervagatum est: antea quippe Onogunduros eos appellabant. Thracia vero appellationem accepit a rege Thrace, qui olim illic e vivis excesserat; aut a nympha Titanide, ex qua et Saturno Dolonchus natus est, unde Dolonchorum natio primum nomen nacta est. testis autem huius rei est Hierocles grammaticus, qui conscripsit Συνέκδημον, id est commentarium peregrinationis comitem, Dolonchorum gentem Thraciae connumerans, cum ita loquitur "sunt omnes praefecturae et urbes, quae ab imperatore Romanorum Cpoli degente administrantur, praefecturae quidem 64, urbes autem 935." quocirca principium Europae imperatricem urbium et mundi totius, novam Romam ego constituo; ac propterea thema circa ipsam, quod appellatur Thracia, in Europaeis partibus situm, thematum primum statuimus, quippe cum urbs ipsa olim Byzantis nuncupata in Thracum regione stabilita sit. attamen Byzantium ipsum Megarensium et Lacedaemoniorum ac Boeotorum est colonia, Graecorum antiquissimorum: iccirco etiam Doriensium lingua utuntur scite et eleganter. dicamus itaque, ut antiquus ordo obtinebat, et ipsarum praefectarum nomina.

Ἐπαρχία Θράκης ἡγουν Εὐρώπης, ὑπὸ κονσουλίων, τουτ-
έστι βουλευτῶν, πόλεις ιδ', Εὐδοξιούπολις, Ἡράκλεια, Ἀρκα-
διούπολις, Βιζύη, Πάνιον, Ὀρνοι, Γάνος, Καλλίπολις, Μή-
ριζος, Σαλτική, Σαυάδα, Ἀφροδισία, Ἀπρως, Κοιλία.

5 Ἐπαρχία Ῥοδόπης, ὑπὸ τὴν αὐτήν, πόλεις ζ', Παρθικόπο-
λις, Ἡράκλεια Στρώμνου, Αἶνος, Μαξιμιανούπολις, Σέρραι,
Φίλιπποι, Τραιανούπολις.

Ἐπαρχία Αἰμιμόντου, ὑφ' ἡγεμόνα, πόλεις ἕξ, Ἀδριανού-
πολις, Ἀγχιάλος, Δεβέλτός, Πλουτινόπολις, Τζόϊδος.

10 Ἐπαρχία Θράκης, ὑπὸ κονσουλίου, πόλεις ε', κλίμα Με-
στικὸν καὶ Ἀκόντισμα, Φιλιππούπολις, Βερόη, νῆσος Θάσος,
νῆσος Σαμοθράκη.

Ἐπαρχία Μυσίας, ὑφ' ἡγεμόνα, πόλεις ιε', Τόμις, Διονυ-
σόπολις, Ἀκραι, Καλλάτις, Ἰστρος, Κωνσταντιάνα, Ζέλπα,
15 Τρόπαιος, Ἀξιούπολις, Καπιδάβα, Κάρπος, Τρῶσμις, Νοβιό-
δουνος, Αἴγισσος, Ἀλμυρίς.

Ἔως ὧδε τὸ τῆς Θράκης θέμα κατὰ τὸν Ἱεροκλέους Συν- P 22
έκδημον, καὶ μετὰ ταῦτα τὸ τῆς Μακεδονίας θέμα, ὃ ὑπὸ τὸ
Ἰλλυρικὸν καὶ τὴν ἐκεῖσε τοποθεσίαν τέτακται. ἄρχεται οὖν
20 οὕτως.

1 ἡγουν om Hierocles ἀπὸ C 5 τῶν αὐτῶν F. malim τὸν
αὐτόν, coll. th. 9 praef. Pann. 8 ε'] immo ε' 13 ιδ' F
14 Κωνσταντιάνα om C 18 κατὰ F

Praefectura Thraciae sive Europae. a consiliariis reguntur urbes
quattuordecim, Eudoxiopolis, Heraclea, Arcadiopolis, Bizya, Panion,
Orni, Ganos, Callipolis, Merizus, Saltice, Savada, Aphrodisia, Apros,
Coelia.

praefectura Rhodopes: sub eadem urbes septem, Parthicopolis, He-
raclea Strymni, Aenus, Maximianopolis, Serrae, Philippi, Traianopolis.

praefectura Haemimonti, sub duce, sex urbes, Adrianopolis, Anchia-
lus, Develtus, Plutinopolis, Tzoidus.

praefectura Thraciae sub consiliario, urbes quinque, Clima Mesti-
con, Acontisma, Philippopolis, Beroë, insula Thasus, insula Samothrace.

praefectura Mysiae, sub duce, urbes 14, Tomis, Dionysopolis,
Acrae, Callatis, Ister, Constantiana, Zelpa, Tropaeus, Axiopolis, Capi-
dava, Carpus, Trosmis, Noviodunum, Aegissus, Halmyris.

Hucusque Thraciae thema, ut habetur in Hieroclis comite peregri-
nationis: postea vero Macedoniae thema, quod sub Illyrico et eius de-
scriptione locatur: sic ergo incipit.

Δεύτερον θέμα Μακεδονίας.

Μακεδονία ἡ χώρα ὠνομάσθη ἀπὸ Μακεδόνοιο τοῦ Διὸς καὶ
Θυίας τῆς Δευκαλίωνος, ὥς φησιν Ἡσίοδος ὁ ποιητής·

ἡ δ' ὑποκυσσαμένη Διὶ γείνατο τερπικεραύνῳ
νῆε δ' ὤω, Μάγνητα Μακηδόνα θ' ἵππιόχαρμην,
οἱ περὶ Πιερίην καὶ Ὀλύμπον δώματ' ἔναιον.

5

ἄλλοι δ' ἀπὸ Μακεδόνοιο τοῦ Αἰόλου, ὥς Ἑλλάνικος ἱερείων
πρώτῃ τῶν ἐν Ἀργεὶ “καὶ Μακεδόνοιο Αἰόλου, οὗ νῦν Μακεδό-
νες καλοῦνται, μόνοι μετὰ Μυσῶν τότε οἰκοῦντες.” λέγεται δὲ
καὶ Μακεδονίας μοῖρα Μάκετα, ὥς Μαρσύας ἐν πρώτῳ Μακε- 10
δονιακῶν· “καὶ τὴν Ἡρεστείαν δὲ Μάκεταν λέγουσιν ἀπὸ τοῦ
Μακεδόνοιο.” ἀλλὰ καὶ τὴν ὅλην Μακεδονίαν Μακετίαν οἶδεν
ὀνομαζομένην Κλείδημος ἐν πρώτοις Ἀτθίδος· “καὶ ἐξωκίσθησαν
ὑπὲρ τὸν Αἰγιαλὸν ἄνω τῆς καλουμένης Μακετίας.” οἱ δὲ τῆς
Μακεδονίας βασιλεύσαντες ἀπογόνους ἑαυτοῦς Ἡρακλέους ὀνο- 15
μάζουσιν, Ἡρακλέους ἐκείνου τοῦ βουφάγου καὶ λεοντοφόνου
τυγχάνοντος, οὗ τὴν εἰκόνα καὶ τὸ μέγεθος καὶ ὅλον αὐτοῦ τὸν
χαρακτῆρα ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ ὁ χαλκοῦς ἀνδριάς ἀπεμάξατο· ὃς
ἦν Ἀλκμήνης καὶ Ἀμφιτρύωνος υἱός, ὥς Ἕλληνες ψευδολογοῦσι
τοῖς γράμμασι. διὸ καὶ ἀντὶ ταινίας καὶ στέμματος καὶ πορφύρας 20
βασιλικῆς τῷ δέσματι τῆς κεφαλῆς τοῦ λέοντος ἑαυτοῦς ταινιοῦσι,
καὶ στέμμα τοῦτο καὶ κόσμον ἡγοῦνται, καὶ ὑπὲρ πάντα λίθον καὶ

5 δ' C   7 ἱερῶν vulgo   8 οὗ] οὕτω F   11 Ἡριστείαν F
13 πρώτῳ? αἱ πρώτῃ Ἀτθίδι?   15 Ἡρακλέως ὀνομάζουσιν Ἡρα-
κλέως C   17 καὶ ὅλον] περὶ ὅλον F

Secundum thema Macedoniae.

Macedonia regio appellationem hanc accepit a Macedone Iovis filio
ex Thyia Deucalionis, ut ait poëta Hesiodus:

illa satu Saturnigenae genuisse tonantis
natos Magnetem atque Macedona fertur, equestri
arte insignes, Pierias aedesque colentes.

alii vero a Macedone Aeoli filio, ut auctor est Hellanicus libro primo
de sacris quae in Argo: “et ex Macedone Aeoli filio, a quo nunc Ma-
cedones vocantur, soli cum Mysis tunc habitantes.” Macedoniae autem
portio Maceta dicitur, ut scribit Marsyas libro primo rerum Macedoni-
carum: et Eresteam quoque appellant Macetam a Macedone.” verum
totam quoque Macedoniam nuncupavit Macetiam Clidemus in primis re-
rum Atticarum commentariis: “et emigrarunt trans Aegialium supra Ma-
cetiam nuncupatam.” qui vero Macedoniae reges exstiterunt, nepotes
Herculis se vocarunt, Herculis inquam illius, qui buphagus et leonicida
dictus est; cuius quidem effigiem staturam et omnem characterem in
Hippodromo aenea statua expressit. hic Alcmenae et Amphitryonis
filius fuit, ut Graeci fabulosis literis consignarunt. ideoque pro redimi-
culo et corona et purpura regia leonini capitis exuvio se redimunt,
atque hoc gestamen coronam et ornatum esse censent; eoque magis

μάργαρον τούτῳ ἐγκαλλωπίζονται. καὶ μάρτυς ἀξιόπιστος αὐτὸ
τὸ νόμισμα τοῦ Μακεδόνο^ς Ἀλεξάνδρου, τοιαύτῃ εἰκόνι καλλωπι-
ζόμενον. [εἰ] ἐκράτησε δὲ ἡ βασιλεία τῶν Μακεδόνων ἀρξαμένη
ἀπὸ τοῦ τρίτου υἱοῦ Ἡρακλέους Καρανοῦ προσαγορευομένου,
5 αὐξηθεῖσα δὲ ἀπὸ Φιλίππου τοῦ πατρὸς Ἀλεξάνδρου, μεγαλυν-
θεῖσα δὲ καὶ ὑπερφυῆς γενομένη καὶ τῶν ἄκρων τῆς γῆς αὐτῶν
ἐπιψάυσασα ἐπ' αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν αὐτοῦ διαδόχων,
καταλήξασα δὲ εἰς Περσέα τὸν Φιλίππου, ὥστε καὶ αὐτὸ ἀποβα-
λεῖν τὸ τῆς βασιλείας ἀξίωμα· αἰχμάλωτος γὰρ αὐτὸς ὁ Περσεὺς
10 μετὰ γυναικὸς καὶ τέκνων, ἡττηθεὶς ὑπὸ Αἰμιλίου ἀνθυπάτου καὶ
στρατηγοῦ τῶν Ῥωμαίων, εἰς τὴν Ῥώμην ἀπήχθη δέσμιος, καὶ
πάντα τὰ τῆς βασιλείας τῶν Μακεδόνων ἐπὶσημα, ὥστε ἀπὸ βα-
σιλείας εἰς ἐπαρχίαν τὸ σχῆμα μεταβαλεῖν, καὶ νῦν εἰς θέματος
τάξιν καὶ στρατηγίδος αὐτὴν καταλῆξαι.

15 Ἐπαρχία Μακεδονίας, ὑπὸ κνυσιλιάριον, πόλεις λα΄, Θεσ- P 23
σαλονίκη, Πέλλη, Εὐρώπος, Δίος, Βέρροια, Ἐορδαῖοι, Ἐδεσσα,
Κέλλη, Ἀλμωπία, Ἡράκλεια Λάκκου, Ἀντανία, Γέμινδος, Νι-
κεδής, Διόβουρος, Ἡδομένη, Βράγυλος, Πρίβανα, Μαρώνεια,
Ἀμφίπολις, Νεάπολις, Ἀπολλωνία, Τόπειρος τὸ νῦν Ῥούσιον,
20 Νικόπολις, Ἰθάπολις, Ἀκανθός, Κεραιόπυργος, Βέρπη, Ἀρα-
λος, Διοκλητιανούπολις, Σεβαστόπολις.

3 ἐκράτει F. fortean scribendum ἐπεκράτει (pro εἰ ἐκράτει) Morellus
5 ὑπὸ? 8 φίλιππον C 15 λβ' C 18 κρίβανα A

quam pretiosis lapillis et unionibus se decorari putant; ac testis huius
rei fide dignus est nummus Alexandri Macedonis, eiusmodi figura insi-
gnitus. siquidem regnum Macedonum florere ac vigere coepit a tertio
Herculis filio, qui Caranus vocabatur; auctum vero propagatumque a
Philippo, patre Alexandri; denique magnitudinem ac splendorem admi-
rabilem assecutum est atque extremas terrarum oras attigit sub ipso
Alexandro eiusque successoribus; ac tandem decidit ac desiit sub Per-
seo Philippi filio, qui regiam quoque dignitatem amisit: etenim captus
est ipse cum coniuge et liberis ab Aemilio proconsule et duce Romani
exercitus, a quo victus fuerat, et mox Romam in vinculis adductus, et
una cum eo omnia regni Macedonum insignia, ita ut a regio statu ad
praefecturae formam Macedonia mutata fuerit, ac nunc in thematis et
provinciae ordinem redacta.

Praefectura Macedoniae, sub consiliario. urbes 31, Thessalonice,
Pelle, Europus, Dius, Berroea, Eordaei, Edessa, Celle, Almopia, He-
radia Lacci, Antania, Gemindus, Nicedes, Dioburus, Hedomene, Bra-
gylus, Pribana, Maronea, Amphipolis, Neapolis, Apollonia, Topirus
Rhassium nunc dicta, Nicopolis, Ithapolis, Acanthus, Ceraeopyrgus,
Berpe, Aralus, Diocletianopolis, Sebastopolis.

Const. Porph.

ἐπαρχία Μακεδονίας, ὑφ' ἡγεμόνα, πόλεις ἧ', Στόλοι, Ἄργος, Εὐστραϊον, Πελαγονία, Βάργαλα, Κελαινίδιον, Ἀρμονία, Ζάπαρα.

ἐπαρχία Θεσσαλίας, ὑπὸ τὸν αὐτόν, πόλεις ιζ', Λάρισσα, Δημητριάς, Θῆβαι, Ἐχιναιός, Λάμια, Τρίκη, Γόμφοι, Ἀπάτη, 5 μητρόπολις αἱ νῦν λεγόμεναι Νέαι Πάτραι, Καισάρεια, Φάρσαλος, Βουραμίνσιος, Σάλτος, Ἰωαννούβιος. νῆσος Σκίαθος, νῆσος Σκεπίλα, νῆσος Πεπάρηθος.

Ἔως ὧδε τὸ θέμα Μακεδονίας.

Τρίτον θέμα Στρυμόνος.

10

Τὸ δὲ θέμα τοῦ Στρυμόνος τῇ Μακεδονίᾳ συντέτακται, καὶ οὐδαμοῦ τούτου λόγος ἐστὶ περὶ θέματος, ἀλλ' εἰς κλεισούρας τάξιν λελόγισται· καὶ σκύθαι αὐτὸ ἀντὶ Μακεδόνων διανέμονται, Ἰουστινιανοῦ τοῦ Ῥινοτμήτου ἐν τοῖς ὅροις τοῦ Στρυμόνος καὶ ταῖς διαβάθραις τῶν κλεισουργῶν τούτους ἐγκατοικίσαντος.

15

Τέταρτον θέμα Θεσσαλονίκη.

Τὸ δὲ νῦν εἰς θέματος τάξιν χρηματίζον Θεσσαλονίκη καὶ αὐτὸ Μακεδονίας μέρος τυγχάνει. καὶ ἵνα μὴ λέγω τοὺς ἔξωθεν καὶ παλαιοὺς τοῦ τοιοῦτου μάρτυρας πράγματος, ἀξιόχρεως μάρτυς ὁ ἅγιος τοῦ Χριστοῦ ἀπόστολος Παῦλος, Μακεδονίαν 20 ταύτην ἀποκαλῶν. γράφει δ' οὕτως "παρόντος ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνης Θεσσαλονικέως." ἡ γὰρ Θεσσαλονίκη μητρόπολις ἐστὶ

4 ις' F 7 Βουρθαμίνσιος F

praefectura Macedoniae, sub duce, urbes octo: Stoli, Argos, Eustraeum, Pelagonia, Bargala, Celaenidium, Harmonia, Zapara.

praefectura Thessaliae, sub eodem duce urbes 17: Larissa, Demetrias, Thebe, Echinaeus, Lamia, Trice, Gomphi, Apate, metropolis quae nunc Novae Patrae nuncupantur, Caesarea, Pharsalus, Buraminsius, Saltus, Ioannubius, insula Sciathus, insula Scepila, insula Poparethus.

Hucusque Macedoniae thema porrigitur.

Tertium thema Strymonis.

Thema Strymonis Macedoniae coniunctum est, neque usquam eius mentio fit nomine thematis, sed in clausurae ordinem reputatum est; et Scythae ipsum loco Macedonum depascuntur, postquam Iustinianus Rhinotmetus eorum sedes in montibus Strymonis seu in traiectu clausurarum collocavit.

Quartum thema Thessalonice.

Thessalonice, quae hoc tempore in thematis ordine existit, et ipsa Macedoniae pars est; et ne externos et antiquos huius rei testes proferam, locuples testis est S. Christi apostolus Paulus, qui Macedoniam hanc appellat, dum ita scribit "perseverante nobiscum Aristarcho Macedone Thessalonicensi." etenim Thessalonice metropolis est Macedoniae.

τῆς Μακεδονίας. ἀλλὰ καὶ Ἱεροκλῆς ὁ γραμματικὸς ἐν ταῖς Μακεδονικαῖς αὐτὴν τέθεικε πόλεσιν. ἔχει δὲ τὴν ὀνομασίαν ἀπὸ τοιαύτης αἰτίας· Φίλιππος ὁ Ἀμύντου Θεσσαλὸς ἐκεῖ νικήσας τῇ θυγατρὶ καὶ τῇ πόλει ὁμωνύμως τὸ ὄνομα ἔθετο.

5 Πέμπτον θέμα τῆς Εὐρώπης Ἑλλάς.

Ἑλλάς ἡ χώρα ἐκλήθη ἀπὸ Ἑλληνος τοῦ Δευκαλίωνος, ὃς δυναστεύσας τῆς Φθιώτιδος τοὺς ὑπηκόους ἑαυτῷ γενομένους ἀντὶ Γραικῶν Ἑλληνας ἐκάλεσε· καὶ τότε πρῶτον Ἑλλάς ὠνομάσθη. οὐκ ἦν δὲ τοῦτο παλαιὸν ὄνομα ἔθνους ἀλλὰ φωνῆς τῆς Ἑλληνι-
 10 κῆς ἰδίωμα, ὥς ὁ σύγγραφεὺς Ἀλέξανδρός φησι, τὴν ὀνομασίαν νεωτερικὴν εἰδώς. δοκεῖ δέ μοι, οὐδὲ τὸ ὄνομα τοῦτο σύμπασά P 24
 πως εἶχεν ἡ χώρα. οὐδ' ὁ ποιητὴς ἐμνήσθη Ἑλλήνων, Ἀργείους αὐτοὺς ἀποκαλῶν, ἀλλὰ Θεσσαλοὺς μόνον ἀποκαλῶν, καὶ Ἑλ-
 λίδα τὴν ὑπ' Ἀχιλλεῖ πόλιν, ὥς Ἀλέξανδρός φησιν ὁ πολὺς τωρ,
 15 οὐδαμοῦ τοὺς σύμπαντας ὠνόμασεν Ἑλληνας, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετὰ Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώτιδος πρὸς τὴν Ἴλιον ἐκπλεύσαντας. ἔχει δὲ τὸ θέμα τῆς Ἑλλάδος πόλεις οθ', πρῶτην μὲν Σκάρφειαν, β' Ἐλευσίνα, γ' Δαύλιον, δ' Χαιρώνειαν, ε' Ναύπακτον, ς' Δελ-
 φούς, ζ' Ἀμφισσαν, καὶ τὰς λοιπὰς. συναρίθμει δὲ ταύτας
 20 καὶ νῆσον τὴν Εὐβοίαν, ἣν τινες Χάλιν ἢ Χαλκίδα ἐπονομάζουσιν. ἔχει δὲ μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὰς καλουμένας νήσους Κυκλάδας καὶ νῆσον τὴν Αἴγινα, καταντῆ δὲ καὶ μέχρι Θερμοπυλῶν, ἐν ᾧ τόπῳ

2 αὐτό C ὑπὸ vulgo: corr C 3 θεσσαλεῖς C 11 δοκεῖν?

quin etiam Hierocles grammaticus inter Macedoniae urbes eam collocavit. appellationem autem ab eiusmodi causa obtinet: Philippus Amyntae filius, ibi victoria a Thessalis reportata, filiae et civitati idem nomen imposuit.

Quintum thema Europae Hellas.

Hellas regio appellationem accepit ab Hellene Deucalionis filio; qui cum dominatus easset Phthiotidi, subditos sibi incolas pro Graecis Hellenas nuncupavit; ac tunc primum Hellas nominata fuit. hoc vero nomen haud antiquum fuit gentis, sed Graecanicae vocis proprietates, ut Alexander historicus ait se compertum habuisse Helladis vocem recentiore esse. quin etiam opinor universam regionem id nominis non obtinere; neque vero poeta Hellenum meminit, cum Argivos ipsos appellat: verum Thessalos solos, et Helladem vocat urbem quae Achilli parebat, ut Alexander polyhistor scribit. nusquam universos Graecos Hellenas nuncupavit, neque alios praeter eos qui cum Achille ex Phthiotide Ilium navigarunt. ceterum thema Helladis urbes continet 79, quarum prima est Scarpbia, secunda Eleusin, tertia Daulium, quarta Chaeronea, quinta Naupactum, sexta Delphi, septima Amphissa, et ceterae. his adnumera etiam insulam Euboeam, quam nonnulli Chalin vel Chalcida nuncupant. haec porro secum habet etiam insulas Cyclades cognominatas, et Aegiam insulam, atque inferiora usque ad Thermopylas, ubi Leonides ille

Λεωνίδης ἐκεῖνος ὁ Λακεδαιμόνιος μετὰ τριακοσίων στρατιωτῶν ἀντίστη Ξέρξῃ τῷ τῶν Περσῶν βασιλεῖ. καὶ τοσαῦτα μὲν ἡ Ἑλλάς κατὰ τὸν Ἱεροκλέα.

Ἑκτον θέμα Πελοπόννησος.

Κόρινθος ἡ ποτε Ἐφύρα, μητρόπολις πάσης Ἑλλάδος καὶ 5 αὐτῆς Πελοποννήσου, τουτέστιν Ἀχαΐας· οἱ γὰρ Ῥωμαῖοι τοὺς τὴν Πελοπόννησον οἰκοῦντας Ἀχαιοὺς ὀνομάζουσιν. ἔστι δὲ πᾶσα ἡ νῆσος ὑπὸ ἐνὶ στρατηγῷ τεταγμένη, πόλεις ἔχουσα μ', ἐξ ὧν εἰσὶν ἐπίσημοι Κόρινθος μητρόπολις, Σικυῶν, Ἄργος, Λακεδαιμονία τῆς Λακωνικῆς, ἡ πρὶν Σπάρτη, ἑτέρα μητρόπολις αἱ λε- 10 γόμεναι Πάτραι. ἡ δὲ Πελοπόννησος τρεῖς ἔχει ἐπωνυμίας, ὡς Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς γράφει ἐν τετάρτῃ ἱστορίᾳ. μέγιστον οὖν τῶν τότε ἴσχυον οἱ Πελοπίδαι, καὶ ἡ Πελοπόννησος εἰς αὐτοὺς ἀφειώρα, καὶ αὐτὸ τοῦνομα ἔχουσα ἀπ' ἐκείνων, τρεῖς ἤδη πρότερον ἀλλάξασα τὰς ἐπωνυμίας· ἐπὶ μὲν γὰρ Ἀπίου τοῦ Φορω- 15 νέως ἔκαλεῖτο Ἀπίη, ἐπὶ δὲ Πελασγοῦ τοῦ αὐτόχθονος Πελασγία, ἐπὶ δὲ Ἄργου καὶ αὐτὴ ὁμωνύμως ἔκαλεῖτο Ἄργος. ἐπὶ δὲ Πέλοπος τοῦ τὸν Οἰνόμαον νικήσαντος Πελοπόννησος ἔσχε τοῦτο τὸ κύριον ὄνομα. ἔστι δὲ χερρόνησος ἀμπέλου φύλλῳ τῷ σχήματι παρεμφερής. Διονύσιος δὲ πλατάνου φύλλῳ ἀπεικάζει, λέγων 20 οὕτως "εἰδομένη πλατάνοιο μυουρίζοντι πετήλῳ." περὶ δὲ τὸν

11 ὡς C: vulgo ὡς ὁ

Lacedaemonius cum trecentis militibus obstitit Xerxi Persarum regi. atque haec sunt quae continentur in Hellade, ut scribit Hierocles.

Sextum thema Peloponnesus.

Corinthus, olim Ephyra nuncupata, metropolis est totius Hellados atque ipsius Peloponnesi, hoc est Achaiae: nam Romani Peloponnesi incolas Achaeos appellant. est autem universa insula sub uno praetore constituta, et urbes 40 continet; ex quibus insignes Corinthus metropolis, Sicyon, Argus, Lacedaemonia Lacenicae, quae antea Sparta dicebatur, alia metropolis Patrae nuncupata. Peloponnesus autem tres appellationes obtinet, ut Nicolaus Damascenus scribit in 4 histor. itaque maxime inter illius temporis principes Pelopidae pollebant; ac Peloponnesus ipsos spectabat et ab ipsis nomen suum retinebat, cum tribus iam antea nominibus appellata fuisset, siquidem sub Apio Phoronei filio dicebatur Apia, sub Pelasgo indigena Pelasgia, sub Argo etiam ipsa Argos dicebatur: denique sub Pelope, qui Oenomaum vicerat, Peloponnesus proprium hoc nomen vindicavit. est autem Cherronesus vitis pampino figura persimilis: Dionysius tamen platani folio Peloponnesum comparat, hoc versu "persimilis platani folio, cui cuspis acuta est." circa

τόπον αὐτὸν εἰσὶ νῆσοι ζ', Πελοποννήσιοι λεγόμεναι. καὶ οὕτως
μὲν ἡ Πελοπόννησος.

Ἐβασιλεύετο τὸ πρὶν ἡ Πελοπόννησος ἐκ τοῦ τῶν Ἑρακλει-
δῶν γένους, μέχρις ἂν Φίλιππος ὁ Μακεδὼν τούτων ἐκράτησε.
διενηχθέντων γὰρ τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ
πρωτείων, ἀφ' οὗ περ ὑπ' ἀμφοτέρων ὁ Πέρσης ἠττήθη, Ξέρξης
ἐκεῖνος ὁ περιβόητος, πεζῇ μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ὅτε Μαρ-
δόνιος ἐκεῖνος σὺν παντὶ τῷ λαῷ ἐπεπτώκει, νηϊτῇ δὲ στόλῳ ὑπ' P 25
Ἀθηναίων, ὅτε Θεμιστοκλῆς ἐναυάρχει τοῦ στόλου, — μάχη οὖν
10 ἐκροτήθη πρὸς ἀμφοτέρων περὶ πρωτείων, καὶ διεκράτησεν ἐπ'
ἀμφοτέροις ὁ πόλεμος ἔτη κζ', καθὼς Θουκυδίδης ὁ περιώνυμος
γράφει. ὑπ' ἀλλήλων οὖν διαφθαρέντων καὶ τῆς νεολαίας ἀπολ-
λυμένης εἰσῆλθε Φίλιππος ὁ τοῦ Ἀλεξάνδρου πατήρ, καὶ ἀμφοτέ-
ρους αὐτοὺς ἐδουλώσατο, ὥστε ῥηθῆναι ἐπ' αὐτοῦ τουτοῖ τὸ λό-
15 γιον "ἐν δὲ διχοστασίῃ καὶ ὁ πάγκακος ἔλλαχε τιμῆς." ὕστερον
δὲ πάλιν τῶν Μακεδόνων ὑπὸ Ῥωμαίων ἠττηθέντων, πᾶσα ἡ
Ἑλλάς τε καὶ ἡ Πελοπόννησος ὑπὸ τὴν τῶν Ῥωμαίων σαγήνην
ἐγένετο, ὥστε δούλους ἀντ' ἐλευθέρων γενέσθαι. ἐσθλαβώθη δὲ
πᾶσα ἡ χώρα καὶ γέγονε βάρβαρος, ὅτε ὁ λοιμικὸς θάνατος πᾶσαν
20 ἐβόσκετο τὴν οἰκουμένην, ὅπηνικα Κωνσταντῖνος ὁ τῆς κοπρίας
ἐπώνυμος τὰ σκῆπτρα τῆς τῶν Ῥωμαίων διεῖπεν ἀρχῆς, ὥστε τινὰ
τῶν ἐκ Πελοποννήσου μέγα φρονοῦντα ἐπὶ τῇ αὐτοῦ εὐγενείᾳ, ἵνα

1 αὐτῆς C   3 τὸ om C   τῶν om C   18 δούλοις vulgo

haec ipsa loca septem sunt insulae, quae Peloponnesiae nuncupantur.
ac sic quidem Peloponnesus se habet.

Olim quidem regio illa gubernabatur imperio ab Heraclidarum ge-
nere, donec Philippus Macedo eos devicit. etenim cum Athenienses ad-
versus Lacedaemonios de principatu contendissent, ex quo ab utrisque
Persa victus est, Xerxes ille famosissimus, pedestri praelio a Lacedae-
moniiis superatus tum cum Mardonius cum universis copiis concidit, na-
vali vero expeditione ab Atheniensibus tum cum Themistocles classi
praefuit; certamine itaque inter utrosque commisso de praerogativa,
bellum utrinque per 27 annos productum est, ut percelebris Thucydides
memoriae prodit. ergo profligatos a se invicem, inventute prostrata,
invasit Philippus, Alexandri pater, et utrosque servituti addixit, ita
ut hoc carmen de ipso prolatum sit "in dissidiis autem vel nequissimus
principatum obtinet." postea autem, vice versa Macedonibus a Roma-
nis superatis, omnis Graecia et Peloponnesus Romanorum sagenae iugum
subierunt, ita ut Graeci servi pro liberis evaserint. ceterum in servi-
tutem redacta fuit universa regio ac barbara effecta, quando pestilens
morbis in omnem terrarum orbem grassatus est, quo tempore Constan-
tinus Copronymus Romanorum imperii sceptrum rexit. itaque quempiam
e Peloponneso oriundum de nobilitate sua, ne dicam ignobilitate gloriam-

μὴ λέγω δυσγενεία, Εὐφήμιον ἐκεῖνον τὸν περιβόητον γραμματικὸν ἀποσκῶψαι εἰς αὐτὸν τουτοῦ τὸ θρυλούμενον ἱαμβεῖον “γαρασδοειδῆς ὄψις ἐσθλαβωμένη.” ἦν δὲ οὗτος Νικήτας ὁ κηδεύσας ἐπὶ θυγατρὶ Σοφίᾳ Χριστοφόρον τὸν υἱὸν τοῦ καλοῦ Ῥωμανοῦ καὶ ἀγαθοῦ βασιλέως.

5

[Ἑβδομον θέμα Κεφαλληνία.]

Ἡ δὲ Κεφαλληνία συμπεριεῖληπται τῇ Πελοποννήσῳ· οὐδέποτε γὰρ εἰς τάξιν ἐχρημάτιζε θέματος, οὐδὲ ὀνομαστός τις ἐκ ταύτης ἐγένετο εἰ μὴ ὁ παρ’ Ὀμήρῳ πολυθρύλητος Ὀδυσσεύς. ὁμοίως δὲ καὶ νῆσος ἡ Ζάκυνθος ἢ τε Λευκάς καὶ ἡ Ἰθάκη ἢ τοῦ 10 Ὀδυσσεύος πατρίς, καὶ ἄλλα τινὰ νησίδια, καὶ αὐτὴ Κέρκυρα ἢ τῶν Φαιάκων πόλις, τὸ τοῦ Ἀλκινόου βασίλειον, ὅνπερ Ὀμηρος ἐκθειάζει ὑπὲρ πάντας τοὺς τότε τινῶν ἀνδρῶν βασιλεύοντας. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τούτων.

Ὀγδοον θέμα Νικόπολις.

15

Ἐπαρχία τῆς παλαιᾶς Ἠπείρου τῆς Φωκικῆς, ὅφ’ ἡγεμόνα, πόλεις δώδεκα, Νικόπολις μητρόπολις. ἐκλήθη δὲ Νικόπολις δι’ αἰτίαν τοιαύτην. Καῖσαρ ἐκεῖνος ὁ σεβαστὸς καὶ περιώνυμος Αὔγουστος πόλεμον ἔσχε μετὰ Κλεοπάτρας τῆς Αἰγυπτίας καὶ

6 κεφαληνία C

12 ὅπερ C

tem Euphemius, illustris ille grammaticus, cavillatus salse fuit hoc trito et pervagato senario “vieta facies in servitutem redacta.” hic autem fuit Nicetas, qui filiam suam Sophiam collocavit Christophoro filio Romani, egregii ac probi imperatoris.

Septimum thema Cephallenia.

Cephallenia Peloponneso comprehensa est: nunquam enim ex numero thematum fuit, neque celebris quisquam ex ea oriundus erat, nisi clarissimus apud Homerum Ulysses; ac pariter etiam Zacynthus insula et Leucas et Ithaca, Ulyssis patria, et aliae quaedam parvae insulae, atque ipsa Corcyra, Phaeacum civitas, Alcinoi regia, quem quidem Homerus divinis laudibus in caelum extollit supra cunctos principes qui tunc in paucos dominabantur. atque haec quidem de his.

Octavum thema Nicopolis.

Praefectura veteris Epiri Phocensis, sub duce, urbes duodecim: Nicopolis est metropolis. vocata autem est Nicopolis ob eiusmodi causam. Caesar ille Augustus et fama super aethera notus bellam gessit

Ἀντωνίου τοῦ ταύτης ἀνδρός, ὃς ἦν πρότερον ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ
 Καίσαρος γαμβρός, ἀπέστη δὲ τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς δι' ἔρωτα
 τῆς Κλεοπάτρας αὐτῆς, καὶ τῆς Αἰγυπτίων γῆς πάσης ἐκράτησεν. P 26
 ναυτικῶ οὖν στόλῳ ἐπὶ ναυσὶ χιλίαις καὶ διακοσίαις συνέβαλον
 5 μετὰ Καίσαρος ἐν πολέμῳ, ἐν αὐτῷ τῷ ἀκρωτηρίῳ τῷ καλουμένῳ
 Ἀκτίῳ· καὶ νικήσας ὁ Καῖσαρ τὸν Ἀντώνιον καὶ τὴν Κλεοπάτραν
 ἔκτισε πόλιν, καλέσας αὐτὴν Νικόπολιν διὰ τὸ ἐκεῖσε ἡττηθῆναι
 τὸν Ἀντώνιον. ἀπὸ δὲ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ καλουμένου Ἀκτίου
 καὶ τὰς καλουμένας Ἰνδικτίωνας ἐκάλεσεν. οὕτω γὰρ γράφει
 10 Ἡσύχιος ὁ Ἰλλούστριος. "Ἰνδικτίων τοῦτ' ἔστιν Ἰνακτίων, ἥ περὶ
 τὸ Ἀκτιον νίκη· διὰ τοῦτο ἄρχεται μὲν Ἰνδικτίων ἀπὸ πρώτης καὶ
 καταλήγει μέχρι τῆς ιε', καὶ πάλιν ὑποστρέφει καὶ ἄρχεται ἀπὸ
 πρώτης, διὰ τὸ τὸν Ἀντώνιον συνάρχοντα γενέσθαι Ἀὐγούστῳ τῷ
 Καίσαρι μέχρι τοῦ ιε' χρόνου. μετὰ δὲ ταῦτα μόνος ἐκράτησεν
 15 Ἀὐγουστος." μητρόπολις δὲ τοῦ θέματος πόλις Δωδώνη, ἐφ'
 ἧς ἡ δρυς ἡ φθεγγομένη τὰ τῶν δαιμόνων μυστήρια· ἧς μνημο-
 νέει καὶ ὁ θεολόγος Γρηγόριος, λέγων οὕτως "ἡ Δωδωνιάς δρυὸς
 ληρήματα ἡ Κασταλλίας μαντικώτατον πόμα." ἐκεῖσε γὰρ ἦν ἡ
 πηγὴ Κασταλλίας ὄνομα ἔχουσα ἀπὸ νύμφης τινὸς οὕτω καλουμέ-
 20 νης, καὶ ποταμοῦ ὃν Ὅμηρος Ἀχελῶον ὀνομάζει, οὗ τὸ ὕδωρ
 ὑπερβαίνει ἐπὶ γλυκύτητος πάντα τὰ τῶν ποταμῶν νάματα. καὶ
 ταῦτα μὲν περὶ Νικοπόλεως.

12 τῆς add C
 Banduriana

18 μαντικὸν Morellus in notis

21 ἐπὶ om

adversus Cleopatram Aegyptiam et Antonium eius virum, qui prius Cae-
 saris affinis ob sororem fuerat. ceterum a Romanorum dominatu de-
 scivit ob amorem Cleopatrae, et universam Aegyptiorum terram obti-
 nuit: itaque navali praelio, cum navibus mille ducentis, cum Caesare
 in acie congressus in ipso promontorio quod Actium nuncupatur; et cum
 Caesar Antonium et Cleopatram vicisset, urbem condidit, quam Nico-
 polin nominavit, quod eo loci superatus esset Antonius. iam vero a
 dicto promontorio Actio etiam vocari indictiones instituit: sic enim He-
 sychius Illustrius scribit "indictio, hoc est inactio, victoria scilicet circa
 Actium. ideo certe incipit indictio a prima et desinit in decima quinta,
 et retro com meat atque incipit a prima, quia Antonius collega fuerat
 Augusti Caesaris usque ad decimum quintum annum, postea vero solus
 imperavit Augustus." ceterum thematis huius metropolis urbs est Do-
 done, in qua quercus erat, quae daemonum arcana et oracula edebat;
 cuius quidem meminit et Gregorius theologus, sic inquam "aut roboris
 Dodonaei aniles fabulae, aut Castaliae divina valde pocula." nam eo
 loci fons erat Castaliae nomen obtinens, a nymphea quadam sic nuncu-
 pata, et a fluvio, quem Homerus Acheloum appellat; cuius aqua dulce-
 diae omnes fluminum liquores superat. atque haec quidem de Nicopoli.

Ἐνατον θέμα Δυρράχιον.

Δυρράχιον ἦ ποτε Ἐπίδαμνος, ὑπὸ κονσουλίου, πόλεις θ',
Σκάμπα, Ἀπολλωνία, Βουλλῖς, Ἀμαντία, Πουλχεριόπολις, Αὔλων,
Λήστρων, Σκεύπτων, Ἀλήνιδος μητρόπολις.

Ἐπαρχία Δακίας μεσογαίου, ὑπὸ κονσουλίου, πόλεις πέντε, 5
Πανταλία, Γερμανός, Νάϊσος ἡ πατρίς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου,
Ῥεμεσιάνα.

ἐπαρχία τῇ παλαιᾷ, ὑπὸ κονσουλίου, πόλεις ε'.

ἐπαρχία Δαρδανίας, ὑφ' ἡγεμόνα, πόλεις γ'.

ἐπαρχία Παννονίας, ὑπὸ τὸν αὐτόν, πόλεις β'. 10

Καὶ ὧδε μὲν ἐπαρχίας τῆς νέας Ἠλείρου, τοῦτ' ἔστι τοῦ
Δυρραχίου τοῦ πάλαι καλουμένου Ἐπιδάμνου. ῥητέον δὲ περὶ τῆς
ὀνομασίας αὐτοῦ, πόθεν καλεῖται Δυρράχιον. Δυρράχιον πόλις
Ἑλληνική, καὶ Ἐπίδαμνος κληθεῖσα ὑπὸ Ἐπιδάμνου τοῦ ἀρχαίου
ἥρωος. τούτου θυγάτηρ Μέλισσα, ἥς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ὁ 15
Δυρράχιος· ἀφ' ἥς ἔστι τόπος ἐν Ἐπιδάμνῳ Μελισσώνιος, ἐνθα
Ποσειδῶν αὐτῇ συνῆλθε. μετὰ δὲ τὸν Ῥιζόνικον Λισσός ἔστι
πόλις καὶ Ἀκρόλισσος καὶ Ἐπίδαμνος, Κερκυραίων κτίσμα, ἡ
νῦν Δυρράχιον ὁμωνύμως τῇ χειρρονήσῳ λεγομένη ἐφ' ἥς ἴδρυται,
ὡς Φίλων γράφει. Δέξιππος ἐν χρονικῶν δεκάτῳ Μακεδονικὴν 20

3 Σκάμπα ed ante Bandurium, Σκάππα et Σκάπτα Hierocles
πουλχεριήπολις C 4 Σκεπῶν Hierocles 7 Νεμεσιάνα ACF
11 μὲν αἱ ἐπαρχίαι? 13 καλεῖται δυρράχιον C: vulgo καλεῖται
τὸ δυρράχιον 14 ἐπὶ C 15 ἥς ἡράσθη Ποσειδῶν AFC
20 χειρρονικῶ AF: corr Valesius

Nonum thema Dyrrachium.

Dyrrachium, olim Epidamnus, sub consiliario, urbes novem,
Scampta, Apollonia, Bullis, Amantia, Pulcheriopolis, Aulon, Lestron,
Sceupton, Alenidus metropolis.

Praefectura Daciae mediterraneae, sub consiliario, urbes quinque,
Pantalia, Germanus, Naisus, patria magni Constantini, Remesiana.

praefectura antiqua, sub consiliario, urbes quinque.

praefectura Dardaniae, sub duce, urbes tres.

praefectura Pannoniae, sub eodem, urbes duae.

Atque ita se habent praefecturae novae Epiri, hoc est Dyrrachii,
quod oppidum olim Epidamnus dicebatur; de cuius nominis ratione ali-
quid memorandum est. Dyrrachium urbs Graecanica et Epidamnus
appellata ab Epidamno heroë prisco: huius erat filia Melissa nomine, ex
qua et Neptuno Dyrrachius natus est; a qua est locus Epidamni Me-
lissonius dictus, ubi Neptunus cum Melissa rem habuerat. post Rizoni-
cum autem sinum Lissus est urbs et Acrolissus et Epidamnus a Corcy-
raeis condita, quae nunc a peninsula, cui insidet, nomen Dyrrachii
tenet, ut scribit Philo. Dexippus in 10 Chronicorum urbem ipsam

πόλιν αὐτὴν καλεῖ, γράφων οὕτως “καὶ Μακεδόνων Ἐπίδαμνον, ἰσύστερον Δυρράχιον μετονομασθεῖσαν, πόλιν τῆς Μακεδονίας μεγάλην καὶ εὐδαίμονα οὔσαν, κατὰ κράτος αἰροῦσιν.”

P 27

Ἔως ὧδε ὁ μερισμὸς τῆς βασιλείας ἐγένετο τοῦ κρατοῦντος βασιλέως τὸ Βυζάντιον. τὰ δὲ ἀντίπερα, ἤπερ Ἴόνιος κόλπος, τῷ βασιλεύοντι τῆς Ῥώμης ὑπήκοα. οὕτω γὰρ ἐμέρισεν ὁ μέγας βασιλεὺς Κωνσταντῖνος τοῖς τρισὶν υἱέσιν αὐτοῦ, Κωνσταντίνῳ καὶ Κωνσταντίῳ καὶ Κώνσταντι, τῷ μὲν πρώτῳ νίῳ τὰς ἄνω Γαλλίας καὶ τὰ ἐπέκεινα Ἀλπεων ἕως τοῦ ἐσπερίου ὠκεανοῦ καὶ
 10 ἐς αὐτὴν πόλιν τὴν Κάνταβριν, τῷ δὲ Κώνσταντι τῷ ὑστάτῳ νίῳ τὴν Ῥώμην καὶ τὰς κάτω Γαλλίας τὴν τε νῆσον Σαρδῶ καὶ αὐτὴν Σικελίαν καὶ τὴν ἀντίπερα Λιβύην Καρχηδόνα τε [καὶ] τὴν τῶν Ἀφρων μητρόπολιν, καὶ ἕως Κυρήνης αὐτῆς, τῷ δὲ Κωνσταντίῳ τὰ ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου καὶ αὐτὸ τὸ Ἰλλυρικὸν τὴν Ἑλλάδα τε καὶ
 15 τὰς ἐπέκεινα νήσους, τὰς τε Κυκλάδας καὶ τὰς καλουμένας Σποράδας καὶ ἕως Ἑλλησπόντου, τὴν τε καλουμένην μικρὰν Ἀσίαν, ἀμφοτέρας τε καὶ Συρίας καὶ Παλαιστίνην καὶ τὴν Κιλικίαν καὶ αὐτὴν Αἴγυπτον· ἡ γὰρ Λιβύη τῷ τῆς Ῥώμης ὑπέκειτο βασιλεύοντι. καὶ οὕτως μὲν ὁ παλαιός τε καὶ ὁ πρῶτος μερισμὸς τῆς
 20 βασιλείας Ῥωμαίων· ἡ δὲ Δαλματία τῆς Ἰταλίας ἐστὶ χώρα, ἧς οὐπερ ἐβλάστησεν ὁ πάντων ἀνθρώπων ἀνοσιώτατος καὶ ἀσεβέ-

3 αἰροῦσιν vulgo.

6 ὑπήκουον C

7 κωνσταντῖνον καὶ

κωνσταντα καὶ κωνσταντίον C

9 τοῦ add C

12 τῶν om

Banduriana

17 τε καὶ] τε τὰς?

Macedonicam vocat, sic inquit “et Macedonum Epidamnum, quae postea Dyrrachium nominata est, urbem Macedoniae magnam ac beatam vi capiunt.”

Hucusque imperii divisio facta est, ut illa essent imperatoris qui Byzantium tenet; quae vero ulterius sunt et Ionico sinu continentur, imperatori Romae obtemperabant. sic enim magnus Constantinus imperator partitus est imperium tribus suis liberis, Constantino Constantio et Constanti; ac primo quidem superiora Galliae loca, et quae trans Alpes sunt, usque ad occiduum Oceanum atque urbem Cantabrim, Constanti vero, minimo nato, Romam et inferiorem Galliam atque insulam Sardiniam ipsamque Siciliam et Africam ulteriorem Carthaginemque Afrorum metropolim ad ipsam Cyrenem usque, Constantio denique, quae citra Dyrrachium, et Illyricum, Helladem et insulas ultiores, et quae Cyclades ac Sporades nuncupantur, usque ad Hellespontum, ac parvam Asiam dictam, utramque Syriam ac Palaestinam itemque Ciliciam ipsamque Aegyptum: nam Libya Romano imperatori subdita fuit. atque eiusmodi quidem fuit antiqua et prima Romani imperii divisio. ceterum Dalmatia Italiae regio est, ex qua ortum habuit omnium qui unquam fuerunt hominum profligatissimus maximeque impius impe-

στατος βασιλεὺς Διοκλητιανός, ἀπὸ τινος χωρίου καλουμένου Σα-
λῶναι, ἐν ᾧ ἔστιν ὕδωρ πότιμον καὶ γλυκύτατον ὑπὲρ πάντα τὰ
ὕδατα, ὥς φασιν οἱ γευσάμενοι.

Δέκατον θέμα Σικελία.

Νῆσός ἐστι μέγιστη καὶ ἐπιφανεστάτη ἡ Σικελία. οὐκ ἦν 5
δὲ τὸ πρότερον ὑπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ βασιλέως Κωνσταντινουπόλεως,
δτε ἡ Ῥώμη ἐβασιλεύετο· νῦν δὲ ἐγένετο ἡ καινοτομία αὕτη διὰ
τὸ τὴν Ῥώμην ἀποθέσθαι τὸ βασίλειον κράτος καὶ ἰδιοκρατορίαν
ἔχειν καὶ δεσπόζεσθαι κυρίως παρὰ τινος κατὰ καιρὸν πάπα. κρα-
τεῖται δὲ νῦν ὑπὸ τὴν ἀρχὴν Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὸ τὸν αὐτο- 10
κράτορα Κωνσταντινουπόλεως θαλασσοκρατεῖν μέχρι τῶν Ἡρα-
κλέους στηλῶν καὶ πάσης ὁμοῦ τῆς ὧδε θαλάσσης. ἔσχε δὲ τὴν
ἱστορίαν τοῦ καλεῖσθαι Σικελία ἀπὸ ἱστορίας τοιαύτης, καθὼς ὁ
γραμματικὸς Στέφανος γράφει. "Σικελία ἡ νῆσος Σικανία πρότε-
ρον ὠνομάζετο, εἴτα Σικελία ἐκλήθη, ὥς φησιν Ἑλλάνικος ἱερείων 15
τῆς Ἡρας β'. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ χρόνῳ καὶ Αὔσονες ὑπὸ τῶν Ἰαπύ-
γων ἐξ Ἰταλίας ἀνέστησαν, ὧν ἦρχε Σικελός· καὶ διαβάντες εἰς
τὴν νῆσον τὴν τότε Σικανίαν καλουμένην περὶ τὴν Αἴτναν καθιζό-
μενοι ὥκουν αὐτοὶ τε καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Σικελός, βασιλείην
ἐγκαταστησάμενος καὶ ἐντεῦθεν ὀρμώμενος [ὁ Σικελὸς οὗτος], 20
πάσης ἤδη τῆς νήσου τότε ταύτης Σικελίας καλουμένης ἀπὸ τοῦ

7 νννι C
τε vulgo

11 ἡρακλείων C

13 τὴν αἰτίαν?

18 τότε]

rator Diocletianus, ab oppido oriundus cui nomen erat Salonae; unde
manat aqua ad potum suavissima supra omnes aquas, ut asserunt, qui
gustarunt.

Decimum thema Sicilia.

Sicilia insula maxima et celeberrima est. haec utique non fuit
antea sub potestate imperatoris Cpolitani, quando Roma imperatori
subiecta erat: nunc autem haec innovatio facta est, quia Roma regium
deposuit principatum, et propriam administrationem ac iurisdictionem
obtinnit, eique proprie ac legitime dominatur qui suo tempore papa est.
nunc vero sub ditione est Cpolis, quia Cpolitani imperator maris prin-
ceps est usque ad Herculis columnas et nostri totius mediterranei. fama
autem est Siciliam appellationem accepisse ab eiusmodi historia, ut scri-
bit Stephanus grammaticus. "Sicilia insula Sicania prius nominabatur,
deinde Sicilia appellata est, ut ait Hellanicus lib. 2 De sacris Iunonis.
eodem tempore etiam Ausones ab Iapygibus ex Italia detrusi sunt, qui-
bus praeerat Sicelus; et traiecta insula, Sicania dicta, circa Aetnam
sedes stabiliētes et ipsi et rex eorum Sicelus habitarunt, ibi regno
constituto; atque inde profectus Sicelus totam sibi mox subegit insulam,

Σικελοῦ τούτου, ὃς καὶ ἐν αὐτῇ ἐβασίλευσε.” καὶ Μένιππος δὲ ταῦτά φησιν “ἐλθόντες εἰς Σικελίαν στρατὸς πολλὸς. ἐξ Ἰταλίας P·28 τοὺς τε Σικανοὺς κρατήσαντες μάχῃ ἀπέστειλαν εἰς τὰ μεσημβρινὰ καὶ τὰ ἐσπέρια μέρη αὐτῆς, καὶ ἀντὶ Σικανίας Σικελίαν τὴν νῆσον 5 ἐποίησαν καλεῖσθαι, καὶ τὰ κράτιστα τῆς γῆς ὥκησαν ἔχοντες.” μεγίστη δὲ αὐτὴ μαρτυρεῖται τῶν ἐπτά, καθά φησιν Ἀλέξιος ὁ κωμικός.

τῶν ἑπτὰ νήσων, ἧς δέδειχεν ἡ φύσις
 θνητοῖς μεγίστας, Σικελία μὲν, ὡς λόγος,
 10 ἔστι μεγάλη, καὶ δευτέρα Σαρδῶ, τρίτη
 Κύρνος, τετάρτη δ’ ἡ Λιδος Κρήτη τροφός,
 Εὐβοία πέμπτη στενοφυής, ἕκτη Κύπρος.
 Λέσβος δὲ τῆξιν ἑβδόμην λαχοῦσ’ ἔχει.

τῶν δὲ νησιωτῶν οἱ μὲν Ἰθαγενεῖς πάλαι Λίγυες ἐξ Ἰταλίας Σικελοὶ
 15 λέγονται, οἱ δὲ ἐπήλυδες Ἕλληνες εἰσι Σικελιωταί, ὡς Ἰταλιῶται.
 ἔχει δὲ πόλεις ἐπισήμους τὴν τε Συράκουσαν καὶ τὸ καλούμενον
 Ταυρομένειον καὶ αὐτὴν τὴν Ἀκράγαντα, καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις
 τὰς μὲν ἡρημωμένας τὰς δὲ κρατουμένας παρὰ τῶν Σαρακηνῶν.
 τὴν μὲν οὖν Συράκουσαν ἐπὶ Βασιλείου τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως
 20 παρέλαβον οἱ Σαρακηνοί, τὸ δὲ Ταυρομένειον ἐπὶ Λέοντος τοῦ
 σοφωτάτου βασιλέως. ὅσα τούτων κατελείφθησαν κάστρα, παρὰ
 τῶν ἀσέων Σαρακηνῶν κρατοῦνται· μόνη δὲ ἀντιπέραν ἡ Καλα-

6 Ἀλέξιος?

12 πέμπτη εὐβοία C

17 ταυρομένειον C

quae tum ab hoc Sicelo Sicilia nuncupata est, qui in ipsa regnavit.” haec vero Menippus his verbis narrat. “profecti in Siciliam cum ingenti exercitu ex Italia, Sicanis praelio superatis, ad meridionales et occidentales regionis partes eos delegarunt; et ut pro Sicania Sicilia insula vocaretur effecerunt, uberrimamque soli regionem habitantes incoluerunt.” maxima autem insula e septem esse probatur etiam Alexii comici testimonio, cuius hi sunt versus:

ex insulis septem, indicavit quas parens
 natura terrigenis, Sicilia est maxima,
 ut fama fert; secunda Sardo, tertia
 Cynus; Iovis quae Creta nutrix quarta stat.
 Euboea quinta angusta, sexta Cyprus est:
 at Lesbos ordinem est adepta septimum.

porro ex insularibus indigenae quondam Ligures ex Italia Siculi dicuntur, advenae autem Graeci sunt Siceliotae, ut Italiotae. ceterum insignes urbes habet, Syracusas et Tauromenium dictum, ipsumque Agrigentum, et ceteras civitates, partim desertas partim a Saracenis occupatas. Syracusas certe sub Basilio illo praeclaro imperatore ceperunt Saraceni, Tauromenium vero sub Leone sapientissimo imperatore. quotquot igitur deserta fuere oppida, haec ab impiis Saracenis detinen-

βρία κρατεῖται παρὰ τῶν Χριστιανῶν, ἐν ᾗ καὶ τὸ Ῥήγιόν ἐστι καὶ τὸ πολισμάτιον τῆς ἁγίας Κυριακῆς τῆς τε ἁγίας Σεβηρίνης καὶ ὁ Κρότων καὶ ἄλλα τινά, ὧν περὶ ὁ στρατηγὸς Καλαβρίας κυριεύει. εἰσὶ δὲ αἱ ὑπὸ Σικελίαν καὶ τὸν ταύτης στρατηγὸν πόλεις κβ'. τὸ δὲ ἀρχαῖον αὕτη ἡ κῆσος ἐτυραννεῖτο, ἵνα μὴ λέγω 5 ἐβασιλεύετο, ὑπὸ τε Ἱέρωνος καὶ Διονυσίου τοῦ τυράννου· παρέλαβον δὲ αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ στόλου μεγάλου, ὅτε Μάρκελλος ἐκεῖνος ἐστρατήγει καὶ ναύαρχος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου ἐνεδείκνυτο, ὅτε καὶ Ἀρχιμήδης ὁ γεωμέτρης ἐν αὐταῖς ταῖς Συρακούσαις ὧν νυκτὸς ἀλούσης τῆς πόλεως ὑπὸ στρατιώτου τινὸς ἀνῆ- 10 ρέθη· ὃν ὁ Μάρκελλος ἐκεῖνος τοσοῦτον ἐθρήνησεν ὥς μηδένα κοπετὸν ἀπολειφθῆναι τῆς ἐκείνου ταφῆς. καὶ ταῦτα μὲν περὶ Σικελίας.

Ἐνδέκατον θέμα Λογγιβαρδίας.

Ἡ δὲ Λογγιβαρδία διισοῖς ὀνόμασι κέκληται, παρὰ μὲν τισι 15 Λογγιβαρδία, τοῦτ' ἔστι πολυγένεια, παρὰ δὲ τισι Λαγοβαρδία ὥς πολυγένεια. ἡ δὲ γῆ ἦν κατοικοῦσιν, ἡ τε Βόθρενοτὸς καὶ Νεάπολις ἡ μητρόπολις καὶ τὸ Βέσβιον ὄρος καὶ ὁ ἐν αὐτῷ Πυρχάνος, Ἑλλήνων εἰσὶν ἀποικίαι. καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Ἰουστινιανοῦ, μᾶλλον δὲ Ζήνωνος, παρέλαβον οἱ Γότθοι τὴν τε Νεάπολιν καὶ 20 τὰς λοιπὰς παρακειμένας πόλεις· ὧν ἦρχε Βουτελῖνος ὁ τῶν Φράγ-

8 στόλον C: ceteri στρατοῦ ἀνεδείκνυντο? 18 Οὐισσούβιον
Morellus, Δέσβιον Bandurius cum mss

tur. sola vero trans mare Calabria a Christianis tenetur, in qua etiam Rhegium est et oppidulum S. Cyriacae et S. Severinae, et Croto, et alia quaedam oppida, quibus dux Calabriae dominatur. sunt autem sub Sicilia et eius duce urbes viginti duae. ceterum haec insula antiquitus dominatu tyrannico regebatur, ne dicam regio, ab Hierone et Dionysio tyranno; Romani vero eam ceperunt cum magna classe, quando Marcellus ille exercitui imperabat et navarchus classis Romanae constitutus erat, tum cum Archimedes geometra, Syracusis manens, noctu expugnata urbe, a milite quodam interfectus est; quem Marcellus usque adeo luxit ut nullus absuerit planctus ab eius sepultura. atque haec quidem de Sicilia.

Undecimum thema Longobardiae.

Longobardia duobus nominibus est appellata, siquidem a nonnullis Longibardia a promissa barba iucularum dicta est, a quibusdam vero Lagobardia eadem origine. terra autem quam incolunt, et Bothrenotus et Neapolis metropolis et Vesuvius mons, et qui in ipso est Pyrchanus, Graecorum sunt coloniae. Iustiniani autem seu potius Zenonis temporibus Gotthi ceperunt et Neapolim et reliquas urbes adiacentes. his

γων στρατηγός, ὃν κατεπολέμησεν ὁ Νάρσης παρὰ τὸν ποταμὸν
Κασουλῖνον καὶ τελείως ἠφάνισε, καθὼς τὸ ἐπίγραμμα λέγει· P 29

ῥεῖθρα Κασουλῖνου ποταμοῦ βεβαρημένα νεκροῖς

δέξατο Τυρσηνῆς ἡϊόνος κροκάλη,

5 ἦνίκα Φραγκικὰ φῦλα κατέκτανεν Αὔσονις αἰχμή,

ὅπποσα δειλαίῳ πέθεται Βουτιλίνῳ.

ὄλβιον ἂν τόδε χεῦμα, καὶ ἔσσεται ἀντὶ τροπαίου

αἵματι βαρβαρικῷ δηρὸν ἐρευνθόμενον.

ὑπετάγησαν οὖν οἱ Φράγγοι τῷ τότε χρόνῳ, ἔχοντες καὶ Λαγο-
10 βάρδους συμμίκτους· καὶ ἔκτοτε μέχρι τῆς σήμερον χρηματίζει
εἰς τάξιν θέματος ἡ καλουμένη Λογγιβαρδία. ἐπὶ δὲ τῆς βασι-
λείας Μιχαὴλ τοῦ υἱοῦ Θεοφίλου ἀνῆλθεν ἀπὸ Ἀφρικῆς στόλος λς
κομπαρίων, ἔχων κεφαλὴν τὸν τε Σολδανὸν καὶ τὸν Σάμαν καὶ
τὸν Καλφοῦς, καὶ ἐχειρώσαντο διαφόρους πόλεις τῆς Δαλματίας
15 καὶ τήν τε Βούτοβαν καὶ τὴν Ῥῶσαν καὶ τὰ κάτω Δεκάτερα.
ἦλθον δὲ καὶ πρὸς τὴν τούτων μητρόπολιν, ἥ Ῥαούσιον λέγεται,
καὶ ταύτην ἐπὶ χρόνον ἐπολιόρκοεν ἱκανόν. οἱ δὲ τοῦ κάστρου
Ῥαουσίου ἀπέστειλαν πρὸς τὸν βασιλέα, ἑξαιτούμενοι διὰ στόλου
βοήθειαν. τῶν δὲ εἰς τοῦτο ἀποσταλέντων ἀνελθόντων, εὔρον
20 ὑπὸ Θεοῦ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀρχὴν Βασίλειον τὸν αἰοίδιμον βα-
σιλέα ἤδη λαβόντα, ὅς καὶ τὰ τῆς αὐτῶν πρεσβείας καὶ δεήσεως

2 Κασουδῖνον vulgo

αἰχὴ A, omissis ἡϊόνος —

ὄλβιστον τόδε Iacobus.

3 Κασουδῖνου vulgo

αἰχμή. eadem om C

χεῦμα AC

4 τυρσηνῆς

7 ἂν] καὶ AC:

8 δεινὸν AC

imperabat Butelinus Francorum dux, quem Narses debellavit prope
flumen Casulinum et internecione delevit, ut epigramma narrat:

plena cadaveribus taboque infecta fluentia

Tusca Casulini cepit arena rubens,

cum Francos acies populos Romana cecidit,

et quot parebant agmina Butilino.

nae felix amnis, qui praefert signa tropaei,

dum rubet aeternum sanguine barbarico.

igitur Franci subditi sunt tunc temporis, etiam Longobardis admixti;
et exinde ad hodiernum usque diem Longobardia in ordinem thematis
redacta fuit. sub imperio autem Michaëlis, filii Theophili, classis ab
Africa ascendit triginta sex navigiorum, quae Soldanum et Samanum
et Calphum duces habebant. hi subegerunt sibi varias Dalmatiae urbes,
et Butoban et Rosan et inferiora Decatera. venerunt etiam ad eorum
metropolim, quae Ragusium dicebatur, eamque satis longo tempore ob-
sederunt. urbis autem Ragusinae cives ad imperatorem legatos mise-
runt, qui auxiliarem classem exposcerent. cum legati ad regiam venis-
sent, invenerunt Basilium praeclarum illum imperatorem dei numine iam
imperatoris dignitate ornatam; qui cum eorum legationis ac supplica-

ἐπακούσας καὶ στόλον ἱκανὸν καὶ δραστήριον ἄρχοντα πρὸς τὴν
τούτων βοήθειαν εὐθὺς ἐξαπέστειλε. τοῦτο δὲ ἀπὸ αὐτομόλου
μαθόντες οἱ Ἄφροι; καὶ περὶ τὴν πολιορκίαν ἀπρακτήσαντες,
μᾶλλον δὲ πτήξαντες τὴν τοῦ βασιλικοῦ στόλου κατ' αὐτῶν παρου-
σίαν, ἀνεπέρασαν ἐν Λογγιβαρδία, καὶ πολιορκήσαντες τὸ κά- 5
στρον Βάρης ὥκησαν ἐν αὐτῷ, παραλαβόντες πάντα τὰ κάστρα
καὶ τὴν πᾶσαν Λογγιβαρδίαν καὶ τὰ λοιπὰ κάστρα Καλαβρίας
μέχρι Ῥώμης, ὥς εἶναι πάντα τὰ ὑπ' αὐτῶν πορθηθέντα κάστρα
ρν'. Βασίλειος οὖν ὁ αἰοίδιμος βασιλεύς, τὴν αὐτοκρατορικὴν ἀρχὴν
παρὰ Θεοῦ εἰληφὼς καθὰ προεῖρηται, καὶ ταῦτα ἀναμαθὼν, 10
προαπέστειλε μὲν στρατὸν καβαλλαρικὸν καὶ πλοῖα ρ', ἔγραψε δὲ
πρὸς Λοδοῦχον τὸν ῥῆγα Φραγγίας καὶ τὸν πάπα Ῥώμης τοῦ
συνεπαμῦναι τῷ ἑαυτοῦ στρατῷ. οἱ δὲ ὑπέξαντες τῇ βασιλικῇ
ἐντεύξει, καὶ ἀμφοτέροι ἐνώθι'τες τῷ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀπο-
σταλέντι στρατῷ καβαλλαρικῶ καὶ πλωτῶ, κατεπολέμησαν τοὺς 15
ἀπὸ Ἀφρικῆς Σαρακηνοὺς καὶ ἐπόρθησαν τὸ κάστρον Βάρης,
δέσμιον λαβόντες καὶ τὸν ἀμνηρᾶν Σολδανόν· ὃν καὶ ἀναλαβόμενος
μετὰ τῶν Σαρακηνῶν Λοδοῦχος ὁ ῥῆξ Φραγγίας οἴκαδε ἀπήει.
ὁ δὲ βασιλεὺς κατέσχε τὴν πᾶσαν Λογγιβαρδίαν, καθὼς καὶ σή-
μερον παρὰ τῶν Ῥωμαίων βασιλέων δεσπόζεται. 20

P 30

Δωδέκατον θέμα Χερσῶνος.

Ἡ δὲ Χερσὼν τὸ παλαιὸν οὐκ ἦν εἰς ὄνομα θέματος οὐδὲ
ἐν μητροπόλεως σχήματι· ἀλλ' οἱ τοῦ Βοσπόρου κρατοῦντες ἐκρά-

2 διὰ C

12 Λοδοῦχον?

23 τὴν βόσπορον C

tionis capita audisset, et classem idoneam et ductorem strenuum ad
suppetias ipsis ferendas extemplo misit. hoc autem cum per transfugam
rescivissent Afri, et nihil in obsidione promoverent, immo etiam impe-
ratoriae classis adversus se impetum exhorrescerent, traiecerunt in Lon-
gobardiam; ubi castro Baris obsessio immorati sunt, omnibus castellis
expugnatis cum universa Longobardia ac reliquis Calabriae oppidis
Romam usque, ita ut omnium castrorum ab iis expugnatorum numerus
esset centum quinquaginta. Basilius itaque ille praeclarus imperator
iam imperatoria dignitate a deo accepta, ut paulo ante dictum est,
simulatque id rescivit, exercitum praemisit equitum et naves centum.
scripsit etiam ad Ludovicum regem Franciae et papam Romae, ut exer-
citu auxiliaries manus praeberent: hi imperatoriae legationi faventes, et
ambo iuncti exercitui equestri et navali ab imperatore misso, Saracenos
Afros debellarunt et castrum Baris expugnarunt, captivum etiam ameran
Soldanum tenuerunt, quem cum Ludovicus rex Franciae una cum Sara-
cenis accepisset, ad suos rediit. imperator vero totam Longobardiam
subditam habuit, ut etiam nunc imperator Romanus ei dominatur.

Duodecimum thema Chersonis.

Cherson antiquitus nomen thematis haud usurpavit neque in metro-
polis forma exstitit, sed qui Bosporum occupabant, etiam Chersonem

τουν καὶ Χερσῶνος αὐτῆς καὶ τῶν λοιπῶν κλιμάτων, ὥστε καὶ βασιλεύειν τοὺς ἐν τῷ Βοσπόρῳ κατοικοῦντας λέγεται. ἔχει δὲ ἡ ἱστορία οὕτως. Βόσπορος πόλις Πόντου κατὰ τὸν Κιμμέριον κόλπον, καὶ πορθμὸς ὁμώνυμος, ἀπὸ τοῦς τῆς Ἰνάχου καλούμενος, καθὼς Αἰσχύλος ἐν τῷ Προμηθεΐ γράφει·

ἔσται δὲ θνητοῖς εἰσαεὶ λόγος μέγας
τῆς σῆς πορείας, Βόσπορος δ' ἐπώνυμος
κεκλήσεται.

Στράβων δὲ ἐν ἐνδεκάτῳ τῶν γεωγραφικῶν τάδε γράφει “τοῖς δὲ 10 τοῦ Βοσπόρου δυνάσταις ὑπήκοοι Βοσποριανοὶ πάντες καλοῦνται, καὶ ἔστι τῶν μὲν Εὐρωπαϊῶν μητρόπολις τὸ Παντικάπαιον, τῶν δὲ Ἀσιανῶν τὸ Φαναγόρειον.” μαρτυρεῖ δὲ καὶ Φλέγων ἐν Ὀλυμπιάδι πεντεκαιδεκάτῃ ὅτι ἐβασιλεύετο ὁ Βόσπορος Κότυϊ τῷ Βοσποριανῷ βασιλεῖ, ὃ καὶ διάδημα ἐκέλευσε φορεῖν ὁ Καῖσαρ, καὶ 15 τὰς πόλεις αὐτῷ καθυπέταξεν, ἐν αἷς συναριθμεῖ καὶ αὐτὴν Χερσῶνα. δύο δὲ εἰσι τόποι Βόσποροι καλούμενοι, εἷς μὲν ὁ Κιμμέριος καλούμενος πλησίον Χερσῶνος, ἐν ᾧ καὶ τὸ βασίλειον τῶν Βοσποριανῶν ἦν, ἕτερος δὲ ἐν Βυζαντίῳ, καθὰ Φαβωρίνος γράφει “Βυζαντίων λιμὴν Βόσπορος καλεῖται.” μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὸ ἐπί- 20 γραμμα τοῦ κίονος τῆς ἀντιπέραν γῆς Χρυσοπόλεως, ἐν ᾧ μαρμαρίνη δάμαλις ἴδρυνται, φάσκον οὕτως·

7 σῆς om C	9 δεκάτῳ vulgo	10 ἐπήκοοι vulgo	11 μαντι-
κάπαιον A, μαντικάπειον C	12 καὶ] καὶ ὁ F	ἐν] ὁ ἐν C	
13 ὅτε C	ὁ om C	16 βοσπόριοι C	17 καλούμενος
add A	19 βοσπόριον C		

ipsam regebant, nec non reliquas regiones, adeo ut Bospori incolae regnare dicerentur. sic autem historia se habet. Bosporus Ponti civitas, iuxta Cimmerium sinum, et traiectionis cognominis ab Ione Inachi filia nominantur, velut Aeschylus in Prometheo scribit:

mortalibus dein sempiterna fama erit
traiectionis, Bosporusque inde audies.

Strabo autem lib. 11 Geographiae haec scribit: “Bospori proceribus subditi omnes Bosporitae nuncupantur. atque Europaeorum quidem metropolis est Panticapaeum, Asianorum vero Phanagorium.” testificatur etiam Phlegon in Olympiade 15 Bosporum sub dominatu fuisse Cotyis Bosporiani regis, cui Caesar iussit diadema gestare, et urbes eius ditioni subegit, in quibus connumerat hanc etiam Chersonem. duo autem sunt etiam loci Bospori appellati, unus quidem Cimmerius dictus, iuxta Chersonem, in quo et regia Bosporianorum fuit, alter Byzantii, ut Favorinus scribit “Byzantinorum portus Bosporus dicitur.” testatur id etiam epigramma inscriptum columnae erectae ex adverso terrae Chrysopolis, cui marmorea iuvenca insidet, quae sic loquens inducitur:

Ἰναχίης οὐκ εἰμὶ βοὸς τύπος, οὐδ' ἀπ' ἐμεῖο
 κλήζεται ἀντωπὸν Βοσπόριον πέλαγος·
 κείνην γὰρ τὸ πάροιθε βαρὺς χόλος ἤλασεν Ἡρῆς
 ἐς Φάρον· ἥδε δ' ἐγὼ Κεκροπὶς εἰμι νέκυς·
 εὐνέτις ἦν δὲ Χάρητος· ἔπλων δ' ὅτε πλώεν ἐκεῖνος 5
 τῇδε Φιλιππίων ἀντίπαλος σκαφέων.
 Βοίδιον οὖνομα δ' ἦεν ἐμοὶ τότε, νῦν δὲ Χάρητος
 εὐνέτις, ἡπείροις τέρπομαι ἀμφοτέραις.

ὁ δὲ Χάρης ἐκεῖνος ἦν στρατηγὸς Ἀθηναίων. οἱ δὲ ἐγγώριοι
 Φωσφόριον αὐτὸ καλοῦσι παραγραμματίζοντες, ὅθεν οἱ τὰ πάτρια 10
 συγγεγραφότες τοῦ Βυζαντίου ἄλλην ἐπιτιθέασι μυθικὴν ἱστορίαν,
 ὅτι Φιλίππου τοῦ Μακεδόνης τὸ Βυζάντιον πολιορκοῦντος

1 Ἰναχίης βοὸς οὐκ εἰμὶ τύπος, οὐδ' ἀπ' ἐμοῖο Βοσπόριον ἀντω-
 πὸν κέκληται πέλαγος AC, cf. Symeon mag. p. 479 4 πάφον
 ἄθε A 5 ἔπλουν δὲ ὅτ' A ἔπλοεν A, πλώεν C 7 βοῖδιον
 δὲ καλεῦμαι ἐγὼ νῦν AC

Inachiae non sum bovis figura, nec a me
 vocatur adversum mare Bosporium:
 quippe hanc pridem ira gravis abegit Iunonis
 in Pharus, ast ego mortua sum Cecropis.
 uxor eram Charetis, comes illi facta navigationis,
 cum ille contra Philippi classem profisceretur.
 buculae mihi nomen fuit, nunc vero Charetis
 coniux utraque terra delictor.

Chares autem ille fuit dux exercitus Atheniensium. ceterum indigenae
 nomen depravantes Phosphorium illud appellant, unde factum est ut qui
 Origines Byzantinas scripsere, aliam adiunxerint fabulosam historiam,
 Philippo Macedone Byzantium obsidente

Κ Ο Ν Σ Τ Α Ν Τ Ι Ν Ο Τ

ΤΟΥ ΕΝ ΧΡΙΣΤΩ ΒΑΣΙΛΕΙ ΑΙΩΝΙΩ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΡΩΜΑΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΔΙΟΝ ΥΙΟΝ ΡΩΜΑΝΟΝ

ΤΟΝ ΘΕΟΣΤΕΦΗ ΚΑΙ ΠΟΡΦΥΡΟΓΕΝΝΗΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ.

Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, καὶ πατὴρ φιλόστοργος ἐπὶ νύμφῃ P 53
τέρπεται φρονίμῳ. κύριος γὰρ δίδωσι νοῦν ἥνικα δεῖ εἰπεῖν, καὶ
προστίθῃσιν οὗς τοῦ ἀκούειν. παρ' αὐτῷ θησαυρὸς σοφίας, καὶ
ἐξ αὐτοῦ δίδοται πᾶν δώρημα τέλειον. καθιστᾷ βασιλεῖς ἐπὶ θρό- P 54
νου, καὶ κυρίαν τοῦ παντὸς δίδωσιν αὐτοῖς. νῦν οὖν ἄκουσόν μου,
υἱέ, καὶ τήνδε μεμυθηκῶς τὴν διδαχὴν ἔση σοφὸς παρὰ φρονίμοις
καὶ φρόνιμος παρὰ σοφοῖς λογισθήσῃ· εὐλογήσουσί σε οἱ λαοί,
καὶ μακαριοῦσί σε πλήθῃ ἐθνῶν. διδάχθῃτι ἃ χρή σε πρὸ πάν-
των εἰδέναι, καὶ νουνεχῶς τῶν τῆς βασιλείας οὐράκων ἀντιλαβοῦ.
10 περὶ τῶν ἐνεστώτων μελέτησον καὶ περὶ τῶν μελλόντων διδάχθῃτι,
ἵνα πεῖραν μετ' εὐβουλίας ἀθροίσῃς, καὶ μεγαλεπήβολος ἔση περὶ

11 μεγαλεπίβουλος P i. e. codex Palatinus

CONSTANTINI,

CHRISTI AETERNI REGIS GRATIA IMPERATORIS
ROMANORUM,

AD ROMANUM FILIUM

A DEO CORONATUM ET PORPHYROGENITUM
IMPERATOREm.

Filius sapiens laetificat patrem, et pater prolis amans in filio prudente
delectatur. dominus quippe est qui mentem indit quando loquendum est,
et aurem ad audiendum impertit. penes ipsum sapientiae thesaurus re-
conditur, et ab illo omne donum perfectum emanat. reges in throno
collocat, universique dominatum ipsis elargitur. nunc ergo aurem praebe,
fili, et hac imbutus doctrina sapiens apud prudentes eris et apud sa-
pientes prudens censeberis. benedicent tibi populi, et beatum praedi-
cabunt multae gentes. discite quae prae omnibus scitu opus sunt, et
prudenter imperii gubernacula accipe. de praesentibus tecum cogita,
sutura edisce, ut una cum recto consilio experientiam colligas, et prae-

Const. Porph.

τὰ πράγματα. ἰδοὺ ἐκτίθηνμί σοι διδασκαλίαν ὥστε τῇ ἐκ ταύτης
 πείρᾳ καὶ γνώσει συνετισθέντα περὶ τὰς βελτίστας βουλὰς καὶ [τῶ]
 τὸ κοινῇ συμφέρον μὴ διαμαρτάνειν. πρῶτα μὲν ποῖον ἔθνος κατὰ
 τί μὲν ὠφελῆσαι δύναται Ῥωμαίους κατὰ τί δὲ βλάψαι, [καὶ ποῖον]
 καὶ πῶς ἕκαστον τούτων, καὶ παρὰ ποίου δύναται ἔθνους καὶ πο- 5
 λεμῆσθαι καὶ ὑποτάσσεσθαι, ἔπειτα περὶ τῆς ἀπλήστου καὶ ἀκο-
 ρέστου αὐτῶν γνώμης, καὶ ὧν παραλόγως ἔξαιτοῦνται λαμβάνειν,
 εἰθ' οὕτως καὶ περὶ διαφορᾶς ἑτέρων ἔθνων, γενεαλογίας τε ἔθνων
 καὶ βίου διαγωγῆς, καὶ θέσεως καὶ κράσεως τῆς κατοικουμένης
 παρ' αὐτῶν γῆς καὶ περιηγήσεως αὐτῆς, καὶ σταδιασμοῦ πρὸς 10
 τούτοις, καὶ περὶ τῶν ἐν τινι καιρῷ μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ διαφό-
 ρων ἔθνων συμβεβηκότων, καὶ μετὰ ταῦτα ὅσα ἐν τῇ καθ' ἡμῶς
 πολιτείᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ κατὰ τινὰς χρόνους
 ἔκαινοτομήθη. ταῦτα ἐσοφισάμην κατ' ἑμαυτὸν καὶ εἶπα γνω-
 στά σοι ποιῆσαι τῷ ἡγαπημένῳ μου νύῳ, ἵν' ἔχῃς εἰδέναι τὴν 15
 ἑκάστου τούτων διαφοράν, καὶ πῶς ἢ μεταχειρίζεσθαι ταῦτα καὶ
 οἰκιοῦσθαι ἢ πολεμεῖν καὶ ἀντιτάσσεσθαι. πτοηθήσονται γάρ σε
 ὥς μεγαλοφυῇ, καὶ ὥς ἀπὸ πυρὸς φεύξονται ἀπὸ σοῦ· φριμωθή-
 σονται τὰ χεῖλη αὐτῶν, καὶ ὥς ὑπὸ βελῶν τοῖς σοῖς κατατρωθή-
 σονται ῥήμασιν. ὀφθήσῃ αὐτοῖς φοβερός, καὶ ἀπὸ προσώπου σου 20
 τρόμος λήψεται αὐτούς. καὶ σου ὁ παντοκράτωρ ὑπερασπιεῖ, καὶ
 συνετιεῖ σε ὁ πλάσας σε· κατευθυνεῖ σου τὰ διαβήματα, καὶ ἐδρά-
 σει σε ἐπὶ βύσιν ἀσάλευτον. ὁ θρόνος σου ὥς ὁ ἥλιος ἐναντίον

2 συνετισθέντι B (i. e. codex Regius) cum P: corr Meursius
 8 δὲ P

clare res magnas aggredi valebis. ecce doctrinam tibi propono, ut ex
 eius usu et notitia ad optima consilia peritus in publicae utilitatis rebus
 ne aberres. primum quidem tradam quae gens in qua re prodesse Ro-
 manis possit, in qua obesse; item qualiter et quomodo singulae se ha-
 beant, et a qua gente possint et bello impeti et subiugari. deinde vero
 de inexplebili insatiabilique earum animo ac de iniquis earundem postu-
 latis. sub haec de aliarum quoque gentium discrimine, origine, vivendi
 instituto, de situ, de condicione terrae quam incolunt; insuper de cir-
 cuitu et mensura terrae, ac de iis quae vario tempore inter Romanos
 diversasque gentes acciderint; deinde de iis quae penes nos, imo etiam
 in universo Romano imperio certis temporibus innovata sunt. haec me-
 cum ex sapientiae legibus considerata tibi dilecto filio meo nota facere
 decrevi, ut singulorum discrimen apprime teneas, sciasque qua ratione
 istae vel tractandae sive conciliandae vel debellandae ac repellendae
 sint. te quippe ut magnanimum reformidabunt, et abs te velut ab igne
 fugient. labia eorum frenabuntur, verbisque tuis veluti telis confodien-
 tur. ipsis aspectu terribilis eris, et a conspectu tuo tremor invadet
 illos, densque omnipotens te proteget, ac creator tuus te prudentia in-
 struet, gressus tuos diriget atque in basi immobili constituet. thronus

αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἔσονται βλέποντες ἐπὶ σε, καὶ οὐδὲν
 οὐ μὴ ἔψηται σου τῶν χαλεπῶν, καθότι αὐτός σε ἐξελέξατο καὶ
 ἀπὸ μήτρας ὑψώρισεν, καὶ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ὡς ἀγαθῷ ὑπὲρ
 πάντας σοι ἔδωκε, καὶ τέθεικεν ὡς σκοπὴν ἐπὶ βουνοῦ καὶ ὡς
 5 χρυσοῦν ἀνδριάντα ἐφ' ὑψηλοῦ, καὶ ὡς πόλιν ἐπ' ὄρους ἀνύψω-
 σιν, ὥστε δωροφορεῖσθαι ὑπ' ἐθνῶν καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τῶν
 κατοικούντων τὴν γῆν. ἀλλὰ σὺ κύριε ὁ θεός μου, οὗ ἡ βασι-
 λεία ἀνώλεθρος καὶ αἰώνιος, εἴης κατευοδῶν τὸν διὰ σοῦ ἐξ ἐμοῦ
 γεννηθέντα, καὶ ἔστω ἡ ἐπισκοπὴ τοῦ προσώπου σου ἐπ' αὐτόν,
 10 καὶ τὸ οὖς σου ἐπικλινέσθω ταῖς τούτου δεήσεσι. σκεπασάτω αὐ-
 τὸν ἡ χεὶρ σου, καὶ βασιλευέτω ἕνεκεν ἀληθείας, καὶ ὁδηγήσῃ
 αὐτὸν ἡ δεξιὰ σου. κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐνώπιόν σου P 55
 τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου. πρὸ προσώπου αὐτοῦ
 πεσοῦνται πολέμιοι, καὶ λείξουσιν χοῦν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ. κατα-
 15 σχιασθεῖη τὸ στέλεχος τοῦ γένους αὐτοῦ πολυγονίας φύλλοις, καὶ
 ἡ σκιά τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἐπικαλύψαι ὄρη βασιλεία, ὅτι διὰ σοῦ
 βασιλεύουσι βασιλεῖς δοξάζοντές σε εἰς τὸν αἰῶνα.

Κ ε φ α λ α ι ο ν α'.

20 περὶ τῶν Πατζίνακίτων, καὶ πρὸς πόσα συμβάλλονται μετὰ τοῦ
 βασιλέως Ῥωμαίων εἰρηνεύοντες.

Ἄκουσον τοίγυν, υἱέ, ἃ μοι δοκεῖ σε μὴ ἀγνοεῖν, καὶ νοή-
 μων γενοῦ, ἵνα κτήσῃ κυβέρινῃσιν. φημί γὰρ καὶ τοῖς ἄλλοις

4 σκέπων P

15 πολυγενείας φύλλοις M i. e. editio Meursiana

tuis quasi sol erit coram ipso; oculi eius te respicient, neque te res
 adversae contingant, quoniam ipse te elegit et ab utero matris segre-
 gavit, imperiumque suum tibi tanquam ceteris praecellenti tradidit, po-
 suitque te quasi speculam in colle ac veluti auream statuam in excelso,
 et veluti urbem in monte te exaltavit, ut munera tibi ferant gentes et
 adorent te habitatores terrae. sed tu, domine deus meus, cuius regnum
 incorruptibile et aeternum est, eum in via dirige qui per te ex me na-
 tus est. ipsi vultus tui praesentia colluceat, et auris tua ad preces eius
 inclinetur. protegat eum manus tua; regnet propter veritatem; deducat
 eum dextera tua, et dirigantur viae eius in conspectu tuo, ut custodiat
 iustificationes tuas. coram eo procident hostes, et inimici eius terram
 lingent. adumbretur stirps eius fecundae sobolis foliis, et umbra fru-
 ctus eius montes regiones operiat, quia per te reges regnant, te cele-
 brantes in saecula.

Caput 1. de Patzinacitis, et quantum prosint imperatori Romano
 si pacem cum ipsis habeat.

Andi ergo, fili, quae tibi non ignoranda existimo, et intelligens
 esto ut rectam gubernandi rationem assequaris, siquidem vel subditis

ἅπασιν εἶναι καλὸν τῶν ὑποτεταγμένων τὴν μάθησιν, διαφερόν-
τως δὲ σοὶ τῷ ὑπὲρ τῆς πάντων σωτηρίας ὀφείλοντι διαμεριμνᾶν
καὶ τὴν κοσμικὴν ὁλκάδα πηδαλιουχεῖν τε καὶ κυβερνᾶν. εἰ δὲ
σαφεῖ καὶ κατημαξευμένῳ λόγῳ καὶ οἷον εἰκῇ ῥέοντι πεζῷ καὶ
ἀπλοῖκῳ πρὸς τὴν τῶν προκειμένων ἐχρησάμεν δήλωσιν, μηδὲν 5
θαυμάσης νίε· οὐ γὰρ ἐπίδειξιν καλλιγραφίας ἢ φράσεως ἡττι-
κισμένης καὶ τὸ διηρημένον διογκούσης καὶ ὑψηλοῦ ποιῆσαι ἐσπού-
δασα, ἀλλὰ μᾶλλον διὰ κοινῆς καὶ καθωμιλημένης ἀπαγγελίας
διδάξαι σε ἔσπευσα ἅπερ οἶομαι δεῖν σε μὴ ἀγνοεῖν, καὶ ἃ τὴν ἐκ
μακρᾶς ἐμπειρίας σύνεσιν τε καὶ φρόνησιν εὐμαρῶς σοι δύναται 10
προξενεῖν. ὑπολαμβάνω γὰρ κατὰ πολὺ συμφέρειν αἰεὶ τῷ βα-
σιλεῖ Ῥωμαίων εἰρήνην ἐθέλειν ἔχειν μετὰ τοῦ ἔθνους τῶν Πατζι-
νακιδῶν, καὶ φιλικὰς πρὸς αὐτοὺς ποιεῖσθαι συνθήκας τε καὶ
σπονδάς, καὶ ἀποστέλλειν καθ' ἕκαστον χρόνον ἐντεῦθεν πρὸς
αὐτοὺς ἀποκρισιάριον μετὰ ξενίων ἀρμοζόντων καὶ πρὸς τὸ ἔθνος 15
ἐπιτηδείων, καὶ ἀναλαμβάνεσθαι ἐκεῖθεν ὁμήρους ἥτοι ὄψιδας καὶ
ἀποκρισιάριον, οἵτινες ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ ταύτῃ πόλει μετὰ τοῦ
καθυπουργοῦντος εἰς ταῦτα συνελεύσονται, καὶ βασιλικῶν εὐεργε-
σιῶν καὶ φιλοτιμιῶν τῶν ἐπαξίων πάντων τοῦ βασιλεύοντος ἀπο-
λαύσουσιν, ὅτι γειτνιάζει τὸ τοιοῦτον ἔθνος τῶν Πατζινακιδῶν τῷ 20
μέρει τῆς Χερσῶνος, καὶ εἰ μὴ φιλίως ἔχουσι πρὸς ἡμᾶς, δύναν-
ται κατὰ τῆς Χερσῶνος ἐξέρχεσθαι καὶ κουρσεύειν καὶ ληΐζεσθαι
αὐτὴν τε τὴν Χερσῶνα καὶ τὰ λεγόμενα κλίματα.

7 διηρημένον M ὑψηλὸν BP: corr Meursius . 17 Θεοφυλάκτη
vulgo 23 κλίματα vulgo

omnibus opportunam esse scientiam dico, praecipue vero tibi, qui
omnium salutem prospicere ac mundi navem regere et gubernare debeas.
quodsi perspicuo trito atque ut par est fluido, pedestri ac simplici lo-
quendi genere utar ad ea quae proposui declaranda, ne mirere, fili.
non enim recte scribendi neque Atticae dictionis turgidae ac sublimis
specimen edere in animo habui, sed potius communi ac familiari ser-
mone ea enuntiare destinavi, quae non ignota tibi esse debere putavi,
quaeque diuturno usu et experimento intelligentiam tibi ac prudentiam
facile conciliare possint. arbitror autem e re imperatoris Romanorum
esse, ut cum Patzinacitis pacem semper agat, amice cum illis pacisca-
tur et foedera ineat, singulis annis apocrisiarium cum donis genti com-
petentibus ad illos mittat, inde vero obsides recipiat et apocrisiarium
qui in urbem hanc a deo servatam cum administro convenient, ac con-
dignis omnibus beneficiis honoribusque ab imperatore afficiantur. haec
quippe Patzinacitarum gens parti Chersonis finitima est, et nisi amice
nobiscum sentiat, in Chersonem impressionem et excursionses facere va-
let, ipsamque Chersonem et regiones infestare ac depopulari.

Κεφάλαιον β'.

περὶ τῶν Πατζινακιτῶν καὶ τῶν Ῥῶς.

Ὅτι καὶ τοῖς Ῥῶς οἱ Πατζινακῖται γείτονες καὶ ὁμοροὶ καθ-
εστῆκται, καὶ πολλάκις, ὅταν μὴ πρὸς ἀλλήλους εἰρηνεύουσι,
5. πραιδεύουσι τὴν Ῥωσίαν καὶ ἱκανῶς αὐτὴν παραβλάπτουσι καὶ
λυμαίνονται.

ὅτι καὶ οἱ Ῥῶς διὰ σπουδῆς ἔχουσιν εἰρήνην ἔχειν μετὰ τῶν
Πατζινακιτῶν. ἀγοράζουσι γὰρ ἐξ αὐτῶν βόας καὶ ἵππους καὶ
πρόβατα, καὶ ἐκ τούτων εὐμαρέστερον διαζῶσι καὶ τρυφερώτερον, P 56
10. ἐπεὶ μηδὲν τῶν προειρημένων ζώων ἐν τῇ Ῥωσίᾳ κατέστηκεν.
ἀλλ' οὐδὲ πρὸς ὑπερορλοὺς πολέμους ἀπέρχεσθαι δύνανται ὅλως
οἱ Ῥῶς εἰ μὴ μετὰ τῶν Πατζινακιτῶν εἰρηνεύοντες, διότι δύναν-
ται ἐν τῷ ἐκείνους τῶν οἰκείων ὑποχωρεῖν αὐτοὶ ἐπερχόμενοι τὰ
ἐκείνων ἀφανίζειν τε καὶ λυμαίνεσθαι. διὸ μᾶλλον αἰεὶ σπουδὴν
15. οἱ Ῥῶς τίθενται, διὰ τε τὸ μὴ παραβλάπτεσθαι παρ' αὐτῶν καὶ
διὰ τὸ ἰσχυρὸν εἶναι τὸ τοιοῦτον ἔθνος, συμμαχίαν παρ' αὐτῶν
λαμβάνειν καὶ ἔχειν αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, ὥς ἂν καὶ τῆς ἔχθρας
αὐτῶν ἀπαλλάττωνται καὶ τῆς βοηθείας καταπολαύοιεν.

ὅτι οὐδὲ πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ταύτην τῶν Ῥωμαίων πόλιν
20. οἱ Ῥῶς παραγίνεσθαι δύνανται εἰ μὴ μετὰ τῶν Πατζινακιτῶν εἰρη-
τεύοντες, οὔτε πολέμου χάριν οὔτε πραγματείας, ἐπειδὴ ἐν τῷ
μετὰ τῶν πλοίων εἰς τοὺς φραγμοὺς τοῦ ποταμοῦ γίνεσθαι τοὺς
Ῥῶς καὶ μὴ δύνασθαι διελθεῖν, εἰ μὴ ἑξαγάγῃσι τοῦ ποταμοῦ τὰ
πλοῖα αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῶν ὥμων βαστάζοντες διαβήσωσιν, ἐπιτι-

4 πρὸς ἀλλήλους add B

2. de Patzinacitis et Russis.

Russis Patzinacitae vicini sunt et contermini; quare nisi pacem in-
vicem colant, Russiam saepe depraedantur ingentique damno afficiunt.

ideo Russi operam dant ut pacem cum Patzinacitis habeant. ab
ipsis enim boves equos et oves comparant, atque horum ope facilius
suaviusque vitam agunt: nullum quippe horum animalium in Russia na-
scitur. sed neque ad bella quae extra fines geruntur ire omnino Russi
possunt, nisi cum Patzinacitis pacem servent, quoniam dum illi extra
fines abscedunt, ipsi irrumpentes possunt terram eorum pessumdare et
devastare. ideoque Russi summopere satagunt ne damnum ab ista gente
sibi importetur; et quia strenua illa et admodum bellicosa est, eam sibi
ad belli consortium et auxilium pellicere curant, uti simul et eius ini-
micitiam devitent et auxilio fruuntur.

neque possunt item Russi imperatricem hanc Romanorum urbem
sive belli sive commercii causa petere, nisi pacem cum Patzinacitis co-
lant: nam ubi cum navibus Russi ad loca fluminis praerupta devenerint,
cum non ultra procedere queant, nisi naviculas suas flumine eductas

θενται τότε αὐτοῖς οἱ τοῦ τοιούτου ἔθνους τῶν Πατζινακитῶν, καὶ ῥαδίως, ἅτε πρὸς δύο πόνους ἀντέχειν μὴ δύνανται, τροποῦνται καὶ κατασφάζονται.

Κ ε φ α λ α ι ο ν γ'.

περὶ τῶν Πατζινακитῶν καὶ Τούρκων.

5

Ὅτι καὶ τῶν Τούρκων γένος μεγάλως πτοεῖται καὶ δέδωκε τοὺς εἰρημένους Πατζινακίτας διὰ τὸ πολλάκις ἡττηθῆναι παρ' αὐτῶν καὶ τελείως σχεδὸν παραδοθῆναι ἀφανισμῷ. καὶ διὰ τοῦτο αἰεὶ φοβεροὶ τοῖς Τούρκοις οἱ Πατζινακίται νομίζονται, καὶ συστέλλονται ἥπ' αὐτῶν.

10

Κ ε φ α λ α ι ο ν δ'.

περὶ τῶν Πατζινακитῶν καὶ Ῥῶς καὶ Τούρκων.

Ὅτι τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων μετὰ τῶν Πατζινακитῶν εἰρη-
νεύοντος οὔτε Ῥῶς πολέμου νόμῳ κατὰ τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας
οὔτε οἱ Τούρκοι δύνανται ἐπελθεῖν· ἀλλ' οὔτε ὑπὲρ τῆς εἰρήνης 15
μεγάλα καὶ ὑπέρογκα χρήματά τε καὶ πράγματα παρὰ τῶν Ῥω-
μαίων δύνανται ἀπαιτεῖν, δεδιότες τὴν διὰ τοῦ τοιούτου ἔθνους
παρὰ τοῦ βασιλέως κατ' αὐτῶν ἰσχὺν ἐν τῷ ἐκείνους κατὰ Ῥω-
μαίων ἐκστρατεύειν. οἱ δὲ Πατζινακίται καὶ τῇ πρὸς τὸν βασιλέα
φιλίᾳ συνδούμενοι καὶ παρ' ἐκείνου διὰ γραμμάτων καὶ δώρων 20
ἀναπειθόμενοι δύνανται ῥαδίως κατὰ τῆς χώρας τῶν τε Ῥῶς καὶ
τῶν Τούρκων ἐπέρχεσθαι, καὶ ἐξανδραποδίζεσθαι τὰ τούτων γύ-
ναικα καὶ παιδάρια, καὶ λητίζεσθαι τὴν χώραν αὐτῶν.

humeris impositas transferant, tum illos Patzinacitae invadunt et facile, quia duplici labori ferendo pares non sunt, in fugam vertunt et interficiunt.

3. de Patzinacitis et Turcis.

Turcarum gens memoratos Patzinacitas magnopere reformidat, quia frequenter in praeliis ab iis devicti et ad internecionem fere caesi sunt. ideoque Turcis Patzinacitae semper formidolosi sunt, ab iisque coërcentur.

4. de Patzinacitis Russis et Turcis.

Si pacem cum Patzinacitis habeat Romanorum imperator, imperium Romanum neque Russi neque Turcae infestare possunt; neque item possunt a Romanis pro redimenda pace magnam pecuniarum vim exigere, imperatorem huiusce gentis subsidiis ac potentia nixum pertimescentes. dum enim illi in bellum contra Romanos proficiscuntur, Patzinacitae, sive amicitia cum imperatore devincti sive literis eius atque muneribus plecti, facile Turcarum Russorumque terram invadere ac uxores liberosque illorum in servitutem agere regionemque devastare possunt.

Κεφάλαιον ε'.

P 57

περὶ τῶν Πατζινακитῶν καὶ Βουλγάρων.

Ὅτι καὶ τοῖς Βουλγάροις φοβερώτερος ἂν εἶναι δόξειεν ὁ τῶν Ῥωμαίων βασιλεύς, καὶ ἀνάγκην ἡσυχίας ἐπιτιθέναι τούτοις δύναται, ἐκ τοῦ μετὰ τῶν Πατζινακитῶν εἰρηνεύειν, ἐπειδὴ καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς Βουλγάρους οἱ εἰρημένοι Πατζινακίται πλησιάζουσι, καὶ ἥνίκα βουλευθῶσιν ἢ δι' οἰκεῖον κέρδος ἢ τῇ πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμαίων χάριτι, εὐχερῶς δύνανται κατὰ Βουλγαρίας ἐκστρατεύειν, καὶ ἀπὸ τοῦ περιόντος πλήθους καὶ τῆς ἰσχύος αὐτῶν ὑπερνικῶν αὐτοὺς καὶ ἡττᾶν. διὰ τοῦτο καὶ οἱ Βούλγαροι ἀγῶνα καὶ σπουδὴν διηνεκῶς ἔχουσι τοῦ εἰρηνεύειν καὶ ὁμονοεῖν μετὰ τῶν Πατζινακитῶν· ἐκ τοῦ γὰρ πολλάκις ὑπ' αὐτῶν καταπολεμηθῆναι καὶ πραιδευθῆναι τῇ πείρᾳ ἐγνώκασι καλὸν καὶ συμφέρον εἶναι τὸ εἰρηνεύειν αἰεὶ πρὸς αὐτούς.

15

Κεφάλαιον ς'.

περὶ τῶν Πατζινακитῶν καὶ Χερσωνιτῶν.

Ὅτι καὶ ἕτερος λαὸς τῶν τοιούτων Πατζινακитῶν τῷ μέρει τῆς Χερσῶνος παράκεινται, οἵτινες καὶ πραγματεύονται μετὰ τῶν Χερσωνιτῶν, καὶ ποιοῦσι τὰς δουλείας αὐτῶν τε καὶ τοῦ βασιλέως αὐτῶν τε τὴν Ῥωσίαν καὶ Χαζαρίαν καὶ τὴν Ζιχλίαν καὶ εἰς πάντα τὰ ἐκείθεν μέρη, δηλονότι λαμβάνοντες παρὰ τῶν Χερσωνιτῶν τὸν προσυμπεφωνημένον μισθὸν ὑπὲρ τῆς τοιαύτης διακονίας κατὰ τὸ

22 συμπεφωνημένον M

5. de Patzinacitis et Bulgaris.

Bulgaris quoque formidabilior Romanorum imperator videbitur, ipsosque ad pacem et quietem adigere valet, si sit foedere cum Patzinacitis iunctus, siquidem memorati Patzinacitae Bulgari etiam finitimi sunt, et arbitrato suo, sive proprii quaestus causa sive ad ineundam cum Romano imperatore gratiam, Bulgariam nullo negotio invadere possunt, ac multitudine roboreque suo ipsos devincere et profligare. quapropter Bulgari magnam pacis ac concordiae cum Patzinacitis servandae curam sollicitudinemque gerunt. nam frequenter ab iis debellati atque vastati experimento didicerunt quantum sibi conferat pacate cum illis semper agere.

6. de Patzinacitis et Chersonitis.

Patzinacitarum gens altera Chersonis parti contermina est, quae etiam cum Chersonitis negotiationem exercet, et tam ipsis quam imperatori ministerium praebent in Russia Chazaria Zichia atque in omnibus istis positis regionibus, pactam videlicet mercedem a Chersonitis accipientes, de qua pro tali ministerio mutuo convenerant, pro ratione

ἀνῆκον τῆς δουλείας καὶ τοῦ κόπου αὐτῶν, οἷον βλαττία, πράνδια, χαρέρια, σήμεντα, πέπερι, δερμάτια ἀληθινὰ πάрдικα, καὶ ἕτερα εἶδη τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐπιζητούμενα, καθὼς ἂν ἕκαστος Χερσωνίτης ἕκαστον Πατζινακίτην πείσῃ συμφωνῶν ἢ πεισθῇ· ἐλεύθεροι γὰρ ὄντες καὶ οἷον αὐτόνομοι οἱ τοιοῦτοι Πατζινακῖται οὐδεμίαν δου- 5 λείαν ἄνευ μισθοῦ ποιοῦσι ποτε.

Κ ε φ α λ α ι ο ν ζ.

περὶ τῶν ἀποστελλομένων βασιλικῶν ἀπὸ Χερσῶνος ἐν Πατζινακίᾳ.

Ὅτι ἥνικα περάσῃ βασιλικὸς εἰς Χερσῶνα ἕνεκα τῆς τοιαύτης διακονίας, ὁφείλει εὐθὺς ἀποστέλλειν εἰς Πατζινακίαν καὶ ἐπιζη- 10 τεῖν ὄψιδας παρ' αὐτῶν καὶ διασώστας, καὶ ἐρχορένων αὐτῶν τοὺς μὲν ὄψιδας εἰς τὸ κάστρον Χερσῶνος κρατουμένους καταλιμπάνειν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν διασωστῶν πρὸς Πατζινακίαν ἀπέρχεσθαι καὶ τὰ ἐντεταλμένα ἐπιτελεῖν. οἱ δὲ τοιοῦτοι Πατζινακῖται ἄπληστοι ὄντες καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς σπανίων ὄξεῖς ἐπιθυμηταὶ 15 P 58 ἀναλίδην ἐπιζητοῦσι ξενάλια ἱκανά, οἱ μὲν ὄψιδες ἄλλα μὲν λόγῳ αὐτῶν καὶ ἄλλα λόγῳ τῶν αὐτῶν γυναικῶν, οἱ δὲ ἀποσῶνται τὰ μὲν ὑπὲρ τοῦ κόπου αὐτῶν τὰ δὲ ὑπὲρ τοῦ κόπου τῶν ἀλόγων αὐτῶν. εἶτα εἰσερχομένου τοῦ βασιλικοῦ εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ζητοῦσι πρότερον τὰ τοῦ βασιλέως δῶρα· καὶ πάλιν ὅτε χωρήσουσι 20 τοὺς ἀνθρώπους αὐτῶν, ζητοῦσι τὰ τῶν γυναικῶν αὐτῶν καὶ τῶν γονέων αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἐν τῷ ἀποσώζειν αὐτὸν ὑποστρέ-

2 πέπεριν M Παρθικά? cf. ad Coripp. Iustin. 2 106
8 ἀπὸ Χερσῶνος post τῶν B

susceptae operae et laboris. eiusmodi porro mercés exportant, blattas, prandea, pannos rariores, segmenta, piper, pelles pardorum purpureas, ceterasque rerum species quas exquirunt, prout inter Chersonitas singulos et Patzinacitas pactum fuit. liberi enim et quasi sui iuris cum sint Patzinacitae, operam sine mercede nullam praebent.

7. de Caesarianis missis a Chersone in Patzinaciam.

Cum itaque talis ministerii causa Caesarianus quispiam in Chersonem venerit, statim in Patzinaciam mittat ac obsides itinerisque duces petat oportet; qui cum venerint, obsides in castro Chersonis sub custodia relinquere, ipse vero cum itineris ducibus in Patzinaciam se conferre debet, ut iussa exsequatur. Patzinacitae autem, utpote insatiabiles eorumque quae rara apud ipsos percupidi, munera ab illis bene multa exposcere non erubescunt, obsides quidem tum suo tum uxorum nomine, itineris vero duces pro suscepto sui equorumque labore. postea cum Caesarianus in ipsorum regionem ingressus est, imperatoris munera expetunt. deinde cum homines ipsorum accipiunt, pro uxoribus et pa-

γοντα πρὸς Χερσῶνα κατέλθωσι μετ' αὐτοῦ, ζητοῦσι παρ' αὐτοῦ
 ῥογευθῆναι διὰ τὸν κόπον αὐτῶν τε καὶ τῶν ἀλόγων αὐτῶν.

Κ ε φ α λ α ι ο ν η'.

5 περὶ τῶν ἀπὸ τῆς Θεοφυλάκτου πόλεως ἀποστελλομένων βασιλικῶν
 μετὰ χελανδίων διὰ τε τοῦ Δανουβίου καὶ Δάναπρι καὶ
 Δάναστρι ποταμοῦ ἐν Πατζίνακίᾳ.

Ὅτι καὶ εἰς τὸ μέρος τῆς Βουλγαρίας κατέβηται λαὸς τῶν
 Πατζίνακитῶν ἐπὶ τὸ μέρος τοῦ Δάναπρι καὶ τοῦ Δάναστρι καὶ
 τῶν ἐτέρων τῶν ἐκεῖσε ὄντων ποταμῶν, καὶ βασιλικοῦ ἀποστελλο-
 10 μένου ἐντεῦθεν μετὰ χελανδίων δύναται καὶ χωρὶς τοῦ εἰς Χερ-
 σῶνα ἀπελθεῖν ἐνταῦθα συντόμως καὶ ταχέως ἐθρίσκειν τοὺς αὐ-
 τοὺς Πατζίνακίτας· οὗς καὶ εὐρὼν μηνύει διὰ ἀνθρώπου αὐτοῦ ὁ
 βασιλικὸς ἐντὸς τῶν χελανδίων μένων καὶ μεθ' ἑαυτοῦ τὰ βασιλικὰ
 ἐπιφερόμενος καὶ φυλάκτων ἐν τοῖς χελανδίοις πράγματα. καὶ
 15 κατέρχονται πρὸς αὐτόν, καὶ ὅτε κατέλθωσι, δίδωσι πρὸς αὐτοὺς
 ὁ βασιλικὸς ἀνθρώπους αὐτοῦ ὄψιδας, καὶ λαμβάνει καὶ αὐτὸς
 ἀπὸ τῶν τοιούτων Πατζίνακитῶν ἐτέρους ὄψιδας, καὶ κρατεῖ αὐ-
 τοὺς εἰς τὰ χελάνδια, καὶ τότε συμφωνεῖ μετ' αὐτῶν· καὶ ὅτε
 ποιήσουσιν οἱ Πατζίνακίται πρὸς τὸν βασιλικὸν τοὺς ὄρκους κατὰ
 20 τὰ ζάκανα αὐτῶν, ἐπιδίδωσιν αὐτοῖς τὰς βασιλικὰς δωρεάς, καὶ
 ἀναλαμβάνεται φίλους ἐξ αὐτῶν ὅσους βούλεται, καὶ ὑποστρέφει.
 οὕτω δὲ χρή συμφωνεῖν μετ' αὐτῶν ὥστε, ὅπου ἂν χρεωποιηθῇ
 αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς, ποιήσωσι δουλείαν, εἴτε εἰς τοὺς Ῥῶς εἴτε εἰς
 τοὺς Βουλγάρους εἴτε καὶ εἰς τοὺς Τούρκους· εἰσὶ γὰρ δυνατοὶ

rentibus exigunt. denique qui redeuntem in Chersonem comitantur, pro
 labore tum a se tum ab equis suscepto mercedem sibi postulant.

8. *de Caesarianis ab urbe a deo custodita missis in Patzinaciam cum
 chelandiis per Danubium, Danaprim et Danastrum flumina.*

Bulgariam versus in partibus Danapri et Danastri reliquorumque
 illic fluviorum Patzinacitae quoque sedes habent; ac Caesarianus hinc
 cum chelandiis missus non necesse habet Chersonem adire, sed potest
 illic nullo negotio coleriterque Patzinacitas invenire; quos conveniens
 Caesarianus dum ipse in chelandiis manet servans et custodiens res im-
 peratoris, ipsis per famulum adventum renuntiat. tum illi ipsum adeunt,
 qui advenientibus obsides e suis offert, ab iisque vicissim accipit, quos
 in chelandiis retinet, atque inde cum iis paciscitur. cum autem Patzi-
 nacitae Caesariano pro lege et consuetudine ipsorum sese iuramento
 obstrinxerint, tum ille ipsis imperatoria munera elargitur, et amicos ex
 illis quotquot voluerit accipit, atque ita revertitur. sic vero cum illis
 ineunda foedera, ut ex pacto teneantur operam praebere ubicunque usus
 postulaverit, sive adversus Russos sive contra Bulgaros vel Turcas,

τοῦ πάντας τούτους πολεμεῖν, καὶ πολλάκις κατ' αὐτῶν ἐλθόντες φοβεροὶ νῦν καθεστήκασιν. καὶ τοῦτο δῆλον καὶ ἐντεῦθεν ἐστίν. τοῦ γὰρ κληρικοῦ Γαβριήλ ποτε πρὸς τοὺς Τούρκους ἀποσταλέν-
τος ἀπὸ κελεύσεως βασιλικῆς, καὶ πρὸς αὐτοὺς εἰπόντος ὅτι ὁ βα-
σιλεὺς δηλοποιεῖ ὑμᾶς ἀπελθεῖν καὶ ἀποδιῶξαι τοὺς Πατζινακίτας 5
ἀπὸ τοῦ τόπου αὐτῶν καὶ καθεσθῆναι ὑμᾶς (ὑμεῖς γὰρ καὶ πρό-
τερον ἐκεῖσε ἐκαθέζεσθε) πρὸς τὸ εἶναι πλησίον τῆς βασιλείας μου,
καὶ ὅτε θέλω ἀποστέλλω, καὶ ἐν τάχει εὐρίσκω ὑμᾶς, πάντες οἱ
ἄρχοντες τῶν Τούρκων μιᾷ φωνῇ ἔξεβόησαν ὅτι ἡμεῖς μετὰ τοὺς
P 59 Πατζινακίτας ἑαυτοὺς οὐ βάλλομεν· οὐ γὰρ δυνάμεθα πολεμεῖν 10
πρὸς αὐτούς, ὅτι καὶ χώρα μεγάλη καὶ λαὸς πολλὸς καὶ κακὰ παι-
δία εἰσὶ καὶ τοῦ λοιποῦ τὸν λόγον τοῦτον πρὸς ἡμᾶς μὴ εἴπης·
οὐ γὰρ ἀγαπῶμεν αὐτόν.

ὅτι καὶ οἱ Πατζινακίται ἐκεῖθεν τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ
μετὰ τὸ ἔαρ διέρχονται, καὶ αἰεὶ ἐκεῖσε καλλοκαιρίζουσι. 15

Κ ε φ ά λ α ι ο . ν θ'.

περὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ῥωσίας ἐρχομένων Ῥῶς μετὰ τῶν μονοξύλων ἐν
Κωνσταντινουπόλει.

Ὅτι τὰ ἀπὸ τῆς ἔξω Ῥωσίας μονόξυλα κατερχόμενα ἐν Κων-
σταντινουπόλει εἰσὶ μὲν ἀπὸ τοῦ Νεμογαρδάς, ἐν ᾧ Σφενδοσθλά- 20
βος ὁ υἱὸς Ἰγγωρ τοῦ ἄρχοντος Ῥωσίας ἐκαθέζετο, εἰσὶ δὲ καὶ
ἀπὸ τοῦ κάστρου τὴν Μιλινίσκαν καὶ ἀπὸ Τελιούτζαν καὶ Τζερνι-
γώγαν καὶ ἀπὸ τοῦ Βουσεγρადέ. ταῦτα οὖν ἅπαντα διὰ τοῦ πο-
ταμοῦ κατέρχονται Δανάπρεως, καὶ ἐπισυνάγονται ἐπὶ τὸ κάστρον

siquidem hos omnes bello adoriri possunt, ac saepe contra illos profecti
iam ipsis sunt perquam formidabiles. quod vel hoc uno exemplo palam
erit. cum aliquando Gabriel clericus iussu imperatoris ad Turcas lega-
tus esset, sicque ipsos compellaret "vobis imperator denuntiat ut ad-
moto exercitu Patzinacitas sedibus pellatis eorumque regionem obtinea-
tis (nam istic olim habitastis), ut imperio meo finitimi sitis, et mittere
cum velim quam celeriter vos inveniam", omnes Turcarum principes uno
ore clamaverunt "nos Patzinacitis bellum non inferimus: neque enim illis
oppugnandis pares sumus, siquidem illorum regio perampla, infinita po-
puli multitudo, et admodum pugnaces sunt. ne igitur nobis in poste-
rum tam ingrata verba facias."

adde quod Patzinacitae elapso vere ab ulterioribus Danapris parti-
bus venientes, traiectoque flumine, istic semper aestatem transigant.

9. de Russis e Russia Cpolim in lintribus venientibus.

Lintres ab ulteriore Russia Cpolim appellentes a Nemogarda pro-
ficiscuntur, ubi Sphendosthlabus Ingor Russiae principis filius habitabat.
sunt etiam a castro Milinisca, Teliutza, Tzernigoga et Busegrade.
haec itaque omnia secundo Danapri flumine descendunt, coeuntque ad

τὸ Κιοάβα τὸ ἐπονομαζόμενον Σαμβατάς, οἱ δὲ Σκλάβοι οἱ πα-
 κτιῶται αὐτῶν, οἱ Κριβηταιηνοὶ λεγόμενοι καὶ οἱ Λενζανῆνοι καὶ
 οἱ λοιποὶ Σκλαβίνιοι, εἰς τὰ ὄρη αὐτῶν κόπτουσι τὰ μονόξυλα ἐν
 τῷ τοῦ χειμῶνος καιρῷ, καὶ καταρτήσαντες αὐτῶν τοῦ καιροῦ
 5 ἀνοιγομένου, ἥνικα διαλυθῇ ὁ παγετός, εἰς τὰς πλησίον οὔσας
 λίμνας εἰσάγουσιν αὐτά. καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνα εἰσβάλλουσιν εἰς πα-
 ταμὸν τὸν Δανάπρην, ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε οὔτοι εἰς τὸν αὐτὸν ποτα-
 μὸν εἰσέρχονται καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸ Κιοάβα, καὶ σύρουσιν εἰς
 τὴν ἐξάρτησιν, καὶ ἀπεμπολοῦσιν αὐτὰ εἰς τοὺς Ῥῶς. οἱ δὲ Ῥῶς
 10 σκαφίδια καὶ μόνον ταῦτα ἀγοράζοντες, τὰ παλαιὰ αὐτῶν μονό-
 ξυλα καταλύοντες ἐξ αὐτῶν βάλλουσι καὶ πέλλας καὶ σκαρμοὺς
 εἰς αὐτὰ καὶ λοιπὰς χρείας, ἐξοπλίζουσιν αὐτά. καὶ Ἰουνίου
 μηνὸς διὰ τοῦ ποταμοῦ Δανάπρεως ἀποκινοῦντες κατέρχονται εἰς
 τὸ Βαιτζέβη, ὅπερ ἐστὶ πακτιωτικὸν κάστρον τῶν Ῥῶς. καὶ
 15 συναθροιζόμενοι ἐκεῖσε μέχρι δύο καὶ τριῶν ἡμερῶν, ἥνικα ἂν
 ἅπαντα ἀποσυναχθῶσι τὰ μονόξυλα, τότε ἀποκινῶσι καὶ κατέρ-
 χονται διὰ τοῦ εἰρημένου Δανάπρεως ποταμοῦ. καὶ πρῶτον μὲν
 ἔρχονται εἰς τὸν πρῶτον φραγμὸν τὸν ἐπονομαζόμενον Ἐσσουπῆ,
 ὃ ἐρμηνεύεται Ῥωσιστὶ καὶ Σκλαβινιστὶ μὴ κοιμᾶσθαι. ὃ δὲ
 20 τούτου φραγμοῦ τοσοῦτόν ἐστι στενὸς ὅσον τὸ πλάτος τοῦ τζυκα-
 νιστηρίου· μέσον δὲ αὐτοῦ πέτραι εἰσὶ ῥιζικαῖαι ὑψηλαὶ νησιῶν
 δίκην ἀποφεινόμεναι. πρὸς αὐτὰς οὖν ἐρχόμενον τὸ ὕδωρ καὶ

5 λυθῇ M

ζουσιν?

κοιμάσαι vulgo

ῥιζημαῖαι

8 καὶ ἀπέρχονται om M

13 Δανάπρεως add B

21 ῥιζικαῖαι Ducangius Gl. Gr. s. v.: libri

12 καὶ οὕτως ἐξοπλί-

19 ἐρμηνεύονται M

castrum Cioaba, cui cognomen Sambatas. Sclavi autem ipsorum tribu-
 tarii, Cribetaeni dicti et Lenzaneni, necnon ceteri Sclavinii, in mon-
 tibus suis monoxyla sive lintres hiemis tempore caedunt, ipsosque in
 aptam formam concinnatos, postquam sudo et sereno aëre soluta glacies
 est, in proximas paludes deducunt. postquam autem illos in Danaprim
 fluvium immiserunt, inde eodem flumine Cioba se conferunt, deinde
 monoxyla extrahunt atque suspendunt Russisque venundant. Russi vero
 has tantum scaphulas emunt, ex veteribusque solutis remos scalmos et
 reliquum apparatus conficiunt, easque omnibus ad usum instruunt. tum
 mense Junio per flumen Danaprim navigantes ad Bitetzebe castrum sibi
 tributarium descendunt. illic per duos tresve dies congregati, postquam
 omnia monoxyla convenerunt, postea movent ac per memoratum fluvium
 Danaprim descendunt. ac primo quidem ad primum locum fluminis prae-
 ruptum veniunt, qui Essupe cognominatur, quod Russorum Sclavorum-
 que lingua valet "non dormire." ita vero locus praedictus angustus est,
 ut tzycanistērii latitudinem non superet; in medio autem praerupta ac
 praealta saxa sunt, quae eminens insularum speciem praeferant. ad haec

πλημμυροῦν, κακεῖθεν ἀποκρημνιζόμενον πρὸς τὰ κάτω μέρος, ἤχον μέγα καὶ φόβον ἀποτελεῖ. καὶ διὰ τοῦτο μέσον αὐτῶν οὐ τολμῶσιν οἱ Ῥῶς διελθεῖν, ἀλλὰ πλησίον σκαλώσαντες, καὶ τοὺς μὲν ἀνθρώπους ἐκβαλόντες εἰς τὴν ξηράν, τὰ δὲ λοιπὰ πράγματα ἐάσαντες εἰς τὰ μονόξυλα, εἶθ' οὕτως γυμνοί, τοῖς ποσὶν αὐτῶν 5 ψηλαφοῦντες, ἵνα μή τιμι λίθῳ προσκρούσωσιν. τοῦτο δὲ ποιοῦσιν οἱ μὲν πλώραν, οἱ δὲ μέσον, οἱ δὲ καὶ εἰς τὴν πρύμναν μετὰ

P 60. κονταρίων κοντοβευόμενοι. καὶ μετὰ τοιαύτης ἀπάσης ἀκριβείας διέρχονται τὸν τοιοῦτον πρῶτον φραγμὸν διὰ τῆς γωνίας καὶ τῆς ὀχθῆς τοῦ ποταμοῦ. ἤνιστα δὲ διέλθωσι τὸν τοιοῦτον φραγμὸν, 10 πάλιν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς ἀναλαμβάνόμενοι τοὺς λοιποὺς ἀποπλέουσι, καὶ κατέρχονται εἰς τὸν ἕτερον φραγμὸν τὸν ἐπιλεγόμενον Ῥωσιιστὶ μὲν Οὐλβορσι Σκλαβινιστὶ δὲ Ὀστροβουνίπραχ, ὅπερ ἐρμηνεύεται τὸ νησίον τοῦ φραγμοῦ. ἔστι κακεῖνος ὅμοιος τῷ πρώτῳ, χαλεπὸς τε καὶ δυσδιέξοδος. καὶ πάλιν ἐκβαλόντες τὸν λαὸν διαβιβά- 15 ζουσι τὰ μονόξυλα καθὼς καὶ πρότερον. ὁμοίως δὲ διέρχονται καὶ τὸν τρίτον φραγμὸν τὸν λεγόμενον Γελανδρί, ὃ ἐρμηνεύεται Σκλαβινιστὶ ἤχος φραγμοῦ. εἶθ' οὕτως τὸν τέταρτον φραγμὸν, τὸν μέγαν, τὸν ἐπιλεγόμενον Ῥωσιιστὶ μὲν Ἀειφάρ, Σκλαβινιστὶ δὲ Νεασήτ, διότι φωλεύουσιν οἱ πελεκᾶνοι εἰς τὰ λιθάρια τοῦ φρα- 20 γμοῦ. ἐν τούτῳ οὖν τῷ φραγμῷ σκαλώνουσιν ἅπαντα εἰς τὴν γῆν ὀρθόπλωρα, καὶ ἐξέρχονται οἱ ὠρισμένοι ἄνδρες φυλάττειν τὴν βίγλαν μετ' αὐτῶν, καὶ ἀπέρχονται, καὶ τὰς βίγλας οὗτοι διὰ τοὺς Πατζινακίτας ἀγρύπνως φυλάττουσιν. οἱ δὲ λοιποὶ τὰ

igitur allidens et intumescens aqua, deindeque cum magno strepitu praeceps acta metum incutit. quapropter illac transire Russi non audent, sed haud procul exscensu facto, eductis hominibus rebusque ceteris in lentre relictis, pedibus nudis vadum tentant, ne ad saxum aliquod offendant. dum autem id faciunt, alii proram, alii medium naviculae, ceteri puppim contis impellunt; atque cum hac summa cautela et sollicitudine hanc primam munitionem per angulum et ripam fluminis transgrediuntur. superato hoc loco fluminis praerupto, reductis iis quos exposuerant cursum navigationis repetunt, et ad alium locum praeruptum descendunt, qui Russis Ulborsi, Sclavis Ostrobuniprach dicitur, significatque insulam loci praerupti. hic porro priori similis est et haud facile transitum permittit. rursus itaque eductis hominibus monoxyla, ut ante dictum est, traducunt. parique modo tertium locum praeruptum transmittunt, nuncupatum Gelandri, quem Sclavice sonum loci praerupti interpretantur. similique ratione quartam munitionem maiorem, quam Russi Aiphar, Sclavi Neaset nuncupant, quoniam in saxis munitionis pellicani nidificant. ad has itaque fauces rectis proris appellant; virique ad hoc destinati ad excubias servandas cum ipsis exscendunt abeuntque. excubias autem pervigiles hi agunt propter Patzinacitas. ceteri vero, eductis ex

πράγματα ἅπερ ἔχουσιν εἰς τὰ μονόξυλα ἀναλαβόμενοι, τὰ ψυχά-
 ρια μετὰ τῶν ἀλύσειων διὰ τοῦ ξηροῦ αὐτὰ διαβιβάζουσι μίλια ἕξ,
 ἕως ἂν διέλθωσι τὸν φραγμόν. εἴθ' οὕτως οἱ μὲν σύροντες οἱ δὲ
 καὶ εἰς τοὺς ὤμους βαστάζοντες τὰ αὐτῶν μονόξυλα εἰς τὸ τοῦ
 5 φραγμοῦ ἐκεῖθεν μέρος διαβιβάζουσι, καὶ οὕτως ῥίπτοντες αὐτὰ
 εἰς τὸν ποταμὸν καὶ τὰ πετξιμένα αὐτῶν ἐμβλησκόμενοι εἰσέρ-
 χονται καὶ αὐθις ἐναποπλέουσιν. ἀπερχόμενοι δὲ εἰς τὸν πέμπτον
 φραγμὸν τὸν ἐπονομαζόμενον Ῥωσισιτὶ μὲν Βαρουφόρος Σκλαβι-
 νισιτὶ δὲ Βουλνηπράχ, διότι μεγάλην λίμνην ἀποτελεῖ, πάλιν
 10 εἰς τὰς τοῦ ποταμοῦ γωνίας τὰ αὐτῶν μονόξυλα διαβιβάσαντες
 καθὼς καὶ εἰς τὸν πρῶτον φραγμὸν καὶ εἰς τὸν δεύτερον, κατω-
 λαμβάνουσι τὸν ἕκτον φραγμόν, λεγόμενον μὲν Ῥωσισιτὶ Λεάντι
 Σκλαβινισιτὶ δὲ Βιρούτζη, ὃ ἔστι βράσμα νεροῦ, καὶ διαβαίνουσι
 καὶ αὐτὸν ὁμοίως. καὶ ὑπὸ τούτου ἀποπλέουσι καὶ πρὸς τὸν
 15 ἕβδομον φραγμὸν τὸν ἐπιλεγόμενον Ῥωσισιτὶ μὲν Στρούβουν Σκλα-
 βινισιτὶ δὲ Ναπρεζή, ὃ ἐρμηνεύεται μικρὸς φραγμός, καὶ διαβαί-
 νοντες εἰς τὸ λεγόμενον πέραμα τοῦ Κραρίου, ἐν ᾧ διάπερῶσιν
 ἀπὸ Ῥωσίας οἱ Χερσωνῖται, καὶ οἱ Πατζινακῖται ἐπὶ Χερσῶνα,
 ἔχον τὸ αὐτὸ πέραμα τὸ μὲν πλάτος ὅσον τοῦ Ἱπποδρομίου, τὸ δὲ
 20 ὕψος ἀπὸ κάτω ἕως ὅτου παρακύνπτουσιν οἱ φίλοι, ὅσον καὶ φθά-
 νειν συγκίτταν τοῦ τοξεύοντος ἔθεν ἐκεῖσε· ὅθεν καὶ εἰς τὸν τοιοῦ-
 τον τόπον κατέρχονται οἱ Πατζινακῖται, καὶ πολεμοῦσι τοὺς Ῥῶς.
 μετὰ δὲ τὸ διελθεῖν τὸν τοιοῦτον τόπον τὴν νῆσον τὴν ἐπιλεγομένην

18 βερόντζη M 16 διαβαίνονται Meursias Meursiamque secutus
 Bandurius . 20 φίλοι] ὀφθαλμοὶ Bandurius

lintre rebus suis, mancipia catenis constricta per tefram ducunt, ad
 sex milia passuum, donec locum praeruptum pertransierint: deinde lintres
 hi quidem trahentes, alii gestantes humeris, ultra locum praeruptum de-
 portant, coniectisque in flumen monoxylis impedimenta et sarcinas repo-
 nunt, ipsique demum ingrediuntur et navigare pergunt. at ubi ad quin-
 tum locum fluminis praeruptum devenerunt, quem Russi Baruphorum,
 Sclavi Bulneprach, quod paludem magnam efficiat, denominant, rursum
 pro more ad fluminis angulos navigia traducunt, ut in primo et secundo
 loco praerupto fecerant, et ad sextum perveniunt, a Russis Leanti, a
 Sclavis Berutze nominatum, quasi dicas aquae scaturigo. quo loco prae-
 rupto pari ratione superato ad septimum navigant, qui Russorum lingua
 Strubun, Sclavorum autem Napresi vocatur, id est exiguus locus prae-
 ruptus. transenntque ad traiectionem Crarii, ubi e Russia Chersonitae et
 in Chersonem Patzinacitae trahunt; qui traiectionis Hippodromi latitudi-
 nem habet, altitudinem vero ab inferiori parte quantum oculi perspicere
 possunt, quantumque iactus sagittae pertingere potest. quamobrem eum
 in locum descendunt Patzinacitae ac cum Russis manus conserunt. hoc
 autem transmisso loco, ad S. Gregorii insulam appellant, ubi propter

ὁ ἅγιος Γρηγόριος κατυλαμβάνουσιν, ἐν ᾗ νήσῳ καὶ τὰς θυσίας αὐτῶν ἐπιτελοῦσιν διὰ τὸ ἐκεῖσε ἵστασθαι παμμεγέθη δρῶν. καὶ P 61 θύουσι πετεινοὺς ζῶντας. πηγνύουσι δὲ καὶ σαγίττας γυρόθεν, ἄλλοι δὲ καὶ ψωμία καὶ κρέατα, καὶ ἐξ ὧν ἔχει ἕκαστος, ὡς τὸ ἔθος αὐτῶν ἐπικρατεῖ. ῥίπτουσι δὲ καὶ σκαρφία περὶ τῶν πετει- 5 κῶν, εἴτε σφάξαι αὐτοὺς εἴτε καὶ φαγεῖν εἴτε καὶ ζῶντας ἑλθεῖν. ἀπὸ δὲ τοῦ νησίου τούτου Πατζινακίτην οἱ Ῥῶς οὐ φοβοῦνται, ἕως ἄν φθάσωσιν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Σελινᾶν. εἰθ' οὕτως ἀπο- κινοῦντες ἐξ αὐτοῦ μέχρι τεσσάρων ἡμερῶν ἀποπλέουσιν, ἕως οὗ καταλάβωσιν εἰς τὴν λίμνην τοῦ ποταμοῦ στόμιον οὖσαν· ἐν ᾗ 10 ἔστι καὶ ἡ νῆσος τοῦ ἁγίου Αἰθερίου. καταλαμβάνοντες οὖν οὗτοι τὴν τοιαύτην νῆσον προσαναπνύουσιν ἑαυτοὺς ἐκεῖσε ἕως δύο καὶ τριῶν ἡμερῶν, καὶ πάλιν τὰ ἑαυτῶν μονόξυλα εἰς ὅσας ἂν λεί- πωνται χρείας περιποιοῦνται, τὰ τε ἔρμενα καὶ τὰ κατάρτια καὶ τὰ ἀνχένια ὑπὲρ ἐπιφέρονται. ἐπεὶ δὲ τὸ στόμιον τοῦ τοιούτου 15 ποταμοῦ ἐστὶν ἡ τοιαύτη λίμνη, καθὼς εἴρηται, καὶ κρατεῖ μέχρι τῆς θαλάσσης, καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν κεῖται ἡ νῆσος τοῦ ἁγίου Αἰθερίου, ἐκ τῶν ἐκεῖσε ἀπέρχονται πρὸς τὸν Δάναπριν ποταμὸν, καὶ διασωθέντες ἐκεῖσε πάλιν ἀναπνύονται. ἡνῶκα δὲ γένηται καρπὸς ἐπιτήδειος, ἀποσκαλώσαντες ἔρχονται εἰς τὸν ποταμὸν τὸν 20 ἐπιλεγόμενον Ἀσπρον, καὶ ὁμοίως ἐκεῖσε ἀναπνυσόμενοι πάλιν ἀποκινοῦντες ἔρχονται εἰς τὸν Σελινᾶν, εἰς τὸ τοῦ Δανουβίου πο- ταμοῦ λεγόμενον παρακλάδιον. καὶ ἕως οὗ διέλθωσι τὸν Σελινᾶν

6 εἴτε καὶ φαγεῖν εἴτε καὶ σφάξαι αὐτοὺς Bañdurius cum M
 ἐλθεῖν αὐτούς B 7 οὐ add B 11 ἐθαίρειον BP 20 πρὸς
 BP: corr Meursius

ingentem quercum sacrificia obeunt viventesque aves immolant. circum autem sagittas defigunt, alii vero panes et carnes aut alia, prout cuique suppetit: id enim in more habent. sortes item mittunt de avibus, edere, an occidere, an vivas illas dimittere debeant. ab hac vero insula Patzinacitam Russi nullo modo metuunt, donec ad fluvium Selinam de- venerint. istinc porro moventes quattuor diebus navigant, donec ad paludem fluminis ostium perveniant, ubi S. Aetherii insula cernitur; quam in insulam postquam appulerint, ibi duos tresve dies in quiete transigunt, ac rursus monoxyla necessariis, si qua desunt, instruunt, velis malis clavis, quae secum deferunt. at quandoquidem fluminis huius ostium haec palus est, ut diximus, et porrigit se usque ad mare, ad quod etiam insula S. Aetherii sita est, inde ad Danaprim fluvium con- cedunt, quo cum salvi pervenerint, quiescere solent. inde exscensu facto profecti, si tempus faveat, Album fluvium petunt; et illic similiter reffecti rursus moventes Selinam se conferunt, ad Dantubii fluminis, ut vocant, Paracladium. donec vero Selinam fluvium traiecerint, a latere

ποταμόν, παρατρέχουσιν αὐτοῖς οἱ Πατζίνακῖται· καὶ ἐὰν πολ-
 λάκις ἢ θάλασσα μονόξυλα εἰς τὴν γῆν ἀπορρίψῃ, ἀκαλῶνουσιν
 ὅλα, ἵνα τοῖς Πατζίνακῖταις ἀντιπαραταχθῶσιν ὁμοῦ. ἀπὸ δὲ
 τὸν Σελινὰν οὐ φοβοῦνται τινα, ἀλλὰ τὴν τῆς Βουλγαρίας γῆν
 5 ἐνδυσάμενοι εἰς τὸ τοῦ Δανουβίου στόμιον ἔρχονται. ἀπὸ δὲ τοῦ
 Δανουβίου καταλαμβάνουσιν εἰς τὸν Κωνοπάν, καὶ ἀπὸ τοῦ Κω-
 νοπαῖ εἰς Κωνσταντίαν εἰς τὸν ποταμόν Βάρνας, καὶ ἀπὸ Βάρνας
 ἔρχονται εἰς τὸν ποταμόν τὴν Διτζίναν, ἅπερ πάντα εἰσὶ γῆς τῆς
 Βουλγαρίας. ἀπὸ δὲ τῆς Διτζίνας εἰς τὰ τῆς Μεσημβρίας μέρη
 10 καταλαμβάνουσι, καὶ οὕτω μέχρι τούτων ὁ πολυώδυνος αὐτῶν
 καὶ περίφοβος δυσδιέξοδος τε καὶ χαλεπὸς ἀποπεραίνεται πλοῦς.

Ἡ δὲ χειμέριος τῶν αὐτῶν Ῥῶς καὶ σκληρὰ διαγωγή ἐστὶν
 αὕτη. ἥνικα ὁ Νοέμβριος μὴν εἰσέλθῃ, εὐθέως οἱ αὐτῶν ἄρχον-
 τες ἔξέρχονται μετὰ πάντων τῶν Ῥῶς ἀπὸ τὸν Κίαβον, καὶ ἀπέρ-
 15 χονται εἰς τὰ πολύδια ἃ λέγεται Γύρα, ἥγουν εἰς τὰς Σκλαβινίας
 τῶν τε Βερβιάνων καὶ τῶν Δρουγουβιτῶν καὶ Κριβιτζῶν καὶ τῶν
 Σερβίων καὶ λοιπῶν Σκλάβων, οἵτινές εἰσι πακτιῶται τῶν Ῥῶς.
 δι' ὅλου δὲ τοῦ χειμῶνος ἐκεῖσε διάτρεφόμενοι, πάλιν ἀπὸ μηνὸς
 Ἀπριλλίου διακλυόμενου τοῦ πάγου τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ κατ-
 20 ἔρχονται πρὸς τὸν Κίαβον. καὶ εἰθ' οὕτως ἀπολαμβάνονται τὰ
 αὐτῶν μονόξυλα καθὼς προείρηται, καὶ ἔξοπλίζονται, καὶ πρὸς
 Ῥωμανίαν κατέρχονται.

Ὅτι οἱ Οὐζοὶ δύνανται τοῖς Πατζίνακῖταις πολεμεῖν.

15 πολύδια Meursius

currunt Patzinacitae; et si, ut saepe evenit, mare monoxyla ad terram
 prolecerit, omnes exscendunt, ut coniunctim Patzinacitis obsistere va-
 leant. Selinam fluvium praetergressi neminem formidant: sed ubi Bul-
 gariam attigerunt, in Danubii ostium ingrediuntur. a Danubio Conopam
 trahunt, inde Constantiam ad flumen Varnas, a Varnis ad flumen
 Ditzinam proficiscuntur, quae omnia ad Bulgariam regionem pertinent.
 a Ditzina fluvio Mesembriae terram petunt. atque hunc in modum huc
 usque difficilis illa, aerumnarum ac metus plena navigatio absolvitur.

Hiberna vero et aspera Russorum vivendi ratio haec est. ineunte
 Novembri mense quam primum eorum principes cum universa Russorum
 gente egrediuntur Ciabo et in oppida proficiscuntur, quae Gyra appel-
 lantur, aut in Slavica loca Berbianorum Drungubitarum Cribitzarum
 Serviorum, reliquorumque Sclavorum qui Russis tributarii sunt. illic
 vero peracta tota hieme, rursum Aprili mense soluta glacie Danapris
 fluvii Ciabum descendunt. deinde receptis, uti supra dictum est, mono-
 xylis iisdemque probe instructis Romaniam descendunt.

Quoniam Uzi Patzinacitas bello infestare possunt.

P 62

Κεφάλαιον ι'.

περὶ τῆς Χαζαρίας, πῶς δεῖ πολεμῆσθαι καὶ παρὰ τινων.

Ὅτι οἱ Οὗζοι δύνανται πολεμῆν τοὺς Χαζάρους ὡς αὐτοῖς πλησιάζοντες. ὁμοίως καὶ ὁ ἔξουσιοκράτωρ Ἀλανίας, ὅτι τὰ ἑννέα κλίματα τῆς Χαζαρίας τῇ Ἀλανίᾳ παράκεινται, καὶ δύνα- 5 ται ὁ Ἀλανός, εἰ ἄρα καὶ βούλεται, ταῦτα πραιδεύειν καὶ μεγάλην βλάβην καὶ ἔνδειαν ἐντεῦθεν τοῖς Χαζάροις ποιεῖν· ἐκ γὰρ τῶν ἑννέα κλιμάτων τούτων ἡ πᾶσα ζωὴ καὶ ἄφθονία τῆς Χαζαρίας καθέστηκεν.

Κεφάλαιον ια'.

10

περὶ τοῦ κάστρου Χερσῶνος, καὶ τοῦ κάστρου Βοσπόρου.

Ὅτι τοῦ ἔξουσιοκράτορος Ἀλανίας μετὰ τῶν Χαζάρων μὴ εἰρηνεύοντος, ἀλλὰ μᾶλλον προτιμότεραν τιθεμένου τὴν φιλίαν τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων, ἐὰν οἱ Χάζαροι οὐ βούλωνται τὴν πρὸς τὸν βασιλέα φιλίαν καὶ εἰρήνην τηρεῖν, δύναται μεγάλως αὐτοὺς 15 κακοῦν, τὰς τε ὁδοὺς ἐνεδρεύων καὶ ἀφυλάκτως αὐτοῖς ἐπιτιθέμενος ἐν τῷ διέρχεσθαι πρὸς τε τὸ Σάρκελ καὶ τὰ κλίματα καὶ τὴν Χερσῶνι. καὶ εἰ ποιήσεται σπουδὴν ὁ τοιοῦτος ἔξουσιοκράτωρ τοῦ κωλύειν αὐτούς, μεγάλης καὶ βαθείας εἰρήνης μετέχουσιν ἢ τε Χερσῶν καὶ τὰ κλίματα· φοβούμενοι γὰρ οἱ Χάζαροι τὴν τῶν 20 Ἀλανῶν ἐπίθεσιν, καὶ μὴ εὐρίσκοντες ἄδειαν μετὰ φοσσάτου ἐπιτίθεσθαι τῇ Χερσῶνι καὶ τοῖς κλίμασιν ὥς μὴ πρὸς ἀμφοτέρους ἐν ταύτῃ πολεμῆν ἔξισχύοντες, εἰρηνεύειν ἀναγκασθήσονται.

10. *de Chazaria, quomodo et quorum opera eam bello impetere oporteat.*

Chazaris bellum inferre Uzi possunt utpote contermini. sic etiam princeps Alaniae, quia novem Chazariae regiones Alaniae adiacent; possuntque Alani, si velint, illos depraedari magnamque inde Chazaris damnum importare, atque eos rerum penuria premere. ex illis quippe novem regionibus Chazaris omnia ad victum necessaria suppeditantur.

11. *de castro Chersone, et de castro Bosporo.*

Alaniae principe cum Chazaris pacem non habente, sed imperatoris Romani amicitiam potiore ducente, si illi in amicitia et pace perseverare nolint, potest ille ingenti Chazaros damno afficere, in viis excubando et ex improvise illos aggrediendo dum ad Sarcel et ad regiones Chersonemque proficiuntur. quodsi princeps ille operam ponat ut illis aditum prohibeat, alta sane pax erit in Chersone et in regionibus. Chazarum quippe Alanorum irruptionem reformidantes, neque facultate data Chersonem et regiones cum exercitu invadendi, quia simul utrisque bellum inferre nequeunt, in pace degere cogentur.

Κεφάλαιον ιβ'.

περὶ τῆς μαύρης Βουλγαρίας καὶ Χαζαρίας.

Ὅτι καὶ ἡ μαύρη λεγομένη Βουλγαρία δύναται τοῖς Χαζάροις πολεμεῖν.

5 Κεφάλαιον ιγ'.

περὶ τῶν πλησιαζόντων ἔθνων τοῖς Τούρκοις.

Ὅτι τοῖς Τούρκοις τὰ τοιαῦτα ἔθνη παράκεινται, πρὸς μὲν τὸ δυτικώτερον μέρος αὐτῶν ἡ Φραγγία, πρὸς δὲ τὸ βορειότερον οἱ Πατζινακῖται, καὶ πρὸς τὸ μεσημβρινὸν μέρος ἡ μεγάλη Μο-
10 ραβία ἦτοι ἡ χώρα τοῦ Σφενδοπλόχου, ἣτις καὶ παντελῶς ἠφρα-
νίσθη παρὰ τῶν τοιούτων Τούρκων καὶ παρ' αὐτῶν κατεσχέθη.
οἱ δὲ Χρωβάτοι πρὸς τὰ ὄρη τοῖς Τούρκοις παράκεινται.

P 63

Ὅτι δύνανται καὶ οἱ Πατζινακῖται τοῖς Τούρκοις ἐπιτίθεσθαι καὶ μεγάλως πραιδεύειν καὶ παραβλάπτειν αὐτούς, καθὼς καὶ ἐν
15 τῷ περὶ Πατζινακιτῶν κεφαλαίῳ προεῖρηται.

Ἐπίστησον, υἱέ, διανοίας ὄμμα τῆς σῆς λόγοις ἔμοις, καὶ γνῶθι ἃ σοι ἐντέλλομαι, καὶ ἔξεις ἐν καιρῷ ὥς ἐκ πατρικῶν θη-
σαυρῶν προφέρειν πλοῦτον φρονήσεως καὶ ἐπιδείκνυσθαι χύμα
συνέσεως. ἴσθι οὖν ὅτι τοῖς βορείοις ἅπασι γένεσι φύσις ὥσπερ
20 καθέστηκεν τὸ ἐν χρήμασι λίχνον καὶ ἄπληστον καὶ μηδέποτε
κορεννόμενον, ὅθεν πάντα ἐπιζητεῖ καὶ πάντων ἐφίεται καὶ οὐκ
ἔχει τὰς ἐπιθυμίας ὅρῳ περιγραφομένης, ἀλλ' αἰεὶ τοῦ πλείονος
ἐπιθυμεῖ, καὶ ἀντὶ μικρᾶς ὠφελείας μεγάλα κέρδη προσπορίζεσθαι

3 ἢ vulgo om

12. de nigra Bulgaria et Chazaria.

Bulgaria, quam nigram vocant, potest Chazaros bello infestare.

13. de gentibus quae Turcis finitimae sunt.

Turcis hae gentes conterminae sunt. ad occidentem Francia, ad
septentrionem Patzinacitae, ad meridiem magna Moravia sive Sphendoploci regio, quae omnino a Turcis vastata est et ab ipsis iam obtinetur.
Chrobatī vero ad montes Turcis adiacent.

Possunt autem Patzinacitae Turcas bello impetere, depopulari magnamque praedam agere ipsosque ingenti damno afficere, quemadmodum in eo quod de Patzinacitis instituimus capite declaratum est.

Intende, o fili, sermonibus meis oculos mentis tuae, ac praecepta mea considera, atque opportune poteris divitias prudentiae quasi ex paternis thesauris proferre magnamque prudentiam exhibere. scito itaque borealibus omnibus populis quasi a natura insitam esse divitiarum cupidinem insatiabilem, quamobrem omnia quaerunt, omnia expetunt, neque concupiscentiam termino ullo circumscriptam habent, sed plura semper cupiunt, ac pro exigua opera maximam mercedem referri postu-

Const. Porph.

βούλεται. διὸ δεῖ τὰς τούτων ἀκαίρους αἰτήσεις καὶ παρρησιαστικὰς ἀξιώσεις διὰ λόγων πιθανῶν καὶ φρονίμων καὶ συνετῶν ἀπολογιῶν ἀνατρέπειν καὶ ἀνακρούεσθαι, αἵτινες, ὅσον ἀπὸ τῆς πείρας ἡμεῖς καταλαβεῖν ἠδυνήθημεν, ὥς ἐν τύπῳ περιλαβεῖν, τοιαῦταί πινες ἔσονται.

5

Εἰ ἀξιώσουσί ποτε καὶ αἰτήσονται εἴτε Χάζαροι εἴτε Τοῦρκοι εἴτε καὶ Ῥῶς ἢ ἕτερόν τι ἔθνος τῶν βορείων καὶ Σκυθικῶν, οἷα πολλὰ συμβαίνει, ἐκ τῶν βασιλείων ἐσθήτων ἢ στεμμάτων ἢ στολῶν ἕνεκά τινος δουλείας καὶ ὑπουργίας αὐτῶν ἀποσταλῆναι αὐτοῖς, οὕτω χρή σε ἀπολογίσασθαι, ὅτι αἱ τοιαῦτα στολαὶ καὶ τὰ 10 στέμματα ἃ παρ' ἡμῶν καμελαύκια ὀνομάζεται οὔτε παρὰ ἀνθρώπων κατεσκευάσθησαν οὔτε ἐξ ἀνθρωπίνων τεχνῶν ἐπενοήθησαν ἢ ἐξεργάσθησαν· ἀλλ' ὥς ἀπὸ παλαιᾶς ἱστορίας ἐν ἀπορρήτοις λόγοις γεγραμμένον εὐρίσκομεν, ἥνίκα ὁ Θεὸς βασιλέα ἐποίησε Κωνσταντῖνον ἐκεῖνον τὸν μέγαν τὸν πρῶτον Χριστιανὸν βασιλεύσαντα, 15 δι' ἁγγέλου αὐτῷ τὰς τοιαύτας στολὰς ἐξαπέστειλεν καὶ τὰ στέμματα ἃ παρ' ἡμῶν καμελαύκια λέγεται, καὶ διωρίσατο αὐτῷ θεῖναι ταῦτα ἐν τῇ μεγάλῃ τοῦ Θεοῦ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἣτις ἐπ' ὀνόματι αὐτῆς ἐνυποστάτου σοφίας Θεοῦ ἁγία σοφία κατονομάζεται, καὶ μὴ καθ' ἑκάστην αὐτὰ ἀμφιέννυσθαι, ἀλλ' ὅτε δημοτελὴς καὶ με- 20 γάλη τυγχάνῃ δεσποτικῇ ἑορτῇ. διὸ δὴ Θεοῦ προστάγματι ταῦτα ἀπέθετο, ἅτινα καὶ ἄνωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ τοῦ αὐτοῦ ναοῦ ἀποκρέματα καὶ εἰς κόσμον τῆς ἐκκλησίας κατέστηκεν. τὰ δὲ λοιπὰ ἱμάτια καὶ σαγία βασιλικά τῆς ἱερᾶς

17 ἅπερ ὑμεῖς καμελ. λέγετε BM

lant. ideoque importunas illorum petitiones ac impudentes postulationes suasionem ac prudenti excusatione subvertere atque inhibere oportet; quae quidem, quantum usu et experimento percepī, ut compendio dicam, huiusmodi futurae sunt.

Si quando sive Chazari sive Turcae sive Russi sive aliae quaequam boreales et Scythicae gentes, ut plerumque accidit, imperiales vestes coronas aut stolas, cuiusdam praebiti ministerii causa, sibi transmitti postulent, ita te excusatum oportet. huiusmodi stolae et coronae, quae nos camelaucia vocamus, neque hominum opera confecta neque humana industria excogitata sunt. sed ut ab historia veteri in libris arcanis scriptum reperimus, quando deus Constantinum illum magnum imperatorem effecit, qui primus Christianorum imperium tenuit, illi per angelum tales stolas et coronas, quas nos camelaucia vocamus, misit, iussitque ea deponere in magna sancta dei ecclesia, quae de nomine sapientiae dei enhypostatae S. Sophia appellatur; nec quotidie illis uti praecipit, sed tantum in publico et magno dominico festo: quare ex iussu dei haec deposita et supra sacram mensam in altari ipsius templi suspensa manent, et in ornatum ecclesiae deputata sunt. reliqua autem indumenta

ταύτης τραπέζης ἄνωθεν ἐπίκεινται ἐφαπλούμενα. ἥνικα δὲ καταλάβῃ τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ Θεοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἑορτῇ, ἀναλαμβάνεται τε ἐκ τοιούτων στολῶν καὶ στεμμάτων τὰ πρὸς τὸν καιρὸν ἐπιτήδεια καὶ ἀρμόζοντα ὁ πατριάρχης καὶ ἀποστέλλει πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἀμφιέννυται αὐτὰ ἐκείνος ὡς ὑπηρέτης Θεοῦ καὶ διάκονος ἐν τῇ προελεύσει καὶ μόνον, καὶ πάλιν μετὰ τὴν χρεῖαν ἀντιστρέφει αὐτὰ πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀπόκεινται ἐν αὐτῇ. ἀλλὰ καὶ κατὰρα τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου ἔστιν ἐν τῇ ἁγίᾳ ταύτῃ τραπέζῃ τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας ἐγγεγραμμένη, P 64
 10 καθὼς αὐτῷ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ ἀγγέλου διωρίσατο, ἵνα ἐὰν βουληθῇ βασιλεὺς διὰ τινὰ χρεῖαν ἢ περίστασιν ἢ ἐπιθυμίαν ἄκαιρον ἐξ αὐτῶν ἐπᾶραι καὶ ἢ αὐτὸς καταχρήσασθαι ἢ ἑτέροις χαρίσασθαι, ὡς πολέμιος καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ προσταγμάτων ἐχθρὸς ἀναθεματίζεται καὶ τῆς ἐκκλησίας ἀποκηρύττεται. εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἕτερα
 15 ὅμοια καμεῖν βουληθῇ, ἵνα καὶ αὐτὰ ἢ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία ἀναλαμβάνηται, τῶν ἀρχιερέων πάντων εἰς ταῦτα παρρησιαζομένων καὶ τῆς συγκλήτου· καὶ μὴ ἔχειν ἐξουσίαν μήτε τὸν βασιλέα μήτε τὸν πατριάρχην μήτε ἕτερόν τινα τὰς τοιαύτας ἀναλαμβάνεσθαι στολὰς ἢ τὰ στέμματα ἀπὸ τῆς ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας. καὶ
 20 φόβος μέγας ἐπήρτηται τοῖς βουλομένοις ἀνατρέπειν τι τῶν τοιούτων θεϊκῶν διατάξεων· εἰς γὰρ τις τῶν βασιλέων, Λέων ὀνόματι, ὃς καὶ ἀπὸ Χαζαρίας γυναῖκα ἡγάγετο, ἀβούλῳ τόλμῃ χρησάμενος ἐν τῶν τοιούτων ἀνελάβετο στεμμάτων δεσποτικῆς μὴ παρούσης

§ τε] τὰ vulgo

et saga imperialia supra hanc sacram mensam extensa iacent. cum porro domini et dei nostri Iesu Christi festum inciderit, ex huiusmodi stolis et coronis ea accipiuntur a patriarcha quae tum opportuna et convenientia sunt, qui ea ad imperatorem mittit, isque illis tanquam minister dei in processu tantum induitur; atque rursum postquam illis est usus, ea remittit in ecclesiam, ubi reponuntur de more. quin etiam sancti et magni Constantini in dei ecclesiae sacra mensa maledictio scripta est, ut ipsi per angelum deus mandavit, ut si quis imperator pro quacunque necessitate aut rerum condicione, sive ex intempestiva cupidine, ex iis quaedam auferat ac ipse iis utatur aut aliis praebeere audeat, quasi hostis et dei iussorum inimicus anathemate feriatur et ab ecclesia expellatur. si vero ipse quoque alia illis similia efficere velit, ea quoque ecclesia recipiat, libera voce petentibus episcopis omnibus et senatu; neque vel imperatori vel patriarchae vel cuicumque hominum facultas sit rerum huiusmodi quampiam ex sancta dei ecclesia exportare, sive stolae eae sint sive coronae. sane iis qui ex huiusmodi dei mandatis quodquam evertere velint, magna impondet formido. nam quidam imperator, Leo is vocabatur, qui etiam ex Chazaría uxorem duxerat, cum inconstanter ausu quodpiam ex hisce stemmatibus abstulisset, dominico non

έορτῆς, καὶ δίχα γνώμης τοῦ πατριάρχου τοῦτο περιεβάλετο, καὶ εὐθέως ἄνθρακα ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐκβαλὼν καὶ ταῖς ἐκ τούτου ὀδύναις κατατρυχόμενος κακινκάκως ἀπέρρηξε τὸ ζῆν καὶ πρὸ καιροῦ τὸν θάνατον ἐπεσπάσατο. καὶ τοῦ τοιούτου συντόμως ἐκδικηθέντος τολμήματος ἔκτοτε τύπος ἐγένετο ὥστε ἐν τῷ μέλλειν στέ- 5 φρεσθαι τὸν βασιλέα πρότερον ὀμνύειν καὶ ἀσφαλίζεσθαι ὅτι οὐδὲν ἐναντίον τῶν προστεταγμένων καὶ ἐκ παλαιοῦ φυλαττομένων τολμήσῃ ποιήσῃ ἢ ἐννοήσασθαι, καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ πατριάρχου στέφρεσθαι καὶ τὰ ἀρμόζοντα τῇ καθεστῶσῃ ἑορτῇ ἐπιτελεῖν τε καὶ διαπράττεσθαι.

10

Ὡσαύτως χρὴ σε καὶ περὶ τοῦ ὕγρου πυρὸς τοῦ διὰ τῶν σιφώνων ἐκφερομένου μεριμνᾶν τε καὶ μελετᾶν, ὥς εἴπερ ποτὲ τολμήσωσί τινες καὶ αὐτὸ ἐπιζητῆσαι, καθὼς καὶ παρ' ἡμῶν πολ- λάκις ἐζήτησαν, τοιούτοις αὐτοὺς ἔχοις ἀποκρούεσθαι καὶ ἀπο- πέμπεσθαι ῥήμασιν, ὅτι καὶ αὐτὸ δι' ἀγγέλου τῷ μεγάλῳ καὶ 15 πρῶτῳ βασιλεῖ Χριστιανῷ ἁγίῳ Κωνσταντίνῳ ἐφανερώθη καὶ ἐδιδάχθη, παραγγελίας δὲ μεγάλας καὶ περὶ τούτου παρὰ τοῦ αὐτοῦ ἀγγέλου ἐδέξατο, ὥς παρὰ πατέρων καὶ πάππων πιστω- θέντες πληροφορούμεθα, ἵνα ἐν μόνοις τοῖς Χριστιανοῖς καὶ τῇ ὑπ' αὐτῶν βασιλευμένῃ πόλει κατασκευάζεται, ἀλλαχοῦ δὲ μη- 20 δαμῶς, μήτε εἰς ἕτερον ἔθνος τὸ οἶον δήποτε παραπέμπηται μήτε διδάσκηται. ὅθεν καὶ τοῖς μετ' αὐτὸν ὁ μέγας οὗτος βασιλεὺς ἐξασφαλιζόμενος περὶ τούτου ἐν τῇ ἁγίᾳ τραπέζῃ τῆς τοῦ Θεοῦ

3 κακὴν κάκος B, κακὴν κακῶς M

occurren- te festo, atque praeter patriarchae voluntatem, hunc sibi orna- tum imposuit; ac subito carbone in faciem erumpente, magnis inde cruciatus doloribus misere periit ac sibi ante tempus mortem maturavit. atque ex subitanea illa huiusmodi audaciae ultione is exinde mos indu- ctus est, ut imperator coronam accepturus iuret et profiteatur se nihil mandatis et consuetudinibus antiquis huiusmodi adversum aggressurum aut cogitaturum esse, atque ita a patriarcha coronetur, et statutae solemnitati congruentia peragat et absolvat.

Ita quoque de Graeco igne, qui per siphones emittitur, curam ha- beas et sollicitudinem oportet, ut si quando hunc petere audeant, ut a nobis plerumque petierunt, huiusmodi eos verbis repellere et amandare possis. istud quoque per angelum magno et primo Christiano impera- tori S. Constantino ostensum est, qui monita et praecepta gravia ea de re ab eodem angelo accepit (id quod a maioribus certo testimonio edidicimus), ut apud solos Christianos et in imperatoria tantum urbe paretur, et non alibi; neque ad aliam quamcunque gentem transmittatur vel tradatur. quamobrem magnus idem imperator, ut hac de re succes- sam fidem obstringeret, in sacra dei ecclesiae mensa diras inscribi

ἐκκλησίας ἀρὰς ἐγγραφῆναι πεποίηκεν, ἵνα ὁ ἐκ τοῦ τοιούτου πυ-
 ρὸς εἰς ἕτερον ἔθνος δοῦναι τολμήσας μήτε Χριστιανὸς ὀνομάζη-
 ται μήτε ἀξίας τινὸς ἢ ἀρχῆς ἀξιοῦται, ἀλλ' εἴ τινα καὶ ἔχων
 τύχη, καὶ ἀπὸ ταύτης ἐκβάλληται καὶ εἰς αἰῶνα αἰώνων ἀναθε-
 ματίζεται καὶ παραδειγματίζεται, εἴτε βασιλεὺς εἴτε πατριάρχης
 εἴτε τις ἄλλος οἷος οὖν ἄνθρωπος εἴτε ἄρχων εἴτε ἀρχόμενος τυγχά- P 65
 νοι ὁ τὴν τοιαύτην ἐντολὴν παραβαίνειν πειρώμενος. καὶ προντρέ-
 ψατο πάντας τοὺς ζῆλον καὶ φόβον Θεοῦ ἔχοντας ὡς κοινὸν ἐχθρὸν
 καὶ παραβάτην τῆς μεγάλης ταύτης ἐντολῆς τὸν τοιοῦτο ἐπιχει-
 10 ροῦντα ποιεῖν ἀναιρεῖν σπουδάζειν καὶ ἐκτίστω τῷ χαλεπῷ παρα-
 πέμπεσθαι θανάτῳ. συνέβη δέ ποτε τῆς κακίας αἰὲν χώραν εὐρι-
 σκούσης τινὰ τῶν ἡμετέρων στρατηγῶν, δῶρα παρὰ τινων ἐθνι-
 κῶν πάμπολλα εἰληφότα, μεταδοῦναι αὐτοῖς ἐκ τοῦ τοιούτου πυ-
 ρός, καὶ μὴ ἀνεχομένου τοῦ Θεοῦ ἀνεκδίκετον καταλιπεῖν τὴν
 15 παράβασιν, ἐν τῷ μέλλειν αὐτὸν ἐν τῇ ἀγίᾳ τοῦ Θεοῦ εἰσιέναι ἐκ-
 κλησία πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατελθὼν τοῦτον κατέφαγε καὶ ἀνή-
 λωσεν. καὶ ἀπὸ τότε φόβος μέγας καὶ τρόμος ἐν ταῖς ἀπάντων
 ἐνετέθη ψυχαῖς, καὶ οὐκέτι οὐδεὶς τοῦ λοιποῦ, οὔτε βασιλεὺς
 οὔτε ἄρχων, οὔτε ἰδιώτης οὔτε στρατηγός, οὔτε οἷος οὖν ὅλως
 20 ἄνθρωπος κατειτόλμησέ τι τοιοῦτον ἐνθυμηθῆναι, μήτι γε καὶ ἔργῳ
 ἐπιχειρῆσαι ποιῆσαι ἢ διαπράξασθαι.

Ἄλλ' ἄγε δὴ μετάβηθι, καὶ πρὸς ἕτερον εἶδος αἰτήσεως
 παραλόγου καὶ ἀπρεποῦς εὐπρεπεῖς καὶ ἀρμόζοντας λόγους ἀνα-

9 τοῦτο Meursius 10 ἔκτος P, εὐθὺς Meursius. an ἐχθίστῳ
 vel οὐκίστῳ, omissis τῷ χαλεπῷ? 22 ἀλλά γε vulgo

curavit, ut qui ex huiusmodi igne aliis gentibus dare praesumpserit,
 ne Christianus quidem vocetur neque dignitate aliqua vel magistratu
 dignus habeatur, sed et si quem teneat ab illo deiiciatur, et in secula
 seculorum anathemate feriatur et traducatur, sive imperator sive patri-
 archa sive alius quispiam, sive princeps sive subditus fuerit, qui tale
 praeceptum violare aggressus fuerit; omnesque zelo et timore dei in-
 structos hortatus est ut talem hominem tanquam hostem publicum ma-
 gni huius praecepti transgressorem de medio tolli satagant statimque
 dira morte afficiant. accidit autem aliquando, malitia semper locum in-
 veniente, aliquem e ducibus nostris, acceptis gentilium quorundam mu-
 neribus quamplurimis, hunc ipsis ignem tradidisse: at deo hoc scelus
 inultum non relincente, cum sanctam dei ecclesiam ingressurus esset,
 ignis caelitus delapsus ipsum devoravit et absumpsit. hinc metus tre-
 morque magnus animos omnium invasit; et iam inde nemo, vel impera-
 tor vel princeps vel privatus vel militiae praefectus vel alius quispiam
 mortalium, quid simile in animum inducere, multoque minus rem aggredi
 aut perficere ausus est.

Verum ad aliam petitionis speciem transeas, sane irrationabilem et
 indecoram; ac congruentem honestamque responsionem excogites et edi-

ζήτει καὶ ἀναμάνθανε. εἰ γάρ ποτε ἔθνος τι ἀπὸ τῶν ἀπίστων
 τούτων καὶ ἀτίμων βορείων γενῶν αἰτήσεται συμπενθεριάσαι μετὰ
 τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων καὶ ἡ θυγατέρα αὐτοῦ εἰς νόμφην λαβεῖν
 ἢ ἐπιδούναι οἰκείαν θυγατέρα ἢ γυναῖκα χρηματίσαι βασιλέως ἢ
 βασιλέως υἱοῦ, χρή σε τοιούτοις ῥήμασι καὶ τὴν τοιαύτην αὐτῶν 5
 παράλογον ἀποκρούσασθαι αἴτησιν, λέγοντα ὅτι καὶ περὶ ταύτης
 τῆς ὑποθέσεως παραγγελία καὶ διάταξις φοβερά καὶ ἀπαρupoίητος
 τοῦ μεγάλου καὶ ἁγίου Κωνσταντίνου ἐναπογέγραπται ἐν τῇ ἱερᾷ
 τραπέζῃ τῆς καθολικῆς τῶν Χριστιανῶν ἐκκλησίας τῆς ἁγίας
 σοφίας, τοῦ μηδέποτε βασιλέα Ῥωμαίων συμπενθεριάσαι μετὰ 10
 ἔθνους παρηλλαγμένοις καὶ ξένοις ἔθεσι χρωμένου τῆς Ῥωμαϊκῆς
 καταστάσεως, μάλιστα δὲ ἁλλοπίστου καὶ ἀβαπτίστου, εἰ μὴ μετὰ
 μόνων τῶν Φράγγων· τούτους γὰρ μόνους ὑπέξειλετο ὁ μέγας
 ἐκεῖνος ἀνὴρ Κωνσταντῖνος ὁ ἅγιος, ὅτι καὶ αὐτὸς τὴν γένεσιν ἀπὸ
 τῶν τοιούτων ἔσχε μερῶν ὡς συγγενείας καὶ ἐπιμιξίας πολλῆς 15
 τυγχανούσης Φράγγοις τε καὶ Ῥωμαίοις· καὶ διὰ τοῦτο μετὰ τού-
 των μόνων προντρέψατο συνιστᾶν γαμικὰ συναλλάγια τοὺς βασι-
 λεῖς Ῥωμαίων διὰ τὴν ἄνωξεν τῶν μερῶν ἐκείνων καὶ γενῶν περι-
 φάνειαν καὶ εὐγένειαν, μετ' ἄλλου δὲ τοῦ οἴου δῆποτε ἔθνους μὴ
 δυναμένους τοῦτο ποιεῖν, ἀλλ' ὁ τοῦτο ποιῆσαι τολμήσας ἵνα ὡς 20
 παραβάτης πατρικῶν ἐισηγήσεων καὶ βασιλείων θεσμῶν ἀλλότριος
 κρίνοιτο τῶν Χριστιανῶν καταλόγων καὶ τῷ ἀναθέματι παραδί-
 δοιτο. ὁ δὲ προμνημονευθεὶς Λέων ἐκεῖνος ὁ βασιλεύς, ὁ καὶ

11 ἦθεσι vulgo.

scas. si enim unquam natio quaedam ex infidelibus et inhonoratis bo-
 realibus affinitatem cum Romano imperatore contrahere voluerit, et vel
 filiam eius sponsam accipere vel suam illi elocare, ita ut vel impera-
 toris vel filii eius uxor sit, huiusmodi te verbis absurdam hanc petiti-
 onem propulsare oportet. hac item de re interdictum, ac terribilis im-
 mutabilisque constitutio a magno et sancto Constantino in sacra mensa
 catholicae Christianorum ecclesiae S. Sophiae descripta est, ne unquam
 imperator Romanus affinitatem contrahat cum gente quae peregrinis et
 a Romano statu alienis moribus utatur, maximeque si alienae fidei et
 baptizata non sit, Francis tantum exceptis: hos quippe solos excepit
 magnus ille et sanctus Constantinus, quia illis ex partibus originem du-
 xerat: cognatio enim et commercia magna erant inter Francos et Ro-
 manos. ideoque cum iis solis matrimonia inire Romanis imperatoribus
 permisit, propter antiquam gentium nationumque illarum claritatem no-
 bilitatemque. cum alia vero quacunque natione id agere vetuit, ita ut
 etiam si quis id facere ausus fuerit, tanquam paternarum traditionum
 imperialiumque legum transgressor Christianorum catalogo alienus cen-
 sur dirisque devoveatur. certe supra memoratus Leo imperator, qui

τὸ στέμμα, καθὼς ἀνωτέρω προείρηται, παρανόμως καὶ τολμη-
 ρῶς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας δίχα γνώμης τοῦ τότε πατριαρχεύοντος
 λαβὼν καὶ περιθέμενος καὶ τὴν δίκην συντόμως δοὺς ἄξιαν τῆς P 66
 αὐτοῦ πονηρᾶς ἐγχειρήσεως, ἐτόλμησε καὶ τὴν τοιαύτην ἐντολὴν
 5 τοῦ ἁγίου βασιλέως ἐκείνου, ἥτις, ὥς ἤδη δεδήλωται, ἐν τῇ
 ἁγίᾳ τραπέζῃ ἀναγεγραμμένη καθέστηκεν, παρὰ φραῦλον θέσθαι
 καὶ ὥς μηδὲν λογίσασθαι, καὶ ὥς ἅπαξ ἔξω τοῦ Θεοῦ φόβου καὶ
 τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ πεποίηκεν ἑαυτόν, συνεστήσατο καὶ μετὰ τοῦ
 χαγάνου Χαζαρίας γαμικὸν συναλλάγιον, καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ
 10 εἰς γυναῖκα ἐδέξατο, καὶ μέγα ἐκ τούτου ὄνειδος καὶ τῇ Ῥωμαίων
 ἀρχῇ καὶ ἑαυτῷ προσετρήσατο ὥς τὰ προγονικὰ παραγγέλματα
 ἀκνρώσας καὶ παρ' οὐδὲν λογισάμενος. πλὴν οὐδὲ ὀρθόδοξος
 Χριστιανὸς ἦν ἐκεῖνος, ἀλλ' αἵρετικὸς καὶ εἰκονομάχος. διὸ χά-
 ριν τῶν τοιούτων αὐτοῦ παρανόμων ἀσεβημάτων ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ
 15 ἐκκλησίᾳ διηνεκῶς ἀποκηρύττεται καὶ ἀναθεματίζεται ὥς καὶ τῆς
 τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς τοῦ ἁγίου καὶ μεγάλου βασιλέως Κωνσταντίνου
 διατάξεως παραβάτης καὶ ἀνατροπεύς. πῶς γάρ ἐστι τῶν ἐνδε-
 χομένων Χριστιανούς μετὰ ἀπίστων γαμικὰς κοινωνίας ποιεῖν καὶ
 συμπενθεριάζειν, τοῦ κανόνος τοῦτο κωλύοντος καὶ τῆς ἐκκλησίας
 20 ἀπάσης ἀλλότριον αὐτὸ λογιζομένης καὶ ἔξω τῆς Χριστιανικῆς
 κατὰστάσεως; ἢ τίς τῶν ἐγκρίτων καὶ εὐγενῶν καὶ σοφῶν βασι-
 λέων Ῥωμαίων κατεδέξατο; εἰ δὲ ἀντείπωσιν, πῶς ὁ κύριος Ῥω-
 μανὸς ὁ βασιλεὺς μετὰ Βουλγάρων συνεπενθερίασεν καὶ τὴν ἰδίαν

11 προετρήσατο M

20 αὐτῷ BP

coronam, ut iam diximus, improbe ac temere absque patriarchae con-
 sensu ex ecclesia accepit sibi que imposuit ac condignas subito sceleris
 poenas dedit, ausus item hoc sancti illius imperatoris praeceptum, quod,
 ut iam declaratum est, in sacra mensa descriptum erat, vilipendere et
 pro nihilo habere, ubi semel dei legumque divinarum metum omnem
 excusserat, cum Chazariae chagano matrimonialem contractum instituit
 filiamque ipsius uxorem accepit, cum magno tam suo quam imperii Ro-
 mani opprobrio, quod avita praecepta violasset ac pro nihilo habuisset,
 praeterquam quod ne Christianus quidem orthodoxus esset, sed haere-
 ticus et imaginum hostis. ideo, harum scilicet impietatum causa, in
 sancta dei ecclesia assidue excommunicatur et anathemate damnatur,
 utpote qui dei et sancti magni imperatoris Constantini constitutionem
 violaverit et everterit. quomodo enim fas esse possit Christianos cum
 infidelibus matrimonia inire affinitatesque contrahere, id canone probi-
 bente et universa ecclesia indignum illud et a Christiano statu alienum
 esse arbitrante? aut quis ex conspicuis generosis et sapientibus impe-
 ratoribus Romanis rem huiusmodi admisit? quodsi reponant "cur do-
 minus Romanus imperator cum Bulgaris affinitate iunctus est, neptem-

ἐκγόνην δέδωκεν τῷ κυρίῳ Πέτρῳ τῷ Βουλγάρῳ, δεῖ ἀπολογή-
 σασθαι ὅτι ὁ κύριος Ῥωμανὸς ὁ βασιλεὺς ἰδιώτης καὶ ἀγράμματος
 ἄνθρωπος ἦν, καὶ οὔτε τῶν ἄνωθεν ἐν βασιλείοις τετραμμένων
 οὔτε τῶν παρηκολουθηκότων ἐξ ἀρχῆς τοῖς Ῥωμαῖκοῖς ἐθισμοῖς
 οὔτε ἀπὸ γένους βασιλείου καὶ εὐγενοῦς, καὶ διὰ τοῦτο αὐθαδέ- 5
 στερον καὶ ἐξουσιαστικώτερον τὰ πολλὰ κατεπράττετο, καὶ ἐν
 τούτῳ οὔτε τῇ ἐκκλησίᾳ ἀπαγορευοῦσιν ὑπήκουσιν οὔτε τῇ ἐντολῇ
 καὶ διαταγῇ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου κατηκολούθησιν, ἀλλ' ἐκ
 γνώμης αὐθάδους καὶ αὐτοβούλου καὶ τῶν καλῶν ἀμαθοῦς καὶ μὴ
 βουλομένης ἔπεσθαι τῷ πρέποντι καὶ καλῷ μηδὲ ταῖς πατροπαρα- 10
 δότοις στοιχεῖν διατάξει τοῦτο ποιῆσαι τετόλμηκεν, ταύτην μόνην
 εὐλογον δηλονότι προβαλλόμενος πρόφασιν, τοσοῦτον πλήθος
 αἰχμαλώτων Χριστιανῶν διὰ τῆς τοιαύτης πράξεως ἀναρρῦεσθαι,
 καὶ τὸ Χριστιανὸς εἶναι καὶ τοὺς Βουλγάρους ὁμοπίστους ἡμῶν,
 ἄλλως τε καὶ ὅτι οὐδὲ αὐτοκράτορος καὶ ἐνθέσμου βασιλέως θυ- 15
 γάτηρ ἢ ἐκδιδομένη ἐτύγχανεν, ἀλλὰ τρίτον καὶ ἐσχάτου καὶ ἔτι
 ὑποχειρίου καὶ μηδεμίαν ἐξουσίαν ἐν τοῖς τῆς ἀρχῆς μετέχοντος
 πράγμασι· καὶ οὐδὲν διέφερεν τὸ τοιοῦτον τοῦ καὶ ἄλλην τινὰ τῶν
 βασιλικῶν συγγενίδων τῶν πορρωτέρῳ τε καὶ ἐγγὺς τῆς βασιλείας
 εὐγενείας τυγχανουσῶν, καὶ διὰ τινὰ κοινωφελῆ δουλείαν, καὶ τοῦ 20
 ἐσχάτου καὶ μηδὲν σχεδὸν ἐξουσιάζοντος. ἔπει ἐξω τοῦ κανόνος
 P 67 καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καὶ τῆς τοῦ μεγάλου ἁγίου
 βασιλέως Κωνσταντίνου διαταγῆς τε καὶ ἐντολῆς τοῦτο πεποίηκεν,
 πολλὰ καὶ ζῶν ὠνειδίσθη ὁ προρρηθεὶς κύρις Ῥωμανὸς καὶ διε-

11 στοιχεῖν Bandurius pro τυχεῖν

21 ἐπεὶ δ' ?

que propriam domino Petro Bulgaro elocavit?" ita respondendum est:
 quia dominus Romanus imperator vir indoctus et illiteratus erat, neque
 in regia educatus, neque a principio Romanis legibus et moribus obse-
 cutus, neque ex imperatorio et nobili genere ortus, ideo audacius et
 liberius multa peragebat; atque in hac re neque prohibenti ecclesiae
 morigerus fuit neque magni Constantini decreto obtemperavit, sed pro
 lubito et arbitrato suo, honesti ignarus, honestum et bonum respuens
 paternasque traditiones vilipendens, id aggredi ausus est; hoc tantum
 usus rationabili obtentu, isto modo ingentem captivorum Christianorum
 multitudinem liberari; Christianos item esse Bulgaros et eiusdem fidei;
 praeterea neque vere principis et legitimi imperatoris filiam esse, sed
 tertii postremi atque subiecti, qui nullam in rebus imperii potestatem
 haberet. sed nihil referebat sive remotiore sive propinquiore cogna-
 tione ad imperatoriam stirpem illa accederet; nec referebat item summam
 hinc publicis rebus utilitatem obvenire, aut ultimum esse patrem nec
 quidquam fere potestatis habere, quandoquidem contra ecclesiasticae
 traditionis canonem ac magni sanctique Constantini decretum id agebat:
 nam multis, dum superstes esset, idem dominus Romanus contumeliis

βλήθη καὶ ἐμισήθη παρὰ τε τῆς συγκλήτου βουλῆς καὶ τοῦ δήμου παντὸς καὶ τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς, ὥς καὶ τὸ μῖσος ἐπὶ τοῦ τέλους γενέσθαι καταφανές, καὶ μετὰ θάνατον ὁμοίως ἔξουθενεῖται καὶ διαβάλλεται καὶ ὑπὸ καταγνώμην τίθεται καὶ οὗτος, ἀνάξιον 5 πρᾶγμα καὶ ἀπρεπές εἰς τὴν εὐγενῇ πολιτείαν Ῥωμαίων καινοτομήσας. ἕκαστον γὰρ ἔθνος διάφορα ἔχον ἔθνη καὶ διαλλάττοντας νόμους τε καὶ θεσμοὺς ὀφείλει τὰ αἰκεῖα κρατεῖν καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἔθνους τὰς πρὸς ἀνάκρισιν βίου κοινωνίας ποιῆσθαι καὶ ἐκτερεῖν. ὥσπερ γὰρ ἕκαστον ζῶον μετὰ τῶν ὁμογενῶν τὰς μίξεις 10 ἐργάζεται, οὕτω καὶ ἕκαστον ἔθνος οὐκ ἐξ ἁλλοφύλων καὶ ἁλλογλώσσων ἄλλ' ἐκ τῶν ὁμογενῶν τε καὶ ὁμοφώνων τὰ συνοικέσια τῶν γάμων ποιῆσθαι καθέστηκε δίκαιον. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους ὁμοφροσύνη καὶ συνομιλία καὶ προσφιλεῖς συνδιατριβὴ καὶ συμβίωσις περιγίνεσθαι πέφυκε· τὰ δὲ ἀλλότρια ἔθνη καὶ 15 διαλλάττοντα νόμιμα ἀπεχθείας μᾶλλον καὶ προσκρούσεις καὶ μίση καὶ στάσεις εἶωθεν ἀπογεννᾶν, ἅπερ οὐ φιλίας καὶ κοινωνίας ἀλλ' ἔχθρας καὶ διαστάσεις φιλεῖ ἀπεργάζεσθαι. καὶ ὅτι μὴ δεῖ τὰ κακῶς παρὰ τινων ἐξ ἀμαθείας ἢ αὐθαδείας καταπραχθέντα τοὺς ἐννόμως ἄρχειν βουλομένους μιμεῖσθαι τε καὶ ζηλοῦν, ἀλλὰ τῶν 20 ἐννόμως καὶ δικαίως βεβασιλευκότων τὰς ἀοιδίμους πράξεις ἔχειν ὡς εἰκόνας ἀγαθὰς εἰς παράδειγμα προκειμένας μιμήσεως, καὶ κατ' ἐκείνας πειρᾶσθαι καὶ αὐτὸν ἀπειθύνειν πάντα τὰ παρ' αὐτοῦ ἐνεργούμενα, ἐπεὶ καὶ τὸ διὰ τὰς τοιαύτας αὐτοβούλους πρά-

17 φιλεῖν ἀπεργάζεται M, φίλων ἀπεργάζεται Meursius

oneratus est, et calumniae atque odio obnoxius fuit, cum apud senatum tum apud plebis multitudinem et ipsam ecclesiam, quod tandem odium in apertum prorupit, ita ut etiam mortuus vilipendatur traducatur et condemnetur, quod rem indecoram ac illustri Romanorum imperio indignam inceptaverit. singulae namque gentes, cum diversos mores, diversas item leges et constitutiones habeant, ea retinere debent quae sibi propria sunt, et ab ipsa gente pro condicione proprii status consortia inire. quemadmodum enim singula animalia cum iis quae eiusdem sunt generis commiscentur, sic et singulas gentes non ex alienigenis neque ex diversae linguae nationibus, sed ex contribulibus et eiusdem linguae connubia iungere consentaneum est. inde quippe mutua concordia et amabilis consuetudo atque convictus oriri solet: mores autem diversi et diversae leges inimicitias potius, discordiam, odia et seditiones gignere solent, quae non amicitias aut communionem sed inimicitias ac divortia efficere consueverunt. neque illos qui legitime imperare volunt, ea quae perperam a quibusdam sive ex incitia sive ex arrogantia peracta sunt imitari oportet, sed illorum qui secundum leges et ius imperaverunt laudabilia gesta veluti bonas imagines ad sequendum propositas habere, curaque ut ad eas omnia facta sua dirigant, siquidem vel is qui ipsum

ξεις αὐτοῦ ἐπελθὼν αὐτῷ τέλος, φημί δὲ τῷ κυρῷ Ῥωμανῷ, ἱκανόν ἐστι πρὸς σωφρονισμόν παράδειγμα τῷ βουλομένῳ τὰ κακῶς παρ' ἐκείνου πραχθέντα ζηλοῦν.

Χρεὼν δὲ μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ταῦτά σε γινώσκειν, νίε πολυέραστε, ἅτε τῆς τούτων γνώσεως μεγάλως σοι συμβαλέσθαι 5 δυναμένης καὶ θαυμαστότερον ἀποδείξαι. τὰ δὲ ἐστὶ περὶ διαφορᾶς πάλιν ἐτέρων ἔθνων, γενεαλογίας τε αὐτῶν καὶ ἔθων καὶ βίου διαγωγῆς, καὶ θέσεως καὶ κράσεως τῆς παρ' αὐτῶν κατοικουμένης γῆς, καὶ περιηγήσεως αὐτῆς καὶ σταδιασμοῦ, καθὼς ἐξῆς πλατύτερον διερμηνεύσεται. 10

Κ ε φ α λ α ι ο ν ι δ'.

περὶ τῆς γενεαλογίας τοῦ Μουχούμετ.

Γενεολογῆται ὁ δυσσεβὴς καὶ ἀκάθαρτος Μουχούμετ, ὃν λέγουσιν οἱ Σαρακηνοὶ προφήτην αὐτῶν εἶναι, ἐκ φυλῆς γενικωτάτης Ἰσμαὴλ υἱοῦ Ἀβραάμ καταγόμενον. Ζηναρὸς γάρ ἐ τοῦ 15 Ἰσμαὴλ ἀπόγονος πατὴρ αὐτῶν ἀναγορεύεται πάντων. οὗτος οὖν P 68 γεννᾷ υἱοὺς δύο, Μούνδαρον καὶ Ῥαβείαν. ὁ δὲ Μούνδαρος τέκτει Κούσαρον καὶ Κάϊσον καὶ Θυμίμην καὶ Ἀσανδον καὶ ἄλλους τινὰς ἄνωνύμους, οἳ καὶ τὴν Μαδιανίτιν ἔρημον κληρωσάμενοι ἐκτηνοτρόφουν, ἐν σκηναῖς κατοικοῦντες. εἰσὶ δὲ καὶ ἐνδότεροι 20 τούτων, οὐκ ἐκ τῆς φυλῆς αὐτῶν ἀλλὰ τοῦ Ἰεκτᾶν, οἱ λεγόμενοι

7 καὶ ἔθων add B
διερμηνεύεται B

10 διερμηνεύσεται Meursius, διερμήνευται M,
19 ἄνωνύμους Meursius pro ὁμωνύμους

dominum Romanum propter illa ex libito perpetrata oppressit exitus, ad exemplum iis qui improbas eius actiones imitari velint satis superque est.

Haec porro te, carissime fili, una cum aliis scire opus est, quorum notitia magno tibi usui esse et admirabilem te praeberere possit. haec vero quae sequuntur, de discrimine aliarum gentium pertractant, de genealogia earum, de moribus et vivendi instituto, de situ et temperie regionum quas inhabitant, item de finibus et dimensionibus earum, ut in sequentibus latius explicabitur.

14. de genealogia Mahometis.

Iam ad genealogiam improbi et impuri Mahometis veniatur, quem prophetam esse suum dicunt Saraceni, ex amplissima tribu Ismaëlis Abrahami filii deductum. Zenarus enim Ismaëlis pronepos ipsorum omnium pater dicitur. hic igitur filios duos suscepit, Mundarum et Rhabiam. Mundarus autem Cusarum genuit, Caisum item, Thymimen, Asandum et alios eiusdem nominis; qui sane Madianiticam solitudinem sortiti pastores agebant in tentoriis habitantes. interiores vero partes occupant, non ex eadem tribu, sed ex Iectanis, qui Homeritae dicun-

Ὀμηρεῖται, τουτέστιν Ἀμανῖται. ἀναδείκνυνται δὲ οὕτως. ἀπό-
 ρου ὄντος αὐτοῦ τοῦ Μουχούμετ καὶ ὀρφανοῦ, ἔδοξεν αὐτῷ μισθο-
 δοτήσεσθαι γυναικί τινι πλουσίᾳ καὶ συγγενεῖ αὐτοῦ, καλουμένην
 Χαδίγα, πρὸς τὸ καμηλεύειν καὶ πραγματεύεσθαι ἐν Αἰγύπτῳ
 5 μετὰ τῶν ἄλλοφύλων καὶ ἐν Παλαιστίνῃ. εἶτα κατὰ μικρὸν παρ-
 ρησιωσάμενος καὶ ὑπελθὼν τῇ γυναικὶ χήρα οὔσῃ λαμβάνει αὐτὴν
 εἰς γυναῖκα. καὶ δὴ ἐπιχωριάζων ἐν Παλαιστίνῃ, καὶ συνανα-
 στρεφόμενος Ἰουδαίοις τε καὶ Χριστιανοῖς, ἐθηρᾶτο λόγους καὶ
 γραφικὰς λύσεις τινάς. ἔχων δὲ τὸ πάθος τῆς ἐπιληψίας, ἐλυ-
 10 πείτο σφόδρα ἡ γυνὴ αὐτοῦ ὥς περιφανὴς καὶ πλουσία καὶ τῇ
 τοιούτῳ ἀνδρὶ συναφθεῖσα, οὐ μόνον ἀπόρῳ ἀλλὰ καὶ ἐπιληπτικῷ
 ἦν καὶ τροπωσάμενος φύσκειν ὅτι φοβεράν ὀπτασίαν ἀγγέλου θεωρᾷ
 Γαβριὴλ ὀνόματι, καὶ μὴ ὑποφέρων αὐτοῦ τὴν θεὸν ὀλιγωρῶ καὶ
 πίπτω, ἐπιστεύθῃ, συμψευδομαρτυροῦντος αὐτῷ Ἀρειανοῦ τινὸς
 15 μοναχοῦ ψευδωνύμου δι' αἰσχροκέρδειαν. καὶ οὕτως ἡ γυνὴ πλά-
 νηθεῖσα καὶ ἄλλαις γυναιξὶν ὁμοφύλοις κηρύξασα προφήτην αὐτὴν
 εἶναι, προῆλθε τὸ ψεῦδος τῆς ἀπάτης καὶ εἰς ἄνδρα φύλαρχον
 τοῦνομα Βουβάχαρ. ἡ οὖν γυνὴ θανοῦσα καὶ τοῦτον διάδοχον
 καὶ κληρονόμον καταλείψασα τῶν ἐαυτῆς, ἐγένετο περιφανὴς καὶ
 20 ἄγαν ἐπερούσιος, καὶ κατέσχευεν ἡ πονηρὰ πλάνη τε καὶ αἵρεσις
 αὐτοῦ τὰ μέρη τῆς Αἰθρίβου, καὶ ἐδίδουξεν οὕτως ὁ παράφρων
 καὶ πεφρακισμένος τοὺς αὐτῷ πειθομένους ὅτι ὁ φονεὶων ἐχθρὸν

7 συνανατρεφόμενος vulgo
 χον Meursius pro φίλαρχον

16 ὁμοφύλαις vulgo

17 φύλαρ-

tur, id est Amanitae. isto autem modo narratur. cum pauper et or-
 phanus esset Mahomet, mulieri cuidam diviti et consanguineae, cui no-
 men Chadiga, operam suam locavit ad camelos agendos negotiandumque
 cum alienigenis in Aegypto et Palaestina. deinde paulatim confidentior
 evadens, mulieris, quae vidua erat, gratiam captans, eam duxit uxo-
 rem. Palaestinam autem cum frequentaret ac cum Iudaeis et Christia-
 nis viveret, sermones aliquot et solutiones scripturae investigavit. cum
 autem comitiali morbo laboraret, hinc dolor ingens uxori, quod illustris
 et opulenta cum esset tali nupsisset viro, non solum egeno sed etiam
 epileptico; quam ut placaret, dicebat se angeli nomine Gabriëlis terri-
 bilem visionem videre, cuius spectaculum cum ferre non posset, defi-
 cere se ac humi decidere. huic vero fides habita est, falsum testimo-
 nium addente Ariano quodam monachi nomen ementiente, turpis lucri
 gratia. sic decepta muliere, contribulibusque suis prophetam ipsum
 esse depraedicante, hoc callidum mendacium ad phylarchum quendam
 nomine Bubacharum emanavit. cum porro mulier obiens heredem ipsum
 instituisset, conspicuus admodum et carus fuit, nefariusque error eius
 atque haeresis in partes Aethribi propagata est; docebatque amens hic
 impostor credulos quosque, si quis aut inimicum occideret aut ab eo

ἡ ὑπὸ ἐχθροῦ φονευόμενος εἰς τὸν παράδεισον εἰσέρχεται, καὶ ἄλλα
 ὅσα φλυαρεῖ. προσεύχονται δὲ καὶ εἰς τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἄστρον,
 ὃ καλοῦσι Κουβάρ, καὶ ἀναφωνοῦσιν ἐν τῇ προσευχῇ αὐτῶν οὕτως
 “ἀλλᾶ οὐὰ κουβάρ,” ὃ ἐστὶν ὁ θεὸς καὶ Ἀφροδίτη. τὸν γὰρ
 θεὸν ἀλλᾶ προσονομάζουσι, τὸ δὲ οὐὰ ἀντὶ τοῦ καὶ συνδέσμου 5
 τιθέασιν, καὶ τὸ κουβάρ καλοῦσι τὸ ἄστρον, καὶ λέγουσιν οὕτως
 “ἀλλᾶ οὐὰ κουβάρ.”

Κ ε φ ἄ λ α ι ο ν ι ε'.

περὶ τοῦ γένους τῶν Φατεμιτῶν.

Ἰστέον δτι ἡ Φατέμ θυγάτηρ ἦν τοῦ Μουχούμετ καὶ ἀπ' 10
 ἐκείνης γεννῶνται οἱ Φατεμίται. οὐκ εἰσὶ δὲ οὗτοι ἐκ τοῦ Φατέμη
 ἀπὸ τῆς Λιβύης χώρας, ἀλλὰ κατοικοῦσι πρὸς τὰ βορειότερα
 μέρη τοῦ Μέκε βαθύτερα τὰφου τοῦ Μουχούμετ. εἰσὶ δὲ ἔθνος
 P 69 Ἀραβικὸν πρὸς πολέμους καὶ μάχας ἀκριβῶς ἐξησκημένον· μετὰ
 γὰρ τοῦ τοιούτου γένους ἐπολέμησεν ὁ Μουχούμετ, καὶ πολλὰς 15
 πόλεις καὶ χώρας ἐπόρθησεν καὶ καθυπέταξεν. εἰσὶ γὰρ ἡνδρειω-
 μένοι καὶ πολεμισταί, δτι εἰ εὐρεθῶσι μέχρι μιᾶς χιλιάδος εἰς
 φροσάτον, τὸ τοιοῦτον φροσάτον ἀήττητον καὶ ἀκαταμάχητον γίνε-
 ται. οὐ καβαλλικεύουσι δὲ ἵππους ἀλλὰ καμήλους. ἐν δὲ τῷ
 καιρῷ τοῦ πολέμου οὐκ ἐνδύονται θώρακας οὔτε κλιβάνια ἀλλὰ 20
 περιβόλαια ῥοδωτά, καὶ ἔχουσι δόρατα μακρὰ καὶ ἀσπίδας ἀν-
 δρομήκεις καὶ τόξα ξύλινα παμμεγέθη, σχεδὸν μὴ δυνάμενα τεί-
 νεσθαι παρ' ὀλίγων ἀνδρῶν.

2 φλυαρεῖ vulgo
 add B

4 καὶ] ἡ BP: corr Meursius
 21 ὀντιδωτά Meursius

16 χώρας

occideretur, in paradysum ingressurum, et alias multas huiusmodi nugas. Veneris quoque sidus invocant, quod Cubar appellant, et inter orandum ita clamant “alla ova Cubar,” id est deus et Venus. deum enim alla vocant, ova vero pro coniunctione et ponunt; Cubar sidus denotat. et ita dicunt alla ova Cubar.

15. de genere Phatemitarum.

Sciendum est Phatem filiam fuisse Mahometis, et ab illa Phatemitas originem ducere, non autem a Phateme quae Libyae regio est, siquidem boreales partes Mecae ultra sepulcrum Mahometis ipsi incolunt. est autem gens Arabica conserendo praelio et bello admodum exercitata. nam horum ope bellum gessit Mahomet multasque urbes regionesque vastavit atque subegit: sunt enim robusti et bellatores, ita ut si vel mille in castris agant, huiusmodi castra inexpugnabilia et insuperabilia sint. non equis vehuntur, sed camelis; et belli tempore non loricas vel clibania induunt, sed amicula corrugata; habentque hastas oblongas, et scuta quae totum hominem obtegant, arcusque ligneos praegrandes, quos qui minoris staturae sunt vix tendere valeant.

Κεφάλαιον ις'.

ἐκ τοῦ κανόνος ὃν ἐθεμάτισεν Στέφανος ὁ μαθηματικὸς περὶ τῆς τῶν Σαρακηνῶν ἐξόδου, ἐν ποίῳ χρόνῳ τῆς τοῦ κόσμου συστάσεως ἐγένετο, καὶ τίς ἦν τότε ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων.

5 Ἐξῆλθον οἱ Σαρακηνοὶ μηνὶ Σεπτεμβρίῳ τρίτῃ, Ἰνδικτιῶνος δεκάτης, εἰς τὸ δωδέκατον ἔτος Ἡρακλείου. ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,σρλ'. τὸ δὲ θεμάτιν τῶν αὐτῶν Σαρακηνῶν ἐγένετο εἰς μῆνα Σεπτέμβριον τρίτην, ἡμέρα πέμπτη. εἰς τοὺς αὐτοὺς χρό-
10 νους πρῶτος ἀρχηγὸς τῶν Ἀράβων Μουάμεθ, ὃν οἱ Ἀραβες κα-
λοῦσι Μουχούμετ, ὁ καὶ προφήτης αὐτῶν χρηματίσας, ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀράβων ἔτη ἐννέα.

Κεφάλαιον ιζ'.

ἐκ τοῦ χρονικοῦ τοῦ μακαρίου Θεοφάνους.

Τούτῳ τῷ ἔτει, ἦγουν ,σρλθ', ἀπεβίω Μουάμεθ ὁ τῶν Σα-
15 ρακηνῶν ἀρχηγὸς καὶ ψευδοπροφήτης, προχειρισάμενος ἀντ' αὐ-
τοῦ Ἀβουβάχαρον τὸν καὶ Βουτάκτωρα, συγγενῇ αὐτοῦ. οἱ δὲ πεπλανημένοι Ἑβραῖοι ἐν ἀρχῇ τῆς παρουσίας αὐτοῦ ἐνόμισαν εἶναι τοῦτον τὸν παρ' αὐτοῖς προσδοκώμενον Χριστόν, ὥς καὶ τινες τῶν προυχόντων αὐτῶν προσελθεῖν αὐτῷ καὶ δέξασθαι τὴν αὐτοῦ
20 θρησκείαν καὶ καταλιπεῖν τὴν τοῦ Θεόπτου Μωσέως. θεωρή-
σαντες δὲ αὐτὸν ἀπὸ καμήλου ἐσθίοντα ἔγνωσαν ὅτι οὐκ ἔστιν ὃν ἐνόμισαν. ἐδίδασκον δὲ αὐτὸν ἀθέμιτα κατὰ τῶν Χριστιανῶν,

9 ὃν οἱ Ἀραβες καλοῦσι Μουχούμετ add B

16. *ex canone, quem vaticinando ex astris posuit Stephanus Mathematicus de Saracenorum expeditione, et quo anno ab orbe condito fuerit, et quo Romanorum imperatore.*

Egressi sunt Saraceni die tertia mensis Septembris indictionis decimae, anno Heraclii duodecimo, mundi 6130. vaticinatio autem ex astris haec de ipsis Saracenis facta fuit die tertia mensis Septembris, feria quinta. hoc ipso tempore primus Arabum princeps fuit Muameth, quem ipsi Muchumet appellant, qui et propheta eorum existit. imperium Arabum tenuit annis novem.

17. *ex chronico beati Theophanis.*

Hoc ipso anno, id est 6139, vita functus est Mahomet Saracenorum princeps et pseudopropheta, postquam in sui locum Abubacharum, qui etiam Butactor nuncupatur, cognatum suum constituisset. Hebraei autem errore ducti initio adventus eius, eum quem ipsi expectabant, Christum esse arbitrabantur, ita ut etiam quidam ex optimatibus eorum ad eius partes accederent cultumque eius amplecterentur, relicta Moysis qui deum viderat, religione. cum autem vidissent eum e camelo comedentem, cognoverant non esse eum quem putaverant. docebant autem ipsum nefaria contra Christianos, et cum eo conversabantur. hi sunt

καὶ διῆγον σὺν αὐτῷ. οὗτοί εἰσιν οἱ διδάσκοντες αὐτὸν παραδέ-
 χεσθαι μέρη τινὰ τοῦ νόμου, τὴν τε περιτομὴν καὶ ἄλλα τινά,
 ἅπερ παραφυλάττονται οἱ Σαρακηνοί. πρῶτος οὖν Ἀβουβάχαρ
 ἠκολούθησεν αὐτὸν καὶ προφήτην ἐκήρυξεν, διὸ καὶ διάδοχον αὐ-
 P 70 τὸν κατέλειπεν. ἐκράτησεν δὲ ἡ αἵρεσις αὐτοῦ τὰ μέρη τῆς Αἰ-5
 θρίβου, πρῶτην μὲν ἐν κρυπτῷ ἔτη δέκα, τὸ δὲ ἔσχατον διὰ πο-
 λέμου ὁμοίως ἔτη δέκα, καὶ φανερώς ἔτη ἐννέα. ἐδίδαξε δὲ τοὺς
 ἑαυτοῦ ὑπηκόους ὅτι ὁ ἀποκτείνας ἐχθρὸν ἢ ὑπὸ ἐχθροῦ ἀποκτεινό-
 μενος ἀκωλύτως εἰς τὸν παράδεισον εἰσέρχεται. τὸν δὲ παράδεισον
 σαρκικῆς βρώσεως καὶ πόσεως καὶ μίξεως γυναικῶν ἔλεγεν, ποτα- 10
 μὸν δὲ οἴνου καὶ μέλιτος καὶ γάλακτος καταρρεῖν, καὶ γυναικῶν
 τὴν ὄρασιν ἀσύγκριτον, οὐ τῶν παρόντων ἀλλ' ἄλλων. καὶ τὴν
 μῆξιν πολυχρόνιον ἔφασκεν καὶ διαρκῇ τὴν ἡδονήν, καὶ ἄλλα τινὰ
 ἀσωτίας καὶ μωρίας ἔμπλεα. συμπαθεῖν τε ἀλλήλοις καὶ βοηθεῖν
 ἀδικουμένοις. 15

Κ ε φ α λ α ι ο ν ι η'.

δεύτερος ἀρχηγὸς τῶν Ἀράβων Ἀβουβάχαρ ἔτη γ'.

Οὗτος ὁ Ἀβουβάχαρ πρῶτος λαμβάνει τὴν πόλιν Γάζαν καὶ
 πᾶσαν αὐτῆς τὴν περίχωρον. τελευτᾷ δὲ ὁ αὐτὸς Ἀβουβάχαρ
 ἀμηνεύσας ἔτη τρία, καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχὴν Οὔμαρ, καὶ 20
 κρατεῖ τῶν Ἀράβων ἔτη δώδεκα.

13 διαρκῇ τῇ Theophanes, διακριτικῇ BPM cum Banduriana
 17 ἔτη γ' om M

qui illi auctores fuerunt, ut partes quasdam legis acciperet, circumci-
 sionem et alia quaedam, quae observant Saraceni. primus igitur Abu-
 bachar secutus ipsum est et prophetam praedicavit, quamobrem ipsum
 sibi successorem reliquit. secta porro eius partes Aethribi occupavit,
 primo quidem occulte serpens annis decem, postremo cum belli tumultu
 annis pariter decem, ac demum publice annis novem. subditos vero
 suos edocuit, eum, qui vel hostem occidisset vel ab hoste occisus esset,
 nullo obice in paradisum introire. paradisum autem dicebat locum esse
 carnalis cibi et potus atque mulierum coitus; fluvium autem vini mellis
 et lactis ibi manare, mulierumque speciem incomparabilem, non quales
 nunc sunt, sed aliarum; diuturnum coitum dicebat et voluptatem singu-
 larem, itemque alia nonnulla luxuriae et amentiae plenissima. condo-
 lere item mutuo iussit, et iniuria affectis opem ferre.

18. secundus Arabum princeps Abubachar annis tribus.

Hic Abubachar primus cepit urbem Gazam, universamque adiacen-
 tem regionem. diem autem obiit idem Abubachar, cum imperasset annis
 tribus; et hunc excepit Umar, qui Arabum principatum obtinuit annis
 duodecim.

Κεφάλαιον ιθ'.

τρίτος ἀρχηγὸς Ἀράβων Οὔμαρ.

Ὁ αὐτὸς οὖν Οὔμαρ ἀπιστράτευσε κατὰ τῆς Παλαιστίνης, καὶ παρακυθίσας ἐν αὐτῇ ἐπολιόρκησε τὴν Ἱερουσαλήμ διετῇ χρό-
5 νον, καὶ παρέλαβεν αὐτὴν δόλῳ. Σωφρόνιος γὰρ ὁ Ἱεροσολύμων
ἐπίσκοπος θείῳ κινούμενος ζήλῳ καὶ ἀγχινοία διαπρέπων λόγον
ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς πάσης Παλαιστίνης
ἀσφαλέστατον, ὥστε ἀκαθαιρέτους μεῖναι τὰς ἐκκλησίας καὶ
ἀπορρήτους. τοῦτον ἰδὼν ὁ Σωφρόνιος ἔφη “ἐπ' ἀληθείας
10 τοῦτό ἐστι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ
προφήτου, ἔστις ἐν τόπῳ ἁγίῳ.” οὗτος τὸν ναὸν ἐζήτησε τῶν
Ἰουδαίων, ὃν ὠκοδόμησε Σολομών, πρὸς τὸ ποιῆσαι αὐτὸν
προσκυνητήριον τῆς αὐτοῦ βλασφημίας. καὶ ἔστιν ἕως τῆς σή-
μερον.

15

Κεφάλαιον κ'.

τέταρτος ἀρχηγὸς Ἀράβων Οὐθμάν.

Οὗτος λαμβάνει τὴν Ἀφρικὴν πολέμῳ, καὶ στοιχήσας φό-
ρους μετὰ τῶν Ἀφρων ὑπέστρεψεν. τούτου στρατηγὸς χρηματίζει
Μαβίας ὁ παραλύσας τὸν κολοσσὸν Ῥόδου καὶ πορρήσας Κύπρον
20 τὴν νῆσον καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς. οὗτος παραλαμβάνει καὶ P 71
νῆσον τὴν Ἀραδον, καὶ τὴν πόλιν αὐτῆς ἐνέπρησεν, καὶ τὴν νῆσον
ὑόικητον κατέστησεν ἕως τοῦ νῦν. οὗτος τὴν νῆσον Ῥόδον κατα-
λαβὼν καθεῖλε τὸν αὐτῆς κολοσσὸν μετὰ χίλια τξ' ἔτη τῆς αὐτοῦ

23 ἐαντῆς vulgo

19. *tertius Arabum princeps Umar.*

Ipse igitur Umar expeditionem fecit in Palaestinam, ibique consi-
dens Hierosolymam biennio obsedit doloque cepit. Sophronius vero
Hierosolymorum episcopus divino permotus zelo et perspicacitate prae-
stans fidem ab illo accepit eamque certissimam de conservandis totius
Palaestinae ecclesiis, ita ut nec diruerentur nec vastarentur. hunc cum
videret Sophronius dixit “haec profecto est abominatio desolationis,
stans in loco sancto, praedicta a Daniele propheta.” hic templum Iu-
daeorum quaesivit a Salomone exstructum, ut blasphemiae suae ado-
randae locum efficeret, qui hodieque superest.

20. *quartus Arabum princeps Uthman.*

Hic bello Africam expugnavit, et pactione tributum cum Afris inita
reversus est. eius militiae praefectus Mavias dictus colossum Rhodium
destruxit, Cypro insula cum universis eius urbibus devastata. hic in-
super Aradum insulam cepit, eiusque urbem incendit, et insulam in ho-
diernum usque diem habitatoribus desertam reddidit. hic insula Rhodo
capta colossus eius sustulit, post mille trecentos sexaginta annos quam

ιδρύσεως, ὃν Ἰουδαῖός τις ἔμπορος ὠνησάμενος Ἐδεσηνὸς ἐννακο-
σίας καμήλους ἐφόρτωσεν αὐτοῦ τὸν χαλκόν. οὗτος ὁ Μαβίας
ἐπεστράτευσε καὶ κατὰ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἐλυμήνατο τήν
τε Ἐφεσον καὶ Ἀλικαρνασσὸν καὶ Σμύρναν καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις
Ἰωνίας· ὃς καὶ γέγονεν τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς πέμπτος μετὰ τὴν 5
Οὐθμὰν τελευτὴν ἔτη εἴκοσι τέσσαρα.

Κ ε φ α λ α ι ο ν κα'.

ἐκ τοῦ χρονικοῦ Θεοφάνους· ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου 5904.

Ἰστέον ὅτι πρὸς τῇ τελευτῇ Μαβίου τῶν Ἀράβων πέμπτου
ἀρχηγοῦ εἰσῆλθον οἱ Μαρδαῖται εἰς τὸν Λίβανον, καὶ ἐκράτησαν 10
ἀπὸ τοῦ Μαύρου ὄρους ἕως τῆς ἁγίας πόλεως, καὶ ἐχειρώσαντο
τὰς τοῦ Λιβάνου περιωπίας· καὶ πολλοὶ δοῦλοι καὶ αὐτόχθονες
πρὸς αὐτοὺς κατέφυγον, ὥστε δι' ὀλίγου χρόνου εἰς πολλὰς χιλιά-
δας γενέσθαι. καὶ τοῦτο μαθὼν Μαβίας καὶ οἱ σύμβουλοι αὐ-
τοῦ ἐφοβήθησαν σφόδρα. καὶ ἀποστέλλει πρέσβεις πρὸς τὸν αὐ- 15
τοκράτορα Κωνσταντῖνον ζητῶν εἰρήνην. ἐπὶ ταύτῃ τῇ προφάσει
πέμπεται παρὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ ὁρθοδόξου [υἱοῦ],
τοῦ Πωγωνάτου, Ἰωάννης ὁ ἐπίκλην Πιτζηκαύδης. τούτου δὲ
καταλαβόντος ἐν Συρίᾳ, Μαβίας ἐδέξατο αὐτὸν μετὰ μεγάλης
τιμῆς, καὶ συνεφωνήθη πρὸς ἀμφοτέρους ἔγγραφον γενέσθαι εἰ- 20
ρήνης μεθ' ὅρκου λόγον ἐπὶ συμφώνου ἑτησίου πάκτου, παρέχε-
σθαι τῷ τῶν Ῥωμαίων βασιλεῖ παρὰ τῶν Ἀγαρηνῶν χρυσίου

6 δύο M
κάδης M

18 τοῦ om M, ex viō facit Menraius

πιτζη-

erectus fuerat; quem Iudaeus quidam mercator Edessenus cum emisset, nongentos camelos aere ipsius oneravit. hic quoque Mavias contra Cpolim castra posuit, ac Ephesum Halicarnassum Smyrnam et reliquas Ioniae urbes devastavit. Arabum item quintus princeps fuit post Uthmanis obitum, imperavitque annis viginti quattuor.

21. ex chronico Theophanis: anno ab orbe condito 6171.

Sciendum est paulo ante obitum Maviae, quinti Arabum principis, Mardaītas in Libanum ingressos et a Nigro monte usque ad sanctam urbem occupasse, omnesque Libani speculas cepisse, multosque servos et indigenas ad illos confugisse, ita ut exiguo tempore ad multa milia aucti sint. re comperta Mavias eiusque consiliarii timore magno perculsi sunt, misitque ipse legatos ad imperatorem Constantinum pacis expetendae gratia. qua de causa ab imperatore Constantino Pogonato, orthodoxo filio, mittitur Ioannes cognomento Pitzecaudes. is cum in Syriam advenisset, perhonorifice a Mavia exceptus est, et de pace inter utrosque convenit, per scriptam pactionem iureiurando confirmatam, Agarenos ex pacto imperatori quotannis daturos esse auri libras ter

χιλιάδας τρεῖς καὶ ἄνδρας αἰχμαλώτους ὡ καὶ ἵππους εὐγε-
 νεῖς ν'. ἐπὶ τούτου διηρέθη ἡ τῶν Ἀράβων ἀρχὴ εἰς μέρη
 δύο, καὶ εἰς μὲν τὴν Αἰθρίβον ἐκράτησε τὴν ἀρχὴν ὁ Ἀλῆ,
 τὴν δὲ Αἴγυπτον καὶ Παλαιστίνην καὶ Δαμασκὸν ἐκράτει ὁ
 5 Μαβίας. καὶ οἱ μὲν τὴν Αἰθρίβον οἰκοῦντες μετὰ τῶν νιῶν
 τοῦ Ἀλῆ ἐστράτευσαν κατὰ τοῦ Μαβίου, ὁ δὲ Μαβίας ἀν-
 θωπλίσατο κατ' αὐτῶν καὶ συνῆψεν πόλεμον παρὰ τὸν ποτα-
 μὸν Εὐφράτην, καὶ ἡττήθη τὸ μέρος Ἀλῆ, καὶ παρέλαβεν ὁ
 Μαβίας τὴν Αἰθρίβον καὶ πᾶσαν τὴν γῆν Συρίας. ἐκράτησε
 10 δὲ ἡ αὐτοῦ γενεὰ ἕτη ο'.

Καὶ μετ' αὐτὸν ἐξῆλθον οἱ λεγόμενοι Μαυροφόροι ἀπὸ
 Περσίδος, οἱ κρατοῦντες ἕως τῆς σήμερον, καὶ ἐπολέμησαν
 τὴν γενεὰν τοῦ Μαβίου καὶ ἠφάνισαν αὐτήν, ἔσφαξαν δὲ
 καὶ Μαρουάμ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. ὑπελείφθησαν δὲ ὀλίγοι
 15 τοῦ Μαβίου, καὶ ἐδιώχθησαν παρὰ τῶν Μαυροφόρων ἕως
 τῆς Ἀφρικῆς μετὰ καὶ ἐνὸς ἐκγόνου τοῦ Μαβίου. ὁ δὲ αὐ- P 72
 τὸς ἐκγονος τοῦ Μαβίου μετ' ὀλίγων τινῶν διεπέρασεν εἰς
 τὴν Ἰσπανίαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἰουστινιανοῦ τοῦ ῥινοτμήτου,
 οὐχὶ δὲ τοῦ Πωγωνάτου. τοῦτο δὲ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἱστο-
 20 ρικοῖς οὐ γέγραπται· ἀφ' οὗ γὰρ παρελήφθη ἡ μεγάλη
 Ῥώμη παρὰ τῶν Γότθων, ἤρξατο ἀκρωτηριάζεσθαι τὰ Ῥω-
 μαϊκὰ πράγματα, καὶ οὐδεὶς τῶν ἱστορικῶν τῶν τῆς Ἰσπανίας
 μερῶν ἐποιήσατο μνεῖαν οὔτε τῆς γενεᾶς τοῦ Μαβίου. ἔχει

2 τούτῳ vulgo

mille, captivos octingentos et equos generosos quinquaginta. tum
 divisus fuit Arabum principatus duas in partes sic: Aethribum qui-
 dem Ale, Aegyptum vero Palaestinam et Damascum Mavias sub di-
 cione habuit. Aethribi autem incolae cum filiis Ale contra Maviam
 bellum moverunt. Mavias instructo adversum exercitu praelium con-
 servit ad fluvium Euphratem, victaque pars Ale fuit, Aethribumque
 Mavias cum tota Syria cepit. eius porro posteritas annos septua-
 ginta imperavit.

Postmodum vero ex Perside egressi sunt Maurophori, ut vo-
 cant, qui etiam hodie imperant, bellumque Maviae posteritati in-
 tulerunt, ipsamque deleverunt, caeso Maruam ipsorum capite. pauci
 autem ex gente Maviae residui fuerunt, quos una cum unico Ma-
 viae nepote in Africam usque insecuti sunt Maurophori. ille porro
 nepos Maviae cum paucis asseclis in Hispaniam traiecit tempo-
 ribus Iustiniani Rhinotmeti, non vero Pogonati. id vero ab histo-
 ricis nostris scripto consignatum non est. ex quo enim a Gotthis
 capta magna Roma fuit, Romanorum res labefactari et minui coepe-
 runt; nec quispiam historicorum Hispaniae mentionem fecit, neque

δὲ τοῦ μακαρίου Θεοφάνους ἡ ἱστορία οὕτως. ἀπεβίω οὖν ὁ Μαβίας ὁ τῶν Σαρακηνῶν ἀρχηγός, γεγονώς στρατηγός ἔτη κς', ἀμηρεύσας δὲ ἔτη κδ'. καὶ ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀράβων Ἰζίδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ε'. τούτου τελευτήσαντος ἐταράχθησαν οἱ Ἀραβες τῆς Αἰθρίβου, καὶ διεγερθέντες κα- 5 τέστησαν ἑαυτοῖς ἀρχηγὸν Ἀβδελὰν τὸν υἱὸν Ζουβέρ. τοῦτο ἀκούσαντες οἱ τὴν Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην καὶ Δαμασκὸν κατοικοῦντες Ἀγαρηνοὶ ἔρχονται πρὸς Οὐσὰν ἀμηρεῶν Παλαιστίνης, καὶ κροβάλλονται Μαρουάμ, καὶ ἰστώσιν αὐτὸν ἀρχηγόν, καὶ κρατεῖ τῆς ἀρχῆς μῆνας θ'. τούτου δὲ τελευτήσαν- 10 τος Ἀβιμέλεχ ὁ υἱὸς αὐτοῦ διαδέχεται τὴν ἀρχήν, καὶ κρατεῖ ἔτη κβ' καὶ μῆνας ε', καὶ χειροῦται τοὺς τυράννους, καὶ ἀποκτείνει τὸν Ἀβδελὰν υἱὸν Ζουβέρ καὶ διάδοχον. ἐν τούτοις τελευτᾷ Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς ὁ υἱὸς τοῦ Πωγωνά- του, κρατήσας τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν ἔτη ιζ', καὶ ἐβασίλευσεν 15 ἀντ' αὐτοῦ Ἰουστινιανὸς ὁ υἱὸς αὐτοῦ.

Ἰστέον ὅτι ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγός Μαβίας, πέμπτος ἀπὸ τοῦ Μουάμεθ ἐκράτησε τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀράβων, οὐκ ἐκ τοῦ γένους ἦν τοῦ Μουάμεθ, ἀλλ' ἐξ ἑτέρας φυλῆς. καὶ πρῶτον μὲν ἐχειροτονήθη στρατηγός καὶ ναύαρχος παρὰ Οὐθμὰν 20 ἀρχηγοῦ τῶν Ἀράβων, καὶ ἀπεστάλη κατὰ τῆς Ῥωμαίων πολιτείας μετὰ χειρὸς ἰσχυρᾶς καὶ καταφράκτων νηῶν ας', καὶ

3 ἀρχῆς τῶν add B

17 Μαβίας ὅς πέμπτος? 18. ἐκρά-
τησε — Μουάμεθ add B

22 νηῶν add B

Maviae posteros memoravit. beati autem Theophanis historia sic habet. extinctus itaque est Mavias Saracenorum princeps, postquam exercitum duxerat annis viginti sex et ameras fuerat annis viginti quattuor. Arabumque imperium tenuit filius eius Izid annos 6. quo mortuo tumultuati sunt Arabes Aethribi, atque insurgentes ducem sibi constituerunt Abdelam filium Zuber. quibus auditis ii qui Phoenicem Palaestinam et Damascum incolunt Agareni, veniunt ad Usam Palaestinae ameram ac Maruam promovent in exercitusque ducem cooptant, qui imperium tenuit mensibus novem. illo autem defuncto Abimelech filius eius imperium excipit, et obtinet annis viginti duobus, mensibus sex. hic tyrannos capit, et occidit Abdelam Zuberis filium et successorem. inter haec moritur Constantinus imperator,* filius Pogonati, postquam Romanorum imperium tenuerat annis decem et septem; cui Iustinianus filius successit.

Sciendum autem Maviam Arabum principem, qui a Mahomete quintus imperium tenuit, non ex genere Mahometis fuisse sed ex alia tribu. et primo quidem dux exercitus et classis praefectus constitutus ab Uthmano Arabum principe missus fuerat contra Romanos

εἰσῆλθεν ἕως τῆς Ῥόδου, καὶ κεῖθεν ἐξοπλισάμενος ἀνῆλθεν ἕως
 Κωνσταντινούπολιν, καὶ διατρίψας χρόνον ἱκανόν, ἤτοι ἔτη ζ',
 λεηλατήσας τε τὰ ἔξω τοῦ Βυζαντίου ὑπέστρεψεν ἄπρακτος.
 ἐλθὼν δὲ ἐν τῇ Ῥόδῳ καθεῖλε τὸν κολοσσὸν τὸν ἐν αὐτῇ
 5 ἰστιάμενον. ἄγαλμα δὲ ἦν τοῦ ἡλίου χαλκοῦν κεχρυσωμένον
 ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν, ἔχον ὕψος πήχεις π' καὶ πλάτος ἀνα-
 λόγως τοῦ ὕψους, καθὼς μαρτυρεῖ τὸ ἐπίγραμμα τὸ πρὸς
 τὴν βάσιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ γεγραμμένον, ἔχον οὕτως·

τὸν ἐν Ῥόδῳ κολοσσὸν ὀκτάκις δέκα

10 Λάχης ἐποίει πηχέων ὁ Λίνδιος.

ἔλαβε δὲ τὸν χαλκὸν αὐτοῦ καὶ διεπέρασεν ἐν τῇ Συρίᾳ, καὶ
 ἔστησεν αὐτὸν εἰς ἀγορὰν παντὶ τῷ βουλομένῳ· ὠνήσατο δὲ
 αὐτὸν Ἑβραῖος ὁ * Ἑμεσηνός, ἐπιφορτώσας αὐτὸν ἀπὸ θαλάσσης
 καμήλους ἐννακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα. τελευτήσαντος οὖν τοῦ
 15 Οὐθμὰν διεδέξατο τὴν τῶν Ἀράβων ἀρχὴν ὁ Μαβίας, ἐκρά-
 τησε δὲ τῆς ἀγίας πόλεως καὶ τῶν τῆς Παλαιστίνης μερῶν,
 τὴν τε Δαμασκὸν καὶ Ἀντιόχειαν καὶ πᾶσας τὰς τῆς Αἰγύ- P 73
 πτου πόλεις. ὁ δὲ Ἀλήμ, ὃς ἦν γαμβρὸς τοῦ Μουάμεθ ἐπὶ
 θυγατρὶ τῇ καλουμένῃ Φατιμέ, ἐκράτησε τῆς Αἰθιοπίου καὶ
 20 πάσης τῆς τραχείας Ἀραβίας. ἐν ταύταις οὖν ταῖς ἡμέραις
 διηγέρθησαν πρὸς πόλεμον κατ' ἀλλήλων ὁ τε Ἀλήμ καὶ ὁ
 Μαβίας, ἐρίζοντες περὶ τῆς ἀρχῆς, τίς αὐτῶν κυριεύσει πᾶ-

8 ἔχον οὕτως add B

cum praevalida manu et cataphractis navibus mille ducentis; et pe-
 netravit usque Rhodum, indeque cum copiarum apparatu Cpolim usque
 progressus est, ubi multo tempore, septem videlicet annis, moratus,
 omni circa Cpolim agro devastato, re infecta reversus est. Rhodum
 autem cum venisset, colossum illic stantem sustulit. erat vero sta-
 tua solis aenea, deaurata a capite usque ad pedes, altitudine cubito-
 rum 80 et latitudine congruenti, ut testificatur epigramma ad basim
 pedum eius descriptum, quod sic habet:

Rhodo colossum bis quater cubitis decem
 superbientem Lindius fecit Laches.

aes autem, ex quo confectus erat, abstulit transportavitque in Sy-
 riam et cuilibet venale proposuit. emit vero illud Hebraeus quidam
 Emesenus, qui a mari advehendum imposuit camelis nongentis et
 octoginta. mortuo igitur Uthmane Arabum principatum suscepit Ma-
 vias, ac sub imperio suo habuit sanctam urbem, Palaestinae partes,
 Damascum, Antiochiam et omnes Aegypti urbes. Alim vero qui Ma-
 hometis filiam Phatimen uxorem duxerat, tenuit Aethribum et Ara-
 biam Petraeam universam. his itaque diebus de Syriae imperio mu-
 tuo disceptantes Alim et Mavias in apertum bellum proruperunt,

σης Συρίας. συνήχθησαν δὲ παρὰ τὸν Εὐφράτην ποταμόν, καὶ συνάπτουσι πόλεμον ἰσχυρὸν μετ' ἀλλήλων. τοῦ δὲ πολέμου κρατοῦντος καὶ πολλῶν ἐξ ἀμφοτέρων πιπτόντων, ἔκραξαν τὰ πλήθη τῶν Ἀγαρηνῶν [ἀμφοτέρων] τῶν δύο μερῶν "τίνι τρόπῳ σφάζομεν καὶ σφαζόμεθα καὶ ἀφανίζεται τὸ γένος ἡμῶν ἐκ τῆς τῶν ἀνθρώπων βιοτῆς; ἀλλὰ χωρισθήτωσαν δύο γέροντες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, καὶ ὃν ἂν προκρίνωσιν ἔχέτω τὴν ἀρχήν." ὁ δὲ Ἀλήμ καὶ ὁ Μαβίας ἠρέσκησαν ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτῶν, καὶ ἐκβάλλοντες ἐκ τῶν χειρῶν τοὺς ἑαυτῶν δακτυλίους δεδώκασιν τοῖς δυσὶ γέρονσιν, ὅπερ ἐστὶ 10 σημεῖον τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ παρέσχον τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν εἰς τὴν θέλησιν τῶν δύο γερόντων, τὸ πρᾶγμα ἔνορκον ποιησάμενοι, καὶ τοῦτο στοιχήσαντες ἵνα ὃν ἂν προκρίνωσιν οἱ γέροντες, ἐκεῖνος ἔσται κύριος καὶ ἀρχηγὸς πάντων τῶν Σαρακηνῶν. καὶ εἰσελθόντων τῶν δύο γερόντων ἀνα 15 μέσον τῆς παρεμβολῆς τοῦ πολέμου τῶν δύο μερῶν, καὶ σταθέντων ἐν τῷ μεταίχμῳ τοῦ στρατοπέδου ἀντιπροσώπου, τοῦ μὲν Ἀλήμ ὁ γέρον ὑπῆρχε κατὰ τὸ τῶν Σαρακηνῶν ἔθνος εὐλαβῆς, οἷους ἐκεῖνοι λέγουσι καδῆς, τουτέστι πιστοὺς καὶ ἡγιασμένους, ὁ δὲ τοῦ Μαβίου γέρον ἐν σχήματι μόνῳ ἦν 20 εὐλαβῆς, τὰ δ' ἄλλα δολερὸς καὶ αὐθάδης καὶ πονηρία πάντας ὑπερβάλλων ἀνθρώπους. εἶπε δὲ ὁ τοῦ Μαβίου γέρον πρὸς τὸν γέροντα τοῦ Ἀλήμ ὅτι σὺ πρῶτος εἶπες ὅπερ βούλη

4 ἀμφοτέρων om M   8 ἠρέσθησαν?   22 Μαβίου γέρον
πρὸς τὸν γέροντα τοῦ om ed

atroxque praelium ad Euphratem conseruerunt. durante conflictu, ac multis hinc inde cadentibus, ex utraque Agarenorum parte conclamatum est "quare mutuam in caedem ruimus, genusque nostrum ex hominibus tollitur? verum duo senes deligantur ex utraque parte, et is principatum obtineat quem ipsi alteri praetulerint." placuit consilium Alim et Maviae, detractosque de manibus annulos duobus senibus dederunt (quod quidem apud Agarenos principatus signum est), potestatemque suam senum duorum voluntati commiserunt, sacramento prius edito se, quemcunque senes deligerent, pro domino ac principe omnium Saracenorum habituros. senibusque ambobus in medium castrorum progressis et in spatio inter duas acies interposito consistentibus, qui a partibus Alim stabat senex, vir pius a Saracenis habebatur ex illorum numero, quos ipsi cades appellant, hoc est fideles et sanctos. Maviae autem senex habitu tantum pietatem praeferebat, cetera dolosus contumaxque malitiaque mortalibus omnibus superior. qui Alemi senem ita compellavit: "tu" inquit "prior

ὥστε φρόνιμος καὶ εὐλαβὴς καὶ μακρὰ τοῖς ἔμοῖς χρόνοις
 ὑπερβαλλόμενος, καὶ ἀπεκρίθη ὁ γέρων τοῦ Ἀλήμ τοῦτο,
 ὅτι ἐξέβαλον τὸν Ἀλήμ ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὡς ἐξήγαγον τὸν δακτύ-
 λιον αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ εἰσήγαγον εἰς τὸν ἐμὸν
 5 δάκτυλον. ἐκβάλλω καὶ τὸν δακτύλιον τοῦ Ἀλήμ ἐκ τοῦ δα-
 κτύλου μου, συνεκβαλὼν αὐτὸν καὶ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ. καὶ
 ἀνταπεκρίθη ὁ τοῦ Μαβίου γέρων ὡς ὅτι εἰσήγαγον τὸν Μα-
 βίαν εἰς τὴν ἀρχήν, ὥσπερ εἰσήγαγον τὸν δακτύλιον αὐτοῦ
 εἰς τὸν δάκτυλόν μου. εἰσαγάγω καὶ τὸν δακτύλιον τοῦ Μα-
 10 βίου εἰς τὸν δάκτυλον αὐτοῦ. καὶ τότε διεχωρίσθησαν ἀπ'
 ἀλλήλων. παραλαμβάνει οὖν ὁ Μαβίας τὴν ἐξουσίαν Συρίας,
 ἐπειδὴ ὁμωμόκεσαν ἀλλήλοις οἱ ἀμνηραῖοι πάντες ὡς ὁ τι ἂν
 εἴπωσιν οἱ γέροντες, ἵνα ἐπώμεθα εἰς τοὺς λόγους αὐτῶν. ὁ
 γοῦν Ἀλήμ παραλαβὼν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὰ μέρη
 15 Αἰθρίβου μετὰ πάσης τῆς συγγενείας αὐτοῦ, καὶ κεῖσε τελευτᾷ
 τὸν βίον. μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλήμ, λῆρον ἡγησάμενοι
 οἱ τούτου υἱοὶ τὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν βουλήν, ἐπανεστήσαν
 κατὰ τοῦ Μαβίου καὶ συνῆψαν πόλεμον ἰσχυρὸν μετὰ τοῦ Μα-
 βίου, καὶ ἡττηθέντες ἔφυγον ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ P 74
 20 ἀποστείλας Μαβίας ἀπέκτεινεν ἅπαντας. καὶ ἔκτοτε ἦλθε
 πᾶσα ἡ ἀρχὴ τῶν Ἀράβων εἰς τὸν Μαβίαν. ἰστέον δὲ ὅτι οὗτος
 ὁ Μαβίας ἕκγονος ἦν τοῦ Σοφιάμ ἕκγονος δὲ τοῦ Μαβίου
 ὑπῆρχεν ὁ Μάσαλμας ὁ κατὰ Κωνσταντινούπολιν ἐκστρατεύ-
 σας, οὗ τινός καὶ δι' αἰτήσεως ἐκείσθη τὸ τῶν Σαρακηνῶν

1 ὡς ἔστι M, ὡσεὶ τε Meursius

21 πάση vulgo

sententiam dicito, utpote prudens, plus ac me multis annis provector." respondit senex Alemi "ut Alim principatu deieci, cum annulum manu eius extractum digito meo circumdedi, ita eiicio Alemi annulum e digito meo, atque una ipsum e principatu." cui reponit senex Maviae "ut Maviam in principatum introduxi, cum annulum eius digito meo inserui, ita annulum Maviae in digitum eius induco." et tunc ab invicem discesserunt. assumit igitur Mavias Syriae principatum, quod amiraei omnes iurassent senum se dictis obsecuturos esse. Alim igitur cum suis et tota cognatione in Aethribi partes abscessit, ibique diem obiit supremum. post mortem Alim filii eius consilium patris pro nugis et deliramentis habentes, bellum moverunt contra Maviam, atrocique conserto praelio superati in fugam se dederunt; misitque Mavias qui eos interneeione delerent. exinde vero totum Arabum imperium Maviae cessit. sciendum autem est hunc Maviam nepotem fuisse Sophiami, Maviae nepotem fuisse Masalman, qui adversus Cpolim exercitum duxit, cuiusque rogatu Saracenorum sacellum in praetorio imperatoris

μαγίσδιον ἐν τῷ βασιλικῷ πραιτωρίῳ. οὐκ ἦν δὲ οὗτος ἀρχηγὸς τῶν Ἀράβων, ἀλλὰ Σουλεμὰν ὑπῆρχεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν Σαρακηνῶν, ὁ δὲ Μάσαλμας ἐν τάξει στρατηγοῦ ἐχρημάτιζεν. ἦλθε δὲ Σουλεμὰν μετὰ τοῦ στόλου αὐτοῦ κατὰ Κωνσταντινούπολιν, ὁ δὲ Μάσαλμας διὰ Ξηραῖς, καὶ διεπέρασεν ἐν 5 Λαμψάκῳ ἐπὶ τὰ μέρη τῆς Θράκης, ἄγων μεθ' ἑαυτοῦ στρατιώτας χιλιάδας π'. καὶ διὰ τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας ὃ τε στόλος Σουλεμὰν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Ἀράβων καὶ ὁ πεζὸς στρατὸς τοῦ Μασάλμα ὑπέστρεψαν ἅπαντες μετ' αἰσχύνης, ἥττηθέντες καὶ καταπολεμηθέντες παρὰ τε τοῦ στόλου καὶ τῶν 10 στρατιωτῶν τῶν βασιλέως. καὶ εἰρήνευσεν ἡ καθ' ἡμᾶς πολιτεία ἐπὶ μήκιστον χρόνον, στρατηγούσης καὶ περιεπούσης τῆς δεσποίνης ἡμῶν καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας τῆς Θεοτόκου τήνδε τὴν πόλιν. ἥς καὶ τὴν ἄχραντον καὶ ἁγίαν εἰκόνα καὶ αὐτὸς ὁ Σουλεμὰν ᾗδέσθη καὶ ἐνετράπη καὶ τοῦ ἵππου κατέ- 15 πεσεν.

Κεφάλαιον κβ.

ἐκ τοῦ χρονογράφου τοῦ μακαρίου Θεοφάνους περὶ τῶν αὐτῶν καὶ περὶ Μαβίου καὶ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ, ὅπως διεπέρασεν ἐν Ἰσπανίᾳ.
Ῥωμαίων βασιλεὺς Ἰουσιῖνος ὁ ῥινόμητος.

Αὕτη ἐστὶν ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα 20 ἐξεβλήθη ὑπὸ Λεοντίου, καὶ πάλιν ἀντεισῆλθεν ἐκβαλὼν τὸν Λεόντιον καὶ Ἀψίμαρον, καὶ ἀμφοτέρους αὐτοὺς ἐν τῇ ἱπ-

9 ὑπέστρεψε μετ' Μ

structum est. hic vero non erat princeps Arabum, sed Suleeman; Masalmas vero ducis exercitus partes obtinebat. Suleeman autem classem contra Cpolim duxit: Masalmas terrestri itinere venit et Lamp-saco in partes Thraciae traiecit, ducens secum militum milia octoginta. deque providentia et classis Suleemanis Arabum principis et exercitus Masalmae pedestris a classe et militibus imperatoris superati ac debellati cum pudore ac dedecore redierunt; imperiumque nostrum diuturno tempore pacem habuit, ductu et praesidio dominae nostrae et semper virginis Mariae deiparae hanc urbem protegentis; cuius inviolatam et sanctam imaginem ipse etiam Suleeman reveritus et confusus equo decidit.

22. excerptum ex Beato Theophane chronographo de iisdem; ac de Mabia deque eius prosapia, et quomodo in Hispaniam traiecerit.
Iustinianus Rhinotmetus Romanorum imperator.

Hoc imperii eius initium est: postea vero a Leontio deiectus fuit, ac deinde iterum restitutus, deiectis Leontio et Apsimaro, quem

ποδρομίᾳ θριαμβεύσας καὶ ἀποκτείνας. τούτῳ τῷ ἔτει ἀπο-
 στέλλει Ἀβιμέλεχ πρὸς Ἰουστινιανὸν βεβαιῶσαι τὴν εἰρήνην
 οὕτως ἵνα ὁ βασιλεὺς παύσῃ τὸ τῶν Μαρδαϊτῶν τάγμα ἐκ
 τοῦ Λιβάνου καὶ διακωλύσῃ τὰς ἐπιδρομὰς αὐτῶν, καὶ Ἀβι-
 5 μέλεχ δώσῃ τοῖς Ῥωμαίοις καθ' ἑκάστην νομίσματα χίλια καὶ
 ἵππον εὐγενῆ ἓνα καὶ Αἰθίοπα δοῦλον ἓνα, καὶ ἵνα ἔχωσι
 κοινὰ κατὰ τὸ ἴσον τοὺς φόρους τῆς Κύπρου καὶ Ἀρμενίας
 καὶ Ἰβηρίας. καὶ ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς Παῦλον τὸν μαγιστρια-
 νὸν πρὸς Ἀβιμέλεχ ἀσφαλίσασθαι τὰ στοιχηθέντα, καὶ γέ-
 10 γονεν ἔγγραφος ἀσφάλεια μετὰ μαρτύρων, καὶ φιλοτιμηθεὶς
 ὁ μαγιστριανὸς ὑπέστρεψεν. καὶ πέμψας ὁ βασιλεὺς προσελά-
 βετο τοὺς Μαρδαῖτας χιλιάδας ιβ', τὴν Ῥωμαϊκὴν δυναστείαν
 ἀκρωτηριάσας· πᾶσαι γὰρ νῦν αἱ οἰκούμεναι παρὰ τῶν
 Ἀράβων εἰς τὰς ἀκροπόλεις ἀπὸ Μοψουεστίας καὶ ἕως τε- P 75
 15 τάρτης Ἀρμενίας ἀνίσχυροι καὶ ἀοίκητοι ἐτύγχανον διὰ τὴν
 ἔφοδον τῶν Μαρδαϊτῶν, ὧν παρασταλέντων πάνδεινα κακὰ
 πέπονθεν ἡ Ῥωμανία ὑπὸ τῶν Ἀράβων μέχρι τοῦ νῦν. τῷ
 δ' αὐτῷ ἔτει εἰσελθὼν ὁ βασιλεὺς εἰς Ἀρμενίαν ἐκεῖ ἐδέξατο
 τοὺς ἐν τῷ Λιβάνῳ Μαρδαῖτας, χάλκεον τεῖχος διαλύσας.
 20 παρέλυσε δὲ καὶ τὴν μετὰ τῶν Βουλγάρων παγιοθεῖσαν εἰ-
 ρήνην, διαταράξας τοὺς ὑπὸ τοῦ οἰκείου πατρὸς ἐνορδίνως
 γεγονότας τύπους. ἔτι κρατοῦντος τοῦ Ἀβιμέλεχ ἐπεστρά-

6 καὶ Αἰθίοπα δοῦλον ἓνα om M   13 αἱ νῦν?   22 ἐτι M

utrumque in Hippodromum triumphans duxit et occidit. hoc ipso
 anno mittit Abimelech ad Iustinianum legatos, qui hac condicione
 firmam pacem stabilirent, ut imperator Mardaitarum legionem in Li-
 bano monte compesceret excursionisque illorum prohiberet, Abime-
 lech vero quotidie Romanis daret nomismata mille et equum gene-
 rosum unum Aethiopemque servum unum, essentque Cypri Armeniae
 et Iberiae vectigalia communia. misitque imperator ad Abimelech
 Paulum Magistrinum, qui pacta firmaret; quae quidem adhibitis te-
 stibus scripto firmata fuere: Magistrinus muneribus exornatus domum
 rediit. missi itaque sunt ab imperatore, qui Mardaitarum duodecim
 milia sedibus abduxerunt; quae res Romanam potentiam minuit et
 labefecit. omnes enim terrae quarum arces nunc obtinent Arabes, a
 Mopsuestia usque ad quartam Armeniam, ob Mardaitarum incursionem
 invalidae et desertae erant; quibus inhibitis atrocissima mala Orien-
 tale imperium ab Arabibus ad hoc usque tempus perpessum est. eo-
 dem autem anno Armeniam ingressus imperator illic Mardaitas Libani
 suscepit, aeneo muro destructo. pacem quoque cum Bulgaris firma-
 tam dissolvit, iis perturbatis quae pater recte atque prudenter sanxe-

τευσαν οἱ Ἀραβες τῇ Ἀφρικῇ, καὶ ταύτην παρέλαβον, καὶ ἐκ τοῦ οἰκείου στρατοῦ ταξατίωνα ἐν αὐτῇ κατέστησαν. Λεόντιος δὲ ἦν τῷ τότε χρόνῳ ἐκβαλὼν τὸν Ἰουστινιανὸν τῆς Ῥωμαίων ἀρχῆς, καὶ ἐξορίσας αὐτὸν ἐν Χερσῶνι τῆς βασιλείας ἐκράτησεν. Ἀψιμάρου δὲ τοῦ Τιβερίου τὸν Λεόντιον 5 διαδεξαμένου τῆς βασιλείας καὶ τὰ τῶν Ῥωμαίων σκῆπτρα κρατήσαντος τέθνηκεν Ἀβιμέλεχ ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγός, καὶ ἐκράτησεν Οὐαλίδ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔτη ἐννέα.

Τῷ δ' αὐτῷ ἔτει πάλιν ἐπέστρεψεν Ἰουστινιανὸς εἰς τὴν βασιλείαν, καὶ ῥαθύμως καὶ ἀμελῶς ταύτην διακυβερνῶν, 10 τῆς Ἀφρικῆς ἐπεκράτησαν ὁλοσχερῶς οἱ Ἀγαρηνοί. τότε ὁ τοῦ Μαβίου ἑγγονος μετὰ ὀλιγοσίου τινὸς λαοῦ διεπέρασεν ἐν Ἰσπανίᾳ, καὶ ἐπισυνάξας πάντας τοὺς ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ ἐκράτησε τῆς Ἰσπανίας μέχρι τῆς σήμερον. ὅθεν οἱ τὴν Ἰσπανίαν κατοικοῦντες Ἀγαρηνοὶ Μαβιάται κατονομάζονται. 15 τούτων ἀπόγονοι τυγχάνουσιν οἱ τὴν Κρήτην οἰκοῦντες Ἀγαρηνοί· ὅτε γὰρ Μιχαὴλ ὁ τραυλὸς τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς ἐπεκράτησεν καὶ ἡ τοῦ Θωμᾶ ἀνταρσία ἐγένετο μέχρι τρεῶν χρόνων ἐπικρατήσασα, τότε τοῦ βασιλέως ἀσχολουμένου ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσι πράγμασιν εὐρόντες διορίαν οἱ τὴν 20 Ἰσπανίαν οἰκοῦντες Ἀγαρηνοὶ στόλον ἱκανὸν ἐξαρτύσαντες καὶ ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν τῆς Σικελίας μερῶν πᾶσας τὰς Κυκλάδας νήσους ἡγήμωσαν, καὶ ἐλθόντες ἐν Κρήτῃ, καὶ ταύτην εὐκαι-

12 τινὸς λαοῦ] στρατον M

rat. imperante ipso adhuc Abimelech, Arabes admotis in Africam copiis eam subegerunt, et ex suo exercitu praesidium in ea posuerunt. eodem vero tempore Iustinianum Romano imperio deiecit Leontius, eoque in Chersonem relegato imperium tenuit. Tiberio Apsimaro Leontii successore imperium obtinente mortuus est Abimelech Arabum princeps, post quem filius Valid imperavit annos novem.

Eodem ipso anno in imperium restitutus est Iustinianus; quod cum negligenter ac supine administraret, Agareni universam Africam subiugarunt. tunc Maviae nepos cum exiguis copiis in Hispaniam traiecit, collectisque consanguineis omnibus Hispaniam ad hanc usque diem occupavit. quamobrem Agareni Hispaniam incolentes Maviatae vocantur; ab his vero prognati sunt Agareni qui Cretam incolunt. cum enim Michaël Balbus Romanorum imperium teneret ac Thomae rebellio ad usque triennium perseveraret, tum imperatore instantibus negotiis vacante Agareni Hispaniae incolae occasionem nacti, valida instructa classe, a Siciliae partibus initium facientes Cycladas omnes insulas vastarunt, et in Cretam appellentes, opportunam et praesidiis

ρον καὶ ἀνειμένην εὐρόντες, μηδενὸς ἀνταιρομένον ἢ μαχομέ-
του ταύτην παρέλαβον, καὶ διακρατοῦσιν ἕως τῆς σήμερον.

Τὸν δὲ Οὐαλιδ διαδέχεται ὁ Σουλεμάν, καὶ κρατεῖ ἔτη
τρία. ἐπὶ τούτῳ ἐπεστράτευσεν Μάσαλμας ὁ στρατηγὸς Σου-
5 λεμάν μετὰ στρατοῦ διὰ ξηρᾶς, Οὔμαρος δὲ διὰ θαλάττης,
καὶ τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ ἄπρακτοι μετ' αἰσχύνης ὑπέστρε-
ψαν. τὸν δὲ Σουλεμάν διαδέχεται Οὔμαρ, καὶ κρατεῖ τῆς
τῶν Ἀράβων ἀρχῆς ἔτη δύο. τὸν δὲ Οὔμαρ διαδέχεται
Ἀζήδ, καὶ κρατεῖ τῆς ἀρχῆς ἐπὶ ἐνιαυτοὺς τέσσαρας. τοῦ-
10 τον δὲ διαδέχεται Ἰσάμ, καὶ κρατεῖ τῆς ἀρχῆς ἔτη ιθ'. τοῦ-
του τελευτήσαντος κρατεῖ τῆς ἀρχῆς Μαρούαμ ἔτη ἑξ. Μα-
ρούαμ δὲ τελευτήσαντος Ἀβδελάς τῆς τῶν Ἀράβων ἀρχῆς
κύριος γίνεται, καὶ κρατεῖ ἔτη κα'. τούτου τελευτήσαντος
Μαδὶς ἀρχηγὸς Ἀράβων γίνεται, καὶ κρατεῖ τῆς ἀρχῆς ἔτη
15 ἐννέα. τούτου παρελθόντος, Ἀαρὼν τῆς τῶν Ἀράβων ἀρχῆς
κύριος γίνεται, καὶ κρατεῖ τῆς ἀρχῆς ἔτη xγ'. ἐν τούτῳ τῷ
χρόνῳ, ἡγουν τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀρχῆς * Εἰρήνης καὶ Κων- P 76
σταντος, ἔτος ἀπὸ κτίσεως κόσμου 5397. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει
Ἀαρὼν ὁ τῶν Ἀράβων ἀρχηγὸς τέθνηκεν εἰς τὴν ἐνδοτιέραν
20 Περσίδα τὴν καλουμένην Χωρασάν, καὶ διεδέξατο τὴν ἀρχὴν
Μοάμεθ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ἀφυῆς κατὰ πάντα καὶ ἀσυνάρτητος
ὑπάρχων· πρὸς ὃν Ἀβδελάς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ στασιάσας ἐκ

12 Ἀβδελάς τις τῶν vulgo

vulgo 17 ἡγουν 5397 τῆς M

21 ἀσυνάρτιστος vulgo

14 Μαδὶς M

15 Ἀαρων τις

20 Περσίδα διὰ τὴν M

vacuam invenientes, nemine obsistente illam dicionis suae fecerunt, et ad hoc usque tempus occupant.

Valid autem excipit Suleeman, et triennio imperat. hoc principe Masalmas dux Suleemani terrestres copias, Umarus vero classem contra urbem duxerunt, deoque opitulante re infecta cum dedecore reversi sunt. Suleemanum excipit Umar, qui Arabum principatum annis duobus tenuit. Umaro succedit Azed, et quadriennio regnat; huic Isam, qui annis novemdecim imperium tenet. hoc defuncto Maruam annis sex principatum gessit. mortuo Maruam imperium Arabum excipit Abdelas quidam, qui annis viginti uno regnavit. post cuius obitum Arabum principatum capessit Madis, et regnat annos novem. hunc excepit Aaron, qui Arabicae dicionis imperium annos viginti tres occupavit. hoc tempore, videlicet imperantibus Irene et Constantino, anno ab orbe condito 6288. eodem ipso anno Aaron Arabum princeps in interiore Persia, Chorasana nuncupata, mortuus est; imperiumque suscepit Mahomet filius eius, iners et ineptus omnino, contra quem Abdelas eius frater seditione mota, ex eadem

τῆς αὐτῆς χώρας τοῦ Χωρασάν ἅμα ταῖς πατρικαῖς δυνάμε-
σιν ἐμφυλίου πολέμου γέγονεν αἴτιος. κἀντεῦθεν οἱ κατὰ τὴν Συ-
ρίαν καὶ Αἴγυπτον καὶ Λιβύην εἰς διαφόρους κατατμηθέντες
ἀρχὰς τὰ τε δημόσια πράγματα καὶ ἀλλήλους κατέστρεψαν, σφα-
γαῖς καὶ ἀρπάγαῖς καὶ παντοίαις ἀτοπίαις πρὸς τε ἑαυτοὺς 5
καὶ τοὺς ὑπ' αὐτοὺς Χριστιανοὺς συγκεχυμένοι. ἔνθεν δὴ
καὶ αἱ τῆς ἁγίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν πόλεως ἐκκλησίαι
ῥηήμονται, τὰ τε μοναστήρια τῶν δύο μεγάλων λαυρῶν τοῦ
ἐν ἁγίοις Χαρίτωνος καὶ Κυριακοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Σάβα,
καὶ τὰ λοιπὰ κοινόβια τῶν ἁγίων Εὐθυμίου καὶ Θεοδοσίου. 10
ἐπεκράτησε δὲ τῆς τοιαύτης ἑκαρχίας ἡ κατ' ἀλλήλων καὶ
ἡμῶν μαιφονία ἔτη πέντε.

Ἔως ἴσθα ἐκανόνισε τοὺς χρόνους τῶν Ἀράβων ὁ ἐν
ἁγίοις Θεοφάνης, ὁ τὴν μονὴν συστήσας τοῦ καλουμένου με-
γάλου Ἀγροῦ, μητρόθεις τυγχάνων τοῦ μεγάλου καὶ εὖσε- 15
βοῦς καὶ χριστιανικωτάτου βασιλέως Κωνσταντίνου, υἱοῦ
Λέοντος τοῦ σοφωτάτου καὶ ἀγαθοῦ βασιλέως, ἐγγόνου δὲ
Βασιλείου τοῦ ἐκ Μακεδονίας, τοῦ ἐν μακαρίᾳ τῇ μνήμῃ τὰ
σκήπτρα τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας κρατήσαντος.

Κ ε φ α λ α ι ο ν κγ'.

20

περὶ Ἰβηρίας καὶ Ἰσπανίας.

Ἰβηρίαι δύο, ἡ μὲν πρὸς ταῖς Ἡρακλείαις στήλαις, ἀπὸ

6 ἔνθα B

7 αἰ αἱ κατὰ B

14 Ἐπιφάνιος M

regione Chorasan cum paternis viribus erumpens civilis belli auctor
fuit. atque inde Syriae Aegypti et Libyae populi in varios principa-
tus divisi, rem publicam et sese mutuo caedibus rapinis omnisque
generis flagitiis pessumdederunt, cum in se invicem tum in subditos
Christianos confuse desaevientes. hinc sane etiam templa circa urbem
sanctam Christi dei nostri vastata et desolata sunt, monasteria item
utriusque magnae Laurae SS. Charitonis et Cyriaci ac S. Sabae, ce-
teraque coenobia SS. Euthymii et Theodosii. huiusmodi porro tu-
multus ac mutuae caedes inter se et nobis illatae annis quinque per-
durarunt.

Hucusque Arabum tempora in ordinem digessit S. Theophanes,
qui monasterium Magni Agri dictum constituit, avunculus magni pii
et Christianissimi imperatoris Constantini, Leonis sapientissimi opti-
mique imperatoris filii, Basilii autem Macedonis nepotis, cuius me-
moriam ob praeclaram administratum Romanorum imperium celebratur.

23. de Iberia et Hispania.

Iberiae duae sunt. altera circa columnas Herculeas, ab Ibero

Ἰβηρος ποταμοῦ, οὗ μέμνηται Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ περὶ γῆς β'. "ἐντὸς δὲ Πυρηνῆς Ἰβηρ τ' ἐστὶ μέγας ποταμὸς φερόμενος ἐνδοτέρω." ταύτης δὲ πολλὰ φασιν ἔθνη διαιρεῖσθαι, καθάπερ Ἡρόδωρος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν καθ' Ἡρακλέα γέγραπεν ἱστορίᾳ, οὕτως. "τὸ δὲ Ἰβηρικὸν γένος τοῦτο, ὅπερ φημὶ οἰκεῖν τὰ παράλια τοῦ διάπλου, διώρισται ὀνόμασιν ἐν γένος ἐὼν κατὰ φύλα. πρῶτον μὲν οἱ ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις οἰκοῦντες τὰ πρὸς δυσμέων Κύνητες ὀνομάζονται, ἀπ' ἐκείνων δὲ ἤδη πρὸς βορέαν ἰόντι Γλήτες, μετὰ δὲ Ταρτήσιοι, μετὰ δὲ Ἐλβυσίνιοι, μετὰ δὲ Μαστιηνοί, μετὰ δὲ Καλπιανοί, ἔπειτα δὲ ἤδη ὁ Ῥοδανός." Ἀρτεμίδωρος δὲ ἐν τῇ β' τῶν γεωγραφουμένων οὕτω διαιρεῖσθαι φησίν. "ἀπὸ δὲ τῶν Πυρηναίων ὄρων ἕως τῶν κατὰ Γάδειρα τόπων ἐνδοτέρω καὶ συνωνύμως Ἰβηρία τε καὶ Σπανία καλεῖται. διήρηται δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων 15 εἰς δύο ἐπαρχίας . . . διατείνουσα ἀπὸ τῶν Πυρηναίων ὄρων P 77 ἅπασα μέχρι τῆς καινῆς Καρχηδόνης καὶ τῶν τοῦ Βαίτιος πηγῶν. τῆς δὲ δευτέρας ἐπαρχίας τὰ μέχρι Γαδείρων καὶ Λουσιτανίας." λέγεται δὲ καὶ Ἰβηρίτης. Παρθένιος ἐν Λευκαδίαις "Ἰβηρίτῃ πλεύσειεν αἰγιαλῷ." ἡ δὲ ἕτερα Ἰβηρία

3 ταύτην δὲ εἰς πολλὰ Bandurius post Berkelium 4 Ἡρόδω-
 ρος Bandurius pro, Ἡρόδοτος 6 διαροῦ M an ὠκεανοῦ?
 certe τὰ παράλια τῆς θαλάσσης p 113, 2 8 πρὸς add B
 9 ἔλευσίνιοι — μαστινοί — κελκιανοί, ἔπειτα δὲ ἡ διορόδανος
 libri: correxit Berkelius q. v. 15 post ἐπαρχίας Berkelius
 πρώτη μὲν ἐπαρχία 18 ante λέγεται Berkelius: τὸ ἔθνηκον
 Ἰβηρ immo Λευκαδίᾳ, monet Meinekius 19 πλεύσῃ ἐν?

flumine sic dicta, cuius Apollodorus libro secundo descriptionis terrae meminit: "intra Pyrenaeos est Iberus magnus fluvius, qui in interiores fertur regiones." hanc in multas gentes divisam perhibet Herodorus libro suae historiae decimo, quam de Hercule consignavit, his verbis. "gens haec Iberica, quam dico maritima traiectioni habitare, quamvis una gens sit, diversis tamen nominibus secundum tribus distincta est. primum quidem, qui ultimi versus occasum habitant, Cynetes appellantur. ab his versus aquilonem tendenti occurrunt Gletes, tunc Tartessii, deinde Elbysinii, post hos Mastieni, tum Calpiani, denique etiam Rhodanus." Artemidorus vero libro secundo geographicorum ita divisam refert: "a Pyrenaeis montibus usque ad mediterranea, quae sunt apud Gades, communi nomine Iberia et Spania nuncupatur. a Romanis in duas provincias divisa est: prima se extendit universa a Pyrenaeis montibus usque ad novam Carthaginem et fontes fluminis Baetis; secunda autem provincia occupat, quod superest ad Gades et Lusitaniam usque." dicitur et Iberites. Parthenius in Leucadiis "navigabit in littore Iberita" id est Iberico.

πρὸς Πέρσας δοτί. τὸ ἔθνος Ἰβηρες, ὡς Πίερεις Βύζηρες. Διονύσιος “ἀγχοῦ στηλάων μεγαθύμων ἔθνος Ἰβήρων,” καὶ Ἀριστοφάνης Τριφάλητι “μανθάνοντες τοὺς Ἰβηρας τοὺς Ἀριστάρχου πάλαι” καὶ “τοὺς Ἰβηρας οὓς χορηγεῖς μοι βοηθῆσαι δρόμῳ.” καὶ Ἀρτεμίδωρος ἐν δευτέρῳ τῶν γεωγραφουμένῳ 5 “γραμματικῇ δὲ χρῶνται τῇ τῶν Ἰταλῶν οἱ πὰρ θάλατταν οἰκοῦντες τῶν Ἰβήρων.” καὶ ἀπὸ τῆς Ἰβηρος γενικῆς Ἰβηρίς τὸ θηλυκόν. “Ἑλληνίς, οὐκ Ἰβηρίς” Μένανδρος Ἀσπίδι λέγεται καὶ Ἰβηρικός. Διονύσιος “πόντος μὲν πρῶτιστος Ἰβηρικός ἀρχομένοισι.” διηρεῖτο δὲ Ἰβηρία εἰς δύο, νῦν δὲ εἰς 10 τρία, ὡς Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ αὐτῆς. “πρότερον μὲν οὖν ἡ Ἰβηρία εἰς δύο διηρεῖτο ὑπὸ Ῥωμαίων, νυνὶ δὲ εἰς τρία, Βαιτικὴν Λουσιτανίαν καὶ Ταρρακωνησίαν.” ἀπὸ τῆς γενικῆς Ἰβηρος εὐθείαν Ἀπολλώνιος, ὡς τοῦ φύλακος, ὁ φύλακος. ἐν τοῖς παρωνύμοις, φησὶν, ἀπὸ γενικῶν εὐθεῖαι παράγονται. 15 τὸ μὲν ὕδωρ δύο συλλαβάς, ὁμοίως τῇ εὐθείᾳ, κατὰ τὸν τόνον παροξυνόμετον, καὶ ἡ ἐν ἀπλῷ σχήματι ἢ ἐν συνθέτῳ. ἀπλὸν μὲν οὖν μάρτυρ μάρτυρος – ὁ μάρτυρος, χάροψ χάροπος – ὁ Χάραπος “Χαρόποιό τ’ ἄνακτος,” Τροίζην Τροίζη-

7 τοῦ vulgo 8 Μένανδρος] Meinek. p 31 et 563 9. Διονύσιος add Berkelius πρῶτος μὲν πρὸς τινος libri: corr Berkelius 13 Βαιτικὴν Σπανίαν καὶ Ταρρακωνησίαν ed, Βαιτικὴν Σπανίαν καὶ Σπανίαν καὶ Ταρρακωνησίαν B: correxit Salmasius 14 post εὐθείαν Berkelius παράγει 16 ὕδωρ] Ἰβηρ Berkelius

altera vero Iberia apud Persas sita est. gens ipsa Iberes vocatur, uti Pieres, Byzeres. Dionysius “prope columnas magnanimorum gens Iberorum,” et Aristophanes in Triphalete “ut cognoverunt Iberas illos, qui Aristarchi antiquitus.” et rursum “Iberas quos publico ludo exhibes, curriculo mihi auxilio fuisse.” et Artemidorus libro secundo operis geographici “grammatica Italorum utuntur, qui ad mare habitant Iberi.” a genitivo Ἰβηρος deducitur femininum Ἰβηρίς. Menander in Aspide ait “Ἑλληνίς, οὐκ Ἰβηρίς”: Graeca est, non Iberica. dicitur quoque Ibericus. Dionysius “pontus quidem primus Ibericus incipientibus.” divisa autem fuit Iberia in duas provincias, nunc autem in tres, ut Marcianus in eius Periplo perhibet: “primum quidem Iberia in duas provincias divisa erat, at nunc in tres, in Hispaniam Baeticam, Hispaniam Lusitaniam, et Tarrhaconesiam.” a genitivo Ἰβηρος casum rectum deducit Apollonius Iberus, uti a phylacis phylacus. in denominativis, inquit, casus recti a genitivis formantur. Iber quidem duas syllabas similes nominativo, quod ad accentum in penultima, et in simplici forma et in composito habet. simplex quidem est martyr martyris, hic martyr; Charops Charopis,

νος - ὁ Τροίζηνος "υἱὸς Τροιζήνοιο," Ἴβηρ Ἴβηρος - ὁ Ἴβη-
 ρος, ἀφ' οὗ παρὰ Κοναδράτῃ ἐν Ῥωμαϊκῇ χιλιάδῳ εἴ ἐστιν
 Ἰβήροισιν, οὕτως "καίτοι Λίγυσι θ' ἅμα καὶ Ἰβήροισι πολε-
 μέοντες." τὸ αὐτὸ καὶ Ἀβρων ἐν παρωνύμοις φησί. καὶ αὐ-
 5 τὸς Ἴβηρος τραγοπῶγων ἐν Μαλθακοῖς εἴρηται Κρατίνου.
 λέγονται οἱ Ἴβηρες ὑδροποτεῖν, ὥς Ἀθήναιος ἐν Δειπνοσοφι-
 στῶν β' οὕτω. "Φίλαρχος μὲν ἐν τῇ ζ' καὶ τοὺς Ἴβηράς φη-
 σιν ὑδροποτεῖν πάντας, καίτοι πλουσιωτάτους πάντων ἀνθρώ-
 πων τυγχάνοντας· κέκτηνται γὰρ ἄργυρον καὶ χρυσὸν πλεῖ-
 10 στον. μονοσιτεῖν τε αὐτοὺς αἰεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆ-
 τὰς τε φορεῖν πολυτελεστάτας."

Κ ε φ ά λ α ι ο ν κδ.

P 78

περὶ Ἰσπανίας.

Πόθεν εἴρηται Ἰσπανία; ἀπὸ Ἰσπάνου γίγαντος οὕτω
 15 καλουμένου. Ἰσπανίαι δύο τῆς Ἰταλίας ἐπαρχίαι, ἡ μὲν με-
 γάλη ἡ δὲ μικρά. ταύτης ἐμνήσθη Χάραξ ἐν ἰ χρονικῶν.
 "ἐν Ἰσπανίᾳ τῇ μικρᾷ τῇ ἔξω Λουσιτανῶν πάλιν ἀποστάντων
 ἐπέμφθη ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπ' αὐτοὺς Κύϊντος." δ
 αὐτὸς ὁμοῦ περὶ τῶν δύο "Κύϊντος ὁ τῶν Ῥωμαίων πολέμαρ-
 20 χος ἐν ἀμφοτέραις ταῖς Ἰσπανίαις ἡσώμενος δὲ ὑπὸ Οὐριά-
 θου σπονδὰς πρὸς αὐτὸν ἐποιήσατο." ταύτην κεκληῖσθαι φη-
 σιν Ἰβηρίαν ἐν Ἑλληνικῶν γ'. "τὴν δὲ Ἰσπανίαν Ἕλληνες τὰ

22 ἐν] ἐν δ' M

hic Charopus, veluti "Charopique régis;" Troezen Troezenis, hic
 Troezenus, ut "Troezeni filius." similiter quoque Iber Iberis, hic
 Iberus: unde apud Quadratum libro quinto Romanae Chiliadis dati-
 vus Iberis hisce verbis: "cum Liguribus simul et Iberis belligeran-
 tes." idem Abro in denominativis tradit. et apud Cratinum in Mal-
 thacis Iberus hircina barba appellatur. dicuntur Iberes aquam po-
 tare apud Athenaeum libro secundo Deipnosophistarum hisce verbis:
 "Philarchus libro septimo ait Iberos omnes aquam potare, etiamsi
 ditissimi hominum sint: argenti quippe et auri plurimum possident;
 semel vero in die tantum cibum eos sumere parsimoniae causa ait,
 ac vestitu uti splendidissimo."

24. de Hispania.

Unde dicitur Hispania? ab Hispano huius nominis gigante.
 Hispaniae duae Italiae provinciae; una quidem magna, alia vero
 parva. huius meminit Charax lib. x Chronicorum: "in Hispaniam
 minorem exteriorem, Lusitanis rursum deficientibus, a Romanis exer-
 citus dux missus est Quintus, qui simul in duabus Hispaniis belli
 praefecturam gereret. is autem a Viriatho superatus foedus cum illo
 iniit." hanc vocari ait Iberiam [idem Charax] libro tertio rerum

·πρῶτα Ἰβηρίαν ἐκάλουν, οὕτω ξύμπαντος τοῦ ἔθνους τὴν
προσηγορίαν μεμαθηκότες, ἀλλ' ἀπὸ μέρους τῆς γῆς ὃ ἐστὶ
πρὸς ποταμὸν Ἰβηρίαν καὶ ἀπ' ἐκείνου ὀνομάζονται, τὴν
πᾶσαν οὕτω καλοῦντες. ὕστερον δέ φασιν αὐτὴν μετακεκλή-
σθαι Πανίαν.”

5

Κ ε φ ᾶ λ α ι ο ν κ ε'.

ἐκ τῆς ἱστορίας τοῦ δούλου Θεοφάνους τῆς Σιγγριανῆς.

Τούτῳ τῷ ἔτει Οὐαλεντινιανὸς οὐ μόνον Βρετανίαν καὶ
Γαλλίαν καὶ Ἰσπανίαν ἀνασώσασθαι οὐκ ἴσχυεν, ἀλλὰ καὶ
τὴν ἐσπερίον Λιβύην τὴν τῶν Ἀφρων καλουμένην χώραν προσ- 10
απώλεσε τρόπῳ τοιῷδε. δύο στρατηγοὶ ἦσαν, Ἀέτιος καὶ
Βονιφάτιος, οὓς Θεοδόσιος κατὰ αἵτησιν Οὐαλεντινιανοῦ εἰς
Ῥώμην ἀπέστειλεν. Βονιφατίου δὲ τὴν ἀρχὴν τῆς ἐσπερίου
Λιβύης λαβόντος, φθονήσας ὁ Ἀέτιος διαβολὴν ποιεῖται κατ'
αὐτοῦ ὥς ἀνταρσίαν μελετῶντος καὶ τῆς Λιβύης κρατῆσαι 15
σπεύδοντος. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς Πλακιδίαν ἔλεγε τὴν τοῦ
Οὐαλεντινιανοῦ μητέρα, γράφει δὲ καὶ Βονιφατίῳ ὅτι εἰάν
μεταπεμφθῆς παραγενέσθαι μὴ θελήσης· διεβλήθη γάρ, καὶ
δόλῳ σε οἱ βασιλεῖς βούλονται χειρώσασθαι. ταῦτα δεξάμενος
Βονιφάτιος, καὶ ὥς γνησίῳ φίλῳ Ἀετίῳ πιστεύσας, μεταπεμ- 20
φθεὶς οὐ παρεγένετο. τότε οἱ βασιλεῖς ὥς εὐνούστατον τὸν

2 μεμαθηκότες M

4 οὕτω add B

5 Πανίαν Bandu-

rius pro Πανωνίαν

8 καὶ Γαλλίαν] ἀλλὰ καὶ Γαλλίαν M

9 καὶ post ἀλλὰ om M

10 τὴν τῶν — χώραν om M

12 Βο-

νιφάτιος — λαβὼν ed: correxit Bandurius ex Theophane

18

μεταπεμφθῆς Theophanes: libri παραπεμφθῆς

Graecarum: "Hispaniam vero Graeci primum Iberiam nuncupabant, cum nondum totius gentis nomen edidicissent; sed a tractu regionis Ibero flumini adiacente totam terram Iberiam nuncuparunt. postremo autem aiunt illam Paniam appellatam esse."

25. ex historia S. Theophanis Sigrianae monachi.

Hoc anno Valentinianus non modo Britanniam Galliam et Hispaniam servare non valuit; quin etiam Libyam occidentalem, quae Afro-
rum dicitur regio, amisit hoc pacto. duces erant duo Aëtius et Bonifacius; quos potente Valentiniano Romam miserat Theodosius. Bonifacio autem, qui occidentalis Libyae praefecturam acceperat, invidens Aëtius calumniatur eum, quod rebellare et Libyam occupare meditaretur. et haec quidem Placidiae dixit matri Valentiniani. Bonifacio autem literis significavit ne evocatus veniret: "criminis enim calumniam passus es, et te imperatores dolis comprehendere moluntur." his acceptis Bonifacius Aëtio tanquam sincero amico fidem ha-

Ἀέτιον ἀπεδέξαντο. ἦσαν δὲ τῷ τότε Γότθοι καὶ ἔθνη πολλά
 τέ καὶ μέγιστα μέχρι τοῦ Δανουβίου ἐν τοῖς ὑπερβορείοις τό-
 ποις κατοικισμένα. τούτων δὲ ἀξιολογώτερά εἰσι Γότθοι Γή-
 πεδες καὶ Οὐανδῆλοι, ἐν ὀνόμασι μόνον καὶ οὐδενὶ ἑτέρῳ
 5 διαλλάττοντες, μιᾷ διαλέκτῳ κεχρημένοι· πάντες δὲ τῆς
 Ἀρείου ὑπάρχουσι κακοπιστίας. οὗτοι ἐπ' Ἀρκαδίου καὶ
 Ὀνωρίου τὸν Δανούβιον διαβάντες ἐν τῇ τῶν Ῥωμαίων γῇ
 κατοκίσθησαν. καὶ οἱ μὲν Γήπεδες, ἐξ ὧν ὕστερον διηρέθη-
 σαν Λογγίβαρδοι καὶ Ἀβάρεις, τὰ περὶ Σιγγιδῶνα καὶ Σερ-
 10 μεῖον χωρία ᾤκησαν, οἱ δὲ Ἰσίγοτθοι μετὰ Ἀλαρίχου τὴν P 79
 Ῥώμην πορθήσαντες εἰς Γαλλίας ἐχώρησαν καὶ τῶν ἐκεῖ
 ἐκράτησαν. Γότθοι δὲ Πανωνίαν ἔχοντες πρῶτον, ἔπειτα ἰθ'
 ἔτει τῆς βασιλείας Θεοδοσίου τοῦ νέου ἐπιτρέψαντος τὰ τῆς
 Θράκης χωρία ᾤκησαν. καὶ ἐπὶ νη' χρόνους ἐν τῇ Θράκῃ
 15 διατρίψαντες, Θεοδορίχου ἡγεμονεύοντος αὐτῶν πατρικίου καὶ
 ὑπάτου, Ζήνωνος αὐτοῖς ἐπιτρέψαντος, τῆς ἐσπερίου Λιβύης
 βασιλείας ἐκράτησαν. οἱ δὲ Οὐανδῆλοι Ἀλανοὺς ἐταιρισά-
 μενοι καὶ Γερμανοὺς τοὺς νῦν καλουμένους Φράγγους, δια-
 βάντες τὸν Ῥήνον ποταμὸν ἡγούμενον ἔχοντες Γογίδισκλον,
 20 κατοίκησαν ἐν Ἰσπανίᾳ πρώτῃ οὓσῃ χώρα τῆς Εὐρώπης ἀπο

2 μέχρι] πέραν Theophanes 3 εἰσι τέσσαρα, Γότθοι, Ὑπό-
 γοτθοι (vel Ἰσίγοτθοι), Γήπεδες Theophanes 10 Ἀλάριχον
 M cum Theophane: corr Meursius. frustra, si conferas c. 29
 μετὰ τὰς φαρμίας 19 Ῥήνον Theophanes: libri νῖνον ἔχον-
 τες add Theophanes, qui Μοδίγισκλον

bens, accitus non venit. tum vero ceu fidum et benevolum imperatores habuerunt Aëtium. eodem autem tempore Gotthi et aliae multae ac copiosae gentes in Hyperboreis locis usque ad Danubium habitabant; quarum praecipuae erant Gotthi Gepedes et Vandali, nullo alio quam nominum appellatione a se invicem discretæ, et ubique una communi lingua utentes: omnes alioqui pravæ Arii sectantur opiniones. hi sub Arcadio et Honorio transmissæ Danubio in Romanorum terra sedes posuerunt. et Gepedes quidem, ex quibus postea Longobardi et Avars segregati sunt, regionem Singidoni et Sirmio proximam coluerunt. Wisigothi autem cum Alaricho postquam Romanam devastarunt, in Gallias profecti eas sibi subegerunt. Gotthi vero, qui primo in Pannonia consederant, deinde anno Theodosii iunioris decimo nono Thraciæ agros incoluere, eodem Augusto ita permittente; inque Thracia quinquaginta et octo annis commorati, Theodericho duce, patricio et consule, Zenone ipsis permittente occidentalis Libyæ regnum occuparunt. Vandali autem adiunctis sibi Alanis et Germanis, qui nunc Franci appellantur, trajecto Rheno flumine, duce Gogidisclo in Hispania, quæ ab Oceano occidentali prima Eu-

τοῦ ἐσπερίου Ὠκεανοῦ. Βονιφάτιος δὲ φοβηθεὶς τοὺς τῶν Ῥωμαίων βασιλεῖς περάσας ἀπὸ Λιβύης εἰς Ἰσπανίαν πρὸς τοὺς Οὐανδήλους ἦλθεν· καὶ εὐρὼν τὸν μὲν Γογίδισκλον τελευτήσαντα, τοὺς δὲ ἐκείνου παῖδας Γότθαρὸν τε καὶ Γηζέριχον τὴν ἀρχὴν διέποντας, τούτους προτρεψάμενος τὴν ἐσπέ- 5 ριον Λιβύην εἰς τρία μέρη διελεῖν ὑπέσχετο, ἐφ' ᾧ ἕκαστον τοῦ τρίτου μέρους ἄρχειν σὺν αὐτῷ, κοινῇ δὲ ἀμύνεσθαι τὸν οἶον δῆποτε πολέμιον. ἐπὶ ταύταις ταῖς ὁμολογίαις Οὐανδήλοι τὸν πορθμὸν διαβάντες τὴν Λιβύην κατέκρησαν ἀπὸ τοῦ Ὠκεανοῦ μέχρι Τριπόλεως τῆς κατὰ Κυρήνην. οἱ δὲ Ἰσίδοτοι ἀνα- 10 στάντες ἀπὸ Γαλλίας ἐκράτησαν καὶ τὴν Ἰσπανίαν. τινὲς δὲ τῆς συγκλήτου Ῥωμαίων φίλοι Βονιφατίου τὴν τοῦ Ἀετίου ψευδοκατηγορίαν ἀνήγγειλαν τῇ Πλακιδίᾳ, ἐμφανῇ ποιήσαντες καὶ τὴν πρὸς Βονιφάτιον Ἀετίου ἐπιστολὴν, τοῦ Βονιφατίου ταύτην αὐτοῖς ἀποστείλαντος. ἡ δὲ Πλακιδία ἐκπλαγεῖσα τὸν 15 μὲν Ἀέτιον οὐδὲν ἠδίκησεν, Βονιφατίῳ δὲ λόγον προτρεπτικὸν μεθ' ὅρκων ἀπέστειλεν. τοῦ δὲ Γοτθαρίου τελευτήσαντος Γηζέριχος τῶν Οὐανδήλων γέγονεν αὐτοκράτωρ. Βονιφάτιος δὲ τὸν λόγον δεξάμενος τῶν Οὐανδήλων κατεστράτευ- σεν, στρατοῦ μεγάλου ἐλθόντος αὐτῷ ἀπὸ τε Ῥώμης καὶ τοῦ 20 Βυζαντίου, στρατηγοῦντος Ἀσπαρος. πολέμου δὲ κροτηθέντος πρὸς Γηζέριχον ἡττήθη δ' τῶν Ῥωμαίων στρατός. καὶ οὕτω

4 Γόνθαρὸν τε καὶ Γηζέριχον Theophanes
correctum ex Theophane .

10 Κυρίνης libri:

ropae regio est, sedem posuerunt. Bonifacius autem Romanorum imperatorum metu e Libya in Hispaniam traiciens ad Vandalos se recepit. cumque iam obiisset Gogidisclus, ipsius filios Gottharum et Gezerichum principatum tenentes offendit. hos pluribus hortatus Libyam occidentalem in tres partes se divisurum promisit, ut unusquisque secum tertiam partem obtineret, cunctique simul adversarium omnem, quisquis ille foret, ulciscerentur. hoc pacto foedere, Vandalali freto transmisso Libyam occuparunt ab Oceano Tripolim usque, quae est iuxta Cyrenem. Wisigothi autem e Gallia moventes Hispaniam occuparunt. senatores porro quidam Romani, amici Bonifacii, falsam Aëtii criminationem Placidiae patefecerunt producta Aëtii ad Bonifacium epistola, quam ipsis Bonifacius miserat. hac re perculsa Placidia Aëtium quidem nullatenus laesit: ad Bonifacium vero literas cum iureiurando misit, quae officium suaderent. defuncto autem Gotthario, Gezerichus factus est Vandalorum imperator. Bonifacius accepta fide contra Vandalos exercitum movit, numerosissimis copiis Roma et Byzantio duce Aspare missis. inita cum Gezeri-

Βονιφάτιος μετὰ Ἀσπαρος εἰς Ῥώμην ἔλθων τὴν ὑπόψιν διέλυσεν, ἀποδείξας τὴν ἀλήθειαν. ἡ δὲ Ἀφρικὴ ἔπ' Οὐανδῆλοις γέγονε. τότε καὶ Μαρκιανὸς στρατιώτης ὢν καὶ δουλεύων τῷ Ἀσπαρι ζῶν συνελήφθη ὑπὸ Γηζερίχου, ὁ μετὰ ταῦτα βασιλεύσας.

Ἰστέον ὅτι τρεῖς ἀμερουμνεῖς εἰσὶν ἐν ὅλῃ τῇ Συρίᾳ ἡγουν ἐν τῇ τῶν Ἀράβων ἀρχῇ, ὧν ὁ μὲν πρῶτος καθεύζεται ἐν τῷ Βαγδάδ, ἔστι δὲ ἐκ τῆς τοῦ Μουάμεθ γενεᾶς ἥτοι τοῦ Μουχούμετ, ὁ δὲ β' καθεύζεται ἐν Ἀφρικῇ καὶ ἔστιν ἐκ τῆς τοῦ Ἀλήμ γενεᾶς καὶ Φατιμέ τῆς θυγατρὸς Μουάμεθ ἥτοι τοῦ Μουχούμετ, ἔξ οὗ καὶ Φατιμίται ὀνομάζονται. ὁ δὲ P 80 τρίτος καθεύζεται ἐν Ἰσπανίᾳ, ἔστι δὲ ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Μαβίου.

Ἰστέον ὅτι ἐν τῷ κατ' ἀρχάς, ἐν τῷ κυριεῦσαι τοὺς Σαρακηνούς πάσης τῆς Συρίας, ἐκαθέσθη ἀμερουμνῆς ἐν τῷ Βαγδάδ, ἐδέσποξε δὲ πάσης τῆς Περσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς εὐδαιμόνος Ἀραβίας, καὶ εἶχεν ἀμνηραδίας μεγάλας ἥτοι στρατηγίδας ταύτας, πρώτην ἀμνηραδίαν τὴν Περσίαν ἡγουν τὸ Χωροσάν, δευτέραν ἀμνηραδίαν τὴν Ἀφρικὴν, τρίτην ἀμνηραδίαν τὴν Αἰγύπτον, τετάρτην ἀμνηραδίαν τὴν Φιλιστινὴν ἥτοι τὸ Ῥάμβλε, πέμπτην ἀμνηραδίαν τὴν Δάμασκον, ἕκτην ἀμνηραδίαν τὸ Χέμψ ἥτοι τὸ Ἐμεσσα, ἑβδόμην ἀμνηραδίαν τὸ Χάλεπ, ὀγδόην ἀμνηραδίαν τὴν Ἀν-

4 τῷ Ἀσπαρι Theophanes: libri Ἀσπαρον 7 τῷ — ἐν om M
19 δευτέραν τὴν Αἰγύπτον, τρίτην ἀμνηραδίαν τὴν ἀφρικὴν M

cho pugna Romanorum exercitus superatus est. atque ita cum Aspare Romam veniens Bonifacius, rei veritate probata, conceptam de se suspicionem diluit. Africa vero Vandalis subdita mansit. tunc etiam Marcianus, qui sub Aspare militem agebat domesticum, et postea imperium nactus, vivus a Gezerichio captus est.

Sciendum est tres amermumnes in universa Syria esse, id est in Arabum principatu; quorum quidem primus residet in Bagdad estque ex Muamethi sive Muchumeti progenie, secundus sedet in Africa et est ex prorsapia Alim et Phatemae filiae Muameth sive Muchumet, unde etiam Phatemitae vocantur; tertius vero in Hispania sedes habet et a Mavia originem ducit.

Nec ignorandum est a principio, cum Saraceni totum Syriae imperium obtinerent, amermumnem in Bagdad resedissee. imperabat vero Persiae universae, Africae, Aegypto et Arabiae felici, et Ameradias magnas sive praeturas habuit hasce: prima Ameradia erat Persia sive Chorossan; secunda erat Africa, tertia Aegyptus, quarta Philistim sive Rhamble, quinta Damascus, sexta Chemps sive Emessa,

τιόχειαν, ἐνάτην ἀμνηραδίαν τὸ Χαράν, δέκατην ἀμνηραδίαν τὸ Ἐμετ, ἐνδεκάτην ἀμνηραδίαν τὴν Ἑσιβή, δωδεκάτην ἀμνηραδίαν τὸ Μουσελ, τρισδεκάτην ἀμνηραδίαν τὸ Τικρίτ. τῆς δὲ Ἀφρικῆς ἀποσπασθείσης ἀπὸ τῆς τοῦ ἀμερμουμνῆ ἐν τῷ Βαγδάδ ἐξουσίας καὶ ἰδιοκρατησάσης καὶ ἀμνηρῶν ἰδιον ἀναγορευσάσης γέγονε, καθὼς καὶ προὔπῃρχεν, πρώτη ἀμνηραδία ἡ Περσία, δεύτερα ἡ Αἴγυπτος, καὶ καθεξῆς αἱ λοιπαὶ καθὼς προείρηται. ἀρτίως δὲ πάλιν τοῦ ἀμερμουμνῆ ταῦ ἐν τῷ Βαγδάδ ἀδυνατήσαντος γέγονεν ἰδιόρρυθμος ὁ τῆς Περσίας ἀμνηρῶς ἡγουν τοῦ Χορασάν, καὶ ἀπεκάλεσεν ἑαυτὸν ἀμερμουμνῆν, φορῶν καὶ 10 τὸ κουράν διὰ πινακιδίων εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ δίκην μανιακίου. λέγει δὲ αὐτὸν εἶναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἀλήμ. ὁ δὲ ἀμνηρῶς τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ὑπῆρχεν αἰεὶ καὶ πάντοτε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀμνηρῶ Αἰγύπτου, γέγονε δὲ καὶ αὐτὸς ἰδιόρρυθμος, καὶ ἀπεκάλεσεν καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ἀμερμουμνῆν. 15 λέγει δὲ καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν εἶναι ἐκ τῆς τοῦ Ἀλήμ γενεᾶς.

Κ ε φ α λ α ι ο ν κς'.

ἡ γενεαλογία τοῦ περιβλέπτου ῥηγὸς Οὕγωνος.

Ἰστέον ὅτι ὁ ῥῆξ Ἰταλίας ὁ μέγας Λωθάριος, ὁ πάππος τοῦ περιβλέπτου ῥηγὸς Οὕγωνος, ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ μεγάλου Κάρου 20 λου κατήγετο, περὶ οὗ πολὺς ἔπαινος ἐγκώμιά τε καὶ διηγήματα καὶ περὶ πολέμους ἀνδραγαθήματα. οὗτος οὖν Κάρουλος

4 ἐν] τοῦ ἐν?

τοῦ] τὸ vulgo

19 τοῦ vulgo om

5 ἀναγορεύσασα libri: corr Meursius

15 καὶ αὐτὸς add B

18 ῥηγὸς add B

9

septima Chalep, octava Antiochia, nona Charan, deoima Emet, undecima Esibe, duodecima Musel, decimatertia Ameradia Ticrit. Africa vero ab amermumnis Bagdadensis potestate avulsa, sui iuris facta et proprium sibi ameram constituyente, prima Ameradia, quemadmodum solebat, fuit Persia, secunda Aegyptus, et reliquae deinceps, ut supra dictum est. nuper vero cum amermumnes Bagdadensis viribus impar esset, ameras Persiae sive Chorasam sui iuris et potestatis factus est, seseque amermumnem appellavit, gestans Alcoranum e collo per tabellas instar torquis pendentem; deque genere Alim oriundum se dicit. ameras autem Arabiae felicitis sub potestate amerae Aegypti semper fuit. verum hic quoque suae dicionis effectus amermumnem sese nuncupat, atque ad Alim originem refert.

26. Genealogia conspicui Regis Hugonis.

Sciendum est Italiae regem, magnum Lotharium, conspicui regis Hugonis avuni, a Carolo magno originem ducere, qui a bellica fortitudine atque gestis admodum celebratur. hic itaque Carolus unus

ἦν μονοκράτωρ πάντων τῶν ῥηγμάτων, ἐβασίλευσε δὲ εἰς τὴν
 μεγάλην Φραγγίαν. ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ οὐδεὶς τῶν ὑπο-
 λούπων ῥηγῶν ἐτόλμησε ῥῆγα εἰς αὐτὸν καλέσαι, ἀλλὰ πάντες
 ὑπῆρχον ὑπόσπονδοι αὐτοῦ· ὅστις χρήματα ἱκανὰ καὶ πλοῦ-
 5 τον ἄφθονον ἐν Παλαιστίνῃ ἀποστείλας ἐδείματο μοναστήρια
 πάμπολλα. ὁ τοίνυν Λωθάριος οὗτος ἀναλαβόμενος τὰ ἐαυ-
 τοῦ στρατεύματα, κατὰ Ῥώμης ἐκστρατεύσας ἀπὸ πολέμου
 ταύτην ἐκράτησε, καὶ ἐστέφθη παρὰ τοῦ τότε πάπα· καὶ ἡνίκα
 ὑπέστρεφεν εἰς τὴν ἐαυτοῦ ἐξουσίαν ἤγουν εἰς Παπίαν, κα-
 10 τήντησεν εἰς τὸ κάστρον Πλαζέντα τὸ ὄν ἀπὸ τριάκοντα μι-
 λίων τῆς Παπίας. καὶ κεῖσε μὲν οὗτος τελευτᾷ, ἔτεκεν δὲ υἱόν P 81
 ὀνόματι Ἀδέλβερτον, ὃς ἔγνημε γυναῖκα τὴν μεγάλην Βέρταν,
 καὶ ἐξ αὐτῆς τὴν προορηθέντα ῥῆγα τὸν Οἷγωνα ἔτεκεν. μετὰ
 δὲ τὸ τελευτῆσαι τὸν μέγαν Λωθάριον, Λοδοῖκος ὁ ἴδιος τοῦ
 15 Λοδοίκου ἀπὸ τοῦ μεγάλης Φραγγίας ἐλθὼν ἐκράτησε τὴν
 Παπίαν. καὶ ἦν μὲν ἄστεπτος, ὕστερον δὲ ἦλθεν εἰς Βεργῶ-
 ναν, εἰς τὸ κάστρον τὸ ὄν ἀπὸ ρκ' μιλίων τῆς Παπίας, καὶ
 ἐλθόντος αὐτοῦ ἐκεῖσε ἐπανέστησαν αὐτῷ οἱ τοῦ αὐτοῦ κά-
 στρου, καὶ κρατήσαντες ἐτύφλωσαν. καὶ τότε ἐκράτησε Βε-
 20 ριγγέριος ὁ πάππος τοῦ νυνὶ Βεριγγέρι, καὶ εἰσελθὼν ἐν Ῥώμῃ
 ἐστέφθη. καὶ μετὰ τοῦτο ἐδηλοποίησε λαὸς πολὺς τῷ Ῥο-
 δούλφῳ εἰς Βεργῶνιαν ὄντι, λέγοντες ὅτι ἐλθὲ ἐνταῦθα, καὶ
 παραδίδομέν σοι τὸ ῥηγάτον, καὶ ἀποκτενῶμεν τὸν Βεριγγέ-

8 καὶ ἐστέφθη παρὰ τοῦ τότε πάπα add B

omnibus regnis imperabat. regnavit autem in magna Francia, ipsoque
 regnante nemo alius sese regem appellare ausus est, sed foedus cum
 eo omnes pepigerant. ille autem multis opibus ingentique pecunia-
 rum vi in Palaestinam transmissis, monasteria quamplurima excitavit.
 Lotharius igitur iste, admotis exercitibus, adversus Romam expedi-
 tionem suscepit, quam bello subiecit; atque ab eo qui tum sedebat
 pontifice coronatus est. cum autem in dicionem suam, Papiam sci-
 licet, reverteretur, in urbem Placentiam triginta a Papia miliaribus
 dissitam pervenit, ibique diem obiit. filium vero habuit Adelbertum,
 nomine, qui uxorem duxit magnam Bertam et ex ea Hugonem regem,
 cuius supra mentionem fecimus, suscepit. Lothario autem magno sa-
 tis functo, Ludovicus consanguineus Ludovici e magna Francia pro-
 sectus Papiam occupavit non coronatus. postea Veronam se contulit;
 quae urbs centum viginti miliaribus Papia distat; quo cum venisset,
 insurgentes contra illum cives captum oculis orbarunt. tunc regnum
 adiit Berengarius, Berengarii qui nunc in vivis est avus, Romamque
 ingressus coronatus est. hinc populi multi Rodulphum in Burgundia
 versantem hisce verbis evocant. "huc accede, et occiso Berengario

ριον. ὁ δὲ ἦλθε ἀπὸ Βεργώνιαν πρὸς τὰ μέρη τῆς Πιπιίας, καὶ ὁ μὲν ἡμισυς λαὸς ἦν μετὰ τοῦ Βεριγγέρι, ὁ δὲ λοιπὸς μετὰ τοῦ Ῥοδούλφου. καὶ πολεμήσαντες, ἐνίκησεν ὁ Βεριγγέρις τὸν πρῶτον πόλεμον, καὶ πάλιν πολεμήσαντες, ἐνίκησεν ὁ Ῥοδούλφος, καὶ ἔφυγεν ὁ λαὸς τοῦ Βεριγγέρι. καὶ μόπος καταλειφθεὶς ὁ Βεριγγέρις ἐποίησεν ἑαυτὸν ὡς τεθνεῶτα, καὶ ἔπεσεν μέσον τῶν τεθνεώτων, σκεπάσας αὐτὸν μετὰ τῆς δορκᾶς αὐτοῦ, τὸν δὲ πόδα αὐτοῦ εἶχεν ἔξω. ἐλθὼν δὲ εἰς ἐκ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ῥοδούλφου δέδωκεν αὐτῷ μετὰ μεναύλου εἰς τὸν πόδα, αὐτὸς δὲ τὸ σύνολον οὐκ ἐσαλεύθη. τοῦ δὲ μὴ σαλευθέντος, ἀφίησιν αὐτὸν ὡς δῆθεν νεκρὸν ὄντα. ἡγνόει δὲ ὁ τοῦ Ῥοδούλφου λαὸς ὅτι ὁ Βεριγγέρις ἐστί. καὶ παύσαντος τοῦ πολέμου ἠγέρθη ὁ Βεριγγέρις, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ παλάτιον αὐτοῦ μόνος, καὶ πύλιν ἐκράτησε τῆς βασιλείας, καὶ ἐπολέμησε τὸν Ῥοδούλφον, καὶ ἐνίκησεν αὐτόν. μετὰ δὲ τοῦτο συνεβιβάσθησαν εἰς ἀλλήλους καὶ ἐμερίσθησαν τὴν χώραν εἰς δύο, καὶ ὁ μὲν εἰς ἀνελάβετο τὸ ἐν μέρος τῆς χώρας, ὁ δὲ ἕτερος τὸ ἕτερον. ἦν δὲ ὁ Ῥοδούλφος ὑπὸ τὴν βουλὴν καὶ ἐξουσίαν τοῦ Βεριγγέρι. καὶ μετὰ τοῦτο ἦλθον ἀπὸ Βεργώνια τρεῖς μαρκήσιοι πρὸς Πιπιάν τοῦ ἐκδιῶξαι τοὺς κρα-
 20 τοῦντας καὶ κρατῆσαι αὐτοί. ἦσαν δὲ οὗτοι Οὔγων ὁ Ταλιαφέρνην καὶ Βόζων καὶ Οὔγων ὁ ἀδελφὸς τοῦ Βάζου, ὁ προορηθεὶς εὐγενέστατος ῥῆξ. ἦλθε δὲ μετὰ λαοῦ ἱκανοῦ. καὶ

20 κρατοῦντας καὶ add B

22 Βούζου M

regnum tibi trademus." hic ex Burgundia movit, versusque Papiam concessit; divisoque populo, pars Berengarium sequebatur, residua vero pars Rodulpho haerebat. collatisque signis primo Berengarius vicit; praelioque rursus inito victor fuit Rodulphus, Berengariiue exercitus in fugam actus est. ipse autem Berengarius, a suis desertus, se mortuum simulavit, mediusque inter cadavera collapsus, pelle cervina, quam ferebat, se contegens et operiens, pedem extra protensum habuit. accedens autem quidam ex Rodulphi militibus pedem eius venabulo feriit: at immotus ille mansit; cumque ipsum absque ullo motu miles cerneret, pro mortuo habuit ac reliquit. Rodulphi vero exercitus hunc Berengarium esse ignorabat. praelium autem cum cessasset, surrexit Berengarius solusque palatium suum adiit; iterumque regno politus, armis contra Rodulphum sumptis, eum superavit. posthaec autem pacto foedere regnum inter se dividerunt, ita ut pars una uni, altera alteri cederet. Rodulphus tamen sub consilio et potestate Berengarii manebat. venero postea ex Burgundia Papiam tres marchiones, ut principes exturbarent, Hugo Taliapherni, Boso et Hugo Bosonis frater, rex ille nobilissimus, cuius antea mentionem fe-

μαθὼν δὲ Βεριγγέρις ἡτοιμάσθη, καὶ ἀπῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ πρὸς πόλεμον, καὶ παρακαθίσας ἐσιενοχώρησεν αὐτοὺς ἀπὸ λιμοῦ, καὶ ὥρισε τὸν λαὸν αὐτοῦ μὴ φονεῖν τινά, ἀλλ' ὅπου ἂν κρατήσῃ τινὰ ἐξ αὐτῶν κόπτωσι τὴν ῥίνα αὐτοῦ καὶ τὰ δύο ὠτία καὶ ἀπολύωσιν· ὃ δὴ καὶ ἐποίουν. Θεασάμενοι οὖν τοῦτο αἱ προρρηθεῖσαι τρεῖς κεφαλαί, ἄρμαντες ἀνυπόδετοι τὰ θεῖα εὐαγγέλια εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν ἦλθον πρὸς τὸν Βεριγγέριν, αἰτούμενοι συγχώρησιν καὶ ὁμνίοντες τοῦ μηκέτι ἐλθεῖν ἐνθάδε μέχρι τέλους ζωῆς αὐτοῦ· καὶ τότε P 82
 10 ἤασεν αὐτοὺς ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. ἴσπερον δὲ τοῦ Βεριγγέρι ἀπελθόντος εἰς Βερῶναν, ἀπέκτεινεν αὐτὸν Φαλάμβερτος ὁ σύντεκνος αὐτοῦ, καὶ τότε ἐκράτησεν ὅλον τὸ ῥηγίτον Ῥοδοῦλφος. καὶ μετὰ τοῦτο ἐμήνυσεν ὁ λαὸς τῆς χώρας ὅλης εἰς Βεργωνίαν τῷ Οὔγωνι τῷ προρρηθέντι ῥηγί, λέγοντες ὅτι ἔλθε καὶ παραδίδομέν σοι τὴν χώραν. καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ, ἐπῆρον αὐτὸν ὁ λαὸς καὶ ἀπήγαγον εἰς τὸ παλάτιον καὶ ἀπεκατέστησαν αὐτὸν ῥῆγα. τὸν δὲ Ῥοδοῦλφον εἶπον ὅτι ἀπελθε μετὰ τοῦ πλοίου σου, θέλῃς εἰς τὴν χώραν σου, θέλῃς ἀλλαχοῦ. ὃ δὲ ἀπῆλθεν εἰς Βεργωνίαν εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ,
 20 καὶ κατεῖχεν ἐκεῖσε λαὸν ἱκανόν. καὶ τελευτήσαντος αὐτοῦ ἀπῆλθεν Οὔγων ὁ προρρηθεὶς ῥῆξ εἰς Βεργωνίαν, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ Ῥοδούλφου, ἣτις καὶ Βέρτα ὠνομάζετο, ἔλαβεν εἰς γυναῖκα, τὴν δὲ θυγατέρα αὐτῆς ὀνόματι Ἀδέλεσαν δέ-

5 δύο add B

cimus. is porro magna stipatus multitudine accessit; quo comperto Berengarius bellum instruxit atque in occursum eius venit, interceptoque comineatu famem exercitui eius intulit, interdixitque suis ne quempiam occiderent, sed quemcumque caperent, naso et duabus auriculis mutilarent, sicque dimitterent. id vero factum est. qua re conspecta tres memorati duces, nudis pedibus, divina evangelia prae manibus tenentes Berengarium adierunt, veniam petentes, iurantesque se nunquam illo superstite isthuc venturos esse. tunc sivit eos liberos in regionem redire. deinde vero cum Veronam abiisset Berengarius, a Phialamberto compatre suo occisus est: et tunc toto regno positus est Rodolphus. sub haec universae regionis populus praesatum regem Hugonem ex Burgundia accersivit, oblato regionis suae principatu, si accederet; cumque venisset, sustulit eum populus et in palatium adduxit regemque constituit. Rodolpho vero edixerunt ut in regionem suam, sive quocumque vellet, sublatis opibus suis abiret. is in Burgundiam regionem suam se contulit, ibique satis amplae multitudini imperavit. mortuo Rodolpho, memoratus rex Hugo Burgundiam adiit ac Rodulphi uxorem Bertam nomine matrimonio sibi

δωκεν Λωθαρίῳ τῇ υἱῷ αὐτοῦ, τῷ νυνὶ ὄντι Ἰταλίας ῥηγί. ἡ δὲ ἀνελθοῦσα ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ συναφθεῖσα Ῥωμανῷ τῷ πορφυρογεννήτῳ υἱῷ Κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου, ἥτοι ἡ θυγάτηρ τοῦ αὐτοῦ περιβλέπτου ῥηγὸς Οὐγωνος, ἥ ὠνομάζετο Βέρτα κατὰ τὸ ὄνομα τῆς μάμμης αὐτῆς⁵ τῆς μεγάλης Βέρτας, ἥτις μετὰ θάνατον τοῦ Ἀδελβέρτου ἀνδρὸς αὐτῆς ἐβασίλευσεν ἔτη *. μετωνομάσθη δὲ Εὐδοκία κατὰ τὸ ὄνομα τῆς τε μάμμης καὶ ἀδελφῆς Κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου.

Κ ε φ ᾱ λ α ι ο ν κζ.

10

περὶ τοῦ θέματος Λογουβαρδίας, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ πριγκιπάτων καὶ ἀρχοντιῶν.

Ἰστέον ὅτι ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις κατεκρατεῖτο ἡ πᾶσα ἐξουσία τῆς Ἰταλίας, ἥ τε Νεάπολις καὶ Καπύη καὶ ἡ Βενεβενδὸς τό τε Σαλερινὸν καὶ ἡ Ἀμάλφη καὶ Γαιτὴ καὶ πᾶσα¹⁵ ἡ Λογουβαρδία, παρὰ τῶν Ῥωμαίων, δηλονότι βασιλευομένης τῆς Ῥώμης. μετὰ δὲ τὸ ἀνελθεῖν τὸ βασίλειον ἐν Κωνσταντινουπόλει διεμερίσθησαν ταῦτα πάντα εἰς ἀρχὰς δύο, ἐξ οὗ καὶ παρὰ τοῦ βασιλεύοντος ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀπεστέλλοντο πατρίκιοι δύο, καὶ ὁ μὲν εἰς πατρίκιος ἐκράτει τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Καλαβρίαν²⁰ καὶ τὴν Νεάπολιν καὶ Ἀμάλφην, ὁ δὲ ἕτερος πατρίκιος ἐκαθέζετο εἰς Βενεβενδὸν καὶ ἐκράτει τὴν Παπίαν καὶ τὴν Κάπυαν καὶ τὰ λοιπὰ πάντα, καὶ ἐτέλουν κατ' ἔτος τῷ βασιλεῖ τὰ νενομισμένα τῷ δημοσίῳ. αὗται δὲ πᾶσαι αἱ προρρηθεῖσαι χώραι κατω-

4 ἦτον?

15 Γαιήτη Meursius

16 βασιλευομένων M

copulavit, eius vero filiam Adelesam nuptui dedit Lothario filio suo, qui nunc Italiae rex est. filia vero conspicua⁴ regis Hugonis Cpolim profecta Romano Porphyrogenito, Constantini Christi amantis imperatoris filio, locata est. haec autem filia conspicui regis Hugonis Berta vocabatur de aviae suae magnae Bertae cognomine, quae post Adelberti mariti sui obitum regno praefuit annis²². illius vero nomen in Eudociam mutatum est, de nomine aviae et sororis Constantini Christi amantis imperatoris.

27. *de Longobardiae Thémate, eiusque principatibus ac ducatibus.*

Sciendum est antiquis temporibus omnem Italiae dicionem, Neapolim Capuam Beneventum Salernum Amalphim Gaietam et universam Longobardiam, Romanis Romae imperantibus subditam fuisse. post translata vero Cpolim imperii sedem haec omnia in duos principatus divisa sunt. ex eo tempore ab imperatore Cpolitano missi sunt patricii duo, quorum alter Siciliam Calabriam Neapolim et Amalphim administrabat, alter vero Beneventi residebat imperabatque Pupiae Capuae et reliquis omnibus; qui ambo quotannis impe-

κύντο παρὰ τῶν Ῥωμαίων. ἐν δὲ τοῖς καιροῖς Εἰρήνης τῆς βα-
 σιλίδος ἀποσταλεῖς ὁ πατρίκιος Ναρσῆς ἐκράτει τὴν Βενεβενδὸν
 καὶ τὴν Παπίαν, καὶ Ζαχαρίας ὁ πῦπας Ἀθηναῖος ἐκράτει τὴν
 Ῥώμην. συνέβη δὲ πολέμους γενέσθαι εἰς τὰ τῆς Παπίας μέρη,
 5 καὶ ἐξωδίασεν ὁ πατρίκιος Ναρσῆς εἰς τὸν στρατὸν τὰ εἰσκομι- P 83
 ζόμενα πάντα τῷ δημοσίῳ, καὶ οὐκ ἀπεστάλη ἡ κατὰ τύπον
 εἰσκομιδὴ παρ' αὐτοῦ· ὁ δὲ Ναρσῆς ἀντεμήνυσεν ὅτι ἀπὸ
 τῶν αὐτόθι μᾶλλον ἐλπίζω μοι ἀποσταλῆναι χρήματα, ἐπειδὴ
 πᾶσαν τὴν ἀπὸ τῶν ὧδε εἰσκομιζομένην εἰσκομιδὴν εἰς τοὺς
 10 ἀνακύνσαντας πολέμους κατηγάτωσα, καὶ μᾶλλον ὑμεῖς ἀπὸ
 τῶν ὧδε ζητεῖτε εἰσκομιδάς. ταῦτα ἀκούσασα ἡ βασίλισσα
 Εἰρήνη καὶ ὀργισθεῖσα ἀπέστειλεν αὐτῷ ἄτρακτον καὶ ἡλα-
 κάτην, γράψασα πρὸς αὐτὸν ὅτι λάβε ταῦτα, ἃ καὶ ἀρμόζει
 σοι· νήθειν σε γὰρ μᾶλλον ἐκρίναμεν δίκαιον ἢ μετὰ ὀπλων
 15 ὥς ἄνδρα διεκδικεῖν καὶ διευθύνειν καὶ ὑπερπολεμεῖν Ῥω-
 μαίων. ταῦτα ἀκούσας ὁ πατρίκιος Ναρσῆς ἀντέγραψε πρὸς
 τὴν βασιλίδαν ὅτι ἐπεὶ οὕτω παρ' ὑμῖν ἐνομίσθην νήθειν καὶ
 κλώθειν καθάπερ γυνή, κλώσαι ἔχω νήματα μετὰ τῆς ἀτράκ-
 του καὶ ἡλακάτης, ἵνα μέχρις ἂν ζῶσιν οἱ Ῥωμαῖοι μὴ δυ-
 20 νηθῶσιν ἐξυφᾶναι ταῦτα. οἱ δὲ Λογουβάρδοι τῷ τότε καιρῷ
 κατῴκουν εἰς Πανωνίαν, ἔνθα ἀρτίως οἰκοῦσιν οἱ Τοῦρκοι.
 καὶ ἀποστείλας ὁ πατρίκιος Ναρσῆς πρὸς αὐτοὺς ὁπώρας παν-
 τοίας ἐδηλοποίησεν αὐτοῖς ὅτι δεῦτε ἐνταῦθα, καὶ θεάσασθε

ratoris fisco assignatam pecuniam pendebant. hae porro omnes, quas
 supra recensui, regiones a Romanis habitabantur. temporibus autem
 imperatricis Irenes missus patricius Narses et Beneventum et Papiam
 administrabat; Romam vero papa Zacharias Atheniensis. accidit autem
 ut in Papiæ partibus bella gererentur, Narsesque patricius fisco as-
 signatas ex pacto pecunias in exercitus usum impenderet; et ordina-
 rius ab illo reditus non tantum non mittebatur, sed potius illinc
 pecunias sibi missum iri, sperare se significabat, quippe cum omnes
 reditus bellis ingruentibus impendisset, ac proinde non hinc aliquid
 esse quaerendum. his auditis imperatrix Irene, ira accensa, fustum
 illi et colum misit, hisce verbis ad ipsum scribens "accipe haec quae
 tibi conveniunt: nere enim te aequius indicavimus quam armis tam-
 quam virum uti ac pro Romanis pugnare." quibus intellectis Narses
 patricius rescripsit imperatrici hoc modo: "postquam nere me rectius
 et filum torquere videtur tibi veluti feminam, telam me ordiri nosse
 scias, quam nunquam Romani detekant" tunc autem temporis Lon-
 gobardi Pannoniam incolebant, quae nunc Turcarum sedes est, et
 missis ad eos fructibus omnis generis patricius isthaec ipsis signifi-
 cavit "venite huc et videbitis, pro veteri verbo, terram mel et lac
 fluentem, et qua, ut puo, neque deus meliorem habet; et si vobis

γῆν ῥέουσιν κατὰ τὸ εἰρημένον μέλι καὶ γάλα, ἥς, ὥς οἶμαι, ὁ θεὸς κρείττονα οὐκ ἔχει· καὶ εἰ ἔστιν ὑμῖν ἀρεστόν, κατοικήσατε ἐν αὐτῇ, ὅπως εἰς αἰῶνα αἰῶνος μακαρίζεσθε με. ταῦτα δὲ ἀκούσαντες οἱ Λογούβαρδοι καὶ πεισθέντες, ἀναλαβόμενοι τὰς φανιλίας αὐτῶν, ἦλθον εἰς Βενεβενδόν. οἱ δὲ τοῦ κάστρου Βενεβενδοῦ οὐκ εἶασαν αὐτοὺς ἔνδον τοῦ κάστρου εἰσελθεῖν, ὥκησαν δὲ ἔξωθεν τοῦ κάστρου πλησίον τοῦ τείχους εἰς τὸν ποταμόν, οἰκοδομήσαντες ἐκεῖσε κάστρον μικρόν, ἔξ οὗ καὶ ὀνομάζεται Τζιβιτανόβα, τουτέστι νεόκαστρον· ὃ καὶ μέχρι τῆς σήμερον συνίσταται. εἰσῆρχοντο δὲ καὶ ἔνδο- 10 θεν τοῦ κάστρου καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διὰ μηχανῆς κυριεύσαντες τοὺς οἰκήτορας τοῦ κάστρου Βενεβενδοῦ ἀνέβλον πάντας καὶ κατέσχον τὸ κάστρον· ἔσωθεν γὰρ διὰ τῶν ῥάβδων αὐτῶν σπαθία βασιάζοντες, καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑποτρόπον ποιήσαντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ μάχην, πάντας, ὥς εἴρη- 15 ται, ἀπέκτειναν. καὶ ἔκτοτε ἐκστρατεύσαντες πᾶσαν τὴν γῆν ἐκείνην ὑπέταξαν τοῦ τε θέματος Λογουβαρδίας καὶ Καλαβρίας καὶ ἕως Παπίας, ἄνευ τῆς Ὑδρεντοῦ καὶ Καλλιπόλεως καὶ τοῦ Ῥουσιάνου καὶ τῆς Νεαπόλεως καὶ τῆς Γαϊτῆς καὶ Συρεντοῦ καὶ Ἀμάλφης. πρῶτον δὲ κάστρον ὑπῆρχεν 20 ἀρχαῖον καὶ μέγα ἡ Κάπυα, δευτέρα ἡ Νεάπολις, τρίτη ἡ Βενεβενδός, τετάρτη ἡ Γαϊτή, πέμπτη ἡ Ἀμάλφη. τὸ δὲ Σαλερινὸν ὤκισθη ἐπὶ τοῦ Σικάρδου, ὅτε διεμέρισαν οἱ Λογούβαρδοι τὰ πριγκιπάτα. εἰσὶ δὲ μέχρις τῆς σήμερον, ἥτις ἔστιν ἰνδικτιῶν ἐβδόμη, ἔτη ἀπὸ κτίσεως κόσμου 5957, ἀφ' 25

3 μακαριζήτέ?

9 τζινὰ νόβα M

13 κατέχουν M

placuerit, hanc inhabitabitis, ut in perpetuum faustis me precationibus ac benedictionibus prosequamini." his vero auditis, persuasi Longobardi cum familiis Beneventum venerunt. cives autem Beneventani cum intra urbem illos admittere nollent, extra eam prope murum ad flumen habitarunt, aedificata urbe parva, quae Civita nova, id est nova civitas, appellatur, extatque etiam hodie. intrabant vero etiam urbem et ecclesiam, doloque superiores facti habitatoribus omnibus eos universos occiderunt urbemque occuparunt: gladiis enim intra fustes occultatis, ecclesiam ingressi, pugna excitata universos, ut supra dictum est, interemerunt. et inde excursionem in omnem dicionem thematis Longobardiae et Calabriae facta, subiecerunt eam usque ad Papiam, excepta Hydrunte Callipoli Rusiano Neapoli Gaieta Surrento et Amalphe. prima vero urbs antiqua et magna erat Capua, secunda Neapolis, tertia Beneventum, quarta Gaieta, quinta Amalphe. Salernum autem habitatum fuit a Sicardo, cum principatus dividerent Longobardi. et sunt in hodiernum usque diem, quae septima indictio est, anni a condito mundo 6457 (Christi 949), a divisa

οὗ ἐμερίσθη ἡ Λογουβαρδία ἔτη σ'. ὑπῆρχον δὲ ἀδελφοὶ
 δύο, ὁ Σίκων καὶ ὁ Σίκαρδος· καὶ ὁ μὲν Σίκων ἐκράτησε τὴν
 Βενεβενδὸν καὶ τὰ μέρη τῆς Βάρεως καὶ τῆς * Σιπενδοῦ, ὁ
 δὲ Σίκαρδος τὸ Σαλερινὸν καὶ τὴν Κάπυαν καὶ τὰ μέρη τῆς P 84
 5 Καλαβρίας. ἡ δὲ Νεάπολις ἦν ἀρχαῖον πραιτώριον τῶν κα-
 τερχομένων πατρικίων, καὶ ὁ κρατῶν τὴν Νεάπολιν κατεῖχε
 καὶ τὴν Σικελίαν, καὶ ἡνίκα κατέλαβεν ὁ πατρίκιος ἐν Νεαπό-
 λει, ἀπῆρχετο ὁ δούξ Νεαπόλεως ἐν Σικελίᾳ. ἡ δὲ Κάπυα
 ἦν πόλις ὑπερμεγέθης, καὶ ἐάλω ὑπὸ τῶν Οὐαϊδήλων ἦτοι
 10 τῶν Ἀφρικῶν, καὶ κατέλυσαν αὐτήν. ἐρημοκάστρου δὲ οὕσης
 ὥκουν ἐν αὐτῇ Λογούβαρδοι. καὶ πάλιν τῶν Ἀφρικῶν ἐπερ-
 χομένων κατ' αὐτῶν ὥκοδόμησεν ὁ ἐπίσκοπος Λανδοῦλφος
 κάστρον εἰς τὴν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐπωνόμασεν αὐτὸ *
 Κάπυαν νέαν, τὴν καὶ νῦν οὖσαν. ἀφ' οὗ δὲ ἐκτίσθη ἡ αὐτὴ
 15 Κάπυα εἰσὶν ἔτη σγ'. ἡ δὲ Νεάπολις καὶ ἡ Ἀμάλφη καὶ
 ἡ Συρρεντὸς ὑπῆρχον αἰεὶ ὑπὸ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων.

Ἰστέον ὅτι μαστρομήλης ἐρμηνεύεται τῇ Ῥωμαίων δια-
 λέκτῳ κατεπάνω τοῦ στρατοῦ.

Ἰστέον ὅτι πρὸ τοῦ περᾶσαι τοὺς Βενετίκους καὶ οἰκῆσαι
 20 εἰς τὰ νησιά εἰς ἃ νῦν οἰκοῦσιν, ἐκαλοῦντο * Ἑνετικοί, καὶ
 κατέκουν εἰς τὴν ξηρὰν εἰς αὐτὰ τὰ κάστρα, κάστρον Κόγ-
 κορδα, κάστρον * Ἰουστινιάννα, κάστρον τοῦ Νούνου, καὶ
 ἕτερα πλεῖστα κάστρα.

11 τὴν ἀφρικὴν ἐπερχομένην libri: corr Meursius 13 Κα-
 παντην καὶ libri: corr Bandurius 21 κατέκουν αἰτίκιοι libri,
 et mox αἰτικίων: corr Meursius αὐτὰ] ταῦτα?

Longobardia anni 200. erant autem fratres duo, Sico atque Sicardus. et Sico quidem Benevento imperabat ac Bareos, et Sipendi partibus, Sicardus vero Salernum Capuam et partes Calabriae possidebat. at Neapolis antiquum praetorium erat patriciorum qui mittebantur; et qui Neapoli imperabat, imperabat et Siciliae; cumque patricius Neapolim appelleret, dux Neapoleos in Siciliam abibat. Capua vero erat urbs ingens, captaque est a Vandalis sive Afris, et vastata; atque ita desolata cum iaceret, inhabitaverunt eam Longobardi. et mox Afris rursum ingruentibus, Landulphus episcopus ad pontem fluminis urbem aedificavit, quam Capantem nuncupavit; quae quidem etiamnum superest. ex quo autem haec Capua constructa fuit, anni sunt 73. ceterum Neapolis Amalphe et Surrentum Romano imperatori semper paruerunt.

Sciendum quod magister militum Romanorum lingua significat praefectum exercitus.

Sciendum quod Veneti antequam traicerent, inhabitarentque insulas quas nunc inhabitant, Henetici nuncupabantur, et incolebant in continenti has urbes, Concordiam Iustiniana Nunum et reliquas ple-
 rasque.

Ἰστέον ὅτι περασάντων τῶν νῦν καλουμένων Βενετίκων, πρῶτον δὲ * Ἑνετικῶν, ἔκτισαν ἐν πρῶτοις κάστρον ὀχυρὸν, ἐν ᾧ καὶ σήμερον καθέζεται ὁ δοῦξ Βενετίας, ἔχον κύκλωθεν θάλασσαν ὥσει μιλίων ἕξ, εἰς ἣν καὶ εἰσέρχονται ποταμοὶ κζ. ὑπάρχουσι δὲ καὶ νῆσοι κατ' ἀνατολὰς τοῦ αὐτοῦ. ἔκτι- 5
σαν δὲ καὶ ἐν ταῖς αὐταῖς νήσοις οἱ νῦν Βενέτικοι καλού-
μενοι κάστρα, κάστρον Κογράδον, ἐν ᾧ καὶ μητρόπολις ἔστι
μεγάλη, καὶ πολλὰ λείψανα ἁγίων ἐν ταύτῃ ἀπόκεινται, κά-
στρον Ῥιβαλενσῆς, κάστρον Λουλιανόν, κάστρον Ἀψανον, κά-
στρον Ῥωματινά, κάστρον Λικεντζία, κάστρον Πίνεται, ὅπερ 10
λέγεται Στρόβιλος, κάστρον Βινίολα, κάστρον Βόες, ἐν ᾧ ὑπάρ-
χει ναὸς τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου, κάστρον Ἡλιτουάλβα,
κάστρον Λιτουμανκέρσες, κάστρον Βρόνιον, κάστρον Μαδαῦ-
κον, κάστρον Ἡβόλα, κάστρον Πριστιῆνα, κάστρον Κλουγία,
κάστρον Βροῦνδον, κάστρον Φοσαῶν, κάστρον Λαυριτῶν. 15

Ἰστέον ὅτι καὶ εἰσὶν ἕτεραι νῆσοι ἐν τῇ αὐτῶν χώρᾳ Βενετίας.

Ἰστέον ὅτι καὶ ἐν τῇ στερεᾷ εἰς τὸ μέρος τῆς Ἰταλίας
ὑπάρχουσι κάστρα τῶν Βενετίκων, ἅτινά εἰσι ταῦτα, κάστρον
Κάπρε, κάστρον Νεόκαστρον, κάστρον Φινές, κάστρον Αἰκύλον,
κάστρον Ἀειμάνας, ἐμπόριον μέγα Τορτζελῶν, κάστρον Μου- 20
ράν, κάστρον Ῥίβαντον, ὃ ἐρμηνεύεται τόπος ὑψηλότατος, ἐν
ᾧ καθέζεται ὁ δοῦξ Βενετίας, κάστρον Καβεριτζέντζης.

Ἰστέον ὅτι καὶ ἐμπόρια εἰσὶ καὶ καστέλλια.

5 ἔκτισαν Meursius pro ἔκτισεν

Sciendum Venetos nunc appellatos, qui olim Henetici dicebantur, cum traiecissent, munitam imprimis urbem condidisse, in qua hodie habitat dux Venetiarum, mari undique cinctam spatio circiter sex miliarium, quod influunt flumina 27. sunt etiam insulae versus orientem urbis, in quibus Veneti nunc appellati oppida aedificarunt, Cogradum, ubi metropolis magna est, in qua multae sanctorum reliquiae depositae iacent; Rhibalenses, Lulianum, Apsanum, Rhomatina, Licentia, Pinetae, sive Strobilus, Biniola, Boës, ubi templum S. Petri apostoli, Elitualba, Litumancer-
ses, Bronium, Madaucum, Hebola, Pristena, Clugia, Brundum, Phosaon, Lauriton.

Sciendum etiam alias esse insulas in Venetorum regione.

Sciendum etiam in terra firma Italiae regione etiam urbes Venetorum has existere, Capre, Neocastrum, Phines, Aeculum, Aimanas, magnum emporium Tortzelorum, Muran, Rhibantum, quod significat locum valde excelsum, in quo residet dux Venetiarum, et Cabertzentza.

Sciendum etiam emporia esse et castella.

Κ ε φ α λ α ι ο ν κ η'.

διήγησις πῶς κατεκρίσθη ἡ νῦν καλουμένη Βενετία.

Ἰστέον ὅτι ἡ Βενετία τὸ μὲν παλαιὸν ἦν τόπος ἔρημός τις
 αἰκητος καὶ βαλτωδής, οἱ δὲ νῦν καλούμενοι Βενέτικοι ὑπῆρχον
 5 Φράγγοι ἀπὸ Ἀκουηλεγίας καὶ ἀπὸ τῶν ἑτέρων τόπων τῆς Φραγ-
 γίας, καὶ κατέκουν εἰς τὴν ξηρὰν ἀντικρὺ τῆς Βενετίας. τοῦ δὲ P 85
 Ἀτίλα τοῦ βασιλέως τῶν Ἀβάρων ἐλθόντος καὶ πάσας τὰς
 Φραγγίας καταληϊσάμενον καὶ ἀφανίσαντος, ἤρξαντο φεύγειν
 μὲν πάντες οἱ Φράγγοι ἀπὸ Ἀκουηλεγίας καὶ ἀπὸ τῶν ἑτέρων
 10 τῆς Φραγγίας κάστρων, ἔρχεσθαι δὲ πρὸς τὰς αἰκίτους νή-
 σους τῆς Βενετίας καὶ ποιεῖν ἐκεῖσε καλύβια διὰ τὸν τοῦ
 βασιλέως Ἀτίλα φόβον. αὐτοῦ οὖν τοῦ βασιλέως Ἀτίλα ληϊ-
 σαμένου πᾶσαν τὴν χώραν τῆς ξηρᾶς καὶ μέχρι Ῥώμης καὶ
 Καλαβρίας ἐλθόντος καὶ τὴν Βενετίαν μακρόθεν καταλιπόν-
 15 τος, ἄδειαν εὐρόντες οἱ προσπεφευγότες ἐν ταῖς νήσοις τῆς
 Βενετίας, καὶ οἷον τὴν δειλίαν ἀποσεισάμενοι, ἅπαντες ἐβου-
 λεύσαντο τοῦ κατοικῆσαι ἐκεῖσε· ὅπερ καὶ ἐποίησαν, κατοι-
 κήσαντες ἐκεῖσε μέχρι τῆς σήμερον. μετὰ δὲ τὸ ἀναχωρη-
 σαι τὸν Ἀτίλαν μετὰ χρόνους πολλοὺς πάλιν παρεγένετο Πι-
 20 πῖνος ὁ ῥῆξ, ὃς ἦρχε τότε τῆς τε Παπίας καὶ ἑτέρων ῥηγά-
 των· εἶχεν γὰρ οὗτος ὁ Πιπῖνος ἀδελφοὺς τρεῖς, οἵτινες
 ἦρχον πασῶν τῶν Φραγγιῶν καὶ Σκλαβινιῶν. τοῦ δὲ ῥηγός

8 ἤρξαντο add B

28. *narratio, quomodo conditae fuerint, quas nunc Venetiae nuncupantur.*

Venetiae olim quidem erant locus quispiam desertus, non habi-
 tatus, et palustris: qui autem nunc Veneti appellantur, Franci erant
 ab Aquileia et ceteris Franciae locis, et inhabitabant terram quae e
 regione Venetiarum est. cum autem venisset Attila Abarum rex ac
 universam Franciam depopulatus esset ac perdidisset, Franci omnes
 Aquileiam cum reliquis Franciae urbibus deserere coeperunt, et ad
 Venetiarum insulas habitatoribus vacuas venerunt, et tuguria illic
 fecerunt ob Attilae regis metum. hic autem Attila rex cum terram
 omnem devastasset et Romam usque atque in Calabriam venisset,
 Venetiasque longe reliquisset, inventa securitate qui in insulas Ve-
 netiarum confugerant, et tanquam timore deposito, omnes commorari
 ibi statuerunt, et commorati sunt in hodiernum usque diem. post-
 quam vero Attila recessisset, multis post annis venit rursum rex Pi-
 pinus, qui Papiam tunc et cetera regna tenebat: habebat enim tres
 fratres Pipinus, qui Franciae omni et Sclavoniae imperabant. cum

Πιπίνου ἐλθόντος κατὰ τῶν Βενετίκων μετὰ δυνάμεως καὶ λαοῦ πολλοῦ, παρεκάθισεν διὰ τῆς ξηρᾶς ἐκεῖθεν τοῦ περάματος τῶν νήσων τῆς Βενετίας, εἰς τόπον λεγόμενον Ἀειβόλας. οἱ οὖν Βενέτικοι ἰδόντες τὸν ῥῆγα Πιπῖνον μετὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως κατ' αὐτῶν ἐπερχόμενον καὶ μέλλοντα μετὰ 5 τῶν ἵππων ἀποπλεῦσαι πρὸς τὴν νῆσον τοῦ Μαδαμαύκου (ἔστι γὰρ αὕτη ἡ νῆσος πλησίον τῆς ξηρᾶς), βαλόντες κερατάρια ἅπαν τὸ πέραμα ἐναπέφραξαν. εἰς ἀμηχανίαν οὖν ἐλθὼν ὁ τοῦ ῥηγὸς Πιπίνου λαὸς (οὐδὲ γὰρ ἦν δυνατόν αὐτοὺς ἀλλαχοῦ περᾶσαι) παρεκάθισαν αὐτοῖς διὰ τῆς ξηρᾶς 10 μῆνας ἕξ, πολεμοῦντες καθ' ἑκάστην ἡμέραν μετ' αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν Βενέτικοι εἰσέρχοντο εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν καὶ ἴσταντο ὅπισθεν τῶν παρ' αὐτῶν ῥιφέντων κεραταρίων, ὁ δὲ ῥῆξ Πιπῖνος ἴστατο μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἐν τῷ αἰγιαλῷ. καὶ οἱ μὲν Βενέτικοι μετὰ τοξείας καὶ ῥιπταρίων ἐπολέμουν, μὴ ἑῶντες αὐτοῖς 15 πρὸς τὴν νῆσον διαπερᾶσαι. ἀπορήσας οὖν ὁ ῥῆξ Πιπῖνος εἶπε πρὸς τοὺς Βενετίκους ὅτι ὑπὸ τὴν ἐμὴν χεῖρα καὶ πρόνοιαν γίνεσθε, ἐπειδὴ ἀπὸ τῆς ἐμῆς χώρας καὶ ἐξουσίας ἐστέ. οἱ δὲ Βενέτικοι ἀντέλεγον αὐτῷ ὅτι ἡμεῖς δοῦλοι θέλομεν εἶναι τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων καὶ οὐχὶ σοῦ. ἐπὶ πολὺ δὲ βια- 20 σθέντες οἱ Βενέτικοι ἀπὸ τῆς γεγонуίας ὀχλήσεως πρὸς αὐτοὺς ἐποιήσαντο εἰρηνικὰς σπονδὰς πρὸς τὸν ῥῆγα Πιπῖνον τοῦ παρέχειν αὐτῷ πλεῖστα πάκτα. ἔκτοτε δὲ καθ' ἕκαστον χρόνον ἡλάττωτο τὸ πάκτον, ὅπερ καὶ μέχρι τῆς σήμερον δια-

6 δαμαύκου M

autem contra Venetos proficisceretur rex Pipinus, ingentem militum multitudinem secum ducens, castra metatus est in continenti ex altera parte traiectus insularum Venetarum, in loco cui nomen Aibolas. videntes autem Veneti regem Pipinum contra se cum exercitu adventantem, et cum equis appulsurum esse ad insulam Madamauci, quae continenti propinqua est, antennis iactis omnem traiectum muniverunt. cum igitur videret Pipini exercitus nihil se efficere posse, quandoquidem traiectus alibi nullus esset, obsederunt eos in continenti per semestre, quotidie manum conserentes. et Veneti quidem naves suas ingressi post antennas quas iecerant se tuebantur, rex vero Pipinus cum suo exercitu stabat in littore; quem Veneti cum sagittis et missilibus oppugnabant, ne in insulam traiceret. desperans igitur rex Pipinus ita Venetos compellavit: "subditi mei estis, siquidem a mea terra et ditione huc venistis." at illi responderunt "Romanorum imperatori subesse volumus, non tibi." tandem vero crebris molestiis fatigati Veneti pacem cum Pipino rege vel inviti fecerunt et tributa plurima promiserunt. ex illo vero tempore singulis annis minutum

σώζεται • τελοῦσι γὰρ οἱ Βενέτικοι τῷ κατέχοντι τὸ ῥηγάτον Ἰταλίας ἤτοι Παρίας διβάρια ἀσίμιν λίτρας λς' καθ' ἑκα-
στον χρόνον. καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἔπαυσεν ὁ μεταξὺ Φράγ-
γων καὶ Βενετῶν πόλεμος. ὅτε δὲ ἤρξατο ἀποφεύγειν ὁ
5 λυὸς πρὸς Βενετίαν καὶ ἀποσυνάγεσθαι ὥστε πολλοὺς γίνε-
σθαι, ἀνηγόρευσαν ἑαυτοῖς δοῦκα τὸν εὐγενεῖα τῶν ἄλλων
διαφέροντα. ἐγγόνει δὲ ὁ πρῶτος δούξ ἐν αὐτοῖς πρὶν ἢ P 86
ἐλθεῖν κατ' αὐτῶν ὁ ῥήξ Πιπῖνος. ἦν δὲ τῷ τότε καιρῷ τὸ
δουκάτον εἰς τόπον λεγόμενον Τζιβιτὰ νόβα, ὅπερ ἐρμηνεύε-
10 ται νεόκαστρον. διὰ δὲ τὸ εἶναι τὸ προειρημένον νησίον πλη-
σίον τῆς ξηρᾶς, κοινῇ βουλῇ μετέβηκαν τὸ δουκάτον εἰς ἑτε-
ρον νησίον, ἐν ᾧ καὶ νῦν ἔστι σήμερον, διὰ τὸ εἶναι μηκό-
θεν τῆς ξηρᾶς, ὅσον βλέπει τις ἄνδρα ἵππῳ ἐφεζόμενον.

Κ ε φ á λ α ι ο ν κθ'.

15 περὶ τῆς Δελματίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ παρακειμένων ἐθνῶν.

Ὅτι Διοκλητιανὸς ὁ βασιλεὺς πάνυ τῆς χώρας Δελμα-
τίας ἠγάσθη, διὸ καὶ ἀπὸ τῆς Ῥώμης λαὸν ἀγαγὼν μετὰ
τὰς φιλίας αὐτῶν ἐν τῇ αὐτῇ τῆς Δελματίας χώρᾳ τού-
τους κατεσχένωσεν • οἱ καὶ Ῥωμαῖοι προσηγορεύθησαν διὰ τὸ
20 ἀπὸ Ῥώμης μετοικισθῆναι, καὶ ταύτην μέχρι τῆς σήμερον
τὴν ἐπωνυμίαν ἐναποφέρονται. οὗτος οὖν ὁ βασιλεὺς Διο-
κλητιανὸς καὶ τὸ τοῦ Ἀσπαλάθου κάστρον ᾠκοδόμησε, καὶ

10 νησίον] σημεῖον P

fuit tributum, quod etiam hodie obtinet: solvunt enim Veneti quot-
annis Italiae sive Papiæ regnum tenenti divaria argenti non signati
libras triginta sex. atque hoc modo bellum inter Francos et Vene-
tos cessavit. cum vero fugere Venetias populus coepisset, ibique
congregari, adeo ut ingens esset multitudo, ducem sibi crearunt qui
nobilitate ceteros antecelleret; factusque iam fuit primus dux inter
ipsos antequam contra eos arma sumeret rex Pipinus. Erat tunc tem-
poris Ducatus in loco qui dicebatur Civita nova, quod interpretantur,
Civitas nova. cum autem prædicta insula proxima continenti esset,
de communi consilio Ducatum in aliam insulam transtulerunt, ubi
etiamnum est; propterea quod tam longe a continente distet, quam
quis hominem equo insidentem videre possit.

29. de Dalmatia, et populis ei adiacentibus.

Diocletianus imperator summopere Dalmatiam amavit; quare
etiam populi Romani colonias eo deduxit; populique illi Romani
nuncupati sunt, quippe qui Roma illuc commigrassent; manetque iis
cognomen istud ad hodiernum usque diem. laudatus itaque impera-
tor Diocletianus urbem illic Aspalathum condidit, et in ea palatia

ἐν αὐτῷ παλαίτια ἐδείματο λόγον καὶ γραφῆς ἀπίσης ἐπέ-
 κεινα, ὧν καὶ μέχρι τῆς σήμερον τῆς παλαιῆς εὐδαιμονίας
 λείψανα φέρονται, καὶ ὁ πολὺς χρόνος αὐτὰ κατηνάλωσεν.
 ἀλλὰ καὶ τὸ κάστρον Διοκλεία τὸ νῦν παρὰ τῶν Διοκλητια-
 νῶν κατεχόμενον ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Διοκλητιανὸς ἠικοδόμησεν, 5
 ὅθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν Διοκλητιανοὶ καλεῖσθαι οἱ τῆς ἐκείνης
 χώρας ἐναπειλήφασιν. ἡ δὲ καὶ τῶν αὐτῶν Ῥωμάνων διακρά-
 τησις ἦν μέχρι τοῦ Δανούβεως ποταμοῦ· οἱ καὶ ποτε θελή-
 σαντες τὸν ποταμὸν διαπεράσαι καὶ καταμαθεῖν τίνες κατοι-
 κοῦναι ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ, διαπεράσαντες εὗρον ἔθνη Σκλα- 10
 βινικὰ ἄοπλα ὄντα, ἅτινα καὶ Ἀβαροὶ ἐκαλοῦντο. καὶ οὔτε
 αὗτοι ἤλπιζον ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ κατοικεῖν τινὰς οὔτε ἐκεῖ-
 νοὶ ἔνθεν τοῦ ποταμοῦ. διὰ οὖν τὸ ἀόπλους εὗρεῖν αὐτοὺς
 τοὺς Ἀβάρους οἱ Ῥωμᾶνοι καὶ πρὸς πόλεμον ἀπαρασκευά-
 στους καὶ καταπολεμήσαντες ἀνελάβοντο πραιῖδαν καὶ αἰχμα- 15
 λωσίαν, καὶ ἀνέχωρησαν. καὶ ἔκτοτε ποιήσαντες ἀλλάγια
 δύο οἱ Ῥωμᾶνοι ἀπὸ πάσχα ἕως πάσχα τὸν λαὸν αὐτῶν
 ἐνῆλλασσον, ὥστε τῷ μεγάλῳ καὶ ἀγίῳ σαββάτῳ ἀλλήλοις συν-
 αῖν, τοὺς μὲν ἀποστρεφόμενους ἀπὸ τοῦ παραμονίμου,
 τοὺς δὲ εἰς τὴν τοιαύτην δουλείαν ἀπερχομένους. καὶ γὰρ 20
 πλησίον τῆς θαλάσσης ὑπὸ τὸ αὐτὸ κάστρον ἔστι τὸ ἐπιλεγό-
 μενον Σαλώνα, μέγεθος ἔχον τὸ ἡμισυ Κωνσταντινουπόλεως,
 ἐν ᾗ πάντες οἱ Ῥωμᾶνοι συνήγοντο καὶ καθωπλίζοντο, καὶ

9 καὶ καταμαθεῖν — διαπεράσαντες add B

omni descriptione malora extruxit, quorum etiamnum reliquiae super-
 sont veteris magnitudinis testes, quamvis diuturnitate temporum ea
 consumpta sint. enimvero urbem quoque Diocleam, quam nunc Dio-
 cletiani incolunt, aedificavit idem imperator; unde etiam Diocletia-
 norum cognomen nacti sunt eius regionis incolae. istorum autem Ro-
 manorum protendebantur termini ad flumen Danubium usque; quod cum
 aliquando transmisissent discendi gratia quinam trans Danubium habi-
 tent, invenerunt Sclavinos, qui et Abari nuncupati, gentem inermem.
 neque vero hi trans flumen habitare aliquos neque cis flumen isti ar-
 bitrabantur. quia autem inermes atque ad bellum imparatos Abaros
 comperiebant Romani, debellantes eos praedam inde et captivos ab-
 ducentes recesserunt. et ex eo tempore permutationes duas insti-
 tuentes Romani a pascha ad pascha suos permutabant, ita ut magno
 sanctoque sabbato obviam sibi fierent et qui a mansionis suae loco
 discederent et qui in hanc servitutem succederent. etenim prope
 mare sub hac ipsa urbe urbs est Salona nuncupata, dimidium ha-
 bens eius magnitudinis quam Cpolis; in ea congregati omnes Romani
 arma sumebant, indeque discedentes ad clausuram pergebant quattuor

προσαπεκύνουν ἐκ τῶν ἐκεῖσε καὶ πρὸς τὴν κλεισοῦραν ὑπὴρ-
 χοντο τὴν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κάστρου ὑπάρχουσαν μῖλια τέσ-
 σαρα· ἣτις καὶ μέχρι τοῦ νῦν καλεῖται Κλεῖσα διὰ τὸ συγ-
 κλείειν τοὺς διερχομένους ἐκεῖθεν. καὶ ἐκ τῶν ἐκεῖσε ἀπὴρ- P 87
 5 χοντο πρὸς τὸν ποταμόν. τὸ οὖν τοιοῦτον ἀλλάγιον ἐπὶ πολλοῖς
 γινόμενον χρόνοις, οἱ ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ Σκλάβοι, οἱ καὶ Ἀβα-
 ροὶ καλούμενοι, καθ' ἑαυτοὺς ἐσχόπησαν λέγοντες ὅτι οὗτοι
 οἱ Ῥωμαῖνοι, ἐπεὶ ἐπέρασαν καὶ εὖρον πραιῖδαν, ἀπὸ τοῦ νῦν
 καθ' ἡμῶν οὐ παύσονται διαπερῶντες· καὶ διὰ τοῦτο μηχανά-
 10 νησόμεθα κατ' αὐτῶν. οὕτως οὖν οἱ Σκλάβοι οἱ Ἀβαροὶ
 βουλευσάμενοι, καὶ διαπερασάντων ποτὲ τῶν Ῥωμαίων ποιή-
 σαντες οὗτοι ἐγκρύμματα καὶ πολεμήσαντες ἐνίκησαν αὐτούς.
 καὶ ἀναλαβόμενοι τὰ τε ὅπλα αὐτῶν καὶ τὰ φλάμουλα καὶ
 τὰ λοιπὰ πολεμικὰ σημεῖα, διαπεράσαντες οἱ προειρημένοι
 15 Σκλάβοι τὸν ποταμόν ἦλθον εἰς τὴν κλεισοῦραν. οὗς καὶ
 ἰδόντες οἱ ἐκεῖσε ὄντες Ῥωμαῖνοι, θεασάμενοι δὲ τὰ φλάμουλα
 καὶ τὴν ἐξόπλισιν τῶν ὁμοφύλων αὐτῶν, τοὺς αὐτῶν ὁμοφύ-
 λους εἶναι νομίσαντες, ἥνίκα κατέλαβον οἱ Σκλάβοι οἱ προρ-
 ρηθέντες εἰς τὴν κλεισοῦραν, παρεχώρησαν αὐτοῖς διελθεῖν.
 20 διελθόντες δὲ εὐθὺς τοὺς Ῥωμαίονους οὗτοι ἐξήλασαν καὶ τὴν
 Σαλῶνα τὸ προειρημένον κάστρον ἐκράτησαν. καὶ κατοική-
 σαντες ἐκεῖσε ἔκτοτε κατὰ μικρὸν ἀρξάμενοι πραιδεύειν τοὺς
 Ῥωμαίονους τοὺς εἰς τοὺς κάμπους καὶ εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη

11 διαπεράσαντές ποτε οἱ Ῥωμαῖνοι ἐποίησαν οὗτοι ἐγκρύμμα M

milia passuum ab ipsa urbe Salona distantem, quae in hodiernum usque diem Clisa nuncupatur, quod illac praetereuntes quasi conclu- dat, atque inde ad flumen proficiscebantur. hac igitur permutatione multis annis facta, Sclavi qui trans flumen habitabant, qui et Abari dicti, re considerata dixerunt inter sese "Romani hi ex quo primum traiecerunt praedamque nacti sunt, nunquam tralicere desinent; itaque aliquid contra machinemur." hoc igitur consilio Sclavi sive Abari, cum Romani aliquando flumen transmisissent, positis insidiis illos ad- orti oppugnarunt viceruntque; ac sumptis eorum armis vexillis et reliquis signis bellicis, traiecto praedicti Sclavi flumine ad clausuram venero. quos ubi viderunt Romani qui illic exubias agebant, con- spectis vexillis et armatura gentilium suorum, gentiles eos esse suos arbitrati, cum ad clausuram praefati Sclavi accessissent, transitum illis permiserunt. sed intromissi Romanos oppido expulerunt, necnon etiam laudatam urbem Salonam occuparunt; ibique sedibus positus paulatim ex eo tempore incipientes praedari Romanos in campis et in locis editioribus habitantes deleverunt, eorumque loca invaserunt.

κατοικοῦντας ἠφάνισαν, καὶ τοὺς τόπους αὐτῶν κατεκράτησαν. οἱ δὲ λοιποὶ Ῥωμαῖνοι εἰς τὰ τῆς παραλίας κάστρα διεσώθησαν, καὶ μέχρι τοῦ νῦν κρατοῦσιν αὐτά· ἅτιν' εἰσι τὰδε κάστρα, τὸ Ῥαοῦσιν, τὸ Ἀσπάλαθον, τὸ Τετραγγούριν, τὰ Διάδωρα, ἡ Ἀρβη, ἡ Βέκλα καὶ τὰ Ὀψαρα· ὧν τινῶν 5 καὶ οἰκήτορες μέχρι τοῦ νῦν οἱ Ῥωμαῖνοι καλοῦνται.

Ὅτι ἀπὸ τῆς βασιλείας Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων, καθ' ὃν μέλλει τρόπον ῥηθῆσεσθαι ἐν τῇ τῶν Χρωβάτων καὶ Σέρβλων συγγραφῇ, πᾶσα ἡ Δελματία καὶ τὰ περὶ αὐτὴν ἔθνη, οἷον Χρωβάτοι Σέρβλοι Ζαχλοῦμοι Τερβουνιώ- 10 ται Καναλεῖται Διοκλητιανοὶ καὶ Ἀρεντανοὶ καὶ οἱ Παγανοὶ προσαγορευόμενοι, τῆς δὲ τῶν Ῥωμαίων βασιλείας διὰ τὴν τῶν τότε κρατούντων νωθρότητα καὶ ἀφέλειαν εἰς τὸ μηδὲν παράπαν μικροῦ δεῖν ἐναπονευσάσης, καὶ μάλιστα δὲ ἐπὶ Μιχαήλ τοῦ ἐξ Ἀμορίου τοῦ τραυλοῦ, οἱ τὰ τῆς Δελματίας 15 κάστρα οἰκοῦντες γεγόνασιν αὐτοκέφαλοι, μήτε τῷ βασιλεῖ Ῥωμαίων μήτε ἑτέρῳ τινὶ ὑποκείμενοι· ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκεῖσε ἔθνη, οἳ τε Χρωβάτοι καὶ Σέρβλοι καὶ Ζαχλοῦμοι καὶ Τερβουνιώται καὶ Καναλεῖται καὶ Διοκλητιανοὶ καὶ οἱ Παγανοί, τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας ἀφηνιάσαντες γεγόνασιν ἰδιό- 20 ρυθμοὶ καὶ αὐτοκέφαλοι, τινὶ μὴ ὑποκείμενοι. ἄρχοντας δέ, ὥς φασι, ταῦτα τὰ ἔθνη μὴ ἔχει, πλὴν ζουπάνους γέροντας, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ Σκλαβίναι ἔχουσι τύπον. ἀλλὰ οἱ

11 ὑπαγάνοι libri, οἱ Παγάνοι Menrsius
libri, τοῦ ἀμορίου Meursius et Bandurius
Ζαχλουμεῖται vulgo

15 τοῦ ξαμορίου
18 Ζαχλοῦμοι καὶ]

ceteri vero Romani in orae maritimae oppidis servati sunt, eaque etiamnum tenent; et sunt ista Rausium Aspalathum Tetrangurium Diadora Arbe Becla et Opsara; eorumque habitatores in hodiernum usque diem Romani nuncupantur.

Ab imperio autem Heraclii Romanorum imperatoris, uti cum de Croatis et Servilis agemus dicturi sumus, universa Dalmatia, necnon finitimae illi gentes, Croati Servii Zachlunitae Terbuniotae Canalitae Diocletiani, ac Arentani qui et Pagani nuncupati sunt, dicioni Romanae se subtraxerunt; quippe cum Romanum imperium per impotentium tum ignaviam atque socordiam, maxime Michaelis Amoriensis Balbi, tantum non expirasset, qui Dalmatiae oppida incolebant, sui iuris facti, neque Romano imperatori neque cuiquam alteri subiecti. itidem conterminae illis gentes, Croati Servii Zachlunitae Terbuniotae Canalitae Diocletiani et Pagani, excussis Romani imperii habenis, liberi suisque, non alienis legibus usi sunt. principes vero, ut aiunt, hae gentes non habent, praeter zupanos senes, quemadmodum etiam

πλείονες τῶν τοιούτων Σκλάβων οὐδὲ ἐβαπτίζοντο, ἀλλὰ μέ-
 χρι πολλοῦ ἔμενον ἀβάπτιστοι. ἐπὶ δὲ Βασιλείῳ τοῦ φιλο-
 χρίστου βασιλέως ἀπέστειλαν ἀποκρισιαρίους ἐξαιτούμενοι
 καὶ παρακαλοῦντες αὐτὸν τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀβαπτίστους βαπτί-
 5 σθῆναι καὶ εἶναι ὥστε ἐξ ἀρχῆς ὑποτεταγμένους τῇ βασιλείᾳ
 τῶν Ῥωμαίων· ὧν τινῶν εἰσακούσας ὁ μακάριος ἐκεῖνος καὶ P 88
 αἰοίδιμος βασιλεὺς ἐξαπέστειλε βασιλικὸν μετὰ καὶ ἱερέων, καὶ
 ἐβάπτισεν αὐτοὺς πάντας τοὺς τῶν προρρηθέντων ἐθνῶν ἀβα-
 πτίστους τυγχάνοντας· καὶ μετὰ τὸ βαπτισθῆναι αὐτούς, τότε
 10 προεβάλετο εἰς αὐτοὺς ἄρχοντας οὓς ἐκεῖνοι ἤθελον καὶ προ-
 ἐκρίνον, ἀπὸ γενεᾶς ἧς ἐκεῖνοι ἡγάτων καὶ ἔστεργον. καὶ ἔκ-
 τοτε μέχρι τοῦ νῦν ἐκ τῶν αὐτῶν γενεῶν γίνονται ἄρχοντες
 εἰς αὐτούς, καὶ οὐκ ἐξ ἑτέρας. οἱ δὲ Παγανοί, οἱ καὶ τῇ
 Ῥωμαίων διαλέκτῳ Ἀρεντανοὶ καλούμενοι, εἰς δυσβάτους τό-
 15 πους καὶ κρημνώδεις κατελείφθησαν ἀβάπτιστοι· καὶ γὰρ
 Παγανοὶ κατὰ τὴν τῶν Σκλάβων γλῶσσαν ἀβάπτιστοι ἐρμη-
 νεύονται. μετὰ δὲ τοῦτο καὶ αὐτοὶ ἀποστείλαντες εἰς τὸν
 αὐτὸν αἰοίδιμον βασιλέα ἐξητήσαντο βαπτισθῆναι καὶ αὐτοί·
 καὶ ἀποστείλας ἐβάπτισε καὶ αὐτούς. ἐπεὶ δέ, ὥς προέφη-
 20 μεν, διὰ τὴν τῶν κρατούντων νωθρότητα καὶ ἀφέλειαν εἰς
 κατοπινὰ τὰ τῶν Ῥωμαίων ἦλθον πράγματα, καὶ οἱ τὰ τῆς
 Δελματίας κάστρα οἰκοῦντες γεγόνασιν αὐτοκέφαλοι, μήτε τῷ
 βασιλεῖ Ῥωμαίων μήτε ἄλλῳ τινὶ ὑποκείμενοι. μετὰ δὲ χρό-

16 ἐρμηνεύεται libri: corr Bandurius ex c. 36.

reliqui Sclavorum populi. plurimi etiam ex his Sclavis non baptiza-
 bantur, imo diu baptismi expertes manserunt. imperante autem
 piissimo imperatore Basilio legatos miserunt petitum ut qui ex ipsis
 baptizati nondum essent baptizarentur, essentque veluti ab origine
 imperio Romano subiecti. horum precibus auditis beatus ille prae-
 clarusque imperator Caesarianum una cum sacerdotibus misit, omnes-
 que illos qui in praedictis gentibus nondum baptizati erant bap-
 tizavit; baptizati autem principes designavit, quos vellent eligere et
 e stirpe quam maxime diligere ac amarent. atque ex eo tempore
 in hodiernum usque diem principes ipsis ex eadem stirpe et non
 aliunde eliguntur. Pagani autem, qui et Arentani Romanorum lingua
 nuncupati sunt, in locis inaccessis atque praeruptis baptismi expertes
 relinquebantur: Pagani quippe Sclavorum lingua non baptizati dicun-
 tur. deinceps vero etiam hi, missis ad eundem praeclarum impera-
 torem legatis, petierunt baptizari; misit itaque et baptizavit. deinde
 vero, ut antea dixi, per imperantium ignaviam atque socordiam retro
 lapsae sunt res Romanorum, ac incolae oppidorum Dalmatiae sui iu-
 ris facti neque Romano imperatori neque cuiquam alteri paruerunt.

Const. Porph.

9

νον τινὰ ἐπὶ τῆς βασιλείας Βασιλείου τοῦ αἰοιδίμου καὶ αἰ-
 μνήστου βασιλέως ἐλθόντων Σαρακηνῶν ἀπὸ Ἀφρικῆς, τοῦ τε
 Σολδανοῦ καὶ τοῦ Σάβα καὶ τοῦ Κλαφουῦς, μετὰ караβίων
 λς', κατέλαβον ἐν Δελματία καὶ ἐπόρθησαν τὸ κάστρον τὰ
 Βούτοβα καὶ τὸ κάστρον τὴν Ῥῶσσαν καὶ τὸ κάστρον τὰ 5
 Δεκάτερα τὸ κάτω. καὶ ἦλθον καὶ εἰς τὸ κάστρον Ῥαουσίου,
 καὶ παρεκάθισαν αὐτῷ μῆνας δεκαπέντε. τότε βιασθέντες οἱ
 Ῥαουσαῖοι ἐδηλοποίησαν Βασιλείῳ τῷ αἰμνήστῳ βασιλεῖ Ῥω-
 μαίων, λέγοντες αὐτῷ οὕτως "ἐλέησον ἡμῶς, καὶ μὴ ἐάσης
 ἀπολέσθαι παρὰ τῶν ἀρνητῶν τοῦ Χριστοῦ." ὁ δὲ βασι- 10
 λεὺς σπλαγχνισθεὶς ἀπέστειλε τὸν πατρίκιον Νικήτα δρουγ-
 γάριον τοῦ πλωῖμου, οὗ τὸ ἐπὶ κλην Ὠορύφας, μετὰ χελαν-
 δίων ἑκατόν. οἱ δὲ Σαρακενοὶ μαθόντες τὴν μετὰ τοῦ σιόλου
 ἄφιξιν τοῦ πατρικίου δρουγγαρίου τοῦ πλωῖμου ἔφυγον κατα-
 λιπόντες τὸ κάστρον Ῥαουσίου, καὶ ἀντεπέρασαν ἐν Λογου- 15
 βαρδία, καὶ πολιορκήσαντες τὸ κάστρον Βάρεως τοῦτο ἐπόρ-
 θησαν. τότε ὁ Σολδανὸς κτίσας ἐκεῖσε παλάτια κατεκράτησε
 πᾶσαν Λογουβαρδίαν μέχρι Ῥώμης ἔτη τεσσαράκοντα. ὁ
 οὖν βασιλεὺς διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἀπέστειλε πρὸς τε τὸν
 Λοδοῖχον τὸν ῥῆγα Φραγγίας καὶ τὸν πάπα Ῥώμης, ἵνα συν- 20
 επαμύνηται τῷ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀποσταλέντι στρατῷ.
 οἱ δὲ ὑπείξαντες τῇ τοῦ βασιλέως αἰτήσει, ὃ τε ῥῆξ καὶ ὁ
 πάπας, ἦλθον ἀμφοτέροι μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἐνωθέν-

5 Βούτοβα pro Βούγοβα Bandurius
 φας vulgo

12 Ὠορύφας] ὁ Ὀρύ-
 20 ῥῆγα Meursius pro δοῦκα

post aliquod vero temporis, praeclaro illo ac semper memorando Ba-
 silio frena imperii moderante, venientes ab Africa Saraceni cum sol-
 dano Saba et Calphone navibusque 36 applicuerunt in Dalmatia, at-
 que urbes Butoba, Rosa, et inferius Decatera expugnarunt. inde ad-
 versus Ragusium profecti eam urbem obsidione cinctam quindecim
 tenuere menses. tum Ragusini cives in angustias adducti Basilio
 semper memorando Romanorum imperatori id significarunt, hisce ver-
 bis "miserere nostri, neve nos permittas ab infidelibus pessundari."
 eaque re imperator motus Nicetam patricium mittit, drungarium rei
 navalis, Orypham cognominatum, cum chelandiis centum. at Saraceni
 ubi affuturum mox cum classe patricium rei navalis drungarium rescī-
 verunt, ab obsidione Ragusinae urbis discesserunt, et in Longobar-
 diam traicientes urbem Barium obsidione cinxerunt expugnaruntque.
 tunc soldanus extractis ibi palatiis Longobardiam omnem Romam
 usque annos quadraginta tenuit. hac itaque de causa imperator ad
 Ludovicum Franciae regem et ad papam Romanum legatos misit pe-
 titum ut exercitui a se misso auxilium ferant; qui uterque petitioni

τες τῷ παρὰ τοῦ βασιλέως ἀποσταλέντι στρατῷ, ἅμα τῷ Χρω-
βάτῳ, τῷ Σέρβλῳ καὶ Ζαχλούμῳ καὶ Τερβουνιώταις καὶ Κα-
ναλείταις καὶ Ῥαουσίοις, μετὰ πάντων τῶν ἀπὸ τῆς Δελμα-
τίας κάστρων (οὗτοι γὰρ πάντες βασιλικῇ κελεύσει παρήσαν),
5 καὶ περασάντων ἐν Λογουβαρδίᾳ ἐκάθυσαν τὸ κάστρον Βά-
ρεως καὶ ἐπόρθησαν αὐτό.

Ἰστέον ὅτι τοὺς Χρωβάτους καὶ τοὺς λοιποὺς Σκλαβάρ-
χοντας οἱ τοῦ κάστρου Ῥαουσίου οἰκήτορες μετὰ τῶν ἰδίων P 89
αὐτῶν καραβίων διεπέρασαν ἐν Λογουβαρδίᾳ. καὶ τὸ μὲν A
10 κάστρον Βάρεως καὶ τὴν χώραν καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν πᾶσαν
ἀνελάβετο ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων· τὸν δὲ Σολδανὸν καὶ τοὺς
λοιποὺς Σαρακηνοὺς ἀνελάβετο Λοδοῖχος ὁ ῥῆξ Φραγγίας,
καὶ ἀπήγαγεν αὐτοὺς ἐν τῷ κάστρῳ Καπύης καὶ ἐν τῷ κά-
στρῳ Βενεβενδοῦ. καὶ οὐδεὶς αὐτὸν εἶδεν γελῶντα. εἶπεν δὲ
15 ὁ ῥῆξ ὅτι εἴ τίς μοι τὸν Σολδανὸν μετὰ ἀληθείας ἀναγγεῖλῃ
ἢ ὑποδείξῃ γελῶντα, δώσω αὐτῷ χρήματα πολλά. καὶ μετὰ
τοῦτο εἶδε τις αὐτὸν γελῶντα, καὶ τῷ ῥηγὶ Λοδοῖχῳ ἀπήγ-
γειλεν. ὁ δὲ προσκαλεσάμενος τὸν Σολδανὸν ἠρώτησεν αὐτὸν
ποῖον τρόπον ἐγέλασεν. ὁ δὲ εἶπεν “ἅμαξαν εἶδον καὶ τοὺς
20 ἐν αὐτῇ τροχοὺς κυλιομένους, καὶ τούτου χάριν ἐγέλασα, ὅτι
καὶ ἐγὼ ποτε κεφαλὴ ἦμην καὶ ἀρτίως εἰμὶ ὑποκάτω πάντων,
καὶ πάλιν δύναται ὁ Θεὸς ὑψῶσαί με.” καὶ ἀπὸ τότε προσ-
εκαλεῖτο αὐτὸν ὁ Λοδοῖχος εἰς τὴν τράπεζαν αὐτοῦ καὶ συν-

5 παρεκάθισαν?

13 ἐν τῷ κάστρῳ Καπύης καὶ add B

eius obsequentes cum magna manu iungunt se copiis ipsius una cum
Chrobatis Serviis Zachlumis Terbuniotis Canalitis et Ragusinis cun-
ctisque Dalmatiae oppidorum incolis (nam hi omnes ex imperatoris
mandato aderant); qui in Longobardiam traicientes urbem Barin ob-
sederunt expugnaruntque.

Sciendum autem est quod Chrobatos reliquosque Sclavorum prin-
cipes Ragusini cives suis navibus in Longobardiam transmiserint. et
urbem quidem Barin totamque regionem ac praedam universam sibi
habuit imperator Romanorum, soldanum vero cum ceteris Saracenis
rex Franciae Ludovicus, et Capuam ac Beneventum ipsos abduxit.
et soldanum quidem nemo unquam ridentem videbat; itaque multas
ei pecunias rex pollicetur, qui vere ridentem ipsum aut ostendisset
aut nuntiasset. evenit autem postea ut quidam ridentem soldanum
videret, qui regi Ludovico significavit. ille accersitum soldanum in-
terrogavit quamobrem risisset. isque respondit “currum cernebam et
vertentes in eo rotas, et huius rei gratia risum edidi: nam ego quo-
que aliquando caput fui, nunc autem infra omnes sum, et potest
me deus rursum exaltare.” atque ex illo tempore ad mensam illum

ἤσθιεν αὐτῇ. οἱ δὲ ἄρχοντες τῆς Καπύης καὶ Βενεβενδοῦ ἤρχοντο πρὸς τὸν Σολδανὸν ἐρωτῶντες αὐτὸν περὶ ἰατρειῶν καὶ θεραπείας ἀλόγων καὶ λοιπῶν ὑποθέσεων ὥς γέροντα καὶ πεπειραμένοι. ὁ δὲ Σολδανὸς πανοῦργος ὢν καὶ σχολιὸς εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι πρᾶγμα θέλω εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ 5 δέδοικα τοῦ μὴ παρ' ὑμῶν κατὰδῆλον γενέσθαι πρὸς τὸν ῥῆγα, καὶ ἀπολέσω τὴν ἑμαυτοῦ ζωὴν. οἱ δὲ ὤμοσαν αὐτῇ, καὶ θαρρήσας εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὅτι ὁ ῥῆξ ἐξορίσαι θέλει πάντας ὑμᾶς ἐν τῇ μεγάλῃ Φραγγίᾳ, καὶ ἐὰν ἀπιστῇτε, ἐκδέξασθε μικρόν, καὶ γὰρ πληροφορῶ ὑμᾶς. καὶ ἀπελθὼν εἶπε 10 πρὸς τὸν Λοδούχον ὅτι οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου κακοί εἰσι, καὶ σὺ οὐ δύνασαι κυριεῦσαι τὴν χώραν ταύτην, ἐὰν μὴ ἀφανίσῃς τοὺς δυνατοὺς τοὺς ἀντιπύπτοντάς σοι. ἀλλὰ δέσμευσον τοὺς πρώτους τοῦ κάστρου, καὶ ἀπόστειλον αὐτοὺς εἰς τὴν χώραν σου, καὶ τότε ὥς θέλεις οἱ λοιποὶ ὑποταγί- 15 σονται σοι. καὶ ὅτε παρέπεισεν αὐτὸν ἵνα πληρώσῃ τὴν βουλὴν αὐτοῦ, καὶ ὥρισε γενέσθαι ἀλίσεις σιδηρᾶς εἰς τὸ ἐξορίσαι αὐτούς, ἀπῆλθεν ὁ Σολδανὸς καὶ εἶπε πρὸς τοὺς ἄρχοντας ὅτι ἀκμὴν οὐ πιστεύετε ὅτι ὁ ῥῆξ ἐξορίστους ὑμᾶς ποιεῖ καὶ παντελῶς ἐξ ἀνθρώπων γίνεται τὸ μνημόσυνον ὑμῶν. ὅμως 20 εἰ θέλετε τελείως πληροφορηθῆναι, ἀπελθόντες θεάσασθε τί ἄρα ἐργάζονται πάντες οἱ χαλκεῖς τῇ προστάξει τοῦ ῥηγός.

7 ῥῆγα Meursius pro δοῦκα

11 τόπου om ed ante Bandurium

suam Ludovicus adhibuit. principes vero Capuae et Beneventi ventitabant ad soldanum interrogantes eum de medicina ac cura equorum aliisque rebus, uti senem et multo usu peritum. ille autem vasser admodum et versutus cum esset, dixit ipsis "est quod communicatum vobis velim, sed vereor ne per vos regi innotescat, et ego in periculum vitae incidam." qui cum iureiurando se obstrinxissent, fidentior factus dixit iis "rex vos omnes in magnam Franciam transportare statuit. et si non creditis, expectate paulisper, donec plenam vobis fidem faciam." discedensque dixit Ludovico "principes huius loci improbi sunt, neque tu dominari huic regioni valebis, nisi potentioribus, qui tibi obsistunt, e medio sublatis. sed primores urbis in vincula coniectos in tuam regionem mitte, et tunc pro arbitrio ceteri sese submittent." cum autem persuasisset ipsi consilio suo obsequi, isque iam catenas ferreas faciendas decrevisset iis ablegandis, adiit soldanus principes, inquiens "nondum vos creditis regem vos exterminaturum et omnino ex hominibus eruendam memoriam vestri. at si omnino certiores rei fieri vultis, abite et videte quid ubique fabri mandato regis conficiant; et nisi circa catenas ac vincula occupatos inveneritis, omnia me falsa dixisse vobis iudicate:

καὶ εἰ οὐχ εὗρητε αὐτοὺς ἐργαζομένους τὰς ἀλύσεις καὶ τὰ
 δεσμά, γινώσκετε ὅτι πάντα τὰ παρ' ἐμοῦ λαλούμενα ὑμῖν
 ἐστὶ ψευδῆ· εἰ δὲ ἀληθεύω, φροντίσατε τὴν σωτηρίαν ὑμῶν
 καὶ ἐμὲ εὐεργετήσατε τὸν τὰ χρηστὰ καὶ σωτήρια ὑμῖν βου-
 5 λευσάμενον. οἱ δὲ ἄρχοντες πεισθέντες τῷ τοῦ Σολδανοῦ
 λόγῳ, Θεασάμενοι δὲ καὶ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰ δεσμά, τελείαν
 πληροφορίαν ἔλαβον, καὶ ἔκτοτε ἐμελέτων τὴν ἀπώλειαν τοῦ
 ῥηγὸς Λοδοῖχου. ὁ δὲ ῥῆξ ταῦτα πάντα ἀγνοῶν ἐξῆλθε πρὸς P 90
 τὸ κυνηγῆσαι· ὑποστρέψαντος δὲ οἱ τούτου ἄρχοντες ἐκρά-
 10 τησαν τὸ κάστρον, μὴ ἐάσαντες αὐτὸν εἰσελθεῖν. ὁ δὲ ῥῆξ
 Λοδοῖχος τὴν τῶν ἀρχόντων ἔνστασιν Θεασάμενος εἰς τὴν
 ἰδίαν χώραν ὑπέστρεψεν. οἱ δὲ ἄρχοντες εἶπον πρὸς τὸν Σολ-
 δανὸν "τί ἄρα θέλεις ἡμᾶς ποιῆσαι σοι περὶ τῆς γενομένης
 εἰς ἡμᾶς παρὰ σου σωτηρίας"; ὁ δὲ ἠτήσατο ἐν τῇ ἰδίᾳ χώρᾳ
 15 ἀπολῦσαι αὐτόν, καὶ τούτου γενομένου ἀπῆλθεν ἐν Ἀφρικῇ εἰς
 τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χώραν. μὴ ἐπιλαθόμενος δὲ τῆς ἀρχαίας
 αὐτοῦ κακίας ἐστρατοπέδευσε, καὶ ἦλθε μετὰ δυνάμεως ἐν
 Καπύῃ καὶ ἐν Βενεβενδῷ πρὸς τὸ πολιορκῆσαι καὶ ὑποτάξαι
 αὐτούς. οἱ δὲ τὰ τοιαῦτα κάστρα κρατοῦντες ἀπέστειλαν πρέ-
 20 σβεις πρὸς τὸν ῥῆγα Λοδοῖχον ἐν Φραγγίᾳ, ἵνα ἐλθὼν συνε-
 παμύνηται αὐτοῖς κατὰ τοῦ Σολδανοῦ καὶ τῶν Ἀφρικῶν. ὁ
 δὲ ῥῆξ Λοδοῖχος ταῦτα μαθὼν, καὶ ὅνπερ ἐποίησε τρόπον
 ὁ Σολδανὸς πείρας καὶ τοὺς ἄρχοντας ὅτι δεσμίους μέλλει
 ὑμᾶς ὁ ῥῆξ ἐν Φραγγίᾳ ἐξορίσαι, ἀντεδήλωσεν αὐτοῖς ὅτι

sin vera dixerō, curae vobis sit propria salus, mihiq̄ue, qui utilia vo-
 bis et salutaria consilia dederim, beneficium reddite." persuasi vero
 principes soldani verbis, compedibus et vinculis conspectis, omnino
 id quod erat crediderunt, atque ex eo tempore de tollendo rege Lu-
 dovico consilium ceperunt. rex autem horum omnium ignarus vena-
 tum egreditur; cumque reverteretur, principes ipsius loci urbe occu-
 pata intrare eum minime permiserunt. rex itaque Ludovicus insur-
 gentes contra se principes videns ad sua regreditur. principes vero
 soldano dixere "quid tibi vis faciamus pro eo quod nos servaveris?"
 ille vero dimitti ad suos voluit, eoque facto in Africam profectus in
 propriam regionem se recepit. pristinae autem malitiae minime obli-
 tus, exercitu collecto cum magna manu ad obsidendas capiendasque
 urbes Capuam ac Beneventum venit. Capuani vero ac Beneventani
 legatos in Franciam ad regem Ludovicum mittunt, uti suppetias ipsis
 adversus soldanum et Afros ferret. at rex Ludovicus his cognitis, et
 quomodo egisset soldanus, principibus persuadens regem compeditos
 in Franciam mittere voluisse, sic ipsis respondit "poenitet quidem

καὶ ἄπερ ἐποίησα πρότερον εἰς ὑμᾶς μεταμεμέλημαι, ὅτι
 ἔσωσα ὑμᾶς ἅπλῃ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν, καὶ ἀνταπεδώκατέ μοι
 πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν· καὶ καθὼς ἐδιώχθη παρ' ὑμῶν, ἀρτίως
 χαίρω ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ὑμῶν. τότε ἀπορήσαντες ἀπὸ τοῦ ῥη-
 γὸς Λοδοῖχου ἀπέστειλαν πρέσβεις πρὸς τὸν βασιλέα Ῥω-
 μαίων τοῦ δοῦναι αὐτοῖς βοήθειαν καὶ λυτρώσασθαι τοῦ τοι-
 ούτου κινδύνου· ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπέσχετο βοηθῆσαι αὐτοῖς.
 τοῦ δὲ ἀποκρισιαρίου ἀπὸ τῆς πόλεως ὑποστρέψαντος καὶ
 ἀγαθὰς ἀγγελίας τοῖς πέμψασιν αὐτὸν ἀποκομιζοντος περὶ τῆς
 τοῦ βασιλέως συμμαχίας, μήπω τούτου ἀποσωθέντος ἐν τῷ 10
 κάστρῳ, ἐκρατήθη παρὰ τῶν βιγλῶν τοῦ Σολδανοῦ· προε-
 γνώκει γὰρ ὁ Σολδανὸς τὴν γεγонуῖαν ἀποστολὴν πρὸς ἰκε-
 σίαν τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων, καὶ ἐπύκιενσε τοῦ τὸν ἀποκρι-
 σιᾶριον αὐτῶν κρατῆσαι, ὕπερ καὶ γέγονε. κρατηθέντος δὲ
 αὐτοῦ ἔμαθε τὴν ἀποτελεσθεῖσαν παρ' αὐτοῦ δουλείαν, καὶ 15
 ὅτι δι' ὀλίγων ἡμερῶν καταλαμβάνει ἡ τοῦ βασιλέως Ῥω-
 μαίων βοήθεια. ὁ δὲ Σολδανὸς εἶπε τῷ αὐτῇ ἀποκρισιαρίῳ
 ὅτι εἰ ποιήσεις ὅπερ σοι εἶπω, ἐλευθερίας καὶ δωρεῶν μεγί-
 στων ἀξιοθήσῃ· εἰ δὲ μή, πονηρῇ θανάτῳ τὴν ζωὴν ἀπο-
 λέσεις. τοῦ δὲ ὑποσχομένου ἐκπληρῶσαι τὰ κελευόμενα αὐτῷ, 20
 εἶπεν ὁ Σολδανὸς πρὸς αὐτὸν ὅτι κελεύω στήναι σε πλησίον
 τοῦ τείχους, καὶ προσκαλέσασθαι τοὺς ἀποστείλαντάς σε, καὶ
 εἰπεῖν πρὸς αὐτοὺς “ἐγὼ μὲν τὴν δουλείαν ἣν ὄφειλον ποιῇ-

13 τοῦ τὸν] τοῦτον vulgo

me etiam eorum quae antea vobis praestiti, cum vos ab hostibus ser-
 varim, pro quo beneficio mala mihi reposuistis; et quemadmodum
 eiectus ipse a vobis fui, ita nunc de vestro exitio gaudeo.” tunc ad
 summam angustiam redacti, a rege Ludovico ad Romanorum impera-
 torem legatos mittunt petitum ut ipsis opitularetur atque ab eius-
 modi periculo eos liberaret. pollicetur openi imperator; sed legatus
 ab urbe Cpolitana rediens atque laeta suis nuntia afferens de auxi-
 lio ab imperatore mittendo, priusquam in urbem se recipere posset,
 a soldani excubiis captus fuit. praesciverat quippe ille legationem
 factam ad imperatorem Romanum, et omni studio incubuit ut lega-
 tum caperet; quod et factum fuit. comprehenso autem legato, intel-
 lexit quo defunctus fuerat officio, et post paucos dies auxilia Romani
 imperatoris affutura. dicit itaque ei soldanus “si quae dixero feceris,
 libertate et maximis muneribus cohonestaberis: sin minus, mala morte
 peribis.” cumque legatus facturum se inaudata pollicitus esset, dixit
 ei soldanus „iubeo te proxime muros accedere ac eos qui te mise-
 runt advocare, ipsisque dicere: ego quidem quod vobis officium debui

σαι πεποίηκα, καὶ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων περὶ ὑμῶν ἐδυσώ-
 πησα· πλὴν οὖν γινώσκετε ὅτι εἰς κενὸν ἐγένετο ἡ ὁδός μου,
 καὶ ὁ βασιλεὺς παμφαῦλον ἔθηκε τὴν παρ' ὑμῶν γεγонуῖαν
 ἱεσίαν, καὶ ἀπὸ τοῦ βασιλέως μὴ ἐλπίζετε βοήθειαν." τοῦ
 5 δὲ ὑποσχομένου ταῦτα μετὰ χαρᾶς ἐκπληρῶσαι, ἤγαγον αὐ-
 τὸν πλησίον τοῦ κάστρου, καὶ ἐν οὐδενὶ θέμενος τὰ παρὰ
 τοῦ Σολδανοῦ ῥηθέντα πάντα, μήτε τὰς ἀπειλὰς αὐτοῦ
 φοβηθεῖς μήτε ταῖς ὑποσχέσεσιν αὐτοῦ πεισθεῖς, ἀλλὰ τὸν P 91
 τοῦ Θεοῦ φόβον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ θέμενος διελογίσατο
 10 ἐν ἑαυτῷ ὅτι συμφέρον ἐστὶν ἐμὲ μόνον ἀποθανεῖν καὶ
 μὴ τοσαύτας ψυχὰς διὰ λόγου παγιδεῦσαι καὶ προδοῦναι
 εἰς θάνατον. καὶ δὴ πλησίον τοῦ τείχους αὐτοῦ γενομένου
 καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας προσκαλεσαμένου, εἶπε πρὸς τοὺς
 ἐξουσιάσαντας τοῦ τοιούτου κάστρου "ἐγὼ μὲν, κύριοί μου,
 15 τὴν διακονίαν μου ἐξεπλήρωσα, καὶ τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως
 Ῥωμαίων δηλωθέντα ὑμῖν ἀπαγγελῶ· πλὴν ὀρκίζω ὑμᾶς
 εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν σωτηρίαν παντὸς τοῦ
 κάστρου καὶ αὐτῶν τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ἵνα ἀντὶ ἐμοῦ εὐερ-
 γετήσητε τὰ τέκνα μου καὶ τὴν ἐλπίζουσαν ἀπολαβεῖν με
 20 σύμβιον μου· ὥς γὰρ ποιήσητε μετὰ αἰτῶν, παρὰ τοῦ
 δικαίου καὶ μισθαποδότου ἀγαθοῦ Θεοῦ, μέλλοντος κρῖναι
 ζῶντας καὶ νεκρούς, τὸν μισθὸν ἀπολήψεσθε." καὶ ταῦ-
 τα εἰπὼν παρεθάρρυνεν αὐτοὺς λέγων "ἐγὼ μὲν ἀπὸ τοῦ

3 παρὰ φαῦλον?

5 ταῦτα add B

11 τοιαύτας vulgo

praestiti, imperatoremque Romanum pro vobis oravi, verum notum
 vobis volo frustra mihi susceptam hanc profectionem fuisse; et sup-
 plicationem vestram imperator reiecit, neque est quod opem ab illo
 ullam expectetis." legatum autem haec se executurum cum laetitia pro-
 mittentem ad urbem duxerunt. at spretis omnibus quae soldanus
 dixerat, neque minis eius territus neque pollicitationibus persuasus,
 sed dei timorem in pectore gestans, haec in animo cogitavit: "sa-
 tius est unum me mori quam tot animas verbo compedi et ad mor-
 tem prodi." et sane cum proxime muros esset omnesque principes
 advocasset, ita urbis primates allocutus est: "ego quidem, domini
 mei, officio meo defunctus sum, et quae significari vobis Romanorum
 imperator iussit nuntiabo: at obtestor vos per filium dei urbisque
 vestrae universae et animarum vestrarum salutem, uti pro me bene-
 faciatis liberis meis et quae me amplecti sperat coniugi: quemad-
 modum enim illis feceritis, ita a iusto et bonorum remuneratore deo,
 qui iudicaturus est vivos et mortuos, mercedem recipietis." et haec
 locutus animo illos bono esse iussit, inquit "ego profecto de vita

Σολδανὸν ἀπολοῦμαι καὶ περὶ τὴν ζωὴν κινδυνεύω· ὑμεῖς δὲ στήτε ἐδραῖοι καὶ μὴ δειλανδρήσητε, ἀλλ' ὑπομείνατε· μικρόν, καὶ εἰς ὀλίγον ἡμερῶν φθάσει ἡ ἀποσταλεῖσα ἡμῖν σωτηρία παρὰ τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων." ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, οἱ κατέχοντες αὐτὸν οἰκεῖοι τοῦ Σολδανοῦ παρὰ προσδοκίαν τὰ παρ' αὐτοῦ λαληθέντα ἀκούσαντες ἔβρυξαν ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας, καὶ εἰς τοῦ ἑτέρου προέτρεχον, τίς ἄρα τῆς αὐτοῦ σφαγῆς γένειεν αὐτουργός. τοῦ δὲ παρ' αὐτῶν ἀναιρεθέντος, πτοηθεὶς ὁ Σολδανὸς τὴν τοῦ βασιλέως ἐρχομένην δυναστείαν ὑπέστρεψεν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν. καὶ ἔκτοτε καὶ 10 μέχρι τοῦ νῦν καὶ οἱ τῆς Καπύης καὶ οἱ τῆς Βενεβενδοῦ εἰσὶν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων εἰς τελείαν δούλωσιν καὶ ὑποταγὴν διὰ τὴν εἰς αὐτοὺς γενομένην μεγάλην ταύτην εὐεργεσίαν.

"Ὅτι τὸ κάστρον τοῦ Ῥαουσίου οὐ καλεῖται Ῥαούση τῇ 15 Ῥωμαίων διαλέκτῳ, ἀλλ' ἐπεὶ ἐπάνω τῶν κρημνῶν ἴσταται, λέγεται δὲ Ῥωμαῖσι ὁ κρημνὸς λαῦ, ἐκλήθησαν ἐκ τοῦτου Λαυσαῖοι ἦγον οἱ καθεζόμενοι εἰς τὸν κρημνόν. ἡ δὲ κοινὴ συνήθεια, ἡ πολλάκις μεταφθείρουσα τὰ ὀνόματα τῇ ἐναλλαγῇ τῶν γραμμάτων, μεταβαλοῦσα τὴν κλήσιν Ῥαουσαίους 20 τοῦτους ἐκάλεσεν. οἱ δὲ αὐτοὶ Ῥαουσαῖοι τὸ παλαιὸν ἐκράτουν τὸ κάστρον τὸ ἐπιλεγόμενον Πίταυρα· καὶ ἐπειδὴ, ἥνίκα τὰ λοιπὰ ἐκρατήθησαν κάστρα παρὰ τῶν Σκλάβων τῶν ὄντων

8 γέγονε B

17 δὲ vulgo post λέγεται

periclitor et a soldano interficiar: vos autem resistite fortiter, neque timeate, sed expectate paulisper: post paucos quippe dies aderunt auxilia ab imperatore Romanorum vobis missa." legatus cum haec verba pronuntiasset, soldani milites qui eum deduxerant, auditis quae praeter expectationem locutus erat, dentibus super eum stridebant, ac procurentes certatim ipsum interficiunt. eo autem occiso, soldanus validissimum imperatoris exercitum qui adventabat metuens ad sua regreditur. et ex illo tempore in hodiernum usque diem Capuani ac Beneventiani sub potestate Romani imperatoris degunt, ipsique propter ingens hoc in illos collatum beneficium plene subiecti serviunt.

Urbs Rausium non appellatur Rausium Graeca lingua, sed quia in locis praeruptis posita est; praecipitium Graece vocatur λαῦ, unde inhabitantes nuncupati sunt Lausaei, id est praecipitium insidentes. communis vero usus, qui saepe literarum commutatione nomina corrumpit, commutato nomine Rausaeos appellavit. atque hi ipsi Rausaei olim tenuerunt urbem Epidaurum nuncupatam: at postea cum reliquae urbes expugnatae essent a Sclavis, qui in hoc themate sunt,

- ἐν τῷ θέματι, ἐκρατήθη καὶ τὸ τοιοῦτον κάστρον, καὶ οἱ μὲν ἐσφάγησαν οἱ δὲ ἡχμαλωτίσθησαν, οἱ δὲ δυνηθέντες ἐκφυγεῖν καὶ διασωθῆναι εἰς τοὺς ὑποκρήμνους τόπους κατώκησαν, ἐν ᾧ ἔστιν ἄρτίως τὸ κάστρον, οἰκοδομήσαντες αὐτὸ πρότερον μικρὸν καὶ πάλιν μετὰ ταῦτα μεῖζον, καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν τὸ τεῖχος αὐτοῦ αὐξήσαντες μέχρι δ' ἔχειν τὸ κάστρον διὰ τὸ πλατύνεσθαι αὐτοὺς κατ' ὀλίγον καὶ πληθύνεσθαι. ἐκ δὲ τῶν μετοικησάντων εἰς τὸ 'Ραούσιον εἰσὶν οὗτοι, Γρηγόριος, Ἀρσάφιος, Βικτωρίνος, Βιτάλιος, Βαλεντῖνος ὁ ἀρχιδιάκων,*
- 10 Βαλεντῖνος ὁ πατὴρ τοῦ πρωτοσπαθαρίου Στεφάνου. ἀφ' οὗ δὲ ἀπὸ Σαλῶνα μετώκησαν εἰς 'Ραούσιον, εἰσὶν ἔτη φ' μέχρι τῆς σήμερον, ἥτις ἰνδικτιῶνος ἐβδόμης ἔτους 595. ἐν P 92 δὲ τῷ αὐτῷ κάστρῳ κεῖται ὁ ἅγιος Παγκράτιος ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Στεφάνου τῷ ὄντι μέσον τοῦ αὐτοῦ κάστρου.
- 15 Ὅτι τὸ Ἀσπαλάθου κάστρον, ὅπερ παλάτιον μικρὸν ἔρμηνεύεται, ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς τοῦτο ἔκτισεν· εἶχε δὲ αὐτὸ ὡς ἴδιον οἶκον, καὶ αὐλὴν οἰκοδομήσας ἔνδοθεν καὶ παλάτια, ἐξ ὧν τὰ πλείονα κατελύθησαν. σώζεται δὲ μέχρι τοῦ νῦν ὀλίγα, ἐξ ὧν ἐστὶ τὸ ἐπισκοπεῖον τοῦ κάστρου καὶ ὁ ναὸς τοῦ
- 20 ἁγίου Δόμνου, ἐν ᾧ κατὰκειται ὁ αὐτὸς ἅγιος Δόμνος, ὅπερ ἦν κοιτὼν τοῦ αὐτοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ. ὑποκάτω δὲ αὐτοῦ ὑπάρχουσιν εἰληματικαὶ καμάραι, αἵτινες ὑπῆρχον

6 δ' ἔχει M an μέχρι τοῦ ὧδ' ἔχειν? 8 κατοικησάντων M
9 Βανεντῖνος B, Βανεντῖνος M: corr Bandurius 11 μετωκ-
σεν M 15 τὸ] τοῦ vulgo

haec etiam urbs ab ipsis capta fuit; et civium alii quidem interfecti fuere, alii vero in vinculis abducti. qui autem fuga salutem invenire potuerunt, loca praerupta inhabitaverunt. ubi nunc urbs est, primo exignam illam aedificantes et postea maiorem, mox, rursum et quartum paulatim aucta multitudine pomeria protulerunt. ex iis autem qui aliunde demigraverunt Ragusium, hi sunt, Gregorius, Arsaphius, Victorinus, Vitalius, Valentinus archidiaconus, Banentinus pater protospatharii Stephani. ex quo autem cives Salonitani Rausium demigraverunt, anni sunt 500 in hunc usque diem, indictione 7 anni 6457 (Christi 949). ceterum in eadem urbe depositus fuit S. Pancratius in aede S. Stephani, quae est in media urbe.

Aspalathi urbem, quae parvum palatium significat, imperator Diocletianus condidit: habuit illam ut domum propriam, aulamque ibi extruxit et palatia, quorum pleraque perierunt; quae autem etiamnum supersunt valde pauca sunt, ex quibus episcopium urbis, et templum S. Domini, ubi ille ipse sanctus depositus fuit; quod cubiculum erat eiusdem imperatoris Diocletiani. subter illo sunt rotundi fornices,

φυλακαὶ ἐν αἷς τοὺς παρ' αὐτοῦ βυσανιζομένους ἁγίους ἐνα-
πέκλειεν ἀπηνῶς. ἀπόκειται δὲ καὶ ἐν αὐτῷ τῇ κάστρῳ καὶ
ὁ ἅγιος Ἀναστάσιος.

Ὅτι τὸ τεῖχος τοῦ τοιοῦτον κάστρον οὔτε ἀπὸ βησάλων
ἐστὶν ἐκτισμένον οὔτε ἀπὸ ἐγχορήγου, ἀλλ' ἀπὸ λίθων τετρα- 5
πεδίκων ἐχόντων εἰς μῆκος ἀνὰ ὀργυιᾶς α', πολλάκις καὶ ἀνὰ
δύο, καὶ τὸ πλάτος ἀνὰ ὀργυιᾶς μιᾶς, οἵτινές εἰσι συνηρμο-
σμένοι καὶ συνδεδεμένοι εἰς ἀλλήλους μετὰ σιδήρων ἐν μο-
λίβδῳ ἐγχυλιασμένων. Ἰστανται δὲ καὶ εἰς τὸ τοιοῦτον κά-
στρον καὶ κίονες πυκνοί, ἔχοντες ἐπάνω κοσμίτας, ἐν οἷς ἔμελ- 10
λεν ὁ αὐτὸς βασιλεὺς Διοκλητιανὸς εἰληματικὰς ἐγείραι κα-
μάρας, καὶ σκεπάσαι τὸ κάστρον ὅλον, καὶ ποιῆσαι τὰ παλά-
τια αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ οἰκήματα τοῦ κάστρον ἐπάνω τῶν
εἰλημάτων ἐκείνων διόροφα καὶ τριόροφα, ὥστε μὴ ὀλίγον ἐκ
τοῦ αὐτοῦ κάστρον ἐσκέπασε. τοῦ δὲ τοιοῦτον κάστρον τὸ 15
τεῖχος οὔτε περίπατον ἔχει οὔτε προμαχῶνας, ἀλλὰ τοίχους
μόνους ὑψηλοὺς καὶ τοξικὰς φωταγωγούς.

Ὅτι τὸ κάστρον τὸ Τετραγγοῦριν μικρὸν ἐστὶ νησίον ἐν
τῇ θαλάσῃ, ἔχον καὶ τράχηλον ἕως τῆς γῆς στενωτάτον δί-
κην γεφυρίου, ἐν ᾧ διέρχονται οἱ κατοικοῦντες. εἰς τὸ αὐτὸ 20
κάστρον. Τετραγγοῦριν δὲ καλεῖται διὰ τὸ εἶναι αὐτὸ μι-
κρὸν δίκην ἀγγορίου. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ κάστρῳ ἀπόκειται ὁ
ἅγιος μάρτυρ Λαυρέντιος ὁ ἀρχιδιάκων.

4 τὸ αὐτὸ κάστρον M

12 ὅλον — κάστρον add B

olim custodiae, in quas sanctos immaniter a se cruciatus compinge-
bat. in eadem vero urbe depositus etiam fuit S. Anastasius.

Murus autem huius urbis neque ex latere est neque ex encho-
rego, sed ex lapidibus quadratis unius et saepe duarum ulnarum lon-
gitudine et unius latitudine, qui coagmentati inter se sunt vinctique
ferro in plumbum liquefactum impacto. in eadem autem urbe erectae
etiam visuntur columnae complures, super quas cosmitae, ubi idem
imperator Diocletianus aedificaturus erat rotundos fornices, totamque
urbem tecturus, et palatia sibi exstructurus, omnesque urbis aedes
supra istos rotundos fornices, gemina aut triplici concameratione, ita
ut non exiguam urbis partem cooperiret. moenia autem huius urbis
ambulacrum non habent, neque propugnacula, sed sublimes tantum
muri sunt, in quibus fenestrae ad emittenda iacula.

Urbs Tetrangurium parva quaedam in mari insula est, angustis-
sima cervice, ponticuli instar, ad terram usque porrecta, qua ad op-
pidum transeunt incolae. Tetrangurium autem urbs illa vocatur, quod
parva sit veluti cucumer. in eadem vero urbe depositus fuit S. mar-
tyr Laurentius archidiaconus.

Ὅτι τὸ κάστρον τῶν Δεκατέρων ἐρμηνεύεται τῇ Ῥωμαίων
 διαλέκτῳ ἐστενωμένον καὶ πεπληγμένον, διότι εἰσέρχεται ἡ
 θάλασσα ὥσπερ γλῶσσα ἐστενωμένη μέχρι τῶν δεκαπέντε καὶ
 εἴκοσι μιλίων, καὶ εἰς τὸ τῆς θαλάσσης συμπλήρωμά ἐστι τὸ
 κάστρον. ἔχει δὲ τὸ τοιοῦτον κάστρον κύκλον αὐτοῦ ὄρη
 ὑψηλά, ὥστε μόνῳ τῷ καλοκαιρίῳ βλέπειν τὸν ἥλιον διὰ τὸ
 μεσουρανεῖν, τῷ δὲ χειμῶνι οὐδαμῶς. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ κά-
 στρῳ κεῖται ὁ ἅγιος Τρύφων ἀκεραίως πᾶσαν νόσον ἰώμενος,
 μάλιστα τοὺς ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων τυραννουμένους.
 10 ὁ δὲ ναὸς αὐτοῦ ἐστὶν εἰληματικός.

Ὅτι τὸ κάστρον τῶν Διαδώρων καλεῖται τῇ Ῥωμαίων
 διαλέκτῳ ἰὰμ ἔρατ, ὅπερ ἐρμηνεύεται ἀπάρτι ἦτον· δηλονό-
 τι ὅτε ἡ Ῥώμη ἐκτίσθη, προεκτισμένον ἦν τὸ τοιοῦτον κά-
 στρον· ἐστὶ δὲ τὸ κάστρον μέγα. ἡ δὲ κοινὴ συνήθεια κα-
 15 λεῖ αὐτὸ Διάδωρα. ἐν δὲ τῷ αὐτῷ κάστρῳ κεῖται ἐν σαρκί P 93
 ἡ ἁγία Ἀναστασία ἡ παρθένος, θυγάτηρ γεγονυῖα Εὐσταθίου
 τοῦ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον βασιλεύσαντος, καὶ ὁ ἅγιος Χρυ-
 σόγονος μοναχὸς καὶ μάρτυς, καὶ ἡ ἁγία ἄλυσις αὐτοῦ. ὁ δὲ
 ναὸς τῆς ἁγίας Ἀναστασίας ἐστὶ δρομικός, ὅμοιος τῷ Χαλ-
 20 κοπρατίων ναῷ, μετὰ κιόνων πρασίνων καὶ λευκῶν, ὅλος εἰκο-
 νισμένος ἐξ ὑλογραφίας ἀρχαίας· ὁ δὲ πάτος αὐτοῦ ἐστὶν
 ἀπὸ συγκοπῆς θαυμαστῆς. ἐστὶ δὲ καὶ ἕτερος ναὸς πλησίον
 αὐτοῦ εἰληματικός, ἡ ἁγία Τριάς· καὶ ἐπάνω τοῦ ναοῦ αὐ-

16 ἡ παρθένος add B
 αὐτῆς M

19 τῷ τῶν X.?

21 ἡλιγραφίας M

Urbs Decatera lingua Romanorum significat angustatum et percus-
 sum, quoniam mare ingreditur tanquam lingua coangustata ad quin-
 decim, imo ad viginti usque milia passuum, estque urbs illa sita ad
 maris complementum. habet vero circum se urbs illa montes altos,
 ita ut aestate tantum solem videat, quod tunc in medio caeli sit,
 hieme vero nunquam. In hac autem urbe depositus fuit S. Tryphon,
 qui omnes omnino aegrotos sanat, maxime eos qui ab impuris spiri-
 tibus vexantur: templum vero ipsius rotundum est.

Diadora urbs Romanorum lingua est "iam erat," videlicet quod
 ante Romam haec condita fuerit; est autem urbs haec magna, et
 vulgariter Diadora nuncupatur. in eadem vero urbe sepultum est
 corpus S. Anastasiae virginis, filiae Eustathii, qui illo tempore regna-
 bat; item S. Chrysogonus monachus et martyr, cuius, et sacra catena
 illic asservatur. templum autem S. Anastasiae oblongum est, simile
 illi quod in Chalcopratiis est, et columnas habet prasinas atque albas,
 totumque ornatum est figuris pictura vetusta elaboratis, pavementum
 vero ipsius mirifice ex opere tessellato confectum iuxta autem illud

τοῦ πάλιν ἕτερος ναὸς δίκην κατήχουμένων, καὶ αὐτὸς εἰληματικός, εἰς ὃν καὶ ἀνέρχονται διὰ κοχλείας.

Ὅτι εἰσὶ νησία ὑπὸ τὴν ἐπικράτειαν τῆς Δελματίας μέχρι Βενεβενδοῦ πικνὰ καὶ πάμπολλα, ὥστε μηδέποτε φοβεῖσθαι κλύδωνα ἐκεῖσε τὰ πλοῖα. ἐξ αὐτῶν τῶν νησίων ἐστὶ 5 τὸ κάστρον ἡ Βέκλα, καὶ εἰς ἕτερον νησίον ἡ Ἄρβη, καὶ εἰς ἕτερον νησίον ἡ Ὀψαρα, καὶ εἰς ἕτερον νησίον τὸ Λουμβρικάτον, ἅτινα κατοικοῦνται μέχρι τοῦ νῦν. τὰ δὲ λοιπὰ εἰσιν ἀοίκητα, ἔχοντα ἐρημόκαστρα, ὧν τὰ ὀνόματά εἰσιν οὕτω, Καταυτρεβενὼ Πιζὺχ Σελβὼ Σκερδὰ Ἀλωήπ Σκιρδάκισσα 10 Πυρότιμα Μελετὰ Ἐστιουνήζ, καὶ ἕτερα πάμπολλα ὧν τὰ ὀνόματα οὐ γροῦνται. τὰ δὲ λοιπὰ κάστρα τὰ ὄντα εἰς τὴν ξηρὰν τοῦ θέματος καὶ κρατηθέντα παρὰ τῶν εἰρημένων Σκλάβων ἀοίκητα καὶ ἔρημα ἴστανται, μηδενὸς κατοικοῦντος ἐν αὐτοῖς.

15

Κ ε φ α λ α ι ο ν λ'.

διήγησις περὶ τοῦ θέματος Δελματίας.

Εἰ πᾶσιν ἡ γνῶσις καλόν, καὶ ἡμεῖς ἄρα τῶν πραγμάτων τὴν γνῶσιν καταλαμβάνοντες οὐ πόρρω τούτου γινώμεθα. ὅθεν καὶ πᾶσι φανερὰν ποιούμεεν τῶν μεθ' ἡμῶς πῇ μὲν τού- 20 των τὴν δῆλωσιν πῇ δὲ ἑτέρων τινῶν ἀξιολόγων, ἵνα διπλοῦν ἐπανακολουθῇ τὸ καλόν. τοῖς οὖν καὶ τῆς Δελματίας

10 Συερδὰ M

13 εἰρημένων add B

19 γινόμεθα?

est aliud quoque templum rotundum S. Trinitatis, et supra illud rursum aliud instar catechumenorum, itidem rotundum, in quod cochlea ascenditur.

Insulae parvae sunt Dalmatiae subiacentes Beneventum usque frequentes plurimaeque, ita ut tempestatem illic naves nunquam timeant. ex illarum una est urbs Becla, ex alia Arbe, ex alia Opsara, ex alia rursum Lumbricatum; quae omnes in hodiernum usque diem habitantur; reliquae vero habitatoribus vacuae desertas urbes habent, quarum haec sunt nomina, Catautrebena, Pizuch, Selbo, Scerda, Aloëp, Scirdacissa, Pyrotima, Meleta, Estiunez, et aliae complures, quarum nomina ignorantur. reliquae vero urbes, quae in continente thematis sunt et a Sclavis praedictis captae fuerant, desertae sunt et incolae nullos habent.

30. de Themate Dalmatiae narratio.

Si pulcrum quid omnibus est cognitio, igitur nos quoque rerum notitiam comprehendentes non longe ab eo aberimus. unde partim haec partim alia relatu digna ad posteros transmittimus, ut duplex

τὴν παράληψιν ζητοῖσιν, ὅπως ἐλήφθη παρὰ τῶν Σκλαβικῶν
 ἐθνῶν, ἐντεῦθεν ἔστι μαθεῖν. ἀλλὰ πρότερον τὴν θέσιν αὐ-
 τῆς διηγητέον. ἐκ παλαιοῦ μὲν τοίνυν ἡ Δελματία τὴν ἀρ-
 χὴν μὲν εἶχεν ἀπὸ τῶν συνόρων Δυρραχίου ἤγουν ἀπὸ Ἀν-
 5 τιβάρεως, καὶ παρετείνετο μὲν μέχρι τῶν τῆς Ἰστρίας ὁρῶν,
 ἐπλατύνετο δὲ μέχρι τοῦ Δανουβίου ποταμοῦ. ἦν δὲ ἅπασα
 ἡ τοιαύτη περίχωρος ὑπὸ τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν, καὶ ἐνδοξό-
 τερον τῶν ἄλλων ἐσπερίων θεμάτων τὸ τοιοῦτον θέμα ἐτύγ-
 χανεν· πλήν παρελήφθη παρὰ τὴν Σκλαβινικῶν ἐθνῶν τρό-
 10 πῃ τοιῷδε. κάστρον ἐστὶ πλησίον Ἀσπυλάθου ὃ Σαλῶνα λέ-
 γεται, ἔργον Διοκλητιανοῦ βασιλέως. ἀλλ' ἡ μὲν Ἀσπύλα-
 θος καὶ αὐτὴ παρὰ Διοκλητιανοῦ ἐκτίσθη, καὶ τὰ αὐτοῦ βα-
 σιλικὰ ἐκεῖσε ἐτύγχανον· εἰς δὲ Σαλῶναν κατῴκουν οἱ μεγα-
 σιᾶνες αὐτοῦ καὶ τῶν ὄχλων ἱκανοί. ὑπῆρχε δὲ τὸ τοιοῦτον
 15 κάστρον κεφαλὴ πάσης τῆς Δελματίας. ἡθροίζοντο οὖν ἀνὰ P 94
 πᾶν ἔτος ἐκ τῶν λοιπῶν κάστρων τῆς Δελματίας στρατιῶται
 ἑφιπποι, καὶ ἀπεστέλλοντο ἀπὸ τῆς Σαλῶνος μέχρι τῶν χι-
 λίων, καὶ ἐφύλαττον εἰς τὸν Δανουβίου ποταμὸν ἕνεκα τῶν
 Ἀβάρων· οἱ γὰρ Ἀβάρεις ἐκεῖθεν τοῦ Δανουβίου ποταμοῦ
 20 τὰς διατριβὰς ἐποιοῦντο, ἔνθα ἀρτίως εἰσὶν οἱ Τοῦρκοι, νο-
 μάδα βίον ζῶντες. ἀπερχόμενοι δὲ οἱ Δελματίας κατ' ἔτος
 ἔβλεπον πολλάκις ἐκεῖθεν τοῦ ποταμοῦ τὰ τε κτήνη καὶ τοὺς
 ἀνθρώπους. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς κατὰ τινα χρόνον διαπερᾶσαι

7 τοιαύτη ἡ vulgo

17 τὴν Σαλῶνα M

inde bonum sequatur. quamobrem de Dalmatia scire cupientibus,
 quomodo a Sclavicis nationibus capta fuerit, hinc discere licet. sed
 primo situs eius narrandus est. antiquitus igitur Dalmatia incipiebat
 a confiniis Dyrrachii sive ab Antibari, et ad Istriae montes usque
 pertingebat, in latitudine vero ad Danubium flumen se extendebat;
 eratque omnis ille finitimus tractus sub Romanorum potestate, et
 praestantissimum thema omnium occidentalium habebatur. ceterum
 a Sclavis occupata fuit hoc modo. prope Aspalathum urbs Salona
 est a Diocletiano imperatore condita, quemadmodum et Aspalathus,
 ubi palatium item eius erat: Salonam vero magnates incolebant et
 magna populi multitudo. atque haec urbs Dalmatiae totius caput
 erat. congregabantur itaque quotannis ex reliquis Dalmatiae urbibus
 equites, et mittebantur Salona usque ad mille ad flumen Danubium,
 ut ibi excubias contra Abares agerent. Ad illam enim Danubii par-
 tem Abares tunc commorabantur, ubi hodie Turcae degunt, nomadum
 instar viventes. venientes autem quotannis Dalmatae cum saepe illic
 iumenta hominesque viderent, traicere illis aliquando visum fuit, et

καὶ ἐρευνῆσαι τίνες εἰσὶν οἱ ἐκεῖσε τὴν δίαιταν ἔχοντες. περύ-
σαντες οὖν εὗρον τὰς γυναῖκας τῶν Ἀβάρων καὶ τὰ παιδία
μόνα, τοὺς ἄνδρας δὲ καὶ τὴν ἀκμάζουσαν ἑλικίαν ἐν ταξει-
δίῳ. ἄφνω οὖν ἐπιπεσόντες ἠχμαλώτευσαν αὐτούς, καὶ ὑπέ-
στρεψαν ἀταλαιπώρως, ἀποκομίσαντες τὴν τοιαύτην πραιῖδαν
εἰς Σαλῶνα. ὥς οὖν ὑπέστρεψαν οἱ Ἀβάρες ἐκ τοῦ ταξει-
δίου καὶ τὸ γενόμενον ἀφ' ὧν ἔπαθον ἔμαθον, ἐταράχθησαν
μέν, ἠγνόουν δὲ ὁπόθεν αὐτοῖς ἡ τοιαύτη πληγὴ προσεγένετο.
ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς παραφυλάξαι τὸν καιρὸν καὶ μαθεῖν τὸ
πᾶν ἐξ αὐτοῦ. ἐπεὶ οὖν κατὰ τὸ σὺνηθες αὐθις οἱ ταξεῶται
ἀπεστάλησαν ἀπὸ Σαλῶνος, ἦσαν δὲ οὐκ ἐκεῖνοι ἀλλ' ἑτεροί,
ταῦτά ἐκείνοις καὶ οὗτοι κατὰ βουλὰς ἔθεντο. διεπέρασαν
οὖν κατ' αὐτῶν, ἐντυχόντες δὲ αὐτοῖς συνηγμένοις ὁμοῦ, οὐχ
ὥς τὸ πρότερον ἐσκορπισμένοις, οὐ μόνον οὐδὲν [οὐκ] ἐποίη-
σαν ἀλλὰ καὶ τὰ πάντων δεινότατα ἔπαθον· οἱ μὲν γὰρ αὐ-
τῶν ἐσφάγησαν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐχειρώθησαν ζῶντες, καὶ οὐδεὶς
ἐκείνων τῶν χειρῶν ἐξέφυγεν. ἐξετάσαντες δὲ αὐτούς τίνες
καὶ ὅθεν εἰσὶ, καὶ ἀναμαθόντες ὅτι ἐξ αὐτῶν ἔπαθον τὴν εἰ-
ρημένην πληγὴν, ἔτι δὲ καὶ περὶ τῆς ποιότητος τοῦ τόπου
αὐτῶν ἐρευνήσαντες, καὶ ὅσον ἐξ ἀκοῆς ἐρασθέντες, ἐκράτη-
σαν τοὺς ζῶντας δεσμίους, καὶ ἐνεδύσαντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν
καθὰ ἐκεῖνοι, καὶ δὴ τοὺς ἵππους ἀναβάντες, ἐπὶ χεῖρας τὰ
τε φλάμουλα καὶ τὰ λοιπὰ σημεῖα ἃ ἐπεφέροντο μετ' αὐτῶν,

14 ἐκοπίασαν M

22 ἐπὶ λαβόντες ἐπὶ?

investigare quinam ibi degerent. cum itaque traiecissent, Abarum
feminas et pueros solos invenerunt, viris et iuvenibus ad expeditio-
nem bellicam profectis; unde subito ingruentes omnes cepèrunt, nul-
loque accepto damno reversi sunt, praeda hac Salonam abducta. Abares
autem ex bellica expeditione reversi re cognita consternati qui-
dem erant, at unde vulnus hoc ipsis inflictum esset, ignorabant;
quamobrem observandum sibi tempus statuunt et ab eo omnia di-
scenda. postquam igitur pro more rursum missi sunt Salona praesi-
diarii, alii a primis, idem consilium et ipsi ceperunt traieceruntque
contra Abares. incidentes vero in illos non sparsos, ut antea, sed
collectos, non solum nihil effecerunt, sed omnium gravissima passi
sunt, partim caesi partim capti; neque quisquam fuit qui e manibus
illorum evaderet. percontati vero quinam et unde essent, intellecto-
que ab ipsis se mala supra commemorata perpessos esse, insuper de
loci qualitate inquirentes, quasi ex auditu amore accensi in vinculis
eos tenuerunt, et vestibis eorum sumptis equisque conscensis, flam-
mula et reliqua signa, quae secum attulerant, tollentes more exer-

ἀπῆραν πάντες φροσαστικῶς καὶ κατὰ τῆς Σαλῶνος ὥρμησαν.
 ὥς οὖν καὶ τὸν καιρὸν ἔμαθον ζητήσαντες καθ' ὃν οἱ ταξεῶ-
 ται ἐκ τοῦ Δανουβίου ὑπέστρεφον (ἦν δὲ τὸ μέγα καὶ ἅγιον
 σάββατον), ἦλθον καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν. καὶ τὸ μὲν
 5 πλῆθος, ὅτε δῆπου πλησίον ἐγένοντο, τοῦ φροσάτου ἀπεκρύβη·
 μέχρι δὲ τῶν χιλίων, οἵτινες τοὺς τε ἵππους καὶ τὰς στολὰς
 εἰς ἀπάτην ἐκέκτηντο τῶν Δελματινῶν, ἐξήλασαν. ἀναγνωρί-
 σαντες δὲ οἱ τοῦ κάστρου τὰ τε σημεῖα καὶ τὴν ἀμφίαν
 αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν ὥς ἔθους ὄντος αὐτοῖς τοῦ ὑπο-
 10 στρέφειν ἐν αὐτῇ, ἤνοιξαν τὰς πόρτας καὶ ἐπεδέξαντο αὐτοὺς
 μετὰ περιχαρείας. ἐκεῖνοι δὲ ἅμα τοῦ εἰσελθεῖν τὰς τε πόρ-
 τας ἐκράτησαν, καὶ δῆλν διαὶ σημείου τὴν προῦξιν τῇ φρο-
 σάτῃ πεποιηκότες συνεισδραμεῖν καὶ συνεισελθεῖν παρεσκεύ-
 ασαν. κατέσφαξαν οὖν πάντας τοὺς τῆς πόλεως, καὶ ἔκτοτε κα-
 15 τεκράτησαν πᾶσαν τὴν χώραν Δελματίας καὶ κατεσκήνωσαν ἐν
 αὐτῇ. μόνα δὲ τὰ πρὸς θάλασσαν πολίχνια οὐ συνέδωκαν
 αὐτοῖς, ἀλλὰ κατεῖχοντο παρὰ τῶν Ῥωμαίων διὰ τὸ εἶναι P 95
 τὸν πόρον τῆς ζωῆς αὐτῶν ἐκ τῆς θαλάσσης. ἰδόντες οὖν
 οἱ Ἀβάρεις καλλίστην οὖσαν τὴν τοιαύτην γῆν κατεσκήνωσαν
 20 ἐν αὐτῇ. οἱ δὲ Χρωβάτοι κατῴκουν τηνικαῦτα ἐκεῖθεν Βα-
 γιβαρείας, ἐνθα εἰσὶν ἀρτίως οἱ Βελοχρωβάτοι. μία δὲ γε-
 νεὰ διαχωρισθεῖσα ἐξ αὐτῶν, ἡγουν ἀδελφοὶ πέντε, ὅ τε Κλου-
 κὰς καὶ ὁ Λόβελος καὶ ὁ Κοσέντζης καὶ ὁ Μουχλῶ καὶ ὁ
 Χρώβατος, καὶ ἀδελφαὶ δύο, ἡ Τοῖγα καὶ ἡ Βοῦγα, μετὰ

citus, Salonam petierunt. cognito igitur tempore quo a Danubio re-
 dire soliti erant praesidarii, quod erat magnum sabbatum, eodem die
 venerunt. multitudo autem omnis, cum urbi appropinquaret, sese
 occultavit: mille vero, qui equos et vestes Dalmatarum sumpserant,
 ut fallerent, ulterius perrexerunt. oppidani cognitis signis suis et
 vestitu, praeterea die quo redire ipsis solenne, portis apertis gratu-
 labundi eos exceperunt. illi vero statim ac intrassent portas occu-
 pant, et signo reliquis, qui in insidiis erant, dato, accurrere ac in-
 gredi iubent. interfecerunt itaque omnes cives, et ex eo tempore
 Dalmatiam universam occuparunt, sedemque illic suam collocarunt,
 exceptis oppidulis mari adiacentibus, quae se ipsis non tradiderunt,
 sed in Romanorum potestate permanebant eo quod ex mari victita-
 rent. videntes itaque Abares pulcherrimam esse hanc terram, sedes
 illic posuerunt. Chrobati vero tunc habitabant ultra Bagibaream,
 ubi nunc sunt Belochrobati. una autem generatio, quinque fratres,
 Clucas Lobelus Cosentzes Muchlo Chrobatus, duaeque sorores, Tuga
 et Buga, una cum suis populis discedens ab ipsis in Dalmatiam ve-
 nit, ubi Abares incolas invenerunt; belloque per annos aliquot inter

τοῦ λαοῦ αὐτῶν ἦλθον εἰς Δελματίαν, καὶ εὗρον τοὺς Ἀβά-
 ρεις κατέχοντας τὴν τοιαύτην γῆν. ἐπὶ τινες οὖν χρόνους
 πολεμοῦντες ἀλλήλοις ὑπερίσχυσαν οἱ Χρωβάτοι, καὶ τοὺς μὲν
 τῶν Ἀβάρων κατέσφαξαν, τοὺς δὲ λοιποὺς ὑποταγῆναι κα-
 τηνάγκασαν. ἔκτοτε οὖν κατεκρατήθη ἡ τοιαύτη χώρα παρὰ 5
 τῶν Χρωβάτων· καὶ εἰσὶν ἀκμὴν ἐν Χρωβατία ἐκ τοὺς τῶν
 Ἀβάρων, καὶ γινώσκονται Ἀβάρεις ὄντες. οἱ δὲ λοιποὶ Χρω-
 βάτοι ἔμειναν πρὸς Φραγγίαν, καὶ λέγονται ἀρίτως Βελοχρω-
 βάτοι ἡγουν ἄσπροι Χρωβάτοι, ἔχοντες τὸν ἴδιον ἄρχοντα·
 ὑπόκεινται δὲ Ὡτῳ τῷ μεγάλῳ ῥηγὶ Φραγγίας τῆς καὶ Σαξίας, 10
 καὶ ἀβάπτιστοι τυγχάνουσι, συμπενθερίας μετὰ τοὺς Τούρ-
 κους καὶ ἀγύπας ἔχοντες. ἀπὸ δὲ Χρωβάτων τῶν ἐλθόντων
 ἐν Δελματία διεχωρίσθη μέρος τι, καὶ ἐκράτησε τὸ Ἰλλυρικὸν
 καὶ τὴν Παννονίαν· εἶχον δὲ καὶ αὐτοὶ ἄρχοντα αὐτεξού-
 σιον, διαπεμπόμενον πρὸς τὸν ἄρχοντα Χρωβατίας κατὰ 15
 φιλίαν. μέχρι δὲ χρόνων τινῶν ὑπετάσσοντο καὶ οἱ ἐν Δελ-
 ματία ὄντες Χρωβάτοι τοῖς Φράγγοις, καθὼς καὶ πρότε-
 ρον ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν· ἵσοσῶτον δὲ ἐσκληρύνοντο οἱ Φράγ-
 γοι πρὸς αὐτοὺς ὅτι τὰ ὑπομάσθια τῶν Χρωβάτων φονεύον-
 τες προσέριπτον αὐτὰ σκύλαξι. μὴ δυνάμενοι δὲ οἱ Χρω- 20
 βάτοι ταῦτα παρὰ τῶν Φράγγων ὑφίστασθαι διέστησαν ἀπ’
 αὐτῶν, φονεύσαντες καὶ οὓς εἶχον ἄρχοντας ἐξ αὐτῶν· ὅθεν
 ἐστράτευσαν κατ’ αὐτῶν ἀπὸ Φραγγίας φοσσάτον μέγα, καὶ
 ἐπὶ ἑπτὰ χρόνους πολεμήσαντες ἀλλήλοις ὥς καὶ μόγις ὑπερί-

6 ἐκ. τοὺς] ἔθνος Bandurius

eos gesto vicerunt Chrobati, Abarumque alios interfecerunt, alios
 parere sibi coëgerunt: atque ex illo tempore a Chrobatibus possessa
 haec regio fuit, suntque etiamnum in Chrobatia Abarum reliquiae,
 et Abares esse cognoscuntur. ceteri vero Chrobati versus Franciam
 commorabantur, et appellantur hodie Belochrobati sive Chrobati albi,
 qui proprio principi subiecti sunt. parent autem Othoni magno regi
 Franciae, quae et Saxonia; baptismique expertes affinitatem cum Tur-
 cis et amicitiam contrahunt. at a Chrobatibus, qui in Dalmatiam vene-
 runt, pars quaedam secessit, et Illyricum atque Pannoniam occupa-
 vit: habebantque et ipsi principem supremum, qui ad Chrobatiae tan-
 tum principem amicitiae ergo legationem mittebat. per aliquot vero
 annos etiam Dalmatiam incolentes Chrobati Francis subiiciebantur,
 quemadmodum et antea cum in ipsorum terra degerent. tanta autem
 in eos crudelitate utebantur Franci, ut lactentes adhuc eorum pueros
 occidentes canibus obiicerent. quae res cum intolerabilis Chrobatibus
 esset, facto dissidio principes quos ex ipsis habebant interemerunt;
 unde magnus contra eos exercitus movit e Francia, et post septem

σχυσαν οἱ Χρωβάτοι, καὶ ἀνεῖλον τοὺς Φράγγους πάντας καὶ
τὸν ἄρχοντα αὐτῶν Κοτζιλιν καλούμενον. ἔκτοτε δὲ μείναν-
τες αὐτοδέσποτοι αὐτόνομοι ἐξητήσαντο τὸ ἅγιον βάπτισμα
παρὰ τοῦ Ῥώμης· καὶ ἀπέστάλησαν ἐπίσκοποι καὶ ἐβάπτι-
σαν αὐτοὺς ἐπὶ Πορίνου τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν. διεμερίσθη
οὖν ἡ χώρα αὐτῶν εἰς ζουπανίας 11, ἡγουν ἡ Χλεβιάνα, ἡ
Τζέντζηνα, τὰ Ἡμοτα, ἡ Πλέβα, ἡ Πεσέντα, ἡ παραθαλασ-
σία, ἡ Βρεβέρα, ἡ Νόνα, ἡ Τνήνα, ἡ Σίδραγα, ἡ Νίνα· καὶ
ὁ βοάνος αὐτῶν κρατεῖ τὴν Κρίβασαν, τὴν Λίτζαν καὶ τὴν
10 Γουτζηκᾶ. καὶ ἡ μὲν εἰρημένη Χρωβατία, ἀλλὰ καὶ οἱ λοι-
ποὶ Σκλαβῖνιοι διάκεινται οὕτως· ἡ δὲ Διόκληα πλησιάζει
πρὸς τὰ καστέλλια τοῦ Δυρραχίου ἡγουν πρὸς τὸν Ἐλισσὸν
καὶ πρὸς τὸν Ἐλκύνιον καὶ τὴν Ἀντίβαριν, καὶ ἔρχεται μέχρι
τῶν Δεκατέρων, πρὸς τὰ ὄρεινὰ δὲ πλησιάζει τῇ Σερβλίᾳ.
15 ἀπὸ δὲ τοῦ κάστρου τῶν Δεκατέρων ἄρχεται ἡ ἄρχοντία
Τερβουνίας, καὶ παρεκτείνεται μέχρι τοῦ Ῥαουσίου, πρὸς δὲ
τὰ ὄρεινὰ αὐτῆς πλησιάζει τῇ Σερβλίᾳ. ἀπὸ δὲ τοῦ Ῥαου- P 96
σίου ἄρχεται ἡ ἄρχοντία τῶν Ζαχλούμων καὶ παρεκτείνεται
μέχρι τοῦ Ὀροντίου ποταμοῦ, καὶ πρὸς μὲν τὴν παραθαλασ-
20 σίαν πλησιάζει τοῖς Παγανοῖς, πρὸς δὲ τὰ ὄρεινὰ εἰς ἄρκτον /
ἀπὸ δὲ τοῦ Ὀροντίου ποταμοῦ ἄρχεται ἡ Παγανία, καὶ παρ-
εκτείνεται μέχρι τοῦ ποταμοῦ τῆς Ζεντίνας, τρεῖς ἔχουσα
μὲν / πλησιάζει τοῖς Χρωβάτοις, εἰς κεφαλὴν δὲ τῇ Σερβλίᾳ /
ζουπανίας, τὴν Ῥάστωτζαν καὶ τὸ Μοκρὸν καὶ τὸ Δαλέν.

10 Γουτζησκά Β

annorum bellum aegre tandem superiores facti Chrobati omnes Fran-
cos eorumque principem Cotzilin e medio sustulerunt. et exinde
liberi ac sui iuris facti sacrum baptismum a Romano pontifice petie-
runt, missique episcopi ipsos baptizarunt, principatum tenente Porino.
diviso autem est eorum regio in zupanias 11, quarum nomina Chle-
biana Tzentzena Emota Pleba Pesenta Parathalassia Brebera Nona
Tzena Sidraga Nina; ipsorumque Banus tenet Cribasam Litzam et
Gutzecam. et quidem praedicta Chrobatia cum reliquis Sclabiniis ita
sita est. Dioclea porro propinqua est Dyrrachii oppidis Elisso Hel-
cynio et Antibari, extenditurque Decatera usque; montana autem
Serviae finitima sunt. a Decateris vero incipit Terbuniae principa-
tus, porrigiturque se Rausium usque, at versus montana Serviae adiacet.
a Rausio Zachlumorum principatus initium habet, et protenditur
ad Orontium flumen usque; oraque maritima Paganis, montana quae
ad septentrionem Chrobatis, quae in fronte, Serviae contermina est.
ab Orontio flumine Paganla incipit, et porrigitur usque ad Zentinam
flumen et zupanias tres habet, Rastotzam Mocrum ac Dalen; et qui-
dem duae zupaniae, Rastotza ac Mocrum, ad mare sitae sunt et sa-

καὶ αἱ μὲν δύο ζουπανίαι, ἥγουν ἡ Ῥάστωτζα, καὶ ἡ τοῦ Μο-
 κροῦ, πρόσκεινται τῇ θαλάσσῃ· αἵτινες καὶ σαγῆνας ἔχου-
 σιν· ἡ δὲ τοῦ Δαλενοῦ μακρόθεν ἐστὶ τῆς θαλάσσης, καὶ ἐκ
 τῆς ἐργασίας ζῶσι τῆς γῆς. πλησιάζουσι δὲ αὐτοῖς νῆσοι
 τέσσαρες, τὰ Μέλετα, τὰ Κούρκουρα, ἡ Βάρτζω καὶ ὁ Φά-5
 ρος, κάλλισται καὶ εὐφορώταται, ἐρημόκαστρα ἔχουσαι καὶ
 ἐλῶνας πολλούς· οἰκοῦσι δὲ ἐν αὐταῖς καὶ ἔχουσι τὰ κτήνη
 αὐτῶν καὶ ἐξ αὐτῶν ζῶσιν. ἀπὸ δὲ τῆς Ζεντίνας τοῦ ποτα-
 μοῦ ἄρχεται ἡ χώρα τῆς Χρωβατίας, καὶ παρεκτείνεται πρὸς
 μὲν τὴν παραθαλασσίαν μέχρι τῶν συνόρων Ἰστρίας ἥγουν 10
 τοῦ κάστρου Ἀλβούνου· πρὸς δὲ τὰ ὄρεινὰ καὶ ὑπέρκειται
 μέχρι τινὸς τῷ θέματι Ἰστρίας, πλησιάζει δὲ πρὸς τὴν Τζέν-
 τινά καὶ τὴν Χλέβενά τῇ χώρᾳ Σερβλίας· ἡ γὰρ χώρα Σερ-
 βλίας εἰς κεφαλὴν μὲν ἐστὶ πασῶν τῶν λοιπῶν χωρῶν, πρὸς
 ἄρκτον δὲ πλησιάζει τῇ Χρωβατίᾳ, πρὸς μεσημβρίαν δὲ τῇ 15
 Βουλγαρίᾳ. ἅφ' οὗ δὲ κατεσκήνωσαν οἱ εἰρημένοι Σκλάβοι,
 κατεκράτησαν πᾶσαν τὴν περίχωρον Δελματίας. ἐργάζοντο
 δὲ τὰ κάστρα τῶν Ῥωμαίων τὰς νήσους, καὶ ἔχουν ἐξ αὐτῶν·
 ὑπὸ δὲ τῶν Παγανῶν καθ' ἐκάστην ἐπαιχμαλωτιζόμενοι καὶ
 ἀφανιζόμενοι κατέλιπον τὰς τοιαύτας νήσους, βουλόμενοι εἰς 20
 τὴν ἡπειρον ἐργάζεσθαι. ἐκωλύοντο δὲ παρὰ τῶν Χρωβά-
 των· οὐπω γὰρ ἐτέλουν αὐτοῖς φόρους, ἀλλὰ πάντα ἀπερ-
 ἀρτίως παρέχουσι τοῖς Σκλάβοις, τῷ στρατηγῷ ταῦτα παρεῖ-
 χον. ἀδυνάτως δὲ ἔχοντες τοῦ ζῆν προσῆλθον Βασιλείῳ τῷ

genas habent, Daleni vero zupania procul mari sita est, et eius in-
 colae ex agricultura vivunt. habent quoque Pagani in propinquo in-
 sulas quattuor, Meletam Curcuram Bartzum et Pharum, omnes pul-
 cherrimas fertilissimasque; oppida item deserta et paludes multas,
 in quibus habitant et iumenta alunt, unde victum parant. a Zentina
 autem fluvio Chrobatia incipit, extenditurque versus mare ad Istriae
 usque confinia sive Albumum urbem; versus montana aliquatenus
 etiam supra Istriae Thema excurrit, ac versus Tzentina et Chlebens
 Serviae regionem attingit. Servia autem in fronte habet ceteras omnes
 regiones: ad septentrionem quidem Chrobatiae propinqua est, ad me-
 ridiem vero Bulgariae. ex quo dicti iam Sclavi inhabitaverunt, finitima
 Dalmatiae omnia occuparunt, urbesque Romanorum insulas colebant,
 ex iisque vivebant: at cum quotidie a Paganis captivi abducerentur
 et exterminarentur, insulas deseruerunt, continentem colere volentes.
 verum a Chrobatis prohibebantur, cum nondum illis tributa pende-
 rent: nam ea quae hodie Sclavis pendunt, tunc praetori exhibebant
 sed cum vitam tolerare non possent, ad Basilium illum praeclarum

αοιδίμῳ βασιλεῖ, ἀναδιδάξαντες τὰ εἰρημένα πάντα, ὁ οὖν
 αοιδίμος ἐκεῖνος βασιλεὺς Βασίλειος προετρέψατο πάντα τὰ
 διδόμενα τῷ στρατηγῷ δίδοσθαι παρ' αὐτῶν τοῖς Σκλάβοις
 καὶ εἰρηνικῶς ζῆν μετ' αὐτῶν, καὶ βραχὺ τι δίδοσθαι τῷ
 5 στρατηγῷ, ἵνα μόνον δείκνυνται ἡ πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῶν
 Ῥωμαίων καὶ πρὸς τὸν στρατηγὸν αὐτῶν ὑποταγή καὶ δού-
 λωσις. καὶ ἔκτοτε ἐγένοντο πάντα τὰ τοιαῦτα κάστρα ὑπό-
 φορα τῶν Σκλάβων, καὶ τελοῦσιν αὐτοῖς πάκτα, τὸ μὲν κά-
 στρον ἡ Ἀσπάλαθος νομίσματα σ', τὸ κάστρον τὸ Τετραγ-
 10 γούριν νομίσματα ρ', τὸ κάστρον τὰ Διάδωρα ρί, τὸ κάστρον
 τὰ Ὀψαρα ρ', τὸ κάστρον ἡ Ἀρβη ρ', τὸ κάστρον ἡ Βέκλα ρ',
 ὥς ὁμοῦ νομίσματα ψί, ἐκτὸς οἴνου καὶ ἐτέρων διαφόρων
 εἰδῶν· ταῦτα γὰρ πλείονά εἰσιν ὑπὲρ τὰ νομίσματα. τὸ
 δὲ κάστρον τὸ Ῥαούσιον μέσον τῶν δύο χωρῶν πρύσκει-
 15 ται, τῶν τε Ζαχλούμων καὶ τῆς Τερβουνίας· ἔχουσι δὲ καὶ P 97
 τοὺς ἀμπελῶνας αὐτῶν εἰς ἀμφοτέρας τὰς χώρας, καὶ τελοῦσι
 πρὸς μὲν τὸν ἄρχοντα τῶν Ζαχλούμων νομίσματα λς', πρὸς
 δὲ τὸν ἄρχοντα Τερκουνίας νομίσματα λς'.

Κ ε φ α λ α ι ο ν λ α'.

20 περὶ τῶν Χρωβάτων, καὶ ἧς νῦν οἰκοῦσι χώρας.

Ὅτι οἱ Χρωβάτοι οἱ εἰς τὰ Δελματίας νῦν κατοικοῦντες

9 ἡ] δ vulgo   10 ρ' M   12 νομίσμ.] λίτρας M

imperatorem accesserunt, eumque res a nobis commemoratas edocue-
 runt. is itaque imperator auctor fuit ut ea omnia quae praetori sol-
 vebant, Sclavis darent pacis causa, et praetori exiguum aliquid pen-
 derent, ad ostendendam duntaxat Romanis imperatoribus et ipsorum
 praetori debitam subiectionem ac servitutem. atque ex illo tempore
 omnes istae urbes Sclavorum tributariae pacta ipsis solvunt, Aspala-
 thus quidem urbs nomismata ducenta, Tetrangurium nomismata cen-
 tum, Diadora centum et decem, Opsara centum, Arbe centum, Becla
 centum, ita ut universim essent nomismata septingenta et decem,
 excepto vino et ceteris speciebus diversis, quas praeter praedictam
 nomismatum summam exhibebant. ceterum Ragusium urbs medium
 iacet inter has duas regiones, inter Zachlumorum regionem Terbu-
 niamque; et habent Ragusini cives in utraque hac regione etiam vi-
 neas suas, penduntque Zachlumorum quidem principi nomismata tri-
 ginta sex, Terbuniae vero principi totidem.

31. de Chrobatibus et terra quam nunc incolunt.

Chrobati, qui Dalmatiae partes nunc inhabitant, a Chrobatibus

μέρη ἀπὸ τῶν ἀβαπτίστων Χρωβάτων καὶ τῶν ἄσπρων ἐπονομαζομένων κατάγονται, οἵτινες Τουρκίας μὲν ἐκεῖθεν Φραγίας δὲ πλησίον κατοικοῦσι, καὶ συνοροῦσι Σκλάβοις τοῖς ἀβαπτίστοις Σέρβλοις. τὸ δὲ Χρωβάτοι τῇ τῶν Σκλάβων διαλέκτῳ ἐρμηνεύεται, τουτέστιν οἱ τὴν πολλὴν χώραν κατέχον-⁵τες. οἱ δὲ αὐτοὶ Χρωβάτοι εἰς τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων Ἡράκλειον πρόσφυγες παρεγένοντο πρὸ τοῦ τοὺς Σέρβλους προσφυγεῖν εἰς τὸν αὐτὸν βασιλέα Ἡράκλειον, κατὰ τὸν καιρὸν ὃν οἱ Ἀβάρεις πολεμήσαντες ἀπ' ἐκεῖσε τοὺς Ῥωμάνους ἐναπεδίωξαν, οὓς ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς ἀπὸ Ῥώμης ἀγα-¹⁰γὼν ἐκεῖσε κατεσκήνωσε. διὸ καὶ Ῥωμᾶνοι ἐκλήθησαν διὰ τὸ ἀπὸ Ῥώμης μετοίκους αὐτοὺς γενέσθαι ἐν ταῖς τοιαύταις χώραις, ἥγουν τῆς νῦν καλουμένης Χρωβατίας καὶ Σερβλίας. παρὰ δὲ τῶν Ἀβάρων ἐκδιωχθέντες οἱ αὐτοὶ Ῥωμᾶνοι ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ αὐτοῦ βασιλέως Ῥωμαίων Ἡρακλείου, αἱ τούτων¹⁵ ἔρημοι καθεστήκασι χῶραι. προστάξει οὖν τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου οἱ αὐτοὶ Χρωβάτοι καταπολεμήσαντες καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε τοὺς Ἀβάρους ἐκδιώξαντες, Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως κελεύσει ἐν τῇ αὐτῇ τῶν Ἀβάρων χώρα, εἰς ἣν νῦν οἰκοῦσι, κατεσκήνωσαν. εἶχον δὲ οἱ αὐτοὶ Χρωβάτοι τῷ τότε²⁰ καιρῷ ἄρχοντα τὸν πατέρα τοῦ Ποργά. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἡράκλειος ἀποστείλας καὶ ἀπὸ Ῥώμης ἀγαγὼν ἱερεῖς, καὶ ἐξ αὐτῶν ποιήσας ἀρχιεπίσκοπον καὶ ἐπίσκοπον καὶ πρεσβυτέρους

23 καὶ ἐπίσκοπον add B

baptismi expertibus, qui et albi appellantur, originem ducunt; qui sane ultra Turciam prope Franciam incolunt, et Sclavis contermini sunt non baptizatis Serviis. Chrobatī autem dicuntur lingua Sclavorum, id est terram multum possidentes. atque hi ipsi Chrobatī ad Romanorum imperatorem Heraclium confugerant, antequam Serviī confugissent ad eundem imperatorem Heraclium, quo tempore Abares armis inde Romanos eiecerant; quos Roma adductos Diocletianus imperator illic habitare fecerat, unde et Romani nuncupati sunt, quod Roma venientes sedes posuissent in illis regionibus, nempe Chrobatia et Servia, uti nunc vocantur. pulsīs vero Romanis illis ab Abaribus tempore eiusdem Romanorum imperatoris Heraclii, desolata eorum regio iacuit; quapropter iussu huius imperatoris iidem Chrobatī armis arreptis Abares ex illis locis expulerunt, et in ipsorum terra, quam etiam hodie tenent, sedes collocarunt. erat autem Chrobatīs illis tunc temporis princeps Porgae pater, Heracliusque imperator Roma per legatum sacerdotibus accersitis, constitutoque ex ipsis ar-

καὶ διακόνους, τοὺς Χρωβάτους ἐβάπτισεν· εἶχον δὲ τῷ τότε καιρῷ οἱ τοιοῦτοι Χρωβάτοι ἄρχοντα τὸν Ποργά.

Ὅτι ἡ τοιαύτη χώρα εἰς ἣν οἱ Χρωβάτοι κατεσκηνώθησαν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἦν τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων, ἐξ οὗ καὶ παλάτια καὶ ἵπποδρόμια τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν τῇ τῶν αὐτῶν Χρωβάτων χώρα μέχρι τῆς νῦν περισώζονται εἰς τὸ κάστρον Σαλώνας, πλησίον τοῦ κάστρου Ἀσπαλάθου.

Ὅτι οὗτοι οἱ βαπτισμένοι Χρωβάτοι ἐξῴθεν τῆς ἰδίας αὐτῶν χώρας πολεμεῖν ἀλλοτρίοις οὐ βούλονται· χρησμὸν γάρ τινα καὶ ὄρισμὸν ἔλαβον παρὰ τοῦ πάπα Ῥώμης τοῦ ἐπὶ τοῦ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἀποστείλαντος ἱερεῖς καὶ τούτους βαπτίσαντος. καὶ γὰρ οὗτοι οἱ Χρωβάτοι, μετὰ τὸ αὐτοὺς βαπτισθῆναι, συνθήκας καὶ ἰδιόχειρα ἐποίησαντο καὶ πρὸς τὸν ἅγιον Πέτρον τὸν ἀπόστολον ὅρκους βεβαίους καὶ ἀσφαλεῖς, ἵνα μηδέποτε εἰς ἀλλοτρίαν χώραν ἀπέλθωσι καὶ πολεμήσωσιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰρηνεύειν μετὰ πάντων τῶν βουλομένων, λαβόντες καὶ παρὰ τοῦ αὐτοῦ πάπα Ῥώμης εὐχὴν τοιάνδε ὡς εἴ τινες ἄλλοι ἐθνικοὶ κατὰ τῆς τῶν αὐτῶν Χρωβάτων χώρας ἐπέλθωσιν καὶ πόλεμον ἐπενέγκωσιν, ἵνα ὁ τῶν Χρωβάτων θεὸς προσπολεμῇ καὶ προΐσταται, καὶ νίκας αὐτοῖς Πέτρος ὁ τοῦ Χριστοῦ μαθητὴς προξενῇ· μετὰ δὲ χρόνους πολλοὺς ἐν ταῖς ἡμέραις Τερπημέρη τοῦ ἄρχον-

2 τοιοῦτοι add B

19 αὐτῶν add B

22 αὐτῷ M

chiepiscopo episcopo presbyteris et diaconis, Chrobatos baptizavit. et tunc quidem Chrobatorum princeps erat Porga.

Regio autem haec quam incoluerunt Chrobati, ab initio sub potestate erat Romanorum imperatoris; unde etiam in hodiernum usque diem palatia ac hippodromus Diocletiani imperatoris supersunt in regione Chrobatorum, in urbe Salona, quae est proxima urbi Aspalatho.

Hi autem Chrobati baptizati extra limites propriae terrae non libenter aliis bellum inferunt, idque quia oraculum quoddam sive statutum acceperunt a Romano pontifice, qui sub Heraclio Romanorum imperatore sacerdotes misit eosque baptizavit, Chrobati siquidem post acceptum baptismum pepigerunt et chirographis propriis datis S. Petro apostolo iuraverunt, nunquam se alienam terram armis invasuros, sed pacem habituros cum omnibus volentibus; et imprecationem vicissim a Romano pontifice acceperunt, ut si quando aliae gentes ipsorum Chrobatorum terram invaderent belloque infestarent, pro iis pugnaret vindexque esset eorum deus, victoriam conciliante Petro Christi discipulo. multis vero annis elapsis in diebus principis Terpemere, qui pater fuit principis Crasemere, e Francia, quae inter

τος, τοῦ πατρὸς τοῦ ἄρχοντος Κρασημέρη, ἐλθὼν ἀπὸ Φρυγίας τῆς μεταξὺ Χρωβατίας καὶ Βενετίας ἀνὴρ τις τῶν πάντων μὲν εὐλαβῶν, Μαρτῖνος ὀνόματι, σχῆμα δὲ κοσμικὸν περιβεβλημένος, ὃν καὶ λέγουσιν οἱ αὐτοὶ Χρωβάτοι θαύματα ἱκανὰ ποιῆσαι· ἀσθενὴς δὲ ὢν ὁ τοιοῦτος εὐλαβὴς ἀνὴρ καὶ τοὺς πόδας ἡκρωτη-
 ριασμένος, ὥστε ὑπὸ τεσσάρων καὶ βαστάζεσθαι καὶ περιφέρε-
 σθαι ὅπου δ' ἂν καὶ βούληται, τὴν τοιαύτην τοῦ ἀγιοτάτου πάπα
 ἐντολὴν τοῖς αὐτοῖς Χρωβάτοις διατηρεῖν μέχρι τέλους ζωῆς
 αὐτῶν ἐπεθέσπισεν, ἐπευξάμενος δὲ καὶ αὐτὸς αὐτοῖς τὴν
 ὁμοίαν τοῦ πάπα εὐχὴν. διὰ τοῦτο οὔτε αἱ σαγῆναι τῶν
 τοιούτων Χρωβάτων οὔτε αἱ κοντοῦραι οὐδέποτε κατὰ τινος
 πρὸς πόλεμον ἀπέρχονται, εἰ μὴ ἄρα τις κατ' αὐτῶν ἐπέλθοι.
 πλὴν διὰ τῶν τοιούτων πλοίων ἀπέρχονται οἱ βουλόμενοι τῶν
 Χρωβάτων διοικεῖν ἐμπόρια, ἀπὸ κάστρου εἰς κάστρον πε-
 ριερχόμενοι τὴν τε Παγανίαν καὶ τὸν κόλπον τῆς Δελματίας
 καὶ μέχρι Βενετίας.

Οἱ δὲ ἄρχων Χρωβατίας ἐξ ἀρχῆς, ἦγον ἀπὸ τῆς βασι-
 λείας Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, δουλικῶς ἐστὶν ὑποτεταγμένος
 τῷ βασιλεῖ Ῥωμαίων, καὶ οὐδέποτε τῷ ἄρχοντι Βουλγαρίας
 καθυπετάγη. ἀλλ' οὐδὲ Βούλγαρος ἀπῆλθε πρὸς πόλεμον
 κατὰ τῶν Χρωβάτων, εἰ μὴ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων Βουλγαρίας,
 ὁ Βορώσης, ἀπελθὼν καὶ πολεμήσας αὐτοῖς καὶ μηδὲν ἀνύσαι
 δυνηθεὶς εἰρήνευσε μετ' αὐτῶν, ξενιάσας τοὺς Χρωβάτους καὶ
 ξενιασθεὶς παρὰ τῶν Χρωβάτων. ἀλλ' οὐδὲ πώποτε οἱ Χρω-

9 τε M   12 κατ' add B

Chrobatiam et Venetiam media est, veniens vir quidam Martinus no-
 mine, maxime quidem pius sed habitu seculari, quem iidem quoque
 Chrobati miracula fecisse plurima dicunt; hic porro vir pius imbe-
 cillus admodum et pedibus mutilatus, ita ut a quattuor baiulis quo-
 cunque vellet deferretur, illud sanctissimi pontificis mandatum Chro-
 batis ad ultimum vitae finem servandum esse itidem sanxit, eadem
 illis quae antea pontifex imprecatus. quapropter neque sagenae ipso-
 rum Chrobatorum neque condurae unquam ad aliquem bello infe-
 standum abeunt, nisi si quis eos adoriatur. sed huiusmodi navigiis
 Chrobati, qui mercatus frequentant, ad emporia proficiscuntur, oppi-
 datim circumeuntes Paganiam et sinum Dalmatiae Venetias usque.

Chrobatiae autem princeps ab initio, id est ab Heraclii imperatoris
 temporibus, Romano imperatori, non Bulgariae principi subditus erat.
 neque Bulgarus cum Chrobatis bellum gessit, praeter Michaëlem Bo-
 rosen Bulgariae principem, qui sumptis armis bellum ipsis intulit,
 sed cum nihil essiceret, muneribus datis et acceptis pacem fecit. ne-

βαίτοι οὔτοι τοῖς Βουλγάροις πάκτον δεδώκασιν, εἰ μὴ πολ-
 λάκις ἀμφοτέρωι ξενία τινα πρὸς ἀλλήλους παρέσχον φιλο-
 φρονήσεως ἔνεκα.

Ὅτι ἡ βαπτισμένη Χρωβατία εἰσὶ κάστρα οἰκούμενα ἡ
 5 Νόνα, τὸ Βελόγραδον, τὸ Βελίτζειν, τὸ Σκόρδονα, τὸ Χλε-
 βένα, τὸ Στόλπον, τὸ Τενήν, τὸ Κόρι, τὸ Κλαβόκα.

Ὅτι ἡ βαπτισμένη Χρωβατία ἐκβάλλει καβαλλαρικὸν ἕως
 τῶν ξ ᾠ, πεζικὸν δὲ ἕως χιλιάδας ρ' καὶ σαγήνας μέχρι τῶν
 π' καὶ κοντούρας μέχρι τῶν ρ'. καὶ αἱ μὲν σαγήναι ἔχουσιν
 10 ἀνὰ ἀνδρῶν μ', αἱ δὲ κονδοῦραι ἀνὰ ἀνδρῶν κ', αἱ δὲ μικρό-
 τεραι κονδοῦραι ἀνὰ ἀνδρῶν ι'.

Ὅτι τὴν πολλὴν ταύτην δύναμιν καὶ τὸ τοῦ λαοῦ πλῆθος
 εἶχεν ἡ Χρωβατία μέχρι τοῦ ἄρχοντος Κρασημέρη, κακείνου
 μὲν τελευτήσας, τοῦ δὲ υἱοῦ αὐτοῦ Μιροσθλάβου ἄρξαν-
 15 τος ἔτη τέσσαρα καὶ ὑπὸ τοῦ Πριβουνία βοεάνου ἀναιρε-
 θέντος, καὶ διχονοιῶν καὶ πολλῶν διχοστασιῶν εἰς τὴν χώ-
 ραν γενομένων, ἡλάττωται καὶ τὸ καβαλλαρικὸν καὶ τὸ πεζι-
 κὸν καὶ αἱ σαγήναι καὶ αἱ κονδοῦραι τῆς ἐξουσίας τῶν Χρω- P 99
 βάτων. ἀρτίως δὲ ἔχει σαγήνας λ', κονδούρας μεγάλας καὶ
 20 μικράς, καὶ καβαλλαρικὸν καὶ πεζικόν.

Ὅτι ἡ μεγάλη Χρωβατία καὶ ἡ ἄσπρη ἐπονομαζομένη
 ἀβάπτιστος τυγχάνει μέχρι τῆς σήμερον, καθὼς καὶ οἱ πλη-
 σιάζοντες αὐτὴν Σέρβλοι. ὀλιγώτερον καβαλλαρικὸν ἐκβάλ-

15 Πριβουνίου M

que Chrobati unquam Bulgaris tributum dederunt, sed alteri alteros
 saepe amicitiae ergo donis cohonestarunt.

Baptizatae vero Chrobatiae urbes habitatae istae sunt, Nona, Be-
 logradum, Belitzin, Scordona, Chlebena, Stolpum, Tenen, Cori, Claboca.

Exhibetque equitum sexaginta milia, peditum centum milia, et
 sagenas octoginta, conduras centum; et sagenae quidem quadraginta
 viros habent, condurae vero viginti, nempe quae maiores: nam mino-
 res decem viros tantum habent.

Atque haec quidem Chrobatiae potentia et copiae fuerunt usque
 ad principatum Crasemere; quo mortuo cum Mirosthlabus filius, post-
 quam quadriennium genti praefuisset, a Pribunia bano interfectus
 esset, plurimis obortis dissidiis ac factionibus equitum peditumque
 numerus valde imminutus est, item sagenarum ac condurarum. et
 sagenas quidem nunc triginta habet, conduras magnas parvasque, et
 equitatum peditatumque.

Magna autem Chrobatia, quae etiam alba cognominatur, in ho-
 diernum usque diem sine baptismo est, quemadmodum et finitimi
 Servii: equitem peditemque non habet tam numerosum quam bapti-

λουσιν, ὁμοίως καὶ πεζικὸν παρὰ τὴν βαπτισμένην Χρωβατίαν ὥς συνεχέστερον πραιδενόμενοι παρὰ τε τῶν Φράγγων καὶ Τούρκων καὶ Πατζινακιτῶν. ἀλλ' οὐδὲ σαγήνας κέκτῃται οὔτε κονδούρας οὔτε ἐμπορευτικὰ πλοῖα, ὥς μήκοθεν οὔσης τῆς θαλάσσης· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐκεῖσε μέχρι τῆς θαλάσσης ὁδὸς ἐστὶν ἡμερῶν λ'. ἡ δὲ θάλασσα εἰς ἣν διὰ τῶν ἡμερῶν λ' κατέρχονται, ἐστὶν ἡ λεγομένη Σκοτεινή.

Κεφάλαιον λβ.

περὶ τῶν Σέρβλων καὶ ἧς νῦν οἰκοῦσι χώρας.

Ἰστέον ὅτι οἱ Σέρβλοι ἀπὸ τῶν ἀβαπτίστων Σέρβλων τῶν καὶ ἄσπρων ἐπονομαζομένων κατάγονται, τῶν τῆς Τουρκίας ἐκεῖθεν κατοικούντων εἰς τὸν παρ' αὐτοῖς Βοΐκι τόπον ἐπονομαζόμενον, ἐν οἷς πλησιάζει καὶ ἡ Φραγγία, ὁμοίως καὶ ἡ μεγάλη Χρωβατία ἡ ἀβάπτιστος ἡ καὶ ἄσπρη προσαγορευομένη· ἐκεῖσε οὖν καὶ οὗτοι οἱ Σέρβλοι τὸ ἀπ' ἀρχῆς κατῴ-15 κουν. δύο δὲ ἀδελφῶν τὴν ἀρχὴν τῆς Σερβλίας ἐκ τοῦ πατρὸς διαδεξαμένων, ὁ εἰς αὐτῶν τὸ τοῦ λαοῦ ἀναλαβόμενος ἡμισυ εἰς Ἡράκλειον τὸν βασιλέα Ῥωμαίων προσέφυγεν, ὃν καὶ προσδεξάμενος ὁ αὐτὸς Ἡράκλειος βασιλεὺς παρέσχε τόπον εἰς κατασκήνωσιν ἐν τῷ θέματι Θεσσαλονίκης τὰ Σέρ-20 βλία, ἃ ἔκτοτε τὴν τοιαύτην προσηγορίαν παρείληφε. Σέρβλοι δὲ τῇ τῶν Ῥωμαίων διαλέκτῳ δοῦλοι προσαγορεύονται.

zata Chrobatia, quippe frequentibus incursionibus infestata Francorum Turcarum Patzinacitarum; neque sagenas, neque conduras item, aut navigia ad mercaturam habet, utpote a mari remota, a quo quidem triginta dierum itinere distat. mare autem, a quo totidem dierum itinere distat, illud est quod nigrum appellatur.

32. de Serviis, et de regione quam nunc ipsi incolunt.

Sciendum est Servios oriundos esse a Serviis non baptizatis, qui etiam albi cognominantur et ulteriora Turclae incolunt in loco ab illis Boici nuncupato, cui finitima Francia est, uti et magna Chrobatia baptismi expers, quae etiam alba cognominatur. illic igitur initio Servii hi habitabant. principatu autem Serviae a patre ad duos fratres devoluto, alter sumpta populi parte dimidia ad Romanorum imperatorem Heraclium confugit, qui et excepto locum ad inhabitandum dedit in Thessalonicae themate, qui ex eo tempore Servia nuncupatur. Serbli autem Romanorum lingua servi dicuntur; unde Serbula vulgo servorum calceamenta appellantur, et Serbulianos illos

ὅθεν καὶ σέρβουλα ἡ κοινὴ συνήθεια τὰ δουλικῶς φησὶν ὑπο-
 δήματα, καὶ τζερβουλιανούς τοὺς τὰ εὐτελῆ καὶ πενιχρὰ ὑπο-
 δήματα φοροῦντας. ταύτην δὲ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχον οἱ Σέρ-
 βλοι διὰ τὸ δοῦλοι γενέσθαι τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων. μετὰ
 5 δὲ χρόνον τινὰ ἔδοξε τοὺς αὐτοὺς Σέρβλους εἰς τὰ ἴδια ἀπελ-
 θεῖν, καὶ τούτους ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς· ὅτε δὲ διεπέρασαν
 τὸν Δάνουβιν ποταμόν, μετὰμελοι γενόμενοι ἐμήνυσαν Ἡρα-
 κλείῳ τῷ βασιλεῖ διὰ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ τότε τὸ Βελόγραδον
 κρατοῦντος δοῦναι αὐτοῖς ἑτέραν γῆν εἰς κατασκήνωσιν. καὶ
 10 ἐπειδὴ ἡ νῦν Σερβλία καὶ Παγανία καὶ ἡ ὀνομαζομένη Ζα-
 χλούμων χώρα καὶ Τερβουνία καὶ ἡ τῶν Καναλιτῶν ὑπὸ τὴν
 ἐξουσίαν τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων ὑπῆρχον, ἐγένοντο δὲ αἱ τοι-
 αῦται χῶραι ἔρημαι παρὰ τῶν Ἀβάρων (ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε γὰρ
 Ῥωμαίους τοὺς νῦν Δελματίαν καὶ τὸ Δυρράχιον οἰκοῦντας
 15 ἀπήλασαν), καὶ κατεσκήνωσεν ὁ βασιλεὺς τοὺς αὐτοὺς Σέρ-
 βλους ἐν ταῖς τοιαύταις χώραις. καὶ ἦσαν τῷ βασιλεῖ Ῥω-
 μαίων ὑποτασσόμενοι· οὗς ὁ βασιλεὺς πρεσβύτας ἀπὸ Ῥώ- P 100
 μης ἀγαγὼν ἐβάπτισε, καὶ διδάξας αὐτοὺς τὰ τῆς εὐσεβείας
 τελεῖν καλῶς αὐτοῖς τῶν χρόνων πίστιν ἐξέθετο. ἐπεὶ δὲ ἡ
 20 Βουλγαρία ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἦν τῶν Ῥωμαίων, αὐτοῦ οὖν
 ἄρχοντος τοῦ Σέρβλου τοῦ εἰς τὸν βασιλέα προσφυγόντος τε-
 λευτήσαντος, κατὰ διαδοχὴν ἦρξεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ πάλιν ὁ
 ἕγγων, καὶ οὕτως ἐκ τῆς γενεᾶς αὐτοῦ οἱ καθ' ἑξῆς ἄρχοντες.

1 δουλικά?

10 Χλούμων M

19 τὴν τῶν χριστιανῶν?

21 οὖν τοῦ ἄρχοντος τῆς Σερβλίας?

vocamus qui ita viliter ac pauperum in modum sunt calceati. Servii
 autem inde sic cognominati sunt quod Romanorum imperatori servi-
 rent. aliquanto vero post visum est Servilis in terram suam redire,
 et dimisit illos imperator. sed cum traiecissent Danubium flumen,
 poenitentia ducti per praetorem, qui tum Belogradum administrabat,
 ab Heraclio imperatore petierunt, aliam sibi terram ad inhabitandum
 assignare vellet. cumque ea quae nunc Servia dicitur et Pagania,
 quaeque Zachlumorum terra vocatur, item Terbunia et Canalitarum
 regio, quae imperatoris Romanorum dicionis erant, propter Abarum
 excursions desertae essent, expulsis inde Romanis, qui nunc Dalma-
 tiam atque Dyrrachium incolunt, regiones illas Servilis habitandas im-
 perator dedit, cui subiecti erant, a quo etiam baptizati fuere per
 presbyteros Roma accersitos, et pietatis opera edocti antiqua fide
 accepta. cum autem sub Romanorum potestate esset Bulgaria, Ser-
 viorum principe, qui ad imperatorem confugerat, vita functo filius
 ipsius successit, mox nepos, et sic omnes qui ab eo descenderunt; ex

μετὰ δὲ χρόνους τινὰς ἐγεννήθη ἔξ αὐτῶν ὁ Βοισέσθλαβος καὶ ἔξ αὐτοῦ ὁ Ῥοδόσθλαβος καὶ ἀπ' ἐκείνου ὁ Προσηγός καὶ ἔξ ἐκείνου ὁ Βλαστήμερος, καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ Βλαστήμερου μετὰ τῶν Σέρβλων εἰρηνικῶς διετέλουν οἱ Βούλγαροι ὡς γείτονες καὶ συνορῶνται ἀγαπῶντες ἀλλήλους, ἔχοντες δὲ δούλωσιν καὶ ὑποταγὴν εἰς τοὺς βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων καὶ εὐεργετούμενοι παρ' αὐτῶν. ἐπὶ δὲ τῆς ἀρχῆς τοῦ αὐτοῦ Βλαστήμερου ἦλθεν μετὰ πολέμου Προσιὰμ ὁ ἄρχων Βουλγαρίας κατὰ τῶν Σέρβλων, θέλων αὐτοὺς ὑποτάξαι· ἀλλ' ἐπὶ τριετίαν πολεμήσας οὐ μόνον οὐδὲν ἤνυσεν, ἀλλὰ καὶ λαὸν αὐτοῦ πλεῖστον ἀπώλεσε. μετὰ δὲ θάνατον Βλαστήμερου τοῦ ἄρχοντος διεδέξαντο τὴν ἀρχὴν τῆς Σερβλίας οἱ τρεῖς υἱοὶ αὐτοῦ ὁ Μουντιμήρος καὶ ὁ Στροήμερος καὶ ὁ Γοῖνικος, μερισάμενοι τὴν χώραν. ἐπὶ τούτων παρεγένετο ὁ τῆς Βουλγαρίας ἄρχων Μιχαήλ ὁ Βορίσης θέλων ἐκδικῆσαι τὴν ἥτιαν Προσιὰμ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· καὶ πολεμήσας, εἰς τοσοῦτον αὐτὸν ἐπτόησαν οἱ Σέρβλοι ὥστε καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βλαστήμερον ἐκράτησαν δέσμιον μετὰ καὶ βολιάδων δώδεκα μεγάλων. τότε δὲ τῇ τοῦ υἱοῦ θλίψει καὶ μὴ θέλων ὁ Βορίσης εἰρήνευσε μετὰ τῶν Σέρβλων. μέλλων δὲ ὑποστρέφειν ἐν Βουλγαρίᾳ, καὶ φοβηθεὶς μήποτε ἐνεδρεύσωσιν αὐτὸν οἱ Σέρβλοι καθ' ὁδοῦ, ἐπεζήτησεν εἰς διάσωσιν αὐτοῦ τὰ τοῦ ἄρχοντος Μουντιμήρου παιδία, τὸν Βόρενα καὶ τὸν Στέφανον· οἱ καὶ διέσωσαν αὐτὸν ἀβλαβῇ μέχρι τῶν συνόρων

15 ὁ τῆς Βουλγαρίας ἄρχων add B

22 ὁδόν?

quibus post annos aliquot fuit Boiesesthlabus, a quo Rodosthlabus, a quo Prosegoes, a quo Blastemerus, ad cuius usque tempora pacem cum Bulgaris habuerunt Servii utpote vicini ac confines inter sese amantes, servientes Romanis imperatoribus et ab ipsis beneficiis ornati. sed principatum tenente laudato Blastemero arma contra Servios movit Bulgariae princeps Presiam, subiacere sibi ipsos cupiens: verum post trium annorum bellum non solum nihil effecit, sed plurimos e suis amisit. post mortem autem Blastemeri regionem inter se partiti principatum Serviae exceperunt tres eius filii, Muntimerus Stroömerus et Goinicus. hos aggressus et Michaël Borises Bulgariae princeps, stragem, quam pater Presiam passus erat, vindicare cupiens: sed eum bellantem adeo afflixerunt Servii, ut filium eius Blastemerum in vinculis abducerent una cum machinis grandibus duodecim. tunc filii casu permotus Borises, quamlibet invitus, pacem cum Serviiis fecit. in Bulgariam vero rediturus, et Serviorum in itinere insidias timens, Muntimeri principis filios, Borena et Stephanum, viae

ἕως τῆς Ῥάσης. καὶ ὑπὲρ τῆς τοιαύτης χάριτος δέδωκεν
 αὐτοῖς Μιχαὴλ ὁ Βορίσης δωρεὰς μεγάλας· καὶ ἐκεῖνοι ἀν-
 τίδωκαν αὐτῷ χάριν ξενίων ψυχάρια δύο, φαλκῶνια δύο,
 σκυλία δύο καὶ γούνας ἑννεήκοντα· ὅπερ λέγουσιν οἱ Βούλ-
 5 γάροι εἶναι πάκτον. μετὰ μικρὸν δὲ ἐγένοντο κατ' ἀλλήλων
 οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ οἱ ἄρχοντες Σερβλίας· καὶ γενόμενος ἐπι-
 κρατέστερος ὁ εἷς αὐτῶν ὁ Μουντίμηρος, καὶ θέλων μόνος
 τὴν ἀρχὴν ἐπέχειν, κρατήσας παρέδωκε τοὺς δύο ἐν Βουλ-
 γαρίᾳ, μόνον τὸ παιδίον τοῦ ἐνὸς ἀδελφοῦ Γοϊνίκου Πέτρον
 10 ὀνόματι παρ' ἑαυτῷ κρατήσας καὶ ἐπιμελούμενος, ὅστις καὶ
 φυγὼν ἦλθεν εἰς Χρωβατίαν· περὶ οὗ μετ' ὀλίγον ῥηθῆσε-
 ται. ὁ δὲ προρρηθεὶς ἀδελφὸς ἐν Βουλγαρίᾳ Στροήμερος
 εἶχεν υἱὸν τὸν Κλονίμηρον, ᾧ καὶ γυναῖκα παρέσχεν ὁ Βορί-
 σης Βουλγάραν. ἐξ αὐτοῦ γεννᾶται ἐν Βουλγαρίᾳ Τζεσθλά-
 15 βος. ὁ δὲ Μουντίμηρος τοὺς δύο ἀδελφούς διώξας καὶ τὴν
 ἀρχὴν δεξάμενος γεννᾷ υἱούς τρεῖς, τὸν Πριβέσθλαβον καὶ
 τὸν Βράνον καὶ τὸν Στέφανον, καὶ μετὰ τὸν αὐτοῦ θάνα-
 τον διαδέχεται αὐτὸν ὁ πρῶτος υἱὸς ὁ Πριβέσθλαβος. μετὰ
 οὖν χρόνον ἕνα ἐξελθὼν ἀπὸ Χρωβατίας ὁ προειρημένος Πέ- P 101
 20 τρος ὁ υἱὸς τοῦ Γοϊνίκου διώκει ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τὸν ἐξάδελ-
 φον αὐτοῦ Πριβέσθλαβον μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν, καὶ κεῖνος
 τὴν ἀρχὴν διαδέχεται· ἐκεῖνοι δὲ φυγόντες εἰσέρχονται ἐν
 Χρωβατίᾳ. μετὰ δὲ χρόνους τρεῖς ἐλθὼν ὁ Βράνος πρὸς τὸ

duces petiit, qui et indemnem usque ad Rase deduxerunt, et ingen-
 tia ab eo munera beneficii huius nomine acceperunt, vicissim donan-
 tes xeniorum vice duo mancipia, duos falcones, duos canes et pelles
 nonaginta; quod Bulgari pactum esse dicunt. paulo autem post tres
 fratres Serviae principes contra se mutuo arma sumpserunt, superior-
 que factus unus ipsorum Muntimerus; qui cum vellet solus principa-
 tum tenere, captos duos in Bulgariam transmisit, solum Petrum, fra-
 tris Goinici filium, apud se retinens et sedulam eius curam gerens;
 qui fugiens in Chrobatiam venit. sed de eo paulo post dicetur.
 Stroëmerus vero frater, cuius supra mentionem fecimus, in Bulgaria
 filium habebat Clonimerum, cui uxorem Bulgaram dedit Borises, ex
 qua Tzeesthlabum in Bulgaria suscepit. at Muntimerus utroque fra-
 tre expulso, principatu potitus, filios tres genuit, Pribesthlabum Bra-
 num et Stephanum; eique mortuo successit maximus natus Pribesthla-
 bus. anno igitur sequente Chrobatia egressus Goinici filius Petrus,
 cuius supra mentionem fecimus, patrelem Pribesthlabum cum duo-
 bus eius fratribus principatu defecit, atque ipse eum capessit: illi
 vero fuga sibi consulentes in Chrobatiam abeunt. triennio autem

πολεμῆσαι τὸν Πέτρον καὶ ἡττηθεὶς καὶ κρατηθεὶς παρ' αὐ-
 τοῦ ἐτυφλώθη. μετὰ δὲ χρόνους δύο φυχὼν καὶ Κλονίμηρος
 ἀπὸ Βουλγαρίας ὁ πατὴρ τοῦ Τζεεσθλάβου καταλαμβάνει καὶ
 αὐτός, καὶ εἰσέρχεται εἰς ἓν κάστρον τῆς Σερβλίας τὴν Δο-
 στινίκαν μετὰ λαοῦ πρὸς τὸ παραλαβεῖν τὴν ἀρχήν. τοῦτον⁵
 οὖν πολεμήσας ὁ Πέτρος ἀπέκτεινεν, καὶ ἐκράτησεν ἑτέρα
 ἑτη κ'. ἄρξας ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ μακαριωτάτου
 καὶ ἁγίου βασιλέως, ἔχων ὑποταγὴν καὶ δούλωσιν πρὸς αὐτόν.
 εἰρήνευσεν δὲ καὶ μετὰ Συμεὼν τοῦ ἄρχοντος Βουλγαρίας,
 ὅστε καὶ σύντεκνον αὐτόν ἐποίησε. μετὰ δὲ τὸν καιρὸν ὃν¹⁰
 αὐτὸς ὁ κῦρις Λέων ἐβασίλευσε, παρεγένετο ὁ τότε εἰς τὸ
 Δυρράχιον στρατηγῶν, ὁ πρωτοσπαθᾶριος Λέων ὁ Ῥαβδοῦ-
 χος, ὁ μετὰ τοῦτο μάγιστρος τιμηθεὶς καὶ λογοθέτης τοῦ δρό-
 μου, εἰς Παγανίαν τὴν τότε παρὰ τοῦ ἄρχοντος Σερβλίας
 διακρατουμένην, πρὸς τὸ βουλευθῆναι καὶ συντυχεῖν τῷ αὐτῷ¹⁵
 ἄρχοντι Πέτρῳ περὶ τινος δουλώσεως καὶ ὑποθέσεως. ζηλο-
 τυπήσας δὲ πρὸς τοῦτο Μιχαὴλ ὁ ἄρχων τῶν Ζαχλούμων
 ἐμήνυσεν Συμεὼν τῷ Βουλγάρων ἄρχοντι ὅτι ὁ βασιλεὺς Ῥω-
 μαίων δεξιούται διὰ δώρων τὸν ἄρχοντα Πέτρον πρὸς τὸ
 συνεπαρεῖν τοὺς Τούρκους καὶ ἐπελθεῖν κατὰ Βουλγαρίας.²⁰
 ἐγένετο δὲ καὶ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκείνον καὶ πόλεμος εἰς Ἀχε-
 λῶν μεταξὺ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Βουλγάρων. ἐμμανὴς
 οὖν γενόμενος ἐν τούτῳ ὁ Συμεὼν κατὰ τοῦ ἄρχοντος Σερ-

10 ὃς γε? an ὥστε?

15 τῷ vulgo

21. εἰς add B

post Brannus motis contra Petrum armis victus captusque oculis ab eo
 privatus est. biennio vero post e Bulgaria fugiens Clonimerus Tzee-
 sthlabi pater movet et ipse, urbemque Serviae Dostinica cum exercitu
 ingreditur principatus occupandi causa; quem armis superatum Petrus
 occidit, et principatum rexit alios viginti annos, imperante beatis-
 simo sanctoque imperatore Leone, cui subiectus erat. pacem habuit
 etiam cum Symeone Bulgariae principe, cuius etiam filium in bap-
 tismo suscepit. post imperium autem domini Leonis Dyrrachii tunc
 praefectus, protospatharius Leo Rhabduchus, postea magister et logo-
 theta cursus publici factus, in Paganiam, quae tum a Serviae principe
 occupata erat, venit, sermonem consiliumque instituturus cum laudato
 Petro principe de aliquo negotio. invidia autem ob hanc rem motus
 Michael Zachlumorum princeps Symeoni Bulgarorum principi signi-
 ficat Romanum imperatorem Petrum principem muneribus colere, quo
 Turcarum copiis adiutus Bulgariam invadat: erat quippe id temporis
 bellum inter Romanos et Bulgaros ad Acheloum. furens itaque quo-
 dammodo hoc nomine Symeon contra Serviae principem Petrum, mil-

βλίας Πέτρου ἀπέστειλε τὸν Σιγρίτζη Θεόδωρον καὶ τὸν Μαρ-
μαὴν ἐκεῖνον μετὰ φοσσάτου, ἔχοντας καὶ ἀρχοντόπουλον
Παῦλον τὸν υἱὸν Βράνου, ὃν ὁ Πέτρος ὁ ἄρχων Σερβλίας
ἐτύφλωσε. δόλῳ οὖν ἐπελθόντες οἱ Βούλγαροι πρὸς τὸν
5 ἄρχοντα Σερβλίας, καὶ συντεκνίαν μετ' αὐτοῦ ποιησάμενοι,
καὶ ὅρκῳ βεβαιώσαντες μὴ παθεῖν τι παρ' αὐτῶν ἐναντίον,
ἠπάτησαν αὐτὸν ἐξελθεῖν πρὸς αὐτούς, ὃν καὶ παραντὰ δε-
σμῆσαντες εἰσήγαγον ἐν Βουλγαρίᾳ, καὶ ἀποθνήσκει ἐν φυ-
λακῇ. εἰσῆλθε δὲ αὐτ' αὐτοῦ Παῦλος ὁ υἱὸς Βράνου, καὶ
10 ἐκράτησεν ἔτη τρία. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁ κύρις Ῥωμανὸς ἔχων
ἀρχοντόπουλον ἐν τῇ πόλει Ζαχαρίαν τὸν υἱὸν Πριβεσθλά-
βου τοῦ ἄρχοντος Σερβλίας ἀπέστειλε πρὸς τὸ γενέσθαι ἄρ-
χοντα ἐν Σερβλίᾳ· ἀλλὰ ἀπελθὼν καὶ πολεμήσας ἡττήθη
παρὰ τοῦ Παύλου· κρατήσας γὰρ αὐτὸν παρέδωκε τοῖς
15 Βουλγάροις, καὶ ἐκρατεῖτο δέσμιος. εἶτα μετὰ χρόνους τρεῖς,
τοῦ Παύλου ἐναντιωθέντος τοῖς Βουλγάροις, ἀπέστειλε τὸν
Ζαχαρίαν τὸν πρότερον παρὰ τοῦ κυροῦ Ῥωμανοῦ τοῦ βα-
σιλέως ἀποσταλέντα, καὶ διώξας τὸν Παῦλον ἐκράτησεν αὐτὸς
τὴν ἀρχὴν τῶν Σέρβλων· ὅστις παραντὰ τῶν εὐεργεσιῶν
20 τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων ἐπιμνησθεὶς ἐγένετο κατὰ τῶν Βουλ- P 102
γάρων, μὴδ' ὅλως θελήσας ὑποταγῆναι αὐτοῖς, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ
βασιλέως μᾶλλον Ῥωμαίων δεσπόζεσθαι. ὥστε καὶ τοῦ Συμεὼν
φοσσάτον κατ' αὐτοῦ ἀποστείλαντος διὰ τοῦ Μαρμαῆμ καὶ τοῦ

ut cum exercitu Theodorum Sigritzen et Marmaën una cum Paulo Brani principis filio, quem Petrus Serviae princeps excaecaverat. dolo igitur Bulgari principem Serviae aggressi, et prole in sacro lavacro suscepta, et dato iuramento nihil eum mali ab ipsis passurum, per fraudem exire persuasum et in vincula e vestigio coniectum in Bulgariam abduxerunt, ubi in carcere vitam cum morte commutavit. in eius autem locum successit Paulus Brani filius, qui principatum triennio tenuit. dominus vero Romanus imperator, secum habens Pribesthlabi Serbliae principis filium Zachariam, misit eum ut principatum Serviae occuparet: sed illum venientem praelio superavit Paulus, captumque Bulgaris tradidit in vinculis asservandum. deinde elapso trium annorum spatio, Paulus Bulgaris hostis factus Zachariam misit, quem dominus Romanus imperator antea miserat; isque Paulo deiecto Serviorum principatum occupat, et illico memor beneficiorum quae a Romano imperatore acceperat, Bulgaris se opposuit, malens potius Romano imperio subesse quam Bulgaris. quare cum exercitum contra ipsum misisset Symeon sub praefectis Marmaëm et Theodoro Sigritze, capita eorum atque arma imperatori Romano misit victoriae partae

Σιγρίτζη Θεοδώρου, ὧν καὶ τὰς κεφαλὰς καὶ ἄρματα ἐκ τοῦ πολέμου ἀπέστειλε πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμαίων ἐπινίκια (ἔτι γὰρ μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Βουλγάρων μάχη ἦν), οὐδέποτε δὲ ἐπαύσατο, καθὼς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἄρχοντες ἀπέστελλον πρὸς τοὺς βασιλεῖς Ῥωμαίων, καὶ ὑποτασσόμενος καὶ δουλεύων αὐ- 5 τοῖς. πάλιν δὲ ἀπέστειλεν ἕτερον φουσσάτον ὁ Συμεὼν διὰ τοῦ Κνήνου καὶ τοῦ Ἡμνήκου καὶ τοῦ Ἡτζβόκλια κατὰ τοῦ ἄρχοντος Ζαχαρίου, συναποστείλας μετ' αὐτῶν καὶ Τζεέσθλαβον. τότε ὁ μὲν Ζαχαρίας φοβηθεὶς φεύγει ἐν Χρωβατία· οἱ δὲ Βούλγαροι μηνύσαντες τοῖς ζουπάνοις ἐλθεῖν πρὸς αὐτοὺς καὶ παραλα- 10 βεῖν ἄρχοντα τὸν Τζεέσθλαβον, καὶ δι' ὅρκου τούτους ἀπατήσαντες καὶ ἐξαγαγόντες μέχρι τοῦ πρώτου χωρίου, καὶ παρὰ ταῦτα δεσμήσαντες αὐτούς, εἰσῆλθον ἐν Σερβλία καὶ συνεπῆραν τὸν ἅπαντα λαὸν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, καὶ εἰσῆγαγον ἕως Βουλγαρίας· τινὲς δὲ ἀποδράσαντες εἰσῆλθον καὶ ἐν Χρωβατία, 15 καὶ ἔμεινεν ἡ χώρα ἔρημος. κατὰ τὸν καιρὸν οὖν ἐκεῖνον εἰσῆλθον οἱ αὐτοὶ Βούλγαροι εἰς Χρωβατίαν μετὰ τοῦ Ἀλογοβότου τοῦ πολεμῆσαι, καὶ ἐσφάγησαν πάντες ἐκεῖσε παρὰ τῶν Χρωβάτων. μετὰ δὲ χρόνους ἑπτὰ ἀπὸ τῶν Βουλγάρων φυγῶν ὁ Τζεέσθλαβος μετὰ καὶ ἑτέρων τεσσάρων ἀπὸ Πρεσθλάβου 20 εἰσῆλθεν ἐν Σερβλία, οὐχ εὖρε δὲ εἰς τὴν χώραν εἰ μὴ πενήκοντα μόνους ἄνδρας μήτε γυναῖκας ἔχοντας μήτε παιδία, ἀλλὰ κυνηγοῦντας καὶ διατρεφομένους. μετὰ τούτων κρατήσας τὴν χώραν ἐμήνυσσε πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμαίων, τὴν ἐξ

1 Σιγρίτζη καὶ Θεοδώρου M

7 καὶ τοῦ Ἡμνήκου add B

signa: adhuc enim bellum inter Bulgaros et Romanos erat; nec unquam subiici Romano imperatori et parere desinebat, quemadmodum et priores principes mittere ad ipsos soliti erant. Symeone vero iterum novas copias mittente contra Zachariam principem sub praefectis Cneno Hemneco ac Etzboelia, et misso simul Tzeesthlabo, metuens tunc sibi Zacharias in Chrobatiam profugit. Bulgari autem zupanis significarunt ut se convenirent et principem Tzeesthlabum exciperent; iuramentoque deceptos atque ad primum pagum adductos protinus in vincula coniicientes Serviam invaserunt, populumque omnem a minimo ad maximum in Bulgariam abduxerunt: quidam vero profugi in Chrobatiam se receperunt, mansitque regio desolata. porro circa illud etiam tempus Chrobatiam cum Alogobotur armata manu ingressi Bulgari omnes a Chrobatis interiecti sunt. et post septem annos fuga deserens Bulgaros Tzeesthlabus cum aliis quattuor Presthlabo in Serviam venit. non invenit autem in ea regione praeter viros quinquaginta, sine uxoribus liberisque venatione victitantes: cum his regionem obtinens, per nuntios tutelam et auxilium ab im-

αὐτοῦ ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν ἐπιζητῶν, ὑπισχνούμενος δου-
 λεύειν καὶ ὑπείκειν τῇ προστάξει αὐτοῦ καθὼς καὶ οἱ πρὸ
 αὐτοῦ ἄρχοντες. καὶ ἔκτοτε οὐ διέλιπεν ὁ βασιλεὺς Ῥωμαίων
 εὐεργετῶν αὐτόν, ὥστε καὶ εἰς Χρωβατίαν καὶ Βουλγαρίαν
 5 καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς χώραις διάγοντες Σέρβλοι, οὓς ὁ Συμεὼν
 διεσκόρπισε, τοῦτο ἀκούσαντες συνήχθησαν εἰς αὐτόν. ἀλλὰ
 καὶ ἐν τῇ πόλει πολλοὶ ἀπὸ Βουλγαρίας φυγόντες εἰσῆλθον.
 οὓς καὶ ἐνδύσας καὶ εὐεργετήσας ὁ βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων
 ἀπέστειλε πρὸς τὸν Τζεέσθλαβον. καὶ ἀπὸ τῶν πλουσίων
 10 δωρεῶν τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων συστησάμενος καὶ ἐνοι-
 κήσας τὴν χώραν ὡς τὸ πρότερόν ἐστιν ὑποτεταγμένος δου-
 λοπρεπῶς τῷ βασιλεῖ Ῥωμαίων, καὶ διὰ τῆς τοῦ βασιλέως
 συνδρομῆς καὶ τῶν πολλῶν αὐτοῦ εὐεργεσιῶν τὴν τοιαύτην
 χώραν συστήσας καὶ ἄρχων ἐν αὐτῇ βεβαιωθείς.

15 Ὅτι ὁ ἄρχων Σερβλίας ἐξ ἀρχῆς, ἡγουν ἀπὸ τῆς βασι-
 λείας Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, δουλικῶς ἐστὶν ὑποτεταγμέ-
 νος τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ, καὶ οὐδέποτε τῷ ἄρχοντι Βουλγα-
 ρίας καθυπετάγη.

Ὅτι ἐν τῇ βαπτισμένῃ Σερβλίᾳ εἰσὶ κάστρα οἰκούμενα τὸ
 20 Δεστινίκον, τὸ Τζερναβουσκεή, τὸ Μεγυρέτους, τὸ Δρεσνεήκ,
 τὸ Δεσνήκ, τὸ Σαληνές, καὶ εἰς τὸ χωρίον Βόσωνα τὸ Κά- P 103
 τερα καὶ τὸ Δεσνήκ.

5 καὶ οἱ εἰς?
 Δρεσνεήμ M

14 συστήσας add B

20 Τζερναβουσκέν M

peratore Romanorum petiit, promittens obedientiam eius iussibus se
 praestitutum, qualem et ante ipsum principes Romano imperatori ex-
 hibebant. atque ex eo tempore multis illum beneficiis affecit impe-
 rator Romanorum, ita ut Servii, qui a Symeone dissipati in Chroba-
 tia Bulgaria aliisque regionibus commorabantur, re audita ad ipsum
 undique gregatim convenirent. quin et in urbem Cpolitanam plu-
 rimi e Bulgaria fugientes venerunt, quos vestibis ceterisque benefi-
 ciis ornatos imperator Romanorum ad Tzeesthlabum misit; qui magni-
 ficis Romani imperatoris largitionibus regione constituta et ad pristi-
 nam incolarum frequentiam reducta, totum se Romano imperio sub-
 iecit; quippe ipsius imperatoris auxilio frequentibusque eius benefi-
 ciis regione illa constituta, princeps quoque illic confirmatus est.

Ceterum Serviae princeps ab initio, id est ab imperio Heraclii,
 Romanorum imperatori suberat, non Bulgarorum principi; suntque in
 baptizata Servia oppida quae habitantur, Destinicum, Tzernabuscee,
 Megyretus, Dresnec, Lesnec, Salenes, in agro vero Bosonae Cetera
 at Desnec.

Κεφάλαιον λγ'.

περὶ τῶν Ζαχλούμων, καὶ ἧς νῦν οἰκοῦσι χώρας.

Ὅτι ἡ τῶν Ζαχλούμων χώρα παρὰ τῶν Ῥωμάνων πρό-
τερον ἐκρατεῖτο, Ῥωμάνων δέ φημι οὕς ἀπὸ Ῥώμης Διοκλη-
τιανὸς ὁ βασιλεὺς μετέκτισε, καθὼς καὶ εἰς τὴν τῶν Χρωβά-
των ἱστορίαν εἴρηται περὶ αὐτῶν. ὑπὸ βασιλεῖ δὲ Ῥωμαίων
ἡ τῶν Ζαχλούμων αὕτη χώρα ὑπῆρχεν, ἀλλὰ παρὰ τῶν
Ἀβάρων αἰχμαλωτισθεῖσα ἢ τε χώρα καὶ ὁ ταύτης λαὸς τὸ
παράπαν ἠρήμωται. οἱ δὲ νῦν ἐκεῖσε οἰκοῦντες Ζαχλοῦμοι
Σέρβλοι τυγχάνουσιν, ἐξ ἐκείνου τοῦ ἄρχοντος τοῦ εἰς τὸν 10
βασιλέα Ῥωμαίων Ἡράκλειον προσφυγόντος. Ζαχλοῦμοι δὲ
ὠνομάσθησαν ἀπὸ ὄρους οὕτω καλουμένου Χλούμου. καὶ
ἄλλως δὲ παρὰ τῇ τῶν Σκλάβων διαλέκτῳ ἐρμηνεύεται τὸ
Ζαχλοῦμοι ἡγουν ὀπίσω τοῦ βουνοῦ, ἐπειδὴ ἐν τῷ τοιούτῳ
χωρίῳ βουνός ἐστι μέγας, ἔχων ἄνωθεν αὐτοῦ δύο κάστρα, 15
τὸ Βόνα καὶ τὸ Χλούμ. ὀπισθεν δὲ τοῦ τοιούτου βουνοῦ
διέρχεται ποταμὸς καλούμενος Βόνα, ὃ ἐρμηνεύεται καλόν.

Ὅτι ἡ γενεὰ τοῦ ἀνθυπάτου καὶ πατρικίου Μιχαὴλ τοῦ
νιοῦ τοῦ Βουσεβούτζη τοῦ ἄρχοντος τῶν Ζαχλούμων ἦλθεν
ἀπὸ τῶν κατοικούντων ἀβαπτίστων εἰς τὸν ποταμὸν Βίσλας, 20
τὸν ἐπονομαζόμενον Διτζίκη, καὶ ὤκησεν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν
ἐπονομαζόμενον Ζαχλούμα.

Ὅτι ἐν τῷ χωρίῳ τῶν Ζαχλούμων εἰσὶ κάστρα οἰκού-

21 τὸν ἐπονομαζόμενον Meursius pro τοὺς ἐπονομαζομένους

33. *de Zachlumis, et ea, quam nunc incolunt, regione.*

Zachluminum terrae Romani primum dominabantur, illi nimirum
Romani quos Diocletianus imperator Roma eo veluti in coloniam de-
duxit, quemadmodum et in Chrobatorum historia de iis dictum est.
Romanorum igitur imperatori prius parebat Zachluminum regio, sed
ab Abaribus postea subiugata, et in vinculis abductis ipsius incolis
tota haec regio deserta fuit. qui vero nunc illic habitant Zachlumi,
Servii sunt, ab illo principe qui ad Heraclium Romanorum impera-
torem confugit; et Zachlumi dicti sunt a monte Chlumo nuncupato;
et alias Sclavorum dialecto Zachlumi dicuntur ii qui post collem ha-
bitant, quandoquidem magnus inibi collis est, in cuius vertice urbes
duae sunt, Bona et Chlum; retro autem hunc collem flumen Bona
nuncupatum devehitur, quod Graecis καλὸν significat.

Venit autem posteritas proconsulis et patricii Michaëlis Buse-
butze Zachluminum principis filii, a non baptizatis accolis fluminis
Bislas, quod et Ditzice cognominatur, habitavitque ad flumen Zach-
luma nuncupatum.

μενα τὸ Σταγνόν, τὸ Μοκρισκή, τὸ Ίοσλή, τὸ Γαλουμαήνικ,
τὸ Δοβρισκή.

Κ ε φ α λ α ι ο ν λδ΄.

5 περὶ τῶν Τερβουνιατῶν καὶ τῶν Καναλιτῶν καὶ ἧς νῦν οἰκοῦσι
χώρας.

Ὅτι ἡ τῶν Τερβουνιατῶν καὶ τῶν Καναλιτῶν χώρα μία
ὑπάρχει. ἀπὸ δὲ τῶν ἀβαπτίστων Σέρβλων οἱ ἐκεῖσε κατὰ-
γονται, οἱ ἐξ ἐκείνου τοῦ ἄρχοντος οἰκοῦντες τοῦ εἰς τὸν βα-
σιλέα Ἡράκλειον προσφυγόντος ἀπὸ τῆς ἀβαπτίστου Σερβλίας
10 μέχρι τοῦ ἄρχοντος Σερβλίας τοῦ Βλαστημέρου. οὗτος οὖν ὁ
ἄρχων Βλαστήμερος τῇ ἰδίᾳ θυγατρὶ δέδωκεν ἄνδρα Κραῖναν
τὸν υἱὸν Βελάη τοῦ ζουπάνου Τερβουνίας. θέλων οὗτος τὸν
ἴδιον γαμβρὸν δοξάσαι ὠνόμασεν αὐτὸν ἄρχοντα, ποιήσας
αὐτὸν αὐτεξούσιον. ἐξ ἐκείνου δὲ ὁ Φαλιμέρης ἐγεννήθη,
15 καὶ ἀπ' ἐκείνου ὁ Τζουτζημέρης. ἦσαν δὲ οἱ τῆς Τερβουνίας
ἄρχοντες αἰεὶ ὑπὸ τὸν λόγον τοῦ ἄρχοντος Σερβλίας. Τερ-
βουνία δὲ τῇ τῶν Σκλάβων διαλέκτῳ ἐρμηνεύεται ἰσχυρὸς
τόπος· ἡ γὰρ τοιαύτη χώρα ὀχυρώματα ἔχει πολλά. P 104

Ὅτι ἐστὶ καὶ ἑτέρα χώρα ὑπὸ ταύτην τὴν χώραν Τερ-
20 βουνίας, Καναλή προσαγορευομένη. τὸ δὲ Καναλή ἐρμηνεύε-
ται τῇ τῶν Σκλάβων διαλέκτῳ ἀμαξία, ἐπειδὴ, διὰ τὸ εἶναι

19 ἑτέρα χώρα Meursius pro ἑτερα χωρία

Suntque in Zachlumorum territorio urbes habitatae, Stagnum,
Mocriscis, Iosle, Galumaenic et Dobriscic.

34. de Terbuniatis et Canalitis, eorumque regione quam nunc
incolunt.

Terbuniatarum Canalitarumque eadem regio est; incolae vero a
non baptizatis Serviis descendunt, qui illic habitarunt ab eo usque
principe qui a Servia non baptizata ad Heraclium imperatorem con-
fugit, usque ad Blastemerum Serviorum principem, qui filiae suae
maritum dedit Crainan Belaū Terbuniae zupani filium, eumque hono-
ris ergo principem appellavit, et ut sui iuris esset effecit. atque ex
illo Phalimeres natus est, ex quo Tzutzemeris. Terbuniae vero prin-
cipes semper Serviae principi parebant; et regio ipsa lingua Sclavo-
rum locum munitum significat, quandoquidem multae in ea munitio-
nes sunt.

Estque sub ea alia adhuc regio, quae Canale nuncupatur; canale
vero viam plaustrī Sclavorum idiomate significat: nam propter loci
planitiem servitutes omnes plaustris praestant.

Const. Porph.

τὸν τόπον ἐπίπεδον, πάσας αὐτῶν τὰς δουλείας διὰ ἀμαξῶν ἐκτελοῦσιν.

Ὅτι ἐν τῇ χωρίῳ Τερβουνίας καὶ τοῦ Καναλὴ εἰσὶ κάστρα οἰκούμενα ἡ Τερβουνία, τὸ Ὅρμος, τὰ Ῥίσενα, τὸ Λουκάβετε, τὸ Ζετλήβη.

5

Κ ε φ α λ α ι ο ν λ ε'.

περὶ τῶν Διοκλητιανῶν, καὶ ἧς νῦν οἰκοῦσι χώρας.

Ὅτι ἡ Διοκλήας χώρα καὶ αὕτη πρότερον παρὰ τῶν Ῥωμάνων ἐκρατεῖτο, οὗς ἀπὸ Ῥώμης μετώκισεν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανός, καθὼς καὶ εἰς τὴν περὶ τῶν Χρωβάτων ἱστορίαν¹⁰ εἴρηται· ὑπὸ δὲ τὸν βασιλέα Ῥωμαίων ἐπῆρχε. παρὰ δὲ τῶν Ἀβάρων καὶ αὕτη ἡ χώρα αἰχμαλωτισθεῖσα ἠρήμωται, καὶ πάλιν ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως ἐνωκίσθη, καθὼς καὶ ἡ Χρωβατία καὶ ἡ Σερβλία καὶ ἡ τῶν Ζαχλοῦμων καὶ ἡ Τερβουνία καὶ τοῦ Καναλὴ. Διόκληα δὲ ὀνομάζεται ἀπὸ τοῦ¹⁵ ἐν τῇ τοιαύτῃ χώρᾳ κάστρου, ὅπερ ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανός· νυνὶ δὲ ἐστὶν ἐρημόκαστρον, μέχρι τοῦ νῦν ὀνομαζόμενον Διόκληα.

Ὅτι ἐν τῇ χώρᾳ Διοκλείας εἰσὶ μεγάλα κάστρα οἰκούμενα, τὸ Γράδετα, τὸ Νουγράδε, τὸ Λοντοδόκλα.

20

20 τὸ νῦν Γράδε M

Habet autem tam Terbunia quam Canale oppida quae habitantur, haec, Terbuniam, Hormum, Rhisena, Lucabete et Zetlebe.

35. de Diocletianis, et ea, quam nunc incolunt, regione.

Etiam Dioclea regio primitus occupata erat a Romanis, quos illic Roma transtulerat Diocletianus imperator; quemadmodum et in Chrobatorum historia dictum est; et Romanorum imperatori erat subiecta. sed ab Abaribus haec quoque regio subiugata ac vastata fuit; et sub Heraclii imperatoris temporibus habitari iterum coepit, quemadmodum Chrobatia, Servia, Zachlumorum terra, Terbunia et Canale. Dioclea autem nuncupata est illa regio ab urbe ibi condita a Diocletiano imperatore, quae nunc habitatoribus vacua in hodiernum usque diem Dioclea appellatur.

Suntque in ea regione urbes habitatae magnae, Gradetae Nugrade et Lontodocla.

Κ ε φ α λ α ι ο ν λς.

περὶ τῶν Παγανῶν τῶν καὶ Ἀρεντιανῶν καλουμένων, καὶ ἧς νῦν οἰκοῦσι χώρας.

Ὅτι ἡ χώρα εἰς ἣν νῦν οἰκοῦσιν οἱ Παγανοὶ καὶ αὕτη
 5 πρότερον παρὰ τῶν Ῥωμαίων ἐκρατεῖτο, οὗς ἀπὸ Ῥώμης ὁ
 βασιλεὺς Διοκλητιανὸς μετοικίσας ἐν Δελματία ἐνώκισεν. οἱ
 δὲ αὐτοὶ Παγανοὶ ἀπὸ τῶν ἀβαπτίστων Σέρβλων κατάγονται,
 ἐξ ἐκείνου τοῦ ἄρχοντος τοῦ πρὸς τὸν βασιλέα Ἡράκλειον
 προσφυγόντος. παρὰ δὲ τῶν Ἀβάρων καὶ αὕτη ἡ χώρα
 10 αἰχμαλωτισθεῖσα ἠρῆμωται, καὶ πύλιν ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ
 βασιλέως ἐνώκισθη. Παγανοὶ δὲ καλοῦνται διὰ τὸ μὴ κατα-
 δέξασθαι αὐτοὺς τῷ τότε καιρῷ βαπτισθῆναι διὲ καὶ πάντες
 οἱ Σέρβλοι ἐβαπτίσθησαν· καὶ γὰρ Παγανοὶ τῇ τῶν Σκλάβ-
 βων διαλέκτῳ ἀβάπτιστοι ἐρμηνεύονται. τῇ τῶν Ῥωμαίων δὲ
 15 διαλέκτῳ ἡ χώρα αὐτῶν Ἀρέντα καλεῖται, ἐξ οὗ κακεῖνοι
 παρὰ τῶν αὐτῶν Ῥωμαίων Ἀρεντιάνοι καλοῦνται.

Ὅτι ἐν Παγανίᾳ εἰσὶ κάστρα οἰκούμενα τὸ Μόκρον, τὸ
 Βερούλλια, τὸ Ὀστρώκ καὶ ἡ Λαβίνετσα. κρατοῦσι δὲ καὶ
 ταύτας τὰς νήσους. νῆσος μεγάλη ἡ Κούρκρα ἦτοι τὸ Κίκερ,
 20 ἐν ᾗ ἔστι καὶ κάστρον. νῆσος ἑτέρα μεγάλη τὰ Μέλετα ἦτοι P 105
 τὸ Μαλοζαάται, ἣν ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων ὁ ἅγιος
 Λούκας μέμνηται, Μελίτην ταύτην προσάγορεύων· ἐν ᾗ καὶ

14 ἀβάπτιστοι — διαλέκτῳ add B 15 αὐτῶν add B

36. *de Paganis qui et Arentani appellantur, et de ea, quam nunc habitant, regione.*

Regio etiam illa, quam nunc Pagani incolunt, primitus a Romanis tenebatur, quibus Roma deductis imperator Diocletianus in Dalmatia sedes assignavit. Et oriundi sunt et ipsi Pagani a Serviis non baptizatis, ab eo scilicet principe qui ad Heraclium imperatorem confugit. capta vero itidem ab Abaribus et vastata haec regio, sub Heraclio imperatore rursum incolis frequentari coepit. Pagani autem dicuntur, quod baptismum non accepissent eo tempore quo Servii omnes baptizati erant: etenim Pagani Sclavorum lingua baptismi expertes dicuntur. Romanorum vero dialecto regio eorum Arenta nuncupatur; inde ipsi a Romanis Arentani appellantur.

Habet Pagania urbes habitatas, Mocrum, Berullia, Ostroc et Labinetza. possident item Arentani insulas magnas, unam quae Cusra sive Cicer dicitur, in qua habetur et urbs; alteram, quae Meleta sive Malozeatae; cuius in Actis apostolorum S. Lucas meminit, Melitem eam appellans; ubi et vipera divi Pauli digitum mordens ab eo ex-

ἔχισ τὸν ἅγιον Παῦλον ἀπὸ τοῦ δακτύλου προσήψατο, ἣν καὶ τῷ πυρὶ ὁ ἅγιος Παῦλος κατέφλεξε. νῆσος ἑτέρα μεγάλη τὸ Φάρα. νῆσος ἑτέρα μεγάλη ὁ Βράτζης. εἰσὶ δὲ καὶ ἑτεραι νῆσοι αἱ μὴ κρατούμεναι παρὰ τῶν αὐτῶν Παγανῶν, νῆσος τὰ Χόαρα, νῆσος Ἴης, νῆσος τὸ Λάστοβον. 5

Κεφάλαιον λζ.

περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Πατζινακίτων.

Ἰστέον ὅτι Πατζινακίται τὸ ἀπ' ἀρχῆς εἰς τὸν ποταμὸν Ἀτὴλ τὴν αὐτῶν εἶχον κατοίκησιν, ὁμοίως δὲ καὶ εἰς τὸν ποταμὸν Γεήχ, ἔχοντες τοὺς τε Μαζάρους συνοραῦντας καὶ τοὺς 10 ἐπονομαζομένους Οὔζ. πρὸ ἐτῶν δὲ πενήκοντα οἱ λεγόμενοι Οὔζ-μετὰ τῶν Χαζάρων ὁμονήσαντες καὶ πόλεμον συμβαλόντες πρὸς τοὺς Πατζινακίτας ὑπερίσχυσαν, καὶ ἀπὸ τῆς ἰδίας χώρας αὐτοὺς ἐξεδίωξαν, καὶ κατέσχον αὐτὴν μέχρι τῆς σήμερον οἱ λεγόμενοι Οὔζοι. οἱ δὲ Πατζινακίται φυγόντες 15 περιήρχοντο ἀναψηλαφῶντες τόπον εἰς τὴν αὐτῶν κατασκήνωσιν. καταλαβόντες δὲ τὴν σήμερον παρ' αὐτῶν κρατούμενην γῆν καὶ εὐρόντες τοὺς Τούρκους οἰκοῦντας ἐν αὐτῇ, πολέμου τρόπῳ τοὺς νικήσαντες καὶ ἐκβαλόντες ἐξεδίωξαν αὐτοὺς καὶ κατεσκήνωσαν ἐν αὐτῇ, καὶ δεσπόζουσι τῆς τοιαύτης 20 χώρας, ὡς εἴρηται, μέχρι τῆς σήμερον ἑτη πενήκοντα πέντε.

Ἰστέον ὅτι πᾶσα ἡ Πατζινακία εἰς θέματα ὀκτώ διαιρεῖται, ἔχουσα καὶ μεγάλους ἄρχοντας τσοῦτους. τὰ δὲ

cussa igne conflagravit; tertiam insulam magnam, quae Phara dicitur, quartam, quae Bratzes. sed et aliae praeterea insulae sunt, quae ad Paganos non pertinent, Choara Ies, et Lastobon.

37. de Patzinacitarum gente.

Sciendum est Patzinacitas a principio ad Atel et Geech flumina habitasse, hisque conterminos fuisse populos illos qui Mazari atque Uzi cognominantur. ante annos vero quinquaginta hi qui Uzi nuncupantur cum Chazaris conspirantes, et coniunctis armis Patzinacitas aggressi, superiores facti sedibus eos suis expulerunt, illasque tenuere in hodiernum usque diem Uzi. at Patzinacitae qui fuga evaserant, circumeuntes quaerebant ubinam sedes suas collocarent; venientesque in terram quam nunc incolunt, inventis illic Turcis incolis, debellatos eiecerunt, sedesque ipsi suas ibi posuerunt, tenentque iam hodie annum quinquagesimum quintum, uti dictum est.

Et Patzinacia quidem universa in themata octo dividitur, quae

θέματα εἶσι ταῦτα. ὄνομα τοῦ πρώτου θέματος Ἡρτήμ, τοῦ
 δευτέρου Τζούρ, τοῦ τρίτου Γύλα, τοῦ τετάρτου Κουλπέη,
 τοῦ πέμπτου Χαροβόη, τοῦ ἕκτου Ταλμάτ, τοῦ ἑβδόμου Χο-
 πόν, τοῦ ὀγδόου Τζοπόν. κατὰ δὲ τὸν καιρὸν ὃν ἀπὸ τῶν
 5 ἰδίων τόπων οἱ Πατζινακῆται ἐξεδιώχθησαν, εἶχον ἄρχοντας
 εἰς μὲν τὸ θέμα Ἡρτήμ τὸν Μαῖτζαν, εἰς δὲ τὸ Τζούρ τὸν
 Κούελ, εἰς δὲ τὸ Γύλα τὸν Κουρκοῦταν, εἰς δὲ τὸ Κουλπέη τὸν
 Ἰπαόν, εἰς δὲ τὸ Χαροβόη τὸν Καϊδούμ, εἰς δὲ τὸ θέμα Ταλ-
 μάτ τὸν Κώσταν, εἰς τὸ Χοπόν τὸν Γιαζή, εἰς δὲ τὸ θέμα
 10 Τζοπόν τὸν Βατάν. μετὰ δὲ θάνατον αὐτῶν διεδέξαντο τὰς
 ἀρχὰς οἱ τούτων ἑξάδελφοι· νόμος γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ τύ-
 πος ἐκράτησε παλαιὸς μὴ ἔχειν ἐξουσίαν πρὸς παῖδας ἢ ἀδελ-
 φούς αὐτῶν μεταπέμπειν τὰ ἀξιώματα, ἀλλ' ἀρκεῖσθαι μόνον
 τοῖς κεκτημένοις τὸ καὶ μέχρι ζωῆς ἄρχειν αὐτούς, μετὰ δὲ
 15 θάνατον προχειρίζεσθαι ἢ ἑξάδελφον αὐτῶν ἢ ἑξαδέλφων
 παῖδας, πρὸς τὸ μὴ καθ' ὅλον εἰς ἓν μέρος γενεᾶς διατρέχειν
 τὸ ἀξίωμα, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐκπλαγίους καὶ κληρονομεῖν
 καὶ ἀπεκδέχεσθαι τὴν τιμὴν· ἀπὸ ξένης δὲ γενεᾶς οὐχ ὑπείσ-
 ῃρεται τις καὶ γίνεται ἄρχων. τὰ δὲ ὀκτὼ θέματα διαι-
 20 ροῦνται εἰς τεσσαράκοντα μέρη, καὶ ἔχουσι καὶ ἐλάττονας
 ἄρχοντας.

P 106

Ἰστέον ὅτι αἱ τέσσαρες τῶν Πατζινακιτῶν γεναί, ἡγουν
 τὸ θέμα Κουαρτζιτζούρ καὶ τὸ θέμα Συρουναλπέη καὶ τὸ

4 τῆς ἰδίας χώρας B 9 Γιαζή M 13 ἀρκεῖν?

magnos quoque principes totidem habet. themata autem isthaec sunt.
 primum est Ertem, secundum Tzur, tertium Gyla, quartum Culpee,
 quintum Charoboë, sextum Talmat, septimum Chopon, octavum Tzo-
 pon. quo autem tempore suis eiecti sedibus Patzinacitae fuerunt,
 principes erant in themate quidem Ertem Maitzan, in Tzur Cuel, in
 Gyla Curcutan, in Culpee Ipaon, in Charoboë Caidum, in Talmat
 Costan, in Chopon Giazze, in Tzopon Batan. his autem mortuis in
 principatus successerunt eorum patruelles, siquidem lex illis et anti-
 qua consuetudo est, dignitates ad filios aut fratres non transmittere:
 sed contenti principes esse debent, quoad vivunt, principatum tenere;
 post mortem vero vel patruelles vel eorum filii promoventur, ne sem-
 per in eadem prosapiae parte dignitas consistat, sed ut ad col-
 laterales quoque ea hereditate deferatur: alterius vero prosapiae
 qui sit, nullus in principatum succedit. haec porro octo themata
 in partes distribuuntur quadraginta, quae singulae habent principes
 minores.

Et quattuor quidem Patzinacitarum nationes sive themata, Cuar-

Θέμα Βοροτάλματ καὶ τὸ Θέμα Βουλατζουσπόν, καίονται πέρα τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ, πρὸς τὰ ἀνατολικώτερα καὶ βορειότερα μέρη ἐναποβλέποντα, πρὸς τε Οὐζίαν καὶ Χαζαρίαν καὶ Ἀλανίαν καὶ τὴν Χερσῶνα καὶ τὰ λοιπὰ κλίματα. αἱ δὲ ἄλλαι τέσσαρες γενεαὶ κεῖνται ἔνθεν τοῦ Δανάπρεως ποτα-5 μοῦ, πρὸς τὰ δυτικώτερα καὶ ἀρκτικώτερα μέρη· ταυτέστι τὸ Θέμα Γιαζιχοπὸν πλησιάζει τῇ Βουλγαρίᾳ, τὸ δὲ Θέμα τοῦ κάτω Γύλα πλησιάζει τῇ Τουρκίᾳ, τὸ δὲ Θέμα Χαροβόη πλησιάζει τῇ Ῥωσίᾳ, τὸ δὲ Θέμα Ἰαβδιερτίμ πλησιάζει τοῖς ὑποφόροις χωρίοις χώρας τῆς Ῥωσίας, τοῖς τε Οὐλτίνοις καὶ 10 Δερβλενίνοις καὶ Λενζενίνοις καὶ τοῖς λοιποῖς Σκλάβοις. ἀπφίσταται δὲ ἡ Πατζινακία ἐκ μὲν Οὐζίας καὶ Χαζαρίας ὁδὸν ἡμερῶν πέντε, ἐκ δὲ Ἀλανίας ἡμερῶν ἑξ, ἀπὸ δὲ Μορδίας ὁδὸν ἡμερῶν δέκα, ἀπὸ δὲ Ῥωσίας ὁδὸν ἡμέρας μιᾶς, ἀπὸ δὲ Τουρκίας ὁδὸν ἡμερῶν τεσσάρων, ἀπὸ δὲ Βουλγαρίας ὁδὸν 15 ἡμέρας ἡμισυ· καὶ εἰς Χερσῶνα μὲν ἐστὶν ἔγγιστα, εἰς δὲ τὴν Βόσπορον πλησίεστερον.

Ἰατέον ὅτε κατὰ τὸν καιρὸν ὃν οἱ Πατζινακῖται ἀπὸ τῆς ἰδίας χώρας ἐξεδιώχθησαν, θελήσει τινὲς ἐξ αὐτῶν καὶ οἱ κείᾳ γνώμῃ ἐναπέμειναν ἐκεῖσε καὶ τοῖς λεγομένοις Οὐζοῖς 20 συνῴκησαν, καὶ μέχρι τοῦ νῦν εἰσὶν ἐν αὐτοῖς, ἔχοντες τοιαῦτα γνωρίσματα ὥστε διαχωρίζεσθαι αὐτοῖς καὶ νοεῖσθαι τίνες τε ἦσαν καὶ πῶς αὐτοὺς ἀποσπασθῆναι τῶν ἰδίων συν-

1 παρὰ τοῦ M   5 ὅθεν M   10 χωρίοις χώρας] χώραις M
13 Μορδίας M, Μηδίας Meursius, consentiente Bandurio.

tzitzur Syrucalpee Borotalmar et Bulatzospon, ultra Danaprim flumen sitae sunt, orientem septentrionemque spectantes versus Uziam Chazariam Alaniam Chersonem et ceteras regiones: reliquae vero quattuor nationes positae sunt cis Danaprim flumen, ad partes occidentis septentrionisque: nam thema Giazichopon Bulgariae finitimum est, inferius thema Gylae Turciae proximum est, Charoboë thema Russiae adiacet, Iabdiertim vero thema conterminum est tributariis pagis Russiae regionis, Ultanis Derbleninis Lenzeninis reliquisque Sclavis. distat autem Patzinacia ab Uzia et Chazaria itinere dierum quinque, ab Alania dierum sex, a Mordia dierum decem, a Russia unius diei, a Turcia dierum quattuor, a Bulgaria dimidii unius diei. propinqua est Chersoni, sed magis etiam Bosporo.

Sciendum est, quo tempore expulsi sua regione Patzinacitae fuere, nonnullos eorum sponte sua illic mansisse et Uzis cohabitasse; suntque inter eos etiam nunc, ea habentes indicia ut facile discerni possint cognoscique quales sint et quomodo avelli a suis contigerit, si-

έβη· τὰ γὰρ ἱμάτια αὐτῶν εἰσὶ κόντευρα μέχρι γονάτων, καὶ τὰ μανίκια ἀπὸ τῶν βραχιόνων ἀποκεκομμένα, ὥς δῆθεν ἐκ τούτου δεικνύντες ὅτι ἀπὸ τῶν ἰδίων καὶ ὁμοφύλων ἀπεκόπησαν.

5 Ἰστέον ὅτι ἔνθεν τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ πρὸς τὸ ἀποβλέπον μέρος τὴν Βουλγαρίαν εἰς τὰ περάματα τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ εἰσὶν ἐρημόκαστρα. κάστρον πρῶτον τὸ ὀνομασθὲν παρὰ τῶν Πατζινακιτῶν Ἄσπρον διὰ τὸ τοὺς λίθους αὐτοῦ φαίνεσθαι καταλεύκους, κάστρον δεύτερον τὸ Τουγγᾶται, κά-
 10 στρον τρίτον τὸ Κρακνακάται, κάστρον τέταρτον τὸ Σαλμακάται, κάστρον πέμπτον τὸ Σακακάται, κάστρον ἕκτον Γιαιουκάται. ἐν αὐτοῖς δὲ ταῖς τῶν παλαιοκάστρον κτίσμασιν εὐρίσκονται καὶ ἐκκλησιῶν γνωρίσματά τινα καὶ σταυροὶ λαξευτοὶ εἰς λίθους πορίνους· ὅθεν καὶ τινες παράδοσιν ἔχου-
 15 σιν ὡς Ῥωμαῖοί ποτε τὰς κατοικίας εἶχον ἐκεῖσε.

Ἰστέον ὅτι Κάγκαρ ὀνομάζονται οἱ Πατζινακῖται, ἀλλ' οὐχὶ πάντες, πλὴν ὁ τῶν τριῶν θεμάτων λαός, τοῦ Ἰαβδιηρτί, καὶ τοῦ Κουαρτζιτζούρ καὶ τοῦ Χαβουξιγγυλά, ὥς ἀνδρειότεροι καὶ εὐγενέστεροι τῶν λοιπῶν· τοῦτο γὰρ δηλοῖ ἡ τοῦ
 20 Κάγγαρ προσηγορία.

14 πορίνας, πυρρίας Meursius. nonne πορίνους? διηρτι M

17 Διαν-

quidem utuntur vestibus decurtatis et ad genua tantum pertingentibus et manicis abscissis, ea re innuentes a gentilibus se suis esse diremptos.

Ultra vero Danaprim flumen, qua parte Bulgariam spectat, ad eiusdem fluminis traiectus urbes desertae sunt: prima urbs quae Patzinacitis Aspron sive alba dicitur, quod e saxo albicante constructa sit, secunda Tungatae, tertia Cracnacatae, quarta Salmacatae, quinta Sacacatae, sexta Giaiucatae. inveniuntur autem inter urbium collapsarum fabricas ecclesiarum indicia quaedam et cruces ex lapide tophino exsculptae; unde quasi per traditionem credunt nonnulli olim illic sedes habuisse Romanos.

Porro Cancar quoque appellantur Patzinacitae, non omnes quidem, sed trium tantum thematum incolae, thematis Iabdierti Cnartitzur et Chabuxingyla, tanquam qui ceteris fortiores nobilioresque sunt: nam hoc vox ipsa canear significat.

P 107

Κ ε φ α λ α ι ο ν λ η'.

περὶ τῆς γενεαλογίας τοῦ ἔθνους τῶν Τούρκων, καὶ ὅθεν κατὰγονται.

Ὅτι τὸ τῶν Τούρκων ἔθνος πλησίον τῆς Χαζαρίας τὸ παλαιὸν τὴν κατοίκησιν ἐποιεῖτο εἰς τὸν τύπον τὸν ἐπονομαζόμενον Λεβεδία ἀπὸ τῆς τοῦ πρώτου βοεβόδου αὐτῶν ἐπωνυμίας, ὅστις βοεβόδος τὸ μὲν τῆς κλήσεως ὄνομα Λεβεδίας προσαγορεύετο, τὸ δὲ τῆς ἀξίας, ὥς καὶ οἱ λοιποὶ μετ' αὐτόν, βοεβόδος ἐκαλεῖτο. ἐν τούτῳ οὖν τῷ τόπῳ τῷ προρρηθέντι Λεβεδία ποταμὸς ἐστι ῥέων Χιδμάς, ὃ καὶ Χιγγυλὸς ἐπονομαζόμενος. οὐκ ἐλέγοντο δὲ τῷ τότε χρόνῳ Τούρκοι, ἀλλὰ 10 Σαβαρτοιάσφαλοι ἕκ τινος αἰτίας ἐπωνομάζοντο. καὶ οἱ μὲν Τούρκοι γενεαὶ ὑπῆρχον ἐπτά, ἄρχοντα δὲ εἰς αὐτοὺς εἴτε ἴδιον εἴτε ἀλλότριόν ποτε οὐκ ἐκτήσαντο, ἀλλ' ὑπῆρχον ἐν αὐτοῖς βοεβόδοί τινες, ὧν πρῶτος βοεβόδος ἦν ὃ προρρηθεὶς Λεβεδίας. συνήκhsαν δὲ μετὰ τῶν Χαζάρων ἐνιαυτοὺς τρεῖς, 15 συμμαχοῦντες τοῖς Χαζάροις ἐν πᾶσι τοῖς αὐτῶν πολέμοις. ὃ δὲ χαγάνος ἄρχων Χαζαρίας διὰ τὴν αὐτῶν ἀνδρίαν καὶ συμμαχίαν τῷ πρώτῳ βοεβόδῳ τῶν Τούρκων Λεβεδίᾳ ἐπονομαζομένῳ γυναῖκα δέδωκε πρὸς γάμον Χαζάραν εὐγενή, διὰ τὸ τῆς ἀνδρίας αὐτοῦ περίφημον καὶ τὸ τοῦ γένους περι- 20 φανές, ὅπως ἔξ αὐτοῦ τεκνώσῃ. ὃ δὲ Λεβεδίας ἐκεῖνος ἕκ τινος τύχης μετὰ τῆς αὐτῆς Χαζάρου οὐκ ἐπαιδοποίησεν.

38. *de Turcarum gentis genealogia, et unde ea gens originem ducat.*

Turcarum gens olim prope Chazariam habitabat, in loco cui cognomen Lebedias a primo ipsorum boëbodo; qui nomine quidem Lebedias appellabatur, dignitate vero, quemadmodum reliqui eius successores, boëbodus vocabatur. in hoc igitur loco, in praedicta Lebedia, fuit amnis Chidmas, qui etiam Chingylus cognominatur. et quidem tum non Turcae sed Sabartoeasphali quadam de causa dicebantur; erantque gentes eorum septem, et principem vel indigenam vel alienigenam habuerunt nunquam, sed erant inter ipsos boëbodi quidam, quorum primus is, cuius supra mentionem fecimus, Lebedias. habitaverunt autem cum Chazaris annos tres, omnibus eorum in bellis adiutores; chaganusque Chazariae princeps primo Turcarum boëbodo Lebediae, fortitudinis eorum ac commilitii causa, uxorem dedit Chazaram nobilem, motus fortitudinis eius fama et generis splendore, ut ex eo prolem tolleret. et tamen casu factum est ut ex Chazara illa liberos non susciperet Lebedias. Patzinacitae vero, qui Cancar olim cognominabantur (nam hoc nomen cancar apud ipsos nobilitatem ac

οἱ δὲ Πατζινακῆται οἱ πρότερον Κάγγαρ ἐπονομαζόμενοι (τοῦτο γὰρ τὸ Κάγγαρ ὄνομα ἐπ' εὐγενείᾳ καὶ ἀνδρίᾳ ἐλέγετο παρ' αὐτοῖς) πρὸς Χαζάρους νῦν οὗτοι κινήσαντες πόλεμον καὶ ἡττηθέντες τὴν οἰκείαν γῆν καταλείψαι καὶ τὴν τῶν Τούρκων κατοικῆσαι κατηναγκάσθησαν. ἀναμεταξὺ δὲ τῶν Τούρκων συναφθέντος πολέμου καὶ τῶν Πατζινακῆτῶν τῶν τηνικαῦτα Κάγγαρ ἐπονομαζομένων, τὸ τῶν Τούρκων φροσάτον ἡττήθη καὶ εἰς δύο διηρέθη μέρη· καὶ τὸ μὲν ἐν μέρος πρὸς ἀνατολὴν εἰς τὸ τῆς Περσίδος μέρος κατήκηθεν, οἱ καὶ μέχρι 10 τοῦ νῦν κατὰ τὴν τῶν Τούρκων ἀρχαίαν ἐπωνυμίαν καλοῦνται Σαβαρτοιάσφαλοι· τὸ δὲ ἕτερον μέρος εἰς τὸ δυτικὸν κατήκησε μέρος, ἅμα καὶ τῷ βοεβόδῳ αὐτῶν καὶ ἀρχηγῷ Λεβεδία, εἰς τόπους τοὺς ἐπονομαζομένους Ἀτελκούζου, ἐν οἷς τόποις τὸ νῦν τῶν Πατζινακῆτῶν ἔθνος κατοικεῖ. ὀλίγου δὲ 15 χρόνου διαδραμόντος ὁ χαγάνος ἐκεῖνος ἄρχων Χαζαρίας τοῖς Τούρκοις ἐμήνυσε τοῦ πρὸς αὐτὸν ἀποσταλῆναι χελύνδια τὸν πρῶτον αὐτῶν βοεβόδον. ὁ Λεβεδίας τοίνυν πρὸς τὸν χαγάνον Χαζαρίας ἀφικόμενος ἀνηρώτα τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν μετεπέμψατο. ὁ δὲ χαγάνος εἶπε πρὸς αὐτὸν 20 ὅτι διὰ τοῦτό σε προσεκαλεσάμεθα, ἵνα ἐπειδὴ εὐγενὴς καὶ φρόνιμος καὶ ἡνδρειωμένος ὑπάρχεις καὶ πρῶτος τῶν Τούρ- P 108 κων, ἄρχοντά σε τοῦ ἔθνους σου προβαλώμεθα, καὶ ἵνα ὑπέι- κης τῷ λόγῳ καὶ τῇ προστάξει ἡμῶν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς πρὸς τὸν χαγάνον ἀντέφησεν ὅτι τὴν περὶ ἐμέ σου σχέσιν τα καὶ

2 παρ' add B

6 συναφθέντος πολέμου add B

fortitudinem significat), armis contra Chazaros sumptis victi terram suam deserere et Turcarum regionem incolere coacti fuere. bello autem inter Turcas et Patzinacitas tum Cancar cognominatos exorto, Turcarum exercitus devictus fuit atque in partes duas divisus, et earum una quidem orientem versus partem Persidis incoluit (et hi etiam in hodiernum diem de veteri Turcarum cognomine Sabatroea-sphali nuncupantur), altera vero pars occidentem versus sedes posuit cum boëbodo suo ac duce Lebedia in locis Atelcusu nuncupatis, quae nunc Patzinacitarum gens incolit. paulo vero post chaganus ille Chazariae princeps per legatos petiit a Turcis ut ad se Chelandiam mit-tant primum eorum boëbodem. itaque ad chaganum Chazariae pro- fectus Lebedias interrogavit quae ipsius vocandi causa esset. cui chaganus, ideo se eum vocasse ut, quandoquidem nobilis prudens strenuus primusque Turcarum esset, gentis suae principem faceret, eo pacto ut sibi subesset. at ille respondit "affectum tuum erga me et voluntatem exosculor, gratiasque dignas dico: quando vero tali prin-

προαίρεσιν μεγάλως ἐναποδέχομαι, καὶ τὴν εὐχαριστίαν ὁμολογῶ σοι προσήκουσαν· ἐπεὶ δὲ ἀδυνάτως ἔχω πρὸς τὴν τοιαύτην ἀρχὴν, ὑπακοῦσαι οὐ δύναμαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἔστιν ἕτερος ἀπ' ἐμοῦ βοέβοδος, λεγόμενος Σαλμούτζης καὶ υἱὸν κερκτημένος ὀνόματι Ἀρπαδὴν· ἐκ τούτων μᾶλλον εἴτε ἐκεῖνος 5 Σαλμούτζης εἴτε ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀρπαδὴς ἵνα γένηται ἄρχων, καὶ ἔστιν ὑπὸ τοῦ λόγου ὑμῶν. ἐν τούτῳ οὖν τῷ λόγῳ ἄρεσθεις ὁ χαγάνος ἐκεῖνος δέδωκεν ἀνθρώπους αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ εἰς τοὺς Τούρκους ἀπέστειλεν, οἳ καὶ συλλαλήσαντες περὶ τούτου μετὰ τῶν Τούρκων, μᾶλλον οἱ Τοῦρκοι τὸν 10 Ἀρπαδὴ γενέσθαι προέκριναν ἄρχοντα ἥπερ Σαλμούτζη τὸν αὐτοῦ πατέρα, ὥς ἀξιολογώτερον ὄντα καὶ περισπούδαστον ἐν τε φρονήσει καὶ βουλῇ καὶ ἀνδρίᾳ καὶ ἱκανὸν πρὸς τὴν τοιαύτην ἀρχὴν· ὃν καὶ ἄρχοντα κατὰ τὸ τῶν Χαζάρων ἔθος καὶ ζύκανον πεποιήκασι, σηκώσαντες αὐτὸν εἰς σκου- 15 τᾶριον. πρὸ δὲ τοῦ Ἀρπαδὴ τούτου ἄρχοντα ἕτερον οἱ Τοῦρκοι οὐκ ἐκτήσαντο πώποτε· ἐξ οὗ καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἐκ τῆς τούτου γενεᾶς ἄρχων Τουρκίας καθίσταται. μετὰ δέ τινας χρόνους τοῖς Τούρκοις ἐπιπεσόντες οἱ Πατζινακῖται κατεδίωξαν αὐτοὺς μετὰ τοῦ ἄρχοντος αὐτῶν Ἀρπαδὴ. οἱ οὖν 20 Τοῦρκοι τραπέντες καὶ πρὸς κατοίκησιν γῆν ἐπιζητοῦντες, ἐλθόντες ἀπεδίωξαν οὗτοι τοὺς τὴν μεγάλην Μοραβίαν κατοικοῦντας, καὶ εἰς τὴν γῆν αὐτῶν κατεσκήνωσαν, εἰς ἣν νῦν οἱ Τοῦρκοι μέχρι τῆς σήμερον κατοικοῦσι· καὶ ἔκτοτε πό-

6 Ἀλμούτζης M
11 εἴπερ libri

7 ἔσται ὑπὸ τὸν λόγον?
19 πεσόντες M

οὖν τῷ add B

cipatui non sufficio, parere non possum. sed est alter a me boëbodus, Salmutzes nomine, qui et filium habet Arpadem nuncupatum: horum sive ipse Salmutzes sive filius eius Arpades princeps fiat tibi-que subiiciatur." placuit itaque haec oratio chagano, virosque cum ipso ad Turcas misit; qui ubi cum iis sermonem communicassent, visum potius illis fuit Arpadem principem constituere quam patrem Salmutzen, utpote digniorem et prudentia consilio ac fortitudine insignem talique principatui parem; quem etiam solenni Chazarorum more ac consuetudine in scuto erectum principem fecerunt. et ante hunc Arpadem Turcae principem alium nullum unquam habuerunt; ex cuius posteris ad hunc usque diem princeps Turciae constituitur. post aliquot vero annos Turcas invadentes Patzinacitae, eos cum principe Arpade persecuti sunt. Turcae itaque profligati fugientes et terram ad sedes collocandas quaerentes, magnam Moraviam ingressi incolae eius expulerunt. ibique sedes suas posuerunt, tenentque etiam

λεμον οἱ Τούρκοι μετὰ τῶν Πατζινακιτῶν οὐκ ἐποίησαν. εἰς δὲ τὰ κακασκηνοῦσαν τὸ προορηθὲν ἔθνος τῶν Τούρκων πρὸς τὴν ἀνατολὴν εἰς τὰ τῆς Περσίδος μέρη μέχρι τοῦ νῦν πραγματευτὰς ἀποστέλλουσιν οὗτοι οἱ πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος οἰχοῦντες ποειρημένοι Τούρκοι, καὶ βλέπουναι αὐτούς, καὶ ἀποκρίσεις παρ' αὐτῶν πρὸς αὐτούς πολλάκις ἀποκομίζουσιν.

Ὅτι δὲ τῶν Πατζινακιτῶν τόπος ἐν ᾧ τῷ τότε καιρῷ κατήκησαν οἱ Τούρκοι, καλεῖται κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν τῶν ἐκεῖσε ὄντων ποταμῶν· οἱ δὲ ποταμοὶ εἰσιν οὗτοι, ποταμὸς πρῶτος ὁ καλούμενος Βαρούχ, ποταμὸς δεύτερος ὁ καλούμενος Κουβού, ποταμὸς τρίτος ὁ καλούμενος Τρουῖλλος, ποταμὸς τέταρτος ὁ καλούμενος Βρούτος, ποταμὸς πέμπτος ὁ καλούμενος Σέρετος.

Κ ε φ α λ α ι ο ν λθ'.

περὶ τοῦ ἔθνους τῶν Καβάρων.

15 Ἰστέον ὅτι οἱ λεγόμενοι Κάβαροι ἀπὸ τῆς τῶν Χαζάρων γενεᾶς ὑπῆρχον· καὶ δὴ συμβᾶσάν τινα παρ' αὐτῶν ὑποστασίαν γενέσθαι πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτῶν, καὶ πολέμου ἐμφυλίου καθιστάντος, ἥ πρώτη ἀρχὴ αὐτῶν ὑπερίσχυσεν, καὶ οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν ἀπεσφάγησαν, οἱ δὲ ἐξέφυγον καὶ ἦλθον
20 καὶ κατεσκήνωσαν μετὰ τῶν Τούρκων εἰς τὴν τῶν Πατζινα- P 109
κιτῶν γῆν, καὶ ἀλλήλοις συνεφιλιώθησαν, καὶ Κάβαροί τινες ὠνομάσθησαν. ὅθεν καὶ τὴν τῶν Χαζάρων γλῶσσαν αὐτοῖς

1 παρὰ τῶν π. οὐκ ἐδέξαντο B
σιάντος? ἀρχὴ add B

16 δὴ] δὲ vulgo
21 Βάρβαροί M

18 κατα-

in hodiernum usque diem; et ex eo tempore bellum cum Patzinacitis Turcae non habuerunt. ad Turcas vero orientem versus in Persidis partibus habitantes, quorum supra mentionem fecimus, negotiatores suos mittunt etiamnum illi qui occidentem incolunt praedicti Turcae, invisuntque illos, et responsa saepe ab ipsis per hos accipiunt.

Ceterum Patzinacitatum locus, quem tunc inhabitabant Turcae, a fluviiis qui illic sunt cognominatur; flumina autem isthaec sunt. primus fluvius Baruch appellatur, secundus Cubu, tertius Trullus, quartus Brutus, quintus denique Seretus nuncupatur.

39. de Cabarorum gente.

Cabari a Chazarorum gente descendunt. facta autem inter eos secessionem belloque orto civili, prior pars vicit; quique victi, pars occisi sunt, pars fugientes ad Turcas in Patzinacitarum terram se contulerunt, ibique sedes posuerunt, contractaque mutua amicitia Cabari appellati sunt; unde et Chazarorum linguam ipsos Turcas de-

τοῖς Τούρκοις ἐδίδαξαν, καὶ μέχρι τοῦ νῦν τὴν αὐτὴν δια-
λεκτον ἔχουσιν· ἔχουσι δὲ καὶ τὴν τῶν Τούρκων ἑτέραν
γλῶτταν. διὰ δὲ τὸ εἰς τοὺς πολέμους ἰσχυροτέρους καὶ ἀν-
δρειοτέρους δείκνυσθαι τῶν ὀκτὼ γενεῶν καὶ προεξάρχειν
τοῦ πολέμου προεκρίθησαν πρῶται γενεαί. εἰς δὲ ἔστιν ἄρ-5
χων ἐν αὐτοῖς, ἥγουν ἐν ταῖς τρισὶ γενεαῖς τῶν Καβάρων,
ὅστις καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἔστι.

Κεφάλαιον μ'.

περὶ τῶν γενεῶν τῶν Καβάρων καὶ Τούρκων.

Πρώτη ἡ παρὰ τῶν Χαζάρων ἀποσπασθεῖσα αὕτη ἡ 10
προρρηθεῖσα τῶν Καβάρων γενεά, δευτέρα τοῦ Νέκη, τρίτη
τοῦ Μεγέρη, τετάρτη τοῦ Κουρτυγερμάτου, πέμπτη τοῦ Τα-
ριάνου, ἕκτη Γενάχ, ἑβδόμη Καρή, ὀγδὸν Κασή. καὶ οὕτως
ἀλλήλοις συναφθέντες μετὰ τῶν Τούρκων οἱ Κάβαροι εἰς τὴν
τῶν Πατζινακιτῶν κατώκησαν γῆν. μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ 15
Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου καὶ αἰοιδίμου βασιλέως προσκληθέν-
τες διεπέρασαν, καὶ τὸν Συμεὼν πολεμήσαντες κατὰ κράτος
αὐτὸν ἥττησαν, καὶ ἐξελάσαντες μέχρι τῆς Πρεσθλάβου διῆλ-
θον ἀποκλείσαντες αὐτὸν εἰς τὸ κάστρον τὸ λεγόμενον Μουν-
δράγα, καὶ εἰς τὴν ἰδίαν χώραν ὑπέστρεψαν· τῷ δὲ τότε 20
καιρῷ τὸν Λιούντινα τὸν υἱὸν τοῦ Ἀρπαδῆ εἶχον ἄρχοντα.
μετὰ δὲ τὸ πάλιν τὸν Συμεὼν μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥω-
μαίων εἰρηνεύεσθαι καὶ λαβεῖν ἄδειαν, διεπέμψατο πρὸς τοὺς

11 τοῦ] ἡ M

cuerunt, habentque etiam hodie eandem dialectum; aliaque item Tur-
carum lingua utuntur. quia vero fortitudine bellica et strenuitate
octo aliis gentibus praestabant iisque in praeliis antecellebant, pri-
mum in tribubus locum obtinuerunt; unusque in illis tribus Cabar-
orum populis princeps est ad hodiernum usque diem.

40. de Cabaris et Turcis.

Prima a Chazaris avulsa haec Cabarorum gens est, quam dixi,
secunda Nece, tertia Megere, quarta Curtugermati, quinta Tariani,
sexta Genach, septima Care, octava Case. atque sic connexi inter
se Cabari cum Turcis Patzinacitarum terram incoluerunt. postea vero
a Leone illo Christi amante ac praeclaro imperatore accersiti traiece-
runt, bellumque Symeoni inferentes victo eo fugatoque Persthlabum
usque pervenerunt, et cum in urbe Mundraga eum inclusissent, do-
mum redierunt, quo tempore Liuntica Arpadæ filium principem ha-
bebant. postquam autem iterum cum Romanorum imperatore pacem

Πατζίνακίτας, καὶ μετ' αὐτῶν ὁμοφώνησας τοῦ καταπολεμῆ-
 σαι καὶ ἀφανίσαι τοὺς Τούρκους. καὶ ὅτε οἱ Τούρκοι πρὸς
 ταξείδιον ἀπῆλθον, οἱ Πατζίνακίται μετὰ τοῦ Συμεὼν ἦλθον
 κατὰ τῶν Τούρκων, καὶ τὰς αὐτῶν φαρμιλίας παντελῶς ἐξηφάνι-
 5σαν, καὶ τοὺς εἰς φύλαξεν τῆς χώρας αὐτῶν Τούρκους ἀπεκείσας
 κακινκάκως ἀπεδίωξαν. οἱ δὲ Τούρκοι ὑποστρέψαντες, καὶ
 τὴν χώραν αὐτῶν οὕτως εὐρόντες ἔρημον καὶ κατηφαισμέ-
 νην, κατεσχῆνυσαν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν καὶ σήμερον κατοικοῦσι,
 τὴν ἐπονομαζομένην κατὰ τὴν ἀνωτέρω, ὡς εἴρηται, τῶν ποτα-
 10μῶν ἐπωνυμίαν. ὁ δὲ τόπος ἐν ᾧ πρότερον οἱ Τούρκοι ἀπῆρχον,
 ὀνομάζεται κατὰ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ ἐκεῖσε διερχομένου ποταμοῦ
 Ἐτέλ καὶ Κουζού, ἐν ᾧ ἁρτίως οἱ Πατζίνακίται κατοικοῦσιν.
 οἱ δὲ Τούρκοι παρὰ τῶν Πατζίνακιτῶν διωχθέντες ἦλθον καὶ
 κατεσχῆνυσαν εἰς τὴν γῆν εἰς ἣν νῦν οἰκοῦσιν. ἐν αὐτῇ δὲ
 15τῇ τόπῳ παλαιὰ τινα ἔσται γινώσματα. καὶ πρῶτον μὲν
 ἐστὶν ἡ τοῦ βασιλέως Τραιῖανου γέφυρα κατὰ τὴν τῆς Τουρ-
 κίας ἀρχὴν, ἔπειτα δὲ καὶ Βελάγραδά ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν τῆς
 αὐτῆς γεφύρας, ἐν ἣ καὶ ὁ πύργος ἐστὶ τοῦ ἀγίου καὶ μεγά-
 λου Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως. καὶ πάλιν κατὰ τὴν τοῦ
 20ποταμοῦ ἐκδρομὴν ἐστὶ τὸ Σέρμιον ἐκεῖνο τὸ λεγόμενον, ἀπὸ
 τῆς Βελεγράδας ὁδὸν ἔχον ἡμερῶν δύο, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε
 ἡ μεγάλη Μοραβία ἡ ἀβάπτιστος, ἣν καὶ ἐξήλειψαν οἱ Τούρ- P 110

6 κακὴν κακῶς M.
 λειψαν M

9 κατὰ Meursius pro καὶ τὴν

22 ἐξέ-

Symeon fecisset et opportunitatem nactus esset, ad Patzinacitas lega-
 tos misit et foedus cum iis iniit ad oppugnandos delendosque Tur-
 cas. cumque ad bellicam expeditionem abiissent Turcae, contra eos
 Patzinacitae cum Symeone profecti familias ipsorum omnino perdide-
 runt, hinc misera pulsus qui ad regionis istius custodiam relictus erant.
 itaque reversi Turcae regionem suam desertam vastatamque invenien-
 tes, in ea terra quam ad hodiernum diem usque incolunt sedes po-
 suerunt, in ea regione quam a fluminibus cognominatam esse supra
 diximus. locus autem quem primitus Turcae occupabant, a fluvio
 interlabente nuncupatur Etel et Cuzu, in quo nunc Patzinacitae com-
 morantur; a quibus sane pulsi Turcae et profugientes sedes posue-
 runt illic ubi nunc habitant. in hoc autem loco antiqua quaedam
 monumenta supersunt, inter quae pons Traiani imperatoris ad initia
 Turciae, et Belegrada, quae trium dierum itinere ab ipso ponte di-
 stat, ubi turris est sancti ac magni Constantini imperatoris, et rursus
 ad cursum fluminis extat Sirmium, quod Belegrada abest duorum die-
 rum itinere; inde magna Moravia baptismo carens, quam Turcae de-

κοι, ἧς ἦρχε τὸ πρότερον ὁ Σφενδοπλόκος. ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸν Ἰστρὸν ποταμὸν γνωρίσματά τε καὶ ἐπωνυμίας· τὰ δὲ ἀνώτερα τούτων, ἐν ᾗ ἐστὶν ἡ πᾶσα τῆς Τουρκίας κατασκήνωσις, ἄρτίως ὀνομάζουσι κατὰ τὰς τῶν ἐκεῖσε ῥεόντων ποταμῶν ἐπωνυμίας. οἱ δὲ ποταμοὶ εἰσιν οὗτοι, ποταμὸς 5 πρῶτος ὁ Τιμήσης, ποταμὸς δεύτερος Τούτης, ποταμὸς τρίτος ὁ Μορήσης, τέταρτος ὁ Κρίσος, καὶ πάλιν ἕτερος ποταμὸς ἡ Τίτζα. πλησιάζουσι δὲ τοῖς Τούρκοις πρὸς μὲν τὸ ἀνατολικὸν μέρος οἱ Βούλγαροι, ἐν ᾗ καὶ διαχωρίζει αὐτοὺς ὁ Ἰστρὸς ὁ καὶ Δανούβιος λεγόμενος ποταμός, πρὸς δὲ τὸ βόρειον οἱ 10 Πατζινακίται, πρὸς δὲ τὸ δυτικώτερον οἱ Φράγγοι, πρὸς δὲ τὸ μεσημβρινὸν οἱ Χρωάβατοι. αἱ δὲ ὀκτὼ γενεαὶ τῶν Τούρκων αὗται πρὸς τοὺς οἰκείους ἄρχοντας οὐχ ἐπηκούουσιν, ἀλλ' ὁμόνοιαν ἔχουσιν εἰς τοὺς ποταμούς, εἰς οἷον μέρος προβάλλει πόλεμος, συναγωνίζεσθαι μετὰ πάσης φροντίδος τε 15 καὶ σπουδῆς. ἔχουσι δὲ κεφαλὴν πρώτην τὸν ἄρχοντα ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἀρπαδῆ κατὰ ἀκολουθίαν, καὶ δύο ἑτέρους, τὸν τε γυλᾶν καὶ τὸν καρχᾶν, οἵτινες ἔχουσι τάξιν κριτοῦ· ἔχει δὲ ἐκάστη γενεὰ ἄρχοντα.

Ἰστέον ὅτι ὁ γυλᾶς καὶ ὁ καρχᾶν οὐκ εἰσὶν ὀνόματα κύ- 20 ρια ἀλλὰ ἀξιῶματα.

Ἰστέον ὅτι ὁ Ἀρπαδῆς ὁ μέγας Τουρκίας ἄρχων ἐποίησε

1 Σφενδοπλόκος M
— τέταρτος add B

4 τῶν] τούτων vulgo
15 προβάλλει?

6 Τούτης

vastarunt, cuiusque princeps olim fuit Sphendoplocus. atque haec quidem iuxta Istrum flumen monumenta sunt et cognomina. ulteriora vero, quae omnia Turcis habitantur, cognomina nunc habent a fluminibus transcurrentibus. eorum primum Timeses est, alterum Tutes, tertium Moreses, quartum Crisus, quintum Titza. confines autem Turcis sunt orientem versus Bulgari ubi eos Ister fluvius, qui et Danubius dicitur, separat; septentrionem versus Patzinacitae, ad occidentem Franci, ad meridiem Chrobati. octo vero hae Turcarum gentes principibus suis subiectae non sunt, sed singulae, pro fluminibus quibus distinguantur, mutuo inter se contractu statuerunt, quaecunque partem bello infestari contigerit, ei communiter omni studio et cura suppetias ferre. habent autem primum ducem exercitus principem e prosapia Arpade, cum quo duo alii gylas et carchan, qui iudicum vicem obtinent.

Et habet unaquaeque gens peculiarem principem, suntque gylas et carchan non nomina propria sed dignitates.

Sciendum vero Arpadem magnum Turciae principem filios ge-

τέσσαρας υἱούς, πρῶτον τὸν Ταρκατζοῦν, δεύτερον τὸν Ἰέλεχ, τρίτον τὸν Ιουτοτζάν, τέταρτον τὸν Ζαλτάν.

Ἰστέον ὅτι ὁ πρῶτος υἱὸς τοῦ Ἀρπαδῆ ὁ Ταρκατζοῦς ἐποίησεν υἱὸν τὸν Τεβέλη, ὁ δὲ δεύτερος υἱὸς ὁ Ἰέλεχ ἐποίησεν υἱὸν τὸν Ἐζέλεχ, ὁ δὲ τρίτος υἱὸς ὁ Ιουτοτζὰς ἐποίησεν υἱὸν τὸν Φαλίτζιν τὸν νυνὶ ἄρχοντα, ὁ δὲ τέταρτος υἱὸς Ζαλτὰς ἐποίησεν υἱὸν Ταξίν.

Ἰστέον ὅτι πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ Ἀρπαδᾶ ἐτελεύτησαν, οἱ δὲ ἔγγονοι αὐτοῦ ὁ τε Φαλῆς καὶ Τασῆς καὶ ὁ ἐξάδελφος—
10 αὐτῶν ὁ Τάξις ζῶσιν.

Ἰστέον ὅτι ἐτελεύτησεν ὁ Τεβέλης, καὶ ἔστιν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Τερματζοῦς, ὁ ἀρτίως ἀνελθὼν, φίλος μετὰ τοῦ Βουλτζοῦ τοῦ τρίτου ἄρχοντος καὶ καρχᾶ Τουρκίας.

Ἰστέον ὅτι ὁ Βουλτζοῦς ὁ καρχᾶς υἱὸς ἐστὶ τοῦ Καλή 15 τοῦ καρχᾶ, καὶ ὅτι τὸ μὲν Καλή ἐστὶν ὄνομα κύριον, τὸ δὲ καρχᾶς ἐστὶν ἀξίωμα, ὥσπερ καὶ τὸ γυλᾶς, ὃ ἐστὶ μείζον τοῦ καρχᾶ.

Κ ε φ ᾱ λ α ι ο ν μ ᾱ .

περὶ τῆς χώρας τῆς Μοραβίας.

20 Ἰστέον ὅτι ὁ Μοραβίας ἄρχων ὁ Σφενδοπλόκος ἀνδρσεὺς καὶ φοβερός εἰς τὰ πλησιάζοντα αὐτῷ ἔθνη γέγονεν· ἔσχε δὲ ὁ αὐτὸς Σφενδοπλόκος τρεῖς υἱούς, καὶ τελευτῶν διεῖλεν

4 ἐποίησεν υἱὸν τὸν Ἐζέλεχ add B .

nuisse quattuor, quorum primus Tarcatzus, secundus Ielech, tertius Iutotzas, quartus Zaltan.

Rursus Arpade primogenitus Tarcatzus filium habuit Tebele, alter Ielech filium genuit Ezelech, tertius Iutotzas filium suscepit Phalitzin, qui nunc principatum tenet; quartus Zaltas filium habuit Taxin.

Et omnes quidem Arpade filii mortui sunt, superstitibus tantum eorum nepotibus Phale et Tase cum patrueli eorum Taxi.

Tebelesque moriens filium reliquit Termatzum, qui nuper in gratiam rediit cum Bultzo tertio principe et carcha Turciae.

Bultzus autem hic carchas filius est Cale carcha; estque Cale nomen proprium, cum carchas sit dignitas, quemadmodum et gylas, quae tamen maior est quam carchas.

41. de Moraviae regione.

Moraviae princeps Sphendoplocus fortis terribilisque populis finitimis fuit, filiosque habuit tres, et satis concedens regionem suam in tres partes divisit, filiisque singulis suam portionem tradidit, maximum

εἰς τρία μέρη τὴν αὐτοῦ χώραν, καὶ τοῖς τρισὶν υἱοῖς αὐ-
 τοῦ ἀνὰ μιᾷς μερίδος κατέλιπε, τὸν πρῶτον καταλείψας ἄρ-
 χοντα μέγαν, τοὺς δὲ ἑτέρους δύο τοῦ εἶναι ὑπὸ τὸν λόγον
 τοῦ πρῶτου υἱοῦ. παρήνεσε δὲ αὐτοὺς τοῦ μὴ εἰς διάστασιν
 καὶ κατ' ἀλλήλων γενέσθαι, παρὰ δὲ αὐτοῖς τοιοῦτον ὑπο-
 δείξας· ῥάβδους γὰρ τρεῖς ἐνεγκὼν καὶ συνδήσας δέδωκε
 P 111 τῷ πρῶτῳ υἱῷ τοῦ ταύτας κλάσαι, τοῦ δὲ μὴ ἰσχύσαντος πάλιν
 δέδωκε τῷ ἑτέρῳ, ὡσαύτως καὶ τῷ τρίτῳ· καὶ εἶθ' οὕτω
 διαιρῶν τὰς τρεῖς ῥάβδους δέδωκε τοῖς τρισὶ πρὸς μίαν, οἱ
 δὲ λαβόντες καὶ κελευσθέντες ταύτας κλάσαι εὐθέως αὐτάς 10
 κατέκλασαν. καὶ διὰ τοιοῦτου ὑποδείγματος παρήνεσεν αὐ-
 τοὺς, εἰπὼν ὅτι εἰ μὲν διαμένετε ἐν ὁμοψυχίᾳ καὶ ἀγάπῃ
 ἀδιαίρετοι, ἀκαταγώνιστοι παρὰ τῶν ἐναντίων καὶ ἀνάλωτοι
 γενήσεσθε· εἰ δὲ ἐν ὑμῖν γένηται ἔρις καὶ φιλονεικία καὶ
 διαχωριαθῆτε εἰς τρεῖς ἄρχας μὴ ὑποκείμενοι τῷ πρῶτῳ 15
 ἀδελφῷ, καὶ ὑπ' ἀλλήλων ἀφανισθήσεσθε καὶ ὑπὸ τῶν πλη-
 σιαζόντων ὑμῖν ἐχθρῶν παντελῶς ἐξολοθρευθήσεσθε. μετὰ
 δὲ τὴν τελευταίαν τοῦ αὐτοῦ Σφενδοπλόκου ἕνα χρόνον ἐν εἰ-
 ρῇ διατελέσαντες, ἔριδος καὶ στάσεως ἐν αὐτοῖς ἐμπεσοῦσης,
 καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐμφύλιον πόλεμον ποιήσαντες, ἐλθόντες οἱ 20
 Τοῦρκοι τούτους παντελῶς ἐξολόθρευσαν, καὶ ἐκράτησαν τὴν
 αὐτῶν χώραν, εἰς ἣν καὶ ἀρτίως οἰκοῦσι· καὶ οἱ ὑπολει-
 φθέντες τοῦ λαοῦ διασκορπίσθησαν προσφυγόντες εἰς τὰ πα-
 πακείμενα ἔθνη, εἰς τε τοὺς Βουλγάρους καὶ Τούρκους καὶ
 Χρωβάτους καὶ εἰς τὰ λοιπὰ ἔθνη.

natu principem magnum faciens, reliquos vero duos sub eius pote-
 state constituens. hortatus vero est eos ne inter se mutuo dirime-
 rentur, hoc exemplo: virgis tribus allatis, ubi colligasset eas, primo-
 genito confringendas tradidit, cumque ille id facere nequiret, secundo
 in manum dedit, et mox tertio: deinde dissolutas singulatim divisit
 tribus, qui acceptas frangere iussi sine ullo id negotio confestim fe-
 cerunt. quo facto, exemplo per occasionem hanc arrepto, ita eos ad-
 monens dixit "si in concordia et amore manseritis coniuncti, nun-
 quam vos hostes vestri superabunt, neque captivos abducent: sin per
 contentionem ambitionemque principatum in tres partes dividetis,
 maximo fratri obedire recusantes, et a vobis ipsis vastabimini et a
 finitimis hostibus funditus delebimini." post huius autem Sphendo-
 ploci mortem anno uno in pace exacto, orto deinde dissidio et bello
 civili invadentes Turcae funditus eos exstirparunt regionemque eorum
 occuparunt, quam in hodiernum usque diem incolunt; quaeque supe-
 rerat multitudo, dissipata confugit ad finitimas gentes, ad Bulgaros
 Turcas Chrobatos, et ad reliquas nationes.

Κεφάλαιον μβ.

γεωγραφία ἀπὸ Θεσσαλονίκης μέχρι τοῦ Δανούβεως ποταμοῦ καὶ τοῦ κάστρου Βελεγράδας, Τουρκίας τε καὶ Πατζινακίας μέχρι τοῦ Χαζαρικοῦ κάστρου Σάρκελ, τῆς Ῥωσίας, καὶ μέχρι τῶν Νεκροπύλων 5 τῶν ὄντων εἰς τὴν τοῦ Πόντου θάλασσαν πλησίον τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ, καὶ Χερσῶνος ὁμοῦ καὶ Βοσπόρου, ἐν οἷς τὰ κάστρα τῶν κλιμάτων εἰσὶν, εἰτα μέχρι λίμνης Μαιώτιδος τῆς καὶ θαλάσσης διὰ τὸ μέγεθος καλουμένης, καὶ μέχρι τοῦ κάστρου τοῦ Μάταρχα λεγομένου, πρὸς τούτοις δὲ καὶ Ζιχίας καὶ Παπαγίας καὶ Καζαχίας καὶ 10 Ἀλανίας καὶ Ἀβασγίας, καὶ μέχρι τοῦ κάστρου Σωτηριουπόλεως.

Ἰστέον ὅτι ἀπὸ Θεσσαλονίκης μέχρι τοῦ ποταμοῦ Δανούβεως, ἐν ᾧ τὸ κάστρον ἐστὶ τὸ Βελέγραδα ἐπονομαζόμενον, ἐστὶν ὁδὸς ἡμερῶν ὀκτώ, εἰ καὶ μὴ διὰ τάχους τις ἀλλὰ μετὰ ἀναπαύσεως πορεύηται. καὶ κατοικοῦσι μὲν οἱ Τοῦρκοι πέ- 15 ραθεν τοῦ Δανούβεως ποταμοῦ εἰς τὴν τῆς Μοραβίας γῆν, ἀλλὰ καὶ ἔνθεν μέσον τοῦ Δανούβεως καὶ τοῦ Σάβα ποταμοῦ· ἀπὸ δὲ κάτωθεν τῶν μερῶν Δανούβεως ποταμοῦ τῆς Δίστρας ἀντίπερα ἢ Πατζινακία παρέρχεται, καὶ κατακρατεῖ ἢ κατοικία αὐτῶν μέχρι τοῦ Σάρκελ τοῦ τῶν Χαζάρων κά- P 112 20 στρου, ἐν ᾧ ταξεῶται καθέζονται τὰ κατὰ χρόνον ἐναλλασσόμενοι. ἐρμηνεύεται δὲ παρὰ αὐτοῖς τὸ Σάρκελ ἄσπρον ὁπίτιον· ὅπερ ἐκτίσθη παρὰ σπαθαροκανδιδάτου Πετρωνᾶ τοῦ ἐπονομαζομένου Καματηροῦ, τὸν βασιλέα Θεόφιλον πρὸς

4 σαρχελκὲ M

5 τοῦ post τὴν add B

6 ἐν ᾧ M

42. *descriptio tractus a Thessalonica usque ad flumen Danubium et urbem Belegrada, Turciaeque et Patzinaciae usque ad Chazarorum urbem Sarcel et Russiam et Necropylas, quae sunt ad Pontum prope Danaprim flumen; Chersonis item atque Bospori, ubi climatium seu regionum urbes sunt; deinde usque ad paludem Maeotidem quae ob magnitudinem mare appellatur; et ad urbem Matorcha dictam. praeterea etiam Zichiae, Paragiae, Cazachiae, Alaniae et Abasgiae, usque ad Soteriopolim.*

A Thessalonica usque ad Danubium flumen, in quo urbs Belegrada, octo dierum iter est, si quis non festinanter sed interquiescens profiscatur. et habitant quidem trans Danubium flumen Turcae in terra Moravia, atque etiam ulterius Danubium et Sabam fluvios. ab inferioribus vero partibus Danubii ex opposito Distrae procurrit Patzinacia, eaque extenditur ad Sarcel usque, quod Chazarorum oppidum est, in quo praesidiaarii sunt singulis annis permutari soliti. significat autem Sarcel apud ipsos album hospitium; quod aedificatum est a Petrona cognomine Camatero spatharocandidato, Chazaris id a Theophilo imperatore petentibus. chaganus enim iste et Chazariae pectus

τὸ κτισθῆναι αὐτοῖς τὸ κάστρον τοῦτο τῶν Χαζάρων αἰτη-
 σαμένων. ὁ γὰρ χαγάνος ἐκεῖνος, ὁ καὶ πᾶς Χαζαρίας, εἰς
 τὸν αὐτὸν βασιλέα Θεόφιλον πρέσβεις ἀποστείλαντες κτισθῆ-
 ναι αὐτοῖς τὸ κάστρον τὸ Σάρκελ ᾗτήσαντο· οἷς ὁ βασιλεὺς,
 τῇ τούτων αἰτήσει πεισθεὶς, τὸν προρρηθέντα σπαθαροκανδι-
 δᾶτον Πετρωνᾶ μετὰ χελανδίων βασιλικῶν πλωϊμῶν ἀπέ-
 στείλε, καὶ χελάνδια τοῦ κατεπάνω Παφλαγονίας. καὶ δὴ ὁ
 αὐτὸς Πετρωνᾶς τὴν Χερσῶνα καταλαβὼν τὰ μὲν μελάνδια
 εὗρεν ἐν Χερσῶνι, τὸν δὲ λαὸν εἰσαγαγὼν εἰς καματερὰ κα-
 ράβια ἀπῆλθεν ἐν τῷ τόπῳ τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ, ἐν ᾧ καὶ¹⁰
 τὸ κάστρον ἔμελλε κτίσai· καὶ ἐπειδὴ ὁ τόπος λίθους οὐκ
 εἶχε πρὸς κτίσιν τοῦ κάστρου ἐπιτηδείους, καμίνιά τινα ποιη-
 σάμενος καὶ βήσαλον ἐν αὐτοῖς ἐγκάυσας μετ' αὐτῶν τὴν τοῦ
 κάστρου κτίσιν ἐποιήσατο, ἐκ μικρῶν τινῶν τῶν ἐκ τοῦ πο-
 ταμοῦ καχλιδίων ἄσβεστον ἐργασάμενος. οὗτος οὖν ὁ προρ-¹⁵
 ρηθεὶς σπαθαροκανδιδᾶτος Πετρωνᾶς μετὰ τὸ κτίσαι τὸ κα-
 στρον τὸ Σάρκελ πρὸς τὸν βασιλέα Θεόφιλον εἰσελθὼν εἶπεν
 αὐτῷ ὅτι εἰ θέλῃς ὅλως τὸ τῆς Χερσῶνος κάστρον καὶ τοὺς
 ἐν αὐτῇ τόπους κυρίως ἐξουσιᾶσαι καὶ τούτους μὴ τῆς σῆς²⁰
 ἐκτὸς γενέσθαι χειρὸς, προβάλλου στρατηγὸν ἴδιον, καὶ μὴ
 τοῖς ἐκείνων καταπιστεύσης πρωτεύουσί τε καὶ ἄρχουσι· μέ-
 χρι γὰρ Θεοφίλου τοῦ βασιλέως οὐκ ἦν στρατηγὸς ἀπὸ τῶν
 ἐντεῦθεν ἀποστελλόμενος, ἀλλ' ἦν ὁ τὰ πάντα διοικῶν ὁ λε-
 γόμενος πρωτεύων μετὰ τῶν ἐπονομαζομένων πατέρων τῆς

15 κοχλιδίων M an καχληκίων? 20 προβαλοῦ?

missis ad eundem imperatorem legatis construi sibi oppidum Sarcel
 petierunt; quorum petitionibus imperator obsecundans Petronam spa-
 tharocandidatum, cuius supra mentionem fecimus, misit cum chelan-
 diis imperialibus navigiis, et insuper chelandia capitanei Paphlago-
 niae. atque hic Petronas Chersona appellens chelandia illic invenit,
 populoque navigiis onerariis imposito ad Tanaidis fluvii locum quen-
 dam discessit, urbem illic conditurus. cum vero eo loci lapides non
 essent structurae idonei, caminis quibusdam factis et latere in illis
 cocto, calceque ex minutissima quadam fluvii glarea concinnata, ur-
 bem aedificavit. urbe itaque Sarcel condita, Petronas hic spatharo-
 candidatus ad Theophilum imperatorem accedens dixit "si plene Cher-
 sonis urbi et locis circumpositis dominari cupis, et sub potestate tua
 ea tenere, proprium illic praetorem constitue, neque proteuontibus
 eorum aut principibus confide." ad Theophilum enim imperatorem
 usque non illuc praetor hinc mittebatur, sed omnia administrabat is
 qui proteuon dicebatur, cum urbis patribus, ut vocabantur, deliberante

πόλεως. τοῦ οὖν βασιλέως Θεοφίλου πρὸς ταῦτα βουλευσα-
 μένου τὸν ὁδεῖνα ἐξαποστεῖλαι στρατηγὸν ἢ τὸν ὁδεῖνα, ὕστε-
 ρον ἀποστεῖλαι προέκρινε τὸν προρρηθέντα σπαθαροκανδιδᾶ-
 τον Πετρωναῦ ὡς ἔμπειρον τοῦ τόπου γενόμενον καὶ τῶν πρυ-
 γμάτων οὐκ ἀνεπιστήμονα· ὃν πρωτοσπαθᾶριον τιμήσας προε-
 βάλετο στρατηγὸν καὶ εἰς Χερσῶνα ἐξapéστειλεν, ὀρίσας τὸν
 τότε πρωτεύοντα καὶ πάντας ὑπείκειν αὐτῷ· ἐξ οὗ καὶ μέ-
 χρι τῆς σήμερον ἐπεκράτησεν ἀπὸ τῶν ἐντεῦθεν εἰς Χερσῶνα
 προβάλλεσθαι στρατηγούς. ἀλλ' αὕτη μὲν ἡ κάστρου Σάρ-
 10 κελ κτίσις καθέστηκεν, ἀπὸ δὲ τοῦ Δανούβεως ποταμοῦ μέ-
 χρι τοῦ προρρηθέντος κάστρου τοῦ Σάρκελ ὁδὸς ἐστὶν ἡμε-
 ρῶν ̑. μέσον δὲ τῆς τοιαύτης γῆς ποταμοὶ μὲν εἰσι πολλοί,
 δύο δὲ μέγιστοι ἐξ αὐτῶν, ὃ τε Δάναστρις καὶ ὃ Δάναπρις.
 εἰσὶ δὲ ἕτεροι ποταμοί, ὃ τε λεγόμενος Συγγοῦλ καὶ ὃ Ὑβυλ,
 15 ὃ Ἀλματαὶ καὶ ὃ Κοῦφρις καὶ ὃ Βογοῦ, καὶ ἕτεροι πολλοί.
 εἰς δὲ τὰ ὑψηλότερα τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ μέρη κατοικοῦ-
 σιν οἱ Ῥῶς· δι' οὗ ποταμοῦ ἀποπλέοντες πρὸς Ῥωμαίους
 ποιοῦνται τὴν ἀφίξιν. ἡ δὲ Πατζινακία πᾶσαν τὴν γῆν τῆς
 τε Ῥωσίας καὶ Βοσπόρου κατακρατεῖ, καὶ μέχρι Χερσῶνος καὶ P 113
 20 ἕως τὸ Σαράτ, Βουράτ καὶ τῶν λ' μερῶν. τὸ δὲ τῆς παρα-
 λίας τῆς θαλάσσης ἀπὸ τοῦ Δανούβεως ποταμοῦ διάστημα
 μέχρι τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ εἰσὶ μίλια ρκ'. ἀπὸ δὲ τοῦ
 Δανάστρεως ποταμοῦ μέχρι τοῦ ποταμοῦ Δανάπρεως εἰσι μί-
 λια π', ὃ χρυσὸς λεγόμενος αἰγιαλός. ἀπὸ τὸ στόμιον ποτα-

5 προεβάλλετο vulgo

14 Ὑψύλ M

igitur Theophilo quemnam illuc praetorem missurus esset, tandem
 visum est Petronam illum, cuius supra meminimus, spatharocandida-
 tum illuc destinare utpote loci guarum rerumque non imperitum,
 quem et protospatharii honore afficiens praetorem in Chersona misit,
 proteuonte eius temporis ceterisque parere illi iussis; atque exinde
 in hunc usque diem obtinuit, ut hinc praetores isthuc mittantur. et
 hoc quidem modo urbs Sarcel condita fuit. a Danubio autem flumi-
 ne ad urbem laudatam Sarcel usque iter est dierum sexaginta: inter-
 iacent vero complures fluvii, quorum maximi duo, Danastris et Dana-
 pris; reliqui sunt Syngul, Hybul, Almatae, Cuphis, Bogu, aliique
 quamplurimi. et superiores Danapreos fluminis partes Russi accolunt,
 per quod navigantes ad Romanos proficiscuntur. Patzinacia autem
 Russiam universam et Bosporum complectitur usque Chersonem et us-
 que Sarat Burat et triginta partes. maritima vero ora a Danubio fla-
 mine ad Danaprim usque continet miliaria centum viginti. Danastris
 a Danapri ~~est~~ stat miliaria octoginta; illudque aureum littus appella-

μοῦ τοῦ Δανάπρεως εἰσι τὰ Ἀδαρά, καὶ ἐκεῖσε κόλπος ἐστὶ μέγας ὃ λεγόμενος τὰ Νεκρόπυλα, ἐν ᾧ τις διελθεῖν ἀδυνατεῖ παντελῶς. καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ μέχρι Χερσῶνός εἰσι μίλια τ', ἐν τῇ μέσῃ δὲ λίμναι καὶ λιμένες εἰσὶν, ἐν αἷς Χερσωνῖται τὸ ἄλας ἐργάζονται. ἀπὸ δὲ Χερ-⁵σῶντος μέχρι Βοσπόρου εἰσι τὰ κάστρα τῶν κλιμάτων, τὸ δὲ διάστημα μίλια τ'. καὶ ἀπὸ Βοσπόρου τὸ τῆς Μαιώτιδος λίμνης στόμιόν ἐστιν, ἣτις καὶ θάλασσα διὰ τὸ μέγεθος παρὰ πάντων ὀνομάζεται. εἰς δὲ τὴν αὐτὴν Μαιώτιδα θάλασσαν εἰσρέουσι ποταμοὶ πολλοὶ καὶ μεγάλοι. πρὸς τὸ ἄρκτων αὐ-¹⁰τῆς μέρος ὃ Δάναπρις ποταμός, ἐξ οὗ καὶ οἱ Ῥῶς διέρχονται πρὸς τε τὴν μαύρην Βουλγαρίαν καὶ Χαζαρίαν καὶ Συρίαν. ὃ δὲ αὐτὸς κόλπος τῆς Μαιώτιδος ἔρχεται ἀντικρὺ τῶν Νεκροπύλων τῶν ὄντων πλησίον τοῦ Δανάπρεως ποταμοῦ ὥς ἀπὸ μιλίων δ', καὶ μίσγεται, ἐν ᾧ καὶ σούδα οἱ¹⁵ παλαιοὶ ποιησάμενοι διεβίβασαν τὴν θάλασσαν, μέσον ἀποκλείσαντες πᾶσαν τὴν Χερσῶνος γῆν καὶ τῶν κλιμάτων καὶ τὴν Βοσπόρου γῆν κρατοῦσαν μέχρι α' μιλίων ἢ καὶ πλειόνων τινῶν. ἐκ δὲ τῶν πολλῶν ἐτῶν κατεχώσθη ἡ αὐτὴ σούδα καὶ εἰς δάσος ἐγένετο πολὺ. καὶ οὐκ εἰσὶν ἐν αὐτῇ²⁰ πλην δύο ὁδοί, ἐν αἷς οἱ Πατζινακῖται διέρχονται πρὸς τε Χερσῶνα καὶ Βόσπορον καὶ τὰ κλίματα. εἰς δὲ τὸ ἀνατολικώτερον μέρος τῆς Μαιώτιδος λίμνης εἰσέρχονται πολλοὶ τι-

8 θάλασσα — Μαιώτιδα add B

tur. ab ostio fluminis Danapreos Adara occurrunt, ibique magnus sinus est, qui Necropyla nuncupatur; quem plane transire nemo potest. et a Danapri Chersonem usque miliaria sunt trecenta, et in medio paludes ac portus, in quibus salem Chersonitae conficiunt. a Chersone ad Bosporum climatium urbes sunt, distantque miliaria trecenta; et a Bosporo paludis Maeotidis ostium est, quae et mare ab omnibus propter magnitudinem nuncupatur; influuntque in illam fluvii multi magnique. ad septentrionem habet Danaprim fluvium, ex quo Russi proficiscuntur in nigram Bulgariam Chazariam et Syriam. atque ille ipse Maeotidis sinus pertingit e regione Necropylarum usque, quae a Danapri absunt miliaria circiter quattuor, ibique miscetur, ubi veteres mare traiciebant ducta fossa per mediam Chersonem, regiones et Bospori terram, quae mille aut amplius miliaria occupabat: sed temporis tractu ea obruta in silvam densam conversa est, et duas tantum vias habet, per quas in Chersonem Bosporum et regiones Patzinacitae proficiscuntur. ad orientaliorem vero Maeotidis paludis partem fluvii quamplurimi eam ingrediuntur, ubi Tanais, qui

ρες ποταμοί, ὃ τε Τάναϊς ποταμός, ὃ ἀπὸ τὸ κάστρον Σάρ-
 κελ ἐρχόμενος, καὶ τὸ Χωράκουλ, ἐν ᾧ καὶ τὸ βερζήτικον
 ἀλιεύεται· εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι ποταμοί, ὃ Βὰλ καὶ ὃ Βουρ-
 λίκ, ὃ Χαδὴρ καὶ ἄλλοι πλεῖστοι ποταμοί. ἐκ δὲ τῆς Μαιώ-
 5τιδος λίμνης ἐξέρχεται στόμιον τὸ Βουρλίκ ἐπονομαζόμενον,
 καὶ πρὸς τὴν τοῦ Πόντου θάλασσαν καταρεῖ, ἐν ᾧ ἐστὶν ὁ
 Βόσπορος. ἀντικρὺ δὲ τῆς Βοσπόρου τὸ Ταμάταρχα λεγό-
 μενον κάστρον ἐστὶ· τὸ δὲ διάστημα τοῦ περάματος τοῦ τοι-
 ούτου στομίου ἐστὶ μίλια ιη'. ἐν δὲ τῷ μέσῳ τῶν αὐτῶν ιη'
 10μιλίων ἐστὶ νησίον μέγα χαμηλὸν τὸ λεγόμενον Ἀτέχ. ἀπὸ
 τὸ Ταμάταρχα ἐστὶ ποταμός ἀπὸ μιλίων ιη' ἢ καὶ κ', λεγό-
 μενος Οὐκρούχ, ὃ διαχωρίζων τὴν Ζιχίαν καὶ τὸ Ταμάταρχα.
 ἀπὸ δὲ τοῦ Οὐκρούχ μέχρι τοῦ Νικόψεως ποταμοῦ, ἐν ᾧ
 καὶ κάστρον ἐστὶν ὁμώνυμον τῷ ποταμῷ, ἐστὶν ἡ χώρα τῆς
 15Ζιχίας· τὸ δὲ διάστημά ἐστὶ μίλια τ'. ἄνωθεν τῆς Ζιχίας
 ἐστὶν ἡ χώρα ἡ λεγομένη Παπαγία, καὶ ἄνωθεν τῆς Παπα-
 γίας χώρας ἐστὶν ἡ χώρα ἡ λεγομένη Κασαχία· ἄνωθεν δὲ
 τῆς Κασαχίας ὄρη τὰ Καυκάσια εἰσι, καὶ τῶν ὀρέων ἄνω-
 θέν ἐστὶν ἡ χώρα τῆς Ἀλανίας. ἡ δὲ τῆς Ζιχίας παράλιος
 20ἔχει νησία, τὸ μέγα νησίον καὶ τὰ τρία νησία· ἔνδοθεν δὲ
 τούτων εἰσὶ καὶ ἕτερα νησία τὰ ἐπινοηθέντα καὶ παρὰ τῶν P 114
 Ζιχῶν κτισθέντα, τὸ τε Τουργανήρχ καὶ τὸ Τζαρβαγάνι καὶ
 ἕτερον νησίον, καὶ εἰς τὸν τοῦ ποταμοῦ λιμένα ἕτερον νησίον,
 καὶ εἰς τὰς Πτελέας ἕτερον, ἐν ᾧ ἐν ταῖς τῶν Ἀλανῶν ἐπι-

7 ταμάταρχα M   24 ἐν ante ταῖς add B

a Sarcel venit, et Choracul, in quo oxiani piscis captura est; item-
 que alii fluvii, Bal, Burlic, Chader, atque alii complures. sed est et
 Maeotidis paludis ostium, quod Burlic cognominatur et in Pontum
 defluit; ubi Bosporus est, cui opposita urbs Tamatarcha nuncupata;
 praedictum autem ostium est traiectu octodecim miliarium, et in me-
 dio octodecim miliarium insula magna et depressa est, quae Alech
 nuncupatur. a Tamatarcha octodecim aut viginti miliaribus fluvius
 est Ucruch appellatus, qui Zichiam et Tamatarcha separat. ab Ucruch
 usque Nicopsin flumen, in quo etiam urbs eiusdem nominis habetur,
 Zichia est, ad spatium miliarium trecentorum. supra Zichiam Papagia
 regio iacet, supra Papagiam Casachia, supra Casachiam mons Cauca-
 sus, supra montem Caucasum Alania regio. Zichiae autem ora mari-
 tima insulas habet, unam magnam et tres parvas, intra quas et aliae
 sunt insulae a Zichis cultae habitataeque, puta Turganerch et Tzarba-
 gani, et praeterea alia quaedam, et ad portum fluminis alia, et ad
 Pteleas alia, in quam Alanis invadentibus Zichi confugiunt. quae

δρομαῖς οἱ Ζιχοὶ καταφεύγουσι. τὸ δὲ παραθαλάσσιον ἀπὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς Ζιχίας ἦτοι Νικόψεως ποταμοῦ ἐστὶν ἢ τῆς Ἀβασγίας χώρα, μέχρι τοῦ κάστρου Σωτηριουπόλεως· εἰσὶ δὲ μίλια τ'.

Κεφάλαιον μγ'.

5

περὶ τῆς χώρας τοῦ Ταρῶν.

Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν βορείων Σκυθῶν ἱκανῶς σοι δεδήλωται, τέκνον ποθούμενον, ὧν ἡ γνῶσις ἐπωφελὴς τε καὶ εὐχρηστος ἐν καιρῷ σοι πάντως γενήσεται· δεῖ δέ σε μηδὲ τὰ πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἀγνοεῖν, ὅθεν ὑπήκοα πάλιν τοῖς Ῥω-10 μαίοις ἐγένετο ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον τῆς τούτων ἐπικρατείας ἐξέπεσον. πρῶτος γὰρ ὁ Κρικορίκιος ἐκεῖνος τοῦ Ταρῶν ἀρχων πρὸς τὸν βασιλέα Ῥωμαίων ἑαυτὸν ὑπέκλινε καὶ ὑπέταξεν· ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς μὲν ἐπαμφοτερίζων ἐφαίνετο, καὶ λόγῳ μὲν τὴν τοῦ βασιλέως φιλίαν προσεποιεῖτο τιμᾶν, ἔργῳ δὲ τῷ 15 τῶν Σαρακηνῶν κατάρχοντι τὰ καθ' ἡδονὴν διεπράττετο, καὶ διαφόρως ἡγεμῶν ἐχρημάτισε τῶν ἀπὸ Συρίας ἐξερχομένων φροσάτων κατὰ τῶν ὑπηκόων θεμάτων τῷ βασιλεῖ Ῥωμαίων, καὶ πάντα τὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἐν ἀπορρήτῳ μελετώμενα κατὰ τῶν ἀντιπάλων Σαρακηνῶν πρὸς Συρίαν ἀνεμήνυε, καὶ λά-20 θρα περὶ τῶν παρ' ἡμῖν συμβαινόντων ἀεὶ πρὸς τὸν ἀμερμουμνῆν διὰ γραμμάτων ἐδηλοποιεῖ, καὶ δοκεῖν μὲν ἐβούλετο

7 μὲν περὶ vulgo
add B

15 προσεποιεῖτο add B

17 ἡγεμῶν

vero mari adiacet regio a complemento Zichiae sive Nicopsis fluvii usque ad urbem Soteriopolim, Abasgia est; suntque miliaria trecenta.

43. de regione Taro.

Sed de septentrionalibus quidem Scythis satis nunc diximus, fili dilecte; eritque haec cognitio omnino tibi utilis suo tempore: oportet vero neque ea quae ad orientem sunt ignorare, quo pacto excusso semel Romanorum iugo iterum mox sub illud venerint. nam primus Cricoricus ille princeps Taronis Romanorum se imperatori submisit, sed ab initio fidei dubiae visus est, verbo quidem imperatoris amicitiam colens, re vero ipsa Saracenorum principi gratificans, et docem se aliquoties praebens copiis e Syria contra themata Romano imperatori subiecta venientibus: cunctaque Romanis secreto cogitata adversus hostes Saracenos in Syria denuntiabat, atque de iis quae apud nos contingebant semper amermumnem clam per literas certiorum fa-

τὰ τῶν Ῥωμαίων φρονῶν, εὐρίσκετο δὲ μᾶλλον τὰ τῶν Σαρακηνῶν προκρίνων τε καὶ φρονῶν. πλὴν ἀπέστελλεν αἰεὶ δῶρα, ἅπερ τοῖς ἐκεῖσε βαρβάροις δοκεῖ τίμα, πρὸς τὸν ἐν βασιλεῦσιν αἰοίδιμον Λέοντα, καὶ ἀντελάμβανε πλείονά τε καὶ
 5 κρείττονα παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς βασιλεύοντος, ὃς καὶ πολλάκις αὐτῷ προουτρέψατο διὰ γραμμάτων πρὸς τὴν βασιλεύουσαν εἰσελθεῖν τὸν βασιλέα θεάσασθαι καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ φιλοφρονήσεων καὶ τιμῶν μετασχεῖν. ὃ δὲ δεδοικῶς μὴ πρὸς λύπην καὶ σκάνδαλον τοῦ ἀμερμουμνῆ γένηται τοῦτο, προφάσεις
 10 ἐπλάττετο, καὶ τὸ μὴ δύνασθαι ἑαυτοῦ χώραν ἔρημον τῆς ἐξ αὐτοῦ βοηθείας καταλιπεῖν, ἵνα μὴ ὑπὸ Σαρακηνῶν καταληϊσθῇ, μάτην ἐσκήπτετο. ὃ δὲ αὐτὸς ἄρχων τοῦ Ταρῶν κρατήσας ἐν πολέμῳ ποτὲ τοῦ Ἀρκαῖκα τοὺς παῖδας ἤγουν Κριχορίκη τοῦ πατρικίου τοῦ πατρὸς τοῦ πρωτοσπαθαρίου Ἀσω-
 15 τίου τοὺς ἑξαδέλφους, εἶχε παρ' ἑαυτῷ δεσμίους. περὶ ὧν καὶ Συμβατίος ὁ τότε ἄρχων τῶν ἀρχόντων τὸν αὐτὸν μακαριώτατον βασιλέα διὰ γραμμάτων ἠξίωσε τοῦ ἀποστεῖλαι πρὸς τὸν Ταρωνίτην καὶ ἀναλαβέσθαι σπουδάσαι τοὺς οἰκείους ἀνεψιούς, οἵτινες ἦσαν υἱοὶ τοῦ εἰρημένου Ἀρκαῖκα, ἵνα μὴ
 20 πρὸς τὸν ἀμερμουμνῆν ἀποσταλῶσι· συγγενὴς γὰρ ἦν τοῦ Συμβατίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων * Γρηγόριος ὁ πατρικίος. ἐπακούσας δὲ τῆς τοιαύτης τοῦ Συμβατίου ἀξιό- P 115
 σεως Λέων ὁ μακαριώτατος βασιλεὺς τὸν Σινούτην ἐκείνον

5 εὐσεβῶς?

12 ἐσκέπτετο vulgo

18 καὶ vulgo om

ciebat, cumque res Romanas curare videri vellet, inventus est Saracenis magis favere. ceterum dona semper Leoni illi praeclaro imperatori mittebat, quae barbaris illis pretiosa censentur, recipiebatque ab eodem imperatore et plura et praestantiora. et saepe per literas invitatus ut ad urbem regiam veniret imperatoremque inviseret, benevolentiam, et honorem reportaturus, metuens ne cum dolore et offensa amermumne id fieret, causas inanes praetexebat, non posse se terram suam opis suae egentem relinquere, ne a Saracenis vastaretur. cumque idem Taronis princeps in bello cepisset filios Arcaicae, Cricoricii patricii protospatharii Asotii patris patrueles, in vinculis eos apud se detinuit. pro quibus etiam Symbatus, tunc principum princeps, beatissimum eundem imperatorem per literas rogavit uti ad Taronitem mitteret, nuntiaretque recipere se velle patrueles suos, Arcaicae memorati filios, ne ad amermumnem mitterentur, siquidem Symbatii principum principis propinquus erat Gregorius patricius. et Leo quidem ille beatissimus imperator, huic Symbatii petitioni morem gerens, Sinutem illum eunuchum, qui tunc temporis chartularius

τὸν εὐνοῦχον ἀπέστειλε, χαρτουλάριον τηνικαῦτα τοῦ ὀξέος δρόμου τυγχάνοντα, πρὸς τε τὸν ἄρχοντα τοῦ Ταρῶν τῆς τοιαύτης ἔνεκα ὑποθέσεως καὶ πρὸς τὸν Ἀδρανασήρ τὸν κουροπαλάτην Ἰβηρίας διὰ τινος ἑτέρας ὑποθέσεις, δούς αὐτῷ καὶ πρὸς ἀμφοτέρους ξενάλια τὰ ἀρμόζοντα. διαβληθέντος δὲ τοῦ εἰρημένου Σινούτου παρὰ Θεοδώρου τοῦ τῶν Ἀρμενίων ἑρμηνευτοῦ πρὸς τὸν εἰρημένον αἰοίδιμον βασιλέα, ἐξαπεστάλη βασιλικὸς ἀντ' αὐτοῦ ὁ πρωτοσπαθάριος Κωνσταντῖνος καὶ δομέστικος τῆς ὑπουργίας, ὁ τοῦ Λιβός, ὁ νῦν ἀνθύπατος πατρίκιος καὶ μέγας ἑταιρειάρχης, ἐνταλματικῶς ὀρι- 10 σθείς τοῦ ἀναλαβέσθαι τὰ πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ Ταρῶν τὸν Κρικορίκιον ἀποσταλέντα ξενάλια, καὶ αὐτὸς μὲν πρὸς τὸ Ταρῶν εἰσελθεῖν, τὸν δὲ Σινούτην προτρέψασθαι πρὸς τὸν Ἀδρανασήρ τὸν κουροπαλάτην Ἰβηρίας κατὰ τὰ ἐνταλθέντα αὐτῷ ἀπελθεῖν. καταλαβὼν δὲ τὸ Ταρῶν ὁ εἰρημένος πρω- 15 τοσπαθάριος καὶ ἀποδιδούς Κρικορικίῳ τὰ πρὸς αὐτὸν ἀποσταλέντα τοῦ βασιλέως δῶρα καὶ γράμματα, ἀνελάβετο τὸν νόθον τοῦ Ταρωνίτου υἱόν, ὃς Ἀσώτιος ὠνομάζετο, καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς τὴν βασιλεύουσαν. ὃν ὁ βασιλεὺς τῇ τοῦ πρωτοσπαθαρίου τιμήσας ἀξία καὶ ἱκανῶς φιλοφρονησάμενος 20 πρὸς τὸν ἴδιον πατέρα διὰ τοῦ αὐτοῦ πρωτοσπαθαρίου ἀπέστειλεν. ἀναλαβόμενος οὖν ὁ αὐτὸς Κωνσταντῖνος ἐκεῖνος Ἀπογάνεμ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Κρικορικίου τοῦ ἄρχοντος τοῦ Ταρῶν εἰσήγαγε πρὸς τὸν μακάριον βασιλέα μετὰ καὶ τῶν

11 τοῦ ἀναλαβέσθαι add B

13 ἐξελθεῖν M

16 ἀποδοῦς?

cursus publici erat, misit et ad Taronis principem huius negotii causa, et ad Adranaser Iberiae curopalatem alterius cuiusdam negotii causa, datis eidem muneribus deferendis utrique convenientibus. at Sinutem praedictum cum calumniis apud eundem praeclarum imperatorem traduxisset Theodorus Armeniorum interpres, in locum eius Caesarianus subrogatus est protospatharius Constantinus et domesticus inferiorum ministrorum aulae Cpolitanae, Libis filius, nunc proconsul, patricius et magnus hetaeriarcha, cum mandatis ut ad Taronis principem Cricoricium cum muneribus ipse iret, Sinutem vero ad Adranaser Iberiae curopalatem proficisci iuberet, prout imperatum illi erat. Taronem autem cum appulisset laudatus protospatharius, traditis Cricoricio ab imperatore illi missis muneribus et literis, Asotium nothum Taronitae filium acceptum in urbem Cpolititanam duxit, eumque imperator protospatharii dignitate et multis praeterea beneficiis auctum ad patrem per eundem protospatharium remisit. cumque Apoganem Cricoricii Taronis principis fratrem idem Constantinus accepisset, una

δύο υἱῶν Ἀρχαῖκα · ὃν καὶ τῇ τοῦ πρωτοσπαθαρίου ἀξία
 τιμήσας ὁ βασιλεὺς καὶ φιλοφρόνως πολλάκις δεξιωσάμενος
 ἀπέστειλεν αὐτοὺς διὰ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου εἰς τὴν οἰκεί-
 αν χώραν καὶ πρὸς τὸν ἴδιον ἀδελφόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐν
 5 Χαλδίᾳ ὁ εἰρημένος Κωνσταντῖνος ἐπὶ χρόνον ἱκανὸν διατρί-
 ψας ἐπετράπη διὰ κελεύσεως εἰσελθεῖν ἐν τῷ Ταρῶν καὶ ἀνα-
 λαβέσθαι Κρικορίκιον τὸν ἄρχοντα τοῦ Ταρῶν καὶ πρὸς τὴν
 βασιλεύουσαν εἰσελθεῖν · ὃ καὶ ἐποίησεν. εἰσελθόντος δὲ τοῦ
 αὐτοῦ Κρικορικίου ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ πόλει, καὶ τῇ τοῦ μα-
 10 γίστρου καὶ στρατηγοῦ Ταρῶν ἀξία τιμηθέντος, ἐδόθη αὐτῷ
 καὶ οἶκος εἰς κατοικίαν ὁ τοῦ βαρβάρου λεγόμενος, ὁ νῦν Βα-
 σιλείου τοῦ παρακοιμωμένου οἶκος. ἐτιμήθη δὲ καὶ ἐτησίῳ
 ῥόγῃ, χρυσοῦ μὲν δέκα λίτρας καὶ μυριαρισίων ἑτέρας δέκα
 λίτρας, ὥστε εἶναι τὸ πᾶν λίτρας εἴκοσι. καὶ ἐπὶ χρόνον ἐν
 15 τῇ βασιλευούσῃ διατρίψας καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ πρωτοσπαθα-
 ρίου Κωνσταντίνου πάλιν πρὸς τὴν οἰκείαν διεσώθη χώραν.
 μετὰ δὲ ταῦτα πάλιν εἰσῆλθεν καὶ Ἀπογάνεμ πρὸς τὸν μα-
 κάριον βασιλέα, καὶ προεβιβάσθη παρ' αὐτοῦ εἰς τὴν πατρι-
 κιότητα, ἐπετράπη δὲ καὶ εἰς γυναῖκα λαβεῖν τοῦ εἰρημένου
 20 Κωνσταντίνου θυγατέρα, καὶ ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ προφάσει καὶ
 οἶκον ἐπεζήτησεν, καὶ ἔλαβε καὶ αὐτὸς τὸν τοῦ βαρβάρου οἶ-
 κον χρυσοβουλλίου χωρίς. καὶ φιλοφρονηθεὶς παρὰ τοῦ βα-
 σιλέως τῷ τότε μὲν πρὸς τὴν ἰδίαν χώραν ὑπέστρεψε πρὸς τὸ

15 ἐπιτρίψας vulgo

cum duobus Arcaicae filiis ad beatum imperatorem adduxit, qui pro-
 tospatharii dignitate donatum et ceteroquin benigne habitum rursum
 domum ad fratrem per eundem Constantinum remisit. postea autem
 ille ipse Constantinus, tempore multo in Chaldia exacto, Taronem
 ire iussus est, adductoque principe Taronis Cricoricio in urbem Cpo-
 lim venire, quemadmodum etiam fecit. Cricoricus autem urbem a
 deo custoditam ingressus, et magister Taronisque praetor factus, ha-
 bitandam accepit domum barbari cognominatam, quae nunc est Basi-
 lii accubitoris. decretumque ei est annum stipendium auri librarum
 decem et totidem miliarisiorum, ita ut in universum librae essent vi-
 ginti. atque ad tempus aliquod in urbe versatus ab eodem protospa-
 thario Constantino in terram suam incolumis reductus est. postea
 Apoganem quoque ad beatum imperatorem rursus accessit, et ad pa-
 triciatum ab eo promotus est, permissumque ei fuit uxorem sumere
 dicti Constantini filiam, atque ea occasione aedes quaesivit, assigna-
 taque etiam ipsi barbari domus fuit sine aurea bulla. et benevole
 ab imperatore habitus terram suam repetiit, mox rediturus et nuptias

P 116 πάλιν εἰσελθεῖν καὶ τὰ τοῦ γάμου ἀπαρτίσασθαι· ἅμα δὲ τῷ εἰς τὴν οἰκίαν χώραν διασωθῆναι μετ' ὀλίγας ἡμέρας τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο. ὁ δὲ τούτου ἀδελφὸς Κρικορίκιος διὰ γραμμάτων αὐτοῦ ἐξητήσατο εἰσερχεσθαι εἰς τὴν βασιλεύουσαν καὶ παρὰ τῶν χειρῶν τοῦ ἁγίου βασιλέως λαμβάνειν τὴν δεδομένην ῥόγαν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ χρόνον τινὰ ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ διατρίβειν πόλει, καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν τῷ οἰκίῳ ἀδελφῷ προχωρισθέντα οἶκον εἰς κατοίκησιν λαβεῖν ἡξίου, ὃν καὶ ἐπιδέδωκεν αὐτῷ ὁ μακάριος βασιλεὺς διὰ τὸ νεωστὶ ὑποταγῆναι καὶ διὰ τὸ καὶ ἄλλους ἄρχοντας τῆς ἀνατολῆς 10 πρὸς τὸν ὅμοιον ζῆλον τῆς πρὸς Ῥωμαίους ὑποταγῆς ἐκκαλέσασθαι· ἔγγραφον δὲ χρυσοβούλλιον δωρεὰν τοῦ τοιούτου οἴκου πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐποίησε. μετὰ δὲ χρόνους ἱκανούς, Ῥωμανοῦ τοῦ μακαρίου βασιλέως τῶν σκήπτρων τῆς βασιλείας Ῥωμαίων ἐπειλημμένον, ἀνήγαγεν ὁ αὐτός Κρικορίκιος 15 μὴ ἰσχύειν κρατεῖν τὸν τοῦ βαρβάρου οἶκον ἀλλ' ἡξίου λαβεῖν ἀντ' αὐτοῦ προάστιον ἐν Κελτζηνῇ, εἴτε τοῦ Πατζάτου εἴτε ἄλλον οἶον κελεύοι ὁ βασιλεὺς, ἵνα ὅτε ἐπιδρομὴ τῶν Ἀγαρηνῶν κατὰ τῆς χώρας αὐτοῦ γένηται, ἀποστέλλειν ἐκεῖσε ἔχῃ τὴν οἰκίαν συγγένειαν καὶ ὑπόστασιν. ὁ δὲ βασιλεὺς 20 τὴν ἀκριβῆ γνῶσιν τῶν πραγμάτων μὴ κεκτημένος, ἐλπίζων δὲ ἀπὸ βασιλικοῦ χρυσοβουλίου τοῦ μακαρίου Λέοντος ἔχειν τὸν Ταρωνίτην τὸν τοῦ βαρβάρου οἶκον, δέδωκεν αὐτῷ τὸ προάστιον τοῦ Γρηγοῤᾶ ἐν Κελτζηνῇ, καὶ τὸν οἶκον δῆθεν

8 προχαρισθέντα?

17 πατζάτου B

consummaturus. at domum cum rediisset, paucis post diebus vita defunctus est. frater vero eius Cricoricus per literas petiit uti in urbem venire sibi acceptoque ab imperatore stipendio commorari illic aliquandiu liceret, utque hanc in rem aedes fratri prius destinatae sibi ad habitandum concederentur. et sane id a beato imperatore impetravit, cum quia non ita pridem sese subiecisset, tum ut alios quoque orientis principes ad similem Romanis semet submitteendi zelum provocaret: sed donationem hanc scripta bulla aurea non confirmavit. post annos vero multos beato imperatore Romano principatus Romanorum sceptrum tenente, ille ipse Cricoricus ostendit in domo barbari habitare se non posse, et pro ea petiit vel suburbanum in Celtzene vel Patzati, vel aliud quodcunque imperator iusserit, ut facta Agarenorum in regionem suam excursionem consanguineos suos facultatesque transmittere illuc posset. imperator autem rerum non admodum peritus, et Taronitem illas barbari aedes a beato Leone cum bulla aurea habere credens, suburbanum ei Gregorae in Celtzene de-

ἀπέλαβε, χρυσοβούλλιον δὲ οὐδὲ αὐτὸς πρὸς αὐτὸν ἐπὶ τῇ
 προαστείῳ ἐποιήσατο. μετὰ δὲ ταῦτα ἔγραψε πρὸς τὸν αὐ-
 τὸν βασιλέα ὁ Τορνίκης ὁ τοῦ Ταρωνίτου ἀνεψιός, ὁ τοῦ
 Ἀπογάνεμ ἐκείνου υἱός, ὅτι τὸν οἶκον τοῦ βαρβάρου ὁ μακα-
 5 ριώτατος βασιλεὺς Λέων τῷ ἐμῷ πατρὶ ἐδωρήσατο· μετὰ
 δὲ τὸν τοῦ πατρός μου θάνατον, διὰ τὸ ἔτι ἀνήλικον καὶ
 ὀρφανὸν τυγχάνειν ἐμέ, κατ' ἐξουσίαν θεῖός μου τὸν τοιοῦτον
 οἶκον κατεκράτησεν, αἰὲ καθυπισχνούμενός μοι, ὅταν εἰς τὸν
 τέλειον τῆς ἡλικίας ἔλθω χρόνον, ἀπολαβεῖν τὸν οἶκον τὸν
 10 πατρικόν· καὶ νῦν, ὥς ἔμαθον, δέδωκε τὸν τοιοῦτον οἶκον ὁ
 ἐμὸς θεῖος τῇ βασιλείᾳ σου, καὶ ἔλαβεν εἰς ἀντιστήκωσιν αὐ-
 τοῦ τὸ προάστειον τοῦ Γρηγοῤᾰ ἐν Κελτζηνῇ. ἀπὸ δὲ τῶν
 τοιούτων βασιλικῶν φιλοτιμιῶν τῶν πρὸς τὸν ἄρχοντα τοῦ
 Ταρῶν φθόνος ὑπεφύη καὶ ἐβλάστησε πρὸς αὐτὸν παρὰ τε
 15 τοῦ Κακικίου τοῦ ἄρχοντος Βασπαρακακὰ καὶ Ἀδρανασῆρ
 τοῦ κουροπαλάτου Ἰβηρίας καὶ Ἀσωτικίου τοῦ ἄρχοντος τῶν
 ἀρχόντων, οἵτινες ἔγραψαν πρὸς τὸν βασιλέα διαγογγύζοντες
 δι' ἣν αἰτίαν ὁ Ταρωνίτης μόνος ῥόγας ἀπολαύει βασιλικῆς,
 αὐτῶν ἀπάντων λαμβανόντων οὐδέν. “τίνα γὰρ” ἔλεγον “πε-
 20 ρισσοτέραν δουλείαν ἡμῶν ποιεῖται, ἢ τί πλεόν ἡμῶν τοὺς
 Ῥωμαίους ἐπωφελεῖ; ὅθεν χρὴ ἢ καὶ ἡμᾶς ὥς ἐκεῖνον ῥο-
 γεύεσθαι, ἢ μηδ' ἐκεῖνον ἐντὸς τῆς τοιαύτης τυγχάνειν δω-
 ρεᾶς.” ὁ δὲ μακάριος Ῥωμανὸς ἀντέγραψε πρὸς αὐτοὺς μὴ
 παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπὶ τῷ Ταρωνίτῃ γενέσθαι ῥόγαν, ἵν' ἐπ'

7 τὸν τοῦτον vulgo

15 Κικίου M

dit, sine aurea bulla et ipse; domum vero vicissim accepit. post haec
 ad eundem imperatorem scripsit Tornices Taronitae nepos ex fratre,
 Apoganem illius filius, hunc in modum. “barbari aedes beatissimus
 imperator Leo patri meo dono dedit, post cuius obitum cum impubes
 et orphanus essem, patruus meus pro auctoritate illas tenuit, semper
 mihi promittens domum paternam, ubi maturam aetatem attigissem,
 me recepturum. at nunc, ut intelliigo, tuae eam maiestati dedit, ac-
 cepto vice illius suburbano Gregorae in Celtzene.” ab hac vero im-
 periali munificentia invidia adversus Taronitem accensi sunt Cacicius
 princeps Basparacaca, Adranaser curopalates Iberiae, et Asoticus prin-
 cipum princeps; qui obmurmurantes imperatori scripserunt quid cau-
 sae esset cur Taronites solus imperiali stipendio frueretur, ipsis
 omnibus nihil accipientibus. nam, inquiebant, qua in re plus ille
 servitii praestat aut Romanis utilior nobis est? unde oportet aut nos
 quoque stipendium non secus atque ipsum accipere, aut neque ipsum
 tali dono frui. sed rescripsit beatus Romanus illud Taronitae stipen-

αὐτῷ κεῖται καὶ ἡ ταύτης νῦν ἐκκοπή, ἀλλὰ παρὰ τοῦ μακα-
 P 117 ρίου βασιλέως· καὶ μὴ δίκαιον εἶναι τὰ τῶν προβεβασιλευ-
 κότων παρὰ τῶν ὕστερον ἀνατρέπασθαι. ἔγραψε δ' ὁμῶς
 πρὸς τὸν αὐτὸν Ταρωνίτην, δηλοποιῶν αὐτῷ τὴν τῶν εἰρημέ-
 νων ἀνδρῶν λύπην καὶ σκάνδαλον. ὁ δὲ ἀνήγαγε μήτε χρυ- 5
 σὸν μήτε ἄργυρον παρέχειν δύνασθαι, ὑπισχνεῖτο δὲ ἔξωθεν
 τῶν κατὰ τύπον ἀποστελλομένων ξενίων διδόναι ἱμάτια καὶ
 χαλκώματα μέχρι τῶν δέκα λιτρῶν συντιμώμενα· ἃ καὶ δέ-
 δωκε μέχρι τριῶν ἢ τεσσάρων ἐνιαυτῶν. μετὰ δὲ ταῦτα
 ἀνήγαγε μὴ δύνασθαι παρέχειν τὸ τοιοῦτον πάκτον· τὴν δὲ 10
 ῥόγαν ἢ προῖκα λαμβάνειν ἡξίου καθὼς ἐπὶ τοῦ μακαριώτα-
 του βασιλέως Λέοντος, ἢ ἐκκοπῆναι αὐτήν. ὅθεν διὰ τὸ μὴ
 εἰς σκάνδαλον εἶναι τοῦ Κακικίου καὶ τοῦ κουροπαλάτου καὶ
 τῶν λοιπῶν ἐξέκοψε ταύτην ὁ εἰρημένος μακαριώτατος βασι-
 λεὺς Ῥωμανός. παραμυθούμενος δὲ ὥσπερ αὐτόν, μετὰ ταῦτα 15
 τὸν τούτου υἱὸν Ἀσώτιον ἐν τῇ πόλει παραγεγονότα εἰς πα-
 τρικίους ἐτίμησε καὶ φιλοφρονησάμενος αὐταρκῶς πρὸς τὰ
 ἴδια ἐξαπέστειλε. τοῦ δὲ μαγίστρου τοῦ Κρικορικίου τὸν
 βίον ἀπολιπόντος, ἀνήγαγε Τορνίκιος ὁ τοῦ Ἀπογάνεμ υἱὸς
 ἔρωτα ἔχειν ἐγκάρδιον εἰσελθεῖν καὶ τὸν βασιλέα θεάσασθαι· 20
 ἐφ' ᾧ τὸν πρωτοσπαθάριον Κρινίτην καὶ ἐρμηνευτὴν ὁ βασι-
 λεὺς ἐξαπέστειλεν, ὃς καὶ εἰσήγαγεν ἐν τῇ πόλει τὸν εἰρημέ-
 νον Τορνίκιον, καὶ προήγαγε τὸν αὐτὸν Τορνίκιον ὁ βασιλεὺς

13 Κικίου M

dium non a se esse sed ab imperatore defuncto, ideoque nec in sua potestate esse id rescindere; neque iustum esse priorum imperatorum acta posterioribus aboleri. Taronitae nihilominus per literas significavit dictorum virorum dolorem et offensam; ille vero respondit neque aurum neque argentum dare se posse; promisit vero praeter munera ex more mitti solita in vestibus et aere ad decem librarum aestimationem, deditque tres aut quattuor annos. postea autem neque hoc se tributum exsolvere posse ostendit; stipendium vero sive dotem postulabat, quemadmodum sub beatissimo imperatore Leone erat, aut hoc aboleri volebat; quapropter etiam ne offendiculum esset Cacicio et curopalatae reliquisque, beatissimus quem dixi imperator Romanus hoc abolevit. eiusque rei ergo, velut in solamen, postea filium eius Asotium in urbem cum venisset, patricium creavit, multoque in honore aliquandiu habitum in terram suam remisit. mortuo autem magistro Cricorio, Tornicius Apoganem filius desiderium ingens prae se tulit urbem et imperatorem videndi; quamobrem protospatharium Criniten et interpretem illuc misit imperator. qui eum in urbem adduceret, adductumque patricii honore auxit.

εἰς τὴν τῶν πατρικίων τιμὴν. προστείνεται δὲ δικαιολογίας ἐπὶ τῷ τοῦ βαρβάρου οἴκῳ· καὶ ἀκούσας ὅτι προάστειον λαβὼν ὁ θεῖος αὐτοῦ ἐν τῇ Κελτιζηνῇ τὴν τούτου παρεχώρησεν ἐξουσίαν, ἔλεγε μὴ δύνασθαι τὸν θεῖον αὐτοῦ ἐπὶ τῇ πατρικῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ ποιῆσθαι ἀνταλλαγὴν, καὶ ἡξίου ἢ τὸν οἶκον λαβεῖν ἢ τὸ προάστειον· εἰ δὲ μὴ, καὶ ἀμφοτέρῃ παρεχώρει τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ μὴ ἔχειν αὐτὰ τοὺς ἐξαδελφους αὐτοῦ. τούτου ἔνεκεν ὁ βασιλεὺς, ἐπεὶ καὶ ὁ γέρων ὁ Ταρωνίτης ἐτύγχανεν ἀποθανών, ἀνελάβετο τὸ προάστειον καὶ οὐδὲ τὸν οἶκον ἀντέδωκεν, ἐπεὶ μηδὲ χρυσοβούλλιον, καθὼς ἀνωτέρω προείρηται, ἐπὶ τινι τούτων ἐξετέθη· μετὰ δὲ ταῦτα εἰσῆλθε πρὸς τὴν βασιλεύουσαν Παγκράτειος ἐκεῖνος ὁ πρῶτος υἱὸς τοῦ μαγίστρου ἐκείνου Κρικορικίου τοῦ Ταρωνίτου, καὶ προεβιβάσθη παρὰ τοῦ βασιλέως εἰς τὸ τῶν πατρικίων ἀξίωμα, καὶ γέγονε καὶ στρατηγὸς τοῦ Ταρών. ἡτήσατο δὲ γυναῖκα λαβεῖν ἀπὸ τῶν βασιλικῶν συγγενίδων, καὶ δέδωκεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς τὴν τοῦ μαγίστρου Θεοφυλάκτου ἀδελφὴν εἰς γυναῖκα. καὶ μετὰ τὸν γάμον διαθήκας ἐξέθετο, ἐν αἷς ἐδήλου ὅτι εἰάν μοι γένωνται παῖδες ἀπὸ τῆς τοιαύτης γυναικός, ἵνα ἔχωσι τὴν ἁπασὴν μου χώραν εἰς κληρὸν προγονικόν. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἡτήσατο βασιλέα δοθῆναι αὐτῷ τὸ προάστειον τοῦ Γρηγορά πρὸς τὸ ἐν αὐτῷ τὴν πατρικίαν τὴν τούτου γυναῖκα καθεῖσθαι· μετὰ δὲ τὴν τοιαύτης ἀποβίω-

14 εἰς τοῦ πατρικίου M 19 μοι] μὴ M 22 πρὸς τὸ] καὶ M

praetendebat autem ius in domum barbari, intelligensque accepto suburbano in Celtzene patrum suum hanc tradidisse, paternam hereditatem suam permutare eum potuisse negabat, volebatque aut domum accipere aut suburbanum, nisi utraque imperatori cederent, ne ea patrueles ipsius obtinerent. itaque et suburbanum imperator accepit, quippe mortuo iam sene Taronite, neque domum pro eo vicariam dedit, cum nulla super iis, ut dictum est supra, aurea bulla confecta esset. postea vero in urbem regiam venit Pancratius maximus filiorum magistri illius Cricoricii Taronitae, evectusque est ab imperatore ad patriciorum dignitatem, creatusque praetor Taronis; cumque uxorem etiam cuperet ex sanguine imperiali accipere, data ei soror est Theophylacti magistri; et consummatis nuptiis testamentum fecit, in quo instituit ut si liberi ex eo matrimonio nascerentur, universam ipsius regionem in hereditatem paternam haberent; eoque nomine petiit ab imperatore dari sibi suburbanum Gregorae, ut in eo patricia eius uxor commoraretur, qua defuncta iterum ad maiestatem suam rediret. et huic quoque petitioni imperator annuit, ingenti-

σιν εἶναι πάλιν τὸ τοιοῦτον προάστειον τῆς βασιλείας αὐτοῦ.
 καὶ ἐπένευσε καὶ πρὸς τοῦτο ὁ βασιλεὺς, καὶ πολλαῖς φιλο-
 τιμίαις αὐτὸν δεξιωσάμενος μετὰ τῆς ἰδίας γυναικὸς ἐξαπέ-
 P 118 στείλεν εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ. οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ μαγίστρου Κρι-
 κορικίου, ὃ τε αὐτὸς Παγκράτειος ὁ πατρίκιος καὶ Ἀσώτιος
 ὁ πατρίκιος, μεγάλως παρελύπουν καὶ ἐβιάζοντο τὸν οἰκεῖον
 αὐτῶν ἐξάδελφον Τορνίκιον τὸν πατρίκιον· ὃς μὴ ὑποφέρων
 τὴν ἀπὸ τούτων ἐπίθεσιν ἔγραψε πρὸς τὸν βασιλέα ἀποστεῖ-
 λαι πιστὸν ἄνθρωπον καὶ παραλαβεῖν τὴν χώραν αὐτοῦ, αὐ-
 τὸν δὲ καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον αὐτῶν πρὸς τὸν βα- 10
 σιλέα εἰσαγαγεῖν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέστειλε τὸν πρωτοσπαθά-
 ριον Κρινίτην καὶ ἑρμηνέα πρὸς τὸ κατὰ τὴν ἀξίωσιν αὐτοῦ
 ἀναλαβέσθαι καὶ εἰσαγαγεῖν αὐτὸν ἐν τῇ θεοφυλάκτῳ πόλει.
 ὅτε δὲ τὴν τοιαύτην χώραν ὁ Κρινίτης κατέλαβεν, εὗρεν αὐ-
 τὸν ἤδη τὸν βίον ἀπολιπόντα, διαταξάμενον πρὸ τῆς τελευ- 15
 τῆς εἶναι πᾶσαν τὴν χώραν αὐτοῦ ὑποκειμένην τῷ βασιλεῖ
 Ῥωμαίων, τὴν δὲ γυναῖκα καὶ τὸ παιδίον αὐτοῦ εἰσελθεῖν
 πρὸς τὸν βασιλέα· ἥ καὶ δέδωκεν ὁ βασιλεὺς εἰς κατοίκησιν
 εἰσελθούσης τοῦ πρωτοσπαθαρίου Μιχαὴλ τοῦ ποτὲ γεγονότος
 κομμερκιάρχου Χαλδίας καὶ Ψωμαθέως τὴν μονήν. καὶ πάλιν 20
 ἀπεστάλη ὁ εἰρημένος Κρινίτης παρὰ τοῦ βασιλέως πρὸς
 τὸ παραλαβεῖν τὴν χώραν τοῦ Ἀπογάνεμ ἥτοι τὸ μέρος τοῦ
 πατρικίου Τορνικίου. ἀνταπέστειλαν δὲ ἐκεῖθεν τοῦ Ταρωνί-

7 τὸν vulgo om   12 τὴν add B   αὐτοῦ — εἰσαγαγεῖν
 add B   14 εὗρεν — αὐτοῦ post παιδίον M

que munificentia eum complexus cum uxore ad terram suam remisit.
 magistri vero Cricoricii filii, tam ipse Pancratius patricius quam Asotius
 patricius, molestiam exhibebant atque vim non exiguam inferebant
 patrueli suo Tornicio patricio; qui rem non ferens scripsit imperatori
 ut mitteret hominem fidum, qui terram suam acciperet, se vero uxo-
 remque et filium ad eum perduceret. misitque imperator protospa-
 tharium Crinitem et interpretem, qui, uti petierat, exciperet ipsum
 et in urbem a deo custoditam adduceret. cum vero illuc appulisset
 Crinites, eum iam mortuum invenit, sed testamento ante mortem ca-
 visse ut tota ipsius terra Romanorum imperatori pareret, uxorque
 cum filio ad imperatorem se conferret; cui quidem advenienti dedit
 imperator ad habitandum protospatharii Michaëlis, qui olim fuit Chal-
 diae commerciarus, et Psomatheii monasterium. rursumque missus ab
 imperatore est dictus Crinites, ut terram Apoganem, quae Tornicii
 patricii pars erat, acciperet; et contra miserunt Taronitae filii, de-
 functi patruelles, Ulnutem offerentes, ut ipsis patruelis sui terram re-

του υἱοὶ οἱ τοῦ ἀποθανόντος ἐξάδελφοι, ἀξιοῦντες δοῦναι τὸ Οὐλνούτην καὶ ἔχειν τὴν χώραν τοῦ ἐξαδέλφου αὐτῶν· μὴ γὰρ δύνασθαι ὅλως αὐτοὺς ζῆν, εἰ τὴν τοῦ ἐξαδέλφου αὐτῶν χώραν ὡς οἰκείαν κατάσχη ὁ βασιλεὺς. οἰκεία δὲ ἀγαθότητι ὑπείξας ὁ βασιλεὺς τὴν αἴτησιν αὐτῶν ἐξεπλήρωσε, καὶ δέδωκεν αὐτοῖς μὲν τὴν χώραν τοῦ Ἀπογάνεμ τοῦ ἐξαδέλφου αὐτῶν, αὐτὸς δὲ ἀνελάβετο τὸ Οὐλνούτην μετὰ πάσης τῆς περιχώρου αὐτοῦ. ἡ δὲ ὅλη τοῦ Ταρῶν χώρα εἰς δύο διανεμηθεῖσα ἐτύγγανεν· καὶ τὸ μὲν ἥμισυ οἱ τοῦ μαγίστρου
 10 Κρικορικού εἶχον υἱοί, τὸ δὲ ἥμισυ οἱ τοῦ Ἀπογάνεμ τοῦ πατρικίου, οἱ τούτων ἐξάδελφοι.

Κ ε φ α λ α ι ο ν μ δ'.

περὶ τῆς χώρας τῆς Ἀπαχουνῆς καὶ τοῦ κάστρου τοῦ Μαντζικιέρτ καὶ τοῦ Περκρί καὶ τοῦ Χλιατ καὶ τοῦ Χαλιάτ καὶ τοῦ Ἄρζες καὶ τοῦ
 15 Τιβῆ καὶ τοῦ Χέρτ καὶ τοῦ Σαλαμάς καὶ τοῦ Τζερματζού.

Ἰστέον ὅτι πρὸ τοῦ Ἀσωτίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, τοῦ πατρὸς τοῦ Συμβατίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, ὃν ἀπεκεφάλισεν ὁ ἀμνηρᾶς Περσίδος ὁ Ἀποσάτας, ὃς καὶ ἐποίησε δύο υἱούς, τὸν τε Ἀσωτίον τὸν μετ' αὐτὸν γενόμενον
 20 ἄρχοντα τῶν ἀρχόντων καὶ Ἀπασάκιον τὸν μετὰ ταῦτα μάγιστρον τιμηθέντα, τὰ τρία ταῦτα κάστρα, τὸ τε Περκρί καὶ τὸ Χαλιάτ καὶ τὸ Ἄρσες, ὑπὸ τὴν τῆς Περσίδος ἐπικράτειαν ἐτύγγανον.

8 ὅλου M
 vulgo om
 καὶ M

διανεμισθεῖσα vulgo
 14 παρκί M

9 καὶ] εἰς vulgo
 Χλιατ] χαλιάτ M

10 οἱ
 22 ὑπὸ]

tinere liceret: neque enim vitam omnino tolerare se posse aiebant, si patruelis sui terram veluti propriam imperator teneret. et petitioni quidem illorum pro bonitate sua imperator morem gerens, omnem eis patruelis eorum Apoganem terram concessit, ipse vero Ul-nutem accepit, cum universo tractu finitimo. ceterum tota Taronis regio in duo divisa erat, et dimidium quidem Cricoricii magistri filii tenuerunt, dimidium vero filii Apoganem patricii, horum patrueles.

44. *de terra Apachunes, oppidoque Mantziciert, et Percrri, et Chliat, et Chaliat, et Arzes, et Tibe, et Chert, et Salamas, et Tzermatzu.*

Ante Asotium principum principem, Symbatii item principum principis patrem, quem capitis supplicio affecit Persidis ameras Apasatas, quique duos filios habuit, Asotium nimirum, qui post ipsum fuit principum princeps, et Apasacium, qui postea magistri honore auctus fuit, hae tres urbes, Percrri Chaliat et Arses, sub Persidis dominio erant.

Ὅτι ὁ ἄρχων ἐκαθέζετο τῶν ἀρχόντων εἰς τὴν μεγάλην Ἀρμενίαν, εἰς τὸ κάστρον τὸ Κάρος, καὶ ἐπεῖχε καὶ τὰ τρία
 P 119 τὰ προγεγραμμένα κάστρα, τὸ τε Περκρί, τὸ Χαλιὰτ καὶ τὸ Ἀρζες, καὶ τὸ Τιβὴ καὶ τὸ Χέρτ καὶ τὸ Σαλαμάς.

Ὅτι Ἀπελκάρτ ἐκράτει τὸ Μαντζικιέρτ, καὶ ἦν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, τοῦ πατρὸς τοῦ Συμβατίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων. δέδωκε δὲ αὐτῷ Ἀπελβάρτ ὁ αὐτὸς Ἀσώτιος ὁ ἄρχων τῶν ἀρχόντων καὶ τὸ κάστρον τὸ Χλιὰτ καὶ τὸ Ἀρζες καὶ τὸ Περκρί· ὁ γὰρ προρρηθεὶς Ἀσώτιος ὁ ἄρχων τῶν ἀρχόντων, ὁ πατὴρ τοῦ Συμ-
 10 βατίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, κατεῖχε πάσας τὰς τῆς ἀνατολῆς χώρας. τελευτήσαντος δὲ Ἀπελβάρτ, κατέσχε τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ὁ ἴδιος υἱὸς αὐτοῦ ὁ Ἀβελχαμίτ, τοῦ δὲ Ἀβελχαμίτ τελευτήσαντος ἐκράτησε τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ὁ
 15 πρῶτος υἱὸς αὐτοῦ Ἀποσεβατάς. τοῦ δὲ Συμβατίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων παρὰ τοῦ Ἀποσάτα τοῦ ἀμνηρᾶ Περσίδος ἀναιρεθέντος, ἐκράτησεν αὐθεντῶς καὶ κυρίως ὡς δεσπότης καὶ αὐτοκέφαλος τὸ τε κάστρον τὸ Μαντζικιέρτ καὶ τὰ
 λοιπὰ κάστρα καὶ τὰς χώρας· ὅστις καὶ ὑπετάγη τῷ βασιλεῖ μετὰ τῶν ἑτέρων δύο ἀδελφῶν αὐτοῦ τοῦ Ἀπολεσφούετ καὶ
 20 τοῦ Ἀποσέλμη διὰ τὸ διαφόρως καταπολεμηθῆναι τὰ τε κάστρα καὶ πραιδευθῆναι καὶ ὑφανισθῆναι καὶ τὰς χώρας αὐτῶν παρὰ τοῦ δομεστίκου τῶν σχολῶν, παρέχοντος τὸν βασιλέα Ῥωμαίων καὶ πάντα ὑπὲρ τῶν κάστρων καὶ τῶν χωρίων αὐτῶν. ἀπὸ δὲ τοῦ προρρηθέντος Ἀσωτίου τοῦ ἄρχοντος
 25

7 Ἀβελκάρτ M

12 Ἀβελκάρτ M

Principum princeps residebat in magna Armenia, in urbe Cars, tenebatque tres quas dixi urbes, Percrī Chaliat Arzes, et Tibe et Chert et Salamas.

Apelcart tenebat Mantziciert, eratque subiectus principum principi Symbatii patri. deditque huic Apelbart idem Asotius principum princeps urbes Chliat Arzes et Percrī: nam laudatus Asotius principum princeps, pater Symbatii item principum principis, omnes orientis terras possidebat. fatis functo autem Apelbart successit Abelchamit filius, et huic eius filius primogenitus Aposebatas. at Symbatio principum principe ab Aposata Persidis amera interfecto, solus quasi dominus supremus suique iuris tenuit Mantziciert reliquasque urbes et terras; subiectique fuerunt Romanorum imperatori et ipse et duo fratres eius Apolesphuet et Aposelme, quod saepenumero urbes eorum terraeque bello infestarentur vastarenturque a domestico scholarum, tributa quoque harum nomine pendentes. ab Asotio autem

τῶν ἀρχόντων, τοῦ πατρὸς μὲν τοῦ Συμβατίου πάππου δὲ τοῦ δευτέρου Ἀσωτίου καὶ τοῦ μαγίστρου Ἀπασακίου, μέχρι ζωῆς τοῦ δευτέρου Ἀσωτίου ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων ὑπῆρχον τὰ τοιαῦτα τρία κάστρα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, καὶ ἐλάμβανεν ἐξ αὐτῶν πάντα ὁ ἄρχων τῶν ἀρχόντων. ἀλλὰ καὶ τὸ κάστρον τοῦ Μαντζικίερτ, μετὰ τῆς χώρας τοῦ Ἀπαχουνῆς καὶ τοῦ Χαρκὰ καὶ τοῦ Κορή, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπικράτειαν τοῦ αὐτοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων ὑπῆρχεν, ἕως ὅτου Ἀποσεβατὰς ὁ ἀμηνῶς τοῦ Μαντζικίερτ μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν αὐτοῦ τοῦ τε Ἀπολεσφούετ καὶ τοῦ Ἀποσέλμη ὑπετάγησαν τῷ βασιλεῖ, δίδόντες καὶ πάντα ὑπὲρ τε τῶν κάστρων καὶ τῶν χωρίων αὐτῶν. ἐπεὶ ὁ ἄρχων τῶν ἀρχόντων δοῦλος τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων τυγχάνει ὡς παρ' αὐτοῦ προβαλλόμενος καὶ τὸ τοιοῦτον δεχόμενος ἀξίωμα, δηλονότι καὶ τὰ ὑπ' αὐτοῦ δεσποζόμενα κάστρα καὶ πολιτεῖαι καὶ χωρία τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων τυγχάνουσιν.

Ὅτι τοῦ Συμβατίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων τῆς μεγάλης Ἀρμενίας κρατηθέντος παρὰ τοῦ Ἀποσάτα τοῦ ἀμηνῶ 20 Περσίδος καὶ ἀποκεφαλισθέντος παρ' αὐτοῦ, ἐκράτησεν ὁ Ἀποσεβατὰς, ὁ καθεζόμενος εἰς τὸ κάστρον τὸ Μαντζικίερτ, τὸ κάστρον τὸ Χαλιὰτ καὶ τὸ κάστρον τὸ Περκρί καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ Ἀρζες.

Ὅτι ὁ δεύτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀποσεβατᾶ ὁ Ἀπολεσφούετ

12 ἐπεὶ γὰρ δ? 13 τῶν Ῥωμαίων add B 19 Ἀποσεβατᾶ M

praedicto principum principe, Symbatii patre, Asotii vero secundi et Apasacii magistri avo, usque ad secundum Asotium principum principem tres istae urbes sub potestate erant principis principum, isque ex iis tributa accipiebat. similiter Mantziciert cum terra Apachunes et Charca et Core sub eiusdem principum principis potestate erat, ad id usque tempus quo ameras Mantziciert Aposebatas una cum duobus fratribus Apolesphuet et Apotelme imperatori se submiserunt, tributa quoque solventes pro urbibus suis et terris, quandoquidem principum princeps Romano imperatori parebat veluti ab eo designatus dignitatemque eiusmodi adeptus. nec ipse tantum, sed urbes omnes quibus dominabatur, item respublicae ac terrae Romano imperatori suberant.

Symbatio principum principe magnae Armeniae capto ab Aposata Persidis amera et capite multato, Aposebatas, qui in urbe Mantziciert regiam posuerat, obtinuit etiam urbes Chaliat et Percri cum republica Arzes.

Secundus Aposebatae frater Apolesphuet eiusque patruellis et
Const. Porph.

καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ καὶ ὁ προγονὸς ὁ Ἀχμέτ ἐκράτησαν τὸ κάστρον τὸ Χλιάτ καὶ τὸ κάστρον τὸ Ἀρζες καὶ τὸ κάστρον τὸ Ἀλιζίκε, καὶ αὐτοὶ ὑπετάγησαν τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ καὶ ἐγένοντο ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ καὶ παρῆχον καὶ πάντα
P 120 καθὼς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἀποσεβατὰς ὑπὲρ τε τῶν κά-5
στρων καὶ τῶν χωρίων αὐτῶν.

Ὅτι ὁ τρίτος ἀδελφὸς τοῦ Ἀποσεβατᾶ καὶ τοῦ Ἀπολ-
σφούετ ὁ Ἀποσέλμης ἐκράτει τὸ κάστρον τοῦ Τζερματζού
μετὰ καὶ τῶν χωρίων αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς ὑπετάγη τῷ τῶν Ῥω-
μαίων βασιλεῖ, καὶ ἐδίδου πάντα καθὼς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ¹⁰
ὁ Ἀποσεβατὰς καὶ ὁ δεύτερος ἀδελφὸς αὐτοῦ ὁ Ἀπολ-
σφούετ.

Ὅτι τοῦ Ἀποσεβατᾶ τελευτήσαντος ἐκράτησε τὸ Μαν-
τζικιέρτ μετὰ τῶν χωρίων αὐτοῦ καὶ τῆς ἐπικρατείας αὐτοῦ
πάσης ὁ Ἀβδηραχεῖμ ὁ υἱὸς τοῦ Ἀποσεβατᾶ· τελευτήσαντος¹⁵
δὲ τοῦ Ἀβδηραχεῖμ ἐκράτησεν ὁ Ἀπολσφούετ ὁ δεύτερος
ἀδελφὸς τοῦ Ἀποσεβατᾶ, θεῖος δὲ τοῦ Ἀβδηραχεῖμ, τὸ κά-
στρον τὸ Μαντζικιέρτ καὶ πάσας τὰς προρρηθείσας χώρας·
καὶ αὐτοῦ τελευτήσαντος ἐκράτησεν ὁ τρίτος ἀδελφός, ἡγουν
τοῦ Ἀποσεβατᾶ καὶ τοῦ Ἀπολσφούετ, ὁ Ἀποσέλμης τὸ τε²⁰
Μαντζικιέρτ καὶ πάσας τὰς προρρηθείσας χώρας.

Ὅτι ὁ Ἀποσεβατὰς εἶχεν υἱὸν τὸν Ἀβδηραχεῖμ καὶ τὸν
Ἀπελμουζέ.

11 ὁ Ἀποσεβατὰς καὶ ὁ δεύτερος ἀδελφὸς αὐτοῦ add B 22
υἱοὺς?

privignus Achmet tenuerunt urbes Chliat Arzes et Altzice; et ipsi se
submiserunt Romano imperatori, et illi parebant, pendebantque tri-
buta pro urbibus terrisque suis, quemadmodum et frater Apose-
batas.

Tertius Aposebatae et Apolesphuet frater Aposelmes possidebat
urbem Tzermatzu cum terris eo pertinentibus; et ipse quoque Ro-
mano imperatori subiectus erat pendebatque tributa, quemadmo-
dum et frater ipsius Aposebatas necnon alter eiusdem frater Apole-
sphuet.

Defuncto Aposebata, urbem Mantziciert cum territorio et ditione
universa tenuit filius eius Abderachim; cui satis functo Apolesphuet
successit, secundus Aposebatae frater, patruus Abderachim. huic
quoque defuncto tertius frater Aposelmes in principatu Mantziciert et
reliquarum, quas diximus, regionum successit.

Aposebatas filios habuit Abderachim et Apelmuze.

Ἵτι ὁ Ἀπολεσφούετ εἶχε προγονὸν καὶ ἀνεψιὸν τὸν Ἀχάμετ· υἱὸν γὰρ οὐκ εἶχεν, ἀλλὰ τὸν Ἀχάμετ τὸν προγονὸν καὶ ἀνεψιὸν αὐτοῦ εἶχεν ἀντὶ υἱοῦ.

Ἵτι ὁ Ἀποσέλμης εἶχεν υἱὸν τὸν Ἀπελβάρετ, τὸν ἀρτίως κρατοῦντα τὸ Μαντζικίερτ.

Ἵτι ἀποθανόντος τοῦ Ἀποσεβατᾶ κατέλιπε τὸν Ἀβδηραχείμ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀμηνᾶν· ὁ δὲ ἕτερος υἱὸς αὐτοῦ ὁ Ἀπελμουζὲ ἦν νήπιος πάνυ, διὸ καὶ καταφρονήθη ἐλθεῖν πρὸς τὴν τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἐξουσίαν.

Ἵτι ὁ Ἀποσεβατᾶς ὁ πρῶτος ἀδελφὸς ἐκαθέζετο εἰς τὸ κάστρον τὸ Μαντζικίερτ, καὶ ἐκράτει, καθὼς εἴρηται, ταύτας τὰς χώρας, τὸ τε Ἀπαχουνῆς καὶ τὸ Κορῆ καὶ τὸ Χάρκα, καὶ ἐδίδου τὰ ὑπὲρ αὐτῶν πάντα τῷ Ῥωμαίων βασιλεῖ· καὶ τούτου τελευτήσαντος ἐκράτησεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Ἀβδηραχείμ, καὶ ἐδίδου καὶ αὐτὸς τὰ προρρηθέντα πάντα διὰ τὸ εἶναι, καθὼς προεῖρηται, νήπιον παντελῶς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τὸν Ἀπελμουζέ.

Ἵτι τοῦ Ἀβδηραχείμ τελευτήσαντος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀπελμουζὲ ὡς νηπίου καταφρονηθέντος, ἐκράτησε τὸ κάστρον τὸ Μαντζικίερτ καὶ τὰς ὑπ' αὐτῷ προρρηθείσας χώρας ὁ δεύτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀποσεβατᾶ, ὁ προρρηθεὶς Ἀπολεσφούετ, θεῖος δὲ τοῦ Ἀβδηραχείμ καὶ τοῦ διὰ τὴν νηπιότητα καταφρονηθέντος ἀδελφοῦ αὐτοῦ τοῦ Ἀπελμουζέ.

Ἵτι τοῦ Ἀπολεσφούετ τελευτήσαντος ἐκράτησεν ὁ τρίτος

24 Ἀπολεσφούετ] Ἀβδηραχείμ M

Apolesphuet habuit privignum et patruelem Achmet: filios quippe non habuit, sed Achmet privignum et patruelem adoptavit.

Aposelmes filium habuit Apelbart, qui nunc temporis Mantziciert possidet.

Aposebatas autem moriens Abderachim filium ameram reliquit: alter vero ipsius filius Apelmuze puer admodum erat, itaque a patris fratrisque ditione repulsus est.

Aposebatas primus frater sedem habebat in urbe Mantziciert, possidebatque, ut dictum est, terras Apachunes Core et Charca, tributaque pro iis Romano imperatori exhibebat. hoc defuncto tenuit filius eius Abderachim, et tributa eadem pendebat propter infantiam extremam, ut dictum est, fratris Apelmuze.

Mortuo Abderachim, Apelmuze fratre contempto veluti puero, Mantziciert eiusque territorium in potestatem devenit praedicti Apo-lesphuet, qui secundus Aposebatae frater, patruus Abderachim et preteriti ob infantiam Apelmuze.

Apolesphuet defuncto, urbem Mantziciert cum praedictis locis

ἀδελφὸς τοῦ Ἀποσεβατᾶ, ἦγουν ὁ Ἀποσέλμης, τὸ κάστρον τὸ Μαντζικίερτ μετὰ τῶν χωρίων τῶν προρρηθέντων. ὁ δὲ προρρηθεὶς Ἀχάμετ, ὁ καὶ ἀνεψιὸς καὶ προγονὸς τοῦ Ἀπολεσφούετ, ἐκράτει εἰδήσει καὶ βουλήσει τοῦ Ἀπολεσφούετ τὸ τε Χλιάτ καὶ τὸ Ἀρζες καὶ τὸ Περκρί· καὶ γὰρ ὁ Ἀπο-⁵λεσφούετ υἱὸν μὴ ἔχων, καθὼς προεῖρηται, τοῦτον τὸν Ἀχάμετ τὸν τε ἀνεψιὸν καὶ προγονὸν αὐτοῦ εἶχε κληρονόμον πάσης αὐτοῦ τῆς ὑποστάσεως καὶ τῶν κάστρων καὶ τῶν χωρίων αὐτοῦ.

Ὅτι τελευτήσαντος τοῦ Ἀποσέλμης ἐκράτησε τὸ κάστρον ¹⁰ τὸ Μαντζικίερτ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ Ἀπελβάρτ μετὰ καὶ τῆς περιχώρου αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἀχάμετ ἐκράτησε τὰ τρία κάστρα, τὸ ^{P 121}ε κάστρον τὸ Χλιάτ, τὸ κάστρον τὸ Ἀρζες καὶ τὸ κάστρον τὸ Ἀλτζίκε.

Ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ἀχάμετ δοῦλος ἦν τοῦ βασιλέως, καθὰ ¹⁵ καὶ προεῖρηται, παρέχων καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ θείου αὐτοῦ τοῦ Ἀπολεσφούετ πάντα. ὁ δὲ Ἀπελβάρτ μετὰ δόλου καὶ χλεύης αὐτὸν ἔσφαξε, καὶ ἀνελάβετο τὰ τρία αὐτοῦ κάστρα, τὸ τε κάστρον τὸ Χλιάτ καὶ τὸ κάστρον τὸ Ἀρζες καὶ τὸ κάστρον τὸ Ἀλτζίκε· καὶ ταῦτα ὀφείλει ²⁰ ὁ βασιλεὺς ἀναλαβέσθαι ὡς ἴδια αὐτοῦ τυγχάνοντα, ὅτι ταῦτα πάντα τὰ προρρηθέντα κάστρα καὶ αἱ προρρηθεῖσαι χώραι οὐδέποτε γεγόνασιν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Περσίδος ἢ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀμερμουμνῆ, ἀλλ' ὑπῆρχον, καθὼς εἴρηται, ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ κυροῦ Λέοντος βασιλέως ὑπὸ τὴν ἐξου-²⁵

16 καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ add B

obtinet tertius Aposebatae frater Aposelmes. Achmet autem, quem diximus, patruelis et privignus Apolesphuet, eo conscio ac volente possedit Chliat Arzes et Percri. Apolesphuet enim cum filium nullum haberet, ut diximus, hunc Achmet patrelem et privignum omnium suae dicionis urbium regionumque heredem reliquit.

Post Aposelme obitum filius eius Apelbart possedit Mantziciert cum omni territorio.

Achmet vero tenuit tres urbes illas, Chliat Arzes et Altzice; subditusque etiam ipse erat imperatori, ut supra dictum est, praebens ei tributa tam pro se quam pro patruo Apolesphuet. interfectus autem fuit fraude doloque Apelbart, qui et tres urbes eius Chliat Arzes et Altzice invasit, quas repetere imperator debet ut suas. et quidem omnes hae urbes terraeque, quarum mentionem fecimus, nunquam sub Persidis aut amermumne potestate fuerunt, sed impetrante domino Leone parebant Symbatio principum principis, quemad-

σίαν τοῦ Συμβατίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, καὶ μετὰ ταῦτα ἐγένοντο ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν τριῶν ἀδελφῶν τῶν προρρηθέντων ἀμηράδων, τοῦ τε Ἀποσεβατᾶ καὶ τοῦ Ἀπολεσφούετ καὶ τοῦ Ἀποσέλμη, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καὶ δέδουλώθησαν καὶ ἐπακτώθησαν καὶ ἐγένοντο ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν βασιλέων Ῥωμαίων.

Ὅτι τὰ τρία ταῦτα κάστρα, τὸ τε Χλιᾶτ καὶ τὸ Ἀρζες καὶ τὸ Περκρί, εἰ κρατεῖ ὁ βασιλεύς, Περσικὸν φροσσάτον κατὰ Ῥωμανίας ἐξελθεῖν οὐ δύναται, ἐπειδὴ μέσον τυγχάνουσι
10 τῆς τε Ῥωμανίας καὶ Ἀρμενίας, καὶ εἰσὶ φραγμὸς καὶ ἄπληκτα τῶν φροσσάτων.

Κ α φ ᾶ λ α ι ο ν μ ε ὲ .

περὶ τῶν Ἰβήρων.

Ἰστέον ὅτι ἑαυτοὺς σεμνύνοντες οἱ Ἰβηρες, ἡγουν οἱ τοῦ
15 κουροπαλάτου, λέγουσιν ἑαυτοὺς κατάγεσθαι ἀπὸ τῆς γυναι-
κὸς Οὐρίου τῆς παρὰ τοῦ Δαβὶδ τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως μοιχευθείσης· ἐκ γὰρ τῶν ἐξ αὐτῆς τεχθέντων παιδῶν τῷ Δαβὶδ ἑαυτοὺς λέγουσι κατάγεσθαι, καὶ συγγενεῖς εἶναι Δαβὶδ τοῦ προφήτου καὶ βασιλέως καὶ ὥς ἐκ τούτου καὶ τῆς ὑπερα-
20 γίας Θεοτόκου, διὰ τὸ ἐκ τοῦ σπέρματος Δαβὶδ ταύτην κατά-
γεσθαι. διὰ τοῦτο καὶ οἱ μεγιστᾶνες τῶν Ἰβήρων ἀκωλύτως τὰς συγγενίδας αὐτῶν πρὸς γάμον ἄγουσι, τὴν παλαιὰν οἰό-
μενοι φυλάττειν νομοθεσίαν· ἐξ Ἱερουσαλήμ τε λέγουσιν εἰ-

modum supra dictum est; inde vero ad tres praedictos fratres ameradas pervenerunt, Aposebata Apolesphuet et Aposelme; illorumque temporibus subiectae factae sunt ac tributariae Romanis imperatoribus.

Tres autem haec urbes, Chliat Arzes et Percri, si imperatori pareant, Persicus exercitus in Romaniam excurrere non potest, cum mediae sint inter eam et Armeniam, et veluti sepes atque castra exercituum.

45. de Iberibus.

Iberes Curopalatae gloriantes originem se ducere dicunt ab uxore Uriae, quam rex et propheta David adulteravit, siquidem ex liberis inde natis descendere credi volunt, cognatique esse regis ac prophetae Davidis, ac propterea etiam sanctissimae deiparae, quod ex semine Davidis ea oriunda sit. eapropter etiam Iberum magnates inter eos sine ullo impedimento cognatas ducunt, veterem se legem observare existimantes; et Hierosolymis nationem suam ortum trahere dicunt, atque inde in somnis monitos migrasse, sedemque posuisse

ναι τὴν γένησιν αὐτῶν, καὶ ἐκ τῶν ἐκεῖσε κατ' ὄναρ μετελ-
 θεῖν καὶ κατοικῆσαι πρὸς τὰ μέρη Περσίδος ἡγουν εἰς τὴν
 χώραν εἰς ἣν νῦν οἰκοῦσιν. οἱ δὲ χρηματισθέντες καὶ ἐξελ-
 θόντες ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ ὑπῆρχον ὃ τε Δαβὶδ ἐκεῖνος καὶ ὁ
 ἀδελφὸς αὐτοῦ Σπανδιάτης, ὅστις Σπανδιάτης ἦν ἐκ Θεοῦ λα-5
 βῶν χάρισμα, ὥς αὐτοὶ φάσκουσι, τοῦ μὴ ἐν πολέμῳ ἄπτε-
 σθαι αὐτοῦ ξίφος εἰς οἷον δήποτε μέλος τοῦ σώματος αὐτοῦ
 ἄνευ τῆς καρδίας, ἣν καὶ διὰ τινος περισκεπάσματος ἐν τοῖς
 πολέμοις περιεφρούρει. διὰ τοῦτο καὶ ἐπτοοῦντο τοῦτον καὶ
 ἐδεδείξαν οἱ Πέρσαι· ὁ δὲ νενίκηκεν αὐτούς καὶ αὐ-10
 τῶν κατεκράτησε, καὶ τοὺς συγγενεῖς ἐνώκησεν Ἰβήρας εἰς τὰς
 δυσκολίας τὰς νῦν παρ' αὐτῶν κρατουμένας, ἐξ ὧν κατ' ὀλί-
 γον ἐπλατύνθησαν καὶ ηὔξάνθησαν καὶ εἰς μέγα ἔθνος ἐγέ-
 P 122 νοντο. εἰθ' οὕτω τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου κατὰ Περσίδος
 ἐκστρατεύσαντος ἠνώθησαν καὶ συνεταξίδευσαν αὐτῷ, καὶ 15
 ἔκτοτε ὑπέταξαν τῷ φόβῳ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως Ῥωμαίων
 μᾶλλον ἥπερ τῇ ἑαυτῶν ἰσχυρί καὶ δυνάμει πόλεις καὶ χώρας
 ἱκανὰς τῶν Περσῶν· ἅπαξ γὰρ τοῦ βασιλέως Ἡρακλείου
 τοὺς Πέρσας τροπωσαμένου καὶ εἰς τὸ μηκέτι εἶναι τὴν τού-
 των ἀρχὴν παραστήσαντος, εὐάλωτοι καὶ εὐχείρωτοι οὐ μόνον 20
 τοῖς Ἰβήρσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς Σαρακηνοῖς οἱ Πέρσαι γεγό-
 νασιν. διὰ δὲ τὸ κατάγεσθαι αὐτούς, ὥς αὐτοὶ λέγουσιν, ἐκ
 τῆς Ἱερουσαλήμ, διὰ τὸ μεγάλην πίστιν ἔχειν ἐν αὐτοῖς καὶ
 ἐν τῷ τάφῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ τινὰς

12 δυσχωρίας? 23 ἔχουσιν Banduriana nescio unde

in partibus Persidis, quas etiam in hodiernum usque diem incolunt.
 qui autem Hierosolymis excesserunt, David ille erat et frater ipsius
 Spandiates; qui quidem Spandiates, ut ipsi narrant, gratiam a deo
 accepit ut gladio vulnerari in bello nullum ipsius membrum posset,
 excepto corde, quod etiam in praeliis armatura quadam muniebat;
 unde et terribilis Persis erat, quos devicit debellavitque, cognatosque
 Iberes in locis difficilibus, quae nunc etiam temporis occupant, collo-
 cavit; ubi paulatim multiplicati auctique sunt et in magnam gentem
 evaserunt. deinde ita Heraclio imperatore cum armis contra Persi-
 dem proficiscente, icto foedere cum eo militarunt; ex eoque tempore
 metu magis Heraclii Romanorum imperatoris quam suis viribus ac
 armis multas urbes terrasque Persarum subiugarunt. semel enim victi
 ac profligati ab Heraclio imperatore Persae, eorumque principatu de-
 leto, facile non ab Iberibus tantum sed et a Saracenis vinci in po-
 sterum potuerunt. quia vero, uti dicunt, Hierosolymis originem du-
 cunt, multumque fidei illis praestant et sepulcro domini nostri Iesu

καιροὺς ἀφθόνως ἀποστέλλουσι χρήματα τῇ πατριάρχῃ τῆς ἁγίας πόλεως καὶ τοῖς ἐκεῖσε Χριστιανοῖς. ὁ δὲ προορηθεὶς Δαβὶδ, ὁ τοῦ Σπανδιάτου ἀδελφός, ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Παγκράτειον, καὶ ὁ Παγκράτειος ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Ἀσώτιον, καὶ ὁ Ἀσώτιος ἐγέννησεν υἱὸν τὸν Ἀδρανασὴν τὸν καὶ κουροπαλάτην τιμηθέντα παρὰ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως Ῥωμαίων. ὁ δὲ Σπανδιάτης ὁ ἀδελφός τοῦ προορηθέντος Δαβὶδ ἐτελεύτησεν ἄτεκνος. ὑπὸ δὲ τῆς ἐξ Ἱερουσαλὴμ μετοικήσεως αὐτῶν εἰς τὴν νῦν οἰκουμένην παρ' αὐτῶν χώραν ἔτη ὕ ἢ καὶ φ' 10 μέχρι τῆς σήμερον, ἣτις ἐστὶν Ἰνδικτιῶν ι', ἔτη ὑπὸ κτίσεως κόσμου 595, ἐπὶ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Ῥωμανοῦ τῶν φιλοχρίστων καὶ πορφυρογεννήτων βασιλέων Ῥωμαίων.

Ἰστέον ὅτι ὁ φιλόχριστος καὶ πορφυρογέννητος καὶ αἰοίδιμος βασιλεὺς Λέων ἀκούσας ὅτι εἰς τόπον τὸν λεγόμενον Φα- 15σιανὴν ἐλθόντες οἱ Σαρακηνοὶ τὰς ἐκεῖσε ἐκκλησίας ἐποίησαν κάστρα, ἀπέστειλε τὸν πατρίκιον καὶ στρατηγὸν τῶν Ἀρμενιακῶν τὸν Λαλάκωνα μετὰ τοῦ στρατηγοῦ Κωλωνείας καὶ τοῦ στρατηγοῦ Μεσοποταμίας καὶ τοῦ στρατηγοῦ Χαλδίας, καὶ κατέστρεψαν τὰ τοιαῦτα κάστρα, τὰς ἐκκλησίας ἐλευθε- 20ρώσαντες, ληϊσάμενοι καὶ πᾶσαν τὴν Φασιανὴν τῇ τότε καιρῷ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν κρατουμένην. καὶ εἰθ' οὕτω πάλιν ἀπέστειλεν τὸν μάγιστρον Κατακαλὸν καὶ δομέστικον τῶν σχολῶν, ὃς ἐλθὼν ἐν τῇ κάστρῳ Θεοδοσιουπόλεως καὶ τὰ περίξ

3 υἱὸν τὸν add B

Christi, et temporibus quibusdam ubertim pecunias mittunt urbis sanctae patriarchae quique in illa degunt Christianis. David autem ille quem dixi, Spandiatæ frater, filium genuit Pancratium; iste Asotium habuit; Asotius vero genuit Adranasē, qui curopalatae dignitate auctus fuit a Leone Christi amante Romanorum imperatore. at Spandiates frater praedicti Davidis sine ullis liberis decessit. ex quo autem Hierosolymis migrarunt in terram quam nunc incolunt anni sunt quadringenti vel quingenti hodie, quae est indictio decima, a condito vero mundo 6460, Constantino et Romano Christi amantibus ac Porphyrogenitis imperatoribus.

Christi autem amans Leo ille Porphyrogenitus ac praeclarus imperator audiens Phasianes ecclesias a Saracenis invadentibus in castra conversas esse, Lalaconem patricium et Armeniacorum praetorem misit una cum praetoribus Coloniae Mesopotamiae Chaldiaeque, qui huiusmodi castra everterunt, ecclesias liberarunt, totamque Phasianam, quam tunc temporis Saraceni tenebant, devastarunt. postea rursum Catacalum magistrum et scholarum domesticum misit, qui cum urbem Theodosiopolim invasisset, omnem circum regionem populatus,

αὐτῆς ληϊσάμενος καὶ τὴν χώραν τῆς Φασιανῆς καὶ τὰ περὶ αὐτὴν κάστρα τῷ ὁμοίῳ ὀλέθρῳ παραδοὺς ὑπέστρεψε, μεγάλην πληγὴν ἐν τούτῳ δοὺς τοῖς Σαρακηνοῖς. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας κυροῦ Ῥωμανοῦ βασιλέως ὁ μάγιστρος Ἰωάννης ὁ Κουρκούας ἀπερχόμενος κατὰ τοῦ κάστρου Τιβίου εἰς τὴν δίοδον αὐτοῦ ἠφάνισε τὴν πᾶσαν χώραν τῆς Φασιανῆς ὡς ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν κρατουμένην. ἀλλὰ καὶ ὁ πατρίκιος Θεόφιλος ὁ ἀδελφὸς τοῦ προρρηθέντος μαγίστρου Ἰωάννου, τὸ πρῶτον αὐτοῦ στρατηγεύοντος ἐν Χαλδίᾳ, ἐπραΐδευσε τὴν τοιαύτην χώραν τῆς Φασιανῆς ὡς καὶ τότε ὑπὸ τῶν Σαρακη-
 10 νῶν δεσποζομένην. μέχρι γὰρ τοῦ γεγονέναι τὸν λόγον μετὰ τοὺς Θεοδοσιουπολίτας εἰς τὴν χώραν τῆς Φασιανῆς χωρίον οὐ συνέστη, οὐδὲ εἰς τὸ κάστρον τοῦ Ἀβνίκου· καὶ οἱ Ἰβη-
 15 ρες πάντοτε εἶχον ἀγάπην καὶ φιλίαν μετὰ τῶν Θεοδοσιου-
 πολιτῶν καὶ τῶν Ἀβνικιωτῶν καὶ μετὰ τῶν Μαντζικιερτῶν
 P 123 καὶ μετὰ πᾶσαν τὴν Περσίδα, ἀλλ' ἐν Φασιανῇ οὐδέποτε ἐπεκτιήσαντο χωρία.

Ὅτι πολλάκις ὁ κύρις Λέων ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ κύρις Ῥωμανὸς καὶ αὐτὴ ἡ βασιλεία ἡμῶν ἐπεζήτησε τὸ κάστρον τὸ Κετζέον τοῦ ἀναλαβέσθαι αὐτὸ καὶ εἰσαγαγεῖν ταξάτους,²⁰ πρὸς τὸ μὴ ἐκεῖθεν σιταρχεῖσθαι τὴν Θεοδοσιοῦπολιν, ἐξασφαλιζόμενοι πρὸς τε τὸν κουροπαλάτην καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ τοῦ μετὰ τὸ παραληφθῆναι τὴν Θεοδοσιούπολιν ἀνα-

6 τῆς] αὐτῆς M   19 βασίλισσα vulgo

et Phasianes terra urbibusque vicinis similiter perditis, magno Saracenis hac re vulnere inflicto domum rediit. imperante vero domino Romano Ioannes Curcuas magister contra Tibium urbem proficiscens in transitu omnem Phasianes regionem utpote Saracenorum dicioni subditam vastavit, quemadmodum et ea ipsa de causa ante eum Ioannis istius frater, Theophilus patricius, cum Chaldiae praetor esset. quandiu enim res cum Theodosiopolitanis esset, in Phasianes regione nullus locus illaesus constitit, ne ad urbem quidem Abnicum usque; Iberesque amicitiam semper colebant cum Theodosiopolitanis Abniciotis Mantziciertanis et universa denique Perside; sed in Phasiane nihil terrae possidebant.

Dominus autem Leo et dominus Romanus imperatores, maiestasque nostra saepenumero Cetzeum urbem recipere et praesidiarios imponere studuerunt, ne amplius inde Theodosiopoli commeatus supeditaretur; affirmantes curopalatae eiusque fratribus, simul ac capta foret Theodosiopolis, illam se reddituros: sed Iberes hoc facere non sustinuerunt amore Theodosiopolitanorum, ne eorum urbs vastaretur.

λαβέσθαι αὐτοὺς τὸ τοιοῦτον κάστρον. ἀλλ' οὐκ ᾔνέσχοντο οἱ Ἰβηρες τοῦτο ποιῆσαι διὰ τὴν ἀγάπην τῶν Θεοδοσιουπολιτῶν καὶ διὰ τὸ μὴ πορθηθῆναι τὸ κάστρον Θεοδοσιούπολιν, ἀλλ' ἀντεδήλωσαν τὸν κῦριν Ῥωμανὸν καὶ τὴν βασιλείαν ἡμῶν, λέγοντες ὅτι εἰ τοῦτο ποιήσομεν, ἀτιμία ἔχομεν γενέσθαι εἰς τοὺς γείτονας ἡμῶν, οἷον εἰς τὸν μάγιστρον καὶ εἰς τὸν ἐξουσιαστὴν Ἀβασγίας καὶ εἰς τὸν Βασπαρακανίτην καὶ εἰς τοὺς ὑπερεξάρχοντας τῶν Ἀρμενίων, καὶ εἰπεῖν ἔχουσιν ὅτι ὁ βασιλεὺς ἀπίστους ἔχει τοὺς Ἰβηρας, τὸν τε κουροπαλάτην
 10 καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, καὶ οὐ πιστεύει αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἀνελάβετο τὸ κάστρον ἐξ αὐτῶν. ἀλλὰ μᾶλλον ἅς ἀποστείλῃ ὁ βασιλεὺς τουρμάρχην ἢ βασιλικόν τινα, καὶ ἅς καθέζηται εἰς κάστρον τοῦ Κετζέου, καὶ ἅς θεωρῇ. καὶ ἐδέξαντο διὰ κελεύσεως ὅτι τί ὄφελος ἢ τουρμάρχην ἢ βασι-
 15 κὸν ἀποστεῖλαι; πάντως εἴαν εἰσέλθῃ εἴτε τουρμάρχης εἴτε βασιλικός, μετὰ δέκα ἢ δώδεκα ἀνθρώπων ἔχει εἰσελθεῖν, καὶ καθέζεσθαι ἔχει εἰς τὸ ἄπληκτον ὃ παρ' ὑμῖν λάβῃ. καὶ ἐπεὶ πολλαὶ εἰσιν ὁδοὶ αἱ εἰσάγουσαι εἰς τὸ κάστρον Θεοδοσιουπόλεως, οὐ δύναται ἀπὸ τοῦ κάστρου βλέπειν τὰ εἰσε-
 20 χόμενα καρβάνια εἰς τὸ κάστρον Θεοδοσιουπόλεως. δύναται δὲ εἰσερχέσθαι καρβάνια ἐν Θεοδοσιουπόλει τῇ νυκτὶ ἐκείνων μηδὲν νοοῦντων. ἀλλ' οὖν διὰ τὸ μὴ θέλειν τοὺς Ἰβηρας πορθηθῆναι τὴν Θεοδοσιούπολιν ἀλλὰ μᾶλλον σιταρχεῖσθαι, τούτου ἔνεκα οὐχ ὑπήκουσαν καὶ δέδωκαν τὸ κά-

4 βασίλισσαν vulgo

imperatorique Romano et maiestatis nostrae responderunt "si hoc fecerimus, opprobrium erimus vicinis nostris, magistro et principi Abasgiae, Basparacanitae, et gubernatoribus Armeniae: dicere item possent infidos imperatori Iberas esse, nimirum curopalatem ac eius fratres, neque illis confidere, ideoque hanc ab illis urbem cepisse; quin potius mittat imperator turmarcham aut Caesarianum aliquem, qui in urbe Cetzeo resideat et observet." rescriptum autem receperunt in formam mandati "quid proderit, si turmarcha aut Caesarianus mittatur? qui si veniant, cum decem aut duodecim ad summum viris intrare poterunt, et residere in diversorio quod vos iis assignaveritis. et quandoquidem multae viae sunt quibus Theodosiopolim intrare licet, fieri non potest ut ab urbe prospiciantur carvania Theodosiopolim ingredientia, quae noctu intrare possunt illis nihil tale cogitantibus." Iberes itaque, quia vastari Theodosiopolim nollent sed potius commeatus suppeditari, non obedierunt neque urbem Cetzeum

στρον τὸ Κεϊζέον, καίτοι καὶ ὄρκον ἔγγραφον δεχόμενοι τοῦ μετὰ τὸ παραληφθῆναι τὴν Θεοδοσιούπολιν ἀποστραφῆναι αὐτοῖς τὸ τοιοῦτον κάστρον.

Ὅτι οὐδέποτε ἐβουλήθησαν οἱ Ἰβηρες πραιδεῦσαι ἢ αἰχμαλωτίσαι τὰ πέριξ τοῦ κάστρου Θεοδοσιουπόλεως ἢ τὰ χωρία αὐτοῦ, ἢ εἰς τὸ κάστρον τοῦ Ἀβνίκου ἢ τὰ περὶ αὐτὸ χωρία, ἢ εἰς τὸ κάστρον Μαντζικιέρτ καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ ἐπικράτειαν.

Ὅτι καθὼς ἐνίσταται ὁ κουροπαλάτης περὶ τῶν χωρίων τῆς Φασιανῆς ἐπιζητῶν ὅλην τὴν Φασιανὴν καὶ τὸ κάστρον τοῦ Ἀβνίκου, προσφασιζόμενος χρυσοβούλλια ἔχειν τοῦ μακαρίου βασιλέως τοῦ κυροῦ Ῥωμανοῦ καὶ τῆς ἡμετέρας βασιλείας, ὧν καὶ τὰ ἴσα πρὸς ἡμᾶς ἀπέστειλε διὰ τοῦ Ζουρβανέλη πρωτοσπαθαρίου τοῦ ἀζάτου αὐτοῦ, ταῦτα ἐπισκεψάμενοι εὗρομεν αὐτὸν μηδεμίαν βοήθειαν ἔχοντα. τὸ μὲν γὰρ χρυσοβούλλιον τοῦ πενθεροῦ ἡμῶν περιέχει ὑποσχέσθαι τὸν αὐτὸν κουροπαλάτην, ὥς δι' ὄρκου ἐβεβαίωσεν αὐτὸν οἰκείᾳ χειρὶ ἐγγραψάμενος, τοῦ διαμεῖναι ἐν τῇ πίστει τῆς ἡμετέρας βασιλείας καὶ τοῖς μὲν ἐχθροῖς ἡμῶν ἀντιμάχεσθαι τοῖς δὲ φίλοις ὑπερασπίζεσθαι, καὶ τὴν ἀνατολὴν ὑπόσπονδον ποιῆσαι τῇ βασιλείᾳ ἡμῶν, καὶ κάστρα χειρώσασθαι, καὶ μεγάλα πρὸς θεράπειαν ἡμῶν ἔργα ποιήσασθαι· καὶ ὑπεσχέθη αὐτοῖς παρὰ τοῦ πενθεροῦ ἡμῶν ἵνα ἐὰν φυλάξῃ τὴν τοιαύτην πίστιν δούλωσιν καὶ εὐγνωμοσύνην, διαμείνῃ ἀμετασάλευτος

tradiderunt, licet iuramentum scriptum acceperint, capta Theodosioli se hanc urbem recepturos esse.

Nulla enim modo voluerunt Iberes loca Theodosiopoli circumiacentia vastari aut diripi, ut neque urbes Abnicum et Mantziciert earumque territoria.

Instabat quoque curopalates de regione Phasianes, eam totam cum urbe Abnico postulans, praetendensque aureas se bullas habere a beato imperatore domino Romano et a nostra maiestate; quarum item exemplaria ad nos misit per Zurbanelen protospatharium Azatum suum; quibus consideratis nihil haec iuvare ipsum comperimus. aurea enim bulla soceri mei continet spondere curopalatem, ut ipse scripto etiam propria manu iuramento confirmavit, in fide se imperii nostri mansurum, amicos quoque et hostes eosdem habiturum, orientem nobis subiecturum, urbes expugnaturum, et res pro nobis magnas gesturum; socerum autem meum respondere, si fidem servet, si servitutem officiaque haec praestet, et ipsum et eius posteros principatum et auctoritatem hanc perpetuo habituros, dum ne dicionis suae fines unquam transferat, sed priorum imperatorum conventis acquiescat,

καὶ αὐτὸς καὶ οἱ τοῦ γένους αὐτοῦ ἐν τῇ τούτου ἀρχῇ καὶ
ἐξουσίᾳ, καὶ οὐ μεταστήσει τὰ ὅρια τῶν τόπων αὐτοῦ ἀλλὰ
κατὰ τῶν πρώην βασιλέων τὰ σύμφωνα στέρξει καὶ περαι-
τέρω μὴ ὑπερβήσεται, καὶ ὅτι οὐδὲ κωλύσει αὐτὸν καταστρέ-
ψαι τὴν Θεοδοσιούπολιν καὶ τὰ λοιπὰ κάστρα τῶν ἐχθρῶν,
κἂν τε διὰ [τοῦ] αὐτοῦ μόνου πολιορκηθῇσονται κἂν τε δι'
αὐτοῦ τοῦ στρατοπέδου ἡμῶν. ταῦτα μὲν τὰ κεφάλαια πε-
ριέχουσι τὰ χρυσοβούλλια, ἐξ ὧν οὐδεμίαν βοήθειαν ὁ κουρο-
παλάτης ἔχει· τὸ μὲν γὰρ τοῦ πενθεροῦ ἡμῶν διαγορεύει ὅτι οὐ
10 παρασλεύομεν αὐτὸν ἐκ τῶν παλαιῶν ὁρίων τῆς χώρας αὐτοῦ,
καὶ ὅτι, ἐὰν δυνηθῇ, εἴτε καὶ μόνος εἴτε καὶ μετὰ τοῦ στρατο-
πέδου ἡμῶν, πολιορκήσῃ καὶ καταστρέψῃ τὴν Θεοδοσιούπο-
λιν καὶ τὰ λοιπὰ κάστρα τῶν ἐχθρῶν, οὐχὶ δὲ κατασχεῖν
αὐτὰ εἰς τελείαν δεσποτείαν καὶ κυριότητα· τὸ δὲ τῆς βασι-
15 λείας ἡμῶν περιέχει ἵνα, ὅσους ἂν τόπους δυνηθῇ καὶ αὐτὸς
καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ ὁ μάγιστρος Ἀδρανασὴ ἐξ οἰκείας δυ-
νάμεως κυθυποτάξαι τῶν Ἀγαρηνῶν ἢ ἀπὸ τοῦ. νῦν καθυ-
ποτάξει, κατέχῃ ἐπὶ δεσποτείᾳ καὶ κυριότητι. καὶ ἐπεὶ οὔτε
ἐξ οἰκείας δυνάμεως τὴν Θεοδοσιούπολιν κατεστρέψατο οὔτε
20 τὸ Ἀβνίκον οὔτε τὸ Μαστάτον, οὐκ ὀφείλει ταῦτα κατέχειν
ὡς ὄντα ἔνθεν τοῦ Ἑραξ ποταμοῦ ἤτοι τοῦ Φάσιδος, διότι
τὸ μὲν κάστρον τοῦ Ἀβνίκου μέχρι τοῦ νῦν ἦν αὐτεξούσιον
καὶ αὐτοδέσποτον, ἔχον ἴδιον ἀμνηρᾶν, καὶ πολλάκις ὁ λαὸς
τῆς βασιλείας ἡμῶν ἐπραΐδενεν αὐτό· ἀλλὰ καὶ ὁ πρωτο-

24 τῆς βασιλείας add B

neque ea transgrediatur, aut Theodosiopoleos eversionem impediat aut
aliarum urbium hostilium, sive ab ipso solo eae obsideantur sive ab
exercitu nostro. atque haec quidem aurearum bullarum summa erant
capita; quae curopalatae prodesse nihil possunt: nam quae soceri
nostri est, ea sancit, ne antiquis dicionis suae terminis eum dimo-
veamus; quodque Theodosiopolim et reliquas hostium urbes vel so-
lus, si possit, vel cum nostris militibus obsidebit subiugabitque, sed
dominium ac proprietatem non retinebit. nostrae autem summa est,
ut Agarenorum quaecunque loca vel ipse vel affinis ipsius magister
Adranase suis copiis subiicere sibi poterit vel ab hoc usque die sub-
iecerit, eorum et dominium et proprietatem habeat. et quandoqui-
dem neque suis copiis Theodosiopolim expugnavit neque Abnicum
neque Mastatum, non debeat ea possidere, utpote quae cis Erax flu-
men sint sive Phasidem; tum etiam quia Abnicum ad hodiernum us-
que diem sui iuris fuerit, proprioque domino parens et ameram pro-
prium habens, nostris saepenumero illud populantibus. verum etiam

σπαθάριος Ἰωάννης καὶ στρατηγὸς ὁ Ἀρραβωνίτης, καὶ ὁ πα-
 τρικός Θεόφιλος καὶ ἀρτίως στρατηγὸς Θεοδοσιουπόλεως, καὶ
 οἱ λοιποὶ στρατηγοὶ μεγάλην πραιδαν καὶ αἰχμαλωσίαν εἰς
 αὐτὸ εἰργάσαντο, κατακαύσαντες τὰ χωρία αὐτοῦ, μηδέποτε
 τοῦ κουροπαλάτου πραιδευσαντος αὐτό. καὶ ἥνικα ἠφανίσθη-5
 σαν τὰ τούτου χωρία παρὰ τῆς βασιλείας ἡμῶν, ὑπεισηλθον
 οἱ Ἰβηρες καὶ κατεκράτησαν αὐτά, πειρώμενοι ἐκ τούτου το
 κάστρον κρατῆσαι. ὁ δὲ ἀμηνῶς πολλάκις μηνυθεὶς παρὰ
 τοῦ πατρικίου Θεοφίλου καὶ στρατηγοῦ, καὶ ἰδὼν ὅτι οὐδα-
 μῶς ἔχει ἐλπίδα ζωῆς, ὑπετάγη καὶ κατένευσε δοῦλος γενέ-10
 σθαι τῆς βασιλείας ἡμῶν, δούς τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὄψιδα. τὸ
 δὲ Μαστάτον ὑπῆρχε τῶν Θεοδοσιουπολιτῶν· καὶ ἥνικα ὁ
 μάγιστρος Ἰωάννης ἐπολιόρχησε τὴν Θεοδοσιούπολιν ἑπτὰ
 μῆνας διὰ τὸ μὴ δύνασθαι παραλαβεῖν αὐτήν, ἀποστεί-
 λας λαὸν παρέλαβε τὸ αὐτὸ κάστρον τὸ Μαστάτον καὶ εἰς-15
 ἤγαγεν ἐν αὐτῷ τὸν πρωτοσπαθάριον Πετρωνὰν τὸν Βοῖ-
 λαν, τὸν τότε ὄντα κατεπάνω Νικοπόλεως. ὁ δὲ μάγιστρος
 Παγκράτειος συνταξιδεύσας τῷ αὐτῷ μαγίστρῳ ἐν Θεοδοσιου-
 πόλει, ἥνικα ἔμελλεν ἀναχωρεῖν, παρεκάλεσεν ἵνα δώσῃ αὐτῷ
 τὸ τοιοῦτον κάστρον, ποιήσας ἔγγραφον ὅρκον πρὸς αὐτὸν τοῦ20
 P 125 ἐπικρατεῖν αὐτὸ καὶ μηδέποτε τοῦτο τοῖς Σαρακηνοῖς ἐπιδοῦ-
 ναι. καὶ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν καὶ Χριστιανὸν καὶ δοῦλον τῆς
 βασιλείας ἡμῶν, πιστεύσας τῷ ὅρκῳ αὐτοῦ δέδωκεν αὐτὸ τῷ
 εἰρημένῳ Παγκρατεῖ· ὁ δὲ πάλιν ἀπεχαρίσατο αὐτὸ τοῖς
 Θεοδοσιουπολίταις· καὶ ἥνικα παρελήφθη ἡ Θεοδοσιούπολις,25

protospatharius Ioannes praetorque Arrhabonites et Theophilus patri-
 cius paulo ante Theodosiopoleos praetor, reliquique praetores, praedam
 inde magnam et captivorum multitudinem abduxerunt, incensis pagis
 eius; quod nunquam a curopalate factum est. hisque ita a nobis deletis
 venerunt Iberes, eaque ceperunt, urbem exinde tenere conati. ame-
 ras vero crebro compellatus a Theophilo patricio et praetore, nullam
 sibi vitae spem esse videns, imperio se nostro submitit et filium ob-
 sidem dedit. Mastatum vero Theodosiopolitanorum erat; cumque
 Ioannes magister Theodosiopolim per septem menses obsideret ne-
 que expugnare valeret, misso milite Mastatum cepit, introducto illuc
 protospathario Petrona Boila, qui tunc temporis Nicopoleos capita-
 neus erat. at Pancratius magister, qui nua cum Ioanne ante Theo-
 dosiopolim ordines duxerat, secessurus urbem illam dari sibi ab eo
 petiit, scripto iuramento affirmans sibi perpetuo eam se asservaturum
 neque ullo pacto Saracenis traditurum. Pancratius autem lauda-
 tus quia erat Christianus et imperii nostri subditus, fides iuramento
 ipsius habita est eique urbs concedita: at ille eam rursus Theodosio-

ὑπείσελθόντες οἱ Ἰβηρες ἐκράτησαν αὐτό. διότι οὔτε τοῦ τοι-
 ούτου κάστρου τοῦ Μαστάτου οὔτε τοῦ Ἀβνίκου ἔχουσιν
 ἐξουσίαν ἐπιζητεῖν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ κουροπαλάτης πιστὸς καὶ
 ὀρθὸς δοῦλος καὶ φίλος ἡμῶν ἐστί, διὰ τὴν αὐτοῦ παράκλη-
 5 σιν, ἵνα γένηται σύνορον τῆς Φασιανῆς ὁ ποταμὸς ὁ Ἐραξ
 ἥτοι ὁ Φᾶσις, καὶ τὰ μὲν ἄριστερά μέρη τὰ πρὸς τὴν Ἰλλυ-
 ρίαν κατέχουσιν οἱ Ἰβηρες, τὰ δὲ δεξιὰ ὅσα εἰσὶ πρὸς τὴν
 Θεοδοσιούπολιν, κἄν τε κάστρα κἄν τε χωρία εἰσὶν, ὥσιν ὑπὸ
 τὴν βασιλείαν ἡμῶν, τοῦ ποταμοῦ δηλονότι σύνορον ἀμφο-
 10 τέρων ὑπάρχοντος, καθὼς καὶ ζῶν ὁ μακάριος Ἰωάννης Κουρ-
 κούας περὶ τούτου ἐρωτηθεὶς ἐξεῖπε συμφέρον εἶναι τὸν πο-
 ταμὸν σύνορον. τὸ μὲν γὰρ ἀκριβὲς δίκαιον οὐδεμίαν ἐξου-
 σίαν παρέχει τῷ κουροπαλάτῃ εἴτε εἰς τὰ ἔνθεν τοῦ ποταμοῦ
 εἴτε εἰς τὰ ἐκεῖθεν διακράτησιν ἔχειν, διότι τὰ τοιαῦτα πάντα
 15 χωρία τῶν Θεοδοσιουπολιτῶν τὰ στρατεύματα τῆς βασιλείας
 ἡμῶν ἠχμαλώτισαν καὶ ἐπυρπόλησαν, καὶ οὐδέποτε χωρὶς
 ἡμετέρου λαοῦ Ἰβηρες ἐξῆλθον καὶ ἐπραΐδενσαν Θεοδοσιού-
 πολιν, ἀλλ' αἰεὶ φίλους εἶχον αὐτοὺς καὶ ἐπραγματεύοντο μετ'
 αὐτῶν, καὶ τῷ μὲν στόματι ἤθελον πορθηθῆναι τὴν Θεοδο-
 20 σιούπολιν, τῇ δὲ καρδίᾳ οὐδαμῶς ἐβούλοντο παραληφθῆναι
 αὐτήν. ἀλλ' ἡ βασιλεία ἡμῶν, ὥς εἴρηται, διὰ τὴν πρὸς τὸν
 κουροπαλάτην ἀγάπην ἠθέλησε γενέσθαι τὸν ποταμὸν τὸν Ἐραξ
 ἥτοι τὸν Φᾶσιν σύνορον ἀμφοτέρων, καὶ ὀφείλουσιν ἀρκεῖσθαι
 εἰς τὴν τοιαύτην διακράτησιν καὶ μηδὲν πλεόν ἐπιζητεῖν.

22 Ἰέραξ Μ

politani restituit. cumque Theodosiopolis capta esset, venientes Ibe-
 res eam tenuerunt. itaque neque urbis Mastati neque Abnici repe-
 tendae facultatem habent. sed postquam curopalates fidus et integer
 servus ac amicus noster est, ad ipsius postulationem fiat terminus
 Phasianes Erax fluvius sive Phasis; et sinistras partes Illyrium versus
 Iberes teneant, dextrae vero versus Theodosiopolim tam urbes quam
 agri nostri imperii sint, flumine scilicet utrasque disteminante, quem-
 admodum etiam beatae memoriae Ioannes Curcuas, cum viveret, inter-
 rogatus expedire pronuntiavit, ut flumen pro termino esset. nam stri-
 cto iure nulla potestas curopalatae competit neque in citeriora flu-
 minis neque in ulteriora, siquidem omnis ille Theodosiopolitanorum tra-
 ctus a nostro milite ferro igneque vastatus est, neque unquam sine eo
 Iberes egressi Theodosiopolim populati sunt, sed mutuam perpetuo ami-
 citiam colentes negotia inter se exercebant, et verbo quidem deleri Theo-
 dosiopolim volebant, re tamen ipsa nullo modo cupiebant ut ea capere-
 tur. sed nostra maiestas, ut dictum est, propter affectum in curopalatem
 terminum intermedium esse voluit fluvium Erax sive Phasin; qua qui-
 dem possessione contenti esse neque quidquam amplius petere debent.

Κ ε φ α λ α ι ο ν μ ε ς .

περὶ τῆς γενεαλογίας τῶν Ἰβήρων, καὶ τοῦ κάστρου Ἀδρανουτζίου.

Τότεον ὅτι ὁ Παγκράτειος καὶ ὁ Δαβὶδ καὶ ὁ Μάμπαλις ὁ ἐρμηνεύεται πανάγιος, ὑπῆρχον υἱοὶ τοῦ μεγάλου Συμβατίου τοῦ Ἰβηρος. καὶ ἔλαχε τὸ Ἀδρανουτζὶ εἰς κληρονομίαν τῷ 5 Παγκρατείῳ, τῷ δὲ Δαβίδ ἔλαχεν ἑτέρα χώρα. ὁ δὲ Παγκράτειος ἐποίησεν υἱοὺς τρεῖς, τὸν Ἀδρανασέρ, τὸν Κουρκένιον καὶ τὸν πατρίκιον Ἀσώτιον τὸν καὶ Κισκάσην, καὶ διεμέρισεν αὐτοῖς τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ ἔλαχε τὸ Ἀδρανουτζὶ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Κουρκενίῳ, καὶ κείνου τελευτήσαντος ἀτέκνου εἴασεν 10 αὐτὸ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ Ἀσωτίῳ τῷ καὶ Κισκάση. ὁ δὲ πατρίκιος Ἀσώτιος ὁ καὶ Κισκάσης ἐπῆρε γαμβρὸν εἰς θυγατέρα αὐτοῦ τὸν Κουρκένην ἐκείνον τὸν μάγιστρον, ὅστις δυναστεύσας ἀφείλετο ἐκ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Ἀσωτίου τὸ Ἀδρανουτζὶ κατὰ τυραννίδα, καὶ δέδωκεν αὐτῷ εἰς ἀντιστήκωσιν 15 P126 τὸ τε Τυρόκαστρον καὶ τὴν ποταμίαν τοῦ Ἀτζαρά, τὴν οὖσαν σύνορον τῆς Ῥωμανίας εἰς Κώλωριν. εἶχε δὲ γυναῖκα ὁ πατρίκιος Ἀσώτιος ὁ καὶ Κισκάσης τὴν ἀδελφὴν τοῦ μαγίστρου Γεωργίου καὶ ἐξουσιαστοῦ Ἀβασγίας· καὶ ὅτε ἐγένοντο κατ' ἀλλήλων ὁ τε μάγιστρος Κουρκένιος καὶ ὁ μάγι- 20 στρος Γεώργιος καὶ ἐξουσιαστὴς Ἀβασγίας διὰ τὸ συναγωνίζεσθαι τὸν πατρίκιον Ἀσώτιον τοῦ ἐξουσιαστοῦ Ἀβασγίας, δυνηθεὶς ὁ Κουρκένιος ἀφείλετο καὶ τὴν ἀντιστήκωσιν ἣν δέδωκεν αὐτῷ ὑπὲρ τοῦ Ἀδρανουτζίου, καὶ ἐδίωξεν αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ἀβασγίαν. τελευτήσαντος δὲ τοῦ μαγίστρου 25

46. *de Iberum genealogia et de oppido Adranutzio.*

Sciendum est Pancratium Davidem et Mampalim, quod sanctissimum significat, filios fuisse magni Symbatii Iberis. et Adranutze quidem in hereditatem Pancratio cessit, Davidi vero alia regio. habuit autem Pancrati filios tres, Adranaser Curcenium et Asotium patricium, qui etiam Ciscases nuncupatur; divisitque ipsis terras suas, et Adranutze Curcenii hereditas fuit; qui sine liberis cum decederet, fratri Asotio, qui et Ciscase, id reliquit. at Asotius patricius, qui et Ciscases, generum sibi ascivit Curcenium illum magistrum, qui principatu accepto socero Asotio Adranutze per vim ademit, et compensationis vicem dedit Tyrocastrum, terramque quam Atzara flumen alluit, confinem Romaniae ad Colorin. uxor autem Asocio huic patricio sive Ciscase soror fuit Georgii magistri et Abasgiae principis. cumque dissiderent inter se Curcenius magister et Georgius magister et Abasgiae princeps, quia Asotii patricii partibus faveret Abasgiae princeps, potentia ac viribus antecellens Curcenius eripuit etiam quod

Κουρκενίου κατελείφθη τὸ Ἀδρανούτζη τῇ γυναικὶ αὐτοῦ τῇ τοῦ πατρικίου Ἀσωτίου τοῦ Κισκάση θυγατρὶ ὡς πατρικὸν αὐτῆς. ὅτε δὲ διεμέριζον τὴν χώραν τοῦ μαγίστρου Κουρκενίου μεθ' ὅπλων ὃ τε Ἀσωτίος ὁ κουροπαλάτης καὶ ὁ μάγιστρος Γεώργιος ὁ ἔξουσιαστὴς Ἀβασγίας καὶ ὁ μάγιστρος Παγκράτειος ὁ ἀδελφὸς τοῦ προρρηθέντος κουροπαλάτου, ἦλθον εἰς συμβίβασιν καὶ ἐπῆρεν ἕκαστος τὸ πλησιάζον αὐτῷ. τὸ δὲ Ἀδρανούτζιν ἐπλησίαζε τῷ Συμβατίῳ τῷ τοῦ προρρηθέντος Δαβὶδ υἱῷ. τότε ἐκράτησαν πάντες τὴν γυναῖκα τοῦ
 10 μαγίστρου Κουρκενίου ἡγουν τὴν θυγατέρα τοῦ πατρικίου Ἀσωτίου τοῦ καὶ Κισκάση, λέγοντες ὅτι σὺ γυνὴ οὕσα οὐ δύνασαι κρατεῖν τὸ κάστρον. τότε δέδωκεν ὁ Συμβάτιος εἰς συνάντησιν τοῦ κάστρου χωρία τῇ γυναικί, καὶ ἀνελάβετο τὸ τοιοῦτο κάστρον τὸ Ἀδρανούτζιν.

15 Ἰστέον ὅτι ἡ συγγένεια τῶν τοιούτων Ἰβήρων τοῦτον ἔχει τὸν τρόπον. τοῦ Δαβὶδ ἡ μητὴρ καὶ τοῦ Ἀδρανασὴ τοῦ κουροπαλάτου, τοῦ πατρὸς τοῦ ἀρτίως Ἀσωτίου τοῦ κουροπαλάτου, ὑπῆρχον δύο ἀδελφῶν παιδία ἡγουν ἐξάδελφαι. εἶχε δὲ Συμβάτιος ὁ τοῦ Δαβὶδ υἱὸς γυναῖκα τὴν θυγατέρα
 20 τοῦ μαγίστρου Παγκρατείου τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀδρανασὴ τοῦ ἀρτίως μαγίστρου· καὶ τελευτησάσης ἔλαβεν ὁ Ἀδρανασὴ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Συμβατίου τοῦ υἱοῦ τοῦ Δαβίδ.

Ὅτι τὸ κάστρον τὸ Ἀδρανούτζιν ὀχυρὸν ἐστὶ πάννυ, ἔχει δὲ καὶ ῥαπάτιν μέγα ὡς χωρόπολιν· καὶ αἱ πραγματεῖαι τῆς

pro Adranutzio ei dederat, expulitque, et in Abasgiam profectus est. mortuo vero Curcenio magistro Adranutzium accepit uxor eius, Asotii patricii sive Ciscase filia, tanquam patrimonium. at cum Asotius curopalates, Georgius magister Abasgiae princeps, et Pancratius magister, iam dicti curopolatae frater, Curcenii terram armis dividerent, re inter se composita unusquisque propinquas sibi partes cepit. Adranutzium vero Symbatio propinquam erat, Davidis, quem antea diximus, filio: itaque omnes comprehensa Curcenii magistri uxore, Asotii patricii sive Ciscase filia, dixerunt "tu, cum mulier sis, habere illam urbem non potes;" deditque ei Symbatius pro illa pagos quosdam, atque ita Adranutzium ipse accepit.

Et Iberum quidem horum cognatio ita habet. mater Davidis et Adranase curopalatae, patris Asotii quidem curopalatae, duorum fratrum filiae erant. Symbatius autem Davidis filius uxorem habuit filiam Pancratii magistri, qui pater Adranase pridem magistri; eaque defuncta Adranase sororem accepit Symbatii Davidis filii.

Adranutzium vero munitum valde est, habetque vallum magnum instar maguae urbis; et negotia Trapezuntis Iberiae et Abasgiae

τε Τραπεζοῦντος καὶ τῆς Ἰβηρίας καὶ Ἀβασγίας καὶ ὑπὸ
πάσης τῆς χώρας τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Συρίας ἐκεῖσε ἀφι-
κνοῦνται· ἔχει δὲ καὶ κομμέρκιον ἐκ τῶν τοιούτων πραγμα-
τειῶν ἄπειρον. ἡ δὲ χώρα τοῦ κάστρου Ἀδρανουτζίου ἦτοι
τὸ Ἀρζήν ἐστι καὶ πολλὴ καὶ εὐφορος, καὶ ὑπάρχει κλειδὶν⁵
τῆς τε Ἰβηρίας καὶ Ἀβασγίας καὶ τῶν * Μισχιῶν.

Ὅτι ὁ μακάριος βασιλεὺς ὁ κῦρις Ῥωμανὸς ἀπέστειλε
τὸν πατρίκιον Κώνσταντα καὶ δρουγγάριον τοῦ πλωῖμου, τῷ
τότε καιρῷ πρωτοσπαθαρίου καὶ μαγγλαβίτου τυγχάνοντος,
δεδωκὼς αὐτῷ καὶ ἱμάτιον μαγιστράτου πρὸς τὸ ποιῆσαι τὸν¹⁰
Κουρκένιον τὸν Ἰβηρα μάγιστρον. μετὰ δὲ τὸ ἐξελθεῖν τὸν
πατρίκιον Κώνσταντα καὶ δρουγγάριον τοῦ πλωῖμου μέχρι
Νικομηδείας εἰσῆλθεν ὁ μοναχὸς Ἀγάπιος ὁ τοῦ Κυμηνᾶ,
ὃς ἦν τῷ τότε χρόνῳ εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν εὐχῆς ἕνεκα· καὶ
διερχομένου αὐτοῦ τὴν Ἰβηρίαν κατήντησεν εἰς τὸ κάστρον¹⁵
P 127 τὸ Ἀδρανουτζίν. καὶ εἶχεν ὁ πατρίκιος Ἀσώτιος ὁ καὶ Κι-
σκάσης καλούμενος ἔχθραν μετὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ τοῦ
Κουρκένη, καὶ ἐλάλησεν εἰς τὸν μοναχὸν Ἀγάπιον ὅτι ἐνορκῶ
σε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ
σταυροῦ ἵνα ἀπέλθῃς ἐν τῇ πόλει καὶ εἰπῇς τὸν βασιλέα, ἵνα²⁰
ἀποστείλῃ καὶ παραλάβῃ τὸ κάστρον μου καὶ ἔχῃ ὑπὸ τὴν
ἐξουσίαν αὐτοῦ. ὁ δὲ μοναχὸς Ἀγάπιος εἰσελθὼν ἐν τῇ πό-
λει διηγῆσατο τὸν βασιλέα ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτὸν ὁ πατρί-
κιος Ἀσώτιος ὁ καὶ Κισκάσης. τοῦ δὲ προρρηθέντος πατρι-

6 Μοσχίων cum Meursio Bandurius 10 τὸ vulgo om

totiusque Armeniae et Syriae illic agitantur, unde capit magnum vecti-
gal. territorium vero urbis Adranutzii sive Arzen amplum et fertile,
estque clavis Iberiae Abasgiae et Mischiorum. beatus autem impera-
tor dominus Romanus misit Constantem patricium et drungarium rei
navalis, qui tum protospatharius et manclabita erat, deditque ei ve-
stem magistri, ut Curcenium Iberem magistrum crearet; qui quidem
Constans patricius reique navalis drungarius cum Nicomediam usque
progressus esset, accessit Agapius monachus Cymenae filius, qui tum
in urbe sancta fuerat voti causa, transiensque Iberiam Adranutzium
venit. erat autem Asotio patricio sive Ciscase odium adversus gene-
rum Curcenium: itaque Agapio monacho dixit "adiuro te per deum
et per virtutem honorandae ac vivificae crucis, ut in urbem abeas,
imperatorique nunties, aliquem ad me mittat urbemque hanc meam
accipiat et in potestate sua habeat." Agapius autem monachus in
urbem veniens imperatori narravit, quaecunque ipsi Asotius patricius,
qui et Ciscases, dixisset. cumque Constans, quem diximus, patricius
et rei navalis drungarius Nicomediae esset, ad praefatum magistri

κίου Κωνσταντος καὶ δρουγγαρίου τοῦ πλωῖμου ἐν Νικομη-
 δείᾳ τυγχάνοντος διὰ τὴν προρρηθεῖσαν τῆς προβολῆς τοῦ
 μαγίστρου τοῦ Κουρκένη Ἰβηρος ὑπόθεσιν, ἐκ προσταξέως
 τοῦ βασιλέως ἔλαβε τὸ πιττάκιον τοῦ πατρικίου Συμεὼν τοῦ
 δάσηκρῆτις, ὡς ὅτι κελεύει ὁ βασιλεὺς ἡμῶν ὁ ἅγιος καταλι-
 πεῖν σε πᾶσας σου τὰς δουλείας, καὶ ἀπελθεῖν ἐν συντομίᾳ
 πρὸς τὸν πατρίκιον Ἀσωτίον τὸν καὶ Κισκάσην λεγόμενον,
 καὶ παραλαβεῖν τὸ κάστρον αὐτοῦ τὸ Ἀδρανούτζιν, ἐπειδὴ
 διὰ τοῦ μοναχοῦ Ἀγαπίου ἐδηλοποίησε τὸν βασιλέα ἡμῶν
 10 τὸν ἅγιον τοῦ ἀποστεῖλαι πιστὸν ἄνθρωπον καὶ οἰκεῖον τοῦ
 παραλαβεῖν τὸ κάστρον αὐτοῦ τὸ Ἀδρανούτζιν. καὶ ἀπερ-
 χυμένου σου ἐν Χαλδίᾳ ἀναλαβοῦ ἄρχοντας χρησίμους, οὓς
 ἐπίστασαι εἶναι ἡνδρειωμένους καὶ πιστούς, καὶ εἰσελθε
 καὶ κράτησον τὸ τοιοῦτον κάστρον. τοῦ δὲ πατρικίου Κων-
 15 σταντος καὶ δρουγγαρίου τοῦ πλωῖμου ἀπελθόντος ἐν Χαλ-
 δίᾳ, καὶ ἀναλαβομένου τουρμάρχας χρησίμους καὶ ἄρχοντας
 καὶ λαὸν μέχρι τ', εἰσῆλθεν ἐν Ἰβηρίᾳ, καὶ ἐκράτησεν αὐτὸν
 ὁ μακάριος Δαβὶδ ὁ ἀδελφὸς Ἀσωτίου τοῦ ἀρτίως κουρο-
 παλάτου, λέγων πρὸς αὐτὸν "ποῦ ἀπεστάλης παρὰ τοῦ βασι-
 20 λέως, καὶ τίνα δουλείαν ὀφείλεις ἐκτελέσαι, ὅτι τοσοῦτον λαὸν
 ἐπιφέρῃ μετὰ σεαυτοῦ"; ἐσκέπτοντο γὰρ διὰ τὸ ἀποθανεῖν
 Ἀδρανασὲ τὸν καὶ κουροπαλάτην, ὅτι μήπως ὁ βασιλεὺς τὸν
 Κουρκένιον ὀφείλῃ τιμῆσαι κουροπαλάτην, ἐπειδὴ ἀναμεταξὺ
 οἱ τοῦ Ἀδρανασὲ τοῦ κουροπαλάτου παῖδες τοῦ πατρὸς αὐ-
 25 τῶν τελευτήσαντος φιλονεικίας τινὰς ἔσχον μετὰ τοῦ ἐξαδέλ-

11 αὐτοῦ add B   21 τὸ] τοῦτο vulgo

Curcenii Iberis negotium deputatus, ex mandato imperatoris literas accepit a patricio Symeone asecretis, quarum haec summa: "iubet te sanctus noster imperator relictis rebus omnibus ad Asotium patricium sive Ciscasen e vestigio abire et urbem Adranutzium ab eo accipere, quandoquidem per Agapium monachum sacrae imperatoris maiestati significavit uti aliquem e suis fidum mittat et Adranutzium urbem ipsius accipiat. ubi autem in Chaldiam veneris, adiunge tibi principes utiles, quos fortes fidosque cognoveris, urbemque ingredi et cape." cumque Constans patricius et rei navalis drungarius, in Chaldiam profectus, ibique strenuis turmae praefectis principibusque et militibus assumptis trecentis, in Iberiam venisset, detinuit eum beatae memoriae David, Asotii pridem curopalatae frater, interrogans quonam ab imperatore et cuius rei causa missus tantam secum multitudinem traheret. timebant enim propter mortem Adranase curopalatae, ne Curcenius ea dignitate ab imperatore ornaretur, quandoquidem inter Adranase curopalatae filios, post patris eorum obitum, et

φον αὐτῶν, διὰ τὸ καὶ τὸν πρῶτον ἄνθρωπον ὑποστῆλαι
 μετὰ μεγάλου κενισκίου τὸν Κουρκένιον πρὸς τὸν βασιλέα,
 ὁραιοῦμενον τὸ κουροπαλατικὸν ἢ τὸ μαγιστράτεον, ἐπέλαβον
 αἱ τέσσαρες ἀδελφοί, ἡγουν τοῦ Ἀδρανῆ τοῦ κουροπαλάτου
 οἱ παῖδες, ὅτι διὰ τὸ ποιῆσαι τὸν Κουρκένιον κουροπαλάτην
 ἀπέρχεται ἐκεῖσε. ὁ δὲ πατρίκιος Κώνστας ἀπελογήσαιο ὅτι
 διὰ τὸ μέλλειν με τιμῆσαι τὸν Κουρκένιον μάγιστρον ἐπιφέ-
 ρομαι καὶ τὸν τοσοῦτον λαόν, καὶ ἀποχαιρετίσας αὐτὸν ὅτι
 ἐπέρχομαι εἰς τὸν Δαβὶδ τὸν μάγιστρον, εἶχε δὲ ὁ αὐτὸς
 πατρίκιος Κώνστας καὶ πρὸς τὸν Δαβὶδ κάλεσαι ἀπὸ τοῦ 10
 βασιλέως καὶ ξένια. καὶ ἀπελθόντος τοῦ αὐτοῦ πατρικίου
 Κωνσταντος εἰς τὴν χώραν τοῦ Κουρκενίου ἐτίμησεν αὐτὸν
 μάγιστρον, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ κάστρον τοῦ πατρικίου Ἀσω-
 τίου τοῦ καὶ Κισκάση, εἰς τὸ Ἀδρανουτζιν, καὶ δέδωκεν αὐτῇ
 P 128 τὴν πρὸς αὐτὸν τοῦ βασιλέως κάλεσιν, οὐ περὶ τοῦ κάστρου 15
 Ἀδρανουτζίου περιέχουσάν τι, ἀλλὰ περὶ ἐτέρων ὑποθέσεων.
 εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ πατρίκιος Κώνστας ὅτι καὶ μὲν ἡ κά-
 λευσις οὐδὲν περιέχει περὶ τοῦ κάστρου Ἀδρανουτζίου, ἀλλ'
 οὖν τοῦ μοναχοῦ Ἀγαπίου πρὸς τὸν βασιλέα εἰσελθόντος καὶ
 ἀναγγείλαντος αὐτὸν ὅσα καὶ παρήγγειλας αὐτὸν περὶ τοῦ 20
 κάστρου Ἀδρανουτζίου, διὰ τοῦτο καὶ ἀπέστειλέ με ὅπως πα-
 ραλάβω τὸ κάστρον καὶ εἰσαγάγω ἐν αὐτῷ ὅνπερ περιφέρο-
 μαι λαόν, καὶ ἐπειδὴ, καθὰ προείρηται, εἶχεν ἔχθραν ὁ πα-
 τρίκιος Ἀσώτιος ὁ καὶ Κισκάσης μετὰ τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ

eorum patruelem contentiones ortae essent; et quia primum famulum
 cum ingenti munere ad imperatorem Curcenius misisset ad curopalatae
 aut magistri honorem petendum, quatuor fratres, Adranase curopa-
 latae filii, suspicabantur ideo cum illuc venire ut Curcenium curopa-
 latem faceret. at Constans patricius excusavit, dicens Curcenium
 sibi magistrum creandum, eaque de causa cum tanto comitatu venire;
 atque ab illo discedentem iturum ad Davidem magistrum: quippe
 laudatus Constans patricius habebat etiam ad Davidem mandata ab
 imperatore ac munera. itaque abiens ad Curcenium praedictus patri-
 cius Constans magistri honorem ei contulit; ingressusque patricii
 Asotii sive Ciscase, urbem Adranutzium, dedit illi quae mandata ab
 imperatore habebat, non de Adranutzio, sed de aliis quibusdam re-
 bus. dixit autem ei Constans patricius "quamvis de Adranutzio qui-
 dem nihil mandatum hoc contineat, tamen quia Agapius monachus
 imperatorem conveniens rettulit ea quae ei de Adranutzio praecipi-
 sti, ideo me misit uti urbem acciperem, et hos quos adduco illi im-
 ponerem." cumque, ut antea dictum est, inter Asotium patricium
 sive Ciscasem eiusque generum Curcenium inimicitiae essent, urbem

τοῦ Κουρκένη, προσθυμήθη δοῦναι τὸ κάστρον αὐτοῦ μᾶλλον
τὸν βασιλέα, ὃ δὲ πατρίκιος Κώνστας εἶχε παρ' ἑαυτοῦ φλά-
μουλα, καὶ ἐπιδέδωκε τῇ πατρικίῃ Ἀσωτίῳ τῷ καὶ Κισκάσῃ·
ὃ δὲ λαβὼν αὐτὸ εἰς κοντάριον περιέθηκε, καὶ ἐπιδέδωκε τῷ
5 πατρικίῳ Κωνσταντίνῳ εἰπὼν ὅτι ἐπίστησον αὐτὸ ἄνωθεν εἰς
τὰ τεῖχος, ἵνα γινῶσι πάντες τοῦ βασιλέως εἶναι ἀπὸ τῆς σή-
μερον ἡμέρας τὸ τοιοῦτον κάστρον. καὶ τοῦτο ποιήσας ὁ πα-
τρίκιος Κώνστας καὶ τὸ φλάμουλον ἐπιστήσας ἄνωθεν τοῦ
τείχους, καὶ τοὺς βασιλεῖς τῶν Ῥωμαίων κατὰ τὸ εἰωθὸς
10 εὐφημήσας, πᾶσιν ἐγένετο γνωστὸν ὅτι τὸ κάστρον τὸ Ἀδρα-
νυτζίν ἀπεχαρίσατο ὁ πατρίκιος Ἀσώτιος ὁ καὶ Κισκάσης
τὸν βασιλέα. ὃ οὖν Δαβίδ ὁ μέγας τὴν ἑαυτοῦ χώραν οὐκ
εἰδίδου τὸν βασιλέα, καὶ τάχα συνορῇ τὴν τούρμαν τοῦ Ἀκαμψῆ
καὶ τῇ Μουργούλῃ. ὃ οὖν πατρίκιος Κώνστας ἀνήγαγε πρὸς
15 τὸν βασιλέα ἐξαποστείλας δύο ἀναφοράς, τὴν μὲν μίαν περιέ-
χουσαν ὅπως ἐτίμησε τὸν Κουρκένιον μάγιστρον καὶ ὅπως ὁ
Κουρκένιος ἀπεδέξατο τὸ μαγιστράτον καὶ εὐφήμεσε τὸν βα-
σιλέα, τὴν δὲ ἑτέραν περιέχουσαν περὶ τοῦ κάστρου Ἀδρα-
νυτζίου, καὶ ὅπως τοῦτο παρέλαβε παρὰ τοῦ πατρικίου Ἀσω-
20 τίου τοῦ καὶ Κισκάσης, καὶ ὅτι μεγάλην διαφορὰν καὶ ἔχθραν
ἔχουσι πρὸς ἀλλήλους ὃ τε πατρίκιος Ἀσώτιος μετὰ τοῦ γυμ-
βροῦ αὐτοῦ μαγίστρου Κουρκενίου, καὶ ἵνα ἀποστείλῃ ὁ βα-

4 βαλὼν B, omissis περιέθηκε καὶ
Κωνσταντίνος M

5 Κωνσταντίνῳ M 8

nam imperatori dare maluit. habebat autem ad manum Constans
patricius flammula, eaque patricio Asotio sive Ciscase dedit, qui ea
accipiens conto circumposuit et Constanti patricio dedit, ut in muris
ea collocaret, unde omnibus constaret ex illo die urbem illam ad
imperatorem pertinere. quod ubi Constans patricius fecisset, flam-
mulamque in muro posuisset, Romanorumque imperatores pro inore
faustis acclamationibus prosecutus esset, omnibus innotuit patricium
Asotium sive Ciscasen imperatori urbem Adranutzium donasse. ma-
gnus vero David terram suam imperatori non dabat, quamvis finitima
esset regioni Acampse et Murgule. Constans itaque patricius binas
ad imperatores epistolas rerum suarum successum referentes misit,
quarum una de Curcenio erat, quem magistrum creasset, et quomodo
is eum honorem accepisset imperatoremque faustis acclamationibus
prosecutus esset: altera de Adranutzio narrabat, et quomodo illud
ab Asotio patricio sive Ciscase accepisset; magnum item dissidium
magnaue odia exercere inter sese Asotium patricium et generum
eius Curcenium magistrum; item ut auxilia mitteret imperator, quae

σιλευς βοήθειαν τοῦ ταξατεῦσαι τὸ τοιοῦτον κάστρον, καὶ ὅτι, εἰ ἐνδέχεται, ἔλθῃ καὶ ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν. ταῦτα ἰδόντες οἱ Ἰβηρες, ὃ τε μάγιστρος Κουρκένιος καὶ ὁ μάγιστρος Δαβίδ καὶ ὁ ἀδελφὸς τοῦ κουροπαλάτου Ἀσωτίου, ἔγραψαν πρὸς τὸν βασιλέα ὅτι εἰ τοῦτο καταδέξῃται ἡ βασι-
 λεία σου καὶ εἰσέλθῃ μέσον τῆς χώρας ἡμῶν, ἐξερχόμεθα τῆς δουλώσεως τῆς βασιλείας σου καὶ γινόμεθα μετὰ τῶν Σαρα-
 κηνῶν, ἐπειδὴ ἔχειν ἔχομεν μετὰ τῶν Ῥωμαίων μάχας καὶ πολέμια, καὶ βιαζόμενοι κινῆσαι ἔχομεν φροσάτον κατὰ τε τοῦ κάστρου Ἀδρανουτζίου καὶ τῆς χώρας αὐτῶν καὶ αὐτῆς 10
 τῆς Ῥωμανίας. ταῦτα καὶ διὰ τῶν γραμμάτων τῶν προρρη-
 θέντων ἀρχόντων ἀναμαθῶν καὶ παρὰ τῶν ἀποσταλέντων παρ' αὐτῶν ἀνθρώπων ἀκηκοώς, καὶ πτοηθεὶς μήπως γένων-
 ται μετὰ τῶν Σαρακηνῶν καὶ ἐξαγάγῃσι τὰ τῆς Περσίας φροσάτα κατὰ Ῥωμανίας, ἠρνήσατο λέγων ὅτι οὐκ ἔγραψα 15
 P 129 τὸν πρωτοσπαθάριον Κώνσταντα τὸν μαγγλαβίτην περὶ τοῦ τοιούτου κάστρου καὶ τῆς χώρας αὐτοῦ τοῦ παραλαβεῖν αὐ-
 τήν, ἀλλ' ἐξ οἰκείας ὥς εἰπεῖν ἀφροσύνης τοῦτο ἐποίησε. καὶ ταῦτα εἶπεν ὁ βασιλεὺς τελείως ἀποθεραπεῦσαι τούτους βου-
 λόμενος· καὶ ἐδέξατο ὁ αὐτὸς πρωτοσπαθάριος Κώνστας καὶ 20
 μαγγλαβίτης κέλευσιν μετὰ ἑβρεων καὶ ἀπειλῶν περιέχουσαν
 "τίς διωρίσατό σοι τοῦτο ποιῆσαι; ἀλλὰ μᾶλλον ἔξελθε ἐκ τοῦ κάστρου, καὶ ἀναλαβοῦ Ἀσώτιον τὸν υἱὸν τοῦ τετελευ-

urbi ei praesidio essent; veniretque cum iis, si fieri posset, scholarum domesticus. haec cum viderent Iberes, magister Curcenius et magister David Asotii curopalatae frater, imperatori scripserunt haec in modum. "si maiestas tua hoc permittit, et in terram nostram veniat, obsequium omne deserentes cum Saracenis nos iungemus, quandoquidem praelia cum Romanis gerere cogimur, et per vim coacti contra Adranutzium eiusque territorium et ipsam adeo Romaniam exercitum ducere debemus." his intellectis cum per literas praedictorum principum tum per homines ab ipsis missos, veritus ne viribus cum Saracenis coniunctis Persiae copias contra Romaniam educerent, Constanti protospathario manclabita de urbe hac eiusque dicione accipienda scripsisse se negabat, sed propria id imprudentia, ut ita dicam, cum fecisse. et haec quidem dicebat imperator omnino eos delinire cupiens; mandatumque ipse Constantinus protospatharius et manclabita accepit cum conviciis et minis cuiusnam iussu hoc fecisset; quin potius urbe exiret, et Asotium defuncti Adranase curopalatae filium secum assumeret atque in urbem adduceret, ut dignitate paterna curopalatae augeretur. haec ubi accepisset patricius Constans,

τηκότος Ἀδρανασὲ τοῦ κουροπαλάτου, καὶ εἰσάγαγε αὐτὸν ἐπαῦθα, ὅπως τιμήσωμεν αὐτὸν τὴν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀξίαν τοῦ κουροπαλάτου." ταῦτα δεξάμενος ὁ πατρίκιος Κώνστας κατέλιπε τὸν πατρίκιον Ἀσωτίον τὸν καὶ Κισκάσην εἰς τὸ ἑαυτοῦ κάστρον τὸ Ἀδρανουτζίν, κακεῖνος ἐξελθὼν ἀπῆει πρὸς τὸν Δαβίδ τὸν μέγαν, καὶ ἐπιδέδωκεν αὐτῷ ἣν περιεῖχε πρὸς αὐτὸν κέλευσιν, καὶ ὑπέστρεψε, καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἰβηρίαν, καὶ εὔρεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνηθροισμένους τὸν τε μάγιστρον Κουρκένιον καὶ τὸν μάγιστρον Δαβίδ τὸν ἀδελφὸν Ἀσωτίου τοῦ κουροπαλάτου. καὶ ἤρξαντο φιλονεικεῖν καὶ κατονειδίξειν τὸν πατρίκιον Κώνσταντα, λέγοντες ὅτι κρυπτός ἄνθρωπος καὶ κακὸς τυγχάνεις, ὅτι οὐκ ἐφανερώσας ἡμᾶς περὶ τοῦ κάστρου Ἀδρανουτζίου ὅτι μέλλεις τοῦτο κρατῆσαι καὶ ὅτι συμφέρει τοῦτο κρατεῖσθαι παρὰ τοῦ βασιλέως· ἡμεῖς γάρ καὶ περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως ἀνηγάγομεν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐδεξάμεθα μηδαμῶς γινώσκειν τὸν βασιλέα περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, ἀλλὰ σὲ τοῦτο ποιῆσαι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ πατρικίου Ἀσωτίου τοῦ καὶ Κισκάση. ὁ δὲ πατρίκιος Κώνστας προσαπολογησάμενος τούτοις τὰ εἰκότα ἀνελάβετο Ἀσωτίον τὸν υἱὸν Ἀδρανασῆ τοῦ κουροπαλάτου, καὶ εἰσῆγαγεν αὐτὸν ἐν τῇ πόλει, καὶ ἐτιμήθη παρὰ τοῦ βασιλέως κουροπαλάτης.

Ἴσθι δὲ καὶ περὶ τῶν ἐν τισι καιροῖς μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ διαφόρων ἐθνῶν συμβεβηκότων· ἄξιον γάρ, φίλτατε υἱέ, μηδὲ περὶ τὴν τούτων μνήμην διαφυγεῖν σε, ἵν' ἐν ὁμοίοις

Asotium patricium sive Ciscasen in urbe sua Adranutzio reliquit, adeoque egressus ad Davidem magnum profectus, cui mandata quae ad ipsum habebat, exposuit; et revertens in Iberiam venit, ubi congregatos super ea ipsa re magistrum Curcenium magistrumque Davidem Asotii curopalatae fratrem invenit. coeperuntque contendere, et conviciari Constanti patricio veluti homini versipelli et maligno, quod consilium suum de Adranutzio occupando ipsis non aperuisset, et quod non significasset id imperatori expedire. sese quoque rem ad imperatorem rettulisse, et comperisse nihil illi de ea constare, sed ipsum hoc sua sponte fecisse in gratiam patricii Asotii sive Ciscase. Constans vero patricius ea pro sua defensione respondit quae necessaria videbantur, et Asotium Adranase curopalatae filium assumptum in urbem duxit, ubi ab imperatore curopalatae dignitatem accepit.

Scias autem etiam ea quae temporibus quibusdam inter Romanos et varias gentes acciderunt: nam aequum est fili carissimo, haec

καιροῖς τῶν αὐτῶν προσηπιτότων εἴη σοι εὐχερὴς ἡ ἐπα-
νέρθωσις διὰ τῆς προγνώσεως.

Κ ε φ α λ α ι ο ν μ ζ.

περὶ τῆς τῶν Κυπρίων μεταναστεύσεως ἔχει ἡ ἱστορία τὰδε.

Τῆς νήσου ἀλωθείσης ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν καὶ ἐπὶ ἐπτὰ
ἔτεσιν ἀοικήτου μεινύσης, καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Ἰωάννου
μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν βασιλεύουσαν καταλαβόντος,
ἐγένετο οἰκονομία παρὰ τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ ἐν τῇ ἁγίᾳ
ἑκτῇ συνόδῳ τοῦ τὴν Κύζικον παραλαβεῖν μετὰ τῶν ἐπισκό-
πων αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ τῆς νήσου, καὶ ποιεῖσθαι καὶ χει-
ροτονίας ἥνικα ἂν λείψῃ ἐπίσκοπος, πρὸς τὸ μὴ διαπεσεῖν
τὴν αὐθεντίαν καὶ τὰ δίκαια τῆς Κύπρου (καὶ γὰρ καὶ αὐ-
τὸς ὁ Ἰουστινιανὸς βασιλεὺς Κύπριος ἦν, καθὼς καὶ παρὰ
τῶν παλαιῶν Κυπρίων ὁ λόγος μέχρι τῆς σήμερον ἐπεκράτη-
σεν), ὥστε καὶ ὠρίσθη ἐν τῇ ἁγίᾳ ἑκτῇ συνόδῳ χειροτονεῖν
τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου τὸν τῆς Κυζίκου πρόεδρον, κα-
θὼς ἐν τῷ 19^ῳ κεφαλαίῳ τῆς αὐτῆς ἁγίας ἑκτῆς συνόδου ἀνα-
γέγραπται. μετὰ δὲ ἐπτὰ ἔτη θελήσει Θεοῦ ἐκινήθη ὁ βασι-
λεὺς πάλιν οἰκίσαι τὴν Κύπρον, καὶ ἀπέστειλε πρὸς τὸν ἀμερ-
μουμνῆν τοῦ Βαγδάδ τρεῖς τῶν ἐνδόξων Κυπρίων, αὐτόχθο-
νας τῆς αὐτῆς νήσου τυγχάνοντας, τοὺς λεγομένους Φαγγου-
μεῖς, μετὰ καὶ βασιλικοῦ τινὸς ἀγγλίνου τε καὶ ἐνδόξου, γράψας

17 19° Bandurius pro 18°

te meminisse, ut in similibus casibus facilis tibi correctio sit ex prae-
scientia.

47. de Cypriorum migratione historia ita habet.

Insula a Saracenis capta et per septem annos habitatoribus va-
cua, ac Ioanne archiepiscopo cum suo populo Cypoli commorante, cu-
ravit Iustinianus imperator in sancta sexta synodo ut Cyzicum cum
episcopis suis et cum populo suo occuparet et ordinationes faceret,
cum deficeret episcopus, ne auctoritas et iura Cypri interciderent, si-
quidem ipse Iustinianus imperator Cyprius erat, quemadmodum a ma-
ioribus Cypriis traditum accepimus; ita ut etiam a sancta sexta syn-
odo constitutum sit ut ordinaretur Cyzici praesul ab archiepiscopo
Cypri, veluti in eiusdem sextae synodi capite trigesimo nono descri-
ptum est. septennio vero post, deo ita volente, animum induxit im-
perator iterum Cyprium habitatoribus frequentem facere, misitque ad
amormumnen Bagdad tres e primatibus Cypriis indigenas, Phangmes

τῷ ἀμερμουμῳ ἵνα τὸν Συρίᾳ ὄντα λαθὼν τῆς νήσου Κύπρου ἀπολύσῃ εἰς τὸν ἴδιον τόπον. καὶ ὑπακούσας ὁ ἀμερμουμῳ τῇ τοῦ βασιλέως γραφῇ ἀπέστειλε κατὰ πάσης τῆς Συρίας ἐνδόξους Σαρακηνοὺς καὶ ἐπεσώρευσε πάντας τοὺς Κυπρίους καὶ διεπέρασεν εἰς τὸν ἴδιον τόπον. ἀπέστειλε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς βασιλικόν, καὶ διεπέρασε καὶ τοὺς ἐν Ῥωμανίᾳ οἰκῆσαντας ἡγουν ἐν τε τῇ Κυζίκῳ καὶ τῷ Κιβυρραιωτῶν καὶ τῷ Θρακησίῳ, καὶ ἐνωκίσθη ἡ νῆσος.

Κ ε φ α λ α ι ο ν μ η .

10 Κεφάλαιον 18^ο τῆς ἀγίας ἑκτῆς συνόδου, τῆς ἐν τῷ Τρούλλῳ τοῦ μεγάλου παλατίου γενομένης.

Τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ τῆς Κύπρου νήσου προέδρου ἅμα τῷ οἰκείῳ λαῷ ἐπὶ τὴν Ἑλλησπόντιον ἐπαρχίαν, διὰ τε τὰς βαρβαρικὰς ἐφόδους διὰ τε
 15 τὸ τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερωθῆναι δουλείας καὶ καθαρῶς τοῖς σκήπτροις τοῦ χριστιανικωτάτου κράτους ὑποταγῆναι, τῆς εἰρημένης μεταναστάντος νήσου προνοίᾳ τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ καὶ μόχθῳ τοῦ φιλοχρίστου καὶ εὐσεβοῦς ἡμῶν βασιλέως, συνορῶμεν ὥστε ἀκαινοτόμητα διαφυλαχθῆναι τὰ παρὰ τῶν
 20 ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρότερον συνελθόντων Θεοφόρων πατέρων τῷ θρόνῳ τοῦ προγεγραμμένου ἀνδρὸς παρασχεθέντα προνόμια,

13 Κυπρίων vulgo Ἑλλησπόντιον Meursius pro Ἑλλσπονδον.

dictos, cum quodam Caesariano prudenti et claro, scribens ei uti Cyprios in Syria agentes ad terram suam dimitteret. et amermumnes petitioni imperatoris satisfaciens per totam Syriam claros Saracenos misit, qui Cyprios omnes undique coactos in terram suam traicere curarent. praeterea Caesarianum quoque imperator misit ad traicien- dum eos qui habitarent vel in Romania vel Cyzici vel inter Cibyr- rhaeotas vel in Thracesio; atque ita habitari iterum insula coepta est.

48. caput 39 sanctae sextae Synodi, in Trullo magni palatii habitae.

Cum frater et comminister noster Ioannes, insulae Cypri praesul, una cum populo suo et propter barbarorum incursiones, et ut a gentiliū servitute liberaretur ac soli Christianissimi imperii sceptro sub- iiceretur, e dicta insula in Hellesponticam provinciam migraverit, be- nigni dei providentia et labore Christum amantis ac pii imperatoris nostri, statuimus ut quae olim a patribus divino numine afflatis Ephe- sinae Synodi viri supra scripti sedit tributa sunt privilegia, ab omni

ὥστε τὴν νέαν Ἰουστινιανούπολιν τὸ δίκαιον ἔχειν τῆς Κων-
 σταντινέων πόλεως, καὶ τὸν ἐπ' αὐτῇ καθιστάμενον θεοφιλέ-
 στατον ἐπίσκοπον πάντων προεδρεύειν τῶν τῆς Ἑλλησποντίων
 ἐπαρχίας καὶ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐπισκόπων χειροτονεῖσθαι κατὰ
 τὴν ἐρχαίαν συνήθειαν (τὰ γὰρ ἐν ἐκάστη ἐκκλησίᾳ ἔθη καὶ 5
 οἱ θεοφάροι ἡμῶν πατέρες παραφυλάττεσθαι διεγνώκασι),
 τοῦ τῆς Κυζικηνῶν πόλεως ἐπισκόπου ὑποκειμένου τῷ προέ-
 δρῳ τῆς εἰρημένης Ἰουστινιανουπόλεως, μιμήσει τῶν λοιπῶν
 ἀπάντων ἐπισκόπων τῶν ὑπὸ τὸν λεχθέντα θεοφίλέστατον
 πρόεδρον Ἰωάννην· ἀφ' οὗ χρείας καλούσης καὶ ὁ τῆς αὐ- 10
 τῆς Κυζικηνῶν πόλεως ἐπίσκοπος χειροτονηθήσεται.

Ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ περὶ ἐθνῶν οὕτως ἀκριβῶς σοι διευτυώ-
 P 131 σαμεν καὶ προεξεθέμεθα, δίκαιον μὴ μόνον περὶ τῶν ἐν τῇ
 καθ' ἡμᾶς πολιτείᾳ ἀλλὰ καὶ περὶ πάσης τῆς τῶν Ῥωμαίων
 ἀρχῆς κατὰ τινὰς χρόνους καινοτομηθέντων σαφῇ κεκτηῖσθαι 15
 σε τὴν εἶδῃσιν, ὥς ἂν ἡ περὶ τῶν ἐγγυτέρω καὶ οἰκείων γνώ-
 σις πλεον τῶν ἄλλων ἐν σοὶ διαμένουσα ποθεινότερον ἀνα-
 δείξῃ πρὸς τὸ ὑπήκουον.

Ἰστέον ὅτι ἐπὶ Κωνσταντίνου υἱοῦ Κωνσταντίου τοῦ καὶ
 Πρωγωνάτου καλουμένου Καλλίνικός τις ἀπὸ Ἡλιουπόλεως 20
 Ῥωμαίοις προσφυγὼν τὸ διὰ τῶν σιφώνων ἐκφερόμενον πῦρ

1 Κωνσταντίνου M
 13 περὶ τῶν add B

5 ἔθη Bandurius ex canone pro ἔθνη

innovatione libera conserventur; utque nova Iustinianopolis ius ha-
 beat Constantiensium civitatis; quique in illa constitutus est dei
 amantissimus episcopus, praesit omnibus Hellesponticae provinciae
 episcopis, et a suis episcopis antiqua consuetudine ordinetur. con-
 suetudines enim quae sunt in unaquaque ecclesia, divini etiam nostri
 patres servandas statuerunt, Cyzicenorum civitatis episcopo praedictae
 Iustinianopoleos praesuli subiecto, ad imitationem reliquorum omnium
 episcoporum, qui subsunt praedicto dei amantissimo praesuli Ianni,
 a quo, cum usus postulaverit, etiam ipsius Cyzicenorum civitatis epi-
 scopus ordinabitur.

Postquam vero ea quae ad gentes pertinent studiosè tibi ordina-
 vimus et supra exposuimus, aequum est non solum eorum quae in
 nostra republica, sed quoque in universo Romanorum imperio diver-
 sis temporibus innovata sunt, certam te cognitionem habere: ut re-
 rum magis propin quarum et domesticarum notitia caeteris tibi magis
 inhaerens, amabiliorem subditis te reddat.

Sciendum itaque 'sub Constantino Constantii filio Pogonato Cal-
 limicum quendam ab urbe Heliopoleos ad Romanos profugisse, qui
 Graecum ignem siphonibus emitti solitum paravit; quo quidem igne

ὑγρὸν κατεσκεύασε, δι' οὗ καὶ τὸν τῶν Σαρακηνῶν στόλον ἐν Κυζίκῳ Ῥωμαῖοι καταφλέξαντες τὴν νίκην ἤραυτο.

Κ ε φ α λ α ι ο ν μ θ'.

ὁ ζητῶν ὅπως τῇ τῶν Πατρῶν ἐκκλησίᾳ οἱ Σκλαβοὶ δουλεύειν καὶ ὑποκείσθαι ἐτάχθησαν, ἐκ τῆς παρούσης μανθανέτω γραφῆς.

Νικηφόρος τὰ τῶν Ῥωμαίων σκῆπτρα ἐκράτει, καὶ οὗτοι ἐν τῷ θέματι ὄντες Πελοποννήσου ἀπόστασιν ἐννοήσαντες πρῶτον μὲν τὰς τῶν γειτόνων οἰκίας τῶν Γραικῶν ἐξεπόρθουν καὶ εἰς ἀρπαγὴν ἐτίθεντο, ἔπειτα δὲ καὶ κατὰ τῶν οἰκητόρων τῆς τῶν Πατρῶν ὁρμήσαντες πόλεως τὰ πρὸ τοῦ τείχους πε-
 10 δία κατεστρέφοντο καὶ ταύτην ἐπολιόρκουν, μεθ' ἑαυτῶν ἔχον-
 τες καὶ Ἀφρικοὺς καὶ Σαρακηνούς. ἐπεὶ δὲ χρόνος ἱκανὸς διήλθε καὶ σπάνις τῶν ἀναγκαίων τοῖς ἐνδοθεν τοῦ τείχους γίνεσθαι ἤρξατο, ὕδατός τε καὶ τροφῶν, βουλὴν βουλευόνται
 15 εἰς συμβιβάσεις τε ἔλθεῖν καὶ λόγους ἀπαθείας λαβεῖν καὶ
 τηνικαῦτα τὴν πόλιν ὑποτάξαι αὐτοῖς. ἐπεὶ οὖν ὁ τηνικαῦτα στρατηγὸς ὑπῆρχε πρὸς τὴν ἄκραν τοῦ θέματος ἐν κάστρῳ Κορίνθου, καὶ προσδοκία ἦν τοῦ παραγενέσθαι αὐτὸν καὶ κα-
 20 ταπολεμῆσαι τὸ ἔθνος τῶν Σκλαβηνῶν, ὥς καὶ πρῶην κατα-
 μηνυθέντος αὐτοῦ περὶ τῆς καταδρομῆς αὐτῶν παρὰ τῶν ἀρ-
 χόντων, ἐβουλευσάντο οἱ τοῦ κάστρου οἰκήτορες πρότερον ἀπο-
 σταλῆναι σκοπὸν εἰς τὰ ἀνατολικώτερα τῶν ὁρέων καὶ ἀπο-

incensa apud Cyzicum Saracenorum classe, victoriam Romani repor-
 tarunt.

49. qui scire volet, quomodo Patrensi ecclesiae subiecti fuerint
 Sclavi, hinc discat.

Romani imperii sceptrum Nicephorus tenebat; et hi in Peloponensi themate cum essent defectionem cogitantes, primo quidem vicinorum Graecorum aedes vastabant praedaeque ac direptioni exponebant, de-
 inde etiam in Patrenses cives irruentes praedia eorum muris proxima
 evertabant urbemque obsidione cingebant, adiuti ab Afris et Sarace-
 nis. idque cum aliquandiu durasset, iamque rerum necessariorum,
 maxime aquae et ciborum penuria oppidanos premere coepisset, con-
 silium ineunt de paciscendo et indemnitate accepta urbe illis subii-
 cienda. cum autem eius temporis praetor esset in arce thematis in urbe
 Corintho, sperarentque eum affuturum et Sclavinios oppugnaturum,
 quia scilicet prius ipse a principibus admonitus fuerat de ipsorum
 excursione, visum fuit oppidanis speculatorem prius mittere ad orien-
 taliores montium partes, exploraturum an praetor adesset, speculatori

σκοπεῖσαι καὶ γινῶναι εἰ ἄρα παραγίνεται ὁ στρατηγός, παραγγείλαντες καὶ σημείον δεδωκότες τῷ ἀπεσταλμένῳ ἵνα, εἰ μὲν ἴδοι ἐρχόμενον τὸν στρατηγόν, ἐν τῇ ὑποστροφῇ αὐτοῦ κλίνει τὸ φλάμουλον, ὅπως γινῶσι τὴν ἔλευσιν τοῦ στρατηγοῦ, εἰ δὲ μή γε, κατέχειν ὀρθὸν τὸ φλάμουλον πρὸς τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς προσδοκίαν τοῦ λοιποῦ παραγίνεσθαι τὸν στρατηγόν. τοῦ οὖν σκοποῦ ἀπελθόντος καὶ μαθόντος μὴ παραγίνεσθαι τὸν στρατηγόν, ὑπέστρεφεν ὀρθὸν κατέχων τὸ φλάμουλον. καὶ δὴ τοῦ θεοῦ εὐδοκήσαντος διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου, τοῦ ἵππου ὀλισθήσαντος καὶ τοῦ ἐπιβάτου ὑποπεπτωκότος ἔκλινε τὸ φλάμουλον, καὶ οἱ τοῦ κάστρου οἰκήτορες ἰδόντες τὸ γεγονός σημείον, καὶ νομίσαντες ἔξ ἅπαντος παραγίνεσθαι τὸν στρατηγόν, ἤνοιξαν τὰς πύλας τοῦ κάστρου καὶ P 132 ἐξῆλθον θαρσαλέοι κατὰ τῶν Σκλαβηνῶν, καὶ εἶδον τὸν πρωτόκλητον ἀπόστολον ὀφθαλμοφανῶς ἵππῳ ἐπικαθήμενον καὶ 15 ἄρῳμῳ ἐπερχόμενον κατὰ τῶν βαρβάρων. καὶ δὴ τρέψας τούτους κατὰ κράτος, καὶ διασκορπίσας καὶ ἀπελάσας πόρρω τοῦ κάστρου φυγίδας ἐποίησεν. οἱ δὲ βάρβαροι ἰδόντες καὶ καταπλαγέντες, ἔκθαμβοι γεγονότες ἐπὶ τῇ κατ' αὐτῶν κραταίᾳ ἐπελεύσει τοῦ ἀηττήτου καὶ ἀκαταγωνίστου ὀπλίτου καὶ στρα- 20 τηγοῦ καὶ ταξιάρχου καὶ τροπαιούχου καὶ νικηφόρου πρωτοκλήτου ἀποστόλου Ἀνδρέου, ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτούς, καὶ προσέφυγον εἰς τὸν πάνσεπτον ναὸν αὐτοῦ. τοῦ οὖν στρατηγοῦ μετὰ τὸ τρόπαιον ἐν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καταλαβόντος καὶ τὴν νίκην τοῦ ἀποστόλου μα- 25

7 μαθόντος add B

24 στρατηγοῦ add B

signum dantes, ut si venientem praetorem videret, in reditu flammulum inclinaret, unde adventum eius cognoscerent, sin minus, rectum teneret, ne de cetero affuturum eum sperarent. cum itaque abiisset speculator et non adesse praetorem intelligeret, rediit cum flammulo erecto. deo vero ita volente propter intercessionem S. Andreae apostoli, accidit ut equo caespitante excussus vector flammulum inclinaret; quod videntes oppidani, veluti signo dato, existimantes omnino praetorem venisse, portis urbis apertis contra Sclavinios strenue aggressi sunt, videruntque clare apostolum primo vocatum equo insidentem et in barbaros ruentem, quos terga vertere ac dispersos in fugam se dare procul ab urbe coëgit. nam conspecto invicto bellatore contra se irridente, barbari perculsi flam vementi impetu insuperabilis ducis ac victoris, primi vocati apostoli Andreae, necnon supra modum ab eodem perterriti trepidantes ad venerandam eius aedem confuge-

θόντος, κατεμήνυσε τῇ βασιλεῖ Νικηφόρῳ τὴν τε ἔφοδον τῶν
 Σκλαβηνῶν καὶ τὴν προνομὴν καὶ αἰχμαλώσιαν καὶ ἀφανι-
 σμὸν καὶ τὴν λεηλασίαν καὶ τὰλλα δεινὰ ὅσα καταδραμόντες
 ἐποίησαν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀχαιίας, ἔτι δὲ καὶ τὴν πολυήμε-
 5ρον πολιορκίαν καὶ τὴν κατὰ τῶν αἰκητόρων τοῦ κάστρου διη-
 νεκρῇ ἐπίθρσιν, ὡσαύτως καὶ τὴν ἐπισκοπὴν καὶ συμμαχίαν
 καὶ τρόπαιον καὶ τὴν κατὰ κράτος νίκην τὴν γενομένην παρὰ
 τοῦ ἀποστόλου, καὶ ὡς ὀφθαλμοφανῶς. ὡφάθη ἐπιτρέχων καὶ
 διώκων τοὺς πολεμίους κατὰ νῶτον καὶ τροπούμενος αὐτούς,
 10 ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς βαρβάρους αἰσθῆσθαι τὴν τοῦ ἀποστό-
 λου πρὸς ἡμᾶς ἐπισκοπὴν καὶ συμμαχίαν καὶ διὰ τοῦτο προσ-
 φυγῆν αὐτοὺς εἰς τὸν σεβάσμιον αὐτοῦ ναόν. ὁ δὲ βασι-
 λεὺς ταῦτα ἀναμαθὼν παρεκελεύσατο οὕτως· “ἐπεὶ καὶ τὸ τρό-
 παιον καὶ ἡ κατὰ κράτος νίκη παρὰ τοῦ ἀποστόλου γέγονε,
 15 ὀφειλόμενον καθέσθηναι πᾶσαν τὴν ἐκστρατείαν τῶν πολεμίων
 καὶ τὰ λάφυρα καὶ τὰ σκεῆλα αὐτῷ ἀποδοθῆναι.” καὶ δια-
 κρίνατο αὐτοὺς τε τοὺς πολεμίους μετὰ πάσης τῆς φαρμιλίας
 καὶ συγγενείας καὶ πάντων τῶν προσηκόντων αὐτοῖς, ἔτι δὲ
 καὶ πάσης τῆς ἐπαρξέως αὐτῶν, ἀφορισθῆναι εἰς τὸν ναόν
 20 τοῦ ἀποστόλου ἐν τῇ μητροπόλει Πατρῶν, ἐν ᾗ ὁ πρωτόκλη-
 τος καὶ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ τὸν τῆς ἀθλήσεως διήνυσεν
 ἀγῶνα, δεδωκὼς περὶ αὐτῶν καὶ σιγίλλον ἐν τῇ αὐτῇ μητρο-
 πόλει. ταῦτα οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἀρχαιότεροι ἀνήγγειλαν
 παραδότες ἀγράφως χρόνῳ τε καὶ βίῳ τοῖς ὕστερον, ὅπως

runt. praetor autem cum triduo post advenisset et apostoli victoriam intellexisset, Nicephoro imperatori significavit incursionem Sclavinio-
 rum, item direptionem, captivorum numerum, vastationem, praedam,
 et quaecunque alia mala Achaiae in partibus intulissent, item diutur-
 nam obsidionem continuamque oppidanorum oppressionem, deinde
 apostoli inspectionem, auxilium, tropaeum et integram victoriam; ut-
 que sub oculis hominum visus esset hostes invadere eosque persequi
 et in fugam convertere, adeo ut ipsi etiam barbari eius vires et sup-
 petias nobis praestitas persentiscerent, ideoque ad sacram eius aedem
 confugerent. his cognitis imperator iussit, postquam ab apostolo vi-
 ctoria contigisset eique hostium expeditio imputari deberet, omnia ei
 spolia donari; et statuit ipsos quoque hostes cum omni familia et
 cognatione ac propinquis universis facultatibusque attribui templo
 apostoli quod in Patrarum metropoli est, ubi primo vocatus Christi-
 que discipulus pugnam hanc pugnasset; et sigillum super hac re in
 metropoli illa dedit. atque haec quidem antiqui posteris suis sine
 scripto tradiderunt, ut secundum prophetam generatio ventura sciret

ὡν κατὰ τὸν προφήτην γνῶ γενεὰ ἧ ἐρχομένη τὸ γεγονός
 θαῦμα διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἀποστόλου, καὶ ἀναστήσονται καὶ
 ἀπαγγελοῦσιν αὐτὸ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν, ἵνα μὴ ἐπιλάβωνται τῶν
 εὐεργεσιῶν ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἀποστό-
 λου. ἔκτοτε δὲ οἱ ἀφορισθέντες Σκλαβηνοὶ ἐν τῇ μητροπόλει 5
 καὶ τοὺς στρατηγούς καὶ τοὺς βασιλικούς καὶ πάντας τοὺς
 ἐξ ἔθνων ἀποστελλομένους πρέσβεις ὡς ὁμήρους διατρέφου-
 σιν, ἔχοντες ἰδίους καὶ τραπεζοποιούς καὶ μαγείρους καὶ πάν-
 τας τοὺς παρασκευάζοντας τὰ τῆς τραπέζης βρώματα, τῆς
 μητροπόλεως εἰς ταῦτα μηδὲν καινοτομοσμένης, ἀλλ' αὐτοὶ οἱ 10
 Σκλαβηνοὶ ἀπὸ διανομῆς καὶ συνδοσίας τῆς δμαδος αὐτῶν
 ἐπισυνάγουσι τὰς τοιαύτας χρείας. ἐποίησε δὲ καὶ σιγίλλιον
 Λέων ὁ αἰμίμητος καὶ αἰόδιμος βασιλεὺς λεπτομερῶς περίε-
 P 133 χον τὸ τί ὀφείλουσι παρέχειν οἱ αὐτοὶ ἐναπογραφόμενοι τῇ
 μητροπολίτῃ, καὶ μὴ ἀπαργυρίζεσθαι παρ' αὐτοῦ ἢ ἄλλως πως 15
 κατ' ἐπίνοιαν ἄδικον ζημιοῦσθαι αὐτούς.

Κ ε φ ἄ λ α ι ο ν ν .

περὶ τῶν ἐν τῷ θέματι Πελοποννήσου Σκλάβων, τῶν τε Μιληγγῶν
 καὶ Ἐξεριτῶν, καὶ περὶ τῶν τελουμένων παρ' αὐτῶν πάκτων. ὁμοίως
 καὶ περὶ τῶν οἰκητόρων τοῦ κάστρου τοῦ Μαῖνῆς, καὶ τῶν παρ' 20
 αὐτῶν τελουμένων πάκτων.

Ἰστέον ὅτι οἱ τοῦ θέματος Πελοποννήσου Σκλάβοι ἐν
 ταῖς ἡμέραις τοῦ βασιλέως Θεοφίλου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ

2 καὶ ἀναστήσονται — ἀποστόλου add B

16 ἄδικον add B

miraculum factum intercessione apostoli, narraretque filiis suis uti ne
 obliviscerentur beneficiorum quae deus per ipsius intercessionem con-
 tulisset. ex illo autem tempore Sclavinii, qui metropoli destinati
 fuere, praetores, Caesarianos, quoscunque gentium legatos veluti ob-
 sides alunt, habentes structores suos coquosque, et quicunque cibos
 apparant, metropoli quidem nihil innovante, sed ipsis Sclaviniiis ex
 divisione et contributione universitatis suae res huiusmodi necessarias
 colligentibus. dedit vero etiam sigillum Leo semper memorandus ac
 praeclarus imperator, singillatim complectens quid hi adscriptitii me-
 tropolitano praestare debeant; quod quidem neque ipse adaerare ne-
 que quavis alia iniusta ratione damno eos afficere possit.

50. de Peloponnesi thematis Sclavis, Milengis, Exeritis, iique quae
 solvunt tributis. item de habitatoribus urbis Maines, et quae pen-
 dent tributis.

Sciendum et thematis Peloponnesi Sclavos temporibus imperato-

Μιχαὴλ ἀποστατήσαντες γεγόνασιν· ἰδιόρρυθμοι, λεηλασίαις καὶ ἀνδραποδισμοῦς καὶ πραιΐδας καὶ ἐμπρησμοῦς καὶ κλοπαῖς ἐργαζόμενοι. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Μιχαὴλ τοῦ νιού Θεοφίλου ἀπεστάλη ὁ πρωτοσπαθάριος Θεόκτιστος, οὗ τὸ ἐπὶ κλην ὁ 5 τῶν Βροισνίων, στρατηγὸς ἐν τῷ θέματι Πελοποννήσου μετὰ δυνάμεως καὶ ἰσχύος πολλῆς, ἥγουν Θρακῶν καὶ Μακεδόνων καὶ τῶν λοιπῶν δυτικῶν θεμάτων, τοῦ πολεμῆσαι καὶ καθυποτάξαι αὐτούς. καὶ πάντας μὲν τοὺς Σκλάβους καὶ λοιποὺς ἀνυποτάκτους τοῦ θέματος Πελοποννήσου ὑπέταξε καὶ ἐχει-
 10 ρώσατο· μόνοι δὲ οἱ Ἐζερίται καὶ οἱ Μιληγγοὶ κατελείφθησαν ὑπὸ τὴν Λακεδαιμονίαν καὶ τὸ Ἔλος. καὶ ἐπειδὴ ὄρος ἐστὶν ἐκεῖσε μέγα καὶ ὑψηλότατον, καλούμενον Πενταδάκτυλος, καὶ εἰσέρχεται ὥσπερ τράχηλος εἰς τὴν θάλασσαν ἕως πολλοῦ διαστήματος, διὰ τὸ εἶναι τὸν τόπον δύσκολον κατὰ-
 15 κησαν εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ αὐτοῦ ὄρους, ἐν μὲν τῷ ἐνὶ μέρει οἱ Μιληγγοὶ ἐν δὲ τῷ ἑτέρῳ οἱ Ἐζερίται. καὶ ὁ μὲν προρρηθεὶς πρωτοσπάθαριος Θεόκτιστος καὶ στρατηγὸς Πελοποννήσου δυνήθεις καὶ τούτους καθυποτάξαι, ἀπέθετο τοῖς μὲν Μιληγγοῖς νομίσματα 5 τοῖς δὲ Ἐζερίταις νομίσματα
 20 ἑξήκοντα, ἅτινα καὶ ἐτέλουν αὐτοῦ στρατηγοῦντος, καθὼς παρὰ τῶν ἐντοπίων διασώζεται μέχρι τῆς σήμερον ἡ τοιαύτη φήμη, ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας τοῦ κυροῦ Ῥωμανοῦ τοῦ βασιλέως στρατηγῶν ὁ πρωτοσπαθάριος Ἰωάννης ὁ Πρωτεύων ἐν

2 καὶ πραιΐδας καὶ ἐμπρησμοῦς add B
 ἐξέθετο B

14 τὸ] δὲ vulgo 18

23 εἰς τὸ αὐτὸ θέμα M

ris Theophili eiusque filii Michaëlis desciscentes imperium excussisse, et suo libitu viventes direptiones captivitates praedas incendia ac furta exercuisse. imperante vero Michaële Theophili filio missus fuit protospatharius Theoctistus cognomento Broeeniorum, praetor ad thema Peloponnesi cum magna manu Thracum Macedonum ceterorumque thematum Occidentalium, ad eos debellandos subiugandosque. et omnes quidem Sclavos reliquosque Peloponnesi nondum subiectos vicit ac subiugavit: soli vero Ezeritae et Milengi relinquebantur sub Lacedaemonia et Elos. ac quandoquidem mons illic magnus est et valde altus, Pentadactylus nomine, qui cervicis instar longe se in mare porrigit, propter loci difficultatem ad latera eius sedes posuerunt hinc Milengi inde Ezeritae. et praedictus quidem protospatharius Theoctistus Peloponnesi praetor cum subiugare illos potuisset, imposuit Milengis quidem nomismata sexaginta, Ezeritis vero nomismata trecenta; quae ipso praetore solvebantur, ut etiamnum constans fama est inter incolas. imperante vero domino Romano Ioannes protospa-

τῷ αὐτῷ θέματι ἀνήγαγε πρὸς τὸν αὐτὸν κύριον Ῥωμανὸν περὶ
 τε τῶν Μιληγγῶν καὶ τῶν Ἑζεριτῶν, ὅτι ἀποστατήσαντες οὐ
 πείθονται οὔτε τῷ στρατηγῷ οὔτε βασιλικῇ κελεύσει ἐπείκου-
 σιν, ἀλλ' εἰσὶν ὥσπερ αὐτόνομοι καὶ αὐτοδέσποτοι καὶ οὔτε
 παρὰ τοῦ στρατηγοῦ δέχονται ἄρχοντα οὔτε συνταξιδεύειν
 αὐτῷ ἐπείκουσιν οὔτε ἄλλην τοῦ δημοσίου δουλείαν ἐκτελεῖν
 πείθονται. καὶ μέχρι τοῦ ἀνελθεῖν τὴν ἀναφορὰν αὐτοῦ συ-
 νέβη προβληθῆναι τὸν πρωτοσπαθάριον Κρινίτην τὸν Ἀρο-
 τρῶν στρατηγὸν ἐν Πελοποννήσῳ· τῆς δὲ ἀναφορᾶς τοῦ πρω-
 τοσπαθαρίου Ἰωάννου καὶ στρατηγοῦ Πελοποννήσου τοῦ πρω- 10
 τεύοντος καταλαβούσης καὶ κατ' ἐνώπιον τοῦ βασιλέως τοῦ κυ-
 ροῦ Ῥωμανοῦ ἀναγνωσθείσης, καὶ περιεχούσης τὴν ἀποστασίαν
 τῶν προρρηθέντων Σκλάβων καὶ πρὸς τὰς βασιλικὰς προσ-
 τάξεις δυσπείθειαν ἢ μᾶλλον ἀπειθειαν, ἐδέξατο ὁ αὐτὸς
 πρωτοσπαθάριος Κρινίτης ἵνα, ἐπεὶ εἰς τοσαύτην ἤλασαν ἀποσ- 15
 τασίαν καὶ ἀπειθειαν, ἐκστρατεύσῃ κατ' αὐτῶν καὶ καταπο-
 λεμήσῃ καὶ ὑποτάξῃ καὶ ἐξολοθρεύσῃ αὐτούς. ἀρξάμενος οὖν
 πολεμεῖν αὐτούς ἀπὸ μηνὸς Μαρτίου, καὶ κατακαύσας τὰ
 θέρη αὐτῶν καὶ ληϊσάμενος πᾶσαν τὴν γῆν αὐτῶν, ἔσχεν αὐ-
 τοὺς ἀνδισταμένους καὶ ἀντέχοντας μέχρι μηνὸς Νοεμβρίου· 20
 ἀπὸ τότε δὲ ἰδόντες τὴν ἑαυτῶν ἐξολοθρευσιν ᾗτήσαντο λό-
 γον τοῦ ἐποταγῆναι αὐτοῖς καὶ τυχεῖν συμπαθείας ὑπὲρ ὧν
 πρώην ἐπλημμέλησαν. ὁ οὖν προρρηθεὶς πρωτοσπαθάριος

18 αὐτὸς M

tharius eiusdem thematis praetor ad imperatorem per literas rettulit
 Milengos et Ezeritas defecisse, neque aut praetori aut imperiali man-
 dato obedientiam ultra exhibere, sed quasi liberi ac sui iuris essent,
 neque principem a praetore accipere neque cum eo ad bellum profi-
 cisci aut officium denique ullum fiscale praestare velle. dum autem
 hae literae in itinere sunt, contigit ut Peloponnesi praetor destinaretur
 protospatharius Crinites Arotas; cumque allatae essent protospatharii
 Ioannis et Peloponnesi praetoris literae et coram imperatore Romano
 lectae, intellectumque esset praedictos Sclavos defecisse et imperiali-
 bus mandatis aut aegre aut omnino non parere, iniunctum eidem pro-
 tospathario Crinitae fuit ut quandoquidem descivissent atque ad in-
 obedientiam devenissent, arma contra eos sumeret, oppugnaret, sub-
 iugaret extirparetque. bellum igitur auspicatus mense Martio, fru-
 gibus exustis et agris eorum omnibus vastatis, repugnantes habuit
 usque ad mensem Novembrem: sed ex eo perniciosam suam videntes
 de subiectione convenire voluerunt, et praeteritorum delictorum ve-
 niam postularunt. itaque praedictus protospatharius Crinites et prae-

καὶ στρατηγὸς ὁ Κρινίτης ἐξέδωκε αὐτοῖς πάντα πλείονα ὧν
 ἐτέλουν, τοῖς μὲν Μιληγγαῖς ἀπὸ τῶν ἑ νομισμάτων ὧν πρό-
 τερον ἐτέλουν, νομίσματα φμ', ὥς εἶναι τὸ πᾶν πένκτον αὐ-
 τῶν νομίσματα χ', τοῖς δὲ Ἐζερίταις ἀπὸ τῶν τ' νομισμάτων
 5 ὧν πρότερον ἐτέλουν, ἑτερα νομίσματα τ', ὥς εἶναι τὸ πᾶν
 πένκτον αὐτῶν νομίσματα χ', ἕτινα καὶ ἀπήτησε καὶ εἰσεκόμι-
 σεν ὁ αὐτὸς πρωτοσπαθάριος Κρινίτης ἐν τῷ θεοφυλάκτῃ
 κοιτῶνι τοῦ δὲ πρωτοσπαθαρίου Κρινίου ἐν τῷ θέματι με-
 τατεθέντος Ἑλλάδες, καὶ τοῦ πρωτοσπαθαρίου Βάρδα τοῦ
 10 Πλατυπόδη προβληθέντος στρατηγοῦ ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ
 τῆς ἀταξίας γενομένης καὶ στάσεως παρὰ αὐτοῦ τοῦ πρωτο-
 σπαθαρίου Βάρδα τοῦ Πλατυπόδη καὶ τῶν ὁμοφρόνων αὐ-
 τοῦ πρωτοσπαθαρίων καὶ ἀρχόντων, καὶ τὸν πρωτοσπαθάριον
 Λέοντα τὸν Ἀγέλαστον ἀποδιωξάντων ἀπὸ τοῦ θέματος, καὶ
 15 εὐθέως γενομένης καὶ τῆς τῶν Σκλαβησιανῶν ἐπιθέσεως κατὰ
 τοῦ αὐτοῦ θέματος, ἀπέστειλαν οἱ αὐτοὶ Σκλάβοι, οἳ τε Μι-
 ληγγοὶ καὶ οἱ Ἐζερίται, πρὸς τὸν κῆριν Ῥωμανὸν τὸν βασι-
 λέα, δξαιτούμενοι καὶ παρακαλοῦντες τοῦ συμπαθηθῆναι αὐ-
 τοῖς τὰς προσθήκας τῶν πένκτων καὶ τελεῖν αὐτοὺς καθὼς
 20 καὶ πρότερον ἐτέλουν. ἐπεὶ δέ, καθὼς προεῖρηται, εἰσῆλθον
 οἱ Σκλαβησιανοὶ ἐν τῷ θέματι Πελοποννήσου, δεδιὼς ὁ βα-
 σιλεὺς ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ προστεθέντες τοῖς Σκλάβοις παντελῆ
 ἐξολόθρευσιν τοῦ αὐτοῦ θέματος ἐργάσωνται, ἐποίησεν αὐ-
 τοῖς χρυσοβοῦλλιον ἵνα τελῶσι τὰ πάντα ὥς καὶ πρότερον,

tor tributa illis graviora imposuit, Milengis quidem ad sexaginta no-
 mismata, quae antea solvebant, alia quingenta et quadraginta, ita ut
 universum ipsorum tributum esset nomismatum sexcentorum, Ezeritis
 vero supra trecenta nomismata pristina alia trecenta, ut essent sex-
 centa; quae exegit quoque idem protospatharius Crinites, intulitque
 in sacrum cubiculum. protospathario autem Crinite in Graeciae the-
 ma transposito cum in Peloponneso successisset protospatharius Bar-
 das Platypus, et turbae ac factio exortae essent inter ipsum protospa-
 tharium Bardam Platypodem aliosque eius partis protospatharios ab-
 que principes, qui protospatharium Leonem Agelastum themate ex-
 pulerant, protinus in thema illud Sclabesianis irruentibus, miserunt
 illi ipsi Sclavi Milengi et Ezeritae ad dominum Romanum imperato-
 rem, commiserationem petentes super auctis tributis, permitterentur-
 que ea pendere qualia pridem pependerant. imperator autem ob
 Sclabesianorum adventum veritus ne Sclavis coniuncti omnino eum
 themate Peloponnesi exuerent, auream illis bullam dedit ut tributa
 tantum solverent quemadmodum primitus solebant, Milengi scilicet

τοὺς μὲν Μιληγγοὺς ἑξ νομίσματα, τοὺς δὲ Ἐζερίτας νομίσματα τ'. αὕτη οὖν ἐστὶν ἡ αἰτία τῆς προσθήκης καὶ τῆς ἐκκοπῆς τῶν πάλτων τῶν Μιληγγῶν καὶ τῶν Ἐζεριτῶν.

Ἰστέον ὅτι οἱ τοῦ κάστρου Μαΐνης οἰκήτορες οὐκ εἰσὶν ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῶν προρρηθέντων Σκλάβων, ἀλλ' ἐκ τῶν παλαιότερων Ῥωμαίων, οἱ καὶ μέχρι τοῦ νῦν παρὰ τῶν ἐντοπίων Ἕλληνες προσαγορεύονται διὰ τὸ ἐν τοῖς προπαιαιοῖς χρόνοις εἰδωλολάτρας εἶναι καὶ προσκυνητὰς τῶν εἰδώλων κατὰ τοὺς παλαιοὺς Ἕλληνας· οἵτινες ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αἰοδίου Βασιλείου βαπτισθέντες Χριστιανοὶ γεγόνασιν. ὁ δὲ τόπος ἐν ᾧ οἰκοῦσιν ἐστὶν ἄνυδρος καὶ ἀπρόσοδος ἐλαιοφόρος δέ· ὅθεν καὶ τὴν παραμυθίαν ἔχουσι. διάκειται δὲ ὁ τοιοῦτος P 135 τόπος εἰς ἄκραν τοῦ Μαλέα, ἥγουν ἐκεῖθεν τοῦ Ἐζερού πρὸς παραθαλασσίαν. διὰ δὲ τὸ τελείως ὑποτεταγμένους εἶναι αὐτοὺς καὶ ἄρχοντα παρὰ τοῦ στρατηγοῦ δέχεσθαι καὶ πειθ-15 ἀρχεῖν καὶ ὑπείκειν ταῖς τοῦ στρατηγοῦ προσταῖξις, παρέχουσι πάλτων ἐκ παλαιτάτου χρόνου νομίσματα υ'.

Ἰστέον ὅτι ἡ τῆς Καππαδοκίας στρατηγίς τὸ παλαιὸν τοῦρμα ἦν τῆς τῶν Ἀνατολικῶν στρατηγίδος.

Ἰστέον ὅτι ἡ Κεφαληνίας στρατηγίς ἥγουν τὰ νησία²⁰ τοῦρμα ἦν τὸ παλαιὸν τῆς στρατηγίδος Λογουβαρδίας· ἐπὶ δὲ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου γέγονε στρατηγίς.

nomismata sexaginta, Ezeritae vero nomismata trecenta. atque haec quidem causa fuit aucti imminutique rursus Milengorum et Ezeritarum tributū.

Sciendum vero est habitatores urbis Maines a praedictis Sclavis originem non ducere, sed ab antiquioribus Romanis; qui in hodiernum usque diem ab incolis Graeci appellantur, quod priscis temporibus idololatras fuerint ac idolorum cultores veterum Graecorum ritu; qui quidem rem publicam Romanam administrante praeclaro illo imperatore Basilio cum baptismo Christianam fidem amplexi sunt. locus vero quem habitant, aquarum expers est et inaccessus, sed olivifer, quo se consolantur. iacet autem hic locus in Malea promontorio ultra Ezerum versus oram maritimam. et quandoquidem plane subiecti sunt principemque a praetore accipiunt, cuius mandatis obtemperant, ex antiquissimo tempore tributum solvunt nomismata quadringenta.

Cappadociae praetura olim turma erat praeturae Anatolicorum.

Cephalleniae praetura sive insula turma olim erat praeturae Longobardiae, sed in praetoram erecta fuit sub Christi amante imperatore Leone.

Ἰστέον ὅτι ἡ Καλαβρίας στρατηγίς δουκάτον ἦν τὸ παλαιὸν τῆς στρατηγίδος Σικελίας.

Ἰστέον ὅτι ἡ τοῦ Χαρσιανοῦ στρατηγίς τοῦρμα ἦν τὸ παλαιὸν τῆς τῶν Ἀρμενιακῶν στρατηγίδος.

5 Ἰστέον ὅτι ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη ἀπὸ τοῦ θέματος τῶν Βουκελλαρίων εἰς τὸ Καππαδοκῶν θέμα μετετέθησαν ταῦτα τὰ βάνδα, ἧτοι ἡ τοποτηρησία Βάρετας, ἡ τοποτηρησία Βαλβαδῶνος, ἡ τοποτηρησία Ἀσπονας καὶ ἡ τοποτηρησία Ἀκαρκούς· καὶ ἀπὸ τοῦ θέματος τῶν Ἀνατολι-
10 κῶν εἰς τὸ Καππαδοκῶν θέμα μετετέθησαν ταῦτα τὰ βάνδα, ἧτοι ἡ τοποτηρησία τῆς Εὐδοκιάδος, ἡ τοποτηρησία τοῦ ἁγίου Ἀγαπητοῦ, ἡ τοποτηρησία Ἀφραζείας· καὶ ἐγένοντο ταῦτα τὰ ἑπτὰ βάνδα, ἧτοι τὰ τῶν Βουκελλαρίων τέσσαρα καὶ τρία τῶν Ἀνατολικῶν, τοῦρμα μία ἡ νῦν τὰ Κόμματα λεγομένη.

15 Ἰστέον ὅτι ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη ἀπὸ τοῦ θέματος τῶν Βουκελλαρίων εἰς τὸ θέμα Χαρσιανοῦ μετετέθησαν ταῦτα τὰ βάνδα, ἧτοι ἡ τοποτηρησία τοῦ Μυριοκεφάλου, ἡ τοποτηρησία τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ ἡ τοποτηρησία Βερινουπόλεως, καὶ ἐγένοντο τοῦρμα ἡ νῦν Σανιάνα λεγο-
20 μένη. καὶ ἀπὸ τοῦ θέματος τῶν Ἀρμενιακῶν εἰς τὸ τοῦ Χαρσιανοῦ θέμα μετετέθησαν ταῦτα τὰ βάνδα, ἧτοι ἡ τοῦ Κομοδρόμου τοποτηρησία, ἡ τοποτηρησία Ταβίας, καὶ εἰς τὴν τοῦρμαν τοῦ Χαρσιανοῦ τὴν εἰρημένην προσετέθησαν. ἀπὸ δὲ τοῦ Καππαδοκῶν εἰς τὸ τοῦ Χαρσιανοῦ θέμα ταῦτα τὰ

3 Ἰστέον — στρατηγίδος add B

22 ἡ τοποτηρησία add B

Calabriae praetura ducatus olim erat praeturae Siciliae.

Charsiani praetura turma antiquitus erat Armeniacorum praeturae. sub Leone autem Christi amante imperatore a themate Buccellariorum in Cappadocum thema translata fuerunt haec banda, vicariatus Baretas Balbadonos Asponas et Acarcus: ex themate vero Anatolicorum in thema Cappadocum isthaec quidem banda translata sunt, vicariatus Eudociadis, S. Agapeti et Aphraziae. factaque sunt septem haec banda, nempe Buccellariorum quattuor et Anatolicorum tria, turma una, quae nunc Commata nuncupatur.

Porro sub eodem Christi amantissimo imperatore Leone a themate Buccellariorum in Charsiani thema translata sunt haec banda, vicariatus Myriocephali, venerandae Crucis et Berinopoleos; factaque ex iis fuit turma, quae nunc Saniana appellatur. ab Armeniacorum vero themate in Charsiani thema haec banda translata sunt, vicariatus Comodromi et vicariatus Tabiae; adiectique fnere praedictae Charsiani turmae. e Cappadocum autem themate in Charsiani itidem

βάνδα μετετέθησαν, ἤτοι ἡ τοῦρμα Κασῆς ἐξ ὁλοκλήρου καὶ ἡ τοποτηρησίᾳ Νύσσης μετὰ τῆς Καισαρείας.

Ἰστέον ὅτι τοῖς παρελθούσι χρόνοις τὸ τοῦ Χοζάνου θέμα ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν ἦν. ὁμοίως καὶ τὸ τοῦ Ἀσμοσάτου θέμα καὶ αὐτὸ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν ἦν. τὸ δὲ Χανζίτ καὶ ἡ 5 Ῥωμανόπολις κλεισουῖρα τῶν Μελιτηνιατῶν ὑπῆρχον, καὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους τοῦ Φατιλάνου πάντα τὰ ἐκεῖθεν τῶν Σαρακηνῶν ὑπῆρχεν, τὸ δὲ Τεκῆς ἦν τοῦ Μανουήλ. ἡ δὲ Κάμαχα ἡ τοῦρμα ἄκρα Κολωνίας ἦν, ἡ δὲ τῆς Κελτζινῆς τοῦρμα ὑπὸ τὴν Χαλδίαν ἦν. ἡ δὲ Μεσοποταμία τῷ τότε καιρῷ θέμα 10 οὐκ ἦν. Λέων δὲ ὁ φιλόχριστος καὶ αἰόδιμος βασιλεὺς τὸν Μανουήλ ἐκείνον ἀπὸ τοῦ Τεκῆς μετὰ λόγου ἐξήγαγεν, καὶ ἐν τῇ πόλει αὐτὸν εἰσήγαγε καὶ πρωτοσπαθάριον πεποίηκεν. ἔχει δὲ ὁ αὐτὸς Μανουήλ υἱοὺς τέσσαρας, τὸν Παγκρατούκαν, τὸν Ἰαχνούκαν, τὸν Μουδάφαρ καὶ τὸν Ἰωάννην. καὶ τὸν μὲν 15 P 136 Παγκρατούκαν ὁ βασιλεὺς ἱκανάτον πεποίηκε καὶ μετὰ τοῦτο στρατηγὸν εἰς τοὺς βουκελλαρίους, τὸν δὲ Ἰαχνούκαν εἰς Νικόπολιν στρατηγὸν ἐποίησε, τὸν δὲ Μουδάφαρ καὶ τὸν Ἰωάννην ἐν Τραπεζοῦντι δέδωκε γῆν βασιλικήν, ἅπαντας ἀξιωμασι 20 τιμήσας καὶ δοὺς αὐτοῖς εὐεργεσίας πολλάς. καὶ ἐποίησε θέμα τὴν Μεσοποταμίαν, καὶ τὸν Ὀρέστην ἐκείνον τὸν Χαρσιανίτην στρατηγὸν προεβάλετο, καὶ τότε δέδωκε τὴν τῆς Καμάχας τοῦρμαν ὑπὸ τὸ θέμα εἶναι τῆς Μεσοποταμίας. εἰθ'

6 Μηλητιανητῶν M

thema translata fuere haec banda, universa turma Cases et vicariatus Nyssae cum Caesarea.

Chozani vero thema olim erat sub Saracenis, quemadmodum et Asmosati. Chanzit vero et Romanopolis clusurae erant Melitiniatorum. et a monte Phatilano, quae ulterius iacent, sub Saracenis erant, Teces vero sub Manuele. at Camacha turma propugnaculum Colouiae erat, sicuti Celtzines turma ad Chaldiam pertinebat: sed Mesopotamia tunc temporis thema non erat: at Leo ille Christi amans et praecclarus imperator Manuelem securitate verbo data e Tece eductum in urbem protospatharium creavit. erant autem huic Manueli quattuor filii, Pancratucas Iachnucas Mudaphar et Ioannes; et Pancratucan quidem imperator Hicanatum creavit et deinde praetorem Buccellariorum, Iachnucan praetura Nicopoleos donavit, Mudaphar vero et Ioanni imperialem terram in Trapezunte dedit, dignitatibus omnes et beneficiis multis cohonestans. et Mesopotamiam in thema redegit, ac Oresten illum Charsianitem praetorem designavit, turmasque Camachae et Celtzines tunc temporis sub themate Meso-

οὕτως καὶ τὴν Κελτιζινῆς τοῦρμαν ὑπὸ τὸ θέμα καὶ αὐτὴν τῆς Μεσοποταμίας ἐποίησεν. ἀρτίως δὲ ταῦτα πάντα γεγνότα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων, εἰς τὸ Μεσοποταμίας θέμα, ἐπὶ Ῥωμανοῦ δεσπότου προσειτέθη ἢ τε Ῥωμανόπολις καὶ τὸ Χανζίτ.

Ἰστέον ὅτι ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου ἡ Λάρισσα τοῦρμα τῆς Σεβαστείας ἦν, τὸ δὲ Κυμβαλαιὸς ἦν τοῦρμα τοῦ Χαρσιανοῦ, τὸ δὲ Συμπόσιον ἦν ἐρημία πρὸς τὰ μέρη τῆς Λυκανδοῦ παρακείμενον. καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου Εὐστάθιος ὁ τοῦ Ἀργυροῦ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ἀνακληθεὶς εἰς τὸ Χαρσιανὸν στρατηγὸς ἐχωρίσθη· ὁ δὲ Μελίας εἰς τὴν Μελιτηνὴν ἔτι πρόσφυγος ἦν, καὶ ὁ Βασάκιος μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν αὐτοῦ τοῦ τε Κριχορίκη καὶ τοῦ Παζουνῆ, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἰσμαῆλ ὁ Ἀρμένιος ἐκεῖνος, οἵτινες καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν προορηθέντα Ἀργυρὸν ἔγραψαν διὰ τοῦ χρυσοβούλλου λόγον λαβεῖν καὶ ἐξελθεῖν, καὶ τὸν μὲν Βασάκιον καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ εἰς Λάρισσαν καθεσθῆναι, καὶ ὀνομασθῆναι τὸν μὲν Βασάκιον Λαρίσσης κλεισουριάρχην, ὅπερ καὶ γέγονε, τὸν δὲ Ἰσμαῆλ κλεισουριάρχην εἰς τὸ Συμπόσιον, ὃ καὶ γέγονε, τὸν δὲ Μελίαν εἰς Εὐφράτιαν εἰς τὰ Τρυπία εἰς τὴν ἐρημίαν γενέσθαι τουρμάρχην, ὅπερ καὶ ἐγένετο. ἐξελθόντων δὲ τῶν Μελιτηνιατῶν καὶ τὸν Ἰσμαῆλ ἐκεῖνον ἀνελόντων ἔμεινε τὸ Συμπόσιον ἔρημον· τοῦ δὲ Βασακίου ὅτι προδοσίαν μελετᾷ διαβληθέν-

potamiae constituit. haec omnia autem cum nuper sub dominium venissent Romanorum, Romano imperante ad Mesopotamiae thema additae quoque fuerunt Romanopolis et Chanzit.

Sub Leone autem Christi amante imperatore Larissa Sebastiae turma erat ut Cymbalaeus Charsiani: at Symposium desertum erat ad Lycandi partes situm. imperante autem eodem Christi amante Leone Eustathius Argyri ab exilio revocatus Charsiani praetor factus est, Melias vero adhuc in Melitene exulabat. et Baasacius cum duobus fratribus Cricorice ac Pazune, item Ismaël ille Armenius, et ad illum simul et ad Argyrum, quem diximus, scripserunt ut per bullam auream data sibi securitate exirent, et Baasacius quidem cum fratribus Larissae sedes poneret, vocareturque Baasacius Larissae clisuriarcha, quod etiam factum est, Ismaël autem Symposii clisuriarcha, Melias vero Euphratiae Trypiorum et deserti turmarcha foret; id quod factum est. Melitiniatis vero excursionem facientibus Ismaëleque sublato, Symposium desertum mansit; et Baasacio proditionis accusato ideoque relegato, iterum Sebastiae turma facta est Larissa, praetorque

τος καὶ ἐξορισθέντος πάλιν ὑπὸ τῆς Σεβαστείας ἡ Λάρισσα τοῦρμα ἐγένετο, στρατηγῶ προβληθέντος ἐκέισε τοῦ Ἀργυροῦ Λέοντος τοῦ υἱοῦ Εὐσταθίου, τοῦ μετὰ ταῦτα μαγίστρου γεγονότος καὶ δομεστίκου τῶν σχολῶν. ὁ δὲ Μελίας εἰς Εὐφράτειαν καθεζόμενος, ὅποτε προεβλήθη Κωνσταντῖνος ὁ δοῦξ⁵ εἰς τὸ Χαρσιανόν, κατηλθεν οὗτος ὁ προρρηθεὶς Μελίας, καὶ τὸ παλαιὸν κάστρον τὴν Λυκανδὸν ἐκράτησε, καὶ ἔκτισεν αὐτὸ καὶ ὠχυροποίησε, καὶ ἐκέισε ἐκαθέσθη, καὶ ὠνομάσθη παρὰ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου βασιλέως κλεισοῦρα. καὶ μετὰ τοῦτο διεπέρασεν ἀπὸ Λυκανδοῦ εἰς τὸ ὄρος τῆς Τζα-¹⁰μανδοῦ, καὶ ἐκέισε τὸ νῦν ὄν κάστρον ἔκτισε· καὶ ὡσαύτως καὶ ἐκεῖνο κλεισοῦρα ἐκαλεῖτο. ἐκράτησε δὲ καὶ τὸ Συμπόσιον, ποιήσας αὐτὸ τουρμαρχάτον. ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη, τοῦτο πρῶτον, συνοίσῃς αὐτῷ καὶ Ζωῆς τῆς μητρὸς αὐτοῦ, γέγονεν ἡ Λυκανδὸς στρατηγίς, καὶ πρῶ-¹⁵τος Λυκανδοῦ στρατηγὸς ὠνομάσθη ὁ πατρίκιος Μελίας, δηλονότι τῷ τότε καιρῷ αὐτοῦ κλεισουριάρχου ἐν Λυκανδῷ τυγχάνοντος. ὁ δὲ αὐτὸς Μελίας διὰ τε τὴν συνοῦσαν αὐτῷ πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων πίστιν καὶ τὰς πολλὰς καὶ

P 137 ἀπείρους αὐτοῦ κατὰ Σαρακηνῶν ἀνδραγαθίας μετέπειτα μά-²⁰γιστρος ἐτιμήθη.

Ἰστέον ὅτι ἡ Ἀβαρα τοῦρμα ἦν ὑπὸ τὸ θέμα Σεβαστείας, ἐπὶ δὲ Ῥωμανοῦ δεσπότη γέγονε κλεισοῦρα.

Ἰστέον ὅτι τύπος ἐκράτησε παλαιὸς τὸν κατεπύκνω Μαρ-

14 τοῦτο] τὸ?

illuc missus fuit Leo Argyni Eustathii filius, qui magister postea et scholarum domesticus creatus fuit. at Melias, qui Euphratiam habitabat, Constantino Charsiani duce designato hinc discessit et Lycandum urbem antiquam occupavit, quam cum exaedificasset muniissetque, sedem ipse ibi posuit, illaque ab imperatore Christi amante Leone clusurae nomen accepit. deinde Lycando in Tzamandi montem commigravit, ibique urbem, quae in hodiernum usque diem extat, condidit, et similiter clusura nuncupata est. tenuit vero etiam Symposium, fecitque turmarchatum. Constantino autem Christi amanti-
simo imperante una cum matre sua Zoë, tunc primum Lycandus praetura facta est, primusque eius praetor appellatus est Melias patricius, tunc temporis illic clisuriarcham agens, qui postea quoque propter insignem in Romanorum imperatorem fidem et plurima ac praeclara in Saracenos edita facinora magistri honore ornatus est.

Quod ad Abaram turmam attinet, ea sub Sebastiae themate erat, imperante vero Romano clusura facta est.

Statutum autem antiquitus fuit ut capitaneus Mardaitarum At-

δαῦτιών Ἀτταλίας παρὰ τοῦ βασιλέως δηλονότι προβάλλεσθαι·
 διὸ καὶ παρὰ Λέοντος τοῦ μακαριωτάτου βασιλέως κατεπάνω
 προεβλήθη Σταυράκιος ὁ Πλατὺς ἐπονομαζόμενος, ὃς χρόνους
 μὲν διέτριψεν ἱκανούς, οὐχὶ καλῶς δὲ καὶ τὰ τέλη διέθηκε.
 5 τοῦ γὰρ πρωτοσπαθαρίου Εὐσταθίου καὶ ἀσηκρῆτις ἐν τῷ
 τῶν Κιβυρραιωτῶν θέματι ἐκ προσώπου ἀποσταλέντος φθό-
 νοι τινὲς ἀναμεταξὺ τούτων καὶ μάχαι γέγονασιν· ὃ τε γὰρ
 Σταυράκιος ὁ Πλατὺς εἰς τὸν πατρίκιον Ἡμέριον καὶ λογο-
 θέτην τοῦ δρόμου θαρρῶν ὥς ἂν τε παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν βα-
 10 σιλέα μεσιτευθεὶς, τῷ ἐκ προσώπου Εὐσταθίῳ ἀντέπιπτε καὶ
 μάλιστα ἐναντίως εἶχεν ἐν οἷς αὐτὸν ἐώρα ἔξω τοῦ δέοντός
 τι διαπραττόμενον ἢ καὶ προστάττοντα· ὃ τε δὲ πάλιν ὁ
 ἐκ προσώπου Εὐστάθιος πρὸς τὸν Σταυράκιον διέκειτο ἐχθρο-
 δῶς, καὶ πολλὰς κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεις καὶ μηχανὰς ἐπλάτ-
 15 ττετο. ὅθεν αἰτίας ὁ προορηθεὶς Εὐστάθιος κατὰ τοῦ Σταυ-
 ρακίου ἀνήγαγεν, ὥς τὸ τῶν Κιβυρραιωτῶν θέμα δύο στρα-
 τηγούς ἔχειν οὐ δύναται, δηλονότι ἐμὲ καὶ τὸν Σταυράκιον
 τὸν κατεπάνω Μαρδαϊτῶν· ἄλλα γὰρ ἐμοῦ προστάτιοντος
 καὶ διοικεῖν ἐθέλοντος, ἄλλα ποιεῖν ὁ κατεπάνω Μαρδαϊτῶν
 20 βούλεται, καὶ αὐτεξούσιος ὢν τὰ αὐτῷ δοκοῦντα μανικῶς δια-
 πράττεται. ἀνήγαγε δὲ καὶ ἄλλας ψευδολογίας τινάς, καὶ
 πολλὰς μηχανὰς κατ' αὐτοῦ συνερράψατο, τὰς μὲν πιθανῶς
 συνθεὶς, τὰς δὲ συκοφαντικῶς τε καὶ μανικῶς ἀναπλασάμε-
 νος. καὶ οὗτος δηλονότι τῷ πατρικίῳ Ἡμερίῳ καὶ λογοθέτῃ

taliae ab imperatore designaretur; unde etiam a Leone beatissimo im-
 peratore designatus fuit Stauracius cognomento Platys, qui aliquan-
 diu quidem illic egit, sed tributa non recte ordinavit. cum enim
 Eustathius protospatharius et asecretis in Cibyrrhaeotarum thema vi-
 carius missus esset, aemulatio quaedam et contentio inter ipsos ex-
 orta est: quippe Stauracius Platys Hemerio patricio et logothetae cur-
 sus publici confidens, utpote quo intercedente imperatori conciliatus
 erat, Eustathio vicario se opposuit, atque omnino ei contrarium se
 praebeuit, ubi praeter decorum committentem aut praecipientem ali-
 quid videbat. vicissim Eustathius vicarius male erga Stauracium affe-
 ctus multas adversus ipsum fraudes machinabatur et querelas contra
 eum producebat, in Cibyrrhaeotarum themate duos praetores esse non
 posse, se et Stauracium Mardaitarum capitaneum; quippe cum alia
 ipse iuberet statueretque, alia Mardaitarum capitaneus facere vellet
 et quasi sui iuris esset ea quae ipsi viderentur amenter peragere.
 produxit item alia quaedam mendacia, et multas contra eum fraudes
 excogitavit, quaedam probabiliter quidem, quaedam vero per calu-

τοῦ δρόμου θαρρῶν ταῦτα ἔγραψεν. ἐπὶ δὲ τῷ τότε καιρῷ φίλος Εὐσταθίου μᾶλλον ἢν ὁ πατρικίος Ἡμέριος ἤπερ Σταυρακίου, καὶ ὅστερον ἐχθρανθέντες ἀμφοτέροι ἐχθρας ἀνάμεστοι καὶ μανίας πλήρεις γεγόνασιν. τὴν οὖν τοιαύτην ἀναφορὰν Εὐσταθίου δεξάμενος ὁ βασιλεὺς, καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ πατρικίου Ἡμερίου πεισθεὶς, δέδωκε τὴν τοῦ τοιοῦτου κατεπάνω ἐξουσίαν τῷ πρωτοσπαθαρίῳ Εὐσταθίῳ τῷ ἐκ προσώπου. τοῦ δὲ μακαρίου βασιλέως τὸν βίον ἀπὸ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω μετελλαχότος, Ἀλέξανδρος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τῆς αυτοκράτορος ἀρχῆς ἐγκρατὴς γεγονώς, ὡς πάντας τοὺς ὑπὸ τοῦ μακαρίου βασιλέως καὶ ἀδελφοῦ αὐτοῦ προβληθέντας ἐν τισιν ἀρχαῖς διεδέξατο, χαιρεκάκοις καὶ κακοβούλοις ἀνδράσι πεισθεὶς, οὕτω δὴ καὶ τὸν προορηθέντα Εὐστάθιον διεδέξατο καὶ ἀντ' αὐτοῦ πεποίηκεν ἕτερον. ὁ γὰρ Χασὲ ἐκεῖνος ὁ ἐκ Σαρακηνῶν τῷ γένει ὀρμώμενος, Σαρακηνὸς δὲ τῷ ὄντι τῇ γνῶμῃ καὶ τῷ τρόπῳ καὶ τῇ λατρείᾳ διατελῶν, ὁ τοῦ πατρικίου Δαμιανοῦ δοῦλος, ἐπεὶ πολλὴν παρρησίαν εἶχε τῷ τότε καιρῷ ὁ πρωτοσπαθάριος οὗτος Χασὲ πρὸς τὸν κύριον Ἀλέξανδρον τὸν βασιλέα, ὡσαύτως καὶ ὁ πρωτοσπαθάριος Νικήτας ὁ ἀδελφὸς τοῦ Χασέ, ὁ καὶ τῶν Κιβυρραιωτῶν στρατηγός

P 138 γεγωνὸς παρὰ τοῦ αὐτοῦ κυροῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως. ὁ Νικήτας οὖν οὗτος ὁ ἀδελφὸς τοῦ προορηθέντος Χασέ τὸν βασιλέα ῥητήσατο ὅτι ὡς ἀρχαῖόν σου φίλον εὐεργετεῖν με πρέπον ἐστίν, ἐν δὲ πρὸς τὴν βασιλείαν σου αἵτημα ἔχω,

3 ἐχθραν θέντες vulgo
ὡς Meursius pro δε

8 τῷ δὲ μακαρίῳ βασιλεῖ vulgo 10
11 προκληθέντας vulgo

mniam amenter confingens. atque haec quidem Hemerio patricio et logothetae cursus publici confusus scribebat. et is sane tunc temporis Eustathio magis quam Stauracio favebat, etsi postea inimici ambo infestissimi fuerint. eiusmodi igitur Eustathii relatione accepta imperator, et Hemerii patricii petitione persuasus, capitanei istius dignitatem protospathario Eustathio vicario dedit. sed ad superos elato beato illo imperatore, Alexander eius frater imperio potitus ferme omnes a fratre imperatore defuncto honoribus auctos in ordinem redegit, hominum malignorum pravis consiliis persuasus; et sic Eustathio, quem diximus, honorem non prorogavit, sed alium ipsi substituit. nam protospatharius Chase ille a Saracenis genus ducens, et re ipsa eorum quoque sententiam mores ac cultum retinens, Damiani patricii servus, plurimum tunc gratia valebat apud Alexandrum imperatorem, quemadmodum et protospatharius Nicetas eius frater, qui etiam Cibyrrhaeotarum praetor ab eodem imperatore factus fuit. hic igitur Nicetas praedicti Chase frater imperatorem compellavit, oport-

καὶ δίκαιόν ἐστιν εἰσακοῦσαί μου. τοῦ δὲ βασιλέως διαπο-
 ρουμένου καὶ ἀντερωτῶντος τί ἂν εἴη τοῦτο τὸ αἶτημα, καὶ
 ὅπερ εἰάν ἐστιν ὑπακοῦσαι ὑποσχομένον, ὁ προρρηθεὶς Νική-
 της ᾤησατο ὅτι τὸν υἱὸν μου αἰτοῦμαι ἵνα ποιήσῃ ἡ βασι-
 5 λεία σου κατεπάνω τῶν Μαρδαϊτῶν Ἀτταλίας· οὗ τινὸς ὁ
 βασιλεὺς τῇ αἰτήσει πεισθεὶς, ἐπὶ προελεύσεως εἰσαγαγὼν ἐπὶ
 τοῦ Χρυσотρικλίνου τὸν υἱὸν τοῦ πρωτοσπαθαρίου Νικήτα
 τὸν σπαθαροκандιδάτον Ἀβέρκιον, προεβάλετο αὐτὸν κατεπάνω
 τῶν Μαρδαϊτῶν Ἀτταλίας, καθὼς καὶ ὁ μακάριος Λέων ὁ
 10 βασιλεὺς πρότερον Σταυράκιον τὸν Πλατὺν ἐπονομαζόμενον.
 καὶ ὁ ἐξ ἀρχῆθεν παλαιὸς ἔχων τύπος, καθὼς ἐν ἀρχαῖς εἴ-
 ρηται, ὑπὸ τοῦ βασιλέως προβάλλεσθαι τὸν κατεπάνω Μαρ-
 δαϊτῶν.

Ἰστέον ὅτι ἐπὶ βασιλέως τοῦ Θεοφίλου παρακοιμώμενος
 15 γέγονε Σχολαστίκιος ὀστιάριος, ἐπὶ δὲ Μιχαὴλ υἱοῦ Θεοφίλου
 παρακοιμώμενος Δαμιανὸς πατρίκιος· καὶ μετὰ τοῦτον ἐπὶ
 τοῦ αὐτοῦ γέγονε παρακοιμώμενος Βασίλειος ὁ φιλόχριστος
 βασιλεὺς. ἐπὶ δὲ τοῦ Βασιλείου φιλοχρίστου δεσπότης πα-
 ρακοιμώμενος οὐ γέγονε δι' ὅλης αὐτοῦ τῆς βασιλείας. ἐπὶ
 20 δὲ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου δεσπότης παρακοιμώμενος γέγονε
 Σαμωνᾶς ὁ πατρίκιος, καὶ μετὰ τοῦτον ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ βασι-
 λέως γέγονε Κωνσταντῖνος ὁ πατρίκιος. ἐπὶ δὲ Ἀλεξάνδρου τοῦ
 βασιλέως γέγονε παρακοιμώμενος πατρίκιος Βαρβάτος. ἐπὶ δὲ

3 ὑπακοῦσαι om M

tere sibi ut amico veteri beneficium conferri, esse autem unum quod
 ab eius maiestate peteret, in quo exaudiri deberet: imperatore vero
 ambigente, interroganteque quidnam illud esset, et pollicente ipsum
 id, quidquid tandem esset, impetraturum esse, respondit ut filius meus
 capitaneus Mardaitarum Attaliae creetur; eiusque petitioni satisfaciens
 imperator Abercium spatharocandidatum Nicetae protospatharii filium,
 in processu introductum in trichinium Aureum, Mardaitarum Attaliae
 capitaneum designavit, quemadmodum antea beatus Leo imperator
 Stauracium Platyn cognominatum. et eo quidem ritu, ut initio dixi,
 antiquitus ab imperatore Mardaitarum capitaneus designabatur.

Sciendum autem sub Theophilo imperatore accubitorem fuisse
 Scholasticum ostiariam, et sub Michaële eius filio Damianum patri-
 cium, et post eum sub eodem Basilium qui postea Christi amans im-
 perator fuit. sed sub Basilio Christi amante imperatore, quoad usque
 regnavit, nullus fuit accubitor. verum imperante Leone iterum hac
 dignitate ornatus est Samonas patricius, et post eum sub eodem im-
 peratore Constantinus patricius. Alexandro autem imperium tenente
 accubitor creatus fuit Barbatus patricius; et sub Constantino Christi

Κωνσταντίνου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου γέγονε πάλιν Κωνσταντῖνος πατρίκιος ὁ προρρηθεὶς ἐπὶ Λέοντος δεσπότου, ἐπὶ δὲ Ῥωμανοῦ δεσπότου Θεοφάνης πατρίκιος· ἐπὶ δὲ Κωνσταντίνου τὸ δεύτερον γέγονε Βασίλειος πατρίκιος.

Ἰστέον ὅτι ἐπὶ Λέοντος τοῦ φιλοχρίστου καὶ αἰμνήστου βασιλέως ἦν ὁ Κτενᾶς ἐκεῖνος, γέρον κληρικὸς πάνυ πλούσιος, ὅστις ἦν καὶ δομέστικος εἰς τὴν νέαν ἐκκλησίαν· ὑπῆρχε δὲ τεχνίτης εἰς τὸ ἄσμα, οἷος τῷ τότε καιρῷ ἕτερος οὐκ ἦν. ὁ δὲ αὐτὸς Κτενᾶς τὸν πατρίκιον Σαμωνᾶν ἐδυσώπησε, τῷ τότε καιρῷ παρακοιμωμένου αὐτοῦ ὄντος, μεσιτεῦσαι αὐτὸν εἰς τὸν βασιλέα τοῦ γενέσθαι πρωτοσπαθᾶριον καὶ φορεῖν ἐπικουτζουλον καὶ προέρχεσθαι εἰς τὸν Λαυσιικὸν καὶ καθεῖσθαι ὡς πρωτοσπαθᾶριον καὶ ῥογεύεσθαι αὐτὸν λίτραν μίαν, καὶ ὑπὲρ τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως δοῦναι τῷ βασιλεῖ λίτρας τεσσαράκοντα. ὁ δὲ βασιλεὺς οὐκ ἠνέσχετο τοῦτο ποιῆσαι, λέγων τῶν ἀδυνάτων τυγχάνειν καὶ εἰς μεγάλην ἀδοξίαν τῆς βασιλείας μου κληρικὸν γενέσθαι πρωτοσπαθᾶριον. ἀκούσας δὲ ὁ αὐτὸς Κτενᾶς παρὰ τοῦ πατρικίου Σαμωνᾶ ταῦτα προσέθηκεν εἰς τὰς τεσσαράκοντα λίτρας καὶ σχολαρίκια ζυγὴν μίαν, ἐκτιμηθεῖσαν λίτρας δέκα, καὶ τραπεζίου ἀσίμιν ἔνζω-
 20 δον διάχρυσον ἀνάγλυφον, ἐκτιμηθὲν καὶ αὐτὸ λίτρας δέκα.
 p 139 καὶ δυσωπηθεὶς ὁ βασιλεὺς τῇ παρακλήσει τοῦ πατρικίου Σαμωνᾶ καὶ παρακοιμωμένου ἀναλάβετο τὰς τεσσαράκοντα τοῦ

20 καὶ τραπεζίου — δέκα add B

23 τοῦ χρυσίου add B

amante imperatore rursum Constantinus patricius fuit, cuius antea mentionem feci sub domino Leone. sub Romano imperatore hunc honorem tenuit Theophanes patricius, sub Constantino autem iterum Basilius patricius.

Sub imperatore illo Christi amantissimo et perpetua memoria digno Leone Ctenas ille vixit, clericus aetate gravis et omnino dives, novae ecclesiae domesticus, qui canendo omnes sui temporis antecel-
 lebat. hic Samonae patricio, qui tunc temporis accubitor erat, per-
 suasit uti pro se apud imperatorem intercederet, ut protospatharius fieret et camasum ferret ac in Lausiacum progredieretur, sederetque veluti protospatharius rogamque acciperet libram unam: se huius rei causa imperatori daturum libras quadraginta. at imperator recusa-
 bat, dicens fieri non posse, et maiestate sua indignum, clericum fieri protospatharium. quod cum ex Samona patricio idem ille Ctenas intellexisset, ad quadraginta libras inaurium par unum adiecit libris
 decem aestimatum, et mensulam caelatam ex argento non signato, inauratam et sculptam, cuius item pretium erat decem librarum. per-

χρυσίου λίτρας καὶ τὴν ζυγὴν τὰ σχολαρίκια καὶ τοῦ τραπεζίου τὸ ἀνάγλυφον καὶ διάχρυσον ἀσίμιν, ὥς γενέσθαι τὸ πᾶν δόμα τοῦ αὐτοῦ Κτενᾶ λίτρας ἐξήκοντα. τότε ἐποίησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς πρωτοσπαθάριον καὶ ἐρογεύθη τῷ καιρῷ ἐκείνῳ 5 λίτραν μίαν. ἔζησε δὲ ὁ αὐτὸς Κτενᾶς μετὰ τὸ τιμηθῆναι αὐτὸν πρωτοσπαθάριον ἔτη δύο καὶ ἐτελεύτησεν, ἐρογεύθη δὲ τὰ δύο ἔτη ἀνὰ λίτραν μίαν.

Κεφάλαιον να΄.

περὶ τοῦ τίνι τρόπῳ γέγονε τὸ βασιλικὸν δρομώνιον, καὶ περὶ τῶν 10 πρωτοκαράβων τοῦ αὐτοῦ δρομώνιου, καὶ ὅσα περὶ τοῦ πρωτοσπαθαρίου τῆς φιάλας.

Ἰστέον ὅτι μέχρι τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ αἰοδίμου καὶ σοφωτάτου βασιλέως οὐκ ἦν βασιλικὸν δρομώνιον ἐν ᾧ εἰσῆρχετο ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' εἰς ῥούσιον ἀγράριον εἰσῆρχετο. 15 πλὴν ἐπὶ Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου, ὅτε ἐπῆλθεν ὁ αὐτὸς βασιλεὺς εἰς τὰ θέρμα τῆς Προύσης, καὶ πάλιν ὅτε ἀπῆλθε θεάσασθαι τὸ γεφύριον τοῦ Ῥηγίου δηλονότι τῇ κελεύσει αὐτοῦ καὶ προνοίᾳ κτιζόμενον, εἰς δρομώνιον εἰσῆλθε, καὶ ἕτερον δρομώνιον ἠκολούθει ὀπισθεν. οἱ δὲ ἐν αὐτῷ εἰσ- 20 ἐλθόντες ἐλάται ὑπῆρχον ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ ἀγραρίου καὶ ἀπὸ τῶν Στενιτῶν πλωϊμων. τὸ γὰρ παλαιὸν εἶχε τὸ Στε-

7 λίτρας χιλίας M

suasus imperator Samonae patricii et accubitoris precibus libras illas auri quadraginta et inaurium par accepit, et mensulam caelatam ex argento non signato inauratam; quod totum Ctenae donum sexaginta librarum erat; fecitque eum protospatharium, et rogam dedit librae unius. vixit autem hic Ctenas post acceptum protospatharii honorem annos duos, et tunc obiit, cum singulis annis unius librae rogam accepisset.

51. de imperiali dromonio, quomodo factum sit, et de protocarabis eius; item de protospathario Phialae.

Sciendum est usque ad tempora Leonis praeclari sapientissimi-que imperatoris dromonium imperiale, quo veheretur imperator, nullum fuisse, sed agrarium tantum russaeum, praeterquam sub Basilio Christi amante imperatore: quippe idem imperator cum ad Prusae thermas ac rursum ad Rhegii pontem videndum abiret, quem extrui ipse iusserat, dromonium conscendit, quod alterum dromonium sequebatur; remiges vero qui in eo, ex imperiali agrario erant et ex nautis Stenitis. ab antiquo enim in Steno chelandia imperialia na-

τὸν χελάνδια βασιλικὰ πλωῖμα μέχρι τῶν δέκα. ἐπεὶ δὲ ὁ μακάριος βασιλεὺς ὅλα τὰ πλείονα αὐτοῦ μεταστασιμάτα εἰς τὰς Πηγὰς ἐποίει διὰ τὸ καὶ ὑπ' αὐτοῦ κτισθῆναι τὰ τοιαῦτα παλάτια, ὁμοίως καὶ εἰς τὸ Ἑβδομον καὶ εἰς τὴν Ἱερίαν καὶ εἰς τὴν Βρύαν, εἰσῆρχετο εἰς τὸ ἀγρᾶριον κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον. ὅτε δὲ εἰς μακρότερον ἀπῆι πρόκενσον, οἶον εἰς τὰ Θέρμα τῆς Προύσης καὶ εἰς ἐπιτήρησιν τοῦ Ῥηγίου τῆς γεφύρας, εἰσῆι, καθὼς προεῖρηται, εἰς δρομώνιον, καὶ ἠκολούθει ἕτερον δρομώνιον, διότι καὶ πλείονας ἄρχοντας εἰσέρχασθαι μετὰ τοῦ βασιλέως, καὶ τοὺς ὑπολοίπους εἰς το δεύτερον δρομώνιον. ὁ δὲ αἰοίδιμος καὶ σοφώτατος Λέων ὁ βασιλεὺς φιλοτιμότερόν πως πρὸς τοὺς μαγίστρους καὶ πατρικίους καὶ οἰκείους συγκλητικοὺς διακείμενος καὶ θέλων αἰεὶ τοῦτο συγχαίρεσθαι, λογισάμενος μὴ ἐπαρκεῖν εἰς ὑποδοχὴν πλειόνων ἀρχόντων τὸ ἀγρᾶριον, ἐποίησε δρομώνιον, καὶ δὴ ἀπαύστως εἰσῆρχετο ἐν αὐτῷ ὅπουδ' ἂν ἐβούλετο ἀπελθεῖν. συνήρχοντο δὲ μετὰ αὐτοῦ οἶους ἂν ἐβούλετο τῶν ἀρχόντων, ἀπὸ τε μαγίστρων καὶ πατρικίων· κατὰ τύπον γὰρ ἐν τῷ ἀγρᾶρίῳ οὐδεὶς ἕτερος εἰσῆρχετο μετὰ τοῦ βασιλέως εἰ μὴ ὁ δρουγγάριος τῆς βίγλης καὶ ὁ δρουγγάριος τοῦ πλωῖ-20 μου καὶ ὁ λογοθέτης τοῦ δρόμου καὶ ὁ ἐταιρειάρχης καὶ ὁ μυστικὸς καὶ ὁ τῶν δεήσεων, καὶ ὅτε παρῇν ἐν τῇ πόλει P 140 καὶ ὁ δομέστικος τῶν σχολῶν, καὶ ὁ παρακοιμώμενος, καὶ ὁ πρωτοβεστιάριος, καὶ ἐκ τῶν κοιτωνίτων οὓς ἂν ἐκέλευσεν ὁ

2 μεταστήματα M

4 Ἱερίαν M

5 βρύαν M

9 διὰ τὸ?

vigationi instructa decem erant. cum vero beatæ memoriæ imperator plerumque ad Pegana migraret, quod ea palatia ab eo aedificata essent, similiter in Hebdomum, in Hieriam et in Bryantem, agrarium de more prisco ingrediebatur: at cum longiorem aliquam profectionem susciperet, veluti ad Prusæ thermas et ad Rhégii pontem videndum, dromonium, ut antea dictum est, conscendebat, sequebaturque alterum dromonium, in quo reliquus comitatus esset, cum in priori una cum imperatori essent plerique principes. sed Leo ille præclarus ac sapientissimus imperator benignius erga magistros patricios et consiliarios suos affectus, gratificarique eis hac in re cupiens, cum ad plerosque principes excipiendos non sufficere agrarium videret, dromonium fieri curavit, eoque semper usus est quocumque demum proficisci vellet; et comitabantur e principibus magistris patriciis, quoscumque vellet. in agrario enim ritu solito nemini cum eo esse licebat nisi drungario excubiarum, drungario rei navalis, logothetæ cursus publici, betaeriarchæ, mystico, magistro libellorum supplicum, domestico scholarum, si in urbe esset, accubitori, protovestiario, et e

βασιλεύς. δι' οὖν τὸν τρόπον τοῦτον ἐποίησε Λέων ὁ αἰοίδι-
 μος καὶ σοφώτατος βασιλεύς τὸ δρομώνιον, καὶ μετὰ τινα
 καιρὸν ἐποίησε καὶ ἕτερον δρομώνιον, ὃ καὶ δεύτερον προσ-
 ηγορεύθη καὶ ἀκολούθως ὠνομάσθη. καὶ γὰρ εἰς μακρόκερσα
 δ' ἀπῆει ὁ μακάριος οὗτος βασιλεύς, οἶον εἰς Νικομήδειαν, εἰς
 τὸν Ὀλυμπον, εἰς τὰ Πύθια· καὶ διὰ τοῦτο ἐπετηδεύσατο
 τὰ δύο δρομώνια εἰς ὑπηρεσίαν καὶ ἀνάπαισιν αὐτοῦ τε καὶ
 τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ. πολλάκις γὰρ ἐξερχομένου αὐτοῦ εἰς
 τὰ πλησίον πρόκερσα, τὴν μίαν οὐσίαν κατελίμπανεν εἰς τὸν
 10 Ἰππόδρομον πρὸς φύλαξιν τοῦ παλατίου, διὰ τὸ τάγμα τοῦ
 ἀριθμοῦ κατὰ τὸν ἐπικρατήσαντα παλαιὸν τύπον μετὰ τοῦ
 δομεστίκου τῶν σχολῶν ταξιδεύειν, καὶ ἐναπομένοντες εἰς τὸν
 Ἰππόδρομον συνεξιούσι κατὰ τύπον τοῖς βασιλεῦσιν εἰς τὰ
 πρόκερσα.

15 Ὅτι ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν βασιλικὸν ὄφφίκιον ἦν τῷ πρω-
 τοσπαθαρίῳ τῆς φιάλης· οὗτος δὲ ὁ πρωτοσπαθάριος τῆς
 φιάλης ἐπεκράτει καὶ εἶχεν ὑπ' αὐτὸν πάντας τοὺς ἐλάτας
 τῶν βασιλικῶν ἀγραρίων ῥουσίων τε καὶ μαύρων, ἄνευ τῶν
 ἀγραρίων τῆς Αὐγούστης· τὰ γὰρ ἀγράρια τῆς Αὐγούστης
 20 τὰ τε ῥούσια καὶ μαῦρα ἐπεκράτει καὶ ἐξουσίαζεν ὁ τῆς τρα-
 πέζης τῆς Αὐγούστης. ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ αἰο-
 δίμου καὶ σοφωτάτου βασιλέως καινουργηθέντα τὰ δρομώνια
 κελεύσει βασιλικῇ εἶχεν ὁ αὐτὸς πρωτοσπαθάριος τῆς φιάλης

11 ἐπικρατήσαν M, idque post τύπον

12 ἐναπομένοντος M

cubiculariis quos imperator iussisset. hac itaque de causa Leo ille
 praeclarus ac sapientissimus imperator dromonium fecit; et aliquanto
 post alterum quoque dromonium fieri curavit, quod secundum appel-
 latum semper nomen retinuit. saepe enim imperator hic longiora
 itinera instituebat, veluti Nicomediam aut Olympum versus et Pythia;
 quamobrem etiam haec dromonia paravit in suum ac principum suo-
 rum usum ac commodum. frequenter vero cum non ita longe pro-
 specturus esset, partem unam in Hippodromo relinquebat ad palatii
 custodiam, quia ibi iam ex antiquo more numeri cohors cum schola-
 rum domestico in praesidio agere solebant; cumque in Hippodromo
 manerent ritu solito, una cum imperatoribus in processum pergebant.

Primitus vero etiam imperiale officium gerebat Phialae protospa-
 tharius, habebatque sub sua potestate remiges omnes agrariorum im-
 peratoris tam russaeorum quam nigrorum, exceptis iis quae ad Au-
 gustam pertinebant: ista enim sive russaea sive nigra sub ipsius men-
 sae domestico erant. sed cum sub Leone praeclaro illo ac sapien-
 tissimo imperatore dromonia primum conficerentur imperiali iussu,

καὶ τῶν τοιούτων δρομωνίων τοὺς ἐλάτας ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ
 ἐξουσίαν. ὁ οὖν προρρηθεὶς πρωτοσπαθάριος τῆς φιάλης καθ'
 ἑκάστην ἡμέραν καὶ καθ' ἑκάστην δαίτην ἀπὸ παλαιοῦ τύπου
 κατήρχετο καὶ ἐκαθέζετο ἐν τῇ φιάλῃ (διὰ τοῦτο γὰρ καὶ
 ἐλέγετο πρωτοσπαθάριος τῆς φιάλης) καὶ τὰς ἀναμεταξὺ δί-5
 κας τῶν ἐλατῶν τῶν τε ἀγραρίων καὶ τῶν δρομωνίων τῶν
 κυρ' αὐτοῦ ἐξουσιαζομένων ἔκρινε καὶ κατὰ τὸ δίκαιον ἐδί-
 καζε τε καὶ ἐδιοίκει· καὶ ἥνίκα παρὰ τὸ δέον εὗρισκέ τινα
 ἢ ἐργαζόμενον ἢ τινα ἀδικοῦντα ἢ εἰς τὴν ἰδίαν δουλείαν
 βαγεύοντα, τοῦτον διὰ μαγκλαβίων σφοδρῶν ἐπεξήρχετο. καὶ 10
 καθ' ὃν εἴρηται τρόπον, πάντες οἱ τῶν δρομωνίων ἐλάται καὶ
 οἱ τῶν τοῦ βασιλέως ἀγραρίων, τῶν ῥουσίων καὶ τῶν μαύ-
 ρων, ὑπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὴν θεωρίαν ὑπῆρχον τοῦ πρωτο-
 σπαθαρίου τῆς φιάλης. τὰ δὲ τῆς Αὐγούστης ἀγῥάρια τὰ
 τε ῥούσια καὶ μαῦρα ὑπὸ τὴν χεῖρα καὶ τὴν ἐφορείαν ὑπῆρ-15
 χον τοῦ τῆς τραπέζης τῆς Αὐγούστης, δηλονότι τὸν λόγον
 τῶν ἀγραρίων τούτων ποιοῦντος τοῦ τῆς τραπέζης οὐχὶ πρὸς
 τὴν Αὐγούστην ἀλλὰ πρὸς τὸν βασιλέα. ἐπὶ δὲ Λέοντος τοῦ
 αἰοιδίμου καὶ σοφωτάτου βασιλέως ἦν πρωτοσπαθάριος τῆς
 φιάλης ὁ Ἰωάννης, οὗ τὸ ἐπὶ κλην ὁ Θαλάσσω, καὶ μετ' αὐ-20
 τὸν γέγονεν ὁ πρωτοσπαθάριος ὁ Ποδάρων, καὶ μετ' ἐκείνον
 ὁ πρωτοσπαθάριος Λέων ὁ Ἀρμένης ὁ τοῦ πρωτοσπαθαρίου
 Ἀρσενίου καὶ μαγκλαβίτου πατὴρ. οὗτοι δέ, ὃ τε ὁ πρωτο-

7 ἐδικασέ vulgo 10 ὑπεξήρχετο vulgo quanquam infra quoque
 p. 241, 11 ὑπεξῆλθε 22 ὁ Ἀρμένης — ὁ Λέων add B

eorum etiam remiges protospatharii Phialae arbitrio subiecti fuere;
 isque quotidie ex veteri consuetudine sub vesperam descendens con-
 siderabat in Phiala, unde et protospatharii Phialae nomen accepit, ac
 inter agrariorum dromoniorumque remiges sibi subiectos lites iudica-
 bat atque ius dicebat administrabatque; et si quid praeter decorum
 commisisse aliquem comperisset aut iniuriam cuiquam fecisse vel offi-
 cium suum deseruisse, eum flagris acriter excipiebat. et, ut dictum
 est, omnes remiges dromoniorum agrariorumque imperialium, tam
 russaeorum quam nigrorum, sub potestate erant ac cura protospatha-
 rii Phialae: sed Augustae agraria sive russaea sive nigra ad mensae
 ipsius domesticum pertinebant, ita tamen ut ille muneris sui ratio-
 nem non Augustae redderet sed imperatori. sub Leone autem prae-
 claro illo ac sapientissimo imperatore Phialae protospatharius erat
 Ioannes cognomento Thalasson, post quem Podaron, cui successit
 Leo Armenius, Arsenii protospatharii et manclabitae pater. hi vero,
 protospatharius Podaron et Leo Armenius, protelatae fuerunt Nasar
 patricii et rei navalis drungarii; et sub Basilio Christi amantissimo

σπαθάριος Ποδάρων καὶ ὁ Λέων ὁ Ἀρμένης, πρωτελάται γε-
 γόνασι τοῦ πατρικίου Νάσαρ καὶ δρουγγαρίου τοῦ πλωΐμου,
 καὶ ἐπὶ Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότου ἀνῆξαν ἀπὸ τοῦ
 πλωΐμου καὶ γεγόνاسι πρωτελάται τοῦ ἀγραρίου τοῦ βασι-
 δλέως· ἐπὶ δὲ τῆς βασιλείας Λέοντος τοῦ αἰοδίου καὶ σο- P 141
 φωτάτου βασιλέως, ἥνικα καὶ τὰ δρομώνια ἐποίησε, διὰ τὴν
 ἀνδρίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἐμπειρίαν τῆς θαλάσσης ἐποίησεν
 αὐτοὺς πρωτοκαράβους. καὶ περιστάσεως γενομένης εἰσήγα-
 γεν ὁ βασιλεὺς τῶν δύο δρομωνίων τοὺς ἐλάτας μετὰ τῶν
 10 δύο πρωτοκαράβων τοῦ πρώτου δρομωνίου εἰς χελάνδια πλωΐ-
 ῖμα, δούς αὐτοῖς ἐξόπλισιν πολλὴν καὶ ἀναγκαίαν, οἷον σκου-
 τάρια δόρκας κλιβάνια κάλλιστα, καὶ ἄλλα ὅσα ἐπιδέονται
 πλωΐμοι στρατιῶται ἐπιφέρεισθαι· καὶ ἀνελάβετο αὐτοὺς ὁ
 πατρικίος Εὐστάθιος καὶ δρουγγάριος τοῦ πλωΐμου μετὰ τοῦ
 15 βασιλικοῦ στόλου, καὶ ἀπῆει κατὰ τῶν ἐναντίων. τοῦτο δὲ
 ὄλον ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς διὰ τὸ ἀποβλέπειν τὸν πατρικίον
 Εὐστάθιον καὶ δρουγγάριον τοῦ πλωΐμου πρὸς πόλεμον τῶν
 ἐναντίων. καὶ ἀντ' ἐκείνων ἐκυβέρνηα τὸ βασιλικὸν δρομώνιον
 Μιχαὴλ ὁ γέρων καὶ συνετός ἐκεῖνος, ὄντων αὐτῶν τῇ τότε
 20 καιρῷ πρωτελατῶν. οἱ δὲ ἐλαύνοντες εἰς τὰ δρομώνια ἕως
 τῆς ἐλεύσεως τῶν βασιλικῶν ἐλατῶν ὑπῆρχον Στενῖται ἐκ τῶν
 οὐσιῶν τοῦ Στενοῦ. ὅτε δὲ ὑπέστρεψαν ἐκ τοῦ ταξιδίου,
 πάλιν ἦσαν εἰς τὴν ἰδίαν δουλείαν καθὼς καὶ προὔπῆρχον.
 τότε οἷονεὶ φιλοτιμούμενος ὁ βασιλεὺς τὸν πρωτοσπαθάριον
 25 τὸν Ποδάωνα διὰ τὸ ἀνδραγαθῆσαι αὐτὸν καὶ εὐδοκιμῆσαι

19 αὐτῷ M

imperatore a re navali translati protelatae agrarii imperatorii effecti
 sunt; sub Leone vero praeclaro sapientissimoque imperatore, cum
 dromonia is fecisset, propter eorum fortitudinem rei que maritimae
 peritiam protocarabi facti sunt; cum autem belli necessitas urgeret,
 utriusque dromonii remiges, cum duobus primi dromonii protocara-
 bis in chelandia imperator introduxit, data iis armatura multiplici et
 necessaria, ut sunt scnta, pelles cervinae, clibana pulcherrima, et
 alia quibus adscitis Eustathius patricius rei que navalis drungarius
 cum classe imperatoria contra hostes profectus est. fecitque totum
 hoc imperator, quia Eustathius patricius rei que navalis drungarius
 bellum cum hostibus gerere cogitabat; et interea vice illorum dro-
 monium imperiale gubernabat Michaël ille senex ac peritissimus
 omnium illius aevi protelatarum. qui autem dromonia agitabant, usque
 dum imperatoris remiges venirent, Stenitae erant Steni incolae. cum
 vero ex bellica expeditione redirent, pristina iterum officia praesta-
 bant. et tunc honoris ergo imperator protospathario Podaroni pro-

ὑπὲρ πάντας εἰς τὸν πόλεμον καὶ μαρτυρηθῆναι καὶ παρὰ τοῦ πατρικίου Εὐσταθίου καὶ δρουγγαρίου τοῦ πλωῖμου ἑτερον τοιούτων μὴ εἶναι εἰς τὸ πλωῖμον ἐπὶ τε ἀνδρίᾳ καὶ διεγέρσει καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀρεταῖς καὶ μάλιστα τῇ πρὸς τὸν βασιλέα εὐνοίᾳ καὶ ὀρθῇ πίστει, δέδωκεν αὐτῷ καὶ τὴν ἔξουσίαν τοῦ πρωτοσπαθαρίου τῆς φιάλης. διὰ τε τὸ εἶναι αὐτὸν ἀγράμματον, προστάξει τοῦ βασιλέως κατήρχετο κριτὴς ἀπὸ τοῦ Ἱπποδρόμου καὶ συνεκαθέζετο μετὰ αὐτοῦ ἐν τῇ φιάλῃ καὶ ἔκρινε τοὺς ἐλάτας. τὰ δὲ αὐγουστιακὰ ἀγῶνια, καθὼς προείρηται, ἐπεκράτει ὁ τῆς τραπέζης τῆς Αὐγούστης. 10 μετὰ τοῦτο δὲ προεβάλετο ὁ βασιλεὺς τὸν τε Ποδοῤῥωνα καὶ τὸν Λέοντα τὸν Ἀρμένην τοποτηρητὰς τοῦ βασιλικοῦ πλωῖμου· πρωτοκαράβους δὲ τοῦ δρομωνίου αὐτοῦ προεβάλετο τὸν Μιχαὴλ ἑκαῖνον τὸν γέροντα, πρωτελάτῃν τῷ τότε καιρῷ δρομωνίου τυγχάνοντα, δευτεροελάτῃν δὲ γεγονότα τοῦ 15 ἀγῶνι Βασιλείου τοῦ φιλοχρίστου δεσπότη, καὶ τὸν ἑτερον Μιχαὴλ, οὗ τὸ ἐπὶ κλῆν Βαρκαλῆς, ὅστις ἦν πρότερον εἰς τὸ πλωῖμον πρωτελάτης τοῦ δρουγγαρίου Εὐσταθίου καὶ πατρικίου, ὅτε ἐπέρασε τοὺς Τούρκους καὶ καταπολέμησε τὸν Συμεὼν τὸν ἄρχοντα Βουλγαρίας. οὗτος οὖν ὁ Συμεὼν ὁ 20 ἄρχων Βουλγαρίας μαθὼν τὴν τοῦ πλωῖμου πρὸς τὸν ποταμὸν ἄφιξιν, καὶ ὅτι μάλλει τὸ πλωῖμον τοὺς Τούρκους κατ' αὐτοῦ παρᾶσαι, ἐποίησε λέσας ἥτοι πλοκάς ἰσχυράς πάνυ καὶ στερεμνίους, ὥστε μὴ δύνασθαι τοὺς Τούρκους ἀντιπερᾶν.

2 πολέμου M

pter rem praeclarissime gestam prae omnibus in bello, et quia Eustathius patricius reique navalis drungarius hoc illi testimonium perhibuerat, non esse alium in tota classe maiore fortitudine vigilantia et aliis virtutibus, maxime vero amore ac fide in imperatorem, potestatem protospatharii Phialae contulit. cumque illiteratus esset, iussu imperatoris ex Hippodromo iudex veniebat, qui cum eo in Phiala sedebat et remiges iudicabat. at Augustae agraria, ut dictum est, mensae Augustae domesticus curabat. postea autem imperator Podaronem et Leonem Armenium classis suae vicarios designavit; proto-carabos vero dromonii sui fecit Michaëlem illum senem, qui tunc temporis protelates dromonii erat et ante in agrario Christi amantissimi imperatoris Basilli deuterocēlates, et Michaëlem alterum, Barcalan cognominatum, qui ante protelates in classe erat sub Eustathio patricio et drungario, cum contra Turcas proficisceretur et Symeonem Bulgariae principem debellaret. qui Symeon Bulgariae princeps cognito in flumen deductam esse classem et Turcas contra se transmissuram, funes fecit sive catenas firmas ac duras admodum, quibus m-

- δι' ἣν ἐπίνοιαν καὶ ἐκωλύθησαν οἱ Τοῦρκοι τὸ πρῶτον περᾶσαι. ὁ οὖν προρρηθεὶς Μιχαὴλ ὁ Βαρκαλῆς μετὰ καὶ ἄλλων δύο πλωϊμῶν ἀναλαβόμενοι τὰ σκουτάρια καὶ σπαθία αὐτῶν, ἀνδρείῳ καὶ ῥωμαλέῳ ὁρμήματι ἐκπηδήσαντες τοῦ χελανδίου P 142
- κατέκοψαν τὰς λέσας ἥτοι τοὺς πλοκοῦς, καὶ ἤνοιξαν τὸν πόρον Τούρκοις. τοῦτον οὖν τὸν Βαρκαλᾶν οἱ Τοῦρκοι ἰδόντες καὶ τὸ ἀνδρεῖον αὐτοῦ ὑπερθαυμάσαντες, ὅτι μόνος τῶν δύο προρρηθόμενος πλωϊμῶν πρῶτος κατέκοψε τὸν πλοκόν, θαυμάσαντες εἶπον ὅτι τοῦτον ἔπρεπεν ὀνομάζεσθαι πατρίκιον
- καὶ εἶναι κεφαλὴν τοῦ πλωϊμοῦ. τὴν οὖν τοῦ Βαρκαλοῦ ἀνδρείότητα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν αὐτὸν δευτεροελάτην εἰς τὸ δρομῶνιον βασιλικόν. εἰθ' οὕτως τοῦ Ποδάρωνος καὶ τοῦ Λέοντος γενομένων τοποτηρητῶν προεβλήθη ὁ Μιχαὴλ ὁ γέρον καὶ οὗτος ὁ Βαρκαλῆς πρωτοκάραβοι τοῦ δρωμονίου.
- Ὅτι ὁ προρρηθεὶς Λέων ὁ Ἀρμένης, ὁ πατὴρ τοῦ πρωτοσπαθarioῦ Ἀρσενίου καὶ μαγγλαβίτου τοῦ τελευτήσαντος, τελευτᾷ τοποτηρητὴς ὦν εἰς τὸ πλωϊμον· ὁ δὲ πρωτοσπαθάριος ὁ Ποδάρων μετὰ τινὰς χρόνους προεβλήθη στρατηγὸς ἐν τῷ θέματι τῶν Κιβυρραιωτῶν.
- Ὅτι τοῦ Ποδάρωνος γεγονότος τοποτηρητοῦ προεβλήθη πρωτοσπαθάριος τῆς φιάλης ὁ πρωτοσπαθάριος Θεοφύλακτος ὁ Βιμβιλίδης, ἀνεψιὸς τυγχάνων τοῦ πρωτοσπαθarioῦ Ἰωάννου, οὗ τὸ ἐπὶ κλὴν Θαλάσσω, καὶ διήρκεσεν ἐν ἔτεσί τισι
- 12 τὸ δρ. τὸ β.?

pediret quo minus in ulteriorem ripam Turcae exscendere possent; atque ita primum Turcae exscensu cohibiti sunt. quod cum ita esset, Michael, quem dixi, Barcalas, et cum eo duo alii nautae classarii assumptis scutis et gladiis, viriliter plane ac fortiter chelandio exsistentes, funes sive catenas disciderunt et transitum Turcis aperuerunt. Turcae itaque ubi factum hoc egregium Barcalae vidissent, eum solum duobus nautis classariis praeecuntem primum catenas discidiisse, cum summa admiratione dixerunt hunc dignum esse qui patricius fieret et rei navali praeficeretur; quamobrem etiam imperator, Barcalae fortitudine ad ipsius aures delata, dromonii sui deuterοῦlatem creavit. mox vero Podarone et Leone vicariis constitutis, Michael ille senex et hic Barcalas protocarabi dromonii facti sunt.

Et praedictus, quidem Leo Armenius, protospatharii et manclabitae Arsenii defuncti pater, diem obiit cum rei navalis vicarius esset: Podaron vero protospatharius quodam elapso tempore praetor creatus est thematis Cibyrhaeotarum.

Qui cum vicarius factus esset, Phialae protospatharius creatus est protospatharius Theophylactus Bimbilides, consobrinus protospatharii Ioannis Thalassonis cognominati, perseveravitque aliquot annis ineun-

τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας Κωνσταντίνου τοῦ πορφυρογενή-
του καὶ φιλοχρίστου δεσπότη. τούτου οὖν τελευτήσαντος,
διὰ τὸ ὑπεργηρᾶσαι τὸν προρρηθέντα Μιχαὴλ τὸν γέροντα
καὶ εἰς πολλῶν ἐτῶν περιόδους διατρίψαι ἐν τῇ τοῦ πρωτο-
καράβου ὑπουργίᾳ ἐτιμήθη τῇ τοῦ πρωτοσπαθαρίου ἀξία καὶ 5
προεβλήθη καὶ πρωτοσπαθάριος τῆς φιάλης. καὶ εἰσερχομέ-
νου τοῦ βασιλέως ἐν τῇ φιάλῃ ἐν τῷ δρομωνίῳ καὶ ἀπιόντος
εἴτε ἐν προκένσῳ εἴτε ἀλλαχοῦ, ἴστατο ὁ καλὸς ἐκεῖνος γέρον
καὶ αἰμίμηστος κατὰ τὴν τῆς θαλάσσης ἐμπειρίαν μέσον τοῦ
δρομωνίου, προθυμοποιῶν καὶ προτρεπόμενος τοὺς τοῦ δρομω- 10
νίου ἐλάττας γενναιότερον καὶ ἀνδρειότερον ἐλαύνειν τε καὶ
κωπηλατεῖν, ἅμα δὲ καὶ τοῖς τότε πρωτοκαράβοις ὑποτιθέμε-
νος κατὰ τὴν δυσκρασίαν καὶ πνεῦσιν τῶν ἀνέμων τὴν βα-
σίλειον ναῦν πηδαλιουχεῖν τε καὶ κυβερνᾶν. τούτου οὖν τε-
λευτήσαντος, διὰ τὸ νῆπιον τυγχάνειν τὸν βασιλέα καὶ τὸ 15
ἀδιάκριτον τοῦ πατρικίου Κωνσταντίνου καὶ παρακοιμωμένου
γέγονεν ὁ Θεόδοτος ἐκεῖνος πρωτοκάραβος, τῷ τότε καιρῷ πρω-
τελάτης ὢν, τιμηθεὶς κατὰ διαφόρους καιροὺς κανδιδᾶτος,
στράτωρ, σπαθάριος, σπαθαροκανδιδᾶτος καὶ μετὰ ταῦτα πρω-
τοσπαθάριος καὶ πρωτοσπαθάριος τῆς φιάλης· ὅς ἦν γὰμ- 20
βρὸς τοῦ προρρηθέντος Μιχαὴλ τοῦ γέροντος. οὐδὲ γὰρ ἀπὸ
παλαιοῦ τύπου ποιεῖ ἐγγόνει ἢ ἐτιμήθη πρωτοκάραβος τοῦ
βασιλέως πρωτοσπαθάριος, ἀλλ' οὐδὲ σπαθαροκανδιδᾶτος, ἀλλ'

22 τύπου ποιεῖ add B

tis imperii Christi amantissimi domini Constantini Porphyrogeniti.
hoc igitur mortuo, quia iam aetate confectus esset Michaël ille se-
nex quem dixi, et protocarabi munus plurimos annos sustinisset,
dignitate protospatharii ornatus est factusque Phialae protospatharius;
et cum imperator dromonii Phialam ingrederetur atque in processu
sive alio iret egregius ille senex et ob rei navalis peritiam semper
memorandus, stabat in medio dromonii, remiges exhortans uti alacrius
remis incumberent, simul etiam protocarabos docens quomodo pro
ratione ac vi ventorum navem imperatoris dirigerent. eo defuncto
propter pueritiam imperatoris et fatuitatem Constantini patricii et
accubitoris protocarabus factus est Michaëlis illius memorati senis
gener, Theodotus, tunc temporis protelates, diversis temporibus crea-
tus candidatus, strator, spatharius, spatharocandidatus, et postea pro-
tospatharius atque Phialae protospatharius. neque enim ab antiqua
consuetudine protocarabus imperatoris fiebat protospatharius aut spa-
tharocandidatus, sed vel candidatus vel strator vel saepe etiam spa-
tharius. sub Leone autem praeclaro illo ac sapientissimo imperatore

ἢ κανδιδᾶτος ἢ στρατῶρ ἢ τὸ πολὺ σπαθάριος. ἐπὶ δὲ Λέον-
 τος τοῦ ἀνιδίμου καὶ σοφωτάτου βασιλέως οὗτος μόνος ὁ
 Μιχαὴλ ἐτιμήθη σπαθάριος καὶ μετὰ ταῦτα σπαθαροκανδι-
 δᾶτος. διὰ δὲ τὸ ἀδιάκριτον τοῦ πατρικίου Κωνσταντίνου
 5 παρακοιμωμένου γεγονῶσιν οἱ πρωτοκάραβοι σπαθαροκανδιδᾶ-
 τοι καὶ οὗτος ὁ Μιχαὴλ πρωτοσπαθάριος. τοῦ δὲ βασιλέως
 τοῦ κυροῦ Ῥωμανοῦ ἀνελθόντος ἐν τῇ παλατίῳ καὶ τῆς βα- P 143
 σιλείας οὐκ οἶδ' ὅπως εἰπεῖν ἐγκρατοῦς γενομένου, τὸν μὲν
 Θεόδοτον διὰ τὴν πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν φιλόχριστον δεσπό-
 10 τήν καὶ βασιλέα εὐνοίαν οὐ μόνον διεδέξατο, ἀλλὰ καὶ
 τὴν διὰ δαρμοῦ καὶ κουρᾶς ὑπέξῃλθε τιμωρίαν, καὶ ἐν
 διηνεκεῖ παρέπεμπεν ἔξορίαν, ἐν ᾗ καὶ τῷ τέλει τοῦ βίου
 ἐχρήσατο, εἰσας τὸν σὺν αὐτῇ πρωτοκάραβον Κωνσταντῖ-
 νον ἐκεῖνον τὸν Λωρικότον διὰ τὸ διὰ φόβου εὐνοϊκῶς δια-
 15 κείσθαι πρὸς αὐτόν, καὶ ὅρκῳ ἰδιοχείρῳ ἔξαρνησάμενον τὴν
 πρὸς τὸν βασιλέα Κωνσταντῖνον εὐνοίαν καὶ ἀγάπην. ὃν
 πρῶτον μὲν σπαθαροκανδιδᾶτον ἐτίμησε, καὶ πρῶτον πρω-
 τοκάραβον ποιήσας, καὶ πρωτοσπαθᾶριον τῆς φιάλης προβαλό-
 μενος μετὰ ὀλίγον καὶ πρωτοσπαθᾶριον ἐτίμησεν. οὗτος οὖν
 20 δι' ὑπομνήσεως τοῦ κληρικοῦ Ἰωάννου καὶ κατὰ συγχώρησιν
 θεοῦ ῥαίκετος γεγονότος ὑπέθετο τῷ μακαρίτῃ τῷ βασιλεῖ
 κυρῷ Ῥωμανῷ ὅτι ὁ πρωτοσπαθᾶριος Θεοφύλακτος καὶ τῆς
 τραπέζης τῆς Αὐγούστης, ἐπεὶ προβολὴ καὶ ἀντίληψις ἱῆς

8 οἶδε πῶς M   11 διὰ add B

solus hic Michaël spatharius primo, mox item spatharocandidatus fa-
 ctus est, igitur, ut dixi, propter imperatoris pueritiam et Constan-
 tini patricii accubitorisque fatuitatem protocarabi spatharocandidati
 facti sunt et hic Michaël protospatharius. cum autem in palatium
 venisset dominus Romanus imperator et imperio nescio quo pacto
 potitus esset, Theodotum propter benevolentiam erga dominum Con-
 stantium Christi amantissimum imperatorem non solum in ordinem
 redegit, sed caesum tonsumque perpetuo exilio damnavit, in quo etiam
 mortuus est, relicto protocarabi muere Constantino illi Loricato,
 qui cum ipso erat, quia per metum bene erga ipsum adfectus esset
 et Constantini imperatoris amicitiam eiurasset, syngrapha ad id data,
 quam sua manu subsignaverat; quem initio quidem spatharocandida-
 rum creavit, mox autem principem protocarabum, deinde protospa-
 tharium Phialae, et paulo post protospatharii honore auxit. et hic
 quidem per Ioannem clericum, qui deo permittente rector fuit, do-
 mino Romano imperatori defuncto suggestit, protospatharium Theo-
 phylactum et mensae Augustae domesticum, quandoquidem ad partes

μητρὸς τοῦ βασιλέως τυγχάνει καὶ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, ἀνάγκη καὶ πρὸς τοὺς ἰδίους δεσπότας καὶ εὐεργέτας προσπαθεῖν. καὶ τίς ἢ χρεῖα τὸν λαὸν τῶν ἀγραρίων τῆς φιάλης ἐν δυσὶν ἐξουσίαις διαιρεῖσθαι; δύναται γὰρ ὁ τῆς τραπέζης τῆς Αὐγούστης, τῇ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ τὴν Αὐγούστην εὐνοίᾳ κρατούμενος, 5 ἐξαπατῆσαι τοὺς ὑπ' αὐτοῦ κρατουμένους αὐγουστιaticoὺς ἀγραριώτας, πολλάκις δὲ καὶ τοὺς τῶν δρομωνίων ἐλάτας, καὶ μελετήσωσί τινα ἐπανάστασιν κατὰ τῆς βασιλείας σου. ταῦτα εἰπὼν πείθει τὸν κακὸν ἐκεῖνον καὶ σχολιὸν ξαίκτωρα καὶ δι' αὐτοῦ τὸν βασιλέα· εὐκόλον γὰρ ἡ κουφότης καὶ ἀδιάκριτος 10 γνώμη πρὸς ἅπαν τὸ κακούργως λεγόμενον καὶ ὑποτιθέμενον ἀποπλανᾶσθαι καὶ ἐκκυλίεσθαι. καὶ εἰπὼν πείθει, καὶ πείσας δίδοται αὐτῷ καὶ ἡ τῶν αὐγουστιaticoῦν ἀγραρίων ἐξουσία· καὶ ἔκτοτε ἐπεκράτησε τὸ τὸν πρωτοκάραβον τοῦ βασιλικοῦ δρομωνίου ἐπέχειν καὶ ἐξουσιάζειν πάντας τοὺς ἐλάτας 15 τῶν τε δρομωνίων βασιλικῶν τε καὶ αὐγουστιaticoῦν ἀγραρίων, καὶ εἶναι καὶ πρωτοσπαθάριον τῆς φιάλης.

Ἰστέον ὅτι ἐπὶ Λέοντος τοῦ ἀειμνήστου καὶ φιλοχρίστου βασιλέως ἐγένετο ἀπὸ τῶν τῆς δύσεως θεμάτων λογαρίου ἀπαίτησις διὰ τοῦ πρωτοσπαθαρίου Λέοντος καὶ γεγονότος 20 στρατηγοῦ τοῦ Τζικάνη ἐκ τῶν αἰρουμένων μὴ ταξιδεύειν.

Ἰστέον ὅτι καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φιλοχρίστου καὶ ἀειμνήστου Λέοντος ἐγένετο ἀπὸ τῶν τῆς δύσεως θεμάτων

ὁ κρατουμένους add B

imperatoris et matris ipsius tutandas pronus erat, necessario ex ipso affectu dominorum suorum rebus advigilare; itaque nihil opus esse agrariorum Phialae populum sub duabus potestatibus dirimi; et posse mensae Augustae domesticum studio ductum erga imperatorem et Augustam agrariotas suos Augustales fallere, ac saepe etiam dromoniorum remiges, et seditionem aliquam contra maiestatem tuam molientur. haec cum dixisset, persuadet primum scelestο illi et versipelli rectori, atque per eum imperatori: quippe facile levis et imprudens animus ad quidlibet fraudulenter dictum fallitur evertiturque. ubi persuasisset itaque, Augustalium agrariorum potestas illi collata est: ex eoque tempore obtinuit ut imperatoris dromonii protoearabus in omnes reliquorum dromoniorum imperialium Augustaliumque agrariorum remiges ius haberet essetque Phialae protospatharius.

Sub Leone vero semper memorando et Christi amantissimo imperatore ab Occidentis thematibus tributī exactio facta est per Leonem protospatharium et Tzicane praetorem ex iis qui castra sequi nollent.

Et rursum sub eodem imperatore Leone alia tributī exactio facta

λογαρίου ἀπαίτησις διὰ τοῦ μαγίστρου Ἰωάννου τοῦ Ἐλαδᾶ, τῷ τότε πατρικίου αὐτοῦ ὄντος.

Ἰστέον ὅτι καὶ πάλιν ἐπὶ Ῥωμανοῦ δεσπότου, βουλευθέντος ταξιδεῦσαι τοὺς Πελοποννησίους ἐν Λογουβαρδία, τοῦ πρωτοσπαθαρίου Ἰωάννου τοῦ Πρωτεύοντος ἐν Πελοποννήσῳ τότε στρατηγοῦντος, ῥητέισαντο οἱ αὐτοὶ Πελοποννήσιοι μὴ ταξιδεῦσαι ἀλλὰ δοῦναι ἵππάρια χίλια ἐστρωμένα καὶ χαλινωμένα καὶ λογάριον κεντηνάριον ἓν· ἅπερ μετὰ πολλῆς P 144 προθυμίας παρέσχον.

10

Κ ε φ ᾱ λ α ι ο ν ν β .

ἡ γενομένη ἀπαίτησις τῶν ἱππαρίων ἐν τῷ θέματι Πελοποννήσου ἐπὶ Ῥωμανοῦ δεσπότου, καθὼς προείρηται.

Ὁ μητροπολίτης Κορίνθου ἱππάρια τέσσαρα, ὁ μητροπολίτης Πατρῶν ἱππάρια τέσσαρα, οἱ ἐπίσκοποι πάντες τοῦ
15 θέματος ἀνὰ ἱππάρια δύο, οἱ πρωτοσπαθάριοι ἀνὰ ἱππάρια τρία, οἱ σπαθαροκανδιδᾶτοι ἀνὰ ἱππάρια δύο, οἱ σπαθάριοι, οἱ στράτωρες ἀνὰ ἱππαρίου ἑνός, τὰ βασιλικά καὶ πατριαρχικά μοναστήρια ἀνὰ ἱππάρια δύο, τὰ τῶν ἀρχιεπισκόπων
μητροπόλεων καὶ ἐπισκόπων μοναστήρια ἀνὰ ἱππάρια δύο,
20 τὰ ἄπορα μοναστήρια σύνδυο ἱππάριον ἓν. οἱ δὲ ἔχοντες βα-

§

1 μαγίστρου — ὄντος] α Λέοντος καὶ γεγονότος στρατηγοῦ τοῦ Τζικάνη ἐκ τῶν αἰρουμένων μὴ ταξιδεῦειν M

est ab occiduis thematibus per magistrum Ioannem Elada tunc temporis patricium.

Sub imperatore autem Romano rursus, cum Peloponnesios ad expeditionem bellicam in Longobardiam mittere vellet, praetore et proteuonte tunc temporis in Peloponneso Ioanne protospathario, maluerunt Peloponnesii, ut immunes essent, equos mille dare cum stratis et frenis et summam centenarii unius; quod quidem libentissime praestiterunt.

52. exactio equorum, quae facta in themate Peloponnesi sub Romano Imperatore, uti dictum est.

Corinthus metropolitanus exhibebat equos quattuor, Patrarum metropolitanus equos totidem, episcopi singuli thematis equos duos, protospatharii equos tres, spatharocandidati duos, spatharii stratoresque equum unum, monasteria imperialia et patriarchalia equos duos; archiepiscoporum item monasteria, metropolitanorum et episcoporum equos duos; indigentiora monasteria quae essent, bina equum unum.

σιλικὰ ἀξιώματα, πλωῖμοι κογχυλευταὶ χαρτοποιοί, ἱπάρια οὐ δεδώκασιν.

Ἰστέον ὅτι καὶ πᾶς ὁ στρατὸς Πελοποννήσου ἀπητήθησαν ὑπὲρ τοῦδε τοῦ ταξιδίου ἀνὰ νομίσματα εἰ, οἱ δὲ πατελῶς ἄποροι σύνδυο νομίσματα εἰ, ἐξ ὧν συνέστη καὶ τὸ προρ-5 ρηθὲν διὰ χαράγματος κεντηνάριον ἓν.

Κ ε φ α λ α ι ο ν ν γ'.

Ἱστορία περὶ τοῦ κάστρου Χερσῶνος.

Βασιλεύοντος Διοκλητιανοῦ ἐν Ῥώμῃ, ἐν δὲ τῇ Χερσωνιτῶν στεφανηφοροῦντος καὶ πρωτεύοντος Θεμιστοῦ τοῦ Θε-10 μιστοῦ, Σαυρόματος ὁ ἐκ τῶν Βοσποριανῶν, Κρισκωνόρου δὲ παῖς γενόμενος, συναθροίσας Σαρμάτας τὴν Μαιωτίδα λίμνην οἰκοῦντας ἐστρατοπεδεύσατο κατὰ Ῥωμαίων, καὶ καταλαβὼν τὴν τῶν Λαζῶν χώραν καὶ πολεμήσας τοὺς ἐκεῖσε φθάσει καὶ ἕως τοῦ Ἄλυσ ποταμοῦ. μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς 15 Διοκλητιανός, πορθεῖσθαι τὴν τῶν Λαζῶν χώραν καὶ τὴν Ποντικήν, ἀπέστειλεν ἐκεῖσε στρατὸν ἀντιπαρατάξασθαι Σαρμάταις βουλόμενος· ἦν δὲ ἑξαρχος τοῦ στρατοῦ Κώνστας τριβοῦνος. καὶ καταλαβὼν τὸν Ἄλυν ὁ Κώνστας σὺν τῷ στρατῷ κατέστη ἐκεῖσε, κωλύων Σαρμάτας ἀντιπερᾶσαι τὸν 20 Ἄλυν. καὶ μὴ δυναμένου αὐτοῦ ἀντιπαρατάξασθαι αὐτοῖς,

10 Θεμιστοῦ Σαυρόματος, ὁ ἐκ τῶν Βοσποριανῶν Κρίσκων, Ὄρου δὲ vulgo. possis et Κρισκορόνου 14 τὴν vulgo om 20 κατέστη vulgo

Qui muneribus imperialibus fungebantur, nautae classiarii, conchyliarii et chartarum confectores immunes erant.

Præterea omnes Peloponnesi milites nomismata quinque pro immunitate a militia solvebant: at qui pauperiores omnino, bini nomismata quinque pendebant. unde constitit illud, de quo dixi, monetae centenarium unum.

53. de castro Chersonis historia.

Imperante Romae Diocletiano, apud Chersonitas vero principe ac proteuonte Themisto Themisti filio, Sauromatus Bosporianus, Crisconori filius, collecta Sarmatarum ad Maeoticam paludem habitantium manu adversus Romanos arma movit, cumque ad Lazorum terram pervenisset, bello infestatis incolis ad Halyn usque flumen progressus est. Diocletianus vero ubi rescivit Laziam Ponticamque vastari, exercitum contra Sarmatas misit sub duce Constante tribuno, qui cum ad Halyn flumen pervenisset una cum exercitu, illic substitit

ἐβουλεύετο καθ' ἑαυτὸν ὁ Κωνσταντὸς μηδαμῶς ἄλλως δύνασθαι
τοὺς Σαρμάτας ἐκδιῶξαι, εἰ μὴ τί γε ἐκ τῶν πλησιοχώρων
τῆς Βοσποριανῶν καὶ τῆς Μαιώτιδος λίμνης τινὰς κατ' αὐτῶν
ἐκπεμφθῆναι εἰς πόλεμον καὶ τὰς τούτων φαμίλιας ἐκπορθεῖ-
5σθαι, ὅπως ταῦτα ἀκούσας ὁ Σαυρομάτας ὑποστρέψῃ ἐν τοῦ
πολέμου· καὶ ταῦτα μηνύσῃ τῷ βασιλεῖ, ἐφ' ᾧτε ἀπέστειλε
κατὰ τῶν Χερσωνιτῶν, καὶ τούτους διηγείρε κατὰ τῶν Σαρ-
μάτων ὡς πλησιοχώρων αὐτῶν ὄντων, καὶ πολεμῆσαι τὰς αὐ-
145 τῶν φαμίλιας πρὸς τὸ τὸν Σαυρομάτην ἀκούσαντα τὸ τάχος
10 ὑποστρέψαι ἐκ τοῦ πολέμου. ὁ δὲ βασιλεὺς Διοκλήτιανὸς
ταῦτα ἀκούσας ἀπέστειλεν εὐθέως κατὰ τῶν Χερσωνιτῶν,
προτρεπόμενος συμμαχῆσαι αὐτῷ καὶ ἀπελθόντας τὴν Βοσπο-
ριανῶν καὶ Σαρμάτων χώραν ἐκπορθῆσαι καὶ τὰς τούτων φα-
μίλιας αἰχμαλωτίσαι. στεφανηφοροῦντος δὲ τότε καὶ πρῶ-
15 τεύοντος τῆς Χερσωνιτῶν χώρας Χρήστου τοῦ Παπίου, οὗ
Χερσωνίται τοῖς τοῦ βασιλέως ῥήμασιν ἀσμένως ὑπακούσαν-
τες ἐμηχανῶντο λοιπὸν ποίῳ τρόπῳ δυνήθειεν τὴν τε τοῦ
Σαυρομάτου πόλιν Βόσπορον καὶ τὰ τῆς Μαιώτιδος καστελ-
λια παραλαβεῖν. καὶ συναθροίσαντες τοὺς τῶν πλησιοχώρων
20 καστελλίων ἄνδρας καὶ κατασκευάσαντες ἄρματι πολεμικὰ
καὶ ἐνθέντες ἐν αὐτοῖς τὰς λεγομένας χειροβολίστρας παρεγέ-
νοντο κατὰ τὴν Βοσποριανῶν πόλιν, καὶ ποιήσαντες ἐγκρίμ-
ματα διὰ τῆς νυκτὸς ὀλίγιστοι προσῆψαν τὸν πόλεμον τῇ πόλει,

6 ἐμήνυσε? ἀποστέλλαι? et mox διεγείραι? 12 ἀπελθόν-
τες vulgo 21 βολίστρας M

et Sarmatas trañtere prohibuit. cum autem opponere se illis non posset Constans, excogitavit alio quodam modo pellendos esse Sarmatas, nimirum Bosporianos ac Maeoticae paludis finitimos accolae adversus ipsos concitandos, qui familias eorum everterent, ut his auditis Sauromatae domum reverti cogerentur. et haec quidem imperatori significat, ut mitteret ad Chersonitas eosque tanquam vicinos ad bellum contra Sarmatas capessendum incitaret, ut eversas ipsorum familias Sarmata audiens quam ocissime ab armis discederet. quod cum ad Diocletianum imperatorem delatum esset, confestim ad Chersonitas misit, ut auxiliarentur sibi petens, et Bosporianorum Sarmatarumque familias delerent ac subiugarent. Chersonitae vero, qui tunc temporis proteuontem habebant Chrestum Papiae filium, imperatoris petitione benigne audita de capienda Sauromatarum urbe Bosporo ac occupandis Maeotidis paludis oppidis consilium ceperunt, collectaque a finitimis oppidis manu, fabricatis curribus bellicis impositisque chirobolistris, ad Bosporianorum urbem accesserunt, po-

καὶ τειχομαχήσαντες ὑπὸ ὄρθρου ἕως ὄρας τρίτης ἐτακμή-
 ραντο τοῦ φυγεῖν, μὴ προσδέξαντες τὰς ἐν τοῖς ὕρμασι κατε-
 σκευασμένας χειροβολίστρας. καὶ δὴ τῶν ἐν τῇ Βοσπόρῳ
 ταμισάντων ὥς δι' ὀλιγότητα ἡττημένους φεύγειν τοὺς Χερ-
 σωνίτας, καταθαρρήσαντες ἑαυτῶν ἐξήσαν πρὸς δίωξιν αὐ-
 τῶν. οἱ δὲ Χερσωνῖται ἡρέμα, φησί, φεύγοντες ταῖς χειρο-
 βολίστραις τοὺς διώκοντας ἀνήλισκον Βοσποριανούς. ἀνα-
 στάντες δὲ καὶ οἱ ἐνεδρεύοντες Χερσωνῖται, καὶ περικυκλώ-
 σαντες τοὺς Βοσποριανούς, πάντας αὐτοὺς κατέσφαξαν. καὶ
 ὑποστρέψαντες κατέλαβον τὴν Βόσπορον, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ 10
 πρὸς τὴν Μαιώτιδα λίμνην καστέλλια καὶ πάσας τὰς φامي-
 λίας τῶν Σαυροματῶν, καὶ ἐκαθέζοντο ἐν τῇ Βοσπόρῳ, μη-
 δένα τοῦ λοιποῦ κατασφάζοντες πλὴν τῶν πολεμησάντων. καὶ
 ἐχόμενοι τὴν Βόσπορον ἐφύλαττον αὐτήν. ἡμερῶν δὲ τινῶν
 θαυματομένων λέγει Χρῆστος ὁ τοῦ Παπίου ταῖς τῶν Σαυρο-
 15 ματῶν γυναιξὶν ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν χρεῖαν ὑμᾶς πολεμεῖν,
 ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Σαυρόματος ἀπῆλθε τὴν τῶν Ῥωμαίων χώραν
 πορθέσθαι, τούτου χάριν προτραπέντες ἡμεῖς παρὰ τοῦ βασι-
 λέως Ῥωμαίων ὥς ὑπήκοοι αὐτοῦ ὄντες ἐπολεμήσαμεν ὑμᾶς.
 εἰν οὖν θέλητε ζῆσαι ἐν τῇ πόλει ὑμῶν, δεῦτε ἀποστέλλωμεν 20
 πρέσβεις πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Σαυρόματον ἐφ' ᾧτε αὐτὸν
 ποιῆσαι εἰρήνην μετὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπ' ὅψει τῶν πρέσβων
 ἡμῶν καὶ ἀναχωρῆσαι τῶν ἐκείσε, καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν ὑμᾶς

2 προδελξαντες?

9 αὐτοὺς add B

sitisque insidiis noctu pauci pugna inita et muro oppugnato a mane
 ad horam usque tertiam fugae signum dederunt, relictis in curri-
 bus chirobolistis. Bosporiani itaque rati propter paucitatem victos
 fugere Chersonitas, fidentiores facti ad persequendos egressi sunt.
 at Chersonitae pedetentim fugientes chirobolistis suis insequentes
 Bosporianos conficiebant; surgentesque illi qui in insidiis, eosque
 circumdantes, ad unum omnes Bosporianos occiderunt, atque ita
 regressi Bosporum ceperunt, cunctaque quae ad Maeotida palu-
 dem oppida, Sarmatarumque familias, et Bospori consederunt, ne-
 mine de reliquo interfecto, nisi qui in armis deprehensus fuis-
 set. atque hoc quidem modo Bosporo potiti eam servarunt. die-
 bus vero aliquot elapsis Chrestus Papiæ filius Sarmatarum uxoribus
 dixit "nihil opus est nos bellum vobiscum gerere, sed Sauromato Ro-
 manorum terram vastante, iussum nobis fuit a Romanorum imperatore
 ut tanquam eius subditi arma contra vos sumeremus et vos debella-
 remus. si igitur in urbe vestra vivere velitis, agite ad dominum ve-
 strum Sauromatum legatos mittamus, ut pacem cum Romanis faciat
 praesentibus nostris legatis, atque illinc discedat, vosque a nobis in

καὶ ἀπερχόμεθα ἐν τῇ πόλει ἡμῶν, οὕτω μέντοι, προπέμποντος
 Σαυρόματος ἐνταῦθα τοὺς πρέσβεις ἡμῶν, καὶ μετὰ τῶν ἰδίων
 ἀνθρώπων μηνύων ἡμῖν τὰ τῆς εἰρήνης, καὶ οὕτως ἀφίωμεν
 ὑμᾶς καὶ ἀναχωροῦμεν. εἰ δὲ καὶ δοκιμάσῃ Σαυρόματος δόλιφ
 5 τινὶ ἔρχεσθαι ὥς νομίζων ἡμᾶς ἐνταῦθα συγκλεῖσαι καὶ πο-
 λεμῆσαι, καὶ γινώμεν τοῦτο διὰ τῶν σκουλατόρων ἡμῶν, πάν-
 τας ὑμᾶς ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου κατασφάξομεν, καὶ οὕτως
 ἀναχωροῦμεν τῶν ἐντεῦθεν· καὶ τί τὸ λοιπὸν Σαυρομάτῃ ὄφε-
 λος τῆς φιλίας αὐτοῦ πάσης καὶ τῆς πόλεως ἀπολλυμένης;
 10 αἱ δὲ γυναῖκες Σαυρομάτου ταῦτα ἀκούσασαι σπουδαίως τοῦ- P 146
 το γενέσθαι παρεσκεύασαν. καὶ δὴ ἀποστέλλουσιν οἱ Χερσων-
 νῖται μετὰ Βοσποριανῶν καὶ ἰδίους πέντε πρέσβεις πρὸς Σαυ-
 ρόματον, μηνύοντες αὐτῷ τὰ γενόμενα καὶ λεχθέντα. καὶ δὴ
 τῶν πρέσβεων καταλαβόντων τὸν Σαυρόματον κατὰ τοὺς τοῦ
 15 Ἄλυσος ποταμοῦ τόπους, ἀνήγγειλαν αὐτῷ πάντα τὰ γενόμενα
 κατὰ τῶν Βοσποριανῶν παρὰ τῶν Χερσωνιτῶν. ὁ δὲ ἐν
 πολλῇ στενώσει γενόμενος, ὥς δῆθεν, φησί, βουλόμενος τοὺς
 τῶν Χερσωνιτῶν πρέσβεις ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἀναπαῦσαι, λέ-
 γει αὐτοῖς “ἐπειδὴ κοπώμενοί ἐστε, θέλω ἔμῃς ὀλίγας ἡμέρας
 20 ἀναπαῆναι, καὶ εἰθ’ οὕτως πάντα τὰ ὑφ’ ὑμῶν λεχθέντα
 ποιήσω. ἐντεῦθεν ἀπέλθετε πρὸς τοὺς Ῥώμης, καὶ μάθετε
 παρ’ αὐτῶν, καὶ πείθεσθε ὅτι ἀληθεύω ὑμῖν καὶ μὴ ψεύδο-
 μαι.” τῶν δὲ Χερσωνιτῶν ἀπελθόντων πρὸς Κωνσταντα

1 οὕτω μέντοι cf. p. 256, 18   2 Σαυρομάτου?   5 καὶ post
 συγκλεῖσαι add B   16 παρὰ τῶν Χερσωνιτῶν add B

urbem nostram redituris dimittamini. et Sauromato legatos nostros remittente cum suis qui de pace significant, dimitemus vos ac discedemus. sed si voluerit Sauromatus dolo aliquo circumventos hic concludere belloque infestare, nosque id per excubitores nostros cognoverimus, omnes vos a maximo ad minimum trucidabimus, atque ita hinc abibimus; neque quidquam porro Sauromato id proderit, familia omni et urbe amissa.” his auditis Sauromati uxores serio rem fieri curarunt, miseruntque Chersonitae cum Bosporianis legatos quoque e suis quinque, qui rem ei totam exponerant; cumque iuxta Halyn flumen ad Sauromatum venissent, quaecunque adversus Bosporianos gesta essent a Chersonitis, annuntiarunt. ille vero animi anxius, veluti reficere Chersonitarum legatos ab itinere fessos cupiens, dixit ipsis “cum fatigati sitis, volo quiescere vos paucos dies, et deinde quaecunque dixistis effecta reddam. hinc autem discedite ad Romanos, ab hisque discite et persuadete vobis veracem me esse neque mentiri.” Chersonitae vero ad Constantem profecti cum Sauromati legatis, de

μετὰ καὶ πρέσβων τοῦ Σαυρομάτου, ἐπόθεντο τὰ μεταξὺ αὐτῶν γενόμενα. ἀνήγγειλαν δὲ τῇ Κώνστα καὶ πάντα τὰ ὑπ' αὐτῶν κατὰ τῶν Βοσποριανῶν καὶ τὴν Μαιώτιδα λίμνην γενόμενα, καὶ τὸ πῶς τὰς φαρμιλίας Σαυρομάτου παρέλαβον, καὶ ὅτι τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ εἰς εἰρήνην ἦλθεν ὁ Σαυρόματος.⁵ ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Κώνστας πάννυ ἐλυπήθη, καὶ λέγει τοῖς Χερσωνίταις “καὶ τί μοι τὸ ὄφελος λοιπὸν τῆς ὑμετέρας συρμαχίας, ἀφ’ ἧς ἐγὼ ἐποίησα πάντα δοῦναι αὐτοῖς χρυσίον τοσοῦτον;” λέγουσιν αὐτῷ οἱ Χερσωνῖται “μὴ λυπηθῆς, δέσποτα, καὶ εἰς θάλασσαν, ἡμεῖς ἀναλύομεν τὸ περὶ τῆς θόσεως¹⁰ πάντα.” λέγει αὐτοῖς ὁ Κώνστας “καὶ πῶς δυνατόν;” λέγουσιν αὐτῷ οἱ Χερσωνῖται “δήλωσον καὶ αὐτὸς τῷ Σαυρομάτῃ ὅτι τὰ μὲν ἤδη μεταξὺ ἡμῶν γενόμενα πάντα πεκράτηται· ἐπεὶ οὖν τῇ αἰτίᾳ τῇ σῇ καὶ γὰρ ἀναικώματα καὶ ζημίας πολλὰς ἐποίησα σὺν τῷ στρατῷ ἀπὸ Ῥώμης ἕως ὧδε,¹⁵ δός μοι καὶ σὺ ταῦτα, καὶ γὰρ σοὶ ἀποδίδωμι τὰς φαρμιλίας σου πάσας καὶ τὴν πόλιν σου.” περιχαρὴς δὲ γινόμενος ὁ Κώνστας ἐμήνυσεν ταῦτα τῷ Σαυρομάτῃ. ὁ δὲ Σαυρόματος ἀκούσας καὶ λυπηθεὶς σφόδρα μηνύει τῷ Κώνστᾳ λέγων ὅτι οὐ θέλω δοῦναι τί ποτ’ οὐδὲ λαβεῖν· ἀλλὰ μόνον ἀπό-²⁰ στείλόν μοι τοὺς Χερσωνίτας, ἵνα τῶν ἐντεῦθεν ἀναχωρήσω. λέγουσιν οἱ Χερσωνῖται τῷ Κώνστᾳ “μὴ ἀπολύσης ἡμᾶς ἕως ἂν πάντας τοὺς αἰχμαλώτους ἀπολάβῃς.” τότε μηνύει ὁ

3 κατὰ τὴν τῶν?
add B

7 ἡμετέρας M

8 αὐτοὺς M

20 οὐδὲ

his quae inter ipsos gesta sunt interrogantur, nuntiantque Constanti omnia quae cum Bosporianis et Maeotidis paludis accolis egissent, et quo pacto Sauromati familias cepissent,isque hac necessitate compulsus ad pacem veniret. quibus auditis Constans admodum contristatus inquit Chersonitis “quid mihi prodest de reliquo auxilium vestrum, quandoquidem pepigi me ipsis tantum auri daturum?” respondent ei Chersonitae “noli contristari, domine: nam si vis, dissolvemus pactum de pendenda pecunia.” eoque interrogante qua id ratione fieri posset, dicunt ei Chersonitae, significaret Sauromato etiam inter se pacta extare, quandoquidem ipsius causa expensas fecisset damnaque multa passus esset, exercitu Roma eo usque perducto: itaque illa solveret, ipse vero familias cunctas urbemque suam reciperet. laetus hac re Constans, consilium secutus Sauromato haec denuntiat; quibus auditis Sauromatus animo contristatus respondit neque dare se quidquam neque accipere velle: mitteret tantum Chersonitas, ut ipse inde discederet. inquit Constanti Chersonitae “ne dimittas nos,

Κώνστας τῷ Σαυρομάτῳ λέγων ὅτι ἀπόστειλόν μοι πάντας
οὓς ἂν ἔχεις αἰχμαλώτους, καὶ ἀπολύω τοὺς Χερσωνίτας. ὁ
δὲ Σαυρόματος ταῦτα ἀκούσας ἄκων καὶ μὴ βουλόμενος ἀπέ-
λυσεν ἅπαντας οὓς ἂν εἶχεν αἰχμαλώτους ἕως ἑνός. ὑπολα-
5 βῶν οὖν ὁ Κώνστας ἅπαντας τοὺς πραιδευθέντας, δύο τῶν
Χερσωνιτῶν πρέσβεις κατασχὼν παρ' ἑαυτῷ, τοὺς ἄλλους
ἀπέστειλε πρὸς τὸν Σαυρόματον ὅστις Σαυρόματος παραλαβὼν
αὐτοὺς προαπέστειλεν ἐκ τῆς τῶν Λαζῶν χώρας μετὰ καὶ τῶν
ιδίῳν ἀνθρώπων πρὸς τὸ παραδοῦναι αὐτοῖς τὴν τε Βόσπορον
10 καὶ τὰς φαρμιλίας αὐτῶν. αὐτὸς δὲ Σαυρόματος τὴν πορείαν
μετὰ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἐν καταστάσει ἐποιεῖτο πρὸς τὸ ἀθροί- P 147
λους τοὺς Χερσωνίτας παραδοῦναι τὰς φαρμιλίας καὶ ἀναχω-
ρῆσαι. οἱ δὲ Χερσωνῖται τοὺς οἰκείους πρέσβεις ὑποδεξάμε-
νοι ἐν τῇ Βοσπόρῳ, καὶ μεμαθηκότες τὰ γενόμενα ἅπαντα
15 ὑπὸ Κώνσταντος καὶ τοῦ Σαυρομάτου, παρέδωκαν τοῦ Σαυ-
ρομάτου ἀνθρώπῳ τὴν τε Βόσπορον καὶ τὰ τῆς Μαιώτιδος
καστέλλια καὶ τὰς φαρμιλίας πάσας ἀβλαβεῖς, καὶ κατέλαβον
ἐν εἰρήνῃ τὴν Χερσωνιτῶν. ὁ δὲ Κώνστας ἀναχωρήσαντος
τοῦ Σαυρομάτου ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν τόπων καὶ αὐτὸς ἀνέβηκεν
20 ἐπὶ τὴν Ῥώμην, καὶ ἀνήγγειλε πάντα τῷ βασιλεῖ τὰ ὑπὸ τῶν
Χερσωνιτῶν γενόμενα, προσαγαγὼν καὶ τοὺς δύο αὐτῶν πρέ-
σβεις, οὓσιν αὖς ἰδὼν ὁ βασιλεὺς καὶ φιλοφρόνως ἀποδεξάμενος
καὶ τὰ μέγιστα εὐχαριστήσας εἶπεν αὐτοῖς "τί θέλετε παράσχῃ
ὑμῖν τε καὶ τῇ πόλει ὑμῶν ὑπὲρ τῆς τοιαύτης εὐνοίας τε καὶ

15 παρέδωκαν τοῦ Σαυρομάτου ἀνθρώπῳ] ἀνέλεπον M

antequam captivos omnes acceperis." tum Constans Sauromate re-
nuntiavit, sibi captivos omnes mitteret, tum se Chersonitas dimissu-
rum promittens; quae ubi audisset Sauromatus omnes captivos, quot-
quot essent, vel invitatus dimisit. quos cum accepisset Constans, duo-
bus Chersonitarum legatis apud se retentis ceteros ad Sauromatum
misit; isque ad illorum adventum e Lazorum regione quosdam una
cum suis destinavit, quibus Bosporus familiaeque traderentur; ipse
vero cum exercitu iter ordinate instituebat, ut Chersonitae familias
confertim traderent et postea recederent. Chersonitae vero legatis
suis in urbe Bosporo receptis, intellectoque quid inter Constantem et
Sauromatum actum esset, Bosporum et Maeotidis paludis oppida fa-
millasque omnes illaesas tradiderunt viris, a Sauromato missis. Con-
stans autem, ubi ex Romani imperii locis discessisset Sauromatus, ipse
quoque Romam contendit, omniaque a Chersonitis acta imperatori
indicavit, adductis item duobus legatis, quos cum vidisset imperator,
benigne exceptis gratias maximas egit, inquiens ipsis "quid vultis vo-

συμμαχίας;” οἱ δὲ εἶπον τῷ βασιλεῖ ὅτι ἡμεῖς, δέσποτα, οὐδὲν ἕτερον θέλομεν, εἰ μὴ τί γε τοῦτο μόνον αἰτοῦμεν, ἐφ’ ὅτε δεξιῶς ἐλευθερίας καὶ ἀτελείας παρασχέσθαι ἡμῖν ὑπὸ τοῦ κράτους ὑμῶν. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀσμένως ὑποκύνψας τῇ αἰτή-
σει αὐτῶν ἀφθόγως παρέσχεν αὐτοῖς τὰς τοιαύτας τῆς ἐλευ-
θερίας καὶ ἀτελείας δεξιᾶς, ἀποστείλας αὐτοὺς μετὰ καὶ δώ-
ρων πλείστων κατὰ τὴν Χερσωνιτῶν ὡς γνησίους ὄντας αὐ-
τοὺς ὑπηκόους τῆς Ῥωμαίων βασιλείας. ὁ δὲ Κώνστας με-
γάλως καὶ αὐτὸς ὑποδεχθεὶς παρὰ τοῦ βασιλέως Διοκλητιαν-
οῦ ὡς ἀνδρείως παραταξάμενος κατὰ τὸν τῶν Σαυρομάτων
πόλεμον καὶ περιφανῆς καὶ ἔνδοξος γενόμενος, μετ’ ὀλίγον τινα
χρόνον τῆς Ῥωμαίων ἀνεδέχθη βασιλείας, Διοκλητιανοῦ ἐπὶ
τὴν Νικομήδειαν ἐπαναγαγάντος.

Κώνστα δὲ τελευτήσαντος ἐν Ῥώμῃ ἐβασίλευσε Κων-
σταντῖνος ὁ υἱὸς αὐτοῦ· καὶ ἐρχομένου αὐτοῦ ἐπὶ τὰ Βυ-
ζάντιον ἀντιστάσεως αὐτῷ ὑπὸ τινων ἐν τῇ Σκυθίᾳ γενομένης,
ἐπεμνήσθη τὸ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κώνστα λεχθὲν περὶ
τῆς τῶν Χερσωνιτῶν εὐνοίας τε καὶ συμμαχίας, καὶ ἀπέστειλε
κατὰ τὴν τῶν Χερσωνιτῶν πρέσβεις ἐφ’ ὅτε ἐλθεῖν κατὰ τὴν
τῶν Σκυθῶν χώραν καὶ μαχήσασθαι τοῖς ἀνθεστηκόσι αὐ-
τῷ. σίεφανηφοροῦντος δὲ τότε καὶ πρωτεύοντος τῆς Χερσων-
ιτῶν Διογένηος τοῦ Διογένους, οἱ Χερσωνῖται τὴν κέλυσιν
ἀσμένως πειθαρχήσαντες, πάσῃ σπουδῇ κατασκευάσαντες τὰ τε
πολεμικὰ ἄρματα καὶ τὰς χειροβολίστρας καταλαμβάνουσι

1 ἡμεῖς] οὐδεὶς M

12 ἀνεδείχθη?

his et civitati vestrae dem pro tali benevolentia et auxilio?” illi vero imperatori responderunt “nihil aliud, domine, petimus nisi ut liberi ac immunes simus a tributo.” imperator autem quam libenter eorum petitioni obsecundans liberos ac immunes a tributo fecit, multisque praeterea muneribus cohonestatos ad Chersonitae remisit, veluti veros ac fideles imperii Romani subditos. at Constante magnifico ipso quoque ab imperatore Diocletiano exceptus, veluti re contra Sauromatas praecclare gesta et illustris clarusque factus, paulo post in imperium Romanum successit, Diocletiano Nicomediam secedente.

Constante autem mortuo imperator fuit filius eius Constantinus. qui cum Byzantium venisset Scytharumque nonnulli rebellarent, revocatis in memoriam quae a patre Constante audivisset de benevolentia et auxilio Chersonitarum, legatos illis misit, postulans ut contra Scythas arma caperent ac rebellatores subiugarent. princeps autem ac proteutor Chersonitarum tunc temporis erat Diogenes Diogenis filius, et libenter mandato Chersonitae obedientes omni studio curibus bel-

τὸν Ἰστρὸν ποταμόν, καὶ τοῦτον περάσαντες ἀντεπαρατάξαντο
τοῖς ἀνδιεστηκόαι καὶ ἐτροπώσαντο αὐτούς. μαθὼν δὲ ὁ βα-
σιλεὺς τὴν ὑπ' αὐτῶν γανομένην τροπὴν ἐκέλευσεν αὐτούς
κατὰ τὴν ἐνεγκαμένην ἀπιέναι· τοὺς δὲ τούτων πρωτεύον-
5 τας προσκαλεσάμενος κατὰ τοῦ Βυζαντίου καὶ εὐχαριστήσας
τὰ μέγιστα ἔφη αὐτοῖς “ἐπειδὴ καὶ νῦν εὐνοϊκῶς ὑπὲρ ἡμῶν
ἐχάμετε καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν εὐσεβῶν προγόνων τῆς ἡμετέρας
θιότητος, ἰδοὺ καὶ ἡμεῖς ἐπικυροῦντες τὰς ἤδη ἐπ’ ἐλευθε-
ρίᾳ καὶ ἀτελείᾳ δοθείσας ὑμῖν ἐν τῇ Ῥωμαίων ἐκ τῆς ἡμετέ-
10 ρας βασιλείας δεξιᾶς, παρέχομεν ὑμῖν καὶ ἡμεῖς ἀνδρίαντα
χρυσοῦν μετὰ καὶ χλαμύδος βασιλικῆς καὶ φιβλατούρας καὶ P 148
στέφανον χρυσοῦν πρὸς εὐπρέπειαν τῆς ὑμετέρας πόλεως,
μετὰ καὶ ἐγγράφου ἡμῶν ἐλευθερίας καὶ ἀτελείας ὑμῶν τε
καὶ τῶν πλωτῶν ὑμῶν· καὶ πρὸς τὴν γνησιότητα τῆς
15 ὑμῶν εὐνοίας δίδομεν ὑμῖν καὶ δακτυλίους χρυσοῦς ἐκτυποῦν-
τας τὰς ἡμετέρας εὐσεβεῖς εἰκόνας, δι’ ὧν τὰς κατὰ καιρὸν
μελλούσας ἀποστέλλεσθαι ἡμῖν παρ’ ὑμῶν ἀναφοράς τε καὶ
δεήσεις σφραγίζοντες ταύτας γνωρίμους ἡμῖν ἀποδείκνυτε
τοὺς ἐαυτῶν πρέσβεις. πρὸς ἐπὶ τούτοις δὲ παρέχομεν ὑμῖν
20 καὶ ἑκάστον ἔτος νεῦρόν τε καὶ κᾶναβον σίδηρόν τε καὶ ἔλαιον
ὑπὲρ κατασκευῆς τῶν βαλιστρῶν ὑμῶν, καὶ δίδομεν ὑμῖν πρὸς
ἀποτροφὴν ὑμῶν χιλίας ἀννόνας ἐφ’ ᾧτε εἶναι ὑμᾶς βαλι-
σταρίους, λεγόμενον ὥς τὰς τοιαύτας σιτήσεις τε καὶ σινη-

9 καὶ ἀτελεία add B

licis cum chirobolistris instructis ad Istrum flumen profecti traiece-
runt, ac contra hostem tendentes eum superatum in fugam converterunt.
quibus cognitis imperator domum eos redire iussit, proteuontibus autem
Byzantium vocatis gratias maximas egit, dixitque ipsis “quandoquidem
etiam nunc benigne pro nobis laborastis, quemadmodum et pro plis ma-
ioribus divinitatis nostrae, ecce etiam nos datam vobis libertatem et a
tributo immunitatem per regiones Romani imperii confirmamus; praeterea
damus statuam auream cum chlamyde imperatoria, fibulatura et co-
rona aurea, ad ornatum vestrae urbis; item syngrapham nostram su-
per libertate et immunitate tam vestra, quam nautarum vestrorum;
insuper propter benevolentiae vestrae sinceritatem annulos quoque
damus aureos, in quibus expressa maiestatis nostrae imago, ut illis
relationibus vestris supplicationibusque signatis, quas per occasionem
missuri estis, vestros nuntios dignoscere inde possimus. praeterea
damus singulis annis nervum et lignum tenue, ferrum et oleum, ad
balistarum vestrarum confectionem; item in alimenta annonas mille,
ut sitis balistarii; quas annonas et cetera consueta quotannis vobis

θείας πάσας καθ' ἕκαστον ἔτος τῶν ἀντεῦθεν μέλλομεν ἡμῖν ἀποστέλλειν κατὰ τὴν Χερσωνιτῶν." οἱ δὲ Χερσωνῖται τὰς τοιαύτας εἰληφότες ἀννόνας, εἰς ἑαυτούς τε καὶ τὰ τούτων τέχνα διαμερίσαντες τὸν ἀριθμὸν συνέστησαντο· διὰ τὸ καὶ ἕως τοῦ νῦν τὰ τούτων τέχνα κατὰ τῶν γονέων τῆς στρατείας⁵ συμπλήρῳσιν ἐν τῷ ἀριθμῷ κατατάσσονται. ἐφοδίοις δὲ καὶ δώροις πλείστοις τότε τιμηθέντων ὑπὸ τοῦ Θεοφιλοῦς βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ τε Διογένους καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, κατέλαβον τὴν Χερσωνιτῶν ἀποκομίσαντες καὶ τὰς θείας φιλοτιμίας.

Μετὰ δὲ χρόνους τινὰς τοῦ ταῦτα γεγονέναι Σαυρόματος ὁ ἑγγονος Σαυρομάτου τοῦ Κρισκορόνου τοῦ πολεμήσαντος τὴν Λαζικήν, συναθροίσας πόλεμον ἐκ τῆς Μαιώτιδος λίμνης ἐπανεστή τοῖς Χερσωνίταις, βουλόμενος, φησί, τὴν τῆς αἰχμαλωσίας ὕβριν τοῦ οἰκείου πάππου ἐκδικῆσαι τὴν παρ' ¹⁵ αὐτῶν ἐπὶ Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως γενομένην. μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ Χερσωνῖται, στεφανηφοροῦντος τότε καὶ πρωτεύοντος τῆς Χερσῶνος Βύσκου τοῦ Σουπολίχου, ἀντιπαραταξάμενοι καὶ αὐτοὶ ὑπήντησαν τῷ Σαυρομάτῳ ἔξω ἐν ταῖς τοῦ λεγομένου Καφᾶ τόποις, καὶ πολεμήσαντες μετὰ αὐτοῦ,²⁰ τοῦ θεοῦ τοῖς Χερσωνίταις βοηθοῦντος, ἐνίκησαν τὸν Σαυρόματον καὶ ἐδίωξαν, θήσαντες καὶ ὄροθεσίας ἐν τῷ αὐτῷ λεγομένῳ Καφᾶ, ἐν ᾧ τόπῳ πολεμήσαντες τὸν Σαυρόματον

4 δι' αὐτὸ? 16 ἐπὶ Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως add B 23
ἐν ᾧ — ἐνίκησαν add B

mitteremus in Chersonem." Chersonitae vero annonis huiusmodi acceptis, inter se liberosque suos divisione facta numerum constituerunt; propterea usque ad hodiernam diem ipsorum filii ad patrum suorum in exercitu complementum in numero militum recensentur. atque hoc pacto tum Diogenes, et qui cum ipso, commeatu ac muneribus a Constantino dei amantissimo imperatore instructi in terram suam reversi sunt, divinos honores secum ferentes.

Annis vero aliquot post Sauromatus Sauromati Criscoroni, qui Lazicam bello infestaverat, nepos, collecto ad Maeotidem paludem milite contra Chersonitas movit, iniuriam, ut inquebat, captivitatis aui sui, quae Diocletiano imperante accidit, ulturus. qua re intellecta Chersonitae, qui principem ac proteuontem tunc temporis habebant Byscum Supolichi filium, armis et ipsi sumptis obviam ei facti sunt in locis Capha nuncupatis; initoque praelio, deo opitulante, Chersonitae superiores facti Sauromatum in fugam converterunt, limitemque in eodem loco Capha nominato, ubi victoria potiti sunt contra Sau-

ἐνίκησαν· ἐν ᾧ καὶ ὄρκους ἐπετέλεσεν ὁ αὐτὸς Σαυρόματος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ὑπολειφθέντες τοῦ μηκέτι αὐτοὺς χάριν πόλεμον ὑπερβαίνειν τὰς μεταξὺ αὐτῶν τεθείσας ὁροθεσίας, ἀλλ' ἕκαστον αὐτῶν τοὺς ἰδίους ἔχειν τόπους πρὸς τὰς τεθείσας ὁροθεσίας. καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ἐπὶ τὴν Βόσπορον ὁ Σαυρόματος καὶ οἱ Χερσωνῖται εἰς τὰ ἴδια.

Καὶ δὴ τούτων οὕτω γενομένων πάλιν μετὰ χρόνους τινὰς ἕτερος Σαυρόματος ἀναστὰς καὶ σὺν αὐτῷ πλῆθος ἀνδρῶν ἐκ τῆς Μαιώτιδος λίμνης παρετάξατο πόλεμον κατὰ
 10 τῶν Χερσωνιτῶν, καὶ παρελθὼν τὰς μεθ' ὄρκου τεθείσας ὁροθεσίας ἐν τῇ Καφᾷ ὑπὸ τοῦ πρώτου γενομένου Σαυρομάτου τοῦ μηδένα ποτὲ ἐπιχειρῆσαι τῶν Βοσποριανῶν πόλεμον χάριν ταύτας ὑπερβῆναι, οὕτως ὁ Σαυρόματος ὑπερέβη ὥς οἷα βουλούμενος τὴν μετὰ βίας αὐτῇ ἀφαιρεθεῖσαν γῆν ἐκδι-
 15 κῆσαι καὶ ἀπολαβεῖν. καὶ δὴ ἐν τοῖς τότε καιροῖς στεφανη- P 149 φοροῦντος καὶ πρωτεύοντος τῆς Χερσωνιτῶν Φαρνάκου τοῦ Φαρνάκου ἀντιπαρετάξαντο καὶ οἱ Χερσωνῖται τῷ Σαυρομάτῳ, καὶ ἀπαντήσαντες ἀλλήλοις ἐν τοῖς τοῦ προειρημένου Καφᾷ τόποις ἔστησαν ἑκάτερα τὰ μέρη ἐν τοῖς ὄρεσιν. ὁ δὲ
 20 Σαυρόματος ὢν μέγας τὴν ἡλικίαν ἐθάρρησεν ἑαυτῷ καὶ ἐμεγαλύνει κατὰ τῶν Χερσωνιτῶν φρουαττόμενος, θαρρῶν ἅμα καὶ ἐπὶ τῷ ἀπείρῳ πλῆθει τῷ μετ' αὐτοῦ ὄντι· ὁ δὲ Φάρνακος μικρὸς ἦν τῇ ἡλικίᾳ κατὰ τὸν Σαυρόματον, καὶ ἰδὼν τὸ πλῆθος τοῦ Σαυρομάτου ἐσκέψατο μετὰ τοῦ ἰδίου στρα-

romatum, posuerunt, in quo etiam Sauromatus, et qui cum ipso a praelio superstites erant, nunquam se eum cum armis transgressuros esse iurarunt, sed propria utrosque assignataque sibi secundum praestitutos terminos loca habitaturos esse. atque ita Bosporum Sauromatus, Chersonitae terram suam repetierunt.

Hisque ita gestis, rursus post aliquot annos alius Sauromatus cum militum manu ad Maeotidem paludem collecta surgens bellum contra Chersonitas incepit, limitesque cum iureiurando in Capha a primo Sauromato positos, ut nemo belli contra Chersonitas gratia illos praetergrederetur, transgressus est tanquam ablatam sibi per vim terram vindicaturus recepturusque. habebant autem principem ac proteuontem tunc temporis Chersonitae Pharnacum Pharnaci filium. armis et ipsi contra Sauromatum sumptis, et obviam sibi mutuo facti in praedictis Capha locis, in montibus utrique constiterunt. Sauromatus vero et corporis magnitudine et militum multitudine fretus insolenter Chersonitis insultabat: at Pharnacus statura exiguus prae Sauromato, eiusque copias considerans, consilio cum suis inito statuit, ne infinita multitudo periret,

τοῦ ἐφ' ᾧτε μονομαχῆσαι αὐτὸν μετὰ τοῦ Σαυρομάτου καὶ μὴ ἄπειρον πλῆθος ἀπολέσθαι. καὶ δὴ σκέψας τοιαύτης γενομένης δηλοῖ ὁ Φάρνακος τῇ πλῆθει Σαυρομάτου, λέγων ὅτι τίς χρεία ἐστὶ τοσούτου ὄχλου γενέσθαι ἀπώλειαν; οὐ γὰρ ὑμεῖς οἰκεία προαιρέσαι πρὸς τὸν πόλεμον ἐτράπητε, ἀλλὰ Σαυρόματος ὑμᾶς προετρέψατο. θελήσατε οὖν τοῦτον παρακαλέσαι τοῦ μονομαχῆσαι μετ' ἐμοῦ. καὶ εἰ δὲ διὰ τοῦ θεοῦ δυνηθῶ αὐτόν, ὑμεῖς ἀναχωρεῖτε εἰς τὰ ἴδια ἀβλαβῶς, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ πύλις αὐτοῦ ὑπέπεσάν μοι. εἰ δὲ καὶ δυνηθῇ με αὐτός, καὶ οὕτως ὑμεῖς ἀναχωρεῖτε εἰς τὰ ἴδια, καὶ αὐ- 10 τὸς ἐπέβη ἐν τοῖς ἐμοῖς. ὁ δὲ ὄχλος τῶν Σαυροματῶν ἡδέως τοῦτο ἀποδεξάμενος προετρέψατο τὸν Σαυρόματον μονομαχῆσαι μετὰ τοῦ Φαρνάκου. ὁ οὖν Σαυρόματος μαθὼν μικρὸν πάνυ ὄντα τῇ ἡλικίᾳ τὸν Φάρνακον, ἑαυτὸν δὲ ὑπερμεγέθη, ἐχώρη ἐπὶ τούτῳ, πεποιθὼς τῇ οἰκείᾳ δυνάμει καὶ οἷς ἐκέ- 15 χρητο ὅπλοις κατατεθωρακισμένος. καὶ τούτων οὕτως δοξάντων λέγει ὁ Φάρνακος τῇ ἰδίῳ στρατῷ ὅτι ὅταν κατέλθω διὰ τοῦ θεοῦ εἰς τὸ μονομαχῆσαι, καὶ ἴδητε ὅτι ὁ Σαυρόματος τὰ νῶτα αὐτοῦ εἶχε πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν ὄψιν πρὸς τοὺς ἰδί- 20 οὺς, ἐγὼ δὲ τὴν ὄψιν μου πρὸς ὑμᾶς καὶ τὰ νῶτά μου πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἅπαντες ὑμεῖς βάλλετε μίαν κραυγὴν, καὶ μόνον λέγοντες τὸ ἃ ἃ, καὶ μὴ δευτερώσητε ἐπὶ τῇ κραυγῇ. καὶ δὴ κατελθόντων αὐτῶν ἀμφοτέρων ἐν τῷ πεδίῳ πρὸς τὴν μονομαχίαν καὶ τρακτενύοντων ἑαυτούς, καὶ τοῦ Φαρνάκου γε- 25 νομένου εἰς τὸ τοῦ Σαυρομάτου μέρος καὶ Σαυρομάτου εἰς

singulari certamine cum Sauromato pugnare. neque constituta militibus Sauromati nuntiat Pharnacus non opus esse ut tanta multitudo pereat, neque sponte illos sua sed Sauromati impulsu ad bellum venisse: mallent itaque ipsi auctores esse ut ad singulare certamen descenderet, et si deo opitulante eum vicerō, vos domum incolumes repetetis, ipse vero cum urbe sua mihi subiicietur, sin ipse me superaverit, vos etiam ita domum redibitis, ipse terram meam occupabit. haec res cum grata Sauromatis esset, Sauromato singulare certamen inire cum Pharnaco suaserunt. Sauromatus itaque cognito exiguae staturae Pharnacum esse, magnitudine sua viribusque et armis quibus utebatur fretus, condicionem laetus accepit. Pharnacus autem pugnaturus militibus suis dixit "ubi cum bono deo singulare certamen ingressus fuero, Sauromatumque tergo vobis obversum, facie vero suis videbitis, ego autem faciem vobis, tergum hostibus obvertero, uno ore omnes clamabitis A A, neque hunc clamorem iterabitis." cum itaque in campum ad singulare certamen uterque venissent, in-

τὸ τοῦ Φαρνάκου, ἔδωκεν ὁ τοῦ Φαρνάκου στρατὸς μίαν φωνήν τὸ ἄ ἄ. ὁ δὲ Σαυρόματος τῆς τοιαύτης φωνῆς ἀκούσας περιστράφη ἰδεῖν ἐναγώνιος τίς ἢ γενομένη κραυγὴ· ἐν δὲ τῇ περιστρέψει τὸν Σαυρόματον τὴν ἑαυτοῦ ὄψιν εἰς τὰ ὀπίσω διηκοίχθη μικρὸν τὸ τοῦ κασσιδίου αὐτοῦ πέταλον, καὶ εὐθέως ἐπιδραμὼν ὁ Φάρνακος ἔδωκε τῇ κόντι τὸν Σαυρόματον καὶ ἀνείλεν αὐτόν. πεσόντος δὲ τοῦ Σαυρομάτου κατελθὼν ὁ Φάρνακος τοῦ ἱππου ἀπεκεφάλισεν αὐτόν, καὶ γενόμενος ἐγκρατὴς τοῦ πολέμου τὸ μὲν πλῆθος τῆς Μαιωτίδος ἀπέλυσε, τοὺς δὲ τῆς Βοσπόρου αἰχμαλώτους λαβὼν καὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἀφελόμενος ἐν Κυβερνικῇ ἕνω τῆς τῶν Χερσωνιτῶν ὀροθεσίας ἔστησεν, ἕχρι τεσσαράκοντα καὶ μόνον μιλίων γῆν αὐτοῖς ἑάσας· αἵτινες ὀροθεσίαι μέχρι τοῦ νῦν διαμένουσιν, αἱ δὲ εἰρημέναι πρῶται ὀροθεσίαι ἐν Καφᾷ εἰ- P 150
 15 σὶν ἀποκείμεναι. ὀλίγους δὲ τινες καπασχῶν παρ' ἑαυτῷ τῶν Βοσποριανῶν ὁ Φάρνακος γεωργῶν ἕνεκα, τοὺς ἄλλους ἅπαντας οἴκτου ἀξιῶσας ἀπέλυσε κατὰ τῶν Βοσποριανῶν ἀπελθεῖν· οἵτινες ἀπολυθέντες ὑπὸ τοῦ Φαρνάκου ὑπὲρ τῆς τοιαύτης εὐεργεσίας καὶ φιλανθρωπίας αὐτοῦ τῆς εἰς αὐτοὺς
 20 γενομένης στήλην αὐτῷ ἤγειραν ἐν τῇ Βοσπόρῳ. ἔκτοτε οὖν λοιπὸν ἢ τῶν Σαυρομάτων ἐν τῇ Βοσπόρῳ βασιλεία κατελύθη.
 Τούτων δὲ οὕτω γενομένων, Λαμάχου στεφανηφοροῦντος καὶ πρωτεύοντος τῆς τῶν Χερσωνιτῶν, Ἀσάνδρου δὲ τῆς Βο-

16 γεωργιῶν?

terque se depugnarent, Pharnacusque Sauromati et Sauromatus Pharnaci partibus obversus esset, uno ore Pharnaci miles exclamavit A A; quo clamore audito Sauromatus convertit se ut videret quisnam esset hic clamor ad certamen compositus qui in Pharnaci exercitu sublatus; dumque se convertit, diducta paullulum cassidis lamina, e vestigio conto eum Pharnacus percussit et occidit. cum autem Sauromatus cecidisset, equo descendens Pharnacus caput ei amputavit. victorque Maeotidis paludis populum dimisit, Bosporianos vero in vinculis detinens, capta eorum terra limites in Cybernico supra Chersonitas statuit, quadraginta tantum miliarium terram ipsis relinquens; manentque isti limites in hodiernum usque diem, cum priores illi, quos dixi, in Capha sint. paucis vero Bosporianorum apud se retentis agriculturae causa, Pharnacus reliquos omnes misericordia ductus ad sua redire permisit; qui reversi pro beneficio tali benevolentiaque statum ei in Bosporo posuerunt. atque ex eo tempore in posterum Sauromatae Bospori imperium amiserunt.

His ita gestis, principatum apud Chersonitas tenente ac proteuonte Lamacho, apud Bosporianos vero regnante Asandro, male

σποριανῶν βασιλεύοντος, κακίᾳ πολλῇ μεμεστωμένοι οἱ Βοσποριανοὶ κατὰ τῶν Χερσωνιτῶν καὶ μηδαμῶς δυνάμενοι τῇ πονηρίᾳ ἡρεμεῖν ἔσπευδον αἰεὶ τρόπῳ τινὶ τὴν ἀνταμοιβὴν τῶν αἰχμαλωσιῶν τοῖς Χερσωνίταις ἀποδοῦναι· καὶ δὴ μεμαθηκότες ἔχειν θυγατέρα μονογενῇ τὴν Γυκίαν, ἔχοντος δὲ 5 καὶ τοῦ Ἀσάνδρου υἱοῦς, ἐμηχανῶντο ἐπιγαμβρίαν ποιήσασθαι, ὅπως διὰ τούτου ἀδελῶς ἐπιβαίνοντες τῇ Χερσωνιτῶν ἀμύνασθαι. καὶ δὴ ἀποστέλλουσι πρέσβεις κατὰ τὴν Χερσωνιτῶν παρακαλοῦντες, ἐὰν οἶδामεν ὅτι ἀγάπη ἀληθῆς με-10 ταξὺ ἡμῶν ἐστὶν καὶ ἀδρόλως πρὸς ἀλλήλους ἔχομεν, ἐπιγαμβρεύσομεν ἑαυτοῖς· καὶ τότε ἡμῖν εἰς νύμφην τὴν θυγατέρα Λαμάχου τοῦ πρώτου ὑμῶν ἐνεκεν τοῦ υἱοῦ Ἀσάνδρου τοῦ κυρίου ἡμῶν, ἣ λαμβετε αὐτὸν αὐτόθι εἰς γαμβρόν, καὶ οἶδαμεν ὅτι πιστὰ ἔχομεν εἰς ἀλλήλους, τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλεύοντος μεθ' ὑμῶν. λέγουσιν αὐτοῖς οἱ Χερσωνῖται ὅτι ἡμεῖς πρὸς 15 ὑμᾶς θυγατέρα ἡμῶν δοῦναι οὐκ ἀνεχόμεθα· εἰ δὲ ἐκ τῶν υἱῶν Ἀσάνδρου τοῦ βασιλέως ὑμῶν θέλετε δοῦναι ἡμῖν εἰς γαμβρόν, δεχόμεθα, οὕτω μόντοι, μὴ δυναμένου ἔτι τοῦ υἱοῦ Ἀσάνδρου, τοῦ ἀρχομένου πρὸς ἡμᾶς ἐπιγαμβρεύσασθαι, καιρῷ ποτὲ ἢ χρόνῳ πειραθῆναι τοῦ ὑποστρέψαι κατὰ τὴν 20 τῶν Βοσποριανῶν χάριν ἐπισκέψεως ἢ προσηγορίας τοῦ οἰκίου πατρός· εἰ δὲ τοῦτο βούλει, πάντως ὅτι τῇ ᾧρᾳ ἀποθνήσκει, τῶν δὲ πρέσβεων ἀπολυθέντων καὶ καταλαβόντων τὴν Βοσποριανῶν καὶ ταῦτα ἀναγγελλόντων, ἀπέστειλε πάλιν

14 βασιλέως ὄντος?

22 βούλεται?

omnino adversus Chersonitas affecti Bosporiani cum quiescere nequaquam possent semperque aliquo modo captivitates suas ulcisci studerent, cum intellexissent filiam Lamacho unicam esse Gyciam filiosque haberet Asander, affinitatem contrahere meditati sunt, ut hoc nimirum pacto libere in Chersonitarum terram ingressi vindictam sumerent. mittunt itaque legatos ad Chersonitas suasuros, quandoquidem vera amicitia inter ipsos esset eamque sine dolo colerent, affinitatem secum contraherent, et vel Lamachi principis ipsorum filiam Asandri domini sui filio darent vel eum apud se acciperent: sic enim cognitum iri, fidem inter ipsos constitutam esse, herili filio suo apud eos commorante. responderunt vero Chersonitae filiam se ipsis dare non posse: quodsi aliquem ex Asandri regis sui filiis dare generum vellent, accepturos esse, illa quidem condicione ut qui venturus esset, reditum ad Bosporianos tentare nunquam posset invisendi compellandique patris sui causa: si id nihilominus tentaverit, ipsa hora moriatur. hoc pacto dimissi legati domumque reversi, cum quid actum

ὁ Ἀσανδρος πρέσβεις, λέγων τοῖς Χερσωνίταις ὅτι εἰ ἄλη-
 θῶς λέγετε καὶ πιστοποιεῖτέ με ὅτι Λάμαχος ἀνέχεται ζεῦξαι
 τὴν θυγατέρα αὐτοῦ τῷ μειζοτέρῳ μου νιῷ, ἀποστελῶ ὑμῖν
 αὐτὸν ἐκεῖνον αὐτόθι ἐπιγαμβρεύσασθαι. ἦν δὲ Λάμαχος
 τοῖς τότε καιροῖς, ὡς λόγος, πλούτῳ πολλῷ κομῶν ἔν τε χρυ-
 σίῳ καὶ ἀργυρίῳ παισί τε καὶ παιδίσκαις καὶ ἀλόγοις διαφό-
 ροις καὶ κτήμασι πολλοῖς, καὶ τέσσαρσι δὲ ῥεγεῶσι τὸν οἶκον
 αὐτοῦ ἐπικρατεῖν ἐν πλάτει καὶ μήκει, ἕως κάτω τῶν λεγόμε-
 νων Σουσῶν, ἐν οἷς καὶ ἰδίαν πύλην εἶχεν ἐν τῷ τείχει, καὶ
 10 τέσσαρας πυλεῶνας μεγάλους εἰς τὴν εἵσοδον καὶ τὴν ἔξοδον, σὺν
 ἑτέροις δὲ παραπυλίοις σεμνοῖς ὥστε εἰσερχομένων τῶν ἀλόγων
 αὐτοῦ ἐν τῇ πόλει ἐκάστην ἀγέλην ζώων, ἵππων τε καὶ φορβά-
 δων, βοῶν καὶ δαμάλεων, προβάτων τε καὶ ὄνων, καὶ δι' ἰδίας
 πύλας εἰσιέναι καὶ εἰς ἰδίαν στάσιν ἀπιέναι. παρεκάλεσαν οὖν οἱ
 15 Χερσωνῖται τὸν Λάμαχον ἐφ' ᾧτε ἐπιγαμβρεύσεσθαι αὐτὸν P 151
 τὸν τοῦ Ἀσάνδρου νιόν. τοῦ δὲ Λαμάχου ἐπινεύσαντος τῇ
 παρακλήσει αὐτῶν ἦλθεν ὁ τοῦ Ἀσάνδρου νιὸς ἐν τῇ Χερ-
 σῶνι καὶ ἔγημε τὴν γυναῖκα. καὶ διετοῦς μικροῦ χρόνου δια-
 γενομένου ἐτελεύτησεν ὁ Λάμαχος· ἡ γὰρ μήτηρ τῆς Γυκίας
 20 προτελευτήσασα ἦν. ἡ οὖν Γυκία μετὰ τὴν τοῦ ἐνιαυτοῦ πε-
 ραίωσιν τῆς τοῦ πατρὸς ταφῆς τῆς ἐνιαυσιαίας ἡμέρας ἐν-
 στάσης, τὴν μνήμην θέλουσα φαιδρῦναι τοῦ ἰδίου πατρὸς,
 στεφανηφοροῦντος τότε καὶ πρωτεύοντος τῆς Χερσῶνος Ζή-

10 τέσσαρσι πυλεῶσι M ὁ σὺν] καὶ M

esset significassent, iterum ad Chersonitas Asander misit inquiens, si
 verum dicerent atque bona fide agerent Lamachusque filio maiori suo
 filiam uxorem dare vellet, eum se illuc missurum esse. erat autem
 illis temporibus Lamachus, ut ferebatur, dives admodum auro et ar-
 gento, famulis et ancillis, equis ac fundis quamplurimis, et in quat-
 tuor regionibus domum habebat in latitudine et longitudine usque
 infra Susa quae dicebatur, ubi etiam in muro propriam ianuam ha-
 bebat et quattuor portas magnas ad introitum et exitum cum aliis
 ostiis splendidis, ita ut pecoribus eius in urbem venientibus, singuli
 armentorum greges, equorumque et equarum, boumque et bucularum,
 oviumque et asinorum, suas quique per portas introirent et ad pro-
 prium stabulum discederent. adhortati igitur Lamachum sunt Cher-
 sonitae ut Asandri filium generum adscisceret; quibus cum ille an-
 nuisset, Asandri filius Chersonem venit Gyciamque duxit. et exiguo
 biennii tempore elapso Lamachus diem obiit, cum iam Gyciae mater
 antea mortua esset. Gycia autem finito anno a sepulto patre, annuo
 die instans, memoriamque patris sui celebrare cupiens, principatum

σου τοῦ Ζήθονος, παρεκάλεσε τοῖς προύχοσι τῆς πόλεως ἐφ'
 ὥστε ἄνευ ὕβριως ὑναχθῆναι αὐτοὺς τοῦ λαβεῖν παρ' αὐτῆς
 σὺν παντὶ τῷ δήμῳ οἶνόν τε καὶ ἄρτους καὶ ἔλαιον κρέα τε
 καὶ ὄρεα καὶ ὄψα καὶ εἴ τι ἕτερον πρὸς τὴν τῆς εὐφρασίας
 χρείαν, πρὸς τὸ τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ Λαμάχου ἅπαντας
 τοὺς πολίτας σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις καὶ πάσῃ τῇ φαιμίᾳ
 αὐτῶν εὐφρανθῆναι καὶ ἀγάλλεσθαι ἑκάστον ἐν τῷ ἰδίῳ ὅ-
 γεῶνι καὶ δημοσίᾳ χορεύειν καὶ ἔργον τινὸς τὸ σύνολον μὴ
 εἴπασθαι, συνεπαξαμένη τοῖς πολίταις ἐν ὄρκῳ ἐφ' ὥστε ἅπαντα
 τὸν χρόνον τῆς ζωῆς αὐτῆς οὕτω τὰ τῆς εὐφρασίας καθ'
 ἑκάστον χρόνον διδόναι αὐτοῖς ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Λαμάχου
 μνήμῃ. τούτων δὲ οὕτω γενομένων καὶ ἐν ὄρκῳ ὑπ' αὐτῆς
 παγιοθέντων, ὃ ταύτης ἀνὴρ ὁ τοῦ Ἀσάνδρου υἱὸς ἔχων ἐν
 κρυπτῷ τὸν δόλον καὶ ἐπιζητῶν καιρὸν προδοσίας, ἀκούσας
 ταῦτα τὰ παρὰ τῆς Γυκίας λεχθέντα καὶ ἐν ὄρκῳ παγιοθέντα,
 ἐθαύμασε καὶ ἐπήνεσε τὴν Γυκίαν ἐπὶ τῇ ἐνόρκῳ συντάξει
 ὡς γνησίως περὶ τοὺς γονεῖς ἔχουσιν, συνθέμενος δὲ καὶ αὐ-
 τός, φησί, χαίρειν καὶ σπένδειν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ συντάξει. καὶ
 μετὰ τοῦτο παρελθούσης τῆς μνήμης καὶ τῆς εὐφρασίας δη-
 λοῦντας ἐν Βοσπόρῳ δι' οἰκείου παιδός, λέγων αὐτοῖς ὅτι
 εὖρον μέθοδον δι' ἧς ἀκόπως τὴν Χερσῶνα μέλλομεν παρα-
 λαβεῖν. ὑμεῖς οὖν ἐκ διαλειμμάτων ἀποστείλατέ μοι δέκα ἢ
 δώδεκα νεωτέρους χρησίμους ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ καράβῳ ἔλαν-

2 συναχθῆναι?

12 καὶ vulgo om

tenente ac proteuente tum in Chersone Zetho Zethonis filio, primo-
 res urbis hortata est ne iniuriam suam putarent, si et ipsi et popu-
 lus universus ab ea acciperent vinum panes oleum carnes aves pisces,
 et si quae alia ad epulum necessaria, ut diem memoriae Lamachi
 sacrum cives universi cum uxeribus ac liberis omnique familia pu-
 blica laetitia celebrem agerent cum choreis in propria regione sin-
 guli, ac feriatum haberent; promisitque civibus cum iuramento quot-
 annis dum viveret, haec se omnia ad celebrandam diem in Lamachi
 memoriam iis suppeditataram. haec cum ita iureiurando ab ipsa fir-
 mata essent, maritus eius Asandri filius dolum animo occultum ver-
 sans et prodicionis tempus quaerens, quae a Gycia dicta iuramentoque
 firmata essent audiens, admiratus laudavit eam, quod iuramento sta-
 bilivisset, veluti praeclare erga parentes affectam, adiciens gaudere
 se quoque et libare itidem velle. cumque memoriae dies et epulum
 praeterisset, Bosporianis per famulum suum indicavit invenisse se
 quo pacto sine labore Chersonem capere possent: mitterent itaque
 per intervalla decem aut duodecim iuvenes praestantes praeter cara-
 borum remiges, qui veluti xenia ipsi ferrent. "qui autem

νόντων ὥς δῆθεν ξενία μοι πέμποντες, ἐν συμβόλῳ δὲ παρα-
 βαλλόντων τῶν ἐρχομένων καράβων ὑμῶν καὶ ἐκεῖ μενόντων,
 ἐμοῦ δὲ πέμποντος καὶ δι' ἵππων φέροντος τοὺς ἐρχομένους
 νεωτέρους ἐν τῇ πόλει καὶ τὰ πεμπόμενα. καὶ δὴ τῷ τρόπῳ
 5 τοῦτο ἐπὶ διετῇ χρόνῳ ἐκ τοῦ κατὰ μέρος ἐρχομένων τῶν Βο-
 σποριανῶν μετὰ τῶν ξενίων, πρὸς τὸ μὴ γνωσθῆναι τῇ πόλει
 τὸν δόλον ἔφερε μὲν αὐτοὺς πεζικῶς ἐκ τοῦ συμβόλου ὃ τοῦ
 Ἀσάνδρου υἱός, καὶ μετὰ ἡμέρας τινὰς πάλιν ἐπὶ πάντων
 πρὸς ἐσπέραν ἀπέλυεν αὐτούς, φησὶν, ἐπὶ τὰ ἔξω, ὥς δῆθεν
 10 βραδέστερον διὰ τὴν ὥραν· οἱ δὲ ἐξερχόμενοι ἐκ τῆς χώρας
 ἄγχι τριῶν μιλίων σκοτιᾶς βαθείας γενομένης ὑποστρέφον καὶ
 ἤρχοντο ἐν τῇ λεγομένῃ λίμνῳ καὶ ἐκεῖθεν διὰ καράβου ἔφε-
 ρεν αὐτοὺς ἐν ταῖς Σώσαις, καὶ διὰ τοῦ παραπυλίου, ὃ εἶ-
 χεν ἐν τῷ τείχει, εἰσέφερεν αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μηδε-
 15 νὸς εἰδότος, εἰ μὴ τί γε τρεῖς τῶν παίδων αὐτοῦ τῶν Βοσπο-
 ριανῶν καὶ μόνον πιστῶν αὐτοῦ ὄντων, ἑνὸς μὲν τοῦ ἐν συμ-
 βόλῳ ἀπερχομένου καὶ μηνύοντος ἀναχωρεῖν τοὺς καράβους, P 152
 ἄλλου δὲ τοῦ ὑποστρέφοντος τοὺς Βοσποριανούς καὶ φέροντος
 ἐν λιμῶνι, ἑτέρου δὲ τοῦ ἐκ λιμῶνος μετὰ καράβου ἀποκομί-
 20 ζοντος ἐν ταῖς Σώσαις καὶ ἀποκαθιστῶντος ἐν τῇ τοῦ Λαμά-
 χου οἴκῳ, καὶ δι' ὧν ἀπέτρεφεν αὐτοὺς ἐν ταῖς ἀποθήκαις
 αὐτοῦ, μήτε τῆς Γυκίας εἰδούσης τὸν δόλον, προσδοκῶν, καθὰ
 εἴρηται, κατὰ τὴν ἐνιαυσίαν ἡμέραν τῆς τοῦ Λαμάχου μνή-

4 πόλει καταπεμπόμενα M
 Meursius

12 paulo infra scribitur ἐν λιμῶνι.

carabi in tali loco manebunt, ego vero equos mittam, quibus iuvenes
 ac munera missa in urbem vehantur." cumque per biennium hoc
 modo diversis temporibus in urbem Bosporiani cum xenilis venissent,
 ne fraus a civibus agnosceretur, adducebat eos Asandri filius pede-
 stri itinere ex loco constituto, et rursus post aliquot dies coram omni-
 bus eos sub vesperam dimittebat ad campestria, quasi iam tardius
 esset; qui egressi ad tria usque miliaria tenebris iam densis redibant
 et Limonem intrabant, unde carabo Susa devehebantur, ubi, per
 portam minorem, quam in muro habebat, in domum ab eo recipie-
 bantur, nemine conscio praeter tres tantum famulos Bosporianos fidos,
 quorum unus ad locum statutum pergebat et recedere carabos nun-
 tiabat, alter vero in Limonem Bosporianos reducebat, tertius denique
 Limone Susa carabo eos advehebat et in Lamachi domum introdu-
 cebat. utebatur praeterea his ad alimenta deferenda illis qui in locis
 abditis erant, ipsa quoque Gycia dolum ignorante. expectabat autem,
 ut diximus, anniversario die Lamachi memoriae sacro, urbe tota epu-

μης, τῆς πόλεως πάσης εὐφραινομένης τε καὶ ἀποκοιμωμένης, αὐτὸν τὴν νύκτα ἐπαναστῆναι μετὰ τῶν Βοσποριανῶν τε καὶ οἰκείων καὶ ἐμπρῆσαι τὴν πόλιν καὶ πάντας κατασφάζαι συναχθέντων, δὲ ἐν τῷ διετεῖ χρόνῳ ἐν τῷ τῆς Γυκίας οἴκῳ ἄχρι διακοσίων Βοσποριανῶν, καὶ τῆς μνήμης τοῦ Λαμάχου⁵ ἤδη λοιπὸν ἐγγιζούσης, ἐγένετο παιδίσκην τῆς Γυκίας κουβου- κλαρέαν, πάνυ αὐτῇ οὖσαν προσφιλέστατον, πταίσασαν ἀπὸ ὄψεως αὐτῆς γενέσθαι καὶ ἀποκλεισθῆναι αὐτήν. ἐν ᾧ δὲ οἴκῳ ἀπεκλείσθη ἡ παιδίσκη, ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἦσαν οἱ Βο- σποριανοὶ ἀποτρεφόμενοι. τῆς δὲ παιδίσκης καθεζομένης καὶ¹⁰ νηθούσης τὸ λίνον, ἐγένετο τὸ σφοντύλιν τῆς ἀτράκτου πεσεῖν καὶ κυλισθῆν ἐισελεθεῖν εἰς βαθυτάτην ὁπὴν πρὸς τὸν τοῖχον· ἡ δὲ ἀναστῆσα πρὸς τὸ ἐπᾶραι αὐτὸ ὄρᾳ αὐτὸ ἐν βαθυτάτῃ ὁπῇ ὄν· καὶ μὴ δυναμένης αὐτῆς ἐκσπάσαι αὐτὸ διὰ το βάρους, ἠναγκάσθη ἐκ τοῦ πάτου πρὸς τὸν τοῖχον ἀνασπάσαι¹⁵ ἓνα βήσαλον πρὸς τὸ τοῦτο ἐπᾶραι· καὶ ὄρᾳ διὰ τῆς ὁπῆς κύτω ἐν τῷ ὑπογείῳ οἴκῳ τὸ πλῆθος τῶν ὄντων ἀνδρῶν. καὶ ἰδοῦσα εὐφυῶς πάλιν ἀπέθετο ἐν τῷ τόπῳ τὸ βήσαλον πρὸς τὸ μὴ γνωρῆσθαι τοῖς κύτῳ· καὶ λαθραίως ἀποστείλασε μίαν τῶν παίδων προσεκαλεῖτο τὴν κυρίαν αὐτῆς τοῦ ἐλθεῖν²⁰ πρὸς αὐτήν, ὀφείλουσάν τι ἀναγκαῖον ἀκοῦσαι καὶ ἰδεῖν. ἡ δὲ Γυκία ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κατανυγεῖσα ἀπῆλθε πρὸς τὴν παι-

1 τε καὶ ἀποκοιμωμένης add B
τῆς add B

6 κουβικουλαρίαν?

7 αὐ-

lante ac somno sopita, ipse cum Bosporianis atque domesticis suis de nocte surgere urbemque incendere et omnes occidere. cumque biennii tempore in Gyciae domo congregati essent Bosporiani du- centi, instaretque iam celebranda Lamachi memoria, accidit ut puella Gyciae cubicularia, quae ei gratissima erat, propter offensam ab ocu- lis eius removeretur secludereturque. locus vero in quo concludeba- tur, subter Bosporianos habebat, qui illic alebantur. puella autem sedente et filum torquente, contigit ut fusi verticillus decedens in foramen profundum prope parietem devolveretur; cumque surgeret tollendi causa, in foramen delapsam videt, unde cum extrahere pro- pter profunditatem non posset, unum e pavimento prope parietem laterem extrahere coacta fuit; eoque facto per foramen in inferiore aedium parte absconditam illic hominum multitudinem videt. quos cum vidisset, laterem in locum suum solerter reposuit, ne ab iis qui infra erant deprehenderetur, misitque clanculum puellarum aliquam ad dominam suam, quam venire ad se hortabatur necessarium aliquid audituram visuramque. Gycia vero deo impellente puellam adiit; solaque ad eam ingressa cum ianuam clausisset, ad pedes eius pro-

δίσκην· καὶ εἰσελθούσης αὐτῆς κατὰ μόνας ἐν τῇ οἰκίᾳ
 καὶ κλεισάσης τὴν θύραν, πεσοῦσα ἡ παιδίσκη πρὸς τοὺς πό-
 δας αὐτῆς εἶπε “δέσποινα, ἔξουσίαν ἔχεις τὴν ἀχρεΐαν σου
 δούλην· πλὴν βούλομαι τῇ κυρίᾳ μου ξένον τι καὶ παράδο-
 5 ξον πρᾶγμα δεῖξαι.” ἡ δὲ Γυκία εἶπεν αὐτῇ “ἀφόβως εἰπέ,
 δεῖξον· καὶ τί τὸ τοιοῦτον;” ἡ δὲ παιδίσκη ἀπαγαγοῦσα αὐ-
 τὴν πρὸς τὸν τοῖχον, καὶ εὐφυῶς ἐπάρασα τὸ βήσαλον, λέγει
 αὐτῇ “ὄρας διὰ τῆς ὀπῆς, δέσποινα, τὸν κάτω κρυπτόμενον
 ὄχλον τῶν Βοσποριανῶν.” ἡ δὲ Γυκία ἰδοῦσα καὶ ἐκπλαγεῖσα
 10 ἐπὶ τῷ πρᾶγματι ἔφη “οὐκ ἀργὸν τὸ σκέμμα τοῦτο.” καὶ
 λέγει τῇ παιδίσκῃ “πῶς εὗρες τὸ πρᾶγμα τοῦτο;” ἡ δὲ παι-
 δίσκη λέγει “πάντως, δέσποινα, ὅτι ἐκ θελήματος Θεοῦ ἔπεσε
 τὸ σφοντύλιν ἐκ τῆς ἀτράκτου μου καὶ κυλισθὲν εἰσῆλθεν ἐν
 τῇ ὀπῇ ταύτῃ, καὶ μὴ δυναμένης μου ἐπῶραι αὐτὸ ἡναγκά-
 15 σθην τὸ βήσαλον ἀνασπάσαι, καὶ τότε εἶδον αὐτοίς.” ἡ δὲ
 ἐκέλευσε τῇ παιδίσκῃ ἀποθέσθαι τὸ βήσαλον εὐφυῶς ἐν τῷ
 τόπῳ αὐτοῦ, καὶ ἐπιλαβομένη αὐτῆς καὶ περιπλακείσα κατε-
 φίλησε γνησίως, καὶ εἶπεν αὐτῇ· “μηδὲν πτοηθῆς, τέκνον. P 153
 συγκεχώρηταί σου τὸ παιῖσμα· ὁ γὰρ Θεὸς ἠθέλησέ σε παι-
 20 σαι, ἵνα τὸν δόλον ἡμῖν φανερώσῃ. βλέπε οὖν ὅση δυνάμει
 φυλάξαι τὸ πρᾶγμα, καὶ μὴ τολμήσῃς τινὶ τὸ σύνολον τοῦτο
 θαρρῆσαι.” καὶ λοιπὸν εἶχεν αὐτὴν δι’ ὅλου μεθ’ ἑαυτῆς
 πλεόν τοῦ πρώτου ὡς πιστὴν αὐτὴν οὔσαν. καὶ προσκαλεσα-

3 ἔχεις εἰς τὴν? 10 καὶ λέγει — τοῦτο add B 14 αὐτὸ
 τότε M 23 αὐτῇ?

voluta puella “potes” inquit, “o domina, inutilem ancillam tractare
 pro arbitrio, attamen ostendam tibi rem novam et inopinatam.” quod
 cum secure facere eam Gycia iussisset, ad parietem adductae subla-
 toque solerter latere dixit: “ecce, o domina, per foramen hoc abs-
 conditam inferius Bosporianorum multitudinem vides.” Gycia cum
 eos vidisset, re tali consternata “non frustra” inquit “hoc consilium
 susceptum est,” sciscitaturque puellam quomodo id comperisset: cui,
 “omnino, domina,” respondit puella, “per dei voluntatem fuso exci-
 dens verticillus in hoc foramen devolutus est, quem cum extrahere
 inde nequirem, laterem avellere coacta fui, atque tunc eos vidi.” illa
 vero puellam solerter reponere laterem loco suo iussit; eamque am-
 plexata benigne cum osculo “nihil” inquit “metuas, filia: condonatum
 tibi crimen est; siquidem voluit te peccare deus, ut dolnm hunc no-
 bis manifestum faceret. vide igitur, quantum potes, uti totam hanc
 rem clam alios habeas, neque cuiquam quidquam concedas.” sum-
 psitque eam ex eo tempore secum, habuitque benignius quam us-

μένη ἡ Γυκία δύο τινὰς τῶν συγγενῶν αὐτῆς, πιστοὺς αὐτῇ ὄντας πάνυ, λέγει αὐτοῖς ἐν τοῖς ἰδιάζουσιν “ἀπελθόντες συνάγετε καθ’ ἑαυτοὺς ἐν μυστηρίῳ τοὺς πρωτεύοντας καὶ εὐγενεῖς τῆς πόλεως, καὶ ἐκλεξάτωσαν τρεῖς ἄνδρας πιστούς, δυναμένους φυλάξαι μυστήριον καὶ πρᾶγμα ποιῆσαι, καὶ πιστοποιήσουσιν αὐτοὺς οἱ πάντες ἐνόρκως πρὸς τὸ καὶ αὐτοὺς ἐμὲ πληροφορῆσαι ἐν οἷς μέλλω ἐπερωτᾶν αὐτούς, καὶ ἀποστειλάτωσαν αὐτοὺς πρὸς με ἐν μυστηρίῳ, καὶ ἔχω αὐτοῖς ἀναγκαῖόν τι καὶ ὠφέλιμον τῇ πόλει θαρρῆσαι. μόνον διὰ τάχους ποιήσατε ὃ λέγω ὑμῖν.” ἀπελθόντων δὲ τῶν συγγενῶν αὐτῆς καὶ ἐν μυστηρίῳ ταῦτα τοῖς πρωτεύουσιν εἰρηκότων, εὐθέως ἐξελέξαντο τρεῖς ἄνδρας, οὓς ᾔδεσαν αὐτοὶ πιστοὺς εἶναι, καὶ πιστοποιήσαντες αὐτοὺς πάντες ἐν ὄρκῳ ὅτι εἴ τι συνθῶνται τῇ Γυκίᾳ εἴτε ποιῆσαι εἴτε δοῦναι, μὴ ἀνρῶσαι τοὺς λόγους αὐτῶν, ἀλλ’ εἰς πέρας ἀγαγεῖν τὰ ἐπ’ αὐτῶν συνταττόμενα αὐτῇ. τούτων δὲ πρὸς τὴν Γυκίαν ἐν μυστηρίῳ ἀπελθόντων, ἐδέξατο αὐτοὺς καὶ λέγει αὐτοῖς “δυνασθὲ με ἐν ὄρκῳ πληροφορῆσαι περὶ ὧν μέλλω ἐπερωτᾶν ὑμᾶς, ὅτι ποιεῖτε ταῦτα;” οἱ δὲ εἶπον αὐτῇ “ναί, κυρία, ἐτοιμῶς ἔχομεν περὶ ὧν μέλλεις ἡμῖν ἐπιζητεῖν πληροφορῆσαι σε ὅτι εἰς πέρας ἄγονται οἱ λόγοι σου.” τότε λέγει αὐτοῖς ἡ Γυκία “πληροφορήσατέ με ὅτι ἂν ἀποθάνω ἐν μίᾳ τῆς πόλεώς με θάπτετε, καὶ λέγω ὑμῖν τὸ μυστήριόν μου.

11 ταῦτα add B

quam antea, quia fidelem experta esset. accitis autem Gycia duobus e consanguineis, quibus maxime fidebat, inquit eis seorsim “abite et congregate apud vos clanculum primores et nobiles urbis, iique eligant viros tres fidos, arcanum qui custodire et rem gerere possint, et quibus sacramento se omnes obstringent ut plenam mihi fidem faciant in iis de quibus ipsos rogatura sum. mittant vero illos ad me clanculum: habeo enim necessarium aliquid urbi huius utile, quod ipsis committam. tantum materate id quod vobis dico.” discedentibus igitur hoc pacto eius consanguineis, cum illi haec clam ad primates rettulissent, e vestigio tres viros elegerunt, quos fides esse cognoverant, fide ipsis cum iuramento data ratum se habituros effecturosque quidquid cum Gycia acturi essent. hi ubi clam ad Gyciam venissent, illa eos excepit, interrogavitque ecquid promittere cum iuramento possent facturos se quidquid commisisset. illis vero affirmantibus se omnia pro voto eius facturos esse, respondet Gycia “fidem date in urbe me, si moriar, sepeliendam esse, et arcanum meum narrabo vobis; neque grave est quod postulo.” quod cum audirent,

ἰδοῦ βαρὺ ὑμῖν τί ποτε οὐκ ἐπιζητῶ.” οἱ δὲ ἄνδρες ἀκούσαντες τοῦτο μετὰ πάσης προθυμίας ἐπληροφόρησαν αὐτὴν ἐν ὄρκῳ, λέγοντες ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν ἐν μέσῳ τῆς πόλεως σε θάψομεν καὶ οὐκ ἐξάξομέν σε ἔξω τῶν τειχῶν. ἡ δὲ Γυνὴ δεισθεῖσα τοῖς ὄρκοις αὐτῶν λέγει αὐτοῖς “ἐφ’ οἷς ἐπληροφόρησατέ με, καὶ γὰρ λοιπὸν ἐμφαίνω ὑμῖν τὸ μυστήριόν μου. ἰδοὺ εἰδέναι ὑμᾶς θέλω ὅτι ὁ ἀνὴρ μου τὸ ἔμφυτον κακὸν τῆς πόλεως αὐτοῦ ἔχων, τὸ τοῦ δόλου καὶ φθόρου καθ’ ἡμῶν, ὄχλον ἐκ τοῦ κατὰ μέρος Βοσποριανῶν ἐν πρυφῇ εἰσαγαγὼν
 10 ἐν τῷ οἴκῳ μου ἄχρις διακοσίων ψυχῶν ἐνόηλων διασπρέφει, ἐμοῦ μὴ εἰδυίας τὸ πρᾶγμα· ἀλλ’ ὁ θεὸς νῦν διὰ προφάσεως ἐφάνερωσέ μοι αὐτό. αὐτὸς οὖν ταύτην ἔχει τὴν σκέψιν ἐφ’ ᾗτε, φησὶν, εἰς τὴν μνήμην τοῦ πατρὸς μου διδούσης μου τὴν εὐφρασίαν τῇ πόλει καὶ εὐφρανθέντων ὑμῶν ἀποκοιμημένων
 15 αὐτὸν τὴν νύκτα ἐπαναστῆναι μετὰ τῶν συνόντων αὐτῷ Βοσποριανῶν τε καὶ οἰκείων, καὶ βαλεῖν ἐμπρησμὸν ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν καὶ κατασφάξαι πάντας ὑμᾶς. ἰδοὺ λοιπὸν φθάζει καὶ ἡ μνήμη τοῦ πατρὸς μου, καὶ δέον μὲν ἔστι πρὸς τὸν ὄρκον μου δοῦναι ὑμῖν κατὰ τὸ ἔθος μου τὰ τῆς εὐφρασίας· πάν-
 20 τα γὰρ ἐτοίμως ἔχω. θελήσατε οὖν πάντες προσδραμεῖν P 154 χαίροντες καὶ ζητῆσαι καὶ λαβεῖν πάντα προθύμως, πρὸς τὸ μήπω νοῆσαι αὐτὸν ὅτι ἔγνωμεν τὸ πρᾶγμα, καὶ ἄφνω ἐμφύλιος πόλεμος γένηται. θελήσατε οὖν καὶ δημοσίως κατὰ τὸ ἔθος εὐφραίνεσθαι, συμμέτρως δέ, καὶ χορεύειν ἐν ταῖς πλα-

libenter cum iureiurando promiserunt in urbe se eam, si moreretur, sepulturos neque extra moenia educturos. itaque persuasa sacramento Gycia “nunc” inquit “arcanum vobis, quod habeo, aperiam. ecce, maritus meus ex ingenito adversus urbem hanc odio atque invidia per dolum Bosporianos aliquot in domum meam introductos cum armis usque ad ducentos nutrit, me inscia: verum rem hanc nunc deus per occasionem mihi manifestam fecit. hoc autem ille consilium agit, ut ubi in patris mei memoriam urbi ego epulum dederō vosque epulati dormitum iveritis, ipse de nocte cum Bosporianis atque domesticis surgat, aedibus vestris ignem immittat vosque omnes contrucidet. et ecce, instat nunc dies anniversarius memoriae patris mei, oportetque me vobis ex iuramento dare pro more meo quae ad epulum necessaria, et omnia praestare parata sum. velitis itaque omnes laeti accurrere, postulareque et accipere omnia libenter, ne ullo ille pacto intelligat nos rem rescivisse, et subito intestinum aliquod bellum oriatur. igitur publice, uti mos est, epulum celebrate, sed cum modo, et choreas in plateis agite: unusquisque vero in aedibus vestris appareat ligna

τείαις. ἐτοιμάσατε δὲ ἕκαστος ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν ξύλα τε καὶ φορτία καὶ δᾶδας στεγνὰς πρὸς τὸ μισοποιούντων ὑμῶν τὰς εὐφρασίας καὶ τοὺς χοροὺς δόξασθαι πρὸς ἀνάπαυσιν ὑμῶν ἀπιέναι. καὶ ἐμοῦ δὲ ταχέστερον μισοποιησάσης καὶ καλευούσης ἀσφαλισθῆναι τοὺς πυλεῶνάς μου, ὑμεῖς εὐθέως⁵ ἐν ἡσυχίᾳ πολλῇ σὺν παισὶ καὶ παιδίσκαις ὑμῶν πανοικί παρενεγκόντες τὰ ξύλα καὶ φορτία καὶ δᾶδας παράθετε ταῦτα ἐν τοῖς πυλεῶσί μου καὶ παραπυλίοις καὶ κύκλῳ τῆς οἰκίας πάσης, ἐπιχέαντες καὶ ἔλαιον τοῖς ξύλοις πρὸς τὸ τάχιον ἀφθῆναι. καὶ ἥνίκα ἐξέλθω ἐγὼ καὶ εἴπω ὑμῖν, εὐθέως λάβετε¹⁰ τὴν πυράν, καὶ ὑμεῖς δὲ ἐν ὄπλοις παρεστήκετε κύκλῳ τῆς οἰκίας, ἵνα ὅπου τινὰς θεωρήσητε ἐκπηδῶντας ἐκ τοῦ οἴκου διὰ θυρίδος τούτους κατασφάζητε. ἀπελθόντες οὖν τὸ μυστήριον τοῦτο λαλήσατε, καὶ ἐτοιμάσατε πάντα ὃ εἶπον ὑμῖν." οἱ δὲ πολῖται ταῦτα ἀκούσαντες ἀπὸ τῶν τριῶν ἀνδρῶν ἐποιή-¹⁵σαν πάντα ἐν συντομίᾳ κατὰ τὸν λόγον τῆς Γυκίας. ἐνστάσης δὲ τῆς μνημοσύνου ἡμέρας, ὥς δῆθεν χαιρομένη ἡ Γυκία μετεπέμψατο τοὺς τῆς πόλεως ἄνδρας, προτρεπομένη τοῦ λαβεῖν αὐτοὺς τὰ τῆς εὐφρασίας· συνέτρεχε δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐπὶ τοῦτο, καὶ παρεκάλει πλεῖον οἶνον δοθῆναι αὐτοὺς²⁰ ἐπὶ τῇ εὐφρασίᾳ. οἱ δὲ πολῖται ἀσμένως πάντα δεξάμενοι ἠὺφραίνοντο καθὼς παρηγγέλθησαν, καὶ ἐχόρευον τὴν πᾶσαν ἡμέραν· φθασάσης δὲ τῆς ἑσπέρας ἤρξαντο μισοποιεῖν οἱ

2 ἡμῶν vulgo

6 παισὶ Bandurius pro παῖδες

sarcinas ac taedas solidas, ut me epulum ac choreas detrectante ad quietem vos abire existimet. me vero citius solito detrectante ac fores meas obserari iubente, vos confestim cum multo silentio per famulos et ancillas vestros ex omnibus undecunque aedibus afferentes ligna sarcinas taedasque ad ianuas meas et vestibula apponite, immo circum totam domum, et oleum lignis infundite, quo citius flammam concipiant. cum autem ego egressa fuero vobisque dixero, ocus ignem iniicite, ac cum armis circum sistite, ut quos per fenestram exsistentes videbitis interficiatis. abite igitur et arcanum hoc narrate, cunctaque quae iussi apparate." cives vero ubi rem intellexissent a tribus his viris quam citissime omnia peragebant ex mandato Gyciae cum itaque instaret dies memoriae sacer, et Gycia laeta ad cives urbis mitteret, hortareturque ut acciperent ad epulum quae pertinerent, accurrit etiam maritus eius et plus vini solito dari iussit. cives autem libenter omnia accipientes epulabantur uti iussi erant, et per totam diem choreas agitabant: sed ingruente vespera quasi epuli longioris pertaesi domum se suam quieturi receperunt. epulabantur au-

πολιται καὶ ἀπιέναι ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν εἰς τὸ ἀναπαῖναι.
 ἡφραίνοντο δὲ πανοικί. καὶ ἡ Γυκία ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς
 προτρεπομένη πάντας τοὺς αὐτῆς ἀδεῶς πίνειν πρὸς τὸ με-
 θυσθέντας αὐτοὺς τάχιον κοιμηθῆναι, μόνον ταῖς κουβικον-
 5 λαρίαις αὐτῆς παρήγγειλε τοῦ νήφειν καὶ ἑαυτὴ τοῦ οἴνου
 ἐφύλαττεν. εὐροῦσα γὰρ ποτήριον πορφυροῦν δέδωκε τῇ κου-
 βικουλαρέᾳ αὐτῆς τῇ τὸ πρᾶγμα εἰδούσῃ, καὶ παρήγγειλεν
 αὐτῇ ἐν αὐτῷ αὐτὴν κερναῖν σὺν ὕδατι· ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς
 θεωρῶν τὸ πορφυροῦν ποτήριον οὐχ ὑπενόει σὺν ὕδατι αὐ-
 10 τὴν πίνειν. τῆς δὲ ἐσπέρας φθασάσης καὶ τῶν πολιτῶν, ὡς
 ἤδη εἶπον, μισοποιησάντων, λέγει τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ἡ Γυκία
 “εὐφρανθέντων ἡμῶν δεῦρο λοιπὸν ἀναπαυθῶμεν καὶ ἡμεῖς.”
 ὁ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἀκούσας μᾶλλον ἐχάρη, καὶ ἔπεσε τοῦ
 κοιμηθῆναι· οὐ γὰρ ἠδύνατο ἀφ’ ἑαυτοῦ εἰπεῖν τοῦτο, μή-
 15 πως ὑπόνοιαν δῶ τῇ γυναικὶ περὶ οὗ ἐβουλεύετο δόλου. κε-
 λεύει οὖν ἡ Γυκία ἀσφαλισθῆναι τοὺς πυλεῶνας καὶ πάντα
 τὰ παραθύρια καὶ ἐνεχθῆναι αὐτῇ τὰς κλεῖς κατὰ τὸ ἔθος·
 καὶ τούτου γενομένου λέγει ἐν τῷ λεληθότι τῇ πιστῇ αὐτῆς
 κουβικουλαρέᾳ τῇ τὸν δόλον εἰδούσῃ ὅτι θέλησον σὺν ταῖς
 20 λοιπαῖς κουβικουλαρέαις εὐφυνῶς ἐπάραι πάντα τὰ κόσμιά p 155
 μου καὶ τὸ χρυσίον καὶ εἴ τι χρήσιμον δύνασθε ἐγκολπίσα-
 σθαι, καὶ ἐτοιμάσατε ἑαυτὰς ἵνα ὅταν εἴπω ὑμῖν, ἀκολουθήσατέ
 μοι. αἱ δὲ ποιήσασαι κατὰ τὴν κέλευσιν αὐτῆς ἦσαν ἐτοι-

5 ἑαυτὴν? 21 ἐγκολπίσασθαι Meursius pro ἐγκαλλωπίσασθαι
 22 ἀκολουθήσητέ?

tem per omnes passim aedes, Gycia vero in suis, largiter potare do-
 mesticos suos iubens, ut ebrii facti citius cubitum discederent, puellis
 tantum cubiculariis sobrietate indicta; et ipsa quoque a vino absti-
 nebat: nam poculo purpureo invento puellae cubiculariae, quae ne-
 gotii conscia erat, id dedit, iussitque in eo aquam sibi miscere; quod
 cum maritus eius videret, aquam illam bibere non suspicabatur: ubi
 autem iam vespera venisset, civesque, uti iam dictum est, epulandi sa-
 tietas cepisset, Gycia ad maritum inquit “postquam epulati sumus,
 age etiam nos cubitum eamus;” quem ille sermonem libens audivit,
 et somno se dedit: neque enim iniicere ipse hoc poterat, ne uxori
 de dolo suspicandi causam praeberet. mandat itaque Gycia ianuas
 omnes ac ostiola obserari, et adferri sibi pro more claves; quod ubi
 factum esset, fidae cubiculariae doli gnarae in aurem dixit “abi cum
 reliquis cubiculariis, et solerter aufer omnia ornamenta mea aurum-
 que, et quidquid utile in sinu asportare potestis, ac vos parate ut,
 cum iussero, me sequamini.” at illae quidem mandatis morem geren-

μαι. τοῦ δὲ ἀνδρὸς αὐτῆς· θῆθεν ἀνακλιθέντος τοῦ ἐκ συντόμου κοιμηθῆναι διὰ τάχους αὐτὸν πάλιν ἀναστῆναι πρὸς ἐπιβουλὴν τῆς πόλεως, ἣ δὲ Γυκία παρέσυρε τοῦ καθευδῆσαι ἕως ἂν πᾶσα ἡ φανιλία αὐτῶν ἐκοιμήθῃ· ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς ἐκ τοῦ πολλοῦ πότον ἀφύπνωσεν. ἡ δὲ Γυκία ἰδοῦσα τοῦτον⁵ κοιμηθέντα εὐφυνῶς τὸν κοιτῶνα τῇ κλειδίῳ ἡσφαλίσατε, ἀποκλείσασα τὸν ἄνδρα, καὶ κατελθοῦσα ἐκ τοῦ οἴκου σὺν ταῖς κουβικουλαρῆαίς αὐτῆς, ἐξελθοῦσα τῶν παραπυλίων ἡσύχως καὶ κλείσασα, εὐθέως ἐπέτρεψε τοῖς τῆς πόλεως διὰ τάχους ἐμβληθῆναι τὸ πῦρ κύκλῳ τοῦ οἴκου· βληθέντος δὲ¹⁰ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ οἴκου ἀναφθέντος, εἴ ποὺ τις τῶν ἄσθεν ὄντων ἐκπηδῆσαι ἐδυνήθη ἢ ἑαυτὸν ῥῆψαι, ὑπὸ τῶν πολιτῶν κατεσφάγη. τοῦ δὲ οἴκου παντὸς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἕως ἐδάφους καταφλεχθέντων διέσωσεν ὁ θεὸς τὴν Χερσωνιτῶν πόλιν ἐκ τῶν ἐπιβούλων Βοσποριανῶν. ἡ δὲ Γυκία βουλομένη¹⁵ τῶν πολιτῶν τὴν καταφλεχθεῖσαν αὐτῆς οἰκίαν ὁρᾶν καὶ καθῆραι τὸν τόπον πρὸς οἰκοδομὴν οὐκ εἶσεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπέτρεψε πάσῃ πόλει φέρειν ἕκαστον αὐτῶν καὶ ἐκχεῖν αὐτόθι τὴν πᾶσαν αὐτῶν κοπρίαν πρὸς τὸ ἐν αὐτοῖς καταχυσθῆναι τὴν πᾶσαν αὐτῆς οἴκησιν ὥς πρὸς ἐπιβουλὴν τῆς πό-²⁰λεως γενομένην· διὸ καὶ ἐκλήθη ὁ τόπος Λαμῦχου σκοπὴ ἕως τῆς σήμερον.

Τούτων οὖν ἀπάντων γενομένων, ἰδόντες οἱ Χερσωνῖται τὴν τοιαύτην ἄπειρον ὑπὸ τῆς Γυκίας εἰς αὐτοὺς μετὰ θεὸν

tes paratae erant: maritus autem eius cum cubitum se dedisset, paulisper dormiturus, ut ocius mox surgere rorsum posset ad urbem ex insidiis opprimendam, Gycia dormire distulit quoad familia tota somnum cepisset; cumque maritum vino obrutum dormire videret, observato tacite cubiculo eum inclusit, discedensque cum cubiculariis suis placide egressa foribus, cum eas clausisset, statim cives quam citissime undique domum incendere iussit. igne vero iniecto et domo incensa, sicubi quispiam eorum qui intus erant prosiliret, a civibus occidebatur. atque ita domo, cum omnibus qui in ea inclusi erant, solo tenus exusta, Chersonitarum urbem ab insidiatoribus Bosporianis deus servavit. Gycia autem, cum domum, quae conflagraverat, restaurare cives vellent, non permisit; quin potius sordes ac stercore omnes illuc congregare iussit, ut tota his obrueretur, utpote in qua positae urbi insidiae fuissent; unde et in hunc usque diem Lamachi specula locus ille appellatur.

His igitur omnibus sic gestis, videntes Chersonitae infinitam Gyciae post deum in ipsos beneficentiam, quae omnibus rebus suis sa-

γενομένην εὐεργεσίαν, καὶ ὅτι οὐδενὸς τῶν αὐτῆς τὸ σύνολον
 ἐφείσατο ἀλλὰ τὴν σωτηρίαν τὴν πόλεως προετιμήσατο, ὑπὲρ
 τῆς τοιαύτης μισθοποδοσίας δύο χαλκοῦς ἀνδριάντας πρὸς
 τιμὴν αὐτῆς ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς πόλεως ἀνήγειραν, νεάζουσιν
 αὐτὴν τῇ ἡλικίᾳ δεικνύοντες, καθ' ὃν καιρὸν ἦν τότε συμβαί-
 νουσα, ἐν τούτοις δεικνύοντες καὶ τὴν αὐτῆς ἄφατον εὐεργε-
 σίαν καὶ στοργὴν περὶ τοὺς πολίτας, ὅτι καὶ ἐν ἡλικίᾳ νέα
 οὔσα οὕτως ἐφρόνησεν τὴν ἰδίαν πατρίδα μετὰ Θεὸν περισώ-
 σαι. ἐν μὲν γὰρ τῇ μιᾷ στήλῃ σωφρόνως αὐτὴν κακαλλοπι-
 10 σμένην στήσαντες, καὶ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς τοῦ οἰκείου ἀνδρὸς
 τοῖς πολίταις ἐμφαίνουσιν, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ ἐναγώνιον αὐτὴν
 καὶ ἐπαμυνομένην κατὰ τῶν τῆς πόλεως ἐπιβούλων ἀποδει-
 κνύοντες. ἐν οἷς καὶ ἐπέγραψαν ἐν τῇ τοῦ ἀνδριάντος αὐτῆς
 βάσει ἅπασαν τὴν ὑπ' αὐτῆς μετὰ Θεὸν γενομένην τοῖς πολί-
 15 ταις εὐεργεσίαν. εἶπερ μέλλει τις εἶναι φιλόκαλος, τῆς αὐ-
 τῆς συντοχῆς κατὰ καιρὸν τὴν βάσιν ἀποσμήχει πρὸς τὴν τῶν
 ἐν αὐτῇ γενομένων ἀνάγνωσιν τε καὶ ὑπόμνησιν τῶν ὑπ' αὐ-
 τῆς γενομένων, ἔλεγχον δὲ τῶν ἐπιβούλων Βοσποριανῶν.

Μετὰ δὲ χρόνους τινὰς στεφανηφοροῦντος καὶ πρωτεύ-
 20 οντος τῶν Χερσωνιτῶν Στρατοφίλου τοῦ Φιλομούσου, πᾶν σο-
 φωτάτη οὔσα ἡ Γυκία καὶ θέλουσα δοκιμάσαι τοὺς Χερσω-
 νίτας καὶ γινῶναι εἰ ἄρα ἀληθῶς μέλλωσι τὴν τοῦ ὅρκου ὑπό- P 156
 σχεσιν ἐκπληροῦν καὶ θάπτειν αὐτὴν ἐν μέσῳ τῆς πόλεως,
 συλλογισαμένη μετὰ τῶν παιδίσκων αὐτῆς ἐποίησεν ἐαυτὴν

17 γεγραμμένων?

Intem urbis potiore habuerat, grati animi ergo duas ex aere statuas
 in honorem eius in platea urbis posuerunt, iuenculam aetate reprae-
 sentantes cum haec acciderent, ostendentesque hac re ineffabilem eius
 beneficentiam amoremque erga cives, quae in iuvenili aetate consti-
 tuta ita prudens fuerit ut patriam suam post deum conservaverit. ac
 in una quidem compositam eam ornatamque effinxerunt et mariti in-
 sidias civibus patefacientem; in altera vero certantis habitu insidias-
 que adversus cives vindicantis eam repraesentarunt: in basi autem
 totam beneficii ab ea civibus post deum praestiti historiam inscripse-
 runt. et si quis honesti amantior haberi cupit, basin illam quando-
 que purgat, ut legi possit, ad renovandam rei gestae memoriam et
 ostendendas Bosporianorum insidias.

Aliquot vero annis post, principatum Chersonitarum tenente ac
 proteuonte Stratophilo Philomusi filio, cum prudentissima omnino
 Gycia esset et experiri Chersonitas vellet, ac scire an quod cum in-
 ramento promiserant facturi ipsamque in medio urbis sepulturi es-
 sent, communicato cum puellis suis consilio, veluti tristitia ex rebus

τινα ἀηδιζομένην καὶ ἀποθανοῦσαν· καὶ κηδεύσασαι αὐτὴν αἱ παιδίσκαι ἐμήνυσαν τοῖς πολίταις, λέγουσαι ὅτι ἡ κυρία ἡμῶν ἐτελεύτησε, καὶ ἐν ποίῳ τόπῳ μέλλει θάπτεσθαι, ὑποδείξατε ἡμῖν. οἱ δὲ Χερσωνῖται ἀκούσαντες ὅτι τέθνηκεν ἡ Γυκία, σκεψάμενοι καθ' ἑαυτοὺς σὺκέτι τὸ ἱκανὸν τοῦ ὅρκου ἔσπευσαν ποιῆσαι ὥστε ἐν μέσῳ τῆς πόλεως αὐτὴν ταφῆναι, ἀλλὰ ἄραντες αὐτὴν ἐξήνεγκαν ἔξω τῆς πόλεως αὐτὴν ταφῆναι. ἀποτεθέντος δὲ τοῦ κραβαίου πρὸς τὸ μνήμα ἀνακαθίσασα ἡ Γυκία, καὶ περιβλεψαμένη πάντας τοὺς πολίτας, λέγει “αὕτη ὑμῶν ἐστὶν ἡ μετὰ ὅρκου ὑπόσχεσις; οὕτως ἀλη- 10 θεύετε περὶ πάντων; ἀβάλα λοιπὸν τῷ πιστεύοντι Χερσωνίτῃ πολίτῃ.” οἱ δὲ Χερσωνῖται ἰδόντες τὴν ὑπ' αὐτῆς γενομένην αὐτῶν χλεύην, αἰσχυνθέντες μεγάλως ἐπὶ τῷ γεγονότι τῆς παραβάσεως πράγματι, παρεκάλουν αὐτὴν πολλὰ τοῦ ἡσυχάσαι καὶ παραχωρῆσαι αὐτοῖς τὸ πταῖσμα καὶ μὴ ἐπὶ πλεῖον ὀνει- 15 δίξειν αὐτοῖς. λοιπὸν δευτέροις ὅρκοις αὐτὴν ἐπιστώσαντο ὥστε μηκέτι ἔξω τῆς πόλεως θάψαι αὐτὴν, ἀλλ' ἐν μέσῳ τῆς πόλεως. ὃ δὴ καὶ ἐποίησαν· καὶ γὰρ αὐτῆς ζώσης ἔτι ἐν ᾧ τόπῳ ἡρετίσατο τὴν σορὸν αὐτῆς ἐστήσαντο, καὶ ἀνδριάντα χαλκὸν καὶ ἑτερον ἡγειραν, καὶ τοῦτον χρυσώσαντες ἐστήσαν 20 πρὸς τῇ ταφῇ αὐτῆς πρὸς περισσοτέραν πίστῳσιν.

Ἰστέον ὅτι ἔξω τοῦ κάστρου Ταμάταρχα πολλαὶ πηγαὶ ὑπάρχουσιν ἄφθαν ἀναδιδούσαι.

20 χαλκοῦν?

quibusdam concepta mortuam se simulavit, et curato eius funere puellae civibus indicant obiisse dominam suam, itaque locum sepulturae assignarent. Chersonitae vero intellecta Gyciae morte, cum inter se deliberassent, neglecto iuramento quo in media urbe sepeliendam promiserant, extra urbem eam extulerunt, ut illic sepelirent. cumque iam depositus esset ad monumentum lectulus, erigens se civesque omnes circumspiciens “haeccine” inquit “vestra cum iuramento data fides? ita in omnibus veraces estis? heu in posterum ei qui civi Chersonitae crediderit.” at Chersonitae deceptos se ab illa videntes, erubescences supra modum quod fidem datam non observassent, rogarunt uti taceret et delicti huius veniam daret neque ulterius exprobraret; atque iterato sacramento se obstrinxerunt in media urbe, non extra eam, sepulcrum daturus; quod et fecerunt. nam adhuc viventi, quem ipsa locum tumulo elegisset, eum dederunt, statuatque ex aere alteram erexerunt, quam inauratam iuxta sepulcrum collocaverunt, ut pleniorē fidem facerent.

Sciendum vero est extra urbem Tamatarcha multos esse fontes, qui bibentibus ulcera in summo ore excitent.

Ἰστέον ὅτι ἐν Ζηχίᾳ πρὸς τὸν τόπον τῆς Πύγης τῆς οὐ-
σης πρὸς τὸ μέρος τῆς Παπαγίας, ἐν ᾧ κατοικοῦσι Ζηχί,
ἐννέα πηγαὶ εἰσὶν ἄφθαν ἀναδιδούσαι· πλὴν οὐχ ὁμοχροοῦσι
τῶν ἐννέα πηγῶν τὰ ἔλαια, ἀλλὰ τὰ μὲν ἐξ αὐτῶν εἰσὶν ἐρυ-
5 θρὰ τὰ δὲ ξανθὰ τὰ δὲ μελανώτερα.

Ἰστέον ὅτι ἐν Ζηχίᾳ ἐν τῷ τόπῳ τῷ καλουμένῳ Πάπαγι,
ἐν ᾧ καὶ πλησίον ἔστι χωρίον ἐπονομαζόμενον Σαπαξί, ὃ
ἐρμηνεύεται κονιορτός, ἔστιν ἐκεῖσε βρύσις ἄφθαν ἀναδιδούσα.

Ἰστέον ὅτι καὶ ἑτέρα βρύσις ἔστιν ἐκεῖσε ἄφθαν ἀναδι-
10 δούσα ἐν τῷ χωρίῳ τῷ καλουμένῳ Χαμούχ. τὸ δὲ Χαμούχ
ἔστιν ὄνομα τοῦ σῴσθησάμενου ἀρχαίου ἀνδρὸς τὸ χωρίον·
τὸ οὖν χωρίον ἐκεῖνο διὰ τοῦτο ἐκλήθη Χαμούχ. ἀπέχουσι
δὲ οἱ τοιοῦτοι τόποι ἀπὸ τῆς θαλάσσης ὁδὸν ἰδιοκαβάλλον
ἡμέρας μιάς.

15 Ἰστέον ὅτι ἐν τῷ θέματι Δερζηνῆς, πλησίον τοῦ χωρίου
τὰ Σαπικίου καὶ τοῦ χωρίου τοῦ ὀνομαζομένου Ἐπισκοπίου,
ἔστι πηγὴ ἄφθαν ἀναδιδούσα.

Ἰστέον ὅτι ἐν τῷ θέματι τοῦ Τζιλιάπερτ ὑπὸ τὸ Σρε-
χιαβαράξ ἔστιν ἐκεῖσε πηγὴ ἄφθαν ἀναδιδούσα.

20 Ἰστέον ὅτι εἰ ἀντάρωσί ποτε οἱ τοῦ κάστρου Χερσῶνος
ἢ ἐναντία τῶν βασιλικῶν κελεύσεων βουληθῶσι διαπράξα-
σθαι, ὀφείλουσι τηνικαῦτα ὅσα εὐρεθῶσιν ἐν τῇ πόλει Χερ-
σωνιτικὰ καράβια μετὰ τοῦ γόμου αὐτῶν εἰσκομίζεσθαι· οἱ

7 Σαπαξί M
Τασαπίου M

9 Ἰστέον — ἀναδιδούσα om M

16 χωρίου

20 εἰ ἀντάρωσί — Χερσῶνος add B

Sic quoque in Zichia ad locum qui Page dicitur, versus Papa-
giam, ubi Zichi habitant, novem fontes sunt, qui ulcera in summo
ore faciant. sed non eundem colorem habet novem horum fontium
oleum: nam hoc rubrum est, illud flavum, istud subnigrum.

In Zichia, in loco qui Papagi dicitur, cui vicinum est quod Sa-
paxi appellatur, id est pulvis, scaturigo est, quae ulcera in summo
ore excitet.

Exstatque altera etiam ibidem scaturigo eiusdem efficaciae in agro
nuncupato Chamuch, qui a Chamuch auctore suo nomen habet. di-
stant vero loca haec a mari spatio quod uno quis die proprio equo
conficere posset.

In Derzenes quoque themate, prope pagum Sapicii dictum et
alterum episcopii nuncupatum, itidem fons est ulcus excitans.

Ut et in themate Tziliapert in loco qui est pagi Srechiabarax.

Sciendum vero, quod si aliquando Chersonitae rebellionem ten-
tent aut imperatoris se iussis opponant, omnia eorum carabilia, quae-
cunque invenientur, cum oneribus in urbem introduci debent; nau-

δὲ νῆαυται καὶ ἐπιβάται Χερσωνῖται ἵνα δεσμεύωνται καὶ
 P 157 ἐναποκλείωνται εἰς τὰ ἐργαλεῖα, εἰθ' οὕτως ὀφείλουσιν ἀπο-
 σταλῆναι τρεῖς βασιλικοί, εἷς μὲν ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ θέματος
 τῶν Ἀρμενιακῶν, ἕτερος δὲ ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ θέματος Πα-
 φλαγονίας, καὶ ἄλλος ἐν τῇ παραλίᾳ τοῦ θέματος τῶν Βου-5
 κελλαρίων, ἵνα πάντα τὰ Χερσωνιτικὰ καράβια κρατῶσι, καὶ
 τὸν μὲν γόμον καὶ τὰ καράβια εἰσχομίζωσι, τοὺς δὲ ἀνθρώ-
 πους δεσμεύωσι καὶ ἐναποκλείωσιν εἰς δημοσίους φυλακὰς, καὶ
 ἀναγάγωσι περὶ τούτων καὶ ὥς ἂν δέξωνται. πρὸς τούτοις
 ἵνα οἱ τοιοῦτοι βασιλικοὶ πολύωσι καὶ τὰ Παφλαγονικὰ καὶ 10
 Βουκελλαρικὰ πλοῦα καὶ πλαγιτικά τοῦ Πόντου τοῦ μὴ δια-
 περᾶν ἐν Χερσῶνι μετὰ σίτου ἢ οἴνου ἢ οἷας δῆποτε χρείας
 ἢ πράγματος. εἰθ' οὕτως ὀφείλει δέξασθαι καὶ ὁ στρατηγὸς
 τοῦ κόψαι καὶ τὰς δέκα λίτρας τὰς δεδομένας ἀπὸ τοῦ δημο-
 αίου εἰς τὸ κάστρον Χερσῶνος καὶ τὰς δύο τοῦ πάκτου, καὶ 15
 τηνικαῦτα ἀναχωρῆσαι ἀπὸ Χερσῶνος τὸν στρατηγόν, καὶ
 ἀπελθεῖν ἐν ἑτέρῳ κάστρῳ, καὶ καθυσθῆναι ἐκεῖσε.

Ὅτι εἰάν οὐ ταξιδεύσωσιν οἱ Χερσωνῖται εἰς Ῥωμανίαν
 καὶ πιπράσκωσι τὰ βυρσάρια καὶ τὰ κηρία, ἅπερ ἀπὸ τῶν
 Πατζινακίτων πραγματεύονται, οὐ δύνανται ζῆσαι. 20

Ὅτι εἰάν μὴ ἀπὸ Ἀμινσοῦ καὶ ἀπὸ Παφλαγονίας καὶ τῶν
 Βουκελλαρίων καὶ ἀπὸ τῶν πλαγίων τῶν Ἀρμενιακῶν περά-
 σωσι γεννήματα, οὐ δύνανται ζῆσαι οἱ Χερσωνῖται.

9 δέξονται B vulgo δόξονται

tae vero vectoresque Chersonitae in carcerem et in vincula coniici,
 atque inde tres Caesariani ablegari debent, unus versus oram mariti-
 mam thematis Armeniacorum, alter versus Paphlagoniae, tertius ver-
 sus Buccellariorum, qui Chersonitica carabia omnia comprehendant,
 et ea quidem simul cum oneribus in urbem adducant, homines vero
 vinctos in publicis carceribus concludant, ac de iis, et quomodo ce-
 perint, referant. praeterea praedicti Caesariani prohibeant ne Pa-
 phlagonicae Buccellaricae ac Ponticae naves in Chersonem traiciant
 cum frumento vino aut aliis denique rebus necessariis. deinde rescin-
 det quoque praetor decem libras quae e 'fisco Chersonitis penduntur,
 et alias duas quae ex pacto dantur, et tunc Chersone discedens in
 aliam se urbem conferet illicque commorabitur.

Chersonitae enim, nisi in Romania praesidia agant coriaque ac
 ceram vendant, quorum commercia cum Patzinacitis habent:

Item nisi ab Amineo Paphlagonia Buccellariis, atque ab iis qui
 Armeniacis obiacent, commeatum advehant, vitam tolerare nequeunt.

ANIMADVERSIONES
IN
CONSTANTINI PORPHYROGENITI
LIBROS
DE THEMATIBUS
ET DE ADMINISTRANDO IMPERIO.

ERUDITO LECTORI

ANSELMUS BANDURIUS.

De Constantini Porphyrogeniti operibus a nobis editis satis multa diximus in Praefatione: quantum vero literarum studiis idem imperator faverit, et nemo ignorat, et nos initio animadversionum nonnulla tradidimus *). restat ut hic quaedam breviter ad animadversiones moneamus. et quidem varias lectiones, quae passim in hisce nostris animadversionibus occurrunt, ideo apposuimus ut lectiones illas quae auctoris sensum immutare posse videbantur, aliorum ingeniis diiudicandas exhiberem: nam quae parvi momenti sunt, ea nulla apposita adnotatione, vel quod ita in mss Regiis, quos in praefatione citamus, legebatur vel quod ita legi debebat, veluti scribarum menda, qui diphthongos et vocales mire confundere solent, castigamus. loca varia Constantini, praecipue ex libris de Thematibus, quos ex operibus veterum scriptorum et praesertim Stephani Byzantii concinnaverat, auctoritate item veterum scriptorum et imprimis geographorum passim emendamus et illustramus. Hieroclis autem Synecdemum opus de provinciis ac urbibus imperio Orientali olim subiectis, a scriptore nostro citatum, et ex quo multa ad verbum, ut aiunt, exscripsit idem Porphyrogenitus, integrum post libros de Thematibus ideo edidimus, ut facile utrumque opus conferri posset. librum vero de administrando imperio, qui quod multa contineat aliis historicis ac geographis vel ignota vel ab eis silentio praetermissa, difficillimus intellectu videtur, quo potuimus modo illustrare conati sumus, praesertim ea quae de Dalmatia scribit.

*) eas animadversiones homo Ragusinus popularibus suis videtur scripsisse; quos cum forte libris parum instructos novisset, non dubitavit transscribere, quae ab aliis dudum inventa et tradita nec tum (a. 1711) nova essent, et nunc resecari debuerint. I. B.

P. 11, inscr. Constantinus hic pluribus a scriptoribus laudatur a studio literarum: nam et iacentes liberales artes in decus pristinum restituit, et ipse imprimis literis deditus erat, ut testantur Cedrenus Zonaras Glycas aliique. primis porro imperii annis oppressus ille soceri tyrannide, seu necessitate coactus, seu dissimulata quam in Romanum gerebat simultate, libris legendis ac disciplinis ediscendis atque adeo scriptioni totum se dedit, quod prae ceteris testatur Luitprandus 3 9, ubi illius pietatem ac studia commendat hisce verbis: *Constantinus itaque Porphyrogenitus tum orationi tum lectionibus vacans totum se domino commendabat, opere manuum victum quaeritans. sane τὴν ζωγραφίαν, id est picturam, pulcre exercebat.* suae demum factus potestatis, oppresso tyranno Romano ac eius filiis, philosophiae et rhetorices ceterarumque omnium et artium et scientiarum studia pene deperdita ita instauravit ut urbs regia viris eruditis, quos ex universo orbe accivit, abundare coeperit. collectis insuper undique optimorum scriptorum in omni doctrinae genere exemplaribus Palatinam bibliothecam iis instruxit, quae non tam ipsius quam publico omnium usui foret. verum cum tantam tamque immensam librorum molem plerosque ab eorum lectione detertere posse putaret, ipse, ut principem decuit, singulorum utilitati consulens, auctores omnes qui idem argumentum tractaverant ut in unum corpus compingerentur curavit, resectis superfluis, ac selectis ex unoquoque scriptore locis iis quae quisque elegantissime tractaverat. tales sunt *Γεωπονικῶν* libri ab illo collecti, ut libri titulus et argumentum declarant. alii non ipsius esse Constantini, sed eius iussu collectionem istam factam volunt, quam nescio cui Dionysio Uticensi adscribit Nicolaus Guibertus in Assertionem de Murrhinis p. 23, cum alii, ut Iacobus Maussacus ad Plutarchum de Fluminibus p. 194, auctoris nomen ignorari omnino contendunt. ita *Ἱππιατρικῶν* libros ab eodem esse collectos plerique volunt. sed et Nonus medicus in libri de morborum curatione prooemio Constantini iussu praeceptiones omnes medicas ex variis scriptoribus (horum tamen suppressis nominibus) collegisse se testatur. eiusdem item argumenti, id est medicinae, habetur anonymi scriptoris liber in bibliotheca Regia *περὶ διαίτης* seu de ciborum facultate; cuius quidem auctor in praefatione Porphyrogeniti iussu id se operis aggressum testatur. verum his, et si qui praeterea eiusmodi libri ad notitiam nostram non venerunt, et magnitudine operis et utilitate longe praestant collectanea historica in 53 titulos seu locos communes ab eodem Constantino aut potius illius iussu comprehensa. Eorum 53 tra-

ctatum (singuli repraesentabant librum in duo volumina divisum) primus imperatorum renuntiationem, vigesimus septimus legationes, quinquagesimus virtutes et vitia commemoravit. sed neque huic consilio, quo Porphyrogenitus praeclarum in modum de literis mereri contendebat, respondit eventus: quippe posteaquam illud pandectarum Historicarum opus solum a plerisque legebatur, Graecorum auctores quamplurimi, ex quibus illud erat compositum, neglecti, cum non amplius describerentur, tandem interierunt non absque magno rei literariae detrimento. quin haec ipsa Porphyrogeniti iussu concinnata miscellanea modo non omnia perierunt, ex quibus libros tantum duos, vigesimum septimum de legationibus et quinquagesimum de virtutibus et vitiis, iniuria temporum reliquit nobis superstites: illum quidem partim Fulvius Ursinus, partim Davides Hoeschelius, hunc vero Nicolai Fabricii Peirescii beneficio servatum Henricus Valesius, iis excerptis omissis quae iam in auctorum operibus separatim emissis reperiebantur, ediderunt. ex libris autem quos Constantinus ipse conscripsit plures editi habentur, quorum aliquot in unum volumen compegit Ioannes Meursius, nimirum libros duos de thematibus Orientis et Occidentis, librum de administrando imperio, novellas constitutiones aliquot, necnon fragmentum ex opere tactico eiusdem Constantini: sed hoc quidem opus tacticum integrum et absolutum extat ms in Bibliotheca Coisliniana. habentur insuper aliquot alia opuscula eiusdem Porphyrogeniti seorsim edita, atque in primis vita Basilii avi imperatoris publicata primum a Leone Allatio, deinde a Combefisio, qui et eius de imagine Edessena narrationem pariter edidit Graece et Latine, ut et anonymi historiam libris 4 comprehensam a Michaële Theophili filio, in quem desinit chronicon Theophanis, usque ad Michaëlem Methystam; quam quidem ipsius Constantini iussu conscriptam testatur in libri titulo ac prooemio, in quo et vitam Basilii Macedonis ab ipso nepote Constantino mira sermonis elegantia conscriptam asserit. laudatur praeterea ab Allatio in syntagmate de Symeonibus sermo de relatione corporis S. Ioannis Chrysostomi in urbem; qui quidem sermo habetur ms in codice Regio olim Telleriano. multa etiam stricta oratione composuisse Constantinum tradit Zonaras. ex quibus omnibus manifesto liquet Constantinum non modo fuisse omnibus disciplinis excultissimum, sed et literarum extincta pene studia rursum instaurasse virosque eruditos propositis praemiis ad ea promovenda impulsisse *).

11, *ib.* Porphyrogeniti cognomen unde sit ortum pluri-

*) Bandurii sunt quae non aliud nomen subscriptum habent.

ribus a viris doctis iam disputatum est. vide Martinum Hankium de Byzantinarum rerum scriptoribus 1 15, et Ducangii utrumque Glossarium.

11, 1. *Θέμα* varias significationes obtinet, sed quid hic significet hoc nomen pluribus capite sequenti docet Porphyrogenitus. verum mihi non probatur quod ait Vulcanius in notis ad hunc Porphyrogeniti locum, *Θέμα provinciam* non significare, neque *Θεματικούς provinciales*. nam licet *Θέμα* non significet integram provinciam eo modo quo prius divisum fuit in eas Romanum imperium, cum quaelibet ex iis dissecta fuerit in plura *Θέματα*, tamen *Θέματα* ipsa provincias quasi minores significant et *Θεματικοί provinciales* dicuntur, quod non solum patet ex his duobus Porphyrogeniti *de thematibus* libris sed etiam ex aliis historiae Byzantinae scriptoribus. vide Ducangii Gloss. Graec.

Ibid. 10. *κεραυνοβόλος* interpretati sumus *fulminatrix*, id est, legio; quippe legionis fulminatricis mentio occurrit in quinque inscriptionibus, quas profert Ianus Gruterus. quae autem legio in hisce inscriptionibus et etiam alibi dicitur *fulminatrix*, in Notitia dignitatum imperii Orientis appellatur *fulminea* sic: *praefecturae legionis duodecimae Fulmineae, Melitenae*. unde Henricus Valesius Eusebii Ecclesiast. hist. 5 5 *λεγεῶνα κεραυνοβόλον legionem fulmineam* interpretatur; monetque in annotationibus ad eundem Eusebii locum *κεραυνοβόλον fulmineam* interpretandum esse, non *fulminatricem*, ut Onuphrius et Scaliger aliique. sed falli Valesium hac in re nemo non videt: nam inscriptiones omnino contrarium docent. et fulminea itaque et fulminatrix legio illa XII, ab Augusto instituta et a Vespasiano imperatore in Cappadocia locata, nuncupata fuit. ceterum quod ait Eusebius l. l., hanc legionem *κεραυνοβόλον* appellatam fuisse MAntonino imperante, quod cum adversus Germanos et Sarmatas pugnaturus aciem instrueret et siti cum exercitu conficeretur, precibus a Christo pluviam legio illa, quae Christiana erat, impetravit, et fulminum iactu hostium copiae in fugam versae ac extinctae fuere, iamdudum monuit Scaliger in animadversionibus Eusebianis legionem fulminatricem ab hoc miraculo nuncupatam non fuisse, quippe quae diu ante tempora MAntonini ita vocata fuerit. docet id manifeste Dio Cassius l. 55, ubi legiones omnes enumerat; quod sane confirmatur ex inscriptionibus a nobis paulo superius adlatis. neque audiendus Xiphilinus, qui *κεραυνοβόλον* legionem illam appellatam esse ait ob miraculum illud quod paulo superius ex Eusebio retulimus, ut putant viri docti. v. Vales. l. l.

Ibid. 10. *ἄλλη Μαρμαριτῶν*] in Notitia dignitatum im-

perii Orientalis habetur *cohors tertia Valeria Marmarae*. et sic fortassis scriptor noster confundit legionem cum cohorte, quae Marmarae degebat.

12, 16. Tot imperii calamitatibus originem Heraclium dedisse provocata in se numinis ira, dum Monothelitarum haeresim temere susceptam pertinacius tuetur, nemo ignorat; quippe ab Heraclii temporibus Saraceni Maomethe duce caput extulere et Romanum imperium iam tum alioqui Persarum armis concussum magnis cladibus affecerunt, Palaestina Syria atque Aegypto ipso Heraclio regnante subactis.

13, 3. Longini appellationem pro eo qui mille viris praeeset non agnosco: nam qui mille militibus praecerat, Romanis tribunus, Graecis χιλίαρχος dicebatur, quemadmodum centurio et εκατόνταρχος qui centum viris praecerat. λογγῖνος autem, ut ait Ducangius, idem qui λογγάρχης, nimirum *agminis* seu λόγον *ductor*. Polybius episcopus in vita Epiphanii: πλοῖα ἔχων ἐξ ἴδια ἐμισθώσατο καὶ ἄλλα πέντε, καὶ δόσας λογγίων τῷ πιστοτάτῳ τοῦ οἴκου αὐτοῦ χρήματα ἀπέστειλε πρὸς τὸ πρίασθαι σῖτον. extat in Anthologia l. 6 epigramma Κορνηλίου Λογγίνου. laudat item Ducangius seu potius Meursius hunc Porphyrogeniti locum; sed ibi Constantinus λογγῖνον cum χιλίαρχῳ confundit.

14, 6. In Notitia dignitatum imperii Orientis Φρυγία Σαλουτάρης: et quidem in eadem Notitia imperii occurrit mentio cohortis primae Salutariae inter Aeliam et Hierichunta, et alae primae Iuthungorum Salutariae. sed vide Guidi Panciroli Commentarios. vide et Ortelium.

Ibid. 9. Ἀτταλείας] hanc urbem expugnavit Iconiensis Sultanus a. 1212, ut est in Chronico Altissiod. describitur vero a Tyrio 16 26. vide Leunclavium Pand. c. 180.

Ibid. 10. Ἀκροῖνοῦ] Ortelius ex Hist. misc. 21 refert *Acronium* locum sic dictum circa Phrygiam.

Ibid. 11. Καπατιανή] in Notitia dignitatum imperii Orientis dicitur *Phrygia Pacatiana*. ubi v. Pancirolus. unde crederem hic etiam pro Capatianeσ legendum Pacatiana.

15, 14. μινσούρια] Vulcanius *tabellae*. at μινσούριον non *tabellam* sed *lancem* significat. v. Ducangii Gl. Gr. Ovidius, *caelata lanx*.

16, 21. Quid σκρινιάρης, v. Ducangii Gl. Gr.

17, 16. δεξιολάβους] haec vox occurrit in Actis Apostolorum c. 23, ubi vulgata versio habet *lancearios*. Erasmus eo loco idem facere videtur δεξιολάβους quod δεξιοβόλους, i. e. *dextros et peritos funditores aut iaculatores*. VULC. Suidas et auctor Etymologici παραφύλακα interpretantur. Theophylactus Simocatta Hist. 4: προστάττει δὲ καὶ

δεξιολάβοις δυνάμεσιν ἰχνηλατεῖν καὶ τὰς ἀτραποὺς πάσας κατασφύλλισσθαι.

18, 6. Menippus iste, quem hic laudat Porphyrogenitus, idem sane est qui Pergamenus, celebris ille geographus, cuius mentio occurrit in epitome Artemidori Ephesii, quae cum Marciano Heracleota edita est. Menippi huius periplum τῶν δύο πόντων citat Stephanus in Ἑρμῶνασσα, Χαδίσιοι et Χαλδία. idem Stephanus eius periplum Bithyniae advocat in Χαλκηδών; item periplum Paphlagoniae in Τίος. atque idem periplus signatur in Ἀρμένη, quippe quae vicus Paphlagoniae esse dicatur. vide de Menippis Vossium.

Ibid. 10. At Menander iste Protector non sub Iustiniano sed sub Mauricio floruit, ut ipse de se testatur apud Suidam v. Μένανδρος. ex huius Menandri historia luculenta habes fragmenta in Legationum Eclogis.

Ibid. 12. De Cappadociae laudibus multa Iustinianus imperator Novell. λ. atque inter alia ait: γῇ τε αὐτοῖς ἐστὶ πολλή τε καὶ θαυμαστή, καὶ οὕτως ἀρέσασα τῇ βασιλείᾳ ὡς καὶ ἀρχὴν ἐπιστῆσαι τοῖς ἐκεῖσε κτήσεσιν ἰδίαν, τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς οὐκ ἐλάττω, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ μείζω. VULC.

Ibid. 13. De Cataonia videndus praeter geographos Aemilius Probus in Datamene.

Ibid. 15. Καισάρεια] Iustinianus imperator praeclarum huic simul et Caesari elogium tribuit eadem Novella: πολυανθρωποτάτη τε γὰρ καθέστηκε, inquit de Cappadocia loquens, καὶ πόλιν τε παρέχεται μεγίστην, τὴν τοῦ φιλτάτου Καίσαρος ἡμῖν ἐπώνυμον, τοῦ δόντος ἀρχὴν ἀγαθὴν τῇ καθ' ἡμᾶς μοναρχίᾳ, δι' ὃν ἐν ᾗπασι τοῖς τῆς γῆς ἔθνεσιν ὀνομαστότατόν ἐστι τὸ τοῦ Καίσαρος ὄνομα, καὶ ὥπερ ἡμεῖς ἀντ' ἄλλου τινὸς τῶν τῆς βασιλείας συμβόλων σεμνυνόμεθα. hanc civitatem μίαν μὲν τῷ περιβόλῳ διπλὴν δὲ ταῖς γῥώμαις, atque adeo totam Cappadociam sub unum proconsulem redegit Iustinianus; penes quem esset potestas τῶν πολιτικῶν, τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ταμειακῶν, quorum officiorum distractio frequentes antea dissensiones excitabat. VULC.

19, 1. De Colonea loquitur Porphyrogenitus infra themate decimo; ubi ait ab hoc castro inditum themati nomen. V. Scylitz. p. 814. Taxara vero postmodum appellatum fuisse tradit Nicetas in Manuèle 1, 2.

Ibid. 21. Ποδεντοῦ] Cedreno et Curopalatae dicitur *Radantium*.

Ibid. 21. Λούλον] Occurrit etiam locus iste apud eundem Constantinum in Basilio c. 32 et 35 et apud Annam Comnenam p. 411. Scylitzae Λύλον castrum Tarso vicinum.

Ibid. 22. Ποδενδοῦ] Cedreno Curopalatae ac Zonarae

dicitur *Ποδανδός*. appellatur etiam a Porphyrogenito in vita Basilii, c. 50 ed. Combefis., *Ποδανδός*, atque hunc locum Tarso vicinum fuisse statuit, necnon a nomine fluvii loco appellationem inditam scribit. Annae Comnenae dicitur *Θέμα τὸ Ποδανδόν*.

19, 23. De Adana Ciliciae urbe loquuntur Anna Comnena p. 339, Scylitzes p. 656, Zonaras in Romano Diog. p. 226, Nicetas in Ioanne. *Athena* dicitur Tudebodo p. 784, Roberto Mon. p. 44, Guiberto 3 12, *Addena* Raimundo de Agiles p. 146. Adanum et Tarsum accurate describit Willebrandus ab Oldenborg. in Itin. vide Ios. Barbarum in Itin. Persic. p. 461.

20, 16. ὁ κηδεστής ἦτοι ὁ συμπενθερός *Ἡρώδου*] scholium olet. MORELL. sic ms codex. et quidem non abs re: nam sic scriptor declarat quaenam affinitas fuerit inter Archelaum et Herodem; cuius quidem filius Alexander Glaphyram filiam regis Cappadocum in matrimonium duxerat. *συμπενθερία* enim est affinitas inter duos ex filiorum vel filiarum nuptiis, sic ut uterque socer dicatur, hic quidem respectu nurus, alter respectu generi.

Ibid. 20. ἀπὸ τοῦ μεγάλου Καίσαρος *Ἰουλίου*] at Suidas v. *Καισάρεια* tradit Caesaream, quae antea Mazaca, sic appellatam fuisse a Tiberio Caesare, postquam Archelao illam ademisset. Sozomenus vero Hist. Eccles. 5 4 dicit Caesaream a Claudio nomen accepisse. et idem legitur in Hist. Tripart. 6 4. ceterum de *Mazaca* sic loquitur Solinus c. 47: *Mazacam sub Argaeo sitam Cappadoces matrem urbium nominant; quia Argaeus nivalibus iugis arduus ne aestivo quidem torrente pruinis caret, quemque indigenae populi habitari deo credunt.*

21, 7. *Ἀνδρανα* dicitur et Ptolemaeo.

Ibid. 10. hoc epigramma, quod hic Constantinus mutilum duobus ultimis versibus profert, integrum habetur in Anthologia 2 43 εἰς πονήρους, auctorque ipsius dicitur Demodocus.

Ibid. 17. *Καππαδόκην*] hoc etiam epigramma habetur in Anthologia l. l.

22, 9. Naucratus appellabatur et non, ut legebatur, Pancratus unus ex decem fratribus S. Basilii.

Ibid. 19. *Θρακήσιοι δὲ ἐπεκλήθησαν*] aliam *Θρακησίων* originem adfert Eustathius in Dionysium. de Thracum vero fortitudine praeclare Iustinianus Novella κς': ἐκεῖνο τῶν ἀνωμολογημένων ἐστὶν ὅτι περ εἴ τις τῶν Θρακῶν ὀνομάσειε χώραν, εὐθὺς συνεισέρχεται τῷ λόγῳ καὶ τις ἀνδρίας καὶ στρα-

τιωτικοῦ πλήθους καὶ πολέμων καὶ μάχης ἔννοια· ταῦτα γὰρ ἐγγενῇ τε καὶ πατρία τῇ χώρᾳ καθέστηκεν ἐκείνῃ. VULC.

23, 4. ἡ γυνὴ τοῦ Θρακός] Aelianus de Animalibus 7 12 aliter hanc historiam narrat, Paconiis mulieribus eam laudem tribuens. quo loco adiicit Darium conspecta aliquando muliere Paonia hoc apparatu instructa ad subigendos Paonas accensum. VULC.

Ibid. 7. ἡ στάμνος] dicitur ἡ στάμνος et in epist. ad Hebr. c. 9.

24, 5. In editis εἴκοσι. at vigesima prima urbs Philadelphia in ms dicitur.

Ibid. 9. Chonae olim, inquit Porphyrogenitus, Colossae dictae, urbs episcopalis Laodicensi metropolitano subiecta, atque olim Palassae appellata, ut est apud Nicetam in vita S. Ignatii patriarchae Cpolitani, ob templum S. Michaëlis archangeli, magnitudine pulcritudine et mirabili artificio insigne, celeberrima. et quidem Chonae olim Palassae appellatae dicuntur Nicetae ipsi Choniatae in Manuële 6 1: sed utrobique vitiose scriptum pro Colossae mihi persuadeo. meminit huius templi idem Nicetas et in Isaacio lib. 2 n. 2. celeberrimum autem ac illustre fuit hoc templum ob miraculum in Archippo illius mansionario patratum; cuius quidem historia passim habetur apud Metaphrastem et alios. ceterum libet hic exhibere binos catalogos urbium, quae subsequenti aevo nomen mutarunt. primus ex Baluziano Codice recenti manu conscripto paululum diversus ab editis, qui sic habet. *)

1) Ὅσαι τῶν πόλεων μειωνομάσθησαν εἰς ὕστερον.

Ἐπίδαμνος τὸ νῦν Δυρράχιον.

Τρίβαλλις ἡ Ἀχρίδα.

Ἡράκλεια ἡ νῦν Πελαγονία.

Σολάσφορος ἡ νῦν Δεάβολις. 1)

Ἰλλυρικὸν τὰ νῦν Κάνινα. 2)

Ἐδεσσα τὰ νῦν Μόγλαινα.

Ἀξιὸς ποταμὸς ὁ νῦν Βαρδάριος.

Ἄργος Θετταλικὸν ἡ Λάρισσα.

Ἐπεία 3) ἡ νῦν Κορώνη.

Πήδασος ἡ νῦν Μεθώνη. ταύ-

της πλησίον ἐστὶ χειρόνη-

σος ἣτις καλεῖται Πύλος,

ἡ πατρίς Νέστορος· νῦν

δὲ καλεῖται Ἀβάρινος.

Τρίκκη τὰ νῦν Τρίκαλα.

Θεοῦπολις ἡ νῦν Προῦσα.

Ἀπολλωνία ἡ νῦν Ἱερισσός,

ἡ πρὸς τῷ Ἄθω ὄρει κει-

μένη. 4)

*) edidit hunc Goarus post Notit. Graec. episcopatum p. (Cordini de Offic.) 404. idem breviorē quendam, a Bernardo Medonio e codice Monchalliano sumptum (M), p. 320 posuit.

1) Σολάσφορος ἡ νῦν Διάβολις apud Goarum (G). 2) Ἰλλυρικὴ G alias Ἰάννινα G, κανίκια καὶ ἡσεβρία M 3) ἀπία M

4) ἡ — κειμένη] ἣτις καὶ Ὀλυμπός ἐγένετο M

Ἀμφίπολις ἡ νῦν Χρυσόπολις.
 Θεοδοσιούπολις ἡ νῦν Ἀπρως,¹⁾
 παρὰ τοῦ Ἀπρου πενθεροῦ-
 Κάρου κτισθεῖσα.
 Ὀρθαγορία καὶ Στάγειρα ἡ
 νῦν Μάκρη.
 Τόπειρος τὸ νῦν Ροῦσιον.
 Πείρινθος ἡ νῦν Ἡράκλεια.
 Τιβεριούπολις ἡ νῦν Στρον-
 μιτσα.²⁾
 Βελεντιούπολις ³⁾ τὸ Βελε-
 σβούδιον. ⁴⁾
 Λάρες τὸ νῦν Ταῦρες.
 Μαρτυρούπολις τὸ νῦν Μερ-
 φεκή. ⁵⁾
 Βέρροια τὸ νῦν Χαλέπε.
 Προποντίδες δύο, ἡ μὲν κατὰ
 τὴν Ἀβυδον, ἡ δὲ κατὰ τὸ
 Ἱερὸν καὶ Ψαμμάδιον.
 Γερμανικία Συρίας ἡ νῦν Τε-
 λισαῦρα, Μόψου δὲ κρῆναι.
 Σπερχειὸς ⁶⁾ ποταμὸς ὁ νῦν
 Ἀγριομέλας.
 Καστάβαλλα Κιλικίας ἡ νῦν
 Μάμιστα.
 αἱ ἄνω Γαλῖαι καὶ τὰ ⁷⁾ ἐπέ-
 κεινα τῶν Ἀλπεων εἰσὶ τὰ
 πρὸς ὠκεανόν. οἷον Γαλατία,
 Ἰσπάνια. Γερμανοὶ δὲ οἱ
 Φράγκοι.
 Σύρμιον ἡ νῦν Οὐγγρία καὶ
 Στρίωμος, οἱ δὲ Οὐγγροὶ τὸ
 παλαιὸν ἐλέγοντο Γήπαιδες.⁸⁾
 Δορύστολον ἡ νῦν Δίστρα.

Ὀδρυσὸς καὶ Ὀρεστιὰς ἡ νῦν
 Ἀδριανούπολις.
 Μαιῶτις λίμνη ἡ νῦν Γαλατία.
 Ποτίδαια ⁹⁾ ἡ Κασσάνδρεια.¹⁰⁾
 Κολοσσὸς ἡ Τύρος.
 Ἀχαΐα ἡ νῦν Πάτρα.
 Δαναοὶ οἱ Ἕλληνες.
 Ἀσία ¹¹⁾ ἡ Ἐφεσος.
 Ἰωνία ἡ περὶ Ἀσίαν. ¹²⁾
 Εὐβοία ἡ Εὐρεπος.
 Βοιωτία αἱ Θῆβαι.
 Φθία ἡ Φαρσαλία.
 Νικόπολις ἡ νῦν Πρέβεζα.
 Αἰτωλία τὰ Λεχώνια.
 Κέρκυρα ἡ Φαιακία.
 Δωδώνη ἡ Βόνδιτσα.
 Ἡπειρος τὸ Βοθρεντόν.
 Δελφοὶ τὸ Χρυσὸς καὶ Σό-
 λων.
 Διόσπολις τὸ Ῥάμπελον. ¹³⁾
 Καισάρεια Φιλίππου ἡ Τονό-
 πουργος. ἡ αὐτὴ καὶ Πα-
 ναιὰς ἀπὸ τοῦ ἐκεῖ ὄρους
 Παναίου.
 Σαρδιλὴ ἡ νῦν Τριάδιτσα.
 Λάρυμνα ἡ Λάρυσα.
 Θέρμη καὶ Ἡμαθία ἡ Θεσ-
 σαλονίκη.
 Κολασσαὶ αἱ Χῳναι.
 Ῥοδόπη ἡ Φιλιππούπολις.
 Ἰταλία ἡ Λογγιβαρδία.
 Μέμφη τὸ νῦν Ταμιάθην.
 Πέργη τὸ νῦν Πυργίν.
 Ἀνδεира¹⁴⁾ τὸ νῦν Πολύστειλον.

1) leg. Ἀπρος ἡ νῦν Θεοδοσιούπολις.

2) Στρούμιτσα G,

στρόμνουτσα M

3) Βερροϊόπολις M

4) Βέλος βούδιον G,

βελεβούσιον M

5) Μαρφεκῇ G

6) Πάρχειος G, σπαρ-

χειὸς apud Bandurium

7) τὰ om G

8) σύρμιον ἡ νῦν

οὐγκρία, πρῶην δὲ γήπεδον M

9) ἡ νῦν GM

10) κασσάν-

δρεια ἡ βέρροια M

11) αἰά M

12) ἡ Παριασίαν G

13)

Ῥάμπειτρον G

14) Ἀνδεира G

Quae solus habet M, haec

sunt: Βοιωτία ἡ νῦν Λιβαδία. Ἑλισσών ὁ Ἑλασσών. Ἑλλάς, ἡ

νῦν ὀνομαζομένη Πελοπόννησος. Εὐρώπη ἡ δύσις πᾶσα. Ἰλλυ-

ριοὶ οἱ Ἀλβανῖται. Καππαδοκίαι οἱ νῦν Μακεδόνες. Κιλικία ἡ

Ἀρμενία. Κίλιξ ὁ Ἀρμένιος. Ὀλυμπία ἐν Ἀρκαδίᾳ. Πτολεμαῖς

ἡ Φιλαδελφία. Φωτικὴ ἡ νῦν Πελλά.

Alter vero catalogus huiuscemodi urbium editus habetur (a Vulcanio) ad calcem libri primi de thematibus, et sic habet.

2) Πόλεων ὀνόματα, ὅσαι τῶν πόλεων ἐν τοῖς ὑστέροις χρόνοις μετωνομάσθησαν.

Ἐπίδαμνος τὸ νῦν Δυρράχιον.	Ἄργος Θετταλικὸν τὸ νῦν Λάρισσα.
Αἶπεια ἢ νῦν Κορώνη.	Σίρμιον ἢ νῦν Οὐγγρία. οἱ δὲ Οὐγγροι οὗτοι ἐλέγοντο τὸ παλαιὸν Γήπαιδες.
Πίδασος ἢ νῦν Μεθώνη. ταύτης δὲ πλησίον ἐστὶν χερρόνησος μικρά, ἣτις τὸ μὲν παλαιὸν ἐλέγετο Πύλος ἢ πατρὶς τοῦ Νέστορος τοῦ παρὰ τῷ Ὀμήρῳ ἀδομένον, νῦν δὲ καλεῖται Ἀβαρῆνος.	Σαρδικὴ ἢ νῦν Τριάδιττα.
Ποτίδαια ἢ νῦν Βέρροια.	Δάρις τὸ νῦν Ταυρές.
Πύδνα τὸ νῦν Κίτρος.	Μαρτυρόπολις τὸ νῦν Μαφερκί.
Ἀπολλώνεια ἢ νῦν Ἑρισσὸς ἢ πρὸς τῷ Ἄθῳ τῷ ὄρει κειμένη.	Βέρροια τὸ νῦν Χαλέπ. Κράμνα ἢ νῦν Ἀμαστρίς.
Τρίκη τὰ νῦν Τρίκαλα.	Τόπειρος τὸ νῦν Ρούσιον.
Θερμόπυλαι τὸ νῦν Σκέλος.	Ἐφυρα ἢ νῦν Κόρινθος.
Σίπυλον ὄρος ὃ νῦν Κουσιναῖς.	Περίχθος ἢ νῦν Ἡράκλεια πρὸς δύσιν.
Σωτηρόπολις τὰ νῦν Πύθια.	Ἀμιδα τὸ νῦν Ἑμετ.
Ἑμεσα τὸ παρὰ τοῖς Σαρακηνοῖς Χέμψ.	Ὀδρυσὸς ἢ νῦν Ἀδριανούπολις.
Ὑποπλάκιοι Θῆβαι τὸ νῦν Ἀτραμύτινον.	Δορόστολον ὃ νῦν Δρήστρον.
	Ἰστρος ποταμὸς ὃ νῦν Δανούβιος.
	Κολόσσαι αἱ νῦν Χῶναι.

24, 16. Ὀψίκιον] vide Vulcanii notas et Gl. Gr. Ducangii.

25, 5. De hisce Pylis loquitur Theophanes ad annum 12 Heraclii, necnon auctor Chronici Alexandrini p. 325.

Ibid. 10. ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Γρανικοῦ] idem postea affert, ubi de dialectis Graecorum agit, et quinam communi dialecto usi sint describit. VULC.

26, 5. Stephanus Μιδάειον. Μήδαιον vero Cedreno et aliis urbs isthaec dicitur.

Ibid. 6. Μύρλεια] idem quae Apamea Bithyniae, ut tradunt Suidas et Stephanus.

Ibid. 12. Drungi voce usus est Flavius Vopiscus in Probo, omnes, inquit, gentium drungos usque ad quinquagenos homines in triumphum duxit. δρουγγος caterva militum. Leunclavius in Onomastico Turcico ita Graecis ap-

pellari ait *baculum tribuni*, quem instar sceptri gerit et quem Itali *baculum regiminis* vocant, a *trunco* forte. Leo Tact. 14 9, et ex eo Glossae Basilic.: *μοῖρα δέ ἐστιν ἡτοι δροῦγος τὸ ἐκ ταγματῶν ἡτοι ἀνδρῶν τῶν λεγομένων κομήτων συγκείμενον πλῆθος.* et 42: *μοίρας τὰς λεγομένας δροῦγους.* S. Ioannes Chrysostomus Epist. 14: *δροῦγος μοναζόντων.* οὕτω γὰρ δεῖ εἰπεῖν καὶ τῇ λέξει τὴν μανίαν αὐτῶν ἐνδείξασθαι. v. Ducangii utrumque Glossarium.

26, 16. *Ἰκανάτοι* scriptoribus Byzantinis milites selecti ad custodiam imperatoris vel palatii dicuntur. huius vocis meminit idem Porphyrogenitus de Adm. imp. c. 50: *καὶ τὸν μὲν Παγκρατοῦκαν βασιλεὺς ἰκανάτον πεποίηκε καὶ μετὰ τοῦτο στρατηγὸν εἰς τοὺς βουκελλαρίους.* praeterea Leo grammaticus, Symeon logotheta, Anonymus Combesianus, Cedrenus alique ex scriptoribus Byzantinis passim huius vocis meminere. sed qui Anonymo Combesiano n. 19 dicitur *ἄρχων τῶν ἰκανάτων*, aliis peculiari nomenclatura *δομέστικος* nuncupatur. Nicetas Paphlago in Vita Ignatii patriarchae CP: *Νικήταν δὲ πρῶτον μὲν δεκαετῇ τυγχάνοντα τῶν λεγομένων ἰκανάτων δομέστικον παρὰ Νικηφόρου φασὶ τῶν πάνπου προβεβλῆσθαι, δι' ὃν ἐκεῖνον τὸ πρᾶγμα πρῶτον καταστήσαι.* ex quibus postremis verbis, inquit Ducangius vel Icanatorum scholam vel dignitatem domestici τῶν ἰκανάτων tum primum institutam a Nicephoro Generali imperatore pro Niceta ex filia nepote. et certe ante haec tempora ἰκανάτου mentionem fieri non advertimus, praeterquam in Synaxariis 17 Febr. in S. Mena Callicelada: *ὁ μακάριος Μηνᾶς μιᾷ τῶν νυκτῶν ἐπιστὰς ἀνδρὶ τινι Φιλοβάτῃ λεγομένῳ καὶ τῇ ἰκανάτων κατειλεγμένῳ σχολῇ.* quae quidem referunt ad tempora Constantini M. sed haec sunt sublestae fidei. continuator Theophanis de eodem S. Ignatio: *καὶ Νικήτας, ὃς πρότερον μὲν παῖς ὦν τὴν τῶν ἰκανάτων διεῖπεν ἀρχὴν ἅτε δὴ φίλιος τοῖς στρατιώταις καὶ ἐν ὑπαίθρῳ διάγουσιν εἶναι τε θέλων.* unde conicere licet icanatos milites fuisse ex palatina militia, qui sub dio agebant, contra quam exhibitores. protospatharii autem ac domestici τῶν ἰκανάτων mentio occurrit in Synodo 8 Cpol. Act. 1: *Orestes πρωτοσπαθᾶριος καὶ δομέστικος τῶν ἰκανάτων.* sed v. Ducang. Gl. Gr.

Ibid. 17. Quod hic narrat Constantinus de optimatum themate, intelligendum eum loqui de optimatum themate quomodo sua aetate erat; quippe prioribus seculis in pretio fuit optimatum militia.

27, 6. Helenopolis Bithyniae est urbs ad Bracontis fluvii ostium, in Nicomediensi sinu, Drepanum olim dicta, et ab Helena Constantini magni matre, quam in ea natam fuisse

aiunt, nuncupata, ut est apud Cedrenum ad annum 20 Constant. vide Procopium de Aedif. 5, Eusebium de vita Constantini 4 61, Philostorgium 2 13, Socrat. Nicephor.

27, 9. γέφυρα ἦν] vide Procopium de Aedif. 5 3. Sagaris autem fluvius Asiae minoris seu Phrygiae, de quo multa Philippus Maussacus in notis ad Plutarchum de Fluminibus. ceterum epigramma ponti huic adscriptum refertur etiam a Zonara 16 7.

28, 6. *Μαριανδυνοί*] sic scribitur apud Stephanum, Eustathium ad Perieg. et apud alios. perperam in editis et in mss Porphyrogeniti *Μαρυανδηνοί*. Mariandyna autem regio sic dicta fuit a quodam Mariandyno Aeolensi, ut ait Stephanus. eadem scribit et Eustathius ad Periegetae v. 787. scholiastes vero Apollonii Rhodii 2 140 Mariandynos dictos ait ἀπὸ Μαριανδυνοῦ υἱοῦ Κιμμερίου.

Ibid. 7. Galatae et Mariandyni Porphyrogeniti aeo dicti sunt *buccellarii* fortassis quod hinc ministerio potissimum addicti essent, seu ut alii volunt, quod milites buccellarii olim in ea regione tuenda excubarent in praesidiis locati. Lexic. Graec. ms Reg. cod. 2062: Γαλογραικία ἡ τῶν βουκελλαρίων χώρα. οἱ αὐτοὶ καὶ Ἑλληνογαλάται γράφονται ἢ ὀνομάζονται. vide Suidam v. βουκελλάριοι.

Ibid. 17. τὴν Τίον] paulo infra hanc ipsam urbem appellat Porphyrogenitus τὸ Τήϊον. sic apud scriptores varie scribitur nomen huius urbis: quippe Τίος, Τιον, Τίειον, Τήϊος et Τήϊον scribitur. qui vero hanc urbem cum Amastri confundunt admodum errant: quippe Tius ab Amastri distat viginti stadiis, ut habet Stephanus Byzantius: οἱ πάντες ἀπὸ Τίου εἰς Ἀμαστριν στάδιοι εἴκοσι. at Marcianus Heracleota in Periplo, unde haec videntur deprompta: οἱ πάντες ἀπὸ Τίου εἰς Ἀμαστριν στάδια σκ'.

Ibid. 18. Basilaei episcopatus, sub sede Ancyrana metropoli, mentio occurrit in constitutione Alexii imperatoris. *Βασίλειον* autem an idem oppidum quod *Βασίλειαν* apud Ananiam Comnenam p. 171.

29, 5. ἀρχαιότατον] haec interpretatus sum cum Vulcario, *stolidissima et contemptissima gens est*: verum ἀρχαιότατον verti posset etiam *vetustissima gens est*; quippe de Paphlagonibus ita Iustinianus Novella xθ': τὸ Παφλαγῶν ἔθνος ἀρχαῖόν τε καὶ οὐκ ἀνώνυμον καθεστὸς, ἀλλὰ τοσοῦτον ὥς καὶ ἀποικίας μεγάλας ἐκπέμψαι καὶ τὰς ἐν Ἰταλοῖς συνοικίσαι Βενετίας, ἐν αἷς δὴ καὶ Ἀκυληῖα πόλις τῶν ἐπὶ τῆς ἐσπέρας μεγίστη κατέχεται, καὶ βασιλικὴν πολλὰκις διαίταν δεξαμένη.

30, 5. *Δάδιβραν*] sic A et Nicetas. in Authenticis haec eadem urbs dicitur *Δαδύβρος*.

Ibid. 16. Gozan fluvius circa Mediam dicitur 4 Reg. 17 et 1 Paralip. 5. eundem Gozen vocat Benjamin Tudelensis.

Ibid. 22. *κλεισούρα*] hoc etiam adiiciam, Hispanos etiam hodie proprie admodum eiusmodi clusuras *sierras* vocare, quod nihil aliud quam claustra significat, ut *Somosierra* et *la sierra nevada*. vocant vero etiam alio vocabulo *puertos*, eadem plane ratione qua Graeci *πύλας*. VULC.

31, 9. *Κολωνοί*, vel ut Eustathius vult *κολῶναι*, sunt τόποι λήγοντες μὲν εἰς ὄξύ, μὴ ἀκριβῶς δὲ ἀπωξυμμένοι, παρὰ τὸ κολοῦειν, ὃ ἐστὶ κολοβοῦν. VULC.

Ibid. 13. Arabracis regionis, Armeniae finitimae, meminit Nicephorus Callisti, qui etiam tradit Eustratium martyrem ex ea fuisse oriundum.

Ibid. 15. De Chrysochiro et eius caede v. Zonaram l. 16 in Basilio, ubi Tephricem Agarenorum et Manichaeorum metropolim appellat. v. praeterea Scylitzem Glycam et alios.

Ibid. 16. De Carbea Manichaeo, duce bellicosissimo, consulendus continuator Porphyrogeniti p. 103 et 110, ubi Tephrices conditor dicitur.

33, 1. *Ἀζῶτον*] huius vocis meminit idem Porphyrogenitus de Adm. imp. c. 44.

Ibid. 5. τὸν δυστυχέστατον πόλεμον] Leonis exercitus in Macedonia adversus Bulgaros, rege eorum Symeone pacem turbante, infeliciter pugnavit: sed eos subinde Turcarum auxilio devicit. vide scriptores Byzantinos qui Leonis philosophi gesta memoriae prodiderunt.

Ibid. 17. *κουροτρόφος*] Lycandus seu Lycandum olim *Λάπαρα* dicebatur ob pinguedinem et fertilitatem soli. vide Ortelium.

34, 2. Melius ἐν τῷ περιστύλῳ, quippe versus finem huius capituli ait hanc ipsam inscriptionem instulptam fuisse ἐν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως.

Ibid. 5. ὁ μέγας] στρατηγὸν Iustinianum appellat in senatu Prochus quaestor apud Procopium de bello Pers. 1. Caesar vero idem Iustinianus diu post salutatus fuit, ut tradit Procopius l. c. Iustinianus itaque antequam Caesar appellatus esset, magister militiae erat; unde corrigendus hac in re Porphyrogenitus. rem totam clarius refert Cyrillus Scythopolitanus Procopii aequalis: Ἰουστινὸς Ἰουστινιανὸν ἀνθ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφιδοῦν αὐτοκράτορα κατέστησε, πατρίκιον καὶ ὑπατον ὄντα καὶ στρατηγόν.

Ib. 10. Θωμᾶς ἐκεῖνος] de hoc, ni fallor, Thoma Iustinianus imperator Novella λα', τούτων inquires οὕτως ἡμῖν διατεταγμέ-

μένων κακεῖνα προσδιορίσαι δίκαιον ἔτι νομίζομεν, ἐφ' ᾧ προσ-
 σιῆσαι τῆς τρίτης Ἀρμενίας ἄνδρα σεμνόν, ὑπουργηκότα τε
 ἡμῖν ἤδη καὶ ἄξιον τοῦ τῆς ἀρχῆς ὄγκου καὶ προσχήματος.
 εὐρόντες τοίνυν Θωμᾶν τὸν μεγαλοπρεπέστατον ἤδη μὲν ἀρχὰς
 ἐπὶ τῆς Ἀρμενίων ἀνύσαντα ἡώρας, καὶ τᾶλλα δὲ ἄνδρα
 χρηστόν καὶ γνησίως ἡμῖν ὑπηρετησάμενόν τε καὶ ὑπηρετού-
 μενον, αὐτὸν ἐπὶ τῇ τῆς ἀρχῆς ταύτης προβαλλόμεθα διοική-
 σει. πρόοικος vero Λυκαίδου vocatur Thomas a Constan-
 tino non alia, arbitror, ratione quam quod eam olim, prius-
 quam a Leone imperatore urbis appellationem dignitatemque
 accepisset, inhabitasset. VULC. quid πρόοικος significet apud
 scriptores Byzantinos, videatur Gl. Gr. Ducangii eodem v.

34, 20. *πιννινότριχα*] verti *rutilanti vellere*. *pinnam*
ostrei genus esse scio, et auctore Aristotele in limosis areno-
 sisque locis ex bysso (ita enim legit Theodorus Gaza) hoc
 est villo sive lana quadam pinnali nasci. verum Athenaeus
 legit ἐκ τοῦ βυθοῦ. vellus tamen hoc *πίννινον* non esse ἔξ
 ἐρίων sive lana ovium, sed ex mari colligi, locuples mihi te-
 stis Procopius sub initium libri 3 de aedificiis Iustiniani, ubi
 insignia sive habitum satraparum Armeniae describit. glos-
 sae veteres etiam habent *πίννινον μαρινον*: ubi adden-
 dum putarim *vellus* vel alioqui *ostreum*. VULC. cf. Ducang.
 Gl. Gr.

35, 13. *Κωρύκος καὶ τὸ Κωρύκιον ἄντρον*] vide quae
 de his habet Ortelius.

Ibid. 15. *Αἶγαῖαι*] in Notitia provinciarum ms *Αἶγεια*
 dicitur. fortassis eadem quae *Αἶγεια*, inquit Holstenius in
 notis ad Stephanum in *Αἶγεια*.

36, 18. *Ἰασοῦ*] haec ipsa urbs Cariae Stephano scribi-
 tur *Ἰασσός*, apud Athenaeum vero in Archestrati versibus l.
 3 *Ἰασός* appellatur: ἦν δέ ποτ' εἰς Ἰασὸν Καρῶν πόλιν εἰσ-
 ἀφίκηαι.

Ibid. 18. *Βαργυλιακοῦ κόλπου*] Stephanus: καὶ ἡ θά-
 λασσα *Βαργυλικὸς κόλπος*. Melae vero hic idem sinus Bar-
 gyliacus sinus *Iasius* dicitur.

Ibid. 19. *Ἀνδανίων*] sic emendo. Stephanus, *Bargyla*,
 inquit, urbs Cariae, quam Cares Andanum appellant.

Ibid. 20. *Μύνδος* scribendum docemur ex Strabone
 Ptolemaeo et Stephano. Mindus dicitur Pomponio. Strabo
 l. 14 habet: εἰτ' εὐθὺς ἡ *Μύνδος*, λιμένα ἔχουσα, καὶ μετὰ
 ταύτην *Βαργύλια*, καὶ αὕτη πόλις.

Ibid. Quid *Strobilus*, vide Ortelium, v. *Caucasus*.

37, 2. de hoc Mausoli sepulcro loquitur Strabo l. 14
 p. 451.

37, 11. Legendum esse *Πελαγία* et non *πλαγία*, praeterquam ex ms, docemur ex Antonino qui insulam Rhodum Pelagiam etiam nuncupatam fuisse scribit.

Ibid. 13. *Τελμησσός* haec urbs scribitur apud Ptolemaeum et Plinium, *Τελμισσός* vero Straboni et Arriano, urbs Lyciae.

Ibid. 19. apud Ptolemaeum *Φασήλις* scribitur, Lyciae oppidum, apud vero Plinium et Stephanum Pamphylicae.

38, 1. Castelum nomen loci circa Palaestinam in Vita S. Sabae apud Metaphrastem.

Ibid. 3. *Κιβύρρα*] duae huius nominis urbes apud Strabonem habentur, altera *Κίβυρα* magna haud procul a Maeandro flumine, altera vero minor haud procul a Mela fluvio; et de hac quidem secunda videtur hic loqui Porphyrogenitus.

39, 13. *Κωνσταντία*] sic ex ms Salamis etiam Constantia dicta fuit, ut scribit Stephanus. ita habet et D. Hieronymus, qui subiungit eam Traiani imperatoris tempore a Iudaeis deletam, interfectis omnibus eius incolis.

Ibid. 15. *Τάμασος*] apud Ptolemaeum et Strabonem haec ipsa Cypri urbs scribitur *Ταμασσός*.

Ibid. 16. Apud Plinium *Carpasium* haec urbs vocatur, Diodoro Ptolemaeo et Stephano *Καρπασία* dicitur. v. notas Holstenii in Stephanum.

40, 1. Pro *Κινύρου* in ms perperam legitur *Κιόρου*: Stephanus quippe Cyprum insulam nomen accepisse ait a Cypro filia Cinyrae, vel a Cypro flore illic nascente. Cinyras rex Cypri fuit, Cilicis filius, qui cum Myrrha filia sua, nutricis astutia, ignarus concubuit, a quo illa Cynarcia dicta, ut scribit Ovidius Met. 10. cur autem Philostephano Cyprus dicatur filia Cinyrae vel Bibli et Veneris, ignoro, nisi dixeris verba illa ἢ τῆς Βίβλου addita fuisse a scriba indocto, qui Cinyram Cypri regem confundebat cum altero Phoeniciae rege, cuius regia Byblos urbs fuit; et sic pro ἢ τῆς Βίβλου legendum esset τοῦ τῆς Βύβλου, subintelligendo κρατήσαντος. ceterum Eustathius in Dionysium Cyprum vocat filium Cinyrae, cum tamen *Κύπρος* muliebri nomen sit, quod in usu fuit apud Phoenices, ut docet Scaliger ad Eusebium p. 149.

Ibid. 2. Librum de *Insulis* quem Philostephano scriptor noster adscribit, necnon Servius in 1 Aen. iuxta codicem Fuldensem, Heraclidi tribuit Stephanus in *ᾠλίαρος*. vide Vossium de historicis Graecis.

Ibid. 3. Liber Istri de *coloniis Aegypti* laudatur a Stephano in *Αἰγιαλός* et *ᾠλενος*, et a Clemente Alexandrino

Στρώματ. 1. quo tempore vixerit Istrus seu Ister, et quos libros scripserit, vide Vossium.

40, 17. Ἀλέξιον] fortassis quidam ex stirpe Alexii Moselis, nobilis Armenii, qui Caesar a Theophilo creatus in matrimonium duxit Mariam Theophili natarum minorem natu.

41, 4. διὰ τὸ ὑψηλὸν τῆς νήσου] Vulcanius haec interpretatur, *quod sublimi ac praerupto loco sita sit.* eandem ferme Sami etymologiam adfert Eustathius in Homerum: σάμος γάρ, inquit, ὁ λόφος κατὰ γλῶτταν, καὶ ἄλλαχού προσηγορικῶς πᾶν ὕψος κατὰ γλῶτταν. scribit etiam Strabo Samum insulam totam esse montuosam.

42, 7. Αἶγα] Strabo l. 13. p. 423: δεῖ δὲ μακρῶς τὴν δευτέραν συλλαβὴν ἐκφέρειν, αἰγῶν, ὡς ἀκτῶν καὶ ἀρχῶν. corrupte vero apud Stephanum legitur, Αἰγάτης Αἰολίδος ἄκρα, cum procul dubio legendum sit Αἶγα τῆς Αἰολίδος ἄκρα. VULC. ita legendum monuit et Casaubonus in commentariis in l. 13. Strabonis. verum Holstenius legendum putat Αἶγα τῆς Αἰολίδος ἄκρα.

Ibid. 12. ὁμωνύμως τῷ ζώῳ] Strabo l. 13: αὕτη δὲ μέχρι τῶν Ἀργινουσῶν διήκει καὶ τῆς ὑπερκειμένης ἄκρας, ἣν Αἶγά τινες ὀνομάζουσιν ὁμωνύμως τῷ ζώῳ. haec ita Xylander interpretatur: *ea regio usque ad Arginusas pertinet, tisque imminens promontorium, quod Aega nonnulli appellant, quasi capram.* cur enim, inquit Casaubonus, addidisset Strabo ὁμωνύμως τῷ ζώῳ? apud Stephanum legitur, Αἶγα τῆς Αἰολίδος ἄκρα ὡς Στράβων, ἣ νῦν Κανὴ καὶ Καναὶ λέγεται. Ἀρτεμίδωρος δὲ Αἶξ εἶπε τὴν εὐθείαν οὐκ ἀναλόγως· τὸ τοπικὸν Αἶγαῖος, καὶ τὸ πέλαγος.

Ibid. 14. εἰς πέντε διαλέκτους] Strabo sub initium l. 8 quattuor tantum Graecorum dialectos recenset, easque ad duas praecipuas, Atticam scilicet et Aeolicam, reduci posse: Ionicam enim ex Attica, Doricam ex Aeolica ortam. quod quidem posterius ex Pindari verbis satis liquet, qui cum Dorica dialecto utatur, Aeolice tamen se scribere testatur Olymp. 1 102. VULC.

43, 2. Λεκτοῦ: nam a Lecto ad Canas Lesbos portigitur, σχεδόν τι μητρόπολις τῶν Αἰολικῶν πόλεων, ut Strabo loquitur. VULC.

Ibid. 12. Ἀμολγός] haec insula una ex Cycladibus. quae Porphyrogenito Ἀμολγὸς dicitur, Straboni et Heraclidi Ἀμοργός vocatur, et Ptolemaeo Ἀμουργός.

IN LIBRUM II DE THEMATIBUS.

44, 14. *Εὐρώπης*] Eustathius in Dionysii *περιηγῆσεως* v. 170 Europam ait vocari omnia ad occasum sita, ducto ab Hellesponto principio; antiquos vero scriptores tradere Vespasianum imperatorem Thraciam ab Europa diremissee.

Ibid. *Βυζάντιον*] urbis Cpolitanae elogium praeter ceteros scriptores adornavit Synesius in extremis Philadelph. vide item Dionem in Severo.

45, 1. *Μεσημβρία*] cf. Stephanus, ex quo pleraque ad verbum, ut aiunt, exscripsit Porphyrogenitus.

Ibid. 2. Perperam in editis et in A legitur *Συλημβρία* pro *Σηλυμβρία*: Herodoto quippe l. 6 33 et Straboni 7 haec ipsa urbs dicitur *Σηλυβρία*.

46, 1. *ἡ τῶν βαρβάρων περαίωσις*] de hac Bulgarorum impressione vide Theophanem ad annum 11 imperii Constantini Pogonati.

Ibid. 4. *Ὀνογουνδούρους*] Bulgaros Onogunduros quoque et Controgos dictos fuisse scribit Diaconus: Onogundurenses vero dicuntur in hist. Miscella 19. hos quidem Unnobundobulgaros et Contragos appellat Theophanes ad annum 11 imperii Constantini Pogonati.

Ibid. 5. *ἀπὸ Θρακὸς*] Stephanus Thraciam appellatam fuisse scribit a nymphea Titanide tantum, ex qua et Saturno Doloncus natus est.

Ibid. 19. *τῆς τῶν Δωριέων γλώττης*] Byzantios Dorien-sium dialecto usos fuisse nemo ignorat. vide Demosthenis orationem *περὶ στεφάνου*. a quibusnam autem conditum fuerit Byzantium, 1 Commentariorum exposuimus.

47, 2. *πόλεις ιδ'*] ita et apud Carolum a S. Paulo. sed quia Eudoxiopolis deerat in codice Vaticano, ex quo ille Hieroclis opusculum seu potius fragmentum ediderat, ideo pro *ιδ'* legendum monet *ιγ'*.

Ibid. *Εὐδοξιούπολις*] perperam in editis legitur *Εὐδοξία πόλις*; sed optime Morellus ex coniectura emendat. Eudoxiopolis quippe eadem quae Selybria, urbs episcopalis. vide Ortelium: nam Morellus quae adfert ad verbum, ut aiunt, ex Ortelio exscripsit.

Ibid. Arcadiopolis Thraciae urbs, olim dicta Bergulium et Bergula; postea a Theodosio magno instaurata et Arcadii filii ipsius nomine nuncupata, ut scribit Cedrenus. *Βεργούλη* Ptolemaeo et Antonino. MOR.

47, 3. *Βιζύη*] Stephanus: *Βιζίη πόλις Θράκης, τὸ τῶν ἀσιῶν βασίλειον.* urbs Bizya nobilitata est in hist. ecclesiastica Eustathii Antiucheni exilio. vide quae de hac urbe habet Salmasius Exercitat. in Solinum p. 166.

Ibid. *Πάνιον*] Hierocles apud Carolum a S. Paulo *Πανόνιον* habet, sed optime emendavit Carolus. Panium autem castrum est Suidae circa littus in finibus Heracleae. Panium item regio est in eadem Thracia super Haemum montem Laonico 4.

Ibid. *Ὀρνοί*] sic et in Hierocle. at Morellus, de hac urbe, inquit, silent geographi; quid si legas *Ὀρεινός*; pro oppido Montanorum Thraciae pop. quos *Ὀρεινοὺς* vocat Xenophon 7 ἀναβάσεως, ubi Gani quoque urbis meminit, ut Aeschines contra Ctesiph.

Ibid. *Μήριζος*] Hierocles habet *Μόριζος*. Moriseni Plinio sunt populi Thraciae circa Ponti littora. et eidem Plinio Meritus Thraciae mons dicitur, ubi fortassis urbs eiusdem nominis sita fuit.

Ibid. 4. *Σαλτική*] *Σιλτική* habet Hierocles.

Ibid. *Σαυάδα*] Hierocles *Συναδία* et *Σαυαδία* habet.

Ibid. *Ἀφροδισία*] ita legitur et apud Hieroclem; Ptolemaeo autem, Plinio Procopio et Agathiae *Ἀφροδισιάς* dicitur Thraciae urbs ad Melam fluvium.

Ibid. *Ἀπρως*] *Ἀπρος* Hierocli et Stephano, urbs Thraciae, quae postmodum Theodosiopolis dicta fuit, ut scribit Cedrenus. catalogus item urbium ms, quem laudat Holstenius in notis ad Stephanum, habet *Ἀπρως ἡ νῦν Θεοδοσιούπολις, παρὰ Ἀπρου τοῦ πενθεροῦ Κάρου κτισθεῖσα.* catalogus vero urbium quae nomina mutarunt, a nobis p. 10 editus sic habet: *Θεοδοσιούπολις ἡ νῦν Ἀπρως, παρὰ τοῦ Ἀπρου πενθεροῦ Κάρου κτισθεῖσα.* verum hic mendum scribae esse nemo non videt.

Ibid. *Κοιλία*] vide Ortelium: nam quae hic notat Morellus, omnia ad verbum, ut aiunt, ex Ortelio hausit.

Ibid. 5. *ἐπαρχία Ῥοδόπης*] Hierocles habet *ἐπαρχία Ῥοδόπης ὑπὸ ἡγεμόνα.* urbes etiam septem ab ipso recensentur, sed diversis nominibus.

Ibid. *Παρθικόπολις*] huius urbis meminit et Hierocles, eamque decimam octavam ponit in provincia Illyrica 1 Macedonia: nemo autem ex geographis, quod sciam, illius mentionem facit. Stephanus Parthenium tantum agnoscit in Thracia, Parthenopolin in Macedonia, ut monet Morellus.

Ibid. 6. *Στρυμόνον*] legendum fortassis Strymes. ab

urbe Thraciae ita nuncupata, de qua Herodotus Stephanus alique loquuntur. MOR.

47, 7. Φιλίπποι] Hierocli et aliis haec ipsa urbs Φιλίππος dicitur.

Ibid. 8. Pro Κμιμόντου legendum esse Αίμιμόντου nemo non videt. ita monet et Morellus. Hierocles tertiam provinciam seu potius praefecturam Thraciae ponit, quartam vero Έμιμόντου, ubi pro Έμιμόντου legendum quidem est Αίμιμόντου. in Thracia quippe fuit et Haemimons et Haemimontum: illud quidem Thraciae montem, hoc vero Thraciae regionem denotat. haec regio teste Ammiano habet Hadriano-polim et Anchialon praeter ceteras urbes. de praefectura Haemimonti ita legit Iac. Cuiacius 1 Obs. 26 C. de appellat. et consult. 1. 23: *cum appellatio interposita fuerit per Bithyniam Paphlagoniam Lydiam Hellespontum, insulas etiam et Phrygiam salutarem, Europam et Rhodopen et Haemimontum, praefecturae huius urbis iudicium sacrum appellator observet.* ad cuius legis et aliarum eiusmodi mentem percipiendam quis non videt, inquit Morellus, quantum faciem praeferat istud Constantini scriptum? ceterum non me latet Mimantem montem quoque esse in Thracia, ut est apud Ovidium Met. 2, Suidam et Aristophanis scholiastem in Nubibus: verum Mimanti aut Mimantis praefecturae nulli, quod sciam, mentio occurrit; unde pro Κμιμόντου necessario legendum puto Αίμιμόντου.

Ibid. πόλεις ἑξ] at urbes quinque tantum recensentur: unde legendum est, ut apud Hieroclem, πόλεις δ' pro ἑξ.

Ibid. 9. Δεβελτός] perperam Hierocles apud Carolum a S. Paulo Διβέρτιος et apud Holstenium Διρέρτιος habet pro Δεβελτός, et Άχίαλος pro Άγχίαλος, uti optime idem Carolus notat. vide Ortelium; nam quae hic Morellus monet ex Ortelio exscripsit.

Ibid. Πλουτινόπολις] Ptolemaeo et Antonino haec eadem urbs dicitur Πλωτινόπολις.

Ibid. Τζοΐδος] Hierocles Τζοΐδης habet. at urbis huiusce nominis nulla, quod sciam, mentio apud scriptores occurrit. inauditum nomen, inquit Morellus: nunquid Tzurulum vel Zurulum Thraciae aut Turullus Suidae? Ciorlo nunc dici Crusius contendit, Leunclavius Zotli.

Ibid. 10. έπαρχία Θράκης] ab Hierocle apud Carolum a S. Paulo urbes tantum quattuor recensentur, ex quibus duae diversis nominibus, nimirum Philippopolis, Βέρον seu Βεροε, Diocletianopolis et Sebastopolis; quae quidem duae

ultimae non recensentur a Porphyrogenito; in Hierocle vero apud Holstenium additur quinta *Diopolis*. ceterum Thracia hic, inquit Morellus, speciali nomine de Moesia secunda accipitur.

47, 10. *Κλίμα*] Hierocles in provincia Illyrica 1 Macedonia hanc urbem *Κλήμα* appellat. verum apud alios scriptores ipsum nomen non legitur, quod sciam.

Ibid. *Μεστικόν*] Hierocles paulo superius citato loco hanc urbem videtur appellare *Μεντικόν*. at neque Mestici neque Mentici alii scriptores, quod sciam, meminere. fortassis *Νεστός* seu *Νάστος*, quae apud Stephanum Thraciae urbs est, legendum est pro *Μεστικόν*.

Ibid. 11. *Βερόη*] tres urbes sic dictas statuunt geographi, sed inconstanti scriptura. alii *Βερροῖα*: sunt et qui uno R *Beroea*; alii *Βερόη* etc. unam autem ex his in Syria ponunt, quae Annae et Cinnamo *Χαλέπ*, hodie *Aleppo* dicitur; alteram in Thracia, Nicopolim Moesiae inter et Philippopolim, Thraciae oppida, ad Bermii montis radices sitam; de qua quidem hic loquitur Porphyrogenitus; tertiam denique in Macedoniae themate, ut Porphyrogenitus capite sequenti habet, in Emathia regione, quam Irenopolim ab Irene imperatrice dictam scribit Cedrenus, et de qua etiam loquitur Anna Comnena p. 18.

Ibid. 13. *ἐπαρχία Μυσιάς*] Hierocles hanc appellat praefecturam Scythiae, et in ea sub duce urbes quindecim recenset; et quattuordecim eadem sunt quae apud Porphyrogenitum, quinta decima vero quae apud Porphyrogenitum desideratur est Constantiana. praefectura autem haec, quae Mysiae seu Moesiae scriptori nostro dicitur, Hierocli Scythiae, uti diximus appellatur; quae etiam Zosimo l. 6 Scythia Thracensis nuncupatur; qui in ea Tomin urbem sitam memorat hanc tamen Ovidius vates, cuius exilio nobilitata est, *Miletida* vocat Trist. 9 1.

Ibid. 14. *Κωνσταντιάνα*] hanc urbem quintam decimam, quae in Porphyrogenito desideratur, ex Hierocle reponimus. sed fortassis quispiam pro *Constantiana* legendum putaret *Constantia*, quae a Niceta in Thracia Rhodopei territorii recensetur.

Ibid. *Ζέλπα*] Hierocli *Ζελδέπα* et *Ζεδέλπα*. *Zelpa*, inquit Morellus, an *Zerinea* ex Theopompi Philippic. 3.

Ibid. 15. Tropaeus, inquit Morellus, an eadem quae *Topos* a Procopio dicitur et *Toparum* de Aedif. 4? Ptolemaeus certe *Topirin* urbem in Thracia collocat, quae in Concil. opere primae Macedoniae adscribitur, et *Pusio* vocatur a Sophiano. *Doberi* meminit Thucydides.

47, 15. Trosmis dicitur et Antonino, qui legionem 1 Ioviam Scythicam adiungit, cum Notitiae liber legionem 2 Herculanam ei tribuat. Ptolemaeo *Τροισμῖς* appellatur inferioris Mysiae oppidum. MOR.

Ibid. 16. Halmyris, inquit Morellus, quin eadem civitas sit atque Halmydissus Melae et Plinio, ac *Σαλμυδισσὸς* Xenophonti, et Salmoduris Antonino, non est quod *ἐπιεικὴς* dubitet.

48, 3. *ὥς φησιν Ἡσίοδος*] versus quos hic laudat scriptor noster tanquam Hesiodi, in operibus quae prostant eius poetae non reperiuntur.

Ibid. 7. *ἱερῶν πρώτῃ*] Porphyrogenitus infra themate decimo laudat Stephani grammatici, hoc est Byzantii, locum, qui in Epitome quae superest eiusdem Stephani non reperitur; Stephanus autem ibi loquens de Sicilia citat Hellanicum sic, *ὥς φησιν Ἑλλάνικος ἱερειῶν τῆς Ἡρας β'*. passim autem Hellanicus a Stephano citatur. vide de hoc scriptore Vossium de historicis Graecis p. 8, 440 et seqq.

Ibid. 9. *λέγεται δὲ καὶ Μακεδονίας*] his similia prope modum notantur ab Hesychio, et ab Eustathio in Dionysii *περιηγητοῦ* v. 427. Gellius item N. Att. 9 3: *Philippus Amyntae, terrae Macetiae rex, cuius virtute industriaque Macetae locupletissimo imperio aucti gentium nationumque multarum potiri coeperant.* Ausonius de clar. urb. car. 2: *et vos ite pares Macetumque attollite nomen.* de situ autem Macedoniae et prisca Macedonum origine Marcianus Heracl. *περιηγήσεως* v. 617 ita canit: *ὑπὲρ τὰ Τέμπη δ' ἔστιν ἡ τῶν Μακεδόνων χώρα περὶ τὸν Ὀλυμπον ἑξῆς κειμένη, ἣς φασιν βασιλεῦσαι Μακεδόνας γηγενεῖς.* MOR.

Ibid. 10. Marsyas Pellaeus praeter alia libros decem rerum Macedonicarum edidit, ut scribit Suidas.

Ibid. 11. *Ἡρέτειαν* B. verum Eristea ποῦ κεῖται? num praestaret *Ἐρέτριαν* reponere? Eretria Thucydidi Polybio Straboni urbs non alia ab Eretriis, quas Ptolemaeus in Phthiotide recenset; nec procul distat a Maliaco sinu, qui Macedoniam alluit. MOR. at ipse puto hic pro *Ἡριστείαν* seu *Ἡρεορσίαν* legendum fortassis esse *Ἡμαθίαν*: quippe regio illa *Emathia* antea dicebatur, ut est apud Plinium Trogum et alios scriptores.

Ibid. 13. *Κλείδημος*] at non Clidemus, sed Clitodemus citatur a Pausania in Phocicis tanquam antiquissimus eorum qui res Atticas conscripserunt. ab Harpocrate vero in *Μελανίππειον* Clidemus laudatur tanquam rerum Atticarum scriptor, quemadmodum et ab Athenaeo l. 6. verum viri

docti non abs re ambigunt an non ibi legatur *Clitodemos*, unde *Clidemus* fecerit librarius.

48, 18. ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ] hanc statuam Herculis, quae stabat in Hippodromo Cpolitano, pluribus describit Nicetas Choniates in tractatu de statu Cpolitano quas Latini capta urbe in monetam conflaverunt.

49, 2. τὸ νόμισμα] eiusmodi nummos Morellus se apud Paulum Petavium vidisse narrat.

Ibid. 4 Καρανοῦ] Pausanias in Boeoticis narrat Caranum olim in Macedonia regnasse, et victoria de Cisseo finitimae provinciae principe reportata tropaeum Argivorum more legibusque erexisse; quod postea leo ex Olympo egressus evertit ac dissipavit; eoque malo omine tum perculsum regem sibi posterisque suis, Macedoniae regibus, praescripsisse cavisseque ne tropaeum unquam erigerent; cuius constitutionis Philippus Amyntae et Alexander magnus observantissimi extiterunt. Livius etiam l. 45 Caranum primum Macedoniae regem asserit. Mor. Marsyas Pellaeus, cuius supra meminit scriptor noster, historiam rerum Macedonicarum a primo Macedoniae rege Carano orditur, ac terminat Alexandri in Syriam ingressu, ut auctor est Suidas.

Ibid. 8. καταλήξασα δὲ εἰς Περσεία] Livius l. 45 quadriennium, inquit, continuum bellatum fuit inter Romanos ac Persea; idemque belli finis et inclyti per Europae pleraque atque Asiam omnem regni. vicesimum ab Carano, qui primus regnavit, Persea numerabant. Perseus Q Fulvio L Manlio coss. regnum accepit; a senatu rex est appellatus.

Ibid. 10. Αἰμιλίου ἀνθυπάτου] Perseus qui M Iunio A Manlio coss. a senatu rex appellatus fuerat, victus deinde ac captus fuit ab Aemilio Paulo consule, ut scribit idem Livius, non vero proconsule ἀνθυπάτου, ut ait hic Porphyrogenitus. Pauli autem concio ad suos coram Perseo in tabernaculum introducto habita legitur apud Livium.

Ibid. 11. εἰς τὴν Ῥώμην] Perseus in catenis cum tribus filiis ante currum Aemilii Pauli victoris per urbem deductus est, ut tradit Livius.

Ibid. 12. ἀπὸ βασιλείας εἰς ἐπαρχίαν] victo ac capto Perseo Macedoniae regnum in provinciae formam redactum fuisse scribit Livius l. l.

Ibid. 15. ὑπὸ κονσιλιάριον] in mss Hieroclis legitur ὑπὸ κονσιλάριον et ὑπὸ κονσουλάριον, nimirum sub consulari. at legendum ubique ὑπὸ κονσιλιάριον: quippe Porphyrogenitus supra, cum de Thraciae praefectura, docet id

expressis verbis inquit *ὑπὸ κοινολογίας, τουτέστι βουλευτῶν.*

49, 15. *λα'*] in mss et in Hierocle legitur *λβ'*. at urbes 31 tantum utrobique recensentur. fortassis trigesima secunda Cassandria, quae inter celeberrimas urbes fuit, olim Potidaea dicta, numeranda est; et hanc praetermissam puto potius librarii incuria quam *μνημονικῶ* auctoris *ἀμαρτήματι*. urbes autem quae hic recensentur conferendae cum Hierocle, apud quem pleraeque diversae. ceterum pleraeque harum urbium reperiuntur apud Livium l. 45, ubi Amphipolis primae regionis caput fuisse dicitur, Thessalonice secundae, Pelle tertiae, quartae Pelagonia.

50, 4. *ιζ'*] perperam in editis *ις'*: quippe urbes 17 numerantur. totidem et Hierocles apud Holstenium recenset; apud Carolum vero a S. Paulo urbes 18 numerantur.

Ibid. 7. *Βουραμίνσιος*] vide Hieroclem.

Ibid. 11. *Στρυμόνος*] Strymon fluvius, qui Macedoniam a Thracia dividit, ut scribit Scylax, pluribus a tranquillitate cursus laudatur a Basilio Magno in epistola ad Gregorium Nazianzenum de solitudine Pontica.

Ibid. 18. *τοὺς ἔξωθεν καὶ παλαιούς*] hic externos et antiquos appellat Porphyrogenitus, more sanctorum patrum, gentiles seu ethnicos scriptores, Ptolemaeum, Marcianum Heracliotam, Strabonem, etc.

Ibid. 20. *Παῦλος*] haec habentur Act. 27 2, non a D. Paulo sed a S. Luca scripta. Aristarchum autem ad Coloss. 4 appellat D. Paulus *συνέκδημον, συναιχμάλωτον, συνεργόν.*

51, 4. *τῇ θυγατρὶ καὶ τῇ πόλει*] excerpta ex l. 7 Strabonis hanc urbem instauratam fuisse perhibent a Cassandro Philippi socero, qui ab uxore Thessalonica Alexandri magni sorore nomen eidem urbi imposuit, cum antea Therme vocaretur. vide Diodorum l. 19.

Ibid. 6. *ἀπὸ Ἑλλήνος*] vide Strabonem l. 9, Thucydidem l. 1, qui eadem ferme habent. Stephanus vero loquens de urbe eiusdem nominis ait *ἐκτίσθαι ὑπὸ Ἑλλήνος, οὐ τοῦ Δευκαλίωνος ἀλλὰ τοῦ Φθίου καὶ Χρυσίππης τῆς Ἰφου.*

Ibid. 17. *πόλεις οθ'*] hae 79 urbes in provincia seu praefectura Helladis *ὑπὸ ἀνθύπατον* recensentur ab Hierocle.

Ibid. *Σκαρρίαν*] sic et Hierocles. Strabo l. 9. *Σκάρφην* vocat, Eustathius vero *Σκάρφειαν*.

Ibid. 20. *Εὐβοίαν*] de Euboeae insulae situ, gemina appellatione, urbibus et incolis Marcianus Heracl. v. 595. ex quo constat Chalcida maximam Euboeae urbem et quasi metropolin fuisse, ut nihil mirum sit nonnullos insulae nomen eius civitatis tribuisse, ut hic scribit imperator. Mon.

52, 1. *Λεωνίδης*] vide Herodotum l. 7, Plutarchum in Lacon., Tullium Tusc. quaest. 1, Diodorum Bibl. 2.

Ibid. 6. Peloponnesus quae hodie *Morea* dicitur, olim scriptoribus Latinis Achaia vocabatur: sic Orosius 1 2, Apuleius item 6 Asini, ubi Lacedaemona nobilem Achaiae civitatem vocat, et 10 eiusdem Corinthum eius caput nuncupat. Peloponnesi autem situm pluribus describit Marcianus Heracl. v. 510.

Ibid. 8. *ἡ νῆσος*] Peloponnesus peninsula, non vero insula, ut nemo ignorat.

Ibid. *μ'*] Hierocles sub Corintho metropoli totius Hellados urbes 33 recenset.

Ibid. 20. *πλατάνου φύλλω*] Plinius et Mela Dionysio in hoc consentiunt, licet Plinius Tauricam Cherronesum hederæ folio similem esse scribat. vide Morelli notas.

53, 3. *ἐβασιλεύετο τὸ πρῖν*] Thucydides l. 1. narrat Dores cum Heraclidis 80 anno post excidium Troiae Peloponnesum tenuisse, cum Dorienses altero oraculo moniti, per angustias Crisæi sinus adorti Heraclidas dominantes fugarunt; qui postea sunt reversi in Peloponnesum duce Carano. MOR.

Ibid. 6. *ἀφ' οὗπερ ἔπ' ἀμφοτέρων*] hanc victoriam, quam de Persis Graeci reportarunt, fuisse *κοινὸν κατόρθωμα Ἑλλήνων* scribit Plutarchus in Aristide. MOR.

Ibid. 7. Mardonii caedem constat ex eodem Plutarcho ab Arimnesto Spartiata patratam esse, qui saxo caput Mardonii contrivit; ut ex Amphiarai oraculo praemonitum fuerat. MOR.

Ibid. 11. *Θουκυδίδης*] vide Thucydidem l. 5.

Ibid. 18. *σθλαβόνειν* et *σκλαβόνειν* in servitutem redigere. passim autem occurrit haec vox apud scriptores Byzantinos.

Ibid. 19. *ὁ λοιμικὸς θάνατος*] de hac pestilentia, quae imperante Copronymo in omnem terrarum orbem grassata est, mentionem faciunt scriptores illius aevi, et imprimis S. Nicephorus patriarcha CP in operibus mss, quae propediem a nobis edentur.

Ibid. 20. *ὁ τῆς κοπρίας ἐπώνυμος*] Zonarae XV 4 *Κοπρώνυμος* dicitur.

54, 2. *γαρασδοειδής* pro *γεροντοειδής* usurpari videtur, ut sit quod Terentius dicit: *vetus vietus veternosus senex*. MOR.

Ibid. *Νικήτας*] Nicetae huius patricii, Christophori saceri, praeter Porphyrogenitum meminit et Leo grammaticus p. 494.

54, 11. Κέρκυρα] Dionysius περιηγ. 494: καὶ λιπαρὰ Κόρκυρα, φίλον πέδον Ἀλκινόοιο. ubi Eustathius monet in antiquis codicibus ambigue scribi Cercyram et Corcyram, et quadrifariam vocari, Phaeaciam Scheriam Drepanon et Argon.

Ibid. 12. Hic Alcinous Homero appellatur βασιλεὺς θεοειδής. MOR.

Ibid. 17. δώδεκα] item duodecim numerantur ab Hierocle, et singulae recensentur.

55, 6. νικήσας ὁ Καῖσαρ] Navalis haec ad Actium victoria contigit, ut Dio testatur, Caesare tertium et Messala coss., u. c. 723, Iulianae editionis 15, die 2, imo 3 Septembris.

Ibid. 9. ἰνδικτίωνας] quae hic tradit Porphyrogenitus ex Hesychio de indictionibus, nugae sunt ac aniles fabulae. vide quae de indictionibus scripsimus comment. in Antiquitates CP. p. 473 n. 21. de Hesychio Milesio autem ac eius scriptis pluribus agit Io. Meursius initio notarum ad librum eius de Viris Claris.

Ibid. 17. Γρηγόριος] locus hic laudatus Gregorii Nazianzeni exstat in panegyrico εἰς τὰ ἅγια φῶτα τῶν ἐπιφανίων, non procul ab initio; ubi sic habet: ποῦ θήσεις Ἑκάτης τὰ φοβερά καὶ σκοτεινὰ φάσματα καὶ Τροφωνίου κατὰ γῆς παίγνια καὶ μαντεύματα; ἢ Δωδωναίας δρυὸς ληρήματα; ἢ τρίποδος Δελφικοῦ σοφίσματα; ἢ Κασταλίας μαντικὸν πόμα; τοῦτο μόνον οὐ μαντευσάμενα, τὴν ἑαυτῶν σιωπὴν. MOR.

Ibid. 18. ἡ πηγὴ Κασταλίας] scholiastem Graecum illius panegyrici Gregorii sic lego: Κασταλία πηγὴ περὶ τὴν Ἀντιόχειαν, ἐν ἣ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἐφορεύει. μαντεία οὖν τις ἐξεφέρετο κατὰ τὴν τοιάνδε πηγὴν, ἣ τοῦ νάματος, οὐ κατὰ φωνήν. οὐ γὰρ φωνὴ τις ἐξηχεῖτο, ἀλλ' ἀπλῶς ἤχου τινὸς καὶ πνεύματος ἀναδιδομένη καὶ ἐκροῆς. πρὸς ᾧ τινες ἰστάμενοι, καὶ νοοῦντες τὰ σύμβολα ταῦτα, ἔλεγον ταῦτα. MOR. verum Castalius fons, qui et Caballinus et Libethris dicitur, de quo hic loquitur scriptor noster, est in radicibus Parnasi Musis sacer, ita dictus a virgine Castalia, quae Apollinem fugiens praecipitata et in fontem versa est.

56, 5. πόλεις πάντε] at urbes tantum quattuor numerantur apud Constantinum, omissa fortassis quinta scribae incuria: sed suppleri potest ex Hierocle; a quo quidem primo loco ponitur Σαρδικὴ μητρόλις.

Ibid. 6. Νάϊσος Ναισὸς et Ναῖσσὸς scribitur hoc nomen: at Νάϊσος per σ simplex scribendum ait Holstenius, quod in Hierocle ita scribatur, et gentiles ΝΑΙΣΙΤΑΝΟΙ

dicantur in nummo vel sigillo plumbeo, quod apud equitem Gualdum Romae viderat idem Holstenius. quod vero ait Porphyrogenitus Naisum patriam Constantini magni esse, id hausisse videtur ex Stephano Byzantio, qui eadem scribit; quamvis de patria Constantini magni controversia sit inter scriptores: alii quippe eum natum fuisse aiunt Naisi oppido Daciae, alii Trasi, alii Drepani Bithyniae urbe ad Nicomediensem sinum, alii vero in Galliis, alii denique in Britannia.

56, 7. *Ῥεμεσιάνῃ*] sic ex Hierocle emendo: nam praeter Hieroclem habetur *Remisiana* in Antonini Itinerario.

Ibid. 8. *ἐπαρχία τῇ παλαιᾷ*] locus corruptus, ni fallor, et hic et apud Hieroclem, ubi sic legitur: *ἐπαρχία τῇ παρὰ . . . . ὑπὸ κομισιάριον*. quae sic Holstenius interpretatur ac emendat: *provincia quae est ad . . . . (nempe ripam Danubii, estque Dacia Ripensis) sub consulari*. et ita fortassis legendum etiam hic. urbes autem illae quinque cum Dardaniae tribus Pannoniae duabus recensentur ab Hierocle.

Ibid. 14. *Ἑλληνική*] scribendum puto *Ἰλλυρικὴ*, ut habet Stephanus Byzantius. Dyrrhachium autem urbem Illyricam fuisse et olim Epidamnum dictam scribit et Mela 2 3. de Dyrrhachii situ vide Io. Vossii observationes ad Melam et Iac. Palmerii descriptionem Illyrici, ubi, praeter urbis situm, conditores etiam ac memorabilia fusius commemorantur.

Ibid. *Ἐπίδαμνος κληθεῖσα ὑπὸ Ἐπιδάμνον*] eadem ferme Dio Cassius l. 41. Appianus Alexandrinus Civil. 2 scribit regem quendam barbarorum Epidamnum nuncupatum urbi nomen dedisse. Thucydides Dyrrhachium non noverat, cum de Epidamno pluribus loquatur l. 1, ubi tradit hanc urbem a Corcyraeis missa colonia conditam; id quod Strabo quoque tradit l. 7.

Ibid. 15. *Μέλισσα*] de huius patre inter mythologos non convenit. vide Apollod. l. 2 et Pausan. in Corinthiacis.

Ibid. *ἥς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ὁ Δυρράχιος*] sic ex Stephano emendamus; ex cuius quidem opere integro hausit scriptor noster quae hic de Dyrrhachio tradit. perperam enim legitur hic in mss Porphyrogeniti *ἥς ἡράσθη Ποσειδῶν ὁ Δυρράχιος, ὑφ' οἷς ἐστὶ τόπος*. at Thomas de Pinedo in notis ad Stephanum hunc Stephani locum emendare aut potius corrumpere conatur Porphyrogeniti lectione seu potius scribae mendo. quod autem scribit Stephanus et ex eo Porphyrogenitus de Dyrrhachii appellatione, fabulas sapit: potior fides adhibenda Plinio, qui 3 23 ait Dyrrhachium propter inauspicatum nomen Epidamni a Romanis eo colonia deducta nuncupatum fuisse. eadem Livius, Strabo, Mela. eodem videtur alludere Plautus in Menaechnis act. 2 scen. 1.

his etiam assentitur Dio Cassius l. 41 1, ita tamen ut subdubitet num duo diversa sint oppida; quod quidem Appianus Alexandrinus Civil. 2 omnino affirmat, inquit Epidamnum paulum remotum a mari, Dyrrhachium vero prope ipsum mare Epidamnique navale esse; additque hoc falso a quibusdam Epidamnum dictum, postea tamen sic nominatum a Corcyrensis, quod Dyrrhachii nomen ominosum haberetur; vetustam autem appellationem vicisse et Dyrrhachii nomen manere. sic discrepat a ceteris omnibus Appianus: ille quippe Dyrrhachii nomen ominosum, ceteri Epidamni faciunt; ille nominis mutationem Corcyrensis, ceteri Romanis adscribunt. praeterea Dyrrhachium dictum fuisse nonnulli contendunt a nomine illius qui urbi portum adiecit. alii Dysrachium appellarunt, ut Alexander in sua Europae descriptione apud Stephanum. Eustathius item in commentariis ad Dionysium de Situ Orbis inde nominis etymologiam deducit: τὸ Δυρράχιον δηλοῖ ἐκ τῆς τοιαύτης κλήσεως τὴν τοῦ τόπου τραχύτητα. δυσράχιον γὰρ ἐστίν, ὃ ἐστὶ δυσέξοχον. τρέψαν δὲ τὸ σ εἰς ρ εὐφωνότερον καλεῖται Δυρράχιον, καθὰ καὶ τὸ Τυρσηνὸς Τυρρηνός. vide quae hanc in rem habet Dion Nicaeus l. 41. ceterum Holstenius in notis ad Stephanum laudat collectionem nominum geograph. ex ms cod. Vat., ubi sic de huius nominis etymologia: Δυρράχιον πόλις καλουμένη πρότερον Ἐπίδαμνος. ὠνομάσθη δὲ Δυρράχιον, ὅτι κατὰ τὸν τόπον προεχούσης ἄκρας γεωλόφον τὸ κύμα προσπίπτον καὶ σχιζόμενον ῥαχίαν ποιεῖ μεγάλην, ὅθεν διὰ τὴν ῥαχίαν καὶ τὸ δύσ-ορμον οὕτως ὠνομάσθη.

56, 17. μετὰ δὲ τὸν Ῥιζόνικον Λισσός] Totidem verbis haec habet Strabo l. 7, nisi quod ibi legitur μετὰ δὲ τὸν Ῥιζόνικον κόλπον; quod quidem in Constantino subintel- ligitur. unde aut haec Philonem, quem hic laudat Porphyrogenitus, hausisse ex Strabone dicendum est, aut Strabonem ex Philone. sed quis iste Philo sit et quo tempore vixerit, non liquet, cum plures fuerint Philones, ut patet ex Vossio de historicis Graecis. et hic quidem laudatur a Stephano Philo ἐν τοῖς Ἱατρικοῖς, medicus ille fortassis Tarsensis vetustissimus, qui a Galeno citatur. et alibi passim laudatur ab eodem Stephano Philo Byblius, qui Traiani tempore vixit. sed de Philonibus plura, ut dixi, Vossius. ceterum quemadmodum dicitur Corinthus et Acrocorinthus, ita Lissus et Acrolissus: quippe ut Corintho Acrocorinthus, sic Lisso Acrolissus adiacet in alta rupe aedificata. Polybius id docet l. 8.

Ibid. 19. τῇ χειρρονήσῳ] Epidamnum in isthmo peninsulae cuiusdam situm docet et Thucydides. ceterum ex hoc

Philonis loco apparet etiam Dyrrhachium a loci asperitate, in quo situm est, nomen sumpsisse.

56, 20. Dexippi Herennii Atheniensis, qui, ut scribit Eunapius in Porphyrio, vixit circa Aureliani ac Probi tempora, crebra mentio occurrit apud scriptores qui post illa tempora floruerunt. vide quae de eo ac eius operibus scribit Vossius de historicis Graecis l. 2. ceterum licet etiam in ms legatur ἐν χειρρονικῷ δεκάτῳ, legendum puto cum Henr. Valesio ἐν χρονικῶν δεκάτῳ, cum idem liber decimus chronicorum Dexippi citetur etiam a Stephano in Συγχαῖσι et duodecimus in Ἐλουροι.

57, 6. ἐμέρισεν] de hac divisione imperii Romani pluribus scriptores.

Ibid. 20. De Dalmatia ac eius populis pluribus agit Constantinus l. de Adm. imp. c. 29 et seqq. sed quod ait hic Dalmatiam Italiae regionem esse, id hausit ex Stephano Byzantio, ex quo et pleraque alia ad verbum, ut aiunt, excipit, uti et alibi monuimus. Dalmatiam autem pro Italica regione hinc puto sumptam a scriptoribus Byzantinis, quod Dalmatia tum fuerit pars Italicae praefecturae. vide quid hac de re Ortelius, licet Berkelius in notis ad Stephanum id pro nugis habeat, quemadmodum et Holstenius in suis annotationibus ad Ortelium. verum ipse puto Berkelium nugas nugari, dum hunc Stephani locum explicare conatur.

Ibid. ἐξ οὗπερ ἐβλάστησεν] de patria Diocletiani imperatoris, de qua controversia est inter scriptores, pluribus alibi loquimur.

58, 13. καθὼς ὁ γραμματικὸς Στέφανος] haec in epitome Stephani non extant; et miror cur Berkelius, qui alia, quae ex Stephani calamo profecta erant et conservata sunt apud scriptorem nostrum, legitimo auctori restituit, haec eadem non restituerit.

Ibid. 15. Citat eundem Hellanicum scriptor noster supra de Macedoniae themate; ubi vide quae de eo adnotavimus.

59, 6. Ἀλέξιος] hic poëta aliis scriptoribus Alexis dicitur. vide Vossium de poëtis Graecis.

60, 15. Postremis temporibus Longobardiae nomine ea potissimum Italiae pars a Graecis donata fuit quae in eorum imperio remansit, nimirum Calabria atque pars regni Neapolitani, ut manifesto apparet ex iis quae hic scribit Porphyrogenitus. olim autem sub Carolo magno Longobardiae nomen tam late patuit ut universa Italia hoc vocabulo intelligeretur, ut constat ex charta eiusdem Caroli magni pro divisione

imperii: *Italiam vero, quae et Longobardia dicitur.* quae-
nam vero Italiae pars Longobardiae nomine hodie donetur,
nemo ignorat.

60, 18. *Λέσβιον*] sic in ms. at Morellus *Οὐεσούβιον*
emendat. sed vide Ortelium verbo *Vesuvus*.

Ibid. *Πυρχάνος*] ecquis huius meminit? nunquid Ae-
tnae κρατῆρσι πυριπνόοις congruit? an Pausilypo, an Plano,
an Taburno, an Purgio, an Puteolis? an peregrina vox est
et ἀντὶ τοῦ Ἀόρνου loco Averni irrepsit? an usquequaque
explodendum videtur a monte Vesuvio *Πυρχάνου* nomen,
cuius etymon πυρὸς χάσμα, hiatus ignis, prae se fert? equi-
dem ἐπέχω. cedo πόρον ἐν ἀπόρῳ. Mor.

Ibid. 21. *Βουτελίνος*] hanc historiam fuse eleganterque
persequitur Agathias Scholasticus de rebus gestis Iustiniani
imperatoris l. 2; ac Butilinum quidem hunc Francorum ducem
vocat, eumque et fratrem eius Leutherim antea cum Gotthis
societatem iniisse, etiam invito Theodobaldo rege. adde
Agath. 1 p. 26 17 Bonn. Sigonius l. 20 de Occid. imp. du-
cem hunc Bucellinum nuncupat, et hanc Francorum cladem
in agro Campano contigisse scribit, ad Casilinum seu Casu-
dinum fluvium. is idem videtur esse cum Vulturno, qui nunc
Sanguino ab hac fortasse strage indigetatur et ex Apennino
monte fluit. Mor.

61, 2. Epigramma quod hic Porphyrogenitus refert de-
pravatum ac corruptum (quod quidem non dubito scribae in-
scitia factum) habetur et apud Agathiam lib. 2. de quo sic
ille: ἐμοὶ δέ τις τῶν ἐπιχωρίων καὶ ἐλεγείῳν τι ἔφη ἐς κύρβιν
τινὰ λιθίνην ὑπὸ τοῦ γεγράφθαι, ἀμφὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποτα-
μοῦ ἰδρυμένην, ὧδέ πη ἔχον. ceterum visum est textui Por-
phyrogeniti adscribere epigramma illud emendatum ac inte-
grum, quomodo habetur apud Agathiam p. 87.

Ibid. 11. De themate Longobardiae eiusque principati-
bus ac ducatibus pluribus agit scriptor noster infra de Adm.
imp. c. 27.

Ibid. 13. ἔχων κεφαλὴν] de hac expeditione Saraceno-
rum contra Dalmatiam et Italiam pluribus agit Porphyrogeni-
tus de Adm. imp. c. 29, ubi vide quae adnotamus.

63, 5. καθὼς *Αἰσχύλος*] hi versus, inquit Morellus,
quos emendatiores quam in codice Regio exarati sint edidi-
mus, enuntiantur a Prometheo vinculis astricto apud Ae-
schylum.

Ibid. 9. ἐν δεκάτῳ] locus Strabonis non 10 l. sed 7
legitur: ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου τοῖς τοῦ Βοσπόρου δυνασταῖς
ἢ τῶν Χερσονησιτῶν πόλεις ὑπήκοος μέχρι νῦν ἐστί, post

victoriam nimirum, qua Mithridates Eupator Chersoneso Bosporoque potitus est. MOR.

63, 11. Παντικάπαιον] de Phlegonte Tralliano, Hadriani, ut aiunt, liberto, vide ex recentioribus Vossium, Meursium, Morellum.

Ibid. 13. Κότυϊ] Arrianus in Periplo Ponti Euxini Cotyn βασιλέα τοῦ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου καλουμένου ab Adriano imperatore diadema et urbes plerasque accepisse narrat.

Ibid. 19. Hoc ipsum epigramma habetur et apud Hesychium Milesium in Originibus CP, ac Anthologiae l. 3 tit. 12 de Mulieribus, necnon apud Codinum in Originibus Cp. emendatum autem ex Hesychio textui inseruimus.

64, 12. τὸ Βυζάντιον πολιορκούντος] Eustathius in Dionysii περιηγ. 140 τῇ δ' ἐπὶ Θρηϊκίου στόμα Βοσπόρου, huic loco affinia tractat, et commentī lepidi lacunam, quae lacrimam forte an quibusdam pareret, explet, cum ita scribit: ὁ περὶ τὸ Βυζάντιον δὲ λιμὴν οὕτως ὕστερον ἐκλήθη κατὰ παραγραμματισμὸν ἢ μάλιστα κατὰ τὴν παρὰ τοῖς ῥήτορσι λεγομένην παραφθοράν, Φωσφόριον ὀφείλων καλεῖσθαι, ὥς φασιν οἱ παλαιοί. Φιλίππου γὰρ ἐν πολιορκίᾳ διορύξαντος εἰσόδον κρυπτὴν, ὅθεν ὀρύσσοντες ἔμελλον ἀφανῶς ἐξαναδύναι τοῦ ὀρύγματος, ἢ Ἑκάτη φωσφόρος οὕσα δᾶδας ἐκείθεν ἔφηγε τοῖς πολίταις. καὶ τὴν πολιορκίαν οὕτω φυγόντες Φωσφόριον οἱ ἐγγχώριοι τὸν τόπον ἐκάλεσαν. haec fere ad verbum translata reperiuntur in ἐπιτομῇ τῶν ἐθνικῶν Stephani Byzantii in Βόσπορος, ubi scribendum τοῦ ὀρύγματος ἀναδύναι vel ἐξαναδύναι, ut apud Eustathium, qui mox illustratur facula voculae νύκτωρ in his Stephani, δᾶδας ἐποίησε νύκτωρ τοῖς πολίταις φανῆναι. MOR.

IN LIBRUM DE ADMINISTRANDO IMPERIO.

65, 11. εὐβουλίας] perperam in mss scribitur εὐβουλείας. Graeci quippe recentiores diphthongos et vocales mire confundunt; ex quo ipsis barbaries, literatis vero dubium quomodo diphthongi et vocales pronuntiandae. hoc autem semel monuisse sufficiat: nam nulla apposita adnotatione veluti scribae mendum castigamus.

66, 10. σταδιασμοῦ] Meursius, ac si legeretur στασιασμοῦ pro σταδιασμοῦ, haec ita interpretatur seditionis motu. verum in mss Regiis et in Palatino non solum hic verum etiam 1c. 3 circa finem legitur σταδιασμοῦ, ubi Meur-

sus perperam emendat σταδισμοῦ pro σταδιασμοῦ: quippe idem Porphyrogenitus de Them. 1, ubi de themate secundo Armeniaco, sic habet, οὔτε Μένιππος ὁ τοὺς σταδιασμοὺς τῆς ὅλης οἰκουμένης ἀπογραψάμενος, ubi Vulcanius σταδιασμὸν interpretatur dimensionem per stadia. addatur itaque haec vox Glossario Gr. Ducangii.

67, 13. πρὸ προσώπου αὐτοῦ] Meursius perperam haec ab illis πεσούνται πολέμιοι segregata cum iis quae antecedunt coniungit.

Ibid. 19. De Patzinacitis Scythica gente, qui etiam Patzinacae aliis dicuntur, vide quae habet Ortelius.

68, 15. ἀποκρισιάριον id est legatum. passim quidem hac significatione occurrit apud scriptores mediae et infimae Graecitatis ac Latinitatis (v. Ducangii utrumque Glossarium), unde nostrates legatum poclisar appellant. incepit autem hoc nomen et munus Constantini magni tempore, ut scribit Hincmarus epist. 3 c. 13. nec ab origine pro quovis legato sumebatur, sed qui ecclesiae negotia tractabat legatus, apocrisiarius dicebatur; posteriori autem aevo pro quovis legato indifferenter usurpatum est.

Ibid. 16. ὄψις multiplici significatione apud scriptores occurrit, quemadmodum etiam apud ipsum Constantinum; hoc ipso quippe libro c. 53 ὄψις pro *vultu* accipitur. in *Tacticis* apud Mauricium ὄψις pro *exercitus fronte* usurpatur. at in praesentiarum ὄψις est purum putum Latinum *obses*; qua notione accipitur etiam c. 7 huius libri necnon c. 8 et 45.

Ibid. 20. γειτνιαίνει] ex illis quae in sequentibus habet scriptor noster facile eorum regionis limites dignosci possunt.

Ibid. 22. κουρσεύειν] est *cursare, praedari excursiones facere*. MEURS. hac notione saepe occurrit apud Theophanem et alios scriptores, necnon ipsum Constantinum in *Tacticis*. v. Ducangii Gl. Gr.

Ibid. 23. κλήματα] interpretatus sum *pagos*, nescio satis an recte. MEURS. interpretatus sum *regiones* exemplo edit. Lat. Canonum ecclesiae Afric. can. 107: ἐν τῇ Χαλκηδόνι εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δευτέρου κλήματος, in *basilica regionis secundae*. ceterum apud eundem Constantinum scribitur κλήμα et κλίμα, cum η c. hoc primo, cum 1 c. 37 et c. 42. et ita varie scriptum, eadem tamen notione, passim reperitur apud auctores.

69, 3. De Russis et Russia pluribus loquitur infra c. 9 scriptor noster. de Russis autem Symeon Logotheta in chronico ms sic loquitur: Ἐὼς δὲ οἱ καὶ Ἀρομῆται, φερώνυ-

μον, ἀπὸ Ῥῶς τινὸς σφοδροῦ διέδραμεν ἀπηχήμετος τῶν χρησαμένων ἐξ ὑποθήκης ἢ θεοκλυτίας τινός, καὶ ὑπερεχόντων αὐτούς, ἐπικέκληνται. Δρομῖται δὲ ἀπὸ τοῦ ὀξέως τρέχειν αὐτοῖς προσεγένετο· ἐκ γένους δὲ τῶν Φράγγων καθίστανται. (cf. idem ed. p. 490 A).

69. 5. πραιδεύουσι id est praedantur. hoc verbo utitur Constantinus etiam c. 10, 13, 30, 32, 44, 45, et in Tacticis nonnunquam. apud alios item scriptores Byzantinos passim occurrit hoc verbum eadem notione.

Ibid. 22. εἰς τοὺς φραγμοὺς τοῦ ποταμοῦ] nimirum *ad loca fluminis praerupta*. perperam haec interpretatur Meursius, *in fluminis munimentis*: quippe in Danubio Danapri et Danastri fluminibus nulla munimenta arte facta, quae navigationem impediunt, reperiuntur, loca vero praerupta seu rupes transversae, quae navigiis permeari nequeant, frequentissimae in laudatis fluviis occurrunt. nomina autem eorum locorum recensentur a Porphyrogenito paulo infra c. 9, ubi agit de Russis a Russia Cpolim in lintribus venientibus.

71, 17. καὶ ἕτερος λαὸς] vide quid de Patzinacitis scribat idem Porphyrogenitus infra c. 37. gens autem Patzinacitarum dividitur in 13 tribus, et est magna et populosa, cui nulla Scythica resistere potest, ut scribit Cedrenus; qui quandam harum tribuum *Belemarmin* et aliam *Paganania* appellat. in horum vero Patzinacitarum sive Patzinacarum tractu, inquit Ortelius, hodie Podolia et Moldavia visitur.

Ibid. 20. De Chazaris et Chazaria vide quid Constantinus c. 10 11 et 12, necnon alibi obiter.

Ibid. τὴν Ζιχίαν] regio ad Pontum Euxinum. pluribus de Zichia loquitur Porphyrogenitus infra c. 42 et Gyllius in Bosporo Thracio. vide notas ad historiam Ducae p. 232. Xysander in notis ad Cedrenum nomen fluminis esse ait.

72, 1. *blattia* vel *blatta* est idem quod purpura in L. 1. c. quae res venund. non poss. *purpurae*, quae *blatta* vel *oxyblatta* atque *hyanthina* dicitur. hinc constat triplicis coloris fuisse blattam, purpuream nempe, quae mero blattae vocabulo intelligitur, alteram intensioris et vividioris coloris, quam ὀξυβλάτταν nuncupant vel βλάττον ὀξύ, ut Cedrenus in Tiberio; tertiam denique violaceam sive hyanthinam. fuit olim in pretio *blatta Neapolitana et Byzantina*, ut patet ex Anastasio Bibliothec. in Leone III et in Paschali. *blattam* vero Tyriam commendat Sidonius carm. 5: *Pontus Castorea, blattam Tyrus, aera Corinthus*. recentiores vero Graeci βλαττίον pro serico usurparunt. vide Salmas. ad hist. Aug. item Ducangii utrumque Gloss.

72, 1. *πράνδια*] *prandea* et *brandea* scriptum reperitur. brandeum multiplici significatione apud scriptores occurrit: aliquando enim accipitur pro palla serica vel lintea, qua divorum reliquiae vel corpora involvi a Christianis solebant. Hincmarus in Vita S. Remigii: *ipsum corpus sanctissimum, sicut in anteriori translatione, ab episcopis Remorum dioeceseos integrum inventum est et brandeo rubro involutum. prandeam seu brandeum* accipitur etiam pro zona, fascia, cingulo. apud Isidorum in Glossis *prandeam genus zonarum* fuisse dicitur; ubi quidam temere *brandeum* reponunt, ignorantes quod *prandeam* scriptum reperiatur apud plures scriptores Latinos eadem pariter notione qua *πράνδιον* apud Graecos. Theophanes a. Iustiniani 31 de Avaribus: *εἶχον γὰρ τὰς κόμας ὀπισθεν μακρὰς πάνυ, δεδεμένας πρανδίοις καὶ πεπλεγμένας*. Constantinus *prandea* eadem significatione hic accipit, scilicet pro zona, fascia seu cingulo. vide Ducangii utrumque Gloss. necnon notas ad Theophanem p. 597.

Ibid. 2. *χαρέρια*] ita mss omnes. at Meursius in notis emendat *χεράρια*, ut sint *armillae*. verum Zosimus Panopolita ms de rotundandis margaritis docet esse *παννὰν* *variorum*: *ἴστω δὲ ἡ τοιοῦτη ὀπὴ ἐσκεπασμένη μετὰ πανίου ἀραιοῦ ἐπιλεγομένου χαρερίου*.

Ibid. *Σήμενον* esse purum putum Latinum *segmentum* scribit Meursius in notis, nec dissentio: sed quid hic *segmentum* significet non aperit, *segmentum* siquidem multiplici apud Latinos significatione gaudet. Ovidius de arte amandi *tertia: quid de veste loquar? nec enim segmenta requiro, nec quae de Tyrio murice lana rubet*. hoc quidem loco *segmenta* et purpuream vestem eodem sensu Ovidius usurpat, quo Graeci auctores *χρυσὸν καὶ πορφύραν* mulieres in luctu deposuisse scribunt. ita etiam accipiendus Iuvenalis l. 1 sat. 2 de veste Gracchi: *segmenta et longos habitus et flammae sumit*. quibus verbis muliebrem vestem designavit, quam Gracchus induerat, et quae segmentis ad guttur ornata fuit, hoc est aureis fasciis. *segmentum* vero apud Valerium Maximum est ornamentum colli quod monile vocatur, l. 5 c. 2, in Coriolani mentione. eadem notione usurpavit Servius: *colloque monile ornamentum gutturis, quod et segmentum dicunt*. idem habet Isidorus. et hac etiam significatione *segmenta* in praesentiarum accipiendum esse puto: hisce quoque temporibus illarum regionum feminae collum pluribus monilibus exornant, digitos annulis complent. ceterum recentiores Graeci *segmenta* *σήμεντα*, ut *pigmenta* *πήμεντα*, dixerunt.

Ibid. *ἀληθινὸς purpureus* Graecis. nonnunquam tamen

apud scriptores Latinos eandem vocem usurpatam reperio eadem notione. Anastasius biblioth. in S. Zacharia: *simulque et vela serica alithina quattuor*. occurrit passim apud eum scriptorem. alii vero auctores chlamides purpureas *veriluminis* vocant: sicuti enim Graeci ἀληθινὸν χρώμα dixere pro purpureo vel coccineo, ita κατ' ἐξοχὴν Latinis verus color est purpureus. idcirco δερμάτια ἀληθινὰ πάρδικα pelles pardorum purpureas interpretati sumus. vide Salmasii notas in Trebellium Pollionem et Ducangii utrumque Gloss.

72, 9. βασιλικὸς id est *Caesarianus*. sic interpretatus sum exemplo Cuiacii, qui ad Nov. 1 Iustiniapi *Caesarianum* interpretatur sive *officiale* Caesaris. Divus vero Hieronymus in illo Ioannis 4 46, ἦν τις βασιλικός, interpretatur *erat quidam palatinus*. Ducangius βασιλικοί, inquit, iidem qui μανδιάτωρες, qui scilicet imperatoris mandata *perferabant*. vide eiusdem Gloss. med. Graec. v. βασιλικοί, necnon med. Lat. v. *Basilicus*.

Ibid. 11. διασώστας id est *duces viae*: ita et Meursius interpretatur. saepissime hac voce utuntur eadem notione Graeci recentiores. vide Suicerum in *Διασώζειν*, necnon Ducangii utrumque Gloss. v. *Diasostes* et *conducere*.

Ibid. 16. ξεπάλλον hic et c. 48 eiusdem libri idem significat quod apud veteres Graecos ξένιον.

73, 5. χελάνδιον navigii species, cuius frequens mentio occurrit apud Byzantinos scriptores, necnon apud hunc Constantinum c. 39, 41 et 51. vide Ducangii Gloss. med. Lat. v. *Chelandium*.

Ibid. Δάναροι καὶ Δανάστροι non solum Porphyrogenito verum etiam Cedreno p. 464 Danaper et Danaster duo sunt flumina diversa, et quidem Danaster fluvius idem qui Borysthenes, Sarmatiae Europaeae fluvius, qui etiam a Iornande Danaster appellatur; unde Danaprum et Danastrum pro eodem flumine geographi passim usurpant. sed num Danaster idem qui Marcellino Danastus fluvius diversus a Borysthene, quem idem scriptor inter Danubium et Borysthenem ponit? Martinus Cromerus autem de rebus Polonorum p. 8 sic habet: *Danaster vero, qui Iornandi Borysthenes est, ni fallor, aliis vero Tyras, qui e Sarmaticis montibus profluens etiamnum Nester sive Dnester ab accolis dicitur, et ipse in Sarmatia est. et p. 11: ac si quidem Danaster Borysthenes est, ut Iornandes velle videtur et nos ante diximus, quem nos Neprum seu Dneprum vocamus, Valachi ac Podolii nunc ea loca tenent: sin Nester sive Denester, ut etiam nunc ab accolis Russis et Moldavis*

appellatur, quā veteribus Graecis et Latinis Tyras est, soli Valachi ab eo ad Pontum ac Danubium extenduntur.

73, 12. ἄνθρωπος hic pro famulo accipitur, ut apud Codinum de offic. aulae Cp. c. 7 n. 15, et apud Ioannem Glycam de Vanitate vitae.

Ibid. 20. τὰ ζάκανα] vox Illyrica corrupte scripta, uti passim apud Graecos recentiores voces occurrunt alienigenae corruptae: zakon quippe in singulari numero, seu ut nostrates scribunt sakon vel sacon, *legem* significat tam scriptam quam non scriptam, hoc est *legem* et *consuetudinem*; et in plurali zakona seu sakona *leges* et *consuetudines*. eadem voce utitur etiam c. 38. corrige Ducangii Gloss. med. Graec. v. ζάκανον.

74, 11. καὶ κακὰ παῖδιά εἰσὶ] Meursius ad verbum, *et mali pueri sunt.* sed perperam idem Meursius in notis ad hunc Porphyrogeniti locum laudat Epimenidis versum, qui habetur apud D. Paulum, sic:

Κρητὲς αἰεὶ ψεύσται, κακὰ παῖδια, γαστέρες ἀργαί.

nam ibi non κακὰ παῖδια sed κακὰ θηρία legitur.

Ibid. 15. καλλοκαιρίζειν significat *aestatem transigere*: καλοκαίριον quippe c. 29 est *aestas*. vide Meursii Gloss. med. Graec. necnon Ducangli.

Ibid. 17. μονόξυλα sunt lintres minores ex unico ligno confectae. Vegetius 3 7 *scaphas de singulis trabibus excavatas* appellat. unde a Latinis *trabariae* dictae, quae ex singulis trabibus cavantur, ut est apud Isidorum Orig. 191. hae propriae erant Scytharum Bulgarorum Russorum ceterorumque ad septemtrionem populorum, quibus Istrum et maiora flumina traiciebant. Claudianus in 4 consulatum Honorii: *ausi Danubium quondam transnare Gothum in lintres fregere nemus, cum mille ruebant per fluvium plenae cuneis immanibus alni.* his quoque temporibus lintribus illarum regionum populi utuntur, quas patria lingua *golize* vocant, ut etiam nostrates. eiusmodi μονόξυλων frequens mentio occurrit apud scriptores Byzantinos, necnon in Tacticis Leonis et Constantini imp. vide Ducangii Gloss. med. Lat. in *Linter*, ac med. Graec. v. μονόξυλα.

Ibid. 20. Puto hic pro Nemogarda legendum Novogardia, quae et Novogorod appellatur.

Ibid. Σφενδοσθλάβος] Wenceslaum ita efferunt Graeci scriptores. Sphendostlabi huius Russorum principis mentio occurrit apud Cedrenum p. 660, 674, 675, 677, 682 et 683, necnon apud Zonaram p. 215.

74, 22. ἀπὸ τὸ κάστρον] sic etiam in ms pro ἀπὸ τοῦ κάστρον τῆς.

Ibid. Czernichoga oppidum in finibus Russiae et Lithuaniae celebre; quae quidem ab incolis Czernichow nuncupatur.

75, 1. τὸ Κιοάβα] et paulo infra hanc ipsam urbem Κιόβα et Κίαβος vel Κίαβον appellat; quae quidem aliis Κιοβία dicitur, nimirum Kiowia, Russiae olim metropolis, ad Borysthenem, cuius amplitudo pluribus describitur ac praedicatur a Ditmaro l. 7 extremo, Adamo Bremensi c. 66, Matthia Michoviensi l. 2 c. 18, Alex. Gagnino et aliis. ceterum legendum εἰς τὸ κάστρον, ut in ms.

Ibid. Meursius πακτιῶται foederatī interpretatur, Ducangius tributarii. sic infra καὶ λοιπῶν Σκλάβων, οἵτινές εἰσι πακτιῶται τῶν Ῥώς.

Ibid. 4. τοῦ καιροῦ ἀνοιγομένου] veteribus hieme maria claudiebantur, vere aperiebantur. Theodoretus de providentia serm. 1: τοῦ μὲν γὰρ χειμῶνος λήγοντος καὶ τοῦ ἔαρος ὑπολάμποντος, ἥνίκα πλείους τῶν ἀνθρώπων οἱ περὶ τὴν ἐργασίαν πόνοι, ὁδοιπορίαι τε καὶ ἐκδημίαι καὶ ἀπὸ λιμένων ἀναγωγαί, καὶ θάλαττα ἐστορεσμένη καὶ τῆς χειμερινῆς ἀπηλλαγμένη τραχύτητος. Hieronymus in epistola ad Eustochium: tandemque exacta hieme, aperto mari, redeuntibus ad ecclesias suas episcopis, et ipsa voto cum eis ac desiderio navigavit. claudiebantur vero maria apud Graecos quidem sub occasum Pleiadum: ita Hesiodus O. et D. 620. dicebaturque nautis id tempus πανδυσία. Proclus ad illum locum: καὶ οἱ γὰρ ναυτικοὶ πανδυσίαν καλοῦσι τοῦτον τὸν καιρόν. aperiebanturque Bacchanalibus. patet ex Theophrasto in characterē ἀδολεσχίας: καὶ τὴν θάλατταν ἐκ Διουσίων πλώϊμον εἶναι. et tunc Dianae sacerdotes rudem carinam deae dedicabant et commeatus primitias libabant. Apuleius Miles. 11 ex persona Dianae: diem, qui dies ex ista nocte nascetur, aeterna mihi nuncupavit religio; quo sedatis hibernis tempestatibus et lenitis maris procellosis fluctibus, navigabili iam pelago, rudem dedicantes carinam primitias commeatus libant mei sacerdotes. apud Romanos claudiebantur 3. Id. Nov. et aperiebantur 6. Id. Mart.: testis Vegetius de re milit. 4 39. et dies aperiendi itidem festus erat, solennique certamine et publico spectaculo celebrari solebat, ut discimus ex eodem Vegetio ibidem. MEURS.

Ibid. 11. πέλλα inter instrumenta navalia hic recensetur. videntur intelligi palae, inquit Ducangius, quibus undae ex navigiis subinde eiiciuntur. nos etiamnum pelas dicimus.

75, 11. σκαρμός pro σκαλμός. sic κόρπος pro κόλπος, et talia, quae annotamus suo loco in Glossario nostro. MEURS. lignum quo alligatur remus. nostrates lingua patria etiamnum illud lignum *scaram* appellant.

Ibid. 18. ἐσσουνῆ] hanc vocem Russorum Sclavorumque lingua inquit Constantinus significare *non dormire*; unde pro ἐσσουνῆ scribendum esse puto νεσσουνί, *nessupi* vel *nesupi*, quae vox nostratibus significat *non dormire*.

Ibid. 20. De tzycanisterio pluribus supra in Commentariis nostris ad Antiquitates Cpolitanas.

76, 3. σκαλώνειν] *exscendere* et *appellere* significat, inquit Meursius et ex eo Ducangius. hac voce utitur etiam paulo. infra Constantinus eadem notione.

Ibid. 7. πλώρα pro πλώρα: Graeci enim recentiores ρ et λ inter se confundere solent (sic καρδηνάριος pro καρδηνάλιος. MEURS.)

Ibid. 8. κοντοβευόμενοι] scribe κοντοβολούμενοι vel certe κοντευόμενοι: nam κοντεύειν est propter incedere, appropinquare. Glossae Graecobarbarae: ὁ πλησίον βαίνων, ὅπου ἔρχεται σιμά, ὅπου κοντεύει. iterum alibi, παραθαλάσσιος, ὅπου κοντεύει τῆς θαλάσσης. occurrit illic pluries. MEURS.

Ibid. 13. ὀστροβουνίπραχ] *ostrobuniprag* dicitur nostratibus *acutum collis limen*; nec dubito quin ita sit scribendum, quippe Graeci exteras voces passim corruptas ac depravatas proferunt.

77, 6. πετζίμεντον e Latino est, *impedimentum*; vox alibi nusquam neque Meursio neque Ducangio, ut ipsi fatentur, lecta.

Ibid. 13. νερόν *aqua*. v. Meursium et Ducangium.

Ibid. 19. ὅσον τοῦ Ἰπποδρομίου] vide quae de Hippodromo Cpolitano monuimus Comment. in Antiq. CP l. 3, ubi eiusdem Hippodromi figuram exhibemus.

Ibid. 21. σαγίττα vox Latina, qua passim Graeci recentiores utuntur.

78, 23. παρακλάδιον nihil aliud est, inquit Meursius, quam quod *divergium* dixit Sículus Flaccus de condit. agror. et auctores de Limit. Ducangius vero inquit, εἰς τὸ τοῦ Δανουβίου ποταμοῦ παρακλάδιον, id est, *ubi Danubius in ramos finditur*.

79, 7. Κωνσταντίαν] v. quae de Constantia monuimus Comment. in Antiq. CP l. 1.

Ibid. 9. εἰς τὰ τῆς Μεσημβρίας μέρη] Meursius *ad partes meridionales* interpretatur.

Ibid. 14. ἀπὸ τὸν Κίαρον] sic passim Graeci recentio-

res pro ἀπὸ τοῦ Κιάβον. perperam legitur in editis ἀπὸ τὸν Κιάβον ποταμόν; quippe vox ποταμόν desideratur in B. unde puto eandem urbem, quam superius scriptor noster Κιοάβα et Κιόβα appellavit, hic Κιάβον nuncupare; quod quidem manifesto ex contextu liquet: nam etiam paulo infra Κιάβον habet, neque sermo est de flumine, sed de urbe Κιωία.

79, 15. πολύδρια legitur in Gloss. Gr. Lat. Phavorinus: πολίχνια πολύδρια, πόλις.

Ibid. 22. Ῥωμανία apud scriptores Graecos recentiores nonnunquam pro imperio Orientali et interdum pro provinciis Asiaticis accipitur. v. Ducangii utrumque Glossarium.

Ibid. 23. οἱ Οὔζοι] vide quae de Uzra et Uzis habet Porphyrogenitus infra c. 37 et 42. sunt autem Uzi seu Usi Scythici populi et Hunnici, Patzinacis et generis praestantia et multitudine haud inferiores, Husi Ramondo de Agiles et Tudebodo l. 2 dicti. de his agunt Zonaras in Const. Duca et Romano Diog., Scylitzes in Monomacho, aliique historiae Byzantinae scriptores.

80, 5. De Alania et Chazaria pluribus scriptor noster infra c. 37 et 42.

Ibid. 21. φοσσάτον exercitus; qua significatione passim occurrit apud scriptores Byzantinos, necnon apud tacticos. Latini quoque recentiores fossatum pro exercitu dixerunt.

81, 8. De Francia Moravia et Chrobatis pluribus infra agit Constantinus; de Sphendoplucio autem Moraviae principe c. 41, ubi vide quae adnotamus. de hac Francia vide quae observat Ducangius in notis ad Chronicon Paschale p. 548.

82, 8. στέμμα hic pro corona sumitur, seu ut verius dicam pro camelaucio illo Constantiniano, quo imperatores Cypolitani caput redimiti cernuntur tum in numismatibus suis tum in figuris.

Ibid. 14. βασιλέα] Graeci recentiores accusativos singulares pro rectis ponunt. hinc βασιλέα hoc loco pro βασιλεύς. sic ἄνδρα pro ἀνὴρ. Anonymus de bello sacro: ἔβρεν ἐκεῖ τὸν μισερὲς τζᾶν τὸν ἄνδραν τῆς ἐκείνων. sic γυναῖκα pro γυνή. Corona pretiosa: ἡ γυναῖκα ὅπου θεωρεῖ κατ' ἡμερινόν. item εἰκόνα pro εἰκὼν. glossae Graeco-barbarae: ἀβιλύκη εἰκόνα. unde icona similiter dixit Metellus in Quirinal.

his confinia nuncta
discernuntur icona,
quae fert saxea saccum
distentum satis, aequae
saxi pandere durum. Mezas.

82, 17. παρ' ἡμῶν] perperam scribit Meursius παρ' ὑμῶν. nam 'quamp̄urimi populi ex illis gentibus borealibus ac Scythicis, de quibus loquitur Porphyrogenitus, Illyrica lingua utebantur, nec alia ab illa qua nostrates; et qua quidem Europae haud minima pars nunc utitur. igitur καμελαύκιον cum non sit vox Illyrica, ut liquet ex Suida (καμελαύκιον, inquit ille, 'Ρωμαίων ἡ λέξις, ῥηθεῖη δ' ἂν καὶ Ἑλληνιστί, παρὰ τὸ καῦμα ἐλαύνειν, καμελαύκιον. eadem habent Lexicon Cyrilli et Glossae Basilic.), non videtur quidem scribendum παρ' ὑμῶν sed utrobique παρ' ἡμῶν. quid autem sit camelauciura, supra monuimus.

Ibid. 20. ἀλλ' ὅτε δημοτελῆς] v. Codinum de Offic. aulae Cpolitanae.

Ibid. 22. De sacra mensa aedis Sophianae pluribus Comment. in Antiq. CP I. 4.

83, 8. Κωνσταντίνου] coronam hanc imperatoris lapillis ornatam depositam fuisse in aede Sophiana alii volunt ab Heraclio, alii a Mauricio, alii denique ab ipso Constantino magno, ut hic videtur innuere scriptor noster.

84, 3. Scribendum κακινκάκως docemur ex vita S. Stephani Iunioris edita a doctissimo D. Bernardo de Montfaucon nostro, p. 515: κακινκάκως παρενθὺ τοῦ ζῆν ἀπαλλαγεῖ, et p. 527: κακινκάκως τὸ ζῆν ἀπέρρηξεν εἰς ἀτελεύτητον παραπεμφθεῖσα κόλασιν. Meursius legendum ait κακὴν κακῶς ἀπερρῆξατο ζωήν. quae vero hic narrat Porphyrogenitus de morte Leonis Chazari, satis conveniunt cum iis quae de eo habent reliqui scriptores Byzantini. verum fallitur scriptor noster, dum huius uxorem a Chazaria fuisse paulo superius dixit, uti infra ostendemus, ubi scriptor noster eadem tradit.

Ibid. 11. De eiusmodi siphonibus, qui ignem Graecum eiacularantur, pluribus agit Ducangius in notis ad Villharduinum et ad Joinvillam, necnon in Gl. Gr.

Ibid. 16. ἀγίῳ Κωνσταντίνῳ] sic supra: κατὰ τὸν ἀγίου καὶ μεγάλου Κωνσταντίνου. Balsamon de privileg. patriarch. παρὰ τοῦ ἀγίου ἱσαποστόλου μεγάλου Κωνσταντίνου ἄρτι πρώτως ὀρθοδοξήσαντος. et certe inter divos relatus fuit cum matre Helena Constantinus, dicatusque ei dies festus 21 Maii, ut videre est ex Menologio Graecorum et Manuelis Comneni constitutione de feriis. Meurs.

Ibid. Infra c. 48 ait ignem Graecum eiusque usum primum Callinicum quemdam Alio advenam Cpolitano docuisse temporibus Constantini Pogonati. et Theophanes ad annum 4 eius Augusti sic de igne Graeco loquitur: ὁ δὲ προλαχθεὶς Κωνσταντῖνος τὴν τριάρτην τῶν θεσμάων κακὴ ΚΠ

ἐγνωκώς, κατεσκεύασεν καὶ αὐτὸς διήρεις εὐμεγέθεις κακκαβοπορφύρους καὶ δρόμοντας σιφωνοφόρους, καὶ τούτοις προσορμίσαι ἐκέλευσεν ἐν τῇ Προκλιανισίῳ τοῦ Καισαρίου λιμένι. v. de igne Graeco Nicetam in Isaacio Angelo l. 1.

86, 14. τὴν γένεσιν ἀπὸ τῶν τοιούτων ἔσχε μερῶν] at dissentiunt alii historici; et quidem Porphyrogenitus secum ipse pugnare videtur: quippe de Them. 2 9 Constantinum in urbe Naisso Daciae natum fuisse scribit. Iulius Firmicus Math. 2 2 eum ortum fuisse ait Trasi. Nicephorus Callisti Drepani Bithyniae urbe ad Nicomediensem sinum, quam postmodum urbem Helenopolim de matris nomine appellavit, ut tradunt scriptor chronici Alexandrini et Theophanes. alii denique Constantinum in Britannia natum fuisse volunt, hoc praesertim fulti argumento, quod auctor Panegyrici Maximiano et Constantino dicti haec de Constantino dicat: *liberavit ille Britannias servitute, tu etiam nobiles illic oriendo fecisti.* at quod ait alibi Eumenius: *o fortunata et nunc omnibus beatior terris Britannia, quae Constantinum Caesarem prima vidisti!* certe de Caesaris dignitate Constantino dum in Britannia moratur collata probabilius intelligendum.

87, 9. τὴν θυγατέρα αὐτοῦ εἰς γυναῖκα ἑδέξατο] fallitur Porphyrogenitus, uti supra monuimus, dum Leoni Chazaro Chazaria oriundam uxorem adscribit; quippe hic Chazarus cognominatus fuit propter maternam originem: Irene enim, prima Copronymi axor, Chazarorum chagani filia fuit, quae Christiana facta catholicam fidem, quoad vixit, incolumem servavit. Leo autem Copronymi filius Irenem Athenis oriundam in matrimonium duxit; quae quidem post coniugis excessum cum filio Constantino impubere imperium per annos decem administravit; qui suae aetatis factus matrem in ordinem redegit: at illa comprehenso filio oculisque privato totam rursus imperii auctoritatem in se transtulit; tandem a Nicephoro Generali comprehensa imperio est exuta, et in insulam Proten, deinde in Lesbon deportata, ubi haud multo post fato functa est.

88, 1. Petrus Bulgariae rex, Symeonis filius, pace cum Romanis composita Cpolim venit, et a Romano Lacapeno perhonorifice exceptus Mariam ex Christophoro Caesaris filio neptem uxorem duxit.

Ibid. 16. τρίτου καὶ ἑσχάρου] sic a principio imperii tertio loco Christophorus nominabatur. at ubi Christophorus Stephanus et Constantinus Romani Lacapeni filii Augustali dignitate donati fuerunt, eo processit hominis impudentia ut

filium Christophorum Constantino in consessibus et acclamationibus publicis praeponi voluerit, ut patet ex Luitp. 3 9, Scylitz. p. 626, Nov. Romani senioris.

90, 1. ἀπελθὼν αὐτῷ τέλος] quippe Romani in Porphyrogenitum perfidiam vindicavit deus pari in ipsum Stephani filii impietate, qui patrem imperio deiectum et in monachum detonsum in monasterium Protes insulae ablegavit, ubi reliquum vitae exegit Romanus, licet non omni abdicata recuperandae potestatis spe, ut scribit Leo grammaticus.

Ibid. 9. σταδιασμοῦ] occurrit etiam c. 1 haec vox, ubi vide quae adnotavimus. Meursius hic legendum ait σταδιοῦ pro σταδιασμοῦ.

Ibid. 15. Qui Porphyrogenito Ζηναρὸς dicitur, Theophani, Anastasio, Cedreno, Landulpho Sagaci et Anonymo in Saraceniciis Νήζαρος sive Νίζαρος vocatur. quae vero hic habet scriptor noster de Mahometis genealogia, fere omnia ad verbum, ut aiunt, ex Theophane exscripsit; unde isthaec conferenda iis quae de Mahomete habet idem Theophanes ad annum 21 imperii Heraclii Augusti. comparandus insuper scriptori nostro Abraham Ecchellensis.

Ibid. 17. Μούνδαρον καὶ Παβείαν] ita habet et Anastasius Bibliothecarius: hic gignit filios duos, Mundarum scilicet et Rhabiam. sed qui scriptori nostro, Theophani et aliis historicis dicitur Mundarus, Cedreno appellatur Mudarus, Landulpho Sagaci Muhdar; et fortassis idem qui apud Abrahamum Ecchellensem Massarus nuncupatur. qui autem Porphyrogenito Anastasio et Cedreno Rhabia dicitur, Arabia appellatur a Theophane, Anonymo in Saraceniciis, et Cyrillo in Epitome chronica; apud Abrahamum vero Ecchellensem Rabiha vocatur.

Ibid. 18. Κούσαρον καὶ Κάϊσον] Theophanes pro Κούσαρον habet Κούρασον, Landulphus vero Sagax Iliez. sed perperam legitur apud Theophanem καὶ Ἴσον pro Κάϊσον, et apud Cedrenum et Anonymum in Saraceniciis Κάϊρον. apud Abrahamum Ecchellensem Caisus hic appellatur. ceterum Corasus, inquit Iac. Goar in notis ad Theophanem, ille idem me iudice qui Ecchellensi Coraiscius, a quo Coraiscitae Mahometi pseudoprophetae cognati et hostes dicti sunt. quo fit satis admiranti unde Saracenus hic Catabas Mahometi contribules prodiderit ad necem: hostis enim Mahometici sanguinis extitit infensissimus.

Ibid. Θυμίμην] Theophanes et Anonymus in Saraceniciis Θεμίμην, Cedrenus Θεμίνην, Anastasius vero et Landulphus Sagax hunc Theominem appellant, monente Meursio.

90, 18. Ἀσανδον] hunc Theophanes, Anastasius, et Anonymus in Saracenicis *Asadum* appellant, Cedrenus *Assadum*, Landulphus vero Sagax *Asydum*.

Ibid. 19. ὁμωνύμους] sic habetur etiam in ms. at legendum est cum Meursio ἁνωνύμους, id est quorum nomina non extant vel quorum nomen ignoratur, ut est apud Cedrenum et Anonymum saepius a nobis laudatum. Theophanes habet καὶ ἄλλους ἀγνώστους. ita et Landulphus, dum scribit et alios ignotos.

Ibid. 21. τοῦ Ἰεκτᾶν] Landulphus l. 18: non sunt de tribu ipsorum, sed ex Getham, videlicet hi qui vocantur Amonitae. Theophanes et ex eo Cedrenus αἱ λεγόμεναι Ἀμανῖται, τουτέστιν Ὀμηρίται. Homeritae iidem videntur qui Echellensi Aumaritae, quae relictis sedibus in Arabiam felicem secesserunt, hacque de causa eius regionis incolis ipsorum posteris ascripti sunt. Homeritae vero Ptolemaeo et Plinio Arabiae felicitis populi. Procopio autem de B. Pers. 1 Auzomitae appellantur.

91, 4. Χαδίγα] Anonymus in Saracenicis: εἰσῆλθε πρὸς τινα γυναῖκα πλουσίαν, μισθωθεῖσαι αὐτῇ, συγγενίδα αὐτοῦ οὔσαν, καλουμένην Χαδδιγῇ, πρὸς τὸ καμηλεῦσαι καὶ πραγματεύεσθαι μετὰ τῶν ὁμοφύλων αὐτοῦ. Historia Longobardica: quaedam autem matrona nomine Cadigam, quae praeerat cuidam provinciae. Landulphus Sagax hanc ipsam matronam Eadigam appellat.

Ibid. 14. Ἀρσιανοῦ τινὸς μοναχοῦ] Anonymus in Saracenicis hunc monachum Ariannum Cpoli e monasterio Callistrati ob pravos in fide sensus eiectionem fuisse scribit. nomen ei Sergius fuit, ut testantur variae lectiones Theophanis et historia Longobardica: fuit quidam monachus qui Mahometum instruxit, nomine Sergius, qui in errorem Nestorii incidens, dum a monachis fuisset expulsus, in Arabiam venit et Mahometo adhaesit. ceterum perperam scribitur in Chronico monachi Altissiodorensis Selgi monachi pro Sergii monachi. monuit Meursius.

Ibid. 15. καὶ οὕτως ἡ γυνή] Theophanes pluribus rem totam narrat. Cedrenus qui passim Theophanem ad verbum, ut aiunt, exscribit, hic ab eodem in multis differt, ut videre est ad annum 21 imperii Heraclii Augusti.

Ibid. 17. φύλαρχον] ita logo cum Meursio, et ita habetur apud Anonymum in Saracenicis. φύλαρχοι autem recentioribus Graecis dicti fuere ut plurimum Saracenorum principes: hi quippe divisi erant in tribus, quae suos habebant phylarchos, ut scribit Sozomenus 6 38 extr. Procopius de

B. Pers. 1 17: Σαρακηνῶν ἡγούμενοι, οἱ φύλαρχαι ἐπικαλοῦνται. v. Ducangii Gl. Gr.

91, 18. Βουβάχαρ] varie hoc nomen scribi monet Meursius. Theophanes Ἀβουβάχαρος, Anastasius et Cedrenus Ἀβουβάχαρ, Anonymus in Saracenicis Βουβάρχαν, Landulphus Eububezer. ceterum Theophanes et Cedrenus hanc rem diverso modo narrant.

Ibid. 20. καὶ κατέσχευεν ἡ πονηρὰ πλάνη] pluribus hac de re scriptor noster infra c. 17. quae quidem omnia ad verbum ex Theophane excerpit. Cedrenus vero impii Mahometis dogmata fusius exponit, ut videtur est a annum 21 Heraclii Augusti.

92, 2. τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἄστρον] Cedrenus rem pluribus exponit. Anonymus vero in Saracenicis inquit Mahometanos Veneris effigiem in magno lapide positam colere, credentes in eo Abraham cum Agar coisse, aut camelum ei alligasse cum Isaac sacrificaturus esset. eadem refert Euthymius Zygabenus Panopliae tit. 28.

Ibid. 13. Μέχε sive Μάχε aut Μάχεχ, vel Βάχχε quoque, locus erat in quo domum orationis ab Abrahamo et Ismaële structam Mahomet fabulatur. Catechesis Saracenorum: ἀναθεματίζω τὴν μυθοποιίαν τοῦ Μωάμεθ, ἐν ᾗ φησὶ γενήσεσθαι τῷ θεῷ οἶκον προσευχῆς παρὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Ἰσμαήλ εἰς τὸ Βάχχε ἦτοι τὸ Μάχεχ ἢ Μάχε, ὃν ὀνομάζει προσκυνητήριον τοῦ παρρηγήματος. καὶ προστάσσει, ὅπου ἂν ὦσι καὶ εὐχονται, στρέψωσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο. erant autem illic septem lapides qui a Saracenis iaciebantur contra Christianos. Historia Longobardica: semel autem per singulos annos causa recognitionis ad domum dei, quae est in Mecha, ire praecipiantur, et ibi adorare, eamque inconsutilibus tegumentis circumire, et lapides per media foramina pro diabolo lapidando iactare. quam domum dicunt Adam construxisse, omnibusque filiis eius et Abrahami et Ismaëli locum orationis fuisse. deum Mahometum eam domum sibi cunctisque gentibus suis tradidisse affirmant. Landulphus Sagax appellat locum blasphemiae l. 22. MEURS.

93, 2. Stephanus hic mathematicus Alexandrinus erat, teste Cedreno ad annum 12 imperii Heraclii, ubi rem pluribus narrat. quae sequuntur in Cedreno (post illa ἀνακυχούσαν ἐτη 156) mutila mihi ac depravata videntur. caeterum perperam Meursius interpretatur hunc titulum sic: excerptum canonis quem posuit Stephanus mathematicus de Saracenorum exitu, quo tempore fuerit, et quo Romanorum im-

- *peratore.* nam hīc ἐθεμάτισεν non posuit tantum significat, sed posuit vaticinando ex astris. Θεματίζειν futura praenuntiare ex astris significat. vetus scheda a Seldeno edita de Iure Gentium 3 20: ἐθεματίσθη ἡ Κωνσταντίνου πόλις παρὰ Οὐάλεντος ἀστρολόγου ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν συγκαινίων αὐτῆς. v. Ducangii Gl. Gr.

93, 6. ἔτος] ἀπὸ κτίσεως κόσμου 591.] de aera Arabum seu Mahometanorum, quos *Hegirae*, hoc est διωγμοῦ, annos appellant, consulendi sunt Scaliger Calvisius Petavius Pagius aliique. quae autem in editis hic statim sequuntur, nimirum νῦν δὲ ἐστὶν 590, Ἰνδικτιῶνος δεκάτης πέμπτης, ὥς εἶναι ἀπὸ τότε ἕως νῦν χρόνοι ψμ', verba nequaquam Constantini nostri sunt, sed potius glossema, ut aiunt; quippe in codice Regio membranaceo, caractere duodecimi seculi conscripto, praedicta verba non habentur in textu sed ad marginem recenti admodum manu exarata. unde ad locum hunc optime Meursius, qui non viderat codicem illum Regium, sic monet: aut numeri hic vitiiati sunt, aut caput hoc insititium est neque a nostro Constantino, quippe ad quem ab Heraclio usque anni tantum computantur plus minus trecenti. atqui hic inveniuntur anni 740 ab eius imperio, id est, plures 400 post Constantinum nostrum. ergo manifestus error, et alterutrum verum, quod censemus.

Ibid. 7. τὸ θεμάτιν pro θεμάτιον, ut habet Cedrenus l. l.: ἐγένετο θεμάτιον τῶν Σαρακηνῶν παρὰ Στεφάνου Ἀλεξανδρέως. quid autem θεμάτιον proprie significet pluribus monuimus supra Comment. l. 5 p. 783.

Ibid. 10. Μουχούμετ] Cedrenus ad annum 21 imperii Heraclii: οὗτος ὁ Μωάμεδ ὁ καὶ Μουχούμετ.

Ibid. 14. 591.] optime Constantinus Mahometi mortem hoc anno consignavit, qui fuit imperii Heraclii 22. obiit quippe Mahomet die 17 Iunii, feria secunda, mensis Rabie die 12, nono anno quam imperare coeperat, cum vixisset annos lunares sive Arabicos 63. Theophanes autem Mahometi mortem ad annum 21 eiusdem Augusti refert. sed comparandus huic Theophani Constantiniano Theophanes ipse editus typis Regiis p. 276 et 277, ubi pluribus haec omnia narrantur; unde haec excerpta tantum esse ex Theophane, non vero Theophanis ipsissima verba, ut nonnulli arbitrati sunt, manifesto apparet.

Ibid. 20. τοῦ θεόπτον Μωσέως] in Theophane edito post haec verba legitur: ἦσαν δὲ τῷ ἀριθμῷ δέκα οἱ τοῦτο πεποιηκότες, καὶ σὺν αὐτῷ διῆγον ἄχρι τῆς σφαγῆς αὐτοῦ. at puto hic pro ἄχρι τῆς σφαγῆς αὐτοῦ legendum ἄχρι τῆς

φαγῆς αὐτοῦ *donec ipsum comedentem viderunt.* φαγῆ quippe et φαγί, ut scribit Ducangius in Gl. Gr., Graecis recentioribus *cibum* seu *edulium* significat; at hic φαγῆ pro ipso comedendi actu accipitur, ut ex sequentibus intelligi facile potest. corrigendus etiam est Cedrenus ac ipsius interpres; qui eadem ferme habet ad annum 21 Heraclii.

93, 20. θεωρήσαντες δὲ αὐτὸν ἀπὸ καμήλου ἐσθίουντα] ita habet et Theophanes, sed perperam ipsius interpres sic ista vertit: *cameli vero carnes eo degustare conspecto, quem arbitrabantur eum non esse decreverunt.* sic interpres: *cum autem vidissent eum e camelo comedentem, cognoverunt non esse eum quem pulaverant.* ita etiam corrigendus interpres Cedreni, qui eadem habet.

Ibid. 21. ὅτι οὐκ ἔστιν ὃν ἐνόμισαν. ἐδίδασκον] haec mutila videntur et re vera sunt, si Theophanem spectes, qui sic habet: *ἔγνωσαν ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτὸς ὃν ἐνόμισαν, καὶ ἠπόρουν τί πρᾶξαι, καὶ ἀφῆσαι αὐτοῦ τὴν θρησκείαν δειλιῶντες οἱ τάλανες διδάσκονται αὐτὸν ἀθέμιτα καθ' ἡμῶν Χριστιανῶν, καὶ διηγόν σὺν αὐτῷ.* deinde pergit Theophanes Mahometis genealogiam texere; ex qua quidem Theophanis narratione Porphyrogenitus caput 14 *de genealogia Mahometis* adornavit.

94, 5. ἐκράτησεν δὲ ἡ αἵρεσις αὐτοῦ] hinc corrigendus est Theophanes editus, qui perperam habet καὶ ἐκράτησεν ἡ αἵρεσις αὐτοῦ τὰ μέρη τῆς Αἰθιοπίου διὰ πολέμου τὸ ἔσχατον: delendum quippe illud διὰ πολέμου τὸ ἔσχατον.

Ibid. 7. ἐδίδαξεν δὲ τοὺς αὐτοῦ ὑπηκόους] similia habet et Theophanes; at Cedrenus pluribus vesanam impii Mahometis doctrinam exponit.

Ibid. 18. Abubacharus principatum Arabum tenuit annis duobus et dimidio, ut tradunt Theophanes Cedrenus Anastasius aliique. perperam in notis scribit Meursius Theophanem Abubacharo biennium tantum assignare; quippe tabulae Theophanis eidem annos tres adscribunt, et ad annum 24 Heraclii scribit idem Theophanes Abubacharum extinctum fuisse postquam regnasset annis duobus et dimidio.

Ibid. λαμβάνει τὴν πόλιν Γάζαν] anno secundo sui principatus, 23 Heraclii, misit Abubacharus duces quattuor, qui Heram et universam Gazae regionem cepere, ut scribit Theophanes eodem loco.

Ibid. 21. ἔτη δώδεκα] totidem Umari annos adscribit Theophanes.

95, 6. λόγον ἔλαβε παρ' αὐτοῦ] v. Theophanem a. 26 Heraclii, Umari principatus 2.

Ibid. 11. τὸν ναὸν ἐζήτησε] a. 10 sui principatus tem-

- plurimum Hierosolymis restaurare aggressus est Umarus, ut tradit Theophanes eodem loco.

95, 18. τῶν Ἀφρων] principatus Uthmani a. 2, Constantis vero imperii a. 6 Saraceni in Africam expeditione suscepta, ac pugna cum tyranno Gregorio commissa, cum in fugam verterent eiusque exercitum deleverunt, ac vectigalibus ex pacto Africae impositis reversi sunt. vide Theophanem ad annum 6 eiusdem Augusti.

Ibid. 19. πορθήσας Κύπρον] Mavias armata classe 1700 navigiis expeditionem in Cyprum suscepit, Constantiam civitatem cepit, universam subegit insulam, eamque magna clade affecit. vide Theophanem a. 7 imperii Constantis, Uthmani vero principatus a. 3.

Ibid. 21. τὴν Ἀραδὸν] Mavias bis Aradum obsidione cingit, primum a. 3 principatus Uthmani, sed frustra: nam conatibus licet strenuis cum nihil proficeret et iam hiems instaret, irrita obsidione Damascum se recepit. anno vero sequenti arma iterum adversus Aradum convertit, eamque ea conditione cepit ut oppidani, ubi libuisset, habitare possent: urbem vero igne vastavit, moenia evertit, et usque in hodiernum diem effecit insulam incolis omnibus desertam. v. Theophanem eodem loco.

Ibid. 23. μετὰ χίλια τῷ ἔτη τῆς αὐτοῦ ἰδρύσεως] Rhodum occupant Saraceni et colossus evertunt anno 12 imperii Constantis, Uthmani vero principatus anno 8, ut scribit Theophanes. ex his autem Iac. Goar colossus colligit circa Ezechiae annum 26 vel proximum aliquem Rhodio portui impositum esse.

96, 1. ἑννακοσίας καμήλους ἐφορτώσεν] sic ex Theophane et ex ms Regio vetustiore, ubi non solum capite hoc, sed etiam sequenti, in quo loquitur etiam de colosso Rhodio, nota numeralis nongentorum 3 depravata videtur, et manu recentiori nota interlinearis comparat, τριάκοντα χιλιάδας, hoc capite 20. capite vero sequenti prima manu scriptum erat 3π', nimirum ἑννακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα; postmodum vero manu recentiori nota numeralis nongentorum mutata fuit in λ subscriptum, quod quidem significat triginta milia, et ad marginem caractere recentiori legitur τριάκοντα χιλιάδας καὶ ὀγδοήκοντα. ceterum φορτῶναι Graecis recentioribus onerare seu onus imponere significat. vide Gl. Gr. Ducangii; cui addendus erit locus hic Constantini, necnon Theophanis, qui de hac re agit ad annum 12 Constantis.

Ibid. 6. ἔτη εἴκοσι τέσσαρα] Theophanes quoque Maviae annos 24 adscribit.

96, 8. ἐκ τοῦ χρονικοῦ Θεοφάνους] de excursione Mardaitarum in Libanum loquitur Theophanes a. 9 Constantini Pogonati; qui fuit annus ab orbe condito, prout Graeci recentiores computant, 6184. unde manifesto liquet numerum annorum ab orbe condito huic titulo appositum corruptum ac depravatum esse a scriba indocto, et sic restituendum *ζοπδ*. de Mardaitis autem cf. Iac. Goar.

Ibid. 17. τοῦ ὀρθοδόξου υἱοῦ, τοῦ Πωγωνάτου] sic in ms legitur, nimirum *ab imperatore Constantino Pogonato, orthodoxo filio* scilicet Constantis. in editis perperam habetur, παρὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ ὀρθοδόξου υἱοῦ Πωγωνάτου; sed optime Meursius in notis monet scribendum, παρὰ τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ ὀρθοδόξου τοῦ Πωγωνάτου: quippe haec acciderunt non sub Pogonati filio, sed sub ipso Pogonato.

Ibid. 18. Πιτζηκαύδης] in Theophane Πιτζιγαύδης, in Cedreno Πιτζικαύδης.

Ibid. 22. χιλιάδας τρεῖς] ita et Theophanes ad annum 9 Pogonati, cui consentit et Landulphus; Cedrenus vero habet χιλιάδας ι'. vide Iac. Goar in notis ad hunc Theophanis locum.

97, 1. ω'] Cedrenus habet ρ'. Peyrez. codex ms, continens chronographiam Theophanis, laudatus a Goaro, ὅτι χιλιάδας habet.

Ibid. καὶ ἱππους εὐγενεῖς ν'] de iis omnibus quae hucusque narravit scriptor noster, loquitur Theophanes a. 9 Pogonati, sed diversis verbis, et sane pluribus, ita ut haec non Theophanis verba sed excerpta Constantini ex Theophane dici verius possint.

Ibid. 2. ἐπὶ τούτῳ perperam Meursius interpretatur *interea*: quippe dissidium hoc inter Arabes, nimirum inter Alim et Maviam, non Constantini Pogonati temporibus sed Constantis eius patris accidit. de hoc dissidio Theophanes ad annum 14 eiusdem Constantis.

Ibid. 6. ὁ δὲ Μαβίας ἀνθωπλίσας] de hoc bello inter Alim et Maviam scribit Theophanes a. 15 imperii Constantis.

Ibid. 10. ἔτη ο'.] optime convenit hic numerus annorum: nam a morte Maviae, quae accidit a. 11 imperii Constantini Pogonati, Christi 678, ad annum 8 Constantini Copronymi, Christi 748, quo Chorasanitae et Maurophori adversus Mauram expeditionem moverunt, anni intercedunt 70. de qua quidem expeditione pluribus agit Theophanes ad annum 8 eiusdem Copronymi.

97, 17. διενέρασαν εἰς τὴν Ἰσπανίαν] Maruam a Maurophoris occiso, eius filii ac reliqui affines calamitatibus superstitibus ex Aegypto migraverunt in Africam; inde maris angusti fretum Libyam ab Europa iuxta Oceanum disterminans traicientes (Septe loco nomen factum est) Hispaniam Europae partem ad hoc usque tempus tenuerunt; alii licet superstitionis eiusdem et ex eadem stirpe nati, quos nimirum navibus deportatos illuc exposuit Mavias, eam regionem prius incoluerunt. sic Theophanes a. 9 imperii Constantini Copronymi. ex quibus apparet scriptorem nostrum hic confundere expeditionem primam, quam Arabes in Africam fecere, cum hac secunda, quae accidit interfecto Maruam a Maurophoris; de qua quidem loquitur Theophanes l. l.

Ibid. 22. καὶ οὐδεὶς τῶν ἱστορικῶν] de Maviae posteris, qui in Hispania regnarunt, vide Rodericum Toletanum in Historia Arabum.

98, 1. ἀπεβίω οὖν ὁ Μαβίας] Theophanes Maviae mortem a. 11 Constantini Pogonati tradit.

Ibid. 3. ἔτη κς'] Theophanes editus ex codice Regio habet ἔτη κ'. ita et Miscella. codices Theophanis Palatini et Peyresiani habent, ut scriptor noster, ἔτη κς'.

Ibid. 4. ἔτη ς'] Tabulae Theophanis Izid annos tres adscribunt. hic autem Cedrena Εζήδ et Landulpho Gixid dicitur.

Ibid. 5. ἐταράχθησαν οἱ Ἀραβες] de hac re loquitur Theophanes a. 15 imperii Constantini Pogonati, sed diversis verbis.

Ibid. 8. Οὐσάν] in Theophane legitur.

Ibid. 13. ἐν τούτοις] non inter haec, sed annis ferme duobus post moritur Constantinus, non quidem filius Pogonati, sed Pogonatus ipse a. imperii sui 17. unde hic et supra a scriba indocto adiunctum fuisse puto illud ὁ υἱὸς τοῦ Πωγωνάτου. lege igitur ὁ Πωγωνάτος.

Ibid. 20. παρὰ Οὐθμάν] Mavias primum ab Umaro, non vero ab Uthmano, quemadmodum tradit hic scriptor noster, creatus fuit dux et ameras Saracenorum. auctor est Theophanes ad annum 28 Heraclii.

99, 4. ἐν τῇ Ρόδῳ] de hac expeditione Maviae contra Rhodum et altera postmodum contra Cpolim loquitur etiam capite praecedenti scriptor noster. sed Rhodum occupant Saraceni et colossum Rhodium evertunt a. 12 imperii Constantis, ut tradit Theophanes eodem loco; Cpolitanae vero urbis septennem obsidionem refert idem scriptor ad annum 5 Constantini Pogonati, ubi de hac pluribus agit.

98, 5. ἀγαλμα δὲ ἥν] de hoc colosso Rhodio cf. Eudoxia Macrembolitissa, uxor Diogenis Romani, in Ioniis. vide etiam quae de colosso Rhodio supra monuimus, et quae adnotat Leo Allatius ad libellum de 7 orbis miraculis.

Ibid. 6. πήχεις π'] sic et Cedrenus, sed inscriptionem paulo diversam adfert.

Ibid. 13. ὁ Ἑμσηνός] sic habetur etiam in ms. at capite praecedenti hunc ipsum Iudaeum Edessenum fuisse ait. et sic quidem legendum: nam hic Ἑδεσηνός dicitur et Theophani.

Ibid. ἐπιφορτώσας αὐτὸν ἀπὸ θαλάσσης καμήλους ἐν-
νακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα] sic scriptum erat prima manu in codice Regio vetustiori, uti ad caput antecedens pluribus monuimus.

Ibid. 14. τελευτήσαντος οὖν τοῦ Οὐθμάν] v. Theophanem ad annum 14 imperii Constantis.

Ibid. 21. διηγέρεθυσαν] de hoc dissidio inter Arabes, nimirum inter Alim et Maviam, loquitur etiam supra scriptor noster circa initium huiusce capitis, ubi vide quae adnotavimus.

100, 19. Καδῆς et καδῖς apud Turcas iudicem significat, qui de causis litigantium aliquo in oppido vel urbe vel provincia cognoscit, ut est apud Leunclavium in Pand. Turc. n. 29. vide Gl. Gr. Ducangii.

101, 24. Μαγίσδιον et μασιγίδιον, Moschea, Meschita, templum Saracenicum. vide Ducangii Gl. Gr. at fallitur idem Ducangius, dum CP Christ. 2 p. 164 sic habet: *Constantinus Porphyrogenitus de Adm. imp. c. 21 auctor est Saracenorum templum, seu sacellum ritui ac religioni Saracenicae addictum, in urbe demum aedificatum Michaelē Balbo imperante, Masalmae, praecipuā Valid sultani vel chalyphae copiarum ducis, rogatu, qui ea tempestate urbem obsidione cinxerat.* sic Ducangius, proferens deinde hunc ipsum Constantini locum. verum Constantinus loquitur hoc loco de obsidione urbis Cpolitanae, quae accidit sub Leone Isauro; de qua quidem re pluribus agit Theophanes ad annum primum eiusdem Augusti; unde non sub Michaelē Balbo sed multo tempore antea templum Saracenorum in urbe extractum fuit, teste ipso Porphyrogenito. ceterum Saracenorum sacellum in praetorio statuit et Nicetas Choniates, et in quadam seditione eversum Alexio Angelo imperante tradit idem scriptor in illius vita 3 5.

102, 14. καὶ αὐτὸς ὁ Σουλεημάν] de hac Saracenorum strage pluribus loquitur Theophanes a. 2 imperii Leonis Isauri; quae quidem accidit, ut idem scriptor tradit, mortuo

Soleemane et principatum Arabum iam Umaro obtinente. unde verba illa postrema, ἧς καὶ τὴν ἄχραντον καὶ ἀγίαν σικερα καὶ αὐτὸς ὁ Σουλῆμαν ἠδέσθη καὶ ἐνεγράφη καὶ τοῦ ἱππο κατέπεσεν, non esse Constantini puto, sed postmodum ab indocto scriba apposita. vide Cedrenum eodem loco.

102, 20. Ῥωμαίων βασιλεὺς Ἰουστίνος ὁ ῥινότμητος] haec scribenda videntur a linea, vel depravata sunt. Iustinianus autem Rhinotmetus, qui et 2 ae immior dicitur, a nonnullis Iustinus 3 appellatur.

Ibid. 21. αὕτη ἐστὶν ἀρχὴ τῆς βασιλείας αὐτοῦ] haec ita intelligenda sunt, nimirum: hoc imperii eius initium est; mittit Abimelech ad Iustinianum legatos, qui hac conditione firmam pacem stabilirent. quippe Theophanes, cuius haec excerpta sunt, sic ad annum primum Iustiniani incipit: τούτῳ τῷ ἔτει ἀποστέλλει Ἀβιμέλεχ πρὸς Ἰουστινιανόν, etc.

Ibid. 22. Ἀψίμαρον] Tiberius Apsimaros statim occupato imperio Leontium naribus mutilatum in Dalmati monasterium relegavit, non vero in Dalmatiam, ut perperam scribunt recentes historiarum scriptores. vide Theophanem ad annum 3 eiusdem Leontii.

Ibid. ἐν τῇ ἵπποδρομίᾳ θριαμβεύσας καὶ ἀποκτείνας] non in Hippodromo occisi fuere, licet in triumphum ducti, sed in Cynegio capite plexi fuere. sic Theophanes a. 1 Iustiniani secundo imperatoris.

Ibid. τούτῳ τῷ ἔτει] sic in B legitur, editi vero habent τούτῳ τῷ ἔτει 597. at numerus hic annorum ab orbe condito in ms in textu non habetur, sed margini utrique manu alia atque alia adscriptus est. et quidem corruptus ac depravatus est numerus ille. vel igitur reponendus est ille quem ab orbe condito praeferunt tabulae Theophanis ad annum 1 Iustiniani Rhinotmeti, nimirum 597, vel hic alter quo Gracci recentiores utuntur 597, qui quadrat cum anno 1 eiusdem Iustiniani. ceterum de hac legatione Abimelech ad Iustinianum 2 pluribus agit Theophanes anno 1 imperii eiusdem Augusti.

Ibid. 5. καθ' ἐκάστην] Theophanes habet καθ' ἐκάστην ἡμέραν.

Ibid. 8. Μαγιστριανὸς agens in rebus, officialis magistri officiorum. Glossae Lat. Gr. vide Ducangii Gl. Gr.

Ibid. 16. ὧν] perperam in Theophane legitur τῶν.

Ibid. 17. τῷ δ' αὐτῷ ἔτει] haec a. 2 Iustiniani Rhinotmeti refert Theophanes.

Ibid. 18. ἐδέξατο τοὺς ἐν τῷ Αἰβάνῳ] interpretatus

nam haec ad literam, ut aiunt; sed melius fortassis Theophanis interpres: *imperator autem in Armeniam profectus Mardaitarum agmen, aereum illum imperii Romani murum in Libano prius consistentem et a se eversum, illic suscepit.*

103, 21. ἐνορδίνως ordinario interpretatur Ducangius; vide eiusdem Gl. Gr. v. Ὀρδινον.

Ibid. εἰ v. Theophanem ad annum 3 Leontii, qui fuit principatus Abimelech 15.

104, 2. Λεόντιος δὲ] perperam Meursius interpretatur; quippe pro ἐκράτησεν lego ἐκράτει, et sic verto: *tunc autem Leontius, delecto Iustiniano et in Chersonem relegato, imperium tenebat.* nam illa Arabum in Africam impressio accidit a. 3 Leontii.

Ibid. 7. τέθνηκεν Ἀβιμέλεχ] anno nimirum 7 Apsimari, Christi 704 vel sequenti.

Ibid. 8. εἴτη ἐννέα] totidem huic annos attribuit Theophanes.

Ibid. 11. τῆς Ἀφρικῆς] nullam mentionem de hisce Arabum gestis in Africa Iustiniano Rhinotmeto secundo imperante facit Theophanes.

Ibid. τότε ὁ τοῦ Μαβίου] eadem ferme capite praecedenti refert scriptor noster. sed fallitur: nam id accidit non sub Iustiniano Rhinotmeto sed sub Constantino Copronymo. vide Theophanem, qui totam rem pluribus exponit a. 9 eiusdem Constantini.

Ibid. 12 τινὸς λαοῦ] praeferenda ms lectio: nam, ut scribit Theophanes, Maruam a Maurophoris occiso eius filii ac reliqui affines calamitatibus illis superstites ex Aegypto migraverunt in Africam; inde vero in Hispaniam, quam ad hoc usque tempus tenuerunt.

Ibid. 18. ἡ τοῦ Θωμᾶ ἀνταρσία] de expeditione Afro- rum seu Arabum contra Cretam et insulas Cycladas Michaële Balbo imperante, necnon de Thoma contra Michaëlem imperium affectante consule Leonem grammaticum in vita eiusdem Augusti, Cedrenum item ac Zonaram. ceterum in hunc Thomam iambos scripsit Ignatius Diaconus, auctor vitarum SS. Tarasii et Nicephori patriarcharum CP, ut tradit Suidas v. Ἰγνάτιος.

105, 3. τὸν δὲ Οὐαλίδ] repetit hic scriptor noster ea de quibus capite praecedenti circa finem egit; et prosequitur Arabum principum seriem.

Ibid. 9. Ἀζήδ] hic Arabum princeps dicitur Theophani Τζίδ.

105, 11. κρατεῖ τῆς ἀρχῆς Μαρούαμ] mortuo Isam Valid Arabum princeps numeratur a Theophane, qui annum unum ei adscribit. vide Theophanem ad annum 3 Constantini Copronymi.

Ibid. 12. Ἀβδελάς τις τῶν Ἀράβων ἀρχῆς κύριος γίνεται καὶ κρατεῖ ἔτη κα΄] Theophanes post Maruam Muamed recenset, eique annos 5 attribuit, ut patet ex iis quae habet ad annum 14 Constantini Copronymi. perperam vero eiusdem tabulae ipsi Muamed annos 9 adscribunt. sed in tabulis praedictis numeri annorum passim corrupti occurrunt: hinc fit ut recentiores historiarum scriptores, dum tabulas illas tantum consulunt et non Theophanis textum, passim in errorem deferantur. ceterum Abdelas hic frater fuit Muamed, ut scribit Theophanes, qui annos ei principatus 21 assignat. obiit is eodem mense quo impius Copronymus, ut tradit idem scriptor a. 35 eius Augusti.

Ibid. 14. Μαδὶς dicitur et Theophani, qui totidem ipsi annos adtribuit. in editis legitur Μάδης.

Ibid. 15. Ἀαρών τις] a. 4 Irenes et Constantini obiit Mades seu Madi, et ipsius filius Moses principatum obtinuit; qui cum imperasset annum circiter unum obiit, et in locum Aaron frater suffectus est. vide Theophanem a. 6 Constantini et Irenes.

Ibid. 17. ἡγουν τῆς τῶν Ῥωμαίων] numerus primus annorum ab orbe condito in B habetur margini adscriptus alia manu et rubris literis: habetur et interlinearis, sed manu admodum recenti. atqui mors Aaronis Arabum principis et dissidium illud inter Arabes neque sub Constantino et Irene neque a. 6288 ab orbe condito accidit, sed a. 7 imperii Nicephori Generalis, Chr. 808, ut habet Theophanes hoc ipso anno, qui rem totam iisdem ferme verbis refert; unde loco Irenes et Constantini scribendum est Nicephori Generalis, et annus ab orbe condito reponendus vel prout computat Theophanes, nimirum στα΄, 6301, vel ut numerant Graeci recentiores, στισ΄, 6316.

106, 8. λαυρῶν] quid laurae, et quodnam discrimen inter lauras et coenobia, pluribus docet Ducangius in utroque Glossario.

Ibid. 9. De Charitone monasteriorum et laurarum conditore, Pauli eremitae discipulo, Menaeum Septembris 28. in Anthologio Arcudii: αὐτὸς δὲ τὸ σπήλαιον ἐκκλησίαν ποιήσας καὶ πλῆθος μοναχῶν συναγαγὼν εἰς μονὴν ἀποκατέστησεν. vixit hic Charito temporibus imperatoris Aureliani, huiusque λαῦρα παλαιὰ citatur a Georgio Syncello in Chronico p. 107,

eaque non longe a Bethleem et a Rachelis tumulo extitisse videtur. de eadem agit praeterea vita ms eiusdem S. Charitonis eremitae: διὰ ταῦτα καὶ ἑτέραν ἐκεῖσε κατεσκευάζεν λαῦραν ὃ θαυμαστὸς οὗτος Χαρίτων, ἥνπερ ἔνιοι μὲν τῇ Σύρα γλώττῃ Σουκὰν ὀνομάζουσιν, ἄλλοι δὲ κατὰ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν Παλαιὰν λαῦραν ἀποκαλοῦσιν.

106, 9. Κυριακοῦ] hic sub Theodosio magno Corinthi natus, patre presbytero eius ecclesiae; a. aetatis 18 lector fuit, et deinde aliquamdiu praefectus laurae Charitonis. dies ei festus 29. vide Anthologium Arcudii. MEURS.

Ibid. Σάβα] vixit sub Theodosio iuniore. festus ei dies 5 Decembris. MEURS. de hoc pluribus egimus l. 5 Comment. in Antiq. CP.

Ibid. 10. Εὐθυμίου] vixit sub Traiano. dies ei consecratus 20 Ianuarii. MEURS.

Ibid. Θεοδοσίου] celebratur eius memoria die 12 Ianuarii. MEURS.

Ibid. 12. ἔτη πέντε] in Theophane numerus annorum desideratur, ideoque hinc supplendus.

Ibid. 14. Quod legendum sit hic Θεοφάνης et non Ἐπιφάνιος, non est necesse pluribus probari, cum nemo ignoret Theophanem chronographum, ex quo plura capita ferme integra, quae ad historiam Arabum pertinent, hic exscripsit Porphyrogenitus et praecipue caput praesens, condidisse monasterium Magni Agri dictum, in eoque repositum fuisse ipsius corpus. vide Menaea mensis Martii die 12. Epiphani autem scriptoris rerum Saracenicarum nemo ex scriptoribus meminit. sed haec plus satis dicta sint de re tam manifesta. ceterum corrigendus est Ducangius in vita Leonis philosophi, qui Zoën Carbonopsinam, quartam uxorem eiusdem Leonis, sororem fuisse scribit ex Porphyrogenito S. Epiphani Magni Agri abbatis.

Ibid. 15. μητρόθειος avunculus interpretatus sum, ita ut Zoë Carbonopsina, quarta Leonis philosophi uxor, soror sit Theophanis. atqui id annorum spatium non patitur, cum Theophanes mortuus dicatur sub Leone Armeno circa finem eius imperii. unde μητρόθειος non solum avunculus fortassis dicitur, sed et magnus avunculus, ut vulgo appellatur, nimirum matris avunculus.

Ibid. 22. πρὸς ταῖς Ἡρακλείαις στήλαις] sic in Epitome Stephani in Μαστιανοί: ἔθνος πρὸς ταῖς Ἡρακλείαις στήλαις. at in Ἰβηρίαι legitur πρὸς τὰς Ἡρακλείους στήλας.

107, 1. Apollodori geographi saepe meminit Stephanus

in Ἀβούλλοι, Αὔγυλα et in Ταυγάμηλα. de eodem videtur loqui Tzetzes Chil. 3. Histor. 100. de Apollodoris v. Vossium de Historicis Graecis.

107, 4. Ἡρόδωρος] sic emendamus: quippe huius Herodori liber etiam decimus de Hercule citatur a Stephano in Κυνητικόν. v. Vossium de Historicis Graecis l. 3.

Ibid. 10. Καλπιανοί] an legendum Κέλται, quorum regionem subsequitur ea quam Rhodanus alluit?

Ibid. 14. Σπανία] multi ex veteribus Spaniam pro Hispania dixerunt.

Ibid. 18. De Parthenio et Artemidoro vide Indicem Pinedi ad scriptores citatos in Stephano Byzantio.

Ibid. 19. ἡ δὲ ἑτέρα Ἰβηρία] de hac Iberia pluribus agit infra Porphyrogenitus c. 45 et 46. hanc ponit Agathemerus Geogr. 2 inter Colchidem et Albaniam. vide Dionysium de situ Orbis et Strabonem l. 1 et 11.

108, 2. Διονύσιος] non est sequens versiculus, inquit Berkelius, desumptus ex Dionysio Alexandrino de situ orbis, imo in illo versu non videtur mentio fieri de Iberis orientalibus, sed de occidentalibus, ἀγχοῦ στηλάων habitantibus. verum versiculum mox secuturum, ex quo usum τοῦ Ἰβηρικὸς confirmat, ex Dionysio transcripsit Stephanus noster.

Ibid. 6. γραμματικῇ δὲ] Strabo l. 3 narrat Hispanorum doctissimos olim Turdetanos fuisse, qui praeter grammaticae usum etiam conscripta servabant antiquitatis monumenta, poemata et leges metris inclusas. ceterum iisdem literis quibus Itali utebantur. vide Vossium de arte grammatica.

Ibid. 11. Nescio unde Berkelius sic scribit: εἰς δύο ἐπαρχίας διηρεῖτο ὑπὸ Ῥωμαίων, νυνὶ δὲ εἰς τρεῖς, εἰς Σπανίαν Βαιτικὴν, Σπανίαν Λουσιτανίαν, καὶ Ταρρακωνησίαν, et hanc lectionem in versione expressimus. Salmasius vero in Plinianis Exercit. ait se in veteri codice hunc locum sic scriptum reperisse: εἰς δύο διηρεῖτο ὑπὸ Ῥωμαίων, νυνὶ δὲ εἰς τρία, ὡς Μαρκιανὸς ἐν τῷ Περίπλῳ αὐτῆς, Βαιτικὴν Λουσιτανίαν καὶ Ταρρακωνησίαν. certum quidem est primum Romanos Hispaniam in citeriorem et ulteriorem divisisse; de quo Plinius et alii: deinde vero cum tota regione essent potiti, in tres partiti sunt provincias. Marcianus, quem hic Porphyrogenitus laudat, sic habet in Periplo cap. de Iberia et Hispania: πρότερον μὲν οὖν ἡ Ἰβηρία διηρεῖτο ὑπὸ Ῥωμαίων εἰς ἐπαρχίας δύο, νυνὶ δὲ εἰς τρεῖς, εἰς Ἰσπανίαν Βαιτικὴν καὶ εἰς Ἰσπανίαν Λουσιτανίαν καὶ Ἰσπανίαν Ταρρακωνησίαν. Agathemerus l. 2 Hispanias item tres recenset:

Ἰσπανίαι τρεῖς, αἷς Ἰβηρίας πρότερον ἐκάλουν· καὶ ὅτιν ἡ μὲν Λουσιτανία πρὸς τῇ δυσμικῇ ὥκεαυ, ἡ δὲ Βαιτικὴ κατὰ τὴν ἐντὸς θάλασσαν, ὀλίγον τι καὶ τῆς ἔξω μετὰ τὸν πορθμὸν ἐπιλαμβάνουσα. ἡ δὲ Ταρρακωνησία διήκει ἀπὸ τοῦ ὥκεαυ καὶ τῆς ἐκτὸς θαλάσσης ἐπὶ τὴν ἐντὸς θαλάσσαν. sic quidem ante Constantinum magnum: at post illum universa illa regio in sex provincias divisa fuit, ut patet ex scriptoribus.

109, 6. Δειπνοσοφιστῶν β'] locus hic Phylarchi apud Athenacum paulo diversus est. eadem refert Eustathius ad Periegetae v. 282.

Ibid. 14. ἀπὸ Ἰσπάνου] Hispania, quae primum dicta fuit Iberia, ut ex praecedenti capite liquet, et deinde Hesperia ab Hespero stella lucidissima, quae vespertino tempore in occidente apparet, solem subsequens, postmodum nuncupata est Hispalia ab Hispali, urbe ad fretum Atlanticum sita, quam hodie Seviliam vocant; unaque denique litera immutata Hispania appellata fuit.

Ibid. 15. δύο τῆς Ἰταλίας ἐπαρχίαι] divisa fuit olim a Romanis universa Hispania in citeriorem et ulteriorem, uti ad caput praecedens adnotavimus.

Ibid. 16. Χρονικὰ Characis Pergameni passim citantur a Stephano. v. Vossium de Hist. Graec. l. 3.

Ibid. 20. ὑπὸ Οὐριάδου] vide Livium de bello Viriathico, Florum, Appianum.

Ibid. 21. Hoc intelligit de eodem Charace, qui Suida teste condidit historiaram Graecarum libros 40, in quorum secundo Augusti Caesaris memoriam celebrat; in secundo item Neronis et successorum. ceterum Characis librum secundum Ἑλληνικῶν citat Stephanus Byzantius in Ἀδράστεια et Ταίναρος. unde facile crederem, et ex eo quod in Stephani epitome de Hispania habetur, Porphyrogenitum hoc integrum caput de Hispania exscripsisse, quemadmodum et praecedens caput, ex opere integro Stephani; et miror cur Berkelius haec item Stephano non reddiderit.

110, 5. Πανίαν] sic emendamus; quippe in mss Porphyrogeniti ac Stephani corrupte legitur Πανωνία pro Πανία. Sosthenes enim l. 13 Ibericorum apud Plutarchum de fluminibus testatur Iberiam Paniam appellatam fuisse a Pane eiusdem regionis praefecto. vide et Plinium 3 1.

Ibid. 7. τοῦ ὁσίου Θεοφάνους τῆς Συγγριανῆς] perperam hunc titulum interpretatur Meursius sic: ex historia S. Theophanis Sigriana. nullam quippe historiam Sigrianam conscripsit Theophanes, sed Singrianus monachus fuit, unde

passim a scriptoribus dicitur τῆς Σιγγριανῆς, officium Theophanis, quod fronti eiusdem operum praeiixit Combefisius, sic habet: τῷ αὐτῷ μηνὶ ιβ' τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Θεοφάνους, τοῦ ὁμολογητοῦ, τῆς Σιγγριανῆς.

110, 8. καὶ Γαλλίαν etc] sic in B et in Theophane. in editis corrupta haec ac depravata. Theophanes hanc Vandalorum in Africam irruptionem refert a. 31 imperii Theodosii iunioris: scriptor vero chronici Alexandrini, Prosper Idatius, aliique id annum 21 vel 27 eiusdem Augusti assignant, nimirum coss. Fl. Tauro et Fl. Felice, a. Chr. 428. vide Procopium de B. Vand. 1, unde Theophanes quae hic habet de Vandalorum in Africam irruptione mutuatus est; quae quidem summam ab ipso collecta historice potius quam chronice ad annum 31 Theodosii iunioris referuntur.

111, 10. οἱ δὲ Ἰσίδοτοι μετὰ Ἀλαρίχου] in editis et in Theophane legitur μετὰ Ἀλάριχον: unde eius interpretes sic vertit, *Visigothi post illatas ab Alaricho clades Roma devastata*. Meursius legendum sic monet, οἱ δὲ Οὐσίδοτοι μετὰ Ἀλαρίχου. in ms scribitur Ἡσίδοτοι, Ἰσίδοτοι et Ὑπόδοτοι. ceterum quo anno a Gothis Roma capta fuerit et quando ab iisdem Gallia occupata, pluribus narrant illius aevi scriptores; qui sane tradunt Gothos non cum Alaricho sed cum Athaulfo eius successore Gallias occupasse.

Ibid. 14. ἐν τῇ Θράκῃ διατρίψαντες] sic habet ms codex Theophanis Palatinus. in textu legitur ἐν τῇ Θράκῃ διέτριψαν καὶ τῆς ἐσπερίου βασιλείας ἐκράτησαν. sed melius codex. in editis Constantini corrupta haec ac depravata sic habent: ἐν τῇ Θράκῃ διατρίψαντος Θεοδορίχου ἡγεμονεύοντος αὐτῶν, πατρικίου καὶ ὑπάτου Ζήνωνος, αὐτὰρ ἐπιστρέψαντος τῆς ἐσπερίου Λιβύης βασιλείας ἐκράτησαν. Theoderichus autem hic Valameris filius e Thracia Byzantium accersitur consulque renuntiatur et Thraciae praefectura donatur, postmodum a Zenone compulsus in Italiam proficiscitur, et Gizericho vita iam functo priusquam ipse Romam appelleret, urbe tandem totoque simul occidente potitur. v. Theophanem ad annum 11 imperii Zenonis.

113, 6. Ἀμερουννῆς] paulo infra scribitur Ἀμερουννῆς, ideoque sic ubique scribendum ait Meursius in notis. verum apud scriptores Byzantinos varie haec vox scripta reperitur; quod quidem factum est librariorum inscitia, ut nemo dubitat. ceterum Ἀμερουννῆς dicti supremi apud Saracenos principes, ut patet ex iis quae hoc capite docet scriptor noster.

Ibid. 8. Quae hic narrat scriptor noster de divisione

Saracenorum imperii, conferri possunt cum his quae in diversis locis suae chronographiae scribit Theophanes.

114, 11. *κουράν, Κουράριον et Κοράν, Curan, Lem-clavio in Onomast. ad Hist. Turc. Alcoranum Mahometanorum, v. Ducangii Gl. Gr.*

Ibid. 20. Ugo iste ab Italis vocatus, eiecto Rodulpho, Italiae regnum obtinuit, sed Franciae rex, ut paulo infra a Porphyrogenito appellatur, nusquam fuit, sed comes tantum Provinciae sive Arelatensis.

115, 1. *ῥηγάρων* Graecis recentioribus *regman*, ut *δον-χάρων, προγχιπάρων*, etc. v. Gl. Gr. Ducangii.

Ibid. 6. Lotharius hic Lotharii filius, Ludovici II imperatoris, qui quartus a Carolo magno imperator occidentis numeratur, frater, ab eodem Ludovico contra Saracenos Africanos Italiam vastantes ad auxilium vocatus Romam adiit a. Chr. 869, mortuo iam ante biennium Nicolao pontifice; et ab eius successore Hadriano II per fraudem ac mendacium exorata venia, cum sub communionem dominici corporis Waldrada se pellice post interdictum abstinuisse et in potestate fuisse Nicolai pontificis iurasset, sacrilegii illius in reditu poenas dedit Placentiae letali morbo confectus eodem anno, sexto idus Augusti, ut scribunt nonnulli. alii vero Iulio mense mortuum narrant, neque id cuius causa venerat ab Hadriano impetrasse.

Ibid. 13. *μετὰ δὲ]* diu post Lotharii obitum Ludovicus hic ab Adelberto Tusciae marchione excitus contra Berengarium in Italiam venit; quippe Lotharius e vivis excessit a. Chr. 869, Ludovicus vero hic in Italiam venit a. Chr. 900 vel sequenti.

Ibid. 14. *Λοδοῖκος]* Ludovicus hic, Bosonis filius, nascitur ex Hermingarde filia Ludovici iunioris imperatoris.

Ibid. 16. *ἦν μὲν ἄστερος]* Ludovicus, in fugam coniecto Berengario, Romae a papa imperii donatus est insignibus a. Chr. 901.

Ibid. *ὑστερον δὲ]* anno tertio imperii Ludovicus cum esset Veronae, Adelberti marchionis, a quo vocatus fuerat in Italiam, proditione capitur a Berengario, et oculis atque imperio privatur Augusto mense a. Chr. 904, ut ait Rhegino, etsi Gotfridus Viterbensis et Otto Frisingensis sequenti anno id factum prodant.

Ibid. 21. *ἐστέρθη]* Berengarius sublato Ludovico rursus Italiae occupat regnum; ac Romam cum exercitu adiens coronam imperii a Ioanne papa violenter extorsit, et Septembri mense a. 915 est inunctus, ut ex eius diplomatibus osten-

ait Sigonius de Reg. Ital. l. 6. sed eo Roma recedente idem pontifex Lambertum Augustum, qui a Formoso papa fuerat coronatus, Romam accersit, ubi habita episcoporum synodo, utriusque regis iuribus examinatis, omnium patrum sententia Ioannes Berengarii coronationem tanquam vi extortam abrogavit et Lamberti legitimam iudicavit; quod quidem comprobatum fuit in synodo Ravennate, paulo post ab eodem pontifice Romano congregata.

115, 21. τῷ 'Ροδούλφῳ] Adelbertus Eporediae marchio aliique Italiae procures Rodolphum Richardi filium, quem Flodoardus Galliae Cisalpinae regem, Luitprandus Burgundiae principem nuncupant, ad Italiae regnum capessendum vocant. nec ille cunctatus a. 922, ut ait Flodoardus, eo contendit, ac Berengarii fuis copis Italiae rex appellatur. Berengarius Veronae, quo se ex insidiis fuga receperat, Flam-berti cuiusdam insidiis occisus est a. 924. sicque Berengarius dignas suscepit poenas, quod foedere cum Hunnis inito eosdem iterum maiori agmine in Italiam intulisset in odium Rodulphi electi Francorum regis, a quo ante annum fuerat bello superatus, ut scribit idem Flodoardus, qui depopulationes Italiae pluribus recenset. ceterum de iis quae hic narrat Porphyrogenitus de iteratis ac variae fortunae praeliis Rodulphi cum Berengario, deque divisione regni inter eos ac de bellica expeditione trium marchionum e Burgundia contra Italiam, consulendi sunt scriptores illius aevi; quippe apud historicos recentiores res gestae illis temporibus in Italia admodum obscurae ac confusae reperiuntur.

116, 7. μετὰ τῆς δορκᾶς αὐτοῦ] interpretatus sum dubius, quod apud Suidam δόρκων ἔλαφος exponatur, *cervus* vel *caprea*. Meursius *pelle se sua* textit interpretatur, quasi legisset δορκᾶς pro δορκᾶς. Hesychius: δορκά δέρμα. cf. Ducangius. ceterum hac voce utitur Porphyrogenitus etiam infra c. 51.

117, 7. τὰ θεία εὐαγγέλια] observandus mos iurandi per sacrosancta evangelia. Harmenopulus l. 1 tit. 7: ὁ ἐκ δικαστικῆς ψήφου ἢ ἐξ αἰτήσεως τοῦ ἀντιδίκου ὄρκον ἐπέχων ἐπ' ἐκκλησίας, τῶν ἀχράντων ἀπτόμενος εὐαγγελίων, ἐπινοεῖν δὲ μετὰ ταῦτα ἐλεγχθεῖς, γλωσσοκοπέσθω. cf. Menander de Leg. p. ed. Bonn. 335 ima et Cantacuzenus Hist. 1 15. Meurs.

Ibid. 11. ἀπέκτεινεν αὐτὸν Φαλάμβροτος ὁ σύντεκνος αὐτοῦ] interficitur Berengarius a Flamberto, uti supra diximus, a. Chr. 924. σύντεκνος vero *compater*, *pater spiritus* *lis*. vide Gl. Gr. Ducangii.

Ibid. 13. ἐμήνυσεν ὁ λαός] post Berengarii obitum Ro-

dolphus Italiae regnum haud diu retinuit: quippe populorum conspiratione Hugoni Arelatensi seu Provinciae comiti regnum defertur a. Chr. 926.

117, 20. τελευτήσαντος αὐτοῦ] moritur Rodolphus a. Chr. 937, ac primus Burgundiae rex fuit, ut ait Sigebertus, sive Iurensis ac Cisalpinæ Galliae, ut Flodoardus in Chronico scribit.

Ibid. 23. Hanc Adelesam Rodulphi filiam, quæ Lothario Ugonis filio nupserat, Adeleidem scriptores Latini appellant.

118, 1. τῷ νυνὶ ὄντι Ἰταλίας ῥηγί] Lotharius Ugonis filius consors fit regni paterni a. Chr. 932. regno privantur ambo a Berengario secundo a. 945, hac condicione ut Hugo cum filio Lothario regis vocabulo contentus regni usum ac rerum summam Berengario permetteret. sic Lothario filio in Italia relicto in Provinciam Hugo rediit a. 947. biennio vero post moritur Lotharius, et regis titulum assumit Berengarius una cum Adalberto filio, a. 950. hinc ergo facile est cognoscere quando hæc Porphyrogenitus scripserit.

Ibid. 4. Bertha hæc, quæ Romano Porphyrogeniti filio nupsit, Hugonis quidem Italiae regis erat filia, sed notha et illegitima, quam ipse ex Baezola concubina suscepit, vide Luitpr. 4 6, 5 5 et 9. sed pudebat procul dubio Constantinum hanc suæ familiae ignominiosam notam scripto consignare. ceterum Bertha a Sigefrido Parmensi episcopo deducta fuit Cpolim sub annum 943, Indict. 3, Romano Lacapeno imperii clavum adhuc obtinente; nuptiae celebratae sunt mense Septembri, cum nondum ætatis annum 14 attigisset Romanus.

Ibid. 7. ἔτη] numerus annorum quibus Magna Bertha post Adelberti conjugis obitum regnavit, desideratur cum in editis tum in mss.

Ibid. μετωνομάσθη] Berthæ nomen in Eudociam mutatum fuit a Graecis in aviae et sororis Constantini memoriam, ut ipse scribit. sed a quam uxore, cum quattuor habuerit Leo, filiam Eudociam suscepit, pluribus diximus Comment. in Antiq. Cp. l. 6 n. 350. unde ne actum agere videar eo lectorem mitto. hanc autem Eudoxiam pro Eudocia perperam appellat Luitpr. 5 9. vixit vero Eudocia cum coniuge per annos quinque, obiitque intacta ac virgo, ut scribit Scylitzes.

119, 1. Εὐρήνης τῆς βασιλίδος] sic habetur et in mss. at mendum hic esse oscitanter exscribentis librarii vidit Meursius: quippe id accidit Iustino imperante, ideoque Sophia

tunc Augusta fuit, non Irene, ut et papa Ioannes tertius, non Zacharias. sunt autem qui hanc Longobardicae irruptionis auctore Narsete patricio spadone historiam inter fabulas reiiciant. in his est Baronius, sed venia quidem est dignus, non solum quia aetas unius hominis non est satis ad singulas res sedulo perpendendas, verum etiam quia quamplurima monumenta antiqua post tanti viri obitum in lucem prodire. plurimi autem sunt qui hanc historiam Narsetis veram ac genuinam esse arbitrantur, et facile Baronii difficultates eliminant, cum plures Narsetes illis temporibus floruisse ex historicis ostendant. praeter Petavium in Rationario temporum, pluribus veritatem huius historiae asserit Pagius ad annum Christi 567. qui tamen fallitur cum ait neminem ex auctoribus Graecis huius historiae Narsetis mentionem facere, cum fuse de ea Porphyrogenitus loquatur, scriptor Graecus decimi seculi fide dignissimus.

119, 6. *πάκτον tributum ex pacto indictum, quaeris pensitatio.* utitur frequenter hac voce eadem significatione scriptor noster. reperitur et apud alios scriptores Byzantinos eadem significatione. v. Ducangii Gl. Gr.

Ibid. 21. *κατῴκουν εἰς Πανωνίαν*] habitarunt in Pannonia Longobardi annos 42, nempe ab a. Christi 526 ad 568. vide Diaconum de gest. Longob. 2 7 MEURS.

Ibid. 22. *καὶ ἀποστείλας*] Paulus Diaconus de gestis Longobar. 2 5: itaque odio metuque exagitatus (Narses) in Neapolitanam civitatem secedens, legatos mox ad Longobardorum gentem dirigit, mandans ut paupertina Pannoniae rura desererent et ad Italiam cunctis refertam divitiis possidendam venirent. simulque multimoda pomorum genera aliarumque rerum species, quorum Italia ferax est, mittit, quatenus eorum ad veniendum animos posset illicere. et Anastasius Bibliothecarius in Ioanne 3: tunc egressus Narses de Roma venit Campaniam, et scripsit genti Longobardorum ut venirent et possiderent Italiam. MEURS.

121, 2. De Sico et Sicardo v. Camillum Peregrinum in historia principum Longobardorum.

Ibid. 3. *Σιπενδοῦ*] non dubito quin hic pro *Sipendi* legendum sit *Siponti*. Sipontum quippe Apuliae Dauniae urbs est et colonia Romana. eadem Straboni *Σηπιούς* dicitur, *Σηπούς* Ptolemaeo, et *Σιπούς* Stephano.

Ibid. 14. *Καπαντήν*] sic legitur et in mss. sed perperam: quippe haec urbs quam Landulphus episcopus ad pontem Casilinum fluminis Vulturui aedificaverat, appellatur a

scriptoribus Latinis *Capua Nova*, unde hic legendum videtur pro *Καπαντήν*, *Κάπυαν νέαν*: nam et paulo infra haec ipsa urbs a Landulpho episcopo constructa dicitur *Κάπυα*.

121, 14. ἀφ' οὗ δὲ ἐκτίσθη] haec *Capua nova* a Landulpho episcopo constructa fuit a. Chr. 856, distatque a veteri duobus miliaribus. ibi et cathedralem ecclesiam aedificavit, ut videre est in convexo pariete chori, musivo opere adornato. et in eadem urbe nova idem Landulphus evasit comes a. 862: v. Ughellum de episcopis Capuanis p. 380. ex verbis autem illis Porphyrogeniti "ex quo autem haec *Capua constructa fuit anni sunt 73*" colligitur Porphyrogenitum haec scripsisse a. Chr. 929, imperii sui 18: quippe *Capua nova* constructa fuit a Landulpho a. 856, cui numero annorum si addantur anni 73, invenietur annus 929.

Ibid. 17. μαστρομήλης et μαστρομίλιος *magister militum*. ita appellabatur urbis in Italia praefectus supremus, inquit Ducangius, citans hunc Porphyrogeniti locum. Venetiis item haec dignitas in usu erat: cf. Andreas Dandulus in Chronico (Murator. Rer. Ital. Script. t. 12. p. 136 E.). de hac pluribus agit Ducangius cum in Gl. Gr. tum in Gl. med. Lat. in v. *Magister militum*. κατεπάνω autem *capitaneus*, hoc est *praefectus exercitus*. vide utrumque viri doctissimi Glossarium.

Ibid. 20. Eustathius ad Dionysium: τὴν δὲ ῥηθεῖσαν Ἑνετίαν νῦν μὲν Βενετίαν φασίν. et Arrianus: καὶ τῇ ἐπιχωρίῳ γλώττῃ Βενετοὶ εἰς τοῦτο ἔτι ἀντὶ Ἑνετῶν κλητίζονται.

Ibid. 22. Ἰουστινιάννα] puto hic pro *Iustiniana* legendum *Iustinopolis*, quae hodie Italis dicitur *Capo d'Istria*.

Ibid. Κάστρον τοῦ Νούνου] hodie *Nonnum* vel *ad Nonnum*, teste Cluverio.

122, 7. Κογράδον] hic pro *Cogradum* *Gradum* legendum esse nemo non videt: *Gradus* quippe (vulgo *Grado* et Venetis *Grao*) insula est orae seu ducatus Veneti confinium. huius autem insulae celebre est nomen ob patriarchas *Gradenses*; sed de origine huius patriarchatus multi multa tradunt.

Ibid. μητρόπολις] perperam Meursius legit ἀκρόπολις; quippe sequentia suadent μητρόπολιν ibi potius legendum quam ἀκρόπολιν seu *arcem*, dum ait καὶ πολλὰ λείψανα ἁγίων ἐν ταύτῃ ἀπόκεινται. μητρόπολις autem hic significat *ecclesiam metropolitanam*; in qua quidem asservari reliquias sanctorum verius dixeris quam in acropoli seu *arce*. *Gradus* autem civitas metropolitana facta a Carolo magno, testibus Eginartha et Reginone. postmodum vero a. Chr. 967

Ioannes XIII in concilio Romae habito, Othone magno praesente, Venetis legatis petentibus statuit ecclesiam Gradensem Venetiae totius metropolim esse. vide quae de Gradensi patriarchatu et patriarchis habet Ughellus t. 5. Italiae Sacrae p. 1164 et seqq.

122, 9. 'Ριβαλνσής] fortassis *Ripaltenses* legendum.

Ibid. Λουλιανόν] puto scribendum *Sanctus Iulianus*.

Ibid. 11. Βινίολα] puto *Olivola* legendum, ubi templum S. Petri.

Ibid. 13. Βρόνιον] fortassis *Breonia* insula ad Pola portum.

Ibid. Μαδαῦχον] *Metamaucum* legendum.

Ibid. 14. Κλουγία] scriptoribus *Fossa Clodia* dicta.

Ibid. 15. Βροῦνδον] fortassis *Brondola*.

Ibid. Φεσαῶν] forsitan *Foscellum* vel *Fossone* flumen.

Ibid. Λαυριτῶν] scriptoribus *Lauretum*.

Ibid. 19. Κάπρε] fortassis *Capralae*.

Ibid. Αἴκυλον] fortassis *Equilium*.

Ibid. 20. Ἀειμάνας] *Ammianum* forsitan scribendum.

Ibid. Μουράν] *Muranum* scriptoribus, sive *Murianum*.

Ibid. 21. Ῥίβαντον] *Ripalta* sive *Rivus Altus*.

123, 2. διήγησις πῶς κατῳκίσθη ἡ νῦν καλουμένη Βενετία] quomodo conditae fuerint Venetiae et quando, pluribus narrant praeter alios, scriptores Veneti, imprimis autem Andreas Dandulus serenissimus dux Venetiarum, qui quarto decimo seculo et literis et armis floruit, et ad quem extant quamplurimae epistolae cum editae tum ineditae a Francisco Petrarcha, qui illa tempestate florebat, conscriptae. hunc v. apud Muratorium t. 12 p. 69 B.

Ibid. 4. βαλτωδης *palustris*. haec vox eadem significatione reperitur non semel apud Annam Comnenam. vide Ducangii Gl. Gr.

Ibid. 5. Φράγγοι] vide quae de Francis habet infra scriptor noster c. 80 et sequentibus.

Ibid. 19. μετὰ χρόνους πολλούς] Pipinus Venetias obsidione cingit a. Chr. 810.

124, 3. Ἀειβόλας] locus hic Dandulo Albiola dicitur.

Ibid. 6. Μαδαμαύχον] Dandulus l. l. locum hunc *Mathemaucum* appellat.

Ibid. 20. ἐπὶ πολὺ δὲ βιασθέντες οἱ Βενέτιχοι] de belli

huius Pipini cum Venetis exitu varii varia prodiderunt, et praesertim Veneti scriptores cum alii tum Dandulus l. l. p. 156 B. qui falli ostendit scriptorem indoctum libelli cui titulus *squitinio della liberta Veneta*, cum ait recentiores rerum Venetarum scriptores tantum belli, quod contra Venetos Pipinus gessit, a parte Venetorum stetisse victoriam asserere; quippe Andreas Dandulus quarto decimo seculo florebat, unus ex primis rerum Venetarum scriptoribus, vir probus et literis et armis conspicuus, uti testatur Franciscus Petrarcha, qui eodem aevo florebat, in suis epistolis cum editis tum ineditis, quae in bibliotheca Regia et Colbertina asservantur; ex quibus sane quam plurimas eidem Dandulo Petrarcha conscripserat.

125, 2. διβάρια] Meursius pro διβάρια διάρια legit, non probante Ducangio in Gl. fortassis quispiam putabit hic pro *Dibaria* legendum esse *Divalia*.

Ibid. 7. ἐγγέγονει δὲ ὁ πρῶτος δούξ ἐν αὐτοῖς] de institutione primi ducis Venetiarum Dandulus l. l. p. 127 A.

Ibid. 11. εἰς ἕτερον νησίον] tunc Veneti Mathemaucio urbe relictā ad Rivoaltum venerunt, ut scribit Dandulus ad annum Christi 809.

Ibid. 16. Δελμάτιας] aliis scribitur *Dalmatia* per A in prima; at *Delmatia* scribendum docet Cassiodori Geographia, item nummus Fl. Delmatii imperatoris hoc tractu oriundi, quem historici omnes per A in prima scribunt, male. sic Ortelius. cuius quidem sententiae suffragatur vetus inscriptio Patavina apud Sertorium Ursatum in Monum. Patav. p. 270. verum *Dalmatia* et *Delmatia* dicitur scriptoribus cum Graecis tum Latinis. vide notas Holstenii in Stephanum Byzantium, Velleium Longum de Orthographia, et Laurontium Pignorium in comment. ad laudatam inscriptionem Patavinam p. 270.

Ibid. 17. ἀπὸ τῆς Ῥώμης λαὸν] Romanorum colonias in Dalmatiam ante Diocletianum rei publicae Romanae tempore deductas patet cum ex scriptoribus tum ex inscriptionibus antiquis ac aliis monumentis, quae in Dalmatia adhuc supersunt. vide Lucium de regno Dalmatiae ac Croatiae l. 1.

Ibid. 20. ταύτην μέχρι τῆς σήμερον] Dalmatas, sicut et ceteros imperii Romani provinciales, ab ipsis barbaris, qui imperium occuparunt, Romanos dictos constat, praesertim ubi sedibus fixis Romanos conterminos habebant: nam ipsos non speciali provinciae nomine sed generali Romanorum nuncupabant; qua quidem ut plurimum distinctione auctores post declinationem imperii usi sunt, ut a barbaris distinguerent provinciales Romani imperii, ut constat de Gallis et Hispa-

nis, et hic etiam de Dalmatis apparet ex iis quae toto hoc capite et sequenti scribit Porphyrogenitus.

125, 22. De Spalato sive, ut Porphyrogenitus habet, Aspalatho pluribus loquitur idem scriptor hoc ipso capite paulo infra.

126, 4. Διοκλεία] vide quae de urbe Dioclea et Diocletianis habet infra c. 35 scriptor noster, et nostras ibidem notas.

Ibid. 8. De hac autem expeditione Romanorum, qui Dalmatiam incolebant, in Sclavinos, quos hic Porphyrogenitus Abares sive Abaros appellat, et quomodo Dalmatia ab iisdem Sclavis occupata fuerit, pluribus scriptor noster agit capite sequenti; ubi vide quae adnotamus.

Ibid. 22. Salon colonia, navale Dalmatarum, urbs magna et antiqua: at hodie praeter paucas casas rudera, quae supersunt, sunt testes eius magnitudinis. de ea loquuntur passim scriptores et geographi veteres, sed perperam nonnulli ex recentioribus scribunt Diocletianum in ea condidisse palatia et arcem Clissam ibidem esse; quippe Spalatum sive Aspalathum, ubi erant palatia Diocletiani, quattuor milia passuum distat a Salone, decem milia ab arce Clissa. vide Io. Lucium de regno Dalmatiae et Croatiae, necnon Thomae archidiaconi Spalatensis historiam Salonitanam, et Iac. Sponii itinerarium t. 1. p. 106 sqq.

127, 3. Κλεισα] nimirum *Clissa*, non vero *Clusa*, ut Meursius perperam interpretatur. olim dicta fuit *Andetrium*, ut Lucius opinatur. haec hodie Latinis *Clissa* dicitur, Slavis *Klis*.

128, 4. De Rausio seu Ragusio et aliis Dalmatiae maritimis civitatibus, quae a Slavis non fuerunt occupatae, pluribus loquitur in fine huius capitis scriptor noster; ubi vide quae observamus.

Ibid. 5. ὧν τινῶν καὶ οἰκήτορες] incolae illarum urbium Romani appellati sunt, quod Roma illuc commigraverint, ut scribit Constantinus initio huius capitis, et quod Latinum sermonem diu servaverint, ut tradit Willelmus Tyrius 2 27. et quidem Ragusini cives ad undecimum seculum usque lingua Latina utebantur; postmodum vero quia multae familiae Slavorum Ragusium commigarunt, cives Ragusini paulatim patria lingua posthabita Sclava uti coeperunt, ut scribit Iacobus Luccari l. 1 *degli Annali di Ragusa* 15. quod vero ait Maurus Orbini Ragusinus, abbas Melitensis, in Opere cui titulus *il regno degli Slavi*, p. 173, in Illyrico, antequam a Slavis occupatum esset, Slava lingua semper Illyrici populos

usos fuisse, mihi quidem non probatur; quippe S. Hieronymi testimonium quod profert, non de alia lingua quam de Latina intelligendum est, ut pluribus viri docti probarunt. neque audiendi sunt qui de linguis et earum originibus scripserunt: opera quippe illa nugis plena esse comperio. ceterum licet Ragusini cives circa undecimum seculum uti Illyrica lingua coeperunt, non tamen a Slavis urbs Ragusina occupata fuit, cum ab origine sua urbs illa semper libera ac sui iuris fuerit, uti ex Porphyrogenito facile colligi potest et nos infra adnotabimus.

128, 14. ἐπὶ Μιχαήλ] de hac defectione Dalmatarum sub Michaële Balbo loquitur et continuator Combesisianus p. 52. verum urbs Ragusinum nunquam Romano imperio paruit, sed ab ipsa sui origine semper libera suis legibus regebatur; quod quidem facile cognosci potest ex ipso Porphyrogenito.

Ibid. 22. ζουνάρος scriptoribus Latinis *zupanus*, *zupanus* et *Iupanus*. dignitas apud Slavos. vide Io. Lucium de R. Dalm. et Cr. necnon notas Ducangii in Alexiadem p. 347.

129, 2. ἐπὶ δὲ Βασιλείου] plurimae Slavorum gentes baptizantur imperante Basilio Macedone. vide scriptores qui res huius imperatoris memoriae prodiderunt, necnon libellum seu fragmentum de Russorum ad fidem Christi conversione, quod ex codice ms Colbertino infra proferimus, cum de Russis ac Russia agimus.

Ibid. 14. Qui Porphyrogenito Ἀρεντανοὶ appellantur, a Cedreno Περτανοὶ vocantur. cf. infra 36.

Ibid. 15. καὶ γὰρ Πάγανοι] hanc ipsam rem repetit Porphyrogenitus pluribus infra c. 36, ubi de Arentanis. at fallitur cum hic tum ibi, dum ait Paganos Sclavorum seu Sclavorum lingua non baptizatos intelligi: quippe Paganus Latinis scriptoribus Christianis dicitur *gentilis* seu *idololatra*. vide Gl. med. et inf. Lat. Ducangii, ubi quamplurima loca praedictorum in medium proferuntur; unde facile quispiam intelligere poterit vocem hanc Latinam et non Slavam esse, maxime cum hac voce nostrates non utantur ad denotandos non baptizatos, neque quidquam apud ipsos significet. verum locus hic Porphyrogeniti ambigendi occasionem Ducangio praebuit in notis ad Alexiadem, ubi ait Anna "Scythas Latinorum more seu recepto Latinos idiomate et vocabulo *Paganos* appellabat." Pagani vox, inquit, Slavorumne propria fuerit an Latinorum, an vero eam Latini a Slavis hauserint, iure controverti potest, cum longe ante Slavorum

auditum nomen usurpent scriptores Christiani, etsi in confesso sit ante Constantinum magnum et Constantium vix usurpatum hac notione pro gentilibus et idololatriis, ut pridem observatum a Baronio in notis ad Martyrologium. verum si Ducangius Sclavam linguam calluisset, et loca scriptorum illa quae in Glossario exhibet sedulo considerasset, procul dubio dixisset Porphyrogenitum hac in re errasse.

129, 19. ὥς προέφημεν] nimirum ab Heraclii imperio et maxime temporibus Michaëlis Balbi Dalmatae excusso Romani imperii iugo sui iuris facti sunt, ut paulo superius ait.

130, 2. ἐλθόντων Σαρακηνῶν] de hac Saracenorum expeditione in Dalmatiam loquitur idem Porphyrogenitus de Them. 2 11 et in avi Basilii vita n. 53, unde hausit quae in hanc rem habet Cedrenus. Zonaras autem paulo diversa habet.

Ibid. 3. τοῦ Σάβα καὶ τοῦ Κλαφούς] varie nomen horum ducum Saracenorum a scriptoribus effertur. Porphyrogenitus hoc capite primum *Saba* appellat, ut et Cedrenus: at de Them. 2 11 eundem *Saman* appellat, et in avi Basilii vita *Samban*. Erchempertus in Hist. Langob. ipsum *Seodan* nuncupat; qui quidem Anonymo Casin. et Leoni Ost. *Seodan*, denique auctori Chronici S. Vincentii de Vulturno *Sangdam* vocatur. at quem hic Κλαφούς nuncupat Porphyrogenitus, eundem de Them. 2 11 et in avi Basilii vita Κλαφούς appellat. et quidem *Calphen* Soldani meminit etiam Leo Ost. 1 27.

Ibid. 5. Βούροβα] hanc urbem Porphyrogenitus τῇ Βούροβαν appellat de Them. 2 11, et in avi Basilii vita eidem ἡ Βούρομα dicitur, Cedreno vero Βούταμα vocatur. Plinio *Butua* dicitur, hodieque *Budua* appellatur.

Ibid. Πῶσσαν] eidem de Them. 2 11 et in avi Basilii vita Πῶσα haec urbs appellatur; hodieque etiam *Rosa* dicitur, non longe ab Ascrivio seu Ascrivio posita.

Ibid. τὰ Δεχάρσα] aliis scriptoribus Graecis Δεχάρσα dicitur, hodie Catarum, Catharum et Cattara, Slavis vero Cotor; de qua quidem urbe pluribus scriptor noster loquitur infra hoc ipso capite. haec autem urbs occupata fuit a Saracenis, excepta superiori tantum ipsius parte in alto ac praerupto monte sita, ubi hodieque arx munitissima cernitur. ceterum de urbe Cataro sic habet Iac. Luccari l. 1 degli *Annali di Rausa* p. 9: ora ruinato il regno di Vladislav i Bulgari passarono piu oltre, et abbrusciarono Onogoscie, Risano e Cataro, qual crebbe dalle ruine d'Ascrivio e di Kotor di Bosna, la qual rocca Rudingero al 2 lib.

della *Cosmografia chiama Vissikotor*, ove nacquero *Nedor*, *Mirolau* e *Vukasctn*, i quali aiutarono con le facoltà loro l'edificio di *Cataro*.

130, 8. 'Ραουσίον] quae 'Ραούσιν et 'Ραούσιον dicitur Porphyrogenito et Cedreno, a Zonara appellatur 'Ραγούσιον.

Ibid. 12. Perperam in Zonara scribitur ὁ Ὀωρίφας pro Ὀρύφας vel Ὠρύφας. huius autem Nicetae patricii meminit Ludovicus II imperator in Epistola ad Basilium Macedonem imperatorem, ubi *Hadriatici servator* dicitur.

Ibid. 16. πολιορκήσαντες τὸ χάστρον Βάρσως] Erchempertus in Hist. Langob. c. 20: per idem tempus Agurenī Barim insidentes ceperunt, devastantes stirpitibus, depraedare totam Apuliam Calabriam et pedetentim Salernum ac Beneventum depopulari initiarunt. evocati autem Saraceni fuere a Radelgiso principe Beneventano in auxilium suum contra Capuanos, per Pandonem Castaldeum Barensē fidelem suum, ut habent Anonymus Casin. c. 8, Leo Ost. 1 27, et Chronicon S. Vincentii de Vulturno p. 694. sed cur dicatur Barium Rausiorum urbs Symeoni logothetae, causam apud alios scriptores non reperio. Sic ille ad annum 17 imperii Basilii Macedonis: Σολδανὸς ὁ τῶν Ἀγαρηνῶν ἀρχηγὸς τὴν Βάρην κρατήσας, ἣτις ἐστὶν πόλις μεγάλη τῶν Ῥαουοέων, καὶ ἐν αὐτῇ κατοικήσας, πολλὰς ἑτέρας πόλεις καὶ χώρας κατελυμήνατο.

Ibid. 18. μέχρι Ῥώμης] ut porro Saraceni in finitimas provincias effusi imperium suum in Italia dilatarint, praeter Porphyrogenitum et alios scriptores Graecos, a nobis supra citatos, pluribus rem prosequitur Erchempertus c. 29, ut et Leo Ost. 1 32.

Ibid. 18. haec paulo diversa a Zonara narrantur; verum in hoc conveniunt omnes Graeci scriptores, Basilium Macedonem non modo destinatum pro Dalmatis classem in Italorum subsidium misisse, sed et Romanum pontificem et Ludovicum Franciae regem, ut suis copiis Italos adiuverent, per epistolas impulsisse. at scriptores Latini, Erchempertus nimirum et auctor chronici S. Vincentii de Vulturno, evocatum produnt Ludovicum Franciae regem a Capuanis et Beneventanis, Beneventi fines per Soram ingressum, Capuaque, cuius princeps rebellaverat, capta, anno sequenti multis fultum auxiliaribus Barim perrexisse, ac cum praedicto Sangdam Augustalem exercitum pugnam commisisse fudisque Saracenos; deinde Materam ac Canusium expugnasse; reversum denique Beneventum, cum Saracenorum vires debilitatae admodum essent, misso exercitu Barim cepisse, et in ea Sangdam cum

aliis eius satellitibus. eadem ferme tradit et Leo Ostiensis 128, qui sane Ludovici expeditionem in annum 866 coniicit, Barimque quattuor annis ab eo obsessam ait. at Lupus Protospatha et Anonymus Barensis Barim a Ludovico captam fuisse scribunt die 3 mensis Februarii anni 868, Ind. 1. hinc videtur non optime congruere numerus 40 annorum, quem ponit Porphyrogenitus a capta a Saracenis urbe Bario ad diem qua ex Italia pulsi fuere iidem Saraceni a Ludovico II imperatore, Lotharii imperatoris filio. ceterum nomen Ludovici varie a Graecis scriptoribus effertur. Porphyrogenito hoc ipso capite dicitur *Λοδόηχος* et *Δολόηχος*, et de Them. 2 11 *Λοδοῦχος*; quod quidem scribae inscitia depravatum esse non dubito. in avi Basilii vita eidem scribitur *Λοδοῖχος*, Cedreno vero *Δολῖχος*. at ubique legendum *Λοδόηχος* vel *Λοδοῖχος*.

131, 8. οἱ τοῦ κάστρου 'Ραουσίλου οἰκῆτορες] satis illustre est hoc Porphyrogeniti testimonium ad urbis Ragusinae, patriae meae, antiquitatem comprobendam: quippe nono seculo, Basilio Macedone imperante, Slavorum principum auxiliares copias ad Barium urbem recuperandam in Apuliam nostrates propriis navibus transportarunt, ut Porphyrogenitus adnotat; quas procul dubio non habuisset Ragusina urbs nono seculo, nisi iam ab aliquot seculis fundata esset et tunc magna esset ac florentissima, metropolis totius Romanae gentis quae in Dalmatia erat, ut infra ex eodem Porphyrogenito dicemus. originem autem ac progressum Ragusinae rei publicae, et quando maxime floruerit in re navali subsequentibus seculis, facile quispiam intelligere poterit ex compendio Annalium Ragusinorum, edito ab illustrissimo Iac. Laccari patricio Ragusino, Italico idiomate, Venetiis 1605, et ex opere Mauri Orbini Ragusini, abbatis Melitensis, cui titulus *Il Regno degli Slavi*, edito Pisauri 1601; unde vires maritimae Ragusinae rei publicae quales fuerint tum cum haec scriberet, nimirum initio decimi septimi seculi, avorum nostrorum tempore, facile cognosci possunt. earum autem navium Ragusinarum, quibus ab anno Christi 1584 ad annum 1654 veluti auxiliariis reges Hispaniarum usi fuere, catalogus editus est in opere cui titulus: *Le glorie cadute dell' antichissima ed augustissima famiglia Comnena.* *)

Ibid. 10. Βάρεως] quod ait hic Porphyrogenitus Barim totamque regionem ac praedam universam sibi habuisse imperatorem Romanum, Soldanum vero cum ceteris Saracenis

*) apposuit eum catalogum Bandurius p. 70—76. I. B.

abductum fuisse a Ludovico Franciae rege Capuam ac Beneventum, in dubium revocant nonnulli, eo quod Erchempertus, auctor chronici S. Vincentii de Vulturno, et Protospatha tradant Graecos demum Barim post excessum Ludovici imperatoris ingressos, ut a Saracenis, quorum vires quotidie invalescebant, sese tutarentur. Erchempertus c. 29 et Chronicon S. Vincentii: *hoc audientes qui Bari residebant, Gregorium Baiulum imperatorem Graecorum, qui tunc in Ydronto degebat, cum multis exercitibus ob Saracenorum metum Barim introduxerunt; qui statim apprehensum Castaldeum illiusque primores Cpolim misit, quibus iureiurando fidem dederat.* quod quidem in annum 875 Ind. 8 reiciunt Protospatha et Anonymus Barensis, proinde post excessum Ludovici imperatoris, qui Ravennae obiit die 13 mensis Augusti anno 874.

Ibid. 20. ἐγέλασα] quae de Soldani risu, et ut a Capuanis et Beneventanis libertatem adeptus fuerit Soldanus, tradit hic et in avi Basilii vita Porphyrogenitus, eadem ferme Cedrenus ac Zonaras narrant. ceterum his consimilia narrantur a Theophylacto Simocatta 6 11 et a Theophane a. 13 Mauricii imperatoris, de rege quodam a Sesostri Aegyptiorum rege captivo facto.

133, 10. μὴ ἑάσαντες αὐτὸν εἰσελθεῖν] eadem ferme narrant Cedrenus et Zonaras, sed scriptoribus Latinis non conveniunt, qui Ludovicum custodiae tunc mancipatum fuisse ab Adelgiso scribunt. ita porro Erchempertus c. 34: *quibus ita patrat (capta scilicet Bari) videns diabolus suos eliminari Christoque universa restaurari, et damna inferni dolens, suo instinctu coeperunt Galli graviter Beneventanos persequi ac crudeliter vexare. qua de re et Adelgisus princeps (Beneventanus) adversus Lodogeticum Augustum erectus, cum suis Beneventi infra moenia degentem ac secure quiescentem, astu doloso sanctissimum virum, salvatorem scilicet Beneventanae provinciae, cepit et eustodiis mancipavit, bonaque eius diripiens ditatus est, cunctosque viros exercitales expoliavit et fugere compulit.* iis consona tradunt Leo Ostiensis 1 38 et auctor chronici S. Vincentii; qui Ludovicum custodiae mancipatum fuisse ab Adelgiso narrant; a qua quidem infra 40 dies innumerabili Saracenorum exercitu ab Africa adveniente dimissus est, ut scribit Leo Ostiensis. at scriptor Annalium Francorum Metensium rem paulo aliter narrat a. 871: *Adalgisus imperatorem destitutum suorum viribus cernens iamdudum conceptam iniquitatem parturit, et cum suis fautoribus palatium, in quo imperator meridie quiescebat, occupare nititur. impera-*

tor clamore irruentium excitatus lecto desilī, arma corripit, et cum perpaucis corporis sui custodibus ad ostium domus turbatus procedit, aditumque ferro intercludens hostem a liminibus arcet. Adalgisus sentiens non sine discrimine ostia domus esse penetranda, ab introitu pedem retrahit palatiumque flammis exuri iubet. interea imperator dextras sibi dari petit, pacemque obnixē deposcit. cui responsum est non aliter petita impetraturum, nisi prius iureiurando promitteret nunquam se diebus vitae suae Beneventi fines intraturum, neque pro calumnia quam tunc patiebatur vindictam aliquando exacturum. allatis itaque sanctorum pignoribus, necessitate constrictus sacramentum quod ab eo exigebatur iuravit, statimque postero die a Benevento exiit. mox narrat ut anno sequenti Ludovicus imperator Romam venerit, et a Ioanne papa absolutus a sacramento Adalgisum tyrannum denuntiatum in Corsicam fugere compulerit, ac tandem Ludovicus a. 874 vitam finierit. ceterum de Ludovici captione similia habet Leo Ostiensis 1 38, ubi de Capua a Saracenis obsessa et a Ludovico fuis ibi Saracenis nonnulla, nihil tamen de legato Capuanorum ad Basilium misso, de quo Porphyrogenitus Cedrenus ac Zonaras loquuntur.

136, 17. λέγεται Ῥωμαῖσι ὁ κρημνὸς λαῦ] sic habetur et in mss. at Graecis λᾶας, τοῦ λάαος, vel λᾶας, τοῦ λάου, dicitur *lapis*. neque sola urbs Rausina, quod in loco praerupto sita fuerit, hoc nomen nacta est: quippe urbs etiam Laconicae aspero in loco sita λᾶ dicitur apud Lycophronem; unde nomen sumpsere Λαπέρσαι Dioscuri. et quemadmodum a principio urbs illa Rausium sive Lausium dicta fuit Graecis, quod in loco praerupto sita esset, qui quidem locus pars est hodie urbis occasum solis hibernum spectans, sic postmodum initio seculi undecimi, cum multi ex gente Slava Rausium venerint inhabitandum, pomeria urbis septentrionem versus protulerunt, domosque ibi extruxerunt; qui locus cum tunc esset silvosus et silva Slavis dicatur *dubrava*, urbs Rausium ab illa parte urbis tunc aedificata nomen sumpsit Slavisque nuncupata est *Dubrownik*; quod quidem nomen in hodiernum usque diem servat. ceterum verba illa Porphyrogeniti fortassis quispiam sic intelliget: *urbs Rausiana non appellatur Rausium Latina lingua, sed quia in locis praeruptis posita est; praecipitium Graece vocatur λαῦ, unde inhabitantes* etc. quasi diceret nomen urbis Ragusinae non est Romanum, seu non est a Latinis derivatum, sed a loco praerupto in quo sita est nomen Graecum accepit; quippe praecipitium Graece vocatur λαῦ. Graeci enim recentiores

τῇ Ῥωμαίων διαλέκτῳ et Ῥωμαῖσι aequè intelligunt Latinam et Graecam linguam.

136, 22. Hic pro Πίταυρα scribendum esse Ἐπίδαυρον nemo non videt; ideoque in versione hanc vocem emendavimus. urbem vero Epidaurum Dion et Mela in Parthimis Dalmatiae populis, quos Plinius Parthenos nominat, ponit. haec autem ipsa urbs Epidaurus colonia ab eodem Plinio dicitur, et legio 9 hic ponitur in antiqua inscriptione, ut scribit Ortelius. huius incolae non solum *Epidaurii* sed etiam Epitaurenses vocabantur, ut liquet ex antiqua inscriptione Aquileiae reperta, quam habet Gruterus. libet etiam proferre ex Io. Lucio antiquam inscriptionem, quae inter Epidauri rudera reperta fuit hodieque ibi permanet:

P CORNELIO DOLABELLAE COS VII EPVLON
SODALI TITIENSI LEG PROP D AVG ET TIB CAE AVG
CIVITATES SVPERIORIS PROVINCIAE HILLYRICI.

sequentes vero duas antiquas inscriptiones, quae olim ad portum Epidauri rupi insculptae cernebantur, hodieque, sive temporum diuturnitate sive fluctibus maris exesae fuerint, non comparent, ad me transmisit vir eruditissimus ac rei antiquariae studiosissimus Io. Natali Alleti, maritus sororis meae; quas quidem ille exscripsit ex libro Statutorum rei publicae Ragusinae; et quod ibi exesae illae essent, contulit cum altero codice, recentiori manu conscripto, qui asservatur cum multis aliis codicibus mss in bibliotheca Illustrissimi Seraphini Bona, patricii Ragusini. prima autem inscriptio sic habet:

LARTIDIA RECEP'TA
CLARIDI CRISPI
COH. VIII. VOLVNT ANN.
XXVII. PATRONVS POSVIT
H. S. E.

altera vero sic:

T E R T I A.
I S M A R I E N S I S
A N N. X I.
H. S. E.

sed de Epidauro ac eius antiquitatibus agemus pluribus alio et loco et tempore.

137, 1. ἐκρατῆθῃ] quo tempore Epidaurus ac reliquae urbes Dalmatiae maritimae ab Abaribus seu Slavis eversae fuerint, pluribus scribit Lucius *de Dalm. et Cr.*, c. 8 et 9.

Ibid. 4. Quomodo ampliata fuerit urbs Ragusina narrat Lud. Tubero l. 5 Comment. de temporibus suis. deni-

que 15 seculo pars illa urbis Ragusinae quae septentrionem spectat munita fuit, structuram curante Sigismundo Malatesta Arimini domino, ut scribit Iac. Luccari l. 3 Annalium.

137, 10. τοῦ πρωτοσπαθαρίου] perperam legitur in editis τοῦ ἁγίου pro τοῦ πρωτοσπαθαρίου; nec dubito quin in ms, quo Meursius usus fuerat ad suam editionem Constantini adornandam, scriberetur haec vox contracta seu, ut vulgo dicitur, abbreviata, nimirum litera α cum θ superscripto; quod quidem significat πρωτοσπαθάριον. v. notas ad c. 42.

Ibid. 11. ἀπὸ Σαλῶνα] interpretatus sum ac si legeretur οἱ ἀπὸ Σαλῶνα. hinc manifesto liquet recensitos a Porphyrogenito paulo superius viros, qui Ragusium demigrarunt, fuisse cives Salonitanos, ibique optime legi μετοικησάντων, non vero κατοικησάντων. quae sequuntur in Meursii versione corrupta ac depravata sunt; quod quidem factum puto librarii et non interpretis negligentia ac inscitia. hanc autem Meursii versionem cum secutus esset Lucius de regno Dalm. c. 14, ex his Porphyrogeniti verbis sic ratiocinatur. *at Rausina civitas, quamvis in regno Dalmatiae, de quo tractandum est, inclusa non fuerit, sub nomine tamen Dalmatiae conlinebatur; sed sicuti Dalmatia in orientalem et occidentalem divisa, orientalis Serviorum censebatur, occidentalis vero Croatorum, ita Rausium in orientali parte situm, a caeteris Dalmatis divisum, ius quoque separatim habuisse innuere videtur Porphyrogenitus: nam ait loco supra citato Salonam transiisse Rausium, id est, loco Salonae, totius antiquae Dalmatiae metropolis, Rausium partis orientalis Dalmatiae maritimae, quae Graecis parebat, in metropolim successisse.* atque Porphyrogenitus haec ita non intelligit, uti supra demonstravimus, licet urbs Rausium metropolis ac regina Dalmatiae fuerit hodieque sit, ut tradit Cedrenus, loquens de Saracenorum in Dalmatiam impressione: προχωρούντων δὲ κατὰ τοῦ τῶν πραγμάτων τοῖς Ἀγαρηνοῖς ἦλθον καὶ ὑπὸ τοῦ ὅλου ἔθνος μητρόπολιν, ἣ Ῥαούσιον λέγεται. Ragusinam urbem metropolim universae nationis appellat et ipse Porphyrogenitus in avita n. 38, ubi de eadem Saracenorum in Dalmatiam impressione. numerum autem hunc quingentorum annorum, quem ponit Porphyrogenitus ab a. Chr. 949, quo haec scribebat, ad illud tempus quo Salonitani cives Rausium transierunt, corruptum fuisse a librario vel perperam Constantinum supputasse putat Lucius, cum Salonae eversio nullo modo ad Attilae tempora referenda sit, utpote quae superstes fuit Iustiniani tempore maximeque commoda Iustiniani ducibus bello Gothico praebuit. quomodo autem Dalmatia a variis barbaris vexata ac possessa et a Iustiniano simul cum Italia re-

cuperata fuerit, quomodo eadem Dalmatia a Slavis populata, denique quando Dalmatia ab Abaribus vel Slavis occupata et civitates maritimae destructae fuerint, pluribus haec omnia a Lucio c. 7 8 et 9 pertractantur, sed ita tamen ut non omnem scrupulum mihi demat.

137, 13. τῇ καὶ τοῦ ἁγίου Στεφάνου] hanc aedem S. Stephani aedificatam fuisse a Polymiro rege, in eaque reliquias Nerei Achillaei et Pancratii martyrum, necnon Petronellae ac Domitillae virginum, ab eodem rege Roma asportatas, repositas fuisse scribit Tubero 5 l. l. templum autem hoc S. Stephani cum aliis omnibus templis ac aedificiis urbis Ragusinae eversum fuit illo horrendo terraemotu qui a. Chr. 1667 accidit.

Ibid. 15. Ἀσπαλάθου] urbs Spalatum sive Aspalatum, quae olim Diocletiani palatium fuit, habitari coepta est a Salonitanis civibus postquam Salona a Slavis seu Gothis eversa fuit, ut scribit Thomas archidiac. Spalat. in Hist. Salon. c. 10. vide et historiam Michae Madii editam apud Lucium c. 15.

Ibid. 19. ἐπισκοπεῖον] hic non significat *aedem sacram episcopalem*, ut Ducangius existimavit in Gl. Gr. ubi laudat hunc Porphyrogeniti locum, sed *domum episcopalem*, quae prius erat domicilium Severi Salonitani civis, qui quod ceteris maiore auctoritate polleret, magnus Severus appellabatur, ut scribit Thomas archidiac. l. l. idem scriptor c. 11 sic de episcopo habet: *tunc praenominatus Severus domicilium suum, quod in Spalato sortitus fuerat, quando de insulis redierunt, donavit ecclesiae cum turri angulari et palatio, episcopium ibi fieri statuens. ibique venerabilis praesul Ioannes primitus habitare coepit. de aede vero sacra episcopali sic idem subiungit: videns ergo populum in divini cultus amore succrescere, statim aggredi coepit opus laudabile, et templum Iovis, quod in ipso Augustali aedificio excelsioribus fuerat structuris erectum, ab idolorum mundavit figmentis, ianuas in eo serasque constituens. tunc solemnitate dedicationis indicta magnus undique populus coadunatus est. fecit ergo ex fano illo ecclesiam, consecrans eam in magna devotione et tripudio omnium qui convenerant, ad honorem dei et gloriosae virginis Mariae. clerum autem ibi statuit, qui divini cultus obsequia diebus singulis exerceret.*

Ibid. 20. τοῦ ἁγίου Δόμνου] corpus S. Domni seu Domnii et corpus S. Anastasii martyris, de quo loquitur paulo infra scriptor noster, Salona translata fuerunt Spalatum, et

in ecclesia dei genitrici sacra, quae prius fuerat Iovis delubrum, reposita, ut tradit laudatus archidiaconus c. 12.

138, 4. τὸ τεῖχος τοῦ τοιοῦτου κάστρου] horum autem murorum, inquit Lucius c. 10, pars maior integra extans magnificentiam Romanam testatur; ex iisdemque cognoscitur quam facile a Slavis Salonitanorum reliquiae se defendere possent. urbis vero Spalatensis descriptionem exhibuit Iac. Sponius in suo Itinerario. nonnullas item inscriptiones Spalati repertas profert idem t. 3 p. 79 et seqq. sed illae ad Salonam potius quam ad Spalatium pertinent. ceterum qui res Salonitanas ac Spalatenses accuratius discere cupit, consulat Lucii, eruditissimum opus de r. Dalm. ac Cr.

Ibid. 4. βήσαλον later. vide Comment. in Antiq. CP. 4 206. quid vero ὄρχωρηγος, vide eorundem Comment. 1 12.

Ibid. 10. κοσμίτης, iuxta Goarum ad Cedrenum et ad Euchologium, architectis est tota epistelli compages ex coronide Zophoro et ei subiecta trabe coagmentata, sic dicta quod columnarum aedificium κοσμεῖ. vide Ducangii Gt. Gr.

Ibid. 18. Tetrangurium et Tetranguria Plinio et Ptolemaco *Tragurium*; et ita hodie appellatur; sed vulgo *Trau* dicitur. *Tragurium* vero, inquit Lucius, in peninsula tunc existens tenui isthmo continenti iungebatur: ideo facile a parte continenti obversa muniri potuit, et ex proxima insula, *Bes* dicta, portum efficiente ipsique supereminente, defendi. quando autem effosso isthmo in insulam redactum fuerit *Tragurium*, nulla memoria reperitur: tempore tamen, quo Bela IV rex Ungariae a Tartaris fugatus eo secesserat, insulam fuisse testatur archidiaconus Spalatensis c. 40. *Tragurium* Io. Lucii patria, quam ille et scriptis et natalibus illustravit.

Ibid. 23. Λαυρέντιος] reliquiae S. Laurentii martyris perpetuo in urbe Roma asservatae fuerant hodieque permanent.

139, 1. τὸ κάστρον τῶν Δεκατέρων] idem Porphyrogenitus paulo superius hoc ipso capite hanc urbem τὸ κάστρον τὰ Δεκάτερα appellat. vide quae ibi adnotavimus. ceterum hanc urbem alii *Ascrivium* seu *Ascruvium* appellant; alii vero eam diversam ab *Ascrivio* esse arbitrantur, sed ab *Ascrivii* ruinis hanc crevisse aiunt.

Ibid. 12. Ἰὰμ ἔρατ] *Iadera* et hodie *Iadra* urbs et colonia antiquissima: COL. CLAUDIA AUGUSTA FELIX IADERA. notat ex nummo Claudii Ligerius. Italis dicitur *Zara*, Slavis vero *Zadar*. pluribus de hac urbe agit La-

cus. in hac autem urbe supersunt quamplurima monumenta testes ipsius antiquitatis nobilitatisque: cf. Sponius.

139, 12. ἦτον pro ἦν barbarum est. occurrit saepe apud Anonymum de bello sacro et Demetrium Zenum in Batrachomyom. MEURS.

Ibid. 15. Διὰδωρα] notandum quod hic ait Porphyrogenitus urbem hanc Iaderam seu Iadram vulgariter appellari Diadoram.

Ibid. 19. τῷ Χαλκοπρατίων ναῶ] de aede deiparae sacra, quae erat in Chalcopratiis, pluribus egimus Comment. 2 76.

Ibid. 21. ἐξ ὑλογραφίας] Meursius ἐκ στηλογραφίας legendum ait, et Salmasius ad Plinium p. 1219 ξυλογραφίας. sed perperam uterque, cum legi debeat, ut in ms cod. Regio habetur ἐξ ὑλογραφίας ἀρχαίας. recentiores quippe scriptores ὑλογραφίαν pro κηρογραφίαν dixere, ut hanc distinguant a musivaria: duplicem enim picturam statuunt, alteram διὰ κηροχύτου ὕλης, id est cum cera et coloribus in quavis materia, alteram διὰ ψηφίδων sive opere musivario. Theodosius episcopus Amorii in Synodo 7 act. 4: αἱ ἁγίαι καὶ σεβάσμιαι εἰκόνες καὶ ζωγραφίαι καὶ ὑλογραφίαι καὶ διὰ μουσίων. Theophanes a. 27 Copronymi: τῷ δ' αὐτῷ ἔτει Νικήτας ὁ ψευδώνυμος πατριάρχης τὰς ἐν τῷ πατριαρχείῳ εἰκόνας τοῦ μικροῦ σεκρέτου διὰ μουσείου οὕσας ἔξεσεν, καὶ τοῦ μεγάλου σεκρέτου τῆς τροπικῆς ἐξ ὑλογραφίας οὕσης ἔξεσεν. ubi S. Nicephorus Cp. loco laudato habet ἐκ κηροχύτου ὕλης. v. quae habet Ducangius in Gl. Gr. v. Κηρόχυτος γραφή, ubi de pictura, quae fit resolutis igne ceris cum penicillo, pluribus agit.

Ibid. 22. συγκοπή opus tessellatum significat. Continuator Theophanis 3 7: ἐκ συγκοπῶν δὲ καὶ διαφόρων χροίων τὸ ἔδαφος πᾶν.

140, 3. μέχρι Βενεβενδοῦ] quasi Beneventum ad mare Adriaticum situm sit: verum trium ferme dierum itinere ab eo distat, et a Neapoli 32 miliaribus.

Ibid. 6. ἡ Βέκλα] quae Porphyrogenito Becla appellatur, Οὐεγία Ptolemaeo dicitur, Plinio vero *Vegium*; *Viglia* hodie nuncupatur, Italis *Veglia*, Slavis *Kirk*.

Ibid. Ἄρβη Arbum hodie nuncupatur et Arba, Italis *Arbe*, Slavis *Rab*.

Ibid. 7. Ὀψαρα hodie Absarus vocatur. dicta fuit olim haec insula et urbs eiusdem nominis *Absorus* et *Absyrtium*. Italis *Osero* dicitur.

140, 7. Λουμβρικᾶτον hodie Vergada nuncupatur, et a Slavis *Laucat* dicitur.

Ibid. 10. Πιζύχ nunc *Sale* appellatam ait Lucius p. 48 ed. Amstel.

Ibid. Σελβώ Selva hodie nuncupatur.

Ibid. Σκερδά *Scherda* etiamnum appellatur, ut scribit Lucius.

Ibid. Ἀλωήπ Nun Lucio appellatur.

Ibid. Σκιρδάκισσα] id est Scirda, nunc *Scherda Cissa*, nunc *Pagus*, inquit Lucius.

Ibid. 11. Μελετά] hodie hanc *Meladam* dici scribit Lucius.

Ibid. Ἑστιουνήζ] nunc *Sestrum* nuncupatur.

141, 3. ἐκ παλαιοῦ μὲν τοίνυν ἡ Δελματία] *Dalmatia* hic a Porphyrogenito pro universo occidentali Illyrico praeter Noricos sumitur, ut optime animadvertit Lucius 1 6: cf. *Dandulus* p. 183 A.

Ibid. 9. παρὰ τῶν Σκλαβινικῶν ἔθνῶν] quomodo a Slavis occupata fuerit *Dalmatia* narrat et capite praecedenti, unde haec cum illis conferenda sunt. quando autem *Salona* ac reliquae *Dalmatiae* urbes a Slavis captae fuerint, pluribus tradit Lucius l. 1.

Ibid. 20. οἱ Τοῦρκοι] hodie *Unni* seu *Hungari*. de Turcis autem pluribus Porphyrogenitus infra.

143, 13. πόρτα purum putum Latinum est, *porta*. occurrit passim apud scriptores Graecos aevi posterioris. MEURS.

Ibid. 20. Βαγιβαρείας seu *Βαγιβαρεία* est Slavum vocabulum, Graece detortum; id est *Βαβειαορεία*, id est *Babii montes*, Slave *Babie Gore*, videlicet *Vetulae* vel *vetularum montes*, quo nomine *Carpathii montes* *Poloniam* ab *Ungaria* disterrimantes ab aliquibus nuncupantur. ex his apparet *Chrobatos* a *Sarmatia* nunc *Polonia* dicta, vel *Bohemia* venisse. sed de *Chrobatis*, et terra quam illo tempore habitabant, pluribus agit Porphyrogenitus capite sequenti; ubi vide quae adnotamus.

144, 8. Φραγγίαν] hic *Franciam* Porphyrogenitus pro hodierna *Germania* sumit, ut ad caput sequens adnotabimus. *Belochrobatos* autem, nimirum *Albos Chrobatos*, ex *beli Hruati* apte deducit, cum *beli* vel *bili*, sive ut nostrates *Bieli*, Slave *albos* significet.

Ibid. 10. Φραγγίας τῆς καὶ Σαξίας] sic et in mas habe-

tur. at sunt qui haec ita legenda putent, Φραγγίας τε καὶ Σαξίας.

144, 14. Παννονίαν] cf. Lucius 1 12 p. 47 A.

145, 1. ἀνεῖλον τοὺς Φράγγους] cf. Lucius 1 11 p. 46 A.

Ibid. 6. ζουπανία Slava vox regionem significat, et a Zupa deducitur, quod populum vel regionem aliquam habitatam significat. hinc autem *zupanus* seu *iupanus* dignitas apud Servios Hungaros et universim apud Slavicam gentem: *praefectus provinciae vel alicuius territorii aut civitatis*. scriptor noster c. 29: ἄρχοντας δὲ ταῦτα τὰ ἔθνη μὴ ἔχει, πλὴν ζουπάνους γέροντας, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ Σχλαβίνιαι ἔχουσι τύπον. pactum Boëmundi cum Alexio imperatore apud Annam Comnenam l. 13 subscribit ζουπάνος ὁ Περής, alter e legatis regis Ungariae. dicitur et μέγας ζουπάνος in Salutat. Epistol. Pontif. qui ἀρχιζουπάνος apud Nicetam in Manuele Comneno 2 7 et Ioannem Cinnanum 3 7. *magnus* autem *zupanus* appellatur Innocentio III papae l. 1 et 2 Epistol. et in Actis eiusdem. ita porro appellatus Serviae princeps. vide Ducangii Glossarium med. Latinitatis necnon Graecit. et notas eiusdem ad Alexiadem p. 347.

Ibid. Chlebiana hodie *Hliuno* nuncupatur.

Ibid. 7. Tzentzena hodie *Cetina* dicitur.

Ibid. Emota nunc *Imota* vocatur.

Ibid. Pleba forsan *Plieva* in Bosna.

Ibid. Πεσέντα postea in dioecesi Tinninien, inquit Lucius.

Ibid. Παραθαλασσία] Latine *Maritima*, Slave *Primorye*.

Ibid. 8. Brebera hodie vulgo *Bribir*.

Ibid. Nona Slave *Nin*.

Ibid. Τνήνα Latine *Tinninium*, Slave *Knin*.

Ibid. Σίδραγα postea in dioecesi Scardonem.

Ibid. Nina, nisi sit idem ac Nona, et in duas zupantias divisa, inquit Lucius.

Ibid. 9. Βούνος] Latine *Banus*, idem quod dux, Slave *Ban*.

Ibid. Cribasa Slave nuncupatur *Karbava*.

Ibid. Litza Slave *Lika*.

Ibid. 10. Γουτζηκᾶ postea in dioecesi Signien. ceterum in relatis zupaniis, inquit Lucius, maritimae ut plurimum regiones numerantur; ideo vel duces sive bani a Porphyrogenito nominati maritimam tantum Croatiam possederunt, vel ipse in rebus occidentalibus parum versatus multa omisit.

145, 11. De Diocletianis et eorum regione, de Terbuniatibus, Zachlumis et Paganis loquitur pluribus infra scriptor noster.

Ibid. 24. *Ραστωίζα* eadem fortassis quae hodie Slave *Rat*, regio sub ditione rei publicae Ragusinae.

Ibid. *Μοκρόν* Slave *Mocro*.

Ibid. *Δαλέν* eadem fortassis quae Dalluntum Antonino, nisi ibi pro Dalluntum legendum sit Dalminium, ut Ortelius suspicatur.

146, 5. *Μέλαρα* Latine *Melita*, Slave *Mliet*.

Ibid. *Κούρκουρα*] haec ipsa insula infra c. 36 dicitur Porphyrogenito ἡ *Κούρκουρα*, Latine *Corcyra*, Slave *Karkar*; nostratibus vero *Corciula* appellatur.

Ibid. *Βάρτζω*] eadem insula paulo superius cit. l. vocatur ὁ *Βράτζης* Porphyrogenito. Latine autem *Brachia* dicitur, Slave *Brac*.

Ibid. *Φάρος*] hanc insulam τὸ *Φάρα* Porphyrogenitus vocat l. l. Latine dicitur *Phara*, Slave *Huar*.

Ibid. 9. ἡ χώρα τῆς *Χρωβατίας*] hic describit Porphyrogenitus regionem Croatorum, qui in Dalmatiae occidentali parte, tam maritima quam mediterranea, sedem fixere et regioni illi Croatiae sive Hruatiae cognomen dederunt, quod etiamnum in parte retinet. hos autem veros terminos Croatiae fuisse ostendit Lucius l. 2.

147, 14. τὸ δὲ κάστρον τὸ *Ραούσιον*] at non longe post Porphyrogeniti tempora Ragusina res publica a Serviae principibus terras et insulas obtinens territorium terra marique dilatavit, ut scribit Iac. Luccari in Annalibus Ragusinis.

148, 4. τὸ δὲ *Χρωβάτοι* τῇ τῶν *Σκλάβων* διαλέκτῳ] cf. Lucius c. 11.

Ibid. 16. τοῦ βασιλέως *Ἡρακλείου*] quando Dalmatia ab Abaribus vel Slavis occupata fuerit, pluribus agit Lucius l. 9. de baptismo autem Croatorum diximus nonnulla supra ad c. 30, et Lucius loquitur pluribus de eodem c. 11.

149, 2. Chrobatī igitur sub Porino duce, Porgae patre, Abares ex Dalmatia expulerunt tempore Heraclii, ut Porphyrogenitus hic paulo superius et capite praecedenti narrat: deinde Porga eorum duce baptizatos eosdem Chrobatos fuisse ait.

Ibid. 23. *Τερπημέρη* τοῦ ἄρχοντος] de Croatorum duce et eorum stirpe pluribus agit Lucius 2 l. 1.

150, 3. *εὐλαβῶν*] Meursius legendum ait *εὐσεβῶν*, et

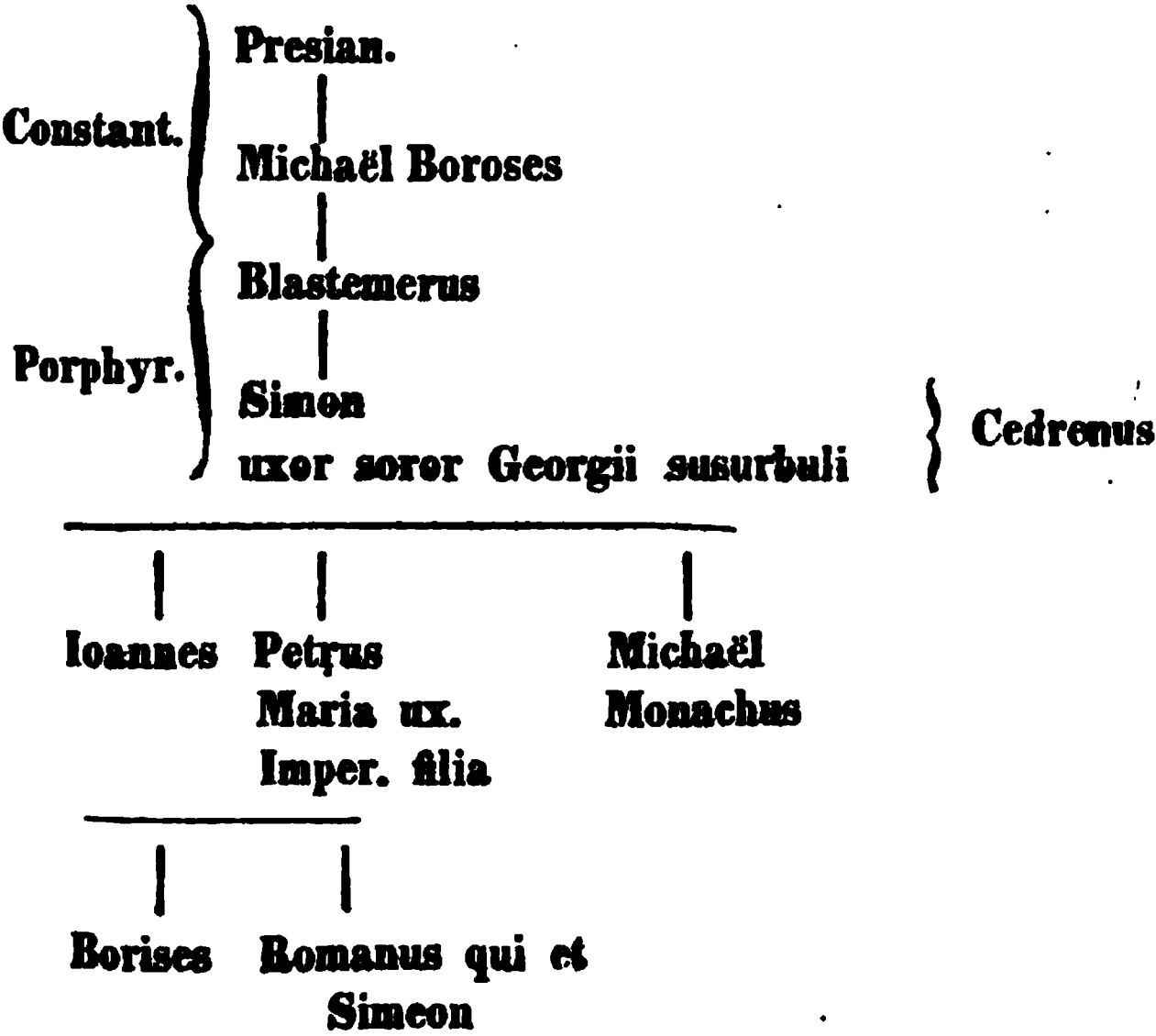
paulo infra pro εὐλαβῆς εὐσεβῆς; sed fallitur, cum vox εὐλαβῆς apud scriptores Christianos eadem saepe significat quae εὐσεβῆς, nimirum *religiosum ac pium*.

150, 11. κοντοῦρα et κονδοῦρα genus navigii apud Croatos, quod sagena minus est; quippe sagenae, ut scribit Porphyrogenitus paulo infra, 40 viros habent, condurae vero seu conturae, quae maiores sunt, 20 viros habent, minores vero 10 tantum. nostratibus autem hoc navigii genus etiamnum *gundula* dicitur.

Ibid. 15. τὸν κόλπον τῆς Δελματίας maris Dalmatarum meminit Porphyrogenitus et in avi vita. quando autem mare Illyricum seu Adriaticum *Dalmatici* appellationem acceperit docet Lucius 1 6.

Ibid. 22. Βορώσης] capite sequenti scribitur Βορίσης; ab aliis vero appellatur Vorizes vel Burichius. libet autem hic regum Bulgariae stemma ex Porphyrogenito et aliis scriptoribus Graecis exhibere.

REGES BULGARIAE EX AUCTORIBUS GRAECIS.

Comes Comitopulus

Comes Comitopulus			
Samuel	David	Moses	Aaron
Cossara uxor S. Vladimiri	Romanus dictus Radmir et Gabriel	Ioannes dictus Alusianus Bladislaus	
Petrus cognomento Deleanus			

151, 5. *Nóna*] Slave nuncupatur *Nin*.

Ibid. *Βελόγγραδον*] Latine *Belgradum* vel *Alba maris*, ad differentiam tam *Albae Ungaricae*, quae Regalis, quam *Serviae*, quae Graeca dicebatur. nautis autem *Zara vecchia* appellatur.

Ibid. *Βελίτζειν* forsan *Belina* in *Bucoviza*.

Ibid. *Σχόρδονα* Latine dicitur *Scardona*, Slave *Scradin*.

Ibid. *Χλεβένα* vel *Chlebna* Slave appellatur *Hliuno*.

Ibid. 6. *Στόλπον* forsan *Stulba* prope *Bistrizam* flumen *Illuni*, inquit *Lucius*.

Ibid. *Τενήν* Latine *Tinninium*, Slave *Knin*.

Ibid. *Κόρι* Latine *Corinium*, Slave *Karin*.

Ibid. *Κλαβώκα* forsan *Klapaz* prope fontes *Unae*. ceterum multa nomina civitatum, inquit *Lucius* p. 48, cum ipsis *zupaniarum* nominibus conveniunt.

Ibid. 7. *καβαλλαρικόν* hic substantive pro *equitatu*.

Ibid. 12. *τὸ τοῦ λαοῦ πληθος*] sicuti ex enumeratione civitatum apparet *Porphyrogenitum* hic describere tantum occidentalem *Dalmatiam* maritimam, a *Croatibus* tunc possessam, praeter oppida maritima, quae *Romani* vel *Dalmatae* tenebant, ita hic videtur vires integras totius regni *Croatorum* describere: quippe pars illa sola occidentalis *Dalmatiae* neque tot equites ac pedites habere potuit; neque sola loca littoralia continentis sine insulis tot *sagenas* ac *conduras* habuisse probabile est.

Ibid. 13. *Κρασημέρη*] hic *Cresimir* appellatur et maioris cognomine donatur in *Cresimiri* regis abnepotis literis, quae editae habentur apud *Lucium* p. 76.

Ibid. 14. *Μιροσθλάβου*] hic ab aliis *Dircislavus* appel-

latur; et eundem primum titulum regnum ab imperatore Cpolitano consecutum argui potest ex eo quod scribit archidiaconus Spalatensis c. 13. sed fallitur archidiaconus, dum Theodosium a. Chr. 970 imperasse scribit; quippe ille annus fuit primus imperii Ioannis Zimiscae.

151, 15. Hic Pribunia vel Pribunius idem fortassis qui in veteribus privilegiis Pribinna Gussichus appellatur. v. Lucium p. 77 seq.

Ibid. 19. *κονδούρας*] puto hic deesse numerum condurorum et equitatus peditatusque, ut optime et Meursius monuerat.

152, 12. *εἰς τὸν παρ' αὐτοῖς Βόϊκι τόπον*] ex iis quae supra ait scriptor noster de magnae Chrobatiae Turciae ac Franciae situ, facile cognosci poterit regio illa quam ab initio Serbli possederunt *).

Ibid. 21. *Σέρβλοι δὲ τῇ τῶν Ῥωμαίων διαλέκτῳ*] Serviorum igitur vocabuli originem Graeci a Latino sermone derivant, nimirum a servitute, ut ait hic Porphyrogenitus; ex quo quidem mutuatus est Willelmus Tyrius ea quae scribit 20 4, quando cum imperatore Emanuele in Servia praeliatus se venisse ait. atqui in hac Serblorum nominis a servitute denominatione, inquit Lucius in Notis ad Historiam Diocleatis de Regno Slavorum, Graecos et ex eis Latinos hallucinatos sciunt, quicumque Slavum idioma callentes contermini Serblanis sunt.

153, 17. *πρεσβύτας*, inquit Meursius, vocat hic τοὺς πρεσβυτέρους.

154, 15. Michaël, qui hic ὁ Βορώσης dicitur, capite praecedenti ὁ Βορώσης appellatur.

155, 1. *ἕως τῆς Ῥάσης*] sic etiam mss. sed legendum fortassis usque ad Rasciam, non vero Rhasen, ut ait Meursius.

156, 4. *τὴν Δοστινίκαν*] hanc ipsam urbem vocat Porphyrogenitus ad finem huius capitis τὸ Δεστινίκον.

Ibid. 12. ὁ πρωτοσπαθᾶριος Λέων] non possum, inquit Meursius, divinare quid sibi velit compendium hoc scribendi; itaque in versione mea asteriscum eius loco posui. occurrit autem pluries in hoc nostro. occurrit quidem primum c. 29, ubi perperam legerat Meursius τοῦ

ἁγίου Στεφάνου, cum ibi legatur τοῦ α Στεφάνου, id

*) Subiunxit Bandurius p. 99—107 Matthaei Gondolae, patricii Ragusini, libellum de religionis catholicae in Turcia Europaea conditione.

est τοῦ πρωτοσπαθαρίου Στεφάνου; quippe litera α cum 3 superscripto πρωτοσπαθάριος vocem intelligi, ex his quae infra ad c. 42 dicturi sumus, manifesto constabit. ὁ ῥαβδοῦχος autem Meursius vertit *lictor*; ita et nonnulli alii ad Cedinum putant hanc vocem Latine interpretandam, ubi inter dignitates aulae Cpolitanae ῥαβδοῦχος recensetur. Goar. p. 37 οἱ ῥαβδοῦχοι *satellites virgis armati* interpretatur; putatque rhabduchos haud diversos fuisse a manglabitis, qui et ῥαβδοφόροι nonnunquam appellantur. observo, inquit ille p. 76, Bardarietas istos, de quibus sermo, ῥαβδοῦχους a *festibus* gestatis dici apud Nicetam Andronici 2.

156, 21. πόλεμος εἰς Ἀχελών] in editis legitur πόλεμος Ἀχελών: ubi Meursius haec adnotat: *quid hoc sit, non intelligo. at Ἀχελῶος et Ἀχελών* Bulgariae castellum reperitur apud Cedrenum, et apud Anonymum Combesianum p. 240 Ἀχελῶος flumen appellatur, ad quod ait idem scriptor inter Romanos atque Bulgaros commissum fuisse praelium, et victoriam a parte Bulgarorum stetisse. quod quidem accidit die 20 Augusti, indictione 5, a. Chr. 917. de quo quidem bello videtur loqui hic Porphyrogenitus.

159, 9. Tzeesthlabus hic Serviae princeps ea ferme quae Porphyrogenitus aetate vivebat, scilicet circa annum 950. horum autem principum series longe alia est apud Diocleatem, nomina etiam et ab iis acta prorsus diversa. quod inde factum puto, quod Dalmatiae continentis et Dalmatiae maritimae, interdum etiam Croatiae principes Diocleates confuderit; qui sane scriptor circa annum 1152 floruit. ideoque hac in re multo maiorem fidem meretur Porphyrogenitus quam Diocleates, utpote qui longe ante ipsum vivebat. horum autem principum Serviae, quorum in praesenti libro mentionem facit Porphyrogenitus, libet hic ob oculos stemma proponere.

CONSTANTINI PORPHYROGENITI PRINCIPES SERBLIAE.

N qui ad Heracium imperatorem confugit

...

...

post annos aliquot

1. Boiscstlavus

2. Radoslavus

3. Prosegoes

4. Blastemerus

Bela princeps Tribunis

5.

Goinic

5.

Muntimer

5.

Stoimer

Crainam uxor

7.

6.

Petrus an. 20.
tempore Leonis
Imp. et post

Borena Pribislau Stephanus Clonimer Phalimerus

8.

9.

10.

Paulus Zacarias

a Romano

Lecapeno Imp.

adiutus

Tzeeslau Tzutsemer

159, 21. *Βόσωνα*] Bossena Cinnamo *Βόσωνα* appellatur. huius autem regni seu Provinciae principum seriem exhibet Ducangius in Familiis Dalmaticis.

160, 3. Zachlunorum regionis terminos describit Porphyrogenitus supra c. 30.

Ibid. 9. οἱ δὲ νῦν ἐκείας οἰκοῦντες] quomodo Serbii Zachlunorum terram occuparint, pluribus capite praecedenti narrat scriptor noster.

160, 14. ἤγουν ὀπίσω] Zachlumi dicti sunt, inquit Porphyrogenitus, a monte Chlumo nuncupato; et alias Sclavorum dialecto Zachlumi dicuntur ii qui post collem habitant. atqui si ita est, *Sachlumi* appellandi sunt potius quam *Zachlumi*, neque ita Slavorum dialecto vocandi sunt omnes qui post collem habitant, sed tantum qui post montem Chlumum habitant; quippe *sa Slave post* significat, Chlumus vero nomen proprium montis est.

161, 1. τὸ Σταγνόν] urbs episcopalis sub ditione rei publicae Ragusinae. huic ecclesiae praeest hodie Illustrissimus antistes Franciscus Volanti, avunculus meus, vir et pietate et doctrina insignis.

Ibid. 6. χώρα μία ὑπάρχει] eandem terram esse Terbunitarum et Canalitarum docet Porphyrogenitus et supra c. 30, ubi Terbuniae principatus terminos describit. at hodie Terbuniae principatus Turcis paret; episcopus vero Terbuniae, unus e suffraganeis archiepiscopatus Ragusini, eligitur a senatu Ragusino, fortassis quod Mercanensis episcopatus cum Terbuniensi iunctus esset, et Mercana sit sub ditione rei publicae Ragusinae. hodie autem Terbuniensem episcopatum obtinet Illustrissimus Antonius Reghii, consobrinus meus, vir a pietate et a studiis omnino laudabilis.

Ibid. 20. Καναλή] Canale seu Canalis sub dominio rei publicae Ragusinae, olim ager Epidaurius. neque Canale seu Canalis regio illa dicta est, ut putat hic Porphyrogenitus, quod Canale Serblorum idiomate *viam plaustris* significet: nam, inquit ille, propter loci planitiem servitutes omnes plaustris praestant; cum nulla hodie ibi sint plaustra. sed regio illa ab aquae ductu lingua Epidauria Canalis appellatur, ut scribit Lud. Tubero l. 5 Comment. de temporibus suis.

162, 8. Diocleae regionis terminos describit Porphyrogenitus supra c. 30.

Ibid. 16. ἔκτισεν ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανός] atqui longe ante Diocletianum imperatorem Dioclea urbs extabat, cum huius meminerint Ptolemaeus et Plinius. non igitur huic urbi nomen Diocletianus dedit, sed potius ille ab ea nomen accepit quod in ea natus est, et a matre Dioclea pariter appellata, ut scribit Sex. Aurelius Victor. similia habet Paulus Diaconus l. 10. Diocles vero Diocletianus ante imperium dicitur et Lactantio, seu potius Lucio Caecilio, de Mortib. persecut. c. 9 et 19; ubi vide quae hac de re doceat eruditissimus vir aetrique amantissimus Nicolaus le Nourry, sodalis noster.

Ibid. 17. νυνὶ δέ ἐστιν ἐρημόκαστρον] Doclea seu Dioclea urbs eversa a fundamentis fuit circa finem decimi seculi

a Samuele Bulgarorum rege; eiusque vestigia ac ruinae marmoreaue monumenta sub aquis visuntur in lacu Lygnistri, ad quem sita fuit, ut scribit Lud. Tubero l. 8. falluntur ergo scriptores illi qui Diocleam hodie *Antibarem* aut *Medon* aut *Catarum* appellant, cum primum destructa fuerit Dioclea a Slavis, deinde a Bulgaris, tandem erumpentibus subito aquis absorpta. Dioclea autem urbe a Bulgaris, uti iam diximus, eversa Ioannes archiepiscopus Docleensis Ragusium se contulit; atque ab eo tempore ecclesia Ragusina archiepiscopalem dignitatem accepit a Benedicto V pontifice maximo, ut scribit Seraphinus Razzius Florentinus ordinis S. Dominici, in Historia archiepiscoporum Ragusinorum, quae Italico idiomate conscripta, asservatur manuscripta in Bibliotheca S. Marci Florentiae.

163, 4. οἱ Πάγανοι] terminos Paganiae describit Porphyrogenitus supra c. 30. unde constat Narentanos sive Paganos eam partem continentis Dalmatiae obtinuisse quae a Cerina Naronem versus protenditur. flumen et zupanias tres habet.

Ibid. 11. μὴ παραδέξασθαι αὐτοὺς τῇ τότε καίῳ βαπτισθῆναι] Chrobati ac Serbli, uti ad c. 30 adnotavimus, fidem Christi susceperunt Heracio iuniore imperante; Paganii vero sive Arentani baptizati fuere sub Basilio Macedone, ut Porphyrogenitus scribit c. 29, quemadmodum etiam plures alii ex Slavis, qui Dalmatiam incolebant, ut ipse tradit eodem loco et in vita Basilii n. 54 ed. Reg. quod quidem congruit cum Platina, qui Hadriano secundo pontifice et Suetopolo principe Dalmatiae Sclavos Christi fidem suscepisse ait in vita Ioannis XIII, quem pro XIV ponit. haec autem Platinam ex Blondo, Blondum vero ex chronico Andreae Danduli exscripsisse aiunt; ubi sic legitur: *huius autem B. Cyrilli praedicatione Sueropolis rex Dalmatiae, qui ab Odrillo germano Totilae regis Gothorum originem duxerat, cum toto suo populo fidem catholicam suscepit.* verum Dandulus haec sub Michaële contigisse scribit, Platina vero sub Basilio Macedone. neque soli Arentani ac nonnulli alii ex Slavis Dalmatiae accolis sub Basilio Macedone baptismum susceperunt; verum et Bulgaros ad meliorem frugem revocavit idem imperator, Russisque persuasit ut sacrum baptismum susciperent, quemadmodum narrat laudatus Porphyrogenitus in avi vita n. 95 et 96. de Russorum autem ad fidem Christi conversione libet hic proferre historiam, quae a principio mutila est; quam quidem reperi in codice ms Colbertino recenti manu conscripto n. 4432, et Latinam fecimus. sic igitur habet.

Καὶ τὰ τοῦ σεβύσματος τούτων καλῶς καταμάθωσιν. οἱ δὲ τὸ τοῦ λόγου εἰπεῖν περὶ τοὶ γενόμενοι τὴν Ῥώμην καταλαμβάνουσι, καὶ τὰ ἐκεῖσε πάντα ἐρευνῶσι καὶ σκοποῦσι καὶ καλῶς περιεργάζονται τῶν τε θείων ναῶν τὴν εὐπρέπειαν καὶ τοὺς ἐκεῖσε ἱερεῖς καὶ ἄρχιερεῖς. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸν πατριάρχην αὐτὸν ὁρῶσι, τὸν καὶ πᾶσαν καλούμενον, καὶ λόγους ὠφελείας παρ' αὐτοῦ πλείστους ἀκούουσιν. καὶ οὕτως σπουδαίως παλινδρομοῦσι καὶ ἑαυτῶν καταλαμβάνουσι χώραν καὶ πρὸς τὸν μέγαν ῥῆγαν ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσι, καὶ ἅπερ εἶδον καὶ ἤκουσαν καὶ ἐκεῖσε καλῶς ἐξαγγέλλουσιν· εἶναι δὲ μεγάλα καὶ ἀληθῆ¹⁰ διεβεβαιουῦντο πάντῃ, καὶ οὐδὲν δέονται ἐτέρας τινὸς ἀναψηλαφήσεως καὶ ἐρεῦνης. καὶ “εἰ θέλεις” ἔφησαν, “λαμπρότατε καὶ ἐνδοξότατε ἡμῶν αὐθέντα καὶ ἄρχον, τὴν τούτων πίστιν δέξασθαι, ἡμῖν αὐτοῖς, καὶ καλῶς τὰ ἐκείνων μυήθητι.” ὥς δὲ οἱ σὺν ἐκείνῳ ἄρχοντες πάντα ἤκουσαν, μᾶλλον δὲ οἱ-¹⁵ τινες καὶ πρῶην αὐτῷ συνεβούλευσαν, πάλιν πρὸς αὐτὸν καὶ αὐθις εἰρήκασιν “οὐ καλὸν φαίνεται τοῦτο γεγέσθαι πᾶσιν ἡμῖν, εἰ μὴ οἱ αὐτοὶ καὶ τὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καλῶς δοκιμάσωσι καὶ καταμάθωσιν, ἐπειδὴ καὶ ταύτην πόλιν μεγάλην τινὰ καὶ κρείττονά τινες εἶναι διαφημίζουσι. λοιπὸν²⁰ ἄξιόν ἐστιν ὅπως καὶ ταύτης τὸ σέβας καὶ τὴν λατρείαν οἱ αὐτοὶ ἐρευνήσωσι καὶ ἀναψηλαφήσωσι, καὶ οὕτως ἀμφοτέρων

2 σπερῶτοι apud Bandurium
ἐαυτῶν?

3 σκοπῶσι ib.

8 καὶ τὴν

Et quae ad religionem eorum pertinent accurate ediscerent. illi vero sciscitandi studio cupidi, Romam se conferunt, isticque omnia perscrutantur et exquirunt, ac curiosissime dispiciunt cum sanctorum templorum decorem tum sacerdotum et pontificum ordinem. imo etiam patriarcham eorum, quem papam vocant, invisunt; a quo verbis et doctrina ad utilitatem suam spectante instituti revertuntur ac regionem suam repetunt. hinc sese magno regi sistunt, ipsique omnia quae viderant et audierant sedulo recensent. adfirmabant porro magna illa et verissima existere, nec ulteriori perquisitione et perscrutatione opus esse. “quodsi velis” inquirunt, “illustrissime et gloriosissime domine princepsque noster, ipsorum fidem amplecti, id ipsis significato, atque eorum misteriis rite initiare.” quibus auditis procures qui cum rege erant, maximeque ii qui ipsi talis propositi auctores fuerant, rursus ipsum ita compellant “non videtur nobis id agendum esse, nisi prius iidem ipsi Cyprianos ritus explorent et ediscant. fama quippe est eam urbem magnam, imo praestantiorē esse. demumque e re fuerit ut iidem huius quoque religionem et cultum examinent ac experiantur; et sic postea ex his duabus meliorem deligamus.” tum rei

τὸ κρεῖττον ἐκλεξόμεθα.” ἤκουσα πάλιν καὶ τοῦτο ὃ ἐχέφρων
καὶ περιβόητος ῥῆγας ἐκείνων καὶ προσήκατο καὶ καλῶς ἀπε-
δέξατο. διὰ καὶ τοὺς δηλωθέντας πολλάκις τέσσαρας ἄνδρας
πάλιν ἐκπέμπει καὶ πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὥς ἵνα καὶ
5 τὰ ἐκεῖσε πάντα κατοπτρεύσωσι καὶ ἀποπειράσωνται. καὶ δὴ
μετὰ πολλοῦ κόπου καὶ ταύτην καταλαμβάνουσι, καὶ τῷ τότε
τὰ Ῥωμαίων σκῆπτρα ἰθύνοντι, Βασιλείῳ φημὶ τῷ ἐκ Μακε-
δονίας, προσέρχονται, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς αὐτῶν ἀφίξεως
ἀπαγγέλλουσιν. ὃ δὲ ἄσμενος καὶ τρισάσμενος τούτους ἀποδε-
10 ξάμενος ἄρχοντάς τινας παραυτὰ τῶν ἐλλογίμων αὐταῖς ἐπι-
δίδωσιν, ὅπως τὰ κάλλιστα πάντα τῆς πόλεως αὐτοῖς ἐπιδεί-
ξωσι καὶ τὰς πένσεις αὐτῶν πάσας καλῶς διευκρινήσωσι καὶ
ἀπολογήσωνται. οἱ δὲ ἄνδρες παραλαβάντες, καὶ πολλὰ ἐν
τῇ πόλει ἀξιοθέατα ἐπιδείξαντες, εἰσῆλθον πρὸς τὸν περιβόη-
15 τον καὶ μέγαν θείον ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. καὶ γὰρ ὥς
ὁ λόγος κρατεῖ, ὅτι καὶ ἑορτὴ μεγάλη τις πρὸς αὐτὸν ἐτελεῖτο
τὸ τότε· εἴτε δὲ τοῦ χρυσορρήμονος εἴτε ἡ κοίμησις τῆς
ὑπεραγίας μητρὸς τοῦ κυρίου μου, ἀκριβῶς λέγειν οὐκ ἔχω.
πλὴν ἑορτὴ ἐτελεῖτο θαυμαστὴ καὶ μεγάλη. καὶ οἱ τέσσαρες
20 ἐκεῖνοι ἄνδρες, οἱ μετὰ τῶν ἀρχόντων ἡμῶν ὄντες, τὸν ναὸν
πάντα περιεσκόπουν, καὶ τῆς τελουμένης ἑορτῆς τὰ πλεῖστα
φῶτα βλέποντες καὶ τὴν μελωδίαν τῶν ᾠμάτων ἀκούοντες,
θαυμάζοντες διηπόρουν, διαβιβάσαντες οὖν ἐκεῖσε τὸν ἑσπε-

ille prudens et conspicuus hoc consilium admisit et amplexus est.
quamobrem quattuor illos saepe memoratos viros Cpolim mittit, ut
omnia quae ad religionem spectabant explorarent ac experirentur. in
hanc vero illi urbem nec sine magno labore concedunt, atque Basilio
Macedoni, tunc Romanorum sceptrum moderanti, se sistunt, ipsique
tanti suscepti itineris causam renuntiant. is vero ingenti gaudio hos
excipiens mox viros illis eruditos et praeclaros adiungit, qui omnia
in urbe pulcherrima monstrarent, quique rogata eorum recte intelli-
gere possent, iisque satisfacere. hi autem cum multa ipsis in urbe
spectaculo digna ostendissent, in celebratissimum illud magnumque
S. Sophiae templum cum ipsis ingressi sunt. atque ut vulgo fertur, tum
magna sollennitas celebrabatur, sive S. Chrysostomi sive Dormitionis
sanctissimae matris domini mei; id vero non certo dicere valeo: verum
tamen est tunc fuisse mirabilem magnamque celebritatem. quattuor
porro viri qui cum proceribus nostris erant, totum templum circum-
spexerunt, necnon quae ad celebritatem spectabant; luminaque cer-
nentes ac canticorum melodiam audientes stupebant attoniti. cum
istic autem vespertini et matutini himni tempore venissent multaque
dixissent audivissentque, accedit sacrae et divinae liturgiae tempus;

ρίνον ὕμνον καὶ τὸν ὀρθρινόν, καὶ πολλὰ εἰπόντες καὶ ἀκούσαντες, φθάνει καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἱερᾶς καὶ θείας λειτουργίας καὶ πάλιν οἱ ῥηθέντες ἄνδρες μετὰ καὶ τῶν τοῦ βασιλέως ἀρχόντων εἰς τὸν σεβύσμιον καὶ μέγιστον ναὸν εἰσέρχονται, ὅπως τῆς ἀναιμάκτου καὶ θείας μυσταγωγίας θεαταὶ γενή-⁵ σονται. ἔνταῦθα τοῦ λόγου γενόμενος ἐκπλήττομαι τοῦ θεοῦ τὴν φιλανθρωπίαν, τοῦ θέλοντος πάντα σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. καὶ γὰρ ἔπει οἱ ἐθνικοὶ καὶ βάρ-
 βαροι ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐν τῇ τρισμεγίστῃ ναῷ εἰσῆλθον ὡς εἴ-
 ρηται, καὶ ἐκεῖσε ἰστάμενοι τὰ δρώμενα πάντα ἐν τῇ ναῷ ἐσκό-¹⁰ πουν, καὶ ἀκριβῶς κατεμάνθανον πῶς πρότερον ἢ λεγομένη μικρὰ εἴσοδος γέγονεν, εἶτα καὶ ἡ μεγάλη ηὔρεπιζετο, καὶ οἱ ὑποδιάκονοι καὶ οἱ διάκονοι ἐξεπορεύοντο τοῦ ἱεροῦ βήμα-
 τος μετὰ λαμπάδων καὶ ῥιπιδίων, οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἱερεῖς πλεῖστοι καὶ ἀρχιερεῖς κατὰ τὸ σὺνηθες μετὰ καὶ τῶν φρι-¹⁵ πτῶν καὶ θείων μυστηρίων, καὶ αὐτὸς ὁ τὴν ἀρχιερωσύνην τότε ἔχων πατριάρχης, καὶ πάντες μὲν ἐπ' ἐδάφους κατέπε-
 σον οἱ ἐκεῖσε ὄντες, καὶ εὐχὴν ἐζετοῦντο καὶ τὸ κύριε ἐλέη-
 σον ἔκραζον· μόνοι δὲ οἱ τέσσαρες ἄνδρες ἐκεῖνοι οἱ ἐθνικοὶ ἀσκαρδαμυκτὶ καὶ ἀδεῶς ἐνητένιζον καὶ πάντων τελουμένων²⁰ ἐσκόπουν. διὸ καὶ ὁ εὐσπλαγχνος ἡμῶν θεὸς καὶ ἐλεήμων τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ἀνέῳξε, καὶ εἶδον φο-
 βερὰ τινα καὶ πυράδοξα, ἅπερ καὶ ἐρωτήσαντες τὴν ἀλήθειαν

20 ἀνασκαρδαμυκτοὶ apud B.

rursusque laudati viri cum proceribus illis ab imperatore missis in venerandum et maximum templum ingrediuntur, ut incruenti et divini misterii spectatores essent. huc deducto sermone, dei erga homines amorem, qui vult omnes salvos fieri et ad cognitionem veritatis venire, stupens considero. nam cum ethnici et barbari illi in templum, ut diximus, intrassent, stantesque omnia quae ibi tum gerebantur considerarent, curioseque sciscitarentur cur primum quem parvum vocant ingressus, deinde vero magnus fieret; quare subdiaconi et diaconi ex sacro bemate cum lucernis et flabellis egrederentur, imo etiam sacerdotes et pontifices pro assueto more cum tremendis ac divinis misteriis, necnon patriarcha qui tunc sedem obtinebat, ac turba in pavimento procideret, preces effunderet clamaretque *domine miserere*. illi vero quattuor gentiles soli intuentis oculis sine reverentia haec respiciebant, omnesque sacros ritus considerabant. quare misericors ille et miserator deus noster iisdem viris oculos aperuit, ut quaedam tremenda et mirabilia viderent, ac postea sciscitantes rei veritatem ediscerent. absoluto quippe divino illo

ἀκριβῶς ἔμυθον. ὥς γὰρ ἡ θεία ἐκείνη καὶ μεγάλη εἵσοδος
τέλος ἔλαβε, καὶ ἐκ τῆς κατακλήσεως πάντες ἀνέστησαν, πα-
ρευθὺ οἱ τὴν ξένην ὀπτασίαν ἑωρακότες ἄνδρες, τοὺς σύνεγ-
γυς αὐτοῖς ἄρχοντας τοῦ βασιλέως ἐπὶ χειρὰς λαβόμενοι,
5 τοιαῦτα πρὸς αὐτοὺς ἔφησαν. “ὅτι φοβερὰ καὶ μεγάλα μὲν
ὑπῆρχον ἅπερ ἕως ἄρτι ἐβλέπομεν πάντα, οὐκ ἔρνούμεθα·
τὸ δὲ νῦν ὁραθὲν ἡμῖν ὑπὲρ τὴν φύσιν ἐστὶ τὴν ἀνθρωπίνην.
νεανίσκους γὰρ τινες ἑωράκαμεν πτερωτούς, στολὴν ξένην
ὠραίαν ἐνδεδυμένους. οὐ μὴν ἀλλ’ οὐδὲ τὸ ἔδαφος τοῦ ναοῦ
10 ἐπάτουν, ἀλλ’ ὑπὸ αἼρος ἐφέροντο ψάλλοντες ἅγιος ἅγιος
ἅγιος· ὅπερ πάντας ἡμᾶς πλέον πάντων τῶν ἄλλων ἐξέπληξε
καὶ εἰς μεγίστην ἀμηχανίαν ἐνέβαλεν.” ὥς δὲ ταῦτα ἤκουσαν
οἱ τοῦ βασιλέως ἄρχοντες, πρὸς αὐτοὺς ἀπεκρίναντο λέγοντες
“καὶ τάχα πάντα ἀγνοεῖτε τὰ τῶν χριστιανῶν μυστήρια, καὶ
15 οὐ γινώσκετε ὅλως ὅτι ἄγγελοι ἐκ τῶν οὐρανῶν κατέρχονται
καὶ λειτουργοῦσι μετὰ τῶν ἱερέων ἡμῶν.” ἐκεῖνοι τοῦτο
ἀκούσαντες εἶπον “πανάληθες καὶ φανερόν ἐστιν ὅπερ ἡμῖν
λέγετε, καὶ ἑτέρας ἀποδείξεως οὐ δέεται· αὐτοὶ γὰρ πάντα
οἰκείοις ὀφθαλμοῖς ἑωράκαμεν. λοιπὸν οὖν εἰσατε ἡμῖς ὅπως
20 ἵνα ταχέως ἀπέλθωμεν ὅθεν καὶ ἐστάλημεν, ὅπως καὶ τὸν
κατάρχοντα ἡμῶν καλῶς πληροφορήσωμεν, καὶ βεβαιώσωμεν
ἅπερ εἶδομεν καὶ ἐμάθομεν καλῶς.” οὕςπερ καὶ ὑπέπεμψαν
μετὰ χαρᾶς μεγάλης καὶ εὐφροσύνης πάλιν ἐκεῖσε. οἱ δὲ
ἐπανακάμψαντες καὶ τὴν ἐαυτῶν καταλαβόντες χώραν εὔρον

et magno ingressu, cum signo vocati omnes surrexissent, quamprimum
viri illi, qui stupendam visionem conspexerant, imperatoris, proceres
secum adstantes, manibus arreptos, sic alloquuntur. “tremenda et
magna esse quae hactenus videramus non diffitemur: quod autem nunc
vidimus humanam naturam exsuperat: iuvenes quippe quosdam con-
speximus alatos, specioso nec assueto amictu, qui pavimentum minime
contingebant, sed per aëra ferebantur psallentes *sanctus sanctus*
sanctus. quod sane nos omnes plus quam cetera in stuporem ma-
gnamque admirationem coniecit.” quibus auditis imperatoris proceres
ita respondent. “et fortasse omnia Christianorum misteria ignorantes,
nescitis ipsos angelos de caelo descendere et cum sacerdotibus nostris
ministerium obire.” tum illi “verissimum sane et manifestum est
quod vos dicitis; nec alio argumento opus habet: omnia quippe ipsis
oculis vidimus. demum nos remittite, ut eo redeamus unde legati
fuimus, quo principem nostrum de iis quae vidimus et probe didici-
mus certiore faciamus.” quos illi tunc cum gaudio et laetitia ma-
gna dimiserunt. reversi autem illi in regionem suam, clarissimo et

τὸν λαμπρότατον καὶ μέγαν ῥῆγαν, καὶ προσκυνήσαντες αὐ-
τόν, ἅπερ εἶδον καὶ ἤκουσαν πάντα εἶπον καὶ διεσάφησαν
τραυῶς, λέγοντες καὶ τοῦτο "ὅτι μὲν μεγάλα τινὰ καὶ λαμπρὰ
πρώην ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐθεασάμεθα, οὐκ ἀρνούμεθα. τὰ δὲ ἐν
τῇ Κωνσταντινουπόλει ὁραθέντα πάντα νοῦν ἀνθρώπινον κα- 5
ταπλήττουσι." καὶ ἐν καθ' ἑν λεπτομερῶς διηγήσαντο. ὁ δὲ
μέγας ἐκείνων ἄρχων ὡς τὴν ἀλήθειαν παρ' ἐκείνων ἀκριβῶς
ἐνέμαθε καὶ ἐβεβαιώθη, μηδὲν μελλήσας ἀλλὰ παραυτὰ στέλ-
λει πρὸς τὸν βασιλέα τὸν εὐσεβέστατον τῶν Ῥωμαίων ἐν τῇ
Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἀρχιερεῖα αἰτεῖ, ὡς ἵνα τὸ ἐκεῖσε μν- 10
ριάριθμον ἔθνος διδάξῃ καὶ βαπτίσῃ. ἦν δὲ τότε Βασίλειος
ὁ ἐκ Μακεδονίας ὁ τὰ τῶν Ῥωμαίων σκηπτρα διέπων. ὃς
καὶ μετὰ χαρᾶς μεγάλης τοὺς σταλέντας ἐκ τῶν ἐκεῖσε ἀν-
θρώπους δεξάμενος ἀρχιερεῖα τινὰ αὐτοῖς ἐξέπεμψε, ἐκ' εὐ-
λαβείας καὶ ἡρετῇ διαβόητον, καὶ σὺν αὐτῷ ἄνδρας δύο, Κί- 15
ριλλον καὶ Ἀθανάσιον, ἐναρέτους καὶ αὐτοὺς ὄντας καὶ πάνν
λογιωτάτους καὶ φρονιμωτάτους. καὶ οὐ μόνον τῆς θείας
γραφῆς ἦσαν ἔμπλεοι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔξω καλῶς ἐξησκημένοι,
ὡς τὰ τε γεγόμενα ὑπ' αὐτῶν γράμματα μαρτυροῦσι τοῦτο
καλῶς. οὗτοι δὲ ἐκεῖσε ἀπελθόντες πάντας ἐδίδασκον καὶ 20
ἐβάπτιζον καὶ πρὸς τὴν τῶν Χριστιανῶν εὐσέβειαν ἐνῆγον.
βάρβαρον δὲ πάντῃ καὶ σόλοικον βλέποντες τὸ τοιοῦτον ἔθνος,
οὐκ εἶχον οἱ ῥηθέντες λογιώτατοι ἄνδρες ὅπως καὶ τὰ τῶν
Ἑλλήνων εἴκοσι τέσσαρα γράμματα αὐτοῖς διδάξαι, μήποτε

magno regi se sistentes, post solitum exhibitum obsequium, omnia
quae viderant et audierant ipsi renuntiarent, talia loquentes. "magna
et splendida quaedam nos Romae nuper vidisse non negamus: at
quae Cpoli' visa nobis sunt, humanam omnem mentem obstupesci-
unt;" quae illi minutatim recensuerunt. magnus vero princeps rei
veritatem ab ipsis edoctus de eaque certior factus, nulla interposita
mora, Cpolim ad' piissimum imperatorem legatos mittit, qui episco-
pum peterent, ut innumeram ibi populi multitudinem doctrina im-
bueret et baptizaret. tunc porro Basilius Macedo Romanorum sce-
ptra moderabatur; qui exceptis cum gaudio magno huiusmodi legatis
episcopum eo misit pietate et virtute clarum, cum comitibus duobus,
Cyrillo et Athanasio, qui et ipsi virtute eruditione et prudentia or-
natissimi erant, neque solum divinae scripturae notitia repleti, sed
etiam in humanioribus literis probe exercitati, ut eorum scripta te-
stificarentur. eo profecti illi omnes edocuerunt et baptizarunt et Chri-
stianae pietatis rudimentis instituerunt. cum autem gentem eam
omnino barbaram et rudem cernerent, ac nullo modo possent docere

πάλιν τῆς εὐσεβείας παρακλίνουσι. διὸ καὶ τριάκοντα πέντε στοιχεῖα γραμμάτων αὐτοῖς ἐνεχάραξαν καὶ ἐδίδαξαν. ὧν περ καὶ ἡ κλησίς ὀνομάτων ἐστὶν αὕτη, ἄς, μπούκη, βέτδ, γλαῶδ, δοπρῶ, γέεστι, ζηβήτ, ζελῶ, ζεπλέα, ἦ, ζεῆ, κάκω, λουδία, 5 μῆ, νᾶς, ὦν, ποκόη, ριτζίη, σθλόβω, ντεβέρδω, ἦκ, φέρωτ, χέρ, ὦτ, τζῆ, τζέρβη, σῶα, σθία, γέορ, γερῆ, γέρ, γέατ, γίου, γέους, γέα. ταῦτα μὲν εἰς τὰ λέ' γράμματα τῶν Ῥωσῶν ἄπερ καὶ ἕως τοῦ νῦν μαρθάνουσι πάντες, καὶ καλῶς τὴν εὐσεβειαν γινώσκουσι.

- 10 Λέγουσι δὲ καὶ τινες καὶ τοιοῦτόν τι θαῦμα γενέσθαι ἐν τοῖς ἐκεῖσε. ἔτι γὰρ τῇ δεισιδαιμονίᾳ κατεχόμενος αὐτός τε ὁ ἄρχων καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ ἅπαν τὸ ἔθνος, καὶ σκοπούμενοι περὶ τῆς πρώην αὐτῶν θρησκείας καὶ τῆς τῶν Χριστιανῶν πίστεως, εἰσκαλοῦσι πρὸς αὐτοὺς τὸν ἄρτι φοιτήσαντα ἁρχιερέα, ὃν καὶ ἐπηρώτησεν ὁ ἄρχων τίνα τὰ κατ' 15 αὐτῶν ἐπαγγελλόμενα παρ' αὐτοῦ καὶ αὐτὰ τὰ διδύσκεσθαι μέλλοντα. τοῦ δὲ τὴν ἱερὰν τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίου προτείναντος βίβλον καὶ τινὰ θαύματα ἐξηγουμένου τῶν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἐπιδημίᾳ τερατουργηθέντων, "εἰ μὴ τί τῶν ὁμοίων" τὸ πλῆθος ἔφη τῶν Ῥωσῶν "καὶ ἡμεῖς θεασώμεθα, 20 καὶ μάλιστα ὅποιον λέγεις ἐν τῇ καμίνῳ τῶν τριῶν παιδῶν γενέσθαι, οὐκ ἂν σοι ὅλως πιστεύσωμεν." ὁ δὲ τῷ ἀψεύδει πιστεύσας λόγῳ τοῦ εἰπόντος ὅτι ὃ ἐὰν αἰτήσῃσθε ἐν τῷ

simi viri viginti quattuor Graecorum literas ipsos edocere, ne rursus a pia religione deflecterent, triginta quinque literas ab se inventas et exaratas iisdem tradiderunt, quarum nomina haec sunt, *As, Mpuçi, Beid, Glaoð, Dopro, Geesti, Zibit, Zelo, Zeplea, I, Sei, Caco, Ludia, Mi, Nas, On, Poci, Ritzii, Sihlobo, Nteberdo, Ic, Pherot, Cher, Ot, Tzi, Tzerbi, Saa, Sihia, Geor, Geri, Ger, Geat, Giu, Geus, Gea.* hae sunt triginta quinque Russorum literae, quas hactenus omnes ediscunt, atque rectam piae religionis notitiam obtinent.

Narrant autem quidam miraculum huiusmodi istis in partibus contigisse. cum enim princeps ille optimatesque, imo tota eorum natio pristina adhuc superstitione teneretur, ac nuper invectum cultum Christianorumque fidem considerarent, episcopum qui non diu advenerat evocant; quem princeps ille interrogavit, quid contra religionem suam dicendum haberet, et quaenam ipse docturus esset. illo autem sacrum divini evangelii librum protendente, narranteque miracula quaedam a deo in humano adventu suo patrata, "nisi quid simile" inquit Russorum turba "nos quoque videamus, maxime vero quale narras in camino trium puerorum factum esse, nullo modo iis

ὀνόματί μου λήψεσθε, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα, ἃ ἐγὼ ποιῶ, καὶ ὁ ἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει, ἔφη πρὸς αὐτοὺς “εἰ καὶ μὴ ἔξεστιν ἐκπειράζειν κύριον τὸν θεόν, ὅμως εἰ ἐκ ψυχῆς διεγνώκατε προσελθεῖν τῷ θεῷ, αἰτήσασθε ὅπερ βούλεσθε, καὶ ποιήσει τοῦτο πάντως διὰ τὴν αἰτησίαν ὑμῶν ὁ θεός, καὶ ἡμεῖς ἐλάχιστοι καὶ ἀνάξιοι.” οἱ δὲ εὐθέως ἤτησαν τὴν τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ πυκτίδα ἐν τῇ παρ’ αὐτῶν ἀναφθείσῃ ριφῇ πυρκαϊᾷ, καὶ εἰ ἀβλαβὴς αὕτη τηρηθεῖ, προσελθεῖν καὶ αὐτοὺς τῷ παρ’ αὐτοῦ κηρυττομένῳ θεῷ. ἔδοξε ταῦτα· καὶ τοῦ ἱερέως πρὸς θεὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰς χεῖρας ἐπάραντος καὶ “δόξασόν σου τὸ ἅγιον πνεῦμα, Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ θεὸς ἡμῶν” εἰπόντος, ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ἔθνους παντὸς ἐρρίφη εἰς τὴν κάμινον ἡ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου βίβλος. ἐφ’ ὧρας δὲ ἱκανὰς τῆς καμίνου ἐκκαιομένης, εἴτα καὶ τέλεον ἐκμαρανθείσης, εὗρέθη τὸ ἱερὸν πυκτίον διαμεῖναι ἄπαθες καὶ ἀλώβητον, μηδεμίαν ἀπὸ τοῦ πυρὸς δεξάμενος λίμνη. ὅπερ ἰδόντες οἱ βάρβαροι καὶ τῷ μεγέθει καταπλαγέντες τοῦ θαύματος, ἀνενδοιάστως πρὸς τὸ βάπτισμα ἠντομόλουν, καὶ καθαιρόμενοι τὸν νοῦν τὸν σωτήρα ἐδόξαζον κύριον· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. ἀμήν.

quae dicturus es credemus.” ille vero fidem habens huic verissimo dicto “quodcumque petieritis in nomine meo, accipietis” et “qui credit in me, opera quae ego facio, et ipse faciet, imo maiora eorum faciet,” respondit illis “etsi non liceat tentare dominum deum, attamen si ex animo ad deum accedere decrevistis, petite quidquid voveritis; idque deus petitioni vestrae obtemperans exequetur, etiam si nos quam minimi et indigni simus.” illi vero statim petierunt ut liber evangeliorum in rogam ab se accensum mitteretur, et si hic illaesus servaretur, se ad dei, quem praedicabant, cultum accessuros. accepta condicio fuit. sacerdoteque ad deum oculos et manus erigente, ac dicente “spiritum sanctum tuum glorifica Iesu Christe deus noster,” in conspectu totius gentis liber S. evangelii in caminum coniectus est. cumque horis non paucis arsisset caminus, hinc igne penitus extincto sanctus ille liber illaesus integerque repertus est, nulla ignis nota vel damno remanente. quod conspicati barbari, ac magnitudine miraculi perculsi, sine mora vel dubitatione ad sanctum baptismum sponte accesserunt, ac mente purgati salvatorem dominum laudibus celebrarunt; cui gloria et imperium nunc et semper et in secula seculorum. amen.

Libet aliqua hic monere ad praefatam Anonymi historiam de

Russorum ad fidem Christi conversione. et primo quod ait hic scriptor Anonymus, Russos adhaesisse ritui Graecorum propterea quod legati Romam et Cpolim missi ad utrumque ritum contemplandum ritum Graecum Romano praetulerunt, eadem ferme narrantur a scriptoribus de conversione Wlodomiri Russorum ducis, qui fidem Christi suscepit imperatoribus Basilio et Constantino, qui eidem duci sororem Annam in matrimonium dederunt: nam et ille ritui Graeco adhaesit propterea quod legati, quos ea causa Cpolim miserat, homines nimirum militares et adhuc semibarbari, eos vehementer commendassent, Latinorum vero ritus vel iidem vel farinae eiusdem alii nuntii haud satis religiose peragi ac templa parum esse ornata rettulissent; nisi id postea Graeci schismatis propugnatores confinxerint, cum Wlodomirum ac filios plerosque constet catholicae fidei cum primis studiosos extitisse, quorum duo, David ac Romanus sive Borissus ac Glebus, in catalogo sanctorum a Russis etiam Romanae ecclesiae unitis recensentur. quod autem ait de Cyrillo, is est ille episcopus et apostolus Slavorum, S. Methodii Olomucii in Moravia episcopi et Slavorum item apostoli frater; quorum quidem memoria colitur die 9 Martii. S. Cyrillus vero Thessalonicae natus est et prius dictus fuit Constantinus, qui propter mirabile eius ingenium dictus fuit philosophus; postmodum vero de consensu pontificis Cyrillus nuncupatus fuit, ut patet ex vita eorundem SS. Cyrilli et Methodii, ex ms Blaudurano edita in Actis Sanctorum die 9 Martii.⁹ eadem habentur et in alia eiusdem vita ibidem edita, necnon in historia regni Slavorum presbyteri Diocleatis. perperam autem in Breviario, quo hodie Bohemi Moravi et Poloni utuntur, Lect. 1 dicitur Cyrilli et Methodii pater fuisse Constantinus cognomento philosophus: erat quippe hoc ipsius Cyrilli nomen, ut ex supra dictis patet, et ex assertione Anastasii oculati testis in epistola ad Carolum Calvum Francorum regem a. 875 data, qua nuntiat corpus S. Clementis papae a Constantino philosopho Romam allatum; atqui constat a Cyrillo id factum, Methodii fratre; quorum quidem pater fuit Leo patricius, ut scribit Diocleates p. 288 ex editione Io. Lucii. sed quae ibi monet idem Lucius de Constantino philosopho, Cyrillo et Methodio, futilia omnino sunt. eadem dicenda sunt de epistola Ioannis VIII papae Suetopluchio comiti, eiusdem Cyrilli coaevo, scripta, in qua ait Constantinum philosophum fuisse inventorem literarum Slavonicarum: "litteras" inquit "Sclavonicas a Constantino quodam philosopho repertas, quibus deo laudes debitae resonant, iure laudamus. Anonymus quippe hic noster, Diocleates, Acta S. Cyrilli ac reliqui scriptores Cyrillo,

qui et Constantinus dictus fuit, uti supra demonstravimus, hoc adtribuunt; quin et perpetua apud nostrates traditio habetur, unum ex duobus alphabetis Slavonicis *Kiurilizam* dictum ipsius Cyrilli esse, a *Kiurul* nomine Slavo, quod Cyrillum Latine sonat, denominatum; alterum vero *Bukvizam* appellatum Divi Hieronymi. de his duobus alphabetis Ioannes Palatinus in opere Italico de arte scribendi, de characteribus vero S. Hieronymi Guillelmus Postellus. quid vero ipse de S. Hieronymi alphabeto et versione sacrae scripturae ab ipso, ut aiunt, in Slavonicam linguam facta sentiam, libenter fatebor. nullibi in operibus Divi Hieronymi ne vestigium quidem reperi linguae Slavonicae: quam quidem si calluisset, in explanandis scripturis, et pluries cum de nominibus Hebraicis, ea procul dubio usus esset. ubi vero Divus Hieronymus patrium sermonem appellat aut nostratum linguam, id de lingua Latina, quae tunc per universum Romanum orbem in usu erat, intelligendum esse nemo eruditus ignorat. ceterum quod ait hic scriptor Anonymus Russos tandem miraculo libri evangeliorum, qui cum in ignem coniectus esset ibi illaesus ac integer repertus est, ad Christi fidem conversos fuisse, satis convenit cum iis quae de eadem re habet Porphyrogenitus in avi vita n. 96.

163, 13. Eadem haec v. supra c. 29.

Ibid. 15. Ἀρέντα] hodie regio illa Narenta et populi illius Narentani dicuntur.

Ibid. 17. Μόκρον Slave *Mocro* nuncupatur.

Ibid. 18. Ὀστρώκ Slave *Ostrog* appellatur.

Ibid. 19. Κούρκρα ἦτοι τὸ Κίκερ] Latine *Corcira*, Slave *Karkar* dicitur.

Ibid. 20. Μέλετα ἦτοι Μαλοζεάται] Slave *Mliet*, Latine vero dicitur *Melita* Plinio. hinc catuli Melitaci, Callimacho auctore, apud Plinium. huius autem insulae supremum dominium hodie est penes rem publicam Ragusinam, utile vero, ut aiunt, dominium penes monasterium nostrum S. Mariae dictum. de hac insula et monasterio nostro cf. Maurus Orbinius noster in opere cui titulus *Il Regno degli Slavi*.

Ibid. 21. ἐν ταῖς πράξεσι τῶν Ἀποστόλων] c. 28. sed num illud Pauli naufragium acciderit prope Melitam insulam maris Adriatici an vero prope Melitam maris Africi insulam, non facile ex Actibus Apostolorum cognosci potest; et meo quidem iudicio quaestio illa insolubilis videtur.

164, 3. Φάρα] Latine etiam *Phara*, Slave vero *Huar*.

164, 3. *Βράτλης* Latine *Brachia*, Slave *Brac*.

Ibid. 5. *Χόαρα* Antonini in itinerario Corra dicitur.

Ibid. *Ἴης* Latine *Issa*, Slave vero *Wis* nuncupatur.

Ibid. *Λάστορον* Stephani Ladesta, Tab. Peut. Ladestris. Latine *Laudestina* dicitur, Slave vero *Lastoro*; paretque rei publicae Ragusinae. cf. Lucius p. 49.

Ibid. 8. Patzinacitae, qui et Patzinacae, a principio incoluerunt antiquam magnamque Bulgariam circa flumen *Atel* dictum, quod Theophani *Atalis* dicitur et *Edel* Tartarice, a Rutenis vero *Volga* seu *Wolga* appellatur, olim *Rha* Ptolemaeo: postmodum vero iidem Patzinacitae trans Istrum planities incoluerunt a Borysthene fluvio ad Pannoniam usque porrectas. de huius autem regionis incolis Patzinacitis et gentibus ipsis conterminis pluribus agit scriptor noster in principio huius operis, et infra c. 42, ubi terminos illarum gentium assignat. Patzinacitae vero quamplurima bella varia fortuna gesserunt tam cum Romanis quam cum aliis nationibus; tandem devicti fuere a Ioanne Comneno, qui in huius victoriae memoriam diem festum instituit, quem quidem τὴν τῶν Πατζινάκων τελευτήν nuncupavit, ut scribit Choniates p. 23 2. Patzinacarum autem nomen ex Russico vel Polonico Pyeczinigorum desumptum scribit Allutius et ex eo Lucius 6 5, ubi ait Patzinacas, seu Patzinacitas postmodum Vlahos appellatos fuisse.

Ibid. 10. *Μαζάρους*] sic in mss et in editis: sed sunt qui hic *Χαζάρους* legendum putent, cum subiungat Porphyrogenitus πρὸ ἐτῶν δὲ πεντήκοντα οἱ λεγόμενοι Οὐζ μετὰ τῶν Χαζάρων ὁμονοήσαντες.

Ibid. 22. εἰς θέματα ὀκτώ] et paulo infra tradit idem scriptor, haec octo Patzinacitarum themata dividi in partes 40. Cedrenus vero p. 775 scribit Patzinacitarum gentem magnam ac populosam dividi in 13 tribus. in hoc autem Patzinacarum tractu hodie *Podolia* et *Moldavia* visuntur, ut scribit Ortelius.

165, 1. ὄνομα τοῦ πρώτου θέματος] omnia haec themata paulo infra compositis nominibus insigniuntur, exceptis *Gyla* et *Charoboë*. nec dubito quin plurima horum thematum nomina corrupta ac depravata sint, ut saepe accidere solet scriptoribus Graecis, dum barbara nomina referunt.

Ibid. 9. τὸν Γιαζή] paulo infra idem thema *Γιαζιχοπὸν* appellatur a nomine eiusdem principis.

Ibid. 23. *Κοναριτζιζούρ*] hoc nomen compositum est ex nomine thematis *Τζούρ* et principis qui in eo tunc regnabat cum haec scriberet Porphyrogenitus: nam ut scribit Ce-

drenus l. c., praeter commune Patzinacitarum nomen quaevis tribus a suo generis principe atque auctore peculiarem sortita est appellationem.

165, 23. Συρουκαλπή] sic et in mss. at fortassis legendum Συρουκουλπή: quippe paulo superius hoc thema Κουλπή et non Καλπή appellatur.

166, 1. Βουλατζοσπόν] thema hoc paulo superius Τζοπόν et non Τζοσπόν vocatur.

Ibid. 7. Γιαζιχοπόν] nomen compositum ex Χοπόν thematis nomine, et Γιαζι seu Γιαζή principis nomine, qui in eo themate regnabat quo tempore Patzinacitae suis sedibus eiecti fuere, ut ait paulo superius Porphyrogenitus.

Ibid. 8. Γύλα] circa finem huius capituli hoc idem thema composito nomine insignitur et Chabuxingyla dicitur.

Ibid. 9. Ίαβδιερίμ] nomen primi thematis compositum: sed supra scribitur Ίερίμ, non vero Ίερίμ. ceterum duarum tribuum Patzinacitarum, quarum una Belemarnis et altera Pagumarnis vocabatur, meminit Cedrenus p. 776.

169. 16. Chelandia urbs hic est circa Bosporum, non vero navigii genus, ut putavit Meursius.

170, 15. σικώνειν, σικόννειν et σηκώνειν sublevare, tollere et erigere significat, σκουτάριον autem est Latinum scutum. sed observandus est hic ritus scuto impositum tollendi principem designatum; qui quidem communis erat tam Romanis quam barbaris. Ammianus Marcellinus l. 20 de Iuliano a Gallicanis militibus principe renuntiato: *impositusque scuto pedestri et sublatius eminens, populo silente, Augustus renuntiatus iuebatur diadema proferre*. Zonaras in Iustiano, ubi de Hypatio a seditiosis in imperatorem electo: καὶ ἐπὶ ἀσπίδος αὐτὸν μετάρσιον ἄραντες ἀναγορεύουσι βασιλέα. ceterum de hoc more eligendi principem pluribus egere Pithoeus Advers. 2 6, Lipsius ad Tacitum, Dempsterus ad Corippum, Valesius ad Ammianum, et alii quamplurimi.

171, 15. Κάβαροι] sic in omnibus codicibus mss et ubique legitur. at Meursius pro Κάβαροι ubique legendum putat Ἀβαροι.

172, 17. καὶ τὸν Συμεὼν πολεμήσαντες] quomodo Bulgari a Romanis et Turcis profligati fuerint imperante Leone philosopho, et quomodo Turcae postmodum a Bulgaris interfectione deleti fuerint, pluribus narrat incertus Continuator Theophanis in vita Leonis imperatoris, necnon Symeon magister in eiusdem Augusti vita.

Ibid. 18. Προσθλάβον] haec eadem urbs aliis Περσθλάβον

dicatur; et quidem Persthlavam magnam, Bulgariae regum regiam, expugnavit Ioannes Zimisces, utramque, magnam et parvam, Basilius. magnam ad Istrum statuit Anna; Zonaras et Scylitzes haud procul a Dorostolo. ad Haemum montem ponitur a Niceta in Isaacio 1 5, quo loco eam describit. vide quae l. 1 Comment. de ea monuimus.

173, 6. κακινκακῶς] vide ad c. 13.

Ibid. 12. Ἐτέλ] hoc flumen *Atel* dicitur Porphyrogenito c. 37, sed *Edel* Tartarice vocatur.

174, 8. πλησιάζουσι δὲ τοῖς Τούρκοις] Ungariae hodiernae tum cum a Turcis occupata fuit, describuntur hic a Porphyrogenito limites.

Ibid. 16. κεφαλὴ dux exercitus vel cohortis. hac voce utitur Porphyrogenitus eadem notione c. 26 et infra c. 51. sed et plura alia exempla habes apud scriptores Byzantinos, necnon apud tacticos.

175, 20. Sphendoplocus hic Porphyrogeniti idem qui Suetopolekus, seu ut Annales Francorum, Zuentibolkus; et in epistola Ioannis VIII ad eundem scripta Suetopluchus. hic a Methodio et Cyrillo una cum sua gente ad fidem Christi conversus est circa annum Christi 880. vide Acta Sanctorum Bollandi ad 9 Martii, Lucium de r. Dalm. et Cr. p. 68 et 439.

177, 2. Γεωγραφία ἀπὸ Θεσσαλονίκης] in ms eadem manu ad marginem scribitur: περιήγησις γεωγραφικὴ τῆς Σκυθικῆς γῆς. et quidem recte, cum capite hoc regiones Scytharum describat Porphyrogenitus et singulis terminos assignet.

Ibid. 18. Δίστρας] varie scribitur, Δίστρα, δρίστα, δρίστρα et δρίστον, olim Dorostolum dicta, Moesiae inferioris urbs ad Istrum sita.

Ibid. 21. ὀσπίτιον est Latinum *hospitium*. continuator Theophanis 3 28; ubi pluribus de castro Sarcel, et a quo et quando aedificatum, ὅπερ, inquit, ἐρμηνεύεται μὲν λευκὸν οἶκημα, ἔστι δὲ καὶ κατὰ τὸν Τάναϊν ποταμὸν, ὃς τοὺς τε Πατζινακίτας ἐντεῦθεν καὶ αὐτοὺς διείργει τοὺς Χαζάρους ἐκεῖθεν.

178, 9. εἰς καματερὰ καράβια] Anonymus Combefisianus in Romano n. 10: δρόμωνες χίλιοι, καράβια καματηρὰ σιτήσεις ἔχοντα καὶ ὄπλα πολεμικὰ λζ. *navigia oneraria* interpretes: καματερός quippe pro καματηρός *activus, laboriosus*.

Ibid. 15. In editis legitur κοχλιδίων, sed perperam:

quippe non ex parvis fluvii conchulis calx concinnata fuit, sed ex glarea seu calculis fluminis, ut scribit continuator Theophanis 3 28.

178, 24. πρωτεύων varie usurpari solet a scriptoribus, ut videre est in Gl. Gr. Ducangii. sed quae scribit hic Porphyrogenitus, Chersonenses primum a proteuontibus ex eadem gente delectis gubernatos fuisse, idque factum ad usque imperium Theophili, confirmantur ex continuatore Theophanis 3 28.

3

179, 5. ὁ α τιμήσας] ex hoc Porphyrogeniti loco palam est quid litera α cum θ superscripto significet; quippe continuator Theophanis l. l. eandem rem enarrans sic scribit: ὁ βασιλεὺς Θεόφιλος, τὸν εἰρημένον Πετρωνῶν ὡς ἄμπειρον κρίνας τῶν τόπων πρωτοσπαθάριον τε ἐτίμησεν καὶ στρατηγὸν ἐξαπέστειλεν.

Ibid. 20. τῶν λ' μερῶν] nimirum *triginta partes seu regiones*; alibi quippe τὰ κλίματα appellat.

183, 21. Γρηγόριος] hic idem Gregorius paulo superius et infra Cricoricus appellatur. vide quae de Taronitarum gente scribit Ducangius in Familiis Byzantinis p. 172.

184, 7. ἐρμηνευτοῦ] apud Eusebium de Vita Constantini 4 32 μεθερμηνευταὶ *interpretes variarum gentium ac linguarum* dicuntur, ac sub dispositione magistri officiorum olim erant, ut docet Notitia imperii Romani. Graecis autem recentioribus δραγώμανοι δραγόμεανοι et δραγούμεανοι dicuntur, διερμηνευταὶ Codino: ὁ μέγας, inquit, διερμηνευτῆς πρῶτός ἐστι τῶν ἐρμηνέων, οὓς κοινῶς ὀνομάζουσι δραγόμενους.

Ibid. 9. ὁ τοῦ Λιβός] *Libis filius vel Libis cognominatus vel qui Libis monasterium condidit*: quippe monasterium Libis nuncupatum imperantibus Romano seniore et Constantino Porphyrogenito aedificatum fuit a Libe patricio et drungario classis, ut scribit Anonymus noster de Antiq. CP p. 52. at Leo grammaticus, qui hunc Libem Constantinum appellat, Leone philosopho imperante monasterium Libis conditum fuisse ait. Scylitzes et Anonymus Combesianus n. 25 id ipsum narrant, situmque hoc monasterium proxime SS. Apostolos aiunt. at sunt nonnulli qui putant hunc Constantinum, cuius meminit Porphyrogenitus, fuisse Constantini Libis filium, monasterii Libis cognominati conditoris. Constantinus autem Lips periit in praelio contra Bulgaros eodem Porphyrogenito imperante, ut tradit laudatus Scylitzes. caeterum ὑπουργία *ministerium, officium, seu officiales minores domus regiae,*

qui scilicet in variis ministeriis subserviunt, ὑπουργοῦσι, quomodo hanc vocem etiam usurpat Porphyrogenitus in Novella 8, et Harmenopulus l. 1 tit. 5 § 3. eiusmodi autem ministris praeerat domesticus, qui δομέστικος τῆς ὑπουργίας dicebatur, ut docet hic scriptor noster. sed de voce ὑπουργία vide Ioannem Euchaitarum metropolitam p. 70 et Chronicon Alexandrinum.

185, 11. De Barbari domo, quam sub Constantino Porphyrogenito possidebat Basilius cubiculi praepositus, vide quae Comment. l. 1 monuimus. huius autem Basilii accubitoris meminit etiam infra Porphyrogenitus c. 50, et Zonaras in eodem Augusto l. 16 p. 193.

Ibid. 22. χρυσοβουλλίου] bullae imperatorum Cpolitae aureae argenteae aereae ac plumbeae erant. sed de hac re pluribus Ducangius in Gloss. et etiam alii.

190, 20. τοῦ Ψωμαθέως τὴν μονήν] hoc manasterium videtur ita nuncupatum, quod steterit ad portam Psamati vel Psamateam; de qua quidem pluribus supra Comment. in Antiq. CP. l. 3.

191, 13. Pro Mantziciert Curopalatae dicitur Marziciert locus in Baaspracan, et Matzicier alio in loco apud eundem, Cedreno vero Μαυρικιέργε.

Ibid. 14. τοῦ Περκρί καὶ τοῦ Χλιάτ] sic in ms habetur, et ita legendum esse sequentia suadent. *Percris* oppidum Babyloniae proximum apud Cedrenum, *Chliat* vero oppidum circa Armeniam Curopolatae, et Cedreno *Chleat*.

Ibid. Ἀρζες] Ἀρτζη scribitur Curopalatae, hodieque *Artzerian* vocatur et a Turcis *Rum*, ut scribit Leunclavius. sita est ad Armeniae et Cappadociae fines.

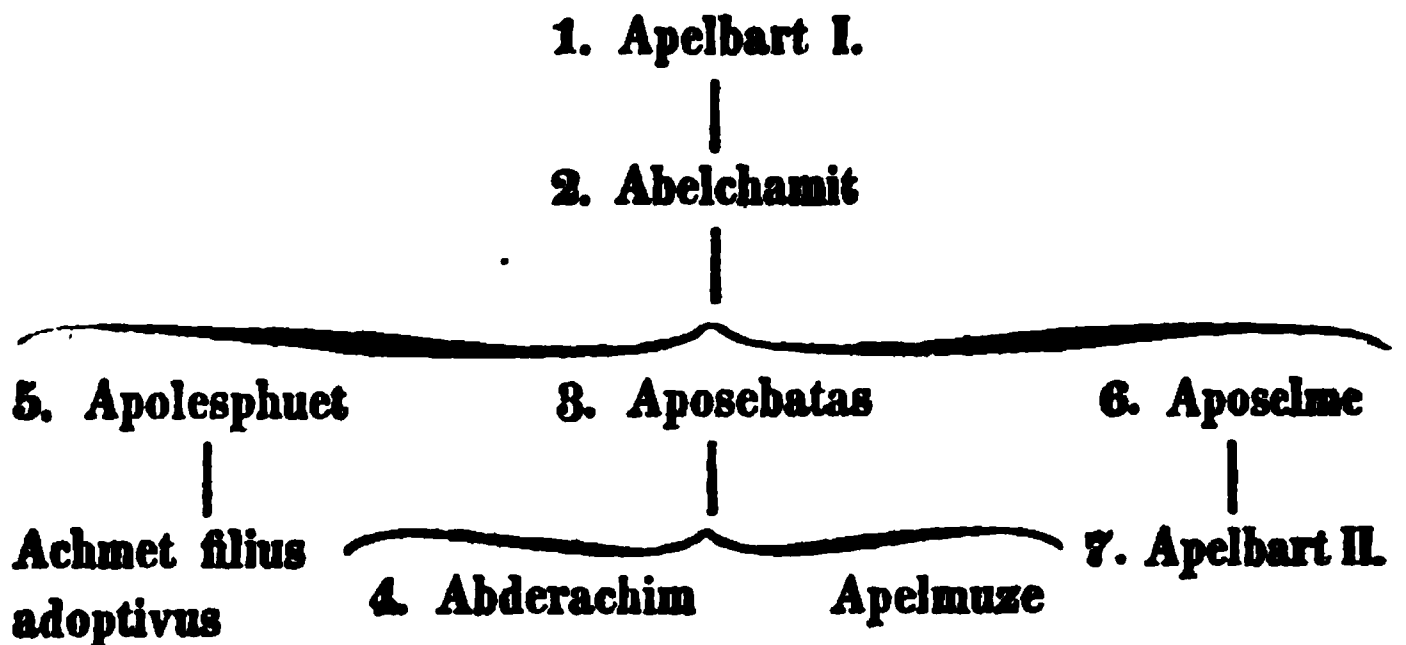
Ibid. 15. Τιβῆ] *Tibium* oppidum circa Armeniam maiorem videtur apud Cedrenum et Curopalatem.

192, 2. Κάρος] urbs Persarmeniae, *Carse* Cedreno et Curopalatae. nunc *Cars*, ut putat Leunclavius.

Ibid. 6. τοῦ Συμβατίου τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων] sic ms. locus mutilus in editis.

Ibid. 7. Ἀπελβάρε] hic etiam tabellam genealogicam Amerrarum Mantziciert adiicere visum est, quo hoc Constantini caput illustretur.

193, 2. 'Απασαχίου] sic supra; at hic in editis et in mss legitur 'Απασιχίου.

Ibid. 7. Χαρχά] *Charcha* locus circa Assyriam videtur, apud Arrianum.

196, 16. Notandum Apolesphuet, quem hic patrum Achmet scriptor noster appellat, supra patruelem dici.

197, 9. 'Ρωμανία apud Scriptores Byzantinos aliquando *Imperium Orientale*, aliquando vero *provincias Asiaticas* significat.

199, 11. ,ςυξ'] nimirum a. Chr. 952, imperii Constantini Porphyrogeniti 41.

Ibid. 22. Magistri Catacali seu Catacalonis meminit Cedrenus in eodem Leone p. 597. vide quae de familia Catacalonum tradit Ducangius in Familiis Byzantinis p. 178.

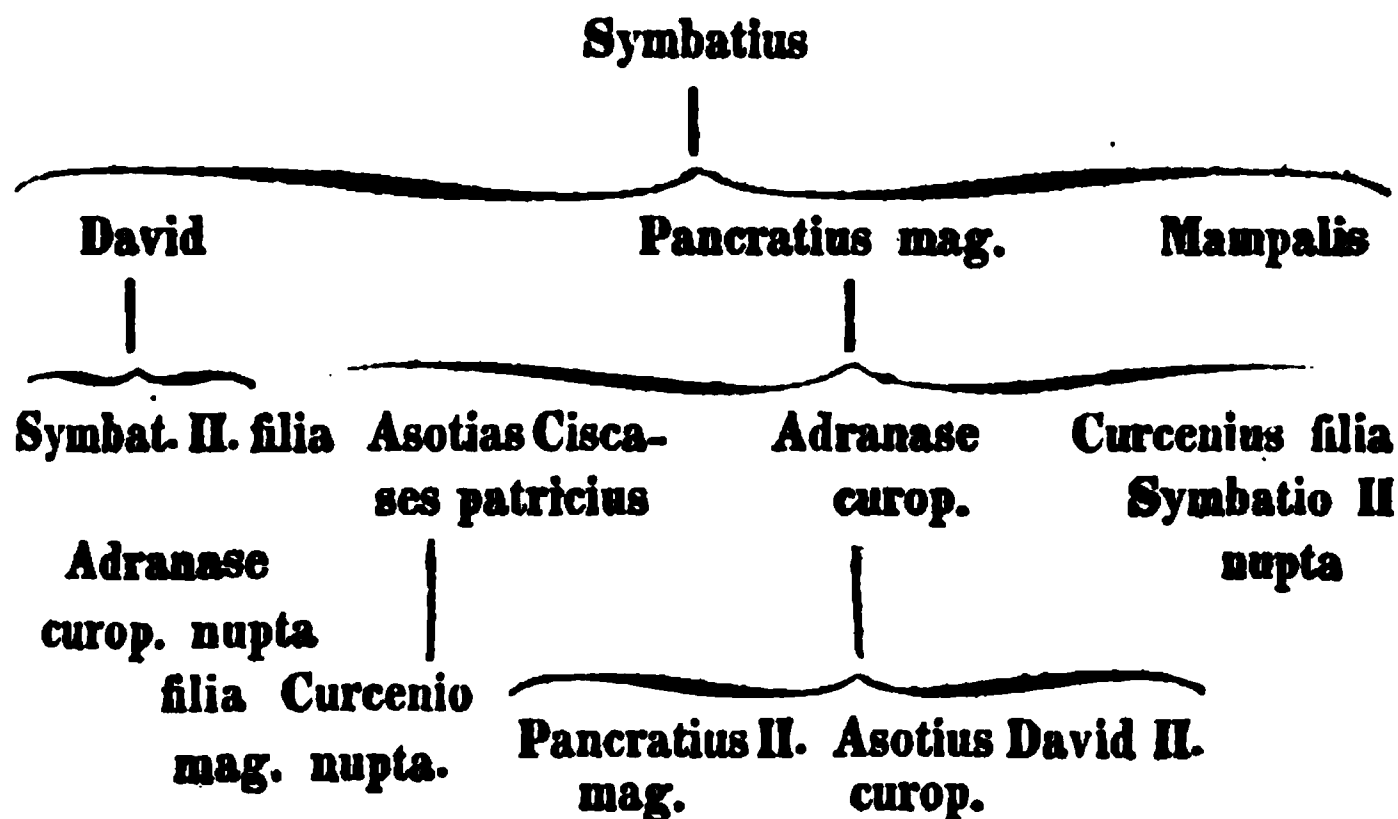
200, 4. Ioannes hic Curcuas fuit domesticus scholarum annis 22 mensibus 7; eiusque res gestas descripsit Manuel protospatharius libris 8, qui non extant. Cedrenus testis est idem tradit Anonymus Combesisianus in Romano Lacapeno n. 41. is Κροχόας dicitur Georgio monacho. ceterum ad marginem ms Porphyrogeniti, ubi loquitur de Ioanne Curcu, scribitur eodem caractere, οὔτος δὲ ὁ Τζιμισχῆς ἐπικληθεὶς. sed fallitur quisquis illa scripsit, cum Ioannes Curcuas diversus sit a Ioanne Tzimisce, qui postmodum imperator fuit.

201, 11. ἄς pro ἵνα. passim occurrit apud scriptores, quos nobis exhibet in sua Turco-Graecia Crusius. MEURS. et alibi etiam passim apud recentiores scriptores.

Ibid. 19. καρβάνιον est Turcicum *caravana*. significat autem ea vox multitudinem mercatorum aliorumque peregrinantium, qui simul iter instituunt, ut tanto tutius commecat. MEURS. vide utrumque Gl. Ducangii.

202, 13. Ζουρβανέλη] ms ad marginem eadem manu scribitur οὗτος δὲ Ζουρβανέλη ὁ πατὴρ τοῦ Τορνίκη τῆς Ἀβᾶ, τοῦ ἀρτίως συγκέλλου. ἄζατος autem vox Armenia est, ut scribit Porphyrogenitus Them. 1 12.

206, 2. Ut Iberum genealogia, quam hic exponit Porphyrogenitus, intelligatur, eam in tabella sequenti exhibere visum est:

Ibid. 6. τῷ δὲ Δαβίδ ἔλαχεν ἑτέρα χώρα] censeo hic desiderari quae de hereditate Mampalis. MEURS.

207, 22. ἔχει δὲ καὶ ῥαπάτιν μέγα ὡς χωρόπολιν] Meursius aliter interpretatur, *habetque territorium magnum instar regionis*; et pro χωρόπολιν scribendum ait χωρόπουλον sive χωριόπουλον. Glossae Graecobarbarae: ἀγρίδιον κωμᾶριον, χωρίον, χωριόπουλον.

208, 10. μαγιστράτον magistratus i. e. magistri dignitas, quomodo δουκάτον, πριγκιπάτον, δομestικάτον et talia. occurrit mox iterum: ἐξαιτούμενον τὸ κουροπαλατίκιν ἢ τὸ μαγιστράτον. de veste autem magistri, quae ea fuerit, ignoramus; neque eam Codinus commemorat usquam, cum tamen de ceterarum dignitatum habitu atque insignibus satis accurate agat. MEURS..

209, 21. κουροπαλατίκιον sive κουροπαλατίκιν (utroque enim modo scribebant, ut omnia talia) curopalatae munus significat. ea forma ἀρχοντίκιον, διακονίκιον, παπαδίκιον et plura ipsius generis. MEURS.

211, 8. τὸ φλάμουλον ἐπισιτήσας ἄνωθεν τοῦ τείχους]

huius in adeunda civitatum ac oppidorum possessione in turribus vexilla erigendi, in adepti domini argumentum, moris exemplum etiam habetur apud auctorem Chronici Alexandrini in Ioviano p. 299, ubi de metropoli Nesibenorum Persis redita. de eadem re sic et Ammianus: *postridie Bineses iunior ex Persis, quem inter alios excellere diximus, mandata regis complere festinans promissa flagitabat instanter; et principe permittente Romano civitatem ingressus gentis suae signum ab arce extulit, submigrationem e patriis civibus nuntians luctuosam.*

211, 13. τὴν τοῦρμαν] τοῦρμα hic pro regione; quippe provinciarum praefecturae distinguebantur in τοῦρμας, turmae vero εἰς βάνδα seu τοποτηρησίαις. sic autem propterea appellatae, quod eiusmodi militares turmae in praesidiis essent in statis regionibus provinciarum. et quidem haec vox occurrit non semel eodem significato apud scriptorem nostrum.

212, 8. ἐπειδὴ ἔχουσιν ἔχομεν] Meursius haec ita interpretatur, *quandoquidem praeliis cum Romanis gerendis pares sumus.*

214, 13. Κύπριος ἦν] quod scribit hic Porphyrogenitus de patria Iustiniani Rhinotmeti, nemo, quod sciam, ex scriptoribus prodit. sexta autem synodus contra Monothelitas Constantino patre adhuc vivente habita fuit.

215, 14. τὰς βαρβαρικάς] sic in eodem canone; apud Porphyrogenitum vero τοῦ βαρβαρικοῦ.

Ibid. 19. διαφυλαχθῆναι] perperam legitur in editis διαχθῆναι; sed optime Meursius emendat. in canone legitur διατηρηθῆναι.

216, 1. τὴν νέαν Ἰουστινιανούπολιν] Cyprus νέα Ἰουστινιανούπολις et δευτέρα Ἰουστινιάνη dicebatur. erant vero Iustinianopoles sive Iustinianae tres, prima Achris, secunda Cyprus, tertia Chalcedon. Codinus: ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ ἀρχιεπισκόπου πρώτης Ἰουστινιανῆς, Ἀχρίδος, καὶ πάσης Βουλγαρίας, ἐπεὶ δευτέρα Ἰουστινιανὴ ἐστὶν ἡ Κύπρος καὶ τρίτη ἡ Καρχηδών. Meurs.

Ibid. τῆς Κωνσταντίνου πόλεως legitur et in eodem canone. verum Beveregius in codice Amerbachiano scriptum etiam reperit τῆς τῶν Κωνσταντινέων πόλεως, et hanc veram ac genuinam lectionem esse demonstrat. vide Zonaram et Balsamonem, et quae ibi adnotat laudatus Beveregius p. 154.

Ibid. 20. Καλλίνικός τις] de igne Graeco loquitur etiam supra c. 13 scriptor noster; sed vide quae ibi adnotavimus. vide item Cedrenum et Zonaram in eodem Pogonato.

220, 12. *σιγγίλιον*] sic etiam paulo infra *ἐποίησε δὲ καὶ σιγγίλιον*. *σιγγίλιον sigillum*. proprie vero sumitur pro diplomate aut charta sigillo munita, et hic quidem pro diplomate sumendum. vide Ducangii utrumque Gloss.

Ibid. 11. *τραπεζοποιὸς structor, infertor*. Hesychio ὁ τῆς πάσης περὶ τὰ συμπόσια παρασκευῆς ἐπιμελούμενος. similia habet auctor Etymologici.

Ibid. 20. *Μαῖνη* Laconicae urbs in Peloponneso, sic appellata etiam a Gemisto; Pausaniae vero et Ptolemaeo *Λεύκτρον* dicitur, Nigro *Maina*.

221, 4. *οὗ τὸ ἐπὶ κλῆν ὁ τῶν Βροισνίων*] locus mutilus; desideratur cognomen Theoctisti, quem patricium ac logothetam cursus faciunt Cedrenus et Zonaras. MEURS. at ipse locum integrum esse puto. Georgius monachus in vita Michaelis huius Theoctisti meminit et canicleo praefectum fuisse ait; Michaelis tutorem fuisse scribit Zonaras in eodem Augusto.

222, 8. *Κρινίτην*] floruit sub Theophilo imperatore Alexius Moseles ex genere Crinitarum, cui filiam Mariam natu minimam imperator in matrimonium dedit ac Caesarem salutavit; sed postmodum coactus fuit ab eodem Augusto vitam monasticam profiteri. vide Zonaram l. 15 p. 147. huius autem Alexii posteri ad extremam tandem redacti erant paupertatem sub Basilio Bulgaroctono, ut ex eius Novella, quae habetur in iure Graeco-Romano t. 2 p. 175, docemur, ubi τοῦ μεγίστου Ῥωμανοῦ τοῦ Μουσελῆ ἐγγόνους εἰς ἀπορίαν καὶ τελείαν ἔνδειαν pervenisse ait, cum illi patrimonium suum ab avo et parentibus relictum circa Philomilium possiderent. ceterum *Κρινίτην τὸν ἐπιφανῆ καὶ περίβλεπτον* Graeciae praectorem seu στρατηγὸν nescio quem memorat Anonymus in vita S. Lucae Iunioris p. 996, et alium etiam Anonymus Combesisianus in Leone philosopho n. 9.

225, 7. *βάνδον cohors militaris, praesidium militare*. vide Ducangii Gl. Gr.

Ibid. *τοποτηρησία* hic *vicariatus*. idem Porphyrogenitus de Them. 1 16 ait *στρατηγίδας* seu *praefecturas* divisas fuisse εἰς τούρμας, turmas vero εἰς βάνδα ἤτοι τοποτηρησίας.

226, 3. Quod hic *Χοζάνον* est, Constantinus *Γοιζάνον* scribit de Them. 1 8. MEURS.

Ibid. 14. *τὸν Παγκρατοῦκαν*] idem Porphyrogenitus de Them. 1 9 tres fratres commemorat tantum, et diversis nominibus.

229, 6. *ἐκ προσώπου*] non est nomen proprium, ut putavit Meursius, sed sicuti Graecis recentioribus *πρόσωπον*

nomen et persona dicitur, ita ἐκ προσώπου qui vices alterius obit, vicarius, legatus. sic passim scriptores Graeci recentiores. ceterum Eustathius hic Argyrus Leonis pater fuit, ut scribit paulo superius Porphyrogenitus, et Romani Argryri imperatoris avus.

231, 7. τοῦ Χρυσοτριχλίνου] de triclinio Aureo pluribus egimus l. 1 Comment. in Antiq. CP.

232, 9. Samonas hic erat Agareus spado et Leoni imperatori carus ob detectam Basilii coniurationem; a quo etiam protospatharii honore auctus fuit, ut scribit Zonaras in eo Augusto p. 177. meminit etiam huius Samonae Gregorius in Vita S. Basilii Iunioris n. 3.

Ibid. 11. ἐπικούτζουλον] vide Gl. Gr. Ducangii v. Κουτζουλον. de Lausiaco autem palatio pluribus egimus l. 1 Comment. in Antiq. CP.

233, 14. ἀγράριον imperatoris non solum tectum erat, uti describitur ab Anna Comnena, sed et purpureum vel rubrum, ac velis et aulacis eiusdem coloris pariter instructum, unde ῥούσιον appellatum; in quo quidem nemini esse licebat praeterquam drungariis excubiarum et rei navalis et aliquot aliis ex primariis palatii officialibus, quos imperator deligebat.

Ibid. 21. Stenum nuncuparunt primum Graeci totum illud maris fretum quod Byzantium inter et Pontum interiacet; quod quidem trecentis plus minus stadiis in longitudinem patet. deinde vero scriptores recentiores Stenum pro ipso Steni littore passim usurparunt; proinde Europaeum illud littus, a capite portus Ceratini; ubi exstitit monasterium S. Mamantis, ad ostia Ponti Euxini, Stenum dictum fuit. et hac quidem nomenclatura donatur is potissimum maritimus tractus qui supra Galatam ad freti caput urbi obiacet. ceterum a Steno Stenitas dictos nautas, qui supra Stenum chelandia seu alia navigia ducebant, tradit idem Porphyrogenitus.

234, 2, μεταστάσιμα] μεταστάσιμον vide quae de palatio Pegano, de Hebdomo, de Hicria et de Bryante adnotamus supra in Comment. in Antiq. CP.

237, 19. αὐτῶν] in editis legitur αὐτῷ pro αὐτῶν, et ideo Meursius sic interpretatur hunc locum: cum interea illorum vicem cum remigum primis imperiale dromonium gubernaret senex ille prudensque Michaël.

241, 20. Ἰωάννου] Ioannes hic est ille monachus et presbyter, cognomento Lazares, quem Alexander imperator

Constantino Porphyrogenito ex fratre nepotē tutorem dedit; cuius quidem meminit Leo grammaticus in Alexandro, et in Constantino p. 497 et 505. praeterea huius Ioannis mentionem faciunt Anonymus Combesianus in Alexandro n. 2, in Porphyrogenito n. 3, in Lacapeno n. 28, Scylitzes p. 607 et 623, et Zonaras p. 148.

245, 21. χειροβολίστραι autem sunt machinae bellicae seu *ballistae* species. Glossae Gr. Lat. χειροβαλίστρα *fallarica*. vide Salmasium de Militia p. 224.

249, 11. ἀθροίλους] mendum est. MEURS.

250, 14. Κώνστα] Κώνσταντος. Constantem vero hic appellat scriptor noster Constantium Chlorum, ut nemo non videt; et ita etiam a Zonara vocatur, et in Menaeis 21 Maii.

251, 7. Θειότης titulus quo imperatores compellantur etiam in synodo Chalcedonensi part. 1 Epist. 37. Act. 1 p. 246. vide Filesacum de Idololatria politica.

Ibid. 11. φιβλατούραν dixit Porphyrogenitus, quod φιβλατούριον Suidas, qui interpretatur περιβόλαιον Περσικόν. MEURS.

252, 12. Κρισκορόνου] hic princeps Bosporianus initio huius capitis appellatur a scriptore nostro Κρίσκων Ορου παῖς; unde puto hic duo illa verba in unum ab indocto scriba conflata.

254, 21. μίαν κραυγὴν] et paulo infra idem Constantinus μίαν φωνήν, Anna item Comnena l. 8 p. 292 μιᾷ φωνῇ. ea quippe fuit et veterum Tacticorum sententia, *hostes terri si cum telorum iactu clamoris horror accesserit*, ut est apud Vegetium 3 18. hisque consona tradit et Leo in Tact. 20 § 114. erat autem clamor iste permistus exhortatione, quemadmodum ait Sallustius de bello Iugurthino; unde παρακλυσμός dicitur Constantino Manassae. interdum ἀλαλαγμός et λαλαγὴ ἀρεϊκή; ἐννάλιος κέλαδος Heliodoro l. 1. barditum vocabant Galli antiqui, ut scribit Tacitus. ex quo autem in orbem Christiana religio invecta fuit, desierunt confusae illae et incertae a militibus ad fiduciae specimen vel notam proferri solitae voces, subiitque in earum locum uno omnium ore in caelum missa divini auxilii deprecatio. huius autem moris auctorem innuit Constantinum magnum Eusebius de Vita eiusdem Constantini 4 19 et 20 et in oratione de eiusdem Augusti laudibus, quem scribit suis praecepisse militibus ut in pugnae procinctu hacce oratione deum sibi in praeliis propitium conciliarent: σὲ μόνον οἶδαμεν Θεόν, σὲ βασιλέα γνωρίζομεν, σὲ βοηθὸν ἀνακαλούμεθα, παρὰ σοῦ τὰς

τίνας ἡρώμεθα etc. atque hinc quidem apud Christianos invaluisse putant nonnulli ut praelia omnia a dei invocatione auspicarentur. sed falluntur; quippe quilibet populus ab invocatione divina praelia auspicabatur; populus electus ab invocatione veri dei, ut passim sacrae literae testantur. Græci vero pacanes duos canebant, alterum ante praelium Marti, alterum post praelium Apollini et Dianæ.

ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΣΤΗΝ ΕΚΔΗΜΟΣ.

PETRI WESSELINGII

IN HIEROCLIS SYNECDEMUM

PROLEGOMENA.

Hieroclis Synecdemus quin egregia Itinenariorum *) accessio fuerit nullum dubium est: firmat, quae dubia in illis atque incerta videbantur, indidemque vicissim adiuvatur; uberrime praeterea, quae in Orientis illa provinciis praeterierant, explet. igitur in scriptorem atque ipsam notitiam ante inquiramus quam in rem praesentem veniamus. ne vero a limite progressi in molestissimas salebras incidamus, duce imperatore Constantino Porphyrogenito utemur, qui, quantum rescire licuit, primus in Thematibus imperii ordinandis Hieroclis Synecdemum in consilium adhibuit l. 2 them. 1. μαρτυρεῖ, inquit, τῷ λόγῳ καὶ Ἱεροκλῆς ὁ γραμματικὸς ὁ γράψας τὸν Συνέκδημον, τὸ τῶν Δολόγκων ἔθνος τῇ Θράκῃ συναριθμῶν, λέγων οὕτως "εἶσιν αἱ πᾶσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις, αἱ ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων διοικούμεναι τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπαρχίαι μὲν κ. λ." e quibus meritissimo colligas Synecdemi scriptorem Constantino imperatore et seculo nono esse priorem; atque ita viri clarissimi Emmanuel Schelstraenus, Io. Alb. Fabricius et Anselmus Bandurius instituerunt, quamquam hic insuper addit incertum esse omnino quo tempore floruerit. Carolus a S. Paulo circa Saracenorum aetatem scriptum suspicabatur Synecdemum, quod eius codici plures provinciae, quas post Heraclium Graeci amiserunt, de-

*) veterum Romanorum, a Wesselingio Amstelædami a. 1735 editorum.

essent; quae cum ex Farnesiano ms ceteris accesserint provinciae, ruit et illa suspicio.

- 622 Hactenus itaque nisi incertissima de Hierocle sunt prodita. propius eius aetatem L. Holsteinius finire aggressus est ad Pulcheriopolin Thesauri Orteliani: "civitas" inquit "Epiri novae in Notitia Hieroclis, ubi male *Πολυχειριούπολις* pro *Πουλχειριούπολις* editur. accepit autem nomen a Pulcheria Augusta, cuius haec Notitia tempore scripta videtur." optassem plura vir egregius constabiliendae opinioni, quae illi in mundo fuisse non ambigo, produxisset: nam sola eius urbis mentio rem non constituit. quantum coniectura assequi possum, impulsus in eam est sententiam ipsa Synecdemi dispositione: provinciae Orientis eodem hic digestae modo ut in Ephesino et Chalcedonensi conciliis, codice Theodosiano et Notitia imperii Orientis conspiciuntur, nec aliis magistratibus parent; vestigia innovationum, quas deinceps Iustinianus est molitus, vix ulla apparent; omniaque Theodosii secundi et Marciani temporibus prima fronte haud male respondere videntur. atque haec si citra dubium forent, prona ad suspicandum via aperiretur Hieroclem non alium atque eum esse quem *φιλόστορας λόγους* reliquisse Io. Tzetzes Chiliad. 7 144 testis his versibus est:

*Ἱεροκλῆς ὡσαύτως Φιλίστορσιν ἐν λόγοις
ἔξῃς δέ, λέγων, εἶδομεν χώραν αὐχμηροτάτην
ἥλίῳ φλεγομένην τε, καὶ περὶ ταύτην ἄνδρας
γυμνοὺς ἀνεστίους τε, πρὸς χώραις τῆς ἐρήμου.
ὧν οἱ μὲν ἀπεσκίαζον τὸ πρόσωπον αἰτίοις,
τοὺς πόδας δ' ἀνατείνοντες τὸ σύμπαν ἄλλο σῶμα.
τούτων δὲ Στράβων μέμνηται, καὶ τε τῶν ἀκεφαλῶν
καὶ τῶν δεκακεφαλῶν τε καὶ τετραχειροπόδων.
οὕσπερ ἐγὼ οὐκ ὄπωπα, φησὶν ὁ Ἱεροκλῆς·
ταῦτα Ἱεροκλῆς μὲν.*

- 623 liquet inde, quod verissime Io. Pearsonius Proleg. in Comment. alterius Hieroclis ad Aurea Carm. observavit, illum qui *Φιλίστορας* scripsit quam plurimas regiones peragrasse, resque in itinere visas aut aliunde cognitae scripto tradidisse, et libros quibus haec omnia erat complexus *Φιλίστορας* nominasse. iam cum Strabone posterior, et Stephano, qui cum in *Βραχμᾶνες* et *Ταρχυνία* testem appellavit, aut prior aut aequalis fuerit, non utique, si cetera probe quadrarent, absurdum foret *Φιλιστόρων* et *Συνεχδήμου* eundem parentem agnoscere, praesertim cum Synecdemus similis ingenii scriptorem ostendet. quo minus tamen in his acquiescam, pauca faciunt, sed talia quae validissime et huic coniecturae et L.

Holsteinii sententiae pugnant. primo enim Synecdemus in provincia Osrhoëne Leontopolin recenset, quo nomine Callinicum aliquot a morte Marciani imperatoris annis ornatum fuisse suo loco ostendam; deinde in Pisidia reliquis urbibus Iustinianopolin accenset, quae cum a nullo nisi eius nominis imperatore, et mirifice huiusmodi titulis capto, cognominata sit, sine dubio scriptor, qui eam memorat, et Stephano urbium explanatore et Pulcheria Augusta multis annis recentior est. idem colligas ex provincia Pannonia, quae Orientis imperio hic subiicitur: illa Marciani Augusti tempore amissa prorsus erat, praedae Attilae atque Hunnis exposita, praetereaue extra Orientalis imperii fines, ut ex Notitia utriusque imperii certissimum est; quam cum reciperarit virtus et providentia Iustiniani, sicuti Novella 11 praefert, utique ad eius aetatem demittendus Hierocles erit; qua an etiam multo possit esse inferior, nunc circumspeciamus.

Notum in vulgus est multa cum imperatorem in provinciarum administratione mutasse: has aliis magistratibus mandasse, illarum nomina aut sustulisse prorsus aut ex binis unam et vicissim ex una binas fecisse: Hierocles vero cum Orientis nobis annumerarit provincias, singulis suos praepositos imponens, fortasse his in consilium missis et secum invicem comparatis suam nobis aetatem ostenderit. viam hanc nuper ingressus est eruditus auctor Dissert. Chorograph. Ital. med. aevi Sect. 5, cuius ductum, nostra passim adspergentes, in his vestigandis sequemur. ergo cum mutatis a Iustiniano 624 provinciarum magistratibus ordiamur. iubet ille Novella 24 c. 1 ut qui Pisidiae praesit, praetor Iustinianus sit et vocetur; quo eodem honore Lycaoniae praefectum Nov. 25 c. 1 et Thraciae Nov. 26 ornat; quarum provinciarum praepositi Hierocli sunt consulares. decernit praeterea ut Phrygia Pacatiana et item Galatia prima spectabilem in posterum comitem habeant; cui utrique consularis ab Hierocle imponitur. est in Synecdemo Paphlagonia sub correctore, qui Nov. 29 praetor creatur, et Isauria sub praeside, quem comitem Nov. 27 esse vult. denique Phoenice ad Libanum moderatori Edict. 4, itemque Arabia subiiciuntur, quae hac in Notitia praesidi et consulari dicto sunt audientes. harum autem constitutionum pleraeque cum Belisario V. C. consule sint editae, iure utique optimo statuitur Synecdemum ante Belisarium consulem annumque 535 publicatum videri: ni enim id concesseris, danda ratio erit quamobrem in libello, quo provinciarum magistratus ex sui temporis more Hierocles describit, nulla prorsus de praetoribus Iustinianis moderatoribusque mentio fiat. quo magis vero scriptoris aetas ad liquidum perducatur, in

eas provincias pergamus quas imperator aut sustulit funditus aut novis titulis auxit aut etiam plures esset iussit; quarum si nullum in Synecdemo indicium reperiatis, quid aliud profiteberis quam illis eum mutationibus esse priorem? memorat haec Notitia provinciam Honoriadem et praesidi subiicit: tam Iustinianus Nov. 29 c. 1 abrogat et artissime Paphlagoniae agglutinatum uni praetori mandat, ὥστε καὶ τῶν ἐθνῶν, inquit, τούτων ἔχοντα τὴν ἀρχὴν ἡνωμένην καὶ μίαν ἀντὶ δυοῖν τῶν ἔμπροσθεν, φημὲν δὲ Παφλαγονίας τε καὶ Ὀνωριάδος, καλεῖσθαι πραιτόρα. dividit praeterea Cappadociam ex Valentis Augusti instituto in binas, consularem utramque, si plerosque ms sequare, quos Nov. 30 in unam videtur conflare: πᾶσαν, inquit, ἀνθυπάτειαν γενέσθαι τε καὶ καλεῖσθαι βουλόμεθα. quae tamen an vincere, quod viro doctissimo videbatur, possint, re vera Iustinianum ex duabus Cappadociis unam exstruxisse, non iniuria dubites: nam diserte Nov. 20 c. 2 prima Cappadociae praesidem dignatione proconsulari condecoratum fuisse docetur; estque in ipsa Nov. 30 c. 10
625 utriusque Cappadociae mentio: εἰ δέ τις ἐξ ἑκατέρας Καππαδοκίας δίκη πεντακοσίων ἐλάττων χρυσῶν ἐφέσιμος γίνηται neque enim, si utramque in unam commutasset, utriusque distincte deinceps meminisset. esse in Haloandri editione novi εἰ δέ τις ἑτέρα ἐκ τῆς Καππαδοκίας δίκη: sed prius praepotaverim, tum quod oratio ἑτέραν δίκην vix ferat, tum quoniam Cappadociae duae nusquam una esse iubentur, tum etiam quod primae Cappadociae proconsul creetur, secunda non addita. utcunque id ceciderit, insignitam Cappadocia mutationem subiit, Hierocli cum Synecdemum scriberet ignoratam; quae etsi ex proconsule Cappadociae prima explorata est, negligi tamen nolim eiusdem imperatoris decreto gentis eius dispositionem ecclesiasticam in alium ordinem fuisse conversam. huc usque binae fuerant Cappadocum metropoles, primae Cappadociae Caesarea, secundae Tyana: tertiam Mucisson Tyanensi detractam et Iustinianopolin nuncupatam tertiae Cappadociae ipse imposuit. operae pretium fuerit ea de re perorantem audire Euphratam Tyanensem episcopum Collat. V conc. Constantinopol. 2 p. 96. "in illo" inquit "tempore sub Tyanensi civitate erat et Dohara et Nazianzus usque ad tempora huius pii imperii. piissimus autem imperator cum metropolitana iura dedisset civitati quae quondam quidem Mucissus, nunc vero Iustinianopolis nuncupatur, cum aliis civitatibus et Dohara et Nazianzum subiecit ei." haec si in Synecdemo praeteriri potuisse putaveris, quod a Notitia ecclesiastica sit diversus, debuit tamen Mucissus urbium catalogo inseri, non regionibus sive vicis, ut fit, si post metro-

polis dignitatem illi oppido collatam fuerit scriptus. ad haec accedit, Helenopontum consulari et Polemoniacum Pontum praesidi in hac Notitia attribui, Novella vero 28 abolito Ponti Polemoniaci titulo Helenopontum moderatori Iustiniano committi. porro duae tantum in Synecdemo Armeniae insunt, quas multifariam sectas Iustinianus (non, ut perperam Eustathius in Dionys. Perieges. 694, Iustinus) quattuor Novella 31 esse atque haberi vult. taceo quae Iustinianae primae caussa decreverit Nov. 11, utque in Syria Theodoriadem, ne egregiae Theodoraе honor deesset, provinciam, de qua Novella 8, condiderit.

Mihi quae abunde ad aetatem scriptoris eruendam vi-626 dentur. posses alioqui auxilio vocare urbes, quas suo et Theodoraе nomine illustres esse voluit, in unum catalogum a N. Alemanno ad Procopii Hist. Arcan. c. 11 coniectas, ni et aliae forent quarum rationem Hierocles nullam habuit. quod enim Iustinus primus Anazarbo atque Edessae pristinum nomen abstulit, utrique Iustinopoleos, quo et prior in Mopsuestana synodo (licet *Iustinianopolitana metropolis* vulgo p. 132 tom. 12 C. G. edatur) superbit, imposito titulo apud Euagrium H. E. 4 8 et Theophanem Chorogr. p. 146, eo nusquam, quantumvis illi tempori proximus, in Synecdemo has urbes dignatur.

Illae ergo quae in medio posui, satis superque evincunt nihil eorum quae Iustinianus novavit Hieroclem, cum hanc Notitiam vulgaret, inaudivisse videri; adeoque ante Belisarium consulem, cuius annum plures illarum constitutionum praeferunt, principe tamen Iustiniano scripsisse. nam ante hunc consulem fato concessisse, quod viro erudito in mentem venit arbitrari, vix indidem coegeris. potuit sane vulgato Synecdemo omnia quae imperator mutaverat addere, novamque eius editionem publicare: at id voluisse unde cognoscemus? quid si etiam priori editioni illa adstruxerit, et in nostram aetatem Notitia, ut primum e scriptoris calamo defluerat, devenerit? itaque ad Synecdemum ipsum descendamus, atque integerne et genuinus, et cuius generis sit Notitia, civilis an ecclesiastica, exploremus.

Non esse genuinum neque integrum Emmanuel Schelstraenus tom. 2 Antiq. Eccles. p. 720 sibi persuasit, tum quod ea quae de civitate Constantinopolitana ex Hierocle Constantinus Porphyrogenitus refert, in Notitia non compareant; tum ex eo quoque probari, quod Hieroclis opus 64 praefecturas seu provincias et 835 seu 935 civitates continuerit, Notitia

autem 51 tantum provincias et 751 civitates exhibeat. quae accusationis capita si, ut oportet, expendantur, causam tenere haud poterunt; quod ut unicuique dilucescat, Constantini imperatoris l. 2 them. 1 verba, illis adnexa quae in superioribus exscripta dedimus, inseramus: ἀρχὴν οὖν τῆς Εὐρώπης τὴν βασιλίδι τῶν πόλεων καὶ τοῦ κόσμου παντός, τὴν νέαν Ῥώμην, τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐγὼ τίθημι. διὰ τοῦτο καὶ τὸ περὶ αὐτὴν θέμα, τὸ καλούμενον Θράκη, τὸ ἐν 627 τοῖς Εὐρώπης μέρεσι, θεμάτων πρῶτον τεθείκαμεν. quis enim, quod bene advertit Anselmus Bandurius, non viderit haec non Hieroclis sed Constantini verba esse, causam explicantis cur Thraciae themati inter Europaea primum locum assignarit. iam quod numerum provinciarum non aequare 64 adiungit, id in Caroli a S. Paulo editionem valebit, non eam quam primus ipse in publicum dedit, ab Holsteinio ex Farnesiano ms pluribus provinciis auctam. novi doctissimum Dissert. Chorogr. Ital. auctorem autumasse non 64 provincias sed 65 esse debere, quoniam in Synecdemo Pamphylia secunda memoratur, nusquam prima: cui ego opinioni nullum nisi in Latina versione praesidium reperiō. etsi enim ex ecclesiastica dispositione Pamphyliam in duas fuerint partiti, ut et duae hic recenserentur nihil fuit necesse, praesertim cum una duntaxat in Notitia imperii Orientis reperiatur, nec duas Iustinianus, ut Novella 8 indicio est, noverit. id initiari nolim, deesse plures civitates, nec numerum 935 retinendi. grassata librariorum negligentia, ut in ceteris omnibus, et hic est; multaque, quia vitiosiora videbantur, neglexit, alia turpissimis mendis foedavit. neque nupera ea corruptela est: si de Constantini imperatoris codice ex illis quae in l. 2 Them. inde transtulit, coniecturam feceris, corruptissimum, neque nostris munditie, quamvis admodum inquinatis, praestantiorē reperiēs: summa ille imis miscuit et provinciarum terminos frequentissime migravit. quae vitia utut agnosco, tamen criminationes quae in hanc Notitiam adferuntur, et quibus peccatorum quorum innocentissima est rea peragitur, repellendas existimem; quod ne nunc exsequar alia prohibent.

Quaerendum est, civilisne an ecclesiastica fuerit? Io. Harduinus in Antirrhetico et Numis urb. antiq. illustr. litem secundum ecclesiasticam dedit, licet, cur eam tulerit sententiam, docere neglexerit; et post Harduinum plures. haud tamen iure: nihil enim Synecdemus praecipuum habet, unde ecclesiasticis Notitiis accensendus videri possit. nulli, ut bene auctor Dissert. Chorogr., throni, rarae metropoles, nulli archiepiscopi, nulli autocephali; cumque in una saepe provin-

cia plures metropoles, tametsi dignitate impares, fuerint, uti 628
in Bithynia Nicomedia Nicaea et Chalcedon, vix unam atque
alteram, saepenumero etiam nullam, eo titulo cohonestat. ad
hoc, haud paucae recensentur urbes quibus nullus unquam
episcopus fuit; quarum exempla cum suis quaeque locis ad-
metiri constituerim, una hic Scythia defungar. illi 15 urbes
contribuuntur; unde singulis episcopis, si ecclesiastica foret
Notitia, subditas fuisse existimares, cum tamen omnes unius
Tomitani praesulis curae commissae fuerint. si addubites,
Sozomenum H. E. 6 21 auctorem dabo: τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος
πολλὰς μὲν ἔχει καὶ πόλεις καὶ κώμας καὶ φρούρια, μητρό-
πολις δὲ ἐστὶ Τόμις, πόλις μεγάλη καὶ εὐδαιμόνων, παράλιος,
ἐξ εὐωνύμων εἰσπλέοντι τὸν Εὐξείνιον καλούμενον Πόντον. εἰσ-
εῖτι καὶ νῦν ἔθος παλαιὸν ἐνθάδε κρατεῖ, τοῦ παντὸς ἔθνους
ἓνα τὰς ἐκκλησίας ἐπισκοπεῖν. utique si Synecdemus episco-
porum ordinem et dignitates describeret, ut omnes eius pro-
vinciae urbes enumeraret nihil opus fuisset: unam Tomita-
nam, ut in Notitiis ecclesiasticis assolet, gentis praesuli dare
potuisset. deinde plures plerisque in provinciis urbes, quae
suos sibi episcopos habuerunt, quod in Notitia ecclesiastica
insolens est, negliguntur. nec eo tamen telo alia omnia sen-
tientes vehementius urserim: quid si illae exciderint? et sane
multas negligentia exscriptorum deperditas esse mihi persua-
deo. nam cui credibile fiet, ut uno exemplo utar, in Meso-
potamiae provincia solam Amidam Hieroclis aetate Romanis
fuisse superstitem? imo vero plures ibi florebant, sed a li-
brariis susque deque habitae; qui, si absque codice Farne-
siano fuisset, unam itidem Phoenicae maritimae reliquissent
Tyrum. quid porro tituli magistratuum, quibus provinciae
administrandae attributae fuerunt, ad Notitiam ecclesiasticam?
quid Synecdemi nomen, quod huic Notitiae inscriptum est?
id peregrinationis comitem adsignificat, argumentoque est Hie-
roclēm provincias obituris succurrere et imperii Orientis am-
plitudinem in brevi quasi tabella praepingere voluisse. quae
mihi caussa videtur cur provinciarum ordinem, uti praefectis
et vicariis suberant, accuratissime servarit. libet id osten- 629
dere, quod illa re suam ab ecclesiasticis Notitiis prorsus di-
stinxerit. primum Thraciarum dioecesein, in 6 provincias de-
scriptam et vicario parentem, quo de Notit. imp. Orient.
c. 132 exsequitur: tum Macedoniae et Daciae dioecesein prae-
fecto praetorii Illyrici attributam; cui nuper a Iustiniano re-
ciperatam Pannoniam, quae ante praefecto praetorii Italiae
commissa fuerat, adiungit. hanc excipit Asiana 11 provin-
ciarum, tum Pontica totidem provinciarum, dein Orientis pro-
vinciae 15, tandem Aegyptus, prorsus ut in Notitia imp. Ori-

entis c. 1, omnes praefecti praetorio Orientis dispositioni et curae mandatae.

Atque haec de Syuecdemo; cuius primam editionem Carolo a S. Paulo debemus, sed 14 provinciis mutilam. aliam animo agitasse Iac. Sirmondum ex quadam eius ad L. Holsteinium epistola p. 471 ed. Venet. suspicere: "de Hieroclis Syuecdemo" inquit "gratuler an doleam nescio. imo re vera doleo tibi non a me dono datum fuisse, cum expeteres; et quod ego mihi contingere optabam, ut aliud exemplar nanciscerer, id tibi potius obtigisse gaudeo; atque ut ex animo me gratulari intelligas, si ad reliqua tua Geographica, cum ad Cramosium mittes, Africanam nostram adiici iubes, non defugiam." quod, uti advertis, consilium deinceps repudiavit. vidit versavitque cum Sirmondi ms Henr. Valesius, sicuti ad Ammian. 31 11 profitetur, haud obscure plurimis cum vitiis obsitum fuisse innuens. demum L. Holsteinio bona quaedam fortuna plures manu exaratos codices, Vaticanum Altempsianum et Farnesianos, obtulit, quorum ope correctum et 14 provinciis auctiorem Syuecdemum praeter alia Geographica, de quibus Lambecius Bibl. Caesar. l. 6 p. 268, vulgare proposuerat; quibus conatibus, ne egregie inchoati absolverentur, cum viri praestantissimi fatum obstitisset, latuere diu in Barberina bibliotheca schedae, donec Emmanuel Schelstratus inde erutas publicaret, et Antiq. Ecclesiast. t. 2. p. 689 Hieroclem variis, quae vocantur, lectionibus et Latina Holsteinii versione instructum insereret. post deinde Anselmus Bandarius dignum censuit qui indidem sumptus tomum I Imperii Orientalis p. 31 ornaret. nos quoniam spe scripti codicis excidimus, eas editiones contendemus, et ex mss variantibus scripturis illas quae veriores aut propius a recto recedentes videbuntur amplexabimur, reliquis, ut diiudicandi facultas ne auferatur, suo loco adscriptis. Latinam versionem, quod nomina urbium ea carere possent, et ne praeter rem libri melles incresceret, recidimus. habes instituti rationem; quam si harum rerum peritis probavero, satis uberem vigilati laboris fructum me percepisse arbitrabor.

Haec scripseram, iamque ad pag. 673. deveneram, cum mihi officiosissime vir clarissimus Sigeb. Havercampus ΤΑΕΙΝ ΠΡΟΚΑΘΕΔΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ, ex ms Bonaventurae Vulcanii excerptam, transmitteret. suspicatus fueram ex quadam Cl. Iac. Gronovii post Berkelii Stephanum notam τὰς αὐτῶν aut partem esse Syuecdemi aut certe in eodem codice Syuecdemum lectitari; neque vana ea fuit suspicio: prorsus enim integer, etsi sine Hieroclis nomine, conspicitur, titulo praescripto quem et Imp. Constantinus l. 2 Them. 1

agnoscit. legit autem . . . . . *) atque in his praecipue, quodque provinciarum nomina semper in secundo casu ponat, codex ille ab editis discrepat; pro cuius usu gratiae viro clarissimo debentur ingentes.

*) Lectiones codicis suis iam locis positas invenies. IB.

PETRI WESSELINGII

PROLEGOMENA.

ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ

ΣΤΝΕΚΔΗΜΟΣ.

Εἰσὶν αἱ πᾶσαι ἐπαρχίαι καὶ πόλεις αἱ ὑπὸ τὸν βασιλέα τῶν Ῥωμαίων τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπαρχίαι ξδ', πόλεις θλδ', ὡς ὑποτέτακται.

α'. Ἐπαρχία Θράκης Εὐρώπης, ὑπὸ κονσουλᾶριον, πόλεις ιδ', Εὐδοξιούπολις, Ἡράκλεια, Ἀρκαδιούπολις, Βιζή, Πάνιον, Ὅρνοι, Γάνος, Καλλίπολις, Μορίζος, Σιντική, Σαυα-10 δία, Ἀφροδισιάς, Ἄπρος, Κοῦλα.

β'. Ἐπαρχία Ῥοδόπης, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ζ', Αἶνκ, Μαξιμιανούπολις, Τραϊανούπολις, Μαρώνεια, Τόπειρος τὴν Ῥούσιον, Νικόπολις, Κερεόπυργος.

γ'. Ἐπαρχία Θράκης, ὑπὸ κονσουλᾶριον, πόλεις ε', Φιλιππούπολις, Βερόη, Διοκλητιανούπολις, Σεβαστούπολις, Διόπολις.

6 post Ῥωμαίων Constantinus l. 2 Them. 1 διοικεῖται 8
κονσιλάριον editi ante Wesselingium (W), κονσιλιάρων Constans
tinus (C). 10 πανόνιον ante W γάννος mss σιλιακή
mss praeter Leidensem (L) συνναδία ante Bandurium, σανά-
δα C 11 ἄπρος C κοιλία ante W 13 μαρῶνα τὸ πρὸς
ante W 16 βερόν ante W Διόπολις margo Bandurii:
ceteri ante W om

δ. Ἐπαρχία Αἰμινόντου, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ε', Ἀδρια-
νούπολις, Ἀγχίαλος, Δεβελτός, Πλωτινούπολις, Τζοΐδης.

ε'. Ἐπαρχία Μυσίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ζ', Μαρ-
κιανούπολις, Ὀδησσος, Δοροσιόλος, Νικόπολις, Νοβαί, Ἀπ-
5 παρία, Ἀβριττος.

ς'. Ἐπαρχία Σκυθίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ιε', Τόμις,
Διονυσόπολις, Ἀκραι, Καλλατίς, Ἴστρος, Κωνσταντιάνα,
Ζέλδεπα, Τρόπαιος, Ἀξιούπολις, Καπίδαβα, Κάρσος, Τρό-
σμις, Νοβιοδοῦνος, Αἰγισσος, Ἀλμυρίς.

10 ζ'. Ἐπαρχία Ἰλλυρικῶν. α'. Μακεδονία ὑπὸ κοινου-
λάριον, πόλεις λβ', Θεσσαλονίκη, Πέλλη, Εὐρωπος, Δίον,
Βέρροια, Ἐορδαία, Ἐδεσσα, Κέλλη, Ἀλμωπία, Λάρισσα,
Ἡράκλεια Λάκκου, Ἀνταγνία Γεμίνδου, Νικέδης, Δόβορος,
Ἰδομένη, Βράγιλος, Τρίμουλα, Παρθικόπολις, Ἡράκλεια
15 Στρυμνοῦ, Σέρραι, Φίλιπποι, Ἀμφίπολις, Ἀπολλωνία, Νεά-
πολις, Ἀκανθος, Βέργη, Ἀραυρος, κλίμα Μεστικὸν καὶ
Ἀκόντισμα, νῆσος Θάσος, νῆσος Σαμοθράκης.

η'. Ἐπαρχία Μακεδονίας β', ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις η',
Στόλοι, Ἄργος, Εὐστράϊον, Πελαγονία, Βάργαλα, Κελαινί-
20 διον, Ἀρμονία, Ζάπαρα.

θ'. Ἐπαρχία Θεσσαλίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ιζ',
Λάρισσα, Δημητριάς, Θῆβαι, Ἐχινάτος, Λάμια, Ὑπάτα,
Μητρόπολις, Τρίκκη, Γόμφοι, Καισαρεία, Διοκλητιανούπολις,
Φάρσαλος, Σάλτος Βουραμίνσιος, Σάλτος Ἰόβιος, νῆσος Σκό-
25 πελος, νῆσος Σκίαθος, νῆσος Πεπάρηθος.

1 ε'] Ξ C   2 ἀχίαλος διρέρτιος πλουτινούπολις ante W   3.
ὑπὸ — Σκυθίας om C   6 ιδ' C   7 καλαίτης mss, καλα-
ταῖς editi ante W   8 ζέδεπα ante W, ζέπα C, ξέλδεπα L
τρόπεος L   καπίδαβα ante W   9 νοβιοδοῦντος ἄγισσος
ante W   11 λα' C   δίος, βέρροια, ἐορδέα ante W   12
πέλλη ante W   ἄλμοιπία ante W, ἄλμοπία C   λάρισσα
om C   13 διόβορος ante W, διόβουρος C   14 ἰδομένη C
15 φιλιππος ἀμφίπους ante W   16 κλήμα, μετυκὸν L, κλήμα,
μεντικὸν ceteri   19 κελενίδην ante W   21 ις' C   22 αἰ-
χιονίον ante W   23 τρίκαι mss, τρόκαι editi ante W   κα-
πάρεια omnes. Carolus a S. Paulo Παιονίαν addit, prorsus in-
tempreative, quippe a Thessalia remotissimam. W   24 φάρ-
σαλα ante W   σαρτοβουραμίνσιον ante W, qui in textu Σάλ-
τοβουραμίνσιον   σατοσιόβιος ante W   ακεπίλα C, ακέποια
Carolus a S. Paulo   25 πεπαρίαθης idem

ι'. Ἐπαρχία Ἑλλάδος ἡγουν Ἀχαΐας, ὑπὸ ἀνθύπατον, πόλεις οθ', Σκαρφία, Ἐλάτεια, Βοιὸν καὶ Δρυμαία, Δαυλία, Χαιρώνεια, Ναύπακτος, Δελφοί, Ἀμφισσα, Τιθώρα, Ἀμβροσσος, Ἀντίκυρα, Λεβαδία, Κορώνεια Βοιωτίας, Στίρις, Ὀποῦς, Ἀνάστασις, Ἐκεψος, νῆσος Εὐβοία, Ἀνθηδών, Βουμέλιτα,⁵ Θεσπιαί, Ὑττης Θύσθαι, Θῆβαι μητρόπολις Βοιωτίας, Τάναγρα, Χαλκῇ νῆσος Εὐβοίας, Πορθμός, Κάρυστος, Πλαταιαί, Αἰγόςθυνα, Ἀθῆναι μητρόπολις Ἀττικῆς, Μέγαρα, Παγαί, ἐμπόριον Κρομμυῶν, Αἴγινα νῆσος, Ποιοιοῦσα, Κέα, Κύνθος, Δῆλος ἄδελος, Σκῦρος Ταλαμένη μέχρι Θερμοπυλῶν,¹⁰ Κόρινθος ἢ ποτε Ἐφύρα μητρόπολις πάσης Ἑλλάδος, Νέα Σικυῶν, Αἴγαιρα, Αἴγιον, Μεθώνη, Τροιζήν, Επίδανρος, Ἐρμιόνη, Ἄργος, Τέγαι, Θάρκονσα, Μαντίνεια, Λακεδαιμόνων μητρόπολις τῆς Λακωνικῆς ἢ πρὶν Σπάρτη, Γεράνθραι, Φαραί, Ἀσωπὸς[πόλις], Ἀκριαί, Φιάλεια, Μεσσήνη, Κορώνη,¹⁵ Ἀσίγη, Μοθώνη, Κυπαρισσία, Ἥλις μητρόπολις Αἰτωλίας, νῆσος Κεφαλληνία, νῆσος Πάνορμος, νῆσος Ζάκυνθος, νῆσος Κυθηρία, νῆσος Μύκων, νῆσος Στροφαδία, νῆσος Μόλος ἀντικρὺ Κορίνθου, νῆσος Δωροῦσα, νῆσος Λήμνος, νῆσος Ἰμβρος.

ια'. Ἐπαρχία Κρήτης, ὑπὸ κονσουλᾶριον, πόλεις κβ', μητρόπολις Γορτύνη, Ἰνατος, Βίεννα, Ἱερύπυδνα, Καμάρα, Ἀλλυγγος, Χερσόνησος, Λύκτος, Ἀρκαδία, Κνωσός, Σούβριτος, Ὀαξος, Ἐλευθέρινα, Λάμπαι, Ἀπτερα, Κυδωνέα, Κίσαμος, Καντανία, Ἐλυρος, Λίσσος, Φοινίκη ἥτοι Ἀραδὴν, νῆσος Κλαῦδος.

ιβ'. Ἐπαρχία παλαιᾶς Ἡπείρου, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ιβ', μητρόπολις Νικόπολις, Δωδώνη, Εὐροία, Ἀκτιον, Ἀδριανούπο-

1 ἡγουν add W   2 ἐλάτεια apud Bandurium   βοὲ καὶ δρυμαία ante W   3 ἀμφισσα ante W   5 ἀνθηδών Carolus a S. Paullo
6 πάναγρα idem   7 χάριστος aut χάρυστος ante W   πλαταιαί L: ceteri πλατειαί   8 αἰγόςθυνα Carolus a S. Paullo   9 κρομμῶν ante W, qui Κρομμυῶν.   αἰγινῆσος L   ποτιοιοῦσα ante W, πιδνοῦσσα L   10 ταλαμένη L. στα λυμένη i. e. Λήμνος Christophorus Wordsworthus (Athens and Attica p. 2).   μεχρι C, μετὰ L, με vulgo   θερμοπυλῶν CL, θερμοπύλαι vulgo
11 ἔφυρος ante W   12 αἰγαιραι L, αἰγαι ante W   μεθώναι mss   ἀρξαινα ante W, qui Τροζένα   21 ὑπὸ ἡγεμόνα ante W   22 ἱερὰ πύδνα ante W   24 ὁ ἄξιος ante W   25 φοινίκη ἀραδένα ante W

λις, Ἄππων, Φοινίκη, Ἀγχιασμός, Βουθρωτός, Φωτική, Κέρκυρα νῆσος, Ἰθάκη νῆσος.

ιγ'. Ἐπαρχία νέας Ἠπείρου, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις θ', Δυρράχιον ἢ ποτε Ἐπίδαμνος, Σκάμπα, Ἀπολλωνία, Βοῦλις, 5 Ἀμαντία, Πουλχεριούπολις, Αὐλών, Λυχνιδὸς μητρόπολις, Λιστρῶν καὶ Σκεπῶν.

ιδ'. Ἐπαρχία Λακτίας μεσογείου, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ε', Σαρδική μητρόπολις, Πανταλία, Γερμανά, Ναϊσός, Ῥεμεσιάνα.

10 ιε'. Ἐπαρχία τῇ παρα . . . ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ε', Ῥατιάρια μητρόπολις, Βονωνία, Ἀκνές, κάστρα Μάρτις, Ἰσκος..

ις'. Ἐπαρχία Δαρδανίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις γ', Σκουποι μητρόπολις, Μηρίων, Οὐλπιάνα.

15 ιζ'. Ἐπαρχία Πρεβάλεως, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις γ', Σκόδρα, Λίσσος, Δωράκιον μητρόπολις.

ιη'. Ἐπαρχία Μυσίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ε', Βιμενάκιον μητρόπολις, Σιγγιδόνος, Γρατιανά, Τριχόρνια, Ὀρρεον Μάργου.

20 ιθ'. Ἐπαρχία Παννονίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις β', Σέρμιον, Βασιάνα.

κ'. Ἐπαρχία Ἀσίας, ὑπὸ ἀνθύπατον, πόλεις μγ', Ἐφεσος, Ἀναία, Πριήνη, Μαγνησία Μαιάνδρου, Τράλλεις, Νύσσα, Βρίουλα, Μύσταυρα, Ἀνίητα, Ὑπαιπα, Ἀρκαδιούπολις, 25 Διὸς ἱερόν, Εὐαζα, Κολοσὴ, Ἀλγιζα, Νικόπολις, Παλαιὰ πόλις, Βαρέττα, Αὐλίου κώμη, Νέα αὐλή, Κολοφῶν, Μητρόπολις, Λέβεδος, Τίος, Σμύρνα, Κλαζομεναί, Σατρώτη, Μαγνησία Σιπύλου, Αἰγάη, Τῆμνος, Φώκαια, Μύρινα, Κύμη, Πέργαμος, Ἐλαία, Πιτάνη, Τιάραι, Θεοδοσίου πόλις, Ἀδρα- 30 μύτιον ἢ ποτε Λύρνησος, Ἀντανδρος, Γάργαρα, Ἄσπος.

4 σκάππα aut σκάπτα, et mox βοῦλος aut βούλης ante W 5
 ἁλῆνιδος C μητρόπολις ληστρῶν καὶ σχεύπτων L 10 πα-
 λαιᾶ C 11 βογονία L, μονονία ceteri μάρτυς ἰδαος ante W
 15 πρέβαλε L, πρεβάλεων ceteri 24 ὕπηπα L 25 κολοα-
 σίς L, κολοασίς ceteri 26 Carolus a S. Paulo Λύρνησι-
 πόλις Κύμη emendat, nulla iusta causa motus. W 28 ἀσπάη L
 29 ἄντανδρος L, ἄτανδρος ceteri

κα'. Ἐπαρχία Ἑλλησπόντου, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις λ',
Κύζικος μητρόπολις, Προικόνησος, ἡ Ἐξορία, Βαρίσπη, Πά-
ριον, Λάμψακος, Ἄβυδος, Δάρδανον, Ἴλιον, Τρωάς, Σκάμαν-
δρας, Πολίχνα, Ποιμανηνός, Ἀταρνέα, Ῥέκετα, Βλαῦνδον,
Σκέλεντα, Μόλις, Γέρμαι, Ἀπταος, Κέργη, Σάγαρα, Ἀδρια-
νοῦ θῆραι, Ἡραι, Πιονία, Κονιοσίγη, Ἀργίζα, Εἰός Τράδος,
Μανδακάδα, Ἐργαστήριον, Μάνδραι, Ἴπποι, Ὀκη, Σίδηρον,
Σκῆψις.

κβ'. Ἐπαρχία Φρυγίας Πακατιανῆς, ὑπὸ κονσουλάριον,
πόλεις λθ', Λαοδίχεια, Ἰεράπολις, Μόσυνα, Ἀττουδα, Τρα-
πεζούπολις, Κολασσαί, Κερετάπα, Θεμισόνιον, Οὐαλεντία,
Σαναός, Κονιούπολις, Σιτούπολις, Κράσος, Λοῦνδα, Πέλται,
Εὐμένεια, Σιβλία, Πέπουζα, Βριαῖνα, Σεβάστη, Ἴλουζα, Ἀκμο-
νία, Ἀλλιοί, Ἰουχαράταξ, Διόκλεια, Ἀρίστιον, Κύδισσος,
Ἀππία, Εὐδοκιάς, Ἀζανοί, Τιβεριούπολις, Κάδοι, Θεοδοσία,
Ἀγκυρα, Σύνναος, Τημένου θύραι, Τρανούπολις, Πουλχερια-
νούπολις.

κγ'. Ἐπαρχία Λυδίας, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις κγ',
Σάρδεις, Φιλαδέλφεια, Τρίπολις, Θυάτειρα, Σίται, Μαιονία,
Ἰουλιανούπολις, Τράλλης, Αὐρηλιούπολις, Ἀτταλία, Ἐρμοκα-
πηλία, Ἀκρασός, Ἀπόλλωνος ἱερόν, Τάβαλα, Βάγισ, Κεράση,
Μεσοτίμωλος, Ἀπολλωνίς, Ἰεροκαστέλλεια, Μοστήνη, Σατα-
λέων, Γόρδος.

κδ'. Ἐπαρχία Πισιδίας, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις κς',
Ἀντιόχεια, Νεάπολις, Λιμέναι, Σαβῖναι, Ἀτμενία, Πάππε,
Σινιάνδος, Λαοδίχεια κεκαυμένη, Τυράϊον, Ἀδριανούπολις,
Φιλομήλιον, Σωζόπολις, Τύμανδρος, Μητρόπολις, Ἀπάμεια,
Εὐδοξιούπολις, Ἀγαλασσός, Βύρις, Σελεύχεια ἡ σιδηρᾶ, ὁ
Τιμβριαδών, Θεμισόνιος, Ἰουστινιανούπολις, Μάλλος, Ἀδάδα,
Ζόρζιλα, Τιτυασσός.

κε'. Ἐπαρχία Λυκαονίας, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ιη',
Ἰκόνιον μητρόπολις, Αὐστρα, Μίσθεια, Ἀμβλαδα, Οὐάσαδα,
Ὀμόναδα, Ἰλιστρα, Λάρανδα, Δέρβαι, Βαρατή, Ὑδη, Ἰου-

1 verius λγ'. W   6 θῆραι] καὶ ἥρας L, καὶ θῆραι ceteri   7
ὁκησίδηρον L, ὁ κισίδηρον ceteri   9 πακατιανῆς L, καιπατι-
νῆς ceteri   30 ζόρζελα ms Leid.   33 δέρβα, βάραια L

ρόπολις, Κόρνα, Σάβατρα, Πτέρνα, Κάννα, Γλαύαμα, Ῥίγνον.

κς'. Ἐπαρχία Φρυγίας Σαλουνταρίας, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις κγ', Εὐκαρπία, Ἱεράπολις, Ὀτρος, Σεκτόριον, Βρουῦζος, 5 κλῆρος Ὀρεινῆς, κλῆρος Πολιτικῆς, Δεβαλάκια, Λυσιάς, Σύνναδα, Πρύμνησος, Ἴψος, Πολύβοτος, Δοκίμιον, Μητρόπολις, Μῆρος, Νακολία, Δορύλαιον, Μίδαιον, δῆμον Λυκαόνων, δῆμον Αὐράκλεια, δῆμον Ἀμαδάσσης, δῆμον Πραιπενίσσου.

κζ'. Ἐπαρχία Παμφυλίας, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις μζ', 10 Πέργη, Σύλαιον, Μάγνυδος, Ἀτταλία, δῆμον Οὐλίαμβος, Τρέσενα, δῆμον Καναύρα, Ἰοβία, Τερμησσός καὶ Εὐδοκιάς, δῆμον Μενδενέω, δῆμον Πώγλα, Ἰσινδα, Βέρβη, Σινδαῦνδα, Μυωδία, χωρία Μιλυαδικά, Ὀλβασα, Παλαιάπολις, Λυσινία, Κόμανα, Κόλβασα, Κρημνα, Πανέμον τεῖχος, Ἀριασσός, Μα- 15 ξιμιανούπολις, κτῆμα Μαξιμιανουπόλεως, Ῥεγησαλάμαρα, Λιμόβραμα, Κόδρουλα, Δεμουσία, δῆμον Σαβαιῶν, Παστοληρισσός, Σέλγη, Πριμούπολις, Σίδη, Σέρνα, Λύρβη, Κασσά, Κότανα, Ὀρυμνα, Κορακήσιον, Σύνεδρα, Καράλια, Κορυβρασσός.

20 κη'. Ἐπαρχία Λυκίας, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις λδ', Φασηλὶς, ὁ Ἄναπος, Γάγαι, Ἀκαλισσός, Ἐδεβησσός, Λίμυρα, Ἀρύκανδα, Ποδάλεια, Χῶμα, Ῥεγκυλιάς, Μῦρα μητρόπολις, Ἀρνεαί, Κυάνεαι, Ἀπερλαί, Φελλός, Ἀντιφελλός, Κάνδυβα, Εὐδοκιάς, Πάταρα, Ξάνδος, Κόμβη, Νύσα, Πί- 25 ναρα, Σίδυμα, Γλῶς, Τελμισσός, Καῦνος, Ἀραξα, Βουβῶν, Οἰνόανδα, Βάλβουρα, Κομιστάραος.

κθ'. Ἐπαρχία Νήσων, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις κ', Ῥόδος, Κῶς, Σάμος, Χίος, Μιτυλήνη, Μέθυμνα, Πέτελος, Τένεδος, Προσελήνη, Ἄνδρος, Τήνος, Νάξος, Πάρος, Σίφνος, Μῆλος, 30 Ἴος, Θήρα, Ἀμουργός, Ἀστυπάλαια.

4 ἱερόπολις L   5 πολεμὴ vel πολεμηκός editi   δεβαλίγια mss
 11 ἰοβία L: ceteri ζοβία   εὐδοκίας L: ceteri εὐδοκία   12
 βερβίη ante W   13 μυωδία L   χῶρι ante W   16 σα-
 βαῶν L   18 δρύμενα ante W   ὀλύβαρσος ante W   αὐα-
 πος Bandurius   22 ἀρύκανδα ante W   μοίρα Schelstrate-
 nus et Bandurius   23 ἀρνεά ante W, ἀρναία mss   24 μί-
 σαι mss   25 σίδωμα πλεῖ editi ante W   26 κομιστάριος L
 30 ἀμολγός mss

λ'. Ἐπαρχία Καρίας, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις λ', Μίλητος, Ἡράκλεια Λατμοῦ, Μύνδος, Ἀλικαρνασσός, Κνίδος, Κέραμος, Μύλασα, Στρατονίκη, Ἀμυζῶν, Ἀλινδά, Ἀλάβανδα, Ὀρθωσία, Ἀρπασα, Νεάπολις, Ὑλάρημα, Ἀντιόχεια, μητρόπολις Ἀφροδισιάς, Ἡράκλεια Σαλβάκιος, Τάβαι, Ἀπολ-5
λωνιάς, Σεβαστόπολις, Ἴασος, Ἐρεζος, Μαρκιανούπολις, Ἀναστασιούπολις, χωρία πατριμονιάλια, Κιβύρα, Κοκτημαλικαί.

λα'. Ἐπαρχία Ποντικῆς α', ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ις', Χαλκηδών, Νικομήδεια, Πραίνετος, Ἐλενόπολις, Νίχαια, Βασιλινούπολις, Κίος, Ἀπάμεια, Προῦσα, Καισάρεια, Ἀπολ-10
λωνία, Δασκύλιον, Νεοκαισάρεια, Ἀδριανοί, Ῥεγετατάϊος, Ῥεγέδωρις.

λβ'. Ἐπαρχία Ὀνωριάδος, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ε', Κλαν-
διούπολις, Προυσιάς, Ἡράκλεια, Τίος, Κρατία, Ἀδριανού-
πολις. 15

λγ'. Ἐπαρχία Παφλαγονίας, ὑπὸ κορίκτορα, πόλεις ε',
Γάγγρα, Πομπηϊούπολις, Σόρα, Ἀμιάστριον, Ἰωνόπολις, Δά-
δυβρα.

λδ'. Ἐπαρχία Γαλατίας α', ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ζ',
Ἀγκυρα μητρόπολις, Ταβία, Ἀσπωνα, Κίννα, Ῥεγελαγανία, 20
Ῥεγέμνιζος, Ἡλιούπολις.

λέ'. Ἐπαρχία Γαλατίας σαλυνταρίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πό-
λεις θ', Πεσινοῦς, Ῥεγεμαυρέκιον, Πητινησσός, Ἀμώριον,
Κλάνεος, Ῥεγετρόκναδα, Εὐδοξιάς, Μυρικκιῶν, Γερμία.

λς'. Ἐπαρχία Καππαδοκίας α', ὑπὸ κονσουλάριον, πό-25
λεις δ', Καισάρεια, Νύσσα, τὰ Θέρμα, Ῥεγεποδανδός.

λζ'. Ἐπαρχία Καππαδοκίας β', ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις η',
Τύανα, Φαυστινούπολις, Κύβιστρα, Ναζιανζός, Σάσιμα, Παρ-
νασός, Ῥεγεδόαρα, Ῥεγεμουκισός.

λη'. Ἐπαρχία Ἐλενοπόντου, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ζ', 30
Ἀμασία, Ἰβωρα, Ζῆλα, Σάλτον Ζαλίχην, Ἀνδραπα, Ἀμισός,
Σινώπη.

1 λς' ante W	3 ἀμιζῶν ante W	ἀλάπανδα ante W	4
ἀλάρημα L, ὑλάρημα ceteri	5 τάβας Bandurius	8 α'	
vulgo om	11 ἀδριανός L	Ῥεγειτάϊος L	12 Ῥεγο-
δωρίες L, Ῥεγοδῶρις ceteri	14 πρᾶσις editi	πίος ms	
17 πάγρα Bandurius et Schelstratenus	19 α' mss om	24	
μυρακιῶν ante W	27 κονσουλάριον vulgo	30 Ἐλενοπό-	
λεως Schelstratenus et Bandurius, ἐλεπόντου L			

λθ'. Ἐπαρχία Πόντου Πολεμωνιακοῦ, πόλεις ε', ὑπὸ ἡγεμόνα, Νεοκαισάρεια, Κόμανα, Πολεμώνιον, Κερασούς, Τραπεζοῦς.

μ'. Ἐπαρχία Ἀρμενίας α', ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ε',
5 Σεβάστεια, Νικόπολις, Κολώνεια, Σατάλα, Σεβαστούπολις.

μα'. Ἐπαρχία Ἀρμενίας β', ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ε',
Μελιτηνή, Ἀρκα, Ἀράβισσος, Κουκουσός, Κόμονα, Ἀρια-
ραθία.

μβ'. Ἐπαρχία Κιλικίας α', ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις η',
10 Ταρσὸς μητρόπολις, Πομπηϊούπολις, Σεβάστη, Κώρυνκος, Ἀδα-
να, Αὐγούστα, Μάλλός, Ζεφύριον.

μγ'. Ἐπαρχία Κιλικίας β', ἡ ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις θ',
Ἀνάζαρβος μητρόπολις, Μοψουεστία, Αἶγαι, Ἐπιφανία, Ἀλε-
ξάνδρεια, Ῥῶσος, Εἰρηνούπολις, Φλαβιάς, Κασταβάλα.

15 μδ'. Ἐπαρχία Κύπρου τῆς νήσου, ὑπὸ κονσουλάριον,
πόλεις ιε', Κωνσταντία μητρόπολις, Ταμασσός, Κίτιον, Ἀμα-
θοῦς, Κούριον, Πάφος, Ἀρσινόη, Σόλοι, Λάπιθος, Κιρβοῖα,
Κύθροι, Καρπάσιον, Κυρηνία, Τριμιθούντων, Λευκουσία.

με'. Ἐπαρχία Ἰσαυρίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις κγ', Σε-
20 λεύκεια μητρόπολις, Κελένδερικς, Ἀνεμούριον, Τιτιούπολις,
Λάμος, Ἀντιόχεια, Ἰουλιοσεβαστή, Κέστροι, Σελινούς, Ἰο-
τάπη, Διοκαισάρεια, Ὀλβη, Κλαυδιούπολις, Ἰεράπολις, Δαλί-
σανδος, Γερμανικόπολις, Εἰρηνόπολις, Φιλαδέλφεια, Μωλώη,
Ἀδρασός, Ζεέδη, Νεάπολις, Λαϊζαδος.

25 μς'. Ἐπαρχία Συρίας α', ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ζ',
Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Δάφνην, Σελεύκεια, Λαοδίκεια, Γάβαλα,
Πάλτος, Βέροια, Χαλκίς.

μζ'. Ἐπαρχία Συρίας β', ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις η', Ἀπά-
μεια, Ἐπιφάνεια, Ἀρεθοῦσα, Λάρισσα, Μαριάμη, Βαλανέα,
30 Ῥαφανέαι, Σελευκόβηλος.

2 πολεμωνιακοῦ L: ceteri πολεμιακοῦ 2 τολεμώνιον L: ce-
teri τολεμόνιον 7 μελιτηνὴ L κόχουσος L ἀραρασθία
ante W 14 φλαβία Schelstratenus et Baudurius 16 ταμα-
σός L 17 κόρην olim ἀρσενός aut ἀρσινός mss 18
καρπάσιν editi ante W Τριμ. Λευκ.] hae duae recentiori
manu adiunctae sunt ms Farnes. 21 Ἰοτάπη ante W 23
μωληθαரசός ante W 24 λαυζαδάλη L, λαυζαδαῖε ceteri 30
σελευκόβολος ante W

μη'. Ἐπαρχία Εὐφρατησίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ιβ',
Ἰεράπολις, Κύρος, Σαμόσατα, Δολίχη, Ζεῦγμα, Γερμανικία,
Περρὴ, Νικόπολις, Σκηναρχαῖα, Σαλγενορατίξενον, Οὐρμα,
Εὐρωπος.

μθ'. Ἐπαρχία Ὀσροηνῆς, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις θ', Ἐδεσ-5
σα, Κωνσταντία, Θεοδοσιούπολις, Κάρραι, Βάτναι, Νέα Βα-
λεντία, Λεοντόπολις ἢ καὶ Καλλινίκη, Βίρθα.

ν'. Ἐπαρχία Μεσοποταμίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλιν α',
Ἀμιδα.

να'. Ἐπαρχία Φοινίκης, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις ιδ', 10
Τύρος, Πτολεμαῖς, Σιδών, Βηρυτός, Βίβλος, Βόστρυς, Τρί-
πολις, Ἀρκαί, Ὀρθωσιάς, Ἀραδος, Ἀντάραδος, Κωνσταντία
Πογωνᾶς, Πανειάς.

νβ'. Ἐπαρχία Φοινίκης Λιβανησίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πό-
λεις ε', Ἐμισσα, Λαοδίκεια, Δαμασκός, Ἡλιούπολις, Ἀβίλα, 15
Πάλμυρα.

νγ'. Ἐπαρχία Παλαιστίνης, ὑπὸ κονσουλάριον, πόλεις κβ',
Καيسάρεια μητρόπολις, Δῶρα, Ἀντιπατρίς, Διόσπολις, Ἀζω-
τος παράλιος, Ἀζωτος μεσόγειος, Ἐλευθερόπολις, Ἀλμία ἢ
καὶ Ἱεροσόλυμα, Νέα πόλις, Λιβιάς, Σεβάστη, Ἀνθηδών, 20
Διοκλητιανούπολις, Συκαμάζων, Ὀνούς, Σώζουσα, Ἰόπη,
Γάζα, Ῥαφία, Ἀσκαλὼν, Ἀριζα, Βιτύλη.

νδ'. Ἐπαρχία Παλαιστίνης β', ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ια',
Σκυθόπολις, Σέλλα, Γάδαρα, Ἀβίλα, Καπετωλιάς, Ἴππος,
Τιβεριάς, Ἐλενούπολις, Διοκαισάρεια, Μαξιμιανούπολις, 25
Γάβαι.

νε'. Ἐπαρχία Παλαιστίνης γ', ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ι',
Πέτρα, Αὐγουστόπολις, Ἀρίνδηλα, Χαραγμοῦβα, Ἀρεόπολις,
Ζωάρα, Μάμψις, Βιτάρους, Ἐλοῦσα, Σάλτων.

2 σαμώσατα ante W	3 πέργη L	εὐρωπος ante W	5
ὄσρωινῆς κοσρωινῆς L, ὄσρωικεν Schelstratenus et Bandurius,			
ὄσρωηνῆς ms Holsteinii	6 κάρρα ante W	7 βαλεντίας	
vel οὐαλεντίας mss	βίρθα ante W, om L	9 ἄμιδα	
princeps editio, ἄμηδα Band. et Schelstr.		10 πόλιν α' olim	
11 post Τύρος quae sequuntur, Holsteinus addidit e codice Far-	12 ὄρκαϊ L	13. πανεάς L	15
nesiano. habet etiam L.			
ἄβιλλα ante W	19 ἡ ἔλλια καὶ Farn.	21 σώσουσα L	22
ῥαμφία mss	24 καπειωλία L	27 γ' om L	28 ἀρε-
δελα L	29 ζώορα L		

νδ'. Ἐπαρχία Ἀραβίας, ὑπὸ κορσουλάριον, πόλεις ιζ',
Βόστρα, Νιλακώμη, Ἀδρα, Δία, Ἐξακωμία κώμη, Μήδαβα,
Γέρασα, Μαιουῶδος, Φιλαδέλφεια, Νεάπολις, Ἱεράπολις,
Φιλιππόπολις, Φαινὼ, Κωνσταντία, Διονυσιάς, Κανόθα,
5 Ἀδρασσός.

νε'. Ἐπαρχία Αἰγυπτιακῆς, ὑπὸ αὐγουστάλιον, πόλεις κγ',
Ἀλεξάνδρεια, Ἐρμούπολις, Μενελαΐτης, Μέτηλις, Βούτος,
Καβασσά, Σαῖς, Ναύκρατις, Ἀνδρών, Νικίου, Ἰόϊς, Φρύγω-
νις, Παχνεμουνίς, Διόσπολις, Σεβεννυτός, Ὀνουφίς, Ταύα,
10 Κλεοπάτρα, Κυνώ, Βούσιρις, Ὅασις, Ἐλεαρχία, Παράλιος.

νη'. Ἐπαρχία Αὐγούστα α', ὑπὸ κορρήκτορα, πόλεις ιγ',
Ῥινοκόρουρα, Ὀστρακίνη, Κάσσιον, Πεντάσχοινον, Ἀφνάϊον,
Γέρας, Σκέννα, Πηλούσιον, Σεθραΐτης, Ἡφαιστος, Πανίδυ-
σος, Τάννις, Θμουῖς.

15 νθ'. Ἐπαρχία Αὐγούστα β', ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ζ',
Λεοντώ, Ἀθριβίς, Ἡλίου, Βούβαστος, Φάρβαιθος, Ἀραβία,
Κλύσμα κάστρον.

ξ. Ἐπαρχία Ἀρκαδίας, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις θ', Κυνώ,
Ὀξύρυγχος, Ἡρακλέως, Ἀρσενοῖτης, Θεοδοσιούπολις, Νειλό-
20 πολίς, Ἀφροδιτώ, Μέμφις, Λητούς.

ξα'. Ἐπαρχία Θηβαΐδος τῆς ἑγγιστα, ὑπὸ ἡγεμόνα, πό-
λεις ι', Ἐρμού ἢ μεγάλη, Θεοδοσιούπολις, Ἀντινώ, Κοῦσαι,
Λύκων, Ὑψηλή, Ἀπόλλων μικρός, Ἀνταίου, Πανός, Ὅασις
μεγάλη.

25 ξβ'. Ἐπαρχία Θηβαΐδος τῆς ἄνω, ὑπὸ δοῦκα, πόλεις ια',
Πτολεμαῖς, Διόσπολις, Τέντυρα, Μαξιμιανούπολις, Κόπτος,
Φίκαι, Διοκλητιανούπολις, Ἐρέσβυθος, Λάτων, Ἀπολλωνιάς,
Ὀμβοί.

ξγ'. Ἐπαρχία Λιβύης τῆς ἄνω, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ι',
30 Σώζουσα, Κυρήνη, Πτολεμαῖς, Τεύχειρα, Ἀδριανή, Βερονίκη.

ξδ'. Ἐπαρχία Λιβύης τῆς κάτω, ὑπὸ ἡγεμόνα, πόλεις ε',

1 φαίνα mss 3 μελέτης mss 8 ζωής Farn. φραυύνης
Farn., φραυύνης L 9 Τάνα L 10 κλεοπάτραι L ωά-
σης mss 11 κορρήκτορος L, κόρρηκτος Farn. 12 ὀστρανίκη
Farn. 16 λεονταί L ἄθριδης mss φάρζιθος Farn.,
φάρζιτος L 19 Ἡρακλεώ? 21 τῆς mss om 23 ὑψηλῇ
Farn. πάνιος idem 27 φίβαι L ἐρέσβιθος L 28
ὀμβροί L, ὀμβροί Farn. 30 ἀδριανοί L ῥεβονίκη L

Παραϊτόνιον, Ζωγροζαγούλης, Πιδονία, Ἀντιφρώ, Δάρεις, Ἀμμωνιακή.

Τέλος τοῦ καταλόγου πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει διοικουμένων.

5

7 τέλος — διοικουμένων] ita L. Farnesianus: εἰσὶν τῆς δύσεως αἱ ἐπαρχίαι ὑπὸ Ῥώμην ζ, Ἰταλίας ἐπαρχία Νωρίκου, ἐπαρχία Γαλήνων, ἐπαρχία Σπανίων, ἐπαρχία Βρισγάμων, ἐπαρχία Πανονίων, ἐπαρχία Ἀφρικής, ἐπαρχία Σικελίας, ἐπαρχία Σαρδηνίας, ἐπαρχία Κορσικῆς.

PETRI WESSELINGII

IN HIEROCLIS SYNECDENUM

COMMENTARIUS.

390, 8. *Θράκης Εὐρώπης*] sex Thraciarum provincias Theodoretus H. E. 5 28 et Sextus Rufus Breviar. c. 9, Europam, Rhodopen, Thraciam, Haemi montem, Moesiam secundam et Scythiam fuisse docent: easdem Hierocles, singulis suas urbes et magistratus tribuens, recenset. suberant uni dioeceseos Thraciarum vicario, de quo Notitia imp. Orient. c. 132; Theodoretus propterea H. E. 3 7 ἀρχοντα ἀπάσης τῆς Θράκης appellare videtur.

Ibid. ὑπὸ κονσουλάριον] fuit olim proconsularis Europa; quam eius provinciae dignitatem Imp. Constantius creato urbis Cpolitanae praefecto mutavit. Socrates H. E. 2 41: καὶ τότε τὸν ἑπαρχὸν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατέστησεν, Ὀνωράτον ὄνομα, τὴν ἀνθυπάτων παύσας ἀρχήν. cum enim ea urbs in Europa eiusque fuerit caput, dicaturque proconsulem habuisse, de provincia dubium esse nequit; praesertim cum ex veterum scriptis proconsules Henr. Valesius eruerit, quibus addi Priscus poterit provinciae Europae proconsul ex Menologio Canisiano 11 Iul. sub Diocletiano, et Taurus, qui Constantini M. aetate Thracibus proconsulari imperio praefuit, ex Porphyrogenetae Constantini l. 2 Them. 1. quid itaque Io. Harduino, non Valesio solum obloquente, sed et τὴν ἀνθυπάτων ἀρχήν de duumvirum magistratu ad Themistii orat. 17 interpretante, facias? mihi ambiguum non est quin temere a viro doctissimo dissenserit. operae pretium utique fuerat proconsules e veterum monumentis productos profligare, et exemplis ἀνθυπάτους eosdem ac duumviros esse firmare; quorum neutrum cum fecerit, eius dissensu paucissimi movebuntur. post praefectum autem urbi regiae a Constantio impositum, consularis Europam administravit; unde

Aradius Proculus in Thesaur. p. CCCLXI. 1. *consularis provinciae Europae* sub eo imperatore dicitur. erant consulares *Κονσουλάριοι*, ut in Glossis est *Nomicis ὑπατικοί*, sive consulatu essent functi seu ornamentis consularibus donati: nam **Constantinus I. 2 Them. 1** βουλευτὰς esse monens, consilarii *κονσουλιαρίου* voce, quam suo in codice legebat, deceptus est. regebant provincias dignatione correctoribus et praedibus potiores, ut l. unica c. Th. de consular. innuit: habebant lictores et fasces, qui fasces consularitatis in l. 4 c. Th. ad l. Iul. de ambitu vocantur; et numero quidem sex, unde **Paulinus Nolanus Natal. 13 342** de se Campaniae consulari:

ergo ubi bis terno dicionis fasce levatus
deposui nulla maculatam caede securim.

ubi vero eo honore erant defuncti, illum iterare non poterant, sicuti dicta l. ult. de ambitu sciscit; quamquam non desint eorum exempla qui iterum gesto honore claruerunt, de quibus ibi **I. Gothofredus**. originem consularium ab Augusto esse ad **Spartiani Hadrian. c. 22** **Salmasius** disputat.

390, θ. Εὐδοξιούπολις] ab **Eudoxia** **Arcadii** hoc nomen **Selymbria** impetravit. **Socrates H. E. 7 36**: Θεόφιλος ἀπὸ Ἀπάμειας τῆς ἐν Ἀσίᾳ μετηνέχθη εἰς Εὐδοξιούπολιν τὴν τὸ παλαιὸν Σαλαμβρίαν καλουμένην. **Selymbria** intelligi et **Socrati** reddi oportere liquet ex **Stephani** pontificis ad **Basilium** **Macedonem** epistola inter **Acta consilii Cp. 4 p. 653**, ubi *Σελυβρία*, in quam episcopus ille migraverit, appellatur. alia quidem omnia **L. Holsteinius** in **Caroli a S. Paulo Geogr. S.** autumavit, **Pisidiae** **Eudoxiopolin** olim **Salambria** fuisse opinatus: sed **Romanus** **Eudoxiopolitanus** praesul, quo auctore potissimum nititur, auctoritatem defugit, cum tom. 8. **C. Gen. p. 527** actis **Chalcedonensibus** inserit, *Romanus episcopus Eudoxiopolis, id est Selymbriae provinciae Thraciae, subscripsi*. videntur autem **Selymbriani** hunc titulum abstulisse, postquam **Arcadio** se imperatori donassent. hinc **Arcadius et Honorius l. 42 C. Th. de oper. publ.**: *Eudoxiopolitanae civitatis cives pro oblata nobis sua patria ergasteriis condonamus*. sic lege et vide **I. Gothofredum**.

Ibid. **Ἡράκλεια]** secundum dignitatis locum in Europa post regiam urbem tenebat, **Procopio Fabr. Iustin. 4 9** teste; et quoniam huic metropoli olim subditum **Byzantium** erat, consuetudo ut **Heracleensis** episcopus **Cpolitani** patriarcham inauguraret atque ordinaret deinceps valuit, sicuti **Codinus Offic. Cp. c. 20** admonuit.

Ibid. **Ἀρχαδιούπολις]** **Berguten** **Theodosius** sive **Arcadius** (neque enim scriptoribus convenit) instauravit et **Arca-**

dii nomine praeclustrem esse iussit. Theophanes Arcadio Chronogr. p. 66, Cedrenus patri Theodosio Compend. p. 266 tribuit. apposita erat Ergino, quo de ad Ant. Itin. p. 230, fluvio: auctor anonymus de Leone Armeno p. 434: καὶ ἐλθόντος ἕως Ἀρκαδιουπόλεως καὶ περάσαντες τὴν Ῥηγίνα, ποταμὸς δὲ οὗτός ἐστιν, εὖρον λαὸν πολύν. nam Rhegina non alius est ac Ergina sive Erginus. excerpta e Strabonis l. 7 p. 830: ὅτι ὁ νῦν ποταμὸς Ῥιγινία ἐν Θράκῃ καλούμενος Ἐρίγων ἦν. imo Ῥηγίνα et Ἐργῖνος, Apollonio Melae et Plinio celebratus: nam Erigon Macedoniae erat flumen.

390, 9. Βιζύη] urbs ex Plinio et Ptolemaeo atque aliis est notissima. τὸ τῆς Βιζύης πολίχνην Zonarae in Michaële Balbo p. 112, Κάστρον Βιζύης in Hist. Disputat. Maximi et Theodosii tom. 3 Op. Sirmondi p. 355. Βύζη in Actis concil. Ephesini et Chalcedonensis passim, sed perperam, dicitur.

Ibid. 10. Πάνιον] hoc ex Constantini l. 2 Them. 1 vulgato praeponimus. maritimae Thraciae αἱ παράλιοι τῆς Θράκης πόλεις, τὸ τε Πάνιον καὶ ἡ Ἡράκλεια, sunt in Cedreni Compend. p. 417; unde colligas haud multum Heraclea semotum fuisse oppidum. clarius id videas ex Suida in Πάνιον, et ex concilio Ephesino p. 790, ubi Heraclea et Panion eundem episcopum habent. postea tamen singulis episcopis paruerunt; unde consilio Cp. 3 p. 500 Ῥηγῖνος ἐπίσκοπος Πανίου τῆς Θρακῶν χώρας scribendo adfuisse dicitur.

Ibid. Ὅρηνοι] Frid. Morellus in Constantini l. 2 Them. 1 Ὅρεινός legi posse suspicatur pro oppido montanorum Thraciae populorum, quos Ὅρεινούς Xenophon l. 7 Exped. Cyri vocet. at huius nominis urbem in Thracia nemo novit; fuisset praeterea extra Europae fines in Scythia provincia ob ea quae Xenophon Exp. Cyr. 7 p. 320 memorat. ego de Arzo et Tonzo cogitaveram: sed cum plura, quae vix apud alios reperias, in Synecdemo sint obvia, nihil constituerim.

Ibid. Γάνος] Suidas τὸ πρὸς τῇ Θράκῃ ὄρος ἡ Γάνος. τὰ τοῦ Γάνου ὄρη memorat auctor anonymus de Leone Armeno p. 433. hinc coniicere licet urbem Ganum ad Propontidem eiusdem nominis monte fuisse incinctam, pessime autem habitam esse in Libanii Apol. Demosthen. tom. 1 p. 451, ubi Σέριον τεῖχος καὶ Δόρισκον καὶ Μυριτῖνον καὶ Γάνος καὶ Σανίδα χώραν· εἶθ' ὑπὲρ τούτων, ὧν οὐδὲ τὰ ὀνόματα ἴσμεν, ἐξανισταμέθα; scripsisse Σέρριον, Γάνος et Γανίδα ex Aeschine, quem imitatur (in Ctesiphont. p. 65) et Valesio ad Harpocratonis Μύρτανον cognosces.

Ibid. Καλλίπολις] recentioris aevi Graecos Καλλίου πό-

λιν appellasse alias animadversum fuit. causam habuere quod eam a Callia, Atheniensium duce, conditam fuisse existimarent, ut Io. Cinnamus 5 3.

390, 10. *Μόριζος*] Constantinus *Μήριζος*. unde Morellus: *Merizus an Meritus? ut Plinius vocat montem Thraciae, in quo forte an urbs sita fuit; quam cum nemo noverit, coniecturae haud accesserim. rectius huc referuntur eiusdem Plinii 4 11 Moriseni, qui Thraciae partem incoluerint; laudoque Io. Harduinum, quod in recentata Plinii editione Morizum ad eos firmandos advocaverit.*

Ibid. *Σιλτική*] Constantinus *Σαλτική*. posses ex priorē *Σιντικήν*, ex posteriore *Βισαλτικήν* formare, nisi regionum ea essent cognomina et ultra fines Europae versus Macedoniam. si *Σαλτική* potior sit (nam Bisanthen in voce latere non apertum est), a Saltibus, ut pluribus in Synecdemo, nomen venire potuit. [*Σιντική* cod. Leidensis, et recte. Sintice regio veteris Macedoniae, de qua Livius l. 44 c. ult., intelligitur. Wesseling. Prolegg. p. 630.]

Ibid. *Σαυαδία*] sic malo e ms, quamquam *Σαβαδία* verius videtur. sola, quod rescire potui, Ephesini concilii Acta urbis memoriam servarunt. supplicant patribus episcopi Europae p. 790 tom. 5 C. G. his verbis: *Vetus mos viget in provinciis Europae, quod singuli episcopi duos vel tres sub se habeant episcopatus. unde Heracleae episcopus sub se habet Heracleam et Panion, episcopus autem Byzus sub se Byzen et Arcadiopolin, Coelensis vero similiter Coelan et Callipolin; porro episcopus Sabsadiae sub se habet Sabsdiam et Aphrodisiadem.* e quibus paucissimos olim in Europa fuisse episcopos cognoscimus, et Sabdiam Aphrodisiadi vicinam: nam Sabsdiam eandem atque hanc esse nemo addubitaverit. sita fuit in Thraciae regione Sapaica, *Σαπαική*, de qua Ptolemaeus 3 2, cui a Sapaeis id nomen haesit. habet Appianus B. C. 4 p. 1037 τὰ στενά *Σαπαίων καὶ Τουρπίλων* angustias Sapaeorum et Turpilorum in Thracia, quas Norbanus et Ceditius occuparint; unde perperam p. 1023 eiusdem libri τὰ στενά *Τορπίδων καὶ Σαλαπαίων* iidem insedissee feruntur. quamquam ne sic quidem bona omnia fuerint: ignoti enim plane Turpili sunt, in Corpilos ex Plinio et Solino mutandi. Sapaeos, ut ad eos redeamus, Sabos *Σάβους* alii vocant, ut Eustathius in Dionys. Perieges. 1069, indidemque Sabazii Iovis et Bacchi titulum repetunt: Scholiastes in comici Vespas v. 9: *Σαβάζιον δὲ τὸν Διόνυσον οἱ Θράκες καλοῦσι, καὶ Σάβους τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ.* a Sabis Thracibus, Sabazii sacerdotibus, *σάβη, σαβάζειν, Σαβάζιος* formarunt; cumque Sabadius non alius sit (Macrobius

Saturn. 1 18: *Item in Thracia eundem haberi Solem atque Liberiam accipimus, quam illi Sabadium nuncupantes magnifica religione celebrant*), plane mihi persuadeo urbem Sabadium aut Sabasdiam vero fuisse nomine, atque a cultu Sabazii, aut vicissim Sabazium ab urbe, eo titulo esse ornatam. non desunt, fateor, qui Phrygibus Sabazium deberi censent; quae res opinioni nihil nocuerit: Phrygibus enim et Thracibus multa erant communia sacra, quibus τὰ Σαβάζια Strabo 10 p. 471 accenset: ne nunc dicam Phryges e Thracum finibus in Asiam commigrasse perhiberi a Strabone et Herodoto 7 73. utcunque ceciderit, digna utique Sabadia fuerat quae inter episcopales Europae sedes in C. a S. Paulo Geogr. S. locum tueretur.

390, 11. Ἀφροδισία] Ἀφροδισίας praestat. vid. Ant. Itin. p. 333.

Ibid. Κοιλία] Κοῖλα oportuerat; quod nomen ex loci natura portus impetravit, prorsus ut τὰ κοῖλα τῆς Εὐβοίας, de quibus praeter Herodotum 8 13 egregie Dio Chrysostomus orat. 7 p. 100. erat hic portus circa Sestum, ut ex Niceta Rer. Manuel. 5 p. 81 Valesius ad Ammian. 22 8 docuit, nec longe a Madyto. Anna Alex. 14 p. 429: τοὺς μὲν τοῖς λιμέσι Μαδύτου καὶ Κοίλων προσορμίσαι. atque hoc clarius in Actis concilii Nicaeni secundi indicatur, cum Leonides ἐπίσκοπος Μαδύτου ἦτοι Κόλης p. 351 fuisse perhibetur, et p. 571 Μαδύτου ἦτοι Ἠκοίλα: quantumvis enim male portus edatur nomen (Κοίλων enim, nisi et Κοίλης formaverint, ut Coelam Euboeae Valerius 1 8 11 et Coelan Acta concilii Ephesini, appellari debuerat), licet, inquam, in nomine error sit, vicinos fuisse portus, cum eidem paruerint praesuli, apparet. ceterum nulla hic habita ratio est plurium Europae urbium; quae res, nisi falsus sum, non scriptori sed amanuensibus debetur.

Ibid. 12. ὑπὸ ἡγεμόνα] Constantinus l. 2 Them. i consulari et hanc mandat, a codice suo, plura in hac provincia turbante, deceptus: praesidialem fuisse Rhodopen Notitia imp. Orient. c. 1 ostendit. erat quidem praesidis nomen generale; eoque et proconsules et legati Caesaris et omnes provincias regentes praesides appellabantur, ut in l. D. de offic. praesid. est: valuit tamen usus ut provinciis quibusdam praesides, a consularibus et correctoribus diversi illisque dignatione inferiores, unde et illis in l. 8. c. Th. de Cohort. postponuntur, imponerentur; cumque consulares fascibus essent illustres, horum inter insignia vexilla praesidialia l. 4 c. Th. ad L. Iul. de ambitu et Notkerus Martyrol. prid. Cal. Aug.

recensent, qua de re I. Gothofredus. quod vero doctissimus Dissert. Chorogr. Ital. auctor p. XXV scribit, sub provincia Rhodope in Synecdemo 7 urbes designari, vix autem 5 nominari, id festinanti excidisse mihi persuadeo.

399, 12. *Αἶνος*] ab Aenea conditam perhibent; verene an nominis quadam conformatione impulsī, disputant Cl. Salmasius in Solin. p. 114, Henr. Valesius in Ammian. 22 8, Pier. Valerianus Aeneid. 3 18. Homero si litis arbitrium defertur, Aenus Aenea prior erit: inde auxilia ad Troiam mittit Iliad. 4 520; quorsum cum Hesychius respexerit in *Αἰνόθεν*, forte, ut poëtae scholia, ἀπὸ Αἴνου scripsit. utebantur incolae coelo frigidissimo, quamobrem Stratonicus ἐν Αἴνῳ ἔφη τοὺς μὲν ὀκτὼ μῆνας εἶναι ψῦχος, τοὺς δὲ τέτταρας χειμῶνα. fuit Aenus, si non fallunt Acta concilii Cpolitani secundi, Rhodopes metropolis: collationi enim 8 p. 240 subscribit Paullus episcopus Aemorum (Aeniorum oportuerat) metropolis Rhodopiae provinciae. noli tamen credere: nam et multae ibi metropoles recensentur de quibus, nisi honorariae fuerint, meritissimo dubites. constat etiam aliunde Traianopolin ceteris hac dignitate praecelluisse. vid. Concil. Chalcedon. tom. 8 C. G. p. 91.

Ibid. 13. *Μαρώνεια*] hoc ex Constantino l. 2 Them. 2 praeoptavimus. urbem hanc et Maximianopolin Acta concilii Chalcedon. p. 96 Rhodopae tribuunt.

Ibid. *Τόπειρος*] recte iterum Constantinus ΟΤΑΠΙΑC ΤΟΠΕΙΡΟC in Getae et Iuliae Domnae numis cognomine superbit. erat vicina mari, nec longe ab Abderitana civitate dissociata. Rusium, quo deinceps nomine fuit, Anna Alexiad. 7 p. 212 habet fluvioque admovet, qui forte Cossinites, de quo ad Itin. A. p. 321.

Ibid. 14. *Νικόπολις*] circa Nessum amnem fuit: unde *Νικόπολις ἡ περὶ Νέστον* Ptolemaeo 3 11; numis ΟΤΑΠ. ΝΙΚΟΠΟΛΙC ΠΡΟC ΝΕCΤΩ, Socrati 7 36 *Νικόπολις τῆς Θράκης*, Thraciae laxiore significatione. serior aetas Christopolin vocavit, ut scholia Coisliniana Ptolemaei docent. haec itaque est quam Acta S. Germani signant c. 2, nec longe Philippis removeant. adde Theophylactum H. Mauric. 1 7.

Ibid. *Κερεόπυργος*] Constantinus *Κεραϊόπυργος*. Io. Harduinus (Emend. 56 in Plinii l. 4 c. 11) cum Pyrogeris, quos Pyrgoceros, seu permutatis syllabis, quod eodem recidere ait, Cereopyrgos esse iubet, componit. mihi longe ea confidentia. vellem docuisset a Cereopyrgo cives gentili nomine Cercopyrgos recte appellari. ego nusquam Cereopyrgum reperire memini, nisi si lateat in *Κηριοπάρων* castello, quod in Rhodope Procopius Aedif. Iustin. 4 11 describit.

390, 15. ὑπὸ κονσουλάριον] CONSULARIS PROVIN-
CIAE THRACIAE est in Thes. p. CCCLXIII 2 et Notit. imp.
Orient. c. 1.

Ibid. πόλεις ε'] omnes has urbes praeterit cod. Vulc.,
huic provinciae oppida Haemimontis, illi vero Moesiae con-
tribuens. *Wess. Prolegg.* p. 630.

Ibid. 16. Βερόη] pulchre ita Constantinus l. 2 Them. 1,
nec dissidet Sozomenus H. E. 4 11, cum Liberium εἰς Βερόην
τῆς Θράκης relegatum tradit. Sebastianus Episc. τῆς Βερ-
ροίας (Βερόης p. 657) Thraciae concilio Chalcedon. p. 624
adfuit. ut adeo condonari vix possit C. a S. Paulo negli-
gentia qua urbem praeteriit; quae tamen illi cum multis com-
munis est. Augusta Irene, postquam prolapsam excitaverat,
Irenopolin appellavit, Theophane p. 385 auctore. de situ ad
Itin. A. p. 231 disputavimus.

Ibid. 16. Σεβαστούπολις] hanc adhuc quaero.

Ibid. Διόπολις] Διόσπολις praestiterat: famosus est
elusus ob impudicitiam episcopus Alexander, ὁ ἀπὸ Διὸς πόλεως
τῆς Θράκης ὀνόματι Ἀλέξανδρος Io. Malalae tom. 2 p. 167,
ubi ut quid abs Chilmeado mutaretur, nihil necesse fuerat.

391, 1. Ἀδριανούπολις] provinciae Haemimontis erat
metropolis; unde collat. 8 concilii Constantinop. p. 240 Io-
annes gratia dei episcopus Adrianopolitanorum eminentio-
rum provinciae subscribit, pro Haemimontiorum seu Hae-
mimonti.

Ibid. 2. Ἀγγιῶλος] recte ita Constantinus l. 2 Them. 1.
et mox Δεβελτός, de qua utraque ad Ant. Itin. p. 229. con-
cilio Ephesino adfuit Athanasius ἐπίσκοπος τῆς κατὰ Δουβλὶόν
καὶ Σωζόπολιν: quod argumento est uni episcopo dicto au-
dientes fuisse; quae forte caussa est quare Sozopolis hic ne-
gligatur. habuit tamen deinceps suum sibi praesulem: nam
Πέτρος τῆς Σωζοπολιτῶν πόλεως τῆς Αἰμιμοντίων ἐπαρχίας
concilio Cp. tertio p. 507 interfuit.

Ibid. Τζοῖδης] Constantinus Τζοῖδος, ubi Morellus in-
auditum: numquid Tzurulum vel Zurulum Thraciae?
male: nam Zurulum provinciae Europae fuit, Heraclea non
longe separatum, de quo abunde ad Ant. et Hieros. Itinera-
ria. Tzoides mutari non debet: est in alia Notitia Iac. Goari
p. 378 ὁ Τζοῖδων episcopus; habet praeterea Procopius Fabr.
Iustin. 4 11 castellum Τζυεῖδων.

Ibid. 3. Μαρκιανούπολις] provinciae Moesiae secundae
haec metropolis fuit et praesidis sedes. hinc in Severi Ale-
xandri nummo ΗΓ. Μ. ΤΕΡΕΒΕΝΤΙΝΟΤ ΜΑΡΚΙΑΝΟ-

ΠΟΛΕΙΤΩΝ l. e. ἡγεμόνος Μάρκου Τερεβεντίνου, praeside Marco Terebentino. Bulgari Preslaw Πρισιλάβαν vocarunt, egregie descriptam ab Anna Alexiad. 7 p. 194; quae tamen cum μεγάλην πόλιν vero olim nomine fuisse arbitratur, à recto tramite recessit. adde Nicetam Annal. Isac. 1 p. 185.

391, 4. Ὀδυσσος] imo Ὀδησος [cum codice Leid.]. facit tamen cum nostro Procopius Aedif. Iustin. 4 11, et Theophanes Chorogr. p. 190, qui ceteroqui Ὀδυσσόπολιν appellare consuevit, ut p. 137, et Varnam illi vicinam ait p. 298.

Ibid. Δοροστόλος] Theodoretus in Thracia locat, usu vocis latiore: ἐν Δοροστόλῳ, inquit, πόλις δὲ αὕτη τῆς Θράκης ἐπίσημος. vid. Ios. Scaligerum in Euseb. n. MMCCCLXXVIII et Itin. Ant. p. 223.

Ibid. Νικόπολις] Iornandes Rer. Get. c. 18. Nicopolin accedit, quae iuxta Iatrum flumen est constituta notissima, quoniam devictis Sarmatis Traianus eam fabricavit, et appellavit Victoriae civitatem. ad quae Io. Harduinus in Numis antiq. illustr. ex his Iornandis verbis non uno loco Thesaurum suum Ortelius Iatro amne locupletat, cum Istrum legi oportere nemo infitiri possit, quæ nomen veteres vel obiter viderit, cuiusmodi sunt ΝΙΚΟΠΟΛ. ΠΡΟΣ ICT. et ΝΙΚΟΠΟΛΙΤΩΝ ΠΡ. ICTΡΩ quem si audiveris, Iatrus post haec nullus erit. verum cave faxis: τὸν λεγόμενον Ἰατρὸν ποταμὸν memorat Theophylactus H. M. 7 14, e quo et oppositae urbi Iatri nomen venit, de qua ad Anton. Itin. p. 222. erat Nicopolis ad confluentes Istri et Iatri, recteque in numis priori adstruitur.

Ibid. Νοβαί] binae erant in hac vicinia Novae, alterae Cuppis vicinae, quas τὰς ἄνω Νόβας Theophylactus H. M. 7 7 vocat; alterae Appiariae propriiores, Novensis Moesiae civitatis nomine Marcellino Comiti notae. de his Ant. 1 p. 221.

Ibid. 5. Ἑβραιτιος] rectius Ἀβριττος, ut Procopio fac l. 4 de Aedif. dicitur. Iornandi Abrittus, Moesiae civitas in Ambrosiano ms, ut diximus alias. famosa urbs est Decii imperatoris caede, passim male scripta, sicuti exemplis prolati Ill. Scaliger in Euseb. n. MMCCCLXVII patefecit. sita fuit inter Odesseum et Mesembriam, diciturque in tabula Pentingerorum Erite. falluntur itaque qui Decium ad Tanain perisse, quemadmodum Zosimus, aut trans Danubium, uti Victor, perhibent.

Ibid. 6. Ἐπαρχία Σκυθίας] haec postrema est quattuor Thraciae provinciarum, quae praesidibus suberant, ut Notit. imp. Orient. c. 1 docet. Athanasio variis locis Σισκία dicitur

Apol. contra Arianos p. 123 et 155, et **Hist. Arian. ad Monach.** p. 360; quibus cum provincias enumerat quarum episcopi aut Sardicensi synodo adfuerunt aut causae suae patrocinabantur, non dubitem quin *Σκυθίαν* voluerit: neque enim Siscia eius aetate provinciae nomen erat, sed Pannoniae, quam Athanasius ibidem reliquis accenset provinciis, oppidum. in Procopio errore turpi ex Scythia castellum condiderunt, pariterque ex Mysia, sine l. 4 de Fabr. enumerat egregius scriptor urbes et castella quae Iustinianus aut instauraverit aut novis operibus exornarit; cumque de Europa et Rhodope dixisset, *παρὰ μὲν ποταμὸν Ἰστρὸν, Μυσίας, Ἐρκουλέν τε*, additisque triginta aliis pergit *Σκυθίας Γραψὸ κ. λ.* hinc Mysiam urbem et Scythiam fecere, cum tamen aliud nihil vellet quam Mysiae ad Istrum et Scythiae ad eundem eas esse urbes et castella.

391, 6. *Τόμις*] Scythiae erat metropolis, cuius episcopi curae omnes provinciae urbes erant commissae; quam in rem egregia sunt Sozomeni H. E. 6 21 verba; quae quod Prolegomenis sint intexta, praetereo. id addo, Io. Damascenum Parallel. p. 781 ex Theotimo *τῆς Σκυθοπόλεως* episcopo verba quaedam excerpisse; qui cum Tomitanus fuerit teste Sozomeno H. E. 7 25, maluisse Mich. Le Quien *τῆς Σκυθίας*. potuisset minore molimine *τῆς Σκυθῶν πόλεως*.

Ibid. 7. *Διονυσόπολις*] ita et recte Constantinus l. 2 Them. 1. Theophanes Chronogr. p. 190 *Διονυσόπολιν*, ut editus et ms Synecdemus, probat.

Ibid. *Ἄκρα*] eo nomine urbem in hoc tractu requiro. fuit quidem promontorium Tiristris, *ἄκρα Τιριστρία* Ptolemaeo, cum eiusdem ferme nominis oppido; nec dixero tamen id intelligi. an *Ἄκρα τῆς Σκυθίας* apud Stephanum?

Ibid. *Καλλατὶς*] hoc ex Constantino praestat. de urbe et aliis huius orae Anton. Itin. p. 227.

Ibid. *Ἰστρὸς*] Iul. Capitolinus in Maximo et Balbino c. 6: *sub his pugnatum a Carpis contra Moesos fuit, et Scythici belli principium, et Histriae excidium eo tempore; ut autem Dexippus dicit, Histriae civitatis.* fuit sine dubio in Dexippo *Ἰστρου πόλεως*, quemadmodum in ms Ptolemaei Coisliniano; quam urbem Capitolinus cum non recordaretur, de Histria, longissimo terrarum intervallo a Moesis et Carpis, Istri fluvii, ut Zosimus 1 31 docet, accolis, remota cogitare coepit, occasionemque Ortelio atque aliis, ut Histricam civitatem ab Istro distinctam memorarent, praebuit.

Ibid. *Κωνσταντίανα*] videtur esse CONSTANTIANA DAPHNE, quam e numo Constantini egregie illustravit Henr.

Valesius in Ammian. 27 5. obest tamen suspicioni Procopius Fabr. Iustin. 4 7 eam in Moesia secunda collocans. an ergo ex superiore in hanc provinciam migravit? Constantinus certe l. 2 Them. 1, ubi reliquas excerpit, hanc praeteriit, 14 tantum urbes provinciae tribuens. utique aut hoc aut simili nomine aliam in Scythia fuisse dicendum erit; tumque Procopius auxilio arcessatur, in Scythia Constantianam Fabr. Iust. l. 4 c. ult. ponens.

391, 8. Σάλδαπα] hoc recepimus, quoniam propius a vero abest: Σάλδαπα Procopio Aedif. Iustin. 4 11, Σαλπιδά in Excerpt. Theophylacti apud Labbeum p. 178, sed male, ut ex Hist. Mauric. 1 8. cognosces.

Ibid. Τρόπαιος] Frid. Morellus de Topiro Doberoque cogitavit, quarum utraque citra huius provinciae fines fuit. credo a tropaeo de victis hostibus posito loci nomen esse; quamquam eum huc usque frustra quaesivi. de Axiopoli ad Itin. A. p. 224.

Ibid. Καπίδαβα] sic praestat e mss et Constantino ob Itin. A. consensum. Morellus cum Comidava Ptolemaei Itin. 3 8 eadem censet, Daciam Ptolemaei cum Scythia confundit.

Ibid. Κάρσος] Κάρπος male Constantinus. vid. Itin. A. p. 224 et seq., ubi et hae urbes recensentur.

Ibid. 9. Ἀλμυρίς] vita S. Epicteti et Astionis c. 6: in Scythiarum fines ingressi in Almyridensem civitatem devenerunt. si Morello credis, non alia Halmyris est ac Salmydessus, neque in dubium vocari posse putat; et tamen falsissimum est. Halmyris in ultima fuit Scythia Procopio Aedif. Iustin. 4 7 auctore, proxima Istro fluvio; Salmydessus vero sive Halmydessus vastissimo terrarum tractu inde dissociata et Ponto in Astica regione sive Rhodope provincia apposita. vid. Arriani Periplum circa finem.

Ibid. 10. Ἐπαρχία Ἰλλυρικοῦ] haec et sequentes provinciae praefecto praetorio Illyrici suberant: complectebatur enim Illyricum orientale Macedoniam primam, secundam quae et salutaris, Thessaliam, Achaïam, Cretam, Epirum veterem et novam, Daciam mediterraneam et ripensem, Dardaniam et Praevalim, quemadmodum Notitia imp. Orient. c. 1 et 24 docet. additur ab Hierocle Pannonia, quod eam nuper Iustinianus, ut in Novella 11 est, recipierat.

Ibid. 11. Θεσσαλονίκη] erat Thessalonice metropolis et caput provinciarum quae sub dispositione praefecti praetorio Illyrici erant. Theodoretus H. E. 5 17: Θεσσαλονίκη πόλις ἐστὶ μέγιστη καὶ πολυάνθρωπος, εἰς μὲν τὸ Μακεδόνων ἔθνος

τελοῦσα, ἡγουμένη δὲ καὶ Θετταλίας καὶ Ἀχαΐας καὶ μέντοι καὶ ἄλλων παμπόλλων ἐθνῶν, ὅσα τῶν Ἰλλυρίων τὸν ὕπαρχον ἡγούμενον ἔχει. vide Henr. Valesium ad Socratem H. E. 5. 11, et P. de Marca Dissert. de Primatib. 37 etc.

391, 11. *Εὐρώπος*] duae sunt hoc nomine in Macedonia civitates, altera in Almopiis, altera ad Axium flumen. utraque ex Ptolemaeo et Plinio notissima est. mox *Δίον* praestiterit.

Ibid. 12. *Βερροία*] sic Constantinus l. 2. Them. 2; quae de re dictum alias est.

Ibid. *Ἐορδαία*] hoc ut verius ob Polybium 17 19 elegi. vulgo *Ἐορδέα*, Constantino *Ἐορδαῖοι*. regionis est Macedoniae nomen, non urbis: nam Io. Harduinus ad Plinii l. 4 c. 10 Eordeam urbem ex Livio memorans a vero aberravit. vide modo praestantissimi scriptoris l. 31 c. 39 et 40, et l. 42 c. 53, et nihil dubitabis. *Ἐορδία* Thucydidi 2 99.

Ibid. *Κέλλη*] placet hoc praeter mss Constantino imperatori; neque ego pro reiculo habuerim ob Cellas Itin. H. p. 606.

Ibid. *Ἀλμωπία*] bene ita correxit Harduinus in Plinii l. 4 c. 10. regionis nomen est, cuius incolae *Ἀλμωπες* Thucydidi 2 99.

Ibid. *Λάρισσα*] exulare hanc ex Constantino l. 2 Them. 2, ubi Hierocles exscribitur, monuit L. Hosteinus. forte non male: neque enim inter Larissas, quas scholiastes Apolonii Rhodii 1 40 et Stephanus enumerant, ulla est quae ad Macedoniam hanc referri possit: nisi si ea fuerit quam hic in Ossa collocat.

Ibid. 13. *Λάκκον*] hoc Constantinus, *Λαόκον* mss praefereunt: utrum verius sit, non temere dixero. tamen ecquid inde exsculpi possit quaeramus. intelligendam esse Heracleam Pelagononiae, concilium Constantinop. secundum ostendit: subscribit enim collat. 8 p. 238 *Benignus Heracleotanae civitatis, quae est primae Macedoniae, episcopus, vicem agens Eliae archiepiscopi Thessalonicensium civitatis*; qui Collat. I *Benignus Heracleae Pelagoniae* dicitur. nihil Heraclea haec discrepat ab illa quam Ptolemaeus 3 13 in Lyncestide ponit, sita quippe in utriusque regionis finibus; quae caussa est cur Norisius Dissert. de Synodo V, et ego nimis illi credulus ad Ant. Itin. p. 319, ex Actis concilii Chalcedon. p. 98 Dionysium episcopum Heracleae Lyncestidum huic urbi imposuerit, in eum errorem Latina consilii versione impulsus; neque enim is Heracleae Macedoniae primae, cui Chalcedonensis concilii tempore Quintillus praecerant ex Actis

notissimus, praesul fuit, sed Heracleae Latini in Carla, ut Graeca inibi et p. 667 indicant. iam cum Heraclea haec *ΑΤΝΚΗΣΤΙΔΟΣ* diceretur et Pelagonia regio ab Hierocle Macedoniae secundae contribuatur, fortasse *ΛΑΚΚΟΤ* titulum inde librarii, cum in mendo vocabulum esset, nobis reliquerunt, ut multa alia.

391, 13. *Ἀνταγνία Γεμίνδου*] Constantinus *Ἀντανία, Γέμινδος*: quibus ego nominibus in Macedonia urbes legisse non recordor. videndum est an *Ἀντιγόνηα Μυγδονίας*, de qua Plinius Ptolemaeus Stephanus atque alii, huic originem dederit.

Ibid. *Νικέδης*] Nicetam Thraciae urbem ex l. 24 Hist. Miscell. Abr. Ortelius Thesauro inseruit: eam, si bonae fidei esset, huc arcesserem. verba sunt: *tunc Anchialum et Bergen dimittentes Christiani fugerunt, nemine persequente, Nicetamque et Brobati castrum et alia quaedam praesidia.* quo minus tamen Anastasio fidam, Theophanes, quem exscripsit, facit Chronograph. p. 420: *τότε καὶ Ἀγχίαλον καὶ Βεροίην ἀφέντες Χριστιανοὶ ἔφυγον, μηδενὸς διώκοντος, Νίκαιάν τε καὶ τοῦ Προβάτου κάστρον καὶ ἄλλα τινα ὀχυρώματα.* unde Nicaeam, Thraciae episcopo subditam, ut concilium Nicaenum secundum p. 590 monstrat, urbem, vertere debuit et fortasse etiam scripsit. sunt enim in historia ea urbium tituli passim corruptissimi, levi opera, si Theophanes in consilium mittatur, refingendi, et saepe maximo huius commodo, velut cum ibidem memorat *ἐξῆλθεν Μιχαὴλ κατὰ Βουλγάρων συνέξελθούσης αὐτῷ καὶ Προκοπίας ἕως Τζουλοῦ.* ubi *Τζουρολοῦ*, de quo Ant. Itin. p. 139, fuisse Anastasius testabitur, vertens: *egressus est imperator Michael contra Bulgares et cum eo simul Procopio usque Zerulum.* atque hoc obiter. Nicedem inveniri posse, nisi opem meliores manu exarati codices ferant, despero.

Ibid. *Διόβορος*] verum esse *Δόβηρος* in Plinii l. 4 c. 10 Harduinus monuit. eius episcopus Chalcedonensi synodo adfuit, perperamque p. 317 *ἐπίσκοπος Δουβήρου Μακεδονίας πρώτης* nuncupatur, rectius p. 671.

Ibid. 14. *Ἰδομένη*] non aliter Ptolemaeo dicitur. Thucydidi 2 100 *Εἰδομένη*, e quo pariter videas Dobero haud longe afuisse: Tabulae Idomenia M. P. 35 a Stobis et 53 a Thessalonica. forte ab Idomeneo Cretensi et Homeri versibus celebrato id urbi nomen est. vide Is. Vossium in Catalogum p. 210.

Ibid. *Βράγυλος*] probant hoc mss, [quanquam L. *βράγυλος*.] editi *Δράγυλος*, Constantinus *Βράγυλος*: e quibus,

nisi Ἄγριλος sit, de qua non longe a Strymone atque Amphipoli remota Thucydides 4 103, nihil expedio.

391, 14. Τρίμουλα] mss Πρίμουλα, quod nomen L. Holsteinio ad Georg. S. Car. a S. Paulo verius videtur propter Timotheum Primopolis episcopum, qui concilio Constantinop. sub Flaviano scribendo adfuit. at nihil ille iuvat, siquidem Primopoleos in Pamphylia, τῆς Πριμουπόλεως τῆς Παμφυλίας, ut p. 127. conc. Chalcedonensis, ubi Acta synodi Constantinopolitanae repetuntur, praesul fuit. viderint alii lateatne in voce Ptolemaei Τρίστολος in Sentica, illis quae mox sequentur vicina.

Ibid. Παρθικόπολις] Ptolemaeo Παροικόπολις librarium peccato, ΠΑΡΘΙΚΟΠΟΛΙΝ in ΠΑΡΟΙΚΟΠΟΛΙΝ mutantium; quem eundem errorem in Longaevis Phlegontis Tralliani c. 1 ter erraverunt: Ἀιδέσιος Δίξα Παροικοπόλεως Μακεδών. Βίθυς Διζάστου Παροικοπόλεως τῆς Μακεδόνων. Ζαικεδένθης Μουκάσου Παροικοπολίτης Μακεδών. verum esse urbis, quod Hierocles offert, cognomen, non tantum Ionas a Macedonia de Parthicopoli, quem alibi ex Hilarii fragmentis produximus, patefacit, sed Ioannes Παρθικουπόλεως, qui concilio Chalcedonensi p. 100 et 671 subscripsit, licet prave Παρθενικουπόλεως episcopus p. 566 appelletur.

Ibid. 15. Στρυμνοῦ] imo Στρύμωνος. Sentica intelligitur, illi fluvio vicina.

Ibid. Σέρραι] Io. Harduinus in Plinii l. 4 c. 10 Δέρραι corrigit, quo eius scriptoris Derrha esse quaerit; cui emendationi Maximianus episcopus Derrhensis civitatis Macedoniae ex concilio Chalcedon. p. 387 faveret, nisi Σερρών et Σερραίων πρώτης Μακεδονίας p. 100 et 317 vocaretur, et aliunde Serras bene habere constaret. de situ alia lis est. L. Holsteinio si accredis, Serrae et Philippi nominibus duntaxat distinctae fuere. *fuit dein*, inquit ad Geogr. S. Car. a S. Paulo de Philippis, metropolis Macedoniae Thraciae sive secundae, quae et Salutaris, Serrae postea dicta, ut et hoc tempore, unde Nicetas ὁ Σερρών. at enim non in Chalcedonensis tantum concilii Actis Serrensis et Philippensis episcopi perpetuo dissociantur, sed et Notitiis ecclesiasticis; ut satis ea viri egregii verba mirari non possim. Abr. Ortelio Serrae ad Tempe pertinere videntur circa Larissam Berrhoeamque; cui opinioni fortean originem Nicetas Choniates in Reb. Balduini p. 295 praebuit. καὶ τὰς πόλεις, inquit, μέτρισιν, ὅσαι τε περὶ Σέρρας καθυπτιάζουσι καὶ τοῖς ὄροις τῆς Βερροίας προσήνονται, καὶ ὅσαι πρὸς τὰ Τέμνη τῶν Θετταλῶν

παραινόνουσι. quae tamen cum non poterunt firmare situm, siquidem Serrae Berrhoea et Tempe ut diversissimae positionis loca memorantur. putavero circa Strymonem fuisse, eaque propter τὰ περὶ Σέρρας καὶ Στρυμόνα χωρία Nicetam Rer. Alexii Angeli l. 2 p. 241 coniungere, et Nicephorum Gregoram 9 6 Thraciam inter et Thessalonicam, atque Annam Alex. 9 p. 255 haud multum a Christopoli ponere.

391, 15. Φίλιπποι] verius ita, et mox Ἀμφίπολις, codex Constantini l. 2 Them. 1 et 2.

Ibid. Ἀπολλωνία] sita erat in Chalcidice, quam in Olynthum cum 32 aliis urbibus Philippum evertisse Demosthenes Philipp. 3 p. 68 et Suidas in Κάρανος docent. atque huc saepe rhetores respiciunt, ut Aristides tom. 2 p. 225 et Libanius tom. 1 p. 106. Ὀλυνθίοις ἡφίει τὸ χωρίον ὡς φιλόδοξος, καὶ μικρὸν ὕστερον οὐδαμῶς Ὀλυνθιοί, μᾶλλον δὲ Χαλκιδεῖς, δύο καὶ τριάκοντα πόλεις, sive potius καὶ δύο κ. λ., ut ex eiusdem Apolog. Demosthen. p. 451 comper- tum est.

Ibid. 16. Βέργη] male Constantinus Βέρπη. vide Stephanum.

Ibid. Ἀραυρος] Constantino Ἀραλος. fortasse Ἀρωλος Ptolemaei est, in Bisaltarum regione.

Ibid. κλίμα Μεστικόν] Frid. Morellum Νεστικόν emendantem recte coarguit Schurzfleischius Notit. bibl. Vinar. p. 71, quamquam urbem imprudenter arbitratus. Thraciae fluvium Nestum numi ΜΕΣΤΟΝ et mss Solini et Plinii, teste Salmasio in Solin. p. 112, appellitant. κλίμα tractum regionis, more Graecis recentioribus consueto, notat; unde κλιματάρχαι regionum praepositi apud Theophylactum H. M. 39; qui cum Arabibus haud secus atque Hierocles fit prior, eorumque Geographica non videatur tractasse, non accesserim Cangio climatis eum usum ab Arabibus derivanti; praesertim cum divinus Paullus Galat. 1 21 τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ Κιλικίας et 2 Corinth. 11 10 κλίματα τῆς Ἀχαΐας, et praeter eum plures alii dixerint. nata haud dubie illa vocis significatio est, quod geographi climata coeli inclinationes et subiectas terrae regiones nuncuparent. itaque clima Me- sticon nihil erit aliud ac regio illi fluvio vicina, qua de Livius 45 29. Acontisma alibi tetigimus.

Ibid. 19. Στόλοι] Στόβοι oportuerat; estque vetus hoc peccatum, iam ante Constantini Porphyrogennetae aetatem admissum. Stobi Macedoniae secundae sive Salutaris, ut Notitiae imp. Orient. dicitur, metropolis erat; unde primam et praecipuam Macedoniae urbem, πρώτην τῆς Μακεδονίας πό-

λιν τοὺς Στόβους, quemadmodum egregie L. Holsteinus in Stephan. correxit, Malchus in Excerpt. Hoesch. p. 61 appellat.

391, 19. Ἄργος] Argos Pelasgicum intelligi putabam, cuius Homerus et vetus apud Hephaestionem Enchirid. p. 33 poeta meminit; quod tamen cum in Thessalia fuerit, rectius hinc aberit. sit itaque Argos Oresticum: nam Orestias sive Orestis, in qua illud Argos, pariter ac Pelagonia superiori Macedoniae erant contributae, teste Strabone 7 p. 326. licet autem Pelasgicum Argos in urbium Macedonicarum censum venire haud possit, cur opem veteri Hephaestionis poetae, qua indigere coepit, negabimus? χαῖρ' ὦ χρυσόκερως, ait, βαβάκτα Γάλλων, πᾶν Πελασγικὸν Ἄργος ἐμβατεύων, ita in nupera editione hos versus vir Cl. distinxit, insuper adscribens: *illud πᾶν non potest pendere ab ἐμβατεύων: nam sic ineptum esset. sequebantur igitur alia, cum quibus apte cohaerere poterat: totum Argos Pelasgicon, simulac intraveris, laetitia afficis et exultare facis tibi. hoc aut simile quid dixerint Graeca. et sic punctum post Γάλλων etiam appositissimum est. quae ego dicta nollem. dedisse has turbas Pan in versibus reconditus videtur, satis ceteroqui ex titulis conspiciendus. ipsum illud ἐμβατεύων eum requirebat: quid enim poetis magis familiare quam de locis numini sacratis id usurpare? Aeschylus Persis p. 146: νῆσός τις ἔστι πρόσθε Σαλαμῖνος τόπων, βαιά, δύσορμος ναυσίν, ἣν φιλόκορος Πάν ἐμβατεύει. quibus tragici versibus alios ex Sophocle et Euripide praestans eruditione iuvenis Georgius D'Arnaud Animadvers. c. 34 apposuit. Aristides tom. 2 p. 307: οἱ Μουσῶν καὶ Χαρίτων χοροὶ οἱ δι' αἰῶνος τὴν πόλιν ἐμβατεύοντες. Libanius Antioch. p. 350: ὡς ὁ θεὸς ἐμβατεῖ τὸν τόπον, sive potius ἐμβατεύει. Euripides apud Dionysium de Composit. Verbor. p. 256 edit. Londin. ὅστε πέτρον Ἀρχάδων δυσχειμέρων ἐπεμβατεύεις. igitur distinctione non est prior a posteriore versu dissociandus; cumque βαβάκτα Γάλλων minus commode Pan nuncupetur, praeferrī oportuerat quod in ms Florentino Is. Vossius in Catullum p. 163 legit, βαβάκτα κήλων. et tanto quidem magis, quoniam Etymologus non aliter versum hunc Cratini, non, ut D. Heinsius in Siliū l. 13 329, quamquam κήλων adprobans, Diphili, scriptum invenerit. κήλων autem cum idem sit ac θερμός εἰς τὴν συνουσίαν, quin de capripede deo verissime pronuntietur, nemo dubitaverit. Atque hoc obiter: nam Cratini Pelasgicum Argos quodnam sit (neque enim Thessalicum videtur) Ti. Hemsterhusius propediem nos docebit.*

391, 19. *Εὐστράϊον*] non aliter Constantinus. rectum esse *Αἰστράιον* Ptolemaeus et Aestraeenses Plinii 4 10 ostendunt.

Ibid. *Πελαγονία*] non urbis, quod olim opinabar, sed regionis est nomen. fuit utique eo nomine oppidum, sed ab Heraclaea Pelagoniae, quam in Macedonia prima vidimus, non diversum. regionis Strabo Plinius Ptolemaeus atque alii meminere.

Ibid. *Βάργαλα*] non alia videtur ac Livii 29 12 Bargulum, fortasse hinc adiuvandum: conspirant enim in urbis nomine mss, nec aliud *Δαρδάνιος Βαργάλων*, qui concilio Chalcedonensi p. 402 subscripsit, requirit. appellatur quidem p. 100 episcopus *Βαργάων* et p. 671 *Παργαῖα*, sed quisque videt ex nostro ea esse depravata, praesertim cum vetusta versio Dardanium episcopum Bargalae posteriore loco praeferat. peccavit ergo C. a S. Paulo tum quod huic urbi inter Macedonicas locum negaverit, tum praeterea quod Dardanium Bargyllae, Cariae urbi, praesulem, quem Ioannes pars eiusdem concilii eiusdemque oppidi episcopus non poterit ferre, dederit.

Ibid. *Κελαινίδιον*] hoc ex Constantino praecoptavi, licet verissimum esse pro comperto non habeam: imo vero Celetrum esse, quod in Orestide regione Livius 31 40 describit, credidero.

Ibid. 20. *Ἀρμονία*] nusquam hanc legere memini. est in Illyrico *τὺμβος Ἀρμονίης* apud Dionysium Perieges. 391 et alios, cuius tamen hic ratio esse nequit. videtur ab eadem Harmonia sive oppidum seu castellum id nominis accepisse.

Ibid. *Ζάπαρα*] huic urbi episcopus fuit Sabinianus, quem concilium Constantinopolitanum secundum Collat. 2 p. 28 Zaparenae civitatis Illyricianae dioecesis, ut L. Holsteinius dudum monuit, appellat. eodem pertinere diceret Cyriacum episcopum *Ζυπάρων* ex Actis concilii Nicaeni secundi p. 349, nisi Drizuparorum *Δριζουπάρων* urbi praefuisse ex p. 588 liqueret.

Ibid. 22. *Θῆβαι*] Thebae sunt Phthioticae, ut Livio, sive Thessalicae, ut Plinio dicuntur.

Ibid. *Ἐχινάϊος*] ita ex Constantino praestat ob Procopii Fabr. 4 3 consensum. Theodorus episcopus *Ἐχιναίου πόλεως ἐπαρχίας Θεσσαλίας* est in concilio Ephes. p. 461 et Petrus *Ἐχιναίου* in Chalcedon. p. 101. non alia ac Echicus videtur.

Ibid. *Ὑπάτα*] additur ab editis et manu exaratis *μητρόπολις*, acsi Hypata Thessaliae caput et metropolis fuisset.

idem velle diceret Apuleium Metamorph. 1 p. 104: *comperto itaque Hypatae, quae civitas cunctae Thessaloniae antepollet, esse caseum recentem.* sed res secus habet: Larissa urbium Thessaliae erat caput. rectius itaque μητρόπολις in Constantini l. 2 Them. 2 ab hac distinguitur; nec aliud voluit Hierocles, ut ex urbium catalogo provinciae praescripto apparet.

391, 23. Μητρόπολις] Thessaliae hanc urbem ex pluribus oppidis conflata et Tricca et Gomphis vicinam memorat Strabo l. 9 p. 437. huc pertinent ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ numi, equo Thessalico insignes apud Goltzium. fuit autem, quod negligi nolim, postea Novarum Patrarum urbi cognomen: Constantinus Μητρόπολις αἱ νῦν Νέαι Πάτραι. huic ergo episcopus fuit Euthymius τῶν Νέων Πατρῶν apud Nicetam Choniaten Ann. Andron. Comnen. 2 p. 165, de cuius sede omnia incerta Abr. Ortelio videbantur.

Ibid. Τρίκκη] sic oportuit, ut vel ex Homero notum est. Procopius Aedif. Iust. 4 3 Τρικᾶττους appellat, sed aliorum peccato: scripserat, credo, καὶ ἄλλων τῶν ἐπὶ Θεσσαλίας πόλεων ἀπασῶν, ἐν αἷς Δημητριάς τέ ἐστι καὶ Μητρόπολις ὄνομα καὶ Γόμφοι καὶ Τρίκκη, τοὺς περιβόλους ἀναγεωσάμενος. senior aetas Tricala appellavit. catalogus urbium quae nomen mutarunt, Codino a Iac. Goaro p. 404 additus, Τρίκκη τὰ νῦν Τρίκαλα. nec alio nomine Annae Alexiad. 5 p. 138 nota est; et Tzetzae Chiliad. 9 280: χώραν τὴν Θετταλίαν δὲ συνεκτικὴν μοι νόει, Φθίας καὶ Φαρσαλίας δέ, Λαρίσσης καὶ Τρικᾶλων, Δημητριάδος, Ἰωλχου καὶ Γλαφυρῶν καὶ Φοίβης. in quibus τὸ Φοίβης absurdum est, ex Βοίβης natum, sicuti Iliad. B 712 docemur. itaque longo terrarum tractu a vero aberrat Cangius, cum Not. in Alexiad. p. 100 Tricala urbem ad Strymonem fluvium esse discernit.

Ibid. Καισαρεία] Pulchre ita Constantinus. habet eam Thessaliae urbem, a Iustiniano instauratam, Procopius Fab. 4 3.

Ibid. Διοκλητιανούπολις] apposita erat paludi Castoriae; quam dein a barbaris dirutam egregiis operibus Iustinianus munivit Procopio Fab. Iust. 4 4 auctore. fortasse non alia est ac Castoria, cuius Anna in hac vicinia Alexiad. 5 p. 152 et Gauf. Malaterra Hist. Sicul. 3 29 atque alii eius aetatis meminerunt.

Ibid. Φάρσαλος] hoc ex Constantino praestat. est in Ephesino conc. p. 436 Περγέβιος Φαρμάλου pro Φαρσάλου. quod vero prae primis operae pretium fuerit notari, idem

praesul p. 478 τῶν Θεσσαλικῶν Σαλτῶν, Thessalicorum Saltuum, quamquam male p. 526 τῶν Θεσσαλονικέων Σαλτῶν dicitur; unde non iniuria colligas Saltus, qui mox sequentur, huic urbi, siquidem eiusdem episcopi curae fuerunt commissi, vicinos fuisse. itaque et hac sede episcopali Geographia S. Caroli a S. Paulo augeatur.

391, 24. Σαλτοβουραμίνσιον] Constantinus Βουρθαμίνσιος, unde verius videbitur Σαλτὸς Βουραμίνσιος aut ut Constantinus legit, et mox Σαλτὸς Ἰόβιος, pro quo Constantinus Ἰωάννου βίος. nomen est a iugis, crebris arboribus consitis, quae in Pharsali vicinia erant. Lucanus 6. 576: *qua iuga deveexus Pharsalia porrigit Haemus.* cui, quod Haemum ex ultima Thracia huc transtulerit, si fidere nolis, ex Strabone et Caesare nullo negotio cognosces iugis et saltibus hunc tractum fuisse asperum. de titulis horum saltuum si rogaveris, alio tibi opus erit doctore: ego enim cum ignorissimis scio.

Ibid. νῆσος Σχόπελος] habet eam Ptolemaeus circa Thermaicum sinum. Ruben episcopus Σχοπέλου scribendo adfuit Concilio Nicaeno secundo; nec asseveraverim tamen, cum plures eo sint nomine, huic insulae impositum fuisse.

392, 1. ὑπὸ ἀνθύπατον] duo erant Orientis imperii proconsules, Asiae et Achaiae, ut Notit. imp. Or. c. 1 docet utriusque meminerunt imperatores, illius in l. 4. c. Th. de Patrocini. Vicorum, huius l. ult. de Ben. Vacant. VETTIVS AGORIVS PRAETEXTATVS PROCONSVL ACHALAE est in Thes. p. MCII 2. sedem Corinthi habuisse ex l. 2. c. Th. de Accusat. et Aristide tom. 1 p. 43 recte colligitur.

Ibid. 2. Σκαρφία] Σκάρφεια rectius alii. erat Locorum Epicnemidiorum urbs, non multum a Thermopylis; quae de viri docti ad Stephan. et Palmerius G. A. 5 3.

Ibid. Ἐλατίνα] sic mss. Constantinus l. 2 Them. 5 Ἐλευσίνα legit; quae tamen cum in Attica fuerit, longius ab urbibus, quibus hoc loco cincta est, recedit. credo Ἐλατεία venisse ab Hierocle, quae Phocidis urbs non male hic locabitur. reddamus eam Libanio tom. 1 p. 110, ubi de Aeschine; ἐκεῖνον ἐγὼ καὶ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ αἰτιῶμαι συμφορᾶς· ἡ μὲν γὰρ μάχη ταῦτα ἐποίησε, τὴν δὲ ἐξοδὸν ἘΩΤΕΙ καταλημμένη. sic edunt emendantque ἐν Βοιωτίᾳ. quanto melior Ἐλάτεια, quam critice addicente rhetori restituit vir egregius Ti. Heisterhusius, firmatque eiusdem oratoris verbis tom. 1 p. 133: ἐγὼ δὲ καὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ κακῶν αἰτιῶμαι τὸν Αἰσχίνην. οὐκ ἂν γὰρ ἐξηλθόν εἰς Χαιρώνειαν Ἀθηναῖοι, μὴ καταλημμένης Ἐλατείας.

392, 2. *Βοὴ καὶ Δριμύα*] coniungi haec in Farnesianis schedis L. Holsteinus monuit, quod facile patiar, modo ne pro eadem habeantur. prius in *Βοίαν* Boion abire debet, oppidum Doridis satis notum, alterum in *Δρυμαίαν*, quae inter Phocidis regiones a Plinio, rectius ab aliis inter urbes refertur.

Ibid. *Δαυλία*] *Δαυλίαν* τῆς *Φωνίδος* habet Thucydides 2 29, quam Daulidem alii vocant, qua de re L. Holst. in Stephanum.

Ibid. *Χερώνεια*] imo *Χαιρώνεια*, ut Constantinus. Chaeroneam Boeotiae urbem, sed Phocidis finibus proximam, Stephanus a Chaerone, Apollinis et Therus *Θηροῦς* filio, initia et nomen accepisse refert, et ante eum ex Hesiodo Pausanias Boeotic. c. 40. fuerit tamen Chaeronis mater vero nomine Thuro *Θουρῶ* oportet, si urbi huic vicinus collis *Θούριος* et Apollo Thurius inde nomen acceperint, ut Plutarchus in Sulla p. 463 auctor est; quod ipsum et eorum opinatione, quam ibidem Plutarchus commemorat, firmabitur, qui a bove, quo Cadmus duce itineris erat usus, quemque *Θῶρ* Phoenices appellabant, nominis caussam repetebant. miror autem Orchomeni nullam hic rationem haberi; quae in transcurso iuvabitur. refert Diodorus 4 p. 226 et hoc inter Herculis stupenda opera: *ἐν δὲ τῇ Βοιωτίᾳ τοῦναντίον ἐμφράξας τὸ περὶ τὸν Μινυειὸν ῥεῖθρον, ἐποίησε λιμνάζειν τὴν χώραν.* Palmerius Exercitat. p. 100 nescio quod nobis *Μινυήϊον ῥεῖθρον* obtrudit, quo, si mss lectio margini appicta in consilium adhibeatur, facile carebimus: inde enim haud magno molimine exsurget *τὸ περὶ τὸν Μινύειον Ὀρχομενὸν ῥεῖθρον.* verum hoc esse Homerus *Iliad.* B 511 et Thucydides 4 76, *Ὀρχομενὸν τὸν Μινύειον* appellantes, ostendunt. fluvius est Melas, *ἀνατέλλων ὑπὸ τὴν πόλιν τῶν Ὀρχομενίων πολὺς καὶ πλωῖμος ἐν πηγαῖς μόνος τῶν Ἑλληνικῶν ποταμῶν*, ut Plutarchus in Sulla p. 465 ait. firmantur reliqua egregio lapide, cuius epigramma Donian. Inscript. Class. 1 98 nuper insertum est, sed mendosius excerptum. adde eundem Plutarchum in Pelopida p. 286.

Ibid. 3. *Ἀμφισσα*] erat in Ozolarum et Phocidis finibus, stadiis 120 Delphis separata. Pausanias Phoc. c. 38.

Ibid. *Τιθώρα*] sita erat ad Parnassum stadiis circiter 80 a Delphis, Pausania, cui *Τιθορέα* et *Τιθοραία*, quod et Stephanus ex eo habet, teste Phoc. c. 32. Plutarchus in Sulla p. 461 paene cum Hierocle consentit, *Τιθόραν* appellant.

Ibid. *Ἀμβροσος*] *Ἀμβρουσος*, vel geminata sibilante, ut apud Pausaniam Phocic. c. 36, ubi Parnasso adponitur.

992, 4. *Κορωνία*] *Κορώνεια*. sita Coronea erat ad Phliarum amnem, si Plutarcho in Lysandro p. 450 credis, si Pausaniae Boeotic. c. 34. ad Phalarum; ut in altero utro vitium insit, sicuti sine dubio est in Isocrate de Big. p. 521 edit. Basil. ὁ δὲ πατήρ αὐτοῦ μαχόμενος ἐν Χαιρωνείᾳ τοῖς πολεμίοις ἀπέθανεν: legi enim ἐν Κορωνείᾳ debet, adstipulorque emendant Hemsterhusio nostro. ibi Clinias occubuit, testibus Platone in Alcibiade 1 p. 112 et Plutarcho Alcib. p. 191.

Ibid. *Σιήραις*] Videtur esse *Σίρις*, Phocensium oppidum, de quo Pausanias Phocic. c. 35.

Ibid. 5. *Ἀναστάσιος*] mss *Ἀναστάσις*, quo nomine licet nullam huius orae urbem noverim, et plures sese eius occupaturae locum offerant, nihil tamen mutare sustineo: quid si enim Boeoticarum aut Phocidis aliqua nomen mutarit? expectemus ergo donec meliori manu exarati codices aliud iubeant.

Ibid. *Ἐκεψος*] haud scio an *Αἶδηπος*, Euboeae oppidum, fuerit; nec morari quemquam debet quod insulae praeponatur: apertissimum quippe est iustum ordinem, negligentia, ut puto, librariorum, hic esse neglectum, neque accuratam situs habitam rationem. Carolus a S. Paulo *νήσον Εὐβοίας* emendat et huic urbi agglutinat; quo modo omnia in vado fuerint.

Ibid. *Βουμέλιτα*] nusquam hanc legere memini. posset, si vocabulum secaretur, inde *Βούλις* et *Αἶλαια*, Phocidis urbes, nasci; quod mss non addicentibus cum temerarium videri queat, a corrigendo temperare satius erit.

Ibid. 6. *Υπτης Θύσθαι*] monstra haec sunt, quae a profligari valeant videamus. mss *Υπτοι Θίσθαις*, ex quo posteriore levi opera *Θίσβη* exstruitur, urbs Boeotiae, Statio Thebaid. 7 261:

Dionaeisque avibus circumsona Thisbe,
ex Homero Iliad. B 502. alterum Hylen dare potest, urbem eiusdem orae maritimam, eidem Statio v. 267 memoratam. si utramque improbaveris, *Υποθήβας* an malueris perpende, notas Homérico carmine et *Infra Thebas* Plinio dictas.

Ibid. *Θήβαι*] Dionis Chrysostomi aetate maior urbis pars in ruinis erat, ut orat. 7 p. 123 profitetur; nec aliud de suo tempore Pausanias, a Casaubono excitatus, arcem tantum Cadmeam habitari adfirmans. utrum e rudibus surrexerit, an Cadmea potissimum incolis fuerit sub Christianis celebrata, in obscuro est. habuit suum sibi epi-

scopum, qui τῆς Ἑλλάδος in conciliis, veluti Ephesino p. 525, dici, ut a Thessalicis Thebis distinguatur, assolet. metropolis autem non ecclesiastica sed civilis et honoraria fuit, prorsus ut Athenae Lacedaemon et Elis. unam duntaxat in singulis provinciis metropolim canones ecclesiastici agnoscunt, ut concilium Chalced. tom. 9 p. 103 docet: ab eius episcopo reliqui provinciales inaugurabantur, eiusque decretis parebant; qua dignitate in Achaia Corinthus fuit illustris. nec impedire tamen poterat quin plures honorariae ab imperatoribus, quibus solis id ius concil. Chalcedon. p. 619 tom. 8 tribuitur, constituerentur; et si potuisset, nihil admodum erat cur vetaret: tantum enim diplomate imperatorio creatae honore ampliore gaudebant, σωζομένων τῇ κατ' ἀλήθειαν μητροπόλει τῶν οἰκείων δικαίων, uti canon 12 Chalcedonensis concilii sciscit.

392, 7. Χαλκῆ] oportuerat, ut Carolum a S. Paulo coniecisse video, Χαλκίς νήσου Εὐβοίας. vitium satis vetustum auguror ipsoque Constantino prius: quod enim de Hierocle l. 2 Them. 5 prodit, συναριθμεῖ δὲ ταύταις καὶ νήσον τὴν Εὐβοίαν, ἣν τινες Χάλιν ἢ Χαλκίδα ὀνομάζουσιν, id hinc suam originem accepisse suspicor. Hesiodus cur Χαλκίδα καλλιγύναικα dixerit, explicat Casaubonus in Athenaei l. 13 c. 9.

Ibid. Πορθμός] creberrime huius apud Demosthenem est mentio, uti Philipp. 3 p. 69: πέμπει δὲ ξένους, τοὺς μὲν εἰς Πορθμόν, τὸν δὴμον ἐκβαλοῦντας τῶν Ἐρετριέων, ubi Ulpianus navale fuisse Eretriensium docet. Philipp. 4 p. 76: κατέσκαπτε Πορθμόν καὶ τυραννίδα ἀπαντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ἐπειτίχισεν ὑμῖν ἐν τῇ Εὐβοίᾳ. de legat. fals. p. 218: καὶ μὴν καὶ μετὰ ταῦτα ὁσάκις πρὸς Πορθμῷ ἢ πρὸς Μεγάροις ἀκούοντες δύναμιν Φιλίππου καὶ ξένους ἐθορυβεῖτε. hinc hiansit Aristides tom. 2 p. 240: ἐν Πορθμῷ Φίλιππος, ἐν Μεγάροις Φίλιππος, quod perperam vertitur *In freto Philippus*. quae cum eius in Euboea situm haud obscure constituent, non utique opera recentiores fuissent geographi, si oppidum sua cura fuissent dignati.

Ibid. Χάρυστος] Κάρυστος suo marmore nobilitata, et mox Πλαταιαί.

Ibid. 8. Αἰγόσθυνα] oppidum erat Megaridis, a Pausania, qui in vocis sono variat, dudum ab Abr. Berkelio adiutus, Attic. c. 44 signatum.

Ibid. Πλαταῖ] itidem in Megaride erant, sed in Boeotiam vergente, si Pausanias non fallit: nam Strabo et Pto-

Iemaeus sinui Corinthiaco adponunt. vide Ch. Cellarium G. A. 2 13 p. 1168.

392, 9. Ἐμπορίον Κρομμῶν] Κρομμυῶν oportuerat, maritimum in Corinthi et Megaridis finibus oppidum. scilicet aetate mercatorum frequentia celebre fuisse et propterea emporii nomen indeptum videtur.

Ibid. Αἶγινα] superbum eius est in vita S. Theodorae Thessalonicensis elogium c. 1 quinti Aprilis magni Sanctorum operis: ἔστι τοίνυν αὕτη νῆσος, inquit vitae eius auctor, τῶν ἐν Ἑλλάδι κεφάλαιον, ὥς εἵνεκα μὲν μεγέθους καὶ κάλλους καὶ θέσεως μείζω καθάπαξ τῶν προσοίκων ἀναφανῆναι, καὶ οὕτω μεγίστῃ παραλλάττειν τῇ μέσῃ ὥς καὶ δοκεῖν πάσας τὰς νήσους, ὥσπερ οὐκ ἀνταίρειν ἔχουσας Αἰγίνη, μεθ' ἧδο- νῆς τῶν πρεσβείων παραχωρεῖν. adduntur plura in laudem, quae non exscribo: id obiter monebo, non videri D. Papebrochium recte sententiam horum verborum percepisse, καὶ χορηγεῖν ἔχειν ἐντεῦθεν μετὰ πολλοῦ περιόντος δι' ὧν αἱ πόλεις ἀμείνους, cum verteret quo fit ut urbes in ea sint plurimae: id enim falsum est, nec Graeca innunt, tantum, habere eam quae abundantissime aliis urbibus, unde meliores evadant, praebet, indicantia. adde Pindarum in laudes insulae passim et in primis Ode 5 Nemeorum excurrentem.

Ibid. Ποιτοῖουσα] nec urbem neque insulam eo nomine novi. fors fuerit olim Ποιήεσσα Κέας, ut Poëssa insulae Ceae sit, quam in ruderibus fuisse Strabonis et Plinii aetate, ille l. 10 p. 486, hic l. 4 c. 12 docet; e quibus resurgere potuisse cur negemus? quia dubium tamen id est, vide an Pityusa Melae 2 7 80 esse queat.

Ibid. Κύθνος] Ceae locum in ms Κύτνος occupat, quam illi proximam in integrum restituere placuit.

Ibid. 10. Δῆλος ἄδηλος] mss haec coniungere Holsteinio doctori credimus; nec sane perperam: quisquis enim Delo insulae id cognomen indidit, in animo atque oculis notissimum Sibyllae verum habuit e l. 3 et 8: ἔσται καὶ Σάμος ἄμμος, δεῖται Δῆλος ἄδηλος καὶ Ῥώμη ῥύμη. hallucinantur ergo qui insulam Adelum ceteris mediterranei maris inserunt.

Ibid. Ταλαμένη] conspirant in vitia haec editi et mss; quae si medica manu contrectaveris, sanum colorem facile receperint. Ταλαμένη, ut pulchre Carolus a S. Paulo, obstetricantibus librariis ex Σαλαμῖς νῆσος nata videtur. reliqua, ubi parum auxeris, μέχρι Θερμοπυλῶν dabunt, sicuti ex Hierocle a Constantino l. 2 Them. 5 profertur; Lucas itaque Holsteinus non iniuria id probavit, praesertim cum με Θερμοπυλῶν in principe sit editione. etsi vero bene hactenus

processerit, deficere tamen ea non dubitandum est quibus scriptor omnia Achaiae loca usque ad Thermopylas proconsulis imperio mandabat.

392, 11. *Κόρινθος*] Helladis metropolin fuisse locuples testis est Apuleius l. 10 p. 247: *oriundus patria Corintho, quae caput totius Achaiae provinciae*. nec alia Dioni Chrysostomo orat. 37 p. 464 de urbe sententia fuit, cum cives compellat: *ὑμεῖς γάρ ἐστε νῦν, τὸ δὴ λεγόμενον, πρῶτα καὶ πρῦμα τῆς Ἑλλάδος*. adde Aristidem tom. 1 p. 43. mox ἢ τότε *Ἐφύρα*, re ipsa adstipulante ex Constantino l. 2 Them. 6 praeoptavi.

Ibid. *Νέα Σικυών*] olim Sicyon Corinthiaco sinui acubabat, inde a Demetrio Poliorcete in proximum et natura munitum collem translata, teste Diodoro 20 p. 827 et Plutarcho Demetr. p. 900; quae novam non male dici adfirmant.

Ibid. 12. *Αἴγαια, Αἴγιον*] sic oportuit. mss *Αἴγῃραι* et *Αἴγιον*. utraque urbs veteris Achaiae ex tabula Peutingerana, quae 12 M. P. spatio separat, et Pausania 7 24 et 26 notissima est. prior ultimae aetatis Graeciae Botstizza dicta est, saepe eo nomine apud Georgium Phranzam obvia, ut l. 2 c. 2 9.

Ibid. *Μεθώνη*] mss hoc probant: Carolus a S. Paulo *Μέθωνα* vulgavit. prius Thucydidis patrocinio tutum est l. 4 c. 45, posterius Strabonis l. 8 p. 374 et Pausaniae l. 2 c. 34. oppidum erat munitum in isthmo Troezenio.

Ibid. *Τρυζένα*] imo *Τροιζήν*, aut *Τροιζήνη* ex Ptolemaeo, nisi et id in vitio sit.

Ibid. *Πίλουρα*] hoc aut *Πίναυρα* mss praeferunt. verum est *Ἐπίδαυρος*, cultu Aesculapii famosa et Troezeni vicina.

Ibid. 13. *Ἱερὰ μίονη*] *Ἐρμιόνη*, quae et *Ἐρμιών*, ut bene in Stephano viri docti refinxerunt. Euripides Herc. Fur. 615: *χθονίας νιν ἄλσος Ἐρμιών τ' ἔχει πόλις*. Hesychius ait esse *πόλιν ἐν Ἀργεῖ*, pro *Ἀργείᾳ* sive Argolide, quod ipsum de Troezene Epidauro atque Alope itidem praedicat. colebant Hermionenses praecipuo honore Cererem Chthoniam, quod praeter Pausaniam Corinthiac. c. 35 egregium nos marmor docet Inscript. Donian. cl. 4 9; in quo etsi nunc Ceres à Chthonia distinguatur, dubitari non potest quin exscriptoribus acceptum id referri, ut plura in eo lapide, legique non *ΚΑΙ ΔΑΜΑΤΡΙ ΚΑΙ ΧΘΟΝΙΑΙ* sed *ΤΑΙ ΔΑΜΑΤΡΙ ΤΑΙ ΧΘΟΝΙΑΙ* oporteat.

Ibid. *Θάρπυσσα*] *Θάλησσα*, Arcadiae urbs, Stephano.

392, 13. *Μαντίνεια*] ab Antigono Argivi dono acceptam Antigoniam, quo nomine Plutarchi aetate, ut in Arato prodidit p. 1048, tantum nota erat, vocarunt. pristinum nomen beneficio Hadriani recipiavit, Pausania Arcadic. c. 8 teste.

Ibid. 14. *Γερένθραι*] verum nomen est *Γεράνθραι*, ut Sylburgius ad Pausan. Lacon. c. 22 docuit. oppidum erat Eleutherolaconum.

Ibid. 15. *Φαραι*] Carolus a S. Panllo *Φεραι* ex Ptolemaeo corrigit; quo facile carebimus, praesertim cum vitio non sit liberum: *Φηραι* enim, quod idem ac *Φαραι*, oportuerat, ut Henr. Valesius in Polybii excerpt. p. 15 ostendit. urbs erat agri Messenii.

Ibid. *Ἀσώπολις*] conflatum hoc perversè est ex *Ἀσὸς πόλις*, ut ex Ptolemaeo l. 3 c. 16 et Pausania Lacon. c. 22 compertum habemus. verius ad hanc urbem quam ad Asopitidem, agri Sicyonii partem, elegantem e Thes. Britan. tom. 2 p. 247 numum retuleris, in cuius altera parte *ΦΟΥΒΙΑ ΠΛΑΤΤΙΑΛΑ CEB.*, altera Nemesis rotæ pedem imponens, addito *ΑΩΠΕΙΤΩΝ* cognomine, conspicitur.

Ibid. *Ἀκρεαί*] *Ἀκριαί* praestant ex Polybio 5 19 et Pausania Lacon. 22 60 stadiis Asopo semovente. Ptolemaeo *Ἀκρεια*, Straboni *Ἀκραία*, haud sane bene.

Ibid. *Φιάλαια*] *Φιάλεια* rectum est, quo nomine Arcadiae oppidum fuit, olim *Φιγάλεια* dictum. colebatur ibi Bacchus, ut ex Diodoro l. 15 p. 357 videas; unde Lycophroni Alex. 212 *δαίμων ἐνόρχης Φιγαλεὺς φανστήριος*. incolae *ΦΙΑΛΕΩΝ* nomine in numis Severi et aliorum insignes sunt.

Ibid. *Κορωνία*] *Κορώνη* vero nomine agri hacc Messeniaci urbs fuit, vicina Pamiso fluvio, quem Ptolemaeus Panisum haud recte appellat, apud Pausaniam Messeniaca. c. 34 turpiter in eo flumine adhaesit Iac. Pontanus: nam cum in Georgio Phranza 2 2 *Πάμμισον ποταμὸν* in sinum Messenicum evolvi legisset, omnibus odiosum fluvium inde fecit Asine, quae sequitur, Coronae viciniam insedit.

Ibid. 16. *Μοθώνη*] tuebitur se Hierocles tabulae Peutingeranae et Pausaniae suffragio, qui passim *Μοθώνην* et incolas *Μοθωναίους*, ut l. 4 c. 35, appellat. Thucydides Strabo Ptolemaeus atque alii *Μεθώνην* malunt. Mothonem suo quoque calculo ratam habuit Ammianus 26 10 et quos testes ibi appellavit Henr. Valesius.

Ibid. *Κυπαρισία*] gemina sibilante omnes scribunt, in

vocis numero variantes. Pausaniae *Κυπαρισσία* Messen. c. 36, Straboni 8 p. 361 *Κυπαρισσία*. oppidum erat Messeniorum in Elidis finibus, 15 M. P. a Pylo, ut Tabula, cui Cyparissa, ostendit.

392, 16. *Ἠλίδες*] novi Elidenses et Aetolos cognatione fuisse ob Oxylum iunctos, sed eorum urbem Aetoliae tanquam caput fuisse impositam difficulter mihi persuaderi patior. desunt, quibus ea dignitas urbi firmetur, argumenta; longius praeterea ab Aetolia erat disparata quam ut eius fuisse metropolin opinari possis. puto deficere hic Patras, nobilem urbem, contra Aetoliam positam: eam metropolin fuisse ex epistola Leonis imperatoris additoque illi catalogo tom 9 Concil. Labbei p. 267 citra dubium est. habet eandem inter metropoles ex Hierocle Constantinus l. 2 Them. 6. nec morari quemquam situs urbis extra Aetoliam debet: neque enim longo traiectu inde dissociata fuit; et praeterea multa Augustus imperator ex opposita continente oppida Patris condonavit, de quibus Pausanias 10 38. vide quoque 7 18 et Ezech. Sphanhemium dissert. 11 de usu et praest. numism. p. 324.

Ibid. 17. *νησος Πάνορμος*] haud parum molestiae haec mihi insula adpersit, neque hactenus eam deponere potui: tantum quae in mentem venerint, adscribam. Panormum insulam veteres circum Peloponnesum ignorant: habet eius nominis portum prope Rhium in Naupacti adverso litore Polybius 5 102 et Pausanias Achaic. 22, qui utique nihil ad hanc insulam. aliam in Cephallenia novit Artemidorus apud Porphyrium de Nympharum antro p. 114 edit. Barnes: *τῆς Κεφαλληνίας ἀπὸ Πανόρμου λιμένος πρὸς ἀνατολὴν δώδεκα στάδια νησὸς ἐστὶν Ἰθάκη σταδίων ὀγδοήκοντα πέντε*. et Antipater in epigrammate ab Holsteinio ad Stephani *Πάνορμος* publicato: *Φοῖβε Κεφαλλήνων λιμενόσκοπε, θῖνα Πανόρμου ναίων τροχέης ἀντιπέρην Ἰθάκης*. hinc ego dedisse Hieroclem *Νήσου Κεφαλληνίας Πάνορμος* conficiebam, aut certe ex portu nobis insulam fecisse. quo minus tamen secure in his acquiescam, Marcellinus Comes efficit, Zenonis imperatoris iussu Pelagii gulam in insula, quae Panormus dicitur, laqueo fractam a. 390 memorans. etsi enim, ubi posita fuerit insula, addere neglexerit, fieri potuit ut non aliam signarit.

Ibid. 18. *Κυθρία*] praestiterat *Κύθηρα* et mox *Στροφάδες*, notae Virgiliano versu: *Strophades Graio stant nomine dictae insulae Ionio in magno*.

Ibid. *Μυκῶν*] forte *Μύκωνος* ab Hierocle venit, nisi si et recto casu *Μύκων* insula fuerit dicta: certe *σμικροῖτητι*

τῆς Μύκωνος νήσου habet Apostolius cent. 13 32, et quem exscripsisse videtur, Zenobius cent. 5 21, hanc in rem a L. Holsteinio iam appellatus. vide Ti. Hemsterhusium in Lacciani dial. 1 Mort., ubi μίαν Μύκωνον egregie lepidissimo scriptori et plura de insula reddidit.

392, 18. νῆσος Μόλες] Molum insulam contra Corinthum adhuc quaero. τὴν πέτραν τὴν Μολουρίδα, ex qua se Iucum Melicerte in Saronici sinus aquas praecipitem dederit, in hac vicinia Pausanias Attic. 44 et Tzetzes ad Lycophronis 229 commemorant.

Ibid. 19. Δωροῦσα] Samus olim Δρουῦσα, testibus Heraclide de Polit. et Hesychio, cui tamen alio loco Δόρυσσα est, appellabatur; quae cum alibi ab Hierocle recenseatur, hinc abesse debet. habet Οἰνούσσας insulas in sinu Messenio Pausanias Messen. 34: illae, aut potius Donysa, quam viridem Virgilius vocat, huc pertinere videntur.

Ibid. Ἀῆμνος] hanc et sequentem proconsulis Achaiae imperio fuisse contributam, cum ab Achaia longissime versus Thraciam sint semotae, mirandum est. Constantinus, si hac in re Hieroclem fuerit secutus, septem duntaxat insulas circa Peloponnesum l. 2 Them. 6 invenit. quoniam itaque dubium id esse potest, notari operae pretium fuerit M. Constantinum praefectum praetorii Orientis amplissima potestate instruxisse, et praeter Asiaticam Ponticamque dioecesein omnes illi Orientis provincias cum Aegypto et Thraciarum dioecesi atque insulis Cycladibus mandasse, δέχα Ἀῆμνον καὶ Ἰμβρον καὶ Σαμοθράκης, quae praefecti praetorio Illyrici imperio relictas sunt, ut Zosimus 2 33 docet.

Ibid. 21. ὑπὸ κονσουλάριον] in manu exarato codice accuratissimus Holsteinus ita legit, verissimumque nobis videtur. olim Creta provinciae Cyrenaicae coniuncta proconsuli paruit; unde Q. Caecilius Rufinus in Thesaur. p. MXCI 6 ἀνθύπατος Κρήτης καὶ Κυρήνης dicitur. post dein, mutata Romanae rei publicae a Magno Constantino forma, distractaque hinc Cyrene, Zosimo 2 37 teste, provinciæ fuit consularis, ut Notitia imp. Orient. c. 1 ostendit, et hoc e Thesaur. epigramma p. MXCI 4: Φλ. Ὑπάτιον τὸν λαμπρότατον ἀπὸ ὑπάρχων πραιτωρίου δόγματι τοῦ κοινοῦ πάσης τῆς ἐπαρχίας Οἰκουμένιος Δοσίθεος Ἀσκληπιόδοτος ὁ λαμπρότατος ὑπατικός τῆς Κρητῶν ἐπαρχίας ἀνέστησεν. Furlanus, qui Flavium virum consularem clarissimum ex hoc Flavio Hypatio fecit, risum omnibus debet: tu Fl. Hypatium intellige, qui praefectus praetorio Italiae fuit Antonio et Syagrio consulibus, virum quieti placidique consilii interque omnes adolescentia et vir-

tutum pulchritudinae commendabilem, quo cum elogio ornavit Ammianus 29 2. iam cum huius epigrammatis Asclepiodotus ὑπαθηκὸς τῆς Κρητῶν ἀπαρχίας Thesauri p. MXC 20 dicitur, eo in titulo vitium esse nemo addubitabit.

392, 21. πόλεις κβ] olim centum urbibus insulam fuisse celebrem res est tritissima: bella et rerum humanarum vicissitudines plures dein sustulerunt; quarum tamen cum fuisse numerum, ut paucissimae superstites manserint, licet Servii aetate ita ferrent, nunquam censuero. *primo quidem centum habuit Creta civitates*, grammaticus in Aeneid. 3 106 ait, unde *Hecatompolis dicta est: post viginti quatuor, inde, ut dicitur, duas, Gnoson et Hierapidnam, quamvis Livius plures a Metello expugnatas dicat.* recte Servius Livium illi rumori opponit: sed severius eum ex sui temporis factis castigatum vellem.

Ibid. 22. Γορτύνη] Gortynam Cretae metropolim fuisse ex Actis concilii Ephesini p. 453 citra dubium est.

Ibid. Ἰνατος] Εἴνατος Hesychio Etymologo et Stephano. Ptolemaeus nostro consentit. Tabulae Inata M. P. 32 ab Hierapydna in parte insulae australi.

Ibid. Βιέννα] vitio exscriptorum Tabulae Blenna, unde Ravennas Blentiam l. 5 c. 21 fecit, dicitur; Stephano Βιέννος, fortasse invito: nam a Vienna Gallica gentile cognomen Βιέννιος et Βιεννήσιος formari ait, τῆς δὲ Βιέννης Βιενναῖος, quod utique et forma et orationis serie ad hanc Cretensium Biennam pertinere videtur.

Ibid. Ἱεράπυδνα] Dion princ. l. 36 τὰ Ἱεράπυδνα vocat. Tabulae Hiera 20 M. P. a Bienna, Ravennati Ierapina; ad quam formam in synodica Cretensium ad Leonem imperatorem epistola Euphronius episcopus Hierapinae. verius est Ἱεράπυτνα, ut lapides inscripti ostendunt. vide B. Montfauconii Diar. Ital. p. 74 C. V., ubi perperam *IEPA ΠΤΓΝΗ*, et Edm. Chishulli Antiq. Asiat. p. 126.

Ibid. Καράρα] olim Lato, teste Stephano, cuius verba lo. Meursius l. 1 Cretae suae c. 7 recte constituit.

Ibid. 23. Ἀλλυγγος] hanc insulae urbem nondum reperi. suspicio de mendo esse potest, nisi in Notitia, quam lac. Gear Codino addidit, inter Cretenses episcopos ὁ Ἀλλύγγου memoraretur.

Ibid. Χερσόνησος] navale erat Lycti, cuius praesul Nissimus Nicaenae secundae synodo scribendo adfuit p. 354. Χερσόνησος Κρήτης in Actis concilii Ephesini p. 437 dicitur.

302, 23. *Λύκτος*] urbem hanc *Λύττον*. Polybius 4 53 appellat, et ante eum, Strabone teste, Homerus. sita erat in excellentiore colle, quae et nominis eius caussa: τὸ γὰρ ἔπος, inquit Stephanus, καὶ ὑψηλὸν λύττον φασί. atque hanc scribendae urbis consuetudinem ipsi incolae sunt secuti, ut in Thesaur. p. MLXXXV 5: *Ματιτιδίαν Σεβαστὴν Λυττίων ἢ πόλις διὰ πρωτοκόμου Τ. Φλαουίου Κωμαστῆ το β'.* ubi πρωτόκοσμος est magistratus cognomen, qui inter collegas, κόσμους dictos et numero quidem decem, ut Aristoteles Polit. 2 10 docuit, principe erat loco. in numis non aliud probant, qua de re Spanhemius in Callimachi Hymn. in Apoll. 33. vide Hesych. *Καρνησόπολις*.

Ibid. *Ἀρχαδία*] Tabulae Arcado, unde Arpade Ravennas extruxit, 30 M. P. a Bienna, pro Arcades: urbem enim *Ἀρχάδας* et *Ἀρχαδίαν* teste Stephano appellabant. Arcadia Notitiis ecclesiasticis, ut Ioannes τῆς *Ἀρχαδίας ἐπίσκοπος*, qui pars Nicaenae secundae synodi fuit, testis erit, placet. male vero huic urbi in Geographia Sacra Carolus a S. Paulo locum negavit.

Ibid. *Σούβριτος*] Theodorus ἐπίσκοπος *Σουβρίτων* est in Actis Nicaeni secundi concilii p. 354. Subriti nomine in tabula Peutingerana insignis est; unde *Σύβριτος* non male diceretur, praesertim si *Σίβυρτος*, quam ex Polybio Stephanus habet, hinc originem acceperit. ceteroqui *Σύβριτα* Scylaci et Ptolemaeo esse solet. pertinet huc Cyrillus episcopus Subtius, ut vitiosissime in synodica Cretensium ad Leonem imperatorem epistola scribitur. paullo melius in Actis Chalcedonensibus tom. 8 p. 671 *Κύριλλος ἐπίσκοπος πόλεως Σούβριτος*.

Ibid. 24. *Ὁάξιος*] immo *Ὁαξος*. aberat haud multum Eleuthernis. vide Edm. Chishull. Ant. Asiat. p. 125.

Ibid. *Ἐλευθέρινα*] multum hoc vulgato praestat, licet Dio l. 36 principio τὴν *Ἐλευθέραν* vocet. in edito probando numi lapides scriptoresque plurimi, licet in numero vocis variantes, conspirant: τὰς *Ἐλευθέρινας* Scylax, Plinius, *Ἐλευθέρινην* conciliorum Chalcedonensis et Nicaeni secundi Acta, Stephanusque et Tabula, quae 8 M. P. Subriti urbe semovet, malunt.

Ibid. *Λάμπαι*] *Λάμπη*. hinc fuit Demetrius, qui pessime in Chalcedonensi concilio p. 100 *Πάλπης* dicitur, ut ex p. 401 compertum est. Lappa *Λάμπη* in Tabula, quae a superiore M. P. 32 dissociat, et lapidibus, ut Gruteriano p. MXCI 9: *Λαππαίων ἢ πόλις τὸν Μάρκον Αὐρήλιον Κλήσιππον τειμῆς καὶ μνήμης χάριν*. sic enim expleri illud cri-

gramma debet, ut Mabillonius Itin. Ital. p. 33 et Denianae Inscript. class. 5 176 docuerunt.

392, 24. Κυδωνέα] Κυδωνία. Cydonea tamen Floro 3 7, ubi Dukerum vide, et Ravennati. Κυδωνεάτας habes in Dione 51 p. 507.

Ibid. 25. Καντανία] verius est Κάριανος. Tabulae Cantano M. P. 24 a Cisamo, Apterae navali. Catamensis episcopus est in synodica Cretensium epistola ad Leonem imperatorem; ex qua Cisamensem Carolus a S. Paulo facit, cum Cantanensem debuisset.

Ibid. Ἐλυρος] montibus fuisse incinctam Pausanias Phocic. 16 docet. Ioannem Meursium Cretae 1 9 vide.

Ibid. Λίσσος] hocine an Λάσος amplectare, dubites. Plinius 4 12 Lason in mediterraneo ponit insulae tractu; Lissum Ptolemaeus in australi Cretae parte, quae Tabulae M. P. 16 a Cantano Liso dicitur. atque haec potior erit, tum quod Pliniana Lasos sit obscurissima, tum etiam quod ὁ Λίσσου episcopus et aliis insit Notitiis. adde Scholia in Odyss. Γ 293.

Ibid. Φοινίκη ἦτοι Ἀραδένα] ita mss, ut Holsteinius admonuit. in Notitia, quam Iac. Goar publicavit, ὁ Φοινίχης ἦτοι Ἀριάδνης praesul ceteris Cretensium accensetur; qui cum vitio sit deformatus, parum iuverit. fuisse puto Φοινίκη ἦτοι Ἀραδὴν, quam posteriorem Stephanus agnoscit; Ἀραδὴν, inquit, πόλις Κρήτης, ἥ καὶ Ἀνώπολις λέγεται διὰ τὸ εἶναι ἄνω. de Phoenice res alia est, vix alibi obvia. est in parte insulae australi apud Ptolemaeum Φοῖνιξ, cuius episcopum, in Nicaeno secundo concilio p. 354 memoratum, negligenter Geographiae S. conditor praeteriit. ea si nostra est, oportet cum Aradene deinceps coaluerit; aut id si spreveris, ut Araden, incerta nobis caussa, Phoenices nomen impetraverit.

Ibid. 25. νῆσος Κλαῦδος] sic et Ptolemaeus et Notitia Iac. Goar appellat: Lucae Act. Apost. 26 16 Κλαύδην, variantibus tamen mss, et versionibus plerisque in Gauden sive Caudon inclinantibus, qua de re Hugo Grotius. Ioannes Mililius Κλαύδην divini scriptoris Ptolemaei auctoritate haud male firmat, sed Athenaeum, quem auxilio arcessit, vellem missum fecisset. verba Deipnosophistae e l. 6 c. 9 sunt: Ἀντίδοτος δ' ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Πρωτοχόρῳ παράγει τινὰ παραπλήσιον τοῖς ἐν τῷ Κλαυδίῳ νῦν σοφιστεύουσιν, ὧν οὐδὲ μεμνησθαι καλόν. putat vir diligentissimus τὸ Κλαύδιον esse hanc insulam, quam si Athenaeus signasset, utique ἐν τῇ Κλαύδῳ scripsisset. verius Is. Casaubonus in Sueton. Claud.

c. 42 advertit Claudium Athenaci non insulam sed mu-
seum esse, quod ab imperatore Claudio ex suo nomine ad-
ditum est Alexandrino, ut Suetonius docet.

392, 28. Νικόπολις] de ea in Ant. Itin. p. 325. me-
tropolin veteris Epiri fuisse conciliorum Acta et Leonis im-
peratoris epistola tom. 9 Concil. Gener. p. 268 ostendunt.

Ibid. Δωδώναι] sic ms pro Δωδώνη, cuius episcopus
Theodorus concilio Ephesino subscribit p. 437.

Ibid. Εὔβοια] urbem fuisse antiquam, et, quod aquis
esset copiosissimis cincta, eo nomine dictam Procopius Fabr.
Justiniani 4 1 adfirmat. Marcus Εὔβοίας saepe in Actis
Chalcedonensibus occurrit, ut p. 126, et p. 566, ubi perpe-
ram Εὔβοίας praesul dicitur. vide Valesium in Sozomen.
7 26.

Ibid. Ἀκτίου] vitiosum et ex Ἀκτίον natum est. fuit
Actium colonia ad sinum Ambracium, qua de Plinius 4 1.

Ibid. Ἀδριανούπολις] instaurasse eam civitatem et suo
nomine insignem fecisse Iustinianum ex Procopio novimus.
sedem habuit in mediterraneis, si Tabulae scriptae fides est:
nam Acta S. Leucii 11 Ianuar. mari admovent. tunc qui-
dem navigantes, aiunt, diebus 15 pervenerunt in civitatem
Adrianopolim, et illic adhaesit sibi duos sacerdotes Leo-
nem et Sabinum, et inventa navi de Rhegio datoque nautico
ascendit in eam, Hydruntumque pervenit: neque enim du-
bium est quin barbarus scriptor hanc intellexerit.

393, 1. Ἀππών] Argos Amphiloichium in hac voce
latere, si quid auxilii a mss esset, mihi persuaderem. de
Phoenice vide Ant. Itin. p. 324.

Ibid. Ἀγχιασμός] episcopus Ἀγχιασμοῦ Ἡπείρου πα-
λαιῶς, qui Anchiaxi in versione, est in Chalcedonensi concilio
p. 126. forte portus est Onchesmus, de quo ex Strabone et
Ptolemaeo Palmerius Graec. Ant. 2 2 p. 245.

Ibid. Βούτρετος] Βουθρωτός, de qua alias. Stephano
Βουθρωτός νῆσος περὶ Κέρκυραν in editione Aldina Floren-
tinaque et Vossiano ms, ut Berkelius advertit, non, uti addit,
corruptissime. fuit sane Buthrotus in Chersoneso, nec tamen
necessarium erat ut Χερρόνησος urbium descriptori inculcare-
tur: saepe illi insulae dicuntur quae proxime, ut insulae vi-
deantur, accedunt. vide Ant. Itin. p. 522.

Ibid. Φωτική] sita in depressiore fuit loco, aquis sta-
gnantibus circumdata, Procopio Aedif. Justin. 4 1 auctore. me-
minit eiusdem auctor comment. de Petro et Paulo c. 3: ἔ-
ξ ἑς (Ῥώμης) εἰς Μεδιόλανον καὶ Φωτικὴν, πόλεις Ἡπειρώ-

τιδας, ἔρχεται. conilcit quidem God. Hensehenius (tom. 5 A. S. Iunii p. 417) urbem Lucam a luce Φωτικὴν scriptori dici; quae Epirotarum nunquam fuit: at nostram intelligit, quam imperite Mediolano iunxit: oppida enim, quod Callimachus ait, τὰδε τόσον ὅσον διὰ πλεῖστον ἔχουσι.

393, 2. ἡ Θρακὴ νῆσος] sic mss; unde sine controversia eruenda erit Ἰθάκη, ut Car. a S. Paulo et L. Holsteinus viderunt.

Ibid. 3. ὑπὸ κονσουλάριον] idem in suo codice Constantinus l. 2 Them. 9 legit, et falsum tamen esse arbitror: nam et Notitia imp. Orient. c. 1 utrique, et novae et veteri, Epiro praesidem imponit, et imperatores Valentinianus et Valens ad Zosimum novae Epiri praesidem dant l. unicum cod. Theod. de stratoribus, innuuntque Apolloniae agere solitum. itaque ὑφ' ἡγεμόνα praestiterit.

Ibid. 4. Δυρράχιον] metropolis erat Epiri novae; unde Lucas ἐπίσκοπος Δυρραχίου, μητροπόλεως νέας Ἠπείρου concil. Chalced. p. 565.

Ibid. Σκάμπα] ita recte Constantinus in editione Batava: nam Σκάμπτα, quod Ans. Bandurius recepit, hinc detortum est. vide ad Ant. Itin. p. 318.

Ibid. Βούλις] Ptolemaeo Βουλλῖς, Stephano Βυλλίς, urbs erat maritima, Apolloniae vicina, unde eiusdem episcopi curae fuerunt commissae, qui in Ephesino concilio p. 437 Ἀπολλωνίας καὶ Βελλιάδος et p. 524 Ἀπολλωνίας καὶ Βελίδος vitiose dicitur. vide Holst. in Stephani Βυλλίς.

Ibid. 5. Ἀμαντία] fuit in Orici finibus, ab Abantibus condita et dicta. vide Palmerium G. A. 1 31 p. 171. Eulalius episcopus ab Amantia est in fragm. 3 p. 1323 Oper. histor. Hilarii.

Ibid. Πουλχεριούπολις] recte hoc Holsteinium probasse Constantinus l. 2 Them. 9 ostendit. nomen est a Pulcheria Theodosii secundi sorore, situs vero obscurissimus; qui, si nomen, quo ante usa fuit, esset exploratum, commodius finiretur. Palmerius de Bulgarica Belgrado suspicionem iecit, quae ut probari possit vehementer vereor. de Aulone Itin. Ant. p. 324.

Ibid. Ἀλύνιδος μητρόπολις] fuit olim Λυχνιδός, ut bene Palmerius, quae cum Hieroclis aevo Epiri metropolis non fuerit, credibile est μητροπόλεως vocem huc a Dyrrachio migrasse, aut Lychnido a recentiore librario fuisse appositam: fuit enim seriore aetate sub Bulgaris metropolis; quod ut appareat, sciendum est urbem hanc a gente Bulgarica Achridam fuisse nuncupatam. Cedrenus, Nicephori Gregoras

et Callistus, quibus testimonium denuntiavit Palmerius V. G. 1 35, id haud obscure indicant; nec alia fuit scholiastae Coisliniano, cum Ptolemaeo adscriberet *Λυχνιδὸς ἡ Ἀχρίδα*, sententia. sub iisdem Bulgaris Achrida Iustinianae primae et metropolis titulo superbiit, testibus utroque Nicephoro et Wilhelmo Tyrio Hist. Hieros. 20 2. hic vero non immerito quaesiveris; sitne Lychnidus eadem ac Iustiniani patria: patriam enim suam imperator cognomine Iustinianae primae Novella 11 illustrem esse iussit. mihi, quantumvis in eam opinionem doctissimus Palmerius et plures alii concesserint, nullo modo plausibilis videtur. dissentienti causas habeo graves et varias: quid si primo Lychnidum condita Iustiniana prima superstitem fuisse ostendero? exstructa ea est ante Belisarium consulem sive ante annum 535, teste Novella 11; Lychnidus gravissimo terrae motu corruit Iustiniano principe, non, ut Palmerius, Iustino primo, apud Procopium Hist. Arcan. c. 18. movit autem terra per Achaïam et Epirum anno bello Gothici 13, eodem auctore B. G. 3 181, pluresque urbes disiecit. tremuit praeterea anno belli eiusdem 17, B. G. 4 25, et horribilem quidem in modum. altero utro motu Lychnidus corruit: neque enim alius in hoc tractu memoratur. adeoque si priore, 12 ferme annis post conditam Iustinianam primam, si posteriore, 16 post eam annis in ruinas abiit. igitur cum Lychnidus aedificata Iustiniana prima pristinum nomen mordicus retinuerit, florueritque in plures annos, perperam ab Iustiniano ex ruderibus excitata et novo nomine decorata perhibetur. quod ipsum, si quae de utraque urbe praedicantur in examen miseris, liquidius patebit. Procopius in Histor. Arcan. *Λυχνιδὸν τὴν ἐν Ἠπειρώτει* sive Epiroticam appellat: at imperatoris patriam Fabr. 4 1 in Dardanis, qui ultra Epidamniorum fines agitent, collocat; quae sane regiones magno terrarum intervallo dissociantur. promptum quidem est cum Palmerio profiteri Procopium non satis edoctum fuisse limites earum regionum; nec facile tamen illi persuaserit qui eius de bellis Gothico Vandalico et Persico deque aedificiis Iustiniani libros cum cura evolverit; ne nunc dicam imperatorem aperte satis Novel. 11 patriam suam circa Daciam mediterraneam figere et Procopii partibus accedere. ad haec omnia accedit Iustiniani natale solum aut Tauresium aut Bederinam sive Bederianam a Procopio et Agathia vero nomine appellari; qua ergo ratione Lychnidus erit? porro Lychnidus excellenti colli erat imposita et fontibus abundantissima apud Malchum in Excerpt. Hoeschelli p. 64. utrumque defuit Iustinianae primae, debuitque imperator aquae ductibus magnifico opere exstructis sub-

venire civibus, ne sitirent, Procopio indices Tandem, ne longum faciamus, si Iustiniana prima eadem est ac Lychnidus, debuit Epirus nova, in qua ea urbs sedem obtinebat, Iustinianae primae esse contributa, aut saltem eius pars: atqui res secus habet. decernit Iustinianus Novel. 11 ut primae Iustinianae, patriae nostrae, pro tempore sacro sanctus antistes non solum metropolitanus sed etiam archiepiscopus fiat; et ceterae provinciae sub eius sint auctoritate, id est tam ipsa mediterranea Dacia quam Dacia ripensis, nec non Moesia secunda Dardania, et Praevalitana provincia et secunda Macedonia, pars etiam secundae Pannoniae. nulla prorsus hic Epiri mentio, in qua non infimo loco Lychnidus. dices Achridam Iustinianam primam fuisse dictam, eam autem a Lychnido nihil discrepare; quod ut libenti animo admitto, ita ea quae disputavi prohibent ut ab Iustiniano eo nomine insignitam fuisse agnoscam. omnia nisi me fallant, Bulgaris ad Christianorum sacra traductis, Lychnido, quae gentis praecipua in hoc tractu urbs, et metropolis dignitas venit et Iustinianae primae cognomen: religione enim meliore recepta, et sacerdotibus et, qui eos inauguraret, episcopo fuit opus. lecta ergo urbs quae Bulgaris caput erat, et metropolitano assignata; appellataque Iustiniana prima, sive quod eandem, quamquam non sine errore, eius temporis Graeci opinarentur; seu potius quod vera Iustiniana prima, ut plures in hac vicinia aliae, per tracta diu bella esset desolata, nec alius titulus ad novam metropolim decorandam videretur accommodatior.

393, 6. *Λιστρῶν καὶ Σκεπῶν*] *Λυστρῶν καὶ Σκεύπτων* codex Vulcanii. haec quid velint, non facile dixero. viri docti, qui occasione oblata in ea inciderunt, coniecturis, sed parum certis, indulserunt. Palmerio G. A. 1 31, quod Constantinus l. 2 Them. 9 *Αὔλων, Ἀήστρων, Σκεύπτων* praeferret, in mentem venit posse legi *Ἀηστήριον* vel etiam *Ἀηστῶν*, ut sit velut epithetum Aulonis, navale piraticum vel piratarum, ut in Attica erat *Φώρων λιμὴν*, furum portus: cui suspitioni mss, verborum ordinem aliter digerentes, contra veniunt; obstant quoque Romanorum leges, piraticam proscribentes. L. Holsteinius in Thesauri Orteliani Aestraeum *Αἷστρων* praecoptat, Aestraeumque pariter ut Carolus a S. Paulo intelligit; quod oppidum cum in Macedonia secunda ab Hierocle fuerit collocatum, hic sedem obtinere non potest. de altero *Σκεπῶν* non minor haesitatio: Carolus a S. Paulo videndum esse monet an *Καισχεπῶν* legi possit; ubi maxime vellem ut, quid tandem Caescepon fuerit, docuisset. Palmerio *Σκεπῶν* quae sit non succurrit. equidem, si sententia sit ferenda, *Λιστρῶν* esse dixero novae Epiri castellum, cui

apud Procopium Fabr. Iust. 4 4 nomen est Ἀλιότρος; in Σκεπῶν autem sive Σκεύπτων voce latere eiusdem Epiri urbem, quae Σκιδρέων et in Augustano codice Σκυδεῶν eidem Procopio audit.

393, 7. ὑπὸ κονσουλάριον] consulari Daciam mediterraneam paruisse Notitia imp. Orient. c. 1 confirmat. est in l. 2 c. Theod. de inoffic. testam. Claudius praeses Daciae; quae cum et Sardicae meminerit, diceret Daciam mediterraneam fuisse praesidialem provinciam; quae tamen res secus habet. Sardicae a Constantino M. ea lex data est ad praesidem Daciae, qui propterea Daciae mediterraneae praeses non fuit, ut I. Gothofredus censebat.

Ibid. 8. Σαρδική] Daciae metropolin fuisse Theodoretus H. E. 2 4 docet. Constantius, inquit, προσέταξεν εἰς τὴν Σαρδικὴν (Ἰλλυρικὴ δὲ αὕτη πόλις, τοῦ Δακῶν ἔθνους μητρόπολις) καὶ τοὺς τῆς ἐφ᾽ αὐτῆς καὶ τοὺς τῆς ἐσπέρας συνδραμεῖν ἐπισκόπους. ubi ne ad Illyricam urbem offendaris, ita dici obiter observa, quod praefecto praetorii per Illyricum subesset, quae ratio et Iornandem R. Got. c. 56 permovit ut Naissum Illyrico contribueret. vide de Sardica Ant. Itin. p. 135.

Ibid. Πανταλία] Πανταλία vero nomine fuit, numis ΟΥΑΠΙΛΑC ΠΑΥΤΑΛΙΑC titulis inscriptis, et tabula, quae Peutaliam 28 M. P. Sardica separat, indicibus. ter idem commissum est peccatum in Malchi Excerpt. Legat. Hoeschelii p. 62, quae accuratissimus L. Holsteinius ad Stephani Πανταλίαν optime eluit. sita erat non longe a Thraciae introitu: παραγγείλας χώραν μὲν αὐτῇ δοῦναι ἐν Πανταλίᾳ, Malchi verba sunt, ἥ τῆς μὲν Ἰλλυρικῆς μοίρας ἐστὶν ἐπαρχία, οὐ πολὺ δὲ ἀπέχουσα τῶν εἰσβολῶν τῆς Θράκης. Procopio non dissimili vitio Παντάλεια Aedif. Iust. 4 1 dicitur.

Ibid. Γερμανή] Constantinus l. 2 Them. 9 Γερμανὸς habet. verum est Γερμανή, quo nomine Procopius Aedif. Iust. 4 1 in hac Dacia novit urbem. nec diversa, puto, est Germania, quam B. Vand. 1 11 in finibus Illyrici et Thraciae, Θρακῶν τε καὶ Ἰλλυρίων μεταξὺ, ponit, Belisarū patriam. vide N. Alemannum in Histor. Arcan. c. 2, et cave credas in sanctionibus antistitum Orientalium, quod inibi fidenter et Ortelianis verbis asseritur, metropolin esse: longe enim haec ab ea dignitate afuit.

Ibid. Ναισός] recte ita mss et Constantinus. vide Holst. ad Stephan. et quae Itiner. H. p. 566 adscripta sunt.

Ibid. 9. Περμεσιάννα] de hac urbe ad Anton. Itiner. p. 135 disputavimus. id mirandum est, in Actis Chalcedonensibus

p. 323 Ἀφρούπολιν appellari: subscribit Διογενιανὸς ἐπίσκοπος Ἀφρουπόλεως Ῥεμισσιάνων, qui in Latina veteri versione episcopus civitatis Remissianensium et p. 126 Ῥεμισιάνης τῆς Δακίας recte dicitur. putem librariorum Ἀφρουπόλεως esse conditores, et cum in Actis esset Διογενιανὸς ἐπίσκοπος Ἀφρου, Διογενιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Ῥεμισιάνης, neglecto alterius Diogeniani nomine novae urbis fundamenta posuisse. Ἀφρου ἐπίσκοπος, ut hoc addam, episcopus Afer in his conciliorum Actis esse solet, ut p. 402.

393, 10. τῇ παρὰ . . . ὑπὸ κονσουλάριον] Ripensis Dacia cum intelligatur, fortasse τῆς παραποταμίας Δακίας iustum erit: Procopio Aedif. 4 5 Ῥιπησία est Δακία. quod autem consulari administranda mandatur, id a recto longe abest: fuit enim praesidialis provincia, uti praeter Notit. imp. Orient. c. 1 ex l. 2 c. Theod. de inoffic. test. pro comperto habemus.

Ibid. 11. Ῥαξαρία] Ῥατιαρία oportuerat. hanc et duas sequentes Theophanes Chronograph. p. 217 non praeteriit. καταστρέψας τὴν τε Ῥατιάραν, inquit, καὶ Κωνωνίαν καὶ Ἀχὺς καὶ Δωροστόλον καὶ Ζάνδαπα καὶ Μαρκιανούπολιν. quae ex Theophylacto H. M. 1 8 decerpta indidem facile saniores recipient colorem. vide Ant. Itin. p. 219.

Ibid. Βηνοπία] Βονοπία codex Vulcanii. Βονωνία est, ut Henr. Valesius in Ammian. 31 11 dudum vidit. quod sequitur Ἀχολίνες, Latini Aquas, Graeci Ἀχὺς vocitant; qua de re dictum alias est.

Ibid. Κάστρα Μάρτις] Sozomenus H. E. 9 5 Κάστρα Μάρτις πόλιν τῆς Μυσίας appellat, recte si urbis nomen spectes, non item si provinciam: fuerunt enim haec Castra in Dacia, ubi Procopius ea Fabr. Iust. 4 6 agnoscit et a Danubii ripa removet; quod sane mirandum est, siquidem Gratianus permeato Danubio delatus Bononiam, Sirmium introiit, et quatrimum ibi moratus per idem flumen ad Martis Castra descendit apud Ammianum 31 11.

Ibid. 12. Ἰσχος] ita mss, Henr. Valesii coniecturam adfirmantes. vide Ant. Itin. p. 221.

Ibid. 13. Δαρδανίας] sita haec provincia erat ad Macedoniae occidentem plagam: codex missorum Theodosii, ab Emmanuele Schelstrate tom. 2 Antiq. Eccles. p. 526 editus: Macedonia et Hellespontus et pars Ponti finiuntur ab oriente mari Pontico, ab occidente desertis Dardaniae, a septentrione flumine Histro, a meridie Aegaeo. Harduinus, qui ad Plinii 4 11 deserta Candaviae substituit, causam nullam habuit.

393, 13. Σκούποι] sic Ptolemaeus, Stephanus Σκόπου vocat: Scupum Marcellinus Comes a. 518, cum de acrumnabili Dardaniae calamitate *Scupus namque metropolis, ait, licet sine civium suorum hostem fugientium clade, funditus tamen corruit.* melius Paullinus Scupos Propemptico ad Nicetam:

tu Philippeos Macetum per agros,
per Tomitanam gradieris urbem,
ibis et Scupos patriae propinquos
Dardanus hospes.

quamquam si iter consideres quo amicum Remesianam, patriam in urbem, mittit, maximas ambages meritissimo mirere. quid opus Philippeos agros et Tomitanam urbem, ut Scupos devenias, invisere? Ant. Pagius Critic. a. 397 9, quo Paullinum ignoratae geographiae culpa liberet, nescio quos Philippeos agros, nusquam lectos, comminiscitur, et pro Tomitana urbe Stobitanam restituit sive Stobos. equidem a Stobis Stobensem recte formari, nusquam Stobitanum, legi. at demus hoc: cui bono per geminam Epirum Thessalonicen Nicetam amandat, cum brevius per Praevalitanam Dardaniamque provincias iter, in Tabula signatum, in Scupos et Remesianam versus pateret? sed haec missa faciamus. sita urbs fuit ad Axium sive, ut serior aetas maluit, Bardarium. Nicephorus Bryennius Comment. 4 18: ὁ δὲ Βαρδάριος καταρρεῖ μὲν ἐκ τῶν τῆς νέας Μυσίας ὁρῶν, καὶ διὼν διὰ Σκούπων κατεῖσι μεταξὺ Στρουμπίτης. quae cur Possinus vertere neglexerit, divinare non possum; nihil utique habebunt obscuri, si Nicephorus Gregoras in consilium adhibeatur, Scopia, quo nomine deinceps claruit, Triballorum in montibus oppidum, Axio flumini adstruens l. 8 c. antepenult. p. 266 edit. Genev.

Ibid. 14. Μηρίων] fortasse haec delitescit inter castella quae plura Dardaniae Procopius Aedif. Iust. 4 4 nobis annumerat; proxime accedere Βερμέριον Ἀρία et Μαριανὰ videntur.

Ibid. Οὐλπιανὰ] urbem hanc longa temporis iniuria labantem Iustinianus crexit et Iustinianae secundae cognomine superbire iussit apud Procopium Aedif. Iust. 4 1. habes eandem in his Iornandis Rer. Getic. c. 56: Theodemir Naissum primam urbem invadit Illyrici, filioque suo Theodorico consociatus adstat et in villam comites per castrum Herculis transmittit Ulpianam, qui venientes tam eam quam et opes mox in deditionem accipiunt. sic edunt, intricatissimam verborum sententiam susque deque habentes. codex Ambrosianus sociatis adstat et in vilia comitibus et tam

eam quam Mestulus mox praefert: unde ego fuisse credidero filioque suo Theodorico sociatis adstat et III millia e comitibus per castrum Herculis transmittit Ulpianam; qui venientes tam eam quam Metulum mox in deditionem accipiunt. Castrum Herculis, ut obiter ea illustrem, Tabula 14 M. P. Naisso semovet; Metulum autem in hac vicinia oppidum erat natura et operibus munitum. Appianus Illyr. p. 10 ed. Hoesch. ἐπὶ δὲ ἑτέραν πόλιν ἔχῳρει Μετοῦλον, ἡ τῶν Ἰαπόδων ἐστὶ κεφαλὴ, κεῖται δὲ ἐν ὄρει σφόδρα ὑλῶδει, ἐπὶ δύο λόφων, οὓς διαιρεῖ χαράδρα στενὴ. reliqua a vestigiis manu exarati codicis proxime recedunt.

393, 15. Πρεβάλεως] provincia Praevalitana inter Epirum novam et Dalmatiam ad Adriaticum erat protenta sinum, Procopio B. G. 1 15 auctore. paruisse praesidi Notitia imp. Orient. c. 1 adfirmat.

Ibid. Σκόδραι] verius [cum L] Σκόδρα. situm urbis Livius 44 31 describit.

Ibid. 16. Αἷσσοι] haec et eius arx Acrolissus ex Polybio 8 10 et Livio 43 20 notissima est. Ἐλισσοι Constantino dicitur imperatori de Administ. Imper. c. 30.

Ibid. Δωράχιον] diceres hinc fuisse Eucharium Δωραχίου praesulem, qui pars Ephesini fuit concilii, nisi p. 436 adderetur τῆς νέας Ἠπείρου, atque inde Dyrrhachinus esset. est inter Gudianas ex Ligorio inscriptiones p. CLXXI hoc epigramma: D. M. S. C. IVLIVS. C. F. AEMILIA. RVFVS DVRRACI MIL. COH. XII. VRB. quod et ego ad Dyrrhachium pertinere existimem. quid ergo huic Doracio fiet? equidem legere id nusquam memini. fuit praeterea Praevalitanae provinciae metropolis Scodra, ut ex Gregorii M. l. 10 epist. 34 apparet; quare, donec aliunde firmiore Doracium hoc tibicine fulciatur, arbitrabor Docleam sive Diocleam, non quidem metropolin sed celebrem tamen post Diocletianum eius instauratorem urbem, hic suum etiam locum obtinuisse. vide de ea Constantini. Administ. Imp. c. 35 et Cinnamum Histor. 6 1.

Ibid. 17. Μυσία] Moesia haec prima est sive superior, ut Tabulae dicitur; Socrati H. E. 1 27 ἡ ἄνω Μυσία. LEG. AVG. PR. PR. PROVINC. PANN. ET. MOESIAE SVP. sub Septimio Severo est in Thesaur. p. CCCCVII. 1. postea praesidialem fuisse testis Notitia imp. Orient. c. 1 est.

Ibid. Βιμενάκιν] Βιμενάκιον rectius Theophylactus H. M. 1 5, qui πόλιν λαμπράν ad Illyricum pertinentem appellat. in Gordiani et Philippi numis P. M. S. COL. VIM., quos ridicule admodum Harduinus in Num. urb. illustrat. ex-

plicat de provinciae Macedoniae superioris colonia Viminacio. adeone Moesia superior ignorata fuit, ut his in numis cognosci haud potuerit?

393, 18. Σιγγιδόρος] Σιγγιδών aut Σιγγιδούρον oportuerat. Socrates H. E. 1 27 et 2 12 episcopum Σιγγιδόρος τῆς ἄνω Μυσιάς Ursacium inter Arianismi defensores numerat: ut mirer Carolum a S. Paulo Socratem notasse ob Singidunum Pannoniae transcriptam. certe l. I c. 20, quorsum lectores amandat, nihil huius legitur. vide Ant. Itiner. p. 132.

Ibid. Γρατιανὰ] est in Notitia imp. Orient. c. 153 inter Moesiae primae urbes, deque ea disputavimus ad Itiner. H. p. 566.

Ibid. Πειχορρία] imo vero Τριχόρρια aut Τριχόρριον potius. vide idem Itiner. p. 565.

Ibid. Ὁρθέμαρχος] pro Ὁρρεο μάργον, ut diximus ad Ant. Itin. p. 134.

Ibid. 20. Παννονία] Pannonia secunda est, quae olim praefecto praetorii Italiae parebat, pars imperii Occidentis, ut Notitia imp. Occid. c. 2 docet: eam autem cum Iustinianus reciperasset, sicuti Novella 11 significat, provinciis Orientis Hierocles accenset. quod autem praesidi mandatur, id Iustiniano credo debetur; est sane Munatius Plancus v. c. praeses Pannoniae per annos 24 in lapide Reinesiano class. 6 71; sed is Pannoniae primae praepositus fuit: nam secundam consularem fuisse Notitia eadem c. 1 confirmat.

Ibid. Σέρμιον] urbium mater et populosa et celebris Ammiano 21 10. unde in concilio Aquileiensi sub Damaso Amenius caput, inquit, *Illyrici non nisi civitas est Sirmiensis* tom. 3 Concil. Labbei p. 391. non dissimilia leges Iustiniani in Novella 11, cuius tamen verba si ita acceperis acsi Thessalonicensi ecclesiae post Attilae et Sirmii eversi tempora demum ea dignitas accesserit qua omni Illyrico praestabat, erroris Tribonianum absolvere non poteris: multis enim ante annis, ut ex Theodoreto supra monuimus, Illyricum Orientale illi urbi paruit. vide P. de Marca Dissert. de Primat. c. 38. et de Basianis sive Bassianis Itiner. A. p. 131.

Ibid. 22. ὑπὸ ἀνθρώπων] Aristidi tom. 1 p. 611 ἀρχὸν τῆς Ἀσίας, et p. 572 ac 600 ἡγεμὸν τῆς Ἀσίας, quibus atque aliis in locis cum praectorem aut praesidem interpres verterit, praebita magno Usserio in Smyrnensium Epist. p. 46 ed. Ruinarti ut scriberet occasio est, totius provinciae proprie dictae Asiae proconsulem tunc fuisse praesidem; quod tamen a vero procul abesse cognitissimum est. erat precon-

sulis imperium latissimum, suis terminis ab eodem Aristide tom. 2 p. 501 circumscriptum: longe tamen accuratius, quamquam eius scriptoris aetate tantum non erat, ab Eunapio in Maximo p. 101 ed. Plantin. ἀλλ' εἰς ἀρχὴν μετέστησε μείζονα (Valens Clearchum), ἀνθύπατον αὐτὸν ἐπιστήσας τῆς νῦν ἰδίως Ἀσίας καλουμένης. αὐτὴ δὲ ἀπὸ Περγᾶμου τὸ ἀλιγενὲς ἐπέχουσα πρὸς τὴν ὑπερκειμένην ἡπειρον ἄχρι Καρίας ἀποτεμένεται, καὶ Τρωῖλος αὐτῆς περιγράφει τὸ πρὸς Ἀυδίαν, ἔστι δὲ ἀρχῶν ἐνδοξοτάτη, καὶ οὐ κατήκοος τοῦ τῆς αὐλῆς ἐπάρχου. iam si observaris huic proconsuli Hellesponti consularem et insularum praesidem dicto fuisse audientem, amplissimam utique potestatem illi iniunctam agnosces. quod vero praefecti praetorii imperio exemptum fuisse adfirmat, id, quamquam ab eo ad praefectum appellatio in l. 19 cod. de Appellat. permittitur, ex Notitia imp. Orient. c. 1 quoque cognoscas; neque enim Asia provinciis annumeratur quae sub dispositione praefecti praetorii per Orientem fuerunt. ceterum in Eunapii verbis, quod nec interpretem fugit, non τὸ ἀλιγενὲς sed τὸ ἀλιτενὲς, ut apud Polybium 4 39 de ora Ponti πᾶν δ' ἐστὶν ἀλιτενὲς, legi oportet. simile vitium e Strabone l. 13 p. 595 eluit Paul. Leopardus Emendat. 4 15.

393, 22. πόλεις μὲν] olim quingentae urbes Asiae proconsulis iurisdictioni erant contributae; unde Agrippa apud Iosephum B. I. 2 16 § 4: τί δὲ αἱ πεντακόσαι τῆς Ἀσίας πόλεις; οὐχὶ δόξα φρουρᾶς ἓνα προσκυνοῦσιν ἡγεμόνα καὶ τὰς ὑπατικάς ῥάβδους; tumque in plures descripta erat conventus, de quibus Plinius 5 29. deminui eius amplitudo coepta est, postquam vicinis provinciis sui magistratus sunt impositi, et alterius imperio subiecti. vide Usserium de Asia procons. p. 32 etc.

Ibid. Ἐφεσος] provinciae erat metropolis; et quamquam olim eam urbi dignitatem vicinae invidebant, ab Antonio tamen imperatore proconsuli necessitas imposita est per mare applicare καὶ τῶν μητροπόλεων Ἐφεσον (i. e. inter matrices urbium Ephesum) primam attingere, ut Ulpianus l. 4 § 5 D. de offic. Procons. admonet. nec tamen Ephesum imperator Smyrnae aut Pergamo ita praeposuit ut prae illis primas auferret: tantum ut e metropolitibus provinciae primam eam adiret edixit, ut pulchre demonstravit Ezech. Spanhemius Dissert. 9 de Usu et Praest. Numism. p. 614. sequiore demum aetate reliquis est antelata, factusque eius episcopus Asianae dioeceseos exarchus, et iure quidem Patriarchico, apud Evagrium l. E. 3 6. adde Usserium de Asia Procons. p. 49.

Ibid. 23. Ἐνέα] Ἀναίᾳ verum oppidi, quod Cariae Pto-

Iemaeus et Stephanus, Scylax Lydiae circa Magnesium attribuit, cognomen erat. Soticus πόλεως Ἀναΐας inter Asiae episcopos Chalcedonensi concilio p. 675 subscribit, concilio vero Cpolitano tertio p. 666 Ioannes ἐπίσκοπος Ἀνέων τῆς Ἀσιατικῆς ἐπαρχίας, qui p. 500 τῆς Ἀνεατῶν πόλεως dicitur. prave ergo in concilio Ephes. p. 465 Modestus fertur τῆς Ἀνέων πόλεως τῆς Θρυγίας et p. 527 τῆς Νεατῶν πόλεως praesul. apud Stephanum gentile nomen est Ἀναῖος et Ἀναΐτης, ad quam formam ea quae produxi facile corrigentur.

393, 23. Μαγνησία Μεάνδρου] numis Μαγνησία ἡ πρὸς τῷ Μαιάνδρῳ, concilio Cpolitano tertio p. 666 Μαγνητῶν ἡ Πρωτομαιανδρουπόλις. aberat haud multum Epheso. vide Ezech. Spanhemium Dissert. 9 de Usu et Praest. Numism. p. 656.

Ibid. Τράλλεις] neque haec longe Epheso remota fuit. oracula quae Sibyllae accepta feruntur, l. 3: Τράλλεις δ' ἡ γείτων Ἐφέσου σεισμῷ καταλύσει τείχεα. dubium autem est, fueritne Maeandro adstructa. Stephanus adfirmat: negantium partibus Strabo accedit l. 14 p. 648; cui Wheelerus numum ΤΡΑΛΛΙΑΝΩΝ nomine inscriptum et amnis figuram praeferentem Itiner. p. 288 opponit. nec is tamen fluvio accubuisse Maeandro probaverit, tum quod numi subinde fluvium, qui urbis agrum radit, ostendent, ut Nicaeensium amne Sagari insignes, tum maxime quod numi eius flumen possit esse Eudon, quem circa Trallianorum urbem defluxisse Etymologus cum Plinio docet.

Ibid. Νύσσα] Νύσα Straboni atque aliis. Actis concilii Ephesini p. 527 subscribit Theodotus episcopus Μύσης, qui Νύσης fuit. Νυσσαέων πόλις concilio Constantinop. tertio p. 667.

Ibid. 24. Πρίουλλα] Βριούλα oportuerat, ut apud Strabonem l. 14 p. 650 et in egregio Thesaur. Britan. tom. 2 p. 102. ΒΡΙΟΤΛΕΙΤΩΝ numo. idem adfirmaverit Rufinus episcopus πόλεως Βριούλων Nicaen. concil. sec. 349. corrige ergo, quem in Actis Ephesin. p. 528 reperies, Βαριουλίτων praesulem. quae sequitur Mastaura, a Strabone Stephano et conciliorum Actis saepe memoratur.

Ibid. Ἀνίνετα] Ἀνινήτον videtur praestare ob Theodorum episcopum Ἀνινήτου in Ephesino c. p. 466, licet prave p. 528 Ἀνηνυσσίων vocetur praesul: Mamas enim Ἀνινήτου Chalcedonensis conc. p. 522 illud sua subscriptione firmat, quantumvis p. 664 ἐπίσκοπος πόλεως Ἀνηρίτου dici videatur. de situ nihil finivero.

Ibid. Ὑπήτα] Ὑπαιπα, unde Iulianus episcopus πόλεως Ὑπαίων in Chalcedon. synodo p. 665 et Antonius Ὑπαιπ-

νῶν πόλεως conc. Constantinop. tert. p. 500; quod posterius saepe in numis apud Harduinum Vaillantium et Haymium conspicitur. oppidum Tmolo accubabat. Ovidius Metamorph. 11 150: nam freta prospiciens late riget arduus alto Tmolus in adscensu; clivoque extentus utroque Sardibus hinc, illinc parvis finitur Hypaepis.

393, 24. Ἀδριούπολις] verum esse Ἀρκαδιούπολις Alexander Ἀρκαδιουπόλεως τῆς Ἀσίας concil. Ephes. p. 463 et 528 testabitur, qui si nomen, quo urbs antea fuerat usa, adposuisset, eius sedem quam frustra vestigamus, eadem opera indicasset.

Ibid. 25. Διὸς ἱεροῦ] imo ἱερὸν, Ioniae Lebedum inter et Colophonem apud Stephanum oppidum: numos ΔΙΟCΙΕ-ΠΙΤΩΝ habet Harduinus, qui ex concilio Constantinop. tertio p. 500 ed. Labbei Χριστούπολιν deinceps fuisse non praeteriit.

Ibid. Εὐαζα] Liberatus Diaconus Breviar. c. 13: nono quoque Secretario acta est actio, ubi Bassianus, qui ad civitatem Euazensium episcopus ordinatus est, et ecclesiae incubuerat Ephesinae. quam civitatem cur in Labbeana editione asterisco notarint, causam non video: bene enim omnia habent. fuerat Bassianus invitus Εὐάζων civitati a Memnone Ephesio episcopus impositus: Memnone et eius successore Basilio fato functis idem Epheso est praepositus; quae omnia fusius concilii Chalcedon. Acta tom. 9 p. 7. L. Holsteinus in Car. a S. Paulo Geogr. S. huc refert Basili epist. 251 nov. edit., τοῖς Εὐαισηνοῖς inscriptam, auctorque est ut Εὐαζηνοῖς legatur. mihi, pace eius dixerim, alia est sententia. in Basili epist. 278 Εὐησος Euesus Cappadociae montibus proxima, ut ex serie epistolae cognoscas, invenitur; huius incolis missam eam epistolam arbitror, proptereaue Εὐησηνοῖς, praecipue quod posteriore in epistola manu exarati codices, non item priore, in vocabuli scriptura consentire videantur, praecipto.

Ibid. Κολοσῇ] manu exarati codices Κολοασίς praeferrunt: ego neutrum probavero, tametsi quo vero nomine fuerit pro comperto nondum habeam. in binis Iac. Goar Notitiis inter Asiae praesules est ὁ Καλόης, subscribitque Nicaeno secundo concilio p. 50, 350 atque alibi Theophanes ἐπίσκοπος Καλόης et p. 153 mendose Κάλπης. diceret itaque Καλόη iustum esse urbis titulum, nisi Aphobius, qui synodo Ephesinae adfuit, contraireret, et se Κολῶνος p. 465 sive Κολώνης p. 528 aut, quod mss dant, Κολόης episcopum fuisse testaretur; cui ultimo cetera postponerem, illique nomen venisse

a Coloë lacu haud multum a Sardibus apud Strabonem l. 13 p. 626, si aberrandi metus abesset, autumarem. quamvis autem de urbis nomine pleraque dubia sint, non poterit Car. a S. Paulo negligentiam in ea praetereunda excusare.

393, 25. Ἀγρίζα] hoc Acta concilii Nicaeni secundi p. 153 atque alibi, quibus Leo ἐπίσκοπος Ἀγρίζων nomen adscripsit, firmabunt. in Chalcedon. p. 96 habebis Proclum Ἀργίζης et p. 398 Ἀργίζων. de eius et Nicopolis, quam frustra quaero, situ, Scepticos imitatus, nihil finivero.

Ibid. Παλαιὰ πόλις] eandem esse volunt ac Παλαιὰν κατοικίαν, de qua 130 stadiis ab Anderis remota Strabo l. 13 p. 614, dubia tamen coniectura: nam Παλαιῶν praesul in Nicaeno secundo p. 51 inter Hellespontios subscribit et a Palaeopolitano distinguitur. eius episcopi in conciliorum Actis saepe obvii sunt. vide Nicaenum secundum p. 153 et Ephesinum p. 437.

Ibid. 26. Βαρέττα] constabilit hocce oppidi cognomen Ioannes Βαρέττων episcopus in Actis Chalced. p. 675. Βαρέτων praesul est in Constantinop. tertio p. 667 et Nicaeno secundo p. 153.

Ibid. Ἀυλίου Κώμη] Thomas πόλεως Ἀυλίου Κώμης est in Chalcedon. concilio p. 96 et 675.

Ibid. Νεαύχη] Νέα Ἀυλὴ oportuerat ob Philippum Νέας Ἀυλῆς in Chalced. conc. p. 96, qui perperam p. 675 Μεναιλῆς et in Latina versione Naulochi, unde Car. a. S. Paulo Naulochum urbibus Asiae, quibus olim episcopus fuerit, adstruxit.

Ibid. Κολοφών] Emman. Schelstratenus et Ans. Baudurius Colophoni arctissime Μητροπόλεως vocabulum adstringunt; qua ratione Colophon metropolis, cuiusmodi non fuit, creatur, Ioniaeque urbs Metropolis prorsus praeteritur. rectius itaque Carolus a S. Paulo distinxit. abest Colophon, si recta naviges, Epheso stadiis 70, Strabone teste l. 14 p. 643, aut, ut Xenophon Ephesius l. 1 p. 8, stadiis 80.

Ibid. Μητρόπολις] numi ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΙΩΝΙΑ et οἶνος Μητροπολίτης Strabonis l. 14 p. 637, et Marcellinus Μητροπόλεως episcopus ex conc. Chalcedon. p. 96 huc pertinent. mox Τέως, Anacreontis Lyrici poetae patria, potior erit.

Ibid. 27. Σατρώτη] nisi omnia me fallunt, Ἐρυθραὶ in voce latent: ea huic loco accomodatissima urbs est, et huc provinciae a conciliorum Actis et Notitiis transcripta paullo ante Κλαζομεναὶ praestiterant.

393, 27. *Μαγνησιασούπολις*] sic mss, pro *Μαγνησία Σινύλου*. unde numi *ΜΑΓΝΗΤΩΝ ΣΙΝΥΛΟΥ*. peccato non dissimili Basilius episcopus *Μαγνησίας Ἡπείλου* concilio Nicaeno secundo subscribit p. 571.

Ibid. 28. *Ἀνάη*] natum hoc videtur ex *Ἀγάνη*, cuius episcopus Constans in Nicaeno secundo p. 350 πόλεως *Ἀγάνης* dicitur. id vero ex *Αἰγάνη*: unde Cyriacus *Αἰγλῆς* pro *Αἰγάνης* Actis Chalcedon. p. 127 inseritur, qui p. 322 *Αἰγέας* et p. 508 *Αἰγέης* et p. 664 *Αἰγάνης πόλεως*. intelliguntur Aegae Aeolicae, quarum nomen seriore aetate in aliam formam diceris procusum, si quid his inesset auctoritatis monumentis: ducimur enim illis ad *Αἰγέαν* atque *Αἰγάνην*. florente Graecia non *Αἰγὰς* tantum sed *Αἰγαίας* appellabant; quod posterius etsi certi usus est, non tamen solum pro bono est habendum. Suidas *Πόλλης Αἰγίεύς*, ἀπὸ Αἰγῶν τῆς Ἀσίας, κεῖται δὲ πλησίον *Μαγνησίας καὶ Σμύρνης*. in quibus Grammatici, licet Aegae longissimo terrarum intervallo Smyrna remotas non dixero, rectius putem καὶ *Μυρίνης*: illi enim proximae erant et propterea *Αἶγαι ἐν Μυρρίνῃ* Stephano dictae. idem Galenus περὶ εὐχυνίας p. 358 edit. Basil. firmat: τοιοῦτος δὲ ἐστὶ παρ' ἡμῶν ἐν *Αἰγαῖς καὶ Περπερίνῃ*, τῇ μὲν ὁμόρῳ *Μυρίνῃ*, τῇ δὲ *Περγάμῳ*. et brevi post: ὁ δὲ ἐν *Αἰγαῖς καὶ Περπερίνῃ*, μέσοι τούτων εἰσὶν. quae utique *Αἰγὰς* et nostram coniecturam probabilem faciunt. possunt haec cum Theod. Laurentio Gronovio in Marmor. Basin c. 32 in *Αἰγαίας*, quod unice verum existimabat, perverti, at non sine aperta vi. incolas Tacitus Annal. 2 47 Aegeatas appellat, qui quantumvis Aegeatae ms Florentino, ut vir doctissimus animadvertit, vocentur, non ausim tamen Aegeatas prorsus spernere: neque enim οἶνος *Αἰγεάτης* eiusdem Galeni Method. Therap. l. 12 p. 164 id permiserit, qui perperam *Υγιεῖν* l. 5 p. 270 *Αἰγανσίης* scribitur. vide et Anton. Itiner. p. 146.

Ibid. 28. *Τέμνος*] imo *Τῆμνος*, pro quo *Τύμνος* in concilio Nicaeno secundo p. 350 et mox *Φώκαια*.

Ibid. *Μυρίνα*] sicuti huius locum in Suida occupavit Smyrna, ita subinde in conciliorum Actis et Aristidis Sermon. Sacr. 5 tom. 1 p. 618 et 619, sicuti Palmerius Exercitat. p. 471 admonuit, idem molita est.

Ibid. *Μύκη*] scribe *Κύμη*, quo vitio laborant Acta Chalcedon. p. 675, cum Chrysogonum πόλεως *Μύκης* praesulem fuisse adfirmant.

Ibid. 29. *Ἐλαία*] Pergamenorum erat navale, stadiis 120 ab eorum urbe distans apud Strabonem l. 13 p. 615, cui Aristidem iunge tom. 1. p. 620 et Galenum l. 1 de Antidot.

p. 427. incolae *ΕΛΛΙΤΑΙ* in numis et Chalcedon. conc. p. 398, non *ΕΛΛΙΤΑΙ*, ut Stephanus, cui propterea recte subvenit L. Holsteinus.

393, 29. *Πιττάνη*] *Πιτάνη*, de qua Strabo l. 13 p. 614. Pardus episcopus πόλεως *Πιττάνης* eodem peccato in Nicaeno secundo p. 571.

Ibid. *Τιάναι*] nisi a vero aberro, *Κάναι* fuit; quod oppidulum ad eiusdem nominis promontorium idem Strabo l. 13. p. 615 adponit. Melae Pomponio 1 18 Cana. [codex Leid. *Τιάραι*, quod verum est ob Plinii 5 30 *Tiaren* seu *Tiaras* potius. W. Prolegg. p. 630.]

Ibid. *Θεοδοσίου πόλεως*] πόλις praestat. situm urbis ignoraremus, nisi ex Notitia Iac. Goar Perperinam eandem esse constaret: ea vero haud longe a fuit Pergamo, ut ex Galeno *περί εὐχυνμίας* p. 358 constat. Ptolemaeo *Τερμέρη*, et ms Palatino *Περμέρη*, Coisliniano *Περπέρη* dicitur, unde verum nulla opera eruitur. nobilis erat eius urbis atque agri vinum, de quo Galenus eisdem locis in quibus de Aegeate. vide Sirmondum in Triplic. numo et Anti-Tristano II.

Ibid. *Ἀδραμύτιον*] de eo ad Anton. p. 335. mox *Ἀντανδρος* verius erit, tametsi Marinus episcopus πόλεως *Ἀντανδρου* in Actis sit Nicaeni secundi p. 589.

Ibid. 30. *Γάδαρα*] *Γάργαρα* lege, et Strabonem l. 13 p. 606 adi. *Γαργάρων* πρεσβύτερος Nicephorus est in Nicaeno secundo conc. p. 350.

394, 1. *ὑπὸ κονσουλάριον*] fuisse hanc consularem provinciam Notitia imp. Orient. c. 1 et l. unica c. de offic. comit. sacr. patrim. ostendunt. hinc Anicius Paullinus Thes. p. MXC 19 consul provinciae Asiae et Hellespontii.

Ibid. *Κύζικος*] nobilissimae urbi metropolis Hellespontii dignitatem Leo imperator et Io. Malala tom. 1. p. 364 asserunt: *ἔπαθεν*, inquit, *ὑπὸ θεομηνίας σεισμὸν ἢ Κύζικος*, *ἣτις ἐστὶ μητρόπολις μεγάλη τῆς Ἑλλησπόντου ἐπαρχίας*.

Ibid. 2. *Προικόνησος*] in principe editione *Προχόνησος*, sicuti et in Stephano inest: Ptolemaeo *Προικόννησος*, unde Ioannes *Προικοννήσου* in Actis Ephes. p. 436 et Acacius *Προικοννήσου* in Chalcedonens. p. 673. ceteris *Προχόννησος* esse solet. vocis originationem critici in Apollonium 2 278, quos Etymologus ab Is. Vossio ad Scylacem optime, ut indidem apparet, restitutus exscripsit, tradidere. de marmore Proconnesio Gothofredum in l. 9 c. Th. de indul. debet. vide.

Ibid. *ἡ Ἐξορία*] regionis insulae nomen sit, incertum

est. de Propontidis insula quaedam memoriae ex Sanctorum Actis inhaerent, sed obscura; quorum cum nec auctor nec verba ad officium redeant, non liquere pronuntio.

394, 2. *Βαρίση*] fuitne *Ἀρίσβη*, Abydo atque Ilio haud multum separata? Acta S. Parthenii Lampsaceni c. 2: *Alexandria autem quaedam ex Arisba, quae est iuxta Abydum*. Lucanus Idalin l. 3 204 appellat, quod agri esset Troiani et circa Idam: *Mystiaque et gelido tellus perfusa Caico, Idalis et nimium glebis exilis Arisbe*. Carolo a S. Paulo Bares ex Barispe placet, cuius episcopum Euty-chianum Chalcedonense concilium p. 673 Hellespontiiis annumerat.

Ibid. *Πάριον*] Lampsaco 270 stadiis, sicuti Polyaeus 6 24 indicat, distabat. sequentes urbes ad Anton. Itin. p. 334 attigimus.

Ibid. 3. *Σκάμανδρος*] videtur Scamandria parva civitas, de qua Plinius 5 30, esse.

Ibid. 4. *Πολίχνα*] Troadis hanc circa Aesepum urbem Strabo 13 p. 603 et Plinius 5 30 norunt; nec aliam multi censent quam Thucydides 8 14 et 24 a Clazomeniis munitam commemorat. ego vero accesserim Acacio, Clazomeniorum eam urbem ab hac distinguenti: clarissime enim Thucydides eam in continente contra Clazomenas longeque adeo a Troadis Polichna collocat.

Ibid. *Ποιμάνεννος*] lege *Ποιμανητός*. Aristides tom. 1 p. 596: *ἔτι δὲ Ποιμανητός, χωρίον τῆς Μυσίας, καὶ ἐν αὐτῇ ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ ἁγίον τε καὶ ὀνομαστόν. ἐνταῦθα ἐτελέσαμεν σταδίους ἑξήκοντα μάλιστα καὶ ἑκατόν*. fuit ergo Mysiae oppidum (nam agrum male vertunt) 160 circiter stadiis ab Hadrianis, Aristidis patria. Stephano et Nicetae Choniatae Annal. l. ult. p. 296 est *Ποιμανινόν*, et Actis conciliorum: subscribit enim Constantinopolitano tertio p. 501 Mercurius episcopus *πόλεως Ποιμανινοῦ τῆς Ἑλλησποντίων ἐπαρχίας*, et Nicaeno secundo p. 572 Leo *Ποιμανινοῦ*; qui cum p. 51 episcopus *Ποιμανηνῶν* feratur, et Io. Masson, ut in Aristidis Vita 3 6 perscriptum est, Parisiis numum *Ποιμανηνῶν* tractaverit, non dubium est quin *Ποιμανηνός* Stephano reddi debeat. scio aliam virum doctissimum ingressum esse viam et *Ποιμανηνόν* Aristidi restituisse: sed cum Ethnicographus τὸ ἔθνικόν ὁμοίως inflecti adfirmet, *Ποιμανηνός* utique ab eo venit. ceterum series Aristideae orationis ἔστι δὲ *Ποιμανηνός* requirere videtur.

Ibid. *Ἀρτισμία*] assentior Io. Harduino in Plinii 5 30

Ἀταρνεά legenti. habet Atarneam Plinius, quae Straboni **Ἀταρνεύς**, Stephano **Ἀτάρνα**.

394, 4. **Ῥέκστα**] nisi **Ῥοίτειον** in voce reconditum sit, nihil de ea novero. Rhoeteum a Plinio Strabone atque aliis non est neglectum.

Ibid. **Βλάδος**] **Βλανδὸν** sive **Βλαῦνδον** potius concilium Chalcedonense p. 575 urbibus Lydiae contribuit; nec dissident veteres Notitiae. **Βλαυνδέων** numi, in quibus fluvius **Ἰαννύριος**, sunt in Thes. Britan. tom. 2 100. **Βλαῦδον** in Lydiae finibus memorat Strabo l. 12 p. 567, et ex eo Stephanus, modo id diversum a conciliorum Blando, quae de re equidem dubitaverim, fuerit; quae cum ab Hellesponti provincia longius distent, nihil iuvant. itaque huic et τῷ **Σκέλοντα** aliis opituletur.

Ibid. 5. **Μόλις**] Carolus a S. Paulo Melis seu Melitopolis suae editioni adscripsit. Miletopolitae et **Μειλητοπολεῖται** sunt in numis et Plinio inter Hellesponti accolae. scribendo quoque adfuit concilio Constantinop. tertio p. 501 Ioannes ἐπίσκοπος τῆς Μιλητουπολιτῶν πόλεως τῆς Ἑλλησποντίων ἐπαρχίας, et Nicaeno secundo Michael τῆς Μειλουπόλεως, ut perperam p. 592 atque alibi scribitur. nec asseveravero tamen, nisi meliores manu exarati codices propius abierint, eam esse.

Ibid. **Γέρμαι**] **Γέρμη**. non longe a Cyzico afuisse Stephanus auctor est, ubi Holsteinium vide. Ptolemaeo ἱερὰ **Γέρμη**, unde solo **ἸΕΡΑΣ** titulo signari in egregio numo Nic. Haymius Thes. Britan. tom. 2 p. 115 arbitratur; quae mihi coniectura multo videtur incertissima. plura de urbe ad Anton. Itiner. p. 335.

Ibid. **Ἄπταος**] hanc et sequentem frustra quaero: forte tamen in **Κέργη** latebit **Κέβρη**, urbs Troadis, sicuti Scylaci et Harpocrati ex Demosthene in Aristocratem p. 428 dicitur. **Κεβρηνία** aliis, **Κέβρη** Sibyllinis oraculis l. 3 p. 243, quemadmodum et Holsteinus in Stephanum monuit.

Ibid. **Σάγαρα**] nec hanc expedio. Sangarum, Bithyniae vicum maritimum, non longe ab Helenopoli Sozomenus H. E. 7 18 fuisse refert, situ ipso multum hinc discrepantem. **Σαγάρων** episcopus Andreas est in Chalcedon. p. 574, sed Lydiae contributus et **Σατάλων** p. 399 verius appellatus: nihil ergo et is auxilii feret. restat Cleodemus Flavianus **Σαγαραιίτης** ex Reinesiana cl. 1 72, quem hinc fuisse non iniusta suspicio est.

Ibid. **Ἀδριανοῦ Θῆραι**] sic oportuit: oppidum enim Ha-

Adrianus in Mysia Hadrianotheras M. P. 8 a Pergamo, nisi Tabula fallit, quod illic et feliciter esset venatus et ursam occidisset, constituit, ut Spartianus in Hadriano c. 20 et Dio docent. ter oppidi meminit Aristides tom. 1 p. 500, semel Ἀδριανού θήραν, librariorum manifesto peccato, appellans. Ἀδριανουθύρων episcopus est in Nicaeno secundo p. 352, qui p. 592 Ἀδριανουθήρων paulo rectius dicitur. cives Ἀδριανουθηρεῖται in numis apud Harduinum et Vaillantium insunt. vide Io. Massonum Vitae Aristidis 3 9 12, ubi plurimum de hac urbe aberrationes in ordinem rediguntur.

394, 6. Ἡρα] oppidum Ἐρὰς circa Erythras et Teum Thucydides 8 19 et Strabo 14 p. 644, sed a Palmerio emendatus, memorant: id quo minus nostrum putemus, locorum intervallo prohibemur. alius ergo, ubi in Hellesponti provincia fuerit, atque utrum ex Plinii 5 30 Tiare sive Tiaris sit ortum, docebit.

Ibid. Πιονία] est apud Strabonem 13 p. 610, et Pionitae apud Plinium. Eulalius Πιόνων et in mss Παιονίων, sive, ut vetus interpres, Eulalius Poniae Hellesponti synodo Chalcedonensi p. 398 subscribit.

Ibid. Κομισίνη] estne Conisium, quod Plinius 5 30 inter huius orae oppida connumerat?

Ibid. Ἀργίζα] in Asiae provincia urbem, cui Ἀλγίζα nomen erat, vidimus; a qua, si nomen spectes, haec haud multum distat, si situm, plurimum. Plinius 5 30 Miletopolitis huius provinciae Erezios iungit, quos si hinc derives, in vitio nomen urbis adhaerescet. Harduinus Erezzo, Cariae urbi, eos dedit cives, verum imprudenter: Caria longissime ab Hellesponti ora, quam Plinius describit, semota est.

Ibid. Ἐίος Τράδος] iungunt haec artissime Schelstrateus et Bandurius, non item Carolus a S. Paulo: utrum praestet, mihi in ambiguo est. nihil quod alterum utrum possit illuminare, mihi occurrit: etsi enim Trarium vicum Strabo l. 13 p. 607 circa Perperenem locet, et Tragasae, unde sal Tragasaecum, de quo egregie Galenus περὶ ἀπλῶν φαρμ. 11 p. 151, ab aliis memorentur, huc referre non sustineo.

Ibid. 7. Μανδακάδα] hinc Cilices Mandacadeni inter Hellesponti accolae Plinio 5 30 ex Harduini pulchra emendatione.

Ibid. Ἐργαστήριον] vicus Cyzicum inter et Pergamum, sed hinc stadiis 440 separatus, metallis celebris atque Ergasteria dictus, uti Ortelius admonuit, occurrit apud Galenum περὶ ἀπλῶν φαρμ. 9 p. 127. καλεῖται δ' Ἐργαστήρια, inquit, κώμη τις, ἐν ᾗ καὶ μέταλλα ἔστι, μεταξύ Περγάμου καὶ

Κυζίκου, σταδίων ἀπέχουσα Περγάμον τετρακοσίους τεσσαράκοντα: eum a nostro nihil discrepare certum habeo.

394, 7. *Μάνδραι*] *Νεανδρία* Troadis oppidum, de quo Strabo 13 p. 603 et p. 604, ubi tamen *Κλεανδρία*, male, nisi fallor, olim mihi videbatur; quam ego opinionem, etsi plausibilem, urgere nolim: quid si enim a caulis boum atque ovium loco nomen haeserit? ut Mandris circa Byzantium in Dionysii descriptione Bospori apud Pet. Gyllium 2 4, et Mandrae in Palaestina quam Iosephus A. I. 10 9 § 7 memorat. atque hoc pro comperto esset habendum, si quid auctoritatis Ioanni Malalae inesset: adfirmat enim tom. 1 p. 114 Priamum seposuisse filium Alexandrum in agro ὀνόματι Μάνδρα, γαλακτοτραφῆναι παρὰ γηπόνῳ τινί. est quidem in Malala *Ἀμάνδρα*: sed rectum esse quod sequimur, Cedreni *Μαρδρῶ*, tametsi vitioso, ostenditur.

Ibid. *Ἴπποι*] habet Strabo 14 p. 644 circa Erythras, Ioniae urbem, *νησίδας προκειμένας τέτταρας, Ἴππους καλουμένας*: quae quamvis ab Hellesponto afuerint longius, in censum venire possent, quod insulae pariter ac Hellespontus Asiae proconsulis imperio fuerint subiectae. tutius tamen erit nihil finire, siquidem et simili nomine vicus esse queat, et insulae rectius proconsulari Asiae contribuantur.

Ibid. ὁ *Κισίδηρον*] haud magno molimine procudi *Ὠκη* sive *Ὠκη* ex vocabuli initio posset; quam urbem conciliorum Acta provinciae Hellesponti inserunt. vide Chalcedonense p. 673. tumque *Σίδηρον*, quod restat, aut retineri, ut vici, ferri metallis copiosi, nomen sit, aut in *Σίγειον*, quam Troadis urbem nemo ignorat, converti oportebit. sed haec coniecturae sunt, quibus ipse nihil fido. viderint ergo peritiores.

Ibid. 8. *Σκέψις*] imo *Σκῆψις*, de qua Strabo 13 p. 600.

Ibid. 9. ὑπὸ *κονσουλάριον*] vereor vehementer ut hoc rectum sit: Notitia imp. Orient. c. 1 provinciam hanc praesidialem facit, et l. 3 c. Theod. de Protostas. nunc quidem ea praesidi Frygiae Palaestinae inscribitur, quod non aliud est, quam *humano capiti cervicem pictor equinam iungere si velit, et varias inducere plumas undique collatis membris, ut turpiter atrum desinat in piscem mulier formosa superne*. animadvertit et hoc eruditissimus Gothofredus, sed infelici coniectura Hygiae Palaestinae, ut Palaestina Salutaris sit, nomina substituit: ut enim Palaestina Salutaris sive *Σαλουταρία* in conc. Ephesino p. 470 et Notitia imp. Orient. atque alibi legitur, quis unquam Hygiam appellavit aut vocari posse censuit? cautius navigasset, si Phrygiam Pacatia-

nam, quam aliis haud displicituram augurabatur, amplexus esset: nam quod sub Theodosio nulla eius in indice provinciarum Schoonhoviano fit mentio, id enimvero emendationi nihil oberit. scribunt imperatores Valentinianus et Valens episcopis Asianae dioeceseos interque eos τοῖς ἐπισκόποις Καροφρυγίας Παχατιανῆς apud Theodoretum H. E. 4 8 et 9, nullumque de Pacatiana Theodosio imperatore priore dubium relinquunt. maneat ergo provincia haec praesidialis, quam etsi Capatianam cum Constantino imperatore l. 1 Them. 1 et patribus synodi Laodicenae apud Beveregium tom. 1 p. 458 et mss quibusdam Paullinae primae ad Timotheum epistolae noster appellet, tamen Pacatianam, fretus imperatorum et conciliorum Ephesini, Chalcedonensis, Constantinopolitani tertii Nicaenique secundi, praetereaue Novellae 20 et plurium epistolae Paullinae codicum auctoritate, maluero. idem vocabuli origo suadet, quam Latinis acceptam refero, tametsi nominis in obscuro caussa; quod enim de Pacatiano, qui anno 332 cum Hilariano consul processit et sub Constantino praetorii praefecturam administravit, G. Pancirolus in Notitia imp. Orient. c. 125 iecit, id in eorum genere censetur quae speciem prae se ferunt, at vero sunt cassa, praesertim cum praefectum praetorii Orientis, quod vir doctus adfirmabat, egisse non appareat; imo vero praefectum Italiae fuisse l. 2 c. Th. de Sponsal. et l. 1 c. Th. de Suar., quod Gothofredo non latuit, docent. Carophrygia vero, ut eo redeam, nisi cum Valesio vocem in duas provincias distraxeris, dicta censi poterit, quod Cariae proxime adhaeresceret.

394, 10. Λαοδίχεια] hanc provinciae metropolin subscriptio epistolae Paullinae primae ad Timotheum et concilia Constantinop. tertium p. 496 et Chalcedonense imponunt; quorum etiam posterius Τριμιταρίαν novo titulo appellat p. 127. Latina quidem versio p. 92 Nunechium metropolis Phrygiae Pacatiana Trimitariae episcopum facit, ac paene L. Holsteinio ad Stephanum, ut provinciae id fuisse cognomen coniiceret, persuasit: at praeter Graeca eius concilii verba urbis esse titulum Acta Cosmae et Damiani in Nicaeno secundo concilio p. 272 perspicue docent: ἐπιστὰς δέ, inquit, τῇ Λαοδικέων πόλει, ἧτις ἐπωνομάσθη ἡ Τριμιταρία. cur autem Trimitaria sive Trimetaria (nam Τριμηταρία et Τριμητανία, e mss Actorum profertur) fuerit nuncupata Laodicea, non temere dixero. fuit cum opinarer ex situ id nominis eam accepisse, quem in Phrygiae Cariaeque finibus, ut ex Philostrato et rarissimo numo, de quo Io. Masson Vitae Aristidis 5 11, constat, pariterque et Lydiae, cui propterea Stephanus attribuit, obtinebat. a meta Arnobius metarias circumscriptiones for-

mavit; hinc Laodicea Trimetaria, quae in finibus trium esset provinciarum, dici posse videbatur. verum urgere illa non ausim.

394, 10. *Ἱερὰ πόλις*] metropolium catalogo et hanc Carolus a S. Paulo inseruit non sine consensu concilii Constantinop. tertii, cui Sisinius episcopus τῆς Ἱεροπολιτῶν μητροπόλεως τῆς Φρυγῶν ἐπαρχίας p. 496 subscribit. nec censenda tamen veri nominis est metropolis, sed honoraria; quo iure nec in Ephesino neque Chalcedonensi, etsi de priore L. Holsteinus suspicionem iniecit, usa fuit. vide Ephesi Acta p. 533 et Anton. Itin. p. 337.

Ibid. *Μόσυννα*] Gennadius *Μοσύνης* est in Chalcedon. p. 228 et *Μοσύνων* p. 668, in Constantinopol. tertio p. 678 Ioannes τῆς Μοσυνέων πόλεως ἐπαρχίας Φρυγῶν, atque hinc Mossyni conventus Pergameni apud Plinium 5 30. nomen urbi ab aedibus turribusque ligneis venisse videtur: *μόσυν* Hesychio et Appollonio Rhodio 2 383 est πύργος. *μόσυννοι*, scholiastes Apollonii ait, οἱ ξύλινοι οἴκοι. quod ipsum adfirmat Xenophon Exped. Cyr. 5 p. 276: ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν ὁ ἐν τῷ μόσυννι τῷ ἐπ' ἄκρον ὠκοδομημένῳ οὐκ ἤθελεν ἐξελεῖν, οὐδὲ οἱ ἐν τῷ πρότερον αἰρεθέντι χωρίῳ, ἀλλ' αὐτοῦ σὺν τοῖς μοσύνοις κατεκαυθήσαν. et Orpheus Argonaut. 739: λαοὶ τε βίχρεις μίγδην ἐν μοσύνοισι πέδον περηναιετάουσι. sic enim scripsit: nam λαοὶ τ' ἐπίχρεις obstetricante inscitia librariorum geniti sunt, ut bene Holsteinus. longe quidem Mosynoeci, quos Xenophon et Apollonius describunt, a Phrygia distabant: quid autem prohibet quo minus multa cum antiquissima Phrygum gente, si sermonem spectes, communia habuisse fateamur?

Ibid. *Ἀττυδα*] rectius *Ἀττουδα*, unde Symmachius πόλεως Ἀττούδων in Chalcedonensi p. 674. et Ephesino p. 533 Hermolaus πόλεως Σαττουδέων, littera prioris vocabuli ultima intempestive urbis vocabulo connexa. peius in Constantinop. tertio p. 678 Stephanus πόλεως Ἀττιάδου Φρυγῶν ἐπαρχίας. numos Ἀττουδέων, Diana Ephesia et Cybele ac Baccho inscriptos, Thesaur. Britan. exstructor N. Haynius tom. 2 p. 91 dedit egregios; neque praeteriit Harduinus, etsi male Plinii 5 32 Attusam, quippe Bithyniae urbem et Plinii aetate subversam, cum hac contenderit.

Ibid. *Τραπεζούπολις*] memorat praeter Ptolemaeum hanc Phrygiae urbem Socrates H. E. 7 36, cuius episcopus in concilio Constant. tertio p. 674 Eugenius πόλεως Τραπεζῶν Πακατιανῆς dicitur. Harduinus cum eam in iterata Plinii editione ad promontorium Trapezam Hellesponti, quo de N.

H. 5 80, refert, et Ptolemaei et Plinii sui, Trapezopolitas haud sane negligentis, oblitus videtur.

394, 11. Κολασσαι] rectum hoc est: ἐν Κολασσαῖς τῆς Φρυγίας Polyaeus 7 16. Theodoretus in Paulli ad huius urbis incolas epistolam: τῆς δὲ Φρυγίας αἱ Κολασσαι· μητρόπολις δὲ αὐτῆς καὶ γειτῶν ἡ Λαοδίκεια. unde haud longe Laodicea dissociatam fuisse apparet: Herodotus 7 30 Lyco amni apponit, et πόλιν μεγάλην Φρυγίας appellat. incolae in multis Paullinae epistolae mss Καλασσεῖς et concil. Actis dicuntur. serior aetas Chonas vocavit, unde Dositheus episcopus Χωνῶν in Nicaeno secundo p. 596; quare perperam idem praesul p. 574 Φόνων ἦτοι Κολασσῶν et p. 357 Φονοῦντος ἦτοι Κολασσέων audit. vide et Nicetam, cuius ea patria fuit, Annal. l. ult. p. 313 et p. 89, ubi Χῶνας, πόλιν εὐδαίμονα καὶ μεγάλην, πάλαι τὰς Παλασσάς in Basil. edit., perperam.

Ibid. Κερετᾶνα] Κερεταπέων numi apud Harduinum et Vaillantium hoc firmant. corrigi ergo debent Theodulus Χαιρετᾶπων τῆς Φρυγίας apud Socratem H. E. 2 40, Philetasque πόλεως Χαιρετᾶπων Chalcedon. p. 674, et Michaël Χαιρετόπων in Actis Nicaeni secundi concil. p. 356, atque Andreas episcopus Ἀερυγαπῶν Πακατιανῆς in Constantinop. tertio p. 674.

Ibid. Θεμισόνιος] ita manu exarati codices, qui Θεμισώνιον verius probassent ob Strabonis Pausaniae et Stephani concordiam. Θεμισονέων nummum habet Thes. Britan. tom. 1 p. 269. Θεμισωνέων plures Vaillantius, si tamen earundem urbium illi incolae fuerint, qua de re alias quaeremus.

Ibid. Οὐαλεντία] Pantaleon episcopus Οὐαλεντίας Nicaeno secundo p. 356 adfuit, perversaque p. 597 Γαλατίας fuisse dicitur. potuisset Carolus a S. Paulo hac urbe Geograph. Sacr. locupletare.

Ibid. 12. Σαναός] sic et Strabo 12 p. 578 et Chalcedon. concil. p. 674, ubi Antiochus πόλεως Σαναῶν.

Ibid. Κοινοῦπολις] Conna et apud Ptolemaeum, et Conium inter Phrygiae urbes in Plinio 5 32, sed ex Harduini emendatione: ante Iconium erat. Situpolis, quae sequitur, nondum alibi lecta.

Ibid. Κράσος] Phrygiae urbem Crasum, Κράσον τῆς Φρυγίας, ad quam Nicephorus imperator a Saracenis praelio iuerit victus, Theophanes Chronograph. p. 406 obiter memorat. quam vero huc retulit ex Galeno περὶ τροφ. δυνάμ.

p. 312 Crassopolin Abr. Ortelius, ea diversissima est, ut suo loco ostendam.

394, 12. Λούνδα] rectum hoc esse Nicephorus episcopus πόλεως Λούνδων in Actis Nicaeni secundi p. 574, tametsi p. 357 Λουῖδων feratur praesul, patefacit. Nicetas inter Phrygiae circa Maeandrum urbes τὰ Λοῦμα Annal. Manuel. 6 p. 97 recenset; quae si haec fuerint, de situ non omnia obscura erunt. utcunque ceciderint, non utique indignum oppidum quod Geographiam Sacram Caroli a S. Paulo ornet fuerat.

Ibid. Μόλπη] mss Μόλτη, quod si parum iuveris, ad verum nos ducet. Πέλται sunt, quas Xenophon (Exped. Cyr. 1 p. 196) 10 ferme parasangis Celaenis semovet. perperam itaque Pella in Tabula et Georgius episcopus Πέτλων concil. Chalcedon. p. 574. rectius p. 356 et Constantinop. tertio p. 674 Πέμπων Πακατιανῆς.

Ibid. 13. Εὐμενία] scriptis codicibus Εὐμένεια, neque aliter Actis Nicaeni secundi concilii. vulgatum Tabula Ptolemaeus et Strabo ratum habent. numi Εὐμενέων sacerdotum nominibus fere inscripti sunt; quo in genere egregius est Thes. Britan. tom. 2. p. 186, ubi Εὐμενέων Ἰούλιος Κλέων ἀρχιερεὺς Ἀσίας. videtur Iulius Cleon, ut obiter eius dignationem illustrem, Asiae et patriae urbis fuisse sacerdos summus; quo modo in Thyatirena inscriptione Sponii Itin. tom. 1 p. 394 M. Aurelius Diadochus ἀρχιερεὺς τῆς Ἀσίας ναῶν τῶν ἐν Περγᾶμῳ καὶ ἀρχιερεὺς κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν τῆς πατρίδος, et M. Ulpus Appulius in Aphrodisiensi marmore, cuius partem exscripsit Io. Masson Vit. Aristidis a. v. c. 918 12, ἀρχιερεὺς Ἀσίας ναῶν καὶ τῶν ἐν Σμύρνῃ τὸ β fuisse traditur. Asiae sacerdotium multo erat amplissimum ac magnis opibus praestabat: στέφανος δὲ οὗτος πολὺς καὶ ὑπὲρ πολλῶν χρημάτων, inquit in Scopeliano Philostratus. Sacra, ceremonias ludosque, unde in Aphrodisiensi marmore Appulius ea mandat quae ludos spectant, curabant; quod ipsum urbium quoque sacerdotibus erat iniunctum. de Pergamenis sane a Galeno Comment. περὶ ἀγμῶν 3 p. 565 docemur, quotannis munera gladiatoria edere solitos: καὶ μάλιστα ἐν θέρει, καθ' ὃν καιρὸν αἰεὶ παρ' ἡμῖν ἐν Περγᾶμῳ τῶν ἀρχιερέων τὰς καλουμένας μονομαχίας ἐπιτελούντων: qui quamvis multitudinis utatur numero, unius tamen Pergameni eodem tempore summi praesulis dispositioni sacra suberant. bini singulis annis, alter sub autumnū, sub veris alter initium, creabantur, sicuti idem περὶ φαρμακ. κατὰ γένη 2 p. 350 significat. quod vero ναῶν τῶν ἐν Σμύρνῃ et ναῶν τῶν ἐν Περγᾶμῳ illis cura committitur, forte ex ea causa est, quo-

niam illae aedes communibus Asianorum impensis sartae tectae erant. hoc, nisi fallor, significat Dio Chrysostomus orat. 35 p. 434, ubi Apamiensibus καὶ μὴν τῶν ἱερῶν τῆς Ἀσίας μέτεσιν ὑμῖν τῆς τε δαπάνης τοσοῦτον ὅσον ἐκείναις ταῖς πόλεσιν, ἐν αἷς ἔστι τὰ ἱερά. iam si ἀρχιερεὺς τῆς Ἀσίας princeps collegii fuit Asiarcharum, quod vir doctissimus autumavit, oportet in communi gentis concilio ex Asiae urbibus pro arbitrio legatorum fuerit lectus: vidimus enim Eumeniensem et Thyatirenū; Scopelianum eiusque maiores Clazomenios Philostratus V. Soph. 1 21 2, Philippum Trallianum Acta S. Polycarpi c. 21 offerunt. verum haec nondum ad liquidum perducta spatiosiore requirunt campum. vide Io. Massonum et Ezech. Spanhem. dissert. 12 de V. et P. Num. p. 416.

394, 13. Σιβλία] Ptolemaeo Σιλβιον, unde Plinii sunt Silbiani. Nicaeno secundo concilio p. 574 Ioannes Σιβέως, qui versionī episcopus Silbios et p. 596 Σουβλίον dicitur, nomen adscripsit, Chalcedonensi vero Eulalius πόλεως Σιβλείας, sive, ut vetus interpres, civitatis Silbii p. 668. Σούβλεον etiam Nicetas Chon. Ann. Manuel. 6 p. 88.

Ibid. Πέπουζα] Phrygiae urbem desertamque suo tempore et solo aequatam Epiphanius Haeres. 48 14 adfirmat. ab ea Pepuzitis nomen venit in l. 59 c. Th. de Haeret.; quos cum probe Iac. Gothofredus noverit, mirere utique τὴν Πέπουζαν τῆς Φρυγίας apud Philostorgium H. E. 4 8 illi negotium facessivisse. Valesius urbi suum nomen reddidit. πόλιν τῆς Φρυγίας τὴν Πέζουσαν Aristaenus Comment. in Canon. 8 concilii Laodicensi apud Beveregium tom. 1 p. 456 appellat.

Ibid. Βριάνα] suspicarer gentile huius Ovidio esse reddendum, si paullo mihi notius esset, Metamorph. 8 719: ostendit adhuc Tyaneus illic incola de gemina vicinos arbore truncos. neque enim, quod Farnabius pulchre advertit, Tyaneus rectum esse poterit. Tyana erant in Cappadocia, longe terrarum a Phrygia semota: in Phrygia Philemonem et Baucidem in arbores conversos esse poeta v. 620 significat: *tiliae contermina quercus collibus est Phrygiis, modico circumdata muro.* Brianeus si legeretur, res foret difficultatibus exempta et poetae sua laus sine errore constaret.

Ibid. Σεβάστη] huius episcopus Plato πόλεως Σεβάστης Παλατιανῆς in conc. Constantinop. tertio p. 674 legitur. huc citra dubium pertinet Σεβαστηνῶν numus Thes. Britan. tom. 2 p. 148. iuvenis Phrygia tiara et hasta conspiciendus hanc, non Tectosagum Galatiae requirit.

394, 13. *Ἰλουζα*] *Patricius πόλεως Ἰλούζων ἐπαρχίας Πακατιανῶν* concil. Constant. tertio p. 534 urbis nomen bene habere patefacit.

Ibid. *Ἀκμῶνα*] *Ἀκμονία* oportuerat, uti Ch. Cellarius G. A. 3 4 p. 150 iam monuit. Gennadius *Ἀκμοναίων* Chalcedonensis concilii decretis nomen apposuit p. 668, pro *Ἀκμονέων*, ut p. 400: *Ἀκμονεῖς* enim in numis incolae dicuntur, cuiusmodi Thes. Britan. tom. 2 p. 189. iure ergo ab Ezech. Spanhemio Dissert. 11 de V. et P. Num. p. 280 Stephani *Ἀκμονιεύς* proscribitur.

Ibid. 14. *Ἀδιοί*] imo *Ἀλιοί*. Leo episcopus *Ἀλειῶν* inter Phrygas in Nicaeno secundo p. 596 et Gaius πόλεως *Ἀλιάνων* in Chalcedon. p. 674 subscribit. numos *Ἀλιανῶν* post L. Holsteinium recte Io. Harduinus huc revocavit. quod sequitur, ut sano sit colore vehementer vereor. forte *Χάραξ*, de quo Stephanus, in voce delitescit.

Ibid. *Διοκλία*] Ptolemaeo inter Phrygiae urbes *Δόκεια* memoratur, quam nostram esse praestantissimus Cellarius adfirmare non ausus est. tollit dubitandi caussas codex Coislinianus, *Διόκλεια* praeferens, idque Euander *Διοκλείας* concilio Chalcedon. p. 98 tuebitur; atque hinc Constantinus τῆς *Διοκλητιανῶν πόλεως* concil. Ephesi p. 533 corrigendus est.

Ibid. *Ἀρίστιον*] Paullus huius urbis praesul *Ἀριστίου* in Chalced. p. 528 et 668 inter Phrygas nomen suum praetetur. augeatur ergo Sacra Geographia et hoc oppido hac usque neglecto.

Ibid. *Κίδυσσος*] verum est *Κύδισσος*; unde prave apud Ptolemaeum vulgo *Κυδδησεῖς*, pro quo ms Coislinianus *Κυδεσσεῖς* et Barberinus ab L. Holsteinio inspectus *Κυδισσις*. concilio Chalcedon. p. 674 Heraclius πόλεως *Κυδίσσου* et Nicaeno secundo p. 574 Andreas *Κιδέστου*, sed mendoso, subscribit.

Ibid. 15. *Ἀπία*] praestat *Ἀππία*, unde Appiani apud Plinium et Ciceronem Epist. 3 7. *Ἀππίας* praesul est in Nicaeno secundo p. 574. de sequenti nihil dixero.

Ibid. *Ἀζανοί*] sic Stephanus et manu exaratus bibliothecae Coislinianae codex Ptolemaei, saepeque conciliorum Acta: numi *Ἀλζανιῶν* plures *Ἀλζανούς* postulant. vide Holsteinium in Stephanum, et Ezech. Spanhemium Dissert. 9 de P. et V. Num. p. 628, et Harduinum.

Ibid. *Τιβεριούπολις*] *Τιβεριίου πόλιν τῆς Φρυγίας* habet Socrates H. E. 7 46 et Ptolemaeus, et *Τιβεριούπολιν Πακατιανῆς* Constantinop. tertium p. 674.

394, 15. Κάδοι] notissima urbs est, cuius episcopus Philippus πόλεως Κάδων Πακατιανῆς concilio Constantinop. tertio p. 674 subscribit. sita urbs fuit in finibus Lydiae Phrygiae et Mysiae, unde modo huic modo illi a veteribus contribuitur, et quidem circa Hermum. id docemur egregio numo gazae Wildianae, altera parte ΑΤΤ. Κ. Μ. ΓΟΡΔΙΑΝΟC inscripto, altera ΕΡΜΟC. ΕΠΙ. ΚΑΒΘΠΑΤΟΡΟC. ΑΡΧΟΝ. Α. ΚΑΔΟΗΝΩΝ, et fluvii urnae aquam eructanti incumbentis figura. similem Vaillantius in Num. imp. Graecis p. 183 profert, sed alium archontem, nisi si nomen eius vitiosius sit excerptum, sine Hermi adscripto vocabulo, ostentantem.

Ibid. Θεοδοσία] nec haec nec mss Θεοδοσιανὰ recta videtur. potior est Θεοδοσιούπολις, cuius praesul concilio Chalcedon. p. 244 Thomas Θεοδοσιουπολιτῶν πόλεως ἐπαρχίας Φρυγίας Πακατιανῆς vocatur.

Ibid. 16. Ἀγκυρα] non alia est ac Strabonis l. 12 p. 576 Ἀγκυρα τῆς Ἀβασίτιδος: cuius episcopus in concilio Constantinop. tertio p. 482 Curicus Ἀγκυροσυννάου et p. 465 Ἀγκύρας Συννάου dicitur, haud dubie quod Synnao esset vicina.

Ibid. Σύνναος] Ptolemaeo Συναός: nostrum probat Aramius πόλεως Συννάου ex Chalcedon. conc. p. 674, et quae de Ancyra dixi. vitiosi in urbis nomine Socrates et Nicephorus sunt. ille H. E. 7 3 ἐν Συνάδῳ inquit πόλει τῆς Πακατιανῆς Φρυγίας Θεοδόσιός τις ἐπίσκοπος ἦν: hic H. E. 14 11 Σύνναδα πόλις τῆς Πακατιανῆς Φρυγίας ἐστί. priori Συνάδῳ inculcat Henr. Valesius ut Synnada marmore nobilitate intelligantur: at ea Synnada Gracis omnibus, fueruntque extra Pacatianam in Salutari Phrygia. Συννάῳ si rescripseris, salva omnia erunt. posterior mendosa Socratis scriptura videtur impulsus ut ex Salutari in Pacatianam Phrygiam Synnada transferret.

Ibid. Τεμένου Θύραι] Τημένου Θύραι Pausaniae, qui Lydiae non magnam urbem esse fert Attic. 35; unde Νεικόμαχος ἀρχιερεὺς Τημενοθυρεῦσιν in optimo Thesaur. Britan. tom. 2 p. 268 numo. nostrum tueri se posset Matthia πόλεως Τεμένου Θύρων ex concilio Chalcedon. p. 674, nisi pariter ille ac Gregorius Τιμένου Θήρων Nicaeni secundi p. 597 vitio esset obsitus. Ptolemaei Τριμενοθυρίται, ab Holsteimio in Ortellii Thesaurο correcti, originem dedere Io. Tzetzae Chiliad. 11 396 Γριμενοθυρίταις.

Ibid. Τανούπολις] Τρανούπολις, unde Philippus Τρανουπόλεως in Nicaeno secundo p. 596; quam vocem Carolus a S. Paulo ex Traianopoli contractum ait ob Asignium

Traianopolitanum, qui Collat. 8 conc. Constantinop. secundo p. 240 vices agit Ioannis episcopi Laodicensium metropoleos Phrygiae Pacatianae. cui et ego assentirer, ni plurima in ea collatione essent mendosissima et Notitiae et concil. Acta obstarent. novi quid Cellarius G. A. 3 4 de Traianopoli Ptolemaei disputarit, necdum tamen eam nostram esse constat sequens Πουλχεριανούπολις forte verius Πουλχεριούπολις, etsi nusquam mihi visa, a Pulcheria Augusta appellabitur.

394, 18. ὑπὸ κονσουλάριον] consularis Lydiae l. 17. c. Th. de petitionib. meminit et Synesius epist. 127; cui ἄρχων τῆς Λυδίας.

Ibid. 19. Σάρδεις] de hac et tribus insequentibus Ant. Itin. p. 336. hic obiter illustremus Thesaur. Britan. tom. 2 p. 145 numum, in quo e dimidiata luna iuvenale caput, Phrygia tiara ornatum, promicat, additis ΜΗΝ ΑΚΚΗΝΟC, et altera parte Hermus urnae leniter incumbit, subscripto ΕΡΜΟC, circa vero ΚΑΡΑΙΑΝΩΝ. Β. ΝΕΩΚΟΡΩΝ. vir doctus, qui numum publicavit, deum Lunum esse ait, et Asceni nomine, quod sine tentorio agat, perpetuo circumactus motu, donatum; quae mihi explicatio longius arcessita videtur. potius arbitrer non esse Graecae originis sed barbarae vocem, ut Μηνὸς Κάρον, cui templum fuisse Laodiceam inter et Carura e Strabone 12 p. 580 novimus, et Μηνὸς Καμαρείου, quem Nysaeorum in Caria numi praeferunt, et Μηνὸς Φαρνάκου, cui circa Cabira templum erat apud eundem Strabonem 12 p. 557, eoque deum Lunum et sub eius figura Adonin designari; quem et matrem deum seu Venerem Lydi vicinaeque gentes barbaris ornatos titulis coluerunt. Proclus Diadochus in Tetrabybli Ptolem. Paraphrasi p. 97: ἐν ταῖς χώραις σέβουσι μὲν ὥς ἐπὶ πολὺ τὴν Ἀφροδίτην ὡς θεῶν μητέρα, διαφόροις αὐτὴν καὶ ἐγχωρίοις ὀνόμασιν ὀνομάζοντες· ὁμοίως καὶ τὸν τοῦ Ἀρεως, καλοῦντες αὐτὸν Ἀδωνιν καὶ ἄλλοις τισὶν ὀνόμασιν. e quibus, quae de Adonide dixi, firmantur, clarissimeque apparet nullam esse causam, quamobrem Livii 38 15 vicum, quem Adonidos Comen vocant, viri docti mutent: cum enim Lydi Phryges Lyci Pamphylii, de quibus omnibus Proclus, Adonin praecipuo honore coluerint, quid impediet Comen Adonidos in Phrygiae finibus fuisse, si Livio credamus? ceterum, ut ad Ascenum redeam, non dubitem quin idem atque ille sit quem Antiochiae in Pisidia maximo honore prosequiebantur. Strabo, modo parum adiuvetur nobis eum ostendit l. 12 p. 577: ἦν δὲ ἐνταῦθα, inquit, καὶ ἱερωσύνη τις Μηνὸς Ἀρχαίου, πληθος ἔχουσα ἱεροδούλων καὶ χωρίων ἱερῶν. sic vertunt eduntque: nos

Ἀκαίου, ut L. 10 p. 577, quod ex *Ἀσκηρος* sive *Ἀσκαρος* natum videri locorum nominumque similitudo dissuadet.

394, 19. *Σίται*] verum urbis nomen quod fuerit dubium est. Vaillantius numos *CAETΩN* in Graec. imp. Num. p. 36 huc retulit, sed perperam: sunt enim Samosatensium, ut ex numis Thesauri Britannici p. 211 tom. 2 apparet. rectius *CAITTH-NΩN* numos huius urbis incolis Harduinus tribuit. itaque *Σαῖται* rectum erit, a quo non longe abest Ptolemaei e mss Palat. *Σάτται*, pro quo *Σέται* Coislinianus codex. in Actis conciliorum modo *Σετῶν πόλις*, ut Nicaeno secundo p. 591, modo *Σετῶν πόλις ἐπαρχίας Λυδίας*, sicuti Constant. tertio p. 502, modo *Σεπτῶν πόλις*, quo modo in Chalcedon. p. 666, pro qua p. 97 *Σεττῶν*, p. 527 *Σέλλων* et *Σεύγων* p. 399.

Ibid. *Μαιονία*] sita fuit in radice Tmoli, teste Plinio 5 29. *Μαιονιόπολις τῆς Λυδῶν ἐπαρχίας* in Constant. tertio p. 668. *Μιονία* mendose in Nicaeno secundo p. 591. sequentem legere non memini.

Ibid. 20. *Τράλλης*] *Δάλδη* potior erit, cuius episcopus Ioannes *Δάλδης* Nicaeno secundo subscribit, et Ephesino p. 535, quamquam prave, *τῆς Λυδίας Δαρδάνης*. numum *Δαλδιανῶν* Thes. Britan. tom. 2 p. 104 N. Haymius inseruit; qui dum adscribit nusquam eam nisi in Suida reperiri, usu veterum scriptorum parum se instructum prodit. Carolus a S. Paulo *Daldis* inquit *Suidae in voce Artemidorus, qui hanc urbem MYSSEN ab incolis dictam scripsit*; quibus gemina Abr. Ortelius in Thesauri sui Dalden commentatur. utrumque Artemidorus, quantum a vero ea absint, si patrio sermone loquentem audire voluissent, docuisset Oneirocr. 2 c. ult. *οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν ἐν Δαλδία Ἀπόλλωνα, ὃν ΜΥΣΤΗΝ καλοῦμεν ἡμεῖς πατρὶω ὀνόματι, ταῦτά μὲ προτρέψασθαι.* intellexissent Apollinem Mysten a Daldianis fuisse cultum, nec unquam Daldiam eo nomine fuisse. erat Daldia Lydiae nec magnum neque memorabile oppidum: *Δαλδία δέ, verba eiusdem Artemidori Oneir. 3 c. ult. sunt, πόλις Λυδίας καὶ οὐ σφόδρα ἐλλόγιμον.* quae etsi haud male disputata videri queant, fortasse tutius erit *Τράλλην* retinere: hoc enim nomine urbem a Trallibus diversam et Notitiae veteres et conciliorum Acta agnoscunt. ita Constantinop. secundo p. 243 Uranius episcopus Trallenorum civitatis Lydiae provinciae, et Nicaeno secundo p. 51 Michael *Τράλλης* inter Lydiae episcopos, cum paullo ante Theophylactus *Τραλλέων* inter Asianos nomen esset professus, subscribit.

Ibid. *Ἀύρηλιούπολις*] Theodotus *Ἀύρηλιουπόλεως τῆς*

Αυδῶν ἐπαρχίας Constantinop. tertio p. 668 scribendo adfuit. adde Nicaenum secundum p. 591.

394, 20. *Ἀτταλία*] habet eam Stephanus et Lydiae contribuit; ubi recte L. Holsteinius et aliam eo nomine in Pamphylia, quam suo loco videbimus, fuisse observat. huc numus *Ἀτταλέων* Thes. Britan. tom. 2 p. 229, sicuti *Ἀτταλεατῶν* ad alteram in Pamphylia p. 90 eiusdem tom. referri oportebit, qua de re N. Haymius. Dionysius tamen *Ἀτταλεωτης* *Αυδὸς* est in Chalcedon. p. 666.

Ibid. *Ἑρμοκαπηλία*] Theopistus *Ἑρμοκαπηλίας* est in Nicaeno secundo p. 51, qui p. 591 *Ἑρμοκαπηλίου* dicitur. Hermocapelitas novit et Plinius 5 30.

Ibid. 21. *Ἀκρασὸς*] sic mss, nec male, ut ex numis *Ἀκρασιωτῶν* Thes. Britan. tom. 2 p. 87, et quos Vaillantius inspexit, constat. Chalcedonensi concilio Patricius *Ἀκρασίου* provinciae Lydiae p. 574 adfuisse legitur.

Ibid. *Ἀπόλλωνος ἱερὸν*] hinc Apollonos hieritae Plinii 5 29, et Lucius episcopus *Ἀπόλλωνος ἱεροῦ* in Chalcedon. p. 666. meminit *Ἀπόλλωνος ἱεροῦ* in monte positi Aristides tom. 1 p. 625 et 629; quod si nostrum est, 300 ferme stadiis Pergamo semotum fuit.

Ibid. *Τάλαζα*] *Τάβαλα* rectum est. non diffiteor plerisque in Notitiis τὸν *Γαβάλων* praesulem inter Lydiae episcopos recenseri, neque etiam Polycarpum *Γαβάλων* concilio Chalcedon. p. 97 subscribere, eundemque in Latina epistola episcoporum Lydiae ad Leonem imperatorem Gabalorum dici: necdum tamen permoveri possum ut id rectum esse credam, aut cum Harduino numos *Ταβαλέων* vitii arguam ob Notitias ecclesiasticas: quis enim ignorat quam frequentatum librariis sit *T* et *Γ* permiscere? iam *Τάβαλα* vero nomine urbem fuisse ex conciliorum Actis patefaciam. primo Polycarpus, qui Chalcedonensi adfuit, etsi passim *Γαβάλων* dicatur, *Τραβάλων* inscribitur p. 399, nosque ad legitimum urbis nomen perducit. deinde Ioannes episcopus *Ταβάλων* constanter Actis Nicaeni secundi appellatur, ut p. 51, 352, 591 atque alibi. itaque Notitiae omnes et Chalcedonense concilium hinc emendentur. sita urbs fuit circa Hermum; unde Thes. Britan. 2 p. 150 *Ταβαλέων* numus recubantem atque urnae in-nixum eum fluvium ostentat, adscripto *Ἑρμος*. quod vero N. Haymius similem numum vulgatum negat, id secus est: scelerit diligentem virum Harduinus, qui numi inscriptione correcte, seu depravata verius, *Γαβαλέων Ἑρμος* in Num. urb. illust. ad Gabala retulit.

Ibid. *Βάγης*] aliis Notitiis *Βάγη*, unde *Βαγγοί* in Thes.

Britan. tom. 2 p. 249. Harduinus numum vidit *Βαγηνῶν*, cui aderat *Ἑρμος*. unde haud multum inde dissitam fuisse colligas.

394, 21. *Κήρασε*] forte *Κεράση*. Menecrates *Κερασῶν* et *Κερασσῶν* inter Lydos Chalcedon. conc. p. 526 atque alibi subscribit, et Nicaeno secundo p. 353 Michael *Κερασέων*. nec aliter Not. Iac. Goar p. 384.

Ibid. 22. *Μεσοτύμελλος*] *Μεσοτίμωλος* ex Iure Graeco Romano Leunclavii p. 91 praestiterit. hinc Mesotimolitae apud Plinium 5 29, ex Harduini emendatione, quem vide.

Ibid. *Ἀπολλώνης*] *Ἀπολλωνίς* est Strabonis 13 p. 625, Pergamum inter et Sardes, utrimque 300 stadiis separata. Cyriacus episcopus Apolloniadis synodicae Lydorum epistolae nomen adscripsit. numos Apollonidensium *Ἀπολλωνιδέων* habent Vaillantius et Harduinus. vide Th. Laur. Gronovium in Bas. Marmor c. 29.

Ibid. *Ἰεροκαστέλλεια*] sine dubio *Ἰεροκαισαρεία* rectum est, cuius episcopus *Ἰεροκαισαρείας* Cossinus Chalcedon. p. 665 scribendo adfuit. haud longe Hypaepis distabat, famosa cultu Dianae Persicae, qua de Tacit. Ann. 3 63, a Persicis, inibi incolentibus apud Pausaniam 5 27, ut viri docti monuerunt, dictae. quae cum non ignoraret Io. Harduinus, ausus tamen est iteratae Plinii editioni adscribere (5 29) nullos illic Persicos nullamque Dianam Persicam fuisse: *ΠΕΡCΙΚΗ* notari *ΠΕΡτινάκα Σεβαστὸν Ἰερεῖς Καθιέρωσαν Ἡρακλέους, Pertinacem Augustam sacerdotes consecrarunt Herculis.* en cor Zenodoti, en iecur Cratetis.

Ibid. *Μυστήνη*] *Μοστήνη*, ut numus *Μοστηνῶν Ἀυδῶν* perspicue docet. Iulianus *πόλεις Μουστήνης* est in Chalcedon. p. 240. vide L. Theod. Gronovium in Bas. Marmor. c. 31. ceterum quae ultimo loco legitur *Μοστίνα*, nostrae correctio atque ex margine in catalogum imprudenter recepta est, ut Ch. Cellarius G. A. 3 4 p. 131 animadvertit.

Ibid. *Σαταλέων*] scribe *Σάταλα*, pro quo prave Ptolemaeus *Σάτταλα* et Nonnus Dionys. 13 474 *Σάταλα*. Andreas *Σάταλων Ἀυδίας* interfuit Chalcedon. p. 97, vitioseque p. 574 *Σαγάρων Ἀυδίας* et p. 665 *ἐπίσκοπος Ἀγαλῶν* dicitur.

Ibid. 23. *Γόρδος*] *Γόρδος τῆς Ἀυδίας* Socrati H. E. 7 36, cuius episcopus Gregorius *Γόρδου* Nicaeno secundo p. 353 nomen adscripsit. Carolus a S. Paulo eandem esse censet ac Iuliopolin, quae ante Gordu Come, apud Strabonem 12 p. 574, sed errans: illam in Galatia prima videbimus; haec Iuliagordus Ptolemaeo et numis, cuiusmodi Thes. Britan. tom. 2 p. 116, una parte turribus ornatum caput et circa *Ἰουλια-*

γόρδος, altera Ephesinam Dianam et Τουλιογορδηνῶν titulum repraesentans.

394, 24. ὑπὸ κονσουλάριον] fuit praesidialis provincia Pisidia, ut Notit. imp. Orient. c. 1 et Novella 24, cuius c. 4 provinciae praeses praetor Iustinianus esse iubetur, indicant; estque eius praeses in Actis Zosimi tom. 3 Iul. p. 813 etc.

Ibid. 25. Ἀντιόχεια] provinciae erat metropolis, ut ex provincialium ad Leonem imperatorem epistola constat, Lycaoniae finibus proxima; quae caussa est quare Basilio Se-
lenciensi Vit. S. Theclae 1 p. 255 edit. Paris. τῆς Πισιδῶν
τῆς καὶ γείτονος Λυκαόνων dicatur. Ancyranae synodo ad-
fuisse fertur Sergianus Antiochiae Pisidiae sive Cariae, quo-
rum alterum haud dubie a correctore est. vide Cellarium G.
A. 3 4 p. 187.

Ibid. Νέα πόλις] Hesychium Neapolitanum inter Pisi-
diae episcopos in mss vetustissimo Nicaeni primi invenit L.
Holsteinus. Bassonas τῆς Νέας πόλεως inter provinciae
praesules in Chalcedonensi p. 670 nomen profitetur. habet
etiam Ptolemaeus.

Ibid. Λιμέναι] Limenopolis in provincialium ad Leonem
imperatorem epist. pro Λιμενῶν πόλις. sane Musianus Λι-
μενῶν Pisidiae episcopus in Chalcedon. p. 670 dicitur, ut
Constant. tertio p. 676 Patricius τῆς Λυμναίων πόλεως Πι-
σιδῶν ἐπαρχίας. unde an Λίμναι, quo nomine urbes Ste-
phanus recenset, potiores sint, haud immerito dubites.

Ibid. Σαβίνα] hanc atque Armeniam nondum reperi.
posterior, si Graecae sit originis, a servorum copia id nomen
accipere potuit. vide scholia in Nicandri Alexipharm. 176.

Ibid. Πάππα] novit eam Ptolemaeus, estque in Nicaeno
secundo Michaël ἐπίσκοπος Πάπων sive Πάππων inter Pisi-
das p. 348 et 575. negligi ergo a Geographiae Sacrae con-
ditore haud debuerat.

Ibid. 26. Σιγήθανδος] Σινιάνδος, ut Cyrillus Σινιάνδου
concilio Chalcedon. p. 670, et Canon πόλεως Σινιάνδου τῆς
Πισιδῶν ἐπαρχίας Constant. tertio p. 676 ostendunt.

Ibid. Λαοδίχεια] non aliter Strabo l. 14 p. 663. alii
Λαοδίχειαν τῆς Πισιδίας malunt, ut Socrates H. E. 6 8.
Palladius satis oratorie (Vit. Chrysostomi p. 78) συγκλωσθεῖς,
inquit, Ἀμμωνίῳ τῷ Λαοδικείας τῆς κεκαυμένης κεκαυμένην
ἐποίησεν τὴν ἐκκλησίαν. caussa cognominis ex soli ingenio,
quod ignis ibi quaedam quasi scaturigines essent, sumpta
videtur.

Ibid. Τυράϊον] rectum est. Theotecnus Τιραιῶν Chal-

cedon. p. 401 et *Τυρασίον* p. 669 subscribit, male utrobique: facile tamen videas unde ea sint depravata. meminit eiusdem in Phrygia, finibus eius longius prolatis, Xenophon Exped. Cyr. 1 p. 194, sed *Τυριαῖον* appellans; quod ipsum Straboni, si mss valeat auctoritas, cum Ortelio restituendum erit l. 14 p. 663: ἐπὶ δὲ τὸ πρὸς τῇ Λυκαονίᾳ πέρας τῆς παρωρείου τὸ *Τυριαῖον* διὰ Φιλομηλίου μικρῷ πλείους τῶν πεντακοσίων. sic enim illi, non *Τυριάριον*, ut vulgo, nec *Τετραδίων*, quod ex Ptolemaeo Palmerius advocabat, probantes; ut adeo circa Lycaoniae montana non multum a Philomelio positum fuerit; quod et Plinii Tyrienses 5 27 Philomeliensibus paene coniuncti suadent. poterit autem Tyriacum nomen urbium Geographiae Sacrae, in qua nulla eius mentio, augere.

394, 26. *Ἀδριανούπολις*] Florentius *Ἀδριανουπόλεως* Pisidiae est in Chalcedon. concilio p. 670, et Thalalaeus Hadrianopolitanorum Pisidiae provinciae Collat. 8 Constantinop. sec. p. 241.

Ibid. 27. *Φιλομήλιον*] nota urbs ex Strabone et conciliorum est Actis, non item, turpi vitio deformatam esse in Procopii Hist. arcana c. 18. narrat plures urbes vehementi terrae motu corruisse, praeterque ceteras *Πολύβοτόν τε τὴν ἐν Φρυγίᾳ καὶ ἦν Πισίδαι Φιλομηδὴν καλοῦσιν*. imo *Φιλομήλιον*, quo nomine Pisidis urbem fuisse, non altero, citra dubium est.

Ibid. *Σωζόπολις*] patria fuit Severi, qui Flaviano depulso Antiochenis episcopus est datus. Euagrius H. E. 3 33: ὃς πατρίδα τὴν Σωζοπολιτῶν κληρωσάμενος, ἥ μία τοῦ Πισιδῶν ἔθνους ἐστίν. in Actis Zosimi tom. 3 lul. *Σωζοπολιτῶν πόλις* circa Antiochiam Pisidiae et Conanam c. 1 collocatur.

Ibid. *Τύμανδρος*] iungitur huic artissime in Schelstrateni et Bandurii editione *μητρόπολις*, quam Carolus a S. Paulo iure optimo hinc distinxit: neque enim Pisidiae metropolis unquam fuit, *Τυμανδὸς* appellanda, si Longino, qui synodo Constantinopolitanae sub Flaviano adfuit, credimus, episcopum se τῆς *Τυμανδηνῶν πόλεως ἐπαρχίας Πισιδίας* inter Acta Chalced. p. 244 professo, etsi τῆς *Μανδηνῶν πόλεως* prave p. 247. ὁ *Τομάδνου* et *Τυμάνδου* est in Notitiis Iac. Gear.

Ibid. *Μητρόπολις*] Exorticius *Μητροπόλεως Πισιδίας* Chalcedonensi p. 401 et 644 subscribit, perperam *Νικοπόλεως*, quo nomine in Pisidarum gente urbem ignoramus, p. 670 dictus. hinc campus Metropolitanus apud Livium 38 15.

394, 27. Ὀναμία] Ἀνάμεια est, de cuius amoeno situ multa viri docti ex Xenophonte Strabone Livio Maximoque Tyrio. vide Ch. Cellarium G. A. c. 3 4 p. 158 et Cl. Salmasium in Solin. p. 581. vulgo Phrygiae adscribitur, neque id male: sub Christianis tamen Pisidia est contributa, unde Sisinnius Ἀναμείας τῆς Κιβωτοῦ inter Pisidas Nicaeno secundo p. 358 subscripsit. nimirum in Phrygiae Pisidiaque finibus erat, quod egregie docet Dio Chrysostomus orat. 35 p. 432, cum Apamienses compellans τῆς τε Φρυγίας inquit προκάθησθε καὶ Λυδίας, ἔτι δὲ Καρίας· ἄλλα τε ἔθνη περιρικεῖ πολυανδρότατα, Καππάδοχές τε καὶ Πάμφυλοι καὶ Πισίδαι. ubi plura in laudem urbis adduntur, quae non exscribo.

Ibid. 28. Εὐδοξιούπολις] quo olim nomine fuerit, ignoratur. doctissimus Holsteinus ex Socratis H. E. 7 36 suspicionem iecit, sed debili tibicine fultam, ut ad Eudoxiopolin Europae admonuimus.

Ibid. Ἀγαλασσός] sic quoque in altera Notitia Iac. Goar et Nicaeno secundo p. 575, ubi Theodosius τῆς Ἀγαλασοῦ, qui Σαγαλασσού p. 358; similiter mss quidem Liviani 38 15 voci sibilantem literam demunt, et Pliniani 5 27. diceres propterea urbem inter eas esse referendam, quae modo sibilantem sibi praeponi modo auferri patiuntur: at obstant Gracci, ut Polybius, quem Livius exscripsit, et plures alii, numi quoque Σαγαλασσέων apud Vaillantium Harduinum et Haymum scribatur ergo Σαγαλασσός, quam diei itinere Apamea dissociatam fuisse Strabo l. 12 p. 569 docet.

Ibid. Βάρις] ὁ Βάρεως episcopus est in Notitia Iac. Goar, qui perperam πόλεως Βάρης in Nicaeno secundo p. 358. Ptolemaeo prorsus ut hic Βάρις, cui Κόμανα proxime iungitur et in veteri versione Conana, haud dubie verius: nam et Constans Κονάνης est in Nicaeno secundo p. 575, et discrete Κονανέων πόλις in Pisidia locatur in Actis Zosimi tom. 3 Iunii p. 815 et 816.

Ibid. ἡ σιδηρᾷ] utraque Iac. Goar Notitia hoc cognomine Selenciam ornat, quod a ferri metallis accipere potuit. Nicaeno secundo p. 575 Petrus Σελευκείας τῆς Ἰδίας pro Πισιδίας subscripsit.

Ibid. 29. ὁ Τιμβριάδων] sic mss neque huius Notitia Iac. Goar dissidet. videtur librarius haec ad normam ecclesiasticae Notitiae exegisse, et episcopum huius urbis solenni in illis more signasse. urbem si spectes, difficulter invenies. Xenophon Exp. Cyr. 1 p. 194 Θύμβριον 10 parasangis a Tyriaco, de quo supra, semovet. id si nostrum, vitii ma-

nifestum erit: nec mutari tamen sustinerem, quoniam Constantinus huius urbis praesul in Constant. tertio p. 505 *Τιβριάδων* et in veteri versione *civitatis T'ibriadorum Pisidiae provinciae*, quamquam male p. 676 *τῆς Μαμβιαδέων πόλεως*, dicitur; nisi et Plinius Timbrianos inde formasset 5 27. ergo Geographiam Sacram et hac urbe augeamus.

395, 29. *Θεμισόνιος*] nusquam in Pisidia mihi lecta est. Phrygiae cognominem urbem supra vidimus, forte a Pisidica nomen habentem: Strabo enim 13 p. 629 fuisse Phrygiae urbes, quae a Pisidicis nomen traxerint, docet. posses cum doctissimo Geograph. Ital. medii aevi p. XXVII auctore de Termesso, quam Stephanus Pisidiae urbem facit, nisi eam Pamphyliae Hierocles contribuisset, cogitare.

Ibid. *Ἰουστινιανούπολις*] nec hanc urbem, si alteram Iac. Goar Notitiam exceperis, legere memini. vir doctus, quem tantum quod appellavi, quoniam Alemannus in Procopii Hist. arcana c. 11 inter Iustinianopoles Pamphyliae urbem, quae in Notitia veteri Myloma sit, recenset, de Myliade coepit autumare, acsi et illa Iustinianopoleos nomen induisset. at ea et ab hac provincia distat, et in Pamphylia fortasse reperietur. equidem suspicatus sum Conanam sive Conana Iustiniani nomen accipisse: caussam habeo, quod Notitiarum una Iacobi Goar Iustinianopolim inter Tymandum et Malum interponant, reliquae vero, Iustianianopoli neglecta, Conanam. quae tamen mera suspicio est neque admodum firma.

Ibid. *Μάλλος*] reliquis Notitiis *Μάλος*: unde *Μαληνῶν* episcopus in Iure Graeco Romano p. 190, et Constant. tertio p. 676 Sisinnius *τῆς Μανοπόλεως τῆς Πισιδῶν*, sed vitiose. vide L. Holst. in Stephan. *Μάλλος*. auctor Dissert. Chorogr. Ital. cum huius Mali occasione p. XXVII asseverat nullam Mallum in duabus Ciliciis Hieroclem adnotare, haud sane advertit *Μάλχος* Ciliciae primae vitiosum esse et Mallum nobis offerre.

Ibid. *Ὀδάδα*] imo *Ἀδάδα*, ut ms Palatinus Ptolemaei. Ioannes episcopus *τῆς Ἀδαδέων πόλεως τῆς Πισιδῶν ἐπαρχίας* concilio Constant. tertio p. 676 adfuit. Artemidorus apud Strabonem 12. p. 570 inter Pisidiae urbes *Ἀδαδάτην Βριάδα*, pro *Ἀδάδα τὴν Βριάδα*, seu *Τιμβριάδα* potius, annumerat.

Ibid. 30. *Ζόρζιλα*] ὁ *Ζαρζήλων* constanter in Notitiis Iac. Goar, et ea quam Beveregius Comment. in Canon. concilii Trullani p. 140 vulgavit. videtur non alia ac *Δύρζηλα* Ptolemaei, Z et Δ, ut assolet, permutatis.

Ibid. *Τιτυσσός*] sanum hoc est, ut et ὁ *Τιτυασσοῦ* veteris Notitiae male Petrus *Τοτιασσοῦ* in Nicaeno secundo p. 358 et *Τυασσοῦ* p. 53, nec melius Stephanus *τῆς Τυασέων*

πόλεως τῆς Πισιδῶν ἐπαρχίας Constantinop. tertio, p. 676. perperam etiam Πιτυασσὸς Artemidoro apud Strabonem 12 p. 570.

394, 31. ὑπὸ κουσουλάριον] et haec praesidialis fuit, uti Notitia imp. Orient. c. 1 et Novella 25 docemur. meminit quidem Theodorus Iconiensis in epist. de Cyrico et Iulitta tom. 3 Iul. p. 26 Domitiani comitis Lycaoniae, κόμητος Λυκαονίας, qui mihi rei militaris per Lycaoniam comes fuisse videtur: Notitia eum non habet: at praeter praesidem in provincia, qui rem militarem curaret, fuisse, Novella 25 dubitare vetat. Iustinianus uni Lycaoniae praetori Iustiniano et rem civilem et militarem mandavit.

Ibid. 32. Ἰκόνιον] Lycaoniae fuisse metropolin ex Chalcedon. p. 670 constat. sita erat in Pisidarum et Phrygum finibus, nec multum ab Orientis dioecesi neque Asiana disparata. Basilii Seleuciensis Vit. S. Theclae 1 p. 232: πόλις δὲ αὕτη Λυκαονίας, inquit, τῆς μὲν ἐφ᾽ αὐτὴν οὐ πολὺ ἀπέχουσα, τῇ δὲ Ἀσιανῶν μᾶλλον τι προσορμίζουσα, καὶ τῆς Πισιδῶν καὶ Φρυγῶν χώρας ἐν προοιμίῳ κειμένη. coloniae eam dignatione illuminavit Imp. Gallienus, si fides rarissimo, et fortasse in hoc genere unico Thesauri Wildiani numo, cuius uni paginae IMP. C. P. LIC. GALLIENVS. P. F. alteri ICONIEN. COLO. S. R. inscripti sunt. ceterum Basilio illud τῆς χώρας ἐν προοιμίῳ admodum familiare est: nam et Seleucian Vit. Theclae 1 p. 275 τῆς ἐφ᾽ αὐτὴν δριῶν ἐν προοιμίῳ positam ait, et 2 11 προοίμιον τῆς ἀτραποῦ, et c. 17 τῆς ἡμέρας προοίμιον, quin et orat. 27 p. 150 τῆς ὁργῆς τὰ προοίμια dixit; quam vero recte atque ex usu veteris Graeciae, ex egregia Hemsterhusii nostri ad Luciani Somnium animadversione cognosces.

Ibid. Λύστρα] Luca Act. A. 14 6. τὰς πόλεις Λυκαονίας Λύστραν καὶ Δέρβην, et v. 21: at v. 8 ἐν Λύστραις. unde τὰ Λύστρα et Λύστραν in promiscuo usu fuisse diceres, nisi passim alii numerum pluralem mallet. ὁ Λύστρων est in pluribus Notitiis, subscribitque Chalcedonensi p. 99 Plutarchus Λύστρων. Ptolemaeo Λύστρα, in Palatino m, pro quo verius scriptus Coislinianus Λύστρα.

Ibid. Μίσθεια] est huius praesul in Chalcedon. p. 674 Armatus πόλεως Μισθείας, et Longinus Μιστιανῶν πόλεως Λυκαονίας in Constantinop. tertio p. 670. Theophanes Chronogr. p. 320 Μισθίαν et Mistiam Ravennas l. 2 c. 17 appellat. non longe Vasadis afuisse colligas ex Basilii M. epist. 118. τὸν ἀγρὸν ἐκεῖνον, scribit, τὸν ὑποκείμενον τῇ Μηστειᾷ, ᾧ ἐπεκηρύχθη ὁ ἄνθρωπος, κέλευσον Οὐασόδοις ὑποταλῆν.

igram illum Mestiae subiectum, cui addictus est homo ille, Vasodis subesse iube. sic Iul. Garnerius vertit ediditque, admonens *Μηστείαν* in quattuor esse mss, Vasoda vero in plerisque. veteres editi *Μισθία*, Balsamon et Zonaras tom. 2 Beveregii Canon. p. 66 *Μισθία*, quod vir doctus spernere non debuerat, utpote solum cum vero consentiens.

394, 32. *Ἀμβλαδα*] Philostorgius H. E. 5 2 urbem aridam ac pestilenti fuisse solo, incolas barbaro atque ab humanitate alienissimo ingenio docet. oppidi episcopus πόλεως Ἀμβλάδων in Chalcedon. p. 675, et Constant. tertio p. 675, sed perperam, Ἀμιλάνδων πόλεως ἐπαρχίας Λυκαονίας. vulgatum praeter Stephanum et Philostorgium Ptolemaei mss Palatinus Coislinianus et Barberinus, de quo L. Holst. in Steph., probant.

Ibid. Οὐάσαδα] Ptolemaeus Οὐάσατα, quod emendari debere ex mss Coislin. certissimum est. Basilii M. Οὐάσοδα in nupera editione, cui hinc facillime et ex Beveregio tom. 2 p. 66, tametsi pessime ibi Balsamon et Zonaras Μάσαδα legunt, succurri potuerat. Conon episcopus πόλεως Ἀσάδων ἐπαρχίας Λυκαονίας Constant. tertio p. 675 et Olympius Οὐτάδων Chalcedon. p. 674 subscripserunt, male uterque.

Ibid. 33. Οὐμάναδα] Ὀμόναδα oportuerat, ut belle Ch. Cellarius G. A. 3 4 p. 205, licet operarum peccato Ὀνόμαδα inibi legatur. hinc gens Homonadum apud Plinium 5 27 et Strabonem 12 p. 569. hinc Tyrannus Ὀμονάδων in Chalcedon. p. 400, qui prave p. 99 Μανάδων, et peius in Constantinop. tertio p. 675 Alexander πόλεως Σουμάνδων provinciae Lycaoniae.

Ibid. Ἰλίστρα] hoc in ms fuisse ex Holst. in Geogr. S. novimus: editi omnes Λίστρα. oppido episcopus Martyrius Ἰλίστρων, qui rectius mss Ἰλίστρων, Ephesini concilii p. 534 et Onesimus πόλεως Ἰλίστρων Chalcedon. p. 674 fuit.

Ibid. Λάρανδα] Anton. Itin. p. 211 vide.

Ibid. Δέρβαι] Δέρβη, ut Act. A. c. 14 et apud Strabonem 12 p. 569; ubi in Isauriae confinio locatur.

Ibid. Βαράτη] Ptolemaeo Βάραττα, Tabulae Peutinger. M. P. 50 ab Iconio Barathe. nomine metropolitae sui Constantinus τῆς Βαρατέων μητροπόλεως τῆς Λυκαόνων ἐπαρχίας Constantinop. tertio p. 526 subscribit. noli tamen putare metropolin fuisse, quam dignitatem librariis debet, intemestive et satis inique eam Iconio auferentibus. paullo itaque rectius p. 675 πόλεως Βαρίτης dicitur.

Ibid. Ὑδη] Plinius Lycaoniae urbem in confinio Galaciae atque Cappadociae fuisse l. 5 c. 27 scribit. Rufus πό-

λεως "Υδης est in Chalcedon. p. 526 qui Σίδης mendose p. 400.

394, 33. Ἰσαυρόπολις] Lycaoniae partem ad Taurum Ἰσαυρικὴν Strabo 12 p. 568 facit; nec male ergo Isauropolis huic provinciae tribuitur. Aëtius Ἰσαυροπόλεως Chalcedonensi adfuit p. 673. alii Isaura appellant, Ἰσαυρέων πόλιν Diodorus 18 p. 605, de qua Henr. Valesius in Ammian. 14 8. fuisse urbem latrociniis infamem nemo ignorat; atque haud scio an Laestrygonia sit Basilii Seleuciensis Vit. S. Theclae 2 12, sceleratorum hominum atque ex rapto viventium receptaculum. situs haud male convenit: dicit eam in Seleucia Isauriaeque fuisse confinio, sed versus occasum eius provinciae totiusque Orientis, altissimis montibus impositam: διακειμένην ὥς πρὸς ἐσπέραν καθ' ἡμᾶς τε καὶ σύμπασαν ἐὼαν γῆν, πολλοῖς δὲ καὶ ἰσoneφέσιν ὄρεσι διειλημμένην. incolis atque urbi a Laestrygonibus, quod eorum sectam atque instituta probarent, id nomen venit. sane Isauros Basilii aetate ab improba praedandi cupiditate fuisse instructissimos ex Chrysostomi epistolis, Zosimo atque aliis pluribus cognitissimum est.

395, 1. Κόρνα] haud eam Ptolemaeus, nec concilium Constantinop. primum, ut Carolus a S. Paulo monuit, ignorat.

Ibid. Σάβατρα] consentit Tabula, quae Iconio M. P. 44 semovet. Ptolemaeo Σανάτρα, unde in Chalcedon. p. 673 Eustathius πόλεως Σανάτρων. quae differentia ex sono est, uti in Σαναδία et Σαβαδία, Καλαυρία et Καλαβρία, καλαύρου et καλάβρου, innumerisque aliis. Straboni 12 p. 568 Σάτρα, quam eandem esse recte Ch. Cellarius G. A. 3 4 p. 205 animadvertit.

Ibid. Πτέρνα] Πέρτα Ptolemaei est, cuius praesul Canon πόλεως Περσῶν Chalcedon. concilio p. 674 (et in veteri versione, quam L. Holsteinius versavit, Pertorum) subscripsit, et Nicaeno secundo p. 53 Epiphanius Πέρτων.

Ibid. Κάρνα] imo Κάννα, ut apud Ptolemaeum et Chalcedon. concil. p. 646, ubi Eugenius Cannorum et p. 526 πόλεως Κάννων nomen inter Lycaoniae praesules adscribit.

Ibid. Γλαύαμα] suspicor hanc in Ptolemaei Δαύματα, ut ms Palatinus praefert, absconditam latere; nec forte alia habenda est Ὑδαμαντὸν concilii Chalcedon. p. 674; quamquam quo vero nomine fuerit, prorsus ignorem. Πίγνον nondum inveni.

Ibid. 3. ὑπὸ κονσουλάριον] Phrygia Salutaris praesidi paruit, non consulari, ut ex Notitia imp. Orient. c. 1 con-

pertum habemus. Amachius ἄρχων τῆς ἐπαρχίας τῆς Φρυγίας, qui dein ἡγεμὼν praeses iteratis vicibus, est apud Socratem H. E. 3 15. Suidas rem eandem referens in Ἀμάχιος parvae urbis Phrygiae praesidem facit, ἄρχοντα μικρᾶς πόλεως Φρυγίας, satis imperite exscriptis Malchi aut alius auctoris verbis. suspicor scriptorem, quicumque fuerit, τῆς μικρᾶς Φρυγίας dedisse, idque, cum in parva urbe Mero res fuerit acta, πόλεως addito vocabulo auctum. parvam autem Phrygiam hanc fuisse dictam ex Stephano in Εὐκαρπία constat.

395, 4. Εὐκαρπία] pagus fuit Phrygiae, ab ubere frugum vinique proventu id nominis sortitus, Metrophane, quem Suidas Eucarpia ortum adfirmat, apud Stephanum auctore. quod vero primo loco ponitur, id metropolin fuisse Phrygiae Salutaris, uti L. Holsteinius in Geograph. S. autumabat, argumento non est: nam et alia sunt in Synecdemo exempla urbium, qui principem locum in catalogo occupant nec metropoles fuerunt; et Synecdemus civilis est, neque ad metropoles semper attendit. Synnada provinciae caput fuisse suo loco dicetur.

Ibid. Ἱεράπολις] celebrem hoc nomine urbem in Pacatiana vidimus; diceresque ex ea provincia librariorum socordia in Salutarem Phrygiam migrasse, nisi concilium Nicaenum secundum Hierocli adstipularetur: cum enim p. 346 Nicolaus Hierapoleos Pacatianae subscripsisset, nomen suum inter Salutaris Phrygiae praesules p. 357 Michael Ἱεραπόλεως profitetur; et ne de vitio cogites, p. 597 atque alibi eundem reperies. itaque duas Phrygiae, alteram Pacatianae alteram Salutaris, Hierapoles agnoscamus, et hac Geogr. S. ornemus.

Ibid. Ὀστρους] Ὀτρος, cuius episcopus πόλεως Ὀτρον in Chalcedon. p. 673, in Nicaeno secundo τοῦ θρόνου Ὀτρον p. 358 dicitur. Plutarchus τὰς λεγομένας ἐν Φρυγίᾳ Ὀτρυᾶς in Lucullo p. 497 appellare videtur.

Ibid. Σεκτόριον] hoc, utpote proxime ad Στεκτόριον, quo vero nomine fuit, accedens, e mss arripuimus. Ptolemaeo vulgo Ἰστρόριον, sed vetus interpres Stectorium legit, quod et mss Coislinianus et Barberinus, de quo Holsteinius ad Geograph. S., praeferunt. Ioannes presbyter τοῦ θρόνου Ἐκτορείου Nicaeno secundo p. 357 nomen adscripsit, et p. 53 Ἐκτορίου.

Ibid. Βρούζος] verum est Βρούζος, unde numi Βρουζηνῶν et Βρουζίνων, ut in Thes. Britan. tom. 2 p. 234, de quibus egregie Harduinus in Num. urb. illustrat. Ptolemaeus, cui Δρουζον, hinc auxilium accipit.

395, 5. κλῆρος Ὀρίνης] lege ὄρεινῃς. intelligi credo Phrygiam Paroreiam sive montanam, de qua Strabo 12 p. 577: ἡ μὲν οὖν παρωρία ὄρεινὴν τινα ἔχει ῥᾶχιν, ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐκτεινομένην ἐπὶ δύοσιν. Κλῆρος dicitur solenni more, quo vox de agris sorte divisus et dein de aliis quibusvis usurpatur. vide Cl. Dukerum in Thucydidem 3 50, et quos ille appellavit.

Ibid. κλῆρος Πολιτικῆς] sic mss edere, Holsteinio accedimus, etsi quae Phrygiae pars sit, in obscuro maneat. si coniecturis in re incerta indulgere liceat, dixerim eos Phrygiae agros signari qui usui publico reipublicae serviebant, atque eos in primis in quibus greges dominicos pascebant fuisse in Phrygia imperatores Valentinianus et Valens l. 19 c. Th. de Praetoribus testabuntur; *satos de Phrygiae*; aiunt, *gregibus 20 quatuor equos, subiugandos quadrigis, hoc est, simul octo, duobus maximarum editionum praetoribus dari sancimus.* simili fortasse ex causa regio Aphrodisias antea Politice Orgas fuit appellata apud Plinium N. H. 5 30. de Debalacia nihil habeo monere, utpote nusquam lecta.

Ibid. Ἀυσίας] nota e Strabone Plinio et Ptolemaeo urbs, cuius numi Ἀυσιαδέων nomen praeferunt. Philippus Lysiadis est in Chalced. p. 646.

Ibid. Σύναδα] hanc provinciae metropolin concilium Chalcedonense p. 673 imponit; unde Synodorum metropolita, quamquam non sine vitio l. 24 Hist. Miscell. Tabula 32 M. P. Docimeo semovet. vide Vales. in Socrat. H. E. 7 3.

Ibid. 6. Πρύμνησος] Prymnesia Ptolemaeo et Chalced. concil. p. 673. vulgo quidem Πρυμνιάσση ibi appellatur, sed verum Latinus interpres servavit, et Constantinop. tertium p. 675.

Ibid. Ἴψος] urbem nobilitavit, quod prope eam depugnatum est, memorabile praelium, quo Antigonus a coniuratis ducibus victus atque interfectus est apud Plutarchum in Pyrrho p. 384. Ἄψος perperam Nicaeno secundo p. 161.

Ibid. Πολύγωτος] Πολύβοτος oportuerat. Georgius presbyter πόλεως Πολυβαίου est in Nicaeno secundo p. 356, hinc refingendus. vide Cellarium G. A. 3 4 p. 168.

Ibid. Δοκίμιον] addunt Schelstratenus et Bandurius μητροπόλεως titulum; quo ornatum unquam fuisse exiguum oppidum et solo marmore nobile haud constat. verius sum sibi locum Μητρόπολις in principe editione occupavit: binas enim eo nomine in Phrygia fuisse e Stephano novimus, quo-

rum fortasse haec apud Athenaeum l. 13 p. 574 obvia. Δοκίμειον, ut eo redeamus, Stephano, Δοκίμαιον, non sine errore, Ptolemaeo, Δοκιμία κώμη Straboni l. 12 p. 577. Δοκίμιον, plane ut hic, ἐπαρχίας Φρυγίας Σαλυνταρίας Ephesino concilio p. 534. vide Norisium Dissert. 1 de Epoch. Syro-Maced. p. 14.

395, 7. Μῆρος] est apud Socratem H. E. 3 15 et Sozomen. 5 11, ubi Valesium vide. nec crede tamen posteriore aetate Comopolin fuisse appellatam; neque enim Constantinus imperator l. 1 Them. 1 id adfirmabit, sed Merum fuisse κωμόπολιν sive grandem vicum, qui ad urbis amplitudinem proxime accederet, uti in Marci Evang. 1 38. Carolus a S. Paulo cum Myrum vocat, ab Actis conciliorum, ut Nicaeni secundi p. 357, ubi Damianus Μύρων, in fraudem impulsus est.

Ibid. Νακολία] urbem Phrygiae, cui Nacolia nomen, πόλιν τῆς Φρυγίας ἢ Νακόλεια προσωνυμία, ad quam Valens Procopium profligaverit, Socrates H. E. 4 5 vocat. Basilii Νακωλείας Φρυγίας Chalcedon. concilio p. 578 subscripsit. ceteris Νακόλεια, ut Ptolemaeo et Zosimo 4 8. vide Ch. Cellarium G. A. 3 4 p. 144.

Ibid. Δορύλλιον] Δορύλαιον, uti Strabo; nisi forte Δορύλλειον, modo sanum id sit, cum Eustathio in Dionys. 815 voluerit. proxime fluvium sedem habuit, qui in Thes. Britan. tom. 2 p. 257 numo Δορυλαέων urnae incumbit, quamquam quo nomine fuerit nondum pro comperto habetur. Nic. Haymius Sangarium arbitratur, cui sane in Tabula Peutingerana accubatur. at id flumen urbem alluisse cum certo haud constet, malim alterutrum amnium credere de quibus Cinnamus 5 1, ubi de Manuele Comneno, διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου πορθμοῦ ἐπὶ Ἀσίας διαβὰς ἄχρι Δορυλαίου ἦλθε, περὶ ἅμφω τῷ ποταμῷ, ὧν ὁ μὲν Βαθὺς πρὸς τῶν ἐγχωρίων, Θύαρις δὲ ἄταρος ὀνομάζεται. adde 6 14 Nicetam Choniat. Annal. Manuel. 6 p. 88.

Ibid. Μέδαιον] Μίδαιον sive Μιδάεον, unde Μιδαίων numi apud Harduinum et Holst. in Stephanum.

Ibid. δῆμον Λυκαῶν] pesterius e ms eruit Holsteinius, e quo Λυκαόνων δῆμος formari oportet. δῆμος, ut saepe, pagum notat: Stephanus Εὐκαρπία δῆμος τῆς μικρᾶς Φρυγίας, et in Δῆμος. Lycaones in Phrygia Plinius 5 29 agnoscit, probe contra Harduinum a Ch. Cellario G. A. 3 4 p. 164 defensos.

Ibid. 8. δῆμον Αὐράκλεια] forte δῆμος Αὐλοκρήναι. Plinius Aulocrenas Phrygiae tribuit 5 29. Marsyas, inquit,

ibi redditur, ortus ac paullo mox conditus, ubi certati tibiaram cantu cum Apolline, Aulocrenis: ita vocatur con- vallis decem mill. passuum ab Apamia Phrygiam peten- tibus. et 16 43. favet suspicioni Aquilas episcopus *Ἀύλο- κρῶν*, qui inter Phrygiae Salutaris praesules Chalcedon. p. 400 nomen suum profitetur. quia tamen *Ἀύροκλέων* p. 246. dicitur, nihil decreverim. id addam, in Geograph. Sacra praeteriri haud debuisse.

395, 8. *δήμον Ἀλαμασσού*] in concilio Chalcedonensi eius episcopus memoratur, diciturque *πόλις Ἀμαδάσση* p. 673, et in Constantinop. secundo p. 244 civitas Amadassensorum rectius itaque *δήμος Ἀμαδάσσης*.

Ibid. *δήμον Προπνίασα*] forte *δήμος Πραιπένισσος*. Praepenissus est inter Phrygiae urbes apud Ptolemaeum, sub- scribitque Auxanon *πόλεως Πραιπενίσσου* Chalcedonensi p. 673. quod vero his pagis episcopi fuerint impositi, id argu- mento est fuisse *κωμοπόλεις* sive amplos et civium frequen- tia celebres pagos, unde et *πόλεις* Chalcedonensi concilio di- cuntur. ceteroqui canones pago aut parvae urbi, cui vel unus presbyter sufficeret, episcopum negabant, ut synodi Sar- dicensis 6: *μὴ ἐξεῖναι καθιστᾶν ἐπίσκοπον ἐν τινὶ κώμῃ ἢ βραχείᾳ πόλει, ἢ τινὶ καὶ εἰς πρεσβύτερος ἐπαρκεῖ*. et syn- odi Laodicenae 56, qui *περιοδευτὰς* sive visitatores, ut Dio- nysius Exiguus vertit, de quibus Beveregius plura, in eis- modi pagos amandat; quamquam et id citra dubium est, haud raro praesulum ambitione optime decreta fuisse proterve con- culcata, et quo plures suffraganeos, quos vocant, acciperent, pagis atque oppidulis episcopos datos. in Africa certe per contentiones Donatisticas incredibilem in modum praesulum numerus increvit, paullatimque villae fundi et vici suos sibi praepositos viderunt, sicuti et Collat. Carthagin. c. 181 cel- ligas. sed haec ab instituto nos avocarent longius.

Ibid. 9. *ἐπὶ κονσουλάριον*] olim Lycia et Pamphylia uni proconsuli paruerunt; unde C. Porcius procos Lyciae et Pam- phyliae in Thes. p. CCCCLVIII 6. sub Constantino praesidem habuerunt, ad quem l. 2 c. Th. de censu data est. diceres Decii tempore a Lycia iam fuisse distractam ob Pamphyliae praefecturam Martiano ab eo imperatore mandatam, in Actis S. Achatii apud Ruinart. p. 155, si bonae fidei semper ea essent monumenta. forte Theodosius secundus Lyciae suum praesidem imposuit, qua de re alias. fuisse vero consularem Pamphylia Notitia imp. Orient. c. 1 docet.

Ibid. 10. *Πέργη*] editi omnes *Σύλλαιον* iungunt, acsi eadem urbs esset, prorsus contra verum: distinctissimae enim

fuerunt, singulis episcopis, ut ex Chalcedonensi concilio novimus, subditae. seriore quidem aevo dignitas metropolitana Sylaeum ornavit, eaque causa est, cur in aliis Notitiis ὁ Πέργης ἦτοι Συλαίου episcopus memoretur. at nondum, cum Hierocles suam digereret, eo res redierat: distinguuntur enim utriusque episcopi in Constantinop. tertio. erat Perge provinciae metropolis, sicuti praeter Chalcedonense concilium p. 656 scholiastes Callimachi hymn. in Dian. v. 187 et egregius numus ab Ezech. Spanhemio (dissert. 9 de V. et P. Num. p. 591) productus ostendunt. secta dein in duas Pamphylia, quae tamen divisio Hierocle, quod supra patefecimus, posterior est, Perge Pamphylicae secundae, primae vero Side metropolis esse coepit.

395, 10. Σύλλαιον] Σύλαιον Constantino l. 1 Them. 14 et Constantinop. tertio p. 677, ubi Paullus πόλεως Συλαίου τῆς Παμφυλίων ἐπαρχίας, nec aliter Actis S. Stephani Iunioris, a Benedictinis vulgatis, p. 452, quae Lyciam hinc ordiuntur, etsi ipsi Σύλσον maluerint. putares itaque rectum id esse: at obstat Σύλειον Stephani et Syleum Livii. Salmasius in Solin. p. 549 Σίλλιον, nisi error ibi sit ab operis commissus, verum esse pertendit. Holsteinus Σύλαιον praefert ad Stephanum, atque Arriani Exped. Alexand. 1 27 Σύλλιον, χωρίον ὀχυρόν ad hanc normam corrigit. ego in Arriano nihil muto, Σύλλιον et Σύλλειον ceteris praestare arbitratus. habet id Polybius Leg. 30, et, quam conformatione litterarum *A* et *A* deceptam nemo dixerit, Tabula Peutingerana. perperam ergo Ptolemaeus Σύλουον, et Chalcedonense p. 402 Σίλουον. oppidum haud multum Perga distabat.

Ibid. Μάγνδος] sic et Palat. et Coislin. mss Ptolemaei pro vulgato Μάτυλος. numi Μαγυδέων Thes. Britan. tom. 2 p. 189 id probant. quare non recte satis Magaedensium civitas Pamphylicae Constantinop. secundo p. 241, nec Μαγίδων πόλις Constantinop. tertio p. 502, nedum πόλις Μαῦδος Chalcedon. p. 672. verius Magydensium civitas p. 646 veteri interpreti.

Ibid. Ἀτταλία] nota urbs e Strabone est circa Corycum posita. Suidas in Κορυναῖος sitam ait ad Corycum promontorium, haud obscure Corycum Ciliciae cum cognomine Pamphylicae oppido confundens; quem eundem errorem Salmasius in Solin. p. 545 reprehendit in Demetrio, quo Stephanus teste usus fuit. Ἀτάλων episcopus, qui Ephesino interfuit concilio p. 585, hinc fuit, appellarique Ἀτταλέων debuerat. ceterum seriore aetate urbs ab Alexio imperatore metropolitana iura, quemadmodum Notitia Iac. Goari, docemur, impetravit. hinc explica, quod ceteroqui absurdum videri

posset, scholion Balsamoni et Zonarae tom. I Canon. Beve-
regii p. 107: Παμφυλία ἐστὶν ἡ τῆς Ἀτταλίας ἐπαρχία. vide
quoque Tzetzen Chiliad. 6 72.

395, 10. δῆμον Οὐλίμβος] ab aliis ut hic nobis pa-
gus explicetur exspecto, gratiam relaturus si eadem opera
binis sequentibus, qui meam frustra implorarunt, succurrere
voluerint. meminit sane Notitia Iac. Goari Δικιοτανάβρων,
videnturque eadem ac Κάναυρα, nec hilum tamen iuvant. Ca-
rolus a S. Paulo non aliam esse ac Zenopolim fidenter ad-
firmat, quam nos Isauriae fuisse pro comperto habemus.

Ibid. 11. Ζοβία] lege Ἰοβία et mox Τερμессός. tribus
his oppidis tempore synodi Constantinopolitanae sub Flaviano
unus episcopus fuit, qui inter Acta Chalcedon. p. 239 τῆς
κατὰ Τερμισσὸν καὶ Εὐδοκιάδα καὶ Ἰοβίαν ἀγίας Θεοῦ ἐκκλη-
σίας dicitur. Ephesinae synodo p. 535 Timotheus πόλεως
Τερμησοῦ καὶ Εὐδοκιάδος subscripsit, unde alii Ioviam pa-
ruisse coniicias. Leone vero imperatore, quod synodica pro-
vincialium epistola docemur, et Eudocias et Termessus sin-
gulis praesulibus dicto audientes fuere. montibus Termessus
supra Phaselidem circa angustias, per quas in Milyadem trans-
itus, erat adposita. vide Cellarium G. A. 3 4 p. 196.

Ibid. δῆμον Μενδενέω] nisi me omnia fallunt, est hoc
Ptolemaei Μενεδήμιον. itaque Δῆμος Μενεδήμιον reser-
vamus.

Ibid. 12. δῆμον Σώκλα] imo Πώγλα, ut idem geogra-
phus. Paullus πόλεως Πούγλων inter Pamphylios nomen in
Chalcedon. p. 672 profitetur.

Ibid. Σίνδα] Ἰσινδα oportuerat, quod L. Holsteinus ad
Geogr. S. monere haud praeteriit, simile mendum e Strabone
et Stephano ad huius Ἀμβλαδα eluens. concilio Ephesino
p. 585 πόλις Ἰσιωδῶν perperam appellatur, rectius Chalcedo-
nensi p. 672.

Ibid. Βέρβη] sic mss. Βάρβη aliis notitiis. utrum praes-
tet, in tam pertinaci veterum de oppido silentio haud temere
finivero.

Ibid. Σινδαύνδα] et hoc e mss. crederes hinc fuisse
Neonem episcopum πόλεως Σιλιάνδου Παμφυλίας in concilio
Chalcedon. p. 556, nisi aliunde liqueret Syllii, de quo supra,
praesulem fuisse. vide p. 672 Actorum eorum. itaque de hac et
sequenti Myodia nihil profitebor aliud quam obscurissimas
videri. inveni quidem in Notitia Iac. Goari Μυλόμην ἢτοι
Ἰουστινόπολιν, pro qua Iustinianopolin N. Alemannum in Pro-
copii Hist. Arc. c. 11 legisse constat: sed ea ab auxilio
ferendo tantum abest ut omnia conturbet.

Ibid. 13. Χωριομυλιαδικά] iungere haec manu exara-

tos codices Holsteinio accredimus, nec tamen urbem eo nomine Pamphyliæ fuisse, quæ eiusdem in Stephani *Μιλύας* suspicio erat. Milyas a Ptolemaeo Pamphyliæ contribuitur: hinc τὴν *Μιλυάδα χώραν* in Lyciæ Phrygiæ et Pamphyliæ finibus apud Arrianum Exped. Alexandr. 1 25 et Strabonem 12 p. 570 appellarunt. verum ergo fuerit *χωρία Μιλυαδικά*, ut pagi eius regionis intelligantur.

395, 13. *Ὀλβασα*] iurares *Ὀλβίαν* esse, quam omnes, si Stephanum exceperis, meritum propterea Casauboni Salmasii atque aliorum animadversionem, Pamphyliæ transcribunt. ne quid tamen mutetur, Ptolemaeus auctor erit, *Ὀβασα*, sive, ut Coisl. ms, *Ὀλβασα* Pisidiæ haud multum a Comana, quo de oppido mox, contribuens. nec Pisidiæ mentio illi nocere debet, cum finitimas esse provincias et plura eius oppida Hieroclem Pamphyliæ suæ vindicare apertissimum sit.

Ibid. *Αυσήναρα*] *Αυσινίαν* Ptolemaei esse non dubito: nam et reliquæ Notitiæ urbem agnoscunt, et Theodotus *Αυσινέων* in Chalced. concilio p. 402, sive Lysiniensis, ut in synodica ad Leonem imperatorem epistola, memoratur.

Ibid. 14. *Κόμανα*] non aliter Ptolemaeus, cui Ephestius Comanenus in synodica epistola adstipulatur: nam operam Carolus a S. Paulo abutitur, cum Comacenum eum esse iubet. huc refert Harduinus numum *ΙΕΡΟΚΑΙCΑΡ. ΚΟΜΑΝΕΩΝ*, probabili coniectura: propius enim hinc Hierocaesarea quam ab oppido Pontico Cappadocicove distat.

Ibid. *Κόλβασα*] *Κόρβασα*, quemadmodum Ptolemaeus, unde Corbaseus episcopus, ut Carolus a S. Paulo admonuit, in concilio Constantinop. sub Menna.

Ibid. *Κρέμνα*] *Κρημνα*, quam coloniam Romanos deduxisse Strabo et Ptolemaeus testantur. sita erat in loco prae-rupto, quæ fortasse nominis causa, undique fossis depressissimis munita apud Zosimum 1 69, ubi tamen male Lyciæ tribuitur.

Ibid. *Παμένου τείχος*] *Ἀνεμοτείχος* mendose Constantino l. 1 Them. 14, ut *Πανεμοτειχειῶν* numi mostrant. *τείχος* autem in hac compositione arcem notat; quam rem cum pluribus exemplis L. Holsteinus ad Stephanum stabilire constituerit, eaque absint ab eius notis, en tibi ea ex schedis, quarum mihi copiam fecit vir clarissimus I. Ph. D'Orville. *τείχος* multis in locis veterum non solum murum sed et castellum vertendum est: significat enim locum munitum. ita ferme semper apud Scylacem et Herodotum. sic l. 1 c. 83 Sardes vocat *τείχος τῶν Ἀυδῶν*, ubi inepte interpres

murum *Lyderum*, et l. 7 c. 50, quem locum notavi ad *Stephanum*. *Iustinus Cohort. ad Graecos*: ἐπὶ τοσούτους γὰρ (τοὺς φιλοσόφους) ὥσπερ ἐπὶ τεῖχος ὄχυρόν καταφύγειν εἰσθασιν. et *Orat. ad Graecos Hercules inter alios labores Augiae ὄχυρόν τεῖχος a sordibus purgasse dicitur*: utrobique validam murum reddunt perversae. ita νέον τεῖχος, Ἀβύρον τεῖχος, Ἡραῖον τεῖχος et παλαιὸν τεῖχος in *Steph. Γάται*. atque ita accipe in oraculo *Apollinis Atheniensibus dato ξύλινον τεῖχος*, et vide ipsum *Stephanum* in τεῖχος, ubi φρούριον exponit. idem *Iustinus* dialogo cum *Tryphone Platonem* scribit et *Pythagoram* esse ὥσπερ τεῖχος καὶ ἔρεισμα τῆς φιλοσοφίας: velut murum et columen ait interpretes, ego potius arcem et munimentum: nam et *Homerus Iliad. A 407* τεῖχος Ἄρειον vocat *Thebas*, quasi locum ab ipso *Marte* munitum, *Martis propugnaculum*. haec vi doctissimus; quae etsi verissime observata sint, non ivero tamen infitias, murum apud Latinos eandem haud raro significationem possidere. vide *Anton. Itiner. p. 446* et *Wassium ad Sallust. Catilin. c. 61*.

395, 14. Ἀριασός] gemina sibilante *Ptolemaeus* et ms *Leid.*, nec discordante *Theophilo* τῆς Ἀριασσοῦ in *Chalced. p. 672*, tametsi perperam p. 556 πόλιν Ἀρχισσοῦ Παμφυλίας.

Ibid. Μαξιμιανούπολις] est in *Notitiis* et conciliorum *Actis*, sed situs, ut pleraeque huius provinciae, incertissimi. Κτήμα, quod sequitur, publicum urbis agrum sive praedia indicat; quo modo βασιλικά κτήματα in *Herodiani l. 1 c. 11* sunt villae principis, et l. 2 c. 6 τὰ πορρώτατα τῆς πόλεως κτήματα, praedia ab urbe remotiora.

Ibid. 15. Πεγησαλάμαρα] credo pagi aut oppiduli esse nomen: solet enim *Hierocles* τὰ ῥεγέ, ex ῥεγεῶν accisum, illis praeponere; qua de re infra cum in *Bithyniam* devenimus. pagus ipse, pariter ac *Limobrama*, mihi nusquam occurrit.

Ibid. 16. Κόδρουλα] forte Κόρδυλα praestiterit: certe *Maras* urbis episcopus in veteri Latina versione concilii *Chalcedon. p. 100* Cordylorum et ms *Κορδύλων*, etsi vulgo nunc *Κοδρούλων*, et pessime p. 557 *Κοδραλαίων*, atque in epistola provincialium synodica *Codri*, appellatur. accedit *Stephanus*, Κόδρυλος, πόλις Παμφυλίας. haud equidem ignoro quid *Abr. Berkelius* ex eo fuerit architectatus, quo utique sine incommodo nunc facile carebimus.

Ibid. Δημοουσία] sanumne hoc sit an mendosum, quemve locum cum insequente insederit, ut doceatur, aliunde expectamus.

395, 16. Παστοληριστός] si mss addicerent, Πεδνηλισ-
σὸν Ptolemaei et conciliorum praeferrem.

Ibid. 17. Σέλπη] Σέλγη hand dubie est, quod et animad-
versum a Ch. Cellario G. A. 3 4 p. 198 videbis. monti erat
imposita. πολίχνη δ' αὕτη Παμφυλίας ἐστίν, ἐπὶ λόφου κει-
μένη Zosim. 5 15.

Ibid. Τριμούπολις] vero nomine Πριμούπολις erat.
hinc Timotheus Πριμουπόλεως τῆς Παμφυλίας in Chalcedon.
p. 127 et p. 240 male Πριαμούπολις in Ephesino p. 528. id
enimvero negligi non oportet, Tribonianum Primupoleos prae-
sulem, qui Ephesino concilio scribendo adfuit p. 438, Ἀσπέν-
δου τῆς Παμφυλίας dici, nec usquam Primupoleos episcopum
ab eo distingui; praeterea in veteribus Notitiis Aspendi prae-
sulem saepe memorari, et Primupoleos nullam esse mentio-
nem. quae mihi res argumento est Aspendum nihil prorsus a
Primupoli discrepasse, atque adeo perperam in Geographia
S. distingui.

Ibid. Σώδι] lege Σίδη, quae deinceps metropolis Pam-
phyliae primae fuit. primum ea dignitate in concilio Con-
stantinop. secundo p. 240 illustrata conspicitur, etsi in Chal-
cedonensi p. 437 Amphilocheus eius episcopus inter metropo-
litanos, quos vocant, nomen adscripserit. numum Σιδητῶν
πρῶτα Παμφύλων et alterum Σιδητῶν λαμπροτάτης ἐνδόξου
explicuit Spanhemius dissert. 6 de V. et P. Num. p. 591.

Ibid. Σέρνα] assentior Holsteinio Sennensem in conci-
lio Ephesino episcopum huic urbi imponenti: tametsi enim Ne-
ctarius Συνέων p. 439 scribatur, alibi τῆς ἐν Σενέα καθολικῆς
ἐκκλησίας nominatur. vide p. 529.

Λύβρη] sic et Dionysius Perieges. 859 in editione Guil.
Hilli, quod sphalma typographi Ch. Cellarius G. A. 3 4 p. 199
putaret, nisi in Hieroclis notitia Pamphyliae etiam Λύβρη
scriptum inveniretur. ego contra sentio. Dionysii plerae-
que omnes editiones Λυρβην, etiam Ferrariensis a. 1512,
prae se ferunt: nostrum vero a librario parum diligente est:
nam ceteri scriptores consentiunt Λυρβειτῶν numis.

Ibid. Κάσσα] non alia est ac Ptolemaei Κάσαι, pro
quo Cassae vetus eius interpret.

Ibid. 18. Κότανα] si Acta Ephesini concilii hand fal-
lunt, Κότανα praestiterint: subscribit enim p. 549 Acacius Κο-
τένων τῆς Παμφυλίας, et p. 529, quamvis non sine levi men-
do, τῆς ἐν Κοπένοις ἐκκλησίας.

Ibid. Ὀρυμνα] hoc mss approbant. huic episcopus fuit
Paullus Orymnorum Ephesin. concil. p. 674, qui vitiose τῆς ἐν
Θρύμνοις ἐκκλησίας p. 535. vide Nicaen. sec. p. 508.

395, 18. *Κορακήσιον*] situm erat in saxo praerupto, olim Ciliciae asperae initium apud Strabonem 14 p. 668. Matidianus *Κορακισίων* est in Ephesino p. 438, quicum pacae conspirat *Κορακησίων* numus Thes. Britan. tom. 2 p. 282.

Ibid. *Σύνεδρα*] desertum Ciliciae scopulum Florus a Salmasio emendatus 4 2, Lucanus parva Suedra 8 259, ab eodem sanitati restitutus, appellat: olim Synedris legebatur, prorsus ut Coislin. mss ex Suedra Ptolemaei *Συνέδραν* 5 8 fecit. vide in Solin. p. 542, et Kuster. ad Suidae *Αἰλιανός*.

Ibid. *Καραλία*] *Κάραλλις* ἢ *Καράλλεια* Stephano. concilii Ephesini Actis adfuit Solon *Καραλλίας*, p. 438, et Chalcedon. p. 672 Marcianus *πόλεως Καραλλίας* rectius Constantinop. tertio *τῆς Καραλλέων πόλεως τῆς Παμφυλίων ἐπαρχίας* p. 503. vide Holst. in Stephanum, et gentile hoc a *Κάραλλις* derivatum atque ab Ethnographo neglectum observa.

Ibid. *Ὀλύβρασος*] *Κορυβρασός* vere Holsteinus, cuius praesul, ab eodem appellatus in hanc rem, Nesius *Κορυβρασού* Ephes. concil. p. 438, perperam vero *τῆς κατὰ Κορυβασύνην ἐκκλησίας* p. 529.

Ibid. 20. *ὑπὸ κονσουλάριον*] praesidi Lyciam Notitia imp. Orient. c. 1 subiicit, estque in Actis S. Claudii apud Ruinart. p. 866 Lysias praeses provinciae Lyciae; qui tamen non huic sed Ciliciae, quoniam in civitate Aegea commoratus dicitur, praefuisse videtur, ut bene vir doctus. iunctam Pamphyliae paullo ante observavimus. Malala tom. 2 p. 69 Lycaoniae olim connexam, sed a Theodosio secundo inde divisam ac provinciam esse factam, Myrensi urbe ad metropoleos dignitatem provecta, adfirmat; quod si verum est, fortasse ultimis Theodosii primi imperatoris annis Lycaoniae est adiecta: tum enim Lyciae gravis iniusta nota est, permissumque ut provinciales contumelioso nomine vulnerarentur. nec cum veritate tamen consentiet, a Theodosio iuniore Lyciam pristina iura reciperasse, siquidem priorem illi famam meritumque inter ceteras renovari censuerunt imperatores Arcadius et Honorius in l. 9 c. Th. de indulgent. crimin. forte rem eandem repetita lege Theodosius secundus iussit, eorumque scribendorum Malalae occasionem praebuit.

Ibid. *πόλεις λδ'.*] Plinius N. H. 5 27 suo tempore oppida 36 Lyciam habere, Strabo 14 p. 664 commune Lycicum τὸ *Λυκιακὸν σύστημα* ex 23 civitatibus fuisse compositum, in quo Lyciarches alique magistratus crearentur, refert. hoc loco numerus catalogo, qui mox sequetur, maior est.

Ibid. 21. *Φασύδης*] imo *Φασηλός*, in finibus Lyciae et Pamphyliae posita apud Strabonem 14 p. 667. de Cylabra

quem tanquam heroem venerabantur, Athenaeus 7 13. ex sequenti nihil, quod placeat, emergit. vide Ciceron. Verr. 4 10.

395, 21. Γάγα] Holsteinio in Stephanum Γάγα hoc neutrum videtur plurale, cui si quod simile esset exemplum, nec tot vitia huic notitiae inessent, assentirer. ab urbe et vicino amne, quem tamen Galenus ἀπλ. φαρμακ. 9 p. 123, etsi Lyciae oram parva navicula legeret, invenire potuisse negat, lapidem Gagatem appellatum volunt, qua de re Saracenus in Dioscorid. 5 146 et Rhodius in Scribonii Larg. Composit. 225, cuius tamen omnia puto non probabis. vide vero quas turbas hoc oppidum leviter in Eusebio de Martyr. Palaestin. c. 4 depravatum dederit: εἴ τις ἄρα Πάγας ἐπίσταται, τῆς Λυκίας οὐκ ἄσημον πόλιν. si quis, inquit, Pagas novit, urbem Lyciae non obscuram. Valesius Araxa, quod mss ἀραπαγὰς aut ἀραγὰς offerrent, quo nomine nusquam urbs in Lycia, videtur maluisse: Henschenius tom. 1 April. p. 59 Patara praeoptat; Ruinartus Actis Sincer. M. p. 320 in dubio est utri accedat. tu mecum Γαγὰς scribe, et compositos hos fluctus agnosces.

Ibid. Ἀκαλισσός] si hanc et alias Notitias exceperis, inventu difficilis erit.

Ibid. Ἐλεβεσός] legendum haud dubie est Ἐδεβησσός, quam urbem e mss Stephano L. Holsteinus et Abr. Berkelius restituerunt. Ἐδεβησσός, ait, πόλις Λυκίας, ὡς Καπίτων Ἰσαυρικῶν α'. nollem vero a Berkelio probari coniecturam Hermolai Barbari in Plinio 5 27 Habessum in Edebesum mutantis. oppida, inquit, Apyre et Antiphellos, quae quondam Habessus, atque in recessu Phellus. nam compertissimum hinc est diversa oppida Lyciae Antiphellum et Edebesum fuisse, utpote distincte ab Hierocle memorata.

Ibid. Λίμυρα] hoc e ms vulgato [λύμυρα] praeferendum. sita urbs erat ad eiusdem cognominis amnem apud Strabon. 14 p. 666. videntur autem τὰ Λίμυρα et τὴν Λιμύραν dixisse; sane τὸν ἐν Λιμύρᾳ Διάτιμον Basilus M. epist. 218 laudat, et ex Ovidio Metamorph. 9 v. 645 haud ignotus est, iam Cragon et Limyren Xanthique reliquerat undas.

Ibid. 22. Ἀρύκανδα] nota satis urbs est ex Strabone Stephano et aliis, forte adposita ad Arycandum fluvium Plinii 5 27. male Petrus Diaconus Ὀρικάνδων Nicaeno secundo concilio p. 52.

Ibid. Ποδαλία] Stephanus Ποδάλεια πόλις Λυδίας, quod iure viri docti ex Ptolemaeo et Notitiis mutarunt: Ly-

ciae enim fuit. vide epist. provincialium synodicam tom. 9 concil. Labbei p. 339.

395, 22. *Χῳμα*] haud aliter Plinius et Ptolemaeus. Eudoxius πόλεως Χῳματος ἐπαρχίας Λυκίας in Ephesino p. 536 memoratur. quae hanc excipit, mihi inaudita est, vereorque ut sine mendo sit. arbitrabar Κορυδαλλα, unde Κορυδαλλέων numus Thes. Britan. tom. 2 p. 262, et ἐν Κορυδαλλίαις (sive potius Κορυδαλλοῖς) Ἀλέξανδρος ἀπὸ μοναζόντων ἐπίσκοπος Basilio M. epist. 218, legi posse: sed id oppidum longius a vulgato distat, et fortasse in Κομιστάραιος, quo Lyciae urbium index finitur, delitescit.

Ibid. *Μῦρα*] bene ma. metropolin fuisse praeter Malalam concilium Chalced. et Synodica provincialium ad Leonem epistola dubitare vetant. Basilius Seleuciensis Vit. S. Theclae 1. p. 272: ἀπαγγέλλεται εἶναι κατὰ τὰ Μῦρα ὁ Παῦλος τῆς Λυκίας δέ ἐστιν αὕτη βελτίστη καὶ φαιδροτάτη πόλις. vetera Theclae Acta a Gratio Specileg. 1 p. 114 publicata Μύραν τῆς Λυκίας appellant, male, ac propterea corrigenda: paullo enim ante ἐν Μύροις.

Ibid. 23. Ἀρνέαι] Ἀρνεαί, unde in pluribus Notitiis ὁ Ἀρνεῶν. Stephanus Ἀρνεαί πόλις Λυκίας μικρά. Cyancae sunt apud Plinium 5 27.

Ibid. Ἀπερραι] ita manu exarati libri. Ptolemaeo Ἀπερραι, Notitiis Iac. Goari ὁ Ἀπερραιῶν episcopus, perperam.

Ibid. Φελλός] hanc et illi oppositam Antiphellum Strabo 14 p. 666 atque alii describunt. ἐν Φέλῳ Ἀλλιανὸν ἐπίσκοπον Basilius M. epist. 218 commendat; ubi ex Vaticano ms ἐν Φελλῷ admitti oportuerat.

Ibid. 24. Κόνδυβα] Plinius et Stephanus hoc probant, Κόνδυβα Ptolemaeus, haud bene. Constantinus πόλεως Κανδήβων Nicaeni secundi p. 52 et Κανδίκων p. 355 hinc fuit; inserique adeo urbs haec Geographiae S. debuerat.

Ibid. Εὐδοκίας] Notitiae haud praeterierunt, estque, quod et Holsteinus monuit Photius Eudoxatorum provinciae Lyciorum in concilio Constantinopolitano sub Menna.

Ibid. Πάταρα] hanc nobilem fecit delubrum Apollinis, quondam opibus et oraculi fide Delphico simile. ultra est Xanthus flumen et Xanthus oppidum, inquit Mela 1 15 adde Strabonem 14 p. 665.

Ibid. Κόμβη] Ptolemaeo Κόμβα, et forte verius: nam ὁ Κόμβων non tantum est in Notitiis Iac. Goari, sed et Constantinus πόλεως Κόμβων Nicaeno secundo p. 356 subscripsit: unde mirere et hanc in Geographia S. esse neglectam.

305, 24. *Μίσαι*] verum est *Νίσαι*, sive *Νύσαι*, ut Coisl. ms. e Ptolemaeo. ὁ *Νύσων* est in Notitiis. praefuit huic urbi episcopus Georgius, qui πόλεως *Νισσαῖ* Nicaeni secundi concil. p. 52 et *Νάσας* p. 355 dicitur.

Ibid. *Πίναρα*] sita urbs fuit ultra Xanthum flumen, non, uti vulgo locant, cis eum fluvium, si verum tradidit Arrianus Exped. Alexand. 1 25. episcopus τῶν *Πινάρων* Theodorus cum Nicaeno secundo p. 52 inter Lycios nomen profiteatur, digna utique urbs fuerat cui in Geographia S. locus assignaretur.

Ibid. 25. *Σίδυμα*] ita ms, et verissime, ut ex Ptolemaeo et Plinio constat. addo Zemarchum πόλεως *Σιδύμων* τῆς *Λυκίας* concilio Constantinop. tertio p. 505 et Nicodemum πόλεως *Σιδύμων* Nicaeno secundo p. 52 subscripsisse. Theophanes de Marciano Chronogr. p. 89: καὶ γενόμενος ἐν *Λυκία*, ἀρρωστίᾳ περιπεσὼν καὶ καταλειφθεὶς ἐν πόλει *Σύδημα*, ubi sine dubio *Σίδυμα* oportet, quo et ms Barberini *Σίδημα* ducit. Holsteinius in dubio utrum *Σίδυμα* an *Δίδυμα* probaret fuit. vide ad Stephanum in *Δίδυμον* et *Σίδυμα*.

Ibid. *Τλω*] hoc e mss verum fuerit, modo *Τλως* legis, quam urbem inter sex maximas Lyciae Strabo 14 p. 665 refert. Andreas πόλεως *Τλοαίων* Chalcedon. p. 97 et *Τρόγων* p. 899, ac Constantinus *Τλών*, qui *Τλωέων* dici debuerat, Nicaeno secundo p. 52 adfuerunt.

Ibid. *Τελμισός*] praestat sibilantem geminari, etsi Hesychius *Τελμισεῖς ἔθνος περὶ Λυκίαν*, et Clemens Alexandrinus Stromat. 1 p. 361 edit. Oxon. ὥσπερ *Τελμισεῖς τὴν δι' ὀνείρων μαντικὴν*, et Basilus M. epist. 218 ἐν *Τελμεσῶ Ἰλαίριος ἐπίσκοπος*: alterum enim plerique veterum probare solent, interque eos Clemens ipse Protrept. p. 40. posita urbs erat in colle praerupto circa mare apud Arrianum Exp. Alexand. 1 28., sinuique nomen fecit. Lucanus 8 248: *magnosque sinus Telmissidos undae compensat medio pelagi*. sic malim: nam et Themissidos in manu exarato libro Fr. Oudendorpius invenit. vide Cellar. G. A. 3 3 p. 107 et Holstein. in Stephanum.

Ibid. *Καῦνος*] Cariae hanc urbem serior aetas Lyciae contribuit. arces eius Heracleum et Persicum Diodorus Siculus 20 p. 766 non praeteriit. ager circa urbem satis uber et fertilis erat, sed aër per aestatem et autumnum pestilentissimus, auctore Strabone 14 p. 651, unde valetudine habitantium, quod Mela ait, oppidum erat infame: passim cives febricitabant, pallidoque vultu morbum prodebant, quam in rem praeter Strabonem egregia habet Dio Chrysostomus orat. 32 p. 390. Hesychius

in Καῦνος dicit 'Ρόδον esse πόλιν, quoniam Rhodius subiecta fuit. describere quidem ab his Caunii apud Livium 45 25, sed et in ordinem sunt redacti et a Romanis deinceps iisdem addicti, indice Strabone; quo iugo necdum exsoluti erant, cum Rhodiacam Dio Chrysostomus recitaret. τίς γὰρ παρὰ Καυνίοις, inquit p. 349, γέγονε γενναῖος ἀνὴρ; ἢ τίς ποποτε ἐκείνους ἀγαθόν τι πεποίηκεν; οἳ γε δουλεύουσιν οὐχ. ὑμῖν μόνοις ἀλλὰ καὶ Ῥωμαίοις, δι' ὑπερβολὴν ἀνοίας καὶ μοχθηρίας διπλὴν αὐτοῖς τὴν δουλείαν κατασκευάσαντες. quare cum ea fuerint misera conditione et inconsiderata temeritate, ne miremur ab eodem oratore p. 326 τοὺς κακοβούλους τούτους Καυνίους pessime sibi consulentes *Caunios* appellari.

395, 25. Ἀραξα] habent urbem Stephanus et Ptolemaeus. Theodorus episcopus πόλεως Ἀράξων ἐπαρχίας Λυκίας, sive Ἀράζων, ut perperam p. 673 concilio Constantinop. tertio, peius Stephanus πόλεως Ἀράξου Nicaeno secundo p. 356. subscripsisse dicitur. Bubon ex Plinio nota est.

Ibid. 26. Ἡνόανδα] Οἰνόανδα ex Plinio et Stephano: nam Ptolemaei Οἰνέανδα recta non sunt. prave concil. Constantinop. tertio p. 673 Georgius praesul Ὑνιανδοῦ ἐπαρχίας Λυκίας, et p. 533 Οἰνιάνδων, ac Nicaeno secundo p. 326 Georgius Οἰνιάνδου scribitur.

Ibid. Βαλούρα] Βάλβουρα, ut in Plinio et Ptolemaeo, cuius oppidi episcopus Chalcedon. concilio p. 524 Philippus Βαρβουρέων, et p. 666 πόλεως Βαλβουραίων, optime Βαλβουρέων p. 97 vocatur.

Ibid. Κομιστάραος] mihi, nisi Corydalla sit, nihil de ea innotuit.

Ibid. 27. ὑπὸ ἡγεμόνα] sub Vespasiano principe insularum provincia facta est, Sextus Rufus ait Breviar. c. 10, praesidisque imperio subiecta; unde Diocletianus imperator ad Diogenem insularum Praesidem scribit l. 5 c. ubi constat, eiusdemque meminerunt imperatores Honorius et Theodosius in l. 32 c. Th. de Navicul., ubi plura Gothofredus agere praeses plerumque Rhodi solebat, quorsum cum hieme periculosus et saepe incertus esset cursus, frustra Rhodius querentibus, imperatores Valens Gratianus et Theodosius aliud edixerunt l. 6 c. de Offic. rector. provinc. civitas Rhodiarum, aiunt, iniuriam suam non tam decenter quam sero conquesta est. unde inviolabili observatione sancimus ut, quoniam tempore hiemis navigatio saepe periculosa est et semper incerta, in illis quinque urbibus, quae potiores esse ceteris asseruntur, vicissim hiemandum sibi iudices recognoscant. neque enim dubitandum videtur quin sub iudicum nomine

praesidis complectantur; tantoque minus quod et alias iudices in lictorum fragmentis praesides adsignificent, ut exemplis Corn. van Binkershoek *Observat.* 1 2 docuit pluribus. cave vero quinque urbes, in quibus vicissim hiemem transigere iubentur, de insulae Rhodi urbibus cum Guid. Pancirolo in *Notit. imp. Orient.* c. 102 interpreteris: tot illa non vidit, tribus olim superba, unde *τρίπολις νᾶσος* Pindaro *Olymp. od.* 7, sed quae in unam Rhodum, eiusdem cum insula nominis, deinceps coaluerunt, Strabone teste 14 p. 655. quinque urbes, nisi fallor, insulae sunt totidem, in hac provincia ceteris potiores: hoc ipsa imperatorum constitutio, ut admittas, requirit. nec obest sermonis usus: nam et Virgilius Delum Apollinis urbem vocat; neque Graecis quicquam familiarius quam insulam πόλιν appellare. vide Anton. *Itin.* p. 523.

395, 27. [Ρόδος] insularum provinciae metropolis Ephesino concilio p. 453 dicitur; Iornandi de *Regn. Succes.* *Rhodus opinatissima insula et totius Adriae insularum metropolis*, qui rectius *Aegei maris* aut *Asiae* scripsisset. libertate a Vespasiano privata est apud Sueton. c. 8; unde citra dubium est Dionis Chrysostomi Rhodiacam ante fuisse recitatam quam Rhodiis libertas auferretur, in provinciae formam redactis: salvam illis libertatem p. 344 D, beatamque satis insulae conditionem, cui in Caria et Lycia civitates tributariae essent plures p. 341 C; adfuisse illis praeterea τὸ εἰσπραττῆσαι καὶ τὴν πόλιν διοικεῖν καὶ τὸ βουλευσασθαι καὶ τὸ δικάσαι p. 359 B significat; quae omnia inter provincias transcriptae haud sane conveniunt.

Ibid. 28. [Κῶς] de hac et sequentibus Anton. *Itin.* p. 522. addam iustam Sopinio causam defuisse cur haec Hesychii de Samo *Φυλλίς ἢ Σάμος τὸ πάλαι*, mutaret et *Φυλλὰς* mallet. vulgato patrocinium nunquam Nicander negaverit *Alexipharm.* 149, ubi scholiastes *Φυλλίς ἢ Σάμος*.

Ibid. [Μέθυμνα] sic et Scylax, quem Ch. Cellarius *G. A.* 3 2 p. 15 ut sine vitio sit veretur, quoniam Straboni et Thucydidi *Μήθυμνα* placeat. ego haud damnaverim: nam et *Μέθυμνα* in Nicaeno secundo p. 349 legitur, et *Μεθυμναίων* numum Thes. Friderician. c. 5 29 ostendit. videtur et assentiri Galenus *Method. Therap.* 12 p. 166: *τριῶν γὰρ οἰνῶν ἐν Λέσβῳ πόλεων ἥτιον μὲν εὐώδης καὶ γλυκὺς (οἶνος) ἐν Μιτυλήνῃ γεννᾶται, μᾶλλον δ' εὐώδης καὶ γλυκὺς ἐν Ἐρέσσῳ, καὶ περὶ ἐν Μεδύμνῃ.* qui tamen cum de *Antidot.* 1 p. 427 ἐν *Μηθύμνῃ* praeferat, incertum relinquit utrum probaverit. itaque succedat *Μεθυμναῖος* apud Athenaeum l. 8 c. ult. et Maximum philosophum *περὶ Καταρχῶν* 459:

ἢ γύροις ἐν κλῆμα Μεθυμναίου λελίησαι κατθέμεναι. iam si μέθυ originem dederit Μεθυμναίῳ, ut Athenaeus voluit, aut Μέθυμνα potius, utique ea se tueri poterit.

395, 28. Πέτελος] hoc nomine cum insulam nemo noverit, Carolus a S. Paulo Ἀῆλος substituit, quam supra sub Achaiae proconsulis ditione vidimus. mihi Τῆλος, de qua Strabo 10 p. 488, ex parte vocabuli haud male exstrui posse videtur, etsi gravius latere ulcus arbitrato. auctor catalogo praescripsit urbes se 20 recensurum, et 19 tantum memorantur: defuit praeterea Carpathus celebri satis fama in hac provincia; itaque opem e mss fidelioribus optamus.

Ibid. 29. Προσελήνη] insula Πορδοσελήνη est, quam vocabuli foetorem vitantes Ποροσελήνην alii, alii Προσελήνην vocarunt: prius est apud Stephanum et plures alios, posterius in Chalcedon. synodo cui p. 530 et tom. 9 p. 173 Florentius Τενέδου, Λέσβου, Προσελήνης καὶ τῶν Αἰγιαλῶν subscribit, testificaturque se illis insulis episcopum fuisse; quas et coniunctas atque uni praesuli subditas ex Ephesino p. 671 colligas: videbis enim Lesboselenensem Ioannem, haud dubie Lesbo et Pordoselenae impositum. quae vero τῶν Αἰγιαλῶν nomine in Chalcedonensi signantur? novimus Αἰγιάλην, sive Αἰγίαλον, ut Suidas maluit, insulae Amorgi urbem, sed longius in Carpathium mare proiectam quam ut Lesbi episcopo subditam arbitremur. ergone a vero multum aberrabimus, si καὶ Αἰολίδων scribamus? constat enim Lesbum earum insularum principem et metropolin fuisse ex Eustathio in Dionysii Perieges. 536.

Ibid. Σύφνος] Σίφνος, ut ms Leid.; quam cum Stephano male Μερόπην vetusto nomine dici et Μερόην substituendam suspicatur Abr. Berkelius, haud sane attendit ad Plinii cum Stephano consensum 4 22.

Ibid. 30: Ἀμουργός] non aliter Ptolemaeus, Ἀμοργός alii. quod autem e mss profertur Ἀμολγός, id ex posteriore natum est, prorsus ut rempublicam depeculantes Attici poetae ἀμολγούς et ἀμοργούς appellabant. vide Kusterum ad Suidae Ἀμολγούς, et de insula Bochartum de Colon. Phoenic. 1 14.

Ibid. Ἀστυπάλαια] notissima insula est, cui cognomen in Samo urbem Polyaeus Stratag. 1 23 habet, sitam, ut Etymologus docet, παρὰ τὸν ποταμὸν Σχῆσιον, qui forte Χήσιος esse debet. Χήσιον eius insulae promontorium Alexipharm. 151 Nicandri scholiastes novit, unde Χησιάδες nymphae isti poetae, et Diana Χησιάς Callimacho hymn. in Dian. 228.

396, 1. ὑπὸ κορσουλάριον] in Notitia imp. Orient. c. 1 praesidem Caria habet, atque apud Sozomenum H. E. 5 21: scribit enim τῷ ἡγεμόνι τῆς Καρίας Iulianus.

Ibid. Μήλιτος] Μίλητος est, urbs nobilissima, de qua Strabo 14 p. 635.

Ibid. 2. Ἡρακλείας Ὀγμοῦ] iungunt haec mss: verum est Ἡράκλεια Λάτμου, ita, quod Latmo monti assideret, dicta. quin et Λάτμος urbi nomen fuit, uti Strabo 14 p. 635 et Apollonii scholiastes 4 57. monuerunt, quo insignis etiam est in Polyaei Stratag. 7 23 et Chalced. concil. p. 581, ubi Dionysius Λάγμον Καρίας, pro Λάτμου, qui p. 667 Ἡρακλείας Ἀτάλμου graviore peccato dicitur. in Nicaeno secundo Ἡράκλεια τοῦ Λατόμου p. 356. melius Constantinop. tertio p. 673 Ἡράκλεια Λάτμου ἐπαρχίας Καρίας.

Ibid. Ἀμυνδός] Μύνδος, de qua Strabo 14 p. 658 et Pausanias 2 30. perperam Nicaeno secundo p. 356 πόλις Μύβδος. Halicarnassus et Cnidus nobilitatae sunt et stilo minus egent; etsi hoc addi poterit, posteriorem deinceps Stadiam esse appellatam eoque nomine insigniri in Nicaeno secundo p. 52.

Ibid. 3. Κέραμος] neque maritimam hanc urbem, unde sinui nomen venerit, Strabo 14 p. 656 praeterit. meminit etiam Galenus περὶ τροφ. δυναμ. p. 517. Hesychius: Κέραμος πῖθος καὶ πᾶν ὄστρακον, καὶ δεσμωτήριον, καὶ ὀχύρωμα, καὶ πόλις Καρίας· ἡ δὲ δὲ ἐπὶ ὀχυρώματος. sic forte ultima ea legenda sunt. putem grammaticum illa ex criticorum scholiis in Homerum esse mutuatum: soliti enim fuere Iliad. ε 387 χαλκῆν δ' ἐν κεράμῳ δέδετο diversis explicare modis atque aut de carcere aut de Cariae urbe Ceramo, loco munito posita, accipere. Eustathius in eum poetae versum p. 425: ἄλλοι δὲ φασὶ δεσμωτηρίῳ στερεῶ, λέγοντες Κυπρίους κέραμον καλεῖν τὸ δεσμωτήριον. οἱ δὲ πόλιν Καρίας φασὶ τὸν κέραμον, χάλκεον οἶον δοκοῦσαν καὶ τροπικῶς λεχθεῖσαν διὰ τὸ στερεὸν τοῦ τειχίσματος.

Ibid. Μύλασα] sic et Polybius Leg. 93 et Ptolemaei ms Coislin. et Μυλασίων numi. Μύλασσα Athenaeus 8 18, Dio 48 p. 425, atque alii, quos testes appellavit Ch. Cellarius G. A. 3 3 p. 104. est et in Thes. Fridericiano c. XII 17 numus Μυλλασσίων nomen praeferens, qui si huc pertineret, ut viro docto visum est, multa conturbaret. sed cave illi fidas, aut vera opineris quae de novem Cariae dynastis ad eum disputata sunt. numi inscriptio alia omnia docebit, si componatur cum illis quos Io. Massonus memorat Vitae Aristid. 2 7: inde enim ΑΛΛΑΣΣΕΩΝ legi oportere ap-

parebit, et in corruptis Thes. Frider. literis **ΟΑΒΗΝΩΝ** nomen dilitescere; praeterea **ΚΑΙ ΚΕΝΝΑΤ. ΔΤΝΑΣΤΟΙ** sanum esse, neque inde **ΚΑΙ ΕΝΝΑΤΟΝ ΔΤΝΑΣΤΗΝ** effici posse. cetera expediri nondum possunt, cum laceri et detriti fere hoc genus sint numi. erant Mylasa templorum multitudine referta magis quam hominum; quae causa fuit quare Stratonicus, cum urbem ingressus esset eaque animadverteret, mutata solenni formula, **ἀκούετε ναοὶ** clamaret. vide Casaub. in Athen. 8 8.

396, 3. **Στρατονίχεια**] Dio 48 p. 425 Labienum, Parthicum imperatorem, Ciliciam occupasse atque Asiae urbes in continente sitas praeter Stratoniceam; qui si Cariam pro Asia scriptam reliquisset, cuius sane urbes Mylasa et Alabanda et Stratoniceam in primis nominat, rem nobis, quae veri fidem haud excederet, prodidisset. corruptissimum urbis nomen est concil. Constantinop. tertio p. 673, ubi Theopemptus **πόλεως Τροτολυκείας ἐπαρχίας Καρίας** subscribit.

Ibid. **Ἀμυζῶν**] sic, uti apud Strabonem et Ptolemaeum, ms Leidensis. hinc Ioannes **Ἀμυζόνος** in Chalcedon. p. 400, et Philetus **Ἀμαζόνος**, levi peccato, in Ephesin. p. 437. Alinda ex Ptolemaeo et Stephano, a viris doctissimis correcto, atque aliunde notissima sunt.

Ibid. **Ἀλάπανδα**] ita vulgo. ms Leid. **Ἀλάβανδα**, quomodo praeter alios Dio 48 p. 425. tumulis fere incincta est apud Strabonem 14 p. 660, ut pleraeque in hac provincia urbes, collibus impositae. Aristophanes Avib. 293: **ὥσπερ οἱ Κάρες μὲν οὖν ἐπὶ λόφων οἰκοῦσιν, ὃ γὰρ ἀσφαλείας οὖνεκα.**

Ibid. 4. **Ὀρθοσιὰς**] **Ὀρθωσία**, quomodo Polybius Leg. 93 et ms Ptolemaei Coislin., Strabo atque alii. Diogenes **Ὀρθοσιαίων** est in Chalcedon. p. 98.

Ibid. **Ἀρπασα**] sita fuerunt ad amnem Harpasum apud Plinium 5 29. Phantias **πόλεως Ἀρπάσων τῆς Καρίας** adfuit Ephesino concilio p. 526.

Ibid. **Νεάπολις**] meminit eius Ptolemaeus. fuit hinc Dorotheus **Νεαπόλεως**, qui Nicaeno secundo p. 159 subscripsit. Bassonas enim **τῆς Νέας πόλεως Chalcedon.** concil. p. 99, quem huic urbi imposuit Carolus a S. Paulo, Pisidiae eiusdem nominis urbis praesul fuit, ut ante diximus.

Ibid. **Υλάρημα**] Stephano **Υλλάριμα πολίχνιον Καρίας ὑπερθε Στρατονικείας**, quemadmodum ea verba Is. Vossius ad Melam 1 16 correxit. **Υλάρημα** conciliorum Acta probant, ut Georgius **πόλεως Υλαρίμων ἐπαρχίας Καρίας** Constant. tertio p. 673 et Anthimus episcopus **πόλεως Υλαρίμων**

Nicaen. secundo p. 52. qui praesules etiam haud dubie indignarentur, si nullum sibi in Geographia Sacra locum viderent relictum.

396, 4. Ἀντιόχεια] Sozomenus H. E. 7 2 Ἀντιόχειαν τῆς Καρίας vocat, Phlegon Rer. mirab. 6 Ἀντιόχειαν τὴν πρὸς Μαιάνδρῳ ποταμῷ: huic enim urbs assidebat, mirandi operis ponte iuncto; quem horum Ἀντιοχέων nummus ob oculos ponit in Thes. Britan. tom. 2 p. 269.

Ibid. 5. Ἀφροδισιάς] metropolin fuisse Cariae imperator Leo significat in epistola tom. 9 concil. Labbei p. 267, et Chalcedon. concil. p. 656. ἡ πόλις τῆς Ἀφροδίτης Damascio dicitur apud Suidam in Ἀσκληπιόδοτος: nam nostram esse dubitare vetat Photius cod. 242 p. 1050, e quo praeterea discimus haud multum afuisse a Maeandro fluvio. adde Stephan. Νινὴ et Μεγάλη πόλις.

Ibid. Ἡρακλείας Ἀλαβοκόνος] sic ms Farnes., nec sine vitio tamen; quod qui tolli debeat, discordantium opiniones satis dubium fecerunt. Holsteinio, quoniam Stephano Heraclearum undevicesima est Καρίας ἡ λεγομένη Ἀλμάκιος μέσος γειος, et ab eodem Σαλμακίς urbs Cariae recensetur, Ἡρακλεία Σαλμακίς vero nomine fuisse videtur, praesertim cum ab Arriano neglecta non sit. cui accedere, etiamsi Menander episcopus opinioni favere videtur, cum Σαλμάκης Ἡρακλείας Chalcedon. concil. p. 667 dicitur, non possum. agnosco urbem Salmacida esse in Stephano, sed Herucleam fuisse nemo dixi. de Arriano alia res est, qui Σαλμακίδα quidem memorat Exped. Alexand. 1 p. 26, at Halicarnassi arcem; unde Heracleam hanc esse haud posse apertissimum est. praeterea haec Heraclea, Stephano teste, fuit mediterranea; cuiusmodi, si propter Salmacin fontem Halicarnassi posita fuit, ut vir egregius arbitratur, minus recte appellabitur, quod Halicarnassus mari paene esset incincta. ergone cum Berkelio in Stephano amplexabimur ἡ λεγομένη Ἀλκμῦνι Ἀάτμος? equidem Heracleam Latmum Cariae urbibus libens asseruerim, nec probavero tamen viri confidentiam, qua coniectura, eaque incertissima, Stephani orationi inculcatur; ne nunc addam plurimum ea correctione a vestigiis mss recedi. quid itaque, dices? putem ἡ λεγομένη Ἀλβάκιος a scriptore venisse, eandemque esse prorsus quae Ptolemaeo in Caria Ἡράκλεια πρὸς Ἀλβάνῳ pro Ἀλβάκῳ appellatur. auctores habeo Suidam in Διογενειανός, ubi ὁ ἐκ τῆς Ἀλβάκης Ἡρακλείας τῆς ἐν Καρίᾳ Ἰατρός, et veteres Notitias, quae Ἡρακλείας Σαλβάκης et Σαλβάκης saepe meminerunt; Acta quoque concilii Chalcedonensis, quibus Menander Ἡρακλείας Σαλ-

βάκης Κάριας p. 581 subscribit. non diffitebor cum Σαλμύ-
κης p. 667 nuncupari; quod cum ex priori facillime nasci
posse constet, nihil nocebit; tantoque minus, quia Salbacen
vetus interpres ibidem legit. itaque eadem urbs Heraclea
Ἀλβάκιος Ἀλβάκη et Σαλβάκη dicta videtur ab Albaco Pto-
lemaei sive monte seu flumine: neque enim temere finiverim.
nec quemquam merabitur sibilans litera urbis cognomini modo
connexa modo detruncata, si meminerit quae ad Anton. Itin.
p. 206 et 479 disputata fuerunt.

396, 5. Τάβαι] sic codex Lugdunensis et Stephanus.
Basilius Ταβῶν est in Nicaeno secundo p. 52. numos Ταβη-
ῶν dabit Thes. Britan. tom. 2 p. 150.

Ibid. Ἀπολλωνιάς] credo non aliam esse ac Apolloniam
ad Lambanum, Ἀπολλωνίας πρὸς Λαμβάνῳ, pro quo Ἀλβά-
κῳ malim: certe Ἀλβάνῳ est in ms Coisliniano, in quo si et
Ἀπολλωνιάς inesset, quod mihi verissimum videtur, bene
omnia haberent. Tynchanius πόλεως Ἀπολλωνιάδος Cariae
provinciae est in Chalcedonensi conc. p. 667. Sebastopolia
in Caria, nisi fallor, Theophanes Chronogr. p. 305 ad mare
habet.

Ibid. 6. Ἰάσος] sic et Arcestratus, quod Holsteinium
non fugit, apud Athenaeum Deipnosoph. 3 23: ἦν δέ ποτ' εἰς
Ἰασον Καρῶν πόλιν εἰσαφίκηαι. ceteri Ἰασσον malunt, quam
in insula eiusdem nominis positam ostendit Strabo 14 p. 658.
Diodorus 13 p. 223 Θάσσον τῆς Καρίας habet, quam Palme-
rius Ἰασσον facit, probabili coniectura: Xenophon tamen ean-
dem rem describens H. G. 2 p. 355 Cedreas ad Cerameum
suum a Lysandro occupatas adfirmat.

Ibid. Ἐρεζος] Notitiae ecclesiasticae Ἐριζα probant,
unde Papias Ἐριζῶν in Chalcedon. p. 399. vide Ch. Cellar.
G. A. 3 4 p. 164. Marcianupolis quo olim nomine fuerit,
cum nondum mihi pro comperto sit, de situ quidpiam finire
nolim. idem de Anastasiopoli, cuius aliqua, ut e Carolo a
S. Paulo videbis, in conciliorum Actis memoria est, di-
ctum esto.

Ibid. 7. χώρα πατριμόνια] credo regionem indicari quae
principis patrimonio erat contributa. commodissime autem
Anastasiopoli iungitur, siquidem rei auctor perhibetur Imp.
Anastasius in Gloss. Nomic. Πατριμονιάλια, ὅσα ἕκαστος
βασιλεὺς ἐαυτῷ κτᾶται ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου. ἐν-
τὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐξευρὼν καὶ τὴν προσηγορίαν ταύτην καὶ
τὴν ἀρχὴν τοῦ κόμητος τοῦ πατριμονίου. quae tamen an in
omnibus bonae fidei sint, sine crimine dubitari potest: nam
cum coloni patrimoniales diu ante Anastasium imperatorem,

ut l. 1 et 2 c. de Fugitiv. et Colon. decemur, fuerint noti et a patrimonio nomen habeant, omnino res ipsa Anastasio videtur prior. atque in his ne ambigamus, possessiones faciunt patrimoniales per Asianam et Ponticam dioecesiū et fundi patrimoniales per Mesopotamiam et Osdroēnam provincias, quorum imperatores Arcadius Valentinianus et Theodosius in l. 6 et 8 c. de Fund. Patrimon. meminerunt, et Sacrum patrimonium l. 13 de Vectigal.; quod ultimum, tametsi Th. Reinesius App. Inscript. XX ita censuerit, comitem sacri patrimonii requirere merito addubites, eundemque adeo Anastasio priorem et sub Theodosii et Valentiniani principatu iam fuisse notum: nulla enim eius in Notitia imp. Orient., quod sciam, mentio; in qua sub dispositione comitis rerum privatarum praepositi gregum et stabulorum procuratoresque saltuum fundos patrimoniales c. 88 curant. fateor Fl. Peregrinum Saturnium moderantem inlustrem sacri patrimonii comitivam esse in veteri lapide. largior etiam eundem videri, qui comes et procurator in l. 16 c. Th. de Bon. Proscript. Arcadio et Honorio principibus dicitur. at is, ut legis argumentum indicat, patrimonii Gildoniaci comes, quem Notitia imp. Occid. c. 42 memorat, et procurator fuit. iam quod forma huius comitivae sit apud Cassiodorum ep. 6 9, id; ut comes patrimonii ante Anastasium fuerit, efficere non poterit, cum ab Anastasio Theodoricus eius rei exemplum sumere potuerit. verum hoc obiter. mss *χωρία πατριμόνια*, e quibus si *πατριμονιάλια* formaveris, fundos patrimoniales habebis.

396, 7. *Κίβυρα*] magna haec est Cibyra, a qua conventus Cibyraticus apud Plinium 5 29, in Phrygiae Cariaeque finibus posita, nec longe ab Antiochia ad Maeandrum teste Strabone 13 p. 630. itaque falsus est scholiastes Horatii Cruquianus in Ep. 1 6 33 scribens, *Cibyra vicus maritimus in Paphlagonia aut Lydia*. fuit quidem altera eodem nomine sed minor in Pamphylia apud eundem Strabonem 14 p. 667, quam si intellexit, errorem excusare quoque non poterit. a minore hac Cibyra Thema Cybyrrhaeotarum appellavit Constantinus l. 1 Them. 14; quod cum patria Anastasii Thaumaturgi in Synaxario Divionensi feratur, *χώρας μὲν ἦν Κιβυρραιωτῶν*, merito mireris D. Papebrochium tom. 1 Iun. p. 326 scribentem, *nihilo facilius explicuerim quae S. Athanasio patria: nam Kibyrrhoitarum in elogio nominata regio nulla nobis innotuit*.

Ibid. *Κοκτημαλικαί*] alio tibi coniectore, qui verum divinet, opus est, ego nihil hinc expedio.

Ibid. 8. *ἐπαρχία Ποντικῆς α'*] sic mss; quae lacera

esse apparet. credo ab Hierochis manu venisse ἐπαρχία Ποντικῆς διοικήσεως α' Βιθυνία, provincia Ponticae dioeceseos prima Bithynia. orditur hinc dioeceseos Ponticae provincias, quas 11 fuisse, Bithyniam, Honoriadem, Paphlagoniam, Galatiam primam et secundam, Cappadocias duas, totidem Armenias, Helenopontum et Pontum Polemoniacum, ex Notit. imp. Or. c. 1, quae et Bithyniam consulari mandat, explore rate novimus.

396, 9. Χαλκηδών] etsi primo loco inter Bythyniae urbes ponatur et concilio Constantinop. tertio p. 495 Ioannes τῆς Καλχηδονέων μητροπόλεως τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας subscribat, non tamen nisi nomine tenuis metropolis fuit, salvis Nicomediae suo iure et privilegiis, ut Marcianus, cui honorarium hunc titulum debet, in Chalcedon. conc. p. 681 sciscit. τὴν Καλχηδονέων πόλιν, inquit, ἐν ᾗ τῆς ἀγίας πίστεως σύνοδος διεκροτήθη, μετροπόλεως ἔχειν πρεσβαῖα ἐθεσπίσαμεν, ὀνόματι μόνῳ ταύτην τιμήσαντες, σωζομένου δηλαδὴ τῇ Νικομηδέων μητροπόλει τοῦ ἰδίου ἀξιώματος. qui cum Καλχηδόνα urbem appellat, haud multum abest a Καλχαδονίων numis: olim enim Καλχηδών nuncupabatur. quod nomen atque Καρχηδών cum sono parum distent, praebita saepe librariis est occasio urbis utriusque confundendae, veluti cum Apsyrto Hippiatr. c. 33 p. 113 tribuunt καὶ τοῦτο δὲ ἐκ τῶν Γεωργικῶν Μάγωνος τοῦ Χαλκηδονίου εὔρηται, et Hierochi p. 116 Μάγων δὲ ὁ Χαλκηδόνιος ἐν τοῖς Γεωργικοῖς. neque enim Mago Chalcedonensis, sed Carthaginiensis fuit, cuius de R. R. libros, Punico sermone scriptos, Cassius Dionysius Uticensis Graeca lingua vertit apud Varronem R. R. 1 1. atque haud scio an huius Magonis nomen in his Stephani lateat: ὁ πολίτης Καρχηδόνιος. Καρχηδόνιος ἦν σοφὸς μέγας καὶ Κλειτόμαχος ὁ Διογνήτου. sic lacerum ante locum Menagius in Diogenem Laert. 4 67 et Berkelius constituerunt, recte, si quid ego video; qui si praeterea σοφὸς Μάγων (nam alterum tolerabile non est) correxissent, locum me iudice persanassent. ne vero a proposito longius aberremus, idem mihi vitium in his Strabonis videtur admissum 13 p. 609, ubi de Metrodoro Scepsio διὰ δὲ τὴν δόξαν ἐν Καρχηδόνι γάμου λαμπροῦ πένης ὧν ἔτυχε καὶ ἐχρημάτιζε Καρχηδόνιος. de Carthagine enim vera non videntur, siquidem Metrodori aetate nulla fuit, dudum a Scipione solo aequata. dicere posses Metrodorum aevum extendisse vixisseque donec a Caesare urbs instauraretur, ex Plinio, a Scaligero emendato, 36 6: hic namque est Mamurra Catulli Veronensis criminibus proscissus, quem Metrodorus Scepsius clarius quam Catullus dixit habere, quidquid habuisset Comata

Gallia. at obstat Strabo, qui Metrodorum nondum victo Tigra-
grane Mithridatis iussu peremptum prodidit; nec dissentit
Plutarchus in Lucullo p. 580. itaque cum Is. Vossius in mas
Plinianis ad Catullum p. 71 invenerit, et post eum Hardui-
nus, *quem et res et domus ipstus clarius quam Ca-
tullus*, id et ego probavero, re, ut saepe, rem familiarem
notante.

396, 9. *Νικομήδεια*] de nobilissima metropoli tantum
dicam, amni fuisse appositam, quem Phrygem Themistius Orat.
24 p. 305 vocat: Nicomedienses enim rogat, arbitrentur ne se
ποταμοῦ τοῦ Φρυγὸς τῇ φιλανθρωπίᾳ ad ipsos complecten-
dos esse accensum? nec verum tamen id eius fuisse nomen,
sed Gallum. id ex Passione Cypriani, quam tom. 3 Thesauri
Anecd. p. 1648 ed. Martene complexus est, discimus: *ducti
autem ad fluvium, qui vocatur Gallus, in Nicomediam ci-
vitatem, ut decollarentur.* Gallus autem cur Phrygius di-
catur, cum simili cognomine Phryges fluvium habuerint, non
eget verborum ambitu.

Ibid. *Πραινετός*] *Πρένετος* Socrati H. E. 6 16, ubi em-
porium ex adverso Nicomediae situm perhibetur; atque ibi in
Tabula Peutingeri M. P. 28 a Nicaea conspicitur. vide Va-
lesium in eum Socratis locum. *τὰ κατὰ Πραινετον τῆς Βι-
θυνίας ἀγρίδια* Palladius Vit. Chrysostomi p. 75. continuator
Theophanis, cuius verba exscripsit A. Pagius in Critic. An.
980 5, urbem nomen id indeptam adfirmat a Praeneto Bithy-
norum quondam tutelari deo.

Ibid. *Ἐλενόπολις*] Preneto vicinam Stephanus in *Πρό-
νετος* facit: neque enim alia est eius Drepane, ut ex Socrate
H. E. 1 18 constat. apposita fuit fluvio Draconi a Constan-
tino M, novo nomine decorata in matris honorem, quae ibi
nata ferebatur, apud Procopium Fabr. Iustin. 5 2. Helenae
instaurationem tribuunt Acta S. Luciani c. 5: *postea autem,
inquiunt, quae nobis salutarem domini restituit crucem et
magnum inter claros imperatores genuit Constantinum,
veneranda Helena, quando revertebatur Hierosolymis, lo-
cum honorans in eo condidit civitatem, convocatisque ha-
bitatoribus ex iis quae circum circa erant regionibus, et
effectis operibus publicis, validis eam cinxit moenibus et
templum martyri exaedificavit maximum.* similia leges in
Philostorgii H. E. 2 13; qui sane propterea coërcitionem Go-
thofredi non meruerat: neque enim aliud dicere voluit quam
Helena auctore ac suadente Drepanen a Constantino fuisse ex
vico in urbem commutatam. propter urbem erant calidarum
aquarum balinea, ad quae Constantinus sub extrema vitae

properasse dicitur a Socrate H. E. 1 4 et Socrate 2 34. Eusebium paria scribentem vit. Constant. 4 61 interpretes aliud dicere coëgit. seriore aevo, ut id addam, Helenopolis miserabili conditione fuisse videtur: refert enim Glycas Annales. 4 p. 327 Manuelem Comnenum appulisse οὐκ ἐν τινι τόπῳ διαφανεῖ, Ἐλενοπήλει δέ τινι, ἣν οἱ ἀγροικότεροι ἑλεσινοῦ πόλιν καλοῦσιν, appulisse Helenopolin, quam rusticiores Elecinopolin, quasi dicas oppidum miserabile, vocant: recte enim Leunclavius hanc indicari animadvertit, et vocabuli paronomasia eius opinionem firmat; ut prorsus sine ratione illi Ph. Labbeus sit oblocutus.

396, 9. Νίκαια] Bithyniae metropolin esse ait Strabo 12 p. 565, notissimaeque eius et Nicomediae de primatu sunt contentiones; in quibus etsi victa discesserit, Nicomedia ad metropolis dignitatem elata, tamen Impp. Valentinianus et Valens, quoniam ea in urbe Augusti erant creati, eandem sed secundi loci metropolin esse iusserunt. verba legis Actis concilii Chalcedon. tom. 9. p. 101 inserta sunt; unde natam credidero multorum persuasionem, qua Chalcedonensis concilii tempore Nicaeam hac dignatione auctam arbitrati sunt. διὸ δὴ ἐπειδὴ μητρόπολις, inquit Augusti, πάλαι ὠνομάσθη καὶ τοῦτο νόμοι παλαιοὶ περιέχουσι, τὰ αὐτὰ ἅπαν Νικομηδοῦσι νομοθετούντων ἡμῶν ὑπῆρξεν, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχειν δύναται τὸ ἀσάλευτα καὶ ἰσχυρὰ μένειν, καὶ εἰς τὸ ἔπειτα αὐξηθησόμενα. sic illi, verborum ordine satis aspero, quem cum paullo aliter vetus interpretes expresserit, cum audiamus. *propterea licet metropolitana olim est nominata et hoc leges antiquae continent, tamen legem nobis proferentibus nulla dubitatio esse poterit, eo quod haec immota et firma permaneant et temporibus futuris augenda praeteriit ἅπαν Νικομηδοῦσι ὑπῆρξεν*, et bene me arbitro: non enim Nicaea prorsus Nicomediae fuit aequata, sed secundi loci metropolis, salvis omnibus verae metropoli, creata. ἢ ἐν δευτέρῳ τόπῳ οὕσα μητροπόλεως ὀνόματι καλεῖται, iidem Augusti aiunt in Epist. ad Nicomedienses p. 103. adduntur in eadem constitutione, qua Nicaea metropolis fit, quaedam de Bithynarcha eiusque solenni in metropoli processu, προόδῳ, quae vix alibi reperias.

Ibid. 10. Βασιλεινούπολις] gravis hac de urbe contentio inter Eunomium Nicomediensem et Anastasium Nicaenum in Chalcedonensi fuit synodo, utroque urbem sibi asserente. praeter alia Anastasius tom. 9 p. 98 ἐγὼ δὲ δείκνυμι, inquit, Βασιλεινούπολιν αἰεὶ ὑπὸ Νίκαιαν γενομένην· καὶ γὰρ ῥηγιῶν ἦν αὐτῆς. ταῦτα καὶ βουλευτήρια οἶδε· καὶ εἶπα, ὑπὸ τίνα ἦν Βασιλεινούπολις, εἰ μὴ ῥηγιῶν ἦν Νικαίας, ego ostē-

dam *Basilinopolim* sub *Nicaea* semper fuisse: non regio fuit eius: id curia novit, et dicat curia, sub quo fuit *Basilinopolis*, si non fuit regio *Nicaeae*. sic vetus interpres. post dein plura in hanc rem addit, et Iulianum aut alium eo antiquiorem *Basilinopolim* urbis dignitate ornasse (*βασιλεύς τις Ἰουλιανός, ἧ οὐκ οἶδα τίς πρὸ αὐτοῦ, ἐποίησεν αὐτὴν πόλιν*), eumque ex *Nicaea* sumpsisse τοὺς πραγματευομένους, curiales, et *Basilinopoli* constituisse, valuisseque deinceps consuetudinem ut quoties *Basilinopoli* curiales deessent, *Nicaea* arcesserentur. o quibus manifesto apparet olim *Basilinopolim* fuisse vicum, atque urbis demum privilegia ab Iuliano aut alio quovis impetrasse; quamquam ego Iulianum fuisse putem, qui matri *Basilinae* eiusque memoriae id dederit. ἡ *Βιθυνῶν Βασίλου πόλις* in Epist. Synesii 66 non alia est, ut Abr. Ortelius iure suspicatus est, forte etiam ex animadversis emendanda: *Basilinopolim* enim constanter appellant, Liberatus etiam Diaconus Breviar. c. 13.

396, 10. *Κίος*] eandem ac *Prusiam* esse nemo ignorat; et si enim *Cius* novo eo nomine fuerit donata, pristini usus perpetuo mansit, qua de re Ch. Cellarius G. A. 3 8 p. 285.

Ibid. *Ἀπάμεια*] olim *Myrlea*, ut praeter ceteros Suidas in *Ἀσκληπιάδης* docet. coloniam fuisse ex Plinio Ep. 10 56 et ex Dione Chrysostomo orat. 41 p. 501 numoque Thes. Britan. tom. 2 p. 264, atque haud multum *Prusa* ad *Olympum*, quae et eius portu, si quidem nullo alio posset, uti solebat, fuisse disiunctam ex eiusdem Chrysostomi orat. 40 p. 495 novimus. adde p. 492 et quae ibi Casaubonus.

Ibid. *Προυσα*] Plinius l. 5 c. ult. *Prusam* sub *Olympo* ab Hannibale conditam professus reprehensionem Salmasii in Solinum p. 616, Cellarii G. A. 3 8 p. 585. commertus est, haud scio an iniuria; nisi enim fallor, Dio illi patrociniabitur orat. 43 p. 511. εὖ γὰρ ἴστε, ait *Prusensibus*, ὅτι οὐ μεγίστη τῶν πόλεων οὖσα, οὐδὲ πλεῖστον χρόνον οἰκουμένη, πολλῶν γνωριμωτέρα ἐστί. si enim *Prusa* Dionis aetate longissimum tempus non fuerit habitata, utique verius eius origo referetur ad *Prusiam* Hannibalis amicum, quam ad antiquiorem alium: Dio certe si *Cyri* aetate exstructam autumasset, non infatias ivisset πλεῖστον χρόνον fuisse cultam et civibus frequentatam. abit Strabo 12 p. 563 in alia omnia, et a *Prusia*, cui bellum cum Croeso fuit, aut, uti Stephanus legit, cum *Cyro*, excitatam adfirmat; quod tantum indicio est de urbis origine variatum fuisse sententiis. quin si Palmerii opinionem sequaris atque in Strabone et Stephano τοῦ πρὸς Κίερον πολεμήσαντος legas, Straboni et Plinio optime conveniet:

Prusias enim Claudus, quem Cierum occupasse et Prusiam appellasse Memnon c. 29 prodidit, Hannibalem hospitio excepit. id si nolis, ut ego sane sprevero: neque enim credibile est geographum Prusiam signare et ab aliis discernere ex bello cum ignobili oppido, et quod in alterius ditione erat, cuiusque nusquam praeterea meminit, gesto, voluisse. huc adde a Strabone Prusiam qui bello Croesum oppugnavit, apertissime distingui ab eo Prusia qui Hannibalem amicitia complexus est; a quo diversus non erit, si viri docti coniectura valeat. at nulli reges Bithynis Croesi fuerunt tempore: tacent enim Herodotus et Xenophon. quorum silentium etsi agnosco, vereor tamen ut recte inde cogatur nullos Bithyniae fuisse tum reges: nam quae Memnon c. 21 de Dy-dalso et Botira refert, ea mihi ad Xenophontis aetatem escendere posse videntur; et cum primos gentis eos reges fuisse non constet, quid vetat alios illis priores admittere? atque his firmandis Appianum Mithridat. p. 297 advocarem, nisi ampliorem is, ab eodem Palmerio Exercit. p. 156 in aliam formam mutatus, campum postularet. itaque praestiterit discrepantes Plinii et Strabonis de Prusae initio opiniones et sibi contrarias fuisse profiteri.

396, 10. *Καيسάρεια*] in Vita Nicetae Hegumeni c. 1 *Καيسάρεια τῆς Βιθυνίας*. urbs haud magna erat in Prusae vicinia. Dio Chrysostomus orat. 47 p. 526, postquam de Nicomediensibus et Nicaenis non multum Prusa disiunctis dixisset, τοὺς Καيسαρεῖς, inquit, τούτους εὐγενεῖς μὲν ἀνθρώπους καὶ σφόδρα Ἑλληνας, πολὺ δὲ μικροτέραν οἰκοῦντας πόλιν.

Ibid. *Ἀπολλωνιάς*] scribe *Ἀπολλωνία*. intelligitur huius nominis urbs ad Rhyndacum, quae in lapide LVIII, quem Praefat. Append. Inscription. Gudian. Fr. Hesselius vulgavit, ἡ Ἀπολλωνιατῶν πρὸς τὸν Ῥυνδακὸν πόλις dicitur. adde Plutarchum in Lucullo p. 498 et Tournefort Epist. 22 p. 192 est in concilio Constantinop. tertio p. 502 Anastasius episcopus Θεοδοσιανῶν πόλεως ἦτοι Ἀπολλωνιάδος τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας, qui vulgatum etiam in usu fuisse testatur. adde Nicaenum secundum p. 353.

Ibid. 11. *Δασκύλιον*] Dascylos Melae 1 18, ceteris cum nostro fere consentientibus. a Dascyle dictam volunt plerique, a loci ingenio Is. Vossius ad Melam, quem vide. Dascylae servata memoria est, ut Holsteinius admonuit, in epigr. Alexandri Aetoli, quod multo correctius quam apud Plutarchum legitur, Salmasius in Solinum p. 580 vulgavit. sic enim Aicman: καὶ Μούσας ἐδάην Ἑλικωνίδας, αἱ με τυράντων θῆκαν Δασκύλειο μείζονα καὶ Γύγειο. . erit tamen Dascy-

lae mentio hic incommoda, si valeat eruditissimi Bentleii animadversio in Horatii Od. 2 17: neque enim tyrannum Dascylen, Gygis patrem, fuisse, sed privatum, proptereaue, nisi auctori potius errorem quam librariis impingas, *Κωνσταντῖνον* scripsisse, certe scribere debuisse. at quid si Alexander non fuerit secutus Herodoti de Gyge narrationem, sed Plutarchi in *Ἑλληνικοῖς*? quae utique maiorem veri umbram prae se fert. quid si etiam alium Dascylen ac Gygis patrem spectaverit? Dascylen Periaudi, a quo Dascylium fuerit appellatum, memorat Stephanus, atque eiusdem nominis Tantalii filium scholiastes Apollonii 2 725 et 754.

396, 11. *Νεοκαισάρεια*] eius praesul Constantinop. tertio p. 668 *Νεοκαισαρέων τῆς Βιθυνίας* vocatur. Ariste deinceps dicta est, ut Acta Nicaeni secundi p. 353 innunt.

Ibid. *Ἀδριανοῖ]* numi *Ἀδριανῶν* (πρὸς Ὀλυμπον urbem Olympo monti assedisse ostendunt; quam Aristidis patriam magna diligentia examinavit, veterum scriptorum locis in consilium missis, Io. Masson. Vit. Aristidis 3 3 etc. oppidi episcopus Nicephorus saepe in Nicaeno secundo πόλεως Ἀδριανού, ut p. 51 et 572, dicitur, rectius David *Ἀδριανῶν* Chalced. tom. 9 p. 176.

Ibid. *Πεγεταῖος]* hanc et quae sequitur *Ψυδέωρις* (id enim verum nomen opiner) ad Itin. Hieros. p. 573 abunde illustravimus. restat ut quid *ῥεγὲ* velit quaeramus. utraque mansio in l. 119 c. Th. de Decurion., altera *mutatio* Itinerario H. dicitur; unde colligas nominis utriusque initium mansionem vicumve notare. quod clarius patebit, si eam ex *ῥεγεῶν* detruncatam animadverteris, qua voce vicos et loca, quae urbe sunt minora atque inferiora Notitiae, ut illa Iac. Goari p. 365 signare solent. idem citra dubium faciet Anastasius praesul Nicaenus, in Chalcedon. concilio tom. 9 p. 98 de Tattaio et Doride haec profatus: ὥσπερ Τατταῖος καὶ Δωρίς ῥεγεῶνές εἰσιν ὑπὸ τὴν Νίκαιαν, οὕτως ἦν πρὸ τοῦτου καὶ Βασιλινούπολις ὑπὸ τὴν Νίκαιαν. utramque *ῥεγεῶνα* sive vicum nuncupat; et cum paullo post de Basilinopoli καὶ ἡ πρότερον οὖσα ῥεγεῶν, ait, πάλιν μετὰ ταῦτα ἐγένετο πόλις, apertissime significat eo se vocabulo locum urbis amplitudine et dignitate multo minorem intelligere. dictae autem regiones Nicaeae videntur, quod eius magistratibus ibi ius dicendi et coercendi esset facultas: *regiones dicimus*, Siculus Flaccus de Agr. condition. p. 1 inquit, *intra quarum fines singularum coloniarum aut municipiorum magistratibus ius dicendi coercendique est libera potestas.*

Ibid. 13. *ἐπαρχία Ὀνωριάδος]* facta haec et a Bithynia

abscissa est provincia a Theodosio secundo, cognomineque patris eius donata. Io. Malala tom. 2 p. 69: ἐποίησε δὲ καὶ ἄλλην ἐπαρχίαν, ἀπομερίσας ἀπὸ τῆς Βιθυνίας, ἣντινα' ἐκάλεσεν Ὀνωριάδα, εἰς ὄνομα τοῦ αὐτοῦ θεοῦ Ὀνωρίου, δόντες δίκαιον μητροπόλεως καὶ ἄρχοντα Ἡρακλεία, πόλει τῆς Πόντου. qui tamen fallitur, cum Heracleam metropolin creatam adfirmat: ea enim dignitate Claudiopolis insignis fuit, uti Leo imperator in epist. tom. 9 Concil. p. 267 et Iustinianus Novella 29, qua Honoriadis abolito nomine provincia haec Paphlagoniae artissime connectitur, docuerunt.

396, 13. Κλαυδιόπολις] Bithyniae passim contribuitur a Ptolemaeo Galeno atque aliis; quod quare factum sit, facile perspicitur. vide Ant. Itin. p. 200. haud multum ab hac urbe Mantinium distabat; quod quoniam magni Sanctorum operis conditores nusquam reperire se potuisse professi sunt, ex Historia martyris Titionis apud Lambecium Biblioth. Caesar. 8 p. 212 firmabimus: ὁ ἅγιος μάρτυς Τίτιων ἦν ἐκ τοῦ Μαντινίου τοῦ ὑπὸ Κλαυδιόπολιν τὴν μητρόπολιν τελούτος. adde Socratem H. E. 2 38.

Ibid. 14. Προυσιάς] recte mss. est Prusias iuxta Hyrium flumen, cuius cives in Doniana Inscriptione Class. V 177 ΠΡΟΥΣΙΕΙΣ ἈΠΟ ΤΠΙΟ dicuntur. Memnon c. 49 olim Cierum, a praeterfluente amne, fuisse appellatam indicat: assentior enim Palmerio et Holsteinio hanc cum Prusiadem, non illam quae et Cius, innuisse. πόλιν Ἡρακλεωτῶν pariter ac Tium c. 29 nuncupat, atque, utraque in potestatem redacta, regem Prusiam ἐκ θαλάττης εἰς θάλασσαν τὴν Ἡράκλειαν περιγράψαι, Heracleam undique ad mare circumdedit; quae de Prusiade ad sinum Cianum vera esse haud possunt, in hanc vero egregie quadrant. sita haec erat ad Heracleae occidentem, ad orientem Tius; unde utraque potitus Prusias prorsus incinctos videbat Heracleenses. quae etsi bene habere videantur, non nega-vero tamen Memnonem utramque Prusiadem confudisse: nam quae de Argonautis c. 43 refert, acsi illi ad Cierum appulerint atque in eius vicinia Hylam amiserint, ea alii circa Cium contigisse adfirmant constanter. vide Apollonium 1 1178, Orpheum 685 et Valerium Flaccum 3 484.

Ibid. Ἡράκλεια] colonia Megarensium ad annum Soenauten fuit, testibus criticis in Apollon. 2 748; quae cum magnam sibi potentiam multasque opes peperisset, gravissima calamitate a Triario, Mithridatici belli tempore, est oppressa apud Memnonem c. 58.

Ibid. Τίος] posita urbs erat ad flumen Billacum, ut scholia Apollonii, ab Holsteinio in Stephanum correctata, 2

791 ostendunt. adde Ezech. Spanhemium Epist. 4 ad Morellium.

396, 14. Κρατία] de hac Ant. Itin. p. 200. corrupta videtur in his Galeni περὶ τροφ. δυνάμ. 1 p. 312, cum in gelidissimo Bithyniae tractu collocantur Νίκαια καὶ Προῦσα καὶ Κράσσου καὶ Κλαυδιούπολις καὶ Ἰουλιούπολις, ἀλλὰ καὶ Δορύλαιον, ἥ ἐστι μὲν ἐσχάτη τῆς Ἀσιανῆς Φρυγίας: nam Κράσσου, etsi vocem πόλιν ex sequentibus addas, nihili est: ubi enim Crassopolis lecta scriptave? nihilo magis proficies, si cum Abr. Ortelio Κράσου legas et Crasum Phrygiae urbem intelligas, quoniam extra Bithyniae illa fines. sin, ut ego putem, Κράτεια scribatur, plana res erit: ea in Bithynia et Claudiopoli vicina, nec longe ab Iuliopoli, et recte propterea illis iungetur.

Ibid. Ἀδριανούπολις] meminist eius Imp. Novella 29 et Nicaenum secundum p. 52. unde locum illi in Geographia S. esse oportuerat.

Ibid. 16. ὑπὸ κορίκτορα] correctorem intelligit, cui et Notitia imp. Orient. c. 1 Paphlagoniam mandat. erat is medio loco consularem inter et praesidem, si dignitatem atque amplitudinem spectes, ut ex l. 8 C. Th. de Cohort. cognosces. in Italia correctorum, de quibus Ursatus de Notit. Roman. p. 641 edit. Graevii, antiquissima mentio est: extra eam rarius occurrunt, et binis tantum in provinciis, Paphlagonia et Augustamnica, cui utrique praeter Hieroclem Not. imp. Orient. hunc magistratum imponit. Synesius huius provinciae correctorem Marcianum philosophum τὸν ἄρξαντα Παφλαγόνων generali vocabulo appellat epist. 109. adde Pancirolum in Notit. imp. Orient. c. 156.

Ibid. 17. Γάγγρα] probe mss. concilio Ephesino p. 532 Bosporius subscribit Γάγγρων τῆς μητροπόλεως ἐπαρχίας Παμφυλίας, perperam pro Παφλαγονίας, ut Sozomeno H. E. 3 14 Γάγγραι μητρόπολις Παφλαγόνων. dixisse veteres τὰ Γάγγρα, τὰς Γάγγρας et τὴν Γάγγραν ex Stephano notissima res est. adde Ch. Cellarium G. A. 3 8 p. 318.

Ibid. Πομπηϊούπολις] condita a Pompeio est apud Strabonem 12 p. 562. Iudit ergo in voce imp. Constantinus l. 1 Them. 7, cum πομπή γάρ εἰσι αἱ καὶ ὄνειδος καὶ ἐξουθένημα τοῦ ἀνθρώπου γένους, simul indicans urbem suo tempore vilissima fuisse conditione.

Ibid. Σόρα] sic Nicaenum secundum p. 52. Chalcedonense p. 664 Σούρα, Constantinus Σώραν l. 1 Them. 7, Σωρὰ Iustinianus Novella 29, ubi cumulos sive tumulos male verti Probabil. c. 13 ostendi, mecum, quod deinceps edoctus

sum, contentiente L. Holsteinio in Ortelii Sora. superest in iisdem Novellae verbis aliud quod morari possit; unde et hic illis locus dandus. φαμέν δὲ Γερμανικοπόλεως τε καὶ τῶν πρὸς Γάγγραν καὶ Πομπηίου πολιτῶν καὶ Δαδύβρων καὶ Σωρῶν Ἀμαστρίδος καὶ πρὸς γε Ἰωνοπολιτῶν. sic Holoander vulgavit, natiq̃ue hinc sunt tumuli Amastridos. Hombergius in notis e ms, puto, adfert φαμέν δὲ Γερμανικοπόλεως τε τῆς πρὸς Γάγγραν, Πομπηίου πόλεως, Δαδύβρων καὶ Σωρῶν καὶ Ἀμαστρίδος καὶ πρὸς γε Ἰωνοπόλεως, multo, me iudice rectius. difficile autem est, qui sex imperator Paphlagoniae has urbes dixerit, cum plane septem recensere videatur, Germanicopolin, Gangram, Pompeiopolin, Dadybra, Sora, Amastrin et Ionopolin; neque suspicio de numeris vitiatas incidere potest, siquidem diserte in sequentibus 12 urbes praetoris Paphlagoniae ditioni, sex Honoriadis et totidem Paphlagoniae, subiicit. mihi, ut Novellae sententia constet, Germanicopolis Gangrae videtur contributa ob viciniam ac propterea pro una sumi. metropolis provinciae Gangra praeteriri haud potuit, quippe ceteris dignitate praestans; illi vicinam Germanicopolin facit aperte imperator, Γερμανικόπολιν τὴν πρὸς Γάγγραν appellans. atque hinc videtur etiam derivandum, cur Germanicopolin Hierocles ceteraeque Notitiae spreverint, curque eius in conciliorum Actis mentio nulla.

396, 17. Ἀμάστριον] Ἀμαστρίς Luciano passimque aliis et concilio Chalcedon. p. 96. Nicaeno secundo Ἀμάστρα, Constantino imperatori, itemque Nicetae Paphlagoni orat. in S. Hyacinthum XVII Iulii magni Sanctorum operis, qui eam Paphlagoniae aut orbis potius ocellum, in cuius portum Euxini Ponti accolae tanquam communem quandam mercatum commeent, appellat: Ἀμάστρα ὁ τῆς Παφλαγονίας, μᾶλλον δὲ τῆς οἰκουμένης ὀλίγον δεῖν ὀφθαλμός, εἰς ἣν οἱ τε τὸ βόρειον τοῦ Εὐξείνου μέρος περιοικοῦντες Σκύθαι καὶ οἱ πρὸς νότον κείμενοι ὥσπερ εἰς τι κοινὸν συντρέχοντες ἐμπόριον τὰ παρ' ἑαυτῶν τε συνεισφέρουσι, καὶ τὰ παρ' αὐτῆς ἀντιλαμβάνουσι, πόλις ἑώας τε πάσης λήξεως καὶ ἐσπερίου μεταξὺ κειμένη: ubi plura in eius laudem sequuntur. adde schol. Apollonii l. 2 943, ubi perperam Δάματρίς.

Ibid. Ἰωνόπολις] sic et Chalcedonensi concil. p. 95 et Nicaeno secundo p. 52. rectius Constantino l. 1 Thom. 7 Ἰωνόπολις. petiit impostor Alexander παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος μετονομασθῆναι τὸ Ἀβώνου τεῖχος καὶ Ἰωνόπολιν κληθῆναι, apud Lucianum in Pseudomante: voti damnatum fuisse, Ἰωνοπολειτῶν numi, ab Harduino Vaillantio Spanhemioque producti, confirmant.

Ibid. Δαδύβρα] Δαδίβραν Constantinus l. 1 Thom. 7,

sed perperam, appellat. peius multo Chalcedon. p. 664 Polychronius *Δαδύρων* dicitur: rectius Nicaeno secundo p. 52 Nicetas *Δαδύρων*. vide Probabil. c. 13.

396, 19. *Γαλατίας*] deest *πρώτης*. Socrates H. E. 1 36 et 2 15 *μικρὰν Γαλατίαν* sive parvam Galatiam appellat et vetus lapis in Roma Subterranean. p. 154, quod et Holsteinus vidit, ubi *Δόκιμος. χωρίου Γολόης μικρᾶς Γαλατίας, Ἀγκυρογαλία* dicitur in Sardicensis synodi epist. tom. 3 Concil. Gener. p. 51, quod Ancyra huius esset metropolis. subditam autem consulari, quem τοῦ ἔθνους ἄρχοντα Sozomenus 5 11 nuncupat, fuisse, ex Notitia imp. Orient. c. 1 constat.

Ibid. 20. *Ἀγκυρα*] hoc iustum est. *πρώτη καὶ μεγίστη Γαλατῶν πόλις* Libanio Apologet. orat. p. 599, metropolis Galatiae in Theodori Syciotae Vita XXII April. saepissime dicitur. vide Ant. Itin. p. 143.

Ibid. *Ταβία*] erat in Trocmis, unde numus CE. TPO. TAO TIANΩN, Severianorum Trocmorum Tavianorum, in Thes. Britan. tom. 2 p. 233. plura Anton. Itin. p. 202, et de Aspona p. 143.

Ibid. *Κίρνα*] habet hanc urbem Galatiae Vita Theodori Syciotae c. 8, et Nicaenum secundum p. 50. *Κεννηνῶν πόλις* concil. Constantinop. tertio p. 501. Ptolemaeo perperam vulgo *Κλαινά*, quod hinc corrigi debere codicis Coisliniani *Κίρνα* adfirmat.

Ibid. *Ῥεγαναγαλία*] *Ῥεγελαγανία* oportuerat, quippe Laganania Tabulae et Itin. Ant. p. 142. eius praesul Euphrasius *Λασανίας* dicitur p. 95 concil. Chalcedon., verius *Λαγανίας* p. 662. dicta deinceps Anastasiupolis videtur, quoniam in lac. Goari Notitiis illa memoratur, nusquam Laganania; quam coniecturam situs plausibilem facit. Laganania 24 M. P. Iuliopoli distabat, spatii medium secante Siberi fluvio, cui Syceon oppidum vicinum erat, Procopio Aedif. Iust. 5 4 auctore: Syceon vero cum 12 M. P. Anastasiupoli afuerit, non alia utique ea ac Laganania dicenda est. Vita Theodori Syceotae c. 2: *in Galatarum regione est oppidum, quod Syceon appellatur, subiectum Anastasiopoli primi Ancyranorum principatus: distat autem Anastasiopoli 12 M. P.; ubi P. Franciscus Zinus, cui Latinam eam vitam debemus, haud dubie offendit ad πρώτην Ἀγκυρανῶν ἐπαρχίαν, ut ex primo Ancyranorum principatu perspicitur.*

Ibid. 21. *Ῥεγέμνηζος*] *Μνίζος* est, cuius episcopus Andreas πόλεως *Μνίζου* τῆς πρώτης τῶν Γαλατῶν ἐπαρχίας concilio Constantinop. tertio p. 501 subscribit. Nicaeni secundi concilii adfuit Actis eiusdem episcopus Leo, sed qui vitiosis-

sime p. 51 πόλεως Ἀμίναν et p. 591 Μιζούνης dicitur, melius p. 351. digna itaque fuerat quae in Geographia S. locum occuparet. vide Ant. Itin. p. 142: nam ὅς γ' ἐστὶν ut denuo explicemus, nihil fuerit necesse.

396, 21. Ἡλιούπολις] Heliopolin Galatiae Vita Theodori Syceotae c. 5 et 9 memorat; praeterea Meliphthongus Ἡλιουπολιτῶν Chalcedon. concilio p. 195 interest: unde sanum hoc esse diceret, siquidem et ceterae Notitiae conspicerent. corruptum tamen est, et in Ἰουλιούπολις mutandum, tum quod Meliphthongus constanter alibi, ut p. 243 et 663 Ἰουλιουπόλεως scribatur, et concilio Constantinop. tertio p. 501 Martyrius τῆς Ἰουλιουπολιτῶν πόλεως, τῆς πρώτης τῶν Γαλατῶν ἐπαρχίας appelletur; tum maxime quod nulla in Galatia fuerit Heliopolis. de Iuliopoli Ant. Itiner. p. 142.

Ibid. 22. Γαλατίας Σαλονταρίας] Galatiam secundam appellat concilium Constantinop. tertium et passim alii. Zosimo est ἡ κατὰ Φρυγίαν Γαλατία, 4 7, quod Phrygiae esset finitima. Notitiae imp. Orient. c. 1, uti nostro, Galatia salutaris, praesidi subiecta.

Ibid. 23. Πισινοῦς] verius Πεσσινουῦς vel Πεσινουῦς, de qua A. Itin. p. 201. metropolis provinciae erat; unde in concilio Constantinop. tertio p. 663 Constantinus Πεσσινουντίων τῆς δευτέρας τῶν Γαλατῶν ἐπαρχίας inter metropolitānos connumeratur. Vitae Theodori Syceotae c. 11 Πεσσινουντίων metropolis, haud dubie quod in Graeco inesset Πεσσινουντίων μητρόπολις.

Ibid. Πεγεμαυρέκιον] sic mss, unde vicum fuisse, quem legere non memini, apparet.

Ibid. Πητινησός] non alia est ac Ptolemaei Πετεινισός, sive, ut Palat. et Coislin. mss, Πετεινησός. habet et Notitia Iac. Goari.

Ibid. Αἰώριον] putabam, cum primum hoc oppidum considerare, lucem hinc atque auxilium accipere Philostratum Vit. Sophist. 2 11 posse, καὶ Ἀκύλας ὁ ἐκ τῆς ἐώλου Γαλατίας: latere enim in voce ἐώλου Galatiae quandam urbem dudum mihi persuaseram, mirabarque doctissimum Olearium, sprete Salmasii admonitione, orientalem Galatiam vertisse, et serio defendisse ἐώλον Γαλατίαν recte, si opponatur Galiae Europaeae, dici, praesertim cum nemo Graecorum (nam Hesychii verba aliorum spectant) aut Galatiam aut aliam quamvis ad orientem positam regionem tali titulo ornarit postquam vero Αἰώριον pravam esse animadverti, suspicio incidit, fuissetne olim ἐκ τῆς Ὠλένου Γαλατίας in Philostrato; quam coniecturam Ptolemaei auctoritate constabilitam,

donec mss aliud iusserint, haud spernendam arbitrer. *Ἀμώριον* idem est ac *Αἰώριον*, eiusque vitiosi locum occupare debet: etsi enim id oppidum a multis Phrygiae tribuitur, senior tamen aetas Galatiae secundae recensuit, ut Constantinop. tert. p. 672, cui Theodorus *Ἀμωρίου τῆς δευτέρας τῶν Γαλατῶν ἐπαρχίας* scribendo adfuit.

398, 24. *Κλάνεος*] sic mss, quorum auctoritatem non esse spernendam Salomon *Κλανέου τῆς δευτέρας τῶν Γαλατῶν ἐπαρχίας* Constantinop. tert. p. 504 et 672 et Nicephorus *Κλανέου* Nicaen. sec. p. 355 ostendunt. male haec urbs ex Geographia S. exulat.

Ibid. *Ῥεγεινακάδη*] ita e mss profertur: tamen Holsteinius in Geograph. S. manu exaratum codicem Trocnada sive *Ῥεγετρούκναδα* praeferre monet, quod sine dubio rectius est: nam et Cyriacus *Τροκνάδων* Chalcedon. p. 663, et Theodorus *Τροκνάδων τῆς δευτέρας Γαλατῶν ἐπαρχίας* Constantinop. tertio p. 672, et Leon. *Τροκνάδων* Nicaeno secundo p. 355 subscribit. quoniam vero Cyriacus, cuius memini, *Τροκμάδων* in Chalced. p. 125 et 309 dicitur, forte *Τρόκμαδα* praestiterint ut a Trocmis, gente Galatica, nomen descendat.

Ibid. *Εἰδοξιάς*] haud multum disiunctam fuisse a Germiorum civitate, ex Vita Theodori Syceotae c. 8 apparet. eius episcopus Aquilas est in Chalcedon. p. 663, ut perperam nulla eius sit ratio in Geographia S. habita.

Ibid. *Μυρικιῶν*] hoc mss dant; nec quicquam mihi de urbe innotuit, quam Iac. Goari Notitiam non prorsus eam damnare.

Ibid. *Γερμία*] *Γερμοχολώνεια* Notitiae I. Goari p. 344, nec male, ut ad Itin. Ant. p. 201 videbis. aetate seriore Myriangelorum nomine haec colonia celebris fuit. Theophanes p. 203: *ἀπῆλθεν δ βασιλεὺς Ἰουστινιανὸς χάριν ευχῆς ἐν τοῖς Μυριαγγέλοις ἡγουν ἐν Γερμίοις, πόλει τῆς Γαλατίας.* fallit enim I. Goar, cum Pythiae thermas, de quibus Procopius Fabr. Iustin. 5 3, intelligendas censet: illae in Bithynia fuerunt, Germia 16 M. P. a Pessinunte.

Ibid. 25. *ἐπὶ κονσουλάριον*] Vespasianus Cappadociae propter assiduos barbarorum incursus legiones addidit, consularemque rectorem imposuit pro equite Romano, apud Sueton. c. 8. sub Constantino praesidi, cuius in l. 41 c. de libral. canss. mentio est, paruit; neque alium Basilii M. aut Chrysostomi tempore magistratum habuisse videtur. ille epist. 78 et 94 *ἀρχοντα τῆς ἐπαρχίας* et epist. 86 *ἡγεμόνα*, hic *ἡγεμόνα* epist. 14 p. 596 nov. edit. nuncupat. denuo consulari mandata est a Theodosio secundo, cuius mihi rei

auctor est Firmus Caesariensis episcopus, in epistolis, quas A Muratorius in Anecd. Graec. vulgavit. sic enim epist. 17 ad Soterichum: ποιήσατε δὲ ἡμῖν καὶ τὸν ἀρχοντα μείζονα μὴ τῷ ὀνόματι μόνον ἀλλὰ καὶ τῇ δυνάμει: nam si provinciae praepositus, quem praesidem vidimus, titulo excellentiore fuerit donatus, utique ad consularis dignitatem evectus erit censendus, atque hoc epist. 16 ad Thalassium clarius innuit: καὶ τὸν ἀρχοντα, ὃν ἐπιφανέστερον ἡμῖν πεποιήκας σῇ σπουδῇ, χάρισαι τοῖς πράγμασιν, ὥς προσήκοντά σοι, γνωρίζεσθαι. postulat Firmus ut Cappadociae primae consularis latiore campum, ubi excurrere eius virtus et prudentia possit, accipiat, atque ad eam redeant urbes quae a Valente imperatore fuerant distractae et praesidi Cappadociae secundae subiectae. ea est sententia verborum, ad quae vir doctissimus offendisse videtur: δὲ καὶ πόλεων προσθήκη τὴν ἀρχὴν εὐθηνεῖσθαι, ἵνα σοι περίβλεπτος διὰ πάντων ἡ πατρίς γένηται. recte ergo consularem Hierocles huic Cappadociae dedit; nec quicquam illi officit Notit. imp. Orient. c. 1, ubi praesidi committitur, modo eam Theodosio secundo et Firmo episcopo esse priorem meminervis.

396, 26. *Καيسάρεια*] olim totius Cappadociae fuit metropolis, sed provincia in duas a Valente imperatore secta hanc illi dignitatem invidisse Tyana videntur. litem sub Theodosio secundo sopitam fuisse et veterem dignationem Caesareae stabilitam Firmus epist. 17 indicat. sitam fuisse ad Argaeum montem norunt omnes, non item propter amplissimum lacum, qui in Halyn influebat: operae itaque pretium fuerit paullum huic rei immorari, et quae loca Halys praefuit inquirere. lacus distincta mentio apud Strabonem 12 p. 538 est, et incertum auctorem epistolae quae inter Basilianas re-
vissimae editionis 365. is cum immanem nivis et pluviae copiam in eum depluisse narrasset, ἀθρόας οὖν γενομένης, inquit, τῆς τήξεως ἀνείκαστα ἐκινήθη ῥεύματα, αἰετὰ πταμῶ συνεπιμιγνύμενα τῷ Ἀλυῖ ἐναύλω τε ὄντι: qua nite subito liquescente, fluctus incredibiles, iugi fluvio atque arto alveo ruenti Halysi commixti, surrexerunt. quae Halym, licet Cotelerius tom. 2 Monum. Graec. p. 97 et nuper editor eum videre noluerint, haud multum Caesarea removeat. nec alius, puto, est γείτων ποταμός, cuius Firmus epist. 35 meminit, nisi tu Melanem esse malis, quem Strabo 12 p. 538 stadiis 40 ab urbe scaturire prodidit. quod utcumque ceciderit, Halym agro suo, etsi saepe perincommodum, Caesarienses eripi non patientur. huc a Sebastia defluebat, in Armeniorum ditione ortus: οὗτος δὲ λοχῶν (sic cum Hemsterhusio nostro lege: nam λαχῶν multo ineptissimum est) οὗτος δὲ λο-

χῶν ἡμῶν, inquit epistolae scriptor, γείτων ποταμὸς, ἐκβλύζων μὲν ἐκ τῆς τῶν Ἀρμενίων, ἐμβιβαζόμενος δὲ ἐν τῇ ἱερωτάτῃ λίμνῃ τῶν Σεβαστηνῶν κ. λ. atque hoc cum Strabone 12 p. 546 bene satis convenit: Halym enim ex magna Cappadocia circa Cambysenem, Armeniae contributam, derivat. nec longe aberit Herodotus 1 72, si per Ἀρμένιον ὄρος montem Armeniae intellexerit. optime vero cum Gregorio Nysseno epistolae auctor consentit, qui orat. 1 in 40 Martyr. Sebastenos p. 501: τοῦτον λέγω τὸν γείτονα ποταμόν, ὃς διὰ τὸ μέγεθος τοῖς ὀνομαστοῖς τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ποταμῶν ἐναρίθμιος ὢν, ἀπὸ τῆς ἡμετέρας ἀρχόμενος ἐν χρόνῳ παραμεῖβει τὴν πόλιν. non ille quidem Halym nominat; sed nec in Iria neque Lycum quadrant quae de fluvio praedicat: neuter enim tam large et ample fluxit ut cum nobilissimis orbis terrarum fluviis contendere possit. in Halym convenire nemo negaverit. ne dicam nullius auctoritate liquere Sebastiam Lyco fuisse appositam; cuius fontibus assidebat Sebastopolis, ni fallat Ptolemaeus, a qua versus interiorem Armeniam plus 40 M. P. Sebastia distabat. itaque si recte haec disputavimus, non video qui excusari Plinius possit 6 2 annem Halym per Cataoniam in Cappadociam immittens: defluerit enim oportet ex regionibus longe ultra Taurum positis, siquidem Cataonia Commagenae fuit praetenta. multo minus sese tuebuntur recentiores geographi, passim hoc flumen ex intima Asia, meridiem spectante, emittentes contra Arriani monita in Peripl. Pont. Euxin. p. 16 ed. Oxon., neque urbes, quas dixi, illi adstruentes. ceterum, quod propemodum neglexeram, in Gregorii Nysseni verbis non ἐν χρόνῳ sed ἐν χρόνῳ παραμεῖβει scribi debet, ut pulchre amicus noster.

396, 26. Νύσσα] hanc metropolin, sed titulo tenuis sine re Is. Casaubonus in epist. Gregorii Nysseni ad Eustathiam p. 116 fuisse autumabat, quod haud iniuria negavit Spanhemius Dissert. 9 de Usu et Praest. Num. p. 599, tametsi erret vir nobilissimus, cum Casaubonum ibi fugisse opinatur Mocissum tertiae Cappadociae fuisse metropolin: diserta enim eius inibi mentio est; nec unquam in iisdem notis a viro magno, licet a Spanhemio adfirmetur, tertiae Cappadociae metropolin Nyssam fuisse scriptum memini: tantum honorario metropoleos titulo in conc. Constantinop. secundo condecoratam censuit ob Socratem H. E. 5 8, ubi tamen πατριαρχία nec metropoles nec patriarchatus, quos vocant, sed regimen ac gubernationem, ut bene Henr. Valesius, notant.

Ibid. Θέρμα] vide Ant. Itin. p. 202.

Ibid. Περσενδοῦδος] Vita Eutychii patriarchae Cpoli-

tani c. 6: ἑτερός τις ἄνθρωπος ἦλθε πρὸς τὸν δαίμονα λέγων
 ἑαυτὸν ἀπὸ Κομανῶν εἶναι τοῦ πολυανδοῦ. sic D. Papebro-
 chius correxit, cum in mss πολυάνδρου legeretur, deceptus
 corrupta Ptolemaei scriptura. mihi omnino ἀπὸ κόμης Πο-
 δανδοῦ dedisse scriptorem probabile fit: neque enim Comana
 Podando fuere iuncta. plura in Hieros. et Anton. Itin.
 p. 145 et 578.

396, 27. Καππαδοκίας β'] secunda haec Cappadocia
 originem suam debet Valenti imperatori, qui circa annum 371
 eam, primae distractam, Tyanis tanquam metropoli addixit.
 Basilus eam aegerrime tulit divisionem, ut eius epist. 74 et
 75 testantur; tantoque magis quod Anthimus Tyanensis, ci-
 vili ea divisione instituta, multa sibi arrogaret et reditus ec-
 clesiae Caesariensis intervertere conaretur, qua de re Gre-
 gorius Nazianzenus orat. 20 p. 355. rectissime vero mss hanc
 Cappadociam praesidi, pariter ut Notit. imp. Orient. c. 1,
 mandat.

Ibid. 28. Τύανα] Gregorius Nazianzenus epist. 33 τὴν
 μητρόπολιν, cuiusmodi eius aetate re vera erat, appellat. adde
 orat. 20 p. 355 et Itin. H. p. 577, et de Faustinopoli Ant.
 Itin. p. 145.

Ibid. Κίβιστρα] situm Cicero Ep. 15 4 ad Catonem
 signat: itaque in Cappadocia extrema non longe a Turo
 apud oppidum Cybistra castra feci, ut et Ciliciam tuerer
 et Cappadociam tenens nova finitimorum consilia impe-
 direm.

Ibid. Ναζιανζός] Gregorius Nazianz. epist. 50 ab Olym-
 pio Nazianzum primae Cappadociae attributam fuisse, sed mox
 in secundae ditionem rediisse significat; in qua ad Iustiniani
 tempora mansit, quando Mucisso, tertiae Cappadociae tum
 constitutae metropoli, subdita est; unde Theodosius Mucissi
 episcopus (Collat. 5 synodi Constantinopol. secundae p. 97)
 sub mea gubernatione, inquit, modo est Dohara et Nazian-
 zos, sub qua Nazianzo et Arianzos praedium constitutum
 est. id ab instituto nostro alienum non erit, si inquiramus
 an Nazianzus eadem ac Diocaesarea, cuius in Cappadocia
 Ptolemaeus et Plinius meminerunt, fuerit. Baronius Cardina-
 lis in Gregorii vita, quae a D. Papebrochio LX Maii est
 edita, ita censuit; et favere opinioni Gregorius videtur, cum
 de se carm. 5 25: Γρηγορίου μνήσαιτο, τὸν ἔτρεφε Καππα-
 δόκεσσιν ἢ Διοκαισαρέων ὀλίγη πόλις. se enim Diocaesareae
 nutritum canit, quem certum est Nazianzi praecipue fuisse
 educatum atque edoctum. huc adde Diocaesareae nullam in
 conciliorum Actis et Notitiis esse mentionem, frequentem Na-

Ναζιανζί; quod utique mirandum foret, si diversae fuissent. necdum tamen his moveor ut cum Cardinale paria faciam: ultima enim ratio levis est, siquidem plures urbes, nobiles olim, in Notitiis et conciliis nullum sibi episcopum habent, neque adeo de Diocaesarea mirabimur, quae parva admodum erat, Gregorio carm. 82 in Anecd. Graec. Muratorii teste: *τυτθὸν μὲν πολίεθρον, ἀτὰρ πολὺν ἀνέρα δῶκα βήμασιν ἰθυδίκης ἢ Διοκαισαρέων, Ἀμφίλοχον*. altera speciosior est: sed cum Arianzi Gregorius fuerit natus, idque praedium aeque Nazianzo ac Diocaesareae fuerit vicinum, fieri utique potuit ut Diocaesareae, antequam pater Nazianzo episcopus daretur, nutriretur. vicina autem oppida fuisse ex Ptolemaeo 5 6 colligitur, ubi artissime Diocaesaream et Neanessum sive, ut ms, Nanessum, quam Nazianzum esse debere mihi persuadeo, iungit. ad hoc, nihil Gregorius ep. 49, qua pro Diocaesariensibus deprecatur, de patre suo matreve; quod argumentum aptissimum fuerat ad iram Olympii molliendam. ait praeterea se Diocaesareae deo templum excitasse; quod si eadem ac Nazianzus foret, a vero discederet: basilicam quippe miri operis pater eius Nazianzi exstruxit, ut orat. 19 p. 313 docemur. de Sasimis Itin. Anton. p. 144.

396, 28. *Παρνασσός*] gentile huius *Παρνασσηνός* est in Basilii epist. 239. vide Itin. H. p. 576.

Ibid. 29. *Ῥεγεδόαρα*] vicus olim erat, unde Basilii epist. 239 *ἐν Δούροις τῇ κώμῃ*. idem episcopum illi imposuit, qua occasione Gregorius Nazianzenus orationem 30 recitavit, uti ad eam Elias Cretensis animadvertit. nec vincere tamen Basiliius potuit ut primae Cappadociae adscripta maneret, si quidem Tyanensi deinceps subdita fuit, ut mox videbitur.

Ibid. *Ῥεγεκουκουσός*] omnino *Ῥεγεμωκισός* sive *Ῥεγεμουκισός* legi oportet: nam et Constantinus imperator l. 1 Them. 2 *Μωκισόν* hinc habet, et Cucusus Armeniae secundae fuit. Procopius Fabr. Iust. 5 4 castellum Cappadociae, plano solo situm, ait, atque ab Iustiniano instauratum: *ἦν δέ τι ἐν Καππαδόκαις φρούριον, Μωκησός ὄνομα, ἐν μὲν τῇ ὁμαλεῖ κείμενον*. nec restituit tantum imperator, sed suo nomine urbem, tertiae Cappadociae metropolin impositam, illustrem esse iussit. hinc Collat. 5 concil. Constantinop. sec. p. 96: *in illo autem tempore sub Tyanensi civitate erat et Dohara et Nazianzus usque ad tempora huius pii imperii. piissimus autem imperator cum metropolitana iura dedisset civitati, quae quondam quidem Mucissos, nunc vero Iustinianopolis nuncupatur, cum aliis civitatibus et Dohara et Nazianzum subiecit ei.*

398, 80. Ἐλενοπόκτον] sic oportet ex Constantino l. 1 Them. 2, quod illi nomen ab Helena imperatoris Constantini M. matre, venisse Iustinianus Nov. 28 c. 1 adfirmat. Notitia imp. Orient. c. 1 praesidi Helenopontum committit, quem Iustinianus, abolito Ponti Polemoniaci titulo eiusque urbibus hanc provinciae contributis, moderatorem creavit.

Ibid. 31. Ἀμασία] metropolis Helenoponti dicitur Gregorio Nysseno orat. de Theodoro p. 582, Novel. 28 c. 2, et in Vita Eutychii c. 6. Acta S. Basilei c. 5 satis ambigue μητρόπολιν τῆς Ποντικῆς ἐπαρχίας appellant: dubites enim dioecesisne Ponticam, cuius metropolis Caesarea, an Helenopontum intelligant. μητρόπολις πρώτη πόντου pluribus in numis apud Harduinum et N. Haymum tom. 3 Thes. Britan. p. 232. situm urbis accuratissime Strabo 12 p. 651 descripsit.

Ibid. Ἰβυρα] rectum Ἰβωρα, et ex orat. 3 Gregorū Nysseni in 40 Martyr. p. 212, ubi πολίχνην vocat, apertissimum est, atque ex Eutychii Vit. c. 11 et Nov. 28. appositum oppidum erat Euxino ponto apud Sozomenum H. E. 6 30, etsi male ibi atque apud Palladium Ἰβήρων πόλις: hinc enim fuisse Euagrium, quo de duumviri illi, Hieronymus epist. ad Ctesiphontem significat. vulgo quidem Hyperborita ibi audit, quod iure Valesius in Sozomenum et Rosweidus in Palladium mutarunt, quando et ms Corbeiensis Hiberitam pro Hiborita ostentat. Photius πόλεως Ἰβήρων τῆς Ἐλλησποντίων ἐπαρχίας concilio Constantinop. tertio p. 670 pro Ἐλενοποντίων dicitur.

Ibid. Ζήλα] haud multum aberat Amasia. Vita Eutychii c. 6: πολίχνη τίς ἐστι, Ζήλα προσαγορευομένη, γειτνιάζει δὲ τῇ μητροπόλει Ἀμασίᾳ. Plutarchus Caesar. p. 731 πόλιν Ζήλαν vocat cumque vetustae Hirtii de bello Alexandr. c. 72 editiones et ms Norvic. Zelam exhibeant, id a Davisio defendi, neque Ζήλα Plutarcho et Dioni inculcari debuerat. Stephano Ποντικὴ Ζήλα.

Ibid. Σάλιον Ζαλίχην] sic mss, et recte, modo Σάλτος Ζαλίχης refingatur. putem urbem saltibus fuisse incinctam, et propterea Σάλτον praeponi. Nicaeno concilio secundo Andronicus presbyter nomine Ioannis episcopi Ζαλίχων p. 355 subscribit, qui cum p. 163 presbyter Λεοντοπόλεως ἦτο Ζαλίχον dicatur, certus nobis index est non aliam atque hanc Leontopolin esse, cuius imperator Novella 28 commemorit. corruptum saepe id nomen est in Vita Eutychii c. 2, ubi Amaseno subditus episcopus τῆς τῶν Λαζιχηνῶν πόλεως et Λαζιχων προεδρία et τοῦ Λαζίχου ἐπισκοπῆ. forte et hac re-

ferenda est oratio quae Basilio M. tom. 2. p. 587 tribuitur, ἐν Λακίζοις: quod utut fuit, negligi urbs in Geographia S. non oportuerat.

396, 31. Ἀνδρανα] huius episcopus Paralios Ἀνδράπων τῆς Ἑλλησπόντου (pro Ἐλενοπόντου, quod nec L. Holsteinium ad Geogr. S. fugit) concilio Ephesino p. 438 dicitur. adde de urbe Acta Hesychii Thaumaturgi ex Synaxario Gracco VI Mart. Operis Sanctorum, ubi plura.

Ibid. Ἀμισός] Constantino L. 1 Them. 2 Ἀμίνος, et Suidae, haud sane bene. aberat Amisus stadis 900 Sinope, ut e Strabonē 12 p. 547 prodidit Stephanus.

Ibid. 32. Σινόπη] Σινώπη, ut ms Leidensis. nobilem hanc urbem, peninsulae impositam, Strabo 12 p. 545 describit, et Turnefort epist. 17 p. 91. de conditoribus scholiastes Apollonii 2 948.

397, 1. Πόντον Πολεμωνιακόν] a Polemone, Ponti huius rege, nomen ei venisse Iustinianus Novella 28 c. 1 indicat. provinciis annumerari coeptus est sub Nerone, qui Ponti regnum, concedente Polemone, in provinciae formam redegit apud Sueton. c. 18. praesidi itidem mandatur in Notit. imp. Or. c. 1.

Ibid. 2. Νεοκαισάρεια] KOINON. NEOKAI. MHTPO. vidit in numo Mediceo Holsteinius, cui geminum habet Thes. Britan. tom. 2 p. 236. Gregorius Nyssenus (in cognominis sibi Thaumaturgi Vita p. 537) communi gentis consensu κορυφήν πάσης τῆς περιοικίδος haberi, ac a Romanorum Caesare, loci amoenitate capto, novo nomine esse donatam refert. Plinius Lycum flumen urbem praefluere 6 3 adfirmat; quod utrum verum omnino sit dubites, praesertim si eum radere Neocaesaream intelligas: nam agrum urbis alluere manifesto ex eadem Thaumaturgi vita p. 557 colligitur. dubitandi caussae sunt, quod Nyssenus Gregorius, urbem eiusque situm describens, nihil de Lyco memoret. praeterea Gregorii frater Basilius epist. 210 apud Neocaesarienses in aviae aedibus et dein in monasterio multum se temporis contrivisse testatur: atqui illud monasterium propter Iridem flumen erat, eodem epist. 223 et Gregorio in Vita Macrinae p. 182 auctore. his adde Neocaesaream et Comana Amasiae, quae Iridi assidebat, vicina perhiberi in Actis Eutychii c. 7. fortasse itaque rectius Iridem inter et Lycum collocabitur.

Ibid. Κόμανα] sita erant ad amnem Iridem apud Strabonem 12 p. 547, nec longe a Neocaesarea; unde πόλιν ἀστυγείτονα Gregorius Nyssenus in Thaumaturgi Vita p. 561 et τὴν Κομαναίων ταύτην ἀστυγείτονα πόλιν orat. de Baptismo

p. 220 appellat. quod autem Ch. Cellarius G. A. 3 8 p. 327 Comana ab Iridis fontibus parum distare ex Strabone colligit, id amnis ex intima Armenia ortus et per Pontum hunc decurrens apud eundem Gregorium in Macrinae Vita p. 182 non feret.

397, 2. *Τολεμόνιον*] rectum est *Πολεμώνιον*, quod oppidum inter Thermodontem et Cotyora situm obtinebat apud Arrianum in Periplo p. 17. de Cerasunte, maritimo oppido, Xenophon. Exped. Cyr. 5 p. 273 et Tournefort epist. 17 p. 98.

Ibid. 3. *Τραπεζοῦς*] circa Nicaeni secundi concilii tempora Phasis et Trapezus uni episcopo paruisse videntur; unde Christopherus τοῦ Φάσιδος ἦτοι Τραπεζοῦντος p. 345 subscribit. vide Ant. Itin. p. 216.

Ibid. 4. ὑπὸ ἡγεμόνα] sic mss, quibus praeter Not. imp. Orient. c. 1, quae praesidialem hanc facit, assentitur Basilius M. epist. 112: nam Andronicum ἡγεμόνα, ad quem illae litterae mittuntur, Armeniae primae praefuisse ex Sebastiae in illis mentione haud obscure colligitur. ceterum primam hanc Armeniam idem Basilius epist. 195 et 263 μικρὰν Ἀρμενίαν vocat.

Ibid. 5. *Σεβάστεια*] provinciae metropolis est in Theodreti H. E. 2 25 et Novella 31. sita erat loco ameno, praeterque Halym, qui urbis moenia radebat, mediam secabat alius amnis, qui mox in vicinum lacum abdebatur Gregorio Nysseno orat. 1 in 40 Martyr. p. 501 et orat. 2 p. 510 auctore. vide Itin. Ant. p. 177.

Ibid. *Νικόπολις*] non longe Colonia dissociata erat, quicum et Sacra Christiana communicaverat; unde τὴν μητέρα ὑμῶν τὴν ἐν Νικοπόλει ἐκκλησίαν Basilius epist. 227, Coloniensibus inscripta, appellat; nec dissimilia tribus sequentibus epistolis reperies. Lycus fluvius in spatio 6 M. P. ab urbeolvebatur, si Actis 40 Mart. tom. 3 lul. p. 46 fides est plura Anton. Itin. p. 182.

Ibid. *Κολονία*] *Κολωνία* sive *Κολώνεια*. Liberatus Breviar. c. 6 Cappadociae secundae, nihil dissidente concilio Chalcedon. p. 557, transcribit: at Basilius epist. 228 ἐν τῇ ἐσχατιᾷ τῆς Ἀρμενίας, et epist. 195 μακρὰν ἀπεκρίσθαι τῶν ὀδευομένων τόπων τὴν Κολωνεῖαν adfirmat. ergo circa Chalcedonensis concilii tempora Colonia Cappadociae fuit contributa; rediisse dein ad Armeniam primam ante Iustiniani aetatem Novella 31 docemur.

Ibid. *Σάταλα*] Basilium vide epist. 99 et Anton. Itin.

p. 188. fundos Satalenae civitati contiguos Theodosius secundus in Novella 3 tit. 12 memorat.

397, 5. Σεβαστοπόλις] Novella 31 Armeniae primae itidem tribuit. adde Itin. A. p. 205.

Ibid. 6. ὑπὸ ἡγεμόνα] assentitur Notit. imp. Orient. c. 1. Ioannes Chrysostomus epist. 64. ἄρχοντα τῆς Ἀρμενίας (nam secundae Armeniae praesidem intelligere epistolae argumentum patefact) appellat.

Ibid. 7. Μελετηνῇ] Μελιτηνῇ quam περιφανῇ τῶν Ἀρμενίων μητρόπολιν Illustrem Armeniorum metropolin Cyrillus in Vita Euthymii vocat, ut Anton. Itin. p. 209 adscripsimus. de Arca p. 211.

Ibid. Ἀράβισος] patria Mauritii imperatoris fuit; quorum respiciunt quae in Vita Eutychii c. 7 referuntur: ὁσάκις μνήμην ἐποιεῖτο τῆς Ἀραβισσηνῶν πόλεως, οὕτως ἔλεγεν χαριέντως, ἀκούοντων πάντων ἡμῶν καὶ τῶν ἐκεῖθεν ὁρμωμένων ἀρχόντων, "μεγάλη ἐστὶν ἡ πόλις ὑμῶν. διὰ τοῦτο εἴρηται περὶ αὐτῆς, ἐκ Ναζαρετ δύναται τι ὑγαθὸν εἶναι." plura ad Ant. Itin. p. 181, quibus Suidam in Εὐδόξιος iunge.

Ibid. Κουκουσός] de eo Chrysostomus epist. 30: οἰκοῦμεν γὰρ χωρίον ἐρημότατον καὶ πάσης τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἐρημότερον. quae nobis, si addantur ad Anton. Itin. p. 179 ex eodem observata, urbem fuisse desertissimam ostendunt. quod vero epist. 125 Κουκουσός τῆς Κιλικίας, id Montfauconius mss auctoribus recte mutavit: nunquam enim Ciliciae Cucusus fuit.

Ibid. Κόμονα] Κόμανα, de qua et Ariarathia (eo enim nomine utebatur) abunde Itin. Ant. p. 181.

Ibid. 9. Κιλικίας α'.] orditur Hierocles Orientis provincias 15, 'quarum prima haec Cilicia, postrema Arabia, omnes sub dispositione comitis Orientis, quo de Henr. Valesius in Ammiani l. 14 c. 1 et Th. Reinesius Class. VI. Inscrip. 47. recta vero primam Ciliciarum consulari regendam tradit, prorsus ut Notit. imp. c. 1 et l. 1 c. de General. Abolition.

Ibid. 10. Τάρσος] metropolis dignitatem Leo imperator in epist. tom. 9 Concil. Labbei et Conciliorum Acta illi adfirmant. sita erat commodissimo loco, ὥστε Ἰσαύρους καὶ Κίλικας Καππαδόκας τε καὶ Σύρους δι' ἐαυτῆς συνάπτειν, auctore Basilio M. epist. 34. idem profitetur alter Basilius, Seleucia episcopus, Miracul. Theclae 2 13, cum de Tarso ἐπὶ τε κάλλει καὶ μεγέθει, καὶ οἷς ἂν ἀπλῶς πόλις λαμπρὴ καὶ εὐδαίμων γνωρισθεῖη, πῦσιν ἐπιγαυρουμένη, καὶ τὸ πρῶ-

την μάλιστα τῆς ἐφ᾽ αὐτὴν ἀνίσχειν, καὶ πρῶτην πάλιν προσβάλ-
λιν τοῖς ἐξ ὁποιασοῦν γῆς ὁρμωμένοις πρὸς τὴν ἐφ᾽ αὐτήν : aperte
enim indicat tali positam esse loco ut, si quis ex vicinis pro-
vinciis in Orientis dioecesein pergere aut ex ea in Ponticam
sive etiam Asianam transire velit, adeunda ea primum sit
vide Itin. H. p. 579.

897, 10. Πομπηϊούπολις] mari assidebat, eo nomine a
Pompeio donata, cum Solorum ante fuisset usa. auctor Vitae
Arati in Uranologio Petavii: οἱ δὲ Σόλοι πόλις ἐπιφανεστάτη
τῆς Κιλικίας, ἀφ' ἧς πολλοὶ καγαθοὶ γεγόνασιν ἄνδρες· κα-
λεῖται δὲ νῦν Πομπηϊούπολις. εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι Σόλοι τῆς
Κύπρου· ἀλλ' οἱ μὲν Κύπριοι Σόλιοι καλοῦνται, οἱ δὲ Κι-
λικιοὶ Σολεῖς. cui gentile nomen distinguenti adstipulatur
Diogenes Laërtius 1 51, ubi Menagii diligentiam verba ex
Arati vita non effugerunt.

Ibid. Σεβαστή] olim Elaeussa contra Corycum in in-
sula nec longe a Tarso, quamobrem conc. Charcedon. p. 126
Σεβάστη ἢ Τάρσου. est inter Gazae Wildianae numos, qui
antica parte CABINA TPANKTA . . . . et postica
CEBACTH. IEP. AC. ATT. NATAPXIC. ΕΛΕΥΘΕΡΑ
cum turrito velatoque capite praefert, certoque nobis est ar-
gumento, Gordiani aetate urbem satis illustrem fuisse et re
nautica valuisse. adde H. Norisium dissert. 2 de Epochis
Syro - Maced. p. 136.

Ibid. Κόρυκος] Κώρυκος, ut Lugdun. Oppianus Halient.
3 208: ἕσσοι θ' Ἑρμείας πόλιν, ναυσίκλυτον ἄστυ Κωρύκιον
ναίουσι· qui versus Valeriani numum, ΚΩΡΥΚΙΩΤΩΝ.
ACT. NATAPXIC insculptum explicant. Ioannes πόλεως
Κουρουνουτῆς τῶν Κιλικίων ἐπαρχίας subscribit Constantinop.
tertia synodo p. 670, pro Κωρύκου τῆς Κιλικίων.

Ibid. Ἀδανα] in Actis Theophili, de quibus Lambecius
Bib. Vindob. 8 p. 75, Ἀδανα τῆς τῶν Κιλικίων δευτέρας
ἐπαρχίας, et apud Eutychianum in eiusdem Vita c. 1 die IV
Febr. Oper. S., sed perperam: primae enim Ciliciae in Chal-
ced. concil. p. 660 atque aliis accensetur.

Ibid. 11. Ἀγουσία] Ἀγούστα, ut bene Ch. Cellarius
G. A. 3 6 p. 241 correxit; quam urbem Latino nomine de-
coratam credibile est, ut a Sebaste huius provinciae discerni
posset. Theodorus πόλεως Ἀγούστης est in Chalcedon. p.
660, et numi ΑΓΓΟΤΤΑΝΩΝ in Thesauro Britan. tom. 2
p. 242.

Ibid. Μάλχος] verum Μάλλος erit, quod oppidum loco
edito non longe a Pyramo positum erat, neque multum a
Tarso, cum cuius etiam civibus de vicino litore et agris circa

lacum disceptabant apud Dionem Chrysostomum Tarsica 2 p. 426. reddere urbem Is. Casaubonus eidem Chrysostomo orat. 45 p. 516 voluit. τί οὖν ἐπὶ δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς, inquit orator, γενομένης χειροπονίας; ἐξῆλθον, οὐδὲ μᾶλλον παρατυχῶν τοῖς γεγονόσιν. cum enim τὸ μᾶλλον quid in vulgata vellet lectione, non appareret, ἐξῆλθον εἰς Μᾶλλον, οὐ παρατυχῶν τοῖς γ. reflexit, plausibili, nisi Mallos plurimum a Prusa distaret, coniectura. aliter Seldenus in Anecd. Wolfii tom. 1 p. 273 instituit. mihi parvo molimine, οὐδὲ μέλλον παρατυχεῖν τοῖς γ. cum decrevissem factis non adesse, succurri posse Dioni videtur.

397, 11. Ζεφυρίον] in Menaeis VI Iun. de Dula: οὗτος ἦν ἐκ Ζεφυρίου Πραιτωριάδος, ἐπαρχίας τῆς Κιλικίας. unde Praetoriadem dictam fuisse putares. at non ipsa urbs, sed vicus illi vicinus eo cognomine fuit: nam Dulas ipse in Actis tom. 2 Iun. p. 1044 ἔθνους μὲν εἰμί, inquit, Κιλικίων, κώμης δὲ Πραιτωριάδος. aberat Zephyrium M. P. 34 Tarso, si iisdem Actis fidere fas est. eius episcopus Petrus πόλεως τοῦ Ζεφυρίου τῆς πρώτης τῶν Κιλικίων ἐπαρχίας in Constantinop. tertio p. 670 dicitur.

Ibid. 12. Κιλικίας β] hanc provinciam, priori abstractam, et Anazarbum metropolin Theodosius secundus fecit, Malala tom. 2 p. 69 auctore: καὶ Κιλικίαν δευτέραν ἀπομερίσας ἀπὸ τῆς πρώτης ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δοὺς δίκαιον μητροπόλεως Ἀναζάρβῳ τῇ πόλει. cui tamen utrum tuto assentiaris dubites: nam in Notitia imp. Orient. utraque Cilicia memoratur; et praeses Ciliciae, cuiusmodi magistratus huic fuit impositus, est in Actis Claudii sub Diocletiano apud Ruinart. p. 266, et sub Constantio in l. 24 c. Theod. de Appel. lat. atque in Ammian. 23 c. 2.

Ibid. 13. Ἀναζάρβος] hanc metropolin praeter Malalam synodus Mopsuestena frequenter memorat. vide concil. Constantinop. secundum p. 119 et Ant. Itin. p. 213.

Ibid. Μοψουεστία] Mopsuestia colonia Christianissima in Actis Constantinop. secundi p. 118, quo titulo quando ornari fuerit coepta equidem ignoro. ἱερὰ καὶ ἐλευθέρη καὶ ἄσυλος in Thes. p. CLV 4 et liberum oppidum Plinio. Vide Itin. H. p. 580.

Ibid. Αἴγαι] civitas Aegea in Actis S. Claudii c. 1, et Aegaea in Synodo Mopsuestana inter concil. Constantinop. sec. decreta p. 118. Αἰγάλα Constantino imperatori l. 1 Them. 13, Basilio M. epist. 244 Patrophilus episcopus τῆς ἐν Αἰγᾶις ἐκκλησίας, prorsus ad Hieroclis mentem. vide Anton. Itin. p. 146. situm oppidi Acta S. Zenobi in Lam-

hecii. Bibl. Caesar. 8 p. 256 accurate ita describunt: *Αἰγαί* πόλις ἐστὶν ἐπὶ κόλπῳ μὲν Ἰονίῳ κειμένη, ὑπὸ Κιλικίων δὲ οἰκουμένη. ἥς τὸ μὲν πρὸς ἡπειρον οὐ πολὺ. πλατεῖαν καὶ ἱκανῶς εἰς μῆκος διήκουσαν ὃ τῆς γείτονος θαλάσσης ὁρμος ἐκδέχεται. male tamen κόλπῳ Ἰονίῳ adstruitur, quae Ἰσσικῇ vicina fuit.

397, 13. *Ἐπιφανία*] Epiphaniam Ciliciae oppidum Ammianus 22 11 appellat. Basilus πόλεως Ἐπιφάνειας τῆς δευτέρας τῶν Κιλικίων ἐπαρχίας Constantinop. tertio p. 670 et Nicetas Epiphaneorum civitatis Constantinop. secundo p. 132 subscripsit. de Alexandria Itiner. H. p. 580.

Ibid. 14. *Ῥῶσος*] assidebat Issico sive Rhosio, ut Polyaceno dicitur, sinui. Theodoretus Philoth. c. 10: *Ῥῶσος* ἐστὶ Κίλισσα πόλις, ἐν δεξιᾷ εἰσπλέοντι τὸν Κιλικίον κόλπον. prope urbem saxum erat excelsum, quod Ptolemaeus et Stephanus *Ῥωσικὸν σκόπελον* vocant. eiusdem meminit Polyacenus 4 6 9, etsi nunc vitio deformati. ὁ μὲν Σωσιγένης, inquit, ἐπὶ Ὀρθιουμάγου διέτριβεν, ἀποσκοπῶν τὴν τοῦ πελάγους κίνησιν: nihil enim hic est Ὀρθιουμάγου, Celticum quid spirans, vocabulum. Abr. Ortelius de Orthosiade, Phoenices oppido, cogitavit; quod cum longius a Rhoso et vocabuli ductibus distet, ὀρθίου πάγου malim, quo modo ὀρθίους πέτρας 4 3 23 dixit. posses etiam ὀρθοπάγον legere ob haec Plutarchi in Sylla p. 463: ἔστι δὲ κορυφὴ τραχεῖα καὶ στροβιλῶδες ὄρος, ὃ καλοῦμεν ὀρθόπαγον.

Ibid. *Εἰρηνούπολις*] Paullus Εἰρηνουπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλικίων ἐπαρχίας est in Constantinop. tertio p. 670, et in Hilarii Fragm. Operis histor. Narcissus Irenopolis, qui cum Νάρκισσος ἀπὸ Νερωνιάδος Athanasio Apolog. Arian. p. 155 sit, monuerunt Benedictini Neropolis in Hilario olim fuisse, parum sane considerate, siquidem Neronias et Irenopolis eadem urbs est, et Narcissus Sozomeno H. E. 3 10 praesul Εἰρηνοπόλεως τῆς Κιλικίας dicitur. videtur Neroniadis nomine donata a Claudio, quod sub Domitiano imperatore iam deposuerat: discimus hoc ex egregio Gazae Wildianae numo, qui una parte ΑΥΤΟΚ. ΚΑΙΣΑΡ. ΔΟΜΙΤΙΑ . . . et altera ΕΙΡΗΝΟΠΟΛΕΙΤΩΝ ET. BM. cum figura turribus ornatae mulieris, rupibus insidentis, e quorum pede amnis emergit. aera in Claudii principatum, si conferantur numi quos Vaillantius habet, incidet.

Ibid. *Φλαβιάς*] Φλαυϊόπολις Ptolemaeo et numis Φλαυιοπολειτῶν in Thes. Britan. tom. 2 p. 250 et Vaillantio p. 378, e quorum signata epocha a Vespasiano imperatore instaurata dicere oportet. Flavias Itin. Anton. p. 212 et Chalcedon. concil. p. 660, ubi Ioannes ἐπίσκοπος Φλαβιάδος.

397, 14. *Καστάβαλλα*] *Καστάβαλα*. Appianus *Mithridat.* p. 403 *τῆς Κιλικίας πόλιν Κάβαλα*, quam ego *Καστάβαλα* credo, memorat. adfuit concilio Constantinop. tertio p. 670 Theodorus *πόλεως τῶν Καστευλῶν*, pro *Κασταβάλων*. vide Itin. A. p. 146.

Ibid. 15. *ὑπὸ κορσουλάριον*] sub Augusto provincia erat *στραιηγική* sive praetoria, teste Strabone l. 14 p. 684 et fine l. 17, etsi postea ad ius populi redierit, ipso concedente Augusto, et proconsuli paruerit, ut ex Dione 54 p. 589 Io. Alberti in Act. Apost. 13 7 ostendit. recte ergo Sergius Paullus ibi *ἀνθύπατος* dicitur, praesertim cum et Cominius Proclus in Cypriorum apud Vaillantium numo *ἀνθύπατος*, et Caius Antius Quadratus *Κρήτης καὶ Κύπρου ἀνθύπατος* in lapide Sponii tom. 1 Itiner. p. 413 appelletur. post dein consulari subdita est, cuius et Notitia imp. Or. c. 1 meminit.

Ibid. 16. *πόλεις ιε΄.*] L. Holsteinius in ms Farnesiano, cui et duae ultimae urbes manu recentiore erant additae, *πόλεις ιγ΄* reperit. idem in pristinis Constantini l. 1 Them. 15 editionibus inerat, sed et aliis dein ex mss 15 urbes in Constantino sunt expletae; cumque ultimae urbes ante Hieroclis aetatem fuerint satis celebres, nihil caussae video quam ob rem quid mutetur.

Ibid. *Κωνσταντία*] *Salamis* est, quam insulae metropolis in Ephesina synodus p. 779 et Imp. Leo in epist. tom. 9 concil. Labb. p. 267 imponunt. de ea abunde Io. Meursius l. I Cypri c. 20.

Ibid. *Ταμασσός*] sic praeter Ptolemaeum Strabo. Constantino imperatori *Ταμασός*, cui Nonnus Dionys. 13 445 et Epaphroditus *πόλεως Ταμασοῦ* concil. Chalcedon. p. 670 adstipulantur. cum vero *Ταμασιωτῶν* sit apud Goltzium numus, non dubium est quin id praestet. adde Ovidium *Metamorph.* 10 644.

Ibid. *Κίτιον*] aberat stadiis 200 Salamine apud Diodorum 20 p. 785. de eo praeter Meursium l. 1 c. 10 Bochartus *Phaleg.* 3 5.

Ibid. *Ἀμαθεύς*] hoc malim ex mss Lugdun. et Constantino: nam *Ἀμαθευσία* gentile est, cui si *πόλις* addatur, ferri poterit. Heliodorus *πόλεως Ἀμανθοῦντος* est in Chalcedon. p. 670.

Ibid. 17. *Κούριον*] et hoc ex Constantino praefero, cuius episcopus Curiensis in Ephesino p. 779 appellatur. Ch. Cellarius G. A. 3 7 p. 278 nostri *Κέρην* cum Plinii Corineo

aliquid commune habere suspicabatur, quod ego, cum dubiae sit fidei, et Constantinus Κούριον hinc depromserit, hac accessere nolim.

397, 17. Πάφος] Cyprum insulam huic urbi cognominem fecisse Servium Isidorum atque alios, Anton. Itiner. p. 526 adscripsimus. Ovidium addo Metamorph. 10 297: *ille Paphon genuit, de quo tenet insula nomen.*

Ibid. Ἀρσινόη] recte Constantinus. olim haec urbs Marium erat, Stephano teste; estque eius rex apud Diodorum 19 p. 701: ὁ δὲ Κιτιεύς καὶ Λαπίθιος, ἔτι δὲ Μάριος καὶ Κερωνίτης τὴν πρὸς αὐτὸν φιλίαν συντέθεινται. ubi tamen Μαριεύς oportuerat: id enim urbis gentile. eundem Στασίσιον τὸν βασιλέα τῶν Μανέων p. 704 et Στασίσιον τὸν τοῦ Μαλιέως p. 719 vulgo libri appellant, rectius utrobique τῶν Μαριέων nuncupaturi. scio Ch. Cellarium G. A. 3 7 p. 273 posteriorem advocasse, ut Μάλον eiusdem Diodori 12 p. 73 tueretur; quod cum nusquam alibi sit lectum et Stasioecus Mario imperaverit, putem ad eandem formam esse refingendum. nam Arrianus, cui testimonium Io. Meursius 1 13 denuntiavit Mali caussa, nihil prodest: meminit sane de Exped. Alexand. 2 20 Solorum et Malli, quae Ciliciae oppida fuisse nemo ignorat. adde Iac. Gronovium, mihi consentientem, in Scylacem p. 98.

Ibid. Σόλοι] Acta Auxibii c. 1 pagum Limnen M. P. 4 ab urbe semovent et Σολίων πόλιν appellant, et iure: nam Σόλιοι ab hac urbe, sicuti ab eiusdem nominis in Cilicia Σολεῖς, appellabantur, qua de re supra ex Arati Vita. Galenus ἀπλ. φαρμακ. 9 p. 125. τῶν ἐν Κύπρῳ Σόλων meminit et metallorum, quae stadiis 30 ab oppido aberant.

Ibid. Λαπίθος] non aliter Acta Auxibii c. 1, Ptolemaeus, Didymus πόλεως Λαπίθου in Chalcedon. concil. p. 670, et βασιλεὺς Λαπιθίας apud Diodorum 19 p. 719 et Λαπίθιος p. 701. tamen cum ΛΑΠΗΘΕΩΝ numus sit apud Goltzium, et veterum plures, a Meursio 1 13 conducti, Λάπηθον vocent, id malim.

Ibid. Κρεβοῖα] Constantino l. 1 Them. 15 Κερμία, quam Io. Meursius 1 9 a Ceronia sive Cerunia haud differre autumat. at eam post deinde Hierocles et Constantinus recensent; quare, donec felicior manus vitium deteraserit, Cremaseam arbitrabor, qua de Nonnus 13 455:

οἱ τ' εἶχον Κρεμάσειαν, ἀλίστηφες οὐδας ἀρούρης.

Ibid. 18. Κύθροι] Κυθηρία Carolus a S. Paulo margini editionis suae adscripsit, favetque Constantinus; quae tamen coniectura, quoniam hoc nomine urbem Cyprus igne-

ravit, ut bene contra Meursium Ch. Cellarius G. A. 3 7 p. 282 asseruit, reliqua esse debet. intelligitur mediterranea insulae urbs, quae *Χύθροι* aliis et concilio Chalcedon. p. 671. cum nostro facit Spyridon praesul *Παλαίας ἡτοι Κύθρων* in Nicaeno secundo p. 351 et 571.

397, 18. *Καρπάσιον*] ex Constantino recepimus, sententiam L. Holsteinii in Stephanum secuti ob Plinii 5 81 Carpasium. ceteri *Καρπασίαν* probant.

Ibid. *Κυρήνια*] *Κυρήνεια* Constantino, Stephano in *Πληγή* dicitur *Κυρήνια*, quam Berkelius imprudenter *Κυδωνίαν* esse iussit, Cretam cum Cypro confundens. nec dissentit Menologium Carisianum VI Maii. verior tamen, nisi diversae fuerint urbes, erit *Κερυνία*, cuius rex *Κερυνίτης* Diodoro dicitur 19 p. 701, etsi male p. 704 *Κερυννία* et p. 719 *Κερανία*. putarem non aliam etiam esse 20 p. 783 *Ούρανίαν*, nisi illius patrociniū Nonnus profiteretur 13 452: *καὶ Ούρανίης πέδον ἔδρης, αἰθέριον κενεῶνος ἐπώνυμον*. ubi cum aetherium ventrem vertunt, non bene ad Nonni consuetudinem dictionemque animum advertisse videntur. *αἰθέριον κενεῶνα* ipsum appellat coelum, ut 9 82 *χθόνιον κενεῶνα* terram, et 41 3 *ὅλης κενεῶνας ἀρούρης* agros, quamquam, ut vere dicam, satis insolenter.

Ibid. *Τριμιθούτων*] Ch. Cellarius G. A. 3 7 p. 276 *Τριμιθούτων* legi posse arbitratur, sicuti ex Hydrus fit Latine Hydruntum, ex Sipus Sipuntum; cui, si usquam Trimi-thuntum legeretur, haud difficulter adstipularer. videntur librarii ὁ *Τριμιθούτων* dedisse, ut eius episcopus, sicuti in aliis Notitiis assolet, intelligeretur, male tamen, siquidem haec ab ecclesiastica distat.

Ibid. *Λευκονσία*] diversis haec nominibus fuit usa. Hieronymus Catal. Script. Eccles. c. 92: *Triphyllius, Cypri Ledrensis sive Λευτεῶνος episcopus, eloquentissimus suae aetatis et sub rege Constantio celeberrimus fuit*. Sozomeno H. E. 1 10 *Triphyllius τῶν Λεδρῶν* dicitur; quem hinc fuisse ex Actis eius c. 1 colligo, ubi *Τριφύλλιος ἐπίσκοπος Λευκωσίας, τῆς νῦν μητροπόλεως Κύπρου*. et c. 3: *ψήφῳ θείᾳ τῆς Καλλινικήσεων μὲν πρὶν, νῦν δὲ Λευκωσίας προχειρίζεται*. non diffiteor Papebrochium tom. 2 Iul. p. 682 duos nobis Triphylios esse commentum, quorum alter Ledrorum alter Leucosiae fuerit praesul; qui si ad ea attendisset quae ex Actis S. Spyridonis Lambecius Bibl. Caesar. 8 p. 311 excerpserit, eam haud dubie coniecturam damnasset: inibi enim *Τριφύλλιος ἐπίσκοπος τῆς Καλλινικήσεων πόλεως ἡτοι Λευκῶν θεῶν ἀγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας*, quae perspicue docent in Triphyl-

Nam Spyridentis aequalem ea omnia convenire, atque eandem prorsus esse Ledrorum Callinicensium et Leucosiae urbem, imo vero in Hieronymi catalogo non *Λευσιῶνος* sed *Λευκῶν* rectam esse.

397, 19. ὑπὸ ἡγεμόνα] praesidem Diocletiano imperatore Isauriam habuisse Theodorus Iconiensis in epistola, quae tom. 3 lul. ab Antwerpiensibus est vulgata p. 26, ostendit. Notitia imp. Orient. eum non habet, sed comitem rei militaris Isauriae, cuius etiam Ammianus 14 2 et 19 13 commemorat. puto et praesidem et comitem habuisse, quorum hic rei militaris curam gereret et Isaurorum latrocinia compesteret, ille vero rem civilem curaret. Iustinianus dein Novella 28 utramque administrationem coniunxit et uni comiti mandavit.

Ibid. Σελεύκεια] provinciae metropolin Theodoretus H. E. 2 26 facit, et maxime Basilius Seleuciensis extremo l. 1 de Vita S. Theclae: πόλις δὲ ἐστὶν αὐτῇ τῶν τῆς ἐπὶ τῆς ὁρίων ἐν προσιμῇ κειμένη, προεδρεύουσα δὲ καὶ προκαθεζομένη πύσης Ἰσαυρίδος πόλεως, πρόσσοικος θαλάττῃ, ποταμοῦ γείτων. Κάλυδνος ὄνομα τῷ ποταμῷ, ἐρχομένη μὲν ἀνωθεν ἀπὸ τῶν τῆς Κήτιδος μυχαιτάρων χωρίων. quae et metropolin fuisse et maritimam ac Calycadno, quem Calydnium appellat, id quod Stephanus in Ὑρίῃ prodit firmans, vicinam. addit dein tanto splendore atque amoenitate esse ut multas exsuperet et quibusdam exaequetur, cum Tarso autem, elegantissima urbe, montibus, situ, aëris temperie, fructuum copia et rerum venalium abundantia aliisque ad elegantiam et utilitatem rebus de palma certet. celebrari in urbe quotannis varia ludorum genera, quae Olympia appellent, et in quae non immerito orat. 27 p. 148 invehitur. Zosimus 1 27 Σελεύκειαν τὴν μετὰ Κιλικίαν vocat, et Apollinis Sarpedoni, in quo oracula redderentur, templo insignem fuisse, cuius et Basilius Vitae Theclae 1 p. 275 et de Mirac. Thecl. 2 2 et 26 mentionem fecit. perperam Σελεύκεια ἢ ἐν Καισαρείᾳ in Symeonis Stylitae Actis c. 25 tom. 5 Maii p. 384. rectius Seleucia Τραχεῖα aliis, quod in Isauria Τραχσίᾳ, de qua Candidus apud Photium cod. 79, esset.

Ibid. 20. Κελεσθέρη] Κελένδερις est, quae Celenderis Melae, quamquam Citandarīs ms D'Orvilliani ad Celenderin propior est. condita est a Sandoco sive Sandaco, si Apollodorus Bibl. 3 p. 193 fidem meretur, patre Cinyrae, quem ex Pharnace, quam Apollodorus Γανάκην vocat, genuit. vide Hesychium in Κινύρας et Suidam in Καταγηγέας, ubi mallem nihil a Kastero mutatum.

397, 20. Ἀνεμούριον] sita erat in eiusdem nominis promontorio, olim Ciliciae contributa. meminerunt urbis Acta S. Barnabae, quae Ioannes, eius comes, videri vult digessisse, tom. 2 Iun. p. 432: refert se cum Barnaba Laodiceae in Syria navim, ut Cyprum peterent, conscendisse, adversoque conflictatus fuisse vento. sed ipsum quid dicat audire est operae pretium. ἤλθομεν ἐν τῷ Κορασίῳ. ἐκεῖθεν δὲ ἤλθομεν εἰς Παλαίας τῆς Ἰσαυρίας, καὶ ἐκεῖθεν ἐλθόντες ἐν νήσῳ τινὶ Πιτυούσῃ καλουμένῃ. ἐκεῖθεν δὲ παρεπλεύσαμεν τὰς Ἀκονησίας, καὶ ἤλθομεν ἐν πόλει Ἀνεμουρίῳ. ubi observari velim insulas Pityusam et Aconesias, vix alibi obvias; praeterea Corasium idem ac Pseudocorasium esse Stephani et Παλαίας Palaeas ab Ammiano bene describi, etsi male eius libri Παλεας vocent, 14 2.

Ibid. Τιτιούπολις] habet urbem Constantinus I. I Them. 13, quam Domitius praesul Τιτιουπόλεως τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας concilio Constantinop. tertio p. 671 firmat.

Ibid. 21. Λάμος] situm ad eiusdem nominis amnem habebat, unde et vicina regio Λαμωτίς apud Stephanum in Ἀντιόχεια. vide Nicaenum secundum p. 599.

Ibid. Ἀντιόχεια] posita in Lamotide erat, quamobrem Ἀντιόχεια τῆς Λαμωτίδος in concilio Chalcedon. p. 528 dicitur, et quidem in colle circa mare, ut Theophanes Chronograph. p. 119 docet: τούτῳ τῷ ἔτει, inquit, Λογγῖνός τις ὁ λεγόμενος Σελινούντιος, τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Ἰσαυρίας οἰκῶν, ἐπὶ τινος ὄρους κειμένην ὑψηλοῦ κατὰ τὴν μεσημερινὴν τῆς χώρας θάλασσαν, εἰσήγεν τοῖς Ἰσαύροις τὰ τρόφιμα. mons, cui imposita erat, Cragus dicebatur, ut Ptolemaeus docet.

Ibid. Ἰουλιουσεβαστή] huius episcopus in Synodica provincialium epistola tom. 9 Concil. Labb. p. 319 Sebastianus Sebastiae dicitur: nam quod Carolus a S. Paulo vitium ibi suspicatur, atque ex Cilicia prima eam inter Isauros migrasse, id hac Notitia falsi arguitur.

Ibid. Κέστροι] Epiphanius πόλεως Κέστρων est in Chalcedon. p. 659, qui pessime p. 573 Κέστρων τῆς Συρίας, pro Ἰσαυρίας, scribitur. Ptolemaeo Κλῦστρος, et in Palatino et Coislin. mss Καῦστρος, unde Κέστρος formari oportet.

Ibid. Σελινούς] Traianopolin, quod Traianus ibi vitae finem habuisset, dictam fuisse ex Ulpiano Xiphilinoque compertissimum habemus. rediit dein pristinum urbi nomen, cuius situm egregie describit Basilus Seleuciensis Mirac. S. Theclae 2 11: Σελινούς ἐστὶ πόλις μικρὰ μὲν καὶ ἐφάλιος, μεγίστη ποτὲ καὶ εὐδαιμονοῦσα τὸ πρὶν ἐπ' εἰρήνης, ἐπίφθορος δὲ καὶ τότε καὶ νῦν οὖσα τοῖς πολεμίοις. parvam suo tempore ait urbem esse et maritimam, olim cum pax esset,

magnam et fellicem et propterea hostium invidias expositam. ταύτην, περγίτ, τοιγαροῦν καὶ θάλαττα μὲν ὑποζώννυσιν ὥσπερ τις περιεληλαμένη τάφρος ἀχειροποίητος, καὶ κρημνὸς δὲ ὑπερανεστηκώς, καθάπερ τι κρῆνος κεφαλὴν, φυλάττει τε καὶ οὐ ποιεῖ πολεμίοις ἐπίδρομον. itaque cum mari, tamquam a natura facta fossa, fuerit incincta, et prærupta rupes eam, ut caput galea, defenderit, apparet munitissimo fuisse loco. vide Corn. van Binkershoek Observ. Iur. 5 21.

397, 21. Ἰωτάπη] ita mss. Ptolemaeo Ἰωτάπη et Chalcedon. concil. p. 659. vide H. Norisium dissert. 2 de Epochis p. 135.

Ibid. 22. Διοκαισάρεια] eius episcopus Ioannes πόλεως Διοκαισαρείας in Chalcedon. p. 659 dicitur. vide Norisium dissert. 5 de Epoch. p. 562.

Ibid. Ὀλβη] non multum a Seleucia separatam fuisse Basilius Mir. S. Theclae 2 8 significat, ἀστυγείτονα πόλιν, ἣ ὀνομά ἐστιν Ὀλβα, appellans. Theodorus πόλεως Ὀλβης τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας Constantinop. tertio subscripsit. plura in Anton. Itin. p. 212.

Ibid. Κλαυδιούπολις] colonia erat a Claudio deducta, Ammiano teste 14 8, olim, si Theod. Ruinartus ad epist. Theodori Iconiensis Act. Sincer. p. 478 non fallit, Isaura. falsum tamen puto, et Ammiani verbis non ut oportuerat intellectis deceptum: nam et Ptolemaeus et Hierocles et ipse Ammianus utramque distincte memorant. vide quem signavi locum cum Valesii nota. sita Chaudiopolis erat in Isauriae mediterraneis inque planitie inter duo Tauri iuga, μεταξὺ τῶν δι' οὐ Τάυρων ἐν πεδίῳ κειμένη, inquit Theophanes Chronograph. p. 119.

Ibid. Ἱεράπολις] novit hanc Isauriae Hierapolin Chalcedon. concil. p. 674. fortasse et huc pertinet rarissimus Ἱεροπολιτῶν τῶν πρὸς τῷ Πυράμῳ numus Thes. Britan. tom. 2 p. 114: etsi enim Pyramus Ciliciae sit flumen, nihil impediet si ad eius fontes, unde et iuvenis specie in numo emergit, hanc urbem quaeramus atque extra eius provinciae terminos, praesertim cum plura veteris Ciliciae oppida Isauriae deinceps sint transscripta.

Ibid. Δαλισανδός] apposita erat monti excelso sed amoeno et irriguo, ad vilem et miseram conditionem redacta Basilii tempore. Δαλισανδός ἐστι πόλις, inquit Mirac. S. Theclae 2 10, ἣ πόλεως εἶδωλον, ἐν τοῖς ἀφανέσει μὲν καὶ ἀνωρύμοις ἀπερριμμένη. Credebatur a Sanda Herculis filio et Damalide esse dicta. idem Basilius Mir. S. Thecl. 2 15, de Eusebio et Hyperechio: καὶ γὰρ ἐκ μιᾶς πόλεως ὠρμητο

τῆς Δαμαλίδος τε καὶ Σάνδα τοῦ Ἡρακλέους τοῦ Ἀμφιτρονίου. ad hanc enim urbem ea pertinere cum Tl. Hemsterhuis existimo, non ad Tarsum, quae Henr. Valesii in Ammian. 14 8 erat sententia: etsi enim Ammiani Sandan viri doctissimi opinioni quodammodo patrocinetur, obstat tamen Damalis, quae cum Sanda coniuncta Δαμυλισανδὸν et contracto Δαλισανδὸν format: ne dicam Basilium Tarsi cum meminit semper honoris titulos addere, ut Vit. Theclae 1 p. 275 Τάρσος ἡ καλή, 2 10 ἡ μεγάλη, et 13 ἡ κάλλει καὶ μεγέθει λαμπρὰ καὶ εὐδαίμων. ad hoc, urbis apud Basilium conditor Sandas Herculis filius fuit, cum Ammiani Sandan ex Aethiopia sit profectus, vir opulentus et nobilis, et diversae propterea originis videatur. quod tamen urgere nolim, cum in heroum genere secum invicem saepe dissentiant veteres; certo non laudavero nec Valesii, qui pro ex Aethiopia, quoniam mss quidam ex Aechio scribunt, ex Chio profectus emendavit, conatum, nec Gronovii ex Metachio vel Metachio corrigentis. Sandes enim sive Hercules seu Herculis filius peregrinus fuit, et ex ultimis Indiae locis, quam cum Aethiopia saepe permisceri notum est, in Ciliciam invasit. docemur hoc a Nonno 34 198., cum Morytheum, Indorum regni generum et copiarum ducem, Ciliciam domuisse ac Sandam inibi appellari perhibet: ὅθεν Κιλίκων ἐνὶ γαίῃ Σάνδης Ἡρακλέης κικλήσκεται εἰσέτι Μόρρευς, ubi, ut a doctissimo Cunaeo quid mutaretur, nihil fuerat necesse, uti nec ab Harduino in Plinii 6 20: Indus enim fluvius, incolis Sandus appellatus, Herculi huic Indico videtur merito cognominis. nec Indis tantum Sandes in honore erat, verum et Persis, quos Agathias, cuius mihi indicium fecit Hemsterhusius noster, 2 p. 62 Herculem Sanden nuncupare testificatur. itaque si a Damalide et Sanda Dalisandus sit, vix mihi persuaderi patior Δαλίσανδα urbem fuisse, tametsi testem citet Stephanus Capitonem l. 1 Isauricorum, unquam dictam. novi quid Victorinus Grammat. p. 2470, quid alii de Δ et Δ inter sese commutatis scripserint: sed alia hic et multo diversa est ratio: neque enim Damalin et Lamalin dixisse credibile est. potius arbitror in Capitonis Isauricis conformatione literarum Δ et Δ errasse librariorum, eaque ratione Δαλίσανδα esse nata.

397, 23. Γερμανικόπολις] inter Isauriae mediterraneas Constantinus l. 1 Them. 13 locat. Γερμανικούπολις τῆς Ἰσαυρίας concil. Chalcedon. p. 659.

Ibid. Εἰρηνόπολις] distinguenda haec est ab eiusdem nominis in Cilicia secunda urbe, ut studiose fit in Constantinop. secundo p. 670 et 671: nam et Paullus Εἰρηνοπόλεως τῆς δευτέρας τῶν Κιλίκων ἐπαρχίας, et Georgius Εἰρηνο-

πόλεως τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας subscribunt. Basilus Mirac. S. Thecl. 2 18 τὴν καθ' ἡμᾶς Εἰρηνούπολιν, ut a Ciliciae urbe distinguat, nuncupat.

397, 23. Φιλαδέλφεια] est in Ptolemaeo et concilio Chalcedon. p. 659. sequentem legere non memini. habet Stephanus Isauriae urbem Μονόβας ex Capitone, quam nostram esse non finivero.

Ibid. 24. Δαρσός] puto Carolum a S. Paulo Ἀδρασὸν recte correxisse. Stephanus πόλεως Ἀδρασσοῦ τῆς Ἰσαύρων ἐπαρχίας eam urbem, male in Geographia S. neglectam, requirit Concil. Constantinop. tert. p. 671.

Ibid. Ζεέδη] Σβίδη aliis Notitiis, Βίδη Chalcedon. Synodo p. 674.

Ibid. Νεάπολις] de hac nihil dixero, nisi Suidam eius nobis memoriam servasse in Ἰνδακος.

Ibid. Δαύζαδος] ita Constantinus l. 1 Them. 13, ubi eam in Isauriae mediterraneis fuisse adfirmat.

Ibid. 25. ὑπὸ κονσουλάριον] inscripta est Io. Chrysostomi epist. 139 Theodoro τῆς Ευρίας κονσουλάριον. vide et hac. Gothofredum in l. 11 c. Th. de Cohortat.

Ibid. 26. Ἀντιόχεια] Coeles Syriae metropolin agnoscunt omnes. vide Spanhemium Dissert. 9 de Usu et Praest. Num. p. 586. hinc Eunapio in Libanio ἡ τῆς κοίλης καλουμένης Συρίας πρώτη πόλεων. quam illi dignitatem Theodosius primus ob motam seditionem, prorsus ut olim Severus imperator, abstulit et Laodiceae transscripsit, teste Theodoro H. E. 5 20, cui egregiam Io. Chrysostomus Homilia 17 ad Antiochen. p. 175 edit. nov. lucem feret.

Ibid. Σελεύκεια] auctori l. I Maccab. c. 11 8 Σελεύκεια παραθαλασσία, cuius situm accuratissime descripsit Polybius 5 59. Libanius τὴν Σελεύκου appellat, quod cum non animadverteret interpretes, turpiter lapsus est in Antiochico p. 363, τὸν ἐκ τῆς Σελεύκου τύραννον (sic enim scripsit Libanius) tyrannum a Seleuco vertens. Eugenius intelligitur, qui Seleucia, cum imperio Diocletianus praecesset, tyrannidem invaserat; quo de egregie, ut solet, Henr. Valesius in Eusebii H. E. 8 6. Seleucensium numi superant plures, e quibus hic Gazae Wildianae notandus est; ΑΤΤΟΚΡ . . . ΝΕΡ. ΤΡΑΙΑΝΟC. ΑΡΙCΤ. CΕΒ. ΓΕΡΜ. ΔΑΚ. et parte altera CΕΛΕΤΚΕΩΝ. ΠΕΙΕΡΙΑC. B. cum templo quattuor columnis suffulto, in cuius medio mons, infra quem ΖΕΤC ΚΑCΙΟC. huic similem in Thes. Frider. c. LX 11 cum Δ et in Num. Imp. Graec. Vaillantii p. 30 cum nota scenarii re-

peries; quae literae nec Traiani annos (obstant quippe Dacici atque Optimi tituli) nec novam designant aeram, cuius initium repetendum foret a Traiani pietate, quam Iovi Casio in iis partibus probaverit, quae cl. Liebe sententia: vetant Beroensium numi, iisdem Traiani titulis inscripti, inter Wildiamon, quorum unus *ΒΕΡΟΛΑΙΩΝ*. *B*, alter *Γ*, tertius, quem vir egregius Select. Numis. tab. XVII vulgavit, *H* praefert, et Chalcidensium apud Vaillantium cum signis *A* et *Δ*. neque enim, puto, vir doctus arbitrabitur ad omnes Syriae urbes eam aeram pervasisse, et passim Syros ex cultu Casii apud Seleucienses Iovis annos sub Traiano numerasse. forte verius monetariorum notae credentur, nobis nunc ignotae. de Laodicea dictum alias est.

397, 26. *Γάβαλα*] πόλις τῆς πρώτης Συρίας Io. Malalae tom. 2 p. 88. Theodoreto πόλις σμικρὰ καὶ χαριστάτη Histor. Religios. c. 26. vide Ant. Itin. p. 148.

Ibid. 27. *Πάλτος*] aberat 20 M. P. Laodicea. vide Ant. Itin. p. 147. Iustinianus hanc et Laodiceam et Gabala, Antiochiae quodammodo ademptas, novae provinciae, cui Theodoriadis nomen fecerat, praeterea ex Syria secunda Balaneas contribuit apud Io. Malalam tom. 2 p. 163.

Ibid. *Βέροια*] de hac et Chalcide disputavimus ad idem Itiner. p. 193. obiter hic Socrati auxilium feremus 7 16. ἐν Ἰμμοστάρ, inquit, οὕτω καλουμένῳ τόπῳ, ὅς κεῖται μεταξύ Χαλκίδος καὶ Ἀντιοχείας τῆς ἐν Συρίᾳ, Ἰουδαῖοι συνήθως ἐαυτοῖς παίγνια ἐπιτέλουν τινά. flagitiose enim corruptum est vici nomen, in quo scelus quod Socrates enarrat Iudaei patrarunt. lege ἐν Ἰμμοῖς γάρ, et vicum habebis, 20 M. P. a Chalcide disiunctum apud Theodoretum Hist. Relig. c. 7 atque in Tabula Peutingerorum. firmat coniecturam, etsi in vocabuli numero et genere dissentiens, Theophanes Chronograph. p. 71: τούτῳ τῷ ἔτει Ἰουδαῖοι εἰς τὸ Ἰμμον παιδίον Χριστιανὸν συλλαβόντες, et Cedrenus, quamquam per παιδίον Theophanis in errorem impulsus, p. 276: Ἰουδαῖοι εἰς τὸν Ἰμμον πεδίον Χριστιανὸν παῖδα συλλαβόντες. fecit ex vicinia soni τοῦ παιδίου et πεδίου Immum campum, quem, si ad haec attendisset Abr. Ortelius, circa Byzantium non quacsivisset.

Ibid. 28. ὑπὸ ἡγεμόνα] distracta haec est provincia a Coele Syria, ut Euagrius H. E. 3 32 docet, et quidem, si qua Malalae tom. 2 p. 69 fides, a Theodosio secundo, quem et Apamiae ius metropoleos dedisse adfirmat. praesidi paruisse Notitia imp. Orient. c. 1 monere haud neglexit.

Ibid. *Ἀπάμεια*] provinciae erat metropolis, quamobrem

τοὺς ὑπὸ Ἀνάμειαν λεγόμενος, episcopus huius urbis metropolitano subditos, Euagrius H. E. 3 34 appellat. erat circa urbem vicus, χωρίον, cui Μάρατος Ζαβδάλης erat nomen, tom. 11 Concil. Labb. p. 403 et 408 memoratus: vicinos ille habuisse videtur Maratocuprenos, de quibus in Ammian. 28 2, adfirmatque primam tituli grassatorum illorum, de qua dubitatum vides, partem. sequentes tetigimus in Anton. Itiner. p. 187.

397, 29. Μαριάμη] sic et Ptolemaeus. Arrianus Exp. Alex. 2 13 Μαριάμην, Concil. Acta Μαριάμνην vocare ad-sueverunt. vide Synod. Constantinop. sub Menna tom. 11 Conc. p. 402 et Chalcedon. p. 659. L. Holsteinus et Ch. Cellarius ex Alexandrino Chron. Κώμην Μαριάμνην, in qua Gelasius martyr fuerit contumelatus, cum hac urbe componunt; quod ut recte fecerint, vereor. plane proxime Heliopolin ibi collocatur, a qua Ptolemaeus hanc longius removet. provinciae quoque diversae sibi vindicant, hanc Syria secunda, illam Phoenice ad Libanum. de aequante Ant. Itin. p. 148.

Ibid. 30. Παφαναί] Παφανάι Ptolemaeo et Stephano, qui urbis gentile Παφανώτης esse addit. Lampadius Παφαναίων πόλις est in Chalcedon. p. 660, et Zoilus Πεφάνης in Constantinop. sub Menna p. 402, satis vitiose.

Ibid. Σελευκόβηλος] Seleucia est ad Belum sive amnem seu montem: neque enim alterutrum pro comperto est. vide Ch. Cellarium. G. A. 3 12 p. 420. sita erat in finibus Apamiensium. Theophanes Chronogr. p. 289: οἱ δὲ Σκλαβῆνοι τοῦτω προσρύντες σὺν αὐτῷ ἐν Συρίᾳ κατήλθον, χιλιᾶδες πέντε, καὶ ὤκησαν εἰς τὴν Ἀνάμειαν χώραν ἐν κώμῃ Σελευκοβόλῳ. Vertit Miscellae Hist. l. 19 auctor: porro Sclavinæ ad hanc confluentes cum ipso descenderunt in Syriam, numero quinque millia, et habitabant in Apamiensium regione in castello Seleucobori. unde vides legisse cum εἰς τὴν Ἀναμείων χώραν, et bene; dein Σελευκοβόλῳ, quod ex Σελευκοβήλῳ natum est. Stephanus Σελευκόβηλον et Σέλευκον, περὶ τῇ ἐν Συρίᾳ Ἀναμείᾳ ἀρσενικῶς λεγομένην πόλιν, distinguit, perverse, si quid in his video: eadem enim est, et Σελευκόβηλος et Σέλευκος πρὸς τῷ Βήλῳ appellata, ac, uti vidimus, Apamiae, unde longius Seleucia Pieriae distabat, vicina.

398, 1. Εὐφρατησίας] olim Comagene erat. Procopius B. Pers. 1 17: χώρα γοῦν, ἥ ἐκ Σαμοσαίων ἐκτὸς Εὐφράτου ποταμοῦ ἐστὶ, πάλαι μὲν Κομαγηνὴ ἐκλήθη, τὰ νῦν δὲ παταμῷ ἐστὶν ἐπώνυμος. et 2 20: ἐπεὶ δὲ εἰς τὴν Κομαγηνῶν χώραν ὁ Χοσρόης ἀφίκετο, ἣν καλοῦσιν Εὐφρατησίαν. Augusto - Euphratesia in Chalcedon. p. 565 dicitur, et Leonii imperatori l. 10 c. de Diversa Offic. provincia facta est et a

Syria et Osdroēna dissociata iussu Constantini M., teste Malala tom. 2 p. 3. praeses eius est in Notitia imp. Orient. c. 1 et praesidiale officium Euphratense l. 2 c. Th. de Venat. Fer.

398, 2. *Ἱεράπολις*] metropolin huic provinciae fuisse praeter Imp. Leonem atque alios testis est Euagrius H. E. 6 19. quo nomine Arabibus et Syris sit, Imp. Constantinus Porphyrog. orat. de imagine Edess. p. 51 edit. Combefisii docet: εἰς τὸ κάστρον Ἱεραπόλεως ἔφθασεν, ὃ τῇ μὲν Σαρακηνῶν φωνῇ Μεμμίχ λέγεται, τῇ δὲ τῶν Σύρων Μαβούκ. unde egregia Hydii in Itin. Peritz, p. 43 coniectura constabillitur, qua in Plinio 5 23 *Bambyce*, quae alio nomine *Hierapolis* vocatur, Syris vero *Magog*, expulso atque ad tenebras damnato *Magog*, emendat. vide Alb. Schultens indicem Bohadino annexum, in Manbesium.

Ibid. *Κύρος*] Cyrestana civitas Imp. Iustiniani epistolae Collat. 7 Concil. Constantinop. sec. p. 219. cives D. Papbrochius Cyropolitānos, qui Actis Iuliani οἱ τῆς πόλεως Κύρου, tom. 2 Iun. p. 178 appellat, haud recte. vide Ant. Itin. p. 189.

Ibid. *Δολίχη*] *πολίχνη* σμικρὰ Theodoreto H. E. 5 4, *Δουλικία* Theophani Chronogr. 354; ad quem modum Philoxenus Dulichii episcopus in Collat. inter Catholicos et Severianos tom. 11 Concil. Labb. p. 137. plura supra p. 184, ubi de Zeugmate etiam et Germanicia.

Ibid. 3. *Περρῆ*] Liberatus Diaconus Breviar. c. 13 ecclesiae Parensium Sabinianum fuisse ait episcopum, quem Perrensium fuisse Acta concilii Chalcedon. tom. 9 Conc. Labb. p. 106 clamant. v. Ant. 1 p. 210.

Ibid. *Νικόπολις*] non aliam esse puto atque eam quam Iosua Stylites in Chron. Syriaco sub Imp. Anastasio vehementi terrae tremore corruisse refert tom. I Bibl. Orient. Assemani p. 271, nec diversa fortasse est Itin. Ant. p. 190.

Ibid. *Σκεναρχαῖα*] *Σκηνή ἀρχαία*. viderint peritiores an loco nomen venerit a tenteriorum copia, et quid *Σαλγενορατίζονον* sibi velit.

Ibid. *Σύριμα*] putares *Συρά* sive *Σοῦρον*, ut Euagrius H. E. 4 25, urbem in Euphratis ripa positam (Vita Symeonis Stylitae c. 26: ἦν τις ἐν Συροῖς στρατιώτης, πολίχνην δέ τι τοῦτο τῶν ἐπυσφρατιδίων), nisi propius abessent *Οὔριμα*, pro quibus *Οὔρημα* editus Ptolemæus, sed hinc et ex Coislin. ms adiuvandus. *Ὀριμα* et *Ὠριμα* Chalcedon. concil. p. 676. erat Euphrati adsita, unde *castellum Urima Euphrati accubans* in veteri codice Syriaco tom. 1. Biblioth. Orient. p. 172 Assemani.

878; 4. *Εὐρωπός*] *Iosua Stylites castrum* ait *Europus*, quod in provincia *Mabugensi*, sive *Hierapolitana*, ad occidentem *Euphratis* est positum *Bibl. Orient.* tom 1 p. 282; cui *Procopius Fabr. Iustinian.* 2 9 et *B. P.* 2 20 adaequitur. merito ergo *Lucianus* insulsum scriptorem historiarum taxavit, qui de urbe hac ἡ δὲ Εὐρωπός κεῖται μὲν ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ σταθμοὺς δύο τοῦ Εὐφράτου ἀπέχουσα, ἀπὸ τῆς δὲ αὐτῆς Ἐδεσσαῖοι. *Europus* sita quidem est in *Mesopotamia*, mansionibus ab *Euphrate* duabus disiuncta, et ab *Edessenis* condita. nomen est a *Macedonibus*, qui urbium patriae suae nomina oppidis *Syriae* indiderunt. vide *Appianum Syriac.* p. 201 et *Abr. Berkelium* in *Stephan.* *Εὐρωπός*, ubi commixta videbis quae longo terrarum situ distinctissima fuere.

Ibid. 5. *Ὀσροήνης*] *Ὀσροήνης* nomen provinciam ab *Osroë* *Procopius B. P.* 1 17 accepisse memorat, nec multum, ut alias observavimus, ab eo dissidet *Dionysius Patriarcha* provincia post *Constantinum* a *Mesopotamia* videtur divulsa, qua de re *Norisius* *diss.* 2 de *Epoch.* p. 110. praeses *Osroënes* est in l. 105 c. *Th. de Decur.* et *Notitia I. O.* c. 1.

Ibid. *Ἐδεσσα*] provinciae metropolis fuit, περιβόητος τῆς Ὀσροήνης ἐπαρχίας μητρόπολις *Theophani Chronograph.* p. 146. *Acta S. Thaddaei* apud *Lambecium Bibl. Caesar.* 8 p. 202: ἦν μὲν ἀπὸ Ἐδέσσης τῆς πόλεως, μητρόπολις δὲ ἐπαρχίας αὐτῆς, Ὀσροήνη καλουμένη, Ἀρμενοσύρων μεσόγειος: quae cum urbem *Osroënem* vocitant, videri possent vitiosa, nisi et *Syri Orrhoam* et *Osrhoam* appellarent. vide *Anton. Itin.* p. 185.

Ibid. 6. *Κωνσταντία*] *Κωνσταντίνη* aliis, *Suidae* *Κωνσταντία*, cuius episcopus *Sophronius* est in *Actis synodi Antiochenae*, intextis *Actioni* 14 concilii *Chalcedon.* tom. 9 *Concil.* p. 120: olim *Nicephorium* dicebatur, *Stephano* teste, *Syris* autem *Tela* τῆς, quod utrumque nomen mutavit *Constantii* imperatoris iussu, quemadmodum *Chron. Edessenum* tom. I *Bibl. Orient.* p. 395 refert. quod vero a *Chronici* auctore additur, quae olim *Antipolis* dicebatur, non mihi satis rectum videtur. succurrit *Ammianus* 18 9, ubi *Amidam* et *Antoninopolin*, prorsus ut scriptor *Edessenus*, eodem tempore a *Constantio* instauratas fuisse memorat. male itaque *Assmannus* *dissert. de Monophysitis* tom. 2 *Bibl. Orient.* ex *Antipoli* facit *Anthemusiadem Taciti* sive *Anthemusiam* aliorum, reprehenditque *Ch. Cellarium*, qui *Stephanum Suidamque* secutus *Nicephorium* a *Constantina* nihil differre recte affirmaverat. aberat ad occasum *Nisibis* et septentrionem *Amidae* stadiis 56, si quae fides *Theophani Chronogr.* p. 124; quae sane,

nisi culpa recidat in libenarios, exigua esse debet: longius enim intervallum in eas urbes interiectum fuisse Peutingerorum Tabula vetat dubitare. vide etiam Procopium Aedif. Iustin. 2 5.

398, 6. Θεοδοσιούπολις] posita erat ad flumen Chaboram loco munito. Procopius Fabr. Iustin. 2 5: Θεοδοσιοίπολις ἡ παρὰ ποταμὸν Ἀβόρραν γῆς τῶν Ῥωμαίων προβεβλημένη. distinguenda ergo ab altera eiusdem est nominis urbe in Armenia, qua de Fabr. Iust. 3 5.

Ibid. Κάρραι] recte ita codex Lugdunensis. urbem Christiani, quod cives sacris paganorum deditissimi essent, Ἑλλήνων πόλιν vocarunt. libellus Samuelis et reliquorum presbyterorum contra Ibam tom. 9 concil. Labb. p. 37: ὅτι ἐχειροτόνησε Δανιῆλον τὸν αὐτοῦ ἀδελφιδοῦν ἐπίσκοπον τῆς Ἑλλήνων πόλεως. ubi eos Carras intelligere libelli principium ostendit: συνήλασεν ἡμᾶς, inquiunt, ἐπὶ τήνδε τὴν κατηγορίαν εἰσελθεῖν αὐτοῦ τε καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Δανιήλου, καὶ αὐτοῦ ἐπισκόπου Καρρήνων πόλεως, tametsi male ἀδελφὸς Ibae frater Daniel vocetur, qui ἀδελφιδοῦς sive fratris Ibae filius fuit. peius vero commonitorium Damascio tribuno missum p. 26 Δανιῆλον τὸν εὐλαβέστατον Θεοδοσιουπόλεως ἐπίσκοπον nuncupat: neque enim ille Theodosiopolitanus fuit praesul, sed Ioannes; quare verius vetusta versio et *Danielem Carrenorum civitatis episcopum, et Ioannem reverendissimum Theodosiopolitanum episcopum* praefert. consentit in Carrarum illo titulo scriptor Syrus Vitae S. Ephraëmi, qui tom. I Bibl. Orient. p. 51 de Iuliano: et *divertit Carras, urbem paganorum refertamque simulacris*. vide itaque hucine referri oporteat l. 8. c. Th. de Pagan., qua Theodosius duci Osdroënae scribit: *aedem olim frequentiae dedicatam, coetui etiam, populo quoque communem, in qua simulacra feruntur posita, artis pretio quam divinitate metiendū, iugiter palere publici concilii auctoritate decernimus*. mihi sanc, tametsi pro Edessa Gothofredus disputaverit, aedes illa Carris fuisse videtur, praesertim quod Edessenī, ut ex eorum chronico Syriaco patet, Theodosio imperatore sacrorum Christianorum essent studiosissimi atque a simulacris aversissimi. plura Ant. Itin. p. 193 et de Batnis p. 190.

Ibid. Νέα Βαλεντία] nusquam, quod quidem recordor, hanc Valentiam reperire potui. videtur e castellis fuisse quae Euphrati assidebant.

Ibid. 7. Λιοντόπολις] praestiterat ἡ καὶ Καλλίνικος, quomodo Libanius Theodoretus Procopius atque alii, iam ante ad Ant. Itin. p. 191 appellati. urbem instauravit Imp. Leo

circa a. 468, suoque nomine insignem esse voluit, uti Chron. Edesseno tom. I Bibl. Orient. p. 405 perscriptum. adde Assemano notata tomi eius p. 258.

398, 7. *Βίρθα*] *Virta munimentum valde vetustum, in extremo Mesopotamiae situm* Ammianus 20 7 memorat, quod cum BIRTHA videatur Ptolemaei ad Tigrim, nostra esse nequit. forte haec latet in Binta, cui in Osdroēna locum dedit Notitia imp. Orient. c. 169.

Ibid. 8. *ἐπαρχία Μεσοποταμίας*] praesidi quoque paret in Notitia imp. Orient. c. 1. quod vero una illi urbs Amida datur, id ne librariis acceptum referri oporteat vereor: erant quippe Hieroclis aetate plures in ea provincia urbes et castella. Daras paullo ante muniverat Imp. Anastasius apud Euagrium H. E. 3 37, ne de arcibus dicam, quas Procopius de Fabr. Iustin. 2 4 describit.

Ibid. 9. *Ἀμίδα*] πόλιν δχυρὰν τῆς μέσης τῶν ποταμῶν Euagrius H. E. 3 37 appellat. situm signat Ammianus 18 9, Procopius atque alii, quos nunc praetereo. id quaeram, tametsi ab instituto recedat, verumne sit Nisibin, celebrem olim huius provinciae urbem, *Σιβάπολιν* fuisse nuncupatam. abiit in hanc opinionem D. Papebrochius tom. 5 Iun. p. 15 ad Vitam S. Febroniae, in cuius Actis c. 1 *Σιβάπολις*, ἧτις διέκειτο ἐν ὁρίοις τοῖς πρὸς τοὺς Ἀσσυρίους. censet vir doctus Syrorum sermone Nisibin et Sibapoliū rem eandem significare; quod, puto, nunquam probabitur. nihil quoque in Actis, unde Nisibin intelligendam esse colligas. ego τὴν *Σιβάπολιν* non aliam esse autumo atque eam quae Syris Sibabarech, cuiusque haud obscura mentio in Bibl. Orient. tom. 2 p. 361; Actorum autem Febroniae interpretem Sibacarech legisse et propterea *Σιβάπολιν* vertisse: Syris enim *ברא* seu *ברכא* oppidum significat, et proxime a productione urbis Sibabarech, unde facilis errori via, distat. posita urbs erat intra Mesopotamiam, ut ea Acta ostendunt; quae res Assemano in disert. de Monophysitis tom. 2 Bibl. Orient. dubia atque incerta visa est. hoc obiter: nunc in viam redeamus.

Ibid. 10. *Φοινίκης*] haec est *Φοινίκη παράλος*, uti Emgrio 3 33 et Io. Malalae tom. 2 p. 73 dicitur. subditam fuisse viro consulari I. 52 de Decurion. et Notitia imp. Orient. c. 1 testantur. facta provincia est, sed multo amplior et Phoenicen secundam complexa, ab Hadriano apud Spartian. c. 14.

Ibid. 11. *Τύρος*] provinciae erat metropolis, quo titulo etsi in numis ante Hadrianum insignis est, Phoenice tamen a Syria devulsa, provinciae caput est imposita, ut Suidas in

Παῦλος Τύριος significat. vide Norisium diss. de Epoch. 5. p. 896 et Spanhem. Dissert. 9 de Us. de Praest. N. p. 588.

898, 11. *Βηρυτός*] metropolitano nomine ac dignitate civitatem Berytum exornaverat Theodosius secundus l. un. c. de metrop. Beryt.; qua re Eustathius urbis eius praesul accensus Phoenices urbes Byblon Botryn Tripolin Orthosiadem Arcas atque Antaradon sibi, utpote novae metropoli subiiciendas, vindicavit. contra venit Photius Tyrionum praesul, questusque est patribus Chalcedonensibus ab Eustathio iniuriam sibi illatam canonemque Nicaeni primi concilii quartum proterve esse proculcatum. patres secundum Photium litem dedere, iusserunt. que Tyrum esse metropolin, Berytum vero nihil praeter ceteras provinciae urbes sibi sumere p. 622. adde Balsamonem in can. 29 Chalcedon. concilii apud Beveregium tom. I p. 148. plura Itin. H. p. 583 et de sequentibus Ant. Itin. p. 148.

Ibid. *Βόστρυς*] lege *Βότρυς* et *Βύβλος*, etsi *Βίβλος* sit in Actis Chalcedon. p. 618, *Βόστρυς* in Chronogr. Theophanis p. 193.

Ibid. 12. *Ἀρχαί*] recte mss, ut alias diximus. Aurelius Victor duplex illi nomen fuisse Arcae et Caesareae in Alexandro Severo asseverat; cumque urbs Libano fuerit vicina, uti Gesta Tancredi c. 105 indicant, haud spernenda videtur N. Haymii coniectura, qua numum *Καισαρίας Λιβάνου* huic tribuit tom. I Thes. Britan. p. 252.

Ibid. *Ὀρθοσιὰς*] *Ὀρθωσιὰς* vicina fluvio Eleuthero apud Strabonem 16 p. 758. vide Noris. Epoch. diss. 2. p. 103.

Ibid. *Ἀραδος*] uni episcopo Aradum atque Antaradum subditas fuisse Acta concil. Ephesini et Chalcedon. vetant dubitare; nec iusta tamen propterea haec Harduini animadversio. in *Notitia*, ait in Num. Ant. Illustr., *Hieroclis Aradus et Antaradus ceu duo diversa oppida, episcopali decore insignia, appellantur in provincia Phoeniciae paraliae sive maritimae, credo mendose, cum utriusque oppidi unam fuisse antistitem merito suspicemur ex epistola Orientalium 13 in auctario Theodoretī p. 564. neque enim ecclesiastica haec Notitia; nedum omnia oppida, quae Synecdemo comprehensa sunt, suos sibi episcopos hubuerunt. plura Itin. Ant. p. 148.*

Ibid. *Κωνσταντία*] nusquam eam reperio, vereorque ne quid hic a librariis sit neglectum. si *Ἀντάραδος ἡ καὶ Κωνσταντία* legeretur, salva res foret: Constantius enim urbem instauratam suo nomine donavit. Theophanes Chronogr. p. 31: *καὶ πόλιν ἔκτισεν ἐν τῇ Φοινίκῃ, ἣν Κωνσταντίαν κέκληκεν, τὴν πρότερον καλουμένην Ἀντάραδον.* atque hinc

Atticus episcopus Aradiae Constantiae provincialium ad Leonem imperatorem epistolae tom. 9 Concil. p. 812 subscribit, ut iam ante diximus.

398, 13. *Πογωνάς*] codex Leidensis *Πωγωνίς*, quo ego nomine oppidum in hac ora ignoro. si rectum est, potuit ex simili causa locus dici quo portus Troezenius *Πωγων*, de quo Suidas. fortasse tamen Saltus Gonaticas, quem altae Notitiae in hac provincia agnoscunt, et cuius possessionum imp. Zeno l. 2 c. de Praed. Tamiac. meminit, sub vocabuli involucre latet. vide Iac. Rhenferdii diss. de Angulo Arab. p. 821, nec erode tamen saltum Gonaticum esse angulum illum cavum ex concursu Libani et Antilibani ortum, de qua Strabo agat, uti ait: nihil enim huius in Strabone reperies. habet sane Bonfrerius ad Antilibanum Hieronymi, atque ex eo Rhenferdus, haec Strabonis e l. 16: *duo sunt montes, qui eum faciunt, quae Concavus Angulus dicitur, quasi inter se pares Libanus et Antilibanus, paullo ultra mare incipientes.* at si l. 16 p. 754 inspexeris, cavam quidem Syriam, nusquam eum angulum, invenies.

Ibid. *Πανειάς*] vitiose *Σπανιάς* in Vita S. Sabae, quam a Cyrillo conscriptam Cotelerius tom. 3 Mon. Gr. inseruit, p. 252. multo peius in Actis Procopii, seu fabula potius, cum Caesarea Palaestinae metropoli sive Stratonis turre confunditur c. 3: *Καيسάρειαν δὲ ταύτην φασὲν ἦν καὶ Φιλίππου καλεῖν εἰσάγαμεν. αὕτη δὲ καὶ Στρατωνος μὲν πύργος τὸ πρότερον ἔκαλεῖτο: Φοίνικες δὲ Πανεύδα κατρηνομάζουσιν, ἀπὸ τοῦ γείτονος αὐτῇ ὄρους Πανέου τὴν ἐπωνυμίαν θέμενοι.* quem eundem errorem scriptor Vitae Epiphanii erravit, dum c. 44 ex Cypro se navi Caesaream Philippi traiecisse narrat: *ἀπάραντες δὲ ἀπὸ Κύπρου ἀπεπλεύσαμεν ἐν Καيسαρίᾳ τῇ Φιλίππου.* neque enim Paneadem sive Caesaream Philippi appellere potuit.

Ibid. 14. *Φοινίκης Αἰβανησίας*] fuit provincia haec coniuncta superiori, donec a Theodosio M. distraheretur et suum sibi praesidem acciperet. vidit hoc H. Norisius ex conciliorum Actis dissert. 4 de Epochis p. 356, tametsi per errorem Arcadio originem huius provinciae tribuerit: Theodosium enim auctorem esse Io. Malala tom. 2 p. 39 perspicue docet. *ὁ δὲ αὐτός, inquit, βασιλεὺς ἀπεμέρισε καὶ τὴν Φοινίκην Αἰβανισίαν ἀπὸ τῆς Παράλου, καὶ ἐποίησεν ἐπαρχίαν, δοὺς δίκαια μητροπόλεως καὶ ἄρχοντα ὀρδοστάριον Ἐμέσση τῇ πόλει.* quamquam quae de Emessa addit, a vero abeunt: neque ea enim metropolis provinciae, sed Damascus fuit. nec succurres homini, si civilem metropolin eam urbem factam dixeris, quo-

niam iura et dignitatis civilis privilegia ecclesiastica solum trahebant. sic cum Tyanis Valens ius metropolitanum contribueret, eius urbis antistes iura ecclesiastica statim sibi arrogavit; quae eadem res Eustathium Berytensem, postquam Berytus a Theodosio secundo metropolis esset constituta, ut sibi vicinas urbes subiceret, impulisse videtur. id superest, ut honorariam metropolin Emesam, etsi verbis Malalae non satisfaciat, creatam profitearis. praesidem huic provinciae praefuisse Notitia imp. O. c. 1 ostendit. cave tamen hac referas cum Pancirolo c. 112 Notitiae eius praesidem provinciae Phoeniciae, ad quem Diocletianus l. 3 c. de Divers. Rescript. et Constantinus l. unico c. de Form. et Impetrat. sublat. mittunt. is totius Phoenices, antequam in duas secaretur, curam gessit, propterea PRAESES PROVINCIAE SYRIAE PHOENIC. in inscriptione Sponiana Miscellan. p. 270, quae in paucis diversa et inter Gudianas p. LXIX 1 legitur, appellatus.

898, 15. Ἐμισσα] Ἐμισσα τῆς τοῦ Λιβάνου Φοινίκης πόλις Io. Malalae tom. I p. 891. vide Ant. Itin. p. 188.

Ibid. Λαοδίχεια] Laodicea est ad Libanum, de qua Ant. Itin. p. 198.

Ibid. Δαμασκός] provinciae erat metropolis, unde Theodorus episcopus τῆς μητροπόλεως Δαμασκοῦ in Chalcedon. concil. p. 676, et in Actis Stephani Sabaitae c. 6 tom. 3 Iul. p. 555 ἡ ἐπίσημος καὶ πανευδαίμων μητρόπολις. plura alias.

Ibid. Ἠλιούπολις] diutissime huius cives paganicae superstitioni studuerunt. urbs ipsa altissimis montibus undique erat incincta. vide Theodoretum H. E. 4 22 p. 183 et Ant. Itin. p. 189, ubi et de Abila.

Ibid. 16. Παλμύρα] Theophanes πόλιν Φοινίκης Λιβανισίας Chronogr. p. 148, Procopius de Fabr. 2 11 Φοινίκης τῆς παρὰ Λίβανον, et ab imp. Iustiniano instauratam prodit. Palladius Vit. Chrysostom. p. 194 Παλμύραν τὸ τῶν Περσῶν φρούριον, quod ad Persas compescendos commodissima esset, appellat, 80 M. P. Emesa removens. fuit itaque in finibus Romanae Persicaeque ditionis, nec longe ab Euphrate, ut Ap- pianus B. Civil. 5 p. 1079 ostendit. quare Ulpianus l. 1 D. de Censib. §. 5 prope barbaras gentes et nationes collocatam in provincia Phoenice ait, gentium et nationum nominibus vicinos Arabes Parthos ceterosque eius orae barbaros complexus. Cicero in simili re voces iungit de Provinci. consul. c. 9: *celebrantur aures quotidie meae novis nominibus gentium, nationum, locorum.* et c. 13: *ceterae partes a gentibus aut inimicis huic imperio aut infidis aut incognitis aut*

oerte immanibus et barbaris et bellicosis tenebantur; quas nationes nemo unquam fuit qui non frangi domarique cuperet. neque aliter Velleius 2 110: gentium nationumque, quae rebellaverant, omnis numerus amplius 800 millia explebat. vide et c. 98 et Cortium in Sallustii Catilin. c. 10.

398, 17. *Παλαιστίνης]* excidit *πρώτης*: tres enim ordine recensentur Palaestinae, quarum et Imp. Theodosius in l. 30 c. Th. de Erogat. milit. et Notitia imp. Orient. c. 1 meminit; quae res parum animadversa saepe doctis, quos Iac. Rhenferdus dissert. II in Euseb. Onomast. p. 788 ab errore revocare admissus est, negotium facessivit. iunctae fuere ad Arcadii usque tempora: nam quod Io. Malala tom. 2 p. 5 Constantinum M. Palaestinam tertiam provinciam constituisse asseverat, id Hieronymus Quaest. in Genes. c. 21 convellit, ante non grande tempus Palaestinam Salutarem, quae eadem ac tertia, ex divisione praesidium esse factam et dictam adfirmans. idem et hinc statuminatur, quod omnis Palaestina sub Theodosio M. uni praefecti paruerit, quemadmodum ex Zosimo 4 41 liquet. vide H. Norisium diss. 5 de Epoch. p. 474. consularis Palaestinae primae est in Notit. imp. Orient. c. 1 et apud Palladium Histor. Lausiaca. c. 65.

Ibid. 18. *Καίσαρεια]* metropolin huius provinciae canon 7 Nicaeni primi apud Beveregium tom. I p. 68 et Hieronymus in epist. ad Pammachium agnoscunt; quae dignitas urbi mansit, postquam tres Palaestinae episcopo Hierosolymitano in Synodo Chalcedonensi tom. 9 p. 2 subditae, atque eidem iura patriarchalia fuerunt aucta, uti Novella 103 ostendit.

Ibid. *Δῶρα]* Stephanus maritimam hanc urbem egregie illustrat in *Δῶρος*. adde H. Relandum Palaest. 3 p. 739 et Probabil. nostrorum c. 25.

Ibid. *Διόσπολις]* Lydda est. Cyrillus Hierosolymitanus Catech. 17 p. 204: *Λύδδα ἡ νῦν Διόσπολις*. vide Itin. H. p. 600, ubi et de Antipatride.

Ibid. *Ἀζωτος παράλιος]* duplicem Azotum, si Notitias exceperis, vix alibi reperies. videtur Azotus mediterranea ea esse cuius Sacrae literae, Herodotus, Diodorus, Iosephus atque alii meminerunt. posita illa non longe a mari erat, nec illi tamen iuncta. Iosephus inde B. I. I 7 § 7 inter τὰς ἐν τῇ μεσογείῳ πόλεις recenset, et τὰς παραλίους ab ea distinguit. idem facit Wilh. Tyrius Hist. Hieros. 12 6 et 15 24. nec dissentire videtur Fulcherius Carnotensis c. 52, qui praeterea suo tempore vicum fuisse, quam Ibenum indigenae vocabant: forte is non alius est ac Iebna, qui H. Relando Palaest. 3 p. 608 molestus fuit. maritima Azotus prioris esse portus potuit: quomodo Ascalon, etiam mari praetenta apud Wilh. Tyrium

17 23, suum sibi portum habuit, episcopo aequae ac Ascalon subiectum: subscribit enim rescripto Ioannis Hierosolymitani ad Ioannem Constantinop. et Antonius Ascalonius et Stephanus Maiumae Ascalonis tom. 11 Concil. Labb. p. 376. Maiuma autem Ascalonis eius portus est, ut Maiuma Gazensium et Maiuma Alexandriae, quam alias, hactenus minus notam, illustrabo. de Eleutheropoli et ceteris, quas intactas praeter eo, vide H. Relandum.

398, 19. Αἰλία ἢ καὶ Ἱεροσόλυμα] recte ita ms Lugdunensis. Aeliae nomen diutissime Hierosolymis haesit. Ioannes Chrysostomus orat. 5 in Iudaeos p. 645 ed. novae: ἐπειδὴ γὰρ Αἰλίος ὁ Ἀδριανὸς ἐχρημάτισεν, οὕτω καὶ τὴν πόλιν καλεῖσθαι ἐνομοθέτησεν, ἐκεῖθεν τε Αἰλία μέχρι καὶ νῦν ὀνομάζεται. plura, quae in Iustiniani usque aetatem eum urbi titulum durasse adfirmant, Beveregius in can. 7 Nicaeni primi coacervavit. adde Vales. in Euseb. H. E. 7 5.

Ibid. 20. Λιβιάς] olim Betharam, teste Eusebio, sed in Liviæ Augustae honorem novo titulo decorata. erant circa eam, trans Iordanem et 12 M. P. ab Hierichunte positam, balnea aquarum calidarum. Gregorius Turonensis Miracul. 1 18: sunt autem et ad Liviada civitatem aquae calidae, in quibus Iesus Nave lavare solitus erat; ubi similiter leprosi mundantur. est autem ab Hiericho duodecim millibus. qui locus situm egregie firmat.

Ibid. Σεβαστή] urbem hanc in Trachonitidem transportavit Io. Malala apud Io. Damascenum orat. 3 p. 368, ubi de Ioanne Baptista καὶ ἀπέτεμεν αὐτὸν Ἡρώδης ὁ τοπάρχης, εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς Τραχωνίτιδος χώρας, ἐν Σεβαστῇ τῇ πόλει. paullo melius, nec tamen sine errore, in Chilmeadi editione tom. 1 p. 305 legitur ὁ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς, ὁ Φιλίππου, ὁ τοπαρχῶν ἦτοι βασιλεύων τῆς Τραχωνίτιδος: neque enim Herodes Trachonitidi, ut bene vir doctus, praefuit; et cui bono ὁ βασιλεὺς ὁ τοπαρχῶν ἦτοι βασιλεύων coacervantur? forte ex Damasceno ita refingenda omnia: Ἡρώδης ὁ τοπάρχης ἦτοι βασιλεύων τῆς Τραχωνίτιδος κ. λ.; quo quidem modo erroris non absolvitur Ioannes, eripitur tamen graviori.

Ibid. Ἀνθηδών] Gaza stadiis 20 aberat, Sozomeno H. E. 5 9 auctore, mari proxima. Diocletianopoleos, si Notitias et Conciliorum Acta exceperis, rara mentio. vide H. Relandum Palaest. 3 p. 736.

Ibid. 21. Συχαμάζων] Εὐχομάζων in Notit. Iac. Goari, Estomason in Notitia quae Wilh. Tyrio adiuncta est, Ascozamon Gervasio Tilbericensi tom. 2 Script. Brunsvicens. p. 760. nostrum rectum est, etsi situs eius ignotus.

398, 21. Ὀνοῦς] creditur esse Ono, de qua 1 Chronic. 8 12. sequentem habet Staphanus, quamquam nihil de loco quem occupaverit.

Ibid. 22. Γάζα] duplicem olim fuisse Gazam, quarum vetustior Apostolorum aetate fuerit eversa et deserta, ad Anton. Itin. p. 151 disputavimus. mecum sentit Hieronymus de Loc. Sac. quaeritur, inquit, quomodo in quodam propheta dicatur Gaza futura in tumultum sempiternum. quod solvitur ita, antiquae civitatis locum vix fundamentorum praebere vestigia; hanc autem quae nunc cernitur, in alio loco, pro illa quae corruit, aedificatam. cui oculato testi, et hac in parte aliis consentienti, cur fidem negemus? erat urbs Gordiani imperatoris aetate sacra, sui iuris et admodum splendida, ut egregio hoc epigrammate inter Doniana Class. III. 45 docemur: ἀγαθῇ τύχῃ αὐτοκράτορα Καίσαρα Μ. Ἀντώνιον Γορδιανόν, εὐσεβῆ, εὐτυχῆ, σεβαστόν, κοσμοκράτορα, ἡ πόλις ἡ τῶν Γαζαίων, ἱερὰ καὶ ἄσυλος καὶ αὐτόνομος, πιστὴ, εὐσεβὴς, λαμπρὰ καὶ μεγάλη, ἐξ ἐνκλύσεως τοῦ πατρίου Θεοῦ, τὴν ἑαυτῆς εὐεργέτην, διὰ Τιβ. Κλ. Παπείρου ἐπιμελητοῦ τοῦ ἱεροῦ. id mirere, virum eruditum, qui inscriptionem Latinam fecit, in ea deum Enclyseum invenisse: vertit enim media ex *Enclyseo patrio deo*; qui nullus fuit et ex corrupta EN-ΚΑΪΣΕΩΣ voce natales accepit. fuit in marmore ENΚΕ-ΑΕΤΣΕΩΣ, certe esse debuit; quod ex iussu, ut saepe in his monumentis, notat. κατὰ κέλευσιν Θεοῦ in simili re habes in Thes. p. XXI. 1. deus autem patrius Gazensium est Mar-nas, cuius iussu lapis est dedicatus. vide de eo H. Norisium dissert. Epoch. 5 494.

Ibid. Ἀριζα] nisi erro, Γάδαρα sive Γάζαρα, quam urbem seu vicum Notitiae in Palaestina prima non longe ab Azoto agnoscunt, praestiterit. de ea Relandus Palaest. 3 p. 679. quae sequitur Βιτύλη, Bethelne an Betulia sit, in dubio est. aliis Notitiis dicitur Βιτέλιος.

Ibid. 23. Παλαιστίνης β'] huius et superioris provinciae incolas totiusque cavae Syriae audaces atheos atque insidiosissimo esse ingenio perhibet Proclus Diadochus in Paraphrasi Tetrabibli Ptolem. p. 95: ὥς ἐπὶ πολὺ θρασεῖς εἰσὶ καὶ ἄθεοι καὶ ἐπιβουλευτικοί. idem Anonymus scholiastes, Basileae editus, in eandem Tetrabibl. p. 62, sed verbis mire turbatis, profite-tur. ὁ γάρ, inquit, τῆς Ἀφροδίτης τῷ Ἄρει συμπλακεῖς το-οῦτους ποιεῖ (καὶ ἄθεους ἀμέλει Ἰουδαίους) τοὺς Ἰουδαίους ἐκ ταύτης ὄντας τῆς θέσεως φησὶν. ὅθεν κατὰ τὴν προσ-γορίαν σημειῶν σοι γινέσθω τῆς κατὰ τὴν χώραν εὐθηνίας· γόνιμος γάρ ὁ τοῦ Διὸς ἀσιτὴρ ἐν τοῖς φθύσασιν ἐλέγεται. να-

ria enim scholia in unum sunt conflata; quae facile distinguas, si observaris καὶ ἄθρους esse Ptolemaei verba, eaque breviori scholio explicari ἀμέλει Ἰουδαίους: mox alium idem paullo pluribus interpretari. quae vero adduntur ὅθεν κατὰ τὴν προσηγορίαν κ. λ. ea Iudaeam non spectant, sed Arabiam εὐδαίμονα, quem eius titulum haud obscure respiciunt. vide Proclum 2 p. 95, et me falsum negabis. nata ea persuasio paganis est, quod Iudaei in summi numinis cultu cum reliquis omnibus dissiderent. hinc et Lucanus 2 593: et dedita sacris incerti Iudaea dei. et Aristides tom. 3 p. 514: τοῖς ἐν Παλαιστίνῃ δυσσεβέσι παραπλήσιοι τοὺς τρόπους· καὶ γὰρ ἐκείνοις τοῦτ' ἐστὶ σύμβολον τῆς δυσσεβείας, ὅτι τοὺς κρείττους οὐ νομίζουσι. quo tamen loco si et Christianos notari cum Iebbio velis, nihil intercedam. ceterum praesidem huic provinciae etiam Notitia imp. Orient. c. 1 imponit.

398, 24. Σκυθόπολις] provinciae fuit metropolis; quare ex ea ortus Cyrillus (in Vita S. Sabae c. 80) γυνή τις, inquit, ἐκ τῆς καθ' ἡμᾶς μητροπόλεως ὁρμωμένη, et c. 75: καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ ἐν Σκυθοπόλει, ἐξῆλθεν ὁ μητροπολίτης Θεοδόσιος μετὰ παντός τοῦ λαοῦ εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Aristidi tom. 3 p. 595 Σκυθῶν πόλις, quo de nomine ad Itin. H. p. 586.

Ibid. Σέλλα] imo Πέλλα. quod nomen a Macedonibus accepit, solitis patriae suae oppidis cognomines devictas urbes facere apud Appian. Syriac. p. 201. Pella παρὰ τοὺς πέλας, τοὺς λίθους κατὰ τὴν Μακεδόνων φωνήν, quod Macedones lapides pellas vocarent, est dicta, ut ex Ulpiano in Demosthenis orat. de Legat. Fals. p. 234 Spanhemius diss. 9 de Usu et P. N. p. 654 patefecit. perperam ergo a nescio quo Pella Stephanus nomen derivat, meritoque Ti. Hemsterhusius eorum mutandi libidinem compescit, qui Hesychianum Πέλλα λίθος corrigere instituerunt. sedem urbs, nobilis mora Hierosolymis digressorum Christianorum, in Peraea obtinebat.

Ibid. Γάδαρα] non longe ab urbe fluvius Hieramax decurrebat, quem propterea τὸν λεγόμενον ποταμὸν Γαδάρων Cyrillus in Vita S. Sabae c. 33, et Antoninus Martyr in Itiner. fluvium calidum, qui dicitur Gadara, appellat. de sequentibus Relandus et nos alibi.

Ibid. Ἰνπος] aberat stadiis a Tiberiade 30. Iosephus Vitae suae c. 65: ἡ δὲ σὴ πατρίς, ᾧ Ἰουστὲ, κειμένη ἐν τῇ Γεννησαρίτιδι λίμνῃ καὶ ἀπέχουσα Ἰνπου μὲν στάδια τριάκοντα, Γαδάρων δὲ ἐξήκοντα, Σκυθοπόλεως δὲ εἴκοσι καὶ ἑκατόν.

Ibid. 25. Ἐλδίου πόλις] Magni Constantini matri hoc

nomen debet, teste Sozomeno H. E. 2 2. si pristinum, quo ante utebatur, notius esset, de situ, qui obscurissimus, fortasse certiora haberemus.

398, 25. Διοκέσσα] lege Διοκαισάρεια, quae in media Galilaea posita (apud Iosephum Vitae suae c. 65) olim Sephoris erat. Hieronymus de Loc. Sacris: *porro et alia villa Araba nomine in finibus Diocaesareae, quae olim Sephorine dicebatur.* vide Palladium Histor. Lausiac. p. 65 et H. Norisium dissert. 5 de Epoch. p. 563, et de Maximianopoli Itin. H. p. 586.

Ibid. 26. Γάβαι] hinc fuit Anastasius, qui Γαβῶν sive Gabenorum antistes in synodo Hierosolymitana dicitur. aberat urbs M. P. 16 a Caesarea, ut Eusebius et Hieronymus in Onomastico monuerunt. vide eundem Norisium dissert. 4 p. 460.

Ibid. 27. Παλαιστίνης γ'] olim haec Arabia erat, sed Palaestina in plures divisa provincias, illis accenseri coepta est. Procopius de Fabric. 5 8: *ἐν δὲ τῇ πάλαι μὲν Ἀραβία, νῦν δὲ τῇ Παλαιστίνῃ τρίτῃ καλουμένῃ, χώρα μὲν ἔρημος ἐπὶ μακρὸν κατατείνει.* notitia Imp. Orient. Palaestinam Salutarem, praesidi subiectam, appellat.

Ibid. 28. Πέτρα] Ἀδριανὴ Πέτρα μητρόπολις in n. mis: Πέτρας πρὸς ἐσχατιαῖς τῶν Παλαιστίνων κειμένας Eusebius H. E. 3 32 vocat, quod in ultimis Palaestinae finibus essent. Sozomenus Πειραιῖος et Ἀρεοπολίτας H. E. 7 15 in Arabia, ad quam olim pertinuerunt, locat. passim alii in Palaestina tertia, ut Stephanus. vide Renferdii dissert. 2 in Euseb. Onom. et Relandi Palaest. 3 p. 927.

Ibid. Ἀνγουστούπολις] Ioannes Ἀνγουστουπόλεως subscripsit synodo Ephesinae p. 529.

Ibid. Ἀρίνδηλα] Stephanus Ἀρίνδηλα τρίτης Παλαιστίνης, cuius nomen in Actis conciliorum varie esse vitiatum admonuit L. Holsteinius. vide Ephesin. p. 487 et 530.

Ibid. Χαραμυῶβα] illustris urbs in Actis S. Stephani Sebaitae c. 4 tom. 3 Iul. p. 545: memorant enim Ioannem τῆς περιφανοῦς καὶ ἐνδόξου πόλεως Χαραμυῶβων. adde Stephanum in Χαραμυῶβα.

Ibid. Ἀρεόπολις] olim Ar et Moab dicebatur, ut Eusebius in Onomast. et Hieronymus in Esai. c. 15 testantur. Polychronius Areopolitanus subscripsit rescripto Ioannis Hierosolymitani tom. 11 Concil. Labb. p. 376.

Ibid. 29. Ζωάρα] Hebraeorum זֶרַח est, sita ad lacum Asphaltiten. Cyrillus in Vita S. Sabae c. 22: καὶ περὶ τῆς

νεκρὰν θάλασσαν ὁδεύων τὴν ἐπὶ Ζώορα ἴδεν ἐν θαλάσσῃ
νῆσόν τινα χέρσον καὶ μικροτάτην. adde H. Relandum Pa-
laest. 3 p. 1065.

398, 29. *Μάμψις*] aliis Notitiis *Μάμψης*, quo nomine
Ptolemaeus Idumaeae urbem ad Iordanis occasum agnoscit,
Μάψ tamen scribens.

Ibid. *Βιταρούς*] in Iac. Goari Notitiis *Βιροσάμων* et
Βιροσάβων hac in provincia recensetur; quae mihi aequae est
obscura. fortasse nostri *Βιταρούς* est Notitiae imp. Orient. c. 145
Bethora, quae sub dispositione ducis Arabiae praefecturam legio-
nis quartae Martiae habet; quorsum et Gothofredus eleganti
coniectura l. 15 c. Th. de Erogat. militar. refert. aut certe
vicus Idumaeae *Βητάρης* apud Iosephum B. Iud. 4 8 § 1; at-
que hoc malim, etsi Rufinus aliter legisse videatur: neque
enim praeter morem id accidit.

Ibid. *Ἐλοῦσα*] posita fuit in partibus veteris Moabitidis,
teste Hieronymo in Esai. c. 15; urbis episcopi saepe in con-
ciliis obvii sunt, et ab H. Relando recensiti.

Ibid. *Σάλτων*] deest aliquid: solet saltibus, quorum in
provinciis meminit, addere titulos, ut cognoscantur. Iac. Goari
Notitia *Σάλτον Ἱερατικὸν* appellat, quod verum videtur.

399, 1. *ὑπὸ κονσουλάριον*] fuit Arabia Constantii impe-
ratoris tempore praesidialis, ut ex l. 3 c. Th. de Poenis ap-
paret: habuit praeterea ducem, qui rei militaris curam admi-
nistraret. ab eo vero cum praeses penderet, tandem soli duci
Arabia est commissa. docemur haec a Iustiniano Nov. 102.
*erat enim, inquit, ita tenui potestate praeditus is qui ci-
vili magistratu defungebatur, ut ei qui praesesset armis
servili propemodum more manciparetur, et in illius arbi-
trio huius salus esset posita, aut ut ne esset quidem omni-
no hic magistratus; unde adeo et longum tempus est ex
quo is desierit, et militaris ea quae civilem magistratum
concernunt peragat.* idem Notitia imp. Orient. c. 1, ducem
quidem Arabiae, nusquam praesidem aut consularem, nisi c.
145, ubi dux et praeses qui ante dux tantum, memorans, ad-
firmat. itaque dubium esse non potest quin hic error sit, et
in consularis locum dux succedere debeat.

Ibid. 2. *Βόστρα*] provinciae metropolis erat. Eusebius
in *Βοσόρ*: αὕτη ἐστὶ Βόστρα, ἡ νῦν μητροπόλις τῆς Ἀρα-
βίας. adde concil. Chalcedon. p. 676. Isidorus (apud Photium
p. 1060) *Bostra οἰστρον τῆς βοός*, quasi *bo* in vaccam versa
nomen urbi fecerit, notare auctor est, sed errans: est enim
בצב, quae Hebraei et vicinae gentes locum munitum de-
scribunt.

399, 2. *Νιλακώμη*] ignota mihi est: cogitaveram *Νεύη κώμη*, quae in Goari Notitia et Concil. Chalcedon. p. 676 conspicitur, an *Πεντακωμία*, an *Νεέλη κώμη*, cuius episcopus in eodem est concilio, praestaret; forte posterior suspicio non longe a vero aberit. id praeterire nolo, ibidem Ioannem *νόλεως Ἐρρης* inter Arabas nomen profiteri, et mansionem *Itin. Ant. p. 196 Aere*, sive, ut in Vaticano ms legitur, *Ere tueri*.

Ibid. *Ἀδρα*] sic et Ptolemaeus. Tabulae Peutingerorum *Adraba M. P. 24 a Bostris*, Eusebio in *Onomast.* *Adara*, cum de urbe *Esdrai καὶ νῦν*, inquit, *ἔστιν Ἀδαρα πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀραβίας, διεστῶσα Βόστρων* (sic praestat) *σημείοις κδ.* vertit Hieronymus: *nunc autem est Adara insignis civitas Arabiae in vicesimo quarto lapide a Bostra.*

Ibid. *Δία*] *Δίαν τὴν ἔρημον πόλιν* Isidorus in *Vita Damascii* apud Photium *Biblioth. p. 1061* vocat, addens prope urbem esse campum, in quo aqua stygia ebulliat: fortasse ergo huc pertinet epigramma apud Stephanum, quod ipse ad *Dium Syriae*, si tamen alia ac nostra est, transtulit, quo aqua *Diensis* potu quidem dulcis, sed et mortifera perhibetur: *νῦμα τὸ Διηνὸν γλυκερὸν ποτόν· ἂν τὸ δὲ πίης, πάσῃ μὲν δίψῃς, εὐθὺ δὲ καὶ βίοτον.*

Ibid. *Ἑξακωμία*] habetur et in *Iac. Goari Notitia*. nomen illi a sex pagis, ut *Pentacomiae*, quam eadem agnoscit, a quinque, venit.

Ibid. *Μήδαβα*] *Medeba* est in portione tribus *Ruben. Ios. c. 18 16.* *Cyrillus* in *Vita S. Sabae c. 45*: *Μήδαβα πόλις ἐστὶ πέρα τοῦ Ἰορδάνου κατ' ἀνατολὰς, ὑπὸ τὴν Ἀραβίαν τελοῦσα.* meminit eius Eusebius in *Καριαθεῖμ* et *Ἰεσσα*, ubi pro μεταξὺ *Μηδαμῶν*, quod *Martianei* editio praefert, *Μηδαβῶν* legi oportet.

Ibid. 3. *Γέρασα*] πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀραβίας Eusebio *Onomast.* in *Γεργασεί*, semota a fluvio *Iaboc M. P. 4*, teste Hieronymo in *Iaboc* eiusdem Eusebii. episcopus eius *Placus* est in *Chalcedon. concil. p. 675.*

Ibid. *Μαιουῶδος*] nihil mihi de hac innotuit: posset ex *Notitiis* et conciliorum *Actis* alia non magno molimine substitui, nisi ea res periculosae plena foret aleae.

Ibid. *Φιλαδελφία*] non alia est ac *Rabbatamana*, quae a Ptolemaeo *Philadelpho* novo donata est nomine. Hieronymus in *Ezech. c. 25*: *filii Ammon habebant metropolin nomine Rabbath, quae hodie a rege Aegypti Ptolemaeo, cognomento Philadelpho, qui Arabiam tenuit cum Iudaea,*

Philadelphia cognominata est. aberat haud longo intervallo ab amne Iaboc apud Eusebium Onomast. in Ἰαβόκ. plura Eduard. Bernardus in Iosephi A. Iud. 4 5.

399, 3. Νέα πόλις] Chilon πόλεως Νέας πόλεως inter Arabes antistites concilio Chalcedon. p. 675 nomen adscripsit.

Ibid. Ἱεράπολις] alii hanc explicuerint; mihi ignota est.

Ibid. 4. Φιλιππόπολις] condita est a Philippo Arabe, ut Victor Zonaras et Cedrenus docent et viri docti dudum monuerunt. quod vero Bostra eandem atque hanc arbitrantur, id et haec Notitia et concilium Chalcedonense convellit: distinguunt enim Bostra et Philippopolin. vide tom. 8 Concil. Labb. p. 644 et 675, praetereaue Spanhemium dissert. 13 de Us. et P. N. p. 612.

Ibid. Φαινὼ] ita legendum vidit L. Holsteinus. sita erat Petram inter et Zoora, aeris metallis et exillis multorum infamis. Eusebius in Φινῶν: αὕτη ἐστὶ Φαινὼ, ἔνθα τὰ μέταλλα τοῦ χαλκοῦ, μεταξὺ κειμένη Πέτρας πόλεως καὶ Ζοορῶν. sic Io. Clericus, et recte, emendavit, quem et in κατὰ τὰ χουσία et Δαιδὰν vide. Hieronymus, *Fenon, castra filiorum Israël in deserto. fuit autem quondam civitas principum Edom, nunc viculus in deserto; ubi aeris metalla damnatorum suppliciis effodiuntur inter civitatem Petram et Zoaram.* adde S. Bochartum P. 2 Hierozoic. 3 13.

Ibid. Κωνσταντία] Notitiae Iac. Goari Κωνσταντίνη, concilium Chalcedon. p. 676 Κωνσταντιάνη, et in veteri versione Constantia.

Ibid. Διονυσιάς] Maras Διονυσιάδος sub Bostreno metropolita in eodem est concilio. incolae Διονυσιαῖς, non multum a Bostris, Isidoro apud Photium Bibl. p. 1060.

Ibid. Κανόθα] Κανωθὰ Concilium Chalcedon. p. 660, numus Κανωθαίων apud Vaillantium. Harduinus Domitiani numum ΚΑΝΑΘαίων ZNP. inscriptum in Num. Urb. Illust. edidit, cui similem Wildiana gaza servat. consentit Eusebius in Onomast. Κανὰθ κώμη τῆς Ἀραβίας, εἰσέτι Κανωθὰ λεγομένη. et post pauca: κεῖται δὲ εἰσέτι καὶ νῦν ἐν Τραχωνίτιδι πλησίον Βόστρων. fuit ergo propter Bostra.

Ibid. 5. Ἀδρασσοῦς] H. Relando non alia est atque Adra. favet illi Notitia Iac. Goari, Adrassum memorans, non illam. cum tamen Hierocles distinguat, praestiterit eum, etsi solae Notitiae eius meminerint, audire.

Ibid. 6. ἐπαρχία Αἰγυπτιακῆς] orditur diocesin Aegy-

ptiam, quae Ammiani aetate quinque provinciis, Aegypto, quae sub Iustiniano duplex erat, ut Edict. 13 indicat, Thebaide, Libya, Augustamnica et Pentapoli absolvebatur, uti l. 22 c. 16 scribit. addita dein ab Arcadio imperatore Arcadia est, cuius Notitia imp. Orient. c. 117 meminit. post dein Augustamnica in duas est secta. omnes praefecto Augustali, etsi Aegyptus provincia praecipua eius esset sors, subiectae. primus horum Augustalium, *Αἰγυσταλίων*, si non fallit Io. Malala tom. 1 p. 290, Cornelius fuit Gallus: Augustus enim domitiae Aegypto equitem imposuit apud Dionem l. 51 p. 521, interque alia dominationis arcana vetuit, nisi permissu, ingredi senatores, Tacito Annal. 2 59 teste. solemnis praefecti Augustalis sedes Alexandriae erat; unde ὑπαρχος τῆς Ἀλεξανδρείας Sozomeno H. E. 7 15 dicitur. Theodorus Ἀγυστάλιος est in Isidori Pelusiotae epist. 3 50, alius in Synesii epist. 105. de officio eius vide l. 1 et 2 c. de Offic. Praef. August. atque Edict. Iustiniani 13, et Pancirolum in Notit. imp. Orient. c. 117.

399, 7. Ἀλεξάνδρεια] Dio Chrysostomus orat. 32 p. 372 totius orbis sua aetate emporium fuisse atque undique in eam omnes confluxisse mercatores, ὥστε τὰς ἐμπορίας, inquit, οὐ νῆσων, οὐδὲ λιμένων, οὐδὲ πορθμῶν τινῶν καὶ ἰσθμῶν, ἀλλὰ σχεδὸν ἀπάσης τῆς οἰκουμένης γίνεσθαι παρ' ἡμῖν: quam rerum copiam et incolarum frequentiam diu illi durasse aliunde constat. haud longe aberat Pharus, dein urbi coniuncta ac Maiumae nomine celebris. Acta S. Cyri c. 3 tom. 2 Ianuar. p. 1090: *Maiumetes hic erat, non ex Gazensium Maiuma prodiens, sed ex illa Alexandrinorum, quam Pharus, quondam insula, complectitur, quaeque nunc Alexandriae cum insulana civitate coniunctae pars habetur, vetere Maiumae nomine adhuc tetento.* Philonis aetate εὐχὴν ὑποταίνιος ex insula ad urbem pertinebat, quae taenia, de qua et Strabo 17 p. 800, aut si brevia malis, paulatim alluvionibus videtur aucta, de Vita Mosis 2 p. 659. ceterum urbis episcopi per universam Aegyptum auctoritas amplissima erat, sibi subiectos centum circiter antistites habebat, ut Athanasius Apolog. c. Arian. p. 187 adfirmat.

Ibid. Ἑρμοῦ πόλις] Parva Hermupolis, quae τῆς Ἀλεξανδρείων χώρας metropolis Ptolemaeo dicitur, unde Athanasius Dracontium eius praesulem modo τῆς Ἀλεξανδρείων χώρας sive ἐν τῇ Ἀλεξανδρείων χώρᾳ, ut tom. 1 p. 263, modo Ἑρμοῦ πόλεως μικρῶς, sicuti in Epist. ad Antiochen. p. 776, nuncupat.

Ibid. Μανλαΐτης] vicina erat Schedia, unde Agathe-

daemon *Σχεδίας καὶ Μενελαΐτου* episcopus in epist. Athanasii ad Antiochen. intellige autem nomen Menelaïten: nam urbs Menelaus. si tamen urbem esse velis, Iustinianus Edit. 13 c. 18 auxilio erit. Schedia prope Chaereu mansionem, de qua Itin. Ant. p. 154, erat. Schol. Nicandri Theriac. 623: *Σχεδία δὲ πόλις Αἰγύπτου, πλησίον Χαιρέου.* adde l. 3 Maccab. c. 4 11, ubi Latinus interpres Schediam videre non potuit.

399, 7. *Μέτηλις*] recte L. Holsteinius correxit. aberat haud longe Alexandria Stephano auctore. numi *ΜΕΤΗΛΙΤΩΝ* sunt apud Harduinum et Vaillantium, ac episcopus Macarius *Μετηλιτῶν* in Ephesino concilio p. 531.

Ibid. *Βουτος*] haud longo intervallo semota fuit ab ostio Sebennitico, *Βουτῶ* quoque, uti Epiphanio tom. 1 p. 1092, Aegyptiorum more dicta. Theonas episcopus *Βουτιτῶν* subscribit Synodo Constantinop. sub Gennadio apud Lambecium Bibl. Vindob. 8 p. 423, Ammon *Βουτητῶν*, levi vitio, Ephesinae p. 531.

Ibid. 8. *Κάβασσα*] *Κάβασα* Ptolemaeus, et *ΚΑΒΑΚΙΤΩΝ* numi. Theopemptus *Καβάσων*, pro quo ms *Κανάσων*, nomen Ephesino concilio p. 531 et Chalcedon. p. 127 adscripsit.

Ibid. *Σαῖς*] ita codex Lugdunensis. nobilem hanc cognominis nomi urbem Nicander Theriac. 567 *Σαῖν αἰθαλόεσσαν* appellat, ubi scholiastes, *Σαῖς*, inquit, *πόλις Αἰγύπτου, γέμουσα ἱπποποτάμων· αἰθαλόεσσαν δὲ φησιν, ἐπεὶ μελανόγειός ἐστι.* incolae *Σαῖται*, ut ab eiusdem nominis in Thracia civibus distinguantur. Vita Arati in Uranolog. Petavii p. 184: *καὶ γὰρ Σαῖς πόλις ἐστὶν ἐν Θράκῃ, καὶ ἑτέρα ταύτῃ ὁμώνυμος ἐν Αἰγύπτῳ· ἀλλ' ἀπὸ μὲν τῆς ἐν Αἰγύπτῳ οἱ πολεῖται Σαῖται καλοῦνται, οἱ δὲ τῆς Θράκης Σαῖοι.*

Ibid. *Ναύκρατις*] in eodem erat nomen, flumini accubans. Esaias *Ναυκρατιτῶν* synodo Constantinop. sub Gennadio apud Lambecium Bibl. Caesar. 8 p. 423 subscripsit.

Ibid. *Ἀνδρών*] habet Ant. Itin. p. 154. Carolus a S. Paulo in Athanasii ad Antiochenos epist. p. 776 Andromenam appellari censet, errore ridiculo. memorantur inibi *Ζώϊλος Ἀνδρῶς, Μηρῶς Ἀντίφρων* episcopi: hinc Andromenam extraxit, ut Benedictini pridem monuerunt. vide Xenophontem Ephes. l. 41.

Ibid. *Νικίου*] vide Ant. Itin. p. 155. episcopus τῆς *Νικιωτῶν* est in Synodica Gennadii apud Lambecium.

Ibid. *Εῶϊς*] urbs insulam in nomo Sebennytico insidebat, Orac. Sibyll. l. 5 p. 307 *Εῶϊς* dicta:

Θμουῖς καὶ Ἑοῦις θλίβεται καὶ κόπτεται βούλη
Ἡρακλέους τε Διός τε καὶ Ἑρμείας.

qui versus, si in prioris fine *Βουτῶ* scripseris et posteriori addideris, ne claudicet, πόλεις, melius decurrent pluresque Aegypti comprehendunt urbes.

399, 8. *Φραυύνης*] *Φράγωνις* rectum videtur: certe Athanasius epist. ad Antiochen. p. 776 Agathum ait antistitem *Φραγώνεως καὶ μέρους τῆς Ἑλεαρχίας τῆς Αἰγύπτου* fuisse, quibus pariter, ubi quaerenda sit, indicavit. in Liberrati Breviario c. 14 memorantur Athanasius episcopus Busirios et Nestorius Phragoneos et Auxonius Chabasenensis, quorum medius Phragoneos, ultimus Cabasensis, de cuius urbe ante, verius appellabitur. *Φραγονέας* sive *Φλαγονέας* (variant enim mss) praesul adfuit concilio Ephesino. vide p. 439 et 530.

Ibid. 9. *Παχνεμόης*] Ptolemaeo *Παχναμουνίς*, Athanasio *Παχνεμουνίς*: episcopum enim in epistola ad Antiochenos Ammonium fuisse ait *Παχνεμουνέως καὶ τοῦ λοιποῦ μέρους τῆς Ἑλεαρχίας*: unde apertum mihi est hanc superiori fuisse vicinam, et in Elearchia, de qua postmodum, positam.

Ibid. *Σεβόνντος*] *Σεβεννυτὸς* praestat, sita ad eisdem nominis fluvium apud Ptolemaeum et Stephanum. Paullus *Σεβεννυτοῦ* subscribit Synodicae Gennadii apud Lambecium B. Caes. 8 p. 423.

Ibid. *Ὀνουφίς*] Stephano πόλις οὐκ ἄγνωστος, Athanasio *Ὀνουφίς τῆς Λύχνων* epist. ad Antioch. p. 776, haud scio qua de causa. de Tava Itin. Ant. p. 153.

Ibid. 10. *Κλεοπάτρα*] *Κλεοπατρίς* alia in Notitia; quam Carolus a S. Paulo prope Hermopolin parvam locat, indignantibus et nullo auctore id fieri asseverantibus Benedictinis ad tabellam geographicam, quam Athanasio addiderunt. neque sane iniuria: quis enim veterum hunc illi locum assignavit? nollem tamen Cleopatridem nullam aliam esse atque Arsinoën, tanta cum confidentia adfirmassent. Arsinoën Cleopatridis nomine insignem fuisse, Straboni 17 p. 804 accredimus: at ea ab hac provincia longissime abest, sinui Arabico apposita. hanc vero cum Notitiae agnoscant, et *Κλεοπατρίδος* antistes sit in Concilio Ephes. p. 531, distinguaturque ab episcopo ἐν *Ἀρσινοῖτῃ* in Meletii Breviario p. 187, haud sane absurde Cleopatris suum sibi locum tuebitur. dices τοῦ *Ἀρσινοῖτου* praesulem non urbis Arsinoës sed agri vicini fuisse: unde vero probabitur? neque enim sine testimonio in hoc genere cuiquam credimus. addo superioribus, Cleopatridem in Ephe-

sino p. 499 Tavae et Chalcod. p. 127 Busiridi, urbibus huius provinciae, iungi.

399, 10. *Κυνὼ*] haec est ἡ πόλις *Κυνὼ*, a Tava 30 M. P. remota et Busiri vicina; unde Hermacon ἐν *Κυνὼ* καὶ *Βούσιρι* antistes in Meletii Breviario p. 188. vide Anton. Itin. p. 153.

Ibid. *Βουσίρης*] praestat *Βούσιρις*. Zonaras a Diocletiano eversam et imprudentissime Thebis Aegyptiis vicinam tradit: erat enim intra Delta. paria de Diocletiano Acta S. Procopii c. 1 tom. 2 Iul. p. 557. et libros chemicos, ne Aegyptii artis, multis desideratissimae, auxilio sese locupletarent, ab eodem exustos referunt, plane ad Suidae mentem in *Διοκλητιανός*. Io. tamen Pinus, Actorum interpres, Busirin urbem videre noluit, cum προσῆλθε δὲ καὶ μέχρι *Βουσίρεως* ad *Busiridis* usque immanitatem processit vertit. Athanasius in Vita Antonii c. 58 *Βούσιριν τὴν τρίπολιν* habet, quam nostram esse Acta Chalcedonensia, quibus Athanasius antistes *Βουσίρεως τριπόλεως κατ' Αἴγυπτον* p. 188 subscribit, dubitare vetant.

Ibid. *᾽Ωασις*] *᾽Οασις*. est autem parva Oasis: duas enim Ptolemaeus et Notitia imp. Orient. c. 143 atque alii norunt, tres Strabo 17 p. 813 et Olympiodorus apud Photium cod. 80 p. 191. haec circa Moeridis fuit lacum: fortasse eadem quam Palladius in Vita Chrysostomi p. 195 *᾽Οασιν τὴν γείτονα τῶν Μαζίκων*, et Ioannes Romanae ecclesiae diaconus in Vitis Patrum c. 12 *Oasa*, ubi genus est *Mazicorum*, appellant: Mazycles quippe Marmaricam huic confinem incolebant, Pentapolitani saepe infesti, ut diximus alibi. Iosephus in Apion. 2 3 ἐν ᾽Οάσει τῆς Αἰγύπτου Apionem fuisse natum affirmat, qui cum cap. 4 eundem ἐν τῷ βαθυτάτῳ τῆς Αἰγύπτου editum profitetur, hanc an maiorem Oasin intellexerit incertum reliquit. mirum autem est Marcoten nomen ab Hierocle praeteriri, quem aliae Notitiae et Conciliorum Acta saepe memorant. obiter notabimus ridiculum Corderii errorem, haec Ioannis Philoponi l. 5 de Mundi Creat. c. 5. ἐλλειπῆς ποτε τοῦ Νείλου γέγονεν ἡ ἐπίβασις, καὶ τῆς λίμνης τῆς καλουμένης *Μαρίας βάθος οὐκ ἔχουσης πολὺ διὰ τὴν τοῦ ὕδατος ἔνδειαν*, vertentis, contigit aliquando ut *Nili ascensus esset pertenuis, et cum lacus, Μαρίας βάθος appellatus, deficeret propter aquae penuriam*. fefellit hominem distinctio male posita: debuerat, cum *lacus, Maria dictus, profundus non esset*. patebat lacus, supra quem Nitria, monachis olim celeberrima, sese porrigebat, M. P. 70, si Palladius Histor. Lausiaca c. 9 non fallit: nam aliter Pli-

nus N. H. 5 10. adde Euagrium tom. 3 Monument. Cotelerii p. 101 et Philonem in Flaccum p. 971.

399, 10. Ἐλεαρχία] provinciae aut regionis nomen est, etsi Isaac Ἐλεαρχίας in concilio Ephesino p. 439 et Chalcedon. p. 127 memoretur: ille enim aut Pachnemunis aut Phragonis, quae utraque in Elearchia sedem habuit, antistes fuit. sita provincia sive ea regio erat inter ostia Sebennyiticum et Phatnicum: priori vicinam fuisse ex Ptolomaeo 4 5, posteriori ex Diodoro 20 p. 806 apertum est. nomen accepit a paludibus, quae ibi plurimae. Thucydides I 110: Αἴγυπτος δὲ πάλιν ὑπὸ βασιλεῖ ἐγένετο, πλὴν Ἀμυρταίου τοῦ ἐν τοῖς ἔλεσι βασιλέως· τοῦτον δὲ διὰ μέγεθος τε τοῦ ἔλους οὐκ ἐδύναντο ἐλεῖν, καὶ ἅμα μαχιμώτατοί εἰσι τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἔλειοι. adde Herodotum 2 152. quae omnia cum illas paludes, τὰ ἔλη, in aperta luce ponant, mirabere viris eruditione celeberrimis saepenumero parum animadversas negotium facessivisse, solidamque adeo restitutarum gloriam Hemsterhusio nostro esse relictam: quis enim dubitaverit quin in his Polyaei Stratag. 2 16 κρύψας δὲ τοὺς Αἰγυπτίους ἐν τοῖς ἔλλησι, παρατάξας προῆγε τοὺς Ἕλληνας, legi ἐν τοῖς ἔλεσι oporteat? aut ambigat Aristidem tom. 3 p. 591 dedisse ἥτε γὰρ Μοίριδος λίμνη καὶ αἱ πρὸς τοῖς ἔλεσι κάτω, καὶ ἡ πρότερον μὲν ὑπὲρ Φάρου νῦν δ' ἐξόπισθεν τῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως Μαρία, ἐξ ὑρχῆς τέ εἰσι τοῦ Νείλου κόλποι, non, ut nunc editi prae se ferunt, πρὸς τοῖς Ἕλλησι κάτω: id enim multo ineptissimum, quemadmodum etiam p. 612, cum de Nilo κάτω δ' ἐν τοῖς Ἕλλησιν εἰς ἑπτὰ καταβαίνειν, ubi itidem ἔλεσι reliquerat. par ratio est in his scholiastae Aristophanis Plut. 178: οἱ τινες καὶ διαπεράσαντες εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἐν τινι τῶν τοῦ Νείλου στομάτων ἀναπλεύσαντες, προσέσχον τοῖς Ἕλλησι. reliquit commentator τοῖς ἔλεσι, tantoque beneficio collegae meo obstrictus, medicam eiusdem manum in plerisque aliis supplex sibi expostulat.

Ibid. Παράλιος] ita mss. L. Holsteinius Πάραλος emendat, cuius praesul in Ephes. Concilio p. 439 Athanasius Παράλον et in Chalcedon. p. 127 Pameius Παράλον dicitur, et in Latina versione *Parali*, etsi Ephesinae synodi interpretes *Paralii* maluerit. de eius situ, nisi intra Delta fuisse, nihil certi constat.

Ibid. 11. Ἀγούστα] forte Ἀγουσταμνικῆς, quomodo Constantius imperator apud Athanasium Apolog. Arian. p. 174 τοῖς ἐν Ἀγουσταμνικῇ καὶ Θηβαῖδι καὶ Λιβύαις ἡγεμόσι: pro quibus Metaphrastes in Athanasii Vita c. 11 τοῖς ἐν Τομνικῇ καὶ Θηβαῖδι καὶ Λιβύῃ ἡγεμόσι. perperam dices,

nisi Nilus Doxopatrius tom. 1 Var. Sacror. Le Moyne p. 223 τὴν πρώτην Σταμνικῆς, ἐν ᾗ πρώτη μητρόπολις τὸ Πηλούσιον et mox τὴν δευτέραν ἐπαρχίαν Σταμνικῆς haberet, suspicionemque iniiceret seriore aevo Stamnicam provinciam pro Augustamnica fuisse usurpatam. Latini Augustamnica et Augustanica, qua de re Henr. Valesius in Ammian. 22 16, vocitant; Epiphanius Haeres. 73 c. 26 Ἀύγουστονίκην, Cyrilus epist. ad Atticum p. 205 Ἀύγουσταλικήν. speculator ἐν τῇ Ἀύγουσταλιανῇ. est in Athanasii eadem Apolog. p. 199, sed is cohortis fuit Augustalianae, cuius Imp. Iustinianus Edict. 13 c. 2 meminit. dicta Augustamnica ab amne Nilo est, quem amnem Augustum nominasse videntur. provinciae correctorem et Notitia imposuit c. 1, estque Isidori Pelusiotae l. 2 Ep. 15 ad Serapionem Κορρίκτορα, et plures ad Ausonium correctorem, ut l. 1 ep. 116 et l. 2 ep. 25 et passim.

399, 12. Πινοκόρουρα] non haec provinciae metropolis, sed Pelusium, ut ex Nilo Doxopatrio vidimus. Plinius extra Aegypti terminos 5 12 Rhinocorura locat. nostro consentiunt Ptolemaeus, Ammianus 22 16 et Hieronymus in Esai. c. 19, omnesque Notitiae. vide Ant. Itin. p. 152.

Ibid. Ὀστρακίνη] recte ita ms Leidensis. haud longe aberat ab urbe lacus Sirbonis, teste Aristide tom. 3 p. 591. plura de ea et Casio ac Pentaschoeno alias.

Ibid. Ἀφναῖον] est in Ephesino p. 439 Hierax Ἀφναῖον, agnoscuntque urbem ceterae Notitiae. Carolus a S. Paulo Itin. Ant. p. 162 Daphno sive Daphnen Stephani eandem arbitratur; cui suspicioni etsi situs nihil obstat, vix se tamen tueri ea poterit, nisi in aliam formam nomen deinceps procusum fuisse appareat.

Ibid. 13. Γέρρας] sic prae se mss ferunt. Ptolemaeus Gerrhum et ante eum Plinius 6 29, cognomento Adipson, vocat: Gerrha Strabo 16 p. 760, nihil dissidente Peutingerorum Tabula. nostro adstipulari videtur Sozomenus H. E. 8 19: ἀπὸ τοῦ πελάγους ὧδε συμβὰν κατῆγεν εἰς Γέραν, πόλιν μικράν, ἀμφὶ πεντήκοντα στήδια τοῦ Πηλουσίου ἀφροστῶσαν. verius tamen Gerrhum. sive Gerrha fuerit, siquidem ἀπὸ τῶν γέρρων, quatenus tabernacula, σκηνάς, notant, nomen acceperint. scholiastes Luciani in Ἀνάχαρσ. p. 32 edit. Amst.: Δημοσθένης δὲ ἐπὶ τῶν σκηνῶν καὶ τῶν περιφραγμάτων (pro Coron. p. 168 ed. Paris.) “καὶ τὰ γέρρα ἐνεπίμπρυσαν.” καὶ παρ’ Αἰγυπτίοις δὲ τὰ κατὰ τὸ Πηλούσιον καλούμενον διὰ τοῦτο ὠνομάσθη, ἐπεὶ σκηνώματα ἐστίν, ἐν οἷς παραφυλάττοντες τὰς εἰσόδους διατρίβουσι. quibus critici verbis et Gerrhorum positura confirmatur, et id docemur, fuisse ibi

custodes sive praesidiarios milites, qui Aegypti aditus contra hostium incursiones tuerentur. erat Gerrhum loco commodissimo positum, atque ad initium quidem Barathrorum sive voraginum, quae Pelusium versus porrigebantur; quod si ergo cum cura servaretur, ad claustra Aegypti aditus erat hostibus interclusus. de Barathris illis Diodorus 16 p. 444 et Strabo 16 p. 760.

899, 13. *Σκέννα*] *Σέλα*, cuius episcopus Alypius *Σέλης ἐπαρχίας Αὐγουσταμνικῆς* in Ephesino concilio p. 478 dicitur. vide Itin. Ant. p. 171.

Ibid. *Σεθραΐτης*] Straboni in mss *Σεθρωΐτης* 17 p. 804. sed nostro accedit Ptolemaeus. cuius nomi metropolis Herculis parva urbs erat. neque alia hic intelligitur: nam in concilio Ephesino modo Theon, ut p. 472, antistes *Σεθροΐτου*, modo *Ἡρακλέους τοῦ Σεθροΐτου*, quemadmodum p. 531, dicitur. Pelusio Itin. Anton. M. P. 22 separat.

Ibid. *Ἡφαιστος*] Ioannes *Ἡφαιστοῦ Αὐγουσταμνικῆς* subscripsit Ephesino concilio p. 471.

Ibid. *Πανίθυσος*] adscripsit L. Holsteinus *Πανίφυσος*, *Πανείφυσος* et *Παναίφυσος*. Ptolemaeo dicitur *Πανέφυσις* metropolis nomi Neut, Ephesino concilio p. 478 *Πανέφυσος ἐπαρχίας Αὐγουσταμνικῆς*, et p. 440 *Πανέφεσος*. Cassianus Collat. 11 c. 3 oppidum Panephisin appellat, et satis miserrabili fuisse conditione prodit.

Ibid. 14. *Πάννις*] ita mss. sed verum *Τάννις* sive *Τάνις* est. Harpocras *Τάνεως* Gennadii Synodicae apud Lambecium Bibl. Caes. 8 p. 423 subscribit. vide Itin. Ant. p. 153.

Ibid. *Θμούης*] *Θμοῦις*. Pindarus apud Strabonem 17 p. 802 Mendetem mari apponit, merito castigatus ab Aristide tom. 3 p. 610: *φησὶ γὰρ Αἰγυπτίαν Μένδητα παρὰ κρημνὸν θαλάσσης· καίτοι οὔτε κρημνὸς ἐστὶν οὔδεις ἐκεῖ, οὔτε θάλαττα προσηχεῖ, ἀλλ' ἐν πεδίῳ κεχυμένῳ ὁ Μενδήσιος ἄπας νομὸς οἰκεῖται, καὶ ἡ πόλις αὐτῶν, ἣν ὀνομάζουσιν Θμοῖν.*

Ibid. 15. *Αὐγούστα*] *Αὐγουσταμνικῆς*. post Theodosii secundi tempora haec videtur provincia facta. unam tantam Augustamnica Notitia imp. Orient. novit, unam etiam Cyrillus in epist. ad Atticum p. 205. praesidem habuisse Hierocli credimus. est Augustamnicae praeses in l. 34 c. Th. de Decurion. et apud Athanasium Apol. contra Arian. p. 174; qui toti Augustamnicae, nondum in duas distractae, sub Constantio imperavit. post dein sub Arcadio eadem correctorem, ut ex Isidoro ostendimus, habuit. ubi vero ex una binae sunt creatae Augustamnicae, prima correctorem, secunda, uti olim, praesidem, cui pareret, nacta est.

399, 16. *Λεοντώ]* πόλις *Λεόντων* Ptolemaeo circa Busiriticum amnem, unde eius in Ephesino concilio p. 474 episcopus Metrodorus *Λεόντων* dicitur. nec damnandum tamen nostrum est, quod formam Aegyptiam praefert, et receptum satis est. Xenophon Ephesius 4 p. 56: *διελθόντες μὲν δὲ Ταῦα ἐπὶ Λεοντῶ ἔρχονται πόλιν.* sic enim ingeniosissime vulgatum ταῦτα Ti. Hemsterhusius refinxit. Nilus Doxopatrius (tom. I Var. Sac. Le Moyne p. 223) τὴν *Λεοντῶ* metropolin Augustamnicae secundae esse ait. vide Itin. Ant. p. 153.

Ibid. *Ἀθριβίς]* fuit in cognomine nomo, non multo a Leonum urbe dissociata spatio apud Ptolemaeum. habet etiam Palladius Hist. Laus. c. 35, ubi maximopere vellem ab Io. Meursio nihil fuisse adscriptum *περὶ τῆς Αἰθριβίου πόλεως*, ex qua sectam Muhammedis prodiisse Zonaras Cedrenus Constantinusque imperator prodidere: ea enim ab Athrife hac multo est diversissima, quippe in intima Arabia posita: non aliam enim esse ac Medinam, quae Iatrib olim, certissimum est. vide Iac. Golium in Alfergan. p. 97. de Heliopoli sive *Ηλίου* Ant. Itin. p. 169.

Ibid. *Βούβαστος]* apposita fuit Bubastico fluvio, a Diana, quae Aegyptiis *Βοῖβαστις* apud Herodotum 2 137, id nominis sortita. Hermon *τῆς Βουμαστικῶν* pro *Βουβαστικῶν* est in tom. 3 Maii Act. S. p. 71.

Ibid. *Φάρζιθος]* rectum est *Φάρβαιθος*, ut Ptolemaeus et Stephanus, aut *Φάρβητος*, quomodo Strabo et Epiphanius in Expos. fidei c. 12 p. 1093. sedem urbs inter Bubasticum et Busiriticum amnes habebat.

Ibid. *Ἀραβία]* intelligitur nomus Arabicus circa Bubasticum fluvium Arabiam versus protentus. ceteroqui et alia Arabia cognomini sinui confinis et in Aethiopiam pertingens in Aegypto erat. nobilis ea est marmore porphyrite, cuius ibi metalla, sed et aridissimo solo atque arenis infamis apud Aristidem tom. 3 p. 587. atque hic, puto, fuit *πορφυρίτης τόπος*, cuius Palladius Hist. Laus. c. 42 meminit, et eremus Porphyrio, quam ab oppidis aut habitabili terra septem mansionibus vel eo amplius separatam Cassianus de Spir. Acediae 7 24 prodit: bene enim illi in eremi descriptione cum Aristide convenit. id vero mirum accidit, Babylonem ab Hierocle in hac provincia negligi, satis sua aetate celebrem. aberat ab Arabico sinu, si iumentis sarcinalibus iter ingrederentur, intervallo quattuor dierum, quod tamen expeditus eques unius diei et noctis decursu absolvere poterat. hoc Io. Philoponus de Mund. Creat. 4 5 his verbis, quae Corderius non

intellexit, docet: πλησιάζει δὲ οὗτος (ὁ Ἀράβιος κόλπος) τῇ κατ' Αἴγυπτον Βαβυλῶνι, ὁδὸν ἐξ αὐτῆς ἔχων ἀχθοφόροις μὲν ζώοις ἡμερῶν ἐγγύς που τεσσάρων, ὅξυτάτῃ δὲ δρομῇ ἵππον ἐλαύνοντι νυχθημέρου. vide et Ant. Itin. p. 196.

199, 17. Κλύσμα κάστρου] lege cum Holsteinio Κάστρον: sic enim Epiphanius Haeres. 66 c. 1 et incertus auctor in Bibl. Coisliniana p. 399. Palmerius Exercit. p. 546 Clysma ad fluvium sive fossam Ptolemaei, a Traiano renovatam et repurgatam, appositum fuisse censet ex his Luciani in Pseudomant. p. 773 ed. Amst.: ἀναπλεύσας ὁ νεανίσκος εἰς Αἴγυπτον ἄχρι τοῦ Κλύσματος, πλοίου ἀναγομένου, ἐπείσθη καὶ αὐτὸς εἰς Ἰνδίαν πλεῦσαι. recte quidem Latinum interpretem castigavit, qui Clysma non observaverat; quod ipsum et Beveregius fecit in Canon. concil. Trullani p. 151: at de fossa Ptolemaei res alia est. illa Arsinoën usque fuit producta apud Strabon. 17 p. 804, Traiani vero ad Heroum urbem Arsinoae vicinam, teste Ptolemaeo 4 5. ab utraque amplius 60 M. P. Clysma erat semotum, quemadmodum Ant. Itin. indicat, longeque adeo a fossa Traiana Ptolemaeique, si praeterea Luciani orationem recte consideraveris, nullum huic opinioni praesidium auxiliumve invenies: neque enim ἄχρι Κλύσματος πλοίου ἀναγομένου recte verteris usque ad Clysma adducto navigio, quandoquidem naves ἀνάγεσθαι dicuntur quac solvunt et ex portu provehuntur. Polybius 1 60: ὅς ἀναχθεῖς καὶ κατὰρας ἐπὶ τὴν Ἰερὰν καλουμένην νῆσον, et 5 2: ἀνήχθη καὶ κατῆρε δευτεραῖος εἰς Πάτρας, et passim alii, a viris doctissimis ad Act. 27 2 3 excitati. itaque hoc Lucianus voluisse videtur, iuvenem eum in interiorem Aegyptum navigasse et Clysma adiisse, cum vero navis inde solveret, persuasum fuisse ut eam conscenderet et Indiam peteret: erat quippe Clysmatis portus ad iter Indicum, ut Epiphanius significat. accommodatus. vide et Ant. Itin. p. 170.

Ibid. 18. Ἀρχαδίας] nomen provincia ab Arcadio indepta est, estque prima eius, quod sciam, apud Cyrillum epist. ad Atticum p. 205 et Concilio Ephesino p. 474 mentio. Arcadium illi nomen dedisse Eustathius in Dionysii Perieges. 251 testabitur; facileque adeo Harduini carebimus commento, quo provincia eo titulo donata perhibetur, quod totius Aegypti esset media uti Arcadia Peloponnesi; quae si solida foret ratio, cur nusquam id nomen obvium est nisi post Imp. Arcadii aetatem? praeses Arcadiae est in Notitia imp. Orient. c. 1.

Ibid. Κυνὼ] haec superior est Cyno, ἡ ἄνω Κυνὼ, in Meletii Breviario p. 187; quae etsi principem in urbium catalogo locum teneat, metropolis tamen censenda non erit cum

L. Holsteinio: saepius enim vidimus seu consulto seu librarium negligentia metropoles aliis fuisse postpositas.

399, 19. Ὀξύρυγχος] haec provinciae metropolis est apud Nilum Doxopatrium p. 223 tom. 1 Var. S. Le Moyne. urbs erat amplissima et incredibili monachorum frequentia celebris; qua de re Rufinus ad Ant. Itin. p. 157 a me appellatus, et maxime Paradisus seu Hist. Monach. Aegypti tom. 3 Monum. Cotelerii p. 175.

Ibid. Ἡρακλέως] Ἡρακλέους voce πόλις subintellecta. Ephesino concilio 531 ἡ ἄνω Ἡράλεια, et Ἡρακλεωτῶν πόλις τῆς Ἀρκαδίας, ut p. 474 dicitur. in eius vicinia natus fuit Antonius, monachorum parens, cuius vitam Athanasius nobis reliquit. Sozomenus H. E. 1 13: ἐγένετο δὲ οὗτος Αἰγύπτιος τῷ γένει, τῶν εὐπατριδῶν ἀπὸ Κομαῖ· κώμη δὲ αὐτῇ ὁμοῦ Ἡρακλείας τῆς παρ' Αἰγυπτίοις ἄκρασι. sic edidit H. Valesius, secutusque coniecturam, qua Heracleam minorem a Sozomeno signari arbitratur, vertit: *fuit hic Aegyptius, ortus genere nobili in vico Coma. est autem hic vicus iuxta Heracleam, urbem Aegypti, quae cognominatur minor.* ego aliter sentio, et maiorem Heracleam indicari opinor. invenerat vir egregius in codice Fuketiano τῆς παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκάσι: unde colligas fuisse Arcadum aut Arcadiae ibi mentionem. idem confirmat Nicephorus, qui ex Sozomeno habet ὁμορος δὲ αὐτῇ Ἡρακλεία τῶν παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκάδων. forte ergo verum fuerit, κώμη δὲ αὐτῇ ὁμορος Ἡρακλεία τῆς παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκαδίας. certe articulus τῆς Fuketiani ms hoc requirit: posses ceteroqui, si τοῖς παρ' Αἰγυπτίοις Ἀρκάσι aliorum codicum retinendum censeas, praepositionem addere atque ἐν τοῖς κ. λ. legere, sententia eadem. alterutrum prorsus necessarium est.

Ibid. Ἀρσενότης] ita codex Leidensis. intelligit Arsinoën et nomum ad occasum insulae Heracleoticae, cuius episcopus Andreas Ἀρσενότου in epist. ad Antiochenos p. 776 ab Athanasio memoratur.

Ibid. Θεοδοσιούπολις] habent eius episcopum Acta conc. Chalcedon., cumque is pro Arsinoita antistite subscribat, urbs Arsinoae vicina fuisse videtur. forte statio Ptolemais apud Ptolemaeum id nominis a Theodosio est sortita.

Ibid. Νικόπολις] L. Holsteinus Νειλόπολις corrigit, rectissime, me arbitro. fuit sane Nicopolis in Aegypto, sed Alexandriae vicina apud Iosephum B. Iud. 4 11 § 5, a qua longius discessimus. Nilopolis erat in insula Heracleotica, cuius episcopus Ephesino p. 531 Eusebius Νειλουπόλεως cum ceteris Aegyptiis nomen adscribit.

899, 20. Ἀφροδιτώ] forma haec Aegyptia est, ut *Λεοντώ*, *Λυκώ*. Ptolemaeo Ἀφροδίτης πόλις. Chrysarius Ἀφροδιτῶν Ephesino p. 439. vide Ant. Itin. p. 168.

Ibid. Πέμφις| Μέμφις. quam urbem cultu Apis famosam olim fuisse constat; de quo cum omnia iam sint vulgata, circumspiciamus tamen ecquid lucis obscurioribus Lucani verbis de Achoreo adferri possit 8 477: *hunc genuit custos Nili crescentis in arva, Memphis vana sacris: illo cultore deorum lustra suae Phoebes non unus vexerat Apis.* in illis enim, qui Apis lustra suae Phoebes vehere dicatur, vix intelligas. equidem, cum in Regio ms et uno Pulmanni Oudendorpius *duxerat* offenderit, *luxerat* maluero, ut Apis lustra suae Phoebes, quibus sacerdotum in fonte mersus enecabatur, luxisse perhibeatur; idque mihi propterea arrisit quod sacra illa summo cum luctu Aegyptii obirent; unde Tibullus 1 8 27: *te canit atque suum pubes miratur Osirim barbara, Memphiten plangere docta bovem*, et Statius, simili metaphora, Theb. 1 265: *et aerisoni lugentia flumina Nili neque oberit coniecturae luctus bovi tributus*, siquidem poetae id sibi licere arbitrantur. idem Statius Theb. 5 334: *regemque peremptum ipse ager, ipsi amnes et muta armenta queruntur.* etsi autem Lucanus id mihi voluisse videatur, ultro suspicionem, ubi meliora fuero edoctus, damna bo; neque tamen eripi mihi patiar praesidium, quod hinc Ammiano veniet. scribit 22 14 Apin Lunae fuisse *sacratum*, meritis propterea Salmasii in Solin. p. 311 castigationem: *quod contra omnes est*, inquit, *qui ὁμοθυμαδὸν Apin Osiridi, id est soli, dicatum dixere.* atqui Lucanus Phoebae sive Lunae Apin evidentissime adscribit; et Porphyrius apud Euseb. Praep. Evang. 3 13: *Σελήνη δὲ ταῦτον ἀνέθεσαν, ὃν Ἀπιν ἐπονομάζουσι.* nunc e diverticulo in viam atque ad Latonae urbem.

Ibid. Λίττους] Λητούς, unde Isaac ἐκ Λητούς in Meletii Breviario p. 187. vide Ant. Itin. p. 156.

Ibid. Θεβαΐδος] unam Thebaidem Aegyptus Constantii imperatoris aetate habebat, ut ex eius epistola apud Athanasium tom. 1 p. 174 videas. Notitia imp. Orient. c. 1 unam quoque novit. secta postea in duas est, quarum Iustinianus Edicto 13 c. 22, praesidibus subditarum, meminit.

Ibid. 22. Ἑρμοῖη] ita ms Leidensis, alii Ἑρμαῖη, male omnes. Ἑρμούπολις vero nomine fuit, quam μεγάλην vocabant, ut ab altera, quam supra tetigimus, discernere. Genadius Ἑρμουπόλεως μεγάλης adfuit Ephesinae secundae Synodo, estque in Chalcedonensi p. 127. vide Itin. Ant. p. 127. sequentem legere non recorder.

899, 22. Ἀντινὸς] sic et Moschus in Prat. Spirit. c. 37 et Rufinus in Vit. Patrum c. 12: *vidimus et alium senem venerabilem, Eliam nomine, in finibus civitatis Antino, quae est metropolis Thebaidis*. Palladius Hist. Laus. c. 85 et 87 πόλιν Ἀντινόου vocat. plura ad Itin. Ant. p. 167.

Ibid. Ἀκούασα] ita schedae Leidenses. Holsteinius Φάκουσα emendat, et ms Κάσος legere admonet; cui adstipulari, etsi magnopere velim, non possum. Phacusa vicus erat, Stephano teste, Aegyptum inter et Arabicum mare, sive, ut Ptolemaeus, metropolis nomi Arabiae. praeterea Strabo 17 p. 805 fossae Ptolemaicae, quae ex Bubastico amne in sinum Arabicum erat perducta, a Phaccusa (sic enim appellat) initium esse adfirmat. quae omnia Phacusam in Augustamnica prima fuisse et longissime hinc semotam indicant. verum est Κούσαι, unde Cusis Itin. Ant. p. 157, quod adi.

Ibid. 23. Λύκων] si πόλις addatur, bonum erit: ceteroqui Λυκὼ Aegyptiorum more dici assolet, ut Palladio Hist. Laus. c. 41 et Cassiano de Instit. Renunt. 4 23: *primum abbatem Iohannem, qui commoratus est iuxta Lyco, quod est oppidum Thebaidos*. et Collat. I c. 21. adde canonem Theophili apud Bevereg. tom. 2 p. 371, et quae ibi Balsamon. Cusis M. P. 36 Itin. Ant. dissociat.

Ibid. Ὑψηλὴ] hoc manu exaratus liber, qui Lugduni in Batavis est, probat. Athanasio Apolog. c. Arian. p. 185 Ὑψηλιτῶν πόλις, Epiphanio Haeres. 66 c. 2 Ὑψηλὴ πόλις οὕτω καλουμένη περὶ τὴν Θηβαΐδα. vide Ch. Collarium G. A. 4 1 p. 70, et de sequenti Itin. A. p. 158.

Ibid. Ἀντίου] pro Ἀνταίου, solemniori recentioribus more, ut ad Anton. Itin. vidimus. causam nominis locique situm Diodorus 1 p. 18 signat, γενέσθαι inquiens τὴν μάχην παρὰ τὸν ποταμόν, πλησίον τῆς νῦν Ἀνταίας κώμης καλουμένης, ἣν κείσθαι μὲν λέγουσιν ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἀραβίαν μέρει, τὴν προσηγορίαν δ' ἔχειν ἀπὸ τοῦ κολασθέντος ὑφ' Ἡρακλέους Ἀνταίου, τοῦ κατὰ τὴν Ὀσίριδος ἡλικίαν γενομένου. Rhodemannus vicum vertendo in parte quadam Arabiae collocans, haud sane attendit rem in Aegypto esse gestam. posita urbs sive vicus ad orientem erat Nili, ut Ptolemaeus quoque docet; quem tractum Arabiae vicinum faciunt. vide Itin. Ant. p. 164, et de Ἐλανός (sic enim recte ms Leidensis) urbe p. 166.

Ibid. Ὡασις μεγάλη] Ὡασις μεγάλη, uti Socrati H. E. 2 28 dicitur. Athanasio ἡ ἄνω Ὡασις Hist. Arian. p. 387 et μεγάλη Ὡασις Apolog. ad Constantium p. 316. siccam et exiliis famosam fuisse praeter alios Diodorus Tarsensis apud

Photium cod. 223 p. 671 docet. Zonaras, qui in Theodoro secundo Oasin Arabiae regionem ait, errorem excusare non poterit.

399, 25. ὑπὸ δοῦκα] unum Constantii imperatoris tempore Aegyptus ducem habebat, qui rei militaris curam ageret. Athanasius Hist. Arian. p. 394 modo λαμπρότατον δοῦκα, modo στρατηλάτην, ut Apolog. ad Constantium p. 310, appellat. postea duo constituti sunt, alter Thebaidos, Libyae alter, cuius utriusque Notitia imp. Orient. c. 1 et l. ult. c. de Divers. Offic. meminit. Iustinianus dein Edicto 13 c. 22 duas Thebaidas uni duci mandavit, eique utriusque provinciae praesides parere iussit.

Ibid. 26. Πτολεμαῖς] haec est Ptolemais Hermi. Ἑρμίου Πτολεμαῖς non apud Ptolemaeum tantum sed et Theodorum Meliteniotam Prooemio in Astronom. tom. 9 Bibl. Graec. Fabricii p. 212. Zosimo ἡ κατὰ τὴν Θηβαΐδα Πτολεμαῖς 171. auctor l. 3 Maccab. c. 7 17 Ptolemaidem habet, quae ex loci ingenio ῥοδοφόρος dicebatur: nostrane an statio Ptolemais in Arsinoita nomo sit, non temere dixero. de Diospeli Ant. Itin. p. 159.

Ibid. Τέντρυα] lege Τέντυρα. vide ibidem.

Ibid. Μαξιμιανούπολις] nomen a Maximiano Herculeo impetrasse videtur. in Meletii Breviario p. 187 Μαξιανούπολις vitiose dicitur. adde Notit. imp. Orient. c. 143.

Ibid. Κῶπτος] Κόπτος. Xenophon Ephes. 4 p. 56 Κόπτος τῆς Αἰθιοπίας πλησίον vocat, et frequentia mercatorum in Aethiopiam, Indiamve cogitantium celebrem ait. Statio Theb. 1 265 Marcotica Coptos, satis audaci figura. quae vero illic a Lactantio de Iside notantur, plenius scholiastes Luciani tom. 2 p. 35 exponit.

Ibid. 27. Φίκαι] rectum est Φίλαι, de quibus Ant. Itin. p. 164.

Ibid. Διοκλητιανούπολις] est in aliis quoque Notitiis condita videtur, cum Diocletianus in Achilleum arma moveret et Aegyptios in ordinem cogeret: tum enim varia per hanc provinciam castella excitavit, de quibus Io. Malala tom. 1 p. 409.

Ibid. Ἐρέσβυθος] vereor vehementer ut se tueri hoc possit. nusquam, quod quidem sciam, eo nomine urbem in Thebaide inveni; et nisi me omnia fallunt, Ἐρμονθίς, de qua Itin. Ant. p. 160, erit.

Ibid. Λάττων] Λάτων, quamquam et Λάττων in Vita S. Pachomii c. 7 § 53. Latopolis est, ad Itin. Ant. satis illustrata.

300, 27. Ἀπολλωνίας] Ἀπόλλωνος, uti aliae Notitiae malunt: Ptolemaeo magna Apollinis urbs, Itin. Ant. Apollonos superioris et Notit. imp. Orient. c. 143. mox Ὀμβοι lege.

Ibid. 29. Λιβύης τῆς ἄνω] superior Libya Notit. imp. Orient. c. 1, ubi et praesidem habet, obvium quoque in Actis S. Lucii apud Lambecium l. 8 p. 206 Bibl. Vindeb. et Athanasii Apol. cont. Arian. tom. 1 p. 174.

Ibid. 30. Σώζουσα] huius antistes Zosimus Σωζούσης concilio Ephesino secundo inter Acta Chalcedonensia p. 127 subscripsit. Σώζουσα τῆς Πενταπόλεως dicitur Epiphanio Haeres. 73 c. 26, satis recte: nam Libya superior Pentapolin complectitur.

Ibid. Κυρήνη] nobilissima olim urbs Synesii aetate deploranda erat conditione, prorsus neglecta et in ruinam procumbens; unde orat. de Regno p. 2 meritissimo imperatoris opem implorat, πόλις Ἑλληνίς, inquit, παλαιὸν ὄνομα καὶ ἐν ᾧδῃ μυρία τῶν πάλαι σοφῶν, νῦν πένης καὶ κατηφής καὶ μέγα ἐρείπιον, καὶ βασιλέως δεόμενον, εἰ μέλλει τι πράξειν τῆς περὶ αὐτὴν ἀρχαιολογίας ἐπᾶξιον. plura in Ant. Itin. p. 68. portu utebatur Phycunte, de quo praeter Ptolemaeum idem Synesius epist. 51: ἄραντες ἐκ Φυκοῦντος ἀρχομένης ἐώας, δαίλης ὀψίας τῷ κατ' Ἐρυθρὰν κόλπῳ προσέσχομεν. ubi male de mari rubro D. Petavius cogitavit, quod fortasse in altera editione correxit. scribi debet Ἐρυθρόν, quo nomine locum maritimum in Pentapoli Ptolemaeus habet et Synesius ipse epist. 67. adde epist. 100.

Ibid. Πτολεμαῖς] provinciae est metropolis apud Synesium epist. 67 et Nilum Doxopatrium p. 223. non longe aberat Barce, quae festinanti manum iniicit. puto eam in animo atque oculis fuisse scriptoribus vetustis, qui Iacobi Maioris exitum describere; quod ut pateat, ipsos audiamus. Isidorus, seu quis alius auctor, in libro de Vita et Obitu Sanctorum, *hic ab Herode, inquit, tetrarcha gladio caesus occubuit, sepultus in arce Marmaria.* sic ms Iesuitarum Antwerpiensium praefert, ut ipsi profitentur tom. 6 Iul. p. 85. alii codices, quos Mariana in disputat. de Adventu S. Iacobi in Hispan. c. 7 inspexit, *in arce aut arca Carmarica, Marmarica, Marmorica, Achimarmarica* edunt; Martyrol. vetus tom. 3 Anecd. ed. Martene p. 1549 *in Acaia Marmarica.* e quibus mirificis lectionibus Hispani scriptores multa comminiscuntur, ut Iacobum intra suae regionis fines tumultatum fuisse vincant. Mariana arcam marmoricam effingit, in quam Iacobus fuerit illatus, prorsus, ut de vocabulo sileam, contra

scriptoris mentem: solet enim locum, in quo viri pietate illustres fuerint sepulti, apponere. aliud ergo Mauros Castellus Ferrerius et Gaspar Sanctius apud exstructores magni operis Sanct. tom. 6 Iul. p. 14 inde eruerunt, opinati Tamaricam rectam esse; Tamaricam autem Gallaeciae esse partem, quam Tamarici apud Melam 3 1 olim habuerunt; quod posterius ut verum esse demus, magna tamen differentia inter Tamaricam et Marmaricam sese offert: et quae arca illa sive arx Tamarica? aut ubi tandem lecta? enimvero si partium seposito studio rem ipsam consideraveris, quid magis Isidori verbis accommodatum esse potest Barce Marmarica? praesertim cum Freculphus tom. 2 l. 2 c. 4 Iacobum intra Marmaricam, et Anonymus scriptor operibus Oecumenii praepositus ἐν πόλει τῆς Μαρμαρικῆς sepultum fuisse tradat, librarii que in Marmaricae vocabulo saepe peccarint turpiter, ut Ios. Simlerus et H. Surita in Ant. Itin. p. 70 monuerunt. dices Graculum illum esse nullius fidei et multa perperam miscere; neque ego negavero: satis tamen indicat de Marmarica et aliquid inaudivisse, non de Tamarica, neque de arca marmarica. probe vero Barcen Marmaricam appellari nemo facile negaverit, qui Marmaridas a Paraetonio ad Syrtin usque maiorem porrectos fuisse e Plinio 5 5 didicerit.

399, 30. Τεύχηρα] imo Τεύχεια. vitiosum urbis huius nomen est in Diodoro Siculo 18 p. 605: μετὰ δὲ ταῦτα διασῆσας, καὶ τὴν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Τάριχα ἐκπολιορκήσας. lege Τεύχεια, quorsum res ipsa et mss variantes scripturae ducunt, et vide Anton. Itin. p. 67 et schol. Pindari Pyth. Od. 4, ubi Cyrenae huius originem vindicat. de sequentibus duabus Itin. Anton.

Ibid. 31. Αιβύης τῆς κάτω] Athanasius τὴν ἑγγιστά Αιβύης appellare solet, ut epist. ad Antiochen. p. 776. cum Hierocle Notitia imp. Orient. c. 1 facit, quae eius etiam administrationem praesidi, sicuti Imp. Iustinianus Edicto 13 c. 17, committit.

400, 1. Παρατόνιον] Libyae hinc initium sumit Iustinianus Edicto 13 c. 18. Lucanus Syrtibus appositam fuisse videtur censuisse, cum 3 295 canit usque Paraetonias Ror ad litora Syrtes, haud dubio perperam: longe enim Syrtes a Paraetonio distabant. tamen, quasi certus huius opinionis, et alibi Syrtes Aegypto paene iungit, veluti 7 444: Syrtibus hinc Libycis tuta est Aegyptus, et 540: et vada testantur iunctas Aegyptia Syrtes.

Ibid. Ζωγοζαγούλης] L. Holsteinus in Caroli a S. Paulo Geograph. S. duabus vocibus Ζώγχα Ζάγυλις lega-

dum aut duas illas urbes in unam deinceps coaluisse arbitrat; quod et mihi arrisit. Philocalus Ζαγυλέων antistes est in concilio Chalcedon. p. 127, et apud Lambecium Bibl. Vindeb. 8 p. 423 Maximus Ζαγύλως Gennadii Synodicae subscribit. Athanasius ad Antiochen. 767 Marcum Ζύγρων τῆς ἑγγιστα Λιβύης memorat. Ptolemaeo utraque est κώμη vicus, non longo quidem inter se intervallo, nec iuncti tamen artissime.

400, 1. Πιδονία] Πηδωνία et Ptolemaei prope Cata-bathmon parvum; atque haud scio an hinc fuerit Apollon Πιθανίας in Synodica Gennadii.

Ibid. Ἀντιφρώ] eidem Synodicae Apollon Ἀντίφρων subscribit. Ἀντίφραι Straboni, qui 17 p. 799 non longe a mari locat.

Ibid. Δάρνις] haec provinciae fuit metropolis, nisi Nilus Doxopatrius fallat, certe corruptus cum urbem Δαρικὴν p. 223 vocat. plura Ant. Itin. p. 69.

Ibid. 2. Ἀμμωνιακή] recte ita ms Lugdun. non alia est ac Ptolemaei χώρα Ἀμμωνιακή, coeli solique siccitate aspera. Athanasius Ἀμμωνιακήν τῆς Λιβύης Apol. ad Constantium p. 317 appellat, et exiliis episcoporum frequentem fuisse tum eo loco tum Histor. Ariān. p. 387 significat. fortasse et huc pertinet Oasis Strabonis, quam prope Ammonis oraculum collocat. recte sane Ammoniace appellabitur.

Ibid. 6. Εἰσὶ τῆς δύσεως] haec et quae sequuntur, a ms Leidensi exulant, hanc clausulam addente, τέλος τοῦ καταλόγου πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν καὶ πόλεων τῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων, τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, διοικουμένων: quae mihi multo quoque iustior et verior illis videtur quae L. Holsteinius ex suis codicibus excerpserat: neque enim commode occidentis imperio ab Hierocle provinciae tribuentur, quae ipsius aetate amissae prorsus erant; cuiusmodi pleraeque sunt quas subiunctas vides.

Ibid. 7. Γαλήνων] Γάλλων aut Γαλατῶν aut Γαλλιῶν oportuerat.

Ibid. 8. Σπανίων] solenni more pro Ἰσπανίων. ita Paulus epist. ad Roman. 15 28 τὴν Σπανίαν, et Galenus περὶ τροφ. δυναμ. 2 p. 328 κατὰ τὴν Ἰβηρίαν τε καὶ Σπανίαν ὀνομαζομένην, et Athanasius τὸν τῶν Σπανίων Ὅσιον nuncupat. similiter Σπάνιοι Ἴπποι apud Apsyrtum Hippia. c. 115, et Melane τὸ γένος Σπάνη in Hist. Laus. Palladii c. 65. adde Salmasium in Spartian. Hadrian. c. 1, et Io. Rhodium in Lexico Scriboniano.

Ibid. Βρισγάμων] Βριτάννων scribere voluit.

400, 9. *ἐπαρχία Σικελίας*] has tres ad Italiam pertinere L. Holsteinius margini adscripsit, eaque ratione numerum VII provinciarum rotundari; quod uti verum est, ita scriptorem id voluisse dubites: ea enim si homini opinio fuit, cur Italiae tres has provincias non addidit? putem hoc auctarium non unius esse auctoris, novisque accessionibus in hanc formam a diversis fuisse exstructum. certe dignum non est quod nos multum, metam tandem assecutos, moretur.

INDEX GRAMMATICUS

LIBRORUM DE THEMATIBUS ET DE ADMIN. IMPERIO.

- Ἀβάλα 268, 11.
ἀγρᾶριον 233, 14. 235, 18.
ἀγραριώτης 242, 7.
ἀληθινός 72, 2.
ἀλλόπιστος 86, 12.
ἀλωθείσης τῆς νήσου 214, 5.
ἀμετασάλευτος 202, 24.
ἀνάγειν 186, 15. 188, 5. 211, 14.
213, 15. 222, 1. 229, 16.
ἀναπαῆναι 247, 20. 265, 1.
ἀναφορά 211, 15. 222, 7. 230, 4.
ἀγγόναι χίλια 251, 22.
ἀποσκαλώνειν 78, 20.
ἀποσῶσται 72, 17.
ἀρχιδιάκων 138, 23. cf. ὁ ἔγγων.
ἡ ἀρχοντία 145, 15. 18.
ἀρχοντόπουλος 157, 2. 11.
ὁ ἀρχων τῶν ἀρχόντων 183, 16.
187, 16. 191, 16. 192, 6. 25.
193, 18.
ἄς 201, 11.
Ἀσιάρχης 22, 15.
αὐγουστιακός 238, 9.
αὐγουστιατικός 242, 6.
βαγεύειν 236, 10.
βαλιστάριος 251, 22.
βάλλειν κραυγὴν 254, 21.
βαλτώδης 123, 4.
βάνδα 225, 7. 17.
βαρύπλους 43, 15.
βασιλικός 184, 8. 214, 22. 220, 6.
270, 3.
βερζήτικον 181, 2.
βήσαλον 138, 4. 178, 13. 260, 16.
βόανος 145, 9.
βοέβοδος 168, 5.
βολιάς 154, 18.
βουκελλάριος 28, 2.
βούκελλος 28, 4.
βραδέστερον 259, 10. ταχέστερον
264, 4.
βυρσάρια 270, 19.
γένειεν 136, 8.
γούνα 155, 4.
δαρμός 241, 11.
δεξιάι 250, 3. 6. 251, 10.
δευτεροελάτης 238, 15. 239, 11.
διαδέξασθαι τινα successorem da-
re alicui 230, 13. 241, 10.
διακράτησις 205, 14.
διασῶσται 72, 11.
διαφόρως subinde 182, 17. 192, 21.
διβᾶριον 125, 2.
διέγερσις 238, 3.
δόμα 233, 3.
δόρκη 237, 12.
δουκάτον 125, 9. 225, 1.
δρομῶνιον 233, 9.
ἔγγων 175, 9.
ἐγχόρηγος 138, 5.
ἐγχυλιασμένος 138, 9.
εἰδοῦσα 259, 22. 265, 7.
εἰληματικός 137, 22. 138, 11. 139,
10. 23.
ἐκπλάγιοι 165, 17.
ἐλῶνες 146, 7.
ἐμβλήσκεισθαι 77, 6.
ἐνορδίνως 103, 21.
ἐνταλματικῶς 184, 10.
ἐξουθένημα 30, 7.
ἐξουσιαστής 201, 7. 206, 21.
ἐξουσιοκράτωρ 80, 4. 12.
ἐπικούτζουλον 232, 11.
ἐρημόκαστρον 140, 9. 146, 6. 162,
17. 167, 7.
ζάκαγον 73, 20.

- ζάκαρος 170, 15.
 ζουπανία 145, 6. 146, 1.
 ζυγή 232, 19.
 θέλγς — θέλγς 117, 18.
 θέμα 12, 14.
 θήσαντες 252, 22.
 ιδιοκάβαλλος 269, 13.
 ιδιοκρατεῖν 114, 5.
 ιδιοκρατορία 58, 8.
 ιδιόχειρον 149, 14.
 ἐνδικτιών 55, 9.
 ἐπάριον 243, 7. 11.
 ἴσα 202, 13.
 πακινκάκως 84, 3.
 καλοκαίριον 139, 6.
 καματερά καρδβία 178, 9.
 καμελαύχιον 82, 11.
 καμηλεύειν 91, 4.
 καρβάνιον 201, 20.
 πασσίδιον 255, 5.
 ὁ κατεπάνω 228, 24. 229, 18.
 πατιοῦν 40, 12.
 πελλάριος 28, 5.
 περατάριον 124, 7.
 κλειδίον 208, 5.
 κλεισουριάρχης 227, 19. 228, 17.
 κλιβάνιον 237, 12.
 κογχυλευτής 244, 1.
 κομμερχιάριος 190, 20.
 κομμέρκιον 208, 3.
 κοντεῦρα ἱμάτια 167, 1.
 κοντοβεύεσθαι 76, 8.
 κοντοῦραι 150, 11.
 κραταιόφρων 33, 20.
 κρικελειδὲς φωμίον 28, 5.
 λέσα 238, 23. 239, 5.
 λησιουργία 33, 12.
 λογαρίου ἀπαίτησις 242, 19. 243, 8.
 λογγίνοι οἱ χιλλασχοί 13, 3.
 λόγον λαβεῖν 227, 16. λόγῳ 72, 16.
 μακρόπενσον 235, 4.
 μαγίσδιον 102, 1.
 μανίχιον 167, 2.
 μειζότερος 257, 3.
 μεναῦλον 116, 9.
 μεταστασιμαῖον 234, 2.
 μητρόθεος 106, 15.
 μινσούρια 15, 14.
 μισοποιεῖν 264, 2. 23. 265, 11.
 μονοστράτηγος 16, 9. 34, 7.
 νερόν 77, 13.
 ξανάλια 72, 16. 184, 12.
 ξενιάζειν 150, 23.
 τὸν ὀδεῖνα 179, 2.
 ὀλιγωρεῖν 91, 13.
 ὀμάς 220, 11.
 ὀρθόπλωρος 76, 22.
 οὐσία 235, 9. 237, 23.
 ὀψίχιον 24, 14.
 ὀψις 68, 16. 72, 16. 204, 11.
 τὸ πάγος 79, 19.
 παιδία κατὰ οἱ Παιζινακίαι 74, 11.
 πακτιώται 75, 1. 79, 17.
 πακτιωτικός 75, 14.
 πακτωθῆναι 197, 5.
 παλαιόκαστρον 167, 12.
 παρακλάδιον 78, 23.
 παραπύλιον 257, 11. 259, 13.
 πέραμα 77, 17. 167, 6. 181, 8.
 πειζιμένα 77, 6.
 πέχ 178, 2.
 πιττάχιον 209, 4.
 πλαγιτικά 209, 4.
 πλώρα 76, 7.
 πράνδια 72, 1.
 πριγκιπάτον 120, 24.
 πρόκενσον 234, 6. 235, 9.
 πρόοικος 34, 4. 10.
 προπαλαιός 224, 7.
 πρόσφυγος 227, 12.
 πρωτελάτης 237, 1.
 πρωτεύων 178, 21. 221, 23. 244, 10.
 πυκτεύειν 134, 13.
 ραπάτιν 207, 24.
 ρηγάτον 115, 1. 23. 117, 13.
 ριζικαῖος 75, 21.
 ριπτάριον 124, 15.
 ρούσιος 233, 14.
 σαγήναι 146, 2. 150, 10. 151, 8.
 σαγίτα 77, 21. 78, 3.
 σέρβουλα 153, 1.
 σήμεντα 72, 2.
 σθλαβωθῆναι 53, 18.
 σιγίλλιον 219, 22. 220, 12.
 σκαλώνειν 76, 3. 21. 79, 2.
 σκλαβάρχοντες 131, 7.
 σκούλκάτωρ 247, 6.
 σκυλλιον 155, 4.
 σοῦδα 180, 15.
 σταδιασμός 18, 6. 66, 10.
 στοιχεῖν φόρους 95, 17. 100, 13.
 103, 9.
 στρατηγεῖν 280, 9.
 συγκοπή 139, 22.
 συμπενθεριάζειν 86, 2. 87, 19.
 συμφιλιούσθαι 171, 21.
 συμψευδομαρτυρεῖν 91, 14.

- συνάντησις i. q. ἀντισήκωσις 207, 12.
 συνδιατριβή 89, 13.
 συνομιλία 89, 13.
 συνορίτης 154, 5.
 συνταξιεύειν 198, 15. 204, 18.
 222, 5.
 συντεχνία 157, 5.
 σύντεχνος 156, 10.
 σχολαρίκια 232, 19.
 σχολιάζειν 42, 4.
 ταξατεύειν 212, 1.
 ταξατίων 104, 2.
 ταξάτος 200, 20.
 τετραπέδικος 138, 5.
 τζερβουλιανός 153, 2.
 τοποτηρησία 225, 11.
 τουρμα 224, 19. 225, 14. 226, 1.
 227, 7.
 τουρμαρχάτον 228, 13.
 τραπτεύειν 254, 24.
 τροποῦσθαι 91, 12.
 ὕλογραφία 139, 21.
 ὑπερεξάρχοντες 201, 8.
 ὑπερούσιος i. q. πλούσιος 91, 20.
 φαλκώγιον 155, 3.
 φθάζειν 244, 14. 263, 17.
 φιβλατούρα 251, 11.
 φουσσαιτικῶς 143, 8.
 χαίρεσθαι 264, 17.
 χαμηλός 181, 10.
 χαρέρια 72, 2.
 χειροβολίστρα 245, 21. 246, 3.
 χρεωποιηθῇ αὐτοῦς 73, 22.
 χωρόπολις 207, 24.
 ψυχάρια mancipia 77, 1. 155, 3.
-

INDEX HISTORICUS.

- Aaron** Arabum princeps 105, 15.
eius filii inter se de principatu
certant ibid. 22.
- Abara** 228, 22.
- Abares** sive **Avares** 111, 9. 123, 7.
148, 9. a Dalmatis infestati,
Dalmatiam fere omnem occupant
126, 14. 141, 19. 153, 13. 162,
12. a Chrobatibus postea expulsi
144, 3. 148, 9.
- Abasgia** 177, 10. 182, 3. 201, 7.
206, 19.
- Abdelas** Arabum princeps 105, 12.
- Abdelas** Arabum tyrannus ab **Abi-**
melecho principe victus 98, 13.
- Abdelas** Aaronis Arabum princi-
pis filius bellum contra fratrem
Mahometem gerit 105, 22.
- Abderachim** **Aposebatae** filius,
ameras **Mantziciert** 194, 15.
- Abelchamit** **Apelbarti** filius, ame-
ras **Mantziciert** 192, 13.
- Abercius** **spatharocandidatus** **Mar-**
daitarum **Attaliae** capitaneus ab
Alexandro imp. designatur 231, 8.
- Abimelech** Arabum princeps quot
annis 98, 11. pacem cum **Rhi-**
notmeto quibus conditionibus
faciat 103, 2. **Africam** invadit
ib. 22.
- Abniciotae** 200, 15.
- Abnicum** urbs 200, 13. 202, 6. 203,
20. eius pagos **Romani** depopu-
lantur 204, 4. eius ameras **Por-**
phyrogenito se subiicit ib. 8.
- Abro** 109, 4.
- Abubacharus** secundus Arabum
princeps quot annis 94, 17. **Ga-**
zam urbem capit ib. 18. item
Cyprum insulam 40, 14.
- Abydus** 25, 17. 43, 2.
- Acampse** 211, 13.
- Acanthus** 49, 20.
- Acarcus** 225, 9.
- accubitor sub **Basilio** nullus fuit
231, 18.
- Achaei** 52, 7.
- Achaia** 52, 6. 219, 4.
- Achelous** fl. 55, 20.
- Achmet** **Apolesphueta** privignus et
filius adoptivus ei mortuo suc-
cedit 195, 1. ab **Apelbarto** **Apo-**
selme filio occisus 196, 17.
- Acontisma** 47, 11.
- Acrae** 47, 14.
- Acrolnum** 14, 10.
- Acrolissus** 56, 18.
- Actium** prom. 55, 6.
- Adana** 19, 23.
- Adara** 180, 1.
- Adelbertus** **Lotharii** filius, **Hugo-**
nis regis **Italiae** pater 115, 12.
- Adelesia** **Rodulphi** filia, **Lotharii**
Italiae regis uxor 117, 23.
- Adranase** **Asotii** filius, **Iberiae** cu-
ropalates a **Leone** imp. factus
199, 5.
- Adranase** **Pancratii** magistri filius,
Iberiae curopalates 207, 20. fi-
liam patruum **Davidis** uxorem du-
cit ib. 21.
- Adranase** magister affinis curopa-
latae **Iberiae** sub **Porphyroge-**
nito 203, 16.

- Adranutium Iberiae urbs ditissima et fertilis soli** 206, 24. 208, 4. 210, 21.
Adrianopolis 47, 8.
Aeculum 122, 19.
Aega prom. 42, 11.
Aegaeae 35, 15.
Aegaeum pelagus et thema 42, 2. eius urbes et insulae ib. sqq.
Aegeaticus sinus 42, 8.
Aegialus 29, 14.
Aegina ins. 51, 22.
Aegissus 47, 16.
Aegyptii 13, 15. 30, 1. 55, 3.
Aegyptus 57, 18. 91, 4. 97, 4. 99, 17. 106, 3. 113, 17.
Aenus 47, 6.
Aeoles 42, 12.
Aeolis 15, 8. 42, 7.
Aeschylus 63, 5.
Aesopus ex urbe Cotyaeo 25, 15.
S. Aetherii ins. 78, 11.
Aethiopes 13, 15.
Aethribus 91, 21. 94, 5. 97, 3. 99, 19.
Actius Bonifacium apud Placidiam Valentiniani matrem calumniatur, eundemque ad rebellandum compellit 110, 14.
Aetna mons 58, 18.
Afri 57, 13. 62, 3. 95, 18. 121, 10. 133, 21. 217, 12.
Africa 61, 12. 95, 17. 97, 16. 104, 1. 113, 2. 114, 3. 133, 15.
S. Agapeti vicariatus 225, 12.
Agapius monachus Cymenae filius sub Romano 208, 13. apud eum pro Asotio Ciscase legatione fungitur 208, 18.
Agareni 16, 6. 96, 22. 100, 4. 104, 11. 186, 19. 203, 17.
Agathias 18, 9.
agmina militaria quot in partes olim divisa 15, 3.
agraria imperatoris et augustae sub quorum potestate 236, 14. 242, 13.
Agrigentum 59, 17.
Aibolas 124, 3.
Aimanas 122, 20.
Aiphar 76, 19.
Alabanda 24, 11.
Alani 80, 1. 111, 17. 181, 24. Chazaras bello infestare possunt illosque aditu in Chersonem prohibere 80, 6.
Alania 80, 4. 166, 4. 177, 10. 181, 19.
Alaricus Visigotthorum rex 111, 10.
Alba 167, 8.
Albunus 146, 11.
Albus fl. 78, 21.
Alcinous Corcyrae rex 54, 12.
Alemus Phatimen Mahometis filiam uxorem ducit 99, 18. Arabum imperio qua ratione deicitur ib. sqq. eius filii a Mavia Arabum principe victi 97, 8. 101, 16.
Alenidus 56, 4.
Alexander historicus 51, 10.
Alexander imperat. mutationes plurimas induxit 230, 9.
Alexander praefectus Asiae 22, 17.
Alexius Armenius Cypri insulae praefectus sub Basilio Macedone 40, 17.
Alexius comicus 59, 6.
Alinda 24, 11.
Almatae fl. 179, 15.
Almopia 49, 17.
Aloep 140, 10.
Alpes 57, 9.
Altzice 194, 3. 196, 14.
Alyattus Lydorum rex 22, 20.
Amalphis 118, 21. 120, 22.
Amanitae 91, 1.
Amantia 56, 3.
Amasea 18, 5. 21, 6.
Amastra 29, 18. 30, 5.
Amathus 39, 14.
amerae Arabiae et Persiae rebellant, et amermumnes se dici volunt 114, 10.
amermumnes Africae ex prosapia Alemi, et Phatimes Mahometis filiae 113, 9. Hispaniae ex progenie Maviae ibid. 12. Bagdadensis ex prosapia Mahometis ib. 8. quot ameradias olim sub se habuerit ib. 6.
Aminsus 21, 7. 29, 19. 270, 21.
Amiraei 101, 12.
Amolgus ins. 43, 12.
Amorium 14, 11.
Amphipolis 49, 19.
Amphissa 51, 19.
S. Anastasiae virginis templum

- Diadorea** 139, 19. eius corpus in eo depositum ib. 16.
S. Anastasi corpus ubi asservatum 138, 3.
Anatolicum thema 225, 9. cur sic dictum: quibus ex provinciis constet, quibusque circumscribatur 13, 10.
Anaxarchus philosophus a tyrannis Cypri ins. sublatas 49, 7.
Anchialus 47, 9.
Ancyra 28, 21.
Andanii 36, 19.
Andrapa 21, 7.
Anemotichos 38, 15.
Anemurium 38, 2.
Antania 49, 17.
Antibaris 141, 4. 145, 13.
Antiochia 99, 17. minor 38, 2.
antiquus portus 38, 6.
Apachune 191, 13. 193, 7.
Apamea 26, 5.
Apasacius magister, Symbatii principis principum filius 191, 20.
Apate 50, 5.
Apelbart ameras Mantziciert 192, 7.
Apelbart alter, ameras Mantziciert, Aposelme filius 195, 4.
Apelmuze secundus Aposebatae amerae Mantziciertani filius 195, 8.
Aphrazia 225, 12.
Aphrodisia 47, 4.
Aphrodisias 35, 15.
Apia 52, 16.
Apoganem Cricoricii Tarenitae frater protospatharius, ac deinde patricius factus, Constantini filii Libis filiam uxorem ducit, domumque barbari CP. ab imperatore accipit 184, 28.
Apolesphuet secundus Abelchamiti filius 193, 24. ameras Mantziciert 195, 21.
Apollodorus 107, 1.
Apollonia 49, 19. 56, 8.
Apollonius 108, 14.
Aposatas Persidis ameras Symbatium principem principum interficit 191, 18. 192, 16.
Aposebatae Abelchamiti filius, ac post eum ameras Mantziciert, Romano imperio se subicit 193, 9.
Aposelme tertius Abelchamiti filius 194, 8. ameras Mantziciert 196, 1.
Apros 47, 4.
Apsanum 122, 9.
Aquileia 123, 5. ib. 9.
Arabes 93, 11. 96, 5. 98, 18. 103, 14. 113, 7. in Christianos deserviunt 106, 6.
Arabia felix 113, 17. petraea 99, 20.
Aradus ins. 95, 21.
Aralus 49, 20.
Arbe 140, 6. 147, 11.
Arcadiopolis 47, 2.
Arcaicae filii a Cricoricio Taronite capti, et petente Leone imp. liberati 183, 13.
Archelaus Cappadociae rex 20, 16.
Arenta 163, 15.
Areptani 163, 2.
Argivi 39, 3.
Argos 52, 9.
Argus 50, 2.
Ariaratha Cappadociae rex 20, 13.
Ariarathea lacus 20, 15.
Aristophanes 108, 3.
Armenia 103, 18. 192, 2. 193, 19. 197, 10. 201, 8. minor 19, 18. 31, 10. quarta 103, 15.
Armeniacum thema 199, 16. 225, 20. 270, 3. cur sic dictum 17, 19. Cappadociae pars 20, 7. eius urbes 21, 6.
Armenii 18, 1. 19, 12. 31, 21. 33, 1. 184, 6. 227, 14.
Arpades Salmutxis filius, Turcarum boebodus ac deinde princeps 170, 5. eius filii 174, 22.
Arrhabonites praetor 204, 1.
Arsenius protospatharius et manclabita sub Porphyrogenito 236, 23.
Arsinoe 39, 14.
Artaxerxem quem Ileo invaserat Pema quidam liberat 19, 3.
Artemidorus 42, 9. 107, 11.
Artemisia 37, 1.
Arzes 192, 4. 196, 5. 197, 7.
Asandus Mundari filius 90, 18.
Asia 22, 14. 24, 5. minor sub Persis, posteaque sub Macedonibus in satrapias divisa 15, 17. 17, 8. sub Romanis ab uno

- proconsule administrata 13, 14.
in eadem unus magister militum ad Iustinianum usque 15, 5.
Asmosatum 226, 4.
Asotius primus principum princeps 191, 16.
Asotius alter, sive Asoticius prioris nepos, principum princeps 187, 16. 193, 3.
Asotius Iberiae curopalates Adranase curopalatae filius 207, 17. 209, 18. 212, 4.
Asotius Ciscases patricius Pancratii magistri Iberis filius 199, 4. 206, 8. filiam Curcenio magistro dat uxorem ibid. 18. Adranntzium urbem Romano imp. donare vult, sed frustra 208, 16. 210, 13. eandem postea ab ipso gener suus aufert 206, 14.
Asotius Cricoricii Taronitae filius protospatharius a Leone imp. factus 184, 18. postea patricius a Romano renuntiatur 188, 16.
Asotius protospatharius Cricoricii sive Gregorii patricii filius 183, 14.
Aspalathum urbs 128, 4. 137, 15. 141, 10. 147, 9. 149, 8. a Diocletiano condita 125, 22. 137, 15. eius descriptio 125, 22. 137, 15.
Aspar Romani exercitus dux a Gazericho victus in Africa 112, 21.
Asponas 225, 8.
Aspron 167, 8.
Assyrii 30, 16.
Astacenus sinus 25, 1.
Astacus 27, 7.
Atech ins. 181, 10.
Atel fl. 164, 9.
Atelcusu 169, 13.
Athenaens 109, 6.
Athenienses 53, 5. ibid. 9.
Atramyttium 41, 14.
Attalia 14, 9. 37, 19. 229, 1. 231, 5.
Attalus Pergamenus 28, 14.
Attila Avarum rex Italiam universam devastat 123, 12.
Atzara fl. 206, 16.
Aulon 56, 3.
aureum littus 179, 24.
Ansones 58, 16.
Axiopolis 47, 15.
azatus curopalatae Iberiae 202, 14.
Azed Arabum princeps 105, 9.
Azotus Armenius Angurines Laecastriae gener praefectus excubitorum sub Leone 33, 1. contra Bulgaros pugnans occiditur ibid. 6.
Baasacius Larissae clisuriarcha sub Leone Phil. 227, 18.
Baetica Hispania 108, 13.
Baetis fl. 107, 16.
Bagdad 113, 8. 114, 4. 214, 20.
Bagibarea 143, 20.
Bal fl. 181, 3.
Balbadonos 225, 8.
barbari domus CP. Apoganemo, posteaque Cricoricio Taronitae data 185, 11. hanc Cricoricus, cum Gregorae suburbio in Celtzene commutat 186, 23. sed utrumque sibi vindicat imperator 189, 2.
Barbatus patricius accubitor sub Alexandro imp. 231, 23.
Bardas Platypus protospatharius et Peloponnesi praetor sub Romano 223, 9. Leonem Agelastum protospatharium expellit ib. 14.
Baretas 225, 7.
Bargala 50, 2.
Bargylia 36, 20.
Bargyliacus sinus 36, 18.
Baris 62, 16. 121, 3. 131, 5.
Bartzus ins. 146, 5.
Baruch fl. 171, 10.
Baruphorus 77, 8.
Basilaeum 28, 18.
Basiliscus archiepiscopus Comanensium et martyr 22, 2. eius corpus cum reliquiis D. Ioannis Chrysostomi conditum ib. 4.
Basilus magnus Caesareae episcopus, Cappadox 22, 4. eius fratres ib. 9.
Basilus Macedo accubitor antequam imperium adeptus esset 233, 15. Chrysocher et Carbeam Tephrikes principes vicit 31, 18. Cyprum insulam a Saracenis recepit 40, 16. Saracenos ab Italia expulit 130, 1.
Basilus patricius accubitor sub Porphyrogenito 231, 17.
Basparacaca 187, 15.

- Basparacanitae 201, 7.
 Becla 128, 5. 140, 6. 147, 11.
 Belaë Terbuniae zupanus 161, 12.
 Belegrada 173, 17. 177, 12.
 Belisarius magister Orientis 16, 9.
 Belitzin 151, 5.
 Belochrobati 143, 21. eorum vi-
 res 148, 1.
 Belogradum 151, 5. 153, 8.
 Beneventum urbs 120, 22. 131, 14.
 a Longobardis capta 120, 5. a
 Soldano oppugnata ab impera-
 tore CP. liberatur, eique se sub-
 iicit 133, 18. 136, 11.
 Berbiani 79, 16.
 Berengarius Italiae regnum adit,
 et Romae coronatur 115, 19.
 cum Rodulpho regnum partitur
 116, 16. marchiones Burgundos
 vincit 117, 1. a Phalamberto
 compatre occiditur ib. 11.
 Berinopolis 225, 19.
 Beroe 47, 11.
 Berpe 49, 20.
 Berrhoea 49, 16.
 Berta Adelberti Italiae regis uxor
 115, 12.
 Berta Rodulphi ac postea Hugonis
 uxor 117, 22.
 Berta Hugonis filia, Romano Por-
 phyrogeniti filio nupta, Eudo-
 ciaque a Graecis appellata 118, 5.
 Berullia 163, 18.
 Berutze 77, 13.
 Billaeus fl. 29, 21.
 Biniola 122, 11.
 Biscus Chersonis princeps Bospo-
 rianos vincit 252, 18.
 Bislas fl. 160, 20.
 Bitetzebe 75, 14.
 Bithyni 17, 8. 25, 8. 26, 1. 29, 3.
 Bithynia 15, 9.
 Bizya 47, 3.
 Blastemerus Serviorum princeps
 Bulgaros vincit 154, 8. eiusdem
 liberi ibid. 13.
 Blastemerus Michaelis Bulgariae
 principis filius, a Serviis in bello
 captus 154, 18.
 boebodi Turcarum duces 168, 5.
 Boeoti 46, 18.
 Boes 122, 11.
 Bogu fl. 179, 15.
 Boici 152, 12.
 Boiesthlabus Serviorum princeps
 154, 1.
 Bonifacius Libyae occidentalis
 praefectus Africam Vandalis pro-
 dit 110, 13. ab iisdem postea
 cum eos expellere vellet, victus
 112, 18.
 Borotalmat 166, 1.
 Boso Hugonis Italiae regis frater,
 Burgundiae marchio a Berenga-
 rio victus 116, 22.
 Bosona 159, 21.
 Bosporiani 63, 10. 244, 11. La-
 zicam et Ponticam temporibus
 Diocletiani invadunt ib. 16. a
 Chersonitis pacem petere com-
 pelluntur 247, 12. 249, 13. ab
 iisdem saepe victi parte regio-
 nis suae mutantur 251, 2. 253,
 5. 255, 10. insidiis Chersoni-
 tas frustra petunt ib. 22 sqq.
 Bosporus Ponti civitas regni Bo-
 sporiani caput 63, 3. unde sit
 dicta 63, 10. Thracius unde
 sit dictus 62, 23. Byzantius 63,
 19. Cimmerius ib. 16. 166, 17.
 177, 6. 179, 19. 245, 18. 249,
 14. 255, 10. 21.
 Bothrenotus 60, 17.
 Bragylus 49, 18.
 Branus Muntimeri filius Serviae
 principatu a patruele Petro de-
 iicitur 155, 17. ab eodem, cum
 in eo movisset arma, capitur,
 et oculis orbatur ib. 23.
 Bratzes ins. 164, 3.
 Brebera 145, 8.
 Britannia 110, 8.
 Bronium 122, 13.
 Brundus 122, 15.
 Brutus fl. 171, 12.
 Buccellariorum thema 14, 18. 19,
 20. 225, 6. 16. eius populi et
 urbes 28, 8. 21.
 Bulatzospon 166, 1.
 Bulgari 44, 17. 73, 24. 103, 20.
 154, 4. 156, 18. 174, 9. 176, 24.
 Onogunduri olim appellati 46, 4.
 quando Istrum fluvium traiece-
 rint ib. 2. a Patzinacitis saepe
 victi 71, 12.
 Bulgaria 45, 15. 146, 16. 153, 20.
 156, 9. 159, 4. 228, 20. agra
 81, 3. 180, 12.

Bullis 56, 3.
 Bulneprach 77, 9.
 Bultzus Turcarum carchas, filius
   Cale carcha 175, 12.
 Buraminsius 50, 7.
 Burat 179, 20.
 Burgundia 115, 22.
 Burlic fl. 181, 3.
 Burlic Maeotidis paludis ostium
   181, 5.
 Busebutze Zachlumorum princeps
   160, 19.
 Busegrade 74, 23.
 Butelinus Francorum dux a Nar-
   sete victus 60, 21.
 Butoba 61, 15. 130, 5.
 Byzantii 43, 4. quorum coloni ib.
   4. 46, 18.
 Byzantium 13, 12. 44, 9. 112, 21.
   250, 15.
 Cabari Chazarorum gentiles ab iis
   victi ad Turcas secedunt 171,
   15. patria et Turcarum lingua
   utuntur ib. 21. iis coniuncti
   Patzinaciam invadunt, Symeo-
   nemque Bulgarum fugant 172,
   14. postea a Symeone et Pa-
   tzinacitis eiiciuntur ib. 17.
 Cabertzentza 122, 22.
 Cacicius Basparacaca 187, 15.
 Cades 100, 19.
 Caesar cur sit dictus 34, 8.
 Caesarea 36, 10. 50, 6. 226, 2.
   Cappadociae 18, 15. 19, 19.
   eius urbes a quo sic dictae 20,
   20.
 Caesarianus qua ratione in Cher-
   sonem eat, et foedera cum Pa-
   tzinacitis ineat 72, 9.
 Caesarius Gregorii Nazianzeni fra-
   ter 22, 9.
 Caisus Mundari filius 90, 18.
 Calabria 118, 20. 120, 17. 123, 14.
   225, 1. eius urbes 62, 7.
 Callatis 47, 14.
 Callinicus Graecum ignem primus
   imp. Pogonato reperit 216, 20.
 Callipolis 47, 3. 120, 18.
 Calphus Saracenorum dux 61, 14.
   130, 3.
 Calpiani 107, 10.
 Camacha 226, 8.
 camelancia Constantino a deo per
   angelum missa, et in S. Sophia

Const. Porph.

deponi iussa 82, 17. quando
   imperatores iis utantur ib. 20.
 Camirus 39, 9.
 Canale 161, 20. Terbuniae pars
   162, 3. 14.
 Canalitae 128, 19. 131, 2. 153, 11.
   161, 6.
 Cancar 167, 16. Patzinacitarum
   pars 169, 7.
 Capante 121, 14.
 Capha 252, 20. 255, 14.
 Capidava 47, 15.
 Cappadoces 225, 10. famosi 21, 8.
 Cappadocia 14, 14. 224, 18. unde
   sit dicta 19, 2 sqq. quot in
   partes diversis temporibus dis-
   tributa 18, 12. eius urbes 20,
   20. montes 14, 14.
 Capre 122, 19.
 Capua a Vandalis bis capta et de-
   leta 121, 8. in eius locum alia
   urbs a Landulpho episcopo ae-
   dificata ib. 12. quae a Soldano
   obsessa, ab imperatore CP. li-
   beratur, eique se subiicit 133,
   18. 136, 11.
 Caranus tertius Herculis filius pri-
   mus Macedoniae rex 49, 4.
 Caratia lacus 20, 14.
 Carbeas Tephrices princeps a Ba-
   silio Mac. victus 31, 16.
 carchan tertia Turcarum dignitas
   174, 18.
 Care 172, 13.
 Cares 17, 7. 23, 20.
 Caria 14, 12.
 Carolus magnus monasteria in Pa-
   laestina excitavit 114, 22.
 Carpasium 39, 16.
 Carpus 47, 15.
 Cars 192, 2.
 Carthago 57, 12. nova 107, 16.
 Casachia regio 181, 17.
 Case 172, 13. 226, 1.
 Castalius fons 55, 19.
 Castellium mons 38, 1.
 Casulinus fl. 61, 2.
 Catacalus magister et scholarum
   domesticus sub Leone, Phasia-
   nem devastat 199, 22.
 Cataonia Cappadociae pars 18, 13.
 Catautrebene 140, 10.
 Catera 159, 21.
 Caucasus mons 181, 18.

- Cazachia** 177, 9. 181, 17.
Celaenidium 50, 2.
Celle 49, 17.
Celtzene 30, 13. 186, 24. 226, 9.
Cephalenia 224, 20. theomatis Pe-
 loponnesi pars 54, 7. eius in-
 sulae ib. 10.
Ceraeopyrgus 49, 20.
Ceramicus sinus 37, 3.
Cernia 39, 15.
Cetzeum urbem ab Iberibus fru-
 stra petunt Leo et Romanus
 imp. 200, 20.
Chabuxingyla 167, 18.
Chader fl. 181, 4.
Chaeronea 51, 18.
Chalcis ins. 51, 20.
Chaldaei 30, 19.
Chaldiae thema 185, 5. 199, 18.
 209, 12. 226, 10. unde sit di-
 ctum 30, 17. quibus gentibus
 et urbibus contineatur ib. 9.
Chalep 113, 23.
Chaliat 191, 14. 192, 3.
Chalis ins. 51, 20.
Chamuch 269, 10.
Chanzit 226, 5.
Charan 114, 1.
Charax 109, 16.
Charca 193, 7. 195, 12.
Charoboe 165, 3.
Charsianum 227, 11. mediterranea
 Cappadociae pars 20, 4.
Charsias dux Romani exercitus
 contra Persas 20, 4.
chartularius cursus publici 184, 1.
Chase protospatharius a Saracenis
 oriundus sub Alexandro 230, 14.
Chazari 164, 12. 171, 15. 177, 19.
 eos Alani bello infestare pos-
 sunt et aditu in Chersonem pro-
 hibere 80, 3. item Bulgari 81, 3.
Chelandia 169, 16.
Chemps 113, 22.
Cherronesus 52, 19.
Chersonis thema 62, 19. 68, 21.
 71, 18. 77, 18. 104, 4. 179, 19.
 257, 17. ad Theophilum usque
 a proteuonte administrata 178,
 22. deinde praetor in illud ab
 imperatore missus 179, 1.
Chersonitae 77, 18. 266, 14. Bo-
 sporianos Lazicam et Ponticam
 devastantes pacem a Romanis
 petere cogunt 244, 9. 247, 11.
 249, 13. saepe victos parte ra-
 gionis suae mutant 253, 6. 255,
 11. insidiis a Bosporianis pe-
 tuntur, sed frustra 255, 22
 sqq. Scythas defectionem spe-
 ctantes ad deditionem compel-
 lunt 250, 22. privilegiis a Dio-
 cletiano et Constantino plurimis
 ornati 249, 21. rebellantes qua-
 nam ratione reprimi possint 269,
 20. 270, 15. iis Patzinacitae
 mercenariam operam praestant
 71, 21.
Chert 191, 15. 192, 4.
Chidmas fl. 168, 9.
Chingylus fl. 168, 9.
Chius ins. 42, 20.
Chlebena 146, 13. 151, 5.
Chlebiana 145, 6.
Chliat 191, 14. 192, 9. 196, 5.
Chlum 160, 16.
Chlumus mons 160, 12.
Choara ins. 164, 5.
Chonae 24, 9.
Chopon 165, 3.
Choracul fl. 181, 2.
Chorasan vel Chorassan 105, 20.
 113, 19.
Chozani thema 226, 3.
Christophorus Romani imp. filius
 54, 4.
Chrobati 162, 10. 174, 12. eorum
 pars Abaris expulsis Dalmatiam
 occupant, et a Francorum domi-
 nio se subtrahunt 144, 3. 148, 17.
 bellum extra fines non ferunt 149,
 9. a Bulgaris frustra lacerati
 150, 20. eos tandem ad inter-
 necionem caedunt 158, 18. eo-
 rum vires et urbes 151, 4. ru-
 paniae 145, 6. eorum pars
 quaedam Illyricum et Pannoniam
 occupat 144, 13.
Chrobatia 144, 6. 146, 9. 158, 9.
 162, 14. alba 151, 21. eius situs
 145, 10.
**Chrysocher Manichaeorum prin-
 ceptus a Basilio Mac. victus** 31, 15.
**S. Chrysogoni monachi et marty-
 ris corpus ubi asservatum** 139,
 17.
Chrysopolis 63, 20.
Ciabus 79, 14.

Ciannus sinus 44, 1.
 Cibirra 38, 3.
 Cibirraeotae 229, 16. 239, 19.
   res novas frequenter moliti 38,
   21. Cibirraeotarum thema quas
   urbes contineat, quibusque cir-
   cumscribatur 36, 15. 38, 18.
 Cicer ins. 163, 19.
 Cilicia 19, 17. eius montes 35,
   12.
 Cimmerius sinus 63, 3.
 Cioba fl. 75, 8.
 Citium 39, 13.
 Civita nova Italiae urbs prope Be-
   neventum a Longobardis extru-
   cta 120, 9. olim sedes ducatus
   125, 9.
 Claboca 151, 6.
 Claudiopolis 28, 22. 36, 9.
 clausurae Strymonis 50, 12.
 Clazomene 42, 19.
 Clidemus 48, 13.
 Clima 47, 10.
 climata 68, 23. 80, 8. eorum ur-
   bes 180, 6.
 Clissa Dalmatiae urbs 127, 3. qua
   ratione ab Abaris capta 127, 20.
 Clonimerus Stroemeri filius a pa-
   truele Petro Serviae principa-
   tum invadens occiditur 155, 13.
 Clugia 122, 14.
 clusura 226, 6.
 Cnenus Bulgarorum exercitus dux
   158, 7.
 Cnidus 37, 5.
 Coelia 47, 4.
 coenobia SS. Enthymii et Theo-
   dosii ab Arabibus vastata 106, 10.
 Cogradus 122, 7.
 Coloneae thema 19, 1. 91, 12. 199,
   17. 226, 9. initium minoris
   Armeniae 31, 10. quibus ter-
   minis circumscribatur ib. 13.
 Colophon 24, 7. 42, 18.
 Coloris 206, 17.
 Colossae 24, 9.
 comes 13, 4.
 Commata 225, 14.
 commercarius Chaldae 190, 20.
 Comodromus 225, 22.
 Comopolis Domateri 25, 18. Me-
   ri 14, 5. 25, 16. Modrenae
   28, 8.
 Concordia 121, 21.

condurae navium genus 150, 11.
 Conopa 79, 6.
 Constans a Diocletiano contra Bo-
   sporianos missus, bellum cum
   iis infelicitur gerit 244, 19. sed
   Chersonitis adiuvantibus eosdem
   ad pacem petendam compellit
   247, 23. postea imperator 250, 8.
 Constans protospatharius et man-
   clabita sub Romano, patricius et
   drungarius rei navalis sub Por-
   phyrogenito 208, 8. legatus ad
   Asotium Ciscasem, Cursenium
   et Davidem Iberes ib. 8 sqq.
 Constantia 39, 13. 79, 7. eius
   episcopus Cyzicum ex decreto
   synodi in trullo transfertur, et
   Hellesponti episcopis praest
   216, 1.
 Constantiana 47, 14.
 Constantiensium urbs 216, 1.
 Constantinopolis 44, 11. 46, 11.
   74, 19. 96, 3. 101, 23. 134, 8.
   159, 7. 184, 19. 214, 7. a Ma-
   via Saraceno duce frustra ob-
   sessa 99, 2.
 Constantinus M. imperium in tres
   filios qua ratione dividerit 57, 7.
 Constantinus patricius accubitor
   sub Leone, et sub Porphyroge-
   nito 231, 22. 240, 16.
 Constantinus Libis filius protospa-
   tharius et domesticus inferiorum
   ministorum aulae CP. sub Leone,
   sub Porphyrogenito proconsul,
   patricius et magnus hetaeriarcha
   184, 8. eius legationes ib. 11.
 Constantinus loricator protocara-
   bus, et Phialae protospatharius
   sub Romano 241, 13. qui etiam
   ei attribuit agraria Augustae 242,
   13.
 Corcyra 54, 11.
 Corcyraei 56, 18.
 Core 193, 7. 195, 12.
 Cori 151, 6.
 Corinthus 52, 5. 217, 18.
 cortelini 26, 19.
 Corus 21, 5.
 Corycus 35, 13.
 Corychum antrum 35, 14.
 Cotyaeum 25, 14.
 Cotys Thracum rex 23, 15.
 Cotys Bosporianorum rex 63, 13.

- Cotzilis Francorum dux a Chrobatis in bello occisus 145, 2.
 Cracnacatae 167, 10.
 Crainas Belaë zupani filius Blasteri Serviae principis filiam uxorem ducit, et primus Terbuniae princeps renuntiatur 161, 11.
 Crarium 77, 17.
 Crasemere Chrobatorum rex, Terpemere filius 150, 1.
 Cratia 28, 18.
 Creta ins. 21, 10. 59, 11. 104, 16.
 Cribasa 145, 9.
 Cribetaeni 75, 2.
 Cribitzae 79, 16.
 Cricoricus Taronis princeps Saracenis adversus Romanos favet 182, 12. Arcaicae filios capit, et petente Leone imp. liberos abire sinit 183, 12. 185, 1. CP. renuntiatur magister et praetor Taronis ib. 10. plurima ab imperatore CP. accipit, posteaque amittit ib. 11. 186, 15.
 Cricoricus, seu Gregorius patricius 183, 21.
 Crinitae protospatharii legationes ad Tornicium Apoganemi filium 190, 12. 21.
 Crinites Arotas protospatharius et Peloponnesi praetor sub Romano 222, 8. Slavos rebellantes reprimit, novaque iis tributa imponit 223, 1. postea Graeciae praetor ib. 8.
 Criscon Bosporianorum princeps sub Diocletiano Lazicam et Ponticam devastat, sed Bosporo a Chersonitis capta pacem petere cogitur 244, 11 sqq.
 Crisus fl. 174, 7.
 crociferum pratum 35, 14.
 Cromna 29, 14.
 Croto 60, 3.
 S. crucis vicariatus 225, 18.
 Ctenas clericus et novae ecclesiae domesticus protospatharii dignitatem a Leone imp. emit 232, 6. 233, 4.
 Cuartzitzur 167, 18.
 Cubu fl. 171, 10.
 Culpee 165, 7.
 Cuphis 179, 15.
 Curcenius Pancratii magistri filius, Symbatii magni Iberiae principis nepos 206, 7.
 Curcenius alter Asotii Ciscase patricii filiam uxorem ducit, et ab ipso Adranutzium urbem auferit 207, 1. magister a Romano imp. factus 208, 11. 210, 7.
 Curcra ins. 163, 19.
 Curcura ins. 146, 5.
 Curium 39, 15.
 Curtugermati 172, 12.
 Cusarus Mundari filius 90, 18.
 Cuzu 173, 12.
 Cybernicum 255, 11.
 Cybistra 21, 4.
 Cyclades insulae 43, 6. 11. 51, 21. 57, 15.
 Cymbalaeus 227, 7.
 Cynetes 107, 8.
 Cyprii 214, 4.
 Cyprus insula 59, 12. 95, 19. unde sit dicta 40, 1. quorum olim in potestate ib. 5. a Romanis provincia facta, deinde a Saracenis capta et vastata est ib. 11. postea tamen impetrante Rhinotmeto habitari coepta 214, 4. quot in ea urbes 39, 13.
 Cyrenaea 39, 14.
 Cyrene 112, 10.
 S. Cyriacae urbes 60, 2.
 Cynus ins. 59, 11.
 Cytheraea 39, 15.
 Cyturus 29, 12.
 Cyzicus 26, 6. 43, 2. 217, 1. eius episcopus a quo ordinari debeat 214, 16.
 Daciae praefectura 56, 5.
 Dadibra 30, 5.
 Dagottheni 25, 7.
 Dalenus 146, 3.
 Dalisandus 36, 11.
 Dalmatae 141, 21. cur dicti Romani 125, 19. ab Abaris paene deleti 127, 10. Sclavorum tributarii 147, 8.
 Dalmatia Italiae regio 57, 20. 61, 14. 128, 9. 146, 17. 150, 15. 163, 6. a Diocletiano novis urbibus aucta 125, 22. ab Abaris qua ratione occupata 141, 1. 143, 15. deinde in Chrobatorum potestatem venit 144, 3. 147, 21. eius fines 141, 3.

- Damascus 79, 4. 113, 22.
 Damianus patricius et accubitor
 sub Michaelē 230, 17. 231,
 16.
 Danapris fluvius 73, 5. 78, 18.
 177, 5. 179, 13.
 Danastris 73, 6. 179, 13.
 Danubius fl. 73, 5. 78, 22. 111, 7.
 126, 8. 141, 6. 153, 7. 174, 10.
 179, 10.
 Dardani 26, 2.
 Dardaniae praefectura 56, 9.
 Dasylum prom. 25, 1. 44, 1.
 Dasymon 19, 13.
 Daulium 51, 18.
 David Iberum pater Hierosolymis
 migrat in Persidem 197, 20.
 198, 4.
 David Symbatii magni Iberiae prin-
 cipis filius 206, 3.
 David Adranase europalatae Ibe-
 riae filius 209, 18. 213, 6.
 Debeltus 47, 9.
 Decapolis ubi, et quas urbes con-
 tineat 36, 7.
 Decatera 61, 15. 139, 1. 145, 15.
 Delphi 51, 18.
 Delus ins. 43, 9.
 Demetrias 50, 5.
 Demonius Cypri rex 40, 8.
 Derzene 269, 15.
 Desnec 159, 22.
 Dexippus 56, 20.
 Diadora urbs 128, 5. 147, 10. cur
 sit dicta 139, 11. aliquot eius
 templorum brevis descriptio ib.
 19.
 dialecti linguae Graecae quot, et
 quinam populi iis usi sint 42,
 13.
 Dioburnus 49, 18.
 Dioclea urbs a Diocletiano condi-
 ta 126, 4. 162, 8.
 Dioclea regio ubi 145, 11. ab
 Abaris occupata, deinde Serviis
 ad habitandum concessa 162,
 12. eius urbes ib. 19.
 Diocletiani 126, 4. 162, 7.
 Diocletianopolis 49, 21.
 Diocletianus Salona oriundus 58,
 1. Dalmatiam novis urbibus
 auxit 125, 21.
 Diogenes Chersonis protehon sub
 Constantino Scythas rebellantes
 vincit, donisque plurimis ab
 imperatore cohonestatur 250, 22.
 252, 8.
 Dionysius Periegetes 39, 18. 43,
 10. 52, 20. 108, 2. 9.
 Dionysopolis 47, 13.
 Ditzice fl. 160, 21.
 Ditzina fl. 79, 8.
 Dius 49, 16.
 Dobriscic 161, 2.
 Dodone 55, 15.
 Dolonchi Thraciae populi 46, 9.
 unde sint dicti ib. 7.
 Domaterus 25, 19.
 Dometiopolis 36, 8.
 S. Domni corpus ubi asservatum
 137, 20.
 Dorienses 39, 2.
 Dorylaeum 25, 13.
 Dostinica 156, 4. 159, 20.
 Dresnec 159, 20.
 dromonium imperiale quandonam
 in usu esse coeperit 233, 9.
 quinam in illud cum impera-
 tore ascenderint ib. 18. 234, 8.
 Dyrrhachium 145, 12. 153, 14.
 156, 12. olim Epidamnus, urbs
 Macedonica 57, 2. nunc the-
 matis caput 56, 1. quaenam
 in eo themate urbes et praese-
 cturae ib. 2.
 Echinaeus 50, 5.
 Edessa 49, 16.
 Elbysinii 107, 9.
 Eleusin 51, 18.
 Elissus 145, 12.
 Elituaiba 122, 12.
 Elos 221, 11.
 Emessa 113, 22.
 Emet 114, 2.
 Emota 145, 7.
 Eneti 29, 11.
 Eordaei 49, 16.
 Ephesii 22, 18.
 Ephesus 23, 21. 41, 13. 96, 4.
 Ephyra 52, 5.
 Epicurus Neoclis, Samius 41, 8.
 Epidamnus 56, 2.
 Epidaurus urbs a Sclavis capta
 136, 22.
 epigrammata 21, 11. 16. 27, 12.
 61, 2. 63, 19.

- Epirus nova** 56, 11. **Phocensis** 54, 16.
Episcopium 269, 16.
Erax fl. 203, 21. 205, 22.
Ertem 165, 6.
Erysimia 21, 4.
Erythinni 29, 14.
Esibe 114, 2.
Essupe 75, 18.
Estiunez 140, 11.
Etel. 173, 12.
Etzboclias Bulgarorum exercitus dux 158, 7.
Euboea ins. 51, 20. 59, 12.
Eudocia Constantini Porphyrogeniti avia 118, 7.
Eudocia Constantini Porphyrogeniti soror 118, 7.
Eudocia Romani Porphyrogeniti uxor 118, 7.
Eudocias 225, 11.
Eudoxiopolis 47, 2.
Euphemius grammaticus sub Romano 54, 1.
Euphrates fl. 97, 8. 100, 1.
Euphratia 227, 21.
Europa 13, 12. 44, 8. 111, 20.
Europs 49, 16.
Eustathius patricius, reique navalis drungarius sub Leone 237, 14.
Eustathius Argyri Charsiani praetor sub Leone 227, 10.
Eustathius protospatharius, asecretis, et Cibyrrhaeotici thematis vicarius inimicitias cum Stauracio Platy exercet, eumque apud Leonem imp. calumniatur 229, 5.
Eustracum 50, 2.
S. Eustratius martyr, Arabracenus 31, 14.
Ezelech Ielechi filius, Arpadae nepos 175, 5.
Ezeritae Sclavi sub Theophilo et Michaelo rebellantes ad tributa pendenda damnantur 221, 19. ea tributa sub Romano iisdem defectionem parantibus augentur ac non multo post immi-
nuuntur 222, 2.
Ezerum 224, 13.
Faustinopolis 21, 3.
Favorinus 63, 18.
fluvii Sarcel inter et Danubium 179, 12.
fontes qui ulcera in ore excitant, ubi 268, 22.
Franci 28, 13. 60, 21. 86, 13. 111, 18. 123, 5. 22. 152, 2. **Chrobatorum Dalmatiae dominium amittunt** 145, 1.
Francia 62, 12. 123, 5. 133, 20. 144, 8. 152, 13. **magna** 115, 15. 132, 9.
frigidi montes 14, 8.
Gabriel clericus ad Turcas legatus 74, 3.
Gades 107, 13.
Gaieta 120, 19.
Galatae 29, 3. **Francorum coloni** 28, 12.
Galatia 15, 9.
Gallia 111, 11.
Galumaenic 161, 1.
Gangra 30, 4.
Ganos 47, 3.
Gaza 94, 18.
Geech fl. 164, 10.
Gelandri 76, 17.
Gemindus 49, 17.
Genach 172, 13.
Georgius magister et Abasgiae princeps 206, 19.
Gepedes Gotthica gens quam regionem incoluerint 111, 8.
Germani 111, 18.
Germanicopolis 36, 8.
Germanus 56, 6.
Gezerichus Vandalorum princeps Libyam occidentalem occupat, Asparemque ac Bonifacium Romanos duces vincit 112, 22.
Giaiucatae 167, 11.
Giazichopon 166, 7.
Gletes 107, 9.
Goezanum 30, 16.
Gogidisclus Vandalorum princeps 111, 19.
Goinicus Blastemeri Serviae principis filius, a Muntimero fratre captus, et in Bulgariam missus 154, 14.
Gomphi 50, 5.
Gottharus Vandalorum princeps Libyam occidentalem occupat 112, 4.
Gotthi 60, 20. **sub Arcadio et**

- Honorio Romanorum in terris
 sedes ponunt 111, 6. Panno-
 niam primo, deinde Thraciam
 ac denique Libyam occidenta-
 lem incolunt 111, 12.
 Gradetæ 162, 20.
 Graeci 25, 10. 51, 8. 217, 8.
 Graecia 53, 17.
 Graecus ignis quando inventus
 84, 11. 216, 21. sermo defi-
 ciente Romano imperio affecta-
 tus 13, 2.
 Granicus fl. 25, 11. 43, 3.
 Gregoræ suburbium 186, 24.
 S. Gregorii ins. 78, 1.
 S. Gregorius Thaumaturgus Neo-
 caesareae episcopus Cappadox
 21, 21.
 S. Gregorius Nazianzenus, Cappa-
 dox 22, 5. in aede SS. apo-
 stolorum CP. sepultus ib. 6.
 S. Gregorius Basilii magni frater
 22, 9.
 Gregorius patricius 183, 21.
 Gregorius theologus 55, 17.
 Gutzeca 145, 10.
 Gycia Lamachi filia Asandri Bo-
 spori principis filio nupta 256,
 5. memoriam patris quotannis
 celebrat 257, 20. patriam ab
 insidiis viri qua ratione liberet
 262, 1. privilegio donata 263,
 3. ei statuas Chersonitæ eri-
 gunt 267, 3.
 Gyla 165, 7. 166, 8.
 gylas secunda Turcarum dignitas
 174, 20.
 Gyra 79, 15.
 Haemimonti praef. 47, 8.
 Haemus mons 45, 17.
 Hagia 38, 13.
 Halicarnassus 37, 1. 96, 4.
 Halmyris 47, 16.
 Halys 18, 18. 28, 19. 247, 15.
 Harmonia 50, 2.
 Hebola 122, 14.
 Hedomene 49, 18.
 Helcynium 145, 13.
 Helenopolis 27, 6.
 Heliopolis 216, 20.
 Hellanicus 48, 7. 58, 15.
 Hellas 43, 14. 51, 6. eius thema-
 tis praecipuae urbes et insulae
 ib. 17. Achillis urbs ib. 16.
 Hellenes 51, 8. quinam proprie
 dicti ib. 12.
 Hellespontica provincia 216, 3.
 Hellespontus 43, 21.
 Hemerius patricius et logotheta
 cursus publici sub Leone 229, 8.
 Hemnecus Bulgarorum exercitus
 dux 158, 7.
 Henetici 121, 20.
 Heraclea 28, 16. 47, 2. Lacci 49,
 17. Strymni 47, 6.
 Herculis columnae 106, 22.
 Herodorus 107, 4.
 Herodotus 19, 15. 41, 6.
 Hesiodus 48, 3.
 Hesperia 27, 12.
 Hesychius Illustris historicus sub
 Iustiniano 18, 10. 55, 10.
 Hierapolis 24, 8.
 Hierocles grammaticus 46, 8. 51, 1.
 Hierosolyma 95, 4. 198, 4.
 Hispania 97, 18. 104, 13. 109, 14.
 113, 12.
 Homeritæ 91, 1.
 Homerus 22, 22. 29, 7. 39, 4. 54,
 9. 55, 20.
 Hormus 162, 4.
 Hugo Adelberti ex Bertha filius,
 Lotharii nepos 115, 13. a Be-
 rengario Italiae rege victus ibid.
 19. Rodolpho expulso Italiae
 rex renuntiatur, eiusque mortui
 uxorem Bertham matrimonio sibi
 copulat 117, 21.
 Hugo Taliapherni Burgundiae mar-
 chio, a Berengario victus 116,
 21.
 Hybul fl. 179, 14.
 Hydruns 120, 18.
 Iabdiertim 166, 9.
 Iachnucas Manuelis Teces princi-
 pis filius, Nicopoleos praetor
 sub Leone 226, 15.
 Ialyssus 39, 9.
 Iapyges 58, 16.
 Iasus 36, 18.
 Iberes 108, 1. 109, 6. 212, 3. a
 Davide genus se ducere glorian-
 tur 197, 14. Hierosolymis ex-
 cedunt, et in quadam Persidis
 parte sedes ponunt 198, 2. et
 icto cum Heraclio foedere Per-
 sas infestant ibid. 14. Persis
 Saracenis contra Romanos sub

- Leone et Romano favent 200, 13. 201, 2. foedera cum Romano, posteaque cum Porphyrogenito ineunt, et male observant ibid. 23. Phasianes partem a Porphyrogenito accipiunt 205, 5. munera Hierosolymorum patriarchae frequenter mittunt 199, 1. cognatas uxores ducunt 197, 21.
- Iberia ad columnas Herculeas quot in gentes et provincias divisa 106, 22. 107, 3. Spania postea dicta ib. 14. occidentalis ib. 7. 14. orientalis 103, 8. 107, 19. 184, 4. 208, 15. 213, 8.
- Iberus fl. 107, 1. 2.
- Ibora 21, 6.
- Icanati 26, 16.
- Iconium 14, 6.
- Ielech alter Arpadæ filius 175, 1.
- Ies ins. 164, 5.
- Ilium 51, 16.
- Illyricum 47, 19. 144, 13.
- imperatores olim expeditionibus intererant 12, 3.
- Indi 13, 14.
- indictiones cur sint dictae 55, 9.
- Ingor Russiae princeps 74, 21.
- inscriptiones 15, 7. 34, 2.
- Ioannes Lydus 17, 16.
- Ioannes Eladas magister et patricius sub Leone 243, 1.
- Ioannes Manuelis Teces principis filius 226, 15.
- Ioannes Thalasson Phialae protospatharius sub Leone 236, 20.
- Ioannes clericus et rector sub Romano 241, 20.
- Ioannes Curcuas magister sub Romano Phasianem devastat 200, 4. 205, 10. Theodosiopolim frustra oppugnat 204, 13. Mastatum capit, et Pancratio custodiendam tradit ib. 15. 24.
- Ioannes protospatharius Peloponnesi praetor sub Romano 222, 10. 239, 22.
- Ioannes protospatharius, et praetor Arrhabonites sub Porphyrogenito 204, 1.
- Ioannubius 50, 7.
- Jones 17, 6. 23, 20.
- Ionia 15, 8. 96, 5.
- Ionicus sinus 57, 5.
- Ionopolis 30, 6.
- Iordanes patricius et magister Orientis sub Arcadio, eius lances sculptiles 15, 14.
- Iosle 161, 1.
- Irenopolis 36, 10.
- Isam Arabum princeps 105, 10.
- Isauri 14, 7. 38, 17.
- Isauria 35, 10. eius montes 14, 17.
- Ismael Armenius Symposii clisurarcha sub Leone 227, 14.
- Ismaelis filii Abrahami posterii 90, 15.
- Issicus sinus 35, 16.
- Issus 35, 16.
- Ister 40, 2. fluvius 44, 17. 174, 9. urbs 47, 14.
- Istria 146, 10.
- Itali 108, 6.
- Italia 114, 19. 118, 14. 125, 2. universa post translatam CP. imperii sedem a duobus patriciis administrata 118, 19. eius pars a Narsete Longobardis capta prodita 119, 5.
- Ithaca ins. 54, 10.
- Ithapolis 49, 20.
- Iustiniana 121, 22.
- Iustinianopolis nova metropolis Hellesponti 216, 1.
- Iustinianus ante imperium unicus praetor Romanorum agminum 34, 6.
- Iustinianus Rhinotmetus Cyprius 214, 13. pacem cum Saracenis quibus conditionibus faciat 103, 2. Mardaitas sedibus suis abducit ib. 3. 16. pacem cum Bulgaris factam dissolvit ib. 20. Cyprum iterum habitari curat 214, 19. eiectus restituitur 104, 9.
- Iytotzas tertius Arpadæ filius 175, 2.
- Izid Arabum princeps 98, 4.
- Labinetza 163, 18.
- Lacedaemonia 52, 9. 221, 11.
- Lacedaemonii 38, 1. 46, 18.
- Lagobardia 60, 15.
- Lalaco patricius et Armeniacorum praetor sub Leone Phasianem vastat 199, 17.

Lamachus Chersonis proteuon ditissimus 255, 22. eius memoriam filia Gycia singulo quoque anno celebrat 257, 20.

Lamia 50, 5.

Lampsacus 26, 6. 102, 6.

Landulphus Capuae episcopus Capuam novam in locum veteris urbis a Longobardis destructae excitat 121, 12.

Laodicea 24, 10.

Lapithus 39, 14.

Larissa 50, 4. 227, 6.

Laryma 37, 9.

Lastobon ins. 164, 5.

Lau 136, 17.

laurae SS. Charitonis et Syriaci et S. Sabae ab Arabibus vastatae 106, 8.

S. Laurentii archidiaconi et martyris corpus ubi asservatum 138, 23.

Lauriton 122, 15.

Lausaei 136, 18.

Lauzadus 36, 10.

Lazi 249, 8.

Lazica 244, 16. 252, 13.

Leanti 77, 12.

Lebedia 168, 9.

Lebedias Turcarum boebodus uxorem Chazaram ducit 168, 6. principatum a Chazariae chagano sibi oblatum respuit 169, 17.

Lebedus 24, 12. 41, 14.

Lectum 43, 2. 19.

legiones per singulas Romani imperii provincias distributae 11, 8. legio fulminatrix, Marmaritarum, Pisidica, quadraginta martyrum, Thessalica ib. 10.

Lemnus insula 43, 8. 12.

Lenzaneni 75, 2. 166, 11.

Leo Armenus filiam chagani Chazariae uxorem ducit 87, 9. eius mors 84, 4.

Leo Rhabduchus protospatharius, Dyrrhachii praefectus, magister et logotheta cursus publici sub Leone 156, 12. legatus ad Petrum Serviae principem ib. 16.

Leo Argyri Eustathii filius, Sebastiae praetor posteaque magister et scholarum domesticus 227, 9.

Leo protospatharius et Tzyeane praetor sub Leone 242, 20.

Leo Armenius Phialae protospatharius fit, et postea classis vicarius 236, 22. 239, 15.

Leo Agelastus protospatharius sub Romano 223, 14.

Lesbus ins. 59, 13.

Lesnec 159, 21.

Lestron 56, 4.

Leucas ins. 54, 10.

Leucosyri 19, 14.

Leucusia 39, 15.

Libanus mons 96, 10. 103, 4.

Libya 92, 12. occidentalis 110, 14.

Ligures 59, 14. 109, 3.

Limon 259, 12. 19.

Lindus 39, 9.

Lissus 56, 17.

Litumancerses 122, 13.

Litza 145, 9.

Liuntica Turcarum princeps, Arpadae filius 172, 21.

Longini 13, 3.

Longobardi Gepedum gens 61, 9. 111, 9. 120, 23. Pannoniam primo incolunt, ac postea a Narsete invitati Italiam fere universam occupant 119, 20.

Longabardia 130, 15. 224, 21. 243, 4. quibus urbibus contineatur 60, 15. in duos principatus quando divisa 121, 1. postea imperatori CP. subiecta 62, 19.

Lontodocla 162, 20.

Lotharius Italiae rex Hugonis avus 114, 19. Romam bello capit, ac non multo post Placentiae moritur 115, 6.

Lotharius Hugonis filius Italiae rex 118, 1.

Lucabete 162, 4.

S. Lucas 22, 16. 163, 22.

Ludovicus Italiae regnum invadens oculis orbatur 115, 14.

Ludovicus Franciae rex Soldanum Saracenorum ducem capit 131, 12. eius fraude Capuam ac Beneventum amittit 132, 4.

Luli 19, 21.

Lulianum 122, 9.

Lumbricatum 140, 7.

Lusitani 109, 17.

- Lusitania** 108, 13.
Lycandus vetustissima Armeniae
 urbs 33, 21. quandonam inter
 themata censerī coeperit ib. 19.
 228, 7.
Lycaones 15, 21. 20, 2.
Lycaonia 14, 7. 18, 21. 19, 19.
Lycia 14, 12.
Lycii 38, 18.
Lydi 17, 6. 23, 19.
Lydia 15, 8. 23, 2.
Macedones 17, 4. 221, 6.
Macedonia unde sit dicta 48, 2.
 eadem Macetia nuncupata ibid.
 12. sub regibus primum, deinde
 Romani imperii provincia, ac
 denique thema ib. 15. quot in
 ea praefecturae et urbes 49, 15.
 eius reges Herculis nepotes 48,
 15. eorum insignia ib. 22.
Maceta 48, 10.
Madamaucus ins. 124, 6.
Madaucum ins. 122, 13.
Madianitica solitudo 90, 19.
Madis Arabum princeps 105, 14.
Maeander fl. 41, 3.
Maeones 23, 19.
Maeonia 15, 8.
Maeotis palus 177, 7. 181, 4. 245,
 3. 246, 11. 252, 13.
magistriani 103, 8.
Magnesia 24, 8. 41, 13.
Mahometes pseudopropheta genus
 ab Ismaele ducens 90, 13. pri-
 mum camelorum ductor, mox
 heram suam uxorem ducit 91,
 2. Phatemitarum copiis adiu-
 tus victoriis suis novam sectam
 nobilitat 92, 15. quo anno ad
 bellum egressus 93, 5. eius
 imperii anni ib. 9. quaedam
 eius nugae 91, 12. 92, 2. a
 Iudaeis aliquandiu pro Christo
 habitus, multa ab iis mutuatus
 est 93, 17.
Mahometes Aaronis filius Arabum
 princeps 105, 21. eius tempore
 bellum civile inter Arabes or-
 tum 106, 2.
Maine urbs ubi 224, 4. 12. quae-
 nam tributa pendat ib. 17.
Malea prom. 224, 13.
Malozeatae ins. 163, 21.
Mampallē Symbatii magni Iberis
 filius 206, 3.
Mantziciert 191, 13. 192, 5. 202, 7.
Mantziciertani 200, 15.
Manuel Teces princeps protopa-
 tharius a Leone factus, urbem
 suam ei tradit 226, 12.
Marcianus 108, 11.
Marcianus, qui postea imperator
 contra Vandalos pugnans in
 Africa capitur 113, 3.
Mardaitae 103, 3. 228, 24. 231, 9.
 Libanum et Palaestinam deva-
 stant 96, 10. sedibus suis a
 Rhinotmeto abducti 103, 12.
Mardaitarum Attaliae capitaneus
 ab imperatore quanam ratione
 designaretur 228, 24.
Mardonius Persarum dux a Lac-
 daemoniis victus 53, 7.
mare nigrum 152, 6.
Mariandyni 15, 9. 28, 6.
Marmaes Bulgarorum exercitus dux
 157, 1. a Serviis in bello oc-
 ciscus ibid. 23.
Marsyas 48, 10.
Martinus quidam apud Chrobatos
 miraculis clarus 150, 3. quae-
 nam iis mandata dederit ib. 8.
Maruam Arabum princeps 105, 11.
Masalmas Suleemanni militiae
 praefectus, a Graecis victus 102,
 9. 105, 4.
Mastatum Ioannes magister capit,
 eandemque Pancratius magister
 qui custodiendam acceperat,
 Theodosiopolitanis reddit 204,
 15. 24.
Mastieni 107, 10.
Matarcha 177, 8.
matrimonia Romani quibuscum
 contrahere possint 86, 1.
Maurophori Maviae posteros eii-
 ciunt 97, 11.
Mavias Uthimanni militiae prae-
 ctus Rhodum, Cyprum et Ara-
 dum insulas capit 95, 19. 22.
 CP. frustra obsidet 99, 2. post-
 haec Arabum princeps pacem
 cum Pogonato sancit, et Alemi
 filios rebellantes profligat 96,
 18. eius posteri in Hispaniam
 a Maurophoris expulsi traici-
 unt, Cretamque insulam non

- ita multo post capiunt 97, 17.
104, 12.
Mazaca 20, 21.
Mazari 164, 10.
Meca 92, 13.
Medi 27, 12.
Megarenses 46, 18.
Megere 172, 12.
Megyretus 159, 20.
Melanosyri 19, 17.
Melas fl. 38, 5.
Meleta 146, 5. 163, 20.
Melias Euphratiae turmarcha sub Leone 227, 20. Lycandum urbem instaurat itemque Tzaman- dum 35, 5. 228, 7. Symposium occupat ib. 12. Lycandi prae- tor primus a Porphyrogenito de- signatur, posteaque patricius et magister ib. 16.
Melissonium 56, 16.
Melissus philosophus Samius 41, 9.
Melitena 18, 19. 227, 12.
Melitiniati 226, 6.
Melus 43, 12.
Menander historicus sub Iustiniano 18, 10. 108, 8.
Menippus geographus 18, 6. 59, 1.
Merizus 47, 3.
Merus 14, 5.
Mesembria 45, 1.
Mesopotamia 199, 18. sub Leo- ne primum inter themata cen- seri coepta 31, 5. 226, 21. eius fines Romanus extendit 227, 3.
Mesticon 47, 10.
Metropolis 50, 6.
Michael Boroses Bulgariae prin- cept Chrobatos bello frustra la- cessit 150, 21. a Serviis victus 154, 15.
Michael Busebutze filius Zachlu- morum 'princeps, patricius et proconsul 156, 17. 160, 18.
Michael protospatharius, et Chal- diae commercarius 190, 19.
Michael Phialae protospatharius sub Porphyrogenito 240, 3. 241, 6.
Michael Barcalas protocarabus dro- monii imperialis 238, 17. 239, 14.
Midaeum 26, 5.
Milengi Sclavi sub Theophilo et Michaelo rebellantes ad tributa pendenda damnantur 221, 19. ea tributa iisdem defectionem parantibus sub Romano augen- tur, et paulo post imminuuntur 223, 16.
Miletus 24, 6. 36, 17. 38, 11. 42, 17.
Milinisa 74, 22.
Mirosthlabus Chrobatorum rex a Pribunla Bano interfectus 151, 14.
Mischii 208, 6.
Mitylene 42, 20.
Mocissus 21, 4.
Mocriscle 161, 1.
Mocrum 145, 24. 163, 17.
Modrena 28, 8.
Mogola 38, 12.
monasterium Magni Agri a Theo- phane constructum 106, 14.
Mopsuestia 19, 23. 103, 14.
Moravia 81, 9. 173, 22. 175, 20. eam Turcae occasione belli ci- vilis inter principes orti arrepta invadunt 81, 11. 176, 21.
Moreses fl. 174, 7.
Mosoch Cappadocum pater 20, 21.
Mudaphar Manuelis Teces princi- pis filius 226, 15.
mulae ubi primum ortae 29, 11.
Mundarus Zenari filius 90, 17.
Mundraga 172, 19.
Muntimerus Serviae princeps fra- tres capit et in Bulgariam mit- tit 155, 7.
Mura 122, 20.
Murgule 211, 14.
Musel 114, 3.
Mylassa 36, 19.
Myndus 36, 20.
myra 37, 17.
Myrina 41, 13.
Myriocephalum 225, 17.
Myrlea 26, 6.
Mysia 22, 21. 47, 13.
Mysii 25, 9.
Naisus 56, 6.
Napresi 77, 16.
Narses Butelinum Francorum du- cem vincit 61, 1. Italiam Lon- gobardis prodit 119, 7.
Nasar patricius et rei navalis drum- garius 237, 2.

- Naucrati^{us} S. Basilii frater 22, 9.
 Naupactum 51, 18.
 Nazianzus 21, 4.
 Neapolis 36, 9. 49, 19. 60, 18.
 120, 19.
 Neaset 76, 20.
 Neco 172, 11.
 Necropylae 177, 4. 180, 2.
 Nemev^{us} 39, 15.
 Nemogarda 74, 20.
 Neocaesarea 18, 22. 21, 7. 31, 11.
 Neocastrum 122, 19.
 Nicaea 26, 4.
 Nicedes 49, 17.
 Nicetas Oryphas patricius et rei
 navalis drungarius sub Basilio
 Mac. 130, 11.
 Nicetas protospatharius Ciby-
 rhaeotarum praetor sub Alexan-
 dro 230, 19.
 Nicetas Sophiam filiam Christo-
 phoro Romani imperat. filio in
 matrimonium locat 54, 3.
 Nicolaus Damascenus historicus,
 Herodis scriba 24, 1. 52, 12.
 Nicomedia 27, 5. 208, 13. 250, 13.
 Nicopolis urbs 31, 15. 204, 17.
 cur sit dicta 54, 17. caput
 thematis olim veteris Epiri Pho-
 censis ib. 16.
 Nicopsis fl. 181, 13. 182, 2.
 Niger mons 96, 11.
 Nina 145, 8.
 Nona 145, 8. 151, 5.
 Novae Patrae 50, 6.
 Noviodunum 47, 15.
 Nugrade 162, 20.
 Nunum 121, 22.
 Nyssa 24, 10. 226, 2.
 Obsequium thema 14, 17. unde
 sit dictum 24, 15. quibus po-
 pulis circumscribatur ibid. 20.
 eius urbes et populi 26, 1.
 Oceanus occidentalis 112, 1.
 Oedemus sinus 37, 8.
 Oeniades 38, 14.
 Olympus 235, 6. Mysius 25, 6.
 Onogunduri 46, 4.
 Opsara 128, 5. 147, 11.
 Optimatum thema 26, 8. cur sit
 nuncupatum ibid. 9. e quibus
 populis, et urbibus constet 27, 2.
 Orestes Charsianites Mesopotamiae
 praetor sub Leone 226, 21.
 Orni 47, 3.
 Orontius fl. 145, 19.
 Ostrobuniprach 76, 13.
 Ostroc 163, 18.
 Oxianus piscis 181, 2.
 Pagani Serviorum gens cur sint
 dicti 163, 11. Arentani etiam
 appellati ibid. 16. eorum ur-
 bes et insulae 146, 5. 163, 17.
 19.
 Pagan^{ia} 153, 10. 156, 14. 163, 17.
 regionis situs 145, 21. eius za-
 paniae ib. 22.
 Page 269, 1.
 Palaestina 95, 3. 97, 4. 98, 7.
 115, 5.
 palus Maeotis 180, 7.
 Pamphylia 14, 9.
 Pamphylⁱ 15, 21. 17, 7.
 Pamphyl^{ius} sinus 39, 18.
 S. Pancratii corpus ubi asservatum
 137, 13.
 Pancrati^{us} Cricoricⁱ Taronitae
 filius, patricius factus et Taro-
 nis praetor 189, 12. Theophy-
 lacti magistri filiam uxorem du-
 cit ib. 17.
 Pancrati^{us} magister Adranase eu-
 ropalatae filius 207, 20.
 Pancrati^{us} magister Mastatum ur-
 bem sibi commissam Theodo-
 siopolitanis reddit 204, 18.
 Pancrati^{us} Davidis Iberis filius
 199, 4.
 Pancratucas Manuelis Tece^s prin-
 cipis filius 31, 2. 226, 14. hi-
 canatus et Buccellari^{orum} prae-
 tor sub Leone ib. 16.
 Pan^{ia} 110, 5.
 Panion 47, 3.
 Pannonia 56, 10. 111, 12. 144, 14.
 Pantalia 56, 6.
 Panticapaeus 63, 11.
 Papagia 181, 16. 269, 2.
 Paphlagon^{es} 17, 7. eorum the-
 ma 178, 7. quibus finibus cir-
 cumscribatur 29, 20. eius ur-
 bes 30, 4.
 Paphlagonia 28, 19. 178, 7. 270,
 21.
 Paphus 39, 14.
 Papia 115, 9. 116, 1. 120, 18.
 123, 20.
 Paracladium Danubii 78, 23.

- Parathalassia** 145, 7.
Parius 25, 4. 43, 20.
Parnasus 21, 4.
Parthenius fl. 28, 16. 29, 13.
Parthenius 107, 18.
Parthenopolis 27, 7.
Parthicopolis 47, 5.
Patara 37, 13.
Patrae urbs 52, 11. a Sclavis Peloponnesi obsessa a B. Andrea liberatur 217, 10. 218, 10. novae 50, 6.
Patzati suburbium 186, 17.
Patzinacia 179, 18. eius situs 165, 22. 179, 18. quatenam in ea monumenta 173, 15. eius fluvii 171, 9. themata 164, 22.
Patzinacitae 152, 3. 171, 20. 174, 11. 180, 21. 270, 20. ab Uzis et Chazaris eiecti, Turcarum regionem invadunt 164, 12. quibus formidolosi 70, 9. 72, 14. 74, 2. 76, 24. 79, 3. ubi aetatem transigant 74, 14. eorum quidam Cancar appellati 167, 16. eorum principes quo ordine sibi succedant 165, 11. Patzinacitarum quidam cum Uzis habitaverunt, et ab iis vestitu differabant 166, 18.
S. Paulus 50, 20.
Paulus Serviae princeps Zachariam principatum invadentem capit, et Bulgaris tradit 157, 9. ab eodem Bulgaris iuvantibus eiicitur ib. 18.
Paulus magistriani legatus ad Saracenos 163, 8.
Pausanias Damascenus scriptor 18, 7.
pechus Chazariae 178, 2.
Pelagia ins. 37, 11.
Pelagonia 50, 2.
Pelasia 52, 16.
Pelle 49, 16.
Peloponnesii immunitatem a militia a Romano imperat. tributum extra ordinem pendendo obtinent 243, 6.
Peloponnesus 39, 3. 217, 7. olim Apia, deinde Pelagia et Argos dicta 52, 18. eadem Achaia nuncupata ib. 6. post Heraclidarum et Macedonum imperium Romani imperii provincia facta 53, 17. quatenam eius praecipuae urbes 52, 9.
Pentadactylus mons 221, 12.
Peparethus ins. 50, 8.
Perci 191, 14. 192, 9. 196, 5.
Pergamus 24, 7. 42, 21.
Perge 37, 20.
Persae 17, 4. 30, 17. ab Atheniensibus et a Lacedaemoniis victi 53, 6. 9. post Heraclium a barbaris infestati 198, 21.
Persia 97, 12. 105, 20. 113, 16. 191, 18. 192, 16. 198, 2. 212, 14.
Persthlabus 172, 18.
Pesenta 145, 7.
Petronas Camaterus Sarcel urbem iubente Theophilo condit, et protospatharius, primusque Chersonis praetor renuntiatur 177, 22.
Petronas Boilas Nicopoleos capitaneus 204, 16.
Petrus S. Basilii frater 22, 9.
Petrus Goinici filius patrueles Serviae principatu delicit 155, 19. Branum arma moventem capit et oculis orbat ib. 23. Clonimerum qui et ipse principatum invadere parabat, interficit 156, 2. ab Bulgaris deceptus capitur 157, 4.
Petrus Bulgarus neptem Romani imp. uxorem ducit 88, 1.
Phaeaces 54, 12.
Phaedimus Amasaeus, Cappadox 21, 22.
Phalacrus mons 31, 12.
Phalambertus Berengarium Italiae regem interficit 117, 11.
Phalitzis Intotzae filius, Arpadae nepos et Turcarum princeps 175, 6.
Phanagorium 63, 12.
phangumes Cyprii sub Rhinotmeto legati ad Saracenos 214, 21.
Phara ins. 164, 3.
Pharnacus Chersonis proteuon Saurorum Bosporianorum principem singulari proelio vincit, Bosporianosque parte regionis suae multat 253, 16. 255, 6.
Pharsalus 50, 6.

- Pharus ins. 146, 5.
 Phasianem quam Saraceni invaserunt Leo ac post eum Romanus devastant, tandemque recipiunt 199, 14 sqq. eius partem Iberibus donat Porphyrogenitus 205, 7.
 Phaselis 37, 19.
 Phasis fl. 205, 6.
 Phateme 92, 11.
 Phatemitae 113, 11. Arabiae populi 92, 11. Libyae populi ib. 12.
 Phatilanus mons 226, 7.
 Phatime Mahometis filia 92, 10.
 Philadelphia 24, 12.
 Phileta 38, 14.
 Philippi 47, 7.
 Philippopolis 47, 11.
 Philistim 113, 21.
 Philostephanus 40, 2.
 Phines 122, 19.
 Phineus Aegyptius Paphlagonum pater 30, 1.
 Phlegon 63, 12.
 Phocensis Epirus 54, 16.
 Phoenice 98, 7.
 Phoenix fl. et urbs 37, 18.
 Phosaon 122, 15.
 Phosphorium 64, 10.
 Phryges 17, 6. 25, 10. 26, 2.
 Phrygia Capatianes 14, 11. salutaris ib. 6. minor 23, 22.
 Phtiotis 51, 7.
 Pinetae 122, 10.
 Pipinus Italiae rex Venetos multo tempore obsidet 124, 1.
 Pisidae 15, 21.
 Pisidia 14, 10.
 Pisuch 140, 10.
 Pisyra 38, 12.
 Placentia 115, 10.
 Pleba 145, 7.
 Plutinopolis 47, 9.
 Podalia 38, 15.
 Podaron Phialae protospatharius, posteaque vicarius classis 236, 21. denique Cibyrhaeotarum praetor 239, 18.
 Podendus 19, 22.
 Polybius 19, 11.
 Polyorates Sami ins. tyrannus 41, 6.
 Pompeiopolis 30, 6. 35, 15.
 Pontica 244, 17.
 Ponticum mare 18, 18.
 Pontus 43, 17. 45, 16. 181, 6.
 Porga primus Chrobatorum rex christianus 149, 2.
 Praenetus 27, 6.
 Presiam Bulgariae princeps a Serviis victus 154, 8.
 Pribana 49, 18.
 Pribesthlabus Serviae princeps a patruelo Petro deicitur 155, 21.
 Priene 24, 6.
 principes 16, 1.
 principum princeps cui regioni dominaretur 192, 1.
 Pristena 122, 14.
 Procopius historicus sub Iustiniano 18, 9.
 Proconnesus 25, 3. 43, 21.
 Propontis 43, 2.
 Prosegoes Serviorum princeps 154, 2.
 protelates 237, 1. 240, 17.
 proteuon Chersonis 178, 21.
 protocarabus 237, 8. 239, 14.
 protospathariorum vestis et roga 232, 11. protospatharius Phialae cur sit dictus 236, 5. quidam sub eius potestate 235, 15.
 provinciae Occidentis immunitatem a militia a Leone imp. tributum extra ordinem pendendo obtinent 242, 18.
 Prusa 233, 16.
 Prusias 29, 1.
 Pteleae 181, 24.
 Publii Asiae minoris proconsulis inscriptio 15, 7.
 Pulcheriopolis 56, 3.
 Puericas Armenius 31, 3.
 Pylae 25, 5.
 Pyrchanus 60, 18.
 Pyrenaei montes 107, 15.
 Pyrotima 140, 11.
 Pythagoras Mnesarchi, Samius 41, 8.
 Pythia 235, 6.
 Quadratus 109, 2.
 Ragusaei vel Ragusini 130, 8. olim Lausaei dicti 136, 18. eorum origo ib. 21. tributa pro vineis quibus pendant 147, 17.
 Ragusium urbs 137, 8. 145, 16.
 Dalmatiae metropolis 61, 16. a Saracenis obsessa a Basilio Mac. liberatur 130, 6. in ea corpus

- S. Pancratii asservatum** 137, 13.
eius situs 147, 14.
Rastotza 146, 1.
regum libri 30, 15.
Rhabias Zenari filius 90, 17.
Rhamble 113, 21.
Rhegedora 21, 4.
Rhegepodandus 21, 2.
Rhegium 60, 1. **eius pons** 233, 17.
Rhemesiana 56, 7.
Rhenea 43, 13.
Rhenus fl. 111, 19.
Rhibalenses 122, 9.
Rhibantus 122, 21.
Rhisena 162, 4.
Rhodanus 107, 11.
Rhodopes praefectura 47, 5.
Rhodus ins. 95, 22. 99, 1. **Dorum colonia** 38, 22. **eius colossus a quo factus** 95, 19. **a Mavia Arabum duce sublatu** ib. 22.
Rhomatina 122, 10.
Rhusium 49, 19.
Rhyndacus fl. 25, 9. 43, 21.
Risonicus 56, 17.
Rodentus 19, 21.
Rodosthlabus Serviorum princeps 154, 2.
Rodolphus Berengarium Italiae regno deturbat, posteaque victus regnum cum eo partitur 116, 5. **rebellante populo in Burgundiam secedit** 117, 19.
Roma 62, 8. 123, 13. 125, 17. 153, 17. 247, 21. 249, 20. **eius princeps legitimus papa** 58, 9.
Romani 69, 19. 86, 3. 98, 15. 106, 19. 111, 7. 124, 20. 125, 19. 134, 5. 136, 12. 150, 19. 153, 12. 156, 22. 158, 24. 162, 8. 172, 22. 182, 10. 190, 17. 192, 24. 198, 16. 211, 9. 217, 2. 227, 3. 244, 13. 246, 22.
Romania 79, 22. 206, 17. 212, 11. 270, 18.
Romanopolis 226, 6.
Romanum imperium regnante Heraclio mutilari coeptum 12, 17.
Romanus imp. neptem Petro Bulgaro uxorem dedit 87, 22. **eius aurea bulla seu foedus cum Iberibus** 202, 11.
Rusianum 120, 19.
Russi 179, 17. **Patzinacitas maxime omnium reformidant** 69, 15. **eorum iter in Romaniam, et superstitiones** 74, 17. 78, 1.
Russia 71, 20. 77, 18. 179, 19.
Sabartoeasphali 168, 11.
Sabas fl. 177, 16.
Sabas vel Samanus Saracenorum Afrorum dux 61, 13. 130, 3.
Sacacatae 167, 11.
Sagalassus 38, 16.
sagenae navium genus 150, 10.
Salamas 191, 15. 192, 4.
Salenes 159, 21.
Salernum 118, 15.
Salmacatae 167, 10.
Salmutzes Turcarum boebodus 170, 4.
Salona 137, 11. 149, 7. **Dalmatiae caput** 141, 15. **aquis ad potum suavissimis commendata** 58, 2. **ab Abaris qua ratione capta** 126, 22. 142, 11.
Saltice 47, 4.
Saltus 50, 7.
Samaria 30, 15. **eius incolae ab Assyriis quo translati** 30, 16.
Sambatas fl. 75, 1.
Samonas patricius et accubitor sub Leone 231, 21.
Samothrace ins. 47, 12.
Samus insula, et thema unde sit dicta 41, 2. **quaenam in eo themate urbes et turmae** 41, 17.
Sangarius fluvius ponte iunctus a Iustiniano 27, 8. **in eum epigramma** ib. 12.
Saniana 28, 11. 225, 19.
Sapaxi 269, 7.
Sapicium 269, 16.
Saraceni 100, 15. 101, 24. 182, 16. 212, 7. 226, 4. 230, 15. **e regione/sua quando egressi** 93, 5.
Ragusium frustra obsident 62, 16. 130, 2. **iidem Barim capiunt, indeque post aliquot annos a Graecis et a Francis eiiciuntur** 62, 16. 130, 16. **Phasianem sub Leone invadunt, et sub Romano amittunt** 199, 15. 200, 1. **eorum classis apud Cyzicum sub Pogonato incensa** 217, 1.
Sarat 179, 20.
Sarcel Chazarorum oppidum 80, 17.

- ad Tanaim quando et a quo aedificatum 177, 19.
- Sardiani 23, 21.
- Sardinia 57, 11. 59, 10.
- Sardis 23, 3.
- Sarmatae 244, 17. 250, 10. 255, 21.
- Sauromatus Bosporianorum dux a Chersonitis vincitur 244, 11.
- Sauromatus alter a Pharnaco Chersonis proteuonte singulari certamine vincitur 153, 8.
- Savada 47, 4.
- Saxonia 144, 10.
- Scampta 56, 3.
- Scarphia 51, 17.
- Scepila ins. 50, 8.
- Scerda 140, 10.
- Sceupton 56, 4.
- scholarum domesticus destinatus cum cohorte ad palatii custodiam 235, 12.
- Scholasticus ostiarius accubitor sub Theophilo 231, 15.
- Scirdacissa 140, 10.
- Sclabesiani in Peloponnesum sub Romano irrumpunt 233, 15.
- Sclavi 75, 1. 79, 17. 127, 6. 136, 23. 146, 16. 147, 3. 161, 17. Dalmatiae ditioni Romanae se subtrahunt 127, 10. baptismum Basilio imperante suscipiunt, eique se subiiciunt 129, 1. eorum duces zupani 128, 22.
- Sclavi Peloponnesi Patras sub Nicephoro obsident 217, 4. inde a Beato Andrea repulsi attribuuntur eius apostoli templo Patris celebri 218, 10. 219, 20. v. etiam Ezeritae, Milengi.
- Sclavonia 123, 22.
- Scordona 151, 5.
- scriniarii 16, 21.
- Scylax Caryandenus scriptor 18, 7.
- Seyrus ins. 43, 12.
- Scythae 50, 13. 182, 7. rebellantes a Chersonitis ad deditionem compelluntur sub Constantino 250, 14. eos Rhinotmetus in montibus Strymonis collocat 50, 14.
- Sebastae thema 32, 1. 228, 12.
- Sebastopolis 49, 21.
- Selbo 140, 10.
- Selenciae thema 35, 9. quibus ex urbibus constet ib. 13. quando inter themata censeri coeperit 36, 2.
- Selga 37, 21.
- Selinas fl. 78, 8.
- Selinus urbs et fl. 38, 4.
- Selymbria 45, 2.
- Serbula 153, 1.
- Serbuliani 153, 2.
- Seretus fl. 171, 13.
- Serrae 47, 6.
- Servia 145, 14. 152, 16. 153, 10. 156, 4. 161, 9. eius situs 146, 13. urbes 159, 19.
- Servii 79, 17. 128, 9. 157, 19. albi 152, 10. Serviorum pars ad Heraclium imperatorem confugit, et in themate Thessalonices primum, deinde in Dalmatia sedes ponit ib. 18. baptismum suscipiunt 153, 18. Bulgares saepe repellunt 154, 9. ab iis denique decepti, et in Bulgariam abducti sunt 158, 13. sed adiuvantibus Graecis regionem suam recipiunt, et imperatori CP. se subiiciunt 159, 11.
- Sesamus 29, 12.
- S. Severinae urbs 60, 2.
- Sicania 58, 14.
- Sicardus Longobardiae princeps 121, 4.
- Siceliotae 59, 15.
- Sicilia ins. 57, 12. 104, 22. 121, 8. 225, 2. olim Sicania, maxima insularum mediterranei maris 58, 14. olim sub regibus postea in Romanorum potestatem venit ib. 5. CP. imperatori cur subiecta ib. 10. paene universa a Saracenis capta 59, 18. eius praecipuae urbes ib. 16.
- Sico Longobardiae princeps 121, 2.
- Siculi 59, 14.
- Sicyon 52, 9.
- Side 37, 21.
- Sidraga 145, 8.
- Sigrianae montes 25, 2.
- Singidon 111, 9.
- Sinope 21, 7. 29, 18.
- Sinutes eunuchus, chartularius cursus publici sub Leone, et legatus ad Adranasem 184, 13.
- Sipendus 121, 3.

- Sirmium** 111, 9. 173, 20.
Smyrna 96, 4. praetorium thematis Sami 41, 18.
Soldanus Saracenorum Afrorum dux Ragusium frustra obsidet 61, 13. 130, 3. inde Barim capit, et Longobardiam aliquandiu tenet ib. 16. inde pulsus, et a Ludovico Franciae rege captus Capuae ac Beneventi principes in eum suscitatur 131, 11. 132, 2. in patriam reversus Capuam et Beneventum oppugnatum venit, sed frustra 133, 12.
Soli 35, 15. 39, 14.
Sophia Nicetae filia Christophoro Romani imp. filio nupta 54, 4.
Sophianus Maviae avus 101, 22.
Sophronius Hierosolymorum episcopus Palaestinae ecclesias inita cum Arabibus pactione servat 95, 5.
Sora 30, 5.
Soteriopolis 183, 3.
Spandiates Iber toto corpore excepto corde invulnerabilis 198, 5.
Spania 107, 14.
Sparta 52, 10.
spatharocandidatus 177, 22.
Sphendoplocus Moraviae princeps 81, 10. 174, 1. 175, 20. regionem in tres filios dividit ib. 22.
Sphendosthlabus Russiae princeps 74, 20.
S. Spiridion ex Trimytho urbe in Cypro insula 39, 16.
Sporades insulae 43, 7. 57, 15.
Srechiabarax 269, 18.
Stauracius Platys Mardaitarum Attaliae capitaneus inimicitias cum Eustathio Cibyrhaeotarum vicario exercet, et a Leone imperat. revocatur 229, 3.
Stenitae 237, 21. remiges agrariorum imperialium 233, 21.
Stenum 237, 22.
Stephanus grammaticus 58, 14.
Stephanus mathematicus 93, 2.
Stephanus Serviae princeps a patrele Petro eiicitur 154, 23.
Stoli 50, 1.
Stolpon 151, 6.
Strabo geographus Cappadox ex Amasea 18, 4. 42, 6. 63, 9.
Stratonicia 24, 10. 38, 11.
Strobelus 36, 20.
Strobilus 122, 11.
Stroemerus Blastemerl filius a Muntimero fratre captus, in Bulgariam mittitur 154, 13.
Strubun 77, 15.
Strymonis thema 50, 10. in eo Scythae a Rhinotmeto collocati ib. 13.
Suleemanus Saracenorum princeps a Graecis victus 102, 8. 105, 3.
Supolichus Chersonita 252, 18.
Surrentum 120, 20. 121, 16.
Susa 257, 9. 259, 13.
Syce 38, 6.
Sylaeum 37, 20.
Symbatius principum princeps 183, 16. 191, 17. 192, 6. ab Aposata Persidis amera interfectus 191, 18. 192, 15.
Symbatius magnus Iberiae princeps 206, 4.
Symbatius Davidis filius, et Symbatii magni nepos 207, 8. Pan-cratii patrum filiam uxorem ducit ibid. 19. Adranutzium ab Asotii Ciscasis filia aufert ibid. 12.
Syme ins 37, 9.
Symeon Bulgariae princeps Petrum Serviae principem in vincula comitit, eique Paulum substituit 156, 23. idem Paulum eiicit et Zachariam Serviae principem renuntiat 157, 18. quo et ipso expulso, Servios omnes in Bulgariam abducit 158, 13.
Symeon a secretis patricius sub Romano 209, 4.
Symposium clusura ubi 227, 8. a Melitiniatis capitur, sed iterum a Melia occupatur, et turma fit ib. 23.
Syngul fl. 179, 14.
synodus in Trullo 215, 10.
Syracusae 59, 19.
Syri 19, 16.
Syria 57, 17. 96, 19. 106, 2. 180, 12. 182, 17. 215, 1.
Syrucalpee 165, 23.
Sysperites 30, 13.

- Tabla 225, 22.
 Talmat 165, 3.
 Tamasus 39, 15.
 Tamatarcha 181, 7. 268, 22.
 Tanais fl. 178, 10. 181, 1.
 Tarcatzus primus Arpadæ filius 175, 1.
 Tariani 172, 12.
 Taro 182, 6. 184, 2. 189, 15.
 Taronitæ 186, 23.
 Tarrhaconesia 108, 13.
 Tarsia 15, 9.
 Tarsiatae 27, 4.
 Tarsus 35, 19.
 Tartessii 107, 9.
 Tase Arpadæ nepos 175, 9.
 Taurica Cappadociae pars 18, 14.
 Tauromenium 59, 17.
 Tauropolis 38, 13.
 Taurus mons 14, 7. 35, 11. 38, 17.
 Taurus Thraciae sub Constantino proconsul 45, 11.
 Tautucas Armenius 31, 3.
 Taxis Zeltae filius, Arpadæ nepos 175, 10.
 Tebele Tarcatzi filius, Arpadæ nepos 175, 4.
 Tece 226, 8.
 Teium 29, 2.
 Teliutza 74, 22.
 Telmissus 37, 13.
 Tenen 151, 6.
 Teos 24, 11. 41, 14.
 Tephricæ 31, 15.
 Terbunia 147, 15. 153, 11. 161, 12. eius regionis situs 145, 16.
 Terbuniatae Serviorum pars olim sub zupanis, postea sub principibus 161, 12. cur sint dicti ib. 16. eorum urbes 162, 4.
 Termatzus Arpadæ abnepos 175, 12.
 Terpemere Chrobatorum princeps 149, 23.
 Tetrangurium urbs 147, 9. cur sit dicta 138, 21. eius situs ib. 18.
 Thasus ins. 47, 11.
 Thebae 50, 5.
 thema quid 11, 6. unde sit dictum 13, 5. thematum nomina alia antiqua, alia recentia 11, 3. themata quando constituta 12, 14. eorum sub Leone et Romano mutationes 225, 5. 226, 10.
 Themistus Chersonis proteuon Bosporianos pacem a Diocletiano petere compellit 244, 10 sqq.
 Theoctistus Broeeniorum, Peloponnesi praetor sub Michaelē Theophili filio, Slavos rebellantes ad tributa pendenda damnat 221, 4.
 S. Theodori martyris scutum ubi 36, 12.
 Theodorus Sigritzes Bulgarorum exercitus dux, a Serviis in bello occisus 158, 1.
 Theodorus Armeniorum interpres sub Leone 184, 6.
 Theodosiopolis a Graecis post diutinum bellum capta 199, 24 sqq.
 Theodosiopolitani 201, 2. 205, 15.
 Theodosius protovestiarius sub Leone contra Bulgaros pugnant occiditur 33, 9.
 Theodotus protocarabns dromonii imperialis sub Porphyrogenito 240, 17. eum caesum tonsumque Romanus perpetuo exilio damnat 241, 9.
 Theophanes monasterii Magni Agri conditor 106, 14. eius genus ib. 15. e chronicis eius loci laudati 93, 13. 96, 8. 102, 17. 110, 7.
 Theophanes patricius accubitor sub Romano 232, 3.
 Theophilus patricius et Chaldae praetor sub Romano Phasianem devastat 200, 8.
 Theophilus patricius et Theodosiopoleos praetor sub Porphyrogenito 204, 2.
 Theophylactus Bimbilides Phialae protospatharius sub Leone et Porphyrogenito 239, 21.
 Theophylactus protospatharius et mensae augustae domesticus sub Romano 241, 22. bene erga Porphyrogenitum animatus 242, 10.
 Theophylactus magister sub Porphyrogenito 241, 22.
 Thera ins. 43, 13.
 Therasia ins. 43, 13.
 Thernia 21, 2.

- Thermopylae** 51, 22.
Thessali 51, 3. 13.
Thessaliae praefectura 50, 4.
Thessalonica urbs Macedoniae 152, 20. 177, 2. unde sit dicta 51, 3. nunc thematis caput 50, 22. quantum a Danubio distet 177, 2.
Theudericus patricius, consul et Gotthorum princeps Libyam occidentalem occupat 111, 15.
Thomas Lycandi proocus quae munera Iustiniano obtulerit 34, 10.
Thracae 22, 21. 221, 6. eorum thema 44, 9.
Thracessii Asiae minoris incolae 22, 13. eorum thema ib. 12. 38, 10. 215, 8. unde sit dictum 22, 19. eius urbes 24, 5. eius praetor equestri agminis dux 41, 15.
Thracia 23, 14. 102, 6. 111, 14. unde sit dicta 46, 4. olim in duo regna divisa 44, 18. deinde provincia Romani imperii ab uno proconsule administrata, denique in exigua segmenta divisa 45, 11. eius praefecturae et urbes 47, 1.
Thucydides 53, 11.
Thyatira 24, 7.
Thymimes Mundari filius 90, 18.
Thyni 27, 4.
Tibe 191, 15. 192, 4.
Tibium 200, 5.
Ticrit 114, 3.
Timeses fl. 174, 6.
Titapolis 36, 8.
Titza fl. 174, 8.
Tius 28, 17.
Tlon 38, 14.
Tomis 47, 13.
Topirus 49, 19.
Tornicius Apoganem Taronitae filius patricius 187, 4. 188, 19. regionem suam imperatori CP. donat, sed eam imperator patruelibus Tornicii reddit 189, 8. eius vidua in monasterium Psomathei CP. secedit 190, 20.
Tortzeli 122, 20.
Traiani pons 173, 16.
Traianopolis 47, 7.
Trallis 24, 8. 41, 13.
Trapezus 30, 10. 226, 19.
Trice 50, 5.
Trimythus 39, 16.
Tripolis 112, 10.
Triton 25, 2.
Troiani 26, 2.
Tropaenus 47, 15.
Trosmis 47, 15.
Trullus fl. 171, 11.
S. Tryphonis corpus ubi asservatum 139, 8.
Trypia 227, 21.
Tungatae 167, 9.
Turcae 144, 11. 152, 3. 156, 20. 164, 18. 171, 20. 238, 19. 239, 1. olim Sabartoeasphali dicti 168, 10. a Patzinacitis eiecti, pars in Perside, pars in Atelcusu regione sedes ponunt 169, 5. hi Moraviam invadunt 170, 21. 177, 14. a Patzinacitis saepe victi 70, 6. 73, 24. in octo gentes divisi 174, 12. eorum principes ex Arpadae prosapia ib. 17. eorum dignitates ib. 20.
Turcia 148, 2. 166, 8. ubi 177, 14. quinam in ea fluvii, quibusque gentibus circumscribatur 174, 6. 9.
Turganerch ins. 181, 22.
turmarum mutationes sub Leone 224, 21.
Tutes fl. 174, 6.
Tyana 21, 3.
Tyrocastrum 206, 16.
Tzemandus 32, 18. ea occupata Melias eius clisuriarcha factus 228, 10.
Tzarbagani ins. 181, 22.
Tzeesthlabus Clonimeri filius Ser-viam a Bulgaris devastatam occupat, et adiuvante imperatore CP. habitatoribus frequentem reddit 158, 11. Romano imperio se subiicit ib. 24.
Tzena 145, 8.
Tzentina 146, 12.
Tzentzena 145, 7.
Tzermatzu 191, 15. 194, 8.
Tzernabuscee 159, 20.
Tzernigoga 74, 22.
Tzicane 242, 21.
Tziliapert 269, 18.
Tzoidus 47, 9.

- Tzopon** 165, 10.
Tzur 165, 6.
Ucruch fl. 181, 12.
Ulborsi 76, 13.
Ulnutes 191, 7.
Ultini 166, 9.
Umarus classis Arabum praefectus, ac deinde princeps 105, 5. eius expeditiones et imperii tempus 95, 3.
Usa Palaestinae ameras 98, 8.
Uthmanes Arabum princeps 95, 16. eius expeditiones ib. 17.
Uzi 164, 11. 166, 20. Patzinacitis formidolosi 79, 23. iidem Chazaros facile infestant 80, 3.
Uzia 166, 3.
Valid Arabum princeps 104, 8. universam Africam capit ib. 11.
Vandali 121, 9. Hispaniam primo, deinde Africam occupant 111, 17.
Varnae fl. 79, 7.
Veneti olim Henetici in insulas secedunt 121, 19. 123, 11. Pipino tributa solvere compelluntur 124, 21. eorum insulae et urbes in Italia 122, 17.
Venetia 150, 2.
Venetiae 122, 3. 150, 16. earum ducis sedes 122, 3.
Venetum mare quot flumina influant 122, 4.
Verona 117, 11.
Vesuvius mons 60, 18.
Wisigotthi Roma devastata Gallias primum, deinde Hispaniam occupant 111, 10. 112, 10.
Xanthus 37, 14.
Xenophon 30, 10.
Zacharias Atheniensis papa 119, 3.
Zacharias Pribesthlabi filius a Paulo Brani filio Serviae principatum invadens capitur, et Bulgaris traditur 157, 11. eundem adiuvantibus Bulgaris deicit ib. 17. Bulgaros vincit, posteaque ab iis eiicitur ib. 20. 158, 9.
Zachluma fl. 160, 22.
Zachlumi Serviorum pars cur sint dicti 160, 11. regionis situs 145, 18. eorum urbes 160, 23.
Zachlunitae 128, 10. 147, 15. 153, 10. 156, 17. 162, 14.
Zacynthus ins. 54, 10.
Zalichus 21, 7.
Zaltas quartus Arpadae filius 175, 2.
Zapara 50, 3.
Zelpa 47, 14.
Zenarus Ismaelis pronepos 90, 15.
Zenopolis 36, 9.
Zentina fl. 145, 22.
Zetlebe 162, 5.
Zichi 181, 22. 182, 1. 269, 2.
Zichia 71, 20. 269, 1. ubi 181, 15. eius insulae ib. 19.
zupani Serviae a Bulgaris eiecto principe Zacharia decepti, et in vincula coniecti 158, 10.
Zurbaneles protospatharius azalus curopalatae Iberiae 202, 13.

I N D E X

A D H I E R O C L E M.

Ἀβίλα Παλαιστ. 398, 24.
Ἀβίλα Φοινίκ. 398, 15.
Ἀβριττος Μυσ. 391, 5.
Abydus Hellesp. 394, 3.
Acalissus Lyc. 395, 21.
Achrida eadem quae *Lychnidus*,
 nec tamen *Iustiniani imp. pa-*
tria 432, 7. quando *Iustinia-*
na I. dici coepta 433, 22.
Acmonia Phryg. 394, 13.
Aconesiae insulae circa Isauriam
et Ciliciam 515, 11.
Acontisma 391, 17.
Acrasus Lyd. 394, 21.
Ἀδάδα Πισιδ. 394, 29.
Ἀδανα Κιλικ. 397, 10.
Adonis in Phrygia et vicinia va-
riis nominibus olim cultus 456,
 26. eius *Come* ib. 35.
Ἀδρα Ἀραβ. 399, 2.
Adramuttium Asiae 393, 29.
Ἀδρασσός Ἀραβ. 399, 5.
Adrasus Isaur. 397, 24.
Ἀδριανοὶ Ποντ. 396, 11.
Ἀδριανούπολις Αἰμιν. 391, 1.
Ἀδριανούπολις Ἡπείρ. 392, 28.
Πισιδ. 394, 26. *Ὀνωριάδ.* 396,
 14.
Ἀδριανοῦ θῆραι Ἑλλησπ. 394, 5.
Aegae circa Myrinam an semper
Aegaeae 443, 19.
Aegaeae Asiae 393, 28.
Aegeae Cilic. 397, 13.
Aegina insula Graec. 392, 9.
Aelia Palaest. 398, 19.

Aeliae cognomine diutissime usa
Hierosolyma 529, 10.
Aenus in Thracia coelo utebatur
frigidissimo 406, 11.
Afrodito 399, 20.
Ἀγαλασσός Πισιδ. 394, 28.
Ἀγχίαλος Αἰμιν. 391, 2.
Ἀγκυρα Γαλατ. 396, 20.
Ἀγάνη Ἀσί. 393, 28.
Ἀγαῖος, Ἀγεάτης, Ἀγχεύς 443,
 15.
Ἀγεραι Κιλικ. 397, 13.
Ἀγείρα Ἑλλ. 392, 12.
Ἀγιον Ἑλλ. 392, 12.
Ἀγισσος Σκυθ. 391, 9.
Ἀγρόσθενα Ἑλλ. 392, 8.
Ἀγυπτιακή (Ἐπαρχία) 399, 6.
τοῦ Αἰμινόντου (Ἐπαρχ.) 391, 1.
Ἄγιος Ροδόπ. 390, 12.
Ἀκανθος Ἰλλυρ. 391, 16.
Ἀκραί Σκυθ. 391, 7.
Ἀκτιον Ἡπείρ. 392, 28.
Ἀκνὲς Δακ. 393, 11.
Ἀλάβανδα Καρ. 396, 3.
Alexandria Aegypt. 399, 7. *Cili-*
ciae 397, 13.
Alexandrinus patriarcha centum
episcopos sibi subditos habebat
 536, 19.
Ἀγιζα Ἀσί. 393, 25.
Ἀλινδὰ Καρ. 396, 3.
Allii Phryg. 394, 14.
Ἀλλυγγος Κρήτ. 392, 23.
Ἀλμωπία Ἰλλυρ. 391, 12.
Ἀλμυρίς Σκυθ. 391, 9.

- Ἀμανία Ἠπειρ.* 393, 5.
Ἀμασία Ἐλενοπ. 396, 31.
Ἀμάστριον Παφλ. 396, 17.
Ἀμαθοῦς Κύπρ. 397, 16.
Ἀμβλαδα Λυκαον. 394, 32.
Ἀμιδα Μεσοπ. 398, 9.
Ἀμισὸς Ἐλενοπ. 396, 31.
Ἀμώριον Γαλ. σαλ. 396, 23.
Amphipolis Illyr. 391, 15.
Ἀμφισσα Ἑλλάδ. 392, 3.
Ἀμουργὸς Νῆσ. 395, 30.
Ἀμυζῶν Καρ. 396, 3.
Ἀναία Ἀσί. 393, 23.
Ἀναπος Λυκ. 395, 21.
Ἀνάστασις Ἑλλάδ. 392, 5.
Ἀναστασιούπολις Καρ. 396, 6.
Anastasiupolis Galatiae olim Lagania appellata 497, 28.
Ἀνάξαρχος Κιλικ. 397, 13.
Anchesmus Epir. 393, 1.
Ancyra Phrygiae 394, 16.
Ancyro - Galatia 497, 7.
Ἀνδραπα Ἐλενοπ. 396, 31.
Ἀνδρῶν Αἴγυπτ. 399, 8.
Andros ins. 395, 29.
Ἀνεμούριον Ἰσαυρ. 397, 20.
Antaeu 399, 23.
Antaeus inter Osiridis amicos 547, 34.
Ἀνταγνία Πλυρ. 391, 13.
Ἀντιανδρος Ἀσί. 393, 30.
Ἀντάραδος Φοιν. 398, 12.
Ἀνθηδών Ἑλλάδ. 392, 5. *Παλαιστ.* 398, 20.
Ἀνθύπατοι an municipiorum et coloniarum duumviri 401, 25.
Antigonia eadem ac Mantinea 424, 1.
Ἀντίκυρα Ἑλλάδ. 392, 4.
Antinou 399, 22.
Antiochia Cariae 396, 4. *Isaur.* 397, 21. *Pisid.* 394, 25. *Syriae* 397, 26.
Ἀντιφελλὸς Λυκί. 395, 23.
Ἀντιφρὼ Λιβ. 400, 1.
Antonius, monachorum parens, ubi natus 545, 12.
Ἀπάμεια Πισιδ. 394, 27. *Συρ.* 397, 28.
Aramia Cariae 396, 10.
Ἀπερλαί Λυκ. 395, 23.
Ἀφνάϊον Λύγούσι. 399, 12.
τῆς Ἀφρικής (Ἐπαρχ.) 400, 9.
Aphrodisia Europ. 390, 11. *Cariae* 396, 5.
Aphroditon Arcad. 399, 26.
Apis Lunae sacratus 546, 25.
Apollo Mystes apud Dakdianos 457, 31.
Apollonia Cariae 396, 5. *Epiri nov.* 393, 4. *Illyr.* 391, 15. *Ponti* 396, 10.
Ἀπολλωνίς Λυδ. 394, 22.
Ἀπόλλωνος ἱερὸν Λυδ. 394, 21.
Apollonos minoris 399, 23. *superioris ib.* 27.
Appia Phryg. 394, 15.
Ἀππιαρία Μυσ. 391, 4.
Ἀππων Ἠπειρ. 393, 1.
Apris Europ. 390, 11.
Artaus Hellesp. 394, 5.
Ἀπτερα Κρήτ. 392, 24.
Ἀραβία Λύγούσι. 399, 16.
τῆς Ἀραβίας (Ἐπαρχ.) 399, 1.
Ἀράβισσος Ἀρμεν. 397, 7.
Ἀραδὴν Κρήτ. 392, 25.
Ἀραδος Φοιν. 398, 12.
Ἀραυρος Ἰλλυρ. 391, 16.
Araxa Lyciae 395, 25.
Arcadiae Aegypti unde nomen venerit 544, 33.
Arcadiopolis eadem quae Bergule Thrac. 402, 43.
Ἀρεόπολις Παλαιστ. 398, 28.
Ἀρεθούσα Συρ. 397, 29.
Ἀργίτζα Ἑλλησπ. 394, 6.
Ἀργος Μακεδ. 391, 19. *Ἑλλάδ.* 392, 13.
Ἀριαραθία Ἀρμεν. 397, 7.
Ἀριασσὸς Παμφ. 395, 14.
Ἀρίνδηλα Παλαιστ. 398, 28.
Aristium Phryg. 394, 14.
Ἀριζα Παλαιστ. 398, 22.
Ἀρκα Ἀρμεν. 397, 7.
Ἀρκαδία Κρήτ. 392, 23.
τῆς Ἀρκαδίας (Ἐπαρχία) 399, 18.
Ἀρκαδιούπολις Ἀσί. 393, 24. *Θράκ.* 390, 9.
Ἀρκαί Φοιν. 398, 12.
τῆς Ἀρμενίας α' (Ἐπαρχ.) 397, 4.
τῆς Ἀρμενίας β' (Ἐπαρχ.) 397, 6.
Ἀρμονία Μακεδ. 391, 20.
Arnea Lyciae 395, 23.
Ἀρπασα Καρ. 396, 4.
Ἀρσενόϊτης Ἀρκαδ. 399, 19.
Ἀρσινὴ Κύπρ. 397, 17.
Ἀρύκανδα Λυκ. 395, 22.

- Ascenus et Arcaeus Del Lunī cognomina 456, 18.
 Asia quot olim urbes habuerit 439, 22. eius templa communibus urbium impensis sarta tecta 453, 1.
 τῆς Ἀσίας (Ἐπαρχία) 393, 22.
 Ἀσίνη Ἑλλάδ. 392, 16.
 Ἀσκαλὼν Παλαιστ. 398, 22.
 Ἀσωπὸς [πόλις] Ἑλλάδ. 392, 15.
 Aspendus dein Primopolis 475, 15.
 Ἀσπωνα Γαλατ. 396, 20.
 Ἀστυπάλαια Νῆσ. 395, 30.
 Ἀταρνέα Ἑλλησπ. 394, 4.
 Ἀθῆναι Ἑλλάδ. 392, 8.
 Athribis Aegypt. 399, 16.
 Atmenia Pisid. 394, 25.
 Attalia Lyd. 394, 20. Pamphyl. 395, 10.
 Attuda Phryg. 394, 10.
 Αὐγούστα α' (Ἐπαρχία) 399, 11.
 Αὐγούστα β' (Ἐπαρχία) 399, 15.
 Αὐγούστα Κιλικ. 397, 11.
 Augustalis in Aegypto praefectus 536, 6.
 Augustamnica Aegypti unde appellata 541, 11.
 Αὐλίου πόλη Ἀσί. 393, 26.
 Aulona Epir. nov. 393, 5.
 Αὐρηλιούπολις Αυσ. 394, 20.
 Ἀξιούπολις Σκυθ. 391, 8.
 Azani Phryg. 394, 15.
 Ἀζωτὸς παράλιος Παλαιστ. 398, 18. μεσόγειος Παλαιστ. ibid. 19.
 Azotus duplex, maritima et mediterranea 528, 34.
 B et T in Graecis permiscuntur 466, 27.
 Βαβάκτης Pan 415, 35.
 Babylon Aegyptia quam longe a sinu Arabico 543, 39.
 Βάγης Αυσ. 394, 21.
 Βάλβουρα Αυσ. 395, 26.
 Βαρατή Αυσκων. 394, 33.
 Βαρέττα Ἀσί. 393, 26.
 Βάργαλα Μακεδ. 391, 19.
 Βάρις Πισιδ. 394, 28.
 Βαρίσπη Ἑλλησπ. 394, 2.
 Basiana Mys. 393, 21.
 Βασιλινούπολις Βιθυν. 396, 10.
 Basilinopolis Bithyniae a Iuliano in matris honorem condita 491, 4.
 Bathnae Osroen. 398, 6.
 Bathys fl. circa Dorylaeum 469, 32.
 Βέρεθη Παμφ. 395, 12.
 Βέργη Ἰλλυρ. 391, 16.
 Bergule Thrac. Arcadiopolis 402, 43.
 Beroa Thr. cons. 390, 16.
 Beroea Syr. cons. 397, 27.
 Beroea Thrac. apud recentiores Geographos neglectior 407, 11.
 Irenopolis quando dici coepta ib. 14.
 Beronice Libyae 399, 30.
 Berroea Illyr. 391, 12.
 Berytus Phoenic. 398, 11.
 Berytus Phoenic. metropolis et cuius generis 525, 3.
 Βίβλος Φοιν. 398, 11.
 Βίεννα Κρήτ. 392, 22.
 Βιμενάκιον Μυσ. 393, 17.
 Βίρθα Ὀσροην. 398, 7.
 Βιτάρους Παλαιστ. 398, 29.
 Bithynarcha eiusque solemnis e metropoli processus 490, 37.
 Βιτύλη Παλαιστ. 398, 22.
 Βιζύη Θράκ. 390, 9.
 Βλαυνδον Ἑλλησπ. 394, 4.
 Boium Ins. 392, 2.
 Βονωνία 393, 11.
 Βόστρα Ἀραβ. 399, 2.
 Βόστρυς Φοιν. 398, 11.
 Βράγυλος Ἰλλυρ. 391, 14.
 Briana Phryg. 394, 13.
 Βρίουλα Ἀσί. 393, 24.
 τῶν Βρισγάμων (Ἐπαρχία) 400, 8.
 Βρούζος Φρυγ. Σαλ. 395, 4.
 Bubastus Aegypt. 399, 16.
 Βουβῶν Αυσκ. 395, 25.
 Βούλις Ἠπειρ. 393, 4.
 Βουμλίτα Ἑλλάδ. 392, 5.
 Busiris Aegypt. 399, 10.
 Buthrotum Epir. 393, 1.
 Βούτος Αἴγυπτ. 399, 7.
 Cabassa Aegypt. 399, 8.
 Cadi Phryg. 394, 15.
 Cadi Phryg. ad Hermum 455, 5.
 Caesarea Cappadociae 396, 26.
 Palaest. 398, 18. Pont. 396, 10.
 Thessal. 391, 23.
 Callatis Scyth. 391, 7.
 Callinica Osroen. 398, 7.
 Callinicus quando Leontopolis appellata 523, 42.
 Camara Cret. 392, 22.
 Candyba Lyc. 395, 24.

- Cantania Cret. 392, 25.
 Capidaba Scyth. 391, 8.
 Cappadocia quo tempore rectorem Consularem acceperit 499, 36. a Valente imp. in duas secta 502, 8. in tres a Iustiano 503, 38.
 Caralia Pamph. 395, 18.
 Cariae urbes pleraeque in collibus 484, 26.
 Carpasium Cypr. 397, 18.
 Carpi ubi habitarint 409, 40.
 Carrae cur urbs paganorum 523, 11.
 Cassa Pamph. 395, 17.
 Castabala Cilic. 397, 14.
 Castoria Thessal. 417, 39.
 Castra Martis 393, 11.
 Caunus Lyciae 395, 25.
 Caunus urbs conditionis miserae 480, 10.
 Cellae Illyr. 391, 12.
 Cephaleniae ins. Graec. 392, 17.
 Cerase Lyd. 394, 21.
 Cerasus Pont. Polem. 397, 2.
 Cercyra ins. Epir. 393, 2.
 Ceres Chthonia apud Hermionenses 423, 37.
 Ceretapa Phryg. 394, 11.
 Cestri Isaur. 397, 21.
 Χαίρωνεια Ἑλλάδ. 392, 3.
 Χαλκηδὼν Ποντ. 396, 9.
 Chalcedonia cuiusmodi Metropolis 488, 11.
 Chalcis ins. Euboeae 392, 7.
 Chalcis Syr. cons. 397, 27.
 Charagmuba Palaest. 398, 28.
 Χερσόνησος Κρήτ. 392, 23.
 Χῶμα Αυσ. 395, 22.
 Χωρία Μιλυαδικὰ Παμφ. 395, 13.
 Χωρία πατριμονιάλια Καρ. 396, 7.
 Christopolis eadem ac Nicopolis Thraciae 406, 34. et Diosbieron Asiae 441, 15.
 Cibyra Cariae 396, 7.
 Cibyrreotarum Thema quodnam 487, 36.
 Cierus deinceps Prusias ad Hypium amnem 494, 22.
 Cinna Galat. 396, 20.
 Cios Pont. 396, 10.
 Cisamus Cret. 392, 24.
 Citium Cypr. 397, 16.
 Claneus Gal. sal. 396, 24.
 Claudiopolis 396, 13.
 Clazomene Asiae 393, 27.
 Clysma castellum ad Arabicum sinum accubans 544, 8.
 Cnidus Cariae 396, 2.
 Codrula Pamph. 395, 16.
 Coela portus Thrac. 405, 17. in Euboea ib. 27.
 Colassae Phryg. 394, 11.
 Colassae et Colassenses Phryg. 451, 9.
 Colbasa Pamph. 395, 14.
 Colonia Armen. 397, 5.
 Colosa Asiae 393, 25.
 Comana Pamph. 395, 14. Ponti Polem. 397, 2.
 Comanae quot fuerint in Pamphylia 473, 21.
 Comba Lyciae 395, 24.
 Comes Isauriae 514, 8. Lycorniae 464, 7. patrimonii sacri a quo institutus 487, 9.
 Comistaraus Lyciae 395, 26.
 Comona Armen. 397, 7.
 Conana urbs Pisid. 461, 30. 463, 21.
 Conionisa Hellesp. 394, 6.
 Coniupolis Phryg. 394, 12.
 Constantia Arab. 399, 4. Cyp. 397, 16. Osroën. 398, 6.
 Constantiana Scyth. 391, 7.
 Constantina Phoen. 398, 12.
 Consulares provinciarum quae fuerint dignitate 402, 2.
 Copton Theb. 399, 26.
 Coracasium Pamph. 395, 18.
 Corrector Augustamnicae 541, 13. Paphlagoniae 495, 18.
 Corycus Cilic. 397, 10.
 Cotana Pamph. 395, 18.
 Cos ins. 395, 28.
 Crasus Phryg. 394, 12.
 Cratia Honor. 396, 14.
 Cremna Pamph. 395, 14.
 Cucusus Armen. 397, 7.
 Cucusus oppidum Armen. descrittissimum 507, 23.
 Curium Cypr. 397, 17.
 Cyaneae Lyciae 395, 23.
 Cybistra Cappad. 396, 28.
 Cydissus Phryg. 394, 14.
 Cydonea Cret. 392, 24.
 Cydonia et Cydonea 429, 3.

Cynum Aegypt. 399, 10.
 Cyparisia Graec. 392, 16.
 Cyrenia Cypr. 397, 18.
 Cyrus Euphrat. 398, 2.
 Cytheria ins. Graec. 392, 18.
 Cythri Cypr. 397, 18.
 Dadybra Paphl. 396, 17.
 τῆς Δακτίας (Ἐπαρχία) 393, 7.
 Daldia Lydiae 457, 32. an Mysae dicta ib. 25.
 Δαλίσανδος Ἰσαυρ. 397, 22.
 Dalisandus Isaur. a quo condita 517, 10.
 Damascus Phoen. 398, 15.
 τῆς Δαρδανίας (Ἐπαρχία) 393, 13.
 Dardanum Hellesp. 394, 3.
 Darnis Liby. 400, 1.
 Dascylae plures in Bithynia 492, 37.
 Δασκύλιον Ποντ. 396, 11.
 Δαυλία Ἑλλάδ. 392, 2.
 Δεβαλάκια Φρυγ. Σαλ. 395, 5.
 Δεβελιὸς Αἰμιν. 391, 2.
 Delos ins. Graec. 392, 10.
 Δελφοὶ Ἑλλάδ. 392, 3.
 Delus insula cur ἄδελος Hierocli 422, 31.
 Δημητριάς Θεσσαλ. 391, 22.
 Δήμος de pago 469, 38.
 Δήμου Ἀμαδάσσου Φρυγ. Σαλ. 395, 8. Αὐράκλεια Φρυγ. Σαλ. ibid. Καναύρα Παμφ. ib. 11. Αὐλαόνων Φρυγ. Σαλ. ib. 7. Μενεδενέω Παμφ. ib. 11. Οὐλαμβος Παμφ. ib. 10. Πραιπενίσσου Φρυγ. Σαλ. ib. 8. Σαβαιῶν Παμφ. ib. 16.
 Demusia Pamph. 395, 16.
 Δέρβαι Λυκαον. 394, 33.
 Δία Ἀραβ. 399, 2.
 Diana Persica 459, 20. Chesias 482, 43.
 Dio-Caesarea Isaur. 397, 22. Palaest. 398, 25.
 Dioclea in Praevalitana 437, 31.
 Dioclea Phryg. 394, 14.
 Diocletianopolis Palaest. 398, 21. Thessal. 391, 23. Thrac. 390, 16.
 Diocletianus libros Chemicos Aegyptiorum exussit 539, 10.
 Dioecesis Aegyptia quot fuerit provinciarum 535, 43. Pontica 488, 3.

Διον Ἰλλυρ. 391, 11.
 Dionysopolis Scyth. 391, 7.
 Διὸς ἱερὸν Ἀσί. 393, 25.
 Diospolis Aegypt. 399, 9. Palaest. 398, 18. Thrac. 390, 16.
 Δόβορος Ἰλλυρ. 391, 13.
 Δωδώνη Ἡπειρ. 392, 28.
 Doliche Euphrat. 398, 2.
 Δοκίμιον Φρυγ. Σαλ. 395, 6.
 Δῶρα Παλαιστ. 398, 18.
 Δωράκιον Πρεβ. 393, 16.
 Δοροστόλος Μυσ. 391, 4.
 Dornsa ins. Graec. 392, 19.
 Δορύλαιον Φρυγ. Σαλ. 395, 7.
 Draco fl. Bithyniae 489, 29.
 Drepane Bithyn. postea Helenopolis dicta 489, 28.
 Δρυμαία Ἑλλάδ. 392, 2.
 Dulichia pro Doliche Syr. 521, 21.
 Dux Aegypti 548, 5. Arabiae 533, 24.
 Dyrrhachium Epir. nov. 393, 4.
 Ἐχινάτος Θεσσαλ. 391, 22.
 Ἐδεβησσὸς Λυχ. 395, 21.
 Edebessus Lyciae urbs 477, 25.
 Edessa Osroën. 398, 5. Illyr. 391, 12.
 Εἰρηνόπολις Ἰσαυρ. 397, 23.
 Εἰρηνούπολις Κιλικ. 397, 14.
 Ἐκεφος Ἑλλάδ. 392, 5.
 Ἐλαία Ἀσί. 393, 29.
 Ἐλάτεια Ἑλλάδ. 392, 2.
 Ἐλεαρχία Αἴγυπτ. 399, 10.
 Elearchia Aegypt. unde dicta 540, 9.
 Ἐλενόπολις Ποντ. 396, 9.
 Ἐλενούπολις Παλαιστ. 398, 25.
 Ἐλευθέρινα Κρήτ. 392, 24.
 Ἐλευθερόπολις Παλαιστ. 398, 19.
 Ἑλλίου Αἰγούστ. 399, 16.
 Ἑλίουπόλις Γαλατ. 396, 21. Φοιν. 398, 15.
 Ἑλīs Αἰτωλ. 392, 16.
 Elis Aetoliaene metropolis fuerit an Patrae 425, 5.
 τοῦ Ἑλλησπόντου (Ἐπαρχία) 394, 1.
 Ἑλοῦσα Παλαιστ. 398, 29.
 Ἑλυρος Κρήτ. 392, 25.
 Ἐμβατεύειν de paganorum Diis 415, 13.
 Ἐμισσα Φοιν. 398, 15.
 Ἐμπόριον Κρομμυνῶν Ἑλλάδ. 392, 9.
 Ἐορδαία Ἰλλυρ. 391, 12.

- Eordea utrum urbs Macedon. 411, 12.
 τῆς Ἡπείρου παλαιᾶς (Ἐπαρχία) 392, 27.
 τῆς Ἡπείρου νέας (Ἐπαρχία) 393, 3.
 Ἐφεσος Ἀσί. 393, 22.
 Ἐπίδαμνος Ἡπείρ. 393, 4.
 Ἐπίδαυρος Ἑλλάδ. 392, 12.
 Ἐπιφάνεια Συρ. 397, 29.
 Epiphania Cilic. 397, 13.
 Episcopus an pagis dari potuerit 470, 16. pauci olim in Europ. provincia 404, 28.
 Ἡράκλεια Λάκκου Ἰλλυρ. 391, 13.
 Στρυμνοῦ Ἰλλυρ. ibid. 14. Αα-
 τμοῦ Καρ. 396, 2. Σαλβάκιος
 Καρ. ib. 5. Ὀνωρ. ib. 14.
 Θράκ. 390, 9.
 Ἐρεζος Καρ. 396, 6.
 Ergasterium Hellesp. 394, 7.
 Erginus fl. Regina etiam dictus 403, 6.
 Ἐρμιόνη Ἑλλάδ. 392, 13.
 Ἐρμοκαπηλία Αυσ. 394, 20.
 Ἐρμούπολις Αἴγυπτ. 399, 7.
 Erre, Aere urbs Arabiae 534, 6.
 Εὔαζα Ἀσί. 393, 25.
 Eudocia Phryg. 394, 15.
 Εὐδοκίᾶς Αυσ. 395, 24.
 Εὐδοξίᾶς Γαλ. σάλ. 396, 24.
 Eudoxiopolis eadem quae Selym-
 bria Thraciae 402, 19.
 Εὐδοξιούπολις Θράκ. 390, 9. Π-
 σιδ. 394, 28.
 Euesus Cappad. 441, 29.
 Εὐκαρπία Φρυγ. Σαλ. 395, 4.
 Εὐμένεια Φρυγ. 394, 13.
 Euphratesia quae olim Commage-
 ne 520, 38.
 τῆς Εὐφρατησίας (Ἐπαρχία) 398, 1.
 Εὐροία Ἡπείρ. 392, 28.
 Europa utrum Proconsularis 401, 12.
 Εὐρώπος Εὐφρατ. 398, 4. Ἰλλυρ.
 391, 11.
 Εὐστράϊον Μακεδ. 391, 19.
 Ἐξ ἐγχελεύσεως quid in lapidibus
 literatis 530, 23.
 Ἐξακωμία κώμη Ἀραβ. 399, 2.
 Ἐξορία Ἑλλησπ. 394, 2.
 Faustinaopolis Cappad. 396, 28.
 Fundi patrimoniales 487, 5.
 Γάβαι Παλαιστ. 398, 26.
 Gabala utrum in Lycia 458, 23.
 in Syria 519, 14.
 Γάβαλα Συρ. 397, 26.
 Gadarorum fl. Hieramax 531, 34.
 Gaga Lyciae 395, 21.
 Γάγγρα Παφλ. 396, 17.
 Galatia parva quae 497, 5.
 τῆς Γαλατίας (Ἐπαρχία) 396, 19.
 σαλουταρίας (Ἐπαρχ.) ib. 22.
 τῶν Γαλήνων (Ἐπαρχία) 400, 7.
 Gallus fl. circa Nicomediam 489, 15.
 Γάνος Θράκ. 390, 10.
 Gaza Palaest. 398, 22.
 Gaza duplex in Palaest. 530, 4.
 Gentes et nationes saepe conian-
 guntur 527, 38.
 Γεράνθραι Ἑλλάδ. 392, 14.
 Γέρασα Ἀραβ. 399, 3.
 Germa Hellesp. 394, 5.
 Germanicopolis Isaur. 397, 23.
 Gerras Aegypt. 399, 13.
 Γλαύαμα Αυσκον. 395, 1.
 Γόμφοι Θεσσαλ. 391, 23.
 Γόρδος Αυσ. 394, 23.
 Γορτύνη Κρήτ. 392, 22.
 Gratiana Mys. 393, 18.
 Greges equorum dominícorum in
 Phrygia 468, 12.
 Gregorius Nazianz. ubi educatus
 502, 42.
 Halicarnassus Cariae 396, 2.
 Halmyris Scyth. 391, 9.
 Halmyris et Salmydessus diversae
 in Scythia urbes 410, 26.
 Halys fl. unde oriatur et an Se-
 bastiam et Caesaream Cappadoc.
 praeterfluat 500, 27.
 Helenopolis Bithyn. a quo condita
 489, 42.
 Helenopolis Pont. 396, 9.
 Heraclea Pelagoniae et Lyncesti-
 dis eadem 412, 3. Albace et
 Salbace in Caria 485, 38.
 Hierapoles duae in Phryg. 450, 4.
 467, 27. in Isaur. 516, 30.
 Hierapolis Isaur. 397, 22. Phryg.
 394, 10. 395, 4.
 Hierosolyma Aelia ad Iustiniani
 Imp. aetatem 529, 9.
 Histrica civitas ubi 409, 36.
 Homonada Lycaon. 465, 21.
 Iacobus Apost. utrum in Marmar-
 ricae Barce an in Hispan. se-
 pultus 549, 31.

- Ἰασος Καρ. 396, 6.
 Iatrus fl. Moesiae 408, 16.
 Ichora Helenoponti 504, 16.
 Ἰβωρα Ἐλενοπ. 396, 31.
 Iconium Lycaon. 394, 32.
 Iconium Lycaon. an colonia 464, 19.
 Ἰδομένη Ἰλλυρ. 391, 14.
 Ἰεράπολις Ἀραβ. 399, 3. Εὐφρατ. 398, 2. Ἰσαυρ. 397, 22. Φρυγ. Παχατ. 394, 10. Φρυγ. Σαλουτ. 395, 4.
 Ἰεράπυδνα Κρήτ. 392, 22.
 Ιεροκαστέλλεια Λυδ. 394, 22.
 Ἰεροσόλυμα Παλαιστ. 398, 20.
 Ἰλιστρα Λυκαον. 394, 33.
 Ilium Hellesp. 394, 3.
 Illyrici provinciae quot 410, 35.
 τοῦ Ἰλλυρικοῦ (Ἐπαρχία) 391, 10.
 Iluza Phryg. 394, 13.
 Imbrus ins. Graec. 392, 20.
 Ἰνατος Κρήτ. 392, 22.
 Insula Claudus Cret. 392, 26.
 Cytheria Graec. ib. 18. Dorusa Graec. ib. 19. Imbrus Graec. ib. 20. Lemnus Graec. ib. 19.
 Myconos Graec. ib. 18. Molus Graec. ib. Strophades Graec. ibid.
 Insularum provincia a quo facta 480, 29.
 Ἰοβία Παμφ. 395, 11.
 Ionopolis ante Abonuteichos 496, 41.
 Ἰωνόπολις Παφλ. 396, 17.
 Ἰόππη Παλαιστ. 398, 21.
 Ἰος Νήσ. 395, 30.
 Ἰοτάπη Ἰσαυρ. 397, 21.
 Ἰπποι Ἑλλησπ. 394, 7.
 Ἰππος Παλαιστ. 398, 24.
 Ἰψος Φρυγ. Σαλ. 395, 6.
 Irenopolis quando Beroea Thrac. dici coepta 407, 14. in Cilicia 510, 26. in Isauria 517, 42.
 Iris fl. Ponti 505, 36.
 Isauri ob latrocinia infames 466, 17.
 τῆς Ἰσαυρίας (Ἐπαρχία) 397, 19.
 Ἰσαυρόπολις Λυκαον. 394, 33.
 Ἰσιγδα Παμφ. 395, 12.
 Ἰσχος 393, 12.
 Ἰστρος Σκυθ. 391, 7.
 Istrus et Istropolis eadem 409, 33.
 Iucharatax Phryg. 394, 14.
 Iudaei Athel habiti a paganis 530, 41.
 Iudices pro Praesidibus 480, 44.
 Iulianopolis Lyd. 394, 20.
 Iulio-Sebasta Isaur. 397, 21.
 Iupiter Sabadius et Sabazius in Thrac. 404, 41.
 Iustiniana I an Lychnidus 432, 7.
 Iustinianopolis in Cappadoc. est Mocisus 503, 44.
 Iustinianupolis Pisid. 394, 29.
 Iustinianus ubi natus 432, 8.
 Καλχηδών et Καρχηδών saepius a librariis confusae 488, 21.
 Καλλατίς Σκυθ. 391, 7.
 Καλλίπολις Θράκ. 390, 10.
 Κάννα Λυκαον. 395, 1.
 Καπετωλιάς Παλαιστ. 398, 24.
 τῆς Καππαδοκίας α' (Ἐπαρχία) 396, 25.
 τῆς Καππαδοκίας β' (Ἐπαρχία) 396, 27.
 τῆς Καρίας (Ἐπαρχία) 396, 1.
 Κάρραι Ὀσροην. 398, 6.
 Κάρσος Σκυθ. 391, 8.
 Κάρυστος Ἑλλάδ. 392, 7.
 Κάσσιον Ἀγούστ. 399, 12.
 Κατὰ κλέυσιν quid in literatis lapidibus 530, 25.
 Κελαινίδιον Μακεδ. 391, 19.
 Κεκαυμένη Πισιδ. 394, 26.
 Κήλων cur Pan 415, 40.
 Κενεὼν αἰθέριος de coelo 513, 19.
 Κέραμος Καρ. 396, 3.
 Κερεόπυργος Ῥοδόπ. 390, 14.
 τῆς Κιλικίας α' (Ἐπαρχία) 397, 9.
 τῆς Κιλικίας β' (Ἐπαρχία) 397, 12.
 Κιρβοῖα Κύπρ. 397, 17.
 Κλαυδιούπολις Ἰσαυρ. 397, 22.
 Κλεοπάτρα Αἰγυπτ. 399, 10.
 Κλήρος Ὀρεινῆς Φρυγ. Σαλ. 395, 5.
 Κλήρος Πολιτικῆς Φρυγ. Σαλ. 395, 5.
 Κλήρος de agris et praediis 468, 4.
 Κλίμα et Κλιματάρχης 414, 27.
 Κλίμα Μεστικὸν Ἰλλυρ. 391, 16.
 Κλύσμα κάστρον Ἀγούστ. 399, 17.
 Κνωσὸς Κρήτ. 392, 23.
 Κοῖλα Θράκ. 390, 11.
 Κοκτημαλικαὶ Καρ. 396, 7.
 Κωμόπολις de ampliore vico 469, 10.
 Κόρινθος Graec. 392, 11.

- Κόρνα Λυκαον.* 395, 1.
Κορώνη Ἑλλάδ. 392, 15.
Κορώνεια Βοιωτίας Ἑλλάδ. 392, 4.
τῆς Κορσικῆς (Ἐπαρχία) 400, 10.
Κορυβρασσός Παμφ. 395, 18.
Κόσμοι magistratus apud Creten-
ses 428, 9.
τῆς Κρήτης (Ἐπαρχία) 392, 21.
Κτήμα de praedio 474, 26.
Κτήμα Μαξιμιανουπόλεως Παμφ.
395, 15.
Κύμη Ἀσί. 393, 28.
τοῦ Κύπρου τῆς νήσου (Ἐπαρ-
χία) 397, 15.
Lacus Mareia in Aegypto 539, 37.
Laestrygonia quae Lycaon. urbs
466, 9.
Λακεδαίμων Λακων. 392, 13.
Λάκκος Ἰλλυρ. 391, 13.
Λαμία Θεσσαλ. 391, 22.
Λάμος Ἰσαυρ. 397, 21.
Λάμπαι Κρήτ. 392, 24.
Lampsacus Hellesp. 394, 3.
Laodicea Phryg. 394, 10.
Laodicea Phryg. cur Trimitaria
449, 31.
Λαοδίκεια Πισιδ. 394, 26. *Φων.*
398, 15. Συρ. 397, 26.
Λάπιθος Κύπρ. 397, 17.
Larissa Illyr. 391, 12. *Syr.* 397,
29. Thessal. 391, 22.
Latmus et Heraclea Latmi in Ca-
ria 483, 7.
Λαύζαδος Ἰσαυρ. 397, 24.
Λεβαδία Ἑλλάδ. 392, 4.
Λέβεδος Ἀσί. 393, 27.
Ledrorum in Cypro urbs eadem
ac Callinicensium 514, 2.
Lemnos ins. Graec. 392, 19.
Λεοντὼ Λύγούστ. 399, 16.
Leontopolis in Helenoponto ante
Zaliche 504, 39. *in Osrhoëne*
quae prius Callinicus 523, 42.
Leontopolis Osroën. 398, 7.
Leucosia Cypri eadem ac Ledri
514, 2.
Leucusia Cypr. 397, 18.
Libani provincia quando a Phoe-
nice distracta 526, 33.
Λιβιάς Παλαιστ. 398, 20.
τῆς Λιβύης τῆς ἄνω (Ἐπαρχία)
399, 29. τῆς κάτω (Ἐπαρχία)
ib. 31.
Λιμέναι Πισιδ. 394, 25.
Limobrama Pamph. 395, 15.
Λίμυρα Λυκ. 395, 21.
Λίσσος Κρήτ. 392, 25. *Πρεβ.*
393, 16.
Λιστρῶν Ἠπειρ. ν. 393, 6.
Lugere de animalibus 546, 12.
Lunda Phryg. 394, 12.
Λυχνιδὸς μητρόπολις Ἠπειρ. 393,
5.
Lycus fl. Ponti 505, 28.
τῆς Λυδίας (Ἐπαρχία) 394, 18.
τῆς Λυκαονίας (Ἐπαρχία) 394,
31.
τῆς Λυκίας (Ἐπαρχία) 395, 20.
Λύκτος Κρήτ. 392, 23.
Λύρβη Παμφ. 395, 17.
Λυσιᾶς Φρυγ. Σαλ. 395, 5.
Lystra Lycaon. 394, 32.
Macedones captis in Syria urbi-
bus nomina ex Macedonia de-
dere 522, 10.
Μαγνησία Μαιάνδρου Ἀσί. 393,
23. Σινύλου Ἀσί. ib. 27.
Mago Carthaginensis de R. R.
scripsit 488, 26.
Μάγνυδος Παμφ. 395, 10.
Μαιονία Λυδ. 394, 19.
Μαιουῶδος Ἀραβ. 399, 3.
Maiuma Alexandriae 536, 26. *A-*
scalonis 529, 4.
τῆς Μακεδονίας (Ἐπαρχία) 391,
18.
Μάλλος Κιλικ. 397, 11. *Πισιδ.*
394, 29.
Μάμψις Παλαιστ. 398, 29.
Mandacada Hellesp. 394, 7.
Μάνδραι Ἑλλησπ. 394, 7.
Μαντίνεια Ἑλλάδ. 392, 13.
Mantinium circa Claudiopolin Ho-
noriadis 494, 14.
Marcianopolis Cariae 396, 6. *My-*
siae 391, 3.
Marnas Gazensium in Palaest. deus
530, 26.
Μαρώνεια Ροδόπ. 390, 13.
Μάσταυρα Ἀσί. 393, 24.
Mauritius Imp. unde ortus 507,
13.
Maximianupolis Palaest. 398, 25.
Pamph. 395, 14. *Rhodop.* 390,
13.
Μήδαβα Ἀραβ. 399, 2.
Megara Graec. 392, 8.
Melitene Armen. 397, 7.

Μῆλος Νῆσ. 395, 29.
Μῆν de Luno 456, 15. *Ἀσκη-
 νος, Κάρος, Καμαρείτης, Φαρ-
 νάκης* ib. 22.
Μενελαΐτης Αἰγυπτ. 399, 7.
Μηρίων Δαρδ. 393, 14.
Μῆρος Φρυγ. Σαλ. 395, 7.
τῆς Μεσοποταμίας (Ἐπαρχία)
 398, 8.
Μεσοτίμωλος Αὐδ. 394, 22.
Μεσσήνη Λακον. 392, 15.
Metalla aeris in Arabia 535, 23.
in Cypro circa Solos 512, 29.
Βιέτης Αἰγυπτ. 399, 7.
Methone et Mothone Peloponnesi
 424, 40.
Μεθώνη Ἑλλάδ. 392, 12.
Μέθυμνα et Μήθυμνα Lesbi 481,
 33.
Μέθυμνα Νῆσ. 395, 28.
*Metrolorus Scepsius utrum Chal-
 cedonensis dictus* 488, 37.
Μητρόπολις Θεσσαλ. 391, 23. *Πι-
 σιδ.* 394, 27. *Φρυγ. Σαλ.* 395, 6.
*Metropolis Ecclesiastica una in
 provinciis, etsi plures civiles et
 honorariae* 421, 2.
Metulus urbs Illyrici 437, 6.
Μίδαιον Φρυγ. Σαλ. 395, 7.
Μίλητος Καρ. 396, 1.
Μίσθεια Λυκαον. 394, 32.
Μιυλήνη Νῆσ. 395, 28.
*Mocissus Metropolis III. Cappa-
 doc. a Iustiniano facta* 503, 33.
Μόλις Ἑλλησπ. 394, 5.
Μωλώη Ἰσχυρ. 397, 23.
Molus ins. Graec. 392, 18.
Mopsuestia Cilic. 397, 13.
Μοστήνη Αὐδ. 394, 22.
Mosyna Phryg. 394, 10.
Μοσύνοι, Μόσσυνοι turres 450, 17.
Μοθώνη Ἑλλάδ. 392, 16.
Murus de propugnaculo 473, 41.
Myconos et Mycon 425, 43.
Μύλασα Καρ. 396, 3.
Μύνδος Καρ. 396, 2.
Μυωδία Παμφ. 395, 13.
Μύρα Λυκ. 395, 22.
Myriangeli Galat. urbs 499, 30.
Μυρικιῶν Γαλ. σαλ. 397, 24.
Myrina Asiae 393, 28.
τῆς Μυσίας (Ἐπαρχία) 391, 3.
Nacolia Phryg. Sal. 395, 7.
Ναϊσός Λακ. 393, 8.

Ναύκρατις Αἰγυπτ. 399, 8.
Naupactus Graec. 392, 3.
Naxus ins. 395, 29.
*Nazianzus Cappad. eademno ac
 Diocaesarea* 502, 36.
Ναζιανζός Καππαδ. 396, 28.
Νέα αὐλή Ἀσί. 393, 26.
Νέα Βαλεντία Ὀσροην. 398, 6.
Νέα πόλις Παλαιστ. 498, 20.
Νέα Σιχυνών Ἑλλάδ. 392, 11.
Νεάπολις Ἀραβ. 399, 3. *Πισιδ.*
 394, 25.
Neapolis Cariae 396, 4. *Illyrici*
 391, 15. *Isaur.* 397, 24.
Neo-Caesarea Pont. 396, 11. 397, 2.
*Neocaesarea Ponti utrum Lyco an
 Iridi apposita* 505, 28.
*Neronias in Cilicia a quo Ireno-
 polis appellata* 510, 33.
τῶν Νήσων (Ἐπαρχία) 395, 27.
Νῆσος Εὐβοία Ἑλλάδ. 392, 5.
Ἰμβρος Ἑλλάδ. ib. 20. *Λή-
 μνος Ἑλλάδ.* ib. 19. *Πεπάρη-
 θος Θεσσαλ.* 391, 25. *Σαμο-
 θράκης Ἰλλυρ.* ib. 17. *Σκίαθος
 Θεσσαλ.* ib. 25. *Σκόπελος Θεσ-
 σαλ.* ib. 24. *Θάσος Ἰλλυρ.* ib.
 17.
Nestus et Mestus fl. Thrac. 414, 26.
*Nicephorium Syris Tela et dein
 Constantina* 522, 31.
*Nicia, Nicea et Nicaea cuiusmodi
 metropolis* 490, 12.
Nicomedia Bithyniae metropolis
 489, 8. 490, 32.
Nicomedia Pont. 396, 9.
Nicopolis in Thrac. 406, 31. 408,
 15.
Nicopolis Armen. 397, 5. *Asiae*
 393, 25. *Epir.* 392, 28. *Euphr.*
 398, 3. *Mys.* 391, 4. *Rhodop.*
 390, 14.
Νιλαχώμη Ἀραβ. 399, 2.
*Nisibis Mesop. an unquam Siba-
 polis appellata* 524, 19.
*Nitria quam longe ab Alexandria
 Aegypt. remota* 539, 42.
Νοβιοδοῦνος Σχυθ. 391, 9.
τοῦ Νωρίκου (Ἐπαρχία) 400, 7.
Novae Moes. 391, 4.
Novae circa Moesiam duae 408, 29.
Νύσα Λυκ. 395, 24.
Nyssa Asiae 393, 23. *Cappad.* 396
 26.

- Oases in Aegypto tres 539, 22.
 Ammoniace 400, 2. 551, 18. Magna 399, 23. 547, 41. Parva 399, 10. 539, 20.
- Ὁαξος Κρήτ. 392, 24.
- Ὁδησσοι Μυσ. 391, 4.
- Οινόανδα Λυκ. 395, 26.
- Ὁκη Ἑλλησπ. 394, 7.
- Ὀλβασα Παμφ. 395, 13.
- Ὀλβη Ἰσαυρ. 397, 22.
- Olympii Iudi Seleucia in Isauria 514, 29.
- Ὁμόναδα Λυκαον. 394, 33.
- τῆς Ὀνωριάδος (Ἐπαρχία) 396, 13.
- Ὀνουφιοι Αἰγυπτ. 399, 9.
- Ὀνοῦς Παλαιστ. 398, 21.
- Ὀρνοι Θράκ. 390, 10.
- Ὀρρεον Μάργου Μυσ. 393, 18.
- Orrha et Rhoea cur Edessa Mesopot. appellata 522, 27.
- Ὀρθιος πάγος et Ὀρθόπαγος de colle excellentiore 510, 22.
- Ὀρθωσία Καρ. 396, 4.
- Ὀρθωσίας Φωιν. 398, 12.
- Orymna Pamph. 395, 18.
- Osrhoënae provinciae unde id nomen venerit 522, 15.
- τῆς Ὀσροηνῆς (Ἐπαρχία) 398, 5.
- Ὀστρακίνη Λύγούστ. 399, 12.
- Οιτρος Φρυγ. Σαλ. 395, 4.
- Οὔαλεντία Φρυγ. 394, 11.
- Οὐάσαδα Λυκαον. 394, 32.
- Οὐλπιάνα Λαρεδ. 393, 14.
- Οὔριμα Εὐφρατ. 398, 3.
- Oxyrychus Arcad. 399, 19.
- Pacatiana Phrygia 448, 40.
- Παχνεμουνίς Αἰγυπτ. 399, 9.
- Παγαί Ἑλλάδ. 392, 8.
- Pagis an episcopus dari potuerit 470, 16.
- Palaestina in quot provincias descripta 528, 6. tertia olim Arabia 532, 16. Salutaris eadem ac III. 528, 15. nunquam Hygia dicta 448, 40.
- Palaestinae omnes Hierosolym. Patriarchae in Chalcedonensi concilio subditae 528, 17.
- Παλαιὰ πόλις Ἀσί. 393, 25.
- Παλαιάπολις Παμφ. 395, 13.
- τῆς Παλαιστίνης (Ἐπαρχία) 398, 17.
- τῆς Παλαιστίνης β (Ἐπαρχία) 398, 23.
- τῆς Παλαιστίνης γ (Ἐπαρχία) 398, 27.
- Πάλμυρα Φωιν. 398, 16.
- Πάλτος Συρ. κονσ. 397, 27.
- Paludes in Aegypto plures 540, 9.
- τῆς Παμφυλίας (Ἐπαρχία) 395, 9.
- Πανείας Φωιν. 398, 13.
- Πανέμου τεῖχος Παμφ. 395, 14.
- Panhorum insula ubi 425, 22.
- Πάνιον Θράκ. 390, 10.
- Πανίδυσος Λύγούστ. α' 399, 13.
- τῆς Παννονίας (Ἐπαρχία) 393, 20.
- Πάνορμος νῆσ. Ἑλλάδ. 392, 17.
- τῆς Παφλαγονίας (Ἐπαρχία) 396, 16.
- Paphos Cypr. 397, 17.
- Paphos insula habita 512, 4.
- Pappa Pisid. 394, 25.
- Paraetonium Liby. 400, 1.
- Parium Hellesp. 394, 2.
- Παργασὸς Καππαδ. 396, 28.
- Parus ins. 395, 29.
- Παρθικόπολις Ἰλλυρ. 391, 14.
- Parthicopolis urbs Macedon. 413, 16.
- Παστοληρισσὸς Παμφ. 395, 16.
- Patara Lyciae 395, 24.
- Patrae novae ubi in Thessal. 417, 12.
- Patrimonium Sacrum 487, 7.
- Παυταλία Λακ. 393, 8.
- Πελαγονία Μακεδ. 391, 19.
- Pella unde appellata 531, 23.
- Πέλλη Ἰλλυρ. 391, 11.
- Peltae in Phrygia 452, 12.
- Πέλται Ἑλλησπ. 394, 12.
- Pelusium August. 399, 13.
- Πεντιάσχοινον Λύγούστ. 399, 12.
- Pepuza Phryg. 394, 13.
- Pepuzitae 453, 23.
- Pergami in Asia duo quotannis summi sacerdotes, qui sacra et ludos curarent, creabantur 452, 40.
- Pergamus Asiae 393, 29.
- Πέργη Παμφ. 395, 10.
- Perperine eadem ac Theodosiopolis 444, 13.
- Πεσινοῦς Γαλ. Σαλ. 396, 23.
- Πέτελος Νῆσ. 395, 28.
- Πητινησσὸς Γαλ. Σαλ. 396, 23.
- Petra Palaest. 398, 28.
- Phacusa vicus Aegypti ubi 547, 8.
- Φαινὼ Ἀραβ. 399, 4.

Φαραὶ Ἑλλάδ. 392, 15.
 Φάρβαιος Ἀγούστ. 399, 16.
 Φάρσαλος Θεσσαλ. 391, 24.
 Φασηλὶς Λυχ. 395, 21.
 Φελλός Λυχ. 395, 23.
 Φιάλεια Ἑλλάδ. 392, 15.
 Phigaleus Bacchi titulus 424, 25.
 Philadelphia Arab. 399, 3 Isaur.
 397, 23. Lydiae 394, 19.
 Philippi Macedon. 391, 15.
 Philippopolis Arab. 399, 4.
 Philippurpolis Thrac. cons. 390, 15.
 Φιλομήλιον Πισιδ. 394, 27.
 Φλαβίας Κιλικ. 397, 14.
 Phoenice Cret. 392, 25. Epiri
 393, 1.
 τῆς Φοινίκης (Ἐπαρχία) 398, 10.
 τῆς Φοινίκης Λιβανησίας (Ἐπαρ-
 χία) 398, 14.
 Φωτική Ἠπειρ. 393, 1.
 Φράγωνις Αἴγυπτι. 399, 8.
 τῆς Φρυγίας Πακατιανῆς (Ἐπαρ-
 χία) 394, 9.
 τῆς Φρυγίας Σαλουταρίας (Ἐπαρ-
 χία) 395, 3.
 Phrygibus et Thracibus pleraque
 eadem sacra 405, 7.
 Πίναρα Λυχ. 395, 24.
 Pionia Hellesp. 394, 6.
 τῆς Πισιδίας (Ἐπαρχία) 394, 24.
 Πιάνη Ἀσι. 393, 29.
 Pityusa circa Ciliciam insula 515,
 11.
 Πλαταιαὶ Ἑλλάδ. 392, 7.
 Πλωτινούπολις Αἴμιν. 391, 2.
 Πογωνᾶς Φοιν. 398, 13.
 Ποιμανηγός Ἑλλησπ. 394, 4.
 Ποιτοιοῦσα Ἑλλάδ. 392, 9.
 Πολεμώνιον Πόντ. Πολεμ. 397, 2.
 Polichna Hellesp. 394, 4.
 Πόλις de insula et quare 481, 14.
 Πολύβοτος Φρυγ. Σικλ. 395, 6.
 Πομπηϊούπολις Κιλικ. 397, 10.
 Παφλ. 396, 17.
 τῆς Ποντικῆς (Ἐπαρχία) 396, 8.
 τοῦ Πόντου Πολεμωνιακοῦ
 (Ἐπαρχία) 397, 1.
 Pordoselene, Poroselene, Prosele-
 ne insula 482, 12.
 Porphyrites lapis e qua Aegypti
 parte eruegetur 543, 32.
 Πορθμός Εὐβοί. 392, 7.
 Porthmus urbs Euboeae 421, 24.
 Praesides provinciarum 405, 38.

Praetorias Cilic. vicus 509, 14.
 Πραγματευόμενοι Curiales 491, 7.
 Πραίνειος Πόντ. 396, 9.
 τῆς Πρεβάλεως (Ἐπαρχία) 393, 15.
 Προίγη Ἀσι. 393, 23.
 Primopolis quae Aspendus ante
 475, 7.
 Primupolis Pamph. 395, 17.
 Proconsules duo in Orientis Im-
 perio 418, 22.
 Proconsulis Asiae amplissima po-
 testas 438, 44.
 Προικόνησος Ἑλλησπ. 394, 2.
 Προοίμιον χώρας, δτραποῦ 464,
 19.
 Προσελήνη Νῆσ. 395, 29.
 Πρωτόκοσμος quid Cretensibus
 428, 8.
 Provincia Arabiae 399, 1. Arme-
 niae 397, 4. 6. Asiae 393, 22.
 Augusta I. 399, 11. Augusta II.
 ib. 15. Cappadociae 396, 25.
 Cariae ib. 1. Ciliciae 397, 9.
 12. Cretae 392, 21. Cypri
 397, 15. Daciae 393, 7. Dar-
 daniae ib. 13. Epiri novae ib.
 3. Epiri veteris 392, 27. Eu-
 phratesiae 398, 1. Europae 390,
 8. Galatiae 396, 19. Galatiae
 Salutaris ib. 22. Haeminonti
 391, 1. Helenoponti 396, 30.
 Hellesponti 394, 1. Honoriadis
 396, 13. Illyrici 391, 10. In-
 sularum 395, 27. Isauriae 397,
 19. Lycaoniae 394, 31. Lyciae
 395, 20. Lydiae 394, 18. Ma-
 cedoniae I. 391, 10. Macedo-
 niae II. ib. 18. Mesopotamiae
 398, 8. Mysiae 391, 3. 393, 17.
 Osroēnae 398, 5. Palaestinae ib.
 17. 23. 27. Pamphyliae 395, 9.
 Pannoniae 393, 20. Paphlago-
 niae 396, 16. Phoenices 398,
 10. Phrygiae Pacatianae 394, 9.
 Phrygiae Salutaris 395, 3. Pi-
 sidiae 394, 24. Ponti Polemo-
 niaci 397, 1. Ponticae 396, 8.
 Prebalis 393, 15. Rhodopae 390,
 12. Scythiae 391, 6. Syriae
 397, 25. 28. Thessaliae 391,
 21. Thraciae 390, 8. 15.
 Προῦσα Πόντ. 396, 10.
 Prusa ad Olympum a quo condita
 491, 29.

- Προύσιας Ὀνωρ.* 396, 14.
Prusias ad Hyprium antea Cierus 494, 20.
Πρύμνησος Φρυγ. Σαλ. 395, 6.
Πτέρνα Λυκαον. 395, 1.
Ptolemais Phoen. 398, 11.
Pulcherianupolis Phryg. 394, 16.
Pulcheriopolis Epir. nov. 393, 5.
Rabbath nomen Arab. quando Philadelphiae nomen acceperit 584, 42.
Ῥαφανέαι Συρ. 397, 30.
Ῥαφία Παλαιστ. 398, 22.
Ῥατιάρια 393, 11.
Ῥεγέ et ῤεγεών de vico 493, 24.
Ῥεγεδόαρα Καππαδ. 396, 29.
Ῥεγέδωρις Ποντ. 396, 12.
Ῥεγελαγανία Γαλατ. 396, 20.
Ῥεγεμαυρέκιον Γαλ. σαλ. 396, 23.
Ῥεγέμνιζος Γαλατ. 396, 21.
Ῥεγεμουκισός Καππαδ. 396, 29.
Ῥεγεποδανδός Καππαδ. 396, 26.
Ῥεγησαλάμαρα Παμφ. 395, 15.
Ῥεγετατάϊος Ποντ. 396, 11.
Ῥεγειρόκναδα Γαλ. σαλ. 396, 24.
Ῥεγκυλιάς Λυχ. 395, 22.
Ῥέκετα Ἑλλησπ. 394, 4.
Rhinocorura August. 399, 12.
Ῥίγνον Λυκαον. 395, 2.
τῆς Ῥοδόπης (Ἐπαρχία) 390, 12.
Ῥόδος Νῆσ. 395, 27.
Ῥώσος Κιλικ. 397, 14.
Rusium Rhodop. 390, 14.
Rusium Thrac. ante Topirus 406, 28.
Sabadius et Sabazius Iupiter 404, 41. unde dictus ib. 31.
Σάβαιρα Λυκαον. 395, 1.
Sabi Thrac. populi 404, 40.
Sabinae Pisid. 394, 25.
Sacerdos summus Asiae an Asiarcharum princeps 453, 5. creabatur in communi gentis concilio ib. 6.
Sacerdotium Asiae multo amplissimum 452, 30.
Sagalassus et Agalassus Pisid. 462, 20.
Sagara Hellesp. 394, 5.
Σάϊς Αἴγυπτ. 399, 8.
Saitae in Aegypto. Saii in Thrac. 537, 30.
Σαλγενορατξενον Εδφρατ. 398, 3.
Salmyris alia ac Salmydessus 410, 26.
Σάλτων Παλαιστ. 398, 29.
Σάλτον Ζαλίχην Ἑλενοπ. 396, 31.
Σάλτος Βουραμίνσιος Θεσσαλ 391, 24.
Σάλτος Ἰόβιος Θεσσαλ 391, 24.
Samos ins. 395, 28.
Σαμόσατα Εδφρατ. 398, 2.
Σαναός Φρυγ. 394, 12.
Sandes Herculis fil. 516, 42.
Sandus cur Indus fluv. appellatus 517, 26.
Sapaci et Sabi Thrac. populi 404, 44.
Σάρδεις Λυδ. 394, 19.
τῆς Σαρδηνίας (Ἐπαρχία) 400, 9.
Sasima Cappad. 396, 28.
Σατάλα Ἀρμεν. 397, 5.
Σαταλέων Λυδ. 394, 22.
Σατρώτη Ἀσί. 393, 27.
Σαναδία Θράκ. 390, 10.
Scamandrus Hellesp. 394, 3.
Scopia Dardan. non alia ac Scopi 436, 1.
Scyros ins. Graec. 392, 10.
Scythia Thrac. provincia 408, 42.
Scythopolis Palaest. 398, 24.
Σεβάστη Παλαιστ. 398, 20. Φρυγ. 394, 13.
Σεβάστεια Ἀρμεν. 397, 5.
Sebastopolis Cariae 396, 6.
Sebastupolis Armen. 397, 5. Thrac. 390, 16.
Σεβεννυτός Αἴγυπτ. 399, 9.
Sectorium Phryg. Salut. 395, 4.
Seleucia Isaur. 397, 19. Pisid. 394, 28. Syriae 397, 26.
Seleucobelus Syr. 397, 30.
Seleucobelus et Seleucus ad Belium Syriae eadem urbs 520, 22.
Σέλγη Παμφ. 395, 17.
Selinunte Traianus Imp. mortuus 515, 38.
Σελινοῦς Ἰσαυρ. 397, 21.
Σέλλα Παλαιστ. 398, 24.
Sepphoris Palaestin. deinde Diocaesarea appellata 532, 5.
Σέρμιον Παννον. 393, 20.
Σέρνα Παμφ. 395, 17.
Serrae utrum eadem ac Macedon. Philippi et ubi tandem 413, 32.
Σέρραι Ἰλλυρ. 391, 15.
Σεθραΐτης Αἰγυῦσι. α' 399, 13.

- Sibapolis Mesopotam. ubi 524, 20.
 Sibia Phryg. 394, 13.
 Sicyon Graec. 392, 12.
 Σίδη Παμφ. 395, 17.
 Σίδηρον Ἑλλησπ. 394, 7.
 Sidyma Lyciae 395, 25.
 τῆς Σικελίας (Ἐπαρχία) 400, 9.
 Σινδαῦνδα Παμφ. 395, 12.
 Σιγγιδόνος Μυσ. 393, 18.
 Σινιάνδος Πισιδ. 394, 26.
 Sinope Helenor. 396, 32.
 Σιντική Θράκ. 390, 10.
 Σίφνος Νῆσ. 395, 29.
 Σίται Λυδ. 394, 19.
 Situpolis Phryg. 394, 12.
 Σκάμπα Ἠπειρ. γ. 393, 4.
 Σκαρφία Ἑλλάδ. 392, 2.
 Σκέλεντα Ἑλλησπ. 394, 5.
 Σκηναρχαία Εὐφρατ. 398, 3.
 Σκέννα Ἀγούστ. α' 399, 13.
 Σκεπῶν Ἠπειρ. γ. 393, 6.
 Σκόδρα Πρεβ. 393, 15.
 Σκουῖποι Δαρδαν. 393, 13.
 τῆς Σκυθίας (Ἐπαρχία) 391, 6.
 Σμύρνα Ἀσί. 393, 27.
 Σολεῖς a Solis Ciliciae 508, 13.
 Σόλιοι qui Cypri Solos incolebant 508, 12. 512, 26.
 Σόλοι Κύπρ. 397, 17.
 Σόρα Παφλαγ. 396, 17.
 Σούβριτος Κρήτ. 392, 23.
 Σωζόπολις Πισιδ. 394, 27.
 Σώζουσα Λιβ. 399, 30. Παλαιστ. 398, 21.
 τῶν Σπανίων (Ἐπαρχία) 400, 8.
 Σπάρτη Ἑλλάδ. 392, 14.
 Σίρις Ἑλλάδ. 392, 4.
 Στόλοι Μακεδ. 391, 19.
 Στρατονίκη Καρ. 396, 3.
 Στροφαδία νῆσ. Ἑλλάδ. 392, 18.
 Sura oppidum ad Euphratem 521, 36.
 Syedra Pamph. 395, 18.
 Συκαμάζων Παλαιστ. 398, 21.
 Σύλαιον Παμφ. 395, 10.
 Sylleum an Sylaeem Pamphyl. 471, 14.
 Σύνναδα Φρυγ. Σαλ. 395, 5.
 Synnaus Phryg. 394, 16.
 τῆς Συρίας α' (Ἐπαρχία) 397, 25.
 τῆς Συρίας β' (Ἐπαρχία) 397, 28.
 Τάβαι Καρ. 396, 5.
 Tabala Lyd. 394, 21.
 Tabala Lydiae, male Gabala 458, 22.
 Taenia pro litorum tractu et brevibus 536, 32.
 Ταμασσός Κύπρ. 397, 16.
 Tanagra Graec. 392, 6.
 Τάννις Ἀγούστ. α' 399, 14.
 Tarsus Cilic. 397, 10.
 Ταύα Αἰγυπτ. 399, 9.
 Τέγεια Ἑλλάδ. 392, 13.
 Τελμισσός Λυκ. 395, 25.
 Τημένου θύραι Φρυγ. 394, 16.
 Τήμνος Ἀσί. 393, 28.
 Tenedos ins. 395, 28.
 Τήνος Νῆσ. 395, 29.
 Τερμησσός Παμφ. 395, 11.
 Τεύχειρα Λιβ. 399, 30.
 Θάρπουσα Ἑλλάδ. 392, 13.
 Thebae Boeot. 392, 6. Thessal. 391, 22.
 τῆς Θηβαΐδος τῆς ἐγγιστα (Ἐπαρχία) 399, 21. τῆς ἀνω (Ἐπαρχία) ib. 25.
 Θεμισόνιον Φρυγ. 394, 11.
 Θεμισόνιος Πισιδ. 394, 29.
 Theodosia Phryg. 394, 15.
 Theodosiopolis Asiae antea Perperiae 444, 13.
 Θεοδοσίου πόλις Ἀσί. 393, 29.
 Theodosiupolis Arcad. 399, 22. Osroën. 398, 6.
 Θήρα Νῆσ. 395, 30.
 Therma Cappad. 396, 26.
 Θερμόπυλαι Ἑλλάδ. 392, 10.
 Thespieae Graec. 392, 6.
 τῆς Θεσσαλίας (Ἐπαρχία) 391, 21.
 Thessalonica Illyr. 391, 11.
 Θμουῖς Ἀγούστ. α' 399, 14.
 τῆς Θράκης (Ἐπαρχία) 390, 15.
 Thraciae quot provinciae 401, 4.
 Thracum et Phrygum eadem paene sacra 405, 7.
 Thyaris fl. circa Dorylaeum 469, 32.
 Θυάτειρα Λυδ. 394, 19.
 Τιάραι Ἀσί. 393, 29.
 Τιβερίας Παλαιστ. 398, 25.
 Tiberiupolis Phryg. 394, 15.
 Τιμβριάδων Πισιδ. 394, 29.
 Τίος Ἀσί. 393, 27. Ὀνωρ. 396, 14.
 Τιθώρα Ἑλλάδ. 392, 3.
 Τιτιούπολις Ἰσσυρ. 397, 20.
 Τιτυασσός Πισιδ. 394, 30.
 Τλώς Λυκ. 395, 25.
 Tomis Scyth. 391, 6.

- Tomitanus solus in Scythiae provincia episcopus 409, 16.
 Tragasaenum sal 447, 35.
 Traianopolis Rhodop. 390, 13.
 Traianopolis quae ante Selinus in Isaur. 515, 38.
 Traianus ubi mortuus 515, 38.
 Tralle in Lydia a Trallibus distincta 457, 37.
 Τράλλεις Ἀσι. 393, 23.
 Τράλλης Ἀνδ. 394, 20.
 Trallis an Maeandro occubuerit 440, 22.
 Tranupolis Phryg. 394, 16.
 Tranupolis Phrygiae an Traianopolis 456, 5.
 Trapezupolis Phryg. 394, 10.
 Τραπεζοῦς Πόντ. Πολεμ. 397, 3.
 Τρέσσενα Παμφ. 395, 10.
 Tricala et Tricca Thessal. eadem 417, 22.
 Τρίκχη Θεσσαλ. 391, 23.
 Τριχόρνια Μυσ. 393, 18.
 Τριμιθούνητων Κύπρ. 397, 18.
 Τρίμουλα Ἰλλυρ. 391, 14.
 Triphyllus Ledrorum Cypri autistes utrum diversus a Leucosiae eiusdem nominis episcopo 513, 31.
 Tripolis Lyd. 394, 19. Phoen. 398, 11.
 Τρίπολις ῥᾶσος Rhodus 481, 7.
 Τρωάς Ἑλλησπ. 394, 3.
 Τροίζην Ἑλλάδ. 392, 12.
 Τρόπαιος Σκυθ. 391, 8.
 Τρόσμις Σκυθ. 391, 8.
 Tyana Cappad. 396, 28.
 Τύμανδρος Πισιδ. 394, 27.
 Τυράϊον Πισιδ. 394, 26.
 Τύρος Φοιν. 398, 11.
 Τζαῖδης Αἰμιν. 391, 2.
 Valentia Phryg. 394, 11.
 Vasada Lycan. 394, 32.
 Vasada Lycanoniae 465, 14.
 Vicis et pagis in Asia episcopi erant 470, 16.
 Ξάνθος Ἀνκ. 395, 24.
 Ξόϊς Αἰγυπτ. 399, 8.
 Ὑδη Ἀνχαον. 394, 33.
 Ἱλάρια Καρ. 396, 4.
 Ἱπαιτα Ἀσι. 393, 24.
 Ἱπαιτα Θεσσαλ. 391, 22.
 Ἱτιης Θύσσαι Ἑλλάδ. 392, 6.
 Zacynthus ins. Graec. 392, 17.
 Zaliche Helenopont. 396, 31.
 Zaliche Helenoponti deinceps Leontopolis 504, 39.
 Zapara Maced. 391, 20.
 Ζεῖδη Ἰσαυρ. 397, 24.
 Ζήλα Ἑλενοπ. 396, 31.
 Ζέδενα Σκυθ. 391, 8.
 Zephyrium Cilic. 397, 11.
 Ζεῦγμα Εὐφρατ. 398, 2.
 Ζωάρα Παλαιστ. 398, 29.
 Ζωγροζαγούλης Αἰβ. 400, 1.
 Zorzila Pisid. 394, 30.

 B O N N A E

 T Y P I S C A R O L I G E O R G I I .
